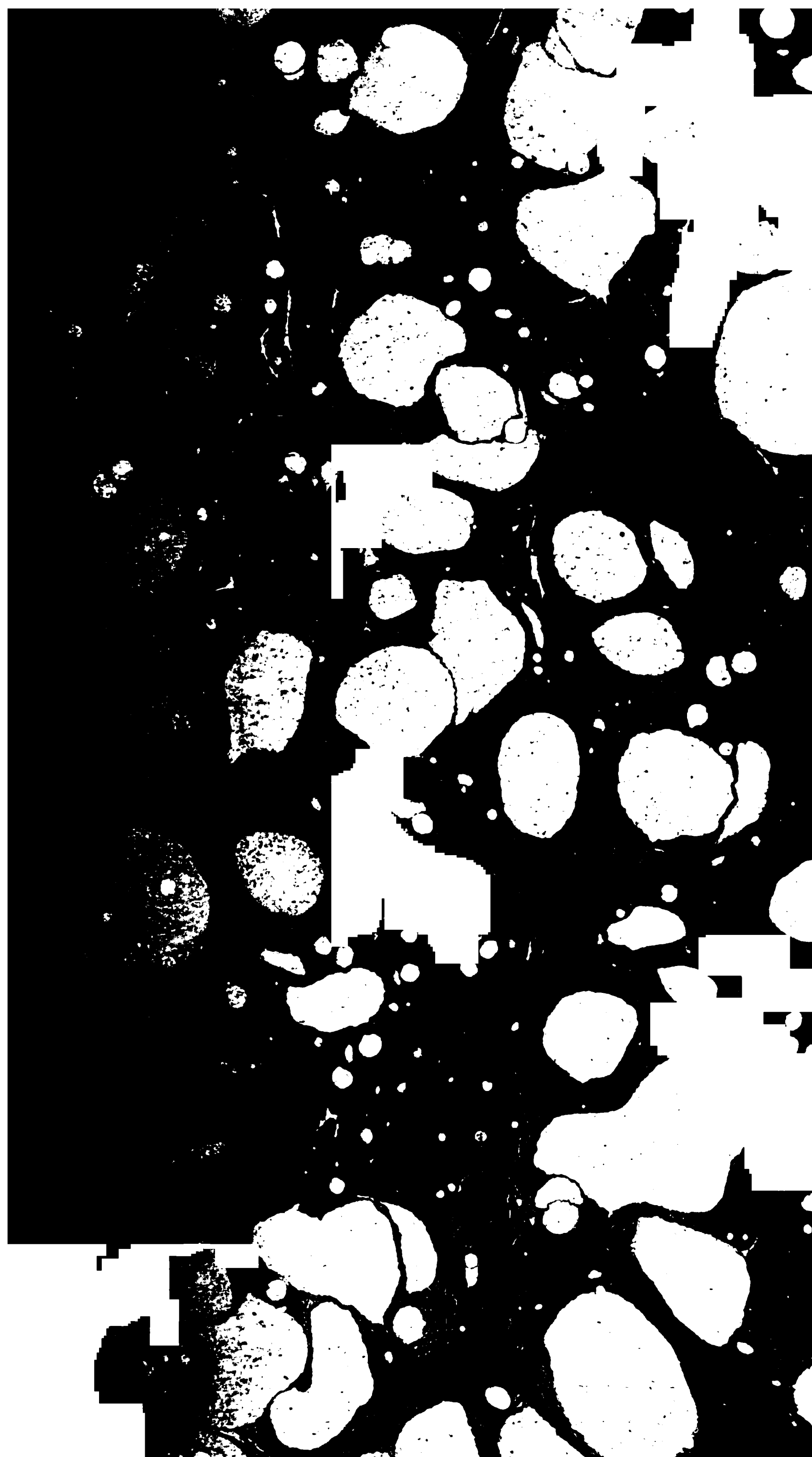
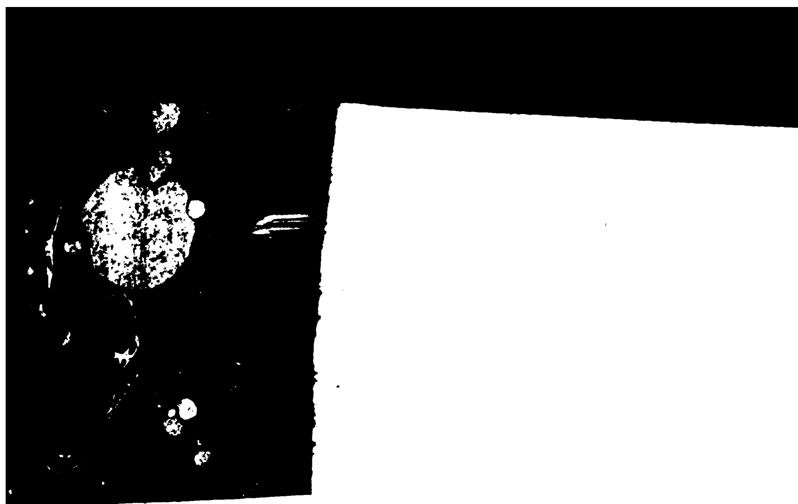
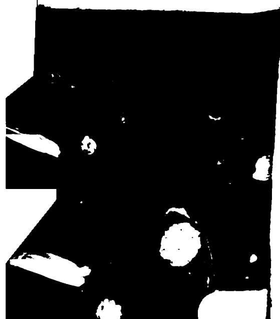

1837
ARTES
SCIENTIA
VERITAS
LIBRARY
OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
E PLURIBUS UNUM
TUEBOR
SI QUAERIS PENINSULAM AMOENAM
CIRCUMSPICE

ARTES
LIBRARY
UNIVERSITY

STEPHANUS
BYZANTINUS

CUM ANNOTATIONIBUS

L. HOLSTENII, A. BERKELII
ET TH. DE PINEDO.

VOL. IV.

LIPSIAE
IN LIBRARIA KUEHNIANA
MDCCCXXV.

ANNOTATI

IN

STEPHAN

Stephanus Vol. IV.

THOMAE DE PINEDO

ANNOTATIONES.

Ἄβαι, πόλις Φωκική.] Abae numero plurali fuit civitas Phoci- 1
dis, Phocis vero regio Graeciae iuxta Parnassum, cuius descri- a
ptionem videsis apud Pausaniam in Phocicis. Fuere autem qua-
tuor huius nominis urbes, quarum trium meminit noster Auctor.
Celeberrima erat Phocidis, secunda Italiae; quam Cosmographus
locat inter Volscos, Saenam, atque Saturniam, et Ebam vocat;
Cluverio Italiae antiquae lib. 2. c. 8. videtur eadem, quae apud
Stephanum. tertia erat Cariae, Stephano tantum, quod sciam,
memorata: quarta Arabiae, cuius meminit Diod. Sicul. lib. 32.
Ecloga 1. ex Photii Bibliotheca. Caeterum Abae vocatae quoque
fuere Abantia neutro plur. ut claret ex Hesychio, cujus sunt verba:
Ἄβαντα (lege *Ἀβάντια*) *πόλις πλησίον Παρνασοῦ, ἔνθα ἱερὸν
Ἀπόλλωνος* i. e. *Abantia, urbs prope Parnasum, ubi templum
Apollinis.* Oppidorum nomina passim apud scriptores invehiun- 1
tur mascul. foem. et neutro genere, et utroque numero, ut optime b
sciunt, qui in eorum lectione non sunt hospites. Abae vero di-
ctae sunt, vel ab Abante quodam, vel quod in hanc urbem non
ingrederetur peregrinus, ut testatur Lycophronis Scholiastes ad
eius carmen 1074. *Ἄβαι δὲ ἢ ἀπὸ Ἄβαντος τινὸς, ἢ διὰ τὸ μὴ
βαίνειν ἐν αὐτῇ ξένον.*

— *Λυκόφρων.*] Illud Lycophronis carmen invenitur in eius Poematio, cui *Alexandra* nomen, v. 1074. opus omnium Graecorum Poematum difficillimum.

— *Καὶ τὸ ἐθνικόν.* Variae sunt ethnicorum, seu gentilium terminationes apud Graecos, de quibus nunc agit Stephanus: omnibus utuntur Latini; sed quae in *ιος* desinunt, vel Graecam formam

relinquunt, vel in *ensis* transferunt, ut Halicarnasseus, vel Halicarnassensis, de quorum formatione tractat adhuc in *Βάτη* et alibi saepe.

2 — *Αἱ δὲ Ἄβαι πόλις Φωκεῦσιν.*] Vox Ἄβαι invenitur apud
a alios cum accentu in ultima, apud alios vero cum accentu in penultima, quin etiam et plurali, et singulari numero, eodem modo ac Thebae, et Thebe, Iuven. Sat. 15. v. 6.

Atque vetus Thebe centum iacet obruta portis.

— *Ἔνθα ἱερὸν Ἀπόλλωνος.*] Abis Phocidis erat Apollinis templum, et insigne oraculum Delphico antiquius; quarum situs, auctore Geographo lib. 9. haud longe erat ab Helicone, et Marathone, non illo Atticae Miltiadis victoria celebri, sed Phocidis quoque oppidulo, quarum oraculi meminit Strabo libro citato, nec non Herodotus lib. 8. cuius sunt verba, *Καὶ Ἄβας· ἔνθα ἦν ἱρὸν Ἀπόλλωνος πλούσιον, θησαυροῖσί τε καὶ ἀναθήμασι πολλοῖσι κατεσκευασμένον*, etc. i. e., *Et Abas* (incenderant, loquitur de Persis) *ubi erat delubrum Apollinis locuples, et thesauris, et donariis compluribus exornatum, in quo et tunc et nunc est oraculum, hoc delubrum posteaquam diripuere, incenderunt.* Idem delubrum a Thebanis post Medos iterum combustum fuit, ut refert Pausan. lib. 10. Persas ut plerumque Pausan. vocat Medos, ac notatu dignum est decrevisse Graecos, templa a Persis exusta non esse restituenda, quo per omne tempus extarent inimicitiae monumenta, quorum plurima sua aetate, inquit ille, adhuc semiusta videbantur. Etenim cum inter omnes politicas gentes et inter omnes philosophos conveniret Dis templa construere, Persae nulla Deo constituebant, asserentes stultum esse, Deum, quem totus orbis capere non posset, domo velle includere. Quare cum bellum inferebant, quotquot inveniebant Deorum templa, igne ferroque vastabant. Ex philosophis quoque Gargettius ille senex hoc fraudabat Deum honore, utpote cuius Deus neque bene pro meritis capi, neque ira tangi, neque molestiam aliis, neque sibi facessere poterat, ociosam prorsus vitam extra mundi partes agens, cui λογοθεώρητος dicebatur, scilicet, quod ratione et mente tantum, non oculis concipi poterat; nihilominus tamen de pietate adversus Deos libros scripsit. Utrumque testatur disertissimus Romuli nepotum de Natura Deorum lib. 1. cuius libet apponere verba: *At etiam de sanctitate, de pietate adversus Deos, libros scripsit Epicurus; at quomodo in his loquitur? ut Coruncanum, aut Scaevolam pontifices maximos te audire dicas, non eum, qui sustulerit omnem funditus religionem, nec manibus, ut Xerxes, sed rationibus Deorum immortalium templa, et aras evertit.* Idem auctor de Legibus lib. 2. inquit: *Deorum delubra esse in urbibus censeo, nec sequor Magos Persarum, quibus auctoribus Xerxes inflam-*

masse templa Graecorum dicitur, quod parietibus includerent Deos, quibus omnia deberent esse patentia ac libera, quorumque hic mundus omnis templum esset et domus. Inter dogmata quoque Zenonis Cittiei apud Diog. Laertium in eius vita unum est, *μήτε ἱερὰ, μήτε δικαστήρια, μήτε γυμνάσια ἐπὶ ταῖς πόλεσιν οἰκοδομεῖσθαι*, id est: *Nec templa, nec tribunalia, in urbibus aedificanto.* Qua de causa a Cassio Scepsio apud eumdem Laertium eodem loco merito accusatur. Interpres Latinus illorum verborum sensum non percepit, siquidem vertit, *nec sacra, nec iudicia* pro *nec templa, nec tribunalia.* Sacra enim et iudicia non aedificantur, sed templa et tribunalia. et urbs et oraculum memoratur Hesychio hisce verbis: *Ἄβαι περὶ τὴν Φωκίδα τόπος, οὗ μαντεῖον Ἀπόλλωνος Σαβαίου, Σοφοκλῆς*, id est, *Abae circa Phocidem locus, ubi Oraculum Apollinis Sabaei, Sophocles.* pro Sabaei, legendum Abaei. τὸ *σ* enim ex praecedenti dictione irrepsit. locus Sophoclis, quem 2
ad testimonium vocat Hesychius invenitur in eius Oedipo Tyranno b
hoc modo:

Οὐκέτι τὸν ἄθικτον εἶμι
Γᾶς ἐπ' ὀμφαλὸν σέβων
Οὐδ' εἰς τὸν Ἀβαῖσι ναόν.

Non ad sanctum posthac eo
Terrae umbilicum venerans
Nec ad templum, quod est Abis.

Notari debet, quod eodem modo dicitur apud Graecos *ναὸς* seu *νεὼς*, i. e. *templum παρὰ τὸ ναίειν*, i. e. *ab habitando*, quoniam in eo Dii videbantur habitare, ac apud Hebraeos בית baith, i. e. *domus*, Isa. c. 56. v. 7. etc. ביתי בית תפלה, etc, i. e. *Domus mea, domus orationis vocabitur omnibus populis.* Etsi non idem observant etymon. Athenaeus quoque lib. 15. huius oraculi meminit, apud quem perperam scribitur *εἰς Ὕβλαν*, i. e. in *Hyblam*, pro *εἰς Ἄβαν*, i. e. in *Abam*. in Hybla enim nullum legitur fuisse oraculum, ut annotavit Casaubonus in eundem Athenaeum lib. 15. c. 4. in illis vero Sophoclis carminibus *terrae umbilicus* dicitur oraculum Delphicum, quod in medio totius Graeciae esset, ut refert Strabo lib. 9. Caeterum oracula, quorum celeberrima, Abaeum, de quo nunc est sermo, Delphicum, Dodonaeum, et libri Sibyllini, quos ethnici maiori quam nos veneratione sacros prosequebantur, fuere ex praecipuis ethnicae religionis fundamentis, etsi ficulneis. Dies enim *σοφώτατοι μάρτυρες* testantur nihil aliud fuisse nisi meras Graecorum imposturas, seu mavis *pias fraudes* vocare quae iam ante Christi nativitatem desierant, quod ignorant Reipublicae literariae proletarii, qui chronologiam non

quaesito, ut hic relicta, ne quis nobis dicat οὐδὲν πρὸς Διόνυσον, ad Stephanum revertamur.

Ἀβάκαινον.] Urbs Siciliae, cuius inter alios meminit Cosmographus lib. 8. cap. 4. cui Abacaena plurativo numero dicitur. Frequenter enim Scriptores oppidorum nomina et sing. et plur. num. et mascul. et foem. et neut. genere usurpant, cuius rei locuples est testis Geographus lib. 9. in Boeotia. Fuisse olim Abacaenum urbem Siciliae nobilem, cuius nunc nedum vestigia apparent, constat ex Diod. Siculi lib. 19. quandoquidem Agathocles cum ad eam divertisset, plures XL eius cives, quod ei adversarentur, iugulavit. Quod fuit in causa, ut Abacaenini ad Amilcarem deficerent, ut eodem libro tradit idem Auctor: nimia enim crudelitas potius exacerbat subditos atque ad iugum excutiendum excitat quam obedientes retinet, ut quotidie experiuntur reges. Verba Diodori sunt: Ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς παρελθὼν εἰς Ἀβάκαινον πόλιν σύμμαχον, τοὺς δοκοῦντας ἀλλοτρίως ἔχειν πρὸς αὐτὸν ἀπέσφαξεν ὄντας πλείους τῶν τεσσαράκοντα etc. id est, *Agathocles vero Abacaenum urbem societate coniunctam divertens, plures XL adversari ipsi visos iugulavit.* Huius urbis etymon deducit Sam. Bochartus Partis 2 Geograph. Sacrae lib. 1. c. 27. a radice Hebraea אבר *abac*, quod semel tantum in SS. apud Is. c. 9. v. 18. invenitur in significatione elevandi, ficulneo motus argumento, quod Cluv. ex Fazello et Bonfilio prope Tripim oppidum ruinas cuiusdam magnae urbis extare testatur, atque has Abacaeni urbis cineres seu vestigia esse suspicatur. Nimis profecto violenta sunt huiusmodi etyma, in quibus praeter modum Bochartus luxuriat, ac praecipue cum non constet hanc urbem a Carthaginensibus seu Phoenicibus conditam fuisse, eius incolae dicebantur Abacaenini, ut Acragantini, Leontini, ethnica Siculis valde usitata.

8 — Τερεντῖνος.] Lege Ταραντῖνος. Sic legitur apud nostrum
a auctorem in Τάρας.

Ἀβαντὶς, ἡ Εὔβοια.] Abantis, seu Abantias vocata fuit Euboea, quod in ea Abantes οὐκ ἐλαχίστη μοῖρα, i. e. *non minima portio* fuerint, ut inquit Herodot. lib. 1. Notat Eust. ad Iliad. 2. v. 138. Homerum, cum Euboeam noverit, ac eam saepius hoc nomine vocaverit, tamen nunquam eius incolas Εὐβοεῖς, i. e. *Euboeenses*, sed semper *Abantes* appellasse, eodem etiam modo, cum Troiam saepe Ilion appellet, eius incolas nunquam Ἰλιεῖς, i. e. *Ilienses*, sed semper Τρῶας, i. e. *Troes* vocasse. Mea quidem sententia id fecit poetarum parens, quod famosius nomen erat Τρῶες et Ἄβαντες, quam Ἰλιεῖς et Εὐβοιεῖς, i. e. *Ilienses et Euboeenses*, iidem Abantes ab eodem eadem Il. v. 542. vocantur ὄπιθεν κομόωντες, i. e. *retro comati*, quoniam in posteriore capitis

parte comam nutriebant. Sic enim melius poterant cum hostibus manus conserere; et ob eandem causam legimus Alexandrum Magnum iussisse milites radi. Nam cum συμπλέκονται, si in anteriore capitis parte comam gerant, facile ab hostibus impediri possunt.

— Ὡς Ἡσίοδος ἐν Αἰγι....] Citat noster Auctor Hesiodum ex opere, quod non extat inter eius opera nec eius fit mentio a Suida, Vossio de poetis Graecis, Lil. Gyraldo, Pausania lib. 9. qui Hesiodi opera recensent; tamen ex Athenaei Libro undecimo discimus illud fuisse Aegimion vocatum, cuius auctor fuit vel Hesiodus vel Cercops Milesius, quare pro ἐν Αἰγι.... legendum ἐν Αἰγιμίῳ.

— Ἐκλήθη δὲ ἀπὸ Ἄβαντος.] Nomen adeptam fuisse Eu- 3
boeam ab Abante heros inquit, scilicet, quoniam Abantis dice- b
batur, ut et incola Abas eodem nomine, ac heros Abas, a quo regio et gens nomen accepit.

— Τὸ κτητικὸν, Ἀβάντειος.] Possess. Abantius per ει formari inquit ac ideo semper produci innuit, ex qua regula excipitur Τάντιος apud Apollonium Rhodium et Ποιάντιος apud Homerum.

— Ἀπολλώνιος ἐν τῷ.] Lege Ἀπολλώνιος ἐν τῷ γ΄. id est *Apollonius lib.* 3. Apud Apollonium enim Argonauticorum lib. 3. v. 1241. invenitur hemistichium illud, ubi loquitur de Neptuno, cui sacra erat urbs Boeotiae Onchestus: de qua suo loco agemus. Integrum appono carmen,

—— —— ἢ ὅγε Λέρνης
Ὕδωρ, ἠὲ κατ' ἄλσος Ταντίου Ὀγχηστοῖο.
—— —— *aut illae ad Lernae*
Aquam, aut ad lucum Hyantii Onchesti.

— Ἡ παρὰ λόγον ὡς.] Hemistichium illud, quod ex innominato poeta affert, invenitur apud Maeonium vatem Odyss. 3. v. 190. cuius integer versus est,

Εὖ δὲ Φιλοκτήτην Ποιάντιον ἀγλαὸν υἱόν.
Bene autem Philoctetem Poeantium illustrem filium.

ad quem locum Eust. Τὸ δὲ Ποιάντιον διὰ διφθόγγου ὀφεῖλον γραφῆναι, ὡς κτητικὸν, ἀποβολὴν ἔπαθε τοῦ ε διὰ μέτρον: *Poeantium vero, cum deberet per diphthongum scribi, ut possessivum, abiecit epsilon propter metrum.*

— Ὡς ἀπὸ τοῦ Λέσβος, Λεσβὶς, Λεσβιάς.] Non sibi constat 4
in formatione nominis Abantis et Abantias. prius a genitivo Ἀβαν- a
τος format Abantias, et a genitivo Ἄβαντος deducit Abantis. Deinde inquit: quemadmodum a Lesbos, Lesbis, Lesbias, sic etiam posse dici Abantis, Abantias.

— Ἀχαιῒς, Ἀχαιϊάς.] Eodem modo innuit dici Achaeis, Achaeias, ac Abantis Abantias. Illud hemistichium quod affert

ex praenominato poeta, invenitur apud Homerum Il. 5. v. 424. cuius integer versus:

Τῶν τινὰ καῤῥέζουσα Ἀχαιϊάδων ἐϋπέπλων.

Earum aliquam demulcens Achaeiadum pulchris peplis indutarum.

— *Ὅπερ κατὰ βαρβαρικὴν τροπὴν*, etc.] Inquit Abantiam per barbaram versionem τοῦ *β* in *μ* Amantiam quoque vocari, non videtur fuisse barbara haec mutatio; quandoquidem ab Antigono in Periegesi Macedonica et a Callimacho, cuius mox affert versiculum, sic vocata fuit. quin etiam apud Etymologici mag. Auct. Amantes, condidere Euboeam, unde Abantes vocati fuere, quod testatur in Ἄμαντες.

— *Καλλίμαχος δὲ Ἀμαντίνην.*] In versiculo illo Callimachi pro *ᾤκησαν*, i.e. *habitarunt*, legit Salmas. in Plin. exercit. in Sol. fol. 378. B. *ᾤκισαν*, i. e. *condiderunt.*

Ἄβαρνος, πόλις, καὶ χώρα ἄκρα τῆς Παριάνης,] In his verbis, pro *καὶ χώρα ἄκρα* lege ex eodem Stephano infra in eadem dictione, *καὶ χώρα, καὶ ἄκρα*, i. e. *et regio et promontorium*, ergo iuxta nostrum Auctorem Abarnus fuit urbs, et regio, et promontorium Parianae. Pariana vero seu Pariane fuit regio Helles-
4 ponti, sic denominata ab urbe Parion, cuius suo loco meminit epi-
b tomator noster, Plinius lib. 14. c. 11. Parianam coloniam memorat, scilicet ab eadem urbe, quam Adrastiam ab Homero vocari refert lib. 6. c. 32. Homerus vero Adrastiam celebrat Iliad. 2. v. 828. omnes autem, qui ab Abydo ad Adrastiam usque habitabant, erant Troes, teste Strabone lib. 13. atqui Pariani erant eiusdem regionis circa Hellespontum, ut tradit Pausanias lib. 9.

— *Ἡρόδοτος δὲ ἐν τετάρτῃ φησίν.*] Falso citat Herodot. ex eius libro quarto, apud quem nulla fit Abarnidis urbis mentio.

— *Τὰ γὰρ εἰς η φιλῃδεῖ τῷ ιτης τύπῳ.*] Haec verba sunt corrupta; ratio clamat sic esse legenda, *Τὰ γὰρ εἰς ις φιληδεῖ τῷ ιτης τύπῳ, ὡς Μέμφις, Μεμφίτης*, i. e. *Quae enim in is desinunt, gaudent ites forma, ut Memphis, Memphites.* Praecedit enim τὸ δὲ *Ἀβαρνίς*, de cuius ethnico quaerit, quae lectio etiam confirmatur ex eodem Stephano in *Μέμφις*.

— *Ἀπολλώνιος.*] Versiculus ille Apollonii Rhodii invenitur apud eum Argonautic. lib. 1. v. 932.

— *Τοῦτο δὲ Σοφοκλῆς.*] De huius urbis fabuloso etymo, quod ex Sophocle affert epitomator noster, diffuse admodum agit Apollonii Scholiastes ad carmen lib. 1. v. 932. in praecedenti nota citatum, Nobis non placet in putidis Graecorum fabulis immorari, quibus historiae cordi sunt. Sophocles ille fuit unus ex tribus Apollonii Rhodii Scholiastis ex quibus concinnata fuere Scholia

illa, quae extant in hunc poetam: hi vero fuere Lucillus Tarrhaeus, Sophocles et Theo, auctore Anonymo quodam Graeco ad Apollonii opus addito, de quo videsis Tractatum nostrum Auctorum, quos ad testimonium vocat Stephanus.

Ἀβασηνοί.] Populi Arabiae sunt Abaseni, forsitan ipsissimi qui nunc *Abasini* dicuntur, si aliquid valet nominum similitudo, de quibus est altum apud alios silentium.

— *Ἡ χώρη τῶν Ἀβασηνῶν σμύρνην φέρει, καὶ ὄσσον, καὶ θυμίαμα, καὶ κέρπαθον.*] Abasinorum regio ferebat myrrham, osson, thymiama, cerpathon, quatuor aromatum species, quorum osson est incognitum, reliqua sunt nota. Myrrha enim, quae Graecis σμύρνη dicitur, est nomen corruptum, seu deflexum ab Hebraeo מר *mor.* Sic enim apud Hebraeos myrrha dicebatur, ut patet ex Exodo c. 30. v. 23. et aliis SS. locis. Cerpathon vero vel Arabes a Graecis, vel Graeci ab Arabibus accepere. Apud Herodotum enim lib. 3. haec leguntur, *Τὰ δὲ κάρφεα ταῦτα, ἃ ἡμεῖς ἀπὸ Φοινίκων μαθόντες καλέομεν κιννάμωμον,* i. e. *haec carphea,* i. e. *festucas istas, quas nos a Phoenicibus edocti* Cinnamomon *vocamus.* Kerphah vero apud Persas et Arabes significat Cinnamomon sylvestrem, quod testatur Teixeira oculatus testis in suis Relationibus Regum Persarum c. 35. cuius appono verba: *Llamanle [a la canela] Persios, y Arabes a la de Seylan dar chiny Seylany, que es palo de los Chins de Seylan, porque los Chins la trahian de Seylan a Harmuzo, Keis, y a la Persia, quando navegavan aquel mar, y tenian aquel comercio, a la canela del mato llaman con esta palabra Kerfah.* Quod etiam confirmat Schindlerus in suo lexico pentaglotto in radice קרף Karaph cuius sunt verba, קרפה אלדאר צ׳ני *Karphah aldar tsini, cortex exterior arboris tsini*, id est Chinensis. Sic enim Arabibus dicitur, quae vulgo *canela*, quia Chinenses, seu Sinenses eam asportabant, ut inquit Teixeira; thymiama vero κατ᾽ ἐξοχὴν dicitur thus, quod recentioris Latinitatis Auctores *incensum* vocant, ut inquit Salmas. in Solin. fol. 500. thus autem deducitur a verbo Graeco θύω, i. e. *sacrifico.* Antiquitus enim solis odoribus accensis Dii propiciabantur, ac postea ubi victimae mactari coeperunt, id abusive de victimis usurpatum est, quod testatur idem Auctor in Solinum fol. 951. nunc sacrificiis cruentis abolitis a religione Christiana, incensum relictum est; de osso vero mihi incognito, vide Bochartum Geographiae Sacrae lib. 2. c. 18. fuere etiam aliae aromatum species incognitae nobis, quas affert Arrhianus in Periplo maris Erythraei.

— *Γεωργοῦσι δὲ πορφυρῆν ποίην εἰκέλην αἵματι Τυρίου κοχλίεω.*] In his verbis pro πορφυρῆν ποίην i. e. *purpuram herbam,*

lege *πορφυρέην ποίην*, i. e. *porphyream* seu *purpuream herbam*, quod ratio clamat. Purpura enim non erat herba, sed cruor ex Tyriis conchyliis; at purpura fiebat etiam alibi ex herbis. De hac purpurae specie loquitur Stephanus, quam in agris colebant Abaseni similem Tyriae purpurae seu sanguini Tyriae conchae, ut
5 loquitur epitomator noster, apud quem etiam pro *Τυρίου κοχλίου*
b lege *Τυρίου κοχλίου*. Haec enim sunt verba Stephani, qui lingua communi scribit, in qua non utuntur illis genitivis.

— *Ἀδριηνοί.*] Legendum *Ἀδαρηνοὶ* ex ipso Stephano in *Ἄδαρα*.

Ἄβδηρα.] Duas huius nominis urbes memorat, primam Thraciae, secundam Iberiae. Abdera Thraciae dicitur neutro plurali, ut Phalera, Cythera, Gadira, Hierosolyma, et alia huiusmodi sexcenta, quam Tei, relicta patria, quam ceperat Arpagus Persarum dux, condidere, auctore Herodoto lib. 1. cuius appono verba: *Ἐσβάντες πάντες ἐς τὰ πλοῖα οἴχοντο πλέοντες ἐπὶ τῆς Θρηΐκης, καὶ ἐνθαῦτα ἔκτισαν πόλιν Ἄβδηρα*, etc. id est, *Omnes* (loquitur de Teis) *conscensis navibus traiecerunt in Thraciam, ibidemque urbem Abdera condidere, cuius prior fundamenta iecerat Clazomenius Timasius, qui nullo propterea emolumento accepto a Teis expulsus fuit, nunc tamen colitur ut heros Abderis ab ipsis Teis.* Fuisse vero urbem potentissimam, et maritimam constat ex Diodor. Sicul. lib. 13. eius sunt verba: *Μετὰ δὲ ταῦτα πλεύσας εἰς Ἄβδηρα, προσηγάγετο πόλιν ἐν ταῖς δυνατωτάταις οὖσαν τότε τῶν ἐπὶ Θρᾴκης*, i. e. *Post haec navigans Abdera ad partes suas adduxit civitatem tunc temporis potentissimam omnium, quae in Thracia.* Ex Excerptis ex lib. 7. Strabonis patet sitam fuisse ad orientales partes fluvii Nessi. Teii vero relicta Teo non ferentes Persarum contumelias migraverunt Abdera, qua de causa illud vulgo dicebatur

Ἄβδηρα καλὴ Τηΐων ἀποικία.

Abdera pulchra Teïorum colonia

Quo significabatur non deesse quo confugiamus, si nobis contumeliae inferantur, ut fecere Teii, sed hoc non semper feliciter solet evenire.

— *Ἀπὸ Ἀβδηρίτου τοῦ υἱοῦ Ἡρίμου, Ἡρακλέους ἐρωμένου.*] Nomen accepisse Abdera innuit ab Abderita filio Erimi, Herculis amasio; at cum ratio clamet ab Abderita non deduci Abdera, pro *ἀπὸ Ἀβδηρίτου* sine dubio legendum est *ἀπὸ Ἀβδήρου*, i: e. *ab Abdero*. Sic enim vocabatur amasius iste Herculeus, ut constat ex Apollonii lib. II. apud Salmas. in Solin. fol. 160. Solin. c. 16. ait ab Abdera Diomedis sorore conditam nomen accepisse.

Ἐκ ταύτης γὰρ καὶ Δημόκριτος.] Democritum insignem phi-

losophum fuisse Abderitam ex Abderis Thraciae inquit, ex cuius fontibus hortulos suos rigavit olim Epicurus; quod fortunae inconstantiam rideret, γελασῖνος vocatus fuit: quod nomen apud Martialem Epigram. lib. 7. Epigram. 24. sumitur pro illa forma, quae in facie ridentis apparet.

Nec cibus ipse iuvat morsu fraudatus aceti,
Nec grata est facies, cui gelasinus abest.

Diogenes Laertius non Abderitam inquit fuisse Democritum, sed 6
Milesium, apud quem habes eius vitam, nec non apud Illustrium a
de Philosoph. Democritus fuit primus, qui atomos excogitavit, per quas postea Epicurus celebris evasit, ex quibus quatuor elementa, solem et lunam et reliqua omnia composita fuisse asserebat, ac remota fide SS. cui omnes fidem adhibere debemus, quae Psal. 33. nos docet, etc. בדבר יהוה שמים נעשו i. e. *Verbo Adonai coeli facti sunt, et spiritu oris eius omnis exercitus eorum.* Eius opinio plurimis τῶν ἐν παιδεύσει vero similior ac probabilior videtur quam reliquorum Philophorum, qui cum de rerum creatione dissentirent, tamen inter omnes conveniebat ex nihilo nihil posse fieri. at cum hominibus de omnibus rebus Andabatarum more depugnandum sit, optimum est contra ignorantiae ictus auctoritate SS. se tanquam scuto protegere. Quid est enim clarius? quid aceto notius? tamen nescimus, quid sit lux, quid sit acetum nos latet, quare non possum non ridere, cum video quendam philosophastrum adeo loquacem, ut Dodonaea tintinnabula superet, ac lunae laboranti succurrere possit, de Deo, et aliis rebus disserentem, quae excedunt aciem ingenii humani. Sed iterum ad Stephan.

— *Ἡ δὲ δευτέρα, πόλις τῆς Ἰβηρίας.*] Altera Abdera (huiusmodi nomina foemin. etiam genere, ac num. singul. proferuntur) fuit Iberiae, Hispaniae civitas post Exitanorum urbem a Phoenicibus condita, ut tradit Geograph. lib. 3. erat vero maritimum Baeticae oppidum, quod nunc vulgo *Almeria* vocatur. Sic opinatur Mariana Hist. Hisp. lib. 10. c. 18. Nonius c. 23. anno Christi 1147. Mauris ab Hispanis erepta fuit, sociis Genuensibus, quibus praemii loco datum est vas ex solido smaragdo, quod in Genuae thesauris servatur, ut referunt Auctores citati, etsi aliter Ligurum Annales rem narrant. Noster Auctor prope Gadira eam locat ex Artemidoro. Scito posthac nihil nobis de Auctoribus, quos ad testimonium vocat Auctor noster, dicendum esse, quoniam de omnibus agendum nobis est in Tractatu peculiari ad calcem huius operis addito.

— *Πλεῖστοι δὲ Ἀβδηρῖται.*] Abderitae tanquam stupidi male audiebant, unde apud Ciceronem Epist. ad Attic. lib. 7. Epist. 7.

τὸ Ἀβδηριτικὸν pro *Stultum* accipitur. Ἀβδηρολόγος etiam dicebatur, qui meras nugas loquebatur; sed tamen habuere viros insignes, quos refert Auctor noster, inter quos Protagoras, quem Athenienses urbe et agro exterminarunt, et eius libros combussere, quod de existentia Deorum in eis dubitarat, ex quo multi
6 ad hanc sententiam profitendam tardiores facti sunt, quippe cum
b poenam ne dubitatio quidem effugere potuisset, auctore Harpinate Philosopho de Natura Deorum lib. 1. Fuit etiam Anaxarchus philosophus Abderita, teste Laertio in eius vita.

— "Ον Εὔδοξος ἱστορεῖ τὸν ἥσσω καὶ κρείσσω λόγον πεποιηκέναι.] Haec verba nihil aliud sibi volunt nisi quod Protagoras docebat discipulos de quacumque re in utramque partem disserere ut ex eius vita claret apud Diog. Laertium.

Ἀβίλη.] Erat urbs Iudaeae ad Iordanem fluvium iuxta Stephani sententiam, quam etiam confirmat Ioseph. Antiquit. lib. 5. c. 1. ubi inquit a Iordane distare sexaginta stadiis, Hebraice dicitur אבלה *Abelah*. Huius nominis diversas memorat Iacobus Iustus Hebraeus in Descriptione Terrae Sanctae, Iosepho de Bello Iudaico lib. 5. c. 3. Abila neutro plural. dicitur (iam te monuimus nomina oppidorum neutra plur. foem. quoque gen. et num. sing. apud Auctores inveniri, ut Hierosolyma, orum, et Hierosolyma, ae) ex Abila fuisse Elisaeum prophetam, tradit Iosephus Antiquitatum lib. 8. c. 7. memoratur lib 2. Regum c. 20. v. 14.

— Ἔστι δὲ καὶ ἄλλη πόλις Φοινίκης Ἄβιλα.] Abila neut. plur. fuit urbs Phoeniciae, ex qua inquit noster Auctor fuisse Diogenem celeberrimum Sophistam; at huius Abileni philosophi nulla apud alios, quod sciam fit mentio, urbis meminit Cosmographus lib. 5. c. 15. cui *Abila Lysami* dicitur, atque eam inter Coelesyriae oppida locat. L. Holst. in Annot. Geographicis fol. 193. inquit vulgo dici *Bellinas*. fides sit penes Auct.

Ἄβιοι, ἔθνος Σκυθικόν.] Abii fuere populi Scythici, quod conatur probare noster Auctor ex Homerico versiculo, qui legitur Il. N. v. 6. Sed ex Homericis carminibus apparet fuisse potius Thracicos populos quam Scythicos. sic enim Hom. Il. citata de eis loquitur:

— Θρηκῶν καθορώμενος αἶαν
Μυσῶν τ' ἀγχεμάχων, καὶ Ἀγαυῶν ἱππημολγῶν
Γλακτοφάγων, Ἀβίων τε δικαιοτάτων ἀνθρώπων.
— *Thracum despiciens terram*
Mysorumque cominus pugnantium, et Agavorum Hippemolgorum
Lacte vescentium, Abiorumque iustissimorum hominum.

ad quem locum Eust. diffuse admodum agit de eorum etymo, cuius

relinquo verba; ne prolixitate sua fastidium pariant lectori. Non desunt qui dicant τὸ Ἀβίων apud Homerum non esse gentis nomen, sed Agavorum epithetum, ut testatur epitomator noster.

— Ἀλέξανδρος.] Diversa Abiorum nominis etyma referun- 7
tur. Etenim, si ἀπὸ τοῦ βίος, i. e. *a vita* id nominis deducatur, a
significat *pauperem*, si παρὰ τὸ βιός, i. e. *arcus*, significat inermem, h. e. *sine arcu*, si παρὰ τὸ βία, id est *violentia*, significat eum, qui nullam infert iniuriam; ad quod videtur alludere Homerus. Si τὸ α sit particula intensiva, significat eum cui nihil deest ad victum, i. e. divitem, in qua significatione usus est Antipho, auctore Harpocratione in Ἄβιος, quemadmodum Hom. Il. II. v. 155. vocavit ἄξυλον *sylvam*, i. e. πολύξυλον, de quibus populis, si forte fuere populi praeter auctores ab auctore nostro citatos, et Strabonem, qui ex Homero eos memorat, nullus, quod sciam, egit.

— Ἀγαβῶν.] Lege Ἀγαυῶν ex Hom. carmin. supra citatis.

— Ἀβοριγῖνες.] Aborigines fuere populi ex antiquissimis Italiae, ut constat ex Plinii lib. 3. c. 5. et ex eius simia Solino c. 8. de quibus consule sis Cluv. Italiae Antiquae lib. 3. et lib. 4. c. 16.

— *Τὴν ἀρχαίαν Ἀβοριγίνην διέσωζον.*] *Τὸ Ἀβοριγίνην* pro- 7
cul dubio est lectionis monstrum. Id nominis nec est Graecum, b
nec Latinum; sic vero legendum esse existimo: τὴν ἀρχαιολογίαν Ἀβοριγῖνες διέσωζον, id est, *Archaeologiam Aborigines servarunt.* Praecedit enim, *usque ad bellum Troianum.* Ratio videtur confirmare nostram coniecturam.

— Ἀλλὰ Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασεύς.] Locum, quem ex Dionys. Halicarnaseo advocat noster auctor, invenitur apud eumdem auctorem Antiquit. Rom. lib. 1. Obiter notandum, Dionysius semper de homine, Dionysus semper de Deo dici.

— Ἔχει δὲ ὁ χρησμὸς οὕτω.] Huius oraculi carmina quae affert noster, ab oraculo Dodonaeo Pelasgis reddita fuisse tradit Dionysius Antiquit. Rom. lib. 1. quae L. Mamius vir non obscurus apud eundem auctorem libro citato ait se vidisse Dodonae in Iovis templo antiquis literis insculpta in quodam tripode eorum, qui inibi suspensi erant. Macrobius etiam Saturnal. lib. 1. c. 7. eadem affert, apud quem in quarto versu pro *Κρονίδῃ* scribitur Ἅδῃ.

— *Δεκάτην ἐεπέμψατε.*] Lege ἐκπέμψατε, secundum enim ε 8
pro κ per incuriam irrepsit. a

— *Καὶ τῷ πατρὶ πέμπετε φῶτα.*] Τὸ φῶτα est aequivocum. Significat enim et *virum* et *lumen*, seu *lucem*. Qua de causa Hercules cum per Italiam ex Hispania reverteretur, et incolae humanas Diti et Saturno sacrificarent illis carminibus persuasi a tam nefando et impio sacrificio eos abduxit, ac persuasit, ut oscilla quaedam ad humanam effigiem formata accensis luminibus offer-

rent. Quia τὸ φῶτα non solum virum, sed etiam lumen et lucem significat, ac sic elusit oraculi crudelitatem impiam. Quid non suadebunt sub religionis praetextu homines hominibus etsi crudele? quandoquidem homines quoque sacrificare Dis seu potius Daemonibus persuasere. Unde merito canit Lucretius lib. 1.

— saepius olim
Relligio peperit scelerosa atque impia facta.

Ἀβρεττίνη, χώρα Μυσίας.] Abrettine Epitomatori nostro, Abretene Straboni, Abrettane Suidae, erat Mysiae regio; cuius regionis incolas Abretanos celebrat Plinius lib. 5. c. 30. quorum Deus Iupiter Abrettenus, cuius sacerdos factus fuit Cleo quidam, qui prius praedonum dux fuerat, ac ab Antonio defecit ad Augustum, a quo multa accepit beneficia, ut rerum monumentis tradit Geographus lib. 12.

— Ἀπὸ Βρεττίας Νύμφης.] ab Abrettia Nympha inquit epitomator noster nomen accepisse Abrettinen regionem Myso-
8 rum, sed non bene deducitur ab Abrettia Abrettine; potius de-
h duceretur Abrettiane.

— Τὸ ἐθνικὸν, Ἀβρεττηνός.] Lege Ἀβρεττινὸς, τὸ η pro ι irrepsit per incuriam. Ab Abrettine enim deducendum est gentile Abrettinus, non Abrettenus.

Ἀβρότονον.] Abrotonum fuit civitas Libyphoenicum. Memoratur Geographo lib. 17. Plinio lib. 5. c. 4.

— Στράβων δὲ ἐν ἑκκαιδεκάτῳ.] Lege ἐν ἑπτακαιδεκάτῳ, id est lib. 17. Strabo enim lib. 17. Abrotoni civitatis facit mentionem, non lib. 16. ut inquit noster. sed huiusmodi παροράματα apud Stephanum multa reperiuntur.

— Καλεῖται δὲ καὶ Νεάπολις.] Abrotonum civitatem vocatam quoque fuisse Neapolin ex Ephoro testatur; at apud Strabonem et Plinium libris citatis Abrotonum et Neapolis sunt diversae Africae urbes. Ecce illius verba ex lib. 17. supra citato: καὶ μετὰ ταύτην Ἀβρότονον πόλις, καὶ ἄλλαι τινὲς, συνεχῶς δὲ Νεάπολις, καὶ Λέπτιν καλοῦσιν, id est, *Et post hanc* (paludem) *Abrotonum urbs et aliae quaedam, continuo autem est Neapolis, quam Leptin vocant.* Idem testatur Mela lib. 1. c. 7.

— Τὸ ἐθνικὸν οὐκ ἔστιν ἐν χρήσει.] Abrotoni urbis ethnicum non esse in usu inquit, sed posse ex arte h. e. secundum Grammaticae regulas formari, scilicet Abrotoneus; iam te monuimus, Latinos uti omnibus Ethnicorum formis quae apud Graecos sunt in usu.

Ἄβυδοι, τρεῖς πόλεις.] tres memorat huius nominis urbes,
9 quas Milesiorum fuisse colonias inquit. Celeberrima omnium fuit
a Abydos Hellesponti, in cuius littore sita erat ad Asiam e regione

Sesti, quae erat in adverso littore ad Europam. Utraque amoris commercio insignis, Erus scilicet et Leandri; illa Sestias, hic Abydenus erat, quorum amores Musaeus et Ovidius cecinere; at multo magis illustrat Abydon Xerxes ille Persarum rex, qui ad eius oram, Asiam et Europam freto illo divisas (ingens et admirandum facinus) ponte ausus est iungere, atque mare pedibus peragravit, ut legimus apud Herodot. Ctesiam, Eust. ad Dionys. et alios. Memoratur Andino Poetae Georg. lib. 1. v. 207.

Praeterea tam sunt Arcturi sidera nobis
Hoedorumque dies servandi, et lucidus anguis
Quam quibus in patriam ventosa per aequora vectis
Pontus et ostriferi fauces tentantur Abydi.

Ex quibus carminibus patet fauces Abydi esse periculosas navigantibus; nec propterea assentior Casaubono, qui ad Athenaei lib. 13. c. 6. deducit huius urbis etymon ab Hebraeo verbo אבד abad, id est, *periit*, propter situm ad mare periculosum. Eadem de causa multo melius ei conveniret nomen Hebraeum אבדן abadon, id est, *perditio*; sed Graecae civitatis etymon a lingua Hebraea petere est quoddam dementiae genus, nisi forte velimus imitari Lysimachum Historicum, qui apud Ioseph. cont. Appion. lib. 1. Hierosolymae etymologiam a lingua Graec. deducit, ut hac in re una cum eo deliremus. Abydi igitur etymon apud Graecos quaerendum est. Alii aliud adducent, mihi illud apud Hesych. se offert, Ἄβυδον βαθύ, i. e. *Abydon, profundum*, quod accipiendum est illo sensu, quo apud Aeschylum dicitur *ἄβυσσον πέλαγος*, id est, ita profundum, ut sine periculo navigari non possit, non quod mare, quoniam sit profundum, sit magis periculosum, sed quod abyssus importet secum periculum. In huius urbis gymnasio adhuc Plinii aetate colebatur lapis, qui de coelo cecidisse credebatur, ut idem Auctor refert lib. 2. c. 58. Talis enim fuit hominum insania, ut non solum animantia bruta, sed etiam lapides adorarent. Solus inter ethnicos Gargettius ille senex hoc cognovit puerorum deliramentum; ad quod videtur alludere Lucret. lib. 5.

Nec pietas ulla est velatum saepe videri
Vertier ad lapidem.

Sed de quacumque Deorum statua intelligendum est. Innuit enim Romanorum consuetudinem, qua Deos adorabant, dextrorsum se vertentes. Unde locus ille apud Plautum Curculione Act. 1. Sc. 1. v. 69.

Phaedr. —— *quo me vortam, nescio.*
Paras. *Si Deos salutas, dextrorsum censeo.*

Has Ethnicorum caeremonias una cum eorum sacrificiis abolevit

Christiana religio, magno Ethnicorum dolore, ut videre est apud Eunapium in vita Aedesii, de quibus consule sis Politicum lib. 2. c. 5. ad primam Livii Decadem. Sed his relictis opus est ad castra, h. e. ad Stephanum redire. Nolo enim nec emansor, nec desertor esse.

— Ὡς Διονύσιος.] Versiculus ille, quem ex Dionysio affert, legitur apud eum v. 516. ad quem locum inquit Eust. *Abydon a Dario Xerxae patre fuisse combustam.*

— Καὶ ἡ κατ' Αἴγυπτον.] Memorat etiam Epitomator noster Abydon Aegypti urbem, quam Milesiorum quoque fuisse coloniam inquit, atque ab Abydo quodam nomen accepisse. Fuit antiquitus Memnonis regia, ac Osiris templo inclyta, de quibus adisis Geographum lib. 17. Plin. lib. 5, c. 9. quod oppidum erat VII M. CCCCC. pass. in Libyam remotum a flumine, auctore eodem Plinio libro capiteque citato; de hodiern. nom. non convenit.

— Καὶ ἡ κατὰ τὴν Ἰαπυγίαν.] Celebrat etiam Auctor noster Abydon Iapygiae h. e. Italiae in Peucetiis, de qua ne hilum quidem apud scriptores, quod sciam; quam Abydon neutro genere dictam fuisse tradit.

— Εἰ μὴ δ' εἰκῇ τὴν Ἄβυδον πατεῖν.] De qua Abydo hoc adagium diceretur iuxta Auctoris nostri sententiam non convenit, de quo videsis Erasmum, qui id adagii hoc modo affert: *Ne temere Abydon.*

— Τὸ ἐθνικὸν, Ἀβυδηνός.] Abydeni tanquam calumniatores male audiebant; unde forsitan habuit originem paroemia illa praecedentis notae, nisi etiam ad huius urbis periculosum portus introitum sit allusio.

— Λέγεται δὲ καὶ τὸ Ἀβυδηνὸν ἐπιφόρημα.] Est alia paroemia, *Abydena illatio*, de qua consule sis Erasmum; apud alios scribitur Ἀβυδηνὸν ἐπιφώνημα, id est *Abydena acclamatio*, ac sic debebat scribi apud Stephanum, quoniam inquit dici hoc adagium ἐπὶ τῶν ἀηδῶν.

10 Ἀβυδὼν, ῶνος, χωρίον Μακεδονίας.] Abydon, onis, re-
a gio, seu locus Macedoniae, Eust. ad Il. 2. v. 849. dicitur Paeoniae urbs, quod Hom. Iliade citata inquit, Paeones hinc ad Troiam auxiliatores venisse; at ex Excerptis ex Strab. libri septimi fine constat fuisse Abydonem, quam Hom. loco citato Amydonem vocat, ad Axium fluvium non longe a Pella Macedoniae olim primaria urbe, atque Alexandri Magni natalibus celeberrima.

— Ὡς Στράβων.] *Ut Strabo*, legendum est Ὡς Ὅμηρος, *ut Homerus*. Nam statim ad testimonium vocat eius versiculum, quod est μνημονικὸν σφάλμα. Eumdem errorem errat Suidas in Ἀβυδών.

— Τηλόθεν.] Est versiculus Homericus qui invenitur Il. 2. v. 849. at Stephanus debebat etiam apponere eius praecedentem versum. Pertinet enim ad huius urbis antiquitatem. Uterque sic se habent Il. versuque citato:

Αὐτὰρ Πυραίχμης ἄγε Παίονας ἀγκυλοτόξους
Τηλόθεν ἐξ Ἀμυδῶνος, ἀπ' Ἀξίου εὐρὺ ῥέοντος.
At Pyraechmes ducebat Paeones curvis arcubus utentes
Ex remota regione, ex Amydone, ab Axio late fluente.

Ἄβυλλοι.] Abylli, populi ad Troglodyticen, i. e. ad regionem Troglodyticam prope Nilum. Apud Athenae. lib. 15. ce- 10
lebratur civitas Abylon, sed nec de populis, nec de urbe affert b
aliquid memoratu dignum.

Ἀβώνου τεῖχος.] Aboni tichos fuisse urbem parvam ad Euxinum Pontum inquit. Τὸ τεῖχος apud Graecos absolute dictum significat castellum munitum, vel muro cinctum, de quo nihil memini me legisse.

Ἀγάθη, πόλις Λιγύων, ἢ Κελτῶν.] Agathe, vel Agatheia κατὰ παραγωγὴν, quod est tralatitium in huiusmodi terminatione, quam Timosthenes, ut inquit noster, Ἀγαθὴν τύχην, id est, *Bonam Fortunam* vocavit. Cosmographo Geographiae lib. 2. c. 10. Ἀγαθὴ πόλις, id est, *bona urbs* appellatur, quam inter Narbonensis Galliae oppida locat. Auctori nostro Ligurum, vel Celtarum urbs dicitur. Scymno dicitur Phocaensium urbs, scilicet eorum, qui Massiliam condidere. Ipsissima est urbs, quam nescio qua auctoritate fretus Const. L'Empereur ad Beniaminis itinerarium pag. 5. l. 2. esse inquit, quae nunc vulgo Gallis dicitur *Monpellier*, Latinis mons Pessulus.

— Ἔστι καὶ νῆσος Ἀγάθη Λυκίας.] Agathen Lyciae insulam celebrat, de qua altum apud alios est silentium. Cosmographus Geograph. libro capiteque citato celebrat insulam cum civitate cognomine, quae subiacebat Galliae Narbonensi.

Ἀγαθοῦ Δαίμονος νῆσος.] Agathu Daemonos, id est, *Boni* 11
Daemonis insula. Locatur Auctori nostro in mari Indico, cuius a
nulla, quod sciam, apud alios fit mentio. Huius nominis fluvium memorat Ptolemae. Geograph. lib. 4. iam quando in huius nominis mentionem incidimus, ac nihil, quod ad Geographiam pertineat, inveniebam, liceat dicere, quae ad eruditionem spectant. Ἀγαθοῦ Δαίμονος dicebatur apud Graecos poculum quod peracta coena bibebant. Quare, qui non audebant multum vini bibere, petebant, ut poculum ἀγαθοῦ Δαίμονος ipsis daretur. Ideo ἀγαθοδαιμονίσται apud Hesych. sunt, qui parum vini bibunt; ac quia in conviviis statim post ἀγαθοῦ Δαίμονος poculum mensam auferebant. Hinc iocus Dionysii Tyranni, qui cum vellet Apol-

liniis mensam argenteam auferre, Deo ἀγαθοῦ Δαίμονος poculum propinavit, ac mensam auferri iussit; qua de re videsis Aelian. de Var. Hist. lib. 1. c. 20. cuius locum interpres Latinus non intellexit, qui ad hanc consuetudinem alludit. Idem refert Arpinas Philosophus de Nat. Deorum lib. 3. circa calcem.

Ἀγάθυρσα, πόλις Σικελίας.] Agathyrsa, urbs Siciliae ex Polybii lib. 9. (cuius libri non extant, nisi παρεκβολαί), Agathyrsum dicitur Straboni lib. 6. Agathyrium Ptolemaeo Geographiae lib. 3. c. 4. Agatyrna Livio lib. 27. c. 14. idem fuit Siciliae oppidum, licet diversis nominibus ab scriptoribus vocetur, ab Agathyrnio quodam conditum, ut rerum monumentis tradit Diodor. Siculus Biblioth. Hist. lib. 5. cuius sunt verba: Ἀγάθυρνος δὲ βασιλεύσας τῆς νῦν ὀνομαζομένης Ἀγαθυρνίτιδος χώρας ἔκτισε πόλιν τὴν ἀπ᾽ αὐτοῦ κληθεῖσαν Ἀγάθυρνον. id est: *Agathyrnus autem, cum in regione nunc Agathyrnitide nominata regnaret, condidit urbem, quam ab se Agathyrnum vocavit.* Eius nunc vix exstat vestigium, auctore Fazello Decad. 1. lib. 9. c. 5. Cluv. Sic. Antiquae lib. 2 c. 5.

Ἀγάθυρσοι, ἔθνος ἐνδοτέρω τοῦ Αἵμου.] Agathyrsi fuere populi Asiatici, et Europaei, ut et Iberi, et Ligyes. Agathyrsos Europaeos Ptolemae. Geograph. lib. 3. c. 5 in Sarmatiae Europae situ locat; Agathyrsos vero Asiaticos tabula septima eodem libro inter Scythiae populos, qui erant intra montem Imaum, Amm. Marcell. lib. 22. una cum Gelonis eos describit, apud quos, inquit, esse adamantis lapidis copiam; at si hoc esset verum, mer-
11 catores eorum regionem huius preciosissimi lapidis causa frequen-
b tarent, qui lucri cupidine avia terrarum loca peragrant, *nullius antè trita solo*, ut cum Lucretio loquar. Agathyrsorum mores describit Herodot. lib. 4. Ἀγάθυρσοι δὲ ἁβρότατοι ἀνδρῶν εἰσι, καὶ χρυσοφόροι τὰ μάλιστα, etc. id est, *Agathyrsi autem sunt virorum pulcherrimi, et excultissimi, et aurum maxime gestant, in commune cum mulieribus miscentur, ut inter se germani sint, ac domestici omnes, nihil neque livoris, neque odii mutuo exercentes, in ceteris ad Thracum consuetudinem accessere.* Plin. lib. 4. c. 12. caeruleo capillo Agathyrsos vocat, non quod nascerentur, sed quod capillos tingerent. Ideo ab Andino Poeta Aeneid. lib. 4. v. 146. *picti* vocantur, ubi Servius: *Picti autem non stigmata habentes, sicut gens in Britannia, sed pulchri, h. e. cyanea coma placentes.* In novo orbe aliquae gentes diversis coloribus pingebant corpora, cuius partes solebant etiam perforare varii coloris plumis insertis ad venustatem et elegantiam. Apud nos etiam foeminae perforant aures a teneris annis, ex quarum orificiis margaritas et adamantes pendentes gerunt. Hebraeae etiam foeminae antiquitus pro orientis consuetudine non solum aures, sed etiam

nates perforabant, ex quibus margaritas gerebant pendentes, ut claret ex Isai. c. 3. v. 21. Caeterum de Agathyrsis adisis Melam lib. 2. c. 1. Solin. c. 20.

— *Μέγαρσος, πόλις Σικελίας.*] Megarsus, urbs Siciliae, lege *Μάγαρσος, πόλις Κιλικίας*, i. e. *Magarsus, urbs Ciliciae.* Magarsus enim non fuit urbs Siciliae, sed Ciliciae, ut literarum monumentis tradidit Plin. lib. 5. c. 27. Eam quoque noster Auctor, suo loco memorat, sed ei non urbs sed *μέγιστος ὄχθος* dicitur.

— *Οἴεται δὲ Δίδυμος.*] Lege *Δίδυμος*. Est enim impressoris incuria.

Ἀγαμήδη τόπος περὶ Πύῤῥαν τῆς Λέσβου.] Agamede, locus circa Pyrrham Lesbi. *Τὸ τόπος* significat *locum*, i. e. *oppidum*. Pyrrha enim et Agamede fuere oppida Lesbi; Pyrrha hausta fuit mari, Agamede obiit. Non solum enim homines, sed urbes etiam et regna moriuntur; prius testatur Plinius lib. 5. c. 31. posterius dies sapientissimi *μάρτυρες* testentur. 12

— *Ἐστὶ καὶ κρηνὴ Ἀγαμήδη.*] Fuisse quoque fontis nomen inquit ex Nicolai nono, cuius nulla apud alios, quod sciam, fit mentio; ac fuit nomen foeminae ob veneficia illustris, cuius meminit poetarum parens Il. λ. v. 739. nec non Eust. ad Periegetae v. 323. Celeberrimae enim *ἀμφὶ ἐπῳδὰς καὶ φάρμακα* fuere Medea, Circe, et Agamede, auctore Eust. ad Carmen citatum.

Ἀγάμεια, ἄκρα καὶ λιμὴν περὶ τὴν Τροίαν.] Agamea, seu Agamia (nomina enim apud Graecos in *εια*, Latini per ea, vel per ia proferunt) fuit promontorium et portus circa Troiam ex Hellanici lib. 2. cuius nulla apud alios, quod sciam, fit mentio.

— *Λέγεται δὲ καὶ Ἀγάμη.*] Agit nunc Auctor noster de formatione nominis *Ἀγάμη* et *Ἀγάμεια*, quae est valde tralatitia in huiusmodi nominibus. Fit enim vel *κατὰ παραγωγὴν*, ut cum, *παρὰ τὸ Ἀγάμη*, fit *Ἀγάμεια*, vel *κατὰ συναλοιφὴν*, ut cum *παρὰ τὸ Ἀγάμεια* fit *Ἀγάμη*. Sic se habet *Ζίλη*, *Ζίλεια*, *Πηνελόπη*, *Πηνελόπεια*, et alia huius farinae sexcenta.

Ἀγαμὸς, πόλις περὶ Ἡράκλειαν.] Agamus urbs circa Heracliam Ponticam, sic dicta ab antiqua regina, quae se amavit virginem, et venatricem, qua de causa *ἄγαμος*, i. e. *innupta* permansit; de qua urbe altum apud alios est silentium.

— *Ἡ στέρξασα παρθένον, καὶ κυνηγὸν αὐτήν.*] *Τὸ αὐτὴν* pro *ἑαυτήν*. Solent enim Graeci uti hoc modo illo pronomine, ut *αὐτὸν οὐ τρέφων κύνας τρέφεις*, i. e. *eum ipsum*. i. e. *te ipsum alere non posses, canes alis*. Quare nullo asterisco notanda esse illa verba existimo. 12

Ἀγβάτανα, πολίχνιον Συρίας.] Agbatana, urbecula Syriae ex Herodoti lib. 3. apud quem libro ab Stephano citato c. 62.

Syriae Ecbatana, non Agbathana, ut inquit noster, vocatur; nostro, i. e. *aetate* Stephani *Batanea* dicitur. Id nominis procul dubio corruptum est ab Hebraeo בימן *bethan*, i. e. *palatium*, parvà ad Graecam terminationem deflexione.

— *Δημήτριος δέ φησιν Ἀγβάτανα διττὰ*, etc.] Duas huius nominis urbes ex Demetrio inquit fuisse, alteram Mediae, alteram Syriae. De Syriae Agbatanis in praecedenti annotatione egimus; Mediae vero Ecbatana iussu Deiocis primi Medorum regis aedificata fuere, ubi postea obiit Cambyses. Utrumque narrat Herodot. lib. 1. memoratur etiam Geographo lib. 11. Cosmographo Geograph. lib. 7.

— *Ἐν τῷ λέγβα, τὰ ὅρκια.*] Sunt verba corrupta, quae nec Cous senex sine aliorum codicum ope sanitati restituet. Phavorini *Λέγβατον*, quod ipse ex Hesych. habet, nihil commune cum hoc habere existimo.

18 — *Παραιταμηνούς.*] Lege ex Herodoti lib. 1. c. 101. *Πα-*
a *ρητακηνούς*. Hi enim erant Mediae populi, non *Παραιταμηνοί*.

Ἀγγέλη, δῆμος τῆς Πανδιονίδος φυλῆς.] Angele vel Angela (Latini pro libitu nomina Graeca in η vel per e, vel per a proferunt) fuit populus Pandionidis tribus Atheniensium Hesych. memoratus; de quo nihil memoratu dignum memini me legisse.

Ἀγησσὸς πόλις Θράκης.] Agessus urbs Thraciae, quae *Agasus* dicitur Plinio lib. 3. c. 11. Agassa vocatur Livio lib. 44. c. 7. sed Macedoniae assignatur, eadem fuit urbs. Macedonia enim et Thracia erant confines. Idem Livius lib. 45. c. 37. Agassas numero plurativo vocat. Utrumque translativum est apud Scriptores, et regionum confinia miscere, et oppidorum nomina, numero, genere et terminatione variare.

Ἄγιον, τόπος Σκυθίας.] Agium locus Scythiae, in quo As-
18 clepius colebatur. Auctor noster in *ψευδαρτάκη*, *ὄρος ἅγιον*, i. e.
b *montem Hagion*, i. e. *Sanctum* vocat; qui antiquitus *Scythae*, nunc *Tartari* dicuntur.

Ἄγκυρα, πόλις Γαλατίας. Οἱ δὲ Φρυγίας.] Ancyra, urbs Galatiae, seu Phrygiae. Hae enim regiones erant finitimae; *Angorim* nunc dici inquit Paul. Iovius Histor. lib. 13.

— *Ἀπολλώνιος δέ.*] Ex historia illa, quam ex Apollonio refert, deducit etymon Ancyrae civitatis *ἀπὸ τῆς ἀγκύρας*, i. e. *ab anchora*. Pausanias lib. 1. auctor est conditam fuisse a Mida Gordii filio, cuius adhuc aetate, ut ipse refert, in Iovis sacello anchora illa a conditore inventa permanserat. Livio lib. 38. c. 24. est nobilis urbs *Tectosagum* Gallorum in Asia, quorum regio *Galatia* dicebatur. Galli vero illi *Tectosages* fuere, qui in Graeciam et Delphos celeberrimam illam expeditionem fecere. Cosmogra-

pho Geograph. lib. 5. c. 6. dicitur esse metropolis Tectosacarum in Asia. Tectosacae vero, et Tectosages iidem sunt Asiae populi, qui a Tectosagibus Galliae originem trahebant, auctore Geographo lib. 12.

— *Τὸ ἐθνικὸν, Ἀγκυρανός.*] Gentile, Ancyranus. Suidas auctor est Ancyrae incolas sua aetate vocari, qui olim *Hellenogalatae*, seu *Graeco-galli* dicebantur, et anchoram, a qua civitas nomen accepit, fuisse inventum Anacharsidis Scythae Philosophi, qui Croesi tempore floruit. Fides sit penes Auctorem. 14 a

— *Βόσπορον.*] Lege *Βοσπόριον.* Mens enim Stephani hoc in nomine est, quemadmodum a Parion, Parianus, sic a Bosporion, dicendum esse Bosporianus.

Ἀγκυρῶν πόλις Αἰγύπτου.] Ancyron, onis, vel Ancyro, onis. Utroque enim modo Latini nomina Graeca in *ων* proferunt. Fuit urbs Aegypti nomen adepta *ἀπὸ τῆς ἀγκύρας*, i. e. *ab anchora*; quia Latomiam habebat, ex qua anchoras faciebant. Veteres enim anchoras lapideas tantum habebant, postea ferreas fecere, ut nunc; at urbis nulla apud alios, quod sciam, fit mentio. 14 b

Ἀγκὼν, πόλις Πικεντίνων.] Ancon, vel Anco, iuxta regulam praecedentis dictionis, vel etiam Ancona, ut *Κρεμὼν*, Cremona; fuit urbs Picentinorum in Italia, quae adhuc hodie nomen servat, celebris vino, tritico, et purpurae tinctura, et olim morte Lucii Cornelii Cinnae, qui hac in urbe ob nimiam crudelitatem ab exercitu lapidibus occisus est. A Syracusanis conditam fuisse testatur Strabo lib. 5. cuius appono verba: *Πόλις δ' Ἀγκὼν Ἑλληνὶς Συρακουσίων κτίσμα, τῶν φυγόντων τὴν Διονυσίου τυραννίδα. κεῖται δ' ἐπ' ἄκρας λιμένα ἐμπεριλαμβανούσης τῇ πρὸς τὰς ἄρκτους ἐπιστροφῇ, σφόδρα δ' εὔοινός ἐστι καὶ εὔπυροφόρος*, id est, *Urbs autem Ancon Graeca a Syracusanis condita, qui Dionysii tyrannidem fugerant, sita vero est in promontorio, quod portum complectitur suo ad septentriones reflexu, vini autem, et tritici est valde ferax.* Idem confirmat Solinus cap. 8. Plin. lib. 3. c. 13. Cosmographus Geographiae lib. 3. c. 1. eam inter Picenorum oppida numerat. Piceni sunt iidem, quos Epitomator noster *Picentinos* vocat, quorum regio hodie vulgo Italis est *La Marca d' Ancona.* Huius urbis etymon *ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος*, i. e. *a cubito* deducitur; cuius descriptionem apposite expressit Mela lib. 2. c. 4. audi eum loquentem: *Hinc illa in angusto duorum promontoriorum ex diverso coeuntium sinu, inflexi cubiti imagine sedens, ac ideo a Graiis dicta Ancon, inter Gallicas, Italicasque gentes quasi terminus interest.* 15 a … 15 b

— *Εὐφυεῖς γὰρ πρὸς μυλῶνας ἔχει λίθους.*] Auctor noster inquit his verbis, Anconam urbem nomen adeptam esse, quod haberet optimos ad pistrina lapides: *ἀγκὼν* enim Graece *rupium*,

seu *petrarum sinus* etiam significat; sed praestat hoc in etymo sequi Melam, cuius verba in praecedenti annotatione apposuimus. Caeterum si plura de hac urbe scire desideras, vide Cluv. Ital. Antiquae lib. 2. c. 11.

11 *Ἀγνοῦς, δῆμος ἐν τῇ Ἀττικῇ.*] Agnus, untis, populus in Attica Demetriadis tribus Auctori nostro, Acamantidis Suidae, Attalidis Phrynicho, Aeolidis Hesychio, apud quem corrupte legitur *Ἀγνεὺς* pro *Ἀγνοῦς*.

— *Τῆς Ἀτταλίας.*] Lege *τῆς Ἀτταλίδος*. *Ἀτταλὶς* enim, non *Ἀτταλία* dicebatur, Auctore nostro in *Ἀτταλίς*.

— *Ἐκλήθη δὲ ἀπὸ τῆς ἐν αὐτῷ φυομένης ἄγνου.*] Agnuntem populum Atticae sic vocatum fuisse inquit *ἀπὸ τῆς*, etc. *a vitice*. quae ibi nascebatur. Eius forma, ut quae ab aliis plantis deducitur, est frequentissima, quarum exempla affert, quibus addito Cerasus, Rhamnus.

Ἀγνώνεια, πόλις Θρᾴκης.] Agnonia, urbs Thraciae iuxta Amphipolim ab Agnone Atheniensium duce condita, cuius meminit Thucydides lib. 1. et 2. nulla urbis facta mentione.

Ἀγνῶτες, ἔθνος Κελτικῆς παρὰ τὸν Ὠκεανόν.] Agnotes, um, populi Celticae prope Oceanum. Galli olim *Celtae*, Gallia *Celtica* dicebatur; quae nomina multas comprehendebant gentes Europae: Agnotes vero sunt ipsissimi populi, quos Plinius lib. 4. c. 19. *Anagnutes* vocat, atque eos inter Aquitaniae populos numerat; Aquitania vero erat pars non ignobilis Galliae.

16 *Ἀγορά, πόλις ἐν Χεῤῥονήσῳ.*] Agora urbs in Chersoneso, per cuius medium Xerxis terrestres adversus Graeciam copiae transiere, atque hinc deflectentes fluvium Melana ebiberunt, referente Herodoto lib. 7. quod in historico non probandum, in poeta laudandum est. Poeta quidam Hispanus graphice depingens militum multitudinem, et eorum sitis magnitudinem, canit;

De nuestra sed la puente fabricamos
Bebimos todos, y despues pasamos.

Agorae civitatis meminit quoque Scylax in Thracia; nomen sonat Latine *forum*.

Ἀγοραῖον τεῖχος, πόλις Εὐρώπης ἐν Ἑλλησπόντῳ.] Agoraeum tichos, id est, Agoraeum castrum, vel castellum. *τὸ τεῖχος* enim apud Graecos non solum *murum*, sed etiam *castellum*, seu *castrum muro munitum* significat, ut iam alibi annotavimus. Agoraeum vero tichos fuit urbs Europae in Hellesponto, cuius nulla apud alios, quod sciam, fit mentio.

Ἄγρα, καὶ Ἄγραι, χωρίον.] Agra, numero singul. et Agrae num. plurali. Sunt enim plurima oppidorum nomina, quibus utroque numero utuntur scriptores, ut iam alibi annotavimus. Est

oppidum, quod tanquam per aversionem nobis vendit Stephanus, et hac conditione opus est id emere; cuius nominis diversa fuere oppida, sed celeberrimum fuit Agra Leanitarum, seu potius Aelanitarum Arabum regia. Sic vero Arabes hi dicebantur ab Aelana urbe in illis regionibus celeberrima. Utriusque, et Agrae et Aelanae, inter alios meminit Plinius, quos ego nunc tanquam per aversionem laudo, nec cedam Stephano.

Ἔστι καὶ τῆς Ἀττικῆς πρὸ τῆς πόλεως.] Haec verba sunt manca; sic autem legenda sunt: *Ἔστι καὶ τῆς Ἀττικῆς πρὸ τῆς Ἰλίσσου πόλεως*, i. e. *Est et Atticae ante Ilissum urbem.* Alium errorem errat etiam Stephanus. Nam vocat Ilissum urbem, cum fuerit fluvius. Utrumque apparet ex Pausaniae lib. 1. cuius appono verba, *Ἐθέλουσι δὲ Ἀθηναῖοι καὶ ἄλλων θεῶν ἱερὸν εἶναι τὸν Εἰλισσὸν, καὶ Μουσῶν βωμὸς ἐπ' αὐτῷ ἐστιν Εἰλισσιάδων.* Ac paulo infra: *Διαβᾶσι καὶ τὸν Ἐλισσὸν, χωρίον Ἄγραι καλούμενον, καὶ* 16
ναὸς Ἀγροτέρας ἐστὶν Ἀρτέμιδος, ἐνταῦθα Ἄρτεμιν πρῶτον θηρεῦσαι λέγουσιν, ἐλθοῦσαν ἐκ Δήλου, i. e. *Ilissum Athenienses et aliis Dis, et Musis sacrum putant; quarum in eius ripis ara est Ilissiadum Musarum dicta, non longe ab eo locus ostenditur, ubi Peloponnesii Codrum Melanthi filium, Atheniensium regem interfecerunt. Ubi Ilissum traieceris, locum offendes, qui Agrae dicitur et venatricis Dianae fanum. Hic enim primum venatam fuisse dicunt, cum ex Delo venisset, etc.* b

Ἀγραῖοι, ἔθνος Ἀράβιον.] Agraei, populi Arabici, sic dicti ab urbe Agra eorum regia, de qua suo loco egimus. *Periegetae* dicuntur *Ἀγρέες*, i. e. *Agraei* v. 956.

Ἀλλ' ἤτοι πρῶτοι μὲν ὑπὲρ κλιτὺν Λιβάνοιο
Ἀφνειοὶ ναίουσιν ἐπωνυμίην Ναβαταῖοι
Ἄγχι δὲ Χλαβλάσιοί τε, καὶ Ἀγρέες.
Sed primi quidem ultra declivitatem Libani
Divites habitant cognomento Nabataei,
Prope autem Chlablasiique, et Agrei.

Ad quem locum Eustath. sic loquitur: *Μετὰ δὲ Ναβαταίους Χλαβλάσιοι, καὶ Ἀγρέες, οὓς ὁ τὰ ἐθνικὰ γράψας Ἀγραίους λέγει.* id est, *Post vero Nabataeos Chlablasii, et Agrei, quos Ethnicorum scriptor* (Auctorem nostrum sic plerumque vocat) *Agraeos appellat.* Iidem populi Paralipomenon lib. 1. c. 5. v. 10. vocantur, ההגראים *ha Hagreim*, quod septuaginta senes non bene transferunt *Agareni.* Ex eodem libri capite constat ad orientem Galaad habitasse, pecoribusque fuisse ditissimos. Rubenitae enim ab eis abegerunt quinquaginta camelorum millia, et ovium 250 millia, de quibus consule sis Hottingerum Hist. Orientalis lib. 2. c. 4.

— *Ὡς ἐν ἑκκαιδεκάτῳ Στράβων.*] Verba Strabonis ex eius

lib. 16. ab Stephano citato, sunt quae sequuntur: *Διὰ δὲ τῶν παρακειμένων Ἀραβίων ἐθνῶν, Ναβαταίων τε, καὶ Χαυλοταίων, καὶ Ἀγραίων*, i. e. *Propter adiacentes Arabum gentes, Nabataeos, Chaulotaeos, et Agraeos.*

— *Ἔστι καὶ ἕτερον ἔθνος πλησίον Ἀκαρνάνων.*] Celebrat alios Agraeos prope Acarnanes ex Thucydidis lib. 3. cuius sunt verba: *Καὶ ἐπέβησαν τῆς Ἀγραίων οὐκέτι Ἀκαρνανίας, φιλία δὲ σφίσι*, i. e. *Et ingressi sunt in Agraeorum agrum, non iam Acarnaniae, sed ipsis amicorum.*

— *Τὸ θηλυκὸν ἐπὶ τῆς χώρας, Ἀγραία.*] Foem. de regione, Agraea, Thucydidi libro tertio dicitur *Ἀγραΐς*. Eius appono verba: *Οἱ δ' ἄλλοι διέφυγον ἐς τὴν Ἀγραΐδα, ὅμορον οὖσαν*, i. e. *Caeteri vero diffugerunt in Agraidem, quae finitima erat.*

17 a *Ἀγραυλή, δῆμος Ἀθήνησι τῆς Ἐρεχθηΐδος φυλῆς.*] Agraule populus Erechteidis tribus Athenis. Aliqui Agryle sine a scribunt, at per a Agraule scribendum est id nominis. Nomen enim accepit ab Agraulo Cecropis filia. Duplici invenitur accentu vel in ultima, vel in antepenultima. Agraulum Cecropis filiam memorat Harpocration noster. Cum autem Epitomator noster improbet lectionem *τῆς Ἀγραυλῆς* sine *α*; tamen in subsequentibus tanquam canis redit ad vomitum.

— *Τρεῖς δὲ ἦσαν, ἀπὸ τῶν αὐξόντων τοὺς καρποὺς ὠνομασμέναι.*] Tres fuisse filias Cecropis inquit, quibus nomen inditum a rore. Erant vero Pandrosos, Herse, Agraulos. *Δρόσος* enim Graece et *ἕρση*, significat Latine *rorem*, *ἄγραυλος* vero *in agro pernoctans* dicitur, ac quia ros fructus agrorum crescere facit, ideo inquit Cecropis filias ab augentibus fructus nomen habere. Id videtur exigere ratio, aliter Auctoris nostri mentem accipere non possum.

— *Δέχεται δὲ δύο τόπους.*] Lege *δύο τόνους*, scilicet, quod *τὸ Ἀγραυλή* duplici accentu notetur vel in penultima, vel in antepenultima, ut nota quarta praecedenti notavimus.

Ἀγρίαι, ἀρσενικῶς, ἔθνος Παιονίας.] Agriae, populi Paeoniae, qui Agraii quadrisyllabice, nec non Agrianes, et Agriani

17 b dicuntur, quorum regio *Agrianice* dicitur apud Hesychium. Iuxta epitomatoris nostri sententiam erant inter Haemum et Rhodopen. Paeonia vero erat eadem regio, quae Pannonia, ab hac incolae Pannonii; ab illa Paeones vocabantur, hodie vulgo Hungari dicuntur. Nomina illa antiqua Agriae, Agraii, Agrianes, Agriani ab Ungariae urbe *Agria*, quae hodie vulgo *Erlaw* dicitur, auctore Bunone ad Cluverii Introduct. Geograph. lib. 4. c. 2. habuisse verosimile est. Arrhianus Anabaseως Alex. lib. 1. diversos facit Agrianos et Paeones, eius sunt verba: *Αὐτὸς δὲ ἐπ' Ἀγριάνων,*

καὶ Παιόνων προὐχώρει, id est, *Ipse vero* (Alexander) *in Agrianes et Paeones procedebat.* Eorum rex tunc temporis erat Langarus, cui Alexander sororem suam Cynam in uxorem promiserat, quam Langarus morte praereptus obtinere non potuit. Eos quoque memorat Herodot. lib. 5. Liv. l. 33. c. 2.

— *Εἰμὶ Νεοπτόλεμος*, etc.] Est epigramma quoddam in Neoptolemnm Pisidam, quod nec divinus senex sine aliorum codicum ope sanitati restituët.

Ἀγρός, τὸ χωρίον.] Ἀγρὸς Graece dicitur Latine *ager*. Latini etiam nomina Graeca in ρος per *er* proferunt, ut ἀγρὸς, *ager*, Ἀλέξανδρος, *Alexander*, ἀγρὸς vero, de quo nunc agit noster Auctor, ac si fuisset oppidum quoddam. Sonat Latine *agrum, campum, rus, villam, praedium, et regionem*, de cuius derivatis agit.

— *Καὶ ἀγροικηρὴν φύσιν.*] Legendum existimo καὶ ἀγροικηρὸς φύσις. Antecedentia enim id videntur innuere. 18 a

Ἀγυιά, τόπος δηλῶν τὴν ἐν τῇ πόλει, etc.] Locus qui ostendit viam; quae ducit in urbem, unde Apollo Agyieus, seu Agyiates, qui praesidebat viae, alio nomine *Ephodios* dictus, ac si diceres qui est ad viam. Erant etiam agyiae statuae dicatae, vel Apollini, vel Dionyso, id est Baccho, vel Mercurio sine pedibus et manibus in viis positae, de quibus consule sis Harpocrationem, Hesychium, Suidam, qui diversa huius nominis etyma afferunt, eius vero forma est ut παρὰ τὸ ἅρπη, i. e. *falx*, Ἅρπυια, i. e. *Harpyia*, id est raptrix quaedam Dea, eiusdem formae, ac ὀρέγυια, unde ὀργυιά, id est *orgyia*, mensurae genus, a verbo ὀρέγω, i. e. *porrigo*, extendo.

Ἄγυλλα, πόλις Τυῤῥηνίας,] Agylla, urbs Tyrrheniae, fuit urbs antiquitate, divitiis, iustitia, potentia, fluvio, thermis, et oppidanorum multitudine insignis, adeo ut renuerit Tullio Rom. regi obedire propter eius generis humilitatem, Delphis thesaurum consecravit, qui Agyllaeorum vocabatur (eius enim oppidani *Agyllaei* vocabantur) ut rerum monumentis tradit Geographus lib. 5. cuius sunt, quae sequuntur verba: *Παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησιν εὐδοκίμησεν ἡ πόλις αὕτη, διά τε ἀνδρίαν, καὶ δικαιοσύνην, τῶν τε γὰρ ληστηρίων ἀπέσχετο, καίπερ δυναμένη πλεῖστον, καὶ Πυθοῖ τὸν Ἀγυλλαίων καλούμενον ἀνέθηκε θησαυρόν.* i. e. *Apud Graecos vero ipsa urbs* (Agylla) *celebris fuit ob fortitudinem, et iusticiam, etenim a latrociniis abstinuit, etsi potens valde foret, et apud Pythium Apollinem thesaurum consecravit, qui Agyllaeorum vocabatur.* Eius conditores Pelasgi, primi in Latium literas intulisse dicuntur, quod etiam gloriam ei addit, ut referunt Plin. lib. 7. c. 56. Solinus c. 8. distabat a mari quatuor millia pass. iuxta Plinium,

ubi habebat suum navale, auctore Strabone libro citato. Eius quoque felicitatem et civium multitudinem celebrat Dionysius Antiquitat. Rom. lib. 1. fuit sita saxo, ac Mezentii regia a Lydis antiquitus habitata, quod testatur Mantuanus vates Aeneid. lib. 8. v. 478.

Haud procul hinc saxo incolitur fundata vetusto
Urbis Agyllinae sedes, ubi Lydia quondam
18 *Gens bello clara iugis insedit Etruscis.*
b *Hanc multos florentem annos rex inde superbo*
Imperio, et saevis tenuit Mezentius armis.

Quod etiam confirmat Livius lib. 1. cuius postea apponemus verba. Huius tantae urbis iam aetate Strabonis vestigia tantum remanebant. Civitates enim, et regna etiam moriuntur, hanc legem omnium rerum artifex rebus omnibus imposuit. Ea enim, quae principium habuere, finem tandem habitura sunt. Strabonis verba ex libro supra citato sunt, quae sequuntur: Ἡ δὲ οὕτω λαμπρὰ, καὶ ἐπιφανὴς πόλις ἴχνη σώζει μόνον, i, e. *Adeo splendida, et illustris civitas vestigia tantum servat.* Celebris etiam fuit ob aquas calidas, quas valetudinis causa frequentabant, Auctore eodem, eodem libro, quae postea *Apollinares* dictae fuere, *Stillanas* nunc vulgo vocant, teste Cluv. Ital. Antiquae lib. 2. huius nobilissimae urbis navale Pyrgi dicebatur, ubi erat fanum valde opulentum, quod Dionysius expilavit referente Diodoro Siculo lib. 13. cuius ecce verba: Διονύσιος χρημάτων ἀπορούμενος ἐστράτευσεν ἐπὶ Τυῤῥηνίαν, ἔχων τριήρεις ἑξήκοντα, etc. i. e. *Dionysius pecuniae inopia laborans in Hetruriam expeditionem suscepit habens sexaginta triremes, praetextus erat, ut piratas everteret, sed verior causa, ut fanum quoddam sanctum, multisque donariis refertum expilaret; situm hoc erat in navali Agyllae urbis Tyrrhenidis*, i. e. Hetruriae, *navale autem vocabatur Pyrgi.* Quod Graece sonat turres. Plinius lib. 8. c. 5. celebrat eius fluvium, nec non Andinus vates, cuius postea apponemus carmina, hodie *Vacina fiume* vocari testatur Cluv. It. Antiquae libro citato. Caere etiam vocata fuit, de quo nomine suo loco agemus.

— Λυκόφρων.] Versiculus ille Lycophronis invenitur in eius poematio, duos praecedentes versus etiam apponam, ut facilius eius mentem percipias:

Αὖθις δὲ κίρκοι Τμῶλον ἐκλελοιπότες
Κίμψον τε, καὶ χρυσεργὰ Πακτωλοῦ ποτὰ
Ἀγύλλαν Αὐσονῖτιν εἰσεκώμασαν.
Deinde accipitres Tmolum relinquentes
Cimpsumque, et aurifera Pactoli fluenta
In Agyllam Ausonitim irruerunt.

Quare apud Stephanum pro εἰσεκώμασιν lege εἰσεκώμασαν.

— *Ἐστι δὲ κτίσμα τῶν ἐκ Θετταλίας Πελασγῶν.*] Id testantur diversi Scriptores inter quos est Strabo, cuius ex lib. 5. sunt verba: *Ἄγυλλα ἐλογίζετο τὸ πρότερον ἡ νῦν Καῖρε, καὶ λέγεται Πελασγῶν κτίσμα, τῶν ἐκ Θετταλίας ἀφιγμένων* etc. i. e. *Agylla prius reputabatur, quae nunc Caere, ac dicitur Pelasgorum esse opus, qui ex Thessalia illuc pervenerunt.* Id etiam affirmat Dionys. Antiquit. Rom. lib. 1. et lib. 3. Nec non Solin. c. 8. 19 a

— *Μετωνομάσθη δὲ Καῖρε.*] Agyllam urbem postea Caere dictam fuisse inquit, quod inter alios confirmat Dionysius Romanar. Antiquitat. lib. tert. cuius sunt verba: *Ἐπὶ τῶν Καιρητανῶν πόλιν ἦγε τὴν δύναμιν, ἣ πρότερον μὲν Ἄγυλλα ἐκαλεῖτο, Πελασγῶν αὐτὴν κατοικούντων, ὑπὸ δὲ Τυῤῥηνοῖς γενομένη Καίρητα μετωνομάσθη*, id est, *Ad Caeretanorum urbem duxit exercitum, quae prius Agylla vocabatur, Pelasgis eam incolentibus, postquam autem in potestatem Tyrrhenorum venit, Caereta nominata fuit.* Eandem huius nominis seu historiam, seu etymologiam tradit Strabo lib. 5.

— *Τὸ ἐθνικὸν Καιρετάνοι, ὡς Στράβων.*] Oppidani a Caere, dicebantur *Caeretani*, et *Caerites;* ab Agylla vero, Graecis *Ἀγυλλαῖοι*, Latinis *Agyllani* dicuntur, Caerites primi a Romanis sine suffragii iure bello Gallico municipes facti sunt pro sacris receptis et custoditis. Tunc temporis enim virgines Vestales aeternum ignem secum ferentes ad eorum urbem confugere, ut constat ex Livii libro quinto c. 50. at Cerites tabulae dicebantur in quas Censores referre iubebant, quos notae causa suffragiis privabant, ut asserit Gell. lib. 16. c. 13. Hinc apud Venusinum vatem *Cerite Cera digni* dicantur, qui ob ignominiam notabantur, cuius originem Acron et Porphyrion eius interpretes a Ceritum historia deducunt, qui cum rebellarent aliquando Romanis, postea bello subacti suffragii iure multati fuere, et prohibiti, ne leges, aut ederent, aut haberent, nomen vero Caere apud Latinos et indeclinabile, et declinabile invenitur, scilicet Caere, etis, 20 Livius lib. 1. *Turnus Rutulique diffisi rebus ad florentes Etruscorum opes Mezentiumque eorum regem confugiunt, qui Caere opulento tum oppido imperitabat.* Virgil. Aeneid. libro citato v. 597. a

Est ingens gelidum lucus prope Caeritis amnem.

Hunc amnem Plin. libro, capiteque citato vocat *Caeretanum.*

Ἀγύρηνα, πόλις Σικελίας.] Agyrena, urbs Siciliae, diverso modo reperitur apud Scriptores. *Agurium* dicitur Cosmographo Geographiae lib. 3. c. 4. *Agyrinensis civitas* vocatur a disertissimo Romuli nepotum in Verrem lib. 3. Orat. 8. ubi inquit honestam fuisse civitatem hominum locupletium, summorumque aratorum, Plinio lib. 3. c. 8. Agyrini eius oppidani memorantur. 19 b

Agyrion etiam dici, nescio ex quo Dionysio, inquit noster Auctor. Fuit oppidum illustre, non solum Diodori Siculi natalibus, ut ipse in prooemio sui operis testatur, sed etiam antiquitate et divitiis adeo ut tyrannos etiam habuerit, qui post Dionysium, secundum in Sicilia locum habuere, ut apparet ex ipsius Diodori Siculi Biblioth. Historicae libro tertio et quarto. perperam apud ipsum Diodorum in prooemio sui operis scribitur ἐξ' Ἀργυρίου pro ἐξ Ἀγυρίου. Ultimum confirmatur ex nostro Auctore, ex Ptolemaeo loco citato, et ex aliis; de qua urbe consule sis Cluv. Siciliae Antiquae lib. 2. c. 6. qui inquit, hodie vulgo vocari *S. Philippo d'Agyrone.*

Ἀγχιάλη, πόλις Κιλικίας.] Anchiale, urbs Ciliciae condita ab Anchiale Iapeti filia, a qua nomen accepit. Fuit civitas maritima non longe a Tarso; celebratur inter alios Plinio lib. 5. c. 27. Periegetae v. 875. cui *Ἀγχιάλεια* per paragogen dicitur; alii a Sardanapalo conditam fuisse dicunt, de quo infra.

— *Ἀγχιαλέα τὸν παρακείμενον ποταμόν.*] Innuit Anchialeum fluvium aquas devolvere prope Anchialen, cuius fluvii nulla apud alios, quod sciam, fit mentio. Eustathium excipio ad Periegetae carmen 875. qui ex nostro Auctore habet. Caeterum verba illa, quae ex Diodoro Grammatico videntur esse, nullam habent cum praecedentibus, nec cum subsequentibus connexionem, nec Grammaticae regulas observant. Cydnus vero fluvius qui nomen accepit a Cydno Anchialae filio post Anchialen urbem aquas exonerabat in mare, auctore eodem Eustathio ad Dionysii carmen citatum. Eius sunt verba: *Ταύτης τῆς Ἀγχιάλης υἱὸς Κύδνος, ἀφ' οὗ Κύδνος ὁ ἐν Ταρσῷ ποταμὸς, οὗ ἐκβολαὶ μετὰ τὴν Ἀγχάλην* (lege *Ἀγχιάλην*) *πόλιν*, id est: *Huius Anchialae filius Cydnus, a quo Cydnus prope Tarsum fluvius, cuius ostia post Anchialen urbem.* Noster inquit Cydnum genuisse Parthenium, a quo urbs quoque *Parthenia* vocata fuit.

20 a — *Ταρσὸς ἐκλήθη.*] Inquit noster Auctor, sed sine Auctore, Anchialen postea a Parthenio Cydni filio vocatam fuisse Partheniam, ac cadente hoc nomine *Tarsum* appellatam fuisse, cuius rei apud alios altum est silentium.

— *Τινὲς δέ φασι Σαρδανάπαλον δύο πόλεις κτίσαι Ἀγχιάλην σὺν Ταρσῷ.*] Cum prius affirmaverit Anchialen urbem conditam fuisse ab Anchiale Iapeti filia, nunc ex aliorum opinione inquit, Anchialem una cum Tarso a Sardanapalo conditam fuisse, quam sententiam confirmant inter alios Strabo lib. 14. Arrhianus Anabaseos Alex. lib. 2. qui eam vocat *Anchialum.*

— *Οὗ ἐστι καὶ τὸ ἐπίγραμμα ὧδε.*] Si mei arbitrii res foret, pro ὧδε legerem τόδε. Epigramma illud Sardanapali, quod

affert Epitomator noster, legitur etiam apud Strabonem et Arrhianum libris citatis, nec non apud Athenaeum lib. 12. quod Cicero Tuscul. Quaestionum lib. 5. Latinum reddit hoc modo:

Haec habeo, quae edi, quaeque exsaturata libido
Hauserat, illa iacent multa et praeclara relicta.

Fefellit Sardanapalum opinio. Necdum enim illa quae ederat, habebat. Caeterum epigramma illud apud Strab. lib. 14. ex sex constat carminibus.

— *Σαρδανάπαλος ὁ Κυνδαράξεω παῖς*, etc.] Haec Sardanapali inscriptio extat etiam apud Strabonem lib. 14. Quam aliqui Assyriis litteris conscriptam fuisse dixere, ut refert idem Auctor libro citato, id confirmat Arrhianus de Expeditione Alex. lib. 2. fuit Sardanapalus Assyriorum regum ultimus Messalina Cl. Caesaris uxore libidinosior; qua de causa ab Arist. de Morib. lib. 1. c. 3. stylo proscinditur: ab Eusebio in Chronicis vocatur *Thonos concoleros*; ad quod nominis monstrum debellandum alio Hercule opus est.

— *Λέγεται δὲ καὶ Ἀγχιάλεια, ὡς Διονύσιος.*] Dionysio Periegetae v. 875. dicitur Anchiale κατὰ παραγωγὴν Anchialia, quod in huiusmodi nominibus tralatitium est, ut *Θεσσαλονίκη, Θεσσαλονίκεια, Εὐρώπη, Εὐρώπεια, Βερενίκη, Βερενίκεια, Καλλιόπη, Καλλιόπεια*, et alia huius farinae sexcenta, ut iam alibi annotavimus.

— *Ἔστι δὲ καὶ Ἰλλυρίας ἄλλη, κτίσμα Παρίων.*] Anchialen Illyriae a Pariis conditam celebrat noster Auctor, sed sine auctore, cuius nulla fit apud alios, quod sciam, mentio: forsitan est eadem, quae Ptolemaeo Geographiae lib. 8. c. 11. dicitur *Anchialus* et Thraciae adscribitur. Auctores enim saepe regionum confinia miscent, et Dalmatia, Illyria, Macedonia, et Thracia erant inter se finitimae. Eodem etiam modo oppidorum terminationem, genus, et numerum, Arrhiano de Expedit. Alex. lib. 2. ut supra observavimus, Anchialus dicitur, quae aliis *Anchiale*. Iam quando in Anchiali mentionem incidimus, non ab re fore existimavimus agere de quaestione illa, inter Criticorum filios ad tetrastichon illud Martialis facetissimi poëtarum ex Epigram. lib. 11. in Iudaeum quemdam poëtam, qui Martialis puerum paedicabat, cuius tetrastichi duo ultima carm. sunt:

Ecce negas, iurasque mihi per templa Tonantis 20
Non credo: iura Verpe, per Anchialum. b

Ad quem locum, Dii boni, quae deliria effutit Domitius, proculdubio nec caruerat febris eo nec caenaverat, ut apud Plautum Curc. Ac. 1. Sc. 1. v. 17. lepide iocatur Palin. servus. Inter alia enim inquit: *iura per Anchialum*, i. e. *per numen Sardanapali*,

'Αδάρου-πόλις, πόλις Περσική.] *Adaropolis*, i. e. *Adari civitas*, urbs Persica ex Marciano in Periplo sinus Persici; memoratur etiam Ptolemaeo Geograph. lib. 6. c. 6. necnon Nigro Geograph. Asiae Comment. 6. de qua nihil memoratu dignum pro ratione instituti nostri inveniebam.

22 — Ἔστι δὲ καὶ Ἄδαρα οὐδετέρως, κώμη μεγάλη.] Celebrat
a Adara neut. plur. pagum magnum tertiae Palaestinae. *Tertiam Palaestinam* vocat Auctor noster *Arabiam Petraeam*, ut alibi annotamus. Adru perperam scribitur apud Ptolemaeum Geograph. lib. 5. c. 17. pro Adaru. Erat vero sita (nomina oppidorum neut. plur. possunt foem. gen. et num. singul. proferri, ut Hierosolyma et alia huius farinae, ut iam alibi annotavimus) inter Characmobam, et Ariopolin, ut inquit Auctor noster.

— Τρίτη Παλαιστίνης.] Legendum, Τρίτης Παλαιστίνης.

'Αδιαβηνή, χώρα μέση τῶν ποταμῶν.] Adiabene, regio media inter duos fluvios, Euphratem et Tigrim, eum fefellit opinio. Regio enim, quae erat media inter duos illos fluvios, dicitur Mesopotamia, quae nostro Auctori suo loco dicitur Μέση τῶν ποταμῶν, i. e. *Media fluviorum*; at ipse ex Quadrato existimabat esse eandem regionem Mesopotamiam et Adiabenen. longe aliter se habet res. Adiabene enim olim vocitata fuit Assyria, auctoribus Plinio lib. 5. c. 12. Amm. Marcellino lib. 23. cuius sunt verba, quae sequuntur: *Iuxta hunc circuitum Adiabena est, Assyria priscis temporibus vocitata, longaque assuetudine ad hoc*
c *translata vocabulum, ea re, quod inter Oenam, et Tigridem sita*
d *navigeros fluvios, adiri vado nunquam potuit. transire enim, διαβαίνειν dicimus Graeci; nos autem didicimus, quod in his terris amnes sunt duo perpetui, quos et transivimus, Diavas et Adiavas, iuncti navalibus pontibus, ideoque intelligi Adiavenam cognominatam, ut a fluminibus maximis, Aegyptus Homero auctore, et India, et Euphratensis antehac Commagena, itidem Iberia ex Ibero, nunc Hispania, et a Baeti amne insignis provincia Baetica, in hac Adiabena Ninus est civitas.* Huc usque Ammianus. obiter notabis nomen fluvii Adiavas corruptum esse a Chaldaeo הדיב *hadiab*, id est *lupus*, qui fluvius Graece dicitur *Lycos*. Hadiab enim Chaldaice et lycos Graece sunt nomina ἰσοδύναμα. Apud Strabonem etiam lib. 16. Adiabene et Mesopotamia sunt diversae regiones. Dion Cassius lib. 68. inquit: Adiabenam esse partem Assyriae ad Ninum pertinentis; incolae dicebantur *Adiabeni*, quorum reginam Helenam celebrat Iosephus Antiquit. Iudaic. lib. 20. c. 2. quae religionem Iudaicam, relicta ethnica, secuta fuit, atque Hierosolymis regiam et sepulchrum construxit
22 b memorabile, cuius etiam meminit Pausanias in Arcadicis, et id

cum Mausoleo Halicarnassi comparat, quod priscis temporibus fuit celeberrimum, a quo postea huiusmodi sepulchra *Mausolea* vocata fuerunt, idem Ioseph. de bello Iudaico lib. 6. c. 6. et 7. iuxta versionem Latinam, regiam, et sepulchrum eiusdem reginae celebrat.

— *Ἥτις καὶ Μεσήνη ὠνόμαστο.*] Auctor noster, ut in praecedenti observatione annotavimus, existimabat ex Quadrati Historia Adiabenen et Mesopotamiam fuisse eamdem regionem; ideo nunc inquit Adiabenen vocatam quoque fuisse *Mesenen*, i. e. *Mediam*, scilicet inter duos fluvios, Euphratem et Tigridem.

Ἄδουλις, πόλις Αἰθιόπων.] Adulis, urbs Aethiopum, Cosmographo lib. 4. c. 7. dicitur Adule, Plinio lib. 6. c. 29. Aduliton, et Adulitarum oppidum, fuit urbs Aethiopiae ad mare rubrum in sinu quodam, qui ab ea *Adulicus* vocitatur; erat emporium illarum regionum celebre, in quod asportabatur ebur optimum, inde *Adulicum* dictum; unde in reliquas regiones invehebatur, ut rerum monumentis tradit Arrhianus in Periplo maris rubri, cui *Ἀδουλεὶ* dicitur, ad quem locum consule sis Stukii Scholia.

— *Οἱ δὲ Πανὸς νῆσον αὐτὴν καλοῦσι.*] Inquit Adulum Aethiopum urbem ab aliquibus vocari *Panos insula*, at perperam. Nam Ptolemaeo Geographiae lib. 4. c. 8. *Πανὸς νῆσος* diversa est ab urbe *Ἀδούλη*, quam eodem libro c. 7. in Adulico sinu locat, ac Ptolemaeus hac in re maiorem meretur fidem quam reliqui.

— *Καὶ τὰ Μυσῶν βιβλία Ἄδουλι, δίχα τοῦ ς.*] Quinam fuerint isti Mysorum libri, ingenue fateor me nescire.

Ἀδραμύττειον, πόλις τῆς κατὰ Κάϊκον Μυσίας.] Adramyttium fuit urbs Mysiae iuxta Caicum. Caicus vero erat Mysiae eiusdem fluvius, teste Plinio lib. 5. c. 30. qui urbis quoque meminit. Ptolemaeus Geographiae lib. 5. c. 2. eam inter Phrygiae maioris oppida memorat; Phrygia vero maior finitima erat Aeolidi, quae *Mysia* quoque quondam appellata fuit. Erat Adramyttium urbs memorabilis, Atheniensium colonia, habebat portum, et navium stationem, ut memoriae prodidit Strabo lib. 13. ex qua fuisse Xenoclem insignem oratorem inquit.

— *Κέκληται ἀπὸ Ἀδραμύτου κτίστου.*] Adramytium nomen accepisse ab Adramyto conditore, Alyattae Lydorum regis filio Croesique fratre tradit.

— *Τινὲς δὲ ἀπὸ Ἕρμωνος τοῦ Λυδῶν βασιλέως, τὸν γὰρ* 23
Ἕρμωνα Λυδοὶ Ἄδραμυν καλοῦσι, Φρυγιστί.] Aliquos, inquit, a
nomen accepisse Adramyttium ab Hermone quodam Lydorum rege, quem Lydi vocabant *Adramyn* Phrygum lingua, scilicet

quia Lydi utebantur Phrygum lingua; hanc etymologiam sequitur Hesych. et Scaliger Can. Isagog. lib. 3. in regum Lydiae Dynastia, sed eam pace Scaligeri explodit Epitomator noster ex Herodiano, et merito. Τὸ Adramys enim non habet litteram τ, quae est in nomine urbis.

Ἀδράνη, πόλις Θρακική.] Adrane, urbs Thracica ex Theopompo; altum est apud alios, si bene memini, de hac urbe silentium. Theopompi opera sunt deperdita.

— *Πολύβιος δὲ διὰ τοῦ η τὴν μέσην λέγει.*] Inquit Adranen urbem Thraciae Polybio lib. 13. dici Adrenen. Liber tredecimus Polybii non extat.

Ἄδρανον, πόλις Σικελίας ἐν τῇ Αἴτνῃ.] Adranon, sive Adranius, urbs Siciliae in monte Aetna cum fluvio eiusdem nominis; olim condita fuit a Dionysio, ac nomen adepta a templo quodam insigni, cuius rei Auctor est Diodor. Siculus lib. 14. cuius ecce verba: *Τούτων δὲ πραττομένων, Διονύσιος μὲν ἐν τῇ Σικελίᾳ πόλιν ἔκτισεν ὑπὸ αὐτὸν τῆς Αἴτνης λόφον, καὶ ἀπό τινος ἐπιφανοῦς ἱεροῦ προσηγόρευσεν αὐτὴν Ἄδρανον*, i. e. *His autem gestis, Dionysius quidem in Sicilia urbem condidit, sub Aetnae collem, quam ab insigni quodam fano Adranum appellavit.* Civitas nunc vulgo dicitur *Aderno*, et fluvius *Fiume d'Aderno*, auctore Cluy. Siciliae Antiquae lib. 2. c. 8.

Ἀδράστεια, μεταξὺ Πριάπου, καὶ τοῦ Παρίου.] Fuit no-
23 men urbis, et regionis inter Priapum, et Parium, quae pertine-
b bat ad Troadem, habebat subiacentem campum eiusdem nominis, in quo erat Oraculum Apollinis Actaei et Dianae. nomen vero accepit ab Adrasto rege, qui primus Nemesi templum posuit, ut inquit Auctor noster, et testatur Callisthenes apud Strabonem lib. 13. unde Epitomator noster sua, sed confuse transscripsit. Audi eum loquentem: *Ἐκαλεῖτο δ' ἡ χώρα αὕτη Ἀδράστεια, καὶ Ἀδραστείας πεδίον*, etc. id est, *Vocabatur vero ea regio Adrastea, et Adrasteae Campus, more quodam eorum, qui unam regionem duplici nomine vocant, ut et Theben, et Thebes campum, et Mygdoniae campum; Callisthenes vero inquit Adrasteam ab Adrasto rege vocari, qui primus Nemesis templum constituit. Sita est urbs inter Priapum et Parium habens subiacentem campum eiusdem nominis, in quo etiam Oraculum fuit Apollinis Actaei et Dianae.*

— *Ἔστι δὲ καὶ Τρωάδος Ἀδράστεια τόπος ἀπὸ*, etc.] Inquit Adrasteam Troadis locum nomen accepisse ab Adrastea Melissei filia; supra inquit urbem ab Adrasto rege nomen accepisse. nihil mirandum, si fabulae inter se non conveniant. Ipsis-

simum enim accidit aliquando historiis hodiernis de familiis famigeratis.

— *Μελίσσου τοῦ Ἴδης.*] Lege *Μελίσσου τοῦ τῆς Ἴδης.*

— *Τὸ δ' αὐτό ἐστι χωρίον, καὶ ἐθνικόν.*] Mens Stephani est τὸ Adrastea esse nomen regionis, et gentile foem. h. e. et nomen foeminae et regionis.

Ἀδρία, πόλις, καὶ παρ' αὐτὴν κόλπος Ἀδρίας, καὶ ποτα- 24
μὸς ὁμοίως.] Adria fuit urbs Picentium, seu Picenorum, auctore a
Cosmographo Geograph. lib. 3. c. 1. Noster oblitus est dicere, cuius regionis fuerit urbs; satis ei visum fuit dicere, ab ea Adriam sinum et fluvium accepisse nomen: scribitur eius nomen cum aspiratione, et sine ea. Fuit Tuscorum colonia, qui ante Rom. imperium terra marique dominati fuere, ut rerum monumentis tradidit Livius lib. 5. c. 33. cuius ecce verba: *Tuscorum ante Romanum imperium late terra, marique opes patuere, mari supero, inferoque, quibus Italia insulae modo cingitur, quantum potuerint; nomina sunt argumento, quod alterum Tuscum communi vocabulo gentis, alterum Adriaticum mare ab Adria Tuscorum colonia vocavere Italiae gentes.* Graeci eadem Tyrrhenum atque Adriaticum vocant. Ab hac urbe Adriani Caesaris maiores originem trahebant, ut tradit Aelius Spartianus in eius vita, eadem urbs postquam oblivio Tuscum sepelivit imperium a Romanis etiam facta fuit colonia, ut videre est ex Livii lib. 11. epitome. mare, quod Graecis dicitur *Ἀδριατικὸν πέλαγος*, seu *Ἀδρίας κόλπος*, Latinis dicitur *Adriaticum*, seu *Adrianum*, Poetae *Adriacum* vocant, quod antiquitus vocabatur *Atriacum*, ut et urbs *Atria*, referente Plinio lib. 3. c. 16. hisce verbis: *Omnia ea flumina fossasque primi Asagi fecere Tusci, egesto amnis impetu per transversum in Atrianorum paludes, quae Septem Maria appellantur, nobili portu oppidi Tuscorum Atriae, a quo Atriaticum mare ante appellabatur, quod nunc Adriaticum.* Loquitur Plinius de Pado fluvio, quem Graeci *Eridanum* vocant, qui triginta flumina secum inmare Adriaticum deferebat. utrum Atria et Adria fuerit eadem civitas, viderint doctiores; Auctor noster diversas fuisse existimavit. Utramque enim suo loco celebrat, at ipse plerumque ex una, eademque urbe duas solet facere, ut alibi annotamus.

— *Ὡς δὶς τίκτειν τὸν ἐνιαυτόν.*] In his verbis procul dubio 24
deficiunt haec verba: *τὰς αἶγας*, i. e. *capras*. Loquitur enim de b
earum partu; de quo agit Arist. de Hist. Animal. lib. 6. c. 19. ac ultimum *τίκτειν* delendum est.

— *Καὶ τὰς ἀλεκτορίδας δὶς τίκτειν.*] Loquitur de gallinarum partu Adrianarum, quas memorat Arist. Hist. Anim. lib. 6. c. 1.

C 2

hoc aevo Anatomici invenere, omnia animantia ex ovis generari, hominem quoque. Non omnia Naturae Daedalae mysteria veteres nobis revelarunt; adhuc occulta manent plurima. In omnibus decet eius summum artificem venerari, nec cuiquam vitio verti debet, quod eum suo modo colat.

Ἄδροττα, οὐδετέρως χωρίον ἐν Λυδίᾳ.] Huius maritimi oppidi Lydiae nulla, quod sciam, apud alios fit mentio; Suidam in *Εὐστέφιος* excipio, sed nihil de eo memoria dignum refert.

— *Τῶν γὰρ εἰς α οὐδετέρων.*] Lege *Τὰ γὰρ εἰς α οὐδετέρων.* Id enim clamat ratio.

Ἀδρύμης, Ἀδρύμητος, Λιβύης πόλις.] Adrymes, etis, vel Adrymetus, id est, priori forma mascul. foemin. et neutr. genere dicitur. Fuit urbs Libyae, memoratur Plinio lib. 5. c. 4. et lib. 6. c. 34. Straboni lib. 17. vocatur *Ἀδρύμη*. Fuisse oppidum munitum patet ex Diodori Siculi Biblioth. Historicae lib. 20. quandoquidem Agathocles id obsidione cinxit; eius sunt verba, Graecis relictis, Latina appono: *Dum haec geruntur, Agathocles iam campestria in potestate habens castella vicina Carthagini vi cepit, urbiumque alias metu, alias odio Carthaginensium ad suas partes adduxit, castris vero prope Tunetum munitis et sufficienti relicto praesidio ad urbes mari vicinas movit, primaque vi capta nova urbe, cum victis clementer se gessit. unde versus Adrymeten progressus eam obsidione cinxit.*

25 a *Ἀδαρχίδαι, Λιβυκὸν ἔθνος.*] Adarchidae, Libyci populi ex Herodoto, quem nobis tanquam per aversionem laudat, cui lib. 4. c. 168. Adyrmachidae, non Adarchidae, ut habet noster, dicuntur. Eodem etiam modo Ptolemae. lib. 4. c. 5. Scylax in Libya *Adyrmachidas* seu *Adyrmachitas* vocant. Quin etiam litterarum ordo exigebat, ut sic apud Stephanum dicerentur; de quorum etymo consulesis Bochartum. Ptolemaeus libro capiteque citato eos locat inter Libyae supra mare Nomos.

Ἀερία, ἡ Αἴγυπτος, παρὰ τὸν ἀέρα.] Aeria, Aegyptus ab aëre dicta aliquando fuit: quod etiam testatur Aul. Gell. Noct. Attic. lib. 14. c. 6. Quin etiam Creta sic vocata fuit, eodem auctore libro capiteque citato; nec non Thessalia apud Apollonium Argonautic. lib. I. v. 580.

— *Καὶ γὰρ ἠερόεσσαν αὐτήν φασιν.*] Haec verba concoquere non possum. Innuit enim Aegyptum Aerian vocatam ab aëre, quod esset tenebrosa. Scholiasta Apollodori ad eiusdem Argonautic. lib. I. v. 580. inquit, Thessaliam vocatam fuisse Aeriam *παρὰ τὸ μέλαιναν εἶναι τὴν γῆν*, id est, *quod terra esset nigra.* De quibus tuum esto iudicium, nec meam spectes sententiam.

Ego enim ἐκλέγω, cum nost. in Αἰγύπτος dicat nomen accepisse a Rege huius nominis Beli, ex Aëria filio.

— Ἔστι καὶ Κελτικὴ πόλις Ἀερία.] Celebrat civitatem Celticam, id est, *Gallicam Aërian*, cuius in Gallia Narbonensi meminere Plin. lib. 3. c. 4. Strabo lib. 4. cuius ecce verba: *Εἰσὶ δὲ ἐν τῷ μεταξὺ πόλεις Αὐενιὼν, καὶ Ἀραυσιὼν, καὶ Ἀερία, τῷ ὄντι, φησὶν Ἀρτεμίδωρος, Ἀερία, διὰ τὸ ἐφ' ὕψους ἱδρύσθαι μεγάλου.* id est: *In medio sunt urbes Avenio, et Arausio, et Aëria, vere, ut ait Artemidorus, Aëria, quod in excelso loco sita esset.*

— Ἔστι καὶ ἄλλη Κρήτης οὐκ ἄσημος.] Celebrat aliam urbem Cretae *Aëriam* non obscuram, cuius nullam inveniebam apud alios memoriam.

— Ἡ ἐλέγετο νῆσος Ἀερία, καὶ Ἰδαία, etc.] Haec verba 25
de insula Creta intelligenda esse existimo, quae *Aeria* vocata b
fuit, ut inquit noster, et confirmat Gell. Noct. Attic. lib. 14. c. 6. Idaeam etiam dictam fuisse inquit Auctor noster, scilicet vel a monte, vel a Nympha huius nominis; nec non Dolichen propter longitudinem. Δολιχὸς enim significat idem, quod apud Latinos, *longus* seu *prolixus*, Hoc nominis de aliis etiam insulis dicebatur.

Ἀζανία, μέρος τῆς Ἀρκαδίας ἀπὸ Ἀζανοῦς.] Azania pars Arcadiae nomen adepta ab Azanone foemina Arcade, cuius nominis mons celebratur Statio Theb. lib. 3.

—— ——; *Idaeis ululatibus aemulus Azan.*

Azaniae etymon a verbo ἄζω, id est *sicco*, deducit Eust. ad Il. 1. v. 21.

— Ἔστι δὲ μοῖρα τῆς Ἀρκαδίας ἡ Ἀζανία.] Esse partem Arcadiae Azaniam inquit, ac Arcadiam in tres partes dividi, hoc est, in Parrhasios, Azanes, Trapezuntios; fuisse vero Azanes Graecorum vetustissimos, tradit Strabo lib. 8. cuius sunt verba: *Δοκεῖ δὲ παλαιότατα ἔθνη εἶναι τὰ Ἀρκαδικὰ τῶν Ἑλλήνων* etc. id est, *Videntur autem Arcadiae gentes vetustissimae Graecorum, Azanes et Parrhasii, et aliae huiusmodi*, de quibus consule sis Pausan. in Arcadicis.

Ἀζανοὶ, Φρυγίας πόλις.] Azani, orum, urbs Phrygiae ex Strabonis lib. 12. cuius affert verba mutila. Sic vero apud eum leguntur: *Τῆς δ' Ἐπικτήτου Φρυγίας Ἀζανοί τέ εἰσι, καὶ Νακόλεια, καὶ Κοτυάειον, καὶ Μιδάϊον, καὶ Δορυλάϊον πόλεις, καὶ Κάδοι· τοὺς δὲ Κάδους ἔνιοι τῆς Μυσίας φασίν*, id est, *Epicteti vero Phrygiae sunt Azani, et Nacolea, et Cotyaeium, et Midaium, et Dorylaium civitates, et Cadi: Cados vero aliqui Mysiae aiunt.*

— Ἡρωδιανὸς ἐν πρώτῃ, etc.] Lege Ἡρωδιανὸς περὶ τῆς καθόλου ἐν πρώτῃ συλλαβῇ διὰ τῆς αι λέγει. Sic debent concipi haec verba; Herodian. enim scripsit librum, quem περὶ τῆς καθόλου inscripsit.

26 — Ἑρμογένης δὲ φησιν, οὐ δεῖ οὕτως, etc.] Hermogenes
a inquit non vocandam esse Azanos Epicteti Phrygiae civitatem, nec Azanium, sed Exuanum. Hoc nominis apud Phryges sonabat idem, ac apud Graecos ἐχιναλώπηξ, id est, echinovulpes, exuanum vero corruptum videtur ab Hebraeo שועל Sonhal, i. e. vulpes, a quo nomen etiam Suel oppidi Hispaniae, cuius meminit Plin. lib. 3. c. 1. Mela lib. 2. c. 6. Suel enim et Malacca sunt nomina Phoenicia. Phoenicum vero lingua erat Hebraeae velut dialectus quaedam. Reliqua, quae affert, fabulas Poetarum redolent.

— Ἔστι δὲ ὅμοιον τῷ Βυθηνίῳ etc.] Inquit Azanion dici, sicut Bythenion, at pro Βυθηνίῳ lege Βιθυνίῳ. Est enim incuria vel transcriptoris, vel impressoris. Ipse enim suo loco memorat Bithynium oppidum Bithyniae.

Ἀζειῶται, ἔθνος τῆς Τρωάδος.] Azeotae, seu Azei, populi Troadis, qui Ἀζιῶται, Aziotae dicuntur Hesychio. quis vero ex quo corrigendus sit tuum esto iudicium, de quibus nihil memoratu dignum inveniebam.

Ἀζηνιά, ὡς Πλωθιά, etc.] Azenia, ut Plothia, Lusia, populus in Attica Hippothoontidis tribus, celebratur Hesychio, Suidae, Harpocrationi, sed nihil de eo memorabile referunt.

25 — Ὡς ἀρχιεύς.] Inquit popularem populi Azeniae dici Aze-
b niensem, ut Archiensem. ac pro ἀρχιεὺς lege Ἐρχιεύς, i. e. Erchiensis. Erchia enim, non Archia fuit populus Aegeidis tribus, ut est apud Hesychium, et apud Harpocrationem, ex quo populo fuit Xenophon Philosophus, Historicus, et Dux, auctore Diogene Laertio in Xenophonte; apud quem etiam perperam scribitur Ἀρχιεὺς, ut prius annotavit Meursius de populis Atticae.

Ἄζιλις, πόλις Λιβύης.] Azilis, urbs Libyae, Herodoto lib. 4. dicitur Aziris, Ptolemaeo lib. 4. c. 5. Axylis; de qua nihil memorabile inveniebam.

— Οἱ δὲ περὶ Σαλούστιον, οὐ πόλιν, ἀλλὰ τόπον.] Auctor noster non vocat ad testimonium Auctores Latinos, nisi Graeciae iure donatos. Itaque proculdubio Salustium in Graecum sermonem translatum advocat, sed eum tanquam per aversionem nobis vendit.

Ἄζωρος, πόλις Πελαγωνίας, etc.] Azorus urbs Pelagoniae Tripolitidis. Erat vero Pelagonia superioris Macedoniae re-

gio, *Tripolitis* dicta, quod tribus urbibus constaret, quarum una fuit Azorus, auctore Strabone lib. 7. Ptolemaeo Geographiae lib. 3. c. 13. cui Azorium dicitur et inter Pelasgiotarum oppida numeratur.

Ἄζωτος, πόλις Παλαιστίνης.] Azotus, urbs Palaestinae, 27 a
celebris templo Dagonis, cuius fit mentio Samuel. 1. c. v. 4. nec non morte Iudae Macchabaei, circa quam obcubuit, auctore Iosepho Antiquit. lib. 12. c. 19. apud quem perperam legitur *Ἀζῷ* pro *Ἀζώτου*, ut apparet ex Macchab. lib. 1. c. 9. v. 15. postea *Ionathas* Iudae Macchabaei frater eam cepit, et una cum templo Dagonis incendit, referente Iosepho Antiquit. lib. 13. c. 8. Macchab. lib. 1. c. 10. v. 84. Eam antiquitus cepit Thartan dux Sargonis regis Assyriorum, quem Sennacherib interpretantur Hebraei, ut patet ex Isaiae c. 20. v. 1. Fuit munitissima urbs, siquidem per undetriginta annos obsidionem Psammetichi regis Aegypti sustinuit, quam tandem cepit, ut rerum monumentis tradit Herodotus lib. 2. Nec obstat, quod eam Syriae magnam urbem vocat. Namque sub Syria comprehendebatur Palaestina, Iudaea, Phoenicia, et Idumaea, quod sciunt, qui nondum aere lavantur. Fuit etiam celebris Arabicis mercibus, quarum erat emporium, ut refert Mela lib. 1. c. 10. Eius quoque meminere Ptolemaeus Geographiae lib. 5. c. 16. Plinius lib. 3. c. 14.

— *Καὶ ἀπὸ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Ἄζας ὠνόμασεν, ὅ ἐστι* etc.] Nugatur Auctor noster, ut plerumque amant facere Graeci in eruendis etymis. Inquit enim Azotum urbem Palaestinae conditam fuisse a quodam exule redeunte a mari rubro, a quo nomen ei impositum de nomine eius uxoris Azas, quod significabat capram. Azotus est nomen parum deflexum ab Hebraeo אשדוד *Asdoa*, memoratur Reg. lib. 1. c. 5. v. 5. ubi septuaginta senes vertunt *Ἄζωτον*, cuius foeminae Nehem. c. 13. v. 23. vocantur אשדודיות *Asdodioth*, i. e. *Asdodiothides*, quas Iudaei in uxores accipiebant, ac earum filii Azotice loquebantur, ut patet ex eodem capite v. 24. at Hebraice עז *ez* significat *capram*. Unde Graeci potuere deflectere Azan, sed nullo modo dici potest de urbe Azoto. Eius enim nomen est corruptum ab Hebraeo אשדוד *Asdoth*, ut supra diximus.

Ἀθαμανία, χώρα Ἰλλυρίας, οἱ δὲ, Θεσσαλίας.] Athamania, regio Illyriae; alii vero, Thessaliae. Fauces, seu angustiae quaedam eam dividebant a Thessalia, auctore Livio lib. 32. cuius regem Aminandrum celebrat eodem libro. Memoratur quoque Straboni lib. 7. et 9.

Ἀθῆναι, πόλεις (κατὰ μὲν Ὧρον) πέντε.] Athenae, iuxta Horum quinque, iuxta Philonem sex, sed novem celebrat Auctor 27 b

noster. Omnium celeberrimae fuere Athenae Atticae, quas per excellentiam dicebant ἄστυ, *astu*, id est, *urbem*. Quo nomine, si bene memini, usus est Terentius in Eunucho. Eodem etiam modo Romani Romam vocabant *urbem*; quod etiam de Alexandria et Ilio dictum alibi annotamus. Ex Athenis Atticis humanitatem, doctrinam, religionem, fruges, iura, et leges ortas, atque in omnes terras distributas esse existimabant Romani, ut testatur disertissimus Romuli nepotum pro Lucil. Flacco. Unde Lucretius de Rerum Natura lib. 6.

Primae frugiferos foetus mortalibus aegris
Dediderunt quondam praeclaro nomine Athenae,
Et recreaverunt vitam, legesque rogarunt
Et primae dederunt solatia dulcia vitae.

Eas vocavit Thucydides ingeniose Ἑλλάδος Ἑλλάδα, id est, *Graeciae Graeciam*. Alii Ἑλλάδος μουσεῖον, id est, *Graeciae museum*, nunc *Barbariae museum* vocare possumus. Illinc enim abhinc multos annos migrarunt *Musae*, id est *litterae*, in Latium, Galliam, Belgium et Hispaniam. Ipsae vero sub Turcarum tyrannide gemunt, de quibus vide librum eruditum et singularem *Ioannis Meursii*, cui epigraphen fecit *Fortuna Attica*, in cuius calce inquit, ne nomen quidem incorruptum urbi mansisse, sed Sathines nuncupari, ceu Σαθήνας, ac si εἰς Ἀθήνας diceres; sed procul dubio eum fefellit opinio. Sathines enim est pagus quidam prope Athenas, ut ex Graeciae accurata charta Geographica mihi ostendit ὁ γνώριμος ἐν τῇ παιδεύσει Guilielmus Broukhuysius. Idem mihi affirmarunt duo eruditi Graeci, *Nicolaus* natus Constantinopoli, et Ecclesiae Constantinopolitanae Sacellarius, *Daniel* Κρής Hieromonachus Ordinis Divi Basilii, qui Athenis aliquando fuerat, et adhuc nomen servare inquit.

— Συνοίκια ἑορτὴν κατεστήσατο.] Synoecia festum constituit Theseus in honorem Minervae, et in memoriam sui ipsius, quod ipse primus, cum Attica ante oppidatim incoleretur, caeterorum oppidorum curias et magistratus sustulerit, unaque curia, et magistratu constituto in Athenas coegit, ut rerum monumentis inter alios prodidere Thucydides lib. 2. Plutarchus in Theseo, unde festo nomen Synoecia. Locum Thucyd. infra p. 28. apponemus.

2 — Ὁ πολίτης, Ἀθηναῖος, καὶ θηλυκὸν, Ἀθηναία.] Civis dicitur Athenaeus, et foemina Athenaea, utrumque nomen, cum dicitur de cive Atheniensi, vel viro, vel foemina, habet accentum circumflexum in penultima, at prius cum significat nomen proprium viri, habet accentum in antepenultima, Ἀθήναιος. Sic vocatur, qui scripsit libros Dipnosophistrarum. Secundum nomen, cum si-

gnificat Deam, hoc est *Minervam*, habet acutum tonum in penultima, *Ἀθηναία*, *Athenaea*, id est, *Minerva*, in quibus per incuriam aliqui errant, ut et in nomine Dionysius, et Dionysus. Prius enim dicitur de homine; secundum de Deo, id est *Libero Patre*. Dicebantur etiam viri Attici, et foeminae Atticae, et regio Attica, quin etiam cives vocabant *ἀστοὺς*, id est *urbanos*.

— *Ὅθεν καὶ τὴν ἀκρόπολιν αὐτῶν* etc.] Cum antea dicat Athenienses urbes, seu civitates invenisse, nunc inquit ideo eorum *acropolin*, id est, *arcem*, *πόλιν*, id est *urbem*, proprio nomine vocasse. Sed vero similius videtur iudicium Thucydidis, qui lib. 2. inquit: *Καὶ Ξυνοίκια ἐξ ἐκείνου Ἀθηναῖοι ἔτι καὶ νῦν τῇ Θεᾷ ἑορτὴν δημοτελῆ ποιοῦσι, τὸ δὲ πρὸ τούτου ἡ ἀκρόπολις ἡ νῦν οὖσα, πόλις ἦν, καὶ τὸ ὑπ' αὐτὴν πρὸς νότον μάλιστα τετραμμένον*, id est, *Et festum (nomine) Xynoecia ab illo tempore seu mense Athenienses adhuc et nunc Deae publice faciunt. Ante enim illud (tempus) quae nunc est arx, erat urbs, et ea pars maxime, quae sub ipsam ad austrum vertitur.*

— *Ἀθηναῖοι δὲ Κοδρίδαι, καὶ Κεκροπίδαι* etc.] Inquit Athenienses quatuor habuisse nomina patronymica forma, quae maiori in honore habebant, quam quae a patria sumebant. Vocabantur enim Codridae, Cecropidae, Thesidae, Erechtidae, a quatuor eo- 28
rum regibus celeberrimis, scilicet Codridae a Codro, qui pro pa- b
tria mori non timuit. Unde Venusinus vates carm. libro tertio od. 19. v. 2. canit:

Quantum distet ab Inacho
Codrus, pro patria non timidus mori
Narras.

Cecropidae a Cecrope, a quo etiam urbs et regio dicta fuit Cecropia. Poetarum Princeps Aeneid. lib. 6. v. 21.

—— —— *Tum pendere poenas*
Cecropidae iussi.

Thesidae a Theseo, cuius supra mentionem fecimus. Idem Poeta Georgic. lib. 2. v. 383.

—— —— *Et compita circum*
Thesidae posuere.

Erechthidae ab Erechtheo, cuius nunc nullum occurrit exemplum. Herodotus vero lib. 8. c. 44. auctor est sub Erechtheo rege *Athenienses* vocatos esse, cum antea sub Cecrope rege *Cecropidae* vocarentur. Gloriabantur quoque se esse *αὐτόχθονας*, id est, *indigenas*, ac ideo congestos in conum capillos aureis cicadis loco fibulae adstrictos gerebant, quod capillitii genus in viris dicebatur *κρώβυλος*, in foeminis *κόρυμβος*, in pueris *σκορπίος*, ad quae alludunt carmina illa, quae Virgilio adscribuntur:

Ergo omnis cano residebat cura capillo
Aurea solemni comptum, quem fibula ritu
Cecropiae tereti nectebat dente cicadae.

— Δευτέρα, πόλις Λακωνική.] Secundo loco ab Athenis Atticis memorat Athenas Laconicas, de quibus altum apud alios est silentium.

29 a — Πέμπτη, Ἰταλίας.] Quinto loco ab Athenis Atticis celebrat Athenas Italiae, quas Livius lib. 45. c. 16. vocat Minervium oppidum; nam quae Graecis Ἀθηναία, seu Ἀθήνη, dicitur Latinis *Minerva*, ac sicut ab illa apud Graecos denominantur Athenae, sic ab hac apud Latinos vocatur *Minervium*, simili etiam modo, promontorium; quod apud Graecos dicitur *Artemisium*, apud Latinos vocatur *Dianium*, hoc a Diana, illud ab Artemis. Sic enim a Graecis appellatur Diana.

— Ἕκτη, Εὐβοίας, Δίαντος κτίσμα.] Sexto loco ab Athenis Atticis memorat Athenas Euboeae Diades a Diante conditas, at sibi non constat. Nam in Δῖον mutat sententiam, et ab hoc oppido nomen accepisse inquit. Utrumque potuit esse, nec bene argumentatur Scaliger in suis ad Euseb. Chronic. Animadvers. ad N. 486. contra auctorem nostrum dicens: si verum esset a conditore Diante Athenas cognominatas fuisse, non Diadas, sed Diantidas oportuisse dici. Quid enim obstat, si Dias vocabatur conditor; sed ipse innuit a genitivo conditoris earum nomen deducendum esse et quare a nominativo formari non potest? Strab. lib. 10. inquit ab Atheniens. conditas fuisse Athenas Euboeae, ac a Dio eiusd. Euboeae oppido *Diadas* vocatas fuisse innuit.

— Ὁ πολίτης Ἀθηναῖος.] Civis, *Athenaeus* Graecis, *Atheniensis* dicitur Latinis. Innuit omnium Athenarum oppidanos sic vocari. Nam supra pag. 27. de Athenarum Atticarum cive tantum loquitur. Caeterum tot sunt, quae de Athenis Atticis dici poterant, et de Atheniensibus, ut exactiorem calamum quam meum desiderent; nec adhuc pro rerum magnitudine his fecit satis Meursius. Mantissae loco esto duodecim fuisse urbes, non undecim, ut inquit noster, quas Theseus in Athenas coegit. Eae vero erant:
29 b Cecropia, Tetrapolis, Epacria, Decelea, Eleusis, Aphydnae, Thoricus, Brauron, Cytherus, Sphettus, Cephissia, Phalerus; referente Strabone lib. 9.

Ἄθλιβις, πόλις Αἰγύπτου.] Athlibis, seu Athrybis, (utroque enim modo scribitur) urbs Aegypti, a quo Nomos Athribites dictus. Aegyptus enim in *Nomos*, id est *praefecturas*; dividebatur. Eius incolae adorabant *mygalem*, id est, *murem araneum*. Ea enim fuit Aegyptiorum insania in religione, ut non solum beatias,

tam utiles, quam noxias hominibus in Deos consecraverint, sed etiam olera. Unde lepide Iuv. Sat. 15. lib. 5. v. 10.

Porrum, et cepe nefas violare, et frangere morsu,
O sanctas gentes, quibus haec nascuntur in hortis
Numina.

Caeterum Athlibis memoratur Strab. lib. 37. Herodot. lib. 2.

Ἄθμονον, οὐδετέρως, δῆμος τῆς Κεκροπίδος.] Athmonium, neutro genere, populus Cecropidis tribus Atheniensium, cuius meminere Suidas, Harpocrat. Hesych. apud quos differenti terminatione scribitur. Sed hoc apud Scriptores est tralatitium. Incolae dicebantur *Athmonei*, seu mavis *Athmonienses*, quos Dianam Amarysiam coluisse tradit Pausan. lib. 1.

Ἄθυμβρα, πόλις Καρίας πρὸς Μαιάνδρῳ.] Athymbra, urbs Cariae ad fluvium Maeandrum, memoratur inter alios Straboni, sed nihil de ea memorabile inveniebam. At Maeander ex omnibus fluviis est, qui pluries *εἰς ἑαυτὸν παλινδρομεῖ.* Unde flexus et gyri *Maeandri* dicuntur, quem graphice inter omnes describit Sulmon. vates Met. lib. 8.

Non secus ac liquidus Phrygius Maeander in undis
Ludit, et ambiguo lapsu refluitque fluitque
Occurrensque sibi venturas respicit undas:
Et nunc ad fontes, nunc ad mare versus apertum
Incertas exercet aquas.

Ἀθύρας, ἐπίνειον, καὶ ποταμὸς περὶ τὸ etc.] Athyras nava- 80 a
le, et amnis circa Byzantium, memoratur inter alios Plinio Natur. Hist. lib. 4. c. 11. cuius ecce verba: *Promontorium Chrysoceras.* id est, *aureum cornu*, *in quo oppidum Byzantium liberae conditionis ante Lygos dictum, abest a Dyrrhachio septingentis undecim millibus passuum, tantum patet longitudo terrarum inter Adriaticum mare, et Propontidem, amnes Bathynias, Pydaras, et Athyras.* Fluvius Athyras memoratur etiam Ptolemaeo Geographiae lib. 3. c. 11. in Thracia.

Ἄθως, ὄρος Θράκης ἀπὸ Ἄθω γίγαντος.] Athos fuit mons Thraciae celeberrimus ab Atho gigante nomen adeptus. Erat inter Macedoniam, et Thraciam. Quamobrem alii Macedoniae, alii Thraciae adscribunt. Hodie *Hagion oros, Sanctus mons*, Turcis *Manstir* dicitur, auctore Ortel. in Thesauro Geographico. Eum dicitur olim perforasse Xerxes Persarum rex celeberrimus, qui Hellespontum inter Abydon, et Sestum, qua dividitur Asia ab Europa, ponte iunxit. Unde Iuv. Satyra 10.

—— —— *creditur olim*
Velificatus Athos.

Atque cum haec fuerint opera tanto Rege digna, quae gloriae am-

bitione fecisse iudico; eorum tamen nulla fit mentio in Persarum historia, quam Teixeira ex Tarik Mirkond excerpsit. Erat hic mons tantae altitudinis, ut per trecenta stadia umbram diffunderet in Lemnum usque iusulam, quae ab eo 72 millia passuum distabat. Unde proverbio locus: Ἄθως καλύπτει πλευρὰν Λημνίας βοός: *Athos operit latera Lemniae bovis.* In eos dici solitum, qui gloriam alicuius obscurant. Simulachrum enim bovis erat in Lemno insula candido factum lapide, quod Athos umbra sua obscurabat, atque etiam in Myrinae urbis Lemni forum solstitio umbram eiaculabatur, ut rerum monumentis tradit Plin. Nat. Hist. lib. 4. c. 12. Itaque adeo sublimis erat, ut crederetur altius, quam unde imbres cadunt, surgere, testibus Mela lib. 2. c. 11. Solino c. 21. de quo consulesis Herodotum lib. 7. c. 22. Solin. c. 14.

— Ὡς Νίκανδρος πέμπτῳ τῆς Εὐρωπείας.] Europia fuit quoddam Nicandri opus, cuius meminit etiam Athenaeus lib. 7.
30 c. 12. ad quem locum Casaubonus pro Europia emendat Ἑτεροιουμένων, quod nunquam, inquit ille, Europiaca Nicandri nominantur. Ecce nunc nominantur ab Stephano. Sic magni viri prurigine corrigendi aliquando corrigunt quae corrigi non debent.
b

— Καί τις Ἄθω τόσον ὕψος ἰδὼν, etc.] Sunt Nicandri ex eius Europiacis carmina corrupta, quae nec divinus senex sanitati, puto, restituet; quod conatur Vossius ad Melae lib. 2. c. 11. sed voti compos non est factus, ὥς γέ μοι δοκεῖν. Nimis enim violentum est pro ὑπ' ἄστροις leg. ἀπ' ἀγροῦ.

— Ὃς ἀναποῦν χείρεσσι.] Lege ὃς ἀνασπῶν. Sequor enim Vossii coniecturam, quae mihi videtur esse verissima.

— Τὸ τοπικὸν Ἄθωος χωρὶς τοῦ ι etc.] Inquit τὸ Ἄθωος sine iota subscripto esse locale, eiusdem montis; at ἀθῷος cum accentu circumflexo et iota subscripto significare τὸ ἀζήμιον, i. e. *damni expers.*

— Ἔστι δὲ καὶ Ἄθως πόλις ἐπὶ τῷ Ἄθῳ.] Celebrat Auctor noster Athon urbem in Atho monte, quae *Acroathon*, ac si diceceres *Summum-Athon* dicitur Melae lib. 2. c. 2. ubi dimidio longior, quam in aliis terris aetas habitantium erat, ut refert idem Auctor; at noster Acrothynos urbem suo loco in vertice montis Atho memorat. utrum sit eadem, an alia ab ea, quam nunc meminit, tuum esto iudicium.

Αἶα, πόλις Κόλχων, κτίσμα Αἰήτου.] Aea, urbs Colchorum, quam circumfluebant amnes Hippos et Cyaneos. Et urbem et fluvios celebrat Plin. lib. 6. c. 4. hisce verbis: *Maxime inclaruit Aea XV M. pass. a mari, ubi Hippos et Cyanos vasti amnes e diverso in eum* (Phasin) *confluunt.* Obiter corrigendus est Plinius, apud quem perperam legitur Cyanos pro Cyaneos, quae

lectio non solum ex Auctore nostro confirmatur, sed etiam ex Ptolemaeo, qui Geographiae lib. 5. c. 10. et Cyanei et Hippi fluvii ἐκβολὰς in Colchide memorat. Fuit Aea Colchorum urbium celeberrima, quare ab Homero Odyss. 9. v. 32. Circes vocatur *Aeaea*, quod esset ex Colchide, ut testatur Eust. ad carmen Homericum citatum, cuius ecce verba: *Τὸ δὲ Αἰαίη*, *ἀντὶ Κολχικὴ κατ' ἐπωνυμίαν τοπικὴν, Αἶα γὰρ πόλις Κολχίδος.* id est, *Aeaea* (*sumitur*) *pro Colchica per eponymian localem. Aea enim* (erat) *civitas Colchidis.* Quod etiam imitatus est Virgil. Aeneid. lib. 3. v. 386.

—— —— *Aeaeaeque insula Circes.*

Passim etiam apud Apollon. Rhodium Medea vocatur Aeaea, et ab 31
Ovidio Metamorph. lib. 7. *Aeaetias.* a

Concipis interea validos Aeaetias ignes.

Scilicet quod esset Aeaetae filia, qui Colchide regnasse dicitur, auctore Strabone lib. 1. Fuit antiquitus Aeae Colchicae regio non solum auro et argento, sed etiam caeteris metallis dives; quae expeditionis causam Iasoni praebuerunt, atque Phryxum ante Iasonem ad eandem navigationem impulerant. Quae sunt Graecorum antiquissimae expeditiones multo ante Troiana tempora, quas Poetae velleris aurei fabula involventes in maius, ut solent, auxerunt, de quibus consulesis Strabonem libro citato. Mirum videtur Ptolemaeum nullam fecisse huius urbis hoc nomine mentionem. Quamobrem vera mihi videtur sententia Auctoris nostri in *Διοσκουριάς*, cum inquit Dioscuriadem, quae etiam *Sebastopolis* dicta fuit, prius *Aeam* dictam fuisse. Ptolemaeus enim in Colchide primam huius regionem urbem memorat Dioscuriadem, seu Sebastopolim.

— *Ἔοικε δὲ τοὐναντίον, ἐξ αὐτῆς ὁ Αἰήτης εἶναι.*] Cum prius dixisset Aeam urbem conditam fuisse ab Aeeta, inquit nunc contrarium videri. Nam ab Aea denominari debet Aeetes, ut ab Asia, Asiates, sed priorem sententiam videtur confirmare Strabo libro primo, cum inquit Aeaetam Colchide regnasse, a quo praecipuae Colchidis urbi *Aeae* nomen inditum fuisse verosimile videtur; quandoquidem legimus Cecropem Athenarum regem et urbi et regioni nomen aliquando dedidisse. Cecropia enim dicta fuit Attica, et ipsae Athenae, ut supra cum de Athenis egimus annotavimus pag. 28.

— *Τὸ ἐθνικὸν, Αἰαῖος,* etc.] Gentile Aeaeus, et foem. Aeaea. Sic Circes, et Medea passim a poetis vocantur, ut pag. 30. observavimus.

Αἰαμήνη. ὡς Οὐράνιος ἐν Ἀλακιδῶν δευτέρῳ.] Legendum existimo, pro *ἐν Ἀλακιδῶν*, *Ἀραβικῶν.* Uranius enim Arabico-

rum, non Aeacidarum libros scripsit, ac infra in *Ἀλαυῖνις* citatur Arabicorum secundo.

Αἰβοῦδαι. νῆσοι πέντε τῆς Βρεττανικῆς]. Aebudae Stephano ex Marciano sunt Britanniae quinque insulae, quae Ptolemaeo Geographiae lib. 2. c. 2. dicuntur Ebudae; Solino c. 35. Haebudes. Audi eum loquentem: *Ultra Thulen pigrum esse et concretum mare, inde a Chalidoniae promontorio Thulen petentibus bi-*
81 b *dui navigatio est, excipiunt Haebudes insulae quinque numero, quarum incolae nesciunt fruges, piscibus tantum, et lacte vivunt, rex unus est universis. Nam quotquot sunt omnes angusta interluvie dividuntur. Rex nihil suum habet, omnia universorum, ad aequitatem certis legibus stringitur, ac ne avaritia divertat a vero, discit paupertate iustitiam, utpote cui nihil sit rei familiaris, verum alitur e publico, nulla illi foemina datur propria, sed per vicissitudines in quamcunque commotus fuerit, usurariam sumit.* De earum situ, numero, et nominibus non convenit inter recentiores et veteres, ut videre est ex Salmasio in Solinum fol. 248. et ex Ortelii Thesauro Geographico in *Ebudae.* Quam diversae sunt hominum opiniones in eis, quae nec videri, nec demonstrari digito possunt; ac sane nullae sunt incertiores, quam illae, quas maxima pars ut certas amplectitur. Quae singula, ut cum Plinio loquar, improvidam mortalitatem involvunt, solum ut inter ista certum sit, nihil esse certi, nec miserius quicquam homine, aut superbius.

Αἴβουρα, πόλις Ἰβηρίας, ὡς Στράβων.] Aebura Auctori nostro est urbs Iberiae ex Strabone, apud quem memoratur lib. 3. at per ε psilon et accentum circumflexum in penultima, Ἔβουρα, quam locat prope Baetim fluvium, cuius situs non abludit ab Ebora Melae quam lib. 3. c. 1. Castellum in littore vocat. Eandem celebrat Topographus suo loco. Diversa ergo fuere Hispaniae oppida, Ebura, et Ebora, ab hac gentile dicebatur Eboreus, i. e. Eborensis, ab illa, Eburaeus; at ego fidem adhibeo Livio, qui de Ebura Carpetaniae lib. 40. sic loquitur: *Q. Fulvius Flaccus eam obtinebat provinciam: is quia armare iuventutem Celtiberos audierat, et ipse quanta poterat a Sociis auxilia contraxerat, sed nequaquam numero militum hostem aequabat. Principio veris exercitum in Carpetaniam duxit et castra locavit ad oppidum Eburam, modico praesidio in urbe posito.* Ex quibus verbis patet Eburam fuisse oppidum Iberiae in Carpetania, inter cuius urbes locatur Libora a Cosmographo Geographiae lib. 2. c. 6. Dibora urbs, quam Ioan. Mariana Rer. Hispan. lib. 4. c. 13. opinatur esse eandem cum Ebura Livii, quae nunc vulgo Hispanis dicitur *Talavera de la Reyna;* at harum nulla potest esse. (Situs enim obstat) Ebora Lu-

sitaniae, totius regni dempta Ulysippone celeberrima, quam nostra aetate Ioannes Austriacus filius nothus Philippi Hispaniarum 32
regis, huius nominis quarti, armis expugnavit, sed brevissimo dierum spatio eam recuperarunt Lusitani (gens inter Hispanos et armis et litteris et navigatione egregia) quae liberalitas Iulia, vel ut annotat L. Holstenius in Ortelium ex numo Tiberii *Colonia Iulia, Liberalis Augusta* dicta fuit.

Αἰγάτης, Αἰολίδος ἄκρα, ὡς Στράβων.] Aegates Topographo est Aeolidis promontorium ex Strabone, apud quem non Aegates, sed Aegan cum accentu circumflexo in ultima dicitur, Eius sunt verba ex lib. 13. *Αὐτὴ δὲ μέχρι τῶν Ἀργινουσῶν διήκει, καὶ τῆς ὑπερκειμένης ἄρας, ἣν Αἰγά τινες ὀνομάζουσιν ὁμωνύμως τῷ ζώῳ· δεῖ δὲ μακρῶς τὴν δευτέραν συλλαβὴν ἐκφέρειν Αἰγᾶν, ὡς Ἀκτᾶν, καὶ Ἀρχᾶν, οὕτω γὰρ καὶ τὸ ὄρος ὅλον ὠνομάζετο, ὃ νῦν Κάνην, καὶ Κάνας λέγουσι.* i. e. *Ea autem* (Canaea regio) *usque ad Arginusas pertingit, et superiacens promontorium, quod Aega aliqui nominant eodem nomine, ac animal* (capram). *Oportet vero secundam syllabam longam proferre Aegan, ut Actan et Archan. Sic enim quoque totus mons nominabatur, quem nunc Canam, et Canas dicunt.* Quare pro *Αἰγάτης, Αἰολίδος ἄκρα*, lege ex Strabonis verbis allatis *Αἰγᾶν τῆς Αἰολίδος ἄκρα*, i. e. *Aegan Aeolidis promontorium.* Articulus enim *τῆς* qui pertinebat ad dictionem sequentem, per incuriam adiunctus est dictioni praecedenti, ac eadem incuria adempto *η* factum est *Αἰγάτης*.

Αἰγαῖον πέλαγος, λέγεται καὶ etc.] Aegaeum pelagus, seu Aegaeus pontus. Est sinus maris interni a Sunio Atticae promontorio usque ad Hellespontum extensus, diversa pro diversis regionibus, quas alluebat, nomina sortitus, hodie vulgo *Archipelago* dicitur. Erat mare caeteris periculosius propter frequentes scopulos, et insulas, tum Cyclades, tum Sporades, unde adagio locus, *τὸν Αἰγαῖον πλεῖ*, id est, *Aegaeum navigat.* Dici solitum de eo, qui in magno periculo versatur. De eius etymo non convenit inter auctores. Plin. lib. 4. c. 11. et eius simia c. 15. (sic Solinum solent vocare.) *παρὰ τὴν Αἶγα*, id est *a capra*, deducunt, quae Graecis dicitur *Αἴξ, γὸς*, id est, *Aex*, *Aegis*. Strabo lib. 8. ab Aegis Euboeae oppido nomen adeptum fuisse inquit. Alii alias afferunt huius nominis etymologias, quas sciens praetereo, de quo consulesis Const. Porphyrogen. Them. lib. 1. c. 16. Eust. ad Il. 2. v. 41.

— *Ἔστι καὶ Αἰγαῖον πεδίον, συνάπτον τῇ Κίῤῥᾳ.*] Celebrat nunc Topographus Aegaeum campum prope Cirrham. Cirrha vero fuit urbs antiqua sub Parnasso monte Apollini sacra, a qua Apollo *Cirrhaeus* vocabatur, unde Iuvenal. Satyr. 7. v. 65. inquit:

Quis locus ingenio nisi cum se carmine solo
Vexant, et dominis Cirrhae Nysaeque feruntur.

82 b Apollinem et Bacchum vocat Satyricus dominos Cirrhae et Nysae, quae erant duo Parnassi montis iuga iuxta Boeotiam, in quibus colebatur Apollo et Liber Pater, de qua videsis Pausan. lib. 10.

— *Λέγεται παρὰ αἶγα, ποτὲ φερομένην ἀπὸ τοῦ περὶ τὸ Πύθιον ὄρους.*] Sunt verba mutila, quae ex Eustathio ad Periegetae v. 131. sic sunt legenda: *Λέγεται παρὰ τὸν Αἶγαν ποταμὸν φερόμενον ἀπὸ τοῦ περὶ τὸ Πύθιον ὄρους, ἀφ' οὗ*, etc. id est, *Dicitur ab Aega fluvio, qui delabitur a monte circa Pythium, a quo campus Aegaeus nomen habet.* Nostram correctionem non solum confirmat Eust. sed etiam Stephanus, cum inquit *ἀφ' οὗ καὶ τὸ πεδίον Αἰγαῖον*, i. e. *a quo et Campus Aegaeus*; quod praedicari non potest de nomine *αἶγα*, cum *capram* significat. Tunc enim est foem. gen. sed cum significat *fluvium*. Tunc enim est mascul. ac eadem de causa pro *φερομένην* legendum est *φερόμενον*.

Αἰγαὶ πολλαί, πόλις Κιλικίας.] Perperam τὸ *πολλαὶ* scribitur maiusculis litteris, ac si esset nomen quoque urbis proprium. longe alia est Stephani mens. Innuit enim esse multas huius nominis *Aegae* urbes. Primo loco locat Aegas Ciliciae urbem, quae, *ὥς γέ μοι δοκεῖν*, omnium fuit celeberrima, templo Aesculapii *ὀνειροπομποῦ*; quod erat in hac urbe *ἐπισημότατον, καὶ σεβάσμιον τοῖς πάλαι*, ut inquit Sozom. lib. 2. c. 4. quo plurimi confluebant credentes Aesculapii insomniis illic homines morbis, seu malis liberari: quod templum diruit Constantius Constant. Magni filius, cuius meminere *Libanius* in Oratione ad Theodosium Imp. pro templis Gentilium, Philostrat. in vita Apollonii lib. 1. c. 5. Const. Porphyrog. de Them. lib. 1. c. 13. Plin. lib. 5. c. 27.

— *Μακεδονίας, ἥτις καὶ Μηλοβότειρα.*] Celebrat nunc Aegas Macedoniae urbem, quae *Melobotira* quoque dicta fuit, ut inquit noster, scilicet ab ovibus quas pascebat. Id enim sonat id nominis. Fuere vero Aegae Macedoniae, antiquorum huius regionis regum sedes, in quibus eos sepiliri mos erat, referente Iustino lib. 7. c. 1. et 2. Plinio lib. 4. c. 10. Solino c. 14. Quae urbs, cum prius *Aedessa* vocaretur, Caranus Macedoniae rex gregem caprarum secutus eam occupavit, ac *Aegeas*, populum *Aegeatas* vocavit, ut narrat Iustin. libro capiteque citato, etsi Cosmographo Geographiae lib. 3. c. 13. Aedessa et Aegaea sunt diversae Emathiae Macedoniae regionis urbes. In hac urbe inquit Iosephus Antiquit. lib. II. c. 8. Philippum Alexandri M. patrem a Pausania Cerastae filio ex Orestarum gente occisum fuisse. Nec praetereundum, Perdiccam filio praefatum fuisse, regnum in familia mansurum quoad Aegis posterorum reliquiae conditae

forent, et ob superstitionem creditum fuerat extinctam in Alexandro stirpem, quia locum sepulturae mutaverat, ut rerum monumentis tradit idem Trogi breviator libro supra citato.

— *Καὶ ἡ ἐν Μυῤῥίνῃ, ἐν τῇ Αἰολίδι.*] Memorat alias Aegas 88
in Myrinaea Aeolidis regione. Sic enim legenda sunt illa ex eodem a
Steph. in *Μύρινα*, sc. *Καὶ ἡ ἐν Μυριναίᾳ τῆς Μυρίνης ἐν τῇ Αἰολίδι*. De qua urbe nil memoria dignum inveniebam.

— *Καὶ Εὐβοίας, ἃς Ὅμηρος ἐν τῷ ν.*] Plerumque Topographus laudat Homerum tanquam per aversionem, nunc citat eum *ἐν τῷ ν*. Sunt verba corrupta, quae sic legenda censeo: *ὡς Ὅμηρος ἐν τῇ Ἰλ. ν.* id est, *ut Homerus Il. ν.* hoc est, 13. ubi memorat Aegas Euboeae v. 21. a quibus opinatur Strabo lib. 8. nomen accepisse *Aegaeum pelagus*, etsi Eust. ad eundem locum aliter sentit.

— *Τὸ ἐθνικὸν, ἀπὸ μὲν δισυλλάβου* etc.] Innuit duplici modo scribi Aegarum urbis nomen, et dissyllabum Aegae, vel trisyllabum Aegaeae. Quamobrem gentile a disyllabo, Aegaeus, a trisyllabo vero Aegeates, ut scribitur apud Iustin. lib. 7. c. 1.

— *Ἀπὸ δὲ τρισυλλάβου εὕρηται καὶ οὕτως Αἰγεάτης.*] Haec verba sic legenda existimo: *ἀπὸ δὲ τρισυλλάβου, Αἰγεάτης,* id est, *a trisyllabo, Aegeates* Id enim ratio clamat, atque ex antecedentibus confirmatur, reliqua *παρέλκει*.

— *Αἴγειρα, πόλις Ἀχαΐας.*] Aegira fuit urbs Achaiae in Peloponneso iuxta Corinthiacum sinum inter Aegium et Sicyonem eiusdem regionis urbes. Sita erat in quodam colle aspero et difficili ad Parnassum vergens, a mari distans circiter septem stadia, auctore Polybio suae Hist. lib. 4. Cuius etiam meminit Ptolemaeus Geograph. lib. 3. c. 16. Navale habebat eiusdem cum urbe nominis, teste Pausania in Achaicis, quod distabat ab urbe duodecim stadia; sed de loci distantia non convenit inter Polybium et Pausaniam. Strabo lib. 9. inter Achaeorum oppida secundum habere locum inquit, in quem Aegarum incolas ab Achaeis translatos fuisse refert.

— *Παυσανίας δὲ ἕκτῳ λέγει, τὴν Ὑπερησίαν Αἴγειραν μετονομάσθαι.*] Inquit Topographus Pausaniam dicere libro sexto Hyperesiam, postea mutato nomine vocatam fuisse Aegiram, cuius affert verba interrupta, ut solet. Integra vero ego ..bi propino. Aliter enim Stephani mens percipi non potest. Ea vero sunt ex
Pausaniae libro septimo, non sexto, ut inquit noster, quae hoc 89
modo sese habent: *Ἐπὶ θαλάσσῃ μὲν δὴ Αἰγειράταις οὐδὲν ἐστιν* b
ἐς μνήμην, ὁδὸς δ' ἐκ τοῦ ἐπινείου δύο σταδίων καὶ δέκα εἰς τὴν ἄνω πόλιν, Ὁμήρου δὲ ἐν τοῖς ἔπεσιν Ὑπερησία ὠνόμασται, τὸ δὲ ὄνομα τὸ νῦν ἐγένετο Ἰώνων ἐποικούντων, ἐγένετο δὲ ἐπ' αἰτίᾳ

τοιᾶδε. *Σικυωνίων ἀφίξεσθαι στρατὸς ἔμελλεν αὐτοῖς πολέμιος ἐς τὴν γῆν, οἱ δὲ (οὐ γὰρ ἐδόκουν ἀξιόμαχοι τοῖς Σικυωνίοις εἶναι) ἀθροίζουσιν αἶγας ὁπόσαι σφίσιν ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ, συλλέξαντες δὲ ἔδησαν πρὸς τοῖς κέρασιν αὐτῶν δᾷδας, καὶ ὡς πρόσω νυκτὸς ἦν ἐξάπτουσι τὰς δᾷδας. Σικυώνιοι δὲ (ἰέναι γὰρ συμμάχους τοῖς Ὑπερησιεῦσιν ἤλπιζον, καὶ εἶναι τὴν φλόγα ἐκ τοῦ ἐπικουρικοῦ πυρὸς) οἱ μὲν οἴκαδε ἐπανήρχοντο, Ὑπερησίας δὲ τῇ πόλει τὸ ὄνομα τὸ νῦν μετέθεντο ἀπὸ τῶν Αἰγῶν.* id est, *Nihil vero in maritima ora habent Aegiratae memoria dignum. A navali superior urbs stadia abest* XII *in Homeri carminibus* Hyperesia *nominata fuit, nomen vero, quod nunc inditur, obtinuit, cum Iones eam tenerent coloniam. Obtinuit autem ex huiusmodi causa, cum Sicyonii comparato exercitu eorum regionem invasuri essent, intelligerentque Hyperesienses nullo pacto se pares illis numero et viribus futuros, capras omnes, quae intra eorum regionis fines erant, in unum coegerunt, adligatasque ad cornua faces, intempesta nocte accendere, hostes (ignes eos esse ab auxiliaribus Aegiratarum suspicati, venturos enim in eorum auxilium socios sperabant) domum rediere; a capris itaque (quas Graeci αἶγας vocant) mutato vetere nomine urbs* Aegira *est appellata.*

— *Ἣν Ὅμηρος Ὑπερησίην φησί.*] Homerus meminit urbis *Hyperesiae*, quae postea mutato nomine vocata fuit *Aegira*, Il. 2. v. 573. ad quem locum Eustath. inquit sic vocatam fuisse ab Hyperete Lycaonis filio.

Αἰγείρουσα, πόλις τῆς Μεγαρίδος.] Aegirusa, urbs Megaridis ex Strabone, quem tanquam per aversionem nobis, seu vendit, seu laudat, apud quem lib. 13. non Aegirusa, sed *Aegirus*, nec Megaridis urbs, sed *Methymnaeae pagus* dicitur; sed nihil de ea memorabile memoriae prodit.

— *Λέγεται καὶ Αἴγειρος, ὡς Θεόπομπος.*] Dicitur etiam Aegirus Theopompo lib. 56. Eodem etiam modo dicitur Straboni lib. 13.

34 — *Ἔστι καὶ Αἰολίδος πόλις Αἰγείρουσα.*] Celebrat nunc ex He-
a rodoto urbem Aeolidis Aegirusam, apud quem lib. 1. eius fit mentio. Sed nihil de ea memoratu dignum memoriae prodit.

Αἰγεσταῖοι, οἱ Θεσπρωτοὶ ἀπό τινος Αἰγέστου.] Aegestaeos vocatos fuisse *Thesprotos*, inquit noster Auctor, sed sine auctore. Thesproti vero fuere incolae Thesprotiae regionis Epiri, Chaoniae proximae, nobilis fluvio Thyamide, Lacu Acherusia, ex quo profluebat Acheron amnis, qui in Glycim portum influebat recipiens plurimos fluvios, sic, ut dulcis sinus aquae fieret. Superiacebat huic sinui Cichirus Thesprotorum civitas, quae olim *Ephyra* dicebatur, referente Strabone lib. 7. Plin. lib. 4. c. 1.

— Ὡς Ἀμυμναῖον, ἀπὸ Ἀμύμνου.] Amymnaei seu Amymni fuere populi seu Thesproti, seu Epirotici, ut inquit Epitomator noster ex Rhiano in Ἄμυμνοι, qui nomen accepere ab Amymno duce.

Αἰγηῖς, φυλὴ τῆς Ἀττικῆς, ἀπὸ etc.] Aegeis una ex Atticis tribubus nomen adepta ab Aegeo Pandionis, quorum genealogia, ut et Atheniensium regum, est valde confusa, de quibus consulesis Meursium de Pop. Attic. et de Regib. Atheniensium.

Αἰγηλοὶ, ἔθνος Μηδικόν.] Aegeli, populi Medici, id est, *Mediae*. Medos et Persas confundunt scriptores veteres, praesertim Pausanias, et Ammian. Marcellin. apud quos plerumque Medi usurpantur pro Persis. Ideo Amm. lib. 22. c. 11. inquit, Athon montem pervium fuisse ccc navibus Medicis. Pausan. lib. 10. loquens de Abarum oraculi incendio ab exercitu Xerxis et Thebanis inquit: *Δεύτερον δὲ οὗτοι μετὰ Μήδους, ἔδοσαν πυρί.* id est, *Secundo vero hi post Medos* (Persas) *igni dederunt.* Quare suspicor nostri Auctoris Aegelos, quos ipse *Medicam gentem* vocat, esse Aeglos Persarum apud Herodotum, quos ipse in duodecima eorum Satrapeia numerat. Satrapeias vocat praefecturas, quas Darius Hystaspis filius instituisse inquit, ut apparet ex eius lib. 3. c. 92. Iam quando in huius Darii mentionem incidimus, non extra in- 34
stituti nostri metas esse existimavimus dicere, esse aliquos, qui b
dicant hunc fuisse Estheris maritum, qui in eius מגילה, *megilah*, id est *volumine*, (sic vocant Hebraei *librum Estheris*) Achasveros vocatur, quod Herodotus duas huius uxores celebrat Artystonam, et Atossam, in quarum nominibus aliqua apparent vestigia etsi corrupta Estheris et Vasti reginae; sed id totum corruit, cum Herodotus affirmet Artystonam et Atossam Darii uxores fuisse sorores et Cyri filias. Mirum sane est historiae Esther nullum extare vestigium, nec apud Persas, nec apud Graecos. Sed desine mirari. Multo enim celebriores fuere expeditiones Darii et Xerxis in Graeciam, quarum tamen in historiis Persicis nulla fit mentio; in illius memoriam misera gens suam dilapidat pecuniam, vino, *cibo*, et comessationibus, in his quam simillima Romanis in Saturnalibus, et Bacchanalibus; sed quae gens est quae aliquando non ineptiat? et sunt, qui nunquam cessant ineptire.

Αἰγιαλός, μεταξὺ Σικυῶνος etc.] Aegialus fuit inter Sicyonem et Buprasium locus, cuius nulla fit, quod sciam, apud alios mentio. Id nominis sonat Latino sermone *littus*.

— *Ἔστιν ἕτερος Αἰγιαλὸς προσεχὴς τῷ Πόντῳ.*] Celebrat alium Aegialum prope Pontum post Carambin promontorium, qui habebat pagum cognominem, cuius meminit Poetarum parens Il. 2. v. 855. ex qua hemistichium illud, quod affert, ad quem notat

noster in aliquibus exemplaribus scribi *Grobialon*, non *Aegialon*, quod etiam annotavit Strabo Geographiae lib. 2.

— *Κρῶμναν τ' Αἰγιαλόν τε.*] Est hemistichium Homericum, apud quem invenitur Il. 2. v. 855. ut praecedenti nota annotavimus.

— *Γράφεται δὲ.*] Vide quae ibidem annotavimus.

Αἰγικόρεως, οὐκ ἔστι δῆμος τῆς Ἀττικῆς.] Aegicoreωs non est populus, h. e. oppidum Atticae, etc. sed una ex quatuor Atheniensium antiquis tribubus, quae *Αἰγικορὶς* dicitur aliis, de quibus in *Ἀκτὴ* egimus.

35 — *Αἰγοκερεῖς.*] Lege *Αἰγικορεῖς*, idque ob σφάλμα Chalco-
a graphi, vel librarii errorem.

Αἰγιλία, δῆμος τῆς Ἀντιοχίδος φυλῆς.] Aegilia oppidum Antiochidis Atheniensium tribus, cuius caricae celebrantur Theocrito Idyllio primo.

— *Αἰγιαλεύς.*] Lege *Αἰγιλιεύς*. Est enim popularis a tribu Aegilia, a quo nomine non potest deduci Aegialeus, sed Aegilieus.

— *Ἔστι καὶ νῆσος μεταξὺ Κρήτης, καὶ Πελοποννήσου.*] Aegilia fuit etiam insula inter Cretam, et Peloponnesum Styreorum, cuius meminit Herodotus lib. 6. c. 107. apud quem scribitur *Αἰγίλεια*, ac eodem modo debet scribi apud nostrum, non *Αἰγιάλεια*, quod est vel impressoris, vel transscriptoris *παρόραμα*. Litterarum enim ordo id exigit.

Αἴγιλιψ, πλησίον Κροκυλείας τῆς Ἠπείρου.] Aegilips Epitomatori nostro est locus prope Crocyliam Epiri, ut ex Homero conatur probare, cuius affert carmen, quod legitur Il. 2. v. 633. Contrarium affirmat Eust. ad eumdem locum; eius ecce verba: *Ἐν δὲ τῷ Αἰγίλιπα τρηχεῖαν, ὄνομα μὲν τόπου ἡ Τραχεῖα, ἐπίθετον δὲ τὸ αἰγίλιπα.* id est, *in illis verbis Aegilipa Trachean, nomen loci est Trachea, epithetum vero aegilipa.* Quam ab Homero *aegilipa* vocatam fuisse inquit, quod capras pingues redderet. Id enim sonat nomen *αἰγίλιψ*.

— *Καὶ τῶν ὁμοίων.*] Sic concipiendus est hic locus, *καὶ τῶν ὁμοίων συνήθης ὁ τύπος*, vel *ἡ χρῆσις*. Sic enim amat loqui Stephanus, nec dantur genitivi absoluti sine verbo; vel legendum *καὶ τὰ ὅμοια.*

Αἰγίμορος, νῆσος Λιβύης.] Aegimoros, insula Libyae, quae sinum claudebat, in quo Carthago, a qua triginta ferme millia distabat, ut refert Liv. cuius ex lib. 30. c. 24. sunt quae sequuntur verba: *Onerariae* (naves) *pars maxima ad Aegimurum insulam (ea sinum ab alto claudit, in quo sita Carthago est) triginta ferme millia ab urbe.* Ad hanc insulam Romani Fabio Buteone consule classem Carthaginensium cecidere, auctore Floro lib. 2.

Plin. lib. 5. c. 7. plurali numero usus est, ac scopulos verius, 35
quam insulas esse inquit. Nihil refert quod a Livio *Aegimurus*, b
ab Auctore nostro *Αἰγίμορος* vocetur, ipsissima est insula.

Αἴγιναι, τρεῖς.] Tres esse Aeginas inquit; sed unam tantum celebrat huius nominis Cycladum insulam aere Aeginetico ideo dicto insignem, auctore Plinio lib. 34. c. 2. Ab Aegina Asopi filia nomen adepta est, cum antea *Oenone* diceretur, ut inquit noster; seu ut alii, *Oenopia et Myrmidonia*, cuius descriptionem videsis apud Pausan. lib. 2. Aliquando maris imperium obtinuit, et bello Persico in navali praelio ad Salaminem de primatu cum Atheniensibus discoptavit, ut rerum monumentis tradidit Strabo lib. 8. Fuit olim celeberrima ob Aeacum, Achillem, Patroclum, Aiacem, Neoptolemum, ac denique ob Paulum Aeginetam medicum insignem; ac cum non amplius ferret huiusmodi viros, fecit proverbio locum: *Τὰ πρῶτ' ἀρίστους παῖδας Αἴγιν' ἐκτρέφει*, id est, *Primum optimos pueros Aegina alit*, dici solitum de eis, quae optimis principiis incipiunt, ac paulatim in deterius vergunt, ut solent *τὰ ἀνθρώπινα*, Lepide Demades Orator apud Athenaeum lib 3. inquit: *Aeginam esse Piraei gramias.*

— *Ὁ πολίτης Αἰγινεύς* etc.] Eius incola Straboni dicitur antea *Aegineus*. Aliis *Aeginetes*, ante *Myrmidones* vocati fuere; non, ut est in fabulis, quod magna oborta peste formicae Aeaco votis id impetrante in homines mutatae fuerint, sed quod formicarum more terram fodientes, (erat enim saxosa) seminarent, qui primi argenteam monetam excudisse feruntur, ut referunt Strabo libro citato, Aelian. de Var. Hist. lib. 12. c. 10.

— *Ὁ δὲ τοῦ Αἰγινήτου φόρτος, ἢ δοῦλος, Αἰγινῆται.*] In his verbis pro *Αἰγινῆται* legendum existimo *Αἰγινητικός*. Sensus enim id exigit. Innuit enim, *servum Aeginetae dici Aegineticum, quemadmodum a Rhodius, Rhodiacus.* Infra enim inquit, Aeginaeum dici de incola, cui opponere videtur Aegineticum.

— *Ἡ κέρμος.*] Lege *κέραμος*.

— *Ἔστι δὲ τρύπανον αἰπολικὸν κεραμιήτης.*] Est vero tere- 36
brum pastorale Ceramietes. Haec verba mutila et corrupta esse a
suspicor. Nullam enim habent cum praecedentibus, nec cum subsequentibus connexionem. Nec apud alios, quod sciam, *τὸ κεραμιήτης* significat terebrum pastorale, nedum fortasse invenitur:. plane nescio, quid edicat Stephanus.

Αἰγίνιον, πόλις Ἰλλυριῶν, ὡς Στράβων.] Aeginium Illyriorum esse urbem, ex Strabone tradit, qui eius mentionem fecit lib. 7. Thessaliae assignat Livius, cuius ex lib. 32. c. 15. ecce verba: *Phaleria incensa ac direpta est, inde Aeginium petit, quem locum, cum vel modico praesidio tutum, ac prope inexpugnabi-*

A

lem vidisset paucis in stationem proximam telis coniectis ad Gomphocum regionem agmen vertit. Loquitur Livius de Quintio consule. Phaleria vero erat prima urbium Thessal. ut idem Livius tradit eod. lib. Caesar de Bell. Civ. lib. 3. Obiectum, oppositumque Thessaliae fuisse inquit.

Αἴγιον, πόλις Ἀχαίας.] Aegium, urbs Achaiae ex Eudoxo, cuius meminerunt Pausan. lib. 7. Livius lib. 38. Strabo lib. 9. Ptol. Geograph. lib. 3. c. 16. Fuit urbs insignis, et iam inde ab antiquis temporibus post deletám eluvionibus Helicen reliquis Achaiae urbibus gloria et potentia praecellebat, cuius agros praeterfluebat amnis Phoenix, ex septem vel octo pagis *συνεπολίσθη*, ut inquit Strabo lib. 9. In ea Achaeorum conventus aetate Pausaniae adhuc celebrabantur; quemadmodum ad Thermopylas et Delphos Amphictyonum, ut refert idem auctor libro supra citato. Apud Livium quoque lib. 36. c. 47. Antiochi Aetolorumque legatis a Quintio consule Aegii concilium datum datum est.

— *Ὁ πολίτης Αἰγιεὺς, ὡς ὁ χρησμός.*] Oppidani Aegii Achaiae urbis, de qua in praecedenti nota egimus, dicebantur Aegiei, (Latino ore *Aegienses*) iuxta oraculum ipsis redditum, cuius unum tantum apponit versum Auctor noster, alii duos hoc modo:

36 *Ὑμεῖς δ' Αἰγιέες, οὔτε τρίτοι, οὔτε τέταρτοι,*
b *Οὐδὲ δυωδέκατοι, οὔτ' ἐν λόγῳ, οὔτ' ἐν ἀριθμῷ.*
Vos autem Aegiei, nec tertii, nec quarti
Nec duodecimi, nec in ratione, nec in numero.

Quae locum adagio fecere, dici solitum in homines ignavos et contemptos; alii Megarensibus redditum fuisse existimant, Erasmus ad adagium *Primum Aegina optimos pueros alit*; Aeginensibus redditum fuisse inquit: sed eum fefellit opinio ex similitudine nominis Aegiensium et Aeginensium.

Αἰγόσθενα, πόλις Μεγαρίδος, οὐδετέρως.] Aegosthena neutro plur. urbem fuisse inquit Megaridis ex Pausania, apud quem lib. 1. Aegisthaena dicuntur. Eius ecce verba: *Ἡ δὲ ὀρεινὴ τῆς Μεγαρίδος τῆς Βοιωτῶν ἐστι ὅμορος, ἐν ᾗ Μεγαρεῦσι Πηγαὶ πόλις, ἑτέρα δὲ Αἰγίσθαινα ᾤκισται.* id est, *Montana Megaridis pars Boeotiae finitima est, in ea Megarensibus Pegae urbs, alia vero Aegisthaena habitata fuere.* Ex Pausania quoque corrigendus est Plinius apud quem lib. 4. c. 7. perperam legitur Megosthenienses pro Aegosthenenses, atque Pagaei pro Pegaei. Illi erant Aegosthaenorum, hi Pegarum incolae.

Αἰγὸς ποταμοὶ, πόλις ἐν Ἑλλησπόντῳ.] Aegos potami, urbs in Hellesponto. Id nominis sonat Latine *caprae-fluvios*. Plin. lib. 4. c. 9. flumen *Aegos* vocavit; nec propterea existimandum est fuisse

fluvium. Ammian. Marcellin. lib. 22. c. 12. utpote Graecus *Aegos potamus* vocat, quo in loco, inquit ille, lapides casuros ex coelo praedixit Anaxagoras, cuius meminit quoque Euseb. in Chronic. Fuit urbs maritima, ut apparet ex Pausaniae lib. 9. et 3. apud quam Lysander Lacedaemoniorum dux Athenienses vicit classe maritima. Alterius etiam praelii ad hanc urbem meminit Strabo lib. 6. Numero etiam singulari utitur Herodotus lib. 9. c. 118. ubi interpres Latinus perperam vertit *Αἰγοσποταμοῦ Aegosfluenta*, existimans esse nomen fluvii, cum sit urbis.

Αἴγουσα, νῆσος Λιβύης etc.] Aegusa, insula Libyae, Li- 87
bybus dicebatur *Katria*, pro quo legendum esse *Capraria* conten- a
dit Cluv. Sic. Antiq. lib. 2. c. 15. quod Graecis Aegusa idem est ac Latinis Capraria, pro quo corruptum esse a Libybus Katria existimat; at, si verum est, quod inquit Auctor noster, iuxta Libyes dictam fuisse Catriam, scilicet ab ipsis, ut et verosimile, nomine imposito, non habet locum coniectura Cluverii. Quin etiam Latinis non Capraria, sed Aegates, et Aegades plurativo numero dicuntur. Quamobrem iudico illud nomen Katria nobis ignotum esse. Quicquid dicat Bochartus de Colon. Phoen. lib. 1. c. 27. Insulas quasdam fuisse, ad quas Romani C. Luctatio, A. Posth. consulibus Carthaginenses duce Hannone navali praelio vicerunt, inquit L. Florus lib. 2. c. 2. Nec maior in mari pugna, inquit ille; de quibus consulesis Melam lib. 2. c. 7. Livium lib. 30. c. 24. Strabonem lib. 6. Plinium lib. 3. c. 8. Non solum *Aegusa*, sed etiam *Aethusa* dicitur.

Αἴγυπτος, καὶ ἡ χώρα, καὶ ὁ ποταμός.] Aegyptus, et regio, et fluvius, nomen adepta a rege huius nominis Beli filio ex Aeria, quae verosimile est Aegypto quoque aliquando dedisse nomen; quandoquidem sunt, qui dicant Aegyptum vocatam fuisse *Aeriam*, inter quos est Auctor noster in *Ἀερία*, ubi quasi sui oblitus Aeriam dictam fuisse inquit *παρὰ τὸν ἀέρα*. Alii dicunt Nilum fluvium *Aegyptum* antiquitus vocatum fuisse, a quo regio a recentioribus Aegyptus quoque vocata fuit. Inter hos est Grammaticorum eruditissimus Hesychius, cuius sunt verba: *Αἴγυπτος ὁ Νεῖλος ὁ ποταμὸς, ἀφ' οὗ καὶ ἡ χώρα ὑπὸ τῶν νεωτέρων Αἴγυπτος ἐκλήθη*, id est, *Aegyptus, Nilus fluvius, a quo regio a recentioribus Aegyptus vocata est.* Pro quibus facit Poetarum parens, cui Aegyptus dicitur, qui reliquis scriptoribus Nilus, evidenti argumento suo aevo nondum vocatum fuisse Nilum. Id nominis corruptum videtur ex Hebraeo נחל *naal.* Nam quemadmodum Graeci ex בעל *baal*, fecere *Βῆλον*, sic verosimile est ex נחל *naal* fecisse *Νεῖλον*; de quo vide quae suo loco annotamus. Aegyptus vero regio Hebraice dicitur מצרים *mitsraim*; unde ab Eu-

sebio Chronic. lib. 1. *Mestraea* dicitur. Illud vero nomen accepit a Mitsraim filio secundo Chami, qui celebratur Genes. c. 10. v. 6. quod Iosephus Antiquit. lib. 1. c. 7. ad Graecam linguam deflectens *Mesren*, Aegyptum, *Mesraeos* Aegyptios vocat. Eius sunt verba: *Ἐτηρήθη δὲ καὶ Μεσραίοις ἡ κατὰ τὴν προσηγορίαν μνήμη. Τὴν γὰρ Αἴγυπτον Μέσρην, καὶ Μεσραίους τοὺς Αἰγυπτίους ἅπαντες οἱ ταύτην οἰκοῦντες καλοῦμεν.* id est, *Servata etiam est Mesraeis iuxta appellationem memoria. Aegyptum enim* Mesren, Mesraeos *Aegyptios vocamus omnes, qui hano regionem incolimus.* Caeterum regio notior est, quam ut indigeat referri, cuius descriptionem habes apud Plin. lib. 5. c. 9. Mel. lib. 1. c. 9. Strab. lib. 17. Ptolem. lib. 4. c. 5. et alios.

— *Βήλου παῖς ὢν καὶ Ἀερίας, τῆς καὶ Ποταμίτιδος,*] Inquit Aegyptum regem, a quo Aegypto regioni nomen, filium fuisse Beli ex Aëria, quae etiam *Potamitis* dicta fuit; a qua Aegyptus *Aëria*, et *Potamitis* dicta, ut paulo inferius inquit Auctor noster, etsi in *Ἀερία* tanquam sui oblitus ait Aegyptum *Aeriam* vocatam fuisse *παρὰ τὸν ἀέρα*.

— *Τὸ ἐθνικὸν Αἰγύπτιος.*] Gentile Aegyptius ergo pro ratione instituti nostri aliquid delibandum nobis est, dummodo tibi non pariat fastidium, sed *τρόπος ἐν πᾶσι κάλλιστος*, quem observare, seu tenere conabimur. Fuere Aegyptii vafri, et impostores, unde verbum *αἰγυπτιάζω*, id est, *mores*, *linguam*, *et dolos Aegyptiorum imitor.* Quod etiam confirmat carmen illud iambeum, quod affert noster ex Aeschylo, ut puto, at in religionibus fuere non solum ridiculi, sed etiam insani. Non contenti enim Solem, Lunam, et Astra adorare, animantia etiam bruta,
87 et olera coluere. Scarabaeos quoque pro Dis habuere, curiosa
b Appionis Grammatici interpretatione, qua colligebat Solis operum similitudinem huic animali esse ad excusandos gentis suae ritus, ut inquit Plinius lib. 30. c. 11. de quibus operae pretium est audire Iuvenalem Satyra 15.

— — Illic
Oppida tota canem venerantur, nemo Dianam.
Porrum, et cepe nefas violare, et frangere morsu.
O sanctas gentes, quibus haec nascuntur in hortis
Numina, lanatis animalibus abstinet omnis
Mensa, nefas illic foetum iugulare capellae,
Carnibus humanis vesci licet.

Quae confirmat Diodorus Siculus oculatus testis Bibliothecae Historicae lib. 1. Graecis relictis, appono Latina: *Qui de bestiis illis sponte aliquam interemerit, capite plectitur, excepta felis et ibidis caede, quas si quis vel volens, vel invitus occiderit ad*

mortem prorsus a multitudine concurrentium abreptus crudelissime interdum etiam absque iudicii sententia tractatur. Hic metus facit, ut qui id genus animal extinctum forte conspexerint, procul absistentes mortuum se invenisse hoc cum lamentis et attestatione proclament. Adeo vero animis hominum ista animalium religio impressa est, et tam obstinatum ad ea venerandum quisque affectum gerit, ut etiam, quo tempore Ptolemaeus rex a Romanis nondum amicus erat denunciatus, et plebs omne studium conferebat, ut ex Italia eo profectos obsequiose coleret, utque eis nullam criminis, aut belli ansam praeberet, ob metum contenderet: fele tamen a Romano quodam interfecta, populique ad aedes eius concursu facto, nec proceres a Rege ad deprecandum missi, nec communis Romae terror hominem poenae eximere valuerit, quamvis citra voluntatem id fecisset. Quod non auditu perceptum referimus, sed ipsi in peregrinatione ad Aegyptum coram vidimus. Si fide maiora fabulisque similia iam memorata apparent, longe insolentiora dehinc memoranda videbuntur. Cum enim fames aliquando Aegyptum premeret, multos ad mutuam inter se carnis humanae depastionem adactos ferunt, sed nemo de sacrosanctis animalibus vel degustasse aliquid accusatus est. Nec mirum hoc, si credebant Deos esse. Optime enim, inquit Harpinas Philosophus de Natura Deorum lib. 3. *Ecquem tam amentem esse putas, qui illud, quo vescatur, Deum credat esse?* At non omnes Aegyptii eosdem habebant Deos. Apis enim Memphi, Mnevis Heliopoli, Crocodilus alibi, Ichneumon alibi colebatur. Allium et caepas inter Deos in iureiurando habuisse, testatur Plin. lib. 19. c. 6. Blitum certe infelix fuit, quandoquidem in horum Deorum collegium non recipiebatur, quando vero Apis reperiebatur. Bos enim erat, non quicunque, sed certis signis notatus, maxima erat contentio inter populos, omnibus studiose certantibus, apud quem deberet locari, quod aliquando turbas creabat, ut accidisse refert Ael. Spartianus in Adriano, cum Adrianus imperaret; si vero scire desideras signa,[1] quae Apis debebat habere, consules Herodot. lib. 3. c. 28. Notatu dignum est nunquam fas fuisse Aegyptiis Deos placere pecudibus, aut sanguine, sed precibus et thure, ac ideo cum Ptolemaeorum tyrannide pressi Saturnum, cui hostiae mactabantur, recepissent, fana ei extra pomoerium locaverunt, ne urbana templa pecudum morte polluerentur, cuius rei testis est locuples Macrobius Saturnal. lib. 1. c. 7. Atque si non satis aestimari potest, ut inquit Plin. lib. 30. c. 1. quantum Romanis debeatur, qui sustulere monstra, in quibus hominem occidere religiosissimum erat, mandi vero etiam saluberrimum; non satis etiam aestimari potest, quantum Chri-

stianae religioni debeatur, quae tot religionum monstra sustulit. Aegypti pyramides adeo sunt notae, ac earum auctores ignoti, iustissimo casu obliteratis tantae vanitatis auctoribus. Aliqui prodidere in raphanos, allium, et caepas mille octingenta talenta erogata. Regum pecuniae otiosa ac stulta ostentatio, ut cum
38 Plinio. lib. 36. c. 12. loquar, non mirabor, si aliquis dixerit
a Hebraeos, cum in Aegypto essent, in huiusmodi pyramidibus potuisse laborare. Josephus enim Antiquit. lib. 2. c. 5. meam coniecturam expressis verbis confirmat.

— *Ἐκλήθη καὶ Μύαρα ἡ χώρα ὑπὸ Φοινίκων*, etc.] Vocatam fuisse Aegyptum a Phoenicibus Myaran, et Aeriam, et Potamitidem inquit. In primo nomine aliqua etsi obscura valde apparent vestigia nominis Mestraea, seu Mesraea ad dialectum Graecam deflexi; Aëriam dictam fuisse ab Aeria Aegypti regis matre verosimilius existimo quam ab aëre, ut inquit noster in *Ἀερία*, ac quia eadem Aëria vocata quoque fuit Potamitis, ut supra inquit, Aegyptus etiam *Potamitis* dicta fuit. Sic enim legendum est, non *ποταμίτης*, quod est impressoris inertia.

— *Ἀλλὰ καὶ Ὠγυγία ἐκαλεῖτο*, etc.] Vocabatur etiam *Ogygia*, scilicet propter antiquitatem, Hermochymios, scilicet a Mercurio et Chamo, quemadmodum ab eius filiis Chus et Mitsraim, quorum fit mentio Geneseos capite decimo. A Chamo enim *Chemia*, cuius etiam meminit Plutarchus in libro de Iside, vocata fuit, cuius nominis exstant cineres apud Diodorum Siculum Bibliothecae Historicae lib. 1. apud Thebaidem enim erat urbs, quam incolae *Chemmin* vocabant, quin etiam Hebraice ארץ חם *eretz Cham*, id est *terra Cham*, dicitur Psalm. 105. v. 23. et 27. et Psalm. 106. v. 21. qua de causa etiam ab Hebraeis vocatur אדמת בני חם *admath bene Cham*, i. e. *terra filiorum Chami*, Eust. ad Dionysium v. 232. inquit Aethiopiam quoque vocatam fuisse. Aethiopia vero et Chus sunt nomina *ἰσοδύναμα*. כוש Chus enim Estheris volumine v. 1. est Aethiopia et haec est omnium pene Rabinorum consentiens opinio. *Melambolos* vero dicta fuit a nigris glebis, et *Hephaestia* ab igne, i. e. *calore*.

— *Ἔστι δὲ καὶ ἄλλη Αἴγυπτος μικρά.*] Est et alia Aegyptus
38 parva. Innuit Topographus Aegyptum ab aliquibus in maiorem
b et minorem divisam fuisse. Scriptores enim regiones suo quisque modo solent dividere, de quo vide Auctores p. 37. a. citatos.

Αἶγυς, πόλις Λακωνική.] Aegys, urbs Laconica, cuius oppidani *Aegytae* dicuntur Pausaniae, apud quem lib. 3. haec leguntur: *Ἐπὶ τούτου Λακεδαιμόνιοι πολέμῳ κρατήσαντες πόλιν τῶν περιοικίδων ἠνδραποδίζοντο Αἶγυν, ὑποπτεύσαντες ὡς οἱ Αἰγύται φρονοῦσι τὰ Ἀρκάδων*. id est, *Lacedaemonii sub hoc*

(*Archelao*) *bello subactam urbem Aegyn unam de finitimis in servitutem redegerunt suspicantes, quod Aegytae partes Arcadum sequerentur.* Ubi interpres Latinus perperam vertit, *exciderunt.* pro *in servitutem redegerunt.* Fuit sita prope Arcad. ut inquit noster in Καρυστὸς, de qua videsis Strabonem lib. 10.

— *Καὶ πάντα τλήσεσθ' οὕνεκ' Αἴγυος κυνός*, etc.] Sunt carmina Lycophronis de Helena Laconica intelligenda, quam vocat *canem Aegyam*, i. e. *Laconicam.* Quia Aegys erat urbs Laconicae, in primo carmine pro τλήσεσθ' οὕνεκα lege τλῆσεθ' εἵνεκα. Sic enim apud eum legitur; sed etiam Lycophro ex nostro Auctore corrigendus est, apud quem legitur Ἀργείας κυνός, i. e. *Argivae canis* pro *Αἰγύας κυνὸς*, i. e. *Aegyae canis.*

Αἴδηψος, πόλις Εὐβοίας, Στράβων ἐννάτῳ.] Aedepsius, urbs Euboeae ex Strabonis lib. 9. cuius ipsissima affert verba, quae apud eum libro citato leguntur, Ptolemaeo Geographiae lib. 3. c. 15. dicitur *Aedipsus*, sed harum vocalium μεταβολὴ haud insolens est, Euboea vero tam modico interfluente Euripo Boeotiae avulsa erat, ut ponte iungeretur, teste Plinio Hist. Natu. lib. 4. c. 12.

— *Ὅπου τὰ θερμὰ λουτρὰ Ἡρακλέους*] Haec verba sunt Strabonis ex eius lib. 9. apud quem lib. 1. inquit Demetrius Calatianus, qui de terrae motibus Graeciae scripsit librum, quem 39
citat Strabo, calidas illas Herculis Thermas terrae motu quodam a
per triduum cohibitas, rursus fluxisse aliis erumpentes fontibus, quod etiam Thermis ad Thermopylas accidisse refert. Spiritus enim sub terris, si vehementer irascitur, subvertit terras, iaculatur mare, evomit insulas, quod periculum magis subest Italiae, quam Belgio, etsi προγνώστης ille Boterus in suis Relationibus parte prima lib. 1. inquit: *In Olanda si tiene, che innanzi a ottocento anni, sia stata sopra fatta del l'Oceano: dal quale si e andata a poco, a poco riscotendo.* Sed Holandi septis, Oceani impetum, magna adhibita cura, coercentes Boteri πρόγνωσιν non curant. His relictis ad Spartam nostram redeamus.

Αἰδούσιοι, σύμμαχοι Ῥωμαίων etc.] Aedusii, socii *Romanorum* prope Celticam Galatiam, h. e. Galliam Celticam, ex Apollodori Chronicorum lib. 4. horum hoc in nomine altum est silentium apud Scriptores. Quare pedibus eo in sententiam Roberti Stephani ad Dionis lib. 38. qui opinatur Aedusios esse Heduos, quorum fit mentio apud Livium lib. 5. et apud Caesarem lib. 1. et 7. qui primi omnium exterarum gentium ius Senatorum in urbe adepti sunt, auctore Tacito Annal. libro undecimo, cap. vigesimo quinto, apud quem *Aedui* vocantur. Quare *fratres populi Romani* a Marco Tul. Cic. vocantur Epist. ad Brutum 16.

Carolus Stephanus in suo Lexico, et Ortelius in suo Thesauro Geographico *Burgundiones* quos nunc vocant esse existimant.

Αἴθαια, πόλις Λακωνικῆς.] Aethaea, urbs Laconicae. Una de centum ex Philochoro, et Thucydide lib. 1, apud quem *Αἰθεεῖς*, *Aethees*, seu ore Latino *Aetheenses* sine diphthongo in penultima memorantur, de quibus nihil memoratu dignum refert. Si extaret Polemonis Iliensis opus de Urbibus Laconicis, aliquid exoptati forte inde disceremus; at vetustas nobis hoc pariter atque alia multa invidit.

Αἰθάλη, νῆσος Τυρσηνῶν.] Aethale, seu Aethalia Graecis, quod in huiusmodi nominibus est tralatitium, Latinis *Ilva* dici-
39 tur, auctore Plinio lib. 3. c. 6. cuius ecce verba: *Ilva cum ferri*
b *metallis, circuitu centum millia, a Populonia, a Graecis Aethalia dicta.* Memoratur etiam Andino vati Aeneid. lib. 10.

—— —— Ast Ilva trecentos
Insula inexhaustis chalybum generosa metallis.

Ad quem locum inquit Servius: *Cum in aliis regionibus, effossis metallis terrae sint vacuae, apud Ilvam hoc esse mirum, quod sublata renascuntur, et rursus de eisdem locis effodiuntur.* Quod etiam confirmatur auctoritate Geographi. Sic enim ipse testis αὐτόπτης inquit Geographiae lib. 5. *Εἴδομεν δὲ καὶ τοὺς ἐργαζομένους* etc. id est, *Vidimus etiam, qui ferrum ex Aethalia allatum elaborarent. Non enim ea in insula fornacibus liquari potest, sed statim perfertur ex fodinis in continentem. Porro hoc paradoxon habet Aethalia, et quod fossae, unde ferrum eruitur, rursus tempore implentur.*

— *Ἔοικε δὲ κεκλῆσθαι διὰ τὸ* etc.] Optime interpretatur Auctor noster ἀπὸ τῆς αἰθάλης, id est, *a fuligine* nomen insulae Aethaliae inditum fuisse, quibus accinit Diodorus Siculus Bibliothecae Historicae lib. 5. Id nominis explicat Suidas suo loco τὸ ἐκ καμίνου μέλαν, id est, *ex camino nigrum*, quod nihil aliud est quam fuligo.

— *Τὸν ἐν Αἰθάλῃ.*] Lege τὸν ἐν αἰθάλῃ sine littera maiuscula. Hoc enim nomen nunc non accipitur de insula, sed fuligine, a qua insula nomen accepisse videtur, quia in caminis, ubi ferrum elaboratur, fit plurima fuligo.

— *Δύο γὰρ ἦσαν· οὗτος μὲν Σάμιος.*] Cum prius dixerit *Lemnum* insulam a Polybio lib. 34. *Aethaliam* vocatam fuisse, ac ex ea fuisse Glaucum, unum ex eis, qui compactionem ferri invenit, nunc inquit duos fuisse, hunc Samium et alterum Lemnium. In quibus verbis inest manifesta contradictio, aut pro οὗτος μὲν Σάμιος, id est, *hic quidem Samius*, legendum est εἷς μὲν Σάμιος, id est, *unus quidem Samius.* Tunc enim bene se-

quitur ὁ δ' ἕτερος Λήμνιος, id est, *alter vero Lemnius*. Alii dicunt unum tantum fuisse, qui primus compactionem ferri ἐξεῦρε, cuius opus celebre fuit patera parva ex ferro compactilis, quam dedicavit Alyattes Lydus cum ex morbo convaluisset, ac erat spectatu digna inter omnia, quae fuere Delphis donaria, ut rerum monumentis tradidit Herodotus lib. 1. c. 25.

— Ὅστις καὶ ἔργον ἀοιδιμώτατον ἀνέθηκεν ἐν Δελφοῖς, ὡς 40
Ἡρόδοτος.] Inquit Glaucum Samium, qui compactionem ferri a
excogitavit, Delphis celeberrimum opus dicasse, ut Herodotus *inquit*, at fallitur. Herodotus enim lib. 1. c. 25. inquit Glaucum Chium, qui μοῦνος δὴ πάντων ἀνθρώπων ferri compactionem excogitavit, fuisse, qui pateram parvam ex ferro compactilem fecit, quam Alyattes Lydus, quum ex morbo convaluisset una cum alia argentea apud Delphos dedicavit.

Αἰθαλίδαι, δῆμος τῆς Λεοντίδος φυλῆς.] Aethalidae, populus, seu oppidum Leontidis tribus, memoratur Suidae et Harpocrationi. Hesychio dicitur Αἰθαλιά, sed puto ex nostro et reliquis corrigendum esse Αἰθαλίδαι. Consulesis Meursium de Populis Atticis.

Αἰθήρ, ὁ ὑπὲρ τὸν αἰθέρα πεπυρωμένος τόπος.] Aether locus supra aetherem ignitus. Proculdubio tunc aut febri laborabat Stephanus, aut non coenaverat, quando *Aetherem*, sic explicabat. Melius Hesychius. Inquit enim: Αἰθὴρ ὁ ὑπὲρ τὰ νέφη τόπος, id est, *Aether, supra nubes locus*. Nec etiam in Geographia aether habet locum, siquidem non habitatur; at ego ἐπέχω. Sunt enim, qui dicant non solum in aethere, sed etiam in igne animantia quaedam vivere. Nec defuere etiam, qui credidere Lunam quoque habitari. Quare de omnibus perdifficilibus ἐπέχειν optimum censeo.

Αἰθικία, ὡς Κιλικία.] Aethicia, fuit regio Thessaliae, cuius incolae *Aethices* dicebantur, ac in Pindo monte habitabant, ut inquit Auctor noster. Memorantur Poetarum parenti Il. 2. v. 744. Ad quem locum Eust. sic loquitur: Αἴθικες δὲ Θετταλικὸν ἔθνος ὑπερκείμενον τῆς Ἠπείρου, κατὰ δέ τινας, Μακεδονικόν, κατὰ δὲ ἑτέρους, Περῥαιβικόν. περὶ τούτων δὲ καὶ ὁ γεωγράφος φησίν. id est: *Aethices vero, Thessalici populi supra Epirum siti, secundum alios vero, Macedonici, secundum alios, Perrhaebici, de quibus et Geographus loquitur*. Sic vero de eis loquitur Geographus lib. 7. Ἠπειρῶται δ' εἰσί, καὶ Ἀμφίλοχοι, καὶ οἱ ὑπερκείμενοι, καὶ συνάπτοντες τοῖς Ἰλλυρικοῖς ὄρεσι, τραχεῖαν οἰκοῦντες χώραν, Μολοττοί τε, καὶ Ἀθαμᾶνες, καὶ Αἴθικες, καὶ Τυμφαῖοι. id est, *Epirotae vero sunt, et Amphilochi, et, qui supra siti, et Illyricos attingentes montes, asperam inco-* 40 b

lentes regionem, Molossique, et Athamanes, et Aethices, et Tymphaei.

Αἰθίοψ, ὡς Κίλιξ.] Duplici modo dicitur apud Graecos Aethiops, scilicet *Αἰθίοψ*, et *Αἰθιοπεὺς*, ut annotat Eust. ad Odyss. 1. ex Editione Basileae fol. 13. v. 1. Aethiopes vero dicti sunt, ut inquit idem auctor ad eandem Odyss. fol. 12. v. 50. ad Homericum v. 23. ab Stephano citatum *διὰ τὸ ἐπικεκαῦσθαι τὴν ὄψιν ὑπὸ τοῦ ἡλίου* etc. id est; *quod faciem adusti sint a sole*, qui, ut aiunt, cum ad perpendiculum sit in Aethiopia, magis adurit, Hebraice vocantur כושים *Chusim*, a Chuso, filio Chami, ut testatur Ioseph. Antiquit. lib. 1. c. 7. cuius ecce verba: *Τεσσάρων γὰρ Χάμου παίδων γενομένων, Χουσαῖον μὲν οὐδὲν ἔβλαψεν ὁ χρόνος. Αἰθίοπες γὰρ, ὧν ἦρξεν ἔτι καὶ νῦν ὑπὸ ἑαυτῶν τε, καὶ ἐν τῇ Ἀσίᾳ πάντων Χουσαῖοι καλοῦντνι* etc. id est, *Quatuor enim cum fuissent Chamo liberi, Chuso nihil detrimenti tempus attulit. Aethiopes enim, quibus imperavit adhuc etiam nunc, et a se ipsis, et ab omnibus, qui in Asia habitant, Chusaei vocantur.* Notatu dignum est, in Aethiopia solem solito vehementiorem, rege Atheniensium Cranao, totam incendisse Aethiopiam, ut rerum monumentis, tradit Eusebius Chronicorum lib. 1. Unde Phaethontis fabula apud Poetas decantata originem habuisse videtur, sub qua hoc incendium latebat. Nec incredibilis est Hispaniae siccitas inter Hispanos scriptores. Natura enim volventibus annis prae nimia humiditate diluvium; prae nimio calore siccitatem et incendium mortalibus denunciat. Unde opinio de totius orbis conflagratione. At nihil satis est, ut improbi fiant boni, cum boni sint boni, non supplicii timore, non praemii spe, sed suapte natura atque solo Summi Boni amore. Nullum aliud incendium memini me legisse praeter hoc. At diluvia diversa celebrantur apud Scriptores Ethnicos. Sub eodem Cranao fuisse in Thessal. Deucalionis diluvium inquit idem autor loco citato. Ethnici omnium hominum primos extitisse Aethiopes affirmant, naturalibus causis persuasi, ut videre est apud Diodorum Siculum Biblioth. Historicae libro tertio statim in principio. Quare ab eis *αὐτόχθονες* vocati fuere. Aegyptios eorum colonos
41 fuisse, multis argumentis conantur probare apud Diodor. Sicul.
a libro citato, apud quem, et Strabonem lib. 1. Herodot. lib. 7. bifarie dividuntur, scilicet in Aethiopes trans Aegyptum, sive ab ortu solis, qui *ἰθύτριχες*, i. e. *rectos crines habentes* vocantur ab Herodoto, et in Aethiopes ex Libya, qui crispissimos omnium hominum capillos habent, eodem Herodoto auctore, quod et quotidiana experientia confirmat, *οὐλότατον τρίχωμα* eorum crispissimum capillamentum una cum Herodoto possumus vocare.

Nunquam Aethiopes ab externis regibus subacti fuere. Philosophi propter solis nimium ardorem, quem caeteri homines perferre non possunt, ipsi propter suam in Deos pietatem id accidisse interpretabantur, etsi Herodotus lib. 2. asserit, Sesostrim Aegypti regem regno Aethiopiae potitum fuisse, ac lib. 3. affirmat Cambysem Persarum regem Aethiopes Aegypto conterminos subegisse, qui tertio quoque anno adhuc sua aetate munera Persarum regibus portabant, quod de illa Aethiopiae parte Aegypto vicina intelligendum est, non de tota Aethiopia. Pudenda circumcidebant, more inter aliquos Asiae populos recepto, ut patet ex eodem Herodoti lib. 2. Idem lib. 3. Auctor est, eos genituram, non albam, ut caeteros homines, sed atram emittere, quod optime refellit Stagirita Philosophus de Hist. Animal. lib. 3. c. 22. cuius sunt verba: *Ἀλλ' Ἡρόδοτος διέψευσται γράψας τοὺς Αἰθίοπας προΐεσθαι μέλαιναν γονήν*, etc. i. e. *Sed Herodotus mentitus est, qui scripsit Aethiopes genituram nigram emittere.* Genitura enim spuma quaedam est; omnis antem fere spuma est alba. Quare Ethnici, qui sub fabulis, ut Arabes et Hebraei sub allegoriis omnia tegebant, Venerem vocarunt *Ἀφροδίτην* ab spuma, quae Graecis *ἀφρὸς* dicitur. Quaerunt Criticorum *παῖδες*, quare Homerus Il. 1. v. 462. *αἴθοπα οἶνον*, id est, *aethiopem vinum* vocaverit, ad quem locum Eust. duas affert causas, vel quod adustum sit facie, vel nigrum, vel rubrum, vel quod calidum et adurens sit, quod ultimum confirmat Hesychius cum *αἴθοπα οἶνον* explicat *θερμαντικόν*, id est, *calidum*.

— *Αἰθίοπες, τοὶ διχθὰ*, etc.] Lege *Αἰθίοπας* in accusativo casu, non in nominativo. Est enim versiculus Homericus, apud quem sic legitur Odyss. 1. v. 23. in quo Poetarum parens *Aethiopes* vocat ultimos hominum, de quo videsis Geograph. lib. 1. qui Homerum hac in re defendit.

— *Τὴν γὰρ Αἰθιοπίαν γῆν πρώτην φασὶ παγῆναι.*] Aethiopiam primam terrarum compactam fuisse affirmat. Ethnici enim omnium hominum primos extitisse Aethiopes existimabant, ut videre est apud Diodor. Siculum lib. 3. statim in principio; ferebat Aethiopia ebenum, et gossypium, etsi illud Mantuanus poeta 41
Georgic. lib. 2. v. 116. Indiae tantum tribuit b

—— *sola India nigrum*

Fert ebenum.

Audi Herodotum loquentem lib. 3. *Αὕτη δὲ χρυσόν τε φέρει πολλὸν, καὶ δένδρεα πάντα ἄγρια, καὶ ἔβενον*, i. e. *Haec vero (Aethiopia) et aurum multum fert, et arbores omnes agrestes, et ebenum.* Quod etiam confirmat Lucanus lib. 10.

—— *ebenus Mareotica vastos*
Non operit postes, sed stat pro robore vili.

Goessypium vero ferre canit Andinus vates Georgic. libro citat. v. 120.

Quid nemora Aethiopum molli canentia lana?
Velleraque, ut foliis depectant tenuia Seres?

Descriptionem veteris Aethiopiae habes apud Diodor. Siculum lib. 3. Strabonem lib. 1. Herodotum lib. 6. et apud alios; hodiernae apud Franciscum Alvarez testem oculatum, qui eius itinerarium scripsit lingua Lusitana, illuc ab *Emanuele* Lusitaniae rege missus, et apud Osorium Hist. lib. 4. et 9. et apud alios. Omnes eam dividunt in orientalem et occidentalem. Mantissae loco esto, *Institutiones Aethiopicae linguae* primum typis mandasse *Valerium Doricum* Romae anno Christi 1552. postea *Wilhelmus Schickardus* Ultraiecti evulgavit eiusdem linguae Grammaticam.

— Πρῶτοι καὶ θεοὺς ἐτίμησαν, etc.] Primos Aethiopes coluisse Deos, inquit Breviator noster, cui etiam accinit Diodor. Siculus libro tertio sub eorum persona, φασὶ δὲ παρ' αὐτοῖς πρώτοις, etc. *Apud se omnium primos Deos colere, sacrificiorum pompas, et conventus solemnes, et alia, per quae homines Deo honorem impendunt, inventa aiunt.* Ad quae videtur alludere Homerus Il. 1. v. 423. ubi fingit Iovem una cum reliquis Diis in Aethiopiam ad sacrificia, et epulum commune profectum,

—— θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἕποντο.
—— *Dii vero simul omnes sequebantur.*

Αἰθιόπιον, χωρίον Λυδίας, etc.] Aethiopium Auctori nostro est locus Lydiae ad Hyllum fluvium; Harpocrationi et Suidae est locus, seu oppidum Euboeae. Apud Aethiopium Lydiae colebatur *Diana* nomine *Aethiopia*, cuius diversas affert etymologias. Inter alias et παρὰ τὸ αἴθειν, i. e. *urere, ardere, fulgere*, quemadmodum etiam Minerva apud Lycophronem dicitur *Αἴθυια*, auctore Eust. ad Odyss. prim. ex Basileae editione fol. 13. v. 5. de cuius nominibus videsis Coel. Rhodig. Antiqu. Lect. lib. 14. c. 18.

— *Οἱ δὲ τὴν αὐτὴν τῇ σελήνῃ.*] Pueri, qui nondum aere lavantur, sciunt *Dianam*, *Lunam*, *Hecaten*, *Proserpinam* eamdem fuisse Deam.

42 a *Αἴκαλον*, φρούριον τῆς Ἰταλίας.] Aecalon, castellum Italiae ex Dionys. Antiquit. Rom. lib. 16. qui desideratur, Latini vocant *Aeculanum*, de quo vide quae in Ἄσκλος.

Αἴλανον, πόλις Ἀραβίας.] Aelanum (sic scribendum existimo) fuit urbs Arabiae prope Egram ad Aelanitem sinum, cui

nomen dedit, auctore Plinio lib. 6. c. 28. audi eum loquentem: *Sinus intimus, in quo Leanitae, qui nomen ei dedere, Regia eorum Agra, et in sinu Laeana, vel, ut alii, Aelana, nam et ipsum sinum nostri Aelaniticum scripsere, alii Aelenaticum, Artemidorus Aleniticum, Iuba Laeniticum.* Haec nominis differentia procedit a diverso urbis nomine, quod apud scriptores invenitur, scilicet *Aelat*, *Elana*, *Ailat*, *Ahilat*, *Ailoth*, *Ela*, *Eilat*, *Eilam*, *Haila*, *Aila*, quae omnia ab Hebraeo אילת *Ailath* deduci videntur, cuius sit mentio Deuteron. c. 2. v. 8. Regum 1. c. 9. v. 26. ubi אילות *Ailoth* dicitur. Sita vero fuit iuxta Esion-gaber, ubi Selomoh rex classem fecit, quae erat in littore maris Rubri in ora Idumaeae. Quare a *Iacobo Iusto* Hebraeo in descriptione terrae Sanctae, quam *Christiano*, huius nominis *Quarto*, Daniae Regi dicavit, *Idumaeae urbs* dicitur, qua erat ab Indiis ad Aegyptum transitus. Eius quoque meminit Iosephus Antiquit. lib. 9. c. 12. tempore Achaz filii Iothami regis Iudah. Erat sub potestate Iudaeorum, quibus sub eodem rege Resin Syriae rex eam eripuit, et Syriae restituit, ut apparet ex secundo Regum c. 16. v. 6. Full. Miscell. Sacr. lib. 4. c. 20. eamdem inquit esse cum Albo Pago Strabonis et Arrhiani; sed locus Geographi Arabis, quem affert Bochartus secunda parte Geographiae Sacrae non facit pro Fullero. Regum lib. 4. c. 14. v. 22. dicitur Azariah rex Iehudah aedificasse Aelath, et eam restituisse regno Iudaeae.

Αἴλια, πόλις Παλαιστίνης, ἡ πάλαι Ἱεροσόλυμα.] Aelia Auctori nostro urbs Palaestinae, quae olim Hierosolyma; ab Aelio Adriano Imperatore sic vocatam fuisse Hierosolymam inquit Epitomator noster. Dio Historiae Romanae lib. 69. auctor est, *Aeliam Capitolinam* ab Adriano cognominatam fuisse, eum eam eversam iam instaurasset, scilicet, a se *Aeliam*, a templo Iovis Capitolini, quod eo in loco, ubi veri Dei templum fuerat, aedificavit, *Capitolinam*; nam antea Antiochus rex cum conaretur extinguere religionem Iudaicam, templum, quod erat Hierosolymis, Olympii Iovis, et quod erat in monte Garazim Iovis *Peregrini*, id est, *Hospitalis*, templum appellavit, auctore Eusebio Chronic. Canone num. 1840. Deus enim, ut loquuntur Hebraeorum παῖδες, est ארך אפים, id est, *longus naribus*. Audi Dionem loquentem, et hanc humanarum rerum catastrophen contemplare. Sic enim ille libro citato, Ἐς δὲ τὰ Ἱεροσόλυμα πόλιν etc. id est, *Quum autem in Hierosolyma urbem eversam duxisset coloniam* (Adrianus) *quamque* Aeliam Capitolinam *nominavit, et in loco, ubi templum Dei fuerat, templum Iovi aliud aedificasset, bellum haud parvum, et diuturnum motum est, Iu-*

42 b

daeis graviter ferentibus, quod exterae nationes in urbem suam habitatum venirent, quodque aliena templa in ea aedificarentur. Ubi interpres Latinus non percepit mentem Dionis: siquidem ἱερὰ ἱδρυθῆναι, quod est *templa aedificari*, vertit, *sacra fieri*, quia τὸ ἱερὰ est aequivocum. Apud Graecos enim significat *sacra* et *templa*. Sed verbum ἱδρυθῆναι, id est *aedificari*, adimit amphibolologiam. Sacra enim non aedificantur, sed templa. Fuit hoc Iudaeorum bellum cruentum, ut solent esse quae religionis causa suspiciuntur. Eorum dux fuit Cochebas ille celeberrimus audacia, qui sibi titulum *Mesiach* tribuit, ac se vocavit *Barcochebah*, id est *filium stellae*, alludens ad illud Num. c. 24. v. 17. דרך מכב מיעקב *darac cochab mejahacob*, id est, *procedet stella ex Iacob*. Postea Iudaei eum vocarunt בן כוזיבא *ben coziba*, id est *filium mendacii*, ludentes in nomine. Dormitabat Hieronymus, cum interpretaturus illa Eusebii Chronic. libro posteriori ex editione Iansonii fol. 166. Μέχρι τῆς κατ' Ἀδριανὸν Ἰουδαίων ἀποστασίας, id est: *Usque ad Iudaeorum contra Adrianum rebellionem*. Ipse vertit, *usque ad eversionem, quam ab Adriano perpessa est Hierusalem*. Hierosolyma enim non fuit eversa ab Adriano, sed instaurata, ut apparet ex Dionis verbis. De Hierosolymis vero vide quae suo loco annotamus.

48 a — *Εἰ γὰρ παρὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν* etc.] Inquit, Gentile Alexandreus, non deduci ab Alexandria, sed ab Alexandro, ut et nomen urbis. Quare, si res foret arbitrii mei, pro Ἀλεξανδρεύς, legerem Ἀλεξανδρειεύς. Sic enim videtur argumentari: Alexandreus non dicitur ab Alexandria. Sic enim diceretur Alexandrieus; atqui dicitur Alexandreus; ergo ab Alexandro dicitur, ut et Alexandria.

Αἱμονία, ἡ Θετταλία, ἀπὸ Αἵμονος.] *Aemonia*, fuit vocata *Thessalia* ab Aemone. Thessalia vero fuit regio Graeciae celeberrima, nomen adepta a Thessalo Aemonis filio, de qua vide suo loco observationes nostras; nec non Strabonem lib. 9. ubi diversa eius nomina refert. De Aemonia vero sic loquitur Plinius lib, 4. c. 7. *Sequitur mutatis saepe nominibus Aemonia, eadem Pelasgicum Argos, Hellas; eadem Thessalia et Dryopis, semper a regibus nominata, ibi genitus rex nomine Graecus, a quo Graecia, ibi Hellen, a quo Hellenes, hos eosdem Homerus tribus nominibus appellavit, Myrmidonas, et Hellenas et Achaeos.* Caeterum Aemonius adiectiv. ut plerumque a Poetis sumitur, pro Thessalicus. Sic Ovid. Trist. lib. 4. Elegia 1. v. 15.

Fertur et abducta Lyrnesside tristis Achillis
Haemonia curas attenuasse lyra.

Ubi *Haemonia* lyra est *Thessalica*. Scribitur enim cum aspiratione et sine ea.

— *Τὸ Τεῦκρος, ὡς τριγενὲς* etc.] Locutus de Ethnicorum accentibus ex eorum regula excipit τὸ Teucrus, quod habet tres generationes, *hoc est*, tria genera, Teucrus, a, um.

— *Καὶ Αἰμονία, πόλις Ἀρκαδίας* etc.] Aemonia, urbs Arcadiae, nomen adepta ab Aemone Lycaonis filio ex Paus. l. 8. cuius aetate iam non extabat, nisi vicus, ut ipse refert eod. lib.

Αἶμος, ὄρος Θρᾴκης.] Aemus, vel Aemum, hoc est masc. 43
et neut. gen. Scribitur etiam cum aspiratione et sine ea. Fuit b
mons Thraciae, cuius meminit Maro Georg. l. 1. v. 492.

Nec fuit indignum superis bis sanguine nostro
Aemathiam et latos Aemi pinguescere campos.

Ubi Servius inquit, fuisse montem Thessaliae, sed eum fefellit opinio. Strabo enim, Plinius et Mela Thraciae montem esse affirmant. Poetarum Princeps illic ὑπερβολικῶς loquitur, ut occisorum in illis praeliis multitudinem ostenderet, inquit non solum Aemathiam, sed etiam Aemi campos, eorum sanguine pingues redditos fuisse.

Αἴνεια, τόπος Θρᾴκης, ὡς Αἴπεια.] Aenea, locus Thraciae, ut Aepea, pro τόπος, id est *locus*, lege πόλις, id est *urbs*. Id enim ratio clamat, quia inquit, ὡς Αἴπεια, quae ab eo πόλις, id est *urbs*, vocatur suo loco. Quin etiam statim subdit *Θέων Αἰνειάδας ταύτην καλεῖ*, id est *Theo Aeneadas hanc vocat*, quod referri debet πρὸς τὸ πόλις. Fuit vero Aenea, urbs ab Aenea condita in Thraciae peninsula nomine *Pallene*, in qua navigationis pertaesos reliquerunt, quae ad Cassandrum usque Macedonum regem permansit, quo regnante dirutis pristinis sedibus Aeneatae eius incolae Thessalonicam recens conditam cum aliis multis habitatum ivere, ut refert Dionys. Hal. Antiquit. Roman. lib. 1. Quod etiam confirmat Strabo in Epitome lib. 7. In hac urbe quotannis conditori Aeneae sacrificium cum magna caeremonia fieri solebat, ut rerum monumentis tradit Livius lib. 40. Ex verbis Theonis in Lycophronis ab Auctore nostro allatis apparet Aeneam in hac urbe a se condita sepelivisse patrem Anchisen.

— *Θέων Αἰνειάδας ταύτην καλεῖ*.] Theon *Aeneadas* vocat 44
quam alii appellant *Aeneam* urbem Thraciae ab Aenea conditam. a
Maro etiam ut Theo plurativo num. usus est Aen. l. 3.

—— —— *Et littore curvo*
Moenia prima loco, fatis ingressus iniquis
Aeneadasque meo nomen de nomine fingo.

Ubi Servius non audiendus est, qui putat Poetam de Aeno Thraciae quoque urbe hic fuisse loquutum, quae erat ab hac diversa,

ut claret ex nostro Auctore, de qua vide quae suo loco annotamus.

Αἰνία, διὰ τοῦ ι, πόλις Περῤῥαιβῶν.] Aenia, per *iota*, urbs Perrhaeborum, de quibus suo loco. Aeniae incolae, *Aenianes* et *Aeniei*, seu Latino ore *Aenienses* dicebantur; qua de urbe audi Liv. loquentem, cuius ex lib. 44. c. 10. sunt verba, quae sequuntur: *Revocatis igitur in naves militibus, omissaque Thessalonicae oppugnatione, Aeniam inde petunt. Quindecim millia passuum ea urbs abest, adversus Pydnam posita, fertili agro.* Liv. Macedoniae adscribit et lib. 40. c. 5. *Aeneam* vocat, per incuriam transscribentis existimo; ipsissima enim erat urbs.

— *'Εκαλοῦντο δὲ ὡς Μηλιεῖς.*] Vocabantur vero ut Melienses. Existimo haec verba superabundare. Iam enim dixerat *Λέγονται δὲ καὶ Αἰνιεῖς*, id est: Dicuntur vero et *Aenienses.*

— *Στράβων δὲ ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ.*] Inquit Topographus Strabonem lib. 14. alios Aenianas in Ponto locasse, qui suo tempore *Parsii* vocabantur. Tria commisit Auctor noster *παροράματα.* Strabo enim non libro 14. sed 11. nec in Ponto, sed iuxta mare Caspium Aenianas locat, nec *Parsios*, sed *Parrhasios* vocat. Eius ex libro citato sunt verba: *Φασὶ δὲ Παῤῥασίων τινὰς* etc. i. e. *Aiunt quosdam Parrhasiorum habitasse cum Anariacis, quos Parrhasios nunc vocari, Aenianes autem in Vitia munivisse urbem, quae nunc Aeniana vocatur.*

— *Καὶ Γυναικός.*] Lege *καὶ 'Αχαϊκός.* Id nominis enim analogiam quandam habet cum *'Αχαιὸς*, cuius exemplum proponit
44 Steph. quam correctionem accepi ab amico meo *Theodoro Hil-*
b *lensbergio*, qui una cum iuris peritia 8 linguar. cognitionem coniunxit. Tria olim Ennii corda mirabatur antiquitas, quod sciret Latine, Graece, Osce. Cecrops ille Atticae Rex *διφυὴς* vocabatur, quod Graecam et Aegyptiam linguam calleret; Theodorus quandum linguarum diapason confecit.

Αἶνος, πόλις Θρᾴκης. Ἄψυνθος καλουμένη.] Aenus. quinque huius nominis urbes memorat Auctor noster, celebrior erat Thraciae vicina Macedoniae *Apsynthos* dicta, nec non *Poltymbria*, vel *Poltiobria*, quam celebrat Poetarum parens Il. 4. v. 520.

—— *βάλε δὲ Θρῃκῶν ἀγὸς ἀνδρῶν*
Πείρως 'Ιμβρασίδης, ὃς ἄρ' Αἰνόθεν εἰληλούθει.
—— *percussit autem Thracum ducem virorum*
Piros Imbrasides, qui ex Aeno venerat.

Thraces enim Troianis auxiliaturi venerant ex Aeno urbe, auctore Eust. ad Homericum carmen citatum. Sic vero vocata fuit ab Ulyssis socio illic sepulto, ut Euphorio, et Callimachus apud

Servium ad Aeneid. lib. 3. v. 18. qui fallitur, cum scribit Aenum urbem fuisse ab Aenea conditam, motus fortasse auctoritate Melae, qui lib. 2. c. 2. inquit Aenum ab Aenea profugo conditam. Aenia enim, non Aenos fuit ab Aenea condita, ut suo loco annotavimus. At illos nominis *παρονομασία* decepit. Fuit Aenos sita prope Maroneam, auct. Liv. 31. c. 16. cuius sunt verba: *Et Maroneam quidem primo impetu expugnavit; Aenum inde cum magno labore, postremo per proditionem Ganymedis praefecti Ptolemaei cepit.*

— *Στράβων ζ.*] Advocat Strabonem ex libro septimo. Hic liber Strabonis integer non extat; at ex eius fragmento apparet Aenon *Poltiobriam* vocatam fuisse, ac si diceres *Poltii - civitatem*. Quippe *Bria* Thracum lingua *civitatem* significat nostro Auctori in *Μεσημβρία*, sed *διὰ τὴν εὐφωνίαν* dicitur quoque *Poltymbria*, ut Sellembria, Mesembria.

Αἰξωνία, πόλις Μαγνησίας.] Celebrat Topographus Aexoniam, urbem Magnesiae. Magnesia vero erat regio iuxta fluvium Maeandrum; de qua urbe altum apud scriptores silentium. 45 a

— *Ἔστι καὶ Αἰξωνὴ δῆμος Κεκροπίδος φυλῆς.*] Aexone Cecropidis tribus oppidum celebratur, cuius oppidani carpebantur apud Athenienses tanquam maledici, ut inquit noster, nec non Suidas, Harpocratio. Coel. Rhodig. Lect. Antiquar. lib. 18. c. 25. Ideo *αἰξωνεύεσθαι* significabat *maledicere* et *accusare*: quo verbo usus est Menander; et Plato Philosophus, non Comicus, ut inquit Erasmus in *αἰξωνεύεσθαι* ex Harpocratione. Nam Plato, quem citat Harpocratio illo loco, est Philosophus, non Comicus, quandoquidem eius de *Fortitudine* librum laudat Harpocratio.

Αἰολία, νῆσος Αἰόλου.] Aeolia, insula Aeoli, ex Homero, apud quem invenitur illud hemistichium Odyss. 10. v. 1. cuius integra carmina sunt, quae sequuntur:

> *Αἰολίην δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ', ἔνθα δ' ἔναιεν*
> *Αἴολος Ἱπποτάδης φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσι*
> *Πλωτῇ ἐνὶ νήσῳ.*
> *In Aeoliam vero pervenimus, ubi habitabat*
> *Aeolus Hippotades charus immortalibus Dis*
> *Navigabili in insula.*

Quae Andinus vates imitatus est Aeneid. lib. 1. v. 56.

> *Ventorum in patriam loca foeta furentibus austris*
> *Aeoliam venit.*

Ad quem locum Servius: *Novem autem insulae, quae sunt circa fretum Ciliciae* (Siciliae) *vocantur Aeoliae ab Aeolo rege Hippotae filio, licet propria nomina habeant.* Plinius lib. 3. c. 8. *Septem* inquit *fuisse, Citra vero Siciliam ex adverso Metauri am-*

uis xii (xv) *millibus ferme pass. ab Italia septem Aeoliae appellatae, eaedem Liparaeorum, et Hephaestiades a Graecis, a nostris Vulcani Aeoliae, quod Aeolus Iliacis temporibus ibi regnabat.* Hae vero insulae πλωταὶ, id est *navigabiles* dicebantur, quoniam undequaque ad eas navigari poterat, ut testatur Periegeta v. 466.
45 quod etiam confirmat ad eundem versum Eust. Qua de causa ego
b in tertio illo Homeri carmine πλωτῇ ἐνὶ νήσῳ verti *navigabili in insula*, cum interpres Latinus secutus Aristarchi opinionem vertat *natanti in insula*; sed male eius pace et Aristarchi. Τὸ πλωτὸς enim non significat *natantem*, sed *navigabilem*. De earum nominibus non convenit inter auctores. Plinio libro capiteque citato sic nominantur, Lipara, Hiera, Strongyle, Didyme, Ericusa, Phoenicusa, Euonymos; quarum maxima erat Lipara, a qua, tanquam a parte eminente omnes Lipareorum insulae dicebantur. Lipara vero olim *Meligunis* quoque vocata fuit, referente Eustathio ad Periegetae carmen citatum. Apud Liparam Duellius consul primus Romanorum navali praelio Carthaginenses superavit, ac primus maritimum egit triumphum, auctore Floro lib. 1. c. 2. Inter has insulas sola Lipara hodie habitatur.

— *Τὸ ἐθνικὸν ὁμοίως* etc.] Nomen gentile est idem ac conditoris; ut Thessalus, Italus. Quibus verbis innuit ab Aeolo insulam *Aeoliam* nomen accepisse, et Graece et Latine dicitur eadem phrasiologia, quod negat Scaliger Animadvers. in Euseb. fol. 37. num. 594. Non solum enim dicitur *condere urbem*, ut Scaliger putat, sed etiam *condere gentem*, *condere Parthos*, quo utitur Curtius lib. 6. c. 2. nec non Solinus c. 8. inquit: *Quis ignorat Iapygas ab Iapyge Daedali filio conditos.* Nescio quomodo eruditissimo viro non occurrebat illud Maronis ex Aeneid. lib. 1. v. 37.

Tantae molis erat Romanam condere gentem.

In omnibus rebus dubiis intricatisque τὸ ἐπέχειν est melius, quam affirmare, seu negare. Noster innuit Aeoliam insulam ab Aeolo nomen accepisse, quod eam seu condidisset, seu in eam coloniam deduxisset. Plinius libro capiteque supra citato, auctor est, sic vocatam, quod in ea Iliacis temporibus Aeolus regnasset. a quo *Aeolides* vocatur *Ulysses* Maroni Aeneid. lib. 6.

—— —— *Comes additur una*
Hortator scelerum Aeolides.

Scilicet, quod esset nepos Aeoli ex eius filio Sisypho.

46 *Αἴπεια, πόλις Λακωνικῆς.*] Aepea, urbs Laconicae, cu-
a ius meminit Homerus in illo hemistichio ab Stephano citato. Eius integer versus legitur Il. 9. v. 152. hoc modo:

Καλήν τ' Αἴπειαν, καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν.
Pulchramque Aepeam, Pedasumque vitiferam.

Haec erat una ex septem urbibus, quas Agamemnon apud Homerum Achilli pollicebatur, de qua, quae sequuntur, sunt Strabonis verba ex eius lib. 8. *Ἡ δ' Αἴπεια νῦν Θουρία καλεῖται, ἣν ἔφαμεν ὅμορον Φηραῖς, ἵδρυται δ' ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ, ἀφ' οὗ καὶ τοὔνομα.* id est, *Aepea autem* Thuria *nunc vocatur, quam finitimam Pheris diximus; sita vero est in sublimi colle, a quo et nomen habet.* Scilicet, quia Graece *αἰπεῖα* Latine dicitur *sublimis seu alta.* Nec alia est differentia, cum est nomen adiectivum, ac cum est nomen urbis, nisi in accentu. Nam cum est nomen urbis, habet accentum in antepenult. Cum vero est nomen adiectiv. habet accentum circumflexum in penultima. Nihil de hac urbe memoratu dignum memini me legisse. Si extaret Polemonis Iliensis opus de urbibus Lacon. aliquid inde expiscari possemus, sed id vetustas, seu temporum calamitas nobis invidit.

— *Οὕτω καὶ ἡ Κύπρου* etc.] Sic et Cypri. Si res foret mei arbitrii, legerem, *δευτέρα Κύπρου*, id est *secunda Cypri.* Statim enim sequitur *τρίτη Κρήτης*, id est *tertia Cretae.* Aepea igitur urbs Cypri, quam secundo loco celebrat Auctor noster, condita fuit a Demophonte Thesei filio ad Clarium montem, quam postea Philocyprus rex Cypri suasu Solonis in subiacentem et pulchrum campum transtulit, ac in honorem Solonis *Solos* vocavit, ut rerum monumentis tradit Plutarchus in Solone.

Αἶπυ, πόλις Μεσσηνίας.] Aepy, urbs Messeniae celebratur Auctori nostro. Messenia vero erat Peloponnesi regio. Illius 46 b
meminit Strabo Geographiae lib. 8. At nihil de ea memoria dignum tradit.

— *Καὶ Θρύον*, etc.] Est versiculus Homericus, quem innominato Auctore Auctor noster advocat, reperitur Il. 2. v. 593. ad quem locum inquit Eustathius, aliquos in *τῷ εὔκτιτον Αἶπυ* Homerico, quaerere, utrum utrius sit epithetum, qui dicunt, *τὸ εὔκτιτον* esse epithetum, *τὸ αἶπυ* vero esse nomen urbis, quae *ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος* sic fuit vocata, iuxta Strabonem, quem plerumque Geographum appellat. Strabo vero Eustathii sententiam confirmat libro Geographiae octavo. id nominis sonat Latine *sublime.*

— *Ἀπὸ τῆς ἐρυμνότητος Αἶπυ καλουμένη.*] Aepy, urbs Messeniae sic vocata fuit, inquit noster, *ἀπὸ τῆς ἐρυμνότητος*, i. e. *quod munita esset;* sed fallitur. Nomen enim accepit quod esset *sublimis*, h. e. *excelso loco posita*, ut observatione praecedenti apparet ex Eustathio et Strabone. At verum est olim munita oppida in altis collibus, et praeruptis locis aedificari, no-

men vero, cum significat urbem, habet accentum circumflexum in penultima, cum est adiectivum, habet accentum gravem in ultima, ac tunc significat *altum* seu *sublime*. Ad quod alludit Statius libro quarto Theb. cum inquit:

——— *et summis ingestum montibus Aepy.*

Αἰσύμη, πόλις Θρᾴκης.] Aesyme, urbs Thraciae ex Homero, apud quem legitur carmen illud Il. 8. v. 304. ad quem locum nihil memoratu dignum affert Archiepiscopus Thessalonicae.

47 a *Αἴσων, πόλις Θεσσαλίας ἀπὸ*, etc.] Aeson, onis, urbs Thessaliae dicitur ab Epitomatore nostro, nomen adepta ab Aesone Iasonis patre, quam poetico more Apollonius Rhodius Argoantic. lib. 1. v. 411. *Aesonida* vocat.

Κλῦθι ἄναξ Παγάσας τε, πόλιν τ' Αἰσωνίδα ναίων.

Audi rex, qui Pagasas, et urbem Aesonida habitas.

Ad quem locum eius Scholiasta inquit, *Αἰσωνὶς πόλις τῆς Μαγνησίας ἀπὸ τοῦ πατρὸς Ἰάσονος, ὡς καὶ Πίνδαρος φησι, καὶ Φερεκύδης*, id est, *Aesonis urbs Magnesiae a patre Iasonis, ut et Pindarus inquit, et Pherecydes.* Eadem est urbs etsi Apollonii Scholiasta, ut vides, Magnesiae, noster Thessaliae adscribit. Magnesia enim et Thessalia erant finitimae inter se.

— *Ὡς Ἡσίοδος, τὸ δὲ Αἰσονίδης ἀπὸ * τοῦ Αἴσονος, ἠδὲ Φέρητα αἰεί.*] Sunt verba lacunosa, quae sic corrigenda et supplenda existimo, *ὡς Ἡσίοδος, τὸ δὲ Αἰσονίδης ἀπὸ τοῦ Αἴσονος, ὡς Ὅμηρος,*

Αἴσονά τ' ἠδὲ Φέρητ', Ἀμυθάονα θ' ἱππιοχάρμην

id est, *ut Hesiodus Aesonides vero ab Aesone, ut Homerus:*

Aesonaque, atque Phereta, Amythaonaque equis gaudentem.

Etenim Hesiodus in Theogonia v. 993. meminit Aesonidae, quem locum subintelligit Epitomator noster. In reliquis latebat versiculus Homericus, qui legitur Odyss. 11. v. 257.

— *Ὡς τὸ κρότων βαρύνεται.*] Apud Graecos, *τὸ κρότων*, est aequivocum, atque vel significat animalculum, quod Latini *ricinum* vocant, vel est nomen urbis, de qua suo loco.

— *Πάντων ἡ κλίσις διὰ τοῦ Ω.*] Egit de accentu, quo debent notari nomina urbium in *ων*, ac de eorum exceptione, ac inquit, omnia declinari per o mega, non eadem potest dari regula nominum virorum. Nam alia servant semper in reliquis casibus o mega, alia amittunt, quod ex usu observandum est.

Αἴτνη, πόλις Σικελίας ἀπὸ Κατάνης Ἱέρωνος κτίσμα.] Aetne, seu Latino ore *Aetna*, urbs Siciliae, a Catana, Hieronis opus, inquit Breviator noster, cuius verbis lucem praebet historia huius urbis, quam narrat Geographus lib. 6. Inquit enim, Ca-

tanam urbem pristinos expulisse incolas, deductis eo aliis ab Hierone, qui nomen etiam Catanae in Aetnam mutavit; at mortuo Hierone Catanenses postliminio reversi eos expulerunt, qui loco cedentes Innesam, quae in Aetnae montanis erat, incoluere, eumque locum vocaverunt *Aetnam* distantem a Catana stadiis LXXX eiusque conditorem pronunciaverunt Hieronem. Sed praestat eum audire loquentem: Ἀπέβαλε δὲ τοὺς οἰκήτορας τοὺς ἐξαρχῆς ἡ Κατάνη, κατοικίσαντος ἑτέρους Ἱέρωνος τοῦ Συρακουσίων τυράννου, καὶ προσαγορεύσαντος αὐτὴν Αἴτνην ἀντὶ Κατάνης, ταύτης δὲ καὶ Πίνδαρος κτίστορα λέγει αὐτὸν, ὅταν φῇ, 47 b

Ζαθέων Ἱέρων ὁμώνυμε πατὴρ κτίστορ Αἴτνης.

Κατὰ δὲ τὴν τελευτὴν τοῦ Ἱέρωνος κατελθόντες οἱ Καταναῖοι, τούς τε ἐνοίκους ἐξέβαλον καὶ τὸν τάφον ἀνέσκαψαν τοῦ τυράννου, etc. id est, *Pristinos autem habitatores Catana expulit deductis eo aliis ab Hierone Syracusanorum tyranno, qui eam* Aetnam *pro Catana appellavit, cuius etiam conditorem eum Pindarus dicit, cum inquit:*

Divorum Hieron cognominis pater conditor Aetnae.

Sub mortem vero Hieronis Catanaei reversi inquilinos expulerunt, et tyranni sepulchrum effoderunt, Aetnaei autem loco cedentes Innesam Aetnae montanam partem incoluerunt, atque Aetnam oppidum appellarunt, etc. Nisi fuisset Strabo, qui rerum monumentis hanc Aetnae et Catanae historiam tradidit, divinari non poteram, quomodo intelligenda erant illa Stephani de hac urbe; Diodor. Sicul. Bibliothecae Historicae lib. 14. id tribuit Dionysio. Sic enim ille libro citato: Ὁ δὲ Διονύσιος, ὁ τῶν Συρακουσίων τύραννος, etc. i. e. *Dionysius vero Syracusanorum tyrannus Campanis, qui Catanam incolebant, persuasit, ut in eam, quae nunc vocatur* Aetna, *migrarent, quod esset castellum munitum.* At epitomator noster sequutus est Strabonis sententiam, qui Hieroni id tribuit; quid tempus non consumet? cuius non extinguent memoriam vertentes illi Macrobii anni? haec civitas non solum aevo cessit; sed etiam de eius situ non convenit inter auctores. Optime etsi assa voce canit Andinus vates:

Tantum aevi longinqua valet mutare vetustas.

Αἰτωλία, χώρα, ἀπὸ Αἰτωλοῦ, etc.] Aetolia, regio Graeciae inter Acarnes et Locros, auctore Scylace in Aetolia. Eius etymon petit Epitomator noster ab Aetolo Endymionis filio, qui profugus a Salmonio Pisatarum Rege *Aetoliam* de suo nomine vocavit, cum antea *Hyantis* diceretur; quod confirmat Plinius lib. 7. c. 56. Strabo lib. 8. apud quem lib. 10. in duas dividitur partes, quarum altera, *antiqua*, altera, ἐπίκτητος, i. e. *adquisita* dicebatur Eius praecipuae urbes fuere, Calydon, et Pleuron aevo Strabonis humiles, at olim Graeciae πρόσχημα, i. e. *decus et orna-*

mentum; ut ipse inquit. Ab illa nomen habet Calydonia sylva, ubi Meleager mirae magnitudinis aprum interfecit, quem Poetae *Calydonium* ideo vocant, et maxime cebrant, ut solent Graeci, qui suas res ad sidera usque extollebant.

48 a — *Τὸ ἐθνικὸν καὶ Αἰτωλὶς, καὶ Αἰτώλιος.*] Gentile foem. Aetolis, Mascul. Aetolius, sed etiam, ut infra inqnit, est Aetolus adiectivum, et possess. Aetolicus. Ergo Aetoliae incolae dicebantur *Aetoli*, sive *Aetolii*, qui umbilicum Graeciae incolere dicuntur apud Livium lib. 35. c. 18. Hi primi Graecorum Romanos in Graeciam adduxerunt, unde totius Graeciae servitus: sed duriorem experiuntur hodie sub Turcis, nec puto aliam esse gentem sub coelo infeliciorem (Hebraeam excipio) etsi ipsa se omnium felicissimam existimat, atque si felicitas ab opinione propria dependet, non ab aliena, vere felix est, quamvis errore suo.

— *Ἔστι καὶ Αἰτωλὸς ἐπίθετον παρὰ ῥῆμα τὸ αἰτεῖν.*], Inquit adiectiv. Aetolus *παρὰ τὸ αἰτεῖν*, i. e. *a petendo* deduci, cuius lepida paronomasia seu potius *παρομοίωσις* est apud Aristophanem in Equitibus paulo post principium; at apud Latinos amittit leporem. Illic Aristoph. proscindit Cleonem, tanquam, qui nunquam cessaret a petendo, et furando, ac sic inquit:

Τὰ χεῖρ' ἐν Αἰτωλοῖς, ὁ νοῦς δ' ἐν Κλωπιδῶν.

Utraque manus in Aetolis, mens vero apud Clopidas.

Lepos est in *τῷ Αἰτωλοῖς*, et in *τῷ Κλωπιδῶν*, in priori nomine alludit ad verbum *αἰτέω*, i. e. *peto*, in secundo, ad nomen *κλοπὴν* i. e. *furtum*, cum Aetoli sint incolae Aetoliae, Clopidae, oppidani populi cuiusdam Atheniensium, quod dici potest in eos, qui cum non possunt petendo consequi, furantur.

Ἀκαδήμεια, γυμνάσιον Ἀθήνῃσιν.] Academia, gymnasium Athenis quoddam ab Academo quodam nomen adepta, ubi philosophi docebant, unde *Academici* dicebantur. Dicebatur etiam Ecademia, de qua suo loco.

48 b *Ἀκακήσιον, πόλις Ἀρκαδίας.*] Acacesium, urbs Arcadiae nomen adepta ab Acaco Lycaonis filio ex Pausaniae lib. 8. cuius sunt ex libro citato verba, quae sequuntur: *Ὑπὸ τούτῳ δὲ τῷ λόφῳ πόλις τε ἦν Ἀκακήσιον*, etc. i. e. *Infra eum collem civitas erat Acacesium, et Mercurii Acacesii e marmore simulacrum, nostra etiam aetate in colle est, enutritum illic Mercurium puerum, et Acacum Lycaonis filium eius nutritium fuisse, Arcadum sermo vulgavit.*

— *Ἀκαλησσεὺς, ὡς Τυμησσεὺς, ἢ Ἀκολήσιος.*] In his verbis suspicor esse mendum. Itaque pro *Ἀκαλησσεὺς* lege *Ἀκακησεύς*. Innuit enim gentile Acacesii urbis, non solum dici *Ἀκακήσιος*, sed etiam *Ἀκακησεὺς*, ut *Τυμησεὺς*, ac *Ἀκακήσιος*, ut *Ἀκα-*

λήσιος, pro quo lege Ἀκέλησιος, quod est gentile ἀπὸ τῆς Ἀκέλης Lyciae, cuius paulo infra meminit. nihil certius nostra coniectura.

Ἀκαμάντιαν, πόλις τῆς μεγάλης Φρυγίας.] Acamantium, urbs Magnae Phrygiae, de qua apud Geographos altum est silentium, nisi forte sit, quae Athenaeo lib. 1. *Camantium* dicitur, quam Cyrum Persarum primum regem Pytarcho Cyziceno dono dedisse refert.

— Ὧι συμμαχήσαντι πρὸς τοὺς Σολύμους τὸν τόπον δέδωκε.] In hisverbis videtur deficere aliquid. scilicet, qui dedit hunc locum suo auxiliatori adversus Solymos quod ego divinare non possum.

— Ἐκαλεῖτο καὶ φυλὴ Ἀκαμαντίς.] Celebratur ab Epitomatore nostro Acamantis Atticae tribus memorata Suidae, Hesychio, Harpocrationi. Sic vero dicta fuit ab Acamante Thesei filio. Memoratu digna nullam ob aliam rem, nisi quod fuerit Periclis patria, auctore Plutarcho in eius vita.

Ἄκανθος, πόλις Θρᾴκης ἀκάνθαις etc.] Acanthus, Stephano 49
urbs Thraciae, de cuius etymo sibi non constat. Scylax in Mace- a
donia, Plinius lib. 4. c. 10. Cosmographus Geographiae lib. 3. c. 13. Macedoniae, non Thraciae adscribunt. Macedonia enim erat Thraciae vicina. Euseb. Chronic. lib. 1. auctor est conditam fuisse ab Argaeo Macedonum rege.

Ἄκανθος, Μέμφιδος ἀπέχουσα] Haec verba separanda non erant a praecedentibus, quod per incuriam factum fuit. Id enim arguunt illa quae praecedunt, ἔστι καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, i. e. *est et in Aegypto*, scilicet Acanthus, quae ἀκανθῶν πόλις dicitur Diodoro Siculo Historicae Bibliothecae lib. 1. quam ultra Nilum locat; trecentis viginti stadiis a Memphi distare inquit Epitomator noster.

— Δευτέρα, τῆς Ἀκάνθης τῆς Θηβαϊκῆς ἄλσος.] Haec verba sic legenda esse existimo, δευτέρα, τῆς Θηβαϊκῆς, καὶ ἄλσος, etc. id est, *Secunda*, scilicet *Acanthus, erat urbs Thebaicae regionis, et lucus magnus*, id est, *cum luco magno*. Genus phraseologiae apud Stephanum haud insolens, nec non apud Scylacem, ut πόλις, καὶ λιμήν. h. e. *urbs et portus*, id est, *urbs cum portu*.

— Τὸ ἐθνικὸν τῆς Ἀκάνθου, Ἀκάνθιος, etc.] Acanthi, civitatis gentile est Acanthius, unde Ἀκάνθιος τέττιξ, i. e. *Acanthia cicada*, paroemia quaedam de mutis dici solita. Huius enim regionis cicadae erant mutae. Meminere adagium Suidas et Erasmus; at apud eruditissimum Grammaticorum ἀκανθίας est cicadarum species sic dicta, quod ἐν ταῖς ἀκάνθαις, id est *inter spinas* resonet. Sic etiam Aristot. Hist. Anim. lib. 5. c. 30. magnas cicadas ἀχέτας vocat, ac si diceres *resonantes*.

49 — Τῆς δὲ Ἀκάνθου, Ἀκανθοπολίτης.] In his verbis aliquem
b errorem latere suspicor. Videtur innuere gentile Acanthonpoleos urbis Aegypti (sic enim vocatur Diodoro Siculo lib. 1.) dici Acanthonpolites et Acanthapolites. Nostram coniecturam videntur confirmare quae sequuntur, ὡς Λεοντοπολίτης, i. e. *ut Leontopolites.*

Ἄκαννναι, ἐμπόριον περὶ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν.] Acannae, emporium circa mare rubrum Ptolemaeus Geograph. lib. 4. c. 7. id locat in Aethiopia, quae sub Aegypto; at Aethiopia quaedam habebat ad mare rubrum emporia. Apud Arrhianum in Periplo maris rubri *Acannae* est fluvii nomen, quem ipse alio nomine vocat *Daphnenta magnum*, in cuius regione thus peraticum praestantissimum nascebatur, ut ipse refert.

Ἀκαρνανία, χώρα κεχωρισμένη τῶν Κουρήτων.] Acarnania Epitomatori nostro regio est separata a Curetibus prope Acheloum fluvium. Quare Curetes, ait ille, κειρόμενοι, i. e. *tonsi*, Acarnanes vero ἀκούρευτοι i. e. *intonsi* vocabantur. At Pausanias in Arcadicis inquit, *Acarnanes* dictos fuisse ab Acarnane, Alcmaeonis filio, cum antea *Curetes* dicerentur. Fuit autem Acarnania regio Graeciae, cuius meminere Scylax in Acarnania, Ptolemae. Geographiae lib. 18. c. 15. Strabo lib. 10. Plinius lib. 4. c. 1. Thucyd. lib. 2. Pausan. lib. 8. et alii, apud quos eius descriptionem reperies, hodie *Despotato* dici inquit Mar. Niger.

— Ἔνιοι δὲ ἀπὸ ἥρωος τοὔνομα ἔχειν, etc.] Nunc agit de Curetum nominis etymologia, de quibus suo loco agemus.

— Ὑπὸ Περσέως.] Fidenter lege ὑπὸ Περσῶν. Id enim
50 Leonidae historiae, cuius fit mentio, clamat.
a — Τὸ ἐθνικὸν Ἀκαρνάν.] Gentile, Acarnan. Acarnanes propter mollitiem et lasciviam male audiebant. Hinc paroemia *Porcellus Acarnanius* dici solita de lascivis: at eorum equi, ut eximii laudabantur. Unde in proverbium abiere Ἀκαρνικοὶ ἵπποι, i. e. *Acarnici equi*. Annum sex mensibus explicabant, seu computabant, ut inquit Macrobius Saturnalior. lib. 1. c. 12. gentile *Acarnan* invenitur apud Maron. Aeneid. lib. 5. v. 298.

Ἀκέστη, πόλις Σικελίας, ὡς Ἄγεστα.] Aceste, urbs Siciliae, ut Agesta, pro Ἄγεστα, lege Ἐγέστα. Ipse enim suo loco celebrat Egestam, at non Agestam. Diversas Siciliae urbes existimat Epitomator noster fuisse Acestam et Egestam: at Serv. ad illud Maronis ex Aeneid. lib. 5. v. 718.

Urbem appellabunt promisso nomine Acestam;

Unam eandemque fuisse urbem Acestam et Segestam inquit. Egesta autem propter euphemiam dicta fuit Segesta; de quibus vide quae in Ἐγέστα annotamus.

Ἄκη, πόλις Φοινίκης.] Ace, seu Latino ore Aca, urbs Phoeniciae, Hebraice dicitur עכו *Haco.* Id nominis Graeci et Latini ad eorum linguae proprietatem, ut solent, deflexerunt. Postea a rege Ptolemaeo *Ptolemaïs* dicta fuit. Eius fit mentio variis SS. locis, ac praecipue Iudic. c. 1. v. 31. Machab. lib. 1. c. 10. v. 1. c. 11. v. 3. c. 12. v. 45. lib. 3. capite ultimo sub calcem vocatur Ptolemais Rodophorus a natura loci: civitas vero Accaron, ut haec obiter notemus, quam memorat Anonymus belli Hierosolymitani Scriptor, non est eadem, ut existimat Ortelius in suo Thesauro 50
Geographico. Haec enim Hebraice עקרון *Hecron* dicitur. Unde Ac- b
caron parum corrupto seu deflexo nomine fecerunt, quae etiam memoratur Iudicum libro capiteque citato v. 18. haec enim erat iuxta Ascalonem. Acho autem, quae *Aca* iuxta Sidonem, ut constat ex eadem Iudicum libro capiteque v. 31. *Acadi* dicitur Thudelensi in suo Itinerario, cuius descriptionem videsis apud Iosephum de bello Iudaico lib. 2. c. 9. Nec te moveat, quod a Iosepho appellatur Galilaeae civitas. Illa enim Galilaeae pars ad Phoeniciam pertinebat. Phoenicia autem et Palaestina sub Syria comprehendebantur, unde scriptores earum oppida tum huic, cum illi adscribebant. Celebratur etiam a Plinio libro 5. c. 19. cuius ecce verba: *Iuxta Colonia Claudii Caesaris Ptolemaïs, quae quondam Ace.* In veteri manuscripto esse scriptum *Acon*, annotat Dalecamp. quod adhuc minus deflectit a primitivo Acho. Fuit urbs antiqua et magna, qua utebantur Persae pro ὁρμητηρίῳ adversus Aegyptum auctore Strabone lib. 16. Inter hanc et Tyrum erat littus arenae tumulis obsitum, qui vitrariam arenam ferebant, quorum meminere locis supra citatis Strabo, Thudelensis, Iosephus, cui Iudaic. Antiquitat. lib. 5. c. 1. vocatur *Arce* et *Actipus*, quae penitus explodenda esse; ac si fuissent verborum monstra, inquit Fullerus Miscellaneis sacris lib. 4. c. 15. Sic Criticorum παῖδες vel corrigunt quae non sunt corrigenda, vel explodunt quae non sunt ex- 51
plodenda. Arce enim etiam dicta fuit, auctore Iusto Hebraeo in עכו a
Aco, litera gutturalis negligitur, τὸ η in nomine huius urbis considerari debet, ut et in Damascus, quae Hebraice דמשק *Damasek*, et דרמשק *Darmasek* dicitur, Actipus vero deducitur ex Hebr. כפיתא *Kepitha*, quae erat pars urbis Aco, ut apparet ex Thalmud Hierosolymitano tractatu שביעית c. 6. ubi, quae sequuntur verba leguntur i. e. רבי הוה בעכו חמא חד בר נש סלק מן כיפתא *Rabi huh be Acho chama chad bar nas Selak min Kepitha*, i. e. *Rabi* (*Iehuda hanasi*, i. e. *princeps*, quem per excellentiam sic vocant) *erat in Acho vidit quemdam hominem ascendentem ex Kepitha.* Hinc formavit Iosephus nomen Actipus, a quo etiam deflectitur Ecdippa Plinio lib. 5. c. 19. varia olim fortuna tum Aegypti, cum Syriae regibus, deinde Ro-

manis, postea Arabibus, deinde Christianis obediebat, nunc sub Turcorum tyrannide gemit.

— *Κλαύδιος δὲ Ἴουλος ἐν πρώτῃ Φοινίκων*, etc.] Affert Topographus fabulam illam Herculis, ex Claudio Iulo, qua, ut ipsi videbatur, probabat urbi Acae nomen ab Hercule impositum fuisse, quod ibi *ἰάθη*, i. e. *curatus fuerit*, sed haec sunt Graecorum nugamenta, qui ex lingua Graeca Phoeniciae urbis etymon eruere conantur. Sunt homines, quos huiusmodi fabulae delectant. Nicolaus Leonicus de varia Historia lib. 1. c. 100. totam hanc fabulam ex Auctore nostro transscripsit, tanquam occultum thesaurum detegens.

— *Ἧς ὁ καρπὸς, ἥ τε ῥίζα*, etc.] Suspicor legendum *ἧς ὁ καυλὸς*, etc. id est, *cuius caulis*, etc. sequitur enim *ἥ τε ῥίζα*, i. e. *radixque*.

— *Κολοσσαῖον μέντοι καλοῦσι τὴν ῥίζαν*.] Legendum existimo *κολοκάσιον μέν τι*, etc.

51 — *Ὄψιν ἰδίαν*.] Legendum opinor, *ὄψιν ἡδεῖαν*, i. e. *adspec-*
b *tum iucundum*, de quibus videsis Salmas. in Solin. fol. 969. et Casaubon. in Athenaeum lib. 3. c. 1. quin alter alterius meminerit.

— *Ἡ δὲ περὶ τὸν Βῆλον*.] Belus nunc non est Dei nomen, sed fluvii, euius inter alios meminit Plin. lib. 5. c. 19. quem vitri fertiles arenas habere refert, atque e radicibus montis Carmeli profluere.

Ἀκκαβικὸν τεῖχος, πόλις περὶ τὰς Ἡρακλείους στήλας.] Accabicon tichos, seu Latino ore Accabicus murus, *τὸ τεῖχος*, i. e. *murus*, in huiusmodi nominum compositione denotat castellum munitum, urbem circa Herculeas columnas fuisse inquit Ethnicographus, cuius altum apud alios est silentium.

— *Ἣν ἔκτισαν Καρχηδόνιοι, ὡς ἐροῦμεν ἐν τῷ περὶ Σαλμύνης*.] Civitatem Accabicontichos prope Herculis columnas ab Carthaginensibus conditam fuisse inquit. De qua promittit se dicturum in de Salmyce, ubi sui oblitus de hac urbe ne gry quidem. pro *ἐν τῷ περὶ Σαλμύνης* lege *ἐν τῷ περὶ Σαλμύκης*. Est enim incuria vel transcriptoris, vel impressoris. Salmyca enim, non Salmya, fuit urbs circa easdem Herculis columnas, ut ipse suo loco testatur.

— *Ὡς εὑρήσομενν ἐν τῷ Χ*.] Legendum, *ὡς ἐροῦμεν ἐν τῷ Χ*, *ut dicemus in ch* id est in *χωλὸν τεῖχος*, quo in loco stat promissis.

Ἀκμόνια, πόλις Φρυγίας.] Acmon, urbs Phrygiae a conditore, ut ex Alexandro Polyhistore inquit noster, nomen adepta, cuius meminit Ptolemaeus Geographiae lib. 5. c. 2. quam

inter Phrygiae maioris urbes locat, Ciceroni in Orat. pro L. Flacco dicitur Acmonensis civitas.

— Ἐπειδὴ τὰ εἰς ευς ἀπὸ τῆς οῦ γενικῆς γίγνεται] Inquit ethnica ευς a genitivo nominis in ὀς formari, ut Ἀλεξανδρεὺς, ἐκ τῆς Ἀλεξάνδρου γενικῆς, ut expressis verbis inquit in de Alexandria. 52 a

— Ἔστι καὶ ἄλλο Ἀκμόνιον ἄλσος, etc.] Celebrat Acmonium nemus circa Thermodontem ex Apollonii lib. 3. qui eiusdem libri versu 994. id nemus memorat, atque libri citati v. 992. Amazonum originem ex Marte et Harmonia, quam nunc celebrat Epitomator noster.

— Ὅθεν δὲ κέκληται, εἰρήσεται ἐν τῷ περὶ Ταντος πεδίῳ.] Promittit se dicturum, cum de Doeantibus egerit, quare Ἀκμόνιον ἄλσος circa Thermodontem sic dictum fuerit, ubi promissa adimplet; quare pro ἐν τῷ περὶ Ταντος fidenter legendum ἐν τῷ περὶ Δοιάντων, in Δοίαντες enim id inquit.

Ἀκόναι, πολίχνιον πλησίον Ἡρακλείας.] Aconae, arum, urbs prope Heracleam, scilicet Ponticam civitatulam, seu urbeculam, seu oppidulum vocat auctor noster. *Portum veneno aconito dirum* vocavit Plinius Nat. Hist. lib. 6. c. 1. quod fuerit celebris aconito herba venenosa, quae ab hac urbe nomen accepit; adversus cuius potionem remedium erat rutam ante comedere, ut ex Athenaei lib. 3. refert Epitomator noster, cuius infra apponemus verba.

— Οὕτω γάρ τις νῆσος, διαφέρουσα μὲν τῷ πανευφήμῳ Πατρικίῳ.] Memorat Topographus Aconas insulam e regione urbis Chalcedonis nomen adeptam a lapidibus, qui ibi fiebant πρὸς ἀκόνας, i. e. *ad cotes*, celebrem laudatissimo Patricio, atque omnium sapientissimo Magistro Petro, nec horum virorum, nec insulae apud alios inveniebam memoriam, ingenue fateor me nescire, quod nescio. 52 b

— Λέγεται καὶ ἀκόνιτον δηλητήριον φάρμακον, etc.] Celebrat nunc Topographus aconitum, nocivum pharmacum, quod fiebat ἐκ τοῦ κωνείου, i. e. *ex cicuta*, sic dicta, quod in loco Aconae nomine nasceretur, qui locus erat circa Heracleam, quod ex Athenaeo refert, adversus quod remedium erat rutam ante comedere. Verba Stephani lucem lucrantur ex Athenaei verbis, quae apud eum lib. 3. sic leguntur: Οὐ προῄεσαν τῶν οἰκιῶν πρὶν φαγεῖν πήγανον. Τοῦτο γὰρ τοὺς προφαγόντας μηδὲν πάσχειν πίνοντας τὸ ἀκόνιτον· ὃ κληθῆναί φησι, διὰ τὸ φύεσθαι ἐν τόπῳ Ἀκόναις καλουμένῳ, ὄντι περὶ τὴν Ἡράκλειαν, id est, *Non progrediebantur ex aedibus, priusquam comederent rutam. Qui enim hanc ante comedunt, nihil mali patiuntur bibentes* aconitum, *quod sic appel-*

lari inquit (Theopompus) *quia nascatur in loco qui dicitur* Aconae *circa Heracleam.*

— *Μηδὲν πάσχειν ἐκ τοῦ κωνείου.*] Nihil patiuntur ex cicuta, id est, ex venenata potione ex aconito. Sic Causaubonus in Athenae. lib. 3. cap. 8. interpretatur illud ἐκ τοῦ κωνείου nostri Auctoris, a cuius sententia discedere relligio mihi est.

Ἀκούτεια, πόλις Ἰβηρίας, καθὰ Στράβων.] Acutia, urbs, *Iberiae*, hoc est, *Hispaniae* ex Strabonis lib. 3. apud quem non *Acutia*, sed *Acontia* legitur. eam praeterfluebat Darias fluvius. Fuit Vaccaeorum urbs, Auctore eodem; libro citato, cuius apud reliquos Scriptores altum est silentium.

53 *Ἀκράγαντες, πόλεις πέντε.*] Acragantes, quinque huius
a nominis urbes celebrat Ethnicographus. Omnium celeberrima fuit Siciliae, quae singul. num. Acrages, Acragas, et Acragantinorum urbs dicitur apud Graecos, apud Latinos vero, ut plerumque *Agrigentum*, Auctore Plinio lib. 3. c. 8. cuius ecce verba: *Oppidum Acragas, quod* Agrigentum *nostri dixere.* Post Syracusas fuit prima ac valde populosa, et omnium fere Graecarum in Sicilia civitatum ditissima, utpote quae viginti hominum myriadas, id est ducenta hominum millia habuerit, ut rerum monumentis tradit Diodorus Siculus Bibliothecae Historicae lib. 4 Octuaginta myriades, id est octingenta millia habuisse refert Diog. Laërtius in Empedocle. Deliciis adeo diffluebat, ut ipse Empedocles eius civis dixerit, *Ἀκραγαντῖνοι τρυφῶσι μὲν ὡς αὔριον ἀποθανούμενοι, οἰκίας δὲ κατασκευάζονται, ὡς πάντα τὸν χρόνον βιωσόμενοι,* id est, *Agrigentini delitiis ita vacant, ac si cras morituri, domos ita exstruunt et adornant, ac si perpetuo victuri.* Hanc illustrem civitatem duo etiam flumina illustrabant, quae iuxta praeterfluebant: Acragas, a quo nomen accepisse verosimilius est, ut ex Duride inquit Auctor noster, et *Hypsas*, nec non lacus manu factus septem stadiorum ambitu, ac viginti cubitorum profunditate, ubi derivatis aquis magnam omnis generis piscium copiam, ne quid ad delicias deesset, habebant, Auctore eodem Diodoro Biblioth. Historicae lib. 13. Fuit etiam celebris Phalaris tyrannide et crudelitate, qui aeneo bovi inclusos homines torquebat, prius Perillo huius inventi auctore, et artifice ei indito, iusta de causa, ut tam crudelis inventi dolores primus experiretur; at magis hanc urbem nobilitavit Empedocles Philosophus, qui de rerum natura libros
53 carmine conscripsit, quos vetustas, seu temporum calamitas no-
b bis invidit, etsi pro eis sex Lucretii libros eiusdem argumenti, sed iuxta Epicuri dogma suppeditavit, cui memoratur lib. 1. hisce carm.

Quorum Acragantinus cum primis Empedocles est
Insula, quem triquetris terrarum gessit in oris.

Hanc tam divitem, populosam, et antiquam urbem Himilcar Carthaginensium dux vi captam diruit, ac diripuit, ac tandem aevo cessit, ne solus homo de mortalitate sua queratur, cum regna quoque et urbes moriantur. Audi Diodorum Siculum loquentem Biblioth. Histor. lib. 3. *Κατὰ δὲ Σικελίαν Ἰμίλκαρ ἀρχομένου τοῦ θέρους τὴν μὲν τῶν Ἀκραγαντίνων πόλιν κατέσκαψε* etc. id est, *In Sicilia vero Himilcar ineunte vere Agrigentinorum urbem funditus evertit, templis autem, quae non prorsus ab igne vastata fuerant sculpturas, et exquisite elaborata abscidit.* De reliquis huius nominis urbibus nihil inveniebam, quod referri mereretur.

Ἀκραιφία, πόλις Βοιωτίας, etc.] Acraephia, urbs Boeotiae, quae aliis Acraephion; Pausaniae vero lib. 9. *Acraephnion* dicitur, sita fuit in monte Ptoo, ubi quoque Apollinis Ptoi erat templum, et mons et Apollo nomen acepere a Ptoo Athamantis et Themistus filio, ut ex Asio Poeta tradit Pausan. in Boeoticis, qui eodem libro ait, se compertum habere confugisse illuc, hoc est in Acraephnion profugos e Thebanis homines, quo tempore Thebas Alexander evertit, ibique esse quae spectentur digna, Liberi patris aedes et signum.

— *Καὶ ὄρος κληθῆναι ἀπὸ Πτώου.*] Deficit in his verbum *φασὶ*, quod supplendum est, ut oratio constet, et Ptoum montem, et Apollinem Ptoum a Ptoo nomen accepisse, testatur Pausanias in Boeoticis, cuius etiam meminit Iulianus Aurelius de cognominibus Deorum.

Ἄκριλλα, πόλις Σικελίας, οὐ πόῤῥω Συρακουσῶν.] Acrilla urbs Siciliae haud procul a Syracusis, cuius nedum vestigia extant. Livius lib. 24. c. 35. Plutarchus in Marcello memorat Acillas. utrum hi ex Stephano, an Stephanus ex his corrigendus sit, tuum esto iudicium; ego existimo tandem fuisse urbem. 54 a

Ἀκρόθυνοι, πόλις ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ Ἄθω.] Acrothyni, orum, urbs in vertice montis Atho; quo in monte aliam etiam urbem eiusdem nominis cum monte celebravit. Utrum sit eadem urbs an alia, tuum esto iudicium. Videsis quae in *Ἄθως* annotavimus.

— *Ἔστι δὲ παρὰ τὸ Κρῶς, πόλις δέ ἐστιν Ἀράβων. Τὸ ἐθνικὸν, Κρωΐτης νόμος, διὰ τοῦ ω.*] Est vero *παρὰ τὸ Κρῶς*, id est, *a Cros.* Urbs vero est Arabum. Gentile, Croites Nomos per o *mega*, quae sunt verba mutila, ac sic ex eodem Stephano in *Κρῶς* corrigenda: *ἔστι δὲ Κρῶς, πόλις Αἰγύπτου. Τὸ ἐθνικὸν Κρωΐτης καὶ νόμος Κρωΐτης διὰ τοῦ ω. ἔστι καὶ Κρωῒς Ἀράβων πόλις*, i. e. *Est vero Cros, urbs Aegypti. Gentile, Croites, et Nomos Croites per o mega. est etiam Crois Arabum urbs.* De quibus extra li-

terarum ordinem egit Epitomator, sed hoc apud eum non est insolens.

'Ακρόκόρινθος, ἀῤῥενικὸν, etc.] Acrocorinthus, masculinum. Nomen sonat *arx Corinthi*, quae etiam *Epope* dicta fuit, ut suo loco testatur Auctor noster. De qua videsis quae in *Corinthus* annotavimus.

'Ακροκύλεια, κεῖται ἐν τῷ K.] Acrocylia; iacet in K. quid sit Acrocylia omittit dicere, sed lectorem remittit ad nomina, quae incipiunt per K. ubi *Crocylion* inquit fuisse vocatam insulam *Ithacam*, et eius tertiam partem, ut illic videre licet.

'Ακρόπολις, πόλις Λιβύας, ἔστι δὲ καὶ Αἰτωλίας.] Acropolis, urbs Libyae, et Aetoliae, de quibus nihil memoratu dignum inveniebam, at *Acropolis κατ' ἐξοχὴν* dicebatur Athenarum arx, quemadmodum Athenae ipsae *πόλις* et *ἄστυ*, i. e. *urbs* et *astu*, quo ultimo usus est Terentius in Eunuch. *An in astu venit?* i. e. *an in urbem venit?* sed adeo insolens est, ut apud alios non reperiatur. Quatuor vero in orbe civitates gavisae sunt appellatione *πόλεως* seu *urbis* per antonomasiam, Roma, Athenae, Alexandria, et Ilium, ut iam alibi annotavimus.

54 *'Ακρώρεια, ἄκρον ὄρους· ἐν ᾧ οἱ οἰκοῦντες, ἀκρωρεῖται.*]
b Acroria, summum montis, in quo qui habitabant *Acroritae* dicebantur. In tres quippe partes dividebant Graeci montem, quae apud eos dicebantur, *ἀκρώρεια*, i. e. *vertex*, *ὑπώρεια*, i. e. *montis latus*, *τέρμα*, i. e. *extremum montis*, ut testatur eruditisssimus Grammaticorum in *'Ακρωρείαις*, et Suid in *'Ακρώρεια*.

— *Οὕτω δὲ παρὰ Σικυωνίοις ἐτιμᾶτο.*] In his verbis deficit nomen Dei, qui apud Sicyonios nomine *Acrorites*, apud Metapontinos nomine *Eriphius* colebatur. At cum sit incognitus, tamen non est *ἄγνωστος* ille Pauli, nec incertus ille Lucani, cuius dedita Sacris Iudaea erat. Ethnici pro Dis habuere illos, a quibus magna utilitas ad vitae cultum esset inventa, ipsasque res utiles et salutares *Deorum* vocabulis nuncuparunt; ac cum natura sui sit blanda conciliatrix et quasi lena, et omnibus animantibus praescripserit, ut nihil pulchrius, quam suam speciem putarent, hinc factum fuit, ut *Deos* in hominum effigiem fingerent, aut consilio quodam sapientum, quo facilius animos imperitorum ad Deorum cultum a vitae pravitate converterent, aut superstitione id suadente, ut essent simulachra, quae venerantes Deos ipsos se adire crederent, quae in maius auxere Poetae, Pictores et Opifices, ut testatur disertissimus Romuli nepotum lib. 1. de Natura Deorum. Quin etiam quidquid in rerum natura erat mirabile, id vocabant *Deum*, quod optime expressit Prudentius in Symmachum v. 380.

Quidquid humus, pelagus, coelum mirabile gignit
Id duxere Deos, colles, freta, flumina, flammas,
Haec sibi per varias formata elementa, figuras
Constituere patres, hominumque vocabula multis
Scripserunt statuis, vel Neptunum vocitantes
Oceanum.

Nos hos Deos לעבדי בסילים *leobde pesilim*, i. e. *colentibus sculptilia*, ut loquuntur Hebraeorum παῖδες, relinquamus, ac ad Spartam nostram revertamur.

Ἀκτὴ, οὕτως ἡ Ἀττικὴ ἐκαλεῖτο, ἀπὸ Ἀκταίου τινός.] 55
Acte, sic Attica vocabatur a quodam Actaeo, unde apud Lyco- a
phronem, auctore Eustathio ad Dionysii v. 423. Attici *Actaei* appellati fuere. Alii vero dicunt, sic vocatam fuisse, quod eius magna pars pertingeret in mare, ut ex Apollodoro etiam confirmat Auctor noster, in cuius rei testimonium placet etiam vocare Harpocrationem nostrum. Sit hoc ei inter blattas et tineas solatium, iam quando blatteam vestem ipsi induere nequivimus, cum civem Romanum fecerimus: Ἀκτὴ, inquit ille, *est maritima quaedam Atticae pars Hyperidi in Orat. περὶ ταρίχους, unde et actites lapis, sic autem vocabant et Atticam, alii quidem a quodam rege, alii vero, quod maior regionis pars esset maritima.* Idem testatur Euseb. Chronic. lib. 1. *Κέκροψ ὁ Διφυὴς τῆς τότε Ἀκτῆς, νῦν δὲ Ἀττικῆς*, etc. id est, *Cecrops Diphyes nomine regnavit ann. L. in ea, quae tunc dicebatur* Acte, *nunc vero* Attica etc. Notatu dignum est, quod paulo infra inquit, scilicet, Cecrope regnante in Attica, tunc in *Acropoli*, id est in arce Athenarum primum olivam ortam esse, ac Cecropem bovem sacrificasse. Antiquitus enim primum farre et sale, deinde thure Deos colebant; cuius rei locuples testis est Naso Fastorum lib. 1. v. 337.

Ante, Deos homini quod conciliare valeret
Far erat, et puri lucida mica salis.
Nondum pertulerat lacrymatas cortice myrrhas
Acta per aequoreas hospita navis aquas
Thura nec Euphrates, nec miserat India costum
Nec fuerant rubri cognita fila croci.
Ara dabat fumos herbis contenta Sabinis
Et non exiguo laurus adusta sono.
Si quis erat, factis prati de flore coronis
Qui posset violas addere; dives erat.

Postea consuetudo sacrificandi pecudes inolevit, quam Christiana 55
religio penitus abolevit, magno Ethnicorum dolore; de quibus vi- b
desis lectiones Hesiodeas Ioan. Georgii Graevii amici nostri inter

eruditissimos. Sed ne emansores, seu desertores simus, ad castra nobis redeundum est.

— *Δι' ἄς τῶν ἐπὶ Κέκροπος φυλῶν τεττάρων οὐσῶν etc.*] Quatuor fuisse sub Cecrope Atheniensium tribus inquit, quarum duas tantum nominat Actaeam et Paraliam, reliquae duae erant Cecropis et Autochton, auctore Polluce lib. 8. c. 9. Sect. 31. Sub Cranao vero mutato nomine vocatae fuere Cranais, Atthis, Mesogaea, Diacris; sub Erichtonio autem, Dias, Athenais, Posidonias, Hephaestias; sub Erechtheo Teleontes, Oplitae, Aegicorei, Ergadei: tandem sub Alcmaeone factae decem, atque vocatae fuere, Erechtheis, Cecropis, Aegeis, Pandionis, Acamantis, Antiochis, Leontis, Oeneis, Hippothoontis, Aeantis, auctore eodem, libro citato.

— *'Εξ οὗ τὸ 'Ακτίτου πέτρα ἐν τῇ τραγῳδίᾳ ἀντὶ τοῦ 'Αττικοῦ.*] Ratio suadebat haec verba sic esse legenda: ἐξ οὗ τὸ ἀκτίτης πέτρα ἐν τῇ τραγῳδίᾳ ἀντὶ τοῦ 'Αττικὸς, i. e. *ex quo actites lapis in Tragoedia pro Atticus, sed cum hoc sit ex Tragoedia petitum,* quae suas habet allusiones, nihil ausus fui mutare. Similis enim loquendi modus apud Latinos etiam reperitur. Sic Livius lib. 8. c. 13. Asturae flumen, lib. 43. c. 4. flumen Loracinae, Maro Aeneid. lib. 1. Troiae urbem, Plin. lib. 12. c. 14. thuris arborem dixit, et alia sexcenta, quae nobis nunc non occurrunt.

"Ακτια, πόλις 'Ακαρνάνων, ἀπὸ τοῦ, etc.] Actis, orum, neutro plur. et singul. etiam Actium, apud Latinos et apud Graecos utroque numero dicitur. Fuit Acarnanum urbs, iuxta quam Augustus Caesar Antonium et Cleopatram navali praelio devicit, et urbem condidit, quam a victoria *Nicopolin* nominavit, ut memoriae rerum tradit Plutarch. in Antonio, Dio Cass. lib. L. in qua agonem Actiacum instituit, qui ἀκτιὰς Iosepho ἁλώσεως lib. 1.

56 — *'Εν ταύτῃ 'Απόλλωνος γυμνικὸς ἀγὼν, καὶ ἱππικὸς, καὶ*
a *πλοίων* etc.] Actii fuisse Apollinis gymnicum certamen et equestre, nec non navigiorum contentionem per singula triennia inquit, quorum exemplo Augustus Caesar in Actiacae victoriae memoriam Nicopoli Actiacos ludos in honorem Apollinis instituit, sed quinquennales, ut refert Suetonius in Augusto, cuius sunt verba: *Quoque Actiacae victoriae memoria celebratior in posterum esset, urbem Nicopolim apud Actium condidit, ludosque illic quinquennales constituit et ampliato vetere Apollinis templo, locum castrorum, quibus fuerat usus, exornatum navalibus spoliis, Neptuno ac Marti consecravit.*

— *Λέγεται καὶ 'Ακταῖος 'Απόλλων, καὶ 'Ακτιακός.*] Ab Actio urbe dicebatur Apollo Actaeus et Actiacus. Poetarum principi Aeneid. lib. 8. v. 704. dicitur Actius:

Actius haec cernens arcum intendebat Apollo.

— *Λέγεται καὶ Ἀκταιῶτις θηλυκόν.*] Pro quibus legendum confidenter λέγεται καὶ Ἀκταιῶτις θηλυκόν.

Ἀκυληΐα, πόλις Ἰταλίας.] Aquileia, urbs Italiae, scribitur etiam apud Graecos Ἀκυλία et Ἀκουιληΐα. Eam memorat Strabo Geographiae lib. 5. ac a Romanis conditam fuisse tradit. Fuit olim opulenta, auctore Mela lib. 2. quam expugnavit, et diruit Attila, quem *flagellum Dei* vocarunt, dum mercaturae studio floruit dives et populo frequens; sed caput exserentibus Venetiis omnia amisit. Namque ubi floret mercatura, sunt divitiae; ubi perit, omnia in deterius vergunt. Ex hac urbe fuit Rufinus D. Hieronymi σύγχρονος, qui primus Iosephi de Bello Iudaico libros Latii iure donavit. Fuit olim imperatorum Augusti, et Tiberii veluti sedes, in qua a militibus occisum fuisse Maximinum imperatorem auctor est Eusebius Chronic. lib. 1. deinde redeuntibus annis patriarchas habuit quorum amplissimae fuere facultates, de quibus videsis Leandrum Albertum in Italiae regione decima octava, et 56
Cluv. Ital. Antiq. libro primo c. 20. b

Ἀκυιτάνια, ἐπαρχία τῆς Κελτικῆς Γαλατίας.] Aquitaniam fuisse eparchiam h. e. praefecturam Celticae Galatiae, h. e. Galliae, unam ex quatuor, inquit Topographus ex Marciano in eiusdem Periplo. Idem confirmatur ex Ptolemaeo Geographiae lib. 2. c. 7. qui Celtogalatiam in quatuor quoque dividit eparchias, scilicet in Aquitaniam, Lugdunensem, Belgicam, Narbonensem. Aquitania vero Gallis nunc dicitur *Guienne*, aliis *Guascoigne*; Ptolemaeo dicitur *Celtogalatia*; Epitomatori nostro Celtica Galatia, cuius descriptionem habes apud Ptolemaeum et Marcianum loco citato.

Ἄκυτος, νῆσος περὶ Κυδωνίαν τῆς Κρήτης.] Acytos, insula circa Cydoniam Cretae, cuius varia nomina recenset Plinius Hist. Natur. lib. 4. c. 12. cuius ecce verba: *Melos cum oppido, quam Aristides Byblida appellat, Aristoteles Zephyriam, Callimachus Mimalyda, Heraclides Siphnum, et Acyton; haec insularum rotundissima est.*

Ἀκύφας, πόλις μία τῆς Δωρικῆς τετραπόλεως.] Acyphas, antis, urbs una ex Dorica tetrapoli, quae alio nomine *Pindus* dicebatur, ut tradit Strabo lib. 9. *Ὑπέρκειται δὲ ὁ Πίνδος*, etc. id est, *Supra situs est Pindus, qui in Cephissum exit non procul Liliaea.* Nonnulli vero Acyphantem dicunt Pindum.

Ἀκχηνοί, ἔθνος Ἀράβιον.] Accheni, populi Arabiae ex Uranii lib. 4. Arabicorum, qui eos locat ad fauces seu angustias maris rubri, ut inquit noster: *Anchitae* dicuntur Ptolemaeo Geographiae lib. 6. c. 7. qui eos inter populos Arabiae Felicis recenset. *Acchitae* vocantur Plinio Histor. Natur. lib. 6. c. 28. Nullus 57 a

dubito eosdem fuisse Arabiae populos, de quibus nihil memoratu dignum inveniebam.

57 — *Ἀλάβανδα, πόλις Καρίας, ἡ ποτὲ Ἀντιόχεια.*] Ala-
a banda, urbs Cariae, quae aliquando *Antiochia* dicta fuit, subiacebat duobus tumulis, seu collibus utrinque in acclive surgentibus ita ut speciem aselli clitellis instrati referret: regio vero erat plena scorpiis. Unde non illepide Apollonius Malacus apud Strabonem libro decimo quarto inquit: *Alabandam esse asellum scorpiis onustum.* Duas huius nominis Carum civitates celebrat Auctor noster, cum apud reliquos scriptores una tantum celebretur. Alteram, inquit, nomen adeptam esse ab Alabando Caris ex Callirrhoe filio, qui post equestrem victoriam *Alabandus* vocatus est. Cares enim sua lingua *ala* equum, *banda* vero victoriam vocabant, quem Alabandeis (sic huius urbis Cariae oppidanos vocat Cic. Epist. ad Memm. lib. 13. Epist. 56.) pro Deo coluere, auctore eodem de Nat. Deorum lib. 3. ubi eosdem *Alabandos* appellat. Libet eius apponere verba. Sunt enim eius omnia auro contra chara: *Nec vero*, inquit ille, *vulgi, atque imperitorum inscitiam despicere possum, cum ea considero, quae dicuntur a Stoicis. Sunt enim illa imperitorum, piscem Syri venerantur, omne fere genus bestiarum Aegyptii consecraverunt. Iam vero in Graecia multos habent ex hominibus Deos, Alabandum Alabandi, Tenedi Tenen, Leucotheam, quae fuit Ino, et eius Palaemonem filium, cuncta Graecia Herculem, Aesculapium, Tyndaridas, Romulum nostri, aliosque complures, quos quasi novos et adscriptitios civeis in coelum receptos putant.* Apud eundem libro citato non inurbane Stratonicus, cum quidam ei molestus Alabandum suae urbis conditorem Deum esse confirmaret, Herculem negaret: *Ergo*, inquit, *mihi Alabandus, tibi Hercules sit iratus.*

— *Ἔστι καὶ ἑτέρα πόλις Καρῶν εὐτυχεστάτη*, etc.] Memorat Topographus aliam Carum urbem Alabandam felicissimam, a qua paroemia, ut ipse inquit, *Ἀλάβανδα Καρῶν εὐτυχεστάτη*, i. e. *Alabanda Carum fortunatissima.* De qua paroemia vide Erasmum: at civitatem Iuv. Sat. 3. v. 70. ut luxui ac deliciis deditam celebrat:

Hic Andro, ille Samo, hic Trallibus, aut Alabandis,
Esquilias, dictumque petunt a vimine collem.

Sed non ideo sequitur, fuisse duas Alabandas Cariae civitates, ut inquit Auctor noster: at Herodot. nos docet lib. 7. c. 195. fuisse Alabandam in Caria, ac lib. 8. c. 136. aliam in Phrygia celebrat. Quam vero intelligat Iuvenal. nescio.

— *Ἔνθεν καὶ παρὰ Ῥωμαίοις, βάνδον τὴν νίκην φασίν.*]
57 b Cum prius dixisset *bandum* Carum lingua significare victoriam,

nunc, inquit, inde quoque apud Romanos *bandum* victoriam dicunt, sed eum utpote Romanae linguae ignarum fefellit opinio. Suidas inquit Romanos signum militare vocasse *bandum*; sed non victoriam. Eius ecce tibi verba: *Βάνδον, οὕτω καλοῦσι Ῥωμαῖοι τὸ σημεῖον τὸ ἐν πολέμῳ·* id est, *Bandum, sic vocant Romani signum in bello.* Etiam Suidas fallitur, sed potuit aetate Suidae sic vocari inter aliquos populos Romanis obedientes. Nemo enim etsi infrunitus negabit signum militare, quod Hispani vocant *bandera*, ab hoc nomine *bandum* deduci, quin etiam *bando* vocant decretum militare per praeconem promulgatum, ac cum quis sequitur partes vel Caesaris, vel alterius, dicunt, *Sigue el bando de César*, ac si dixeris, sequitur vexillum Caesaris.

— *Ἐξ οὗ καὶ Ἀλαβανδιακὸς σολοικισμός*, etc.] Inquit ab Alabandis dici *soloecismum alabandiacum*, quod erat cum quis *ne* prohibitivo utitur pro *non* negativo, ut est in versiculo illo, quem innominato auctore affert, qui invenitur Il. 15. v. 41. Illud vero adducit ex Philoxeno in Odysseam. Nec mirum, cum Alabanda sit Carum civitas, quos *βαρβαροφώνους* vocat Hom. Il. 2. v. 867. Eiusdem farinae est *ἀλαβανδικὸν σύγγραμμα*, i. e. *Alabandiacum syngramma*, i. e. *opus*, de quo sis vide Erasmum in Adagiis.

Ἀλάβαστρα, πόλις Φρυγίας.] Alabastra, urbs Phrygiae ex Herodoto, apud quem nulla huius urbis fit mentio, sed Alabandae Phrygiae, quam memorat lib. 8. c. 136. ideo suspicor fuisse *μνημονικὸν ἁμάρτημα* ex nominis similitudine: Alabastra vero urbs Phrygiae nemini, quod sciam, praeter Stephanum memoratur.

— *Ἐν ταύτῃ λίθος διάσημος.*] Innuit Alabastrae urbis Phrygiae esse lapidem celebrem, h. e. alabastritem, ab hac urbe nomen adeptum: at cum Alabastram Phrygiae urbem nemo praeter Stephanum celebret, et Ptolemae. Geographiae lib. 4. c. 5. memoret Alabastram Aegypti urbem, et Alabastrinum montem, verosimilius est vel ab urbe, vel a monte Aegypti Alabastritem lapidem nomen accepisse; quod etiam videtur confirmare Plinius Nat. Hist. lib. 36. c. 22. ubi *Alabastritem Aegyptium* vocat, quem libro citato c. 8. circa Thebas Aegyptias, et Damascum Syriae nasci asserit. Est genus lapidis candidi, quem Hispani *alabastro* vocant, cuius frequens in regiis templis et palatiis usus. Caeterum ridiculi mihi videntur, qui alabastrum vas a verbo Graeco *λαμβάνω*, i. e. *capio*, et ab *α* privativo deducunt, cum a lapide, ex quo fit, possit denominari.

Ἀλαβὼν, πόλις, καὶ ποταμός.] Alabon Steph. est urbs et 58
fluvius, sed ubi terrarum sit, nobis divinandum relinquit; nos a

vero a formicis edocti, quae vacua horrea non intrant, alio divertamus, ariolis hanc urbem et fluvium relinquentes.

Ἀλαζὼν, ἔθνος ὅμορον τοῖς Σκύθαις.] Alazon est nomen gentis Scythis finitimae, quod o *mega* servat in obliquis, ut ab adiectivo ἀλαζὼν, i. e. *arrogans, ostentator*, differat. Huiusmodi gens inter omnes gentes invenitur, quae ab Aeolo ventorum rege originem sine dubio trahunt. De illis agit Eust. ad Il. 2. v. 856. quos Hom. *Halizones* vocat Il. versuque citato.

Ἁλαὶ, πόλισμα Βοιωτίας· Παυσανίας πέμπτῳ.] Halae, oppidulum Boeotiae ex Pausaniae libro quinto. Eius meminit Pausan. lib. 9. h. e. in Boeoticis, non lib. 5. hoc est in Eliacis. Ecce eius verba: *Ἐν δεξιᾷ δὲ τοῦ ποταμοῦ Βοιωτῶν ἔσχατοι ταύτῃ πόλισμα οἰκοῦσιν Ἁλὰς ἐπὶ θαλάσσῃ, ἣ τὴν Λοκρίδα ἤπειρον ἀπὸ τῆς Εὐβοίας διείργει*, i. e. *Ad dexteram fluminis* (Platanii) *Boeotorum extremi hic oppidulum Halas inhabitant, ad mare, quod Locrorum continentem ab Euboea dividit.*

58 — *Κτῆμα Κιλικίας.*] Possessio Ciliciae. Quod si malueris
b legere *κτίσμα Κιλικίας*, i. e. *opus Ciliciae*, per me licet; ac posteriore saepe utitur Epitomator noster.

Ἀλαλκομένιον, πόλις Βοιωτίας.] Alalcomenium, urbs Boeotiae Epitomatori nostro, vicus dicitur Pausaniae in Boeoticis seu lib. 9. ac num. plur. et foem. gen. Audi eum loquentem: *Ἀλαλκομεναὶ δὲ, κώμη μέν ἐστιν οὐ μεγάλη*, etc. id est: *Alalcomenae vero non magnus est vicus, iacet vero ad imos pedes montis haud valde editi. Loco nomen datum ab Alalcomene viro indigena, sub quo Minervam enutritam fuisse ferunt. Dixere alii Alalcomeniam Ogygi filiam fuisse. ulterius a vico plano in loco factum fuit Minervae templum, et signum antiquum ex ebore etc.*

— *Οὐ γὰρ παρὰ τὸ ἀλαλκεῖν, ὡς Ἀρίσταρχος.*] Optime argumentatur Epitomator noster adversus Aristarchum de Minervae Alalcomeneidis nomine, de qua videsis Ioseph. Scaliger. in Euseb. Caesariens. Chron. Num. 229. et Iulianum Aurelium de cognominibus Deorum.

59 — *Τιμᾶτε.*] Lege *τιμᾶται*. Irrepsit enim vitium vel incuria
a impressoris, vel inertia transcriptoris.

Ἀλαμανοὶ, ἔθνος Γερμανοῖς πρόσχωρον.] Alamani, gens Germanis finitima, quae toti Germaniae nomen dedit, quandoquidem nunc de eius nomine *Alemannia* dicitur, de cuius etymo non convenit inter Criticorum filios. Servius ad Georgic. lib. 4. v. 271. inquit: Alemanos dici populos habitantes iuxta Lemannum fluvium, apud quem pro *Lemannum fluvium*, legendum est, *Alemannum fluvium*. Aliter enim paronomasia non cohaeret. Idem error reperitur etiam apud Isidor. Origin. lib. 9. c. 2. Agathias vero lib. 1. ex Asinio Qua-

dratio videtur rem tanquam acu tetigisse. Inquit enim, esse homines convenas et permistos, et hoc valere apud eos eorum nomen Alemanni, quod corruptum est ex vulgari *allemannen*, quod sonat *omnes homines* apud eos. Ex eodem fere fonte est etiam Germanorum nomen. *Guermannen* enim sonat belli homines, *hombres de guerra* dicunt Hispani, etsi Strabo lib. 7. inquit a Romanis Germanos vocatos fuisse, cum eos fratres esse Gallorum vellent ostendere. Tacitus in aureo suo de Germania libello existimavit αὐτόχθονας esse. Sic enim ille: *Quis porro praeter periculum horridi et ignoti maris, Asia, aut Africa, aut Italia relicta Germaniam peteret? informem terris, asperam coelo, tristem cultu, adspectuque, nisi si patria sit.* Caesar Belli Gallici Comment. 7. auctor est suo aevo Deorum numero solos duxisse, quos cernebant, aut quorum opibus aperte iuvabantur, Solem, et Vulcanum et Lunam. Unde Cluv. Germaniae Antiquae lib. 1. c. 29. conatur probare eos agnovisse *Catholicae Triadis mysterium*. Eadem phrenitide D. Ioan. de la Portilla Duque in libro, quem de Cruce, Hispanica lingua conscripsit, conatur probare Iacobum Patriarcham, et Pseudoprophetam Mahomedem crucem adorasse. Quae quando uterque illorum scripserunt, pace eorum dixerim, vel dormitabant, vel delirabant. Quasi huiusmodi deliramenta religioni Christianae vires adderent, quae sua adolescentia adeo fuit robusta, ut omnia religionum monstra sustulerit. At illa Cluverii, ac D. Ioannis de la Portilla magis movent risum, quam stomachum. De Germania vero videsis Taciti aureum libellum de situ, moribus et populis Germaniae, et Cluver. German. Antiquam.

Ἀλαρόδιοι, ἔθνος περὶ τὸν Πόντον.] Alarodii, populi circa Pontum, ut Herodotus inquit, sed fallitur. Herodotus enim lib. 3. celebrat Alarodios una cum Mantienis et Saspiribus, ubi nulla Ponti fit mentio; at lib. 7. c. 79. inquit Alarodios et Saspires eodem, quo Colchi ornatu militasse, ideo verosimile videtur fuisse populos prope Colchos; sed quia Colchis terminabatur ab occasu Ponti Euxini parte, auctore Ptolemaeo Geographiae 59
lib. 5. c. 10. ideo inquit Auctor noster, Alarodios populos esse gentem circa Pontum.

Ἀλανὸς, ὄρος Ἁρματίας.] Alanus, mons Harmatiae, pro ὄρος Ἁρματίας, lege ὄρος Σαρματίας, i. e. *mons Sarmatiae*. Qui error Typographo vel transscriptori referri debet; qui sigma praecedentis dictionis subsequenti etiam adhibuerunt pronunciatione. Translatitius quippe error in huiusmodi dictionibus, cum eadem litera est ultima praecedentis dictionis et prima subsequentis. Alanus vero mons nemini, quod sciam, celebratur.

Ptolemaeus Geographiae lib. 6. c. 14. celebrat Alanos montes Scythiae intra Imaum montem, quae ab occasu Sarmatia Asiatica terminabatur, ut idem est auctor libro capiteque citato.

"Αλβα, πόλις Ἰταλίας, etc.] Alba, urbs Italiae olim celeberrima, utpote quae suos habuerit Reges, ac cum stetisset per quadringentorum annorum spatium tandem eversa fuit a T. Hostil. Rom. rege, ac eius cives Romam traducti, quae tunc temporis eius ruinis crevit, ut refert Livius lib. 1. c. 29. Non possum non laudare Romanos, qui ex hostibus devictis socios ac cives faciebant. Hispani expellendo cives suos indigenas ex sua Arabia felici desertam Arabiam fecere. Epitomator noster inquit, Albam condidisse Latinos a Lavinio oriundos, qui Troes, i. e. Troiani erant. Livius libro citato auctor est, Ascanium Aeneae filium eius conditorem fuisse, quem sequitur Virgil. Aeneid. lib. 5.

—— haec certamina primus
Ascanius, longam muris cum cingeret Albam
Retulit, et priscos docuit celebrare Latinos.

— Ἔστι καὶ ποταμὸς "Αλβας, ὁ νῦν λεγόμενος Τίβερις.] Ethnicographo fluvius *Abas* dicitur qui postea *Tiberis*, alludit ad nomen Latinum *Albula*. Sic enim prius dicebatur, antequam Tiberinus rex, ut inquit noster, in eo mortuus fuisset, a quo postea nomen accepit. Utrumque testatur Ovidius Fast. lib. 2. v. 389.

Albula, quem Tiberim *mersus Tyberinus in unda*
Reddidit, hibernis forte tumebat aquis.

Videsis, quae in Tiberis annotamus.

— Ὡς καὶ οἶνος Ἀλβανὸς, ἡδύς τε, καὶ καλός.] Vinum Albanum celebrat etiam Strabo Geographiae lib. 5. Plinius lib. 14. c. 7.

— Λέγεται καὶ Ἀλβανὸς ἐν Ἰταλίᾳ τόπος.] Locus iste in Italia dictus *Albanus*, in quo sacrificia fiebant, non fuit alius, nisi mons Albanus, ubi erat templum Iovis Latialis, cui sacrificia illa fiebant, quo Latini quotannis ad ferias Latinas conveniebant, de quo vide Dionys. Rom. Hist. lib. 4.

60 — Καὶ λίμνη Ἀλβανίς.] Palus Albanis, Latinis dicitur *La-*
a *cus Albanus*, ut mons Albanus, nemus Albanum; at Lacus erat in nemore, ut apparet ex Livii lib. 5. c. 15. ubi inter prodigia (quae enim Livius plus quam reliqui omnes Historici) refert. Lacum in Albano nemore sine ullis caelestibus aquis, causave qua alia, quae rem miraculo eximeret, in altitudinem insolitam crevisse.

Ἀλβανία, χώρα πρὸς τοῖς ἀνατολικοῖς Ἴβηρσι.] Albania regio ad orientales Iberos. Nam Iberes, seu Iberi, et aut etiam oc-

cidentales, qui alio nomine *Hispani*, regio Iberia, seu Hispania dicitur. Albaniae incolae, auctore Strabone lib. 11. habitabant inter Iberos orientales et mare Caspium. Ab incolis *Albania* nunc vocatur *Zuiracha*, ab aliis *Garzena*, quod aruspicinae eius incolae sint intenti. Nam quos nos, inquit Niger in eiusdem descriptione, *aruspices* vocamus, Hebraei *Garazenos* vocant. Fallitur bonus vir in rebus Geographicis, sed in lingua Hebraica suam ignorantiam patefecit. Haruspices possunt dici Hebraice גזרים *gazerim*, a verbo גזר *gazar*, id est *secuit*, *abscidit*, ac si diceres *sectores*, quorum fit mentio Daniel. c. 2. v. 27. Ergo si paronomasia observanda est, *Gazareni* vocandi erant, non *Garazeni*. Neque ideo Albaniae incolarum nomen a lingua Hebraea trahendum est, quae nihil cum Albania, neu cum eius incolis commune habet. Eius descriptionem habes apud Ptolemaeum Geographiae lib. 5. c. 12.

Ἀλβίων, νῆσος Βρεττανική.] Albion, onis, *insula Brettanica*, id est, *Brittannica*, de qua videsis, quae suo loco annotamus.

Ἄλγιδος, πόλις Ἰταλίας.] Algidus, urbs Italiae, quae Straboni lib. 5. dicitur *Algidon* ac urbecula vocatur. Memoratur etiam eodem nomine Dionysio Antiquit. Rom. lib. 10. At Algidus non solum fuit urbs Italiae, sed etiam mons, cuius nomen exprimit eius etymon. Itaque *gelidus Algidus* non illepide dicitur Venus. Poëtae carm. l. 1. Od. 21.

Quaecunque aut gelido Algido,
Nigris aut Erymanthi
Sylvis, aut viridis Cragi.

Ἀλεξάνδρεια, πόλεις ὀκτωκαίδεκα.] Octodecim huius nominis urbes memorat Epitomator noster. Sane nobis labor, tibi taedium foret de omnibus anquirere. Quare de Alexandria Aegyptia aliqua notatu digna apponemus, utpote quae fuerit omnium celeberrima. Igitur Alexandria Aegyptia ab Alexandro Macedone, a quo nomen habet, condita fuit, ac ne quid ad gloriam deesset, eius locum per somnium Alexandro designatum fuisse fabulabantur. Haec enim erat veterum Ethnicorum consuetudo, ut urbium et gentis primordia ad Deos deferrent, quo augustiora felicioraque essent, quae quamvis poëticis fabulis quam simillima forent, pro veris tamen habita sunt. Tanta fuit et plebis stultitia, et hominum calliditas. Fuerunt diversa eidem indita nomina. Non solum enim vocata fuit *Alexandria Aegyptia*, sed etiam *Likyssa*, *Rhacotis*, *Pharos*, *Leontopolis*, quod Olympiadis venter Leonis imagine notaretur, id quod ad Alexandri gloriam fictum fuisse arbitror. Romani eam vocavere *Augu-*

stam, *Iuliam*, *Claudiam*, *Domitianam*, de horum Imp. nomine; a Graecis dicebatur *Alexynteria*, et κατ᾽ ἐξοχὴν πόλις, i. e. *urbs*, ut sic fama aequaretur Athenis, et Romae, quae hoc nomine per antonomasiam insignitae fuere. Troia quoque apud Homerum πόλις, i. e. *urbs* sine ullo epitheto vocatur. Unde Alexander φιλόμηρος sic Alexandriam appellavit, ut refert Eust. ad Il. 2. Fuit regia Aegypti sedes, et metropolis. Celeberrimum habuit totius Ethnici orbis, dempto Rom. Capitolio, Serapidis templum. Eam quoque Ptolemaeus Philadelphus bibliotheca, quae septuaginta voluminum millia habebat, decoravit; at illam magis illustrarunt celebres eruditione et sapientia viri eius cives, inter quos explendescunt Philo Iudaeus, de quo paroemia illa, *aut Philo platonizat, aut Plato philonizat*; Appio grammaticus, quem Tiberius Caesar *Cymbalum mundi*, Plinius *publicae famae tympanum* vocavit; Didymus Grammaticus, Claudius Ptolemaeus, etsi alii huic Pelusium patriam fuisse dixere; Appianus Historicus ideo Alexandrinus dictus; Origenes, de quo fertur illud: *Ubi bene, nemo melius, ubi male, nemo peius*; Clemens Alexandrinus Stromatum auctor; Athanasius, Cyrillus, Didymus caecus, et alii, quorum nomina nunc mihi non occurrunt. Hodie Alexandria a Turcis, sub quorum imperio gemit, vocatur *Scanderia*, corrupto nomine ex Alexandri nomine, cuius cadaver ex Memphi huc translatum fuisse narrat Quint. Curtius lib. 10. c. 10. quod in urbis quoque gloriam cessit. Bibliotheca Ptolemaei adeo celebris, dum sub Iulio Caesare diripitur urbs, conflagravit, auctore Amm. Marcellino lib. 22. c. 41. Fuisse olim totius orbis maximum emporium testatur Strabo lib. 17. ad cuius portum Ptolemaeus (alii id tribuunt Cleopatrae reginae) excogitavit turrim excelsam, quae *Pharos* ab insula eiusdem nominis prope Alexandriam vocata fuit, praelucendi navibus nocturna suggerens ministeria, a qua huiusmodi turres in posterum eodem nomine insignitae fuerunt. Vigente in oriente religione Christiana, Patriarchatus sede insignita fuit Alexandria, de quo videsis quae in Antiochia annotamus.

61 — Ἐλέγετο δὲ κατ᾽ ἐξοχὴν πόλις, etc.] Alexandria Aegyptia per excellentiam dicebatur πόλις, i. e. *urbs*. Quatuor urbes praecipue hoc privilegio gavisae sunt, de quibus vide, quae in nota praecedenti annotavimus.

— Ἐκλήθη δὲ ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν Σεβαστή, etc.] Sub Romanis vocata est *Sebasta*, h. e. *Augusta*, *Iulia*, *Claudia*, *Domitiana*, de nominibus Imperatorum Augusti, Iulii, Claudii, Domitiani, ut supra annotavimus; sed non credo a Romanis
61 b vocatam fuisse *Alexynteriam*, ut inquit noster; pro quo legen-

dum Ἀλεξητηρίαν, i. e. *Alexiteriam*, h. e. arcentem mala, ac remedia praestantem.

— *Τρισκαιδεκάτη, ἐν Μακαρήνῃ, ἣν παραῤῥεῖ*, etc.] Recenset Topographus tertiam decimam Alexandriam in Macarena regione: at cum huius regionis nemo praeter Topographum meminerit, atque Isid. Characenus celebret civitatem Alexandriam in Sacasena regione, sine dubio pro *ἐν Μακαρήνῃ* legendum est *ἐν Σακασήνῃ*, quod etiam confirmat Salmasius in Solin. fol. 794.

— *Ἑπτακαιδεκάτη, ἐν τῇ Σογδιανῇ, παρὰ Παροπανισώδαις*.] Memorat Ethnicographus septimam decimam Alexandriam in regione Sogdiana prope Paropamisadas. Pro *Παροπανισώδαις* enim legendum est *Παροπαμισάδαις*. Sic quippe apud alios legitur id nominis. Plinius Nat. Hist. lib. 6. c. 16. inquit in ultimis Sogdianorum finibus *Alexandriam* ab Alexandro Magno conditam, ibique ab ipso, Hercule, libero patre, Semiramide et Cyro, quos Alexander aemulabatur, aras constitutas fuisse; sed praestat eum audire sua ipsius lingua loquentem: *Ultra Sogdiani, oppidum Panda, et in ultimis eorum finibus Alexandria, ab Alexandro Magno (oppidum) conditum; Arae ibi sunt ab Hercule, ac Libero patre constitutae, item Cyro et Semiramide, atque Alexandro: finis omnium eorum ductus ab illa parte terrarum, includente flumine Iaxarte, quod Scythae Silyn vocant. Alexander, militesque eius, Tanaim putaverunt esse. Transcendit eum amnem Demonax Seleuci et Antiochi regum dux, quem maxime sequimur in iis, arasque Apollini Didymaeo statuit.* Apud Plinium forsitan nomen illud oppidi Panda corruptum est, pro quo apud Ptol. Geogr. lib. 6. c. 12. inter Sogdianorum oppida memoratur Vandabanda.

62 a

20

— *Ὡς ἐν τῷ τρίτῳ Πτολεμαῖος ἀποφαίνεται.*] Ut in tertio scilicet libro Ptolemaeus ostendit. Hic Ptolemaeus, de quo loquitur noster, forte est Ptolemaeus rex successor Alexandri, qui eius historiam scripsit. Nam Ptolemaeus Cosmographus Alexandriam Sogdianorum Geographiae libro 6. c. 12. non lib. 3. ut inquit noster, celebrat.

— *Νικάνωρ δὲ ὁ Ἑρμείου ἐν τῇ περὶ Ἀλεξανδρείας*, etc.] Memoratur ab Epitomatore Nicanor Hermiae filius, qui fuit Alexandrinus et *Stigmatias* dictus, auctore Suida in *Νικάνωρ*.

62 b

— *Ἔστι καὶ Ἀλεξάνδρεια βοτάνη, καὶ φυτόν.*] Est *Alexandria* etiam herba et planta, quae ab aliis *Alexandra* dicitur, ex qua coronabatur Alexander in certaminibus. Haec erat laurus Alexandria, teste Dioscoride lib. 4. cuius ecce tibi verba: *Δάφνη Ἀλεξάνδρεια*, etc. h. e. *Laurus Alexandria*, quam alii *Ide-*

64 *Ἀλισάρνα, πόλις Τρωάδος χώρας.*] Alisarna, urbs Troa-
b dis regionis, quae *Haliserne* dicitur Plinio lib. 5. c. 30. alia Alisarna in Caria memoratur Straboni lib. 14.

Ἀλκομεναί, πόλις ἐν Ἰθάκῃ τῇ νήσῳ.] Alcomenae, arum, urbs in Ithaca insula, quam Plutarch. in Quaest. Graecis *Alalcomenas* vocat, sic dicta ab *Alcomeneo* Boeotiae oppido, ubi Anticlea Ulyssem peperit. Quare Ulysses *Alcomeneus* dicitur ab Alcomenis Ithacae praecipua urbe, ut inquit noster.

Ἀλλάλια, πόλις ἐν Κύρνῳ τῇ νήσῳ.] Allalia, urbs in Corsica insula ex Herodoto, apud quem lib. 1. c. 165. memoratur. Hanc Phocenses vaticinio condiderunt, ac viginti post annos in eam se contulerunt, relictis suis sedibus Medorum servitutem metuentes, sed ea iterum relicta in Rhegium migrarunt, ut rerum monumentis tradit idem Auctor libro capiteque citato, apud quem per unum λ tantum scribitur *Ἀλαλίη*.

65 *Ἀλλάρια, πόλις τῆς Κρήτης.*] Alloria, urbs Cretae, cu-
a ius nulla apud alios, quod sciam, fit mentio, praeter litterarum ordinem locum occupavit.

Ἀλμήνη, πόλις πρὸς τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ.] Almene, urbs ad Euxinum Pontum ex Arrhiano, qui in Periplo Ponti Euxini, eius meminit, sed *Harmene*, non *Almene* ab eo vocatur, praeter litterarum ordinem locum obtinet.

Ἀλλόβρυγες, ἔθνος δυνατώτατον Γαλατικόν.] Allobryges, seu Allobriges, seu Allobroges, fuere populi *Galatici*, h. e. *Gallici* potentissimi, de quorum situ non convenit inter scriptores. D. M. Niger Geograph. Comment. 4. eos inter mediterraneos Galliae populos describit, in regionis parte, quae nunc *Delphinatus* vocatur, ac *Viennenses* hodie appellari inquit. Alexandrinus in suo Geographico Lexico, Sabaudos esse affirmat. Ptolemaeus Narbonensi provinciae assignat. Strabo Alpium convalles colere asserit; alii aliter sentiunt. Sic omnes pene res humanae procedunt. De omnibus lis est; nihil certum inter nos, nisi mors. Et miramur Carneadem de omnibus dubitasse; ego etiam meum *ἐπέχω* amo; cum nihil luce clarius sit, ac tamen non convenit, quid Lux sit, nec inter plerosque medicos, quid Acetum sit.

65 *Ἀλμωπία, χώρα τῆς Μακεδονίας.*] Almopia, regio Mace-
b doniae, quam incolebant Almopes, ex Lycophrone, apud quem *Almonia*, non *Almopia* legitur; ac etiam eius Scholiastae Almonium, urbs Macedoniae, non regio dicitur. Eam inter Macedoniae civitates memorat Const. Porphyrog. de Them. lib. 2. Them. 2. utrum vero noster ex Lycophrone, an Lycophron ex nostro Auctore corrigendus sit, tuum esto, Lector, iudicium.

Ἀλόπη, πόλις Τόντου, ἀφ' ἧς Πενθεσίλεια] Cum duas urbes, alteram Thessaliae, alteram Atticae, nomine Alopen celebraverit, tertiam nunc Alopen urbem Ponti celebrat, ex qua, ut inquit, fuit Penthesilea illa apud Poetas decantata, ubi pro *Τόντου* lege *Πόντου*.

— *Ἐλθόντ' ἐξ Ἀλόπης, ὅθ' Ἀμαζονίδων γένος.*] Citat Epitomator noster carmen istud ex Homero, ac si esset Homericum, apud quem non invenitur; forte erat ex illis, quae Aristarchus ex Homericis expunxit. Noster in eundem errorem duxit Eustathium ad Il. 2. v. 682. qui eius meminit ac si esset Homericum, nec non Salmasium in Solinum fol. 810. in quo pro *ὅθ'* lege *ὅτ'*. Dictio enim quae sequitur spiritu aspero non notatur, sed leni. Hoc Homeric. carmen sic conabatur legendum Ephorus apud Strab. l. 12.

— *Ἔστι δὲ καὶ Ἀλπεύς.*] Lege *ἔστι δὲ καὶ Ἀλοπεύς*. Deest enim *o* vel impressoris inertia, vel transscribentis incuria.

Ἁλόνησος, περὶ ἧς Φίλιππος, καὶ Ἀθηναῖοι διεφέροντο.] 66 a
Halonesus, ac si diceres maritima insula. Duas huius nominis insulas celebrat: alteram, de qua Philippus et Athenienses decertarunt, quae ubi locorum fuerit, silentio praeterit; alteram Ioniae, quam Strabo lib. 13. Mela lib. 2. c. 7. memorat. Eam aliquando, maribus caesis foeminae tenuisse dicuntur, auctore Mela libro capiteque citatis.

Ἄλος, πόλις Ἀχαΐας, καὶ Φθιώτιδος.] Alos, urbs Achaiae et Phthiotidis. Achaia et Phthiotis eadem erat regio. Sunt verba illa desumpta ex Strabonis lib. 9. Audi eum loquentem: *Ὁ δὲ Φθιωτικὸς Ἄλος ὑπὸ τῷ πέρατι κεῖται τῆς Ὄθρυος ὄρους πρὸς ἄρκτον κειμένου τῇ Φθιώτιδι*, etc. id est, *Phthioticus vero Alos iacet sub finem Othryos montis versus septentrionem imminentis Phthiotidi, contermini vero Tymphresto monti et Dolopibus, illinc vero pertingentis ad vicina Maliaco sinui loca, distat vero Alos (utroque genere effertur et mascul. et foem.) ab Itono circiter LX stadia: condidit vero Athamas Alon. Superiacet autem campo Crocio, alluente eius muros Amphrysso amne. Sub Crocio campo Thebae sunt Phthiotides, et ipsa regio dicitur Phthiotis et Achaica.* Quare non possum non mirari Vossium ad Melae lib. 2. c. 3. v. 56. qui sollicitat nostri Auctoris verba illa *ὑπὸ τῷ πέρατι τοῦ Ὄθρυος*, ac illa conatur suo modo legere, cum sint ipsissima Strabonis, ac nullo additamento indigeant, ut intelligantur. 66

— *Δύο δὲ Παρμενίσκος ἄλους ἱστορεῖ· τὸν μὲν*, etc.] Duos b
Alos ex Parmenisco refert, alterum Maliacum sub Achille, cuius nota praecedenti fit mentio; alterum vero sub Protesilao, cuius etiam meminit Strabo libro 9. uterque erat Phthioticus. Nam

Phthii dicebantur, qui sub Achille, sub Protesilao, sub Philocteta erant, qui ad Troiam in Graecorum auxilium iere.

— *Λέγεται καὶ ἀρσενικῶς, καὶ θηλυκῶς.*] Urbs Alos et mascul. et foem. genere dicitur, quod ex Strabonis lib. 9. habet, cuius verba paulo ante attulimus.

— *Καὶ Ἄλπεια ὄρη, καὶ Ἄλβια.*] Alpini, seu Albini montes, qui Latinis dicuntur *Alpes*, sunt satis noti, et adhuc hodie nomen retinent, qui Italiam a Germania et Gallia, tanquam muro quodam separant, sic dicti a nivium candore. Olim enim Sabini *alpum* dixere, quod Latini *album*, auctore Festo in Album, de quibus vide Strabonem lib. 4. et alios.

Ἀλπηνοὶ, κώμη πλησίον Θερμοπυλῶν, etc.] Alpeni Auctori nostro plur. num. est pagus prope Thermopylas, et Locrorum metropolis ex Herodoto, qui lib. 7. inquit: *Alpenos esse pagum prope Thermopylas*, at Locrorum metropolim *Alpenum* vocat, quam versus Melienses locat.

67 a *Ἀλύβας, τοῦτον οἱ μὲν Μεταπόντιον ἤκουσαν τῆς Ἰταλίας.*] Alybas iuxta alios est Metapontium Italiae, iuxta alios est Thraciae urbs. Priorem sententiam confirmat Tzetzes Chiliade 12. N. 404. cuius sunt verba: *Ἀλύβας δὲ ἡ Μετάποντος πόλις Ἰταλίας*, i. e. *Alybas vero est Metapontus urbs Italiae:* eodem modo Latini Scriptores, Plinius et alii. Olim *Metabum* dicebatur, nunc *Torre di mare*, auctore Cluv. Ital. Antiquae lib. 4. aliquod mendum suspicor esse in Stephani verbis. Non solet enim uti illa phrasi. Si res foret mei arbitrii, sic illa legerem: *Ἀλύβας, τοῦτον οἱ μὲν Μεταπόντιον τῆς Ἰταλίας λέγουσι, ἢ καλοῦσι, τινὲς δὲ*, etc. h. e. *Alybas, hunc alii quidem Metapontium Italiae, vel dicunt, vel vocant, aliqui vero, etc.* alio etiam modo poterant legi, ut phrasis illa Auctori nostro insolens evitaretur; sed hoc est Andabatarum more pugnare, dum novi codices veram lectionem non indicant.

Ἀλύβη.] Alybe, quae regio, et ubi locorum sit, nobis, ut solet, divinandum relinquit, ac affert carmen illud innominato auctore, quod invenitur apud Homerum Il. 2. v. 857. discrepantes sunt auctorum sententiae circa regionem, et lectionem
67 b carminis, ut videre est ex Strabonis lib. 12. et ex Eustathio ad idem carmen, nec non apud Auctorem nostrum, ut annotavimus praecedentium notarum pag. 65. Eustathius has habet: *ἐξ Ἀλύβης, ἐξ Ἀλύβων, ἐκ Χαλύβων, ἐξ Ἀλόπης, ἐξ Ἀλόβης, ἐκ Καλύβης.*

— *Οἱ ταύτην οἰκοῦντες*, etc.] Fallitur Epitomator, cum ex Strabone inquit *Alybes* vocatos fuisse, qui nunc *Chaldaei*, Nam Strabo lib. 12. inquit *Chalybes* antiquitus vocatos fuisse

qui nunc *Chaldaei.* Eius sunt verba: *Οἱ δὲ νῦν Χαλδαῖοι, Χάλυβες τὸ παλαιὸν ὠνομάζοντο*, id est, *Qui nunc Chaldaei, Chalybes antiquitus nominabantur.*

— *Ὅστις μὲν κέλχην*, etc.] Est versiculus Euphorionis, ubi pro *κέλχην* lege, *κελέβην*, i. e. *poculum.* Id enim exigit epigraphe fabulae Euphorionis ab Stephano citata *ποτηριοκλέπτης*, i. e. *poculi-latro*, in qua quaerebatur, qui abstulerat poculum illud *ex Alybe*, i. e. *argenteum*, ubi erant argenti fodinae, iuxta Homeri sententiam.

Ἀλώνη, νῆσος πρὸς τῇ Κυζίκῳ, etc.] Alone, insula prope Cyzicum, quae *Neuris* et *Prochone* vocabatur, quam memorat Plin. Nat. Hist. lib. 2. c. 87. inter eas, quae repente apparuere. Fuerunt vero Delus, Rhodus, Melon, Anaphe, Nea, Thera, Therasia, Thia et Alone.

Ἀλωπέκη, δῆμος τῆς Ἀντιοχίδος φυλῆς.] Alopece, seu 68 a
Alopecae, arum, populus, i. e. oppidum Antiochidis tribus Suidae, Harpocrationi et aliis membratus, nullam ob aliam rem celebrandus, nisi quod fuerit patria Socratis, auctore Laërtio in Socrate. Quum semper in animo habuerim ea referre, quae notatu digna sunt; dummodo non fuerint *ἀπροσδιόνυσα*, iam quando in Socratis mentionem incidi, non possum non referre, quae de eo notatu digna mihi visa sunt. Fuit igitur Socrates, Pythiae testimonio, omnium sapientissimus, cum semper in ore haberet, *se tantum* Unum *scire*, *se* Nihil *scire.* Atque cum nihil memoratu dignum scripserit, tamen fuit omnium Philosophorum celeberrimus, mea quidem sententia, quod Plato in suis dialogis eum frequenter introducit loquentem. Eum Ethnici miris extollebant laudibus; nec illi obfuit aversae Veneris amor, cum Archelao magistro, uxoris, cum Alcibiade, mariti officiis functo. Duas habuit uxores, Xanthippen et Myrtonen Aristidis Iusti filiam: illa ab omnibus decantatur, haec parum celebris est. Nominis enim fama fortunae quoque ludibrio est. Adversus eum conscripsit Aristophanes celebrem illam comoediam, quae nunc extat, cui epigraphen fecit *Νεφέλαι*, i. e. *Nubes*, in qua ab eo *Melius* vocatur; qua de re in *Μῆλος* agemus. Primus Philosophorum damnatus fuit iudicum 281. sententiis; eius accusatores fuere Anytus et Melitus, Lycone oratore. Crimen fuit, quod, quos Athenienses crederent esse Deos, ipse non crederet. At postea Athenienses poenitentia ducti eum aerea imagine publice honorarunt, ex accusatoribus Melitum morte, reliquos exilio multarunt. Sed ad Spartam nostram redeamus, his relictis.

— *Ἀλωπεκῆθε, Ἀλωπεκῆς.*] Pro *Ἀλωπεκῆθε* lege *Ἀλωπε-*

κῆνδε; pro Ἀλωπεκῆς lege Ἀλωπεκῆσιν. Haec enim est horum localium forma, ut videre est in Ἀγγελῇ, et alibi saepe.

68 b Ἀλωπεκία, νῆσος· Στράβων ἑνδεκάτῃ,] Alopecia, insula ex Strabonis libro undecimo, qui eam locat ad Maeotim paludem, quae etiam *Calaros* et *Alopeconesos*, id est *vulpium-insula* vocat fuit, ut refert noster in Calaros, ubi eius etymon deducit ἀπὸ τῆς ἀλώπεκος, i. e. *a vulpe* ex quadam fabula.

Ἀλωπεκόνησος, πόλις τῆς Ἑλλησποντίας Χεῤῥονήσου.] Alopeconesus, urbs Hellespontiae Chersonesi, quam Scylax inter civitates Thraciae Chersonesi locat. Id nominis sonat *vulpis-insulam*. vide not. praeced.

— Τὸ ἐθνικὸν, ἀλωπεκονίσιος.] Lege ἀλωπεκονήσιος, est enim vel typographi, vel librarii incuria. Huiusmodi παροράματα frequenter reperiuntur apud Stephanum.

Ἄλωρος, πόλις Μακεδονίας.] Alorus, urbs Macedoniae, quae sita erat inter Axium et Peneum amnes, auctore Mela lib. 2. c. 3.

Ἀμαζόνιον, τόπος ἐν τῇ Ἀττικῇ, ἔνθα, etc.] Amazonium, locus in Attica, ubi Theseus vicit Amazones. Loci et belli meminit Plutarch. in Theseo, cuius festum celebrabant Athenienses mense Boedromione. Phidias ille celeberrimus sculptor facta Athenis Minerva cubitorum 26. in eius scuto intumescente ambitu parmae caelavit hoc *praelium Thesei adversus Amazones*, eiusdem concava parte Deorum et Gigantum dimicationem; in soleis vero Lapitharum et Centaurorum, ut rerum monumentis tradit Plinius Natur. Histor. lib. 36. c. 5. nec non Pausan. lib. 1.

Ἀμαζόνες ἔθνος γυναικεῖον πρὸς τῷ Θερμώδοντι.] Amazones esse gentem muliebrem ad Thermodontem, quas nunc *Sauromatidas* vocant, inquit Ethnicorum collector, quae tam Historicis, quam Poetis valde decantatae fuerunt, adeo ut incredulitate Carneadem superaret, qui eas fuisse negaret; nihilominus tamen Strabo lib. 11. Arrhianus Anabaseos Alex. lib. 7.
69 a harum historiam fabulosam existimant; ad Thermodontem fluvium habitasse, ac suo aevo *Sauromatidas* vocari inquit, quod in Sauromatica Scythia habitassent; *Amazones* vero vocatae fuere duplici de causa, vel quod unam tantum mammam haberent; dexteram enim ab infantia inurebant, ne sagittandi artem impediret, vel quod non mazis, sed ferarum carnibus alerentur, ut narrat Eustath. ad Periegetae v. 828. ad quod videtur allusisse Andinus vates Aeneid. lib. 1. v. 496.

Penthesilea furens, mediisque in millibus ardet
Aurea subnectens exsertae cingula mammae
Bellatrix, audetque viris concurrere virgo.

Sententiam Auctoris nostri de Amazonibus videtur confirmare Cous senex libro de aëribus, aquis, locis, capite, seu sectione 43. cuius libet apponere verba: *'Εν δὲ τῇ Εὐρώπῃ ἐστιν ἔθνος Σκυθικὸν, ὃ περὶ τὴν λίμνην οἰκεῖ Μαιῶτιν*, etc. Id est, *In Europa vero gens est Scythica, quae circa paludem Maeotim habitat, differens ab aliis gentibus,* Sauromatae *appellantur, horum foeminae equitant, et sagittant, et iaculantur ex equis, et pugnant cum hostibus, dum virgines sunt.* Herodotus lib. 4. c. 110. Auctor est ab Scythis vocari *αἰορπατὰ*, i. e. *aeorpata*, quod in *lingua* Graeca valet *ἀνδροκτόνοι*, h. e. *viricidae.* Ephesi Dianae templum construxisse referunt Solinus et Mela; aliter sentiunt Plinius et Pausanias. Idem templum ab eisdem incensum inquit Eusebius in Chronicis; et mirum videri poterit, quare suae fabricae non pepercerint, cui Xerxes propter magnificentiam, reliquis combustis, pepercit, sed foeminae sunt viris crudeliores, et in reliquis quoque animi passionibus viros excedunt, de quibus consule sis Iustin. lib. 2. Quint. Curtium lib. 6. Diodorum Siculum lib. 3. et 5. Atque quamvis ego, mi *Gaspar* Hispanorum eruditissime, in plurimis rebus amem *τὸ ἐπέχειν*, tamen in his circa Amazones divini Senis sententiam tanquam verosimilem sequor; de earum vero profectione ad Alexandrum et Troiam *ἐπέχω*. Historiae etiam nobis suppeditant quasdam foeminas, quas ego *Amazonidas* soleo vocare, non quod Amazonibus editae fuerint, sed quod Amazones factis superaverint; cuiusmodi fuit illa Volsca *Camilla* apud Poetam nullius artis expertem Aeneid. 69
lib. 7. v. 803. b

Hos super advenit Volsca de gente Camilla
Agmen agens equitum, et florentes aere catervas
Bellatrix: non illa colo, calathisve Minervae
Foemineas assueta manus, sed praelia virgo
Dura pati, cursuque pedum praevertere ventos.

Ac relictis antiquis Deboris, Iudithis, Zenobiis, una pro omnibus sufficiet virgo illa Gallica, quae floruit rege Galliarum *Carol. VII.* atque vulgo Gallis dicitur *La pucelle d'Orleans*, cuius historiam sciunt, qui nondum aere lavantur.

— *'Εκαλοῦντο δὲ καὶ Σαυροπάτιδες, παρὰ τὸ σαύρας πατεῖν, καὶ ἐσθίειν.*] Haec verba suspicor esse corrupta, ac ex Eustathii ad Periegetae v. 828. verbis corrigenda existimo hoc modo: *ἐκαλοῦντο δὲ καὶ Σαυροπατίδες διὰ τὸ σαύρας πάσασθαι; ὅ ἐστι γεύσασθαι, τοιούτων γὰρ ἤσθιον κρεῶν*, vel *τὸ πατεῖν* apud Steph. pro *γεύεσθαι*, i. e. *gustare*, accipiendum est; qua significatione usurpat Herodot. lib. 2. c. 47. *πατέονται τῶν κρεῶν*, i. e. *eorum carnes gustant*, pro quo saepe eodem libro utitur verbo *γεύομαι*,

id est *gusto*, apud Hesych. etiam legimus *Πατέοντο*, *ἐγεύοντο* (lege *ἐγεύοντο*.) Sauromatidae vero vocari potuere, quod haberent *ὄμματα τῶν σαυρῶν*, h. e. *lacertinos oculos*. Sed hoc omnibus septentrionalibus populis erat commune, quod gra phic expressit Iuv. Satyr. 13. v, 164.

Caerula quis stupuit Germani lumina? Flavam
Caesariem, et madido torquentem cornua cirro
Nempe, quod haec illis natura est omnibus una.

Itaque non dictu facile est, utrum *Sauromatidae* dictae fuerint necne, vel quod lacertinos oculos habuerint, vel quod in Sauromatica Scythia habitaverint, ut ait Epitomat. noster.

Ἄμαθα, οὐδετέρως τῆς Ἀραβίας χωρίον.] Amatha, orum, Arabiae, seu oppidum, seu regionem inquit fuisse, cuius etymon praeter, vel potius contra rationem deducit ἀπὸ τῆς ψάμμου, i. e. *ab arena*. Sic enim *Psammatha* appellandum erat, non *Amatha*, quis quaereret praeter Graeculos Arabici oppidi etymon in lingua Graeca; huius oppidi nullam apud alios inveniebam memoriam.

70 a *Ἀμάθη, πόλις Φοινίκης.*] Amathe, es, seu ore Latino Amatha, ae, urbs Phoeniciae, quae condita fuit ab undecimo Chanaan filio, qui Genes. c, 10. v. 18. vocatur *Chamathi*, septuaginta senes vertunt *Amathi*, D. Hieron. *Amathaeum*, Iosephus Antiquit. lib. 1. c. 7, *Amathum* vocat. Audi eum loquentem: *Ἀμάθος δὲ Ἀμάθην κατῴκησεν*, etc. i. e. *Amathus vero Anathen habitavit, quae adhuc extat, et ab indigenis adhuc hodie* Amathe *vocatur, Macedones autem eam* Epiphaniam *ab uno ex Regum eorum posteris cognominaverunt.* Huius urbis fit mentio plurimis SS. locis. cuius nomen interpretes et scriptores diversis pronunciant modis, scilicet *Amath*, *Hamath*, *Emath* et *Hemath*, nec non *Chamath* et *Chammath*, quae omnia ab eodem fonte Hebraeo, hoc est, a nomine conditoris חמתי *Chamathi*, procedunt, apposita, vel neglecta, ut solet fieri, littera gutturali. Diversae vero videntur fuisse huius nominis urbes, ut videre est apud Adrichomium in suo Terrae Sanctae Theatro, et apud Iacobum Iustum Hebraeum in sua Terrae Sanctae Geographica charta.

— *Ἔστι καὶ Σικελίας.*] Memorat ethnicorum collector Amathen quoque Siciliae urbem, cuius apud alios altum est silentium; at *Ἀμαθαίπων*, monstrum lectionis mihi videtur; non sum Oedipus, nec Hercules adest.

Ἀμαθοῦς, πόλις Κύπρου ἀρχαιοτάτη.] Amathus, urbs Cypri antiquissima, celebris tritico, ut Hipponax apud Strabonem lib. 8. testatur hoc carmine,

Κυπρίων βῖκος φαγοῦσι, καὶ Ἀμαθουσίων πυρόν.
Cypriorum panem edunt, et Amathusiorum triticum.
Memoratur Straboni libro 14. Pausaniae libro 9. Scylaci in Cypri descriptione, Constant. Porphyrog. de Them. lib. 1. in Praefectura Cypri; Phoenicum procul dubio fuit opus, ut eius nomen denotat, ab Amatha Phoenicum urbe, cuius nota praecedenti meminimus. Phoenices enim in plurimis maris Mediterranei oris commercii causa oppida condiderunt, quod sciunt etiam Reipublicae litterariae proletarii; hodie *Limisso* vocari inquit Phil. F. Alex. in suo Lexico Geographico.

Ἀμαληκῖται, ἔθνος Ἑβραϊκόν.] Amalecitae, gens Hebraica, inquit Epitomator noster, verius dixisset, gens Hebraeis inimica, cuius memoriam מתחת השמים, *mi-tachat hasamaim*, i. e. *de sub coelo* iubet deleri nunquam satis laudatus Moseh Deuteron. c. 25. v. 19. quod in exitu Israel ex Aegypto Israelitarum extremum agmen percusserint, quo praecepto nunquam eorum memoria delebitur. Verum ut illud praeceptum adimpleret Saul rex, Regum lib. 1. c. 15. ducit adversos eos ducenta hominum millia. Saepe in SS. occurrit eorum nomen.

Ἀμάμασσος, πόλις Κύπρου, ἐν ᾗ τιμᾶται, etc.] Amamassas, urbs Cypri, in qua colebatur *Apollo Hylates*, cuius nulla 70
extat apud alios, quod sciam, memoria. Dionysius Bassarico- b
rum lib. 8. apud Stephanum in *Ἐρύθεια* vocat eam *εἰναλίην*; unde coniicitur fuisse maritimam urbem.

Ἄμανον, ὄρος πρὸς τῇ Κιλικίᾳ.] Amanon, mons ad Ciliciam a Tauro monte descendens, ideo a Geographo lib. 12. vocatur *ἀπόσπασμα τοῦ Κιλικίου Ταύρου*, i. e. *frustum avulsum Cilicii Tauri.* Niger etiam Geographi. Asiae Commen. Amanum montem vocat partem Tauri, cuius incolae Amanitae; at disertissimo Romuli nepotum Epist. ad C. Curionem et alios lib. 2. Epist. 10. dicuntur *Amanienses*, quos ipse vicisse refert, ex qua victoria apud Issum Ciliciae urbem *Imperator* appellatus fuit, ut idem rerum monumentis tradit loco citato.

— *Ἱστοροῦσι δὲ τὸν Ὀρέστην.*] Innuit montem Amanum nomen adeptum fuisse, quod illic Orestes a *mania*, h. e. *furore* liberatus fuerit. Graeci promiscuo nomine et insaniam, et furorem vocant *manian*, qua in re Latini eos excedunt, cum in aliis plurimis nominibus ab eis vincantur. Sunt enim feliciores, quam Latini imponendis rebus nominibus. Huiusmodi furore celebratur non solum Orestes, sed etiam Hercules, Athamantes, Alcmaeon et Aiax.

— *Ὁ οἰκήτωρ Ἀμανίτης.*] Montis Amani incola, *Amanites* dicitur, inquit Epitomator noster, at a Cicerone *Amanien*

ses eius incolae vocantur, ut modo nota praecedenti annotavimus.

— *Εἰσὶ καὶ Ἀμμανῖται, διὰ δύο μμ γένος*, etc.] Sunt etiam Ammanitae per duplex *mm* genus Nabataeorum Arabum, ex Iosepho, qui eorum meminit et SS. variis locis. Fuere vero Ammonitae, quos noster Ammanitas vocat, filii Loti ex minori filia, Hebraice dicuntur בני עמון *bene Amon*, qui una cum Moabitis incolebant Coelen Syriam, teste Iosepho Antiquitatis Iudaicae lib. 1. c. 12. eorum regia urbs nominabatur *Rabath bene Amon* Deuteron. c. 3. v. 11. ubi erat lectus ille ferreus Og gigantis regis Basan, qui solus ex gigantibus remanserat, adversus quos gessit David bellum duce Ioabo, ad quem eo in bello perduxit Urias epistolam illam, quae in proverbium abiit. Etymon gentis refertur Genesis c. 19. v. 38, ותקרא שמו בן עמי, *Vatrica semo ben ami*, hoc est, *et vocavit nomen eius ben ami*, h. e. *filius populi mei*. Nota modestiam et verecundiam foeminae, quae in nomine filio imposito, quem ex patre genuerat, dedecus et ignominiam dissimulavit, eum vocans *ben ami*, h. e. *filium populi mei*; at eius soror sine ullo pudore in filii nomine eversam pudicitiam ostentabat, eum vocans *Moab*, i. e. *ex patre*, ac si diceret, ex patre meo eum concepi. Loti historia et filiarum eius cum eo concubitus sunt quovis notissimo notiora.

71 *Ἀμαντία. Λέγονται καὶ Ἄβαντες.*] De Abantibus vide quae
a suo loco annotavimus, scilicet in *Ἀβαντίς*.

Ἀμαξάντεια, δῆμος τῆς Ἱπποθοωντίδος.] Amaxantea, populus Hippothoontidis tribus, memoratur Harpocrationi et Hesychio, de quo nihil memoratu dignum inveniebam.

— *Καὶ ἁμαξίανδε.*] Lege *καὶ ἁμαξαντείανδε*. Id enim ratio nominis exigit.

Ἀμαξία, πόλις τῆς τραχείας Κιλικίας.] Amaxia, urbs asperae Ciliciae ex Strabonis lib. 14. cuius sunt, quae sequuntur, verba: *Μετὰ δὲ τὸ Κορακήσιον Συδρὴ πόλις, εἶθ' Ἁμαξία*, etc. id est, *Post vero Coracesium Sydre urbs, deinde* Hamaxia *in colle oppidum quoddam navale habens, ex quo materia navibus fabricandis educitur, cedrus autem est plurima, cuiusmodi lignis ista loca videntur abundare, quamobrem Antonius ea Cleopatrae tribuit, quod ad parandam classem essent idonea.*

Ἀμαξιτός, πολίχνιον τῆς Τρωάδος.] Amaxitus fuit oppidulum Troadis ex Strabonis lib. 13, apud quem libro citato eius fit mentio, iuxta quod erant Salinae Tragesaeae, ubi sal sua sponte cogebatur spirantibus Etesiis, ut imbi refert idem auctor. Eius quoque meminit Scylax in Troade, prope quod fuisse in-

quit templum Apollinis, ubi Chryses ille Homericus sacra cele-
brabat.

Ἀμαρδοί, ἔθνος Ὑρκανῶν ἐγγύς.] Amardi, gens prope 71
Hyrcanos ex Strabonis lib. 11. cuius sunt verba: *Κύκλῳ δὲ περὶ* b
τὴν θάλατταν μετὰ τοὺς Ὑρκανοὺς Ἀμαρδούς τε, etc. i. e. *In or-
bem vero circa mare post Hyrcanos, Amardos, et Anariacas, et
Cadusios et Albanos, et Caspios, et Guintios, acfortasse etiam
alios habitare usque ad Scythas.*

— *Εἰσὶ καὶ Περσῶν Μαρδοὶ, δίχα τοῦ α.*] Sunt etiam Per-
sarum Mardi sine *α* inquit Epitomator noster, sed suo loco id ob-
litus tradit esse Hyrcanorum gentem. Strabo lib. 11. Auctor est
ex Nearcho Mardos Persis finitimos esse, atque praedando vivere.

Ἀμάρυνθος, νῆσος Εὐβοίας.] Amarynthus est insula
Euboeae Epitomatori nostro ex Pausaniae lib. 1. at Pausanias non
inquit esse insulam Euboeae, sed oppidum, cuius incolae *Amary-
siam Dianam* colebant, cui etiam Athenienses diem festum age-
bant. Audi eum loquentem: *Ἀθμονῆς δὲ τιμῶσιν Ἀμαρυσίαν Ἄρ-
τεμιν, πυνθανόμενος δὲ σαφὲς οὐδὲν*, i. e. *Athmonenses vero Ama-
rysiam Dianam colunt, de qua percunctatus neminem nancisci po-
tui, qui manifestam eius nominis causam explicaret, quantum vero
ipse coniectura assequor, est Amarynthus in Euboea. Etenim, qui
illic habitant* Amarysiam Dianam *colunt, et ipsi etiam Athenien-
ses Amaryiaes Dianae festum celebrant nihilo quam Euboeenses mi-* 72
nori celebritate. Strabo etiam lib. 10. Amarynthum tradit esse pa- a
gum in Euboea. Huiusmodi *παροράματα* apud Epitomatorem no-
strum frequenter inveniuntur.

Ἀμάσεια, πόλις Ποντική, ἀφ' ἧς Στράβων, etc.] Ama-
sia, urbs Pontica, ex qua erat Strabo Philosophus Stoicus, fuit
urbs amplissima et totius regionis optima, auctore eodem Strabone
eius alumno Geographiae lib. 12. Suidas suo loco memorat Stra-
bonem et Stratonem, utrumque Philosophum, et Geographum,
quamobrem Franciscus Patricius existimavit Geographum, quem
omnes *Strabonem* vocant, *Stratonem* dici oportere, adversus quem
Casaubonus in Comment. et Castigat. ad Strabonem statim in prin-
cipio ubi agit de Strabone et eius scriptis promittit librum, quem
videre mihi nondum contigit; quod etiam improbat Gerard. Ioan.
Vossius de historicis Graecis lib. 1. c. 20. Nec obstat, quod ali-
quammulta Strabonis loca, quae citat Iosephus Antiquit. libris
apud Strabonem non inveniantur. Strabo enim conscripsit etiam
historicos commentarios, ut ipse refert Geographiae lib. 1. quo-
rum meminit Plutarchus in Lucullo, ubi refert huius ducis ad-
versus Tygranem pugnam, quae fuit una ex admirandis et in-
credibilibus, quae leguntur. Quinque enim ex Romanis tantum

ses eius incolae vocantur, ut modo nota praecedenti annotavimus.

— *Εἰσὶ καὶ Ἀμμανῖται, διὰ δύο μμ γένος*, etc.] Sunt etiam Ammanitae per duplex *m m* genus Nabataeorum Arabum, ex Iosepho, qui eorum meminit et SS. variis locis. Fuere vero Ammonitae, quos noster Ammanitas vocat, filii Loti ex minori filia Hebraice dicuntur בני עמון *bene Amon*, qui una cum Moabitis i colebant Coelen Syriam, teste Iosepho Antiquitatis Iudaicae lib. c. 12. eorum regia urbs nominabatur *Rabath bene Amon* Deu ron. c. 3. v. 11. ubi erat lectus ille ferreus Og gigantis regis B san, qui solus ex gigantibus remanserat, adversus quos gessit vid bellum duce Ioabo, ad quem eo in bello perduxit Urias stolam illam, quae in proverbium abiit. Etymon gentis refe Genesis c. 19. v. 38, ותקרא שמו בן עמי, *Vatrica semo ben* hoc est, *et vocavit nomen eius ben ami*, h. e. *filius populi* Nota modestiam et verecundiam foeminae, quae in nomine imposito, quem ex patre genuerat, dedecus et ignominiam mulavit, eum vocans *ben ami*, h. e. *filium populi mei*; at soror sine ullo pudore in filii nomine eversam pudicitiam tabat, eum vocans *Moab*, i. e. *ex patre*, ac si diceret, tre meo eum concepi. Loti historia et filiarum eius cum e cubitus sunt quovis notissimo notiora.

71 a *Ἀμαρυνθία. Λέγονται καὶ Ἄβαντες.*] De Abantibus vi suo loco annotavimus, scilicet in *Ἀβαντίς*.

Ἀμαξάντεια, δῆμος τῆς Ἱπποθοωντίδος.] Am populus Hippothoontidis tribus, memoratur Harpocratio sychio, de quo nihil memoratu dignum inveniebam.

— *Καὶ ἀμαξίανδε.*] Lege *καὶ ἀμαξαντειανδε*. Id er nominis exigit.

Ἀμαξία, πόλις τῆς τραχείας Κιλικίας.] Amaxia, perae Ciliciae ex Strabonis lib. 14. cujus sunt, quae s verba: *Μετὰ δὲ τὸ Κορακήσιον Συδρὴ πόλις, εἶθ' Ἀμ* id est, *Post vero Coracesium Sydre urbs, deinde* Hamax *oppidum quoddam navale habens, ex quo materia nav candis educitur, cedrus autem est plurima, cuiusmodi loca videntur abundare, quamobrem Antonius ea Cleo buit, quod ad parand*[illegible]*em essent idonea.*

Ἀμαξιτὸς, [illegible] *ῆς Τρωάδος.*] Amaxitus dulum Troadis ex St[illegible]b. 13. apud quem libro fit mentio, iuxta [illegible] t Salinae Tragesaeae, sponte cogebatu[illegible] Etesiis, ut inibi refert Eius qnoque m[illegible] in Troade, prop

[illegible] Apollinis, ubi [illegible]

[illegible]

est Plinius
pendo primi
capiteque ci-
pictae, quibus
, quam caeterae
ue Romam fuere,
didissent, referente
suam Nicopolin ad
quoque, et prius *Pa*-
'*Enovta*, Aristoteles de
um huius urbis tyrannum
puerum, quem amabat, *An*
iniuriarum dicam scriberet Epi-
qui fides ἐπέκρουσε κατὰ χεῖρα
am instrumentum invenit a se *ins*-
cum quoque celebrarem civem Am-
mis iure civitatis donatum, ut referunt
lib. 4.

desiderati sunt, ex barbaris vero cecidere centum millia peditum, et quinquaginta millia equitum. Itaque illa Strabonis loca, quae advocat Ioseph. variis in locis Antiquitatum sine dubio sunt ex historicis Strabonis commentariis, quae nobis iniuria temporum, ut et alia multa, invidit.

Ἄμαστρις, πόλις Παφλαγονίας.] Amastris, urbs Paphlagoniae, quae prius *Cromna* dicta fuit, inquit Epitomator noster; sed eum fefellit opinio, ut infra patebit; nomen vero adepta fuit ab Amastride filia Oxyathrae fratris Darii eius, qui contra Alexandrum bellum gessit infeliciter, auctore Strabone lib. 12. *Famastro* nunc vocari inquit Philip. Fer. Alexandrin. in suo Lexico Geograph.

72 — *Κρῶμναν τ', Αἰγιαλόν τε*, etc.] Versiculus iste, quem in-
b nominato poeta affert noster invenitur apud Maeonium vatem Il. 2. v. 855. apud quem sic legitur:

Κρῶμναν τ', Αἰγιαλόν τε, καὶ ὑψηλοὺς Ἐρυθίνους.
Cromnamque, Aegialumque, et altos Erythinos.

— *Ἀπὸ γυναικὸς Περσίδος Ἀμάστριδος*, etc.] Amastris urbs Paphlagoniae nomen adepta est ab Amastride Perside, ut rerum monumentis tradit Strabo lib. 12. a quo noster sua transcripsit, cuius ex libro citato sunt verba, quae sequuntur, *Μετὰ δὲ τὸν Παρθένιον ποταμόν ἐστιν Ἄμαστρις*, id est, *Post fluvium vero Parthenium est Amastris urbs eiusdem cum conditrice nominis, sita in Peninsula, cuius isthmus utrinque portum habet. Fuit autem Amastris uxor Dionysii Heracleae tyranni, filia Oxyathrae, qui Darii frater fuit, eius, qui contra Alexandrum bellum gessit. Illa igitur e quatuor pagis urbem composuit, Sesamo, Cytoro, Cromna (quarum etiam in Paphlagonum recensione meminit Homerus) ac Teio.* Ex quibus verbis apparet, Amastrim urbem non fuisse prius vocatam Cromnam, sed ex Cromna, et aliis pagis ab Amastride compositam.

Ἄμβασον, μητρόπολις τῶν Φρυγῶν.] Ambasum, metropolis Phrygum, infelix profecto metropolis, cuius apud alios altum est silentium.

Ἄμβλαδα, πόλις Πισιδίας.] Amblada, urbs Pisidiae ex Strabonis lib. 12. cuius affert trunca verba; integra vero sunt: *Εἰσὶ δὲ τοῖς Φρυξὶν ὅμοροι, καὶ τῇ Καρίᾳ Τάβαι, καὶ Σίνδα, καὶ Ἄμβλαδα, ὅθεν καὶ ὁ Ἀμβλαδεὺς οἶνος ἐκφέρεται πρὸς διαίτας ἰατρικὰς ἐπιτήδειος*, i. e. *Sunt vero Phrygibus finitimi, et Cariae Taba, et Sinda et Amblada, unde et Ambladense vinum extrahitur ad diaetas medicas aptum.* Memoratur etiam inter alios Cosmographo Geographiae lib. 5. c. 4.

Ἀμβρακία, πόλις Θεσπρωτίας.] Ambracia, urbs Thespro- 78
tiae in Epiro, de qua praestat audire loquentem Strabonem, cu- a
ius ex lib. 7. sunt verba: Ὑπέρκειται δὲ αὕτη τοῦ μυχοῦ μικρόν, etc. i. e. *Superiacet ipsa* (Ambracia) *aliquantulum supra sinus ultimum recessum condita a Tolgo Cypseli filio, eam praeterlabitur Arachthus amnis, qui ex mari ad urbem sursum navigationem paucorum stadiorum habet, profluens ex Stympha monte, et ex eius lateribus. Haec urbs antiquitus prosperrima fortuna est usa, sinus igitur hinc nomen habet, maxime autem eam exornavit Pyrrhus rex regia hac usus, Macedones vero postea, et Romani, et hanc, et alias continuis bellis propter rebellionem confecerunt.* Ex hac urbe fuit Cleombrotus ille, quem ideo *Ambraciotam* vocat disertissimus Romuli nepotum Tuscul. Quaest. lib. 1. qui, lecto Platonis libro de animae immortalitate, ex muro Ambraciae in mare praecipitem se dedit, in quem extat lepidum Callimachi epigramma:

Εἴπας ἥλιε χαῖρε, Κλεόμβροτος ὡ'μβρακιώτης
 Ἥλατ' ἀφ' ὑψηλοῦ τείχεος εἰς Ἀΐδην,
Ἄξιον οὐδὲν ἰδὼν θανάτου κακὸν, ἀλλὰ Πλάτωνος
 Ἓν τὸ περὶ ψυχῆς γράμμ' ἀναλεξάμενος.
Dixisti, Sol, vale, Cleombrote o Ambraciota,
 Desiliit ab excelso muro in Orcum,
Dignum nihil malum morte videns, sed Platonis
 De anima librum cum legisset.

Fuisse Ambraciam operibus Dipoeni refertam auctor est Plinius lib. 36. c. 4. Dipoenus vero et Scyllis marmore scalpendo primi omnium inclaruere, auctore eodem auctore, libro capiteque citato, cuius signa aenea, marmoreaque, et tabulae pictae, quibus ornatior Ambracia, quia ibi Pyrrhi regia fuerat, quam caeterae regionis urbes erant, sublata omnia, avectaque Romam fuere, cum Ambracienses M. Fulvio Consuli se tradidissent, referente Livio lib. 38. c. 10. eius cives Augustus in suam Nicopolin ad Actium deduxit, teste Pausania lib. 5. *Epuia* quoque, et prius *Paralia* vocata fuit, ut tradit noster Auctor in Ἐπουΐα, Aristoteles de Republ. lib. 5. c. 10. memorat Periandrum huius urbis tyrannum adeo impudentem, ut interrogaret puerum, quem amabat, *An esset ex se praegnans.* Merito mihi iniuriarum dicam scriberet Epigonus ille Musicus peritissimus, qui fides ἐπέκρουσε κατὰ χεῖρα sine plectro, ac musicum quoddam instrumentum invenit a se ἐπιγόνειον denominatum, nisi eum quoque celebrarem civem Ambraciotam, ac ab Sicyoniis iure civitatis donatum, ut referunt Pollux lib. 4. Athenae. lib. 4.

Εὕρηται καὶ διὰ τοῦ π, ἀντὶ τοῦ β.] Ampracia cum p pro b apud Thucyd. lib. 2. passim invenitur; noster in huius rei testimonium nullum advocat testem. Mirum est non memorasse sinum
78 Ambraicum, qui ab hac urbe nomen accepit, cuius meminit inter
b alios Plinius Nat. Hist. lib. 4. c. 1. Polybius Historiarum lib. 4.

Ἄμβρακος, πολίχνιον τῆς Ἠπείρου.] Ambracus, oppidulum Epiri diversum ab Ambracia, de quo audi Polybium loquentem Historiarum lib. 4. *Ὁ γὰρ Ἄμβρακός ἐστι μὲν χωρίον εὖ κατεσκευασμένον, καὶ προτειχίσμασι καὶ τείχει. κεῖται δ' ἐν λίμναις, μίαν ἀπὸ τῆς χώρας στενὴν, καὶ χωστὴν ἔχων πρόσοδον. Ἐπίκειται δ' εὐκαίρως τῇ τε χώρᾳ τῶν Ἀμβρακιωτῶν καὶ τῇ πόλει.* id est, *Est enim Ambracus locus probe instructus cum castellis, promoenibus, tum muro ipso: situs est in paludibus, aditum a circumiacente regione unum habens, eumque angustum, et ex aggesta terra manum factum: imminet opportune et regioni Ambraciotarum, et urbi.* Hoc oppidum cepisse Philippum obsidione, tradit idem auctor.

Ἀμέριον, πόλις Ἰταλίας.] Amerium, urbs Italiae, Latinis, ut plerumque dicitur Ameria foem. gen. fuisse urbem antiquissimam, constat ex Catone apud Plinium lib. 3. c. 14. cuius sunt verba: *Ameriam supra scriptam Cato ante Persei bellum conditam annis* DCCCLXIIII *prodidit.* Servio ad Georgicor. lib. 1. v. 265. dicitur Amerinum oppidum, *Amerina retinacula*, inquit ille, *virgas, de quibus vites religantur, quae virgae abundant circa Amerinum oppidum Italiae, cuius crebram in Roscina facit Cicero mentionem.* Gentile et Graecis et Latinis est eiusdem formae, Amerinus, ex hac urbe fuit Roscius ideo *Amerinus* dictus, pro quo Cicero aetatis annum agens 27. celebrem illam orationem, quam supra Servius *Roscianam* vocat, conscripsit, auctore Gellio Noct. Attic. lib. 16. c. 28. Huius urbis conditorem Festus in *Ameria* vocat *Amirum*, cuius altum silentium apud reliquos scriptores. Temporis enim caliginosa nox eum sepelivit. Adhuc etiam nominis fama fortunae ludibrio est, et in his, ut et in aliis plurimis inique se gerit. Huius oppidi facit mentionem inter alios Strabo lib. 5. Frontinus lib. de Coloniis, Ptolemaeus Geographiae lib. 3. c. 1. cui *Ἀμερία* more Latino dicitur. Ptolemaeus enim ut plerumque sequitur Latinos in oppidorum nominibus; Amerina salix celebratur Plinio Nat. Hist. lib. 24. c. 9. ex cuius semine fiebat *psilothrum*, id est *depilatorium*, huiusmodi virgultum, *Graeci* (sunt verba Plinii ex eodem libro capiteque) *lygon vocant, alii agnon, quoniam matronae thesmophoriis Atheniensium castitatem custodientes, his foliis cubitus sibi sternunt.* Caeterum Ameria hodie parum corrupto nomine *Amelia* vocatur, ac Episcopali sede gaudet, auctore Cluv. Italiae Antiquae lib. 2. c. 7.

'*Αμήστρατος, πόλις Σικελίας.*] Amestratus, urbs Siciliae,
ex Apollodoro, tres huius pene nominis diversas urbes scribit Au-
ctor noster suis locis, cum una tantum fuerit, sed diversis nomi-
nibus, ut solet fieri, ab Scriptoribus insignita, scilicet Amestratus 74
ex Apollodoro, Mytiserata ex Philisto, Mytistratum ex Polybio, a
quod suo loco oppidulum circa Carthaginem vocat, cum Siciliae
fuerit oppidum, ut illic ex eodem Polybio ostendemus, sed huius-
modi incuria saepe laborat noster Auctor. Sic Tynes Africae ad-
scribit Siciliae, sic Bucinnam insulam, Siciliae oppidum inquit.
Amestratus hodie *Mistretta* appellatur, Auctore Fazello Decad.
lib. 10. Fuisse antiquitus urbem satis munitam, claret ex Excer-
ptis Diodor. Siculi lib. 23. quoniam Romani tertium obsessam tan-
dem ceperunt, soloque aequarunt, si forte Phoenices condidere,
quod me latet, in eius nomine latent *Deae Astharoth*, i. e. *Astar-
tes vestigia*, ac si diceres עשתרתא עם *am astartha*, i. e. *populus
Astarthes*, Amastra dicitur Sil. Ital. lib. 14.

—— comitata Nemaeis
Venit Amastra viris, et parvo nomine Thisse.

'*Αμικουσία, νῆσος ἐν τῇ 'Ερυθρᾷ θαλάσσῃ.*] Amicusia in-sula in mari Rubro Epitomatori nostro, a cuius nomine deducit gentile per periphrasin ex Amici insula, vel Amiconesites, quae innuunt prototypum esse corruptum ac dicendum *ἀμικούνησος*, vel *ἀμικόνησος*. Sic enim huiusmodi nomina solent proferri, ut '*Αλωπεκόνησος*, at huius insulae nemo, quod sciam, fecit mentionem. Id nominis est Latino-Graecum. Forte fuit aliqua insula Herculi sacra, qui *amicus* dicitur Horat. Satyr. lib. 2. Sat. 6. v. 12. quod thesauris inveniendis credebatur praeesse.

—— ut illi
Thesauro invento, qui mercenarius agrum
Illum ipsum mercatus aravit, dives amico
Hercule.

Non ignoro Amycum fuisse Neptuni filium et Bebrycum regem, sed hoc in loco locum ei dare non licuit. Eum enim explodit litterarum ordo.

"*Αμιλος, πόλις 'Αρκαδίας*, etc.] Amilus est urbs Arcadiae ex Pausaniae lib. 8. qui eam inquit esse *χωρίον*, ac aliquando fuisse *πόλιν*, sed de ea nihil memoratu dignum prodidit.

"*Αμισσα, πόλις Γερμανίας.*] Amissa, urbs Germaniae, quae *Amisia* dicitur Ptolemaeo Geographiae lib. 8. at lib. 2. *Amasia*, nomen videtur habere ab Amasia fluvio, quem celebrant Ptolemaeus Geographiae lib. 2. c. 11. Strabo lib. 7. in quo inquit Drusum vicisse Bructeros Germaniae populos. De qua consule sis Clu. Germ. Antiq. lib. 3. c. 18.

Ἀμισσὸς, πόλις ἀξιόλογος, etc.] Amisus, urbs in Ponto,
74 quae a Sinope distabat 900 stadia, ut inquit noster, at Arrhianus
b in Periplo, cui maior fides debet adhiberi, ab Amisso ad Sinopen
1020 stadia numerat, fuit urbs Graeca Atheniensium colonia ad
mare sita, auctore eodem auctore in Periplo Ponti Euxini.

Ἀμμωνία, ἡ μεσόγειος Λιβύης.] Ammonia Libyae regio mediterranea, et tota Libya sic dicebatur ab Ammone, inquit Auctor noster. Ammon vero est idem, qui Chamus, Hebraice dicitur חם *Cham*, ex quo Ammon factum est. Litterae enim gutturales pronunciatu difficiles saepe in versionibus negliguntur. Quin etiam *Ammun* Aegyptii *Iovem* vocabant, ut prodidit Herodotus lib. 1. c. 62. *Ἀμμοῦν γὰρ Αἰγύπτιοι καλέουσι τὸν Δία*, etc. i. e. *Ammun enim Aegyptii vocant Iovem*; quod etiam confirmat Diodorus Siculus lib. 1. unde Lucanus lib. 9. canit:

Quamvis Aethiopum populis, Arabumque beatis
Gentibus, atque Indis, unus sit Iupiter Ammon.

Eadem etiam nominis etymologia invenitur in nomine חם *Cham* apud Hebraeos, atque in nomine *Ζεὺς*, i. e. *Iupiter* apud Graecos. חם *Cham* enim Hebraice sonat *calidum*, seu *fervidum*, a verbo חמם *Chamam*, i. e. *caluit*, *incaluit*; *Ζεὺς*, id est, *Iupiter*, apud Graecos nomen habet *παρὰ τὸ ζέω*, i. e. *ferveo*. Risum mihi movet Coel. Rhodig. Lectionum Antiquarum lib. 28. c. 38. qui fretus Pausaniae auctoritate Ammonis etymologiam deducit a pastoris nomine, a quo illi primum erectum simulacrum est: *Sicuti Babyloniorum* (inquit ille) *Belus ab Aegyptio quodam Belo creditur nuncupatus*; cum tam certum sit Belum a Chaldaico בעל *beel*, quod sonat *dominum* (ac Hebraice בעל *Baal* dicitur) quam Ammon ab Hebraico חם *Cham* deduci, de quibus ne Carneades quidem dubitaverit. Sed huiusmodi plurima effutiunt, qui linguarum cognitionem non habent, etsi aliis in rebus sint viri docti. Ammonis Oraculum fuit apud Ethnicos valde celebre, cuius erat cornibus ara, seu potius hara, frequens, de quibus alibi, et de Libya etiam suo loco agemus. nunc sufficiet dicere cum Martiali:

Nec Triviae templo molles laudentur honores
Dissimuletque Deum cornibus ara frequens.

Ἀμνισός, πόλις Κρήτης. Αἱ τούτου νύμφαι etc.] Ne dubites legendum esse *Ἀμνισός, πόλις, καὶ ποταμὸς Κρήτης*, id est, *Amnisus, urbs, et amnis Cretae*. Quae enim sequuntur verba, *αἱ τούτου νύμφαι Ἀμνισιάδες* nostram coniecturam confirmant. Τὸ *τούτου* enim non *πρὸς τὸ πόλις*, sed *πρὸς τὸ ποταμὸς* referri debet. Nymphae etiam non civitatum, sed fluviorum, fontium, et arborum Nymphae dicuntur. At ne nostrae coniecturae auctoritas
75 a desit, audi loquentem Didymum in Homerum ad Odyss. 19. v. 188

Ἀμνισὸς πόλις καὶ ποταμὸς Κρήτης, id est, *Amnisus, urbs et fluvius Cretae.* Quem locum me admonuit amicus meus Theodorus, quem saepe in his observationibus honoris causa nomino. Est enim absolute eruditus. Fuit igitur Amnisus, urbs, et fluvius Cretae céleberrimus, ad cuius oras *Ἐλλείθυιαν* natam fuisse fabulabantur, ut refert Pausanias lib. 1. unde ab Hesychio *Amnisia* vocatur. Memoratur etiam Poetarum parenti loco citato, Periegetae v. 498. Apollon. Rhod. Argonautic. lib. 8. v. 876.

Ἀμοργὸς, νῆσος μία τῶν Κυκλάδων.] Amorgus insula una Cycladum, *Tripolis* dicitur ab Scylace in Cycladibus, quod tres urbes haberet, quas noster quoque memorat, *Arcesinen, Minoam, Aegialen.* Huius insulae etymon Criticorum παῖδες ab Hebraico ארגמן *argaman,* id sonat Hebraice *purpuram,* deducunt, quod *amorginae tunicae,* et *vestes* apud Comicos celebrentur, at *amorgos* erat species lini similis bysso, ex quo amorginae illae vestes conficiebantur, cuius meminere Harpocrat. Suid. et Hesych. Quod nihil πρὸς τὸ ארגמן *argaman* Hebraicum attinet. Amorgus vero insulae celebris fuit *Simonide* iamborum poeta, ut refert noster, quod ex Strabonis lib. 10. habet, qui eam inter *Sporades* insulas celebrat, sed frequenter scriptores *Sporades* et *Cyclades* insulas confudunt.

— *Τὸ δ' Ἀμόργινος χιτών, χρώματος ἴδιον.*] De Amorgina tunica et colore vide quae nota praecedenti annotavimus.

Ἀμόριον, πόλις τῆς μεγάλης Φρυγίας.] Amorium, urbs magnae Phrygiae ex Strabonis lib. 12. Sed apud Strabonem non vocatur urbs. Audi eum libro citato loquentem: *Ὑπὲρ δὲ τῆς Ἐπικτήτου πρὸς νότον ἐστὶν ἡ μεγάλη Φρυγία, λιποῦσα ἐν ἀριστερᾷ τὴν Πεσινοῦντα, καὶ τὰ περὶ Ὀρκαορυκοὺς καὶ Λυκαονίαν· ἐν δεξιᾷ δὲ Μαίονας, καὶ Λυδοὺς, καὶ Κᾶρας. ἐν ᾗ ἔστιν ἥ τε παρώρειος λεγομένη Φρυγία, καὶ ἡ πρὸς Πισιδίαν, καὶ τὰ περὶ Ἀμόριον, καὶ Εὐμενίαν, καὶ Σύνναδα* etc. id est, *Supra Epictetum* (Phrygiam) *versus notum,* id est, *meridiem est magna Phrygia, relinquens ad sinistram Pesinuntem, et quae sunt circa Oroaorycos et Lycaoniam; ad dextram Maeones, et Lydos, et Cares, in qua est, quae parorios,* id est, *ad montana adiacens, dicitur* Phrygia, *et quae* ad Pisidiam, *et ad ea, quae sunt circa Amoriam et Eumeniam, et Synnadem, deinde Apamia quae dicitur* Cibotos, et Laodicea, quae sunt maximae Phrygiae urbium.

Ἄμπελος, πόλις τῆς Λιγυστικῆς.] Ampelus, urbs Ligu- 75
riae ex Hecataei Europa. Id nominis sonat *vitem,* sed eius nec fo- b
lium quidem remansit inter Scriptores. Cluverium etiam latuit haec Stephani urbs. Aliqui Scriptores imitati Poetas, qui Chimaeras Hippocentauros, et id genus alia finxerunt, quae Daedala natura in lucem nunquam protulit, etiam ipsi, ne ab illis vinceren-

tur, finxerunt loca, regiones, urbes, quae nullibi gentium inveniuntur. Huiusmodi existimo fuisse hanc Liguriae urbem, quam Hecataeus in sua Europa videtur somniasse, aut profecto nimis infelix fuit, quandoquidem nulla eius apud scriptores, quod sciam, exstat memoria.

— Ἔστι καὶ ἄκρα Τορωναίων Ἄμπελος λεγομένη.] Promontorium Toronaeorum *Ampelos* nomine Italis dicitur *Capo Canistro*. Celebratur ab Herodoto lib. 7. quod ipse ἄκραν Τορωναίην, *promontorium Toronaeum* vocat, quod nauticus Xerxis exercitus, fossa in Atho depressa navigata, praeternavigavit, et Ampelos promontorium, et Torone urbs in Paraxia Macedoniae memoratur Ptolemaeo Geograph. lib. 3. c. 13. *Toronaeum sinum* meminit Historicorum πολικότατος Annal. lib. 5. c. 10.

— Ἔστι καὶ ἑτέρα ἄκρα τῆς Σάμου.] Ampelos promontorium Sami memoratur inter alios Straboni lib. 14.

— Καὶ ἄλλη ἐν Κυρήνῃ.] Sine dubio legendum ἐν τῇ Κυρηναίᾳ, id est, *in Cyrenaea*. Ampelos enim promontorium, de quo hic sermo erat in Cyrenaea Africae regione, non in urbe. Cyrene vero fuit Africae, seu Libyae urbs, de qua suo loco. Cuius promontorii incolae apud Scholiasten Aristophanis in Pluto, et apud Suidam delatum Delphos Silphii caulem consecrarunt, apud quos vocantur *Ampeliotae* praeter Stephani sententiam. Silphium autem erat herba quaedam πολυτίμητος apud antiquos, quandoquidem ex Cyrenae regione Delphos honoris causa Apollini consecranda deferebatur, cuius usum et id genus alia, quae apud veteres erant in honore, tempus abolevit, cuius est in res sublunares despoticum imperium. Causam vero, quare haec pretiosa herba defecerit, invenies apud Strabonem lib. 17. Idem balsamo accidisse apud Iudaeos alibi annotamus.

— Ἔστι καὶ Ἰταλίας ἄκρα, καὶ λιμὴν, καὶ πόλις.] Infelix promontorium, portus, et urbs, cuius nulla apud alios, quod sciam, fit mentio. Ampelos iste Italiae et alter Liguriae forte memorabantur in diphtera Iovis.

76 — Τῶν δὲ λοιπῶν, δυνατὸν ἀμπελήτην εἶναι.] In his verbis
a pro ἀμπελήτην lege ἀμπελίτην. Forma enim ethnicorum, quae deducitur a finitis in ος est ἀμπελίτης, ut ἀωρίτης, et ἀλωρίτης, de quibus agit suo loco. Dicebatur etiam ἀμπελιώτης, ut videre est observatione praecedenti.

Ἄμπη, πόλις πρὸς τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ.] Ampe, urbs ad *mare Erythraeum*, id est, *Rubrum*, ex Herodoti lib. 6. qui libro ab Stephano citato c. 20. eius facit mentionem hisce verbis: Ἐντεῦθεν οἱ ζωγρηθέντες τῶν Μιλησίων ἤγοντο ἐς Σοῦσα· βασιλεὺς δέ σφεας Δαρεῖος κακὸν οὐδὲν ἄλλο ποιήσας, κατοίκισε ἐπὶ τῇ Ἐρυ-

θρῇ καλεομένῃ θαλάσσῃ ἐν Ἄμπη πόλι, παρ' ἣν Τίγρης ποταμὸς παραῤῥέων, ἐς θάλασσαν ἐξίει, id est, *Hinc, qui ex Milesiis vivi capti sunt Susa perducti fuerunt, quos rex Darius nullo alio supplicio afficiens collocavit ad mare, quod* Rubrum *vocatur in urbe Ampi, quam fluvius Tigres praeterfluens exit in mare.* Apud Herodot. ut vides, scribitur Ἄμπη. Uternam vero illorum corrigendus sit, tuo permitto iudicio.

Ἀμυδών, πόλις Παιονίας.] Amydon, onis, urbs Paeoniae, ex qua missi sunt auxiliatores Troianis, ut claret ex Maeonide poetarum parente Il. 2. v. 849.

> Αὐτὰρ Πυραίχμης ἄγε Παίονας ἀγκυλοτόξους
> Τηλόθεν ἐξ Ἀμυδῶνος.
> *Sed Pyraechmes ducebat Paeonas curvis arcubus utentes*
> *Procul ex Amydone.*

Ubi Eust. Ἀμυδὼν δὲ ἡ κατά τινας Ἀβυδὼν, πόλις Παιονίας etc. id est, *Amydon vero, quae secundum quosdam Abydon, urbs Paeoniae* etc. At Stephanus Abydonem urbem Macedoniae suo loco inquit fuisse. Amydonis etiam mentionem fecit Iuv. Sat. 3. v. 69.

> *Hic alta Sicyone, ast hic Amydone relicta.*

Eius etiam meminit Strab. in Excerpt. ex l. 7. Varie legitur nomen huius urbis apud Hom. ut in Ἀβυδὼν annotavimus.

Ἀμύκλαι, πόλις Λακωνικὴ τῶν ἑκατόν.] Amyclae, arum, fuit urbs Laconica, una ex centum, quas haec regio habuisse dicitur. Eam condidit Amyclas Lacedaemonis filius. Eadem refert Pausan. in Laconicis et Eustathius ad Il. 2. v. 585. Erant Amyclae *Apollini* sacrae, cuius *Templum* fuit omnium in Laconica celeberrimum, sed Amyclaei non solum colebant *Apollinem*, sed etiam *Bacchum*, quem *Psilam* cognominabant. Hoc nominis sonat apud Dorienses *alas.* Hominibus enim, inquit Pausanias in Laconicis, vinum effert et extollit animum, non minus quam alae extollunt aves. Poetae etiam Baccho cornua tribuunt, vel quod cor- 76
nibus veteres pro poculis usi sunt, ut patet ex Athenaeo, vel b
quod bibaces sunt plerumque pugnaces, ut inquit Torrent. ad Venusini vatis Carm. lib. 2. Od. 19. Ex Pausaniae Laconicis apparet, bis eversas fuisse Amyclas, primum sub *Teleclo* Archelai *filio*, secundum a Doriensibus, ex quo vicus tantum permansere Virgilius Georgic. lib. 3. *Amycleum* canem vocat canem *Laconicum*; quia Amyclae erant ex praecipuis Laconicae urbibus,

> —— *Amyclaeumque canem, Cressamque pharetram.*

Memorantur etiam Poetarum parenti Il. 2. v. 585.

> Οἵτ' ἄρ' Ἀμύκλας εἶχον, Ἕλος τ' ἔφαλον πτολίεθρον.
> *Quique Amyclas tenebant, Helosque maritimam urbem.*

Ad quem locum Eustath. celebrat *Amyclaides* calceamenti quod-

dam genus Amyclis excogitatum; at Amyclae memoratae Poetarum principi nullius artis experti Aen. libro 10. quas *tacitas* vocat, fuere oppidum Italiae inter Caietam et Terracinam constitutum a Laconibus, qui comites Castoris et Pollucis fuerunt, et cum Glauco fitio Minois in Italiam venerunt, auct. Serv. ad Aen. lib. citatum, ubi meminit adagii ex Lucilio, *Mihi necesse est loqui. Nam scio Amyclas tacendo periisse.* Ad quod videtur alludere poeta Aen. lib. citato:

—— *et tacitus regnavit Amyclis.*

Ac illius epitheti alias affert opiniones, etsi ad Spartam nostram non attinent. Satis enim existimavimus eam referre ad quam nobis videtur alludere Virgilius.

— Κλίνεται δὲ καὶ Ἀμύκλα, etc.] Ostendit duplici modo declinari Amyclarum conditoris nomen, vel Ἀμύκλας, α, forma τοῦ Θωμᾶς, ᾶ, Ἀννίβας, α, vel Ἀμύκλας, αντος, quod etiam confirmat Eustath. ad Homeri locum supra citatum.

— Ἔστι πόλις Ἀμύκλαιον ἐν Κρήτῃ, καὶ ὅρμος.] Celebrat etiam Amyclaeum urbem in Creta cum portu, cuius nulla apud alios fit mentio. Eustathium excipio ad Il. versumque modo citatum. Id enim ex Auctore nostro habet.

Ἄμυμνοι, ἔθνος Ἠπειρωτικόν.] Amymnos fuisse gentem Epiroticam inquit. Ingentem gentem fuisse antiquitus Epiroticam, argumento est Strabonem lib. 7. ex Polybio referre, Paulum Aemilium eorum 70 urbes evertisse, atque in servitutem abduxisse 150 hominum millia. Ac mirum est cum eorum multos celebret populos, nullam Amymnaeorum mentionem facere. Locum illum lacunosum nullo modo potui supplere, Coo seni relinquo, ut eum pristinae vitae restituat, quam nisi ex novo codice rediturам non credo.

77 a Ἀμύνται, ἔθνος Θεσπρωτικόν.] Strabo lib. 7. Thesproticam gentem memorat, sed apud eum nulla Amyntarum fit mentio; hemistichium illud nescio cuius sit poetae. Ego enim divinare non possum.

Ἄμυρος, πόλις Θεσσαλίας.] Huius urbis, nulla apud alios, quod sciam, fit mentio. Hemistichium illud, cuius integrum carmen paulo post affert ex Hesiodo, est ex aliquo eius opere, quod non extat.

— Καὶ πο .....] Suspicor hunc locum supplendum esse hoc modo: Καὶ ποταμός. Amyrus enim non solum fuit urbs Thessaliae, sed etiam fluvius, quem celebrat Valer. Flacc. lib. 2. Argonautic.

Intrantemque Amyron, curvas quaesita per oras
Aequora.

Memoratur etiam Apollonio Argonautic. lib. 1. v. 596.

—— *Ἀμύροιο ῥέεθρα.*

—— *Amyri fluenta.*

Ubi eius Scholiasta inquit, *Ἄμυρος Θεσσαλίας ποταμὸς ἐκρέων, μετὰ τὴν Μελίβοιαν κείμενος· προσαγορευόμενος ἀπὸ Ἀμύρου τοῦ υἱοῦ Ποσειδῶνος. Ἔστι καὶ πόλις αὐτόθι.* id est, *Amyrus fluvius ex Thessalia effluens, post Meliboeam iacens: cognominatus ab Amyro Neptuni filio. Est et urbs ibi.*

— *Εὔπολις δὲ Ἀμύρους αὐτοὺς λέγει, πλησιοχώρους τῆς Μολοττίας. Ἐκ τούτου καὶ Ἀμυραῖοι λέγονται.*] Verba intelligo, mentem non percipio, ingenue fateor me nescire, quod nescio. Inquit enim Amyraeos dici, quod Molossiae finitimi essent, quod verum esset, si ἄμυρος significaret *finitimum*, vel aliud quippiam simile. At ἄμυροι apud Hesychium sunt loca humida et valde fluentia ἀπὸ τοῦ μυρεῖν, id est *fluere.* Unde poetarum parens Odyss. 5. v. 460. vocavit Phaeaca ποταμὸν ἁλιμυρήεντα, id est *fluvium in mari influentem*; ac forte eadem metaphora noster Amyros vocatos fuisse Amyraeos inquit, quod eorum regio veluti fluvius influeret Molos- 77
siam, *hoc est* intraret. b

— *Σουΐδας δ' ἐν ταῖς γενεαλογίαις, ὅτι ῥῦτοι* etc] Suspicor legendum esse *Σ. δ' ἐν τοῖς Θεσσαλικοῖς* vel *ἐν Θεσσαλικοῖς*, quoniam ab Schol. Apollonii Rh. ad eius Argonaut. l. 1. v. 554. sic citatur; nec non ab Strabone sub libri septimi calcem; atque noster eum advocat in testimonium Amyraeorum, qui erant Thessaliae populi, nec apud alios citatur Suidas in Genealogiis, quae omnia simul iuvant nostram coniecturam. Hic Suidas vero diversus est a Lexicographo, ex illo vero inquit noster Amyraeos vocari *Eordos*, ac postea *Leleges*, etc. De quibus consulesis Strabonem lib. 7.

Ἀμφαναὶ, πόλις Δωρική.] Amphanae, urbs Dorica ex Hecataeo, quae Theopompo dicitur *Amphanea*, cuius apud alios nulla, quod sciam, fit mentio. Hecataei vero et Theopompi opera non extant.

— *Ἔστι καὶ χωρίον Θετταλίας.*] Amphanas inquit etiam esse oppidum Thessaliae; apud Scylacem Caryandensem Amphinaeum inter maritimas Thessaliae urbes numeratur. Idem fuisse oppidum vix dubito.

Ἀμφ' Ἄξιον, δύο μέρη λογου.] Amp' Axion, sunt duae orationis partes, ac si diceres circa Axion. Axius vero fuit amnis Paeoniae, qui illam regionem incolebat, dicebatur *Amphaxites*, et regio Amphaxitis; memoratur et fluvius et regio in Excerptis ex Strabonis lib. 7.

Ἄμφεια, πόλις Μεσσήνης· Παυσανίας τετάρτῳ.] Amphea urbs Messeniae ex Pausaniae lib. 4. qui libro citato inquit fuisse oppidum Laconicae finitimum, non magnum, sed alto colle situm, quod aquarum perennes fontes habebat; id cepere Lacedaemonii iuramento se obstringentes in bello, quin id Messeniis, ut solet fie-
78 ri, denunciarent, ex hoc oppido capto exarsit bellum inter Mes-
a senios et Lacedaemonios celeberrimum, quod nomen accepit non a Lacedaemoniis, qui prius arma intulerunt Messeniis, sed a Messeniorum clade *Messenicum* vocatum fuit. Eodem modo usus pervicit, ut *Troianum bellum* appellaretur, quod Graeci ad Ilium gessere. Celebritatem etiam ei addidere duo celeberrimi scriptores, alter soluta oratione, alter carmine id referentes, *Myron* Prienensis, Historicus, et *Rhianus* Benaeus Poeta, qui Messeniorum ducem *Aristomenem* suis carminibus adeo exornabat, ac Homerus Iliade *Achillem*, cuius lectione adeo delectabatur Tib. Caesar ut eius imaginem et scripta publicis bibliothecis inter veteres et praecipuos auctores dedicaverit, prout huius rei auctor est Suetonius in Tiberio c. 70. Nec non Pausan. lib. 4. citato.

Ἀμφιγένεια, πόλις Μεσσηνιακή.] Amphigenia, urbs Messeniaca ex Strabonis lib. 8. apud quem libro citato urbs Macistiae dicitur, cuius quoque meminit Poetarum parens Il. 2. v. 593. ad quem locum nihil memorabile affert Archiepiscopus Thessalonicensis, tantum inquit *Amphigenium* quoque dici. Memoratur Statio Theb. 4.

—— Quos fertilis Amphigenia
Planaque Messene, montanaque nutrit Ithone.

Ἀμφίκαια, πόλις Φωκίδος etc.] Amphicaea urbs Phocidis ex Pausaniae lib. 10. qui eam etiam *Amphiclaeam* dixit, inquit Epitomator noster, at eum fefellit memoria. Haec enim urbs a Pausania *Amphiclaea* tantum, ab Herodoto lib. 8. *Amphicaea* vocatur. Et fuit una ex eis, quas Xerxis exercitus concremavit, ex qua calamitate notior facta fuit, quam antea erat, auctoribus Pausania libro citato, Herodoto eodem libro cap. 33. Hanc Herodotus, inquit Pausanias, veterem formam sequutus *Ophiteam* vocavit; sed nihil tale apud Herodotum legitur, pace Pausaniae, qui eodem libro auctor est, hac in urbe Orgia *Libero patri* fieri et sacrificulum divino afflatu instinctum, de futuris consulentes certiores facere, quidnam magis admiratione dignum sit, an sacrificuli astutia, an consulentium credulitas, an Pausaniae hac in re leve iudicium, haud facile dices.

Ἀμφίλοχοι, καὶ Ἀμφιλοχικοί.] Amphilochi, et Amphilochici dicebantur, qui ex Argis Amphilochicis erant, quod condi-

disse ferunt Amphilochum Amphiarai filium in sinu Ambracico, 78
quod de patriae suae nomine Argos ac a se *Amphilochicum* voca- b
vit. Fuit urbs celebris, ac potentissimos habuit cives, ut rerum monumentis prodidit Thucyd. lib. 2. Audi sis eum loquentem: *Ἄργος τὸ Ἀμφιλοχικὸν καὶ Ἀμφιλοχίαν τὴν ἄλλην ἔκτισε μετὰ τὰ Τρωϊκὰ οἴκαδε ἀναχωρήσας, καὶ οὐκ ἀρεσκόμενος τῇ ἐν Ἄργει καταστάσει, Ἀμφίλοχος ὁ Ἀμφιάρεω, ἐν τῷ Ἀμπρακικῷ κόλπῳ ὁμώνυμον τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι Ἄργος ὀνομάσας. Καὶ ἦν ἡ πόλις αὕτη μεγίστη τῆς Ἀμφιλοχίας, καὶ τοὺς δυνατωτάτους εἶχεν οἰκήτορας* etc. id est, *Argos Amphilochicum, et reliquam Amphilochiam, Amphilochus Amphiarai filius, post bellum Troianum, domum reversus cum rerum status, qui Argis erat, ei non placeret, condidit in sinu Ampracico urbem, de eodem patriae suae nomine* Argos. *Et erat haec urbs omnium Amphilochiae regionis maxima, et potentissimos habebat incolas.*

Ἀμφιμάλλιον, πόλις Κρήτης.] Amphimallion, urbs Cretae, a qua *Ἀμφιμαλῆς* sinus Ptolemaeo Geogr. lib. 3. cap. ultimo, qui Sophiano dicitur *Golfo di Suda*, ab arce Suda in scopulo sita, quae Venetis obedit.

— *Λέγεται καὶ Ἀμφίμαλλα.*] Amphimallion, urbs Cretae, de qua nota praecedenti. Dicitur etiam Amphimalla. Sic etiam vocatur a Plinio Nat. Hist. lib. 4. c. 12.

Ἀμφίπολις, πόλις Μακεδονίας.] Amphipolis, urbs Macedoniae iuxta Thraciam, quae *Novem viae, Crademna, Anadraemus* dicebatur, ut inquit noster, Harpocratio ex Marsya in Macedonicis in *Ἀμφίπολις* auctor est prius *Acram* vocatam fuisse, ac postea *Amphipolin*, eo quod circumhabitaretur locus ille; ex Thucydidis lib. 1. et 4. apparet, quod prius *Ἐννέα ὁδοὶ*, id est, *Novem viae* vocata fuit, sed ab Agnone Atheniensium duce capta *Amphipolis* dicta fuit, quod a fluvio Strymone utrinque allueretur, quod confirmat Harpocrationis sententiam. Postea *Christopolis*, dicta fuit, vulgo *Christopoli*, et Turcis *Emboli*. Memoratur etiam Constantino Porphyrog. inter Macedoniae urbes.

— *Κεκλῆσθαι δὲ Μυρίκην, καὶ Ἠϊόνα,* etc.] Vocatam fuisse Amphipolin *Myricen*, et *Eïona* inquit noster, pro *Μυρίκην* lege *Μύρκινον*. Sic enim scribitur apud Thucyd. l. 4. cuius etiam noster suo loco meminit, sed ex Thucyd. libro citato claret *Myrcinon et Eiona* diversas fuisse urbes ab Amphipoli, quamobrem miror oscitantiam Epit. nostri in legendo Thucyd.

— *Ἔστι καὶ πόλις Συρίας πρὸς τὸ Εὐφράτῃ* etc.] Memora- 79
tur quoque Epitomatori nostro Amphipolis Syriae ad Euphratem a
a Seleuco condita, quae a Syris, ut inquit, *Turmeda* vocabatur, quo in nomine latere videntur cineres seu Hebraicae, seu

Syriacae linguae, צור *tsur* enim Hebraice est *rupes*, ex quo per metathesim litterarum צ in ט fit טור *tur*, quod apud Chaldaeos sonat *montem*. טירה *tirah* etiam Hebraice et Chaldaice significat *castellum*, seu *arcem*. מדה *Midah* vero et Hebraice et Chaldaice significat *tributum*. Ergo Turmida erit velut castellum tributorum, scilicet in quo congregatur tributum regi, מדת המלך, *midath hamelec*, quae verba leguntur Nehem. 5. 4. Huius urbis nulla apud alios, quod sciam, fit mentio.

Ἄμφισσα, πόλις Ὀζόλων Λοκρῶν.] Amphissa, urbs Ozolorum Locrorum, maxima et celeberrima, distabat a Delphis 120 stadia, nomen adepta ab *Amphissa* Macarei Aeoli filia, quam Apollo adamavit, cuius monimentum adhuc aetate Pausaniae erat in ipsa urbe, ut ipse refert lib. 10. Noster eius etymologiam deducit per paragogen, quemadmodum ab ἀντὶ fit Ἄντισσα, et ab ἐπὶ, Ἔπισσα, sic ab ἀμφὶ Ἄμφισσα, quod ego non probo. Amphissam commigrarunt Aetoli ab Augusto Caesare sedibus pulsi, auctore eodem auctore libro citato. Eius meminere inter alios Scylax, et Strabo lib. 9. nec non Constantin. Porphyr. sed hic Hellade eam non locat de Them. 5. (eadem erat urbs) nec non Ptolem. lib. 3. c. 15. qui eam Locris Ozolis adscribit.

— *Ἔστι καὶ χώρα τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας Ἀμφισσηνή.*] Amphissene, regio minoris Armeniae memoratur Stephano ex Stra-
79 bonis lib. 12, apud quem nullam inveniebam eius mentionem, nec
b apud alios, quod sciam, eius fit mentio.

Ἄμφρυσος, πόλις Φωκίδος.] Amphrysus, urbs Phocidis, ab aliquibus *Ambrysus* dicitur. Erat sub ipso monte Parnasso sita. nomen ab Ambryso Heroë impositum fuisse putant, quam Thebani bello contra Macedonum regem *Philippum* duplici muro cinxerunt, ut refert Pausan. lib. 10.

— *Ἔστι καὶ ποταμὸς Μαγνησίας.*] Est etiam fluvius Magnesiae, ad cuius oras qui habitabant, dicebantur *Amphrysii*, in cuius confirmationem advocat Lycophronis versiculum, sed apud Lycophronem et eius Scholiasten fluvius dicitur *Aphrusus*, incolae *Aphrusii*. Sic enim iste ad eumdem locum loquitur, Ἀφρυσίων, Μαγνήτων. Ἀφρουσὸς γὰρ ποταμὸς Μαγνησίας, i. e. *Aphrusiorum*, *Magnetum*. *Aphrusus enim fluvius Magnesiae*. Erat etiam Amphrysus Thessaliae fluvius, auctore Servio ad illud Virgillii Georgic. lib. 3, v. 2.

Pastor ab Amphryso

h. e. *Apollo*, ad hunc enim fluvium Admeto regi armenta pavisse fabulabantur. eadem de causa ab eodem Poeta Aeneid. lib. 6. v. 398. *vates Amphrysia* vocatur Sibylla, quae Aeneam ad inferos ducebat,

Quae contra breviter fata est Amphrysia vates.

Ego existimo eumdem fuisse fluvium, quem noster et Lycophronis Scholiasta Magnesiae, Servius Thessaliae adscribit. ac Magnesia erat Thessaliae adnexa. Quamobrem verosimilior mihi videtur Stephani lectio, quam quae apud Lycophronem, siquidem a Virgilio carmine allato confirmatur.

Ἀναζαρβά, πόλις Κιλικίας.] Anazarba, urbs Ciliciae, quae 80
a Suida suo loco *Anazarbos* dicitur; sic vocatam inquit Stepha- a
nus a praeposito, vel ab Azarba, lege ab Anazarba conditore. Id enim clamat ratio Verba Stephani lucem lucrantur ex Suida, loco citato, ubi inquit: Nervam Imperatorem, terrae motu collapsa Diocaesarea, Senatorem nomine *Anazarbam* ad eam instaurandam misisse, qui instauratam ex suo nomine *Anazarbum* eam vocavit, cum olim *Kyinda*, postea *Diocaesarea* vocaretur. Ex hac urbe fuisse Dioscoridem medicum auctor est auctor noster. utrum idem sit, an alius qui a Suida *Phacas* vocatur *διὰ τοὺς ἐπὶ τῆς ὄψεως φακούς*, i. e. *propter lentes in facie apparentes*, qui vixit apud Cleopatram sub Antonio, viderint doctiores. Nam si hic, ut verum est, vixit sub Antonio, et civitas *Anazarbos* id nominis sub Nerva accepit, qui potuit ab urbe *Anazarbeus* vocari? Qua in re Suidas a se ipso discrepat. Celebrat etiam noster ex hac urbe Asclepiadem celebrem medicum, de quo videsis Tractatum nostrum auctorum quos in testimonium vocat Stephanus.

— *Ἡ ἀπὸ Ἀζάρβα.*] Lege *ἢ ἀπὸ Ἀναζάρβα.*

— *Τὸ ἐθνικὸν, Ἀναζαρβεὺς ὡς Σκαρυανδεύς.*] Pro *Σκαρυανδεὺς* lege *Καρυανδεύς*. Scaryanda enim urbs a nemine, quod sciam, memoratur, Caryanda vero, ex qua erat *Scylax*, quare *Scaryandeus* vocatur, a plurimis celebratur, de qua suo loco.

Ἀναία, παροξυτόνως, οὐχ ὡς Αἴλαια.] Anaea, accentu 80
acuto in penultima, non in antepenultima, ut solet huiusmodi for- b
ma, fuit urbs Cariae e regione Sami. memoratur Thucydidi lib 4. neutro plurali, at lib. 8. foem. singulari. Huiusmodi enim nomina, ut saepe alibi dicimus, utroque gaudent, ut Hierosolyma, orum, et Hierosolyma, ae.

— *Τὸ ἐθνικὸν Ἀναῖος.*] Gentile, Anaeus, unde Menelaus peripateticus Philosophus et magnus Historicus dictus est *Anaeus*, quod esset ex hac urbe, de quo apud alios altum est silentium.

Ἀνακτόρεια, Ἀκαρνανίας πόλις οὐδετέρως.] Anactoria, neutr. plur. Acarnaniae urbs Corinthiorum colonia, scilicet cum a Corinthiis capta fuisset illic colonis Corinthiis collocatis, auctore Thucydide lib. 1. quam postea Athenienses et Acarnanes per proditionem ceperunt, auctore eodem auctore lib. 4. nunc *Vonizza.*

— Τὸ θηλυκὸν Ἀνακτόριος, etc.] Lege τὸ ἐθνικὸν, etc. hic enim est frequens modus locutionis apud Stephanum, et ratio id exigit. Sequitur enim Ἀνακτόριος. oppidani dicebantur *Anactorii*, quos Augustus Caesar ad habitandum Nicopolim, quam in memoriam victoriae ad Actium contra Antonium aedificaverat, deduxit colonos, ut rerum memoriae prodidit Pausan. lib 5. Thucydides libris citatis Anactorium num. singul. et per iota inquit.

81 a Ἀναριάκη, πόλις πρὸς τῇ Κασπίᾳ etc.] Anariace, urbs ad mare Caspium ex Strabone, qui libro undecimo memorat urbem Nabarcen in regione Anariacarum, apud quem pro Nabarcen legendum ex Stephano Anariacen, si tibi placet. Ego enim ἐπέχω. Scio namque Auctoris nostri incuriam. Audi loquentem Strabonem: Ἐνταῦθα δὲ καὶ πόλις Ναβάρκην· ἐν ᾗ, φασι, δείκνυται μαντεῖον ἐγκοιμωμένων, καὶ ἄλλα τινὰ ἔθνη, etc. i. e. *Ubi et urbem Nabarcen: in qua, aiunt, monstratur Oraculum indormientium, et esse alias gentes ibi latrociniis et militiae magis deditas quam agriculturae.* In Strabonis verbis pro δείκνυται existimo ex Stephano legendum δείκνυσθαι. Anariacarum meminerunt Plin. et Solin. Amariacae dicuntur Ptolem. 6. c. 2.

— Μαντεῖον κοιμωμένων.] Lege ex Strab. verbis nota praecedenti allatis, μαντεῖον ἐγκοιμωμένων: i. e. *Oraculum indormientium.* Solebant enim Ethnici Deorum templis indormire, ut per insomnia quid sibi faciendum esset, ostenderent.

Ἄναυα, πόλις Φρυγίας, ὡς Ἡρόδοτος.] Anava, neutro plurativo, urbs Phrygiae ex Herodoto, apud quem lib. 7. eius nomen legitur, sed de ea nihil memorabile refert, quod in nostros hortos derivare possimus.

Ἀνάφη, νῆσος μία τῶν Σποράδων.] Anaphe, insula una Sporadum, prope Theram, quae *Membliaros* vocabatur, Argonautis dicta fuit *Anaphe*, quod eis apparuerit, a verbo ἀναφαίνειν, i. e. *apparere*, quam Plin. lib. 2. c. 87. inter insulas, quae enatae sunt, numerat. Erat Therae Cyrenaeorum metropoli vicina, ab Aegletae Apollinis templo celebris, ut tradit Strabo lib. 10.

81 b Ἀνάφλυστος, δῆμος τῆς Ἀντιοχίδος φυλῆς, etc.] Anaphlystus, *populus*, h. e. *oppidum Antiochidis tribus* Atheniensium nomen adepta ab Anaphlysto heroe ex Pausaniae lib. 2. cuius sunt verba: Τροιζῆνος δὲ οἱ παῖδες, Ἀνάφλυστος καὶ Σφῆτος μετοικοῦσιν ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ οἱ δῆμοι τὰ ὀνόματα ἔχουσιν ἀπὸ τούτων. i. e. *Troezenis vero filii, Anaphlystus et Sphetus migrant in Atticam, et populi*, h. e. *oppida ab his nomina habent.* Scylax etiam inter Atticae oppida locat Anaphlystum murum cum portu; eius quoque meminere Suid. et Harpocratio.

'Ανδανία, πόλις Μεσσήνης, etc.] Andania, urbs Messeniae eiusdem cum regione nominis. Messeniam enim inquit quoque *Andaniam* vocari. Fuit vero Andania Polycaonis Lelegis filii regia: qui regionem illam de uxoris nomine *Messeniam* vocavit, referente Pausania in Messenicis statim in principio, nec non Strabone lib. 8.

— *'Εκ ταύτης 'Αριστομένης ἐγένετο*, etc.] Ex hac urbe fuit *Aristomenes* celeberrimus Messeniorum dux, qui adhuc aetate Pausaniae inter Heroas apud Messenios colebatur, cuius natales illustrabant memorantes Genium, vel Deum sumpta draconis forma cum eius matre *Nicotolea* concubuisse, ut de *Olympiade* Macedones, de *Aristodama* Sicyonii referebant. Magnis enim viris solent homines aliquid supra mortale genus excogitare, ut ab Diis genus trahere credantur; de quibus aliqua notatu digna leguntur apud Pausan. lib. 4. unde Poetarum flos Aeneid. lib. 1. v. 381. canit:

— *et genus ab Iove summo.*

Hunc *Aristomenem* Rhianus Poeta in Heroem sui poematis assumpsit, sicut Homerus *Achillem*; quem adeo exornabat carminibus ac Homerus Achillem, cuius poetae lectione Tiberius Caesar delectabatur, ut supra ex Suetonio annotavimus.

"Ανδειρα, πόλις οὐδετέρως, etc.] Andira, seu Andera 82
neutro plurali. Utroque enim modo scribi potest apud Latinos, a
qui Graecorum ει per ι, vel per ε in Latinum sermonem amant transferre, ut γυναικεῖον, μουσεῖον, ἀριστεῖον, καλλιστεῖον et alia huius farinae sexcenta: Andira vero cuius regionis fuerit urbs, Epitomator noster omisit dicere. Strabo lib. 13. ex quo noster sua transscripsit, nos docet fuisse urbem Lelegum, quo in libro refert, quae noster de lapide illo, qui plures formas quam Proteus videtur accipere, nec non de Andirena Deorum matre. Audi eum loquentem: *Μετὰ δὲ Σκῆψιν "Ανδειρα, καὶ Πιόνια, καὶ ἡ Γαργαρίς. "Εστι δὲ λίθος περὶ τὰ "Ανδειρα, ὃς καιόμενος, σίδηρος γίγνεται, εἶτα μετὰ γῆς τινος καμινευθεὶς ἀποστάζει ψευδάργυρον, ἣ προσλαβοῦσα χαλκὸν τὸ καλούμενον γίγνεται κρᾶμα, ὅ τινες ὀρείχαλκον καλοῦσι.* i. e. *Post Scepsin vero sunt Andira, et Pionia et Gargaris, est vero lapis circa Andira, qui ustus, fit ferrum, deinde cum terra quadam in camino excoctus stillat pseudargyrum* i. e. falsum argentum, *quae accipiens aes, temperamentum fit, quod aliqui* orichalcum *vocant.* Utrum igitur Strabo ex Auctore nostro, an vero Auctor noster ex Strabone corrigendus sit, tuum esto iudicium; ego enim de his ἐπέχω.

— *Οὕτω γὰρ ἐκαλεῖτο ἡ μήτηρ τῶν Θεῶν. ἐκεῖ.*] Andirena *mater Deorum* vocabatur apud Andirenos, quod testatur Strabo lib. 13. hisce verbis: *Ὑπὸ δὲ τοῖς Ἀνδείροις ἱερόν ἐστι μητρὸς Θεῶν Ἀνδειρηνῆς ἅγιον*, etc. i. e. *Sub Anderis vero fanum est Matris Deorum* Andirenae *sacrum*, etc.

Ἄνδρος, νῆσος μία τῶν Κυκλάδων, etc.] Andros, insula una Cycladum. Cyclades vero insulae dictae fuere, quod circa Delum in orbem sitae fuerint, cuius rei locupletem habeo testem Plinium lib. 2. c. 12. Nat. Hist. Andros vero nomen accepit, ut inquit noster, ab Andro Eurymachi, vel Anauii fratre, quam primam Cycladum ex Myrsilo *Cauron*, deinde *Antandron*, ex Callimacho *Lasiam*, ex aliis *Nonagriam*, *Hydrussam*, *Epagrin* cognominatam fuisse affirmat Plin. libro capiteque citato. Dignum est pro instituti nostri ratione, ut referatur lepidum illud *Andriorum* apophthegma ad Themistoclem, qui cum ad eos ab Atheniensibus pecuniae cogendae causa missus esset, duabus
82 se Deábus comitatum ad eos venire dicebat, *Suada* et *Violentia*,
b Andrii satis urbane, alias duas se habere Deas dicebant, *Paupertatem* et *Impotentiam*. Memoratur Ovid. Metam. lib. 7.

At non Oliaros, Didymeque, et Tenos et Andros.

Iuvenali Sat. 3. v. 7.

Hic alta Sicyone, ast hic Amydone relicta,
Hic Andro, ille Samo, hic Trallibus, aut Alabandis
Esquilias, dictumque petunt a vimine collem.

— *Τῶν Οἰνοτρόπων.*] Qui fuerint hi Oenotropi, nedum Antisthenis, vel Diogenis lucerna quaesitos inveniri posse existimo. Legesis *Οἰνοτρῶν*.

Ἀνεμώρεια, πόλις Φωκίδος, ἡ νῦν Ἀνεμώλεια.] Anemoria, urbs Phocidis, quae aetate Stephani, vel Epitomatoris dicebatur *Anemolia*. Praestat de ea audire loquentem Geographum lib. 9. *Ἡ δ' Ἀνεμώρεια ὠνόμασται ἀπὸ τοῦ συμβαίνοντος πάθους· καταιγίζει γὰρ εἰς αὐτὴν ὁ καλούμενος Κατοπτήριος χῶρος, κρημνός τις, ἀπὸ τοῦ Παρνασσοῦ διήκων· ὅριον δ' ἦν ὁ τόπος οὗτος Δελφῶν καὶ Φωκέων*, etc. i. e. *Anemoria vero nominata est ab eventu: etenim procellas cum impetu immittit in eam, locus nomine* Catopterius, *praeceps a Parnasso eo pertingens. Terminus vero erat locus hic Delphorum et Phocensium, etc. Κατοπτήριος χῶρος* dicitur Straboni, qui nostro *Κατοπτήριον χωρίον*.

— *Οἵ τ' Ἀνεμώρειον*, etc.] Est Homericus versiculus, qui invenitur Il. 2. v. 521. ubi scribitur *Οἵ τ' Ἀνεμώρειαν*, ac sic scribendum est. Mirum est Strabonem libro supra citato asserere *Anemoriam*, quae ab aliquibus *Anemolia* dicebatur, postea

Hyampolim vocatam fuisse, cum utramque tanquam diversam in hoc versiculo celebret Homerus.

— Καὶ Λυκόφρων, etc.] Affert versiculum etiam Lycophronis in quo pro Ἀνεμωρείας πέδον lege ex ipso Lycophrone κ' Ἀνεμωρείας πέδον. Ad quem locum eius Scholiastae verba sunt, Λίλαια, καὶ Ἀνεμώρεια, etc. i. e. *Lilaea, et Anemoria, et Amphisa et Abae, urbes sunt Phocidis, Anemoria vero sic vocata fuit, quod esset frigida et ventosa.*

— Ὠνόμασται ἀπὸ τοῦ συμβαίνοντος.] Anemoria dicta est ab accidente, i. e. ἀπὸ τοῦ ἀνέμου. i. e. *a vento.* 83 a

— Ὑπερκείμενον γὰρ αὐτῆς τὸ καλούμενον κατοπτήριον χωρίον, etc.] Sunt verba haec et praecedentia ex Strabonis lib. 9. paulum immutata, quae, ut apud eum leguntur, pag. 82. attulimus.

Ἀνθάνα, πόλις Λακωνική, μία etc.] Anthana, urbs Laconica, una ex centum, quas Laconica habebat, memoratur inter alios Thucydidi lib. 5. Plinio lib. 4. c. 5. apud quos nihil de ea quod referri mereatur, inveniebam.

Ἄνθεια, πόλις Πελοποννήσου, etc.] Anthia, urbs Peloponnesi, quae erat una ex septem, quas Agamemnon apud Hom. *Il.* 9. v. 149. promittit Achilli. Memoratur etiam Straboni lib. 8. quam nonnulli eandem esse, ac *Thuriam* intelligebant, ut idem tradit libro citato.

— Ἔστι καὶ Ἰταλίας, Ῥώμης πλησίον, etc.] Anthia est etiam Italiae urbs prope Romam, quae *Antion* postea vocata fuit, de qua videsis quae in Ἄντεια annotamus.

Ἀνθεμοῦς, πόλις Μακεδονίας.] Anthemus, untis, urbs Macedoniae memoratur inter alios Plinio lib. 4. Nat. Hist. c. 10.

— Καὶ Συρίας, ἀπὸ Ἀνθεμοῦντος.] Anthemus etiam fuit urbs Syriae, quam Tacitus Annal. lib. 6. c. 41. *Anthemusiada* vocat, Ptolem. lib. 5. c. 18. Anthemusiam Mesopotamiae regionem memorat, in qua verosimile est fuisse Anthemuntem urbem, quam Traianum cepisse referunt Sextus Rufus in suo Breviario, et Paul. Diaconus Hist. Miscellae lib. 10. cui *Antemusium* dicitur; nihil interest, quod alii Syriae, alii Mesopotamiae adscribant. Nam Syria comprehendebat Mesopotamiam; eadem fuit 83 b urbs. Regionem Mesopotamiae Anthemusiam hodie *Aliduli* dici dicunt.

— Ἔστι καὶ Ἀνθεμουσὶς λίμνη, etc.] Anthemusis, palus Mariandynorum, quam Apoll. Argonautic. lib. 2. v. 726. vocat Ἀνθεμοεισίδα; Mariandyni vero erant populi ὅμοροι Παφλαγόσι, auctore Apollonii Scholiasta ad versum citatum.

Ἀνθηδών, πόλις Βοιωτίας. Ὅμηρος.] Anthedon, urbs Boeotiae ex Homero, apud quem invenitur illud Hemistichium Il. 2. v. 508. ubi Eustathius: *Ἡ δὲ Ἀνθηδὼν καλεῖται μὲν οὕτω,* etc. i. e. *Anthedon vero sic quidem vocatur propter eius florida; vel ab Anthedone, vel Anthio Neptuni pronepote. Incoluerunt eam Thraces, quare Lycophro Threiciam Anthedona inquit.* Eam etiam celebrat Strabo lib. 9. et ipsissimum Homeri Hemistichium affert. Audi sis eum loquentem: *Μετὰ δὲ Σαλγανέα Ἀνθηδὼν πόλις λιμένα ἔχουσα, ἐσχάτη τῆς Βοιωτικῆς παραλίας τῆς πρὸς Εὐβοίᾳ, καθάπερ καὶ ὁ Ποιητὴς εἴρηκεν,* etc. i. e. *Post Salganeum Anthedon urbs est portum habens, ultima Boeotici littoris, quod ad Euboeam, quemadmodum et Poeta dixit:*

—— *Anthedonaque ultimam.*

— *Ἀπὸ Ἀνθηδόνος, τοῦ Δίου, τοῦ Ἄνθου, τοῦ Ποσειδῶνος,* etc.] Multo diversa est haec Anthedonis genealogia ab illa quam ex Eustathio attulimus nota praecedenti, sed nihil mirum, Adhuc etiam hodie in nobilissimis familiis res eodem modo se habet.

84 — *Συνῴκισαν δ' αὐτὴν Θρᾶκες, ὡς Λυκόφρων.*] Anthedonem incoluisse Thraces, inquit, ex Lycophrone, cuius affert versiculum, ad quem eius Scholiasta sententiam nostri Auctoris confirmat.

— *Ἔστι καὶ ἑτέρα πόλις πλησίον Γάζης,* etc.] Fuit alia *Anthedon* prope Gazam, cuius nomen rex Herodes in *Agrippiadem* mutavit, ut memoriae prodidit Iosephus Antiquit. lib. 13. c. 21. cuius etiam meminit Euseb. Chronic. Can. apud quem pro *Ἀγρίππειον* legendum est *Ἀγριππιάδα*. Agrippium enim non fuit nomen urbis, sed domus cuiusdam regiae, quam Herodes aedificavit, ut apparet ex Iosepho de Bello Iudaico lib. 1. c. 16.

— *Ὁ πολίτης τῆς προτέρας, Ἀνθηδώνιος.*] Cum duas memoraverit huius nominis urbes, scilicet Anthedonem Boeotiae et Anthedonem Palaestinae; prioris ethnicum inquit esse Anthedonius, posterioris Anthedonites, seu ore Latino Anthodonita; sed hoc non adeo exacte solet observari.

Ἀνθήλη, κώμη· Ἡρόδοτος ἑβδόμῃ.] Anthele, vicus ex Herodoti lib. 7. apud quem non vicus, sed urbs vocatur, de qua nihil memoratu dignum memoriae prodidit.

Ἄνθιον, πόλις Ἰταλίας.] Vide sis quae de hac Italiae urbe in *Ἄντεια* annotamus.

Ἄνθυλλα, πόλις Αἰγύπτου, Ἡρόδοτος δευτέρᾳ.] Anthylla, urbs Aegypti ex Herodoti lib. 2. cuius affert mutila verba, integra vero sunt: *Τουτέων δὲ ἡ μὲν Ἄνθυλλα ἐοῦσα λογίμη πόλις ἐς ὑποδήματα ἐξαίρετος δίδοται τοῦ αἰεὶ βασιλεύοντος Αἰγύπτου*

τῇ γυναικὶ, etc. i. e. *Harum vero urbium* Anthylla, *quae est insignis urbs, datur peculiaris in calceamenta uxori semper eius, qui* 84
in Aegypto regnat, quod factum est, ex quo Aegyptus fuit ditionis Persarum. b
Noster pro ἐξαίρετος legisse videtur ἐξαιρέτως.

Ἄννα, πόλις τῆς Ἰουδαίας, ὑπὲρ Ἱερουχοῦντα.] Anna, urbs Iudaeae supra Hierichuntem (pro Ἱερουχοῦντα lege Ἱεριχοῦντα) ex Iosepho, haec Iudaeae urbs non vocatur a Iosepho Anna, ut inquit noster, sed Ainan. Audi eum loquentem lib. Antiquit. quinto, cap. primo: *Πέμπει τρισχιλίους ὁπλίτας Ἰησοῦς εἰς Ἄιναν πόλιν,* etc. i. e. *Mittit Iesus in* Ainan *urbem supra Hierichuntem situm tria millia armatorum.* Haec urbs Hebraice dicitur עי *Hai* Iosue c. 7. v. 2. Septuaginta senes vertunt *Gai.* Nam ע litteram gutturalem 70 senes per γ amant vertere, ut עמורה *Amorah*, Gomorra, עזה Aza, *Gaza*; ex eodem Iosue c. 8. v. 29. constat filios Israel sub eodem duce cepisse hanc urbem et eam combusisse, eius rege suspenso.

— *Τὸ ἐθνικὸν, Ἀνναυίτης, ὡς Ἰώσηπος.*] Gentile urbis Ainan, non dicitur Iosepho Annanites, ut inquit noster, sed Ainaites. Eius enim oppidanos vocat *Ainaitas*, qui Hebraice Iosue capite citato v. 20. dicuntur אנשי העי *anse ha Hai*, i. e. *viri Hai*; incolas enim urbium Hebraei vocant *viros* seu *homines* addito urbis nomine, unde Iudas Iscarioth, i. e. *vir Carioth*, i. e. *incola Carioth*, a quo factum est Iscariothes.

Ἀνταιούπολις, πόλις ἐν Αἰγύπτῳ.] Antaeupolis, seu Antaeopolis, ac si diceres *Antaei civitas*, quam memorat Plutarchus in libro de solertia animalium, ac mirum quid refert, quod a Philino quodam oculato teste audierat, scilicet in hac urbe se vidisse vetulam cum crocodilo dormientem.

Ἄντανδρος, πόλις ὑπὸ τὴν Ἴδην, etc.] Antandros, urbs 85
sub Ida monte prope Mysiam Aeolidis, quae tria nomina innuit a
habuisse Epitomat. noster. Ea vero erant *Antandros*, *Edonis*, *Cimmeria.* plura inquit Plinius, audi eum loquentem lib. 5. c. 30. *Rursus in littore Antandros, Edonis prius vocata, deinde Cimmeris et Assos, eadem Apollonia.* Strabo lib. 13. Auctor est *Alexandriam* quoque vocatam fuisse, quod ibi a *Paride*, h. e. *Alexandro* Deae iudicatae fuerint, ab Alcaeo apud eundem auctorem libro citato *Lelegum urbs* dicitur. eam quoque memorat Poetarum flos Aeneid. lib. 3. v. 6.

—— *classemque sub ipsa*
Antandro et Phrygiae molimur montibus Idae;

Ubi Servius: *Est autem civitas Phrygiae dicta* Antandros, *vel quod de Andro insula eam condiderunt coloni, quasi ἀντὶ ἄνδρου, vel quia Graeci venientes per Thraciam ceperunt Polydo-*

rum, pro cuius pretio hanc accepere civitatem, quae ex facto nomen accepit, Antandros, id est, *propter virum data.* Ne mireris Servium dicere, fuisse civitatem Phrygiae, ac Epitomatorem nostrum fuisse sub Ida monte prope Mysiam Aeolidis. Mysia enim Aeolidis erat in Troade, cui finitima erat Phrygia. Auctor etiam noster eius nominis etymologiam deducit ab Antandro Aeolensium duce; ac Servius alias affert, quod in huiusmodi rebus est tralatitium.

Ἄντεμνα, πόλις Σαβίνων etc.] Antemna, urbs Sabinorum, una ex illis, quae Romulo restiterunt. Subintelligit bellum, quod memorat Dionys. Halicarnass. lib. 2. Latinis ut plerumque dicitur numero plurativo Antemnae, id nominis tantundem est, ac ante amnem positae, *turrigeras* vocavit, qui omnes omnium Poetarum laudes meretur, Aeneid. lib. 7.

Quinque adeo magnae positis incudibus urbes
Tela novant, Atina potens, Tiburque superbum,
Ardea, Crustumerique, et turrigerae Antemnae.

Ubi Servius *Turrigerae Antemnae, bene muratae. Antemnae autem dictae sunt, quod eas amnis praeterflueret, quasi ante amnem positae.*

Ἄντεια, πόλις Ἰταλίας, ὑπήκοος Ῥωμαίων.] Antia, urbs Italiae fuit, quae quia variis modis scribitur, scilicet *Ἄντεια, Ἄνθεια, Ἄνθιον, Ἄντιον*, noster ex singulis nominibus singulas civitates fecit, cum Italiae, tum Sabinorum, Liv. lib. 6. Volscorum fuisse urbem tradit, quae *Antium* plerumque dicitur Latinis. Incolae Antiates. Fuit urbs maritima. Nam eius naves, cum oppidani devicti fuissent a Romanis, et eis interdictum mari, partim incensae fuerunt, rostrisque earum suggestum in foro exstructum adornari placuit, *Rostraque* templum appellatum, referente Livio libro octavo, capite vigesimo quarto, hoc oppidum illustrabat Fortunae equestris celebre templum, ad quam est illa Venusini vatis Ode carm. libro primo Od. trigesima quinta, in qua obsecrat Fortunam Deam, ut Caesarem servet iturum
85 in ultimos orbis Britannos:
b *O diva, gratum quae regis Antium.*

Cuius templum fuit maxime celebre, multorum etiam principum virorum donis exornatum, ut inibi narrat eius vetus Scholiasta. In hoc templo depositum fuit donum illud, quod voverunt equites Romani pro valetudine Augustae, ut rerum monumentis tradit Tacitus Ann. lib. 3. in quo etiam sortes fuisse auctor est Sueton. in Caligula c. 571, *Monuerunt et sortes Antiatinae, ut a Cassio caveret.* Hic Cassius fuit, qui occidit Caligulam; sed huiusmodi res facile post eventum excogitantur.

— *Ἐκλήθη δὲ ἀπὸ Κίρκης παιδός.*] Antia urbs Italiae vo-

cata fuit ab Antia filio Circes et Ulyssis. Sunt Graecorum nugamenta. Graeci enim ut hanc sibi gloriam acquirerent, tres Ulyssis ex Circe filios finxere, *Romum*, *Antiam*, *Ardeam*, de quorum nominibus nomen Romae, Antio, Ardeae, urbibus Italiae impositum fuisse fabulabantur.

— *Ἔστι καὶ Ἄντιον, πόλις οὐδετέρως* etc.] Antion neut. gen. urbem, post Lorentum Italiae celebrat. Eadem erat urbs, ut supra annotavimus, quae *Antium* dicitur Latinis, in quam antiquitus colonos Romanos missos fuisse testatur Liv. lib. 3. *Antium, propinquam, opportunam et maritimam urbem coloniam deduci posse, ita sine querelis possessorum plebem in agros ituram; civitatem in concordia fore; haec sententia accepta est; Triumviros agro dando creat T. Quintium, A. Virginium, P. Furium. Iussi nomina dare, qui agrum accipere vellent, fecit statim, ut fit, fastidium copia, adeoque pauci nomina dedere, ut ad explendum numerum coloni, Volsci adderentur.* Sub Nerone etiam veterani in eius colonos adscripti sunt, qui, *Natam sibi* (sunt Taciti verba ex Annal. 15. c. 20.) *ex Poppaea filiam Nero ultra mortalium gaudium accepit, appellavitque Augustam, dato et Poppaeae eodem cognomento, locus puerperio colonia Antium, ubi ipse generatus erat.* Strabonis aetate erat dicata Principum otio et vacationi civilium occupationum; ubi multa ideo erant magnifica aedificia ad huiusmodi ἐπιδημίας, ut memoriae prodidit idem auctor lib. 5. cuius sunt verba: *Ἑξῆς δ' ἐστὶν Ἄντιον, ἀλίμενος καὶ αὐτὴ πόλις· ἵδρυται δ' ἐπὶ πέτραις· διέχει δὲ τῶν Ὠστίων περὶ σξ' σταδίους. Νῦν μὲν οὖν ἀνεῖται τοῖς ἡγεμόσιν, εἰς σχολὴν καὶ ἄνεσιν τῶν πολιτικῶν* etc. id est, *Deinde vero est Antium importuosa et ipsa urbs, saxis sita; distat autem ab Ostia* CCLX *stadiis. Hodie dicatur principum otio et vacationi civilium occupationum, cum occasionem capiunt, ac propterea sumptuosa illic sunt aedificia permulta.* Mirum est omnia tempus consumpsisse, quandoquidem eorum nedum vestigia remanent, de qua, si plura desideras. vide Leandrum Albertum in suo Latio, Cluverium Ital. Antiq. lib. 3. c. 7.

Ἀντιγόνεια, πόλις Χαονίας ἐν Ἠπείρῳ.] Antigonia, urbs Chaoniae in Epiro, memoratur Ptolemaeo lib. 4. c. 14. Inter civitates Epiri mediterraneas Chaonum.

— *Ἔστι καὶ πόλις Ἀρκαδίας, ἡ πρότερον Μαντίνεια.*] Antigonia etiam erat urbs Arcadiae, quae prius *Mantinea* dicebatur, memoratur Ptolemaeo lib. 3. c. 16. utroque nomine; sed Plinio Nat. Hist. lib. 4. c. 6. Antigonia et Mantinea sunt diversae Arcadiae urbes, de quibus vide quae in *Μαντίνεια* annotamus. 86 a

— *Τρίτη, Μακεδονίας, Ἀντιγόνου κτίσμα, τοῦ Γονάτου.*] Tertia Antigonia erat Macedoniae urbs, ab Antigono Gonatae filio condita, cuius meminit Plinius Nat. Hist. lib. 4. c. 10.

— *Πέμπτη ἐν τῇ Συρίᾳ, πλησίον Ἀντιοχείας.*] Quinta Antigonia erat Syriae prope Antiochiam, ex qua Antiochus Nicator Antiochiam a se conditam habitatores traduxerat; haec vero Antigonia condita fuit ab Antigono Philippi filio; utriusque testis est locuples Strabo lib. 16.

Ἀντικονδυλεῖς, οἱ ἐν Βοιωτίᾳ Κόλοι Φρύγες.] Lege *Κοῖλοι Φρύγες*, qui videntur esse ex populis Phrygiae, qui aevo cesserunt, ut Berecyntes, de quibus Strabo sub lib. 12. calcem.

Ἀντίκυραι, πόλεις δύο, etc.] Memorat duas huius nominis urbes, alteram Phocidis, alteram apud Malienses, de quibus praestat audire loquentem Strabonem, cuius ex lib. 9. sunt quae sequuntur verba: *Εἶτα Ἀντίκυρα, ὁμώνυμος τῇ κατὰ τὸν Μαλιακὸν κόλπον, καὶ τὴν Οἴτην. Καὶ δή φασιν ἐκεῖ τὸν ἐλλέβορον φύεσθαι τὸν ἀστεῖον, ἐνταῦθα δὲ σκευάζεσθαι βέλτιον· καὶ διὰ τοῦτο ἀποδημεῖν δεῦρο πολλοὺς καθάρσεως καὶ θεραπείας χάριν*, etc. id est, *Deinde Anticyra, eiusdem nominis cum ea, quae ad sinum Maliacum et Oetam.; et dicunt illic elleborum nasci urbanum*, i. e. *optimum, hic vero melius apparari: et propterea proficisci huc multos purgationis sanitatisque causa.* Nasci enim in Phocica Anticyra medicamentum quoddam sesami simile, quo Oetaeum elleborum apparatur. Aulus Gellius lib. 17. c. 15. et Plinius Nat. Hist. lib. 25. c. 5. memoriae prodidere, *Carneadem* Academicum elleboro stomachum purgasse scripturum adversus *Zenonis Stoici* decreta, et Livium Drusum tribunum plebis cum comitialem morbum pateretur Anticyram navigasse, et in ea insula elleborum bibisse, atque ita morbo liberatum. Profecto si hoc pro comperto haberetur, plurimi ad hanc insulam navigarent, ut Medicis medium possent ostendere digitum. Hinc existimo ortum esse adagium, *Naviget Anticyras*, quo usus est Horat. ad notandum quemdam Stoicum insanum Sat. lib. 2. Sat. 3. Anticyra sumitur pro elleboro ipso apud Iuvenalem Sat. 13. v. 97.

—— pauper locupletem optare podagram
Nec dubitet Ladas, si non eget Anticyra, nec
Archigene.

86 Eadem significatione usurpatur etiam a Persio Sat. 4. v. 16.
b *—— Anticyras melior sorbere meracas?*

Ἀντινόεια, πόλις Αἰγύπτου, Antinoea, vel Antinoe, vel Antinoia, vel Antinoi civitas. Sic enim eius nomen reperitur apud scriptores. Fuit Aegypti civitas, nomen adepta ab Antinoo

Adriani imperatoris catamito, quae etiam ab ipso Adriano *Adrianopolis* dicebatur, quam condidisse in Antinoi honorem refert Amm. Marcell. lib. 22. c. 40. et eam in Aegypti Thebaide regione locat. Audi eum loquentem: *Igitur Thebais multas inter urbes, clariores aliis Hermopolim habet, et Coptum et Antinoon, quam Adrianus Caesar in honorem Antinoi ephebi condidit sui.* Antinoon vocat Amm. quae Pausaniae lib. 8. dicitur *Antinos.* Fuit Antinous ex Bithynio Bithyniae civitate, quem adeo deperibat Adrianus, ut eum in Deos referret, et in eius honorem non solum templa et sacerdotes, sed etiam prophetas et agonem instituerit, et urbem condiderit, ut rerum monumentis tradunt Pausan. libro citato, Spartianus in Adriano, Dio Cassius lib. 69. Euseb. Chronic. libro posteriore, Casaubonus in Spartianum in Hadriano, Scalig. in Euseb. Chronologica ad N. 2140. Libet Pausaniae apponere verba: Ἐνομίσθη δὲ καὶ Ἀντίνους σφίσιν εἶναι Θεός, ναῶν δὲ ἐν Μαντινείᾳ νεώτατος ὁ τοῦ Ἀντίνου ναὸς οὗτος, etc. i. e. *Sancitum vero fuit ipsis* (Mantinensibus) *Antinum esse Deum, templorum autem Mantineae recentissimum est* Antini templum, *quod eximie Imperator Adrianus exornavit. Ego eum cum hominibus adhuc existentem non vidi, sed in statuis, et in picturis vidi. Habet et alibi honores, et ad Nilum urbs Aegyptiorum de eius nomine* Antinus *appellata est; colitur Mantineae ob huiusmodi causam. Genus eius erat ex Bithynia supra Sangarium amnem, Bithynenses vero Arcades et Mantinenses antiquitus fuerunt. Horum causa divinos ei honores Mantineae constituit Imperator, magna festaque per singulos annos, et quinquennalem agonem. Domus in gymnasio est Mantinensibus, in qua Antini signa servantur, tum reliquis ornamentis, tum lapidum nobilitate, tum vero pictis Antini imaginibus insignis.* Notatu etiam digna sunt verba Dionis ex libro eius supra citato. Graecis relictis, ne nimium excrescat liber, Latina appono: *In Aegypto quoque civitatem aedificavit Antinoi nomine. Erat Antinous ortus ex Bithynio, civitate Bithyniae, quam* Claudiopolim *appellamus. Hic Antinous, cum in deliciis eius fuisset, in Aegypto mortuus est, sive quod in Nilum ceciderit, ut Hadrianus scribit, sive quod immolatus fuerit, quod verum est. Nam cum Hadrianus maxime curiosus esset, ut supra dixi, tum vero divinationibus utebatur, et magicis artibus cuiusvis generis. Itaque Antinoum, qui vel ob* 87
amorem ipsius, vel ab aliam causam voluntariam mortem obierat a
(nam Adriano ad ea, quae parabat, opus erat anima voluntaria) tanto honore affecit ut ut urbem in eo loco, in quo ille obierat, colonis adductis aedificasset, et ab eius nomine nominasset et illius statuas, in omni, ut ita dicam, orbe habitato, seu potius simu-

lacra dedicaverit, *sidus etiam Antinoi ipse se videre dicebat, libenterque auscultabat eos, qui dicerent, vere ex Antinoi anima Stellam factum fuisse, et tunc primum apparuisse, sed Adrianus ob hanc causam irridebatur.* Ea fuit Graecorum adulatio, ut Antinoum, volente Adriano consecraverint, oracula per eum dari asserentes, quae Adrianus ipse composuisse iactabatur, cuius rei testes sunt Spartianus in Adriano et Hegesippus apud Eusebium, qui Prophetas etiam habuisse *Antinoum* inquit.

— *'Εκλήθη ἡ πόλις καὶ 'Αδριανούπολις.*] Antinoea, quae in Antinoi honorem, de qua praecedenti nota egimus, ab Adriano in regione Aegypti Thebaide aedificata fuit. Vocata est etiam, inquit noster, ab ipso Adriano *Adrianupolis*, i. e. *Adriani civitas*. Fuit enim Adrianus maxime gloriae ambitiosus, ac multas civitates *Hadrianopolis* appellavit, ut ipsam Carthaginem et Athenarum partem, etsi titulos in operibus non amaret, ut narrat Aelius Spartianus in eius vita.

'Αντιόχεια, δέκα πόλεις ἀναγράφονται. Εἰσὶ δὲ πλείους.] Agit de Antiochia Epitomator noster, cuius nominis tredecim memorat urbes. Omnium celeberrima fuit Antiochia Syriae, huius regionis caput, quae sub se comprehendebat plurimas civitates, et regiones, utpote Phoeniciam, Palaestinam, Iudaeam, Mesopotamiam et alias. Eius cives dicebantur *Antiochenses*, quos Adrianus Caesar ita odio habuit, ut Syriam a Phoenicia separare voluerit, ne tot civitatum metropolis *Antiochia* eorum civitas diceretur, ut refert Ael. Spartianus in Adriano. Strabo lib. 16. Auctor est eam condidisse *Seleucum Nicatorem*, et a patris nomine *Antiochiam* denominasse. ab Anonymo, quem Iacob. Gothofredus edidit, vocatur *totius Syriae primaria urbs*, ubi dominus *τῆς οἰκουμένης*, inquit ille, sedet, Roman. Imperatorem intelligens. Romani enim Imperatores cum ad Syriam perveniebant, Antiochiae sedem habebant. Dio Cassius lib. 58. tradit rerum monumentis, Imperatorem *Traianum* in ea hyemasse, cum celebris ille terrae motus accidit, ex quo per fenestras ex aedibus, in quibus erat, effugit. Straboni libro supra citato dicitur *Tetrapolis*, quod ex quatuor urbibus constaret, quae et singulae suo, et omnes communi muro circumdarentur; Hebraice dicitur חמת *Chamath* Num. 34. v. 8. ut Rabi Selemoh Iarchi (quem Hebraei per *rase theboth*, h. e. *per literas* eius nominis initiales *Rasi*
87 vocant) celeberrimus in SS. commentator eodem loco asserit
b חמת זו אנטוכיא *Chamat zu Antochia*, id est, *Chamath, haec*, h. e. *quae Antiochia*; ego existimo hanc non esse Antiochiam Syriae metropolim; meam sententiam confirmat *Iustus* Hebraeus in sua Tabula topographica Terrae Sanctae: verosimilius est eam

esse, quae Amos c. 6. v. 2. dicitur חמת רבה *Chamath Rabah*, i. e. *Chamath magna*; at si Antiochia condita fuit a Seleuco Nicatore, nullo modo potest esse ea, de qua agit Amos, nec ea de qua agitur Num. capite citato. Illae enim iam ante Seleucum erant. Sed potuit instaurare eam Seleucus; et Scriptores *urbium instauratores* vocant etiam *conditores*: ac Hebraei, quod esset sita in regione illa, quae Hebraice dicitur ארץ חמת *erets Chamath*, h. e. *terra Chamath*, ideo eam vocarunt *Chamath*. Eius etiam meminit Beniamin Tudelensis in suo Itinerario; nec non Ioan. Tzetzes Hist. Chil. 7. Hist. 118. Plinius Nat. Hist. lib. 5. c. 21. auctor est *Epiphanem* cognominatam fuisse, Straboni lib. 15. Antiochia ἡ ἐπὶ Δάφνῃ, i. e. *ad Daphnem* dicitur, ubi Nicolaus Damascenus vidit legatos Indorum, qui ad Augustum Caesarem venerant, ut refert idem Strabo libro citato. *Theupolis* quoque vocata fuit a Iustiniano post terrae motum, ut tradit noster in Θεούπολις, et Eustath. ad Periegetae v. 917.

— *Τρίτη, Μεσοποταμίας, Μυγδονία καλουμένη*, etc.] Tertio loco memorat Antiochiam Mesopotamiae, quae *Mygdonia*, inquit ille, vocabatur, sed fallitur. Mesopotamiam enim seu Adiabenen Macedones *Mygdoniam* dixere a similitudine Mygdoniae regionis Macedoniae, in qua regione erat Antiochia, quam *Nisibin* vocabant, ut apparet ex Plinii lib. 6. c. 13.

— *Τετάρτη, Πισιδίας*.] Antiochiam Pisidiae celebrat quarto loco, quae *colonia Caesarea* dicta fuit, auctore Plinio Nat. Hist. lib. 5. c. 27. memoratur Straboni lib. 12. Ptolem. lib. 5. c. 4.

— *Πέμπτη, μεταξὺ Κοίλης Συρίας*, etc.] Memorat quinto loco Antiochiam inter Coelen Syriam et Arabiam, quam Plin. Nat. Hist. lib. 5. c. 24. Arabiae adscribit, ac *Edessa* dicitur, quondam, inquit ille, *Antiochia* dicebatur.

— *Ἐννάτη, ἐπὶ τῷ Ταύρῳ, ἐν Κομμαγήνῃ*.] Nono loco memorat Antiochiam ad Taurum in Commagena regione, quae Ptolemaeo Geographiae lib. 5. c. 15. dicitur Antiochia πρὸς Ταύρῳ ὄρει, i. e. *ad Taurum montem*.

— *Ἑνδεκάτη, Καρίας, ἥτις καὶ Πυθόπολις ἐκαλεῖτο*.] Undecimo loco celebrat Antiochiam Cariae, *Pythopolis* etiam dicta, quae memoratur Plinio Nat. Hist. lib. 5. c. 29. Ptolem. lib. 5. c. 2.

— *Τρεῖς γυναῖκες ἐπέστησαν ὄναρ* etc.] Legendum existimo *ἐπέστησαν κατ' ὄναρ*. id est, *inter somnia adstiterunt*. Hic enim est consuetus loquendi modus, vel supplendum est τὸ κατά.

— *Ἀπὸ δὲ τῆς μητρὸς Ἀντιοχίδος, Ἀντιόχειαν*.] Inquit An- 88
tiochum Seleuci filium a nomine matris suae Antiochidis urbem
Antiochiam condidisse, de qua vide, quae annotavimus obser-
vatione pag. 70. at nunc tanquam mantissae loco addimus, fuisse

Antiochiam Syriae Patriarchatus sede insignem. Nam tunc temporis, cum religio Christiana in oriente florebat, quatuor fuere Patriarchae, quorum singuli in sua dioecesi summam habebant auctoritatem. Ii vero fuere Patriarcha Hierosolymitanus, Alexandrinus, Antiochenus, Constantinopolitanus.

— *Ἀντιοχὶς οὖν ὄνομα καὶ τῆς μητρὸς* etc.] Antiochis est vel nomen proprium matris Antiochi, vel gentile foem. urbis Antiochiae, vel nomen tribus Atheniensium, quae memoratur Harpocrationi et Suidae.

— *Δυοκαιδεκάτη ἐν τῇ Μαργιανῇ Παρθυαίων, περὶ ἧς Στράβων πεντεκαιδεκάτῃ.*] Duodecimo loco celebrat Antiochiam in Margiana Parthyaeorum (sic saepe vocat *Parthos*) ex Strabonis lib. 15. sed fallitur Epitomator noster. Strabo enim non libro decimo quinto, sed libro undecimo hanc *Antiochiam Margianae* memorat, ut Ptolem. quoque Geographiae lib. 7. c. 10.

— *Τρισκαιδεκάτη, ἡ Ταρσός.*] Decimo tertio loco memorat Antiochiam, quae *Tarsus* dicebatur, ut ipse suo loco inquit.

— *Τὸ ἐθνικὸν πᾶν* etc.] Lege *τὸ ἐθνικὸν πασῶν*, id est *gentile omnium*, scilicet *civitatum*, huius nominis est Antiocheus, seu ore Latino, Antiochensis, et Antiochaeus, et foemininum Antiochis. Latini utuntur etiam forma in *enus*.

Ἀντιπατρὶς, πόλις· Ἡρωδιανός etc.] Antipatris, urbs memoratur Epitomatori nostro ex Herodiano, condita sub Antonio Caesare; sed cuius regionis fuerit urbs, qui fuerint Antonius Caesar et Herodianus, divinandum nobis reliquit. sed Iosephus Antiquit. lib. 16. c. 9. nos docet Antipatridem fuisse urbem Samariae, quam aedificavit Herodes in campo nomine *Capharsaba*, et de nomine patris *Antipatrida* vocavit. *Herodianus* vero ille fuit Grammaticus, qui sub Antonino Imperatore floruit, auctore
88 Suida, qui frequenter ab Epitomatore nostro citatur, non Hi-
b storicus. Nam apud hunc nulla Antipatridis urbis fit mentio, in eius octo Historiarum libris, quos habemus. Antonius Caesar autem sub quo Antipatris urbs ab Herode condita fuit, nullus alius est nisi Marcus Antonius, qui *Cleopatram* Aegypti reginam, repudiata uxore Iulii Caesaris filia, in uxorem duxit, quem *Caesarem* vocat, quoniam diviso veluti imperio cum Augusto Caesare, toto oriente imperabat, ac familiaris fuit Herodi Antipatridis conditori. Memoratur etiam Antipatris ab occasu Iordan. fluvii inter Iudaeae urbes Ptolem. lib. 5. c. 16.

— *Ἀντίσαρα, ἐπίνειον Δατίνων.*] Antisara, navale Datinorum ex Herodiano memoratur, ac cum apud alios Datinorum nulla fiat mentio, et noster suo loco celebret *Daton* Thraciae urbem et eius oppidanos, suspicor pro *Δατίνων* legendum *Δατηνῶν*.

Ἄντισσα, πόλις Λέσβου etc.] Antissa, olim insula fuerat a Lesbo divisa, postea arenarum aggestione Lesbo insulae adiuncta fuit. Ovid. Metamorph. lib. 15.

Fluctibus ambitae fuerant Antissa, Pharosque
Et Phoenissa Tyros, quarum nunc insula nulla est.

Id etiam confirmat Plin. lib. 2. c. 89. loquens de insulis, quae continenti adiunctae sunt, primo loco Antissam celebrat, *Rursus abstulit*, inquit ille, *insulae mari, iunxitque terris, Antissam Lesbo.*

— *Ἐφεξῆς τῷ Σιγρίῳ.*] Sigrium promontorium memoratur Ptolemaeo Geographiae lib. 5. c. 2. apud quem *Σίγγριον ἄκρον* scribitur. Ergo vel noster ex Ptolemaeo, vel Ptolemaeus ex nostro Auctore corrigendus est. Sed Ptolemaeus inter Aegaei maris insulas una cum Lesbo Antissam quoque celebrat.

Ἀντίφελλος, καὶ Φελλὸς, χωρία Λυκίας.] Antiphellus, et Phellus Lyciae oppida memorantur Epitomatori nostro, Antiphellus vero inter Lyciae oppida iuxta Lycii maris littora numeratur a Ptolemaeo Geographiae lib. 5. c. 3. Phellus vero eidem Auctori libro capiteque citato locatur inter Lyciae civitates ad Masicytum montem.

Ἀντίφρα, πολίχνιον Ἀλεξανδρείας ἐγγὺς, οὐ πολὺ ἀπωτέρω θαλάσσης, etc.] Antiphra, oppidulum prope Alexandriam, 89 a
non longe a mari, sunt pene ipsissima Strabonis verba ex eius lib. 17. apud quem *Antiphrae* numero plurativo scribitur, cuius verba sequenti observatione appono.

— *Οὐκ εὔοινον· τὸν δ' οἶνον καλοῦσι Λιβυκόν.*] Sunt trunca Strabonis verba ex eius lib. 17. quae sic apud eum leguntur: *Εἶτ' Ἀντίφραι, μικρὸν ἀπωτέρω τῆς θαλάσσης. ἅπασα μὲν ἡ χώρα αὕτη οὐκ εὔοινος, πλείω δεχομένου τοῦ κεράμου θάλατταν, ἢ οἶνον, ὃν δὴ καλοῦσι Λίβυκόν· ᾧ δὴ καὶ τῷ ζύθῳ τὸ πολὺ φῦλον χρῆται τῶν Ἀλεξανδρέων· σκώπτονται δὲ μάλιστα αἱ Ἀντίφραι.* id est, *Deinde Antiphrae paulo longius a mari, tota haec regio non est vini ferax, testa plus maris, quam vini recipiente, quod Libycum vocant, quo et zytho, gens Alexandrina utuntur; carpuntur vero maxime Antiphrae.*

Ἀντρών, πόλις Θετταλίας, etc.] Antron, onis, urbs Thessaliae, sic dicta fuit, quod haberet *τοὺς τόπους ἀντρώδεις*, i. e. *loca cavernosa*, Mela de situ orbis lib. 2. c. 3. *Antroniam* vocat, atque in Magnesia locat, quia Magnesia erat Thessaliae annexa, nullam ob aliam rem celebrandam, nisi ab asinos inusitatae magnitudinis, unde in proverbium abiit, *Antronius asinus*, dici solitum de magnis corpore et stolidis mente, ubi etiam lapides mo-

lares ingentis magnitudinis inveniebantur, quos Graeci quoque ὄνους, i. e. *asinos* vocant.

Ἄνυσις, πόλις Αἰγύπτου.] Anysis, urbs Aegypti, memoratur Herodoto lib. 2. c. 137. nomen vero est Hebraicum ad linguam Graecam deflexum חנס *chanes*, seu *hanes*. Litterae enim gutturales saepe negliguntur, ut iam alibi annotavimus. Eius fit mentio Isai c. 30. v. 4.

Ἀξία. Ἔστι καὶ πόλις Ἰταλίας.] Cum paulo superius memoraverit Aziam Locrorum Ozolarum civitatem, cuius apud nullum, quod sciam, fit mentio, nunc memorat Axiam Italiae urbem, quam Cicero in Orat. pro A. Caecina *Castellum* vocat. Ec-
89 ce eius verba ex eadem Oratione: *Caecina cum amicis ad diem*
b *venit in castellum Axiam: a quo loco fundus is, de quo agitur, non longe abest.*

Ἄξος, πόλις Κρήτης, ὡς Ἡρόδοτος ἐν τετάρτῃ.] Axus, urbs Cretae memoratur ex Herodoti lib. 4. apud quem legitur Ὄαξος, non Ἄξος, ut inquit noster, cui etiam suo loco Ὄαξος celebratur.

Ἀξουμίτης, ἀρσενικῶς, μητρόπολις Αἰθιόπων.] Axumites, mascul. gen. metropolis Aethiopum, cuius oppidanus Axumites etiam eodem modo dicebatur, celebratur Arrhiano in Periplo maris Erythraei hisce verbis: *Ἀπὸ δὲ ταύτης εἰς αὐτὴν τὴν μητρόπολιν τὸν Ἀξουμίτην λεγόμενον*, etc. i. e. *Ab hac vero* (loquitur de Cabe urbe) *ad ipsam metropolim* Axumitem *nomine, aliarum quinque dierum via*, h. e. *iter* est; Arrhiani testimonium nostri Auctoris sententiam confirmat. Quare non audiendus est Salmasius ὁ πάνυ in Vopiscum pag. 220. 23. qui putat pro Axumites legendum esse Axumis. Iam enim alibi ex Strabonis auctoritate ex eius lib. 9. in *Boeotia* diximus, scriptores civitatum et oppidorum nomina, et diverso genere, et numero et terminatione usurpare; sic haec Aethiopum metropolis, quae Epitomatori nostro, et Arrhiano Axumites gen. mascul. dicitur, a Ptolemaeo Geographiae lib. 4. c. 8. Axume, foem. gen. appellatur, in qua inquit esse regiam. Plurimi orientalium navigationum scriptores eamdem esse dicunt, quam nunc *Caxumum*, seu *Chaxumum*, seu *Cassumum* appellant, iuxta quam Aethiopiae rex, qui vulgo *Presbyter Ioannes* vocatur, sub tentoriis solet habitare.

— *Ὁ πολίτης, Ἀξουμίτης.*] Oppidanus, Axumites, et ore Latino Axumita. Axomitas eius oppidanos tanquam ab Axomites vocat Vopiscus in Aureliano, quos inter captivos gentium barbararum in eius triumpho ductos fuisse refert, de quibus videsis Ioseph. Scal. in notis ad Computum Aethiopicum, Paulus Diaco-

nus Hist. Miscellae lib. 16. c. 22. *Auxumitenses* appellat, quorum regem debellasse Iustinianum imperii sui anno 16. inquit.

Ἄονες, ἔθνος Βοιωτίας, ἀφ' ὧν ἡ Ἀονία.] Aones, po- 90
puli Boeotiae, a quibus Aonia regio, celebrantur Epitomatori a
nostro. Strabo lib. 9. auctor est, Boeotiam prius a barbaris Aonibus habitatam fuisse, antequam Phoenices cum Cadmo eam occupassent; at Pausanias lib. 9. Aones indigenas Boeotiae, non advenas fuisse existimat, unde a Poetis Aonius pro Boeoticus usurpatur.

— *Καὶ Ἄων, τὸ ἔθνος; καὶ Ἀόνιος*, etc.] Non solum Aon, nis, sed etiam Aonius, et foemina Boeotiae, Aonia, ut et regio dicebatur. Quin etiam fons Boeotiae Aganippe, *Aonia* dicitur ei, qui omnes omnium Poetarum laudes meretur, *καὶ πρὸς ἔτι*, Eclog. 10. v. 12. Satyricorum princeps etiam (*Iuvenalem* intelligo) Sat. 7. v. 59. Musas *Aonides* vocat, Periegetae v. 476. *Ἀονίῳ σιδήρῳ* dixit, pro *Boeotio ferro*, ut testatur ad versum citatum Archiepiscopus Thessalonicae, cuius sunt verba: *Ἀόνιον δὲ σίδηρον λέγει, ὡς ἐάν τις εἴποι Βοιώτιον. Ἄονες γὰρ ἔθνος βάρβαρον, οἰκῆσάν ποτε ἐν Βοιωτίᾳ, ἔνθα*, etc. i. e. *Aonium vero ferrum dicit, ac si diceres Boeotium: Aones enim, gens barbara, quae aliquando habitavit in Boeotia, ubi Neptunus colebatur, et ubi sane optimum est Aonium ferrum.*

Ἄορνος, πόλις, ἀρσενικῶς καὶ θηλυκῶς.] Aornus, urbs, mascul. et foem. gen. memoratur Auctori nostro, sed cuius regionis fuerit urbs, oblitus est dicere; ex Arrhiano de Alexandri expeditione lib. 3. didici fuisse urbem in Bactrianorum regione, quam Alexander cepit. Sed Arrhianus eam num. plur. *Ἀόρνους* vocat. Aornus vero petra, (hoc nominis sonat avibus inaccessam petram) erat alia ab illa, quam etiam idem Auctor l. 4. cepisse Alexandrum refert.

Ἄορσοι, ἔθνος, περὶ οὗ Στράβων ἑνδεκάτῃ.] Aorsi, gens ex Strabonis lib. 11. apud quem sunt populi, qui habitabant inter Maeotim paludem et mare Caspium, quorum rex Spadinus ducenta equitum millia mittebat ad bellum, maximam partem orae maris Caspii obtinentes, praecipue Tanaim accolebant, ut refert idem auctor eodem libro, in quibus, si verum est, quod Strabo narrat, ne Carneades quidem dubitaverit, potentiam multo maiorem fuisse, quam famam; sed fortuna etiam in famam imperium habet.

Ἀπαισός, πόλις κατὰ τὴν Τρωάδα.] Apaesus, urbs iuxta Troadem ex Homero, quae etiam Paesus dicebatur, de qua operae pretium est audire Strabonem Geographiae libro 13. *Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ Λαμψάκου καὶ Παρίου Παισὸς ἦν πόλις, καὶ πο-*

ταμός· κατεσπαστο δ' ἡ πόλις· οἱ δὲ Παισηνοὶ μετῴκησαν εἰς Λάμψακον, Μιλησίων ὄντες ἄποικοι καὶ αὐτοὶ, καθάπερ καὶ οἱ Λαμψακηνοί. Ὁ δὲ ποιητὴς εἴρηκεν ἀμφοτέρως, καὶ προσθεὶς τὴν πρώτην συλλαβὴν,

90 —— *καὶ δῆμον Ἀπαισοῦ*

b *καὶ ἀφελὼν,*

—— *ὅς ῥ' ἐνὶ Παισῷ*
Ναῖε πολυκτήμων.

id est, *Inter Lampsacum et Parium Paesus erat urbs et amnis; diruta vero fuit urbs, Paeseni autem commigrarunt Lampsacum, cum essent Milesiorum coloni et ipsi, sicut etiam Lampsaceni; Poeta vero dixit utroque modo, et addens primam syllabam,*

—— *et populum Apaesi,*

et adimens,

—— *qui in oppido Paeso*
Habitabat multa possidens.

Huc usque Strabonis verba ex eius Geographiae lib. 13. citato.

— Ὅμηρος, etc.] Versiculus Homericus, qui sequitur Il. 2. v. 828. sic legitur:

Οἳ δ' Ἀδρήστειάν τ' εἶχον καὶ δῆμον Ἀπαισοῦ.
Qui vero Adrestianque habebant, et oppidum Apaesi.

Ad quem locum Eustathius nihil novi affert, praeter Strabonis locum observatione praecedenti citatum.

—— Ὅς ῥ' ἐνὶ Παισῷ.] Est hemistichium Homericum, cuius integer versus invenitur apud eum Il. 5. v. 612. hoc modo:

Καὶ βάλεν Ἄμφιον Σελάγου υἱὸν, ὅς ῥ' ἐνὶ Παισῷ
Ναῖε πολυκτήμων, πολυλήϊος, ἀλλά ἑ μοῖρα
Ἦγ' ἐπικουρήσοντα μετὰ Πρίαμόν τε καὶ υἷας.

Et percussit Amphium Selagi filium, qui in oppido Paeso
Habitabat multa possidens, locuples; sed eum fatum
Duxit auxiliaturum ad Priamumque et filios.

Ad quem locum etiam Eustath. nihil novi praeter dicta affert.

— Ὅμηρος etc.] Homericum hemistichium illud legitur Il. 5. v. 44. cuius integra carmina sunt:

Ἰδομενεὺς δ' ἄρα Φαῖστον ἐνήρατο Μήονος υἱὸν
Βώρου, ὃς ἐκ Τάρνης ἐριβώλακος εἰληλούθει.

Idomeneus vero Phaestum interfecit Maeonis filium
Bori, qui ex Tarne glebosa venerat.

— Ἔστι καὶ τῆς Δαυνίας πόλις Παισὸς, κατ' Ἀργυρίππα.] Celebratur Epitomatori nostro Paesus, urbs Dauniae prope Argyrippa. Daunia vero fuit regio Italiae nomen adepta ab urbe Daunio, cuius noster meminit in *Δαύνιον*, sed urbis apud alios

nulla, quod sciam, fit mentio; cum Argyrippam multi celebrent, inter quos etiam est Auctor noster, qui eam celebrat suo loco.

Ἀπάμεια, Συρίας πόλις, ἀπὸ Ἀπάμας etc.] Sex huius 91 nominis urbes memorat. Omnium celeberrima erat Apamia Syriae, a nomen adepta ab *Apama* Seleuci regis matre, ut inquit Auctor noster; at Strabo lib. 16. auctor est, conditam fuisse a Seleuco Nicatore, ac *Apamiam* ab uxore sua Apama vocasse. Sita fuit post Euphratem iuxta Zeugma urbem celebrem, auctore Isidoro Characeno, cuius sunt verba: *Διαβάντων τὸν Εὐφράτην κατὰ τὸ Ζεῦγμα πόλις ἐστὶ Ἀπάμεια, εἶτα Δαίαρα κώμη.* id est, *Transeuntibus Euphratem iuxta Zeugma est urbs Apamia, deinde Daeara pagus.* Erat una ex eis, quae propter concordiam dicebantur *sorores*: eae vero fuerunt, *Antiochia* ad Daphnen, *Seleucia* in Pieria, *Apamia*, et *Laodicea*, quas omnes condidisse fertur Seleucus Nicator, ac eis nomen imposuisse, scilicet *Antiochiae* ab eius patre Antiocho, *Seleuciae* a se ipso, *Apamiae* ab eius uxore, *Laodiceae* ab eius matre. Erant iuxta Apamiam prata quaedam pascendis equis et bubus amplissima, in quibus erant plus quam triginta equarum regis millia, auctore eodem auctore libro citato.

— *Ἐκλήθη καὶ Χεῤῥόνησος, ἀπὸ τῆς περιοχῆς τῶν ὑδάτων.*] Apamia Syriae vocata fuit etiam *Cherronesus*; id nominis sonat terrestrem insulam, scilicet, quod aquis circumdata esset, quod ex Strab. lib. 16. sumsit: *Καὶ δὴ καὶ Χεῤῥόνησος ἐκλήθη*, inquit ille, h. e. *Et Cherronesus* (Apamia) *vocata est ab accidente*, scilicet, *quod Orontes fluvius pene eam circumdabat.*

— *Καὶ Πέλλα, ἀπὸ τῆς ἐν Μακεδονίᾳ.*] Apamia Syriae urbs, *Pella* etiam vocata fuit a Macedoniae Pella. Id ex Strabonis lib. 16. sumpsit, cuius ecce verba; *Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Πέλλα ποτὲ ὑπὸ τῶν πρώτων Μακεδόνων, διὰ τὸ τοὺς πλείστους τῶν Μακεδόνων ἐνταῦθα οἰκῆσαι τῶν στρατευομένων· τὴν δὲ Πέλλαν ὥσπερ μητρόπολιν γεγονέναι τῶν Μακεδόνων τὴν Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου πατρίδα.* id est, *Aliquando etiam vocabatur* Pella *a primis Macedonibus, propterea quod plurimi Macedonum qui in* Asia *militaverant, hic habitavere. Pellam vero veluti metropolim fuisse Macedonum Philippi et Alexandri patriam.*

— *Ἔστι καὶ ἄλλη ἐν τῇ Μεσηνῶν γῇ* etc.] Est et alia Apamia in Mesen. terra circumdata fluvio Tigri, qui illic in duo brachia dividebatur, quorum cui ad dexteram *Delas* erat nomen, cui ad sinistram *Tigris* eiusdem nominis ac antequam divideretur. *Μέσην*, seu *Μεσήνην* vocant Graeci regionem mediam inter duo flumina, ut videre est apud Auctorem nostrum in *Μέση*, et in *Μεσήνη*, quam Latini *interamnem* appellant. Epitomator noster diversam inquit fuisse Apamiam Mesen. ab Apamia Syriae; at Amm.

Marc. lib. 23. unam eandemque fuisse urbem inquit, quam in Assyria locat; verum Assyriam et Syriam saepe confundunt scriptores Ethnici, cum in S. Script. Syria semper ארם *aram*, Assyria semper אשור *Assur* dicatur. Verba ex Ammiani libro citato sunt: *In omni autem Assyria multae sunt urbes, inter quas Apamia eminet* Mesene *cognominata, et Theredon, et Apollonia, et Vologessia.*

— *Ποταμὸς Δέλας*, etc.] Ex duobus brachiis Tigridis fluvii alterum vocabatur *Delas*, alterum nomen *Tigridis* conservabat. Salmas. in suis Plinian. Exercit. in Solin. inquit, in libris, quos ipse vidit scriptos manu, legi *Σέλλας*; fides sit penes auctorem.

— *Ὁμωνύμως τῷ μεγάλῳ.*] Alterum ex Tigridis brachiis de quibus egit dicebatur *Tigris* eodem nomine cum magno, *hoc est,* cum fluvio Tigride, antequam divideretur.

91 — *Τὰ ἐθνικὰ, Χεῤῥονησίτης* etc.] Cum Apamia Syriae vocata
b fuerit Cherronesus, et Pella, eius oppidanus etiam dicebatur Cherrhonesites, et Pellaeus, et Apameus, seu mavis ore Latino, Cherronesita, Pellanus, Apamensis. non possum non mirari Cl. Salmasium, qui urbis Apamiae etymologiam in Solin. fol. 698. deducit ex Hebraeo, אפף *aphaph*, id est, *circumdedit*, et אם *em*, id est, *mater*, hoc est *metropolis*, quoniam aquis circumdata esset, ut supra inquit Epitomator noster, sed nullo modo audiendus est, tum quod sit consentiens auctorum opinio Seleucum *Apamiam* condidisse, ac ei de nomine seu matris, seu uxoris nomen imposuisse, tum quod Graeci et Macedones non a lingua Hebraea, sed a Graeca, nec de nominibus Hebraeis, sed de Graecis nomina urbibus imponebant, quod inter omnes nationes est valde frequens.

— *Ἔστι καὶ τῆς μικρᾶς Φρυγίας, ἣ τις ἐκαλεῖτο,*] Celebrat etiam Ethnicographus Apamiam Phrygiae minoris, quae alio nomine vocabatur *Kelaenae*; sed fallitur. Etenim Antiochus Soter ex Kelaenis transtulit cives Apamiam, cui a matre *Apama* ipse nomen fecit, filia Artabazi, quae nuptum data fuit Seleuco Nicatori, hinc procedit error Stephani, quem te monuimus paulo ante. Utriusque rei testem produco Strabonem ex eius libro 12. *Ἄρχεται δὲ ἀπὸ Κελαινῶν λόφου τινὸς, ἐν ᾧ πόλις ἦν, ὁμώνυμος τῷ λόφῳ, ἐντεῦθεν δ᾽ ἀναστήσας τοὺς ἀνθρώπους ὁ Σωτὴρ Ἀντίοχος εἰς τὴν νῦν Ἀπάμειαν τῆς μητρὸς ἐπώνυμον τὴν πόλιν ἀπέδειξεν Ἀπάμας· ἣ θυγάτηρ μὲν ἦν Ἀρταβάζου· δεδομένη δ᾽ ἐτύγχανε πρὸς γάμον Σελεύκῳ τῷ Νικάτορι.* id est, *Oritur* (Maeander fluvius) *a Kelaenorum quodam tumulo, ubi urbs tumulo fuit cognominis, atque hinc cives transtulit Antiochus Soter in eam, quae nunc* Apamia, *cui a matre Apama ipse nomen fecit, quae quidem erat filia Artabazi. Data vero fuit in nuptias Seleuco Nicatori.*

At pro Auctore nostro stat Plinius, qui Nat. Hist. lib. 5. sic loquitur: *Tertius Apamiam vadit, ante appellatam* Celaenas, *dein* Ciboton, *sita est in radice montis Signiae, circumfusa Marsya, Obrima, Orga, fluminibus in Maeandrum cadentibus.* Straboni etiam *Apamia* Phrygiae libro citato *Cibotos* dicitur, ut et Ptolemaeo Geographiae libro quinto cap. secundo hoc nominis sonat arcam, at scriptores nullam huius rei redduut rationem.

— Ἔστι καὶ Βιθυνίας, κτίσμα Νικομήδους τοῦ Ἐπιφανοῦς etc.] Memorat etiam Auctor noster Apamiam Bithyniae civitatem, quam conditam fuisse inquit a *Nicomede Epiphane*, id est, *illustri*, cum prius *Myrlea* vocaretur. Nicomedes iste, ni fallor, fuit filius Prusiae regis Bithyniae, sed fides in rebus Geographicis adhibenda est Straboni, qui hac in re omnem omnium veterum diligentiam superavit. Ille vero Geographiae lib. 12. inquit Prusiam excitatas e ruderibus Cium et Myrleam urbes, Cium Prusiadem a se, Myrleam ab uxore Apameam denominasse. Lege sis eius verba: Ἀναλαβὼν δ' ἐκεῖνος ἐκ τῶν ἐρειπίων αὐτὰς, ἐπωνόμασεν ἀφ' ἑαυτοῦ μὲν Προυσιάδα πόλιν τὴν Κίον, τὴν δὲ Μυρλείαν Ἀπάμειαν ἀπὸ τῆς γυναικός· οὗτος δ' ἐστὶν ὁ Προυσίας ὁ καὶ Ἀννίβαν δεξάμενος, ἀναχωρήσαντα δεῦρο μετὰ τὴν Ἀντιόχου ἧτταν. id est, *Cum ille e ruderibus excitaret eas, Cium Prusiadem a se, Myrleam ab uxore Apameam denominavit: hic est, qui Annibalem recepit, cum is ad ipsum fugeret post Antiochi cladem.*

— Τὸ ἐθνικὸν Μυρλεανός.] Ethnicum Apamiae urbis Bithyniae non solum erat Apamensis, sed etiam Myrleanus, quia haec urbs prius *Myrlea* vocabatur, ut nota praecedenti annotavimus. Ex hac urbe videtur fuisse *Asclepiades* ille Myrleanus, quem Strabo lib. 3. ait in Hispaniae regione Turditania docuisse grammaticam, ac descriptionem quoque edidisse gentium quae eis in terris erant. 92 a

— Ἔστι καὶ τῆς Περσαίας, Ἐδέσης πρὸς ἄρκτους.] Celebrat etiam Apamiam Persidis ad Edesae septentrionem, non quod esset in regione Persidis, sed quod esset sub Persis, sicut ipsi dicitur Susa, urbs Persica, quare pro τῆς Περσαίας legendum censeo τῆς Περσίδος. Apamiae vero in regione Babylonia mentionem fecit Ptolemaeus Geographiae lib. 5. c. 20. sed nescio, cur eam Epitomator noster ad Edesae septentrionem locet, quae fuit etiam Persica urbs, *hoc est*, ditionis Persicae. non ignoro ethnicon Περσαῖος, ab urbe Persa, cuius suo loco meminit Auctor noster, sed hoc in loco ei locum dare non ausus sum.

Ἀπασιακαί, Μασσαγετῶν ἔθνος, etc.] Apasiacae, Massagetarum populi Stephano memorantur ex Strabonis libro undecimo, apud quem non *Apasiacae*, ut inquit noster, sed *Aspasia-*

trae dicuntur. Eius sunt verba: *Καθάπερ καὶ Βῆσσος, καὶ ὕστερον δὲ Ἀρσάκης τὸν Καλλίνικον φεύγων εἰς τοὺς Ἀσπασιάτρα ἐχώρησε. Sicut et Bessus, ac postea Arsaces Callinicum fugiens a Aspasiatras se contulit.* Ad quem locum Casaubonus pro Ἀσπασιάτρας legit ex Auctore nostro Ἀπασιακάς.

— Καὶ Πολύβιος δεκάτῃ, etc.] Advocat noster in testimonium Polybium, cuius ex lib. 10. affert verba, sed apud Polybium populi isti Massagetarum, de quibus agit Epitomator noster, non vocantur *Apasiacae*, nec *Nomades*, ut inquit noster sed *Aspasiae*. Ecce eius ex libro citato verba: *Οἱ δ' Ἀσπασίοι κατοικοῦσι μὲν ἀνὰ μέσον Ὤξου*, etc. i. e. *Aspasiae vero habitant inter Oxum et Tanaim.* Arrhianus etiam de Expedit. Alex. lib. 4 Aspasios Indiae populos celebrat, ad cuius locum Nicolaus Blancardus ait Apasias esse nostri Auctoris Apasiacos, qua de r ἐπέχω. Nam Aspasii erant Indiae populi iuxta Arrhianum; Apasiacae vero iuxta Stephanum erant Massagetarum.

92 b Ἀπάτουρον, τὸ τῆς Ἀφροδίτης ἱερόν.] Celebrat Breviator noster *Veneris templum* in urbe Phanagoria ex Strab. libro 11 cuius verba, aliter enim ab Epitomatore nostro transscribuntur sunt: *Ἔστι δὲ καὶ ἐν τῇ Φαναγορίᾳ τῆς Ἀφροδίτης ἱερὸν ἐπίσημο τῆς Ἀπατούρου· ἐτυμολογοῦσι δὲ τὸ ἐπίθετον τῆς θεοῦ μῦθον τινα προστησάμενοι, ὡς ἐπιθεμένων ἐνταῦθα τῇ θεᾷ τῶν Γιγάντων ἐπικαλεσαμένη τὸν Ἡρακλέα, κρύψαι ἐν κευθμῶνί τινι, εἶτα τῶν Γιγάντων ἕκαστον δεχομένη καθ' ἕνα, τῷ Ἡρακλεῖ παραδιδοῖ δολοφονεῖν ἐξ ἀπάτης.* i. e. *Est vero in civitate Phanagoria Veneris templum insigne Apaturi: etymologiam deducunt ab epitheto Deae fabula sumpta, ibi locorum Venerem, cum eam Gigantes adorirentur, Herculem accivisse, inque spelunca quadam abscondidisse, deinde singulos Gigantes excepisse, et Herculi unum post alium* ἐξ ἀπάτης h. e. *per fraudem necandum praebuisse.* Inter oppida Bosphori Cimmerii memorat Plin. Natur. Hist. lib. 6. c. 6. Phanagoriam, et pene desertum Apaturum.

— Ἑκαταῖος δὲ κόλπον οἶδε τὸν Ἀπάτουρον, etc.] Inquit Hecataeum celebrasse sinum nomine *Apaturum* in Asia. Sine dubio erat mare ab *Apaturo* oppido nomen adeptum. Apaturus enim memoratur Ptolemaeo Geographiae lib. 5. c. 9. Tabula secunda Asiae, in Sarmatia Asiae.

Ἀπέννιον, ὄρος διὰ μέσης Ἰταλίας τεταμένον.] Apenninus mons dicitur Latinis, qui Graecis Ἀπέννιον ὄρος, de cuius etymologia meras nugas effutiunt Grammatici, ut videre est apud Cluv. Ital. Antiquae lib. 1. c. 4. Mons est celeberrimus, cuius variae reperiuntur apud Scriptores descriptiones. Noster sequitu sententiam Periegetae. Scite vocatur ab Andino vate Aeneid

lib. 12. v. 703. *Pater*, quod apud veteres erat nomen religionis, unde non solum Neptunus, Iupiter et Apollo dicebantur *Patres*, sed etiam fluvii et montes. Audito Poetarum florem canentem:

Quantus Athos, aut quantus Eryx, aut ipse coruscis
Cum fremit ilicibus, quantus gaudetque nivali
Vertice se attollens Pater Apenninus ad auras.

—— *Τὴν μέν τε μέσην*, etc.] Sunt duo hemistichia, quorum integra carmina leguntur apud Perieget. v. 340. quo sequuntur modo:

Μέσση δ' ἀμφοτέρων παρακέκλιται Αὐσονὶς αἶα
Πουλυτενὴς, τὴν μέν τε μέσην ὄρος ἄνδιχα τέμνει 29
'Ορθὸν, ἅτ' ἐκ στάθμης ἰθυμμένον (οὐκ ἂν ἐκεῖνο a
"Ιδρις μωμήσαιτο σοφῆς ὑποεργὸς 'Αθήνης)
"Ον ῥά τε κικλήσκουσιν 'Απέννιον, ἐκ δὲ Βορείης
"Αλπιος ἀρχόμενον Σικελὴν ἐπὶ πορθμίδα λήγει.
Media autem ambarum panditur Ausonis terra
Longe-extensa, quam mediam mons bifariam secat
Rectus, velut ab amussi directus (non illum
Peritus reprehendere posset sapientis minister Minervae)
Quem vocant Apennium, *ex septentrionali vero*
Alpi incipiens Siculo in freto desinit.

'Απέσας, ὄρος τῆς Νεμέας, etc.] Apesas, antis, mons Nemeae, memoratur inter alios Pausaniae lib. 2. *Καὶ ταύτῃ καὶ ὄρος 'Απέσας ἐστὶν ὑπὲρ τὴν Νεμέαν· ἔνθα Περσέα Διῒ πρῶτον θῦσαι λέγουσιν 'Απεσαντίῳ*, etc. i. e. *Et hac mons etiam Apesas est supra Nemeam, ubi Perseum Iovi primum sacrificasse Apesantio dicunt.*

— *'Αφ' οὗ Ζεὺς 'Απεσάντιος.*] Iupiter Apesantius celebratur Pausaniae lib. 2. cuius verba nota proxima praecedenti attulimus.

— *Καὶ οὐχ ὡδαρείων τῷ 'Απέσαντι*, etc.] Est versiculus corruptus ex Callimachi iambis, quem si res foret mei arbitrii, sic corrigerem:

Κ' οὐχ ὁ Δαρεῖος 'Απέσαντι Διῒ ἔθυσεν
'Αρκάδας ἵππους
Et non Darius Apesanti Iovi sacrificavit
Arcades equos.

Sed ego nolo tollere tibi risum, neque debere ludibrium; tu corrige, quomodo placuerit.

'Απία, οὕτως οἱ νεωτέροι τὸ "Αργος, etc.] *Apia* recentioribus *Argos* civitas dicta fuit, et oppidani, *Apidones*, non solum vero Argos, quod erat Peloponnesi urbs, sed etiam ipsa Peloponnesus *Apia* vocata fuit, ut tradit Eustathius ad Periegetae carmen 415. et Athen. lib. 14. vel ab Apide Phoronei filio, ut ex 98 b

Rhiano noster, vel a pyris, quas *apios* vocabant, ut ex Istro *in Argolicis* inquit Athenaeus libro citato.

— * Ἡμετέρη τοι τέκνα, etc.] Sunt carmina ex Rhiano ex Achaic. 2. quibus manus medicas adhibere ausus non sum, quoniam Eustathius ad Periegetae carmen 415. ex his carminibus tantum quae sunt sana adscribit reliquis relictis, sed apud eum perperam Ἀῤῥιανὸς pro Ῥιανὸς scribitur. Rhianus enim fuit poeta, Arrhianus historicus.

— Ἀπιδόνες δὲ καὶ οἱ Ἀρκάδες, etc] Apis Phoronei filius ex Epiro veniens, relicto Peloponneso propter serpentes, circa Arcadiam habitavit, a quo tota Peloponnesus *Apia* olim vocata fuit, et Arcades *Apidones*, auctore Eustathio ad Periegetae v. 415.

— Ἡ τοῦ υἱοῦ Φορωνέως Ἀπιδόνος.] Filius Phoronei dicebatur *Apis*, non *Apidon*. Sic enim vocatur in Ἀπία, ab eodem Stephano.

— Δημήτριος δὲ καὶ ποταμὸν Ἀπιδανὸν τῆς, etc.] Apidanus fluvius aliis Troadi, aliis Thessaliae adscribitur; tarde admodum fluebat, unde a Lucano l. 1. vocatur *nunquam celer*:

—— it gurgite vasto
Apidanus nunquamque celer, nisi mistus Enipeus.

Ideo ab Ovid. Metam. lib. 1. v. 580. lepide vocatur *senex*,

—— et irrequietus Enipeus
Apidanusque senex, lenisque Amphrysos et Aeas.

— Φησὶ δὲ καὶ τὰς Ἀχράδας, etc.] Achradas ab externis *Apias* vocari quod in *Apia* regione nascerentur, h. e. in *Laconica*: ex Istro inquit Epitomator noster; atqui non solum externi, sed etiam *Lacones* sic vocabant. Hesych. Ἀχράδα, ἄπιον Λάκωνες, h. e. *Achrada*, *apion Lacones*. Sic vero dicebatur, quod primum in Peloponneso cum Apia diceretur, arbor haec visa fuerit, ut inquit Plutarch. in Quaest. Graecis, quod nomen Latine interpretari possumus *pyrum*, et *arborem* et *fructum*.

94 Ἀπίολαι, πόλις Ἰταλίας.] Apiola, urbs Italiae, ex cuius
a praeda Capitolium inchoasse dicitur L. Tarquinius, plur. num. usus est Plin. Nat. Hist. lib. 3. c. 5. cuius sunt verba: *Praeterea auctor est Antias oppidum Latinorum Apiolas captum a L. Tarquinio rege, ex cuius Praeda Capitolium is inchoaverat.* Dionysius Halicarnasseus Rom. Antiq. lib. 3. auctor est hanc urbem a L. Tarquinio rege direptam et combustam fuisse, et eius moenia diruta. Haec urbs effugit ex Italia Leandri et Cluverii.

Ἀποβοιωτοί, ὡς Βοιωτοί, ἔθνος Αἰτωλίας.] Apoboeoti, ut Boeoti, populi Aetoliae, ex Thucyd. lib. 3. apud quem, non *Apoboeoti*, ut inquit noster, sed *Apodoti* vocantur. Ecce eius verba: Ἐπιχειρεῖν δὲ ἐκέλευον πρῶτον μὲν Ἀποδώτοις, ἔπειτα

'Ὀφιονεῦσι, h. e. *Iubebant autem, ut primum invaderet Apodotos, deinde vero Ophionenses, atque post hos Eurytanes.* Ad quem locum Thucydidis Scholiasta nihil adnotat; utrum vero Stephanus ex Thucydide, an Thucydides ex Steph. corrigendus sit, tuum esto iudicium.

Ἀπόκοπα, οὐδετέρως κόλπος ἐν τῷ Ἀραβικῷ μυχῷ.] Apocopa, neut. plur. sinus in Arabico recessu ex Marciani Periplo, cuius sunt verba: *Καὶ πρῶτος μὲν τῶν ἐπισήμων κόλπος ἐστὶν ἐν αὐτῷ ὁ καλούμενος Ἀπόκοπα.* i. e. *Et primus quidem insignium sinus est in ipso, qui vocatur Apocopa.* Barbarico de sinu loquitur Marcianus, ut et Arrhianus in Periplo maris Erythrai, cuius sunt, quae sequuntur verba: *Καὶ μετὰ ταύτην, τῆς γῆς ὑποχωρούσης τὸν νότον*, etc. i. e. *Et post hanc, terra vergente versus notum, aromatum emporium et promontorium ultimum Barbaricae continentis versus orientem Apocopon.* Non est audiendus Salmasius, qui in suis Plinian. exercit. in Solin. fol. 798. pro *Ἀπόκοπον*, quod est nomen proprium, legit ἀποκόπων, quod est participium a verbo ἀποκόπτω, i. e. *abscindo,* Idem Arrhianus paulo post memorat alia duo Apocopa.

Ἀπολλωνία, πρώτη πόλις Ἰλλυρίας, etc.] Viginti quinque huius nominis urbes memorat Epitomator noster, quibus Ortelius in suo Thesauro Geographico alias septem addit; nescio sane, quomodo me ex tot Apolloniis expediam. De omnibus enim aliquid effatu dignum invenire ἀδύνατον existimo; sed salva res est, seu Tragicos, seu Comicos Poetas imitabor. Amabant enim illi, cum se ex intricato fabulae argumento extricare non poterant, ad Deum aliquem confugere, qui fabulam solveret et extricaret, unde proverbio locus factus est. Sic ego ad Apollinem Capitolinum confugio, ut tibi aliquid notatu dignum propinem, quem M. Lucullus sublatum ex Apollinis fano, quod erat Apolloniae Ponti, in Capitolio dedicavit, unde *Capitolinus* vocatur a Plinio lib. 4. c. 13. qui lib. 34. c. 7. inquit, fuisse opus xxx cubitorum, quare *Colossus Apollinis* dicitur Straboni Geograph. lib. 7. Appianus circa calcem libri, qui *Illyricus* inscribitur, Romam ex Gallia a Lucullo adductum fuisse memorat, apud quem pro *ex Gallia* legendum est *ex Callatide.* Callatis enim non longe ab Apollonia distabat, ubi erat Apollinis fanum, ut patet ex Strabonis libro citato, ubi etiam eius artificem *Calamidem* memorat, qui eodem libro aliam celebrat Illyridis *Apolloniam* prope Aoum fluvium a Corinthiis et Corcyraeis conditam, ubi Augustus studiis vacavit, auct. Suet. in Auguste.

— *Ἑνδεκάτη Φωκίδος, ἣν Ὅμηρος Κυπάρισσόν φησι,* etc.] Celebrat Epitomator noster undecimo loco Apolloniam Phocidis,

94 b

quam ex Didymo inquit ab Homero *Cyparissum* vocari; Homerus vero Il. 2. v. 519. *Cyparissum* Phocidis urbem memorat, ubi Eust. *Τὴν δὲ ῥηθεῖσαν Κυπάρισσον, ἀπὸ Κυπαρίσσου φασὶ καλεῖσθαι υἱοῦ Μινύου, ἀδελφοῦ Ὀρχομενοῦ, οἱ δὲ ἀπὸ πλήθους τῶν ἐκεῖ Κυπαρίσσων* etc. i. e. *Dictam* Cyparissum *aiunt vocari a Cyparisso filio Minyi fratre Orchomeni. Alii vero a Cupressorum, quae illic nascuntur, multitudine; quarum etymologia ex carmine petita, scilicet quod κύει παρίσους*, i. e. gignit aequales *Cypressorum ramos, haud valde antiqua est. Vocabant eam etiam* Cyparissunta, et Apolloniada. *Antiquitus vero et* Erannon *per duplex* n.

95 — *Εἰκοστῇ τρίτῃ, Κρήτης ἡ πάλαι Ἐλεύθερα*, etc.] Vige-
a simo tertio loco memorat Apolloniam Cretae, nullam ob aliam rem celebrem, nisi quod fuerit patria Diogenis physici, qui ideo a Diogene Laertio *Apolloniates* dicitur in Diogene, nec non Cliniae Musici et Philosophi Pythagorici, qui si quando ad iram provocaretur, sumpta cithara motus animi leniebat, ut refert Aelianus de Var. Hist. lib. 14. c. 23. ego non tantam experior in Musica vim ut animi perturbationes sedare omnino possit. Itaque huiusmodi omnia, quae de veteribus Musicis leguntur, hyperbolicos accipienda esse existimo, de quibus latius in Commentariolo nostro Auctorum quos ad testimonium vocat Stephanus in *Timotheus Milesius* agemus.

— *Κλίνου πατρίς.*] Lege, *Κλεινίου πατρίς.* Clinias enim dicebatur Musicus iste, ut videre est apud Aelian. de Var. Historia lib. 14. c. 23.

Ἀπόλλωνος πόλις etc.] Apollinis urbs. Tres huius nominis civitates celebrat Epitomator noster, duas in Aegypto, tertiam in Aethiopia. ex duabus prioribus prior vocabatur *Apollinis civitas parva*, secunda, *Apollinis civitas magna.* haec memoratur Cosmographo in Hermonthite, illa in Copite Nomo, utraque lib. 4. c. 5. quarum etiam meminit Geographus lib. 17. Quae erat in Hermonthite Nomo fuit Crocodilis inimica, ut refert idem auctor eodem libro; quod magis mirari debes, cum in aliis Aegypti urbibus haec bellua pro Deo coleretur; adeo insani et ridiculi fuere Aegyptii in religionibus, si tam preciosum nomen merentur huiusmodi superstitiones, de Apollonopoli vero Aethiopiae nulla apud alios, quod sciam, fit mentio, pro *Ἀπόλλωνος πόλις ἐν Αἰγύπτῳ* legendum existimo *Ἀπόλλωνος πόλις, πόλις ἐν Αἰγύπτῳ.* Similis enim phrasis est in *Διὸς πόλις.*

Ἄπρος, θηλυκὸν, πόλις Θρᾴκης.] Apros, foemin. gen. urbs Thraciae, ex Theopompi libro 26. cuius affert verba: *Ἄπροι* colonia dicitur Ptolemaeo Geographiae lib. 3. memoratur Plinio lib. 4. c. 11. hisce verbis: *Colonia, quae a Philippis abest centum octo-*

ginta octo mill: pass. Postea *Theodosiopolis* dicta fuit, auctore Cedreno.

Ἄπτερα, πόλις Κρήτης ἀπὸ τῆς etc.] Memoratur Aptera, urbs Cretae num. singul. et neut. *Apteron* dicitur Plinio Natur. Hist. lib. 4. c. 12. et *Apteria* Ptol. lib. 4. c. 17. nunc *Polaeocastro* vocari aiunt. Cuius nominis etymologiam deducit noster a fabula quadam Musarum et Sirenum, in qua immorari non placet; verosimilius est, quod inquit Eusebius Chronicorum libro posteriorum Num. DX. quod puto non contradicturum *Georgium Syncellum*, scilicet, *hoc tempore in Creta regnavit Apteras, qui et urbem condidit.* Quod etiam confirmat Pausanias lib. 10. cuius sunt verba: *Ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ Πτερᾶ καὶ πόλιν Κρητικὴν προσθήκῃ γράμματος Ἀπτεραίους φασὶν ὀνομάζεσθαι.* i. e. *Ab hoc vero Ptera et civitatem Creticam addita littera* Apteraeos *aiunt vocari.* De qua videsis Ausonianas Scaligeri lectiones, et haec de hoc Cretico oppido dicta sufficiant. Nolumus enim imitari Sophistidion illud seu potius tentinnabulum Complutense, quod in omnibus rebus mira sua loquacitate risum potius nobis, quam stomachum movebat, nos vero lectori nostro, neque loquacitate risum, nec longitudine stomachum movere volumus.

— *Αἱ δὲ πλησίον νῆσοι, Λευκαί,* etc.] Ab illa fabula Musicarum et Sirenum, quam refert, inquit, proximas Cretae insulae insulas *Leucas* vocatas fuisse, etsi id nominis alii accepisse referunt, ait idem, a Glauco Cyrenaei filio. Leuce insula contra Cydoniam Cretae urbem ac duae *Budorae* memorantur Plinio Nat. Hist. lib. 4. c. 12. cuius appono verba: *Et latere septentrionali, dextera Cretam habenti contra Cydoniam Leuce et duae Budorae.* Forsitan hae tres insulae sunt, quae ab auctore nostro vocantur Leucae. Nam contra Cydoniam Cretae una tantum insula nomine *Leuce* celebratur, quae nunc vulgo nautis Italis *S. Theo-* 96
doro dicitur, auctore Mich. Ant. Baubrand. ad Philipp. Ferr. Ale- a
xandrini Lexicon Geographicum, cuius ecce verba: *Leuce, insula parva Cretae, in ora Boreali, nunc* S. Theodoro *dicitur. Habet arcem in monte satis munitam et cognominem, quae prima expugnata fuit a Turcis anno* 1645. *octo milliaribus distat a Cydone in occasum, et vix uno aut altero milliari ab ora Cretae insulae.*

Ἀραβία, ἡ χώρα, ὡς Αἰθιοπία.] Agit nunc de Arabia, quae ab eo in duas dividitur partes, altera ἀρωματοφόρος, i. e. *aromatifera*, quae ab aliis εὐδαίμων, h. e. *felix* dicitur, inter Persicum et Arabicum mare instar peninsulae inclusa, altera δυτική, h. e. *occidentalis*, versus occasum Aegypto, versus septentrionem Syriae finitima; alii vero in tres partes dividunt Arabiam, scilicet *Petraeam, Desertam. Felicem*, Hebraice dicitur ערב *Arab*, vel

quod eius pars quaedam deserta sit, vel quod misti populi in ea habitarent, quorum celeberrimi fuere Nabataei, et Sabaei, unde *Thus Sabaeum* ab Andino vate Aeneid. lib. 1. pro thure Arabico sumitur, teste Servio, ad librum citatum v. 419.

Ipsa Paphum sublimis abit sedesque revisit
Laeta suas: ubi templum illi, centumque Sabaeo
Thure calent arae.

Mons *Sinai* in SS. celebratur, ubi *Moses* nunquam satis laudatus Iudaeis suas dedit leges, ethnicis Scriptoribus *Casius mons* dicitur, ideo Solinus c. 46. vocat Arabes *nobiles monte Casio*, in quo fuit templum Iovis, qui inde *Casius* vocabatur, at deinde *D. Catharinae* sepulchrum Christianorum devotione celebre; in eo quoque Magni Pompeii corpus iacebat, referente Strabone lib. 16. cuius tumulum magnificentius exstruxit Adrianus, ut Ael. Spartianus memorat in Adriano; forsitan motus, ut erat eruditus Adrianus, illo disticho celeberrimo:

Marmore Licinius *tumulo tegitur*: Cato *parvo*;
Pompeius *nullo*: *credimus esse Deos?*

Non me latet alium quoque fuisse huius nominis montem Syriae, quod est causa alicuius apud Scriptores confusionis; et haec de
96 Arabia sufficiant; si plura desideras, consule Strabonem, Ptole-
b maeum, Plinium, et Bernardum Aldretum in libro, cui titulum fecit *Varias Antiguidades de Espanna, Africa, y otras provincias.*

— *Τῆς δ' ἂν ἴδοις* etc.] Sunt carmina ex Dionysio Periegeta, in quibus graphice depinxit Arabiam, quae quia aliter apud eum leguntur, ac apud nostrum, libuit apponere:

Τῆς δ' ἂν ἴδοις προτέρω, νοτιώτερον οἶμον ὁδεύων,
Ἀῤῥαβικοῦ κόλπου μύχατον πόρον, ὅστε μεσηγὺ
Εἰλεῖται Συρίης τε καὶ Ἀῤῥαβίης ἐρατεινῆς
Τυτθὸν ἐπ' ἀντολίην τετραμμένος, ἄχρι Σελανῶν.
Hanc autem videbis ulterius, magis australem viam pergens,
Arabici sinus intimum meatum (*πόρον*) *qui inter*
Volvitur Syriamque et Arabiam amabilem
Paulum ad orientem conversus usque ad Selanos.

— *Δραχμῆς μὲν ηὔλει* etc.] Est versiculus quidam, qui sine auctore circumfertur, dici solitum de Arabico tibicine, artem vero tibia canendi olim Graeci tanquam sordidam contemnebant; postea placere coepit adeo, ut indoctus haberetur, quisquis eius esset expers, tandem Alcibiades oris de formitate ad speculum conspecta tibias abiecit, atque ars iterum vilescere, ut antea, coepit.

Ἄραβις, ποταμὸς Ἰνδικῆς ἐν αὐτονόμῳ χώρᾳ.] Arabis, fluvius Indicae terrae in regione *autonomo* h. e. *libera*. Quod desumpsit ex Arrhiano de expeditione Alexandri lib. 6. et libro Rerum Indicarum, cui *Ἀραβῖται ἔθνος αὐτόνομον* dicuntur, qui habitabant circa fluvium Arabin, et fluvius et incolae triplici gaudent nomine, fluvius enim dicitur Arabis, Arbis, Arabius, incolae Arabitae, Arbitae, Arabii, Arabitae et fluv. Arabius et civitas Arbis memoratur Ptolem. Geograph. lib. 6. c. 21. in Gedrosia regione Indiae finitima.

Ἀράβυζα, πόλις τῆς Καυκωνίδος etc.] Arabyza urbs, quae sua aetate *Pesines* vocabatur, a nemine, quod sciam, celebratur. Pro *Πεσινῆς* legendum suspicor *Πεσινίς*. Sed ego in corrigendo Stephano Masorethas Tiberiadis potius, quam Criticorum filios audaces imitari volo.

Ἄραδος, νῆσος Φοινίκης.] Aradus, insula Phoeniciae Hebraice dicitur ארוד *Arvad*, memoratur Exech. 27. v. 8. שמים לך 97 a
ויו שבי צירון ארוד היו i. e. *Ioscbe tsidon et Arvad haiu satim lāc*, i. e. *Habitatores Sidonis et Arvad fuere remiges tibi* Loquitur Propheta contra Tyrum urbem, ubi D. Hieronymus et septuaginta senes *Aradii* interpretantur, τὸ *Iosebe Arvad*. Erat in hac insula urbs eiusdem nominis, ex qua Tyro et Sidone conflata est Tripolis, teste Stephano in *Τρίπολις*. *Paria* etiam dicta fuit Aradus, ut refert Plin. Nat. Hist. lib. 5. c. 31. *In Phoenicio mari est ante Ioppen* Paria, *tota oppidum in qua obiectam Andromedam belluae ferunt, iam dicta* Arados, *inter quam et continentem quinquaginta cubita alto mari, ut auctor est Mutianus e fonte dulcis aqua, tubo coriis facto, usque ad vada trahitur.* Et eius et fontis mentionem facit Strabo lib. 16. ubi inquit, a quibusdam exsulibus Sidoniis conditam fuisse; Parianos vero memorat Iosephus Antiquit. lib. 14. c. 17. et de bello Iudaico lib. 3. c. 16. celebrat *Andromedae catenarum signa* extantia circa Ioppae scopulos. Aradus vero Alexandro Macedoni dedita est, ut referunt Quint. Curtius lib. 4. c. 1. Arrhianus de expeditione Alexandri lib. 2.

Ἀραιθυρέα, οὕτως ἡ Φλιοῦς πάλαι.] Araethyrea fuit regionis nomen in Achaja, quae Strabonis aetate *Phliasia* dicebatur, ut ipse tradit Geographiae lib. 8. cuius appono verba: *Ἀραιθυρέα δ' ἐστὶν, ἡ νῦν καλουμένη Φλιάσια*, etc. i. e. *Araethyrea est, quae nunc vocatur* Phliasia, *urbem habebat regioni cognominem ad montem Coelossen, postea migratum inde est et triginta ultra stadiis urbs condita, quam appellaverunt* Phliuntem. *Phliuntem* vero *Arantiam* vocatam fuisse, auctor est noster Auctor in *Ἀραντία*.

— Ὅμηρος.] Hemistichium illud in quo *Araethyream* Smyrnaeus vates *amabilem* vocat, invenitur Il. 2. v. 571. ad quem locum Archiepiscopus Thessalonicae nihil effatu dignum affert.

— *Παυσανίας δευτέρῳ περιηγήσεως Ἑλλάδος.*] Saepe Epitomator noster advocat Pausaniae libros hoc titulo, et nunc ex eius Corinthiacis verba affert, quae apud eum sic leguntur. Nam Auctor noster raro fidi transcriptoris munere fungitur: *Ἄραντος δὲ υἱὸς Ἄορις, καὶ θυγάτηρ ἐγένετο Ἀραιθυρέα. Τούτους φασὶ Φλιάσιοι θηρᾶσαι τε ἐμπείρους γενέσθαι, καὶ τὰ ἐς πόλεμον ἀνδρείους.*
97 *Προαποθανούσης δὲ Ἀραιθυραίας, Ἄορις ἐς μνήμην τῆς ἀδελφῆς*
b *μετωνόμασεν Ἀραιθυραίαν τὴν χώραν· καὶ ἐπὶ τῷδε Ὅμηρος τοὺς Ἀγαμέμνονος ὑπηκόους καταλέγων τὸ ἔπος ἐποίησεν·*

Ὀρνειάς τ' ἐνέμοντο, Ἀραιθυρέην τ' ἐρατεινήν.

id est, *Arantis vero filius Aoris, et filia fuit Araethyraea, hos Phliasii aiunt et venandi et bellica virtute excelluisse, mortua vero ante Araethyraea, Aoris in memoriam sororis regionem* Araethyraeam *vocavit; et ideo Homerus Agamemnonis imperio subditos recensens carmen illud fecit:*

Orneasque colunt, et Araethyream amabilem.

Ex dictis et ex Pausaniae Corinthiacis patet, Arantiam, Araethyraeam, Phliuntem, Phliasiam eamdem fuisse seu urbem, seu regionem, de quibus operae pretium est audire loquentem Apollonii scholiasten, cuius ad Argonauticor. lib. 1. v. 115. sunt, quae sequuntur verba: *Πόλις Πελοποννήσου ἡ Ἀραιθυρέα, ἐν ὁρίοις τῆς Σικυῶνος κειμένη, ἡ νῦν ὀνομαζομένη φλιοῦσα ἀπὸ Φλιοῦντος τοῦ Διονύσου καὶ Χθονοφύλης· καὶ αὐτὸς δὲ Διόνυσος Φλιοῦς ὠνομάζετο, ἀπὸ τοῦ* etc. i. e. *Civitas Peloponnesi Araethyrea in finibus, seu terminis Sicyonis sita, quae nunc vocatur* Phliusa *a Phliunte Dionysi ex Chthonophyla filio; et ipse Dionysus* Phlius *vocabatur, etc.* Nota obiter Araethyrea cum diphthongo *ae* in penultima, et cum *e* psilo scribi.

Ἀραὶ, Ἰωνίας νῆσοι τρεῖς etc.] Celebrat Epitomator noster tres Ioniae insulas nomine *Aras*, quarum nulla apud alios, quod sciam, fit mentio; Athenaeus lib. 6. ex Dieuchida in Megaricis memorat *insulas Araeas*, quarum etiam mentionem fecit Eustathius ad Il. 5. v. 411. Utrum vero noster ex Athenaeo et Eustathio sit corrigendus, an hi ex nostro, permitto tuo arbitrio.

Ἀράκυνθος, ὄρος Βοιωτίας.] Aracynthus, mons Boeotiae; Plinius Nat. Hist. lib. 4. cap. 27. *Aracynthum* Acarnaniae montem agnoscit, Eustathio in Periegetam v. 431. *Aetolicus mons* dicitur. Potuit idem fluv. diversas perfluere regiones. Andino vati Actaeus Aracynthus dicitur, quod esset vel littoralis vel saxosus. Graeci enim *ἀκτὴν* a quo Actaeus, non solum *littoralem*

oram vocant, sed etiam τόπον πετρώδη, *locum saxosum*; ac Auctoris nostri sententiam vates ille confirmat, dum inquit Bucolic. Ecloga 2. v. 23.

Canto, quae solitus, si quando armenta vocabat, 98
Amphion Dircaeus in Actaeo Aracyntho. a

Dircaeus enim sumitur pro *Thebanus*. At Thebae erant in Boeotia, ergo *Amphion Dircaeus* cantabat in monte Baeotiae, a quo Minerva *Aracynthis* dicta fuit Rhiano, cuius noster affert versiculum.

Ἀραντία, πόλις, ἡ ὕστερον Φλιοῦς etc.] Videsis, quae pag. 97. annotavimus.

Ἀράξης, ποταμὸς Ἀρμενίας καὶ Θετταλίας etc.] Araxes, duos huius nominis fluvios celebrat Stephanus, alterum Armeniae, alterum Thessaliae, qui *Peneus* celebriori nomine dicebatur; tertium eiusdem nominis *Persidis* non longe a Persepolis moenibus fluentem memorat Quintus Curtius lib. 5. Omnium celeberrimus hoc nomine erat Armeniae, qui antea *Bactros* vocabatur, auctore Auctore de fluminibus. oriebatur ex eisdem ac Euphrates locis, sed deflectens ad orientem in mare Caspium aquas exonerabat, teste Plutarcho in Pompeio, cui libellus ille de fluminibus tribuitur.

— Ἐκ τοῦ Ἀράξαντος.] Peneum Thessaliae celeberrimum fluvium *Araxem* quoque vocatum fuisse inquit, cuius etymologiam deducit ἐκ τοῦ Ἀράξαντος, id est, *Araxante*, eruditissimus Cl. Salmasius (quidquid dicat Kerkoetius ille; quia nullus est, qui omnibus horis sapiat) in Solin. fol. 1202. illud Auctoris nostri ἐκ τοῦ Ἀράξαντος nimis violenter corrigit; ac pro eo legendum esse inquit ἐκ τοῦ Ἀράξαι τὰ Τέμπη, hoc est, *quod perrumpat Tempe*; ego nondum tantum imperium mihi in Stephanum arrogavi, ac 98
saepe neo Masorethas Teberiadis, nec Criticos Helladis imitari volo. b
Nulla enim corrigendi libros porrigiue corripior, praesertim cum hic Stephani locus nulla correctione opus habeat. Auctor enim de fluminibus *Araxis* etymologiam ab Araxe deducit, noster ab Araxante. Utramlibet elige.

Ἀραχναῖον, ὄρος Ἄργους etc.] Arachnaeus mons Argorum celebratur Auctori nostro, antiquitus Σαπυσελάτων dictus; de quo audi loquentem Pausaniam lib. 2. Ἔστι δὲ ὄρος ὑπὲρ τῆς Λήσσης τὸ Ἀραχναῖον, πάλαι δὲ Σαπυσελάτων ἐπὶ Ἰνάχου τὸ ὄνομα εἰλήφει. Βωμοὶ δέ εἰσιν ἐν αὐτῷ, Διός τε καὶ Ἥρας id est, *Est vero supra Lessam mons Arachnaeus, antiquitus autem* Sapyselatωn *sub Inacho nomen acceperat. Arae vero sunt in eo, Iovis* et *Iunonis*. Pro διὰ τοῦ α legendum existimo διὰ τοῦ αι, et haec

καὶ τὴν ἑξῆς διὰ τοῦ α, ἢ διὰ τοῦ υ expungenda censeo. Nam Auctor noster tantum agit de simplicibus et compositis finitis in αιον.

Ἀραχωσία, πόλις οὐκ ἄποθεν Μασσαγετῶν.] Memoratur Arachosia, urbs non longe a Massagetis ex Strabonis lib. 11. Arachosia Straboni libro citato non celebratur tanquam urbs, sed tanquam regio. Eius enim sunt, quae sequuntur verba: *Καὶ ἡ Ἀραχωσία δὲ οὐ πολὺ ἄποθέν ἐστι, καὶ αὕτη τοῖς νοτίοις μέρεσι τῶν ὀρῶν ὑποπεπτωκυῖα, καὶ μέχρι τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ τεταμένη μέρος οὖσα τῆς Ἀριανῆς.* id est, *Arachosia etiam non procul abest, ipsa quoque meridionalibus montium partibus subiacens, usque ad Indum amnem porrecta pars existens Arianae.*

99 — Ὑπὸ Σεμιράμεως κτισθεῖσα ἥτις etc.] Cum prius Arachosiam urbem memorasset, nunc, inquit nescio ex quo auctore, a
a Semiramide conditam fuisse, quae etiam *Cophen* vocabatur. Si epitomator noster legisset scriptores Latinos, iurarem haec ex Plinio hausisse. Sic enim Nat. Hist. lib. 6. c. 23. loquitur: *Arachosia cum oppido, flumine, eiusdem nominis, quod quidem* Cophen *dixere, a Semiramide conditum.* At Ptolemaeus Geographiae lib. 6. c. 2. ut et Strabo lib. 11. Arachosiam urbem non novit, sed regionem, inter cuius oppida *Arachotum* memorat. Terminabatur vero Arachosia ab occasu Drangiana, a septentrione Paropanisadis, ab oriente parte Indiae, a meridie Gedrosiae parte, auctore Ptolemaeo libro capiteque citatis. Quare *Arachosia* civitas Plinio est eadem, quae Ptolemaeo *Arachotus*, de qua not. sequenti agemus.

Ἀραχωτοί, πόλις Ἰνδικῆς etc.] Arachoti, num. plur. et accentu in ultima, urbs Indiae memoratur Epitomatori nostro, quae num. sing. masc. et accentu in antepenultima, Arachosiae inter civitates celebratur Ptolemaeo Geographiae lib. 7. c. 20. Sed huiusmodi μεταβολὴ tam numeri, quam generis, atque reliquorum translatitia est apud Scriptores.

— *Εἰσὶ καὶ ἄλλοι πλησίον Μασσαγετῶν* etc.] Nunc agit de Arachotis populis, ac huius nominis duos fuisse inquit ex Strabonis auctoritate lib. 11. alteros prope Massagetas, alteros Indiae; at si ego oscitanter non legi Strabonis librum undecimum, id ex Strabone non evincitur. Nam apud eum libro citato Eratosthenes auctor est, Arachotos et Massagetas iuxta Bactrios ad Oxum iacere. Bactrii autem erant iuxta Paropanisadas. Paropanisades vero versus septentrionem Arachoti terminabantur, ut apparet ex Ptolem. lib. 6. c. 20. Ergo iidem fuere populi, praesertim cum Ptolemaeus aliam huius nominis nec gentem, nec regionem agnoscat. Hos Arachotos et Indos his finitimos Alexander Magnus in magna rerum penuria, et summis militum laboribus subegit, referente Arrhiano Anabaseos Alex. lib. 3. Toto vero coelo aberrat Q. Cur-

tius, qui lib 7. c. 3. inquit, Alexandrum subegisse Arachotos, quorum regionem ad mare Ponticum locat; nec ab hoc errore eum unquam vindicabit Cl. Salmasius, qui sua consueta eruditione id conatur agere in suis Plinianis Exercit. in Solin. fol. 1176.

— *Διχῶς δὲ λεκτέον, καὶ Ἀραχώτης, καὶ Ἀραχωτός.*]. Cum opinaretur duos fuisse huius nominis populos, duo eorum ethnica fingit, Arachotes, et Arachotus, quod propria tantum auctoritate firmat; at de una eademque gente utrunque dici potest, quod est apud Scriptores frequentissimum.

Ἀρβάκη, πόλις ἐν Κελτιβηρίᾳ, ὡς Ἰόβας.] Arbace, urbs 99
in Celtiberia celebratur ex Ioba, cuius ethnicum, Arbacaeus, Ar- b
bachos Auctori de viris illustribus, quos scribit a *Q. Caecilio Metello* domitos, una cum Ortelio puto esse eosdem cum Arevacis seu Arrebacis Hispaniae quoque populis.

Ἀρβάνιον. Ἀρβάκιος ἀκτή.] Lege *Ἀρβάνιος ἀκτή.* Nam, cum egerit de civitate ad Pontum, quae *Arbanium* dicebatur, cuius nulla apud alios fit mentio, ac eius gentilitium dixerit esse, *Arbanius*, ratio clamat scribendum esse *Ἀρβάνιος ἀκτή*, quandoquidem id in exemplum affert.

Ἀρβαξανοὶ, ἔθνος Λιγυστικόν.] Arbaxani, populi Ligustici memorantur ex Theopompo, sed innominato cuius sunt, quae illico apponit verba ex eius lib. 43. quae mutila citat in *Ἰψίκουροι*, unde didicimus esse ex Theopompi libro citato. Arbaxanorum vero nulla apud alios, quod sciam, fit mentio; noster in *Ἰψίκουροι* eos vocat *Arbazanos*.

— *Ἰψίκοραι.*] Lege *Ἰψίκουροι.* Sic enim eos vocat suo loco.

Ἀρβέλη, πόλις Σικελίας.] Memoratur Arbele, Siciliae urbs, ex Philisti de Reb. Siculis lib. 8. cuius nulla quod sciam, extat memoria, nisi in adagio, cuius meminit Suidas in *Ἀρβέλαι* hisce verbis: *Ἀρβέλαι, πόλισμα Σικελικὸν ἢ Ἀρβέλη, οἱ δὲ ἐνοικοῦντες ἐκεῖσε ἐδόκουν εὐεξαπάτητοι εἶναι, καὶ παροιμία· Τί οὐ γενήσῃ ἰὼν ἐς Ἀρβέλας*; id est, *Arbelae, oppidum Siculum*, Arbele, *qui vero illic habitabant, facile decipi putabantur, et paroemia: Quid non eris profectus Arbelas?* De eis dici solitum, qui peregre profecti magna sibi pollicentur freti simplicitate gentis, ad quam proficiscuntur.

Ἄρβηλα, πόλις Περσικὴ etc.] Arbela, neutro plur. *urbs Persica* dicitur Stephano, non quod Persidis urbs esset, sed quod Persis subdita, ac si cui *Antverpia* civitas *Hispanica* diceretur. Sita fuit in Babylonia regione, a qua ad Ninum seu Niniven Parasangae tantum iter erat, teste Beniamin. in suo Itiner. Semiramis, seu, ut alii credidere, *Belus*, cuius regia illic ostendebatur, hanc civitatem condidit, auctore Curtio lib. 5. c. 1. Epitomator

noster ex Strab. lib. 16. inquit ab Arbelo Athmonei filio nomen adeptam fuisse. Bochartus Geographiae Sac. partis primae libro 4. c. 19. aliam affert eius nominis etymologiam, sed cum Iosephus nos doceat in libello, quem de vita sua conscripsit, fuisse huius nominis oppidum Galilaeae, quod etiam memoratur Machab. lib. 1. c. 9. v. 2. nec non Osee c. 10. v. 14. cui ארבאל *Arbel* dicitur; ideo coniicimus fuisse id nominis oppidis orientis commune, quin etiam a Beniamine in suo Itinerario, eodem modo ארבאל *Arbel* appellatur; unde Graeci parum deflexo nomine *Arbela* fecere.
100 Circa hanc urbem divulgarunt Macedones Alexandrum vicisse Da-
a rium, cum revera apud Gaugamela id acciderit, ut referunt Ptolemaeus et Aristobulus apud Arrhianum de expeditione Alexandri lib. 6. nec non Strabo lib. 16. et Plutarchus in Alexandro. Causam vero, quare Macedones id fecere, referunt Strabo et Arrhianus libris citatis, scilicet, quod Gaugamela vicus parvus erat, nec tanta gloria et celebritate dignus.

Ἄρβις, ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς.] Arbis, amnis Indiae, gens, quae ad eius oras habitabat, Arbius, vel Arbitae, de quibus videsis quae in *Ἄραβις* annotavimus.

Ἀρβουκάλη, πόλις μεγίστη τῆς etc.] Arbucale, urbs maxima earum, quae intra Iberum fluvium ex Polybio libro 3. cuius ecce verba: *Ἀρβουκάλην δὲ διὰ τὸ μέγεθος τῆς πόλεως, καὶ τὸ πλῆθος* etc. id est, *Arbucalen autem propter magnitudinem urbis, et multitudinem oppidanorum, et eorum virtutem magno labore obsessam vi capit.* Fuit Arbucale Carteiorum urbs iuxta Vacaeos Hispaniae populos, quam Livius lib. 21. c. 5. *Arbacalam* vocat, *Hermandica* (inquit ille) *et Arbacala Carteiorum urbes vi captae* (ab Annibale) *Arbacale et virtute et multitudine oppidanorum diu defensa.* Eodem ore etsi non eadem lingua videntur loqui Polybius et Livius.

Ἀρβών, πόλις Ἰλλυρίας, Πολύβιος δευτέρᾳ.] Arbo, urbs Illyriae, ex Polybii lib. 2. cuius sunt verba: *Οἱ δ' ἄλλοι πάντες ἔφυγον εἰς τὸν Ἀρβῶνα σκεδασθέντες*, id est, *Alii vero omnes fugerunt Arbonem dispersi.* Utitur nomine urbis in genere masculino, quod mirum est non notasse Stephanum. Solet enim id annotare. Apud Polybium vero eius vetus interpres videtur legisse Narbonem, ut et Xylander in suo Polybio Germanico, quod facile solet accidere in huiusmodi dictionibus, cum ultima littera dictionis praecedentis applicatur subsequenti, ut est apud Polybium *εἰς τὸν Ἀρβῶνα* pro *εἰς τὸν Ναρβῶνα.* Sed cum huius Illyriae civitatis apud alios scriptores nulla, quod sciam, fiat mentio, non possumus certo scire, utrum *Arbo*, an *Narbo* vocaretur.

Ἀργανθώνις, ὄρος Μυσίας ἐπὶ τῇ Κίῳ etc.] Arganthonis,

mons Mysiae prope Cium Ponti urbem ab Arganthonide Rhesi
uxore, Straboni lib. 12. Arganthonium dicitur; eius sunt ver- 100
ba: *Ὑπέρκειται δὲ τῆς Προυσιάδος ὄρος, ὃ καλοῦσιν Ἀργανθώ-* b
*νιον· ἐνταῦθα δὲ μυθεύουσι τὸν Ὕλαν ἕνα τῶν Ἡρακλέους ἑταί-
ρων συμπλεύσαντα ἐπὶ τῆς Ἀργοῦς αὐτῷ* etc. i. e. *Supra Prusia-
dem mons est, quem vocant* Arganthonium; *hic fabulantur Hy-
lam unum ex Herculis sociis, qui una cum eo Argo navi vectus
fuit, dum aquatum exit, a Nymphis raptum fuisse. Cium vero et
hunc ex Herculis sociis unum revertentem e Colchis, urbem sibi
cognominem isthic condidisse, et nunc quoque apud Prusienses fe-
stivitas quaedam celebratur, et montes cum thiasorum choro con-
scenduntur, Hylasque vocatur, quasi si ad eum requirendum in
sylvas ivissent.* Memoratur etiam Apollon. Rhod. Argonautic.
lib. 1. v. 1178. apud quem *Ἀργανθώνειον* per ει in penultima
scribitur:

Ἀμφὶ Ἀργανθώνειον ὄρος προχοάς τε Κίοιο
Τοὺς μὲν ἐϋξείνως Μυσοὶ.
Circiter Arganthonum montem et effluentias Cii
Ipsos quidem hospitaliter Mysi.

Ad quem locum nihil novi eius Scholia habent.

— *Ἀπὸ Ἀργάνθωνος Ῥήσου γυναικός.*] Lege *Ἀργανθωνί-
δος*, id est, *ab Arganthonide Rhesi uxore*, etsi, ut notat noster,
et foemina et mons *Arganthο* quoque dicebatur, sed ego id de
foemina, quae montem habitabat, non de Rhesi uxore intelli-
gendum puto. Quod si haec sententia tibi non placuerit, puta
hac vice me vel Masoretharum iure, vel Criticorum imperio in
Stephanum usum esse.

Ἀργεννοῦσα, νῆσος πρὸς τῇ ἠπείρῳ τῆς Τρῳάδος etc.]
Argennusa, insula ad continentem Troadis, iuxta Argennum
promontorium. Tres memorat Strabo lib. 13. inter Mitylenen et
Methymnen, totidem Thucydides lib. 8. Plutarcho in Lysandro
Arginnusae dicuntur, ad quas celeberrimus ille Lacedaemonio-
rum dux *Lysander* navalem pugnam una cum vita amisit, ut in-
ibi refert idem auctor.

— *Παρὰ τὸ Ἀργεννὸν ἀκρωτήριον.*] Argennum promonto-
rium, iuxta quod erant Argennusae insulae, quae nota praece-
denti memorantur. Celebratur etiam inter alios Straboni lib. 13.

— *Ἀνδροτίων ἐν τετάρτῳ τῆς Ἀτθίδος διὰ τοῦ ι.*] Insula 101
Argennusa Androtioni lib. 4. Atthidis dicebatur *Arginnusa*, ut a
et Plutarcho in Lysandro; nec non Plinio Nat. Hist. lib. 5. c. 31.

Ἀργέου νῆσος, νῆσος μικρὰ πρὸς τῷ Κανώβῳ Αἰγυπτία.]
Memoratur Argei insula, insula parva prope Canobum, nomen
adepta ab Argeo Macedone; supra in *Ἀργαῖς* dicitur *νῆσος Ἀρ-*

γαίου, sed a nemine, quod sciam, memoratur, ac etsi ab Argeo rege Macedoniae nomen accepit, incolae tamen *Argeatae*, non *Argeadae* dicebantur. Argeadae enim dicebantur Macedoniae reges, ut patet ex versibus Sibyllae apud Pausan. lib. 7.

Ἄργιλος, πόλις Θρᾴκης, ὡς Θουκυδίδης ὀγδόῃ.] Argilus, urbs Thraciae ex Thucydidis lib. 8. Non lib. 8. sed lib. 5. meminit Thucydides Argili civitatis, quare pro ὀγδόῃ scribe πέμπτῃ, de qua sic loquitur Herodotus lib. 7. Ὡς δὲ ἀπὸ τοῦ Στρυμόνος ἐπορεύετο ὁ στρατὸς, ἐνθαῦτα πρὸς ἥλιον δυσμέων ἐστὶ αἰγιαλὸς, ἐν τῷ οἰκημένην Ἄργιλον πόλιν Ἑλλάδα παρεξῄϊε. id est, *Ubi ab Strymone fluvio progressus est exercitus, illic ad solis occasum est littus, in quo sitam urbem Graecam Argilum praeteriit.*

— Οἱ πολῖται, Ἀργίλιοι.] Oppidani, seu cives urbis Argili dicebantur Argilii: eodem modo celebrantur Thucydidi lib. 4.

Ἄργος, διασημοτάτη πόλις Πελοποννήσου etc.] Argos, urbs Peloponnesi, multis famigerata nominibus, singul. num. et neut. genere dicitur tam apud Graecos, quam apud Latinos: apud hos tantum in usu est nominat. accusat. et vocat. in num. plur. mascul. genere usurpant. Undecim huius nominis memorat Stephanus, sed omnium celeberrima fuit haec, *Pharonicum* Argos, sic dicta ab Pharoneo rege, *Aegialia*, a quodam Aegialeo, vel quod Argos et Aegialia sint ἰσοδύναμα. Ἄργος enim omnis campus iuxta mare vocabatur, ut infra inquit noster, de qua operae pretium est audire Strabonem loquentem lib. 8. Τῶν δὲ κατὰ Πελοπόννησον πόλεων ἐνδοξόταται γεγόνασι, καὶ μέχρι νῦν εἰσιν Ἄργος τε Σπάρτη τε· διὰ δὲ τὸ πολυθρύλλητον, ἥκιστα δεῖ μακρολογεῖν περὶ αὐτῶν, etc. i. e. *Omnium vero, quae in Peloponneso sunt, urbium illustrissimae fuere et adhuc usque sunt Argos et Sparta, ac propter earum celebritatem, minime oportet de eis longum sermonem instituere, ne ab omnibus dicta repetere videamur. Antiquitus quidem fama Argos superabat: sed inferioribus temporibus Spartani omnibus modis superiores fuerunt, libertatem suam perpetuo servantes.*

— Καὶ Ἱππόβοτον διὰ τὸ etc.] Argos Peloponnesi urbs *Hip-*
101 *poboton* quoque dicta fuit, non ex fabula, quam refert Epitoma-
b tor noster, sed quod campos haberet pascendis equis optimos, ut videtur innuere Smyrnaeus vates Il. 3. v. 75.

Ἄργος ἐς Ἱππόβοτον, καὶ Ἀχαιΐδα καλλιγύναικα

Argos in Hippoboton, et Achaïam pulchras mulieres habentem.

Ad quem locum Eustathius etiam ad fabulas divertit, cum posset ad rei veritatem. Strabo lib. 8. Ἱππόβοτον interpretatur ἵππιον, id est *equestre*,

— Εἶτα, Ἴασον, ἀπὸ Ἰάσου τοῦ κατ' ἐνίους πατρὸς Ἰοῦς.] Postea Arges idem Iason dictum est ab Iaso patre Ius; Eustath. ad Il. 3. v. 75. inquit ex Hellanico tres filios reliquisse Phoroneum Argiae regem, qui mortuo patre Argiam inter se diviserunt. Hi vero fuere Pelasgus, Iasus et Agenor, a Pelasgo Pelasgicum Argos, ab Iaso Iason Argos. Ab Agenore vero, quod τὴν πατρικὴν εἴληφεν ἵππον vocatum fuisse *Hippoboton* Argos. Praeter consuetudinem nostram immorati sumus in huiusmodi historiis, quae fabulas olent; satis esto dicere Iason Argos ab Homero vocari Odys. 18. v. 245.

Εἰ πάντές σε ἴδοιεν ἀν Ἴασον Ἄργος Ἀχαιοί.

Si omnes te viderent per Iason Argos Achivi.

— Καὶ Δίψιον διὰ τὴν δίψαν τῶν ὑδάτων.] Inquit etiam *Argos* vocatum fuisse *Dipsion* ab aquarum siti, pro Δίψιον fidenter lege Πολυδίψιον. Sic enim apud Strabonem vocatur ex Homero, apud quem Il. 4. v. 171. sic appellatur;

Καί κεν ἐλέγχιστος πολυδίψιον Ἄργος ἱκοίμην.

Et maxima notatus ignominia siticulosum, i. e. desiderabile Argos veniam.

Strabo lib. 3. Homericum illud πολυδίψιον Ἄργος explicat πολυπόθητον, id est *valde desideratum*, siti pro desiderio, translatione poetica, sumpta. Alias etiam addit explicationes, quas apud eum videre licet: haec mihi videtur verosimilior, cum prius dixerit πλάσμα esse Argos aquis caruisse cum maiore sui parte situm esset locis planis, ac prope urbem fluere Inachum amnem per multas delapsum convalles. *Argo* adhuc dici inquit Philip. Fer. Alex. in suo Lex. Geographico.

— Δευτέρα, Ἄργος τὸ Ἀμφιλοχικόν.] Secundo loco memorat Auctor noster Argos Amphilochicum, quod in sinu Ambracico condidisse *Amphilochum* Amphiarai filium post bellum Troianum, domum reversum, ac de patriae suae nomine *Argos* nominasse auctor est Thucydides lib. 2. Strabo lib. 7. ex Ephoro inquit ab Alcmaeone conditum fuisse: ac de nomine fratris sui *Amphilochicum* nominasse, unaque sententiam Thucydidis quam supra retulimus, refert.

— Τρίτη, Θεσσαλίας.] Tertio loco celebrat *Argos Thessaliae*, quod memorat Servius ad Virgil. Aeneid. lib. 7. ex Lucano, 102 a
cuius etiam affert sequentem versiculum:

——— *Ubi nobile quondam,*

Nunc super Argos erat.

Videsis quae p. 103. annotamus.

— Ἑβδόμη, κατὰ Μακεδονίαν.] Septimo loco celebrat *Argos iuxta Macedoniam*, quae in Eparchia Macedoniae sub duce

memoratur Constant. Porphyrog. de Them. libro 2. Them. 2. Macedoniae.

— Ὀγδόη, Ἄργος Ὀρεστικόν.] Octavo loco memorat *Argos Oresticum*, ab Oreste, cum ob matris caedem fugeret, conditum in Epiro, auctore Strabone lib. 7. Argorum in Scythia nulla fit apud alios mentio.

— Ἄργος δὲ σχεδὸν πᾶν πεδίον κατὰ θάλασσαν.] Argos vocari quoque inquit omnem fere campum iuxta mare, quod ex Strabonis lib. 8. habet.

— Τὸ ἐθνικὸν πασῶν, Ἀργεῖος etc.] Omnium huius nominis urbium gentile inquit esse τὸ Ἀργεῖος, id est *Argivus*, non ab urbe Argos, sed a conditore Argo, quem nuper somniavit, cum ante nullius urbis ex omnibus, quas retulit, conditorem eum nominaverit: diversas deinde *Argorum* oppidanorum appellationes memorat, quarum nullam reddit rationem; omnes de *Ar-*
102 *gis Peloponnesi*, utpote celeberrima, intelligendas esse existimo,
b quam illustrabant arx *Larissa*, *Inachus* fluvius, collis munitus, in quo erat *Iovis templum*. Habuit etiam *Iunonis templum* vetustate et religione percelebre, a cuius Sacerdote foemina Argivi annos numerabant, ut testatur Thucydidis Scholiasta ad eius lib. 2. Urbem celebrem celebriorem reddidit morte sua *Pyrrhus* Epirotarum rex, qui captis per vim Argis, tegula a foemina Argolide occisus fuit. Argis etiam natum fuisse equum illum *Seianum* in historia celebrem refert A. Gellius Noct. Attic. lib. 3. c. 9. Et haec de urbe *Argis* dicta sufficiant; si plura desideras vide Eust. ad Perieg. v. 418.

— Ἃς Ἄβρων ποιηταῖς ἀνατίθησιν.] Inquit omnia gentilia illa patronymica Abronem tribuere poetis, ac quia ἐθνικὰ intelliguntur, pro ἃς legendum ἃ, id enim ratio clamat.

Ἄργουρα, πόλις Θεσσαλίας, ἡ πρότερον Ἄργισσα.] Argura, urbs Thessaliae, quae prius *Argissa*, sita erat ad Peneum fluvium, auctore Strabone, cuius ex lib. 9. sunt quae sequuntur verba: Ἡ μὲν οὖν Ἄργισσα ἡ νῦν Ἄργουρα ἐπὶ τῷ Πηνειῷ κεῖται etc. id est: *Argissa igitur, quae nunc* Argura, *ad Peneum fluvium iacet.*

— Ἣν δὴ Πελασγικὸν Ἄργος εἶπεν Ὅμηρος.] Argissa, quae aetate Strabonis dicebatur *Argura*, ut apparet ex eius verbis no-
103 ta praecedenti allatis, ab Homero vocatur *Pelasgicum Argos*,
a inquit Epitomator noster, scilicet Il. 2. v. 681.

Νῦν δ' αὐτοὺς ὅσσοι τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἔναιον.

Nunc vero ipsos quicunque Pelasgicum Argos *habitabant.*

Ad quem locum, inquit Eustathius *Thessalicum Argos* quoque dici, de quo videsis p. 102.

Ἄργεννος, υἱὸς τῆς Λεύκωνος, τοῦ etc.] Pro *τῆς Λεύκωνος* lege *τοῦ Λεύκωνος*. Leucon enim fuit filius Athamantis, ut claret ex Pausaniae libr. 6. et 9. cum Auctoris nostri institutum sit agere de urbibus et populis, praeter eius institutum agit nunc de genealogia *Argenni* Boeoti Agamemnonis catamiti, qui facetissime poetarum Epigram. lib. 7. Epigr. 14. dicitur *Arginus*. Ad eum enim videtur alludere, quandoquidem in illo epigrammate memoratur una cum Hyla Herculis amasio, et Hylas epigrammate 49. eiusdem libri una cum Ganymede, at apud Auctorem nostrum aliqua suspicor deficere. Innuit enim oppidum, vel montem aliquem *Argennum* quoque vocari, cuius habitator, *Argennius* dicebatur.

— *Ἀριστοφάνης δὲ Ἀργύνει, διὰ διφθόγγου* etc.] Si Criticorum imperium in Stephanum mihi arrogarem, pro *Ἀργύνει* legerem *Ἀργέννειος*, pro *Ἀργύννιος* vero *Ἀργέννιος*. Nam ipse loquitur de Argenno et de Argennide Venere.

Ἄργυρα, μητρόπολις ἐν Ἰνδικῇ Ταπροβάνῃ νήσῳ, etc.] *Argyra, metropolis in Indica Taprobana insula, quod est hordei insulae. Etenim fertilissima est, ac plurimum facit aurum.* Valde oscitanter transscripsit haec Epitomator noster ex Ptolemaei Geographiae lib. 7. c. 2. apud quem sic leguntur: *Ἰαβαδίου, ὃ σημαίνει κριθῆς νῆσος. Εὐφορωτάτη δὲ λέγεται ἡ νῆσος εἶναι, καὶ ἔτι πλεῖστον χρυσὸν ποιεῖν, ἔχειν τε μητρόπολιν, ὄνομα Ἀργυρῆν.* id est *Iabadiu, quod significat hordei insula. Fertilissima vero insula dicitur esse, et praeterea plurimum aurum facere* (id est gignere) *habereque metropolim, nomine* Argyren. Quare procul dubio nostri Epitomatoris verba sic ex Ptolemaei verbis allatis corrigenda sunt: *Ἀργυρῆ, μητρόπολις ἐν Ἰνδικῇ Ἰαβαδίου νήσῳ, ὅ ἐστι κριθῆς νῆσος* etc. i. e. *Argyre, metropolis in Iabadiu insula, quod est hordei insula etc.* Et hanc existimo esse veram huius depravati loci correctionem, et nominis Iabadiu interpretationem. *Diu* significare insulam ex Ptolemaei verbis allatis apparet; esse vero nomen Persicum, inquit Vossius ad Melae lib. 3. c. 7. Persae et commercio et armis frequentarunt oras Indiae maritimas. Quare facile potuere nomen imponere insulae ab eorum lingua, ut solet fieri. Adhuc hodie conservatur hoc nomen in regionibus illis; quandoquidem Lusitani cepere urbem celeberrimam *Dio*, quam Lusitanus Cygnus Cant. 10. Oct. 35. vocat *illustrem* ac eodem Cantu, Oct. 64. *divitem* appellat. Audi eum canentem:

A este o Bey Cambayco soberbissimo
Fortaleza dara na rica Dio

Porque contra o Mogor poderosissimo
Lhe aiude a defender o Senhorio.

Ad quem locum nihil eruditum affert eius praecipuus Commentator Manuel de Faria amicus noster; *Dio* vero et *Diu* eadem est urbs; sed rem veluti acu tetigit Petrus Teixeira in suis Relationibus Reguth Persidis et Harmuzi c. 22. qui omnes nebulas hac
108 in re nobis discutiet: *Y succedio*, inquit ille; *esto como dixe en*
b *la ciudad de* Diu, *que esta situada en la costa del Reyno de Cambaya: ado los Portuguezes tienen aquella famosa fortaleza, tan celebre por las grandes vittorias que en ella huvieron en varios tiempos; y pues la nombré, y no es devirtirme del Reyno de Cambaya, diré della una curiosidad advertida de pocos. El nombre con que esta ciudad, es llamada de la gente Indiana ansi natural como estrangera, es* Dive, *pronunciando la ultima e, suavissimamente, y no es nombre proprio, mas comun, que quiere dezir Isla, como tanbien dizen, Ange dive, cinco islas: Naledive, que los Portugueses dizen Maldiva, quatro islas. Selandivè, la isla de Seylan; por manera, que Diu se llama Dive por excellencia que es Isla: y quando hablando, o escriviendo la quieren distinguir y hazer differentia de otras: la dizen Dive Nowlakù, que es la isla de los nueve cuentos: porque refieren, que pidiendo una hija de un Señor de la isla, antiguamente á su padre algun don, le concedio lo que importassen sus entradas o reditos de la Aduana en aquel dia, y fuerō nueve leques, que son nueve cuentos de la moneda de aquella tierra: dedonde le quedò el sobre nombre de Dive Nowlakà: ansi que* Diu *o Dive quiere dezir isla y no es nombre proprio, mas comun.* Argyra vero, quae metropolis dicitur Epitomat. nostro, a Mela lib. 3. c. 7. vocatur *insula.* Eius sunt verba: *Ad Tamum insula est Chryse, ad Gangem Argyre. Altera aurei soli (ita Veteres tradidere) altera argentei: atque ita, ut maxime videtur, aut ex re nomen, aut ex vocabulo ficta fabula est.* De quibus regionibus sic loquitur Ptolemaeus Geographiae lib. 7. c. 2. *Τῆς δὲ ἀργυρᾶς χώρας, ἐν ᾗ πλεῖστα λέγεται εἶναι μέταλλα ἀσήμου, ὑπέρκειται πλησιάζουσα τοῖς Βησυγγήταις ἡ ΧΡΥΣΗ ΧΩΡΑ, καὶ αὕτη πλεῖστα μέταλλα ἔχουσα χρυσίου* etc. i. e. *Super argenteam regionem, in qua multa esse dicuntur metalla argenti, superiacet* AUREA REGIO, *Besyngetis appropinquans, quae et ipsa plurima habet auri metalla.* Has vero regiones locat Ptolem. libro capiteque citatis in India extra Gangem. Plinius lib. 6. c. 11. confirmat sententiam Ptolemaei. Sic enim ille: *Extra ostium Indi, Chryse et Argyre, fertiles metallis, ut credo. Nam, quod aliqui tradidere, aureum argenteumque iis solum esse haud facile crediderim.* Graecis *Chryse et Argyre* idem

est, quod Latinis *Aurea* et *Argentea*, nos verbis Latinis vertimus Graeca Ptolemaei. Caeterum apud eumdem Ptolemaeum libro citato, capite quarto pro *Simundu*, legendum est *Simundiu*, de quibus videsis, quae in *Ταπροβάνη* annotamus.

— *Ὅ ἐστι κριθῆς νήσου.*] Lege *Ὅ ἐστι κριθῆς νῆσος.*

Ἀργύρινοι, ἔθνος Ἠπειρωτικόν.] Inquit Argyrinos, populos esse Epiroticos; sed eum fefellit opinio. Fuere enim populi Siciliae. Praestat audire loquentem Isaacium ad Lycophronis v. 1017. *Ὁ μὲν ποιητὴς οὗτος, καὶ οἱ σχολιασταὶ σφάλλονται, ὁ μὲν, τοὺς Ἀργυῤῥίνους, Ἀργυρίνους λέγων, διὰ τὸ συντιθέναι τὰ μέτρα, οἱ δὲ, Ἠπειρωτικὸν ἔθνος αὐτοὺς λέγουσιν, οὐκ εἰδότες, ὅτι τὸ Ἀργύῤῥιον πολίχνη Σικελίας ἐστὶν, ὅθεν ἦν ὁ συγγραφεὺς Διόδωρος* etc. i. e. *Hic quidem Poeta, et eius Scholiastae errant, Poeta, Argyrrhinos vocans Argyrinos propter metrum, illi vero, Epiroticam gentem eos dicunt, nescientes Argyrrhium esse oppidulum Siciliae, unde erat Diodorus historicus, nisi forte nec ipse sciebat; quomodo sua ipsius patria vocabatur.*

— *Καὶ Λυκόφρων.*] Carmen illud Lycophronis legitur in 104
eius poematio v. 1017. ubi *τὸ Ἀργυρίνους* duplici *ν* scribitur. a

Ἀργυρίππα, πόλις τῆς Δαυνίας etc.] Argyrippa urbs Dauniae iuxta sinum Ionium. Daunia vero sub Apulia comprehendebatur. Civitatem tria habuisse nomina, constat ex Strabonis lib. 6. Argos Hippium, unde veluti contracte Argyrippe, deinde Arpi. Eius appono verba: *Πλησίον δὲ καὶ Σαλαπία, τὸ τῶν Ἀργυριππηνῶν ἐπίνειον. Οὐ πολὺ γὰρ δὴ τῆς θαλάττης ὑπέρκεινται δύο πόλεις, ἔν γε τῷ πεδίῳ μέγισται τῶν Ἰταλιωτίδων γεγονυῖαι πρότερον, ὡς ἐκ τῶν περιβόλων δῆλον, τό τε Καννύσιον καὶ ἡ Ἀργυρίππη, ἀλλὰ νῦν ἐλάττους εἰσίν.* etc. i. e. *Prope est Salapia Argyrippenorum navale. non procul a mari in planitie sitae sunt duae urbes, quae ut ambitus earum docet, olim Italiotidum fuere maximae, sed nunc sunt minores, Cannysium et Argyrippe, principio vero Argyrippe vocabatur Argos Hippium, deinde Argyrippe, deinde nunc Arpi, utramque Diomedes fertur condidisse.* Memoratur Andino vati Aeneid. lib. 11. v. 246.

Ille urbem Argyrippam patriae cognomine gentis;
Victor Gargani *condebat Iapygis oris.*
Postquam introgressi, et coram data copia fandi,
Munera praeferimus, nomen, patriamque docemus;
Qui bellum intulerint, quae causa attraxerit Arpos.

Ubi Servius, *Hic in Apulia* (Diomedes) *condidit civitatem, quam patriae suae nomine appellavit, et* Argosippium *dixit, quod nomen postea vetustate corruptum est, et factum est, ut civitas Argyrippa diceretur, quod rursus corruptum, Arpos fecit.*

— Λυκόφρων.] Carmen illud Lycophronis invenitur in ei Cassandra v. 592, alterum etiam appono carmen, ut Poetae me tem percipias:

Ὁ δ' Ἀργυρίππαν Δαυνίων παγκληρίαν
Παρ' Αὐσονίτιν φυλαμὸν δομήσεται.
Hic vero Argyrippam Dauniorum totam possessionem
Iuxta Ausoniam Phylamum aedificabit.

Ad quem locum Isaacius inquit, Diomedem ab Aetolia eius p tria pulsum Argyrippam urbem, quae interpretatur *Argos Hi pium* aedificasse.

— Αὕτη Λάμπη ἐκαλεῖτο.] Argyrippam urbem Dauniae, i quit, *Lampen* quoque vocatam fuisse, sed id nullo testimon firmat, nec apud alios, quod sciam, huius cognominis seu n minis fit mentio. Fortisan id somniavit Epitomator noster.

— Διομήδης μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Ἰλίου etc.] Inquit Diom dem post captam Ilium muro circumdedisse Argyrippam, ac mu tato nomine vocasse *Argos Hippium*, sed Strabo et Servius aiu condidisse, quorum verba attulimus supra, quod etiam confi mat Isaacius ad Lycophronis v. 592.

— Τὸ ἐθνικὸν Ἀργυριππιανός. Στράβων Ἀργυριππηνὸς φ
104 σιν.] Gentile Straboni dicitur Ἀργυριππηνὸς, quia ab ipso civit
b etiam dicitur Ἀργυρίππη, ac eodem modo Epitomatori nostro a Argyrippa dicendum erat Argyrippanus, non Argyrippianu Caeterum si plura de hac urbe scire desideras, vide Cluv. Itali Antiquae lib. 4. c. 12. eruditissimum virum, sed nescientem to lere manum de tabula.

Ἀρδαλίδες, καὶ Ἀρδαλιώτιδες etc.] Ardalides et Ard liotides Musae Troezene colebantur. Troezen vero fuit Pelopo nesi urbs, ut ipse suo loco inquit. Nomen has Musas accepis ait vel ab Ardalo, qui in earum honorem *Templum* construx vel a loco. Priorem sententiam confirmat Pausanias, cuius e libro secundo sunt, quae sequuntur, verba: Οὐ πόῤῥω δὲ ἱερὸ Μουσῶν ἐστι. Ποιῆσαι δὲ ἔλεγον αὐτὸ Ἄρδαλον παῖδα Ἡφαίστ etc. i. e. *Non longe abest Musarum templum, quod construxis aiunt Ardalum Vulcani filium, quem et tibiam invenisse putan et Musas ab ipso* Ardalides *vocant.*

— Ἀπὸ Ἀρδάλου τινὸς ἱδρυσαμένου etc.] Si res foret m arbitrii, legerem ἀπὸ Ἀρδάλου τινὸς τὸ ἱερὸν αὐταῖς ἱδρυσαμ νου, ac sic in versione mea horum verborum mentem exposu Nam in textu Graeco deficit τὸ ἱερόν. Ardalus autem fuit Vulca filius, ut not. praecedenti ex Pausaniae lib. 2. claret.

— Ἔστιν οὖν τοῦ μὲν Ἀρδαλιώτις etc.] Cum prius dixer Ardalides et Ardaliotides fuisse Troezene Musas nomen adeptas a

Ardalo, nunc tanquam si loqueretur de regione illa, iuxta quam templum Musarum erat, quae *Ardalitis* et *Ardaliotis* vocanda erat, ab Ardaliotis fingitur ipsi incola, Ardaliotes. Ab Ardalis vero, Ardalus, ut Thessalus.

Ἄρδεα, κατοικία τῆς Ἰταλίας· Στράβων πέμπτῃ.] Ardea, oppidum Italiae (τὸ *κατοικία*, apud Geographos, pro oppido sumitur) ex Strab. lib. 5. ubi de ea sic loquitur: *Καὶ Ῥούτουλοι, οἱ τὴν ἀρχαίαν Ἀρδέαν ἔχοντες* etc. i. e. *Et Rutuli, qui antiquam habebant Ardeam* etc. memoratur inter Latinorum urbes mediterraneas Ptolem. lib. 3. c. 1.

— *Ἐκλήθη ἀπὸ ἑνὸς τῶν παίδων Ὀδυσσέως, καὶ Κίρκης.*] Ardeam vocatam fuisse ab uno ex filiis Ulyssis inquit, quam sententiam profert, ac si esset Strabonis; at Strabo nihil tale protulit. Id potuit legere apud Dionysium Antiquit. Rom. lib. 1. Sic enim ille: *Ξεναγόρας δὲ ὁ συγγραφεὺς ἱστορεῖ Ὀδυσσέως, καὶ Κίρκης υἱοὺς γενέσθαι τρεῖς, Ῥῶμον, Ἀντίαν, Ἀρδέαν* etc. i. e. *Xenagoras historicus tradit Ulyssis et Circes tres fuisse filios, Romum, Antiam, Ardeam, qui cum tres urbes conderent, eis a se nomina imposuerunt.* Sunt merae nugae. Graeci haec fingebant, ut sibi hanc arrogarent gloriam. Volebant enim Romam a Romo Ulyssis ex Circe filio conditam credi, de qua ad illud Maronis Aeneid. lib. 7.

—— *Et nunc magnum tenet* Ardea *nomen.*

Sic Servius: *Bene allusit. Nam Ardea, quasi ardua dicta est, id est, magna et nobilis. Licet Iginus in Italicis urbibus ab augurio avis* Ardeam *dictam velit. Illud namque Ovidii in Metamorphosi fabulosum est, incensum ab Hannibale Ardeam, in* 105
hanc avem esse conversam. Puto falsum esse Servium, cum in- a
quit Ovidium in Metamorphosi dicere incensam ab Hannibale Ardeam, etc. Namque Ovid. Metamorphoseon lib. 14. cum loquitur de Venere et eius filio Aenea et Turno, atque de Ardeae eversione, tandem inquit:

Congerie e media tum primum cognita praeges
Subvolat, et cineres plausis everberat alis
Et sonus, et macies, et pallor, et omnia, captam
Quae deceant urbem, nomen quoque mansit in illa
Urbis: et ipsa suis deplangitur Arpea pennis.

Plinius Nat. Hist. lib. 35. c. 10. celebrat hac in urbe Reginae Iunonis templum, quod picturis condecoravit M. Ludius Elotas, qua de causa civitate donatus est, atque his versibus:

Dignis digna loca picturis condecoravit
Reginae Iunonis supremae coniugis templum

Marcus Ludius Elotas Aetolia oriundus,
Quem nunc, et post semper ob artem hanc Ardea laudat.

Idem Auctor lib. 3. c. 5. Ardeam a Danae Persei matre conditam fuisse inquit, quod etiam confirmat eius seu simia, seu Epitomator Solinus c. 8. Quam sententiam sequitur Andinus vates, nullius artis expers, Aeneid. lib. 7. v. 410.

—— Quam dicitur urbem
Acrisioneis Danaë fundasse colonis
Praecipiti delata Noto. Locus Ardua quondam
Dictus avis, et nunc magnum manet Ardea *nomen.*

Michael Antonius Baudrand ad Ferr. Lexicon Geographic. auctor est, Ardeam hodie in ruinis iacere, ac esse tantum castrum Marchionatus Caesarinae gentis in ora maris Tyrrheni. Si plura desideras, vide Cluv. Ital. Antiq. lib. 3. c. 5.

— *Αὕτη Τροία ἐλέγετο, ὡς Χάραξ.*] Ardeam Troiam vocatam fuisse ex Charace inquit; sed id videtur somniasse Charax. Nemo enim, quod sciam, id dixit. Liv. lib. 1. statim in principio auctor est: *Antenorem cum multitudine Henetum, qui seditione ex Paphlagonia pulsi, sedes, et ducem rege Pylaemene ad Troiam amisso, quaerebant, venisse in intimum maris Adriatici sinum: Euganeisque qui inter mare Alpesque incolebant, pulsis, Henetos, Troianosque eas tenuisse terras, et in quem primum egressi sunt locum,* Troia *vocatur, pagoque inde Troiano nomen est, gens universa* Veneti *appellati. Aeneam ab simili clade domo profugum, sed ad maiora initia rerum ducentibus fatis, primo in Macedoniam venisse, inde in Siciliam quaerentem sedes delatum: ab Sicilia classe Laurentem agrum tenuisse.* Troia *et huic loco nomen est.*

105 b — *Οἱ οἰκοῦντες, Ἀρδεᾶται.*] Incolae civitatis Ardeae *Ardeatae* dicuntur Graecis, at Latinis *Ardeates*, ut apparet ex Liv. lib. 4. c. 7. *Legati ab Ardeatibus Romam venerunt, ita de iniuria querentes, ut si demeretur ea, in foedere atque amicitia mansuros restituto agro appareret.*

— *Ἔστι καὶ πόλις Ἰλλυρίας διὰ τοῦ ι, ὡς Στράβων.*] Ardeia, urbs Illyriae memoratur ex Strabone, qui de ea lib. 7. sic loquitur: *Πρὸς δὲ τῷ Ἀδρίᾳ, πᾶσα ἡ Ἀρδεία σχεδόν τι, μέση δ' ἡ Παιονία· καὶ αὐτὴ πᾶσα ὑψηλή,* id est, *Ad Adriam vero tota pene est* Ardeia. *Media autem Paeonia, et ipsa tota sublimis.* Ex quibus verbis potius suspicari possumus fuisse regionem, quam civitatem.

Ἀρέθουσα, πόλις Συρίας καὶ Φράκης etc.] Inquit Arethusam, urbem fuisse Syriae, Thraciae et Euboeae, (ubi pro *Φράκης* lege *Θράκης*,) de quibus nihil inveniebam quod merere-

tur nostris observationibus inseri. Quam noster Thraciae, Scylax Macedoniae adscribit; quod plerumque in regionum confiniis accidit apud Scriptores, prout saepius annotavimus.

— *Ἔστι καὶ κρήνη Σικελίας καὶ Ἰθάκης.*] Hoc modo dirigenda sunt illa Steph. Sic enim ille amat loqui, non ut est in textu.

— *Παρ' Κόρακος πέτρῃ* etc.] Haec etiam sunt inversa, sic vero sunt dirigenda, Ὅμηρος·

Παρ' Κόρακος πέτρῃ ἐπί τε κρήνῃ Ἀρεθούσῃ.

Est enim versiculus Homericus ex eius Odyss. 13. v. 408.

— *Δίδυμος ὑπομνηματίζων* etc.] Inquit ex Didymo ad versum Homericum praecedenti nota citatum, octo fuisse fontes Arethusas, quorum celeberrimi fuere Siciliae et Ithacae, utpote Poetis decantati. Fabulae me non delectant, nec volo in eis immorari. Videsis, quae huius farinae affert Eust. ad Smyrnaei vatis carmen allatum.

— *Ἀφ' οὗ πᾶσα κρήνη ἐπιθετικῶς οὕτω λέγεται.*] Cum ex Heracleone Glauci filio ad eiusdem Odyss. versum supra citatum attulerit etymologiam fontis Arethusae, nunc ex eodem inquit, omnem fontem ἐπιθετικῶς *Arethusam* dici: attamen usus obtinuit, ut pro nomine proprio accipiatur. Peculiariter enim *Arethusa* dici solet de fonte Siciliae seu Ithacae, utpote qui fuere celebriores reliquis.

Ἄρεια, κρήνη ἐν Θήβαις.] Sic concipienda sunt haec verba: *Ἄρεια κρήνη, κρήνη ἐν Θήβαις.* Aliter enim non habet locum, quod inquit Epitomator noster, scilicet, quod ex duobus nominibus fit unum in gentilitio, h. e. *ex Area Crene*, gentile, Arei. De hoc vero Thebarum fonte nihil apud auctores inveniebam.

Ἄρειος Πάγος, ἀκρωτήριον Ἀθήνησιν.] Insigniter corruptus est locus iste. Areopagus enim non fuit promontorium, ut inquit Stephanus, sed tribunal, in quo Areopagitae eius iudices caedis causas iudicabant. Quare pro *ἀκρωτήριον* lege fidenter *δικαστήριον*, id est *tribunal*, quod erat Athenis in arce, cuius rei locuples est testis Hesychius. *Ἄρειος Πάγος*, inquit ille, *ἐν Ἀθήναις δικαστήριον, ἐν τῇ ἀκροπόλει.* id est, *Areopagus Athenis tribunal in arce.* (Athenarum arx *Acropolis* peculiari nomine dicebatur et *Polis*, ut alibi annotatur.) *Ἄρειος Πάγος* vero Latinis dicetur *Martius pagus*, sed usus obtinuit, ut dicatur *Areopagus*. Erat etiam regio Athenis ex quinque in quas tota urbs aliquando fuit divisa. Eae autem fuere *Ἀρειοπάγος, Κρόνου πάγος, Πανὸς πάγος, Ποσειδῶνος πάγος, Ἑρμοῦ πάγος*, quod testatur Hilduinus in Dionysii Areopagitae vita. Tribunal vero *Areopagus*

sic vocabatur, quod illic primum Mars capitis caussam dixerit, ut tradit Pausan. lib. 1. Eius iudices erant integri et incorrupti, unde paroemia, Ἀρειοπαγίτου σκυθρωπότερος, id est *Areopagita severior*, et Ἀρειοπαγίτου σιγανότερος, id est *Areopagita taciturnior*. Utrumque vere de Hispaniae inquisitoribus dici potest.

— *Τὸ ἐθνικὸν ἔδει Ἀρειοπεδιεύς.*] Quis non videt ante haec verba aliquammulta deficere. Gentile enim ab Areopagus non potest Ἀρειοπεδιεὺς esse, sed Ἀρειοπαγίτης. Ab Ἀρειοπεδίον vero bene deduci potest Ἀρειοπεδιεύς, de quo videbatur loqui.

— *Ἀλλ' οὐχ ἁρμόζει Ῥωμαίοις ὁ τύπος.*] Innuit loqui περὶ τοῦ Ἀρειοπεδίου, id est *Martius campus*, a quo formabat gentile Ἀρειοπεδιεὺς, ac inquit hanc formam non convenire Romanis, sed sicut ἀπὸ τοῦ πεδίου fit πεδῖνος vel πεδιανὸς, sic ab Ἀρειοπεδίου formandum esse Ἀρειοπεδῖνος vel Ἀρειοπεδιανός.

— *Καὶ Ἀρεοπεδινός.*] Si ab πεδίον dicitur πεδῖνος vel πεδιανὸς, eodem modo ab Ἀρεοπεδίον debet dici Ἀρεοπεδῖνος et Ἀρεοπεδιανὸς, non Ἀρεοπεδινός.

Ἀρῆναι, δύο πόλεις etc.] Duas huius nominis urbes memorat, alteram Messeniae, alteram Triphyliae. Hanc celebrat
106 Smyrnaeus vates ac omnium Poetarum parens Homerus Il. 2.
b v. 571. ad quem locum Archiepiscopus Thessalonicae nihil memorabile affert, quod nostris observationibus possit inservire. Sita autem fuit iuxta fluvium, qui *Minyius*, ac postea *Anigrus* vocatus est, referente Strabone lib. 8. Pausania in Eliacis, qui *Samicum* eam quoque vocatam fuisse tradit, etsi Strabo libro citato Samicum eius arcem fuisse suspicatur, cuius suo tempore nedum vestigia extabant, ut idem inibi refert; at Messeniae Arenas nemo, quod sciam, memorat.

— *Ὅμηρος.*] Hemistichium illud Homericum legitur Il. 2. v. 571. Eius integrum carmen appono:

Οἳ δὲ Πύλον τ' ἐνέμοντο καὶ Ἀρήνην ἐρατεινήν.
Quique Pylum incolebant et Arenen amabilem.

Ἄρια, θηλυκῶς καὶ οὐδετέρως Περσικὴ χώρα.] Aria, foemin. et neut. genere, Persica regio: de hac re ἐπέχω. Non occurrit enim exemplum de regione, quae foem. singul. et neut. plurali vocetur. Aria vero Persica regio dicitur Epitomatori nostro, non quod Persis eam comprehenderet, sed quod esset sub Persarum imperio. Eius enim descriptionem habemus apud Cosmographum Geograph. lib. 6. c. 17. Tudelensi in Itinerario dicitur עריה *Aria*, at Paralipom. lib. 1. c. 5. v. 26. vocatur הרא *Ara*, unde deflexum est Graecorum et Tudelensis *Aria*, in quam *Pul* et *Thiglathpelneser* Assyriorum reges ex Samaria Iudaeos trans-

tulerunt, res illis temporibus frequens, cum incolae alicuius regionis in fide non permanebant, eos in aliam victos transferebant, ne iterum rebellarent, quod et in Romana historia memini me legisse, sed temporis et Auctoris non venit mihi in mentem.

— *Τὸ ἐθνικὸν, Ἄριοι* etc.] Incolae Ariae regionis, de qua praecedenti nota egimus, dicebantur *Arii*. Sic olim vocabantur Medi, ut rerum monumentis tradidit Herodotus lib. 7. c. 67. Ἐκαλέοντο δὲ πάλαι πρὸς πάντων Ἄριοι. id est, *Vocabantur autem antiquitus* (Medi) *ab omnibus Arii.* Quare existimo Ariam fuisse regionem quae sub Media comprehendebatur. In Mediam enim Samaritae ab Assyriorum regibus translati sunt, ut apparet ex lib. 4. Regum c. 17. v. 6. et ex Paralipom. lib. 1. c. 5. v. 26.

Ἀριάνια, ἔθνος προσεχὲς τοῖς Καδουσίοις.] Ariania, gens finitima Cadusiis ex Apollodoro lib. 2. de qua videsis Strabonem Geographiae lib. 15. Ammianum Marcellinum lib. 23. c. 29. 107 a

Ἀριαράθεια, πόλις πλησίον Καππαδοκίας.] Ariarathia, urbs prope Cappadociam Ptolemaeo Geograph. lib. 5. c. 6. inter Cappadociae civitates numeratur, sed apud eum perperam scribitur *Ἀριαράθιρα*, quod ex nostro auctore corrigendum est, ac legendum *Ἀριαράθεια*. Nam haec civitas sic vocata fuit ab *Ariarathe* rege Cappadociae, ut inquit noster.

— *Ἀπὸ Ἀριαράθου Καππαδοκίας βασιλεύσαντος.*] Ariarathes rex memoratur ab Strabone lib. 12. in Cappadocia, de quo inquit: *Προσεκτήσατο δ' αὐτοὺς Ἀριαράθης ὁ πρῶτος προσαγορευθεὶς Καππαδοκῶν βασιλεύς.* id est, *Adiecit vero eos* (Cataones Cappadocibus) *Ariarathes, qui primus Cappadocum rex fuit appellatus.* Ac mirum est Strabonem nullam fecisse Ariarathiae urbis mentionem, cum regem *Ariarathem* memoret.

Ἀρίνδηλα, τρίτης Παλαιστίνης.] Videtur deficere τὸ πόλις, id est *urbs*. Sic enim amat loqui Stephanus, *Ἀρίνδηλα, πόλις τρίτης Παλαιστίνης*, id est *Arindela, urbs tertiae Palaestinae.* Iam alibi annotavimus *tertiam Palaestinam* vocari *Arabiam Petraeam*; sed de urbe nulla apud alios, quod sciam, fit mentio.

Ἀρίκεια, πόλις Λατίνων, etc.] In his verbis pro ἐν πέμπτῃ ἐπιτομῆς ς. lege ἐν ἕκτῳ Ῥωμαϊκῆς Ἀρχαιολογίας. i. e. *lib. 6. Rom. Antiq.* Sic enim alibi citatur Dionysius, cuius ex eodem lib. sunt verba: *Συντυγχάνουσιν ἀλλήλοις ἄγχου πόλεως Ἀρικείας, ἣ διέχει σταδίους ἑκατὸν εἴκοσι τῆς Ῥώμης.* i. e. *Occurrunt sibi invicem prope urbem Ariciam, quae distat* cxx *stadia a Roma.* (Strabo lib. 5. clx stadiis distare inquit, cui *Ἀρικία* dicitur.) Memoratur Virg. Aen. l. 7. v. 763.

—— *insignem, quem mater Aricia misit.*

Ad quem locum Servius; *Aricia civitas iuxta Albam, Mater autem propter Augustum dicit, qui fuerat ex Aricina matre progenitus.* Id etiam patet ex tertia Philippica Ciceronis, atque ex epistola Cassii Parmensis apud Sueton. in Augusto. *Nemoralem* vocat facetissimus poetarum Epigram. lib. 13. Epigram. 19. quod haberet optimum nemus; ut et Ovid. Fast. lib. 6.

Inspice, quos habeat nemoralis Aricia fastos
Et populus Laurens, Laviniumque meum.

In quo memore libenter *Vitellius* Imperator versabatur, ut rerum monumentis tradit Tacitus Hist. lib. 3. c. 36. cuius etiam meminit Philostratus de Apollonii vita lib. 4. c. 12. Bilbilitanus Poeta loco citato eius quoque porros celebrat:

Mittit praecipuos nemoralis Aricia porros,
In niveo virides stipite cerne comas.

Nec non Columella de cultu hortorum:

Brutia, quae tellus, et mater Aricia porri.

Parvum distabat ab urbe oppidum Aricia, ut ex Dionysio supra ostendimus, unde, qua iter erat ad oppidum, iacebat clivus Virbii idem ab oppidi nomine *Aricinus* dictus, in quo ob frequentem transeuntium numerum plurimi desidebant mendici, ut in ponte Milvio, ad quod alludit Iuv. Sat. 4. v. 117.

Caecus, adulator, dirusque a ponte satelles:
Dignus, Aricinos, qui mendicaret ad axeis,
Blandaque devexae iactaret basia rhedae.

107 b Ad quem locum Turnebus sic loquitur: *Clivus Aricinus erat ad portam Aricinam abundans mendicis; ubi et Iudaei, et Christiani mendicabant, qui ex urbe pulsi Ariciam transierant. Erat enim clivus hic extra urbem, ob id ait eum non dignum esse, qui in ponte urbis mendicet, sed qui extra urbem debeat migrare.* Clivus Virbii vero memoratur Persio Sat. 6. v. 56.

—— *accedo Bovillas*
Clivumque ad Virbi.

Prope Ariciam celebrat Leander coenobium Cisterciense, in quo D. *Thomas Aquinas* anno Christi 1274. vitam cum morte commutavit. Caeterum Aricia nunc parum corrupto nomine dicitur *La Riccia*, quod ex praeposito linguae vulgaris articulo *La, l'Aricia* corruptum videtur euphoniae causa, ac Ducatus titulo gaudet; ei fere adiacet Lacus Aricinus nunc *Lago di Nemi* dictus; fortasse a nemore illo nomine deflexo; ac quia ego, ac si essem iuris peritus erubesco sine lege loqui, illius rei auctores habeo Cluv. Italiae Antiquae lib. 3. c. 4. Michaelem Antonium Baudrand ad Philip. Ferr. Alexandrini lexicon Geographicum.

"Αριμα, "Ομηρος etc.] Arima, neut. plur. Simillimus mihi videtur locus iste *Sabathioni* Rabinorum fluvio. Namque de eius situ non convenit inter scriptores. Alii enim in Cilicia, alii in Lydia, alii in Mysia, alii denique in Pithecusis insulis iuxta Tyrrhenos eum locant: quae diversitas discrepantis sententiae clamat fabulosum esse et poetarum figmentum, quod initium ducit ab Smyrnaeo vate. Eius hemistichium affert Epitomator noster, cuius integer versus legitur Il. 2. v. 783. quo sequitur modo:

Εἰν' Ἀρίμοις, ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς.
In Arimis, ubi aiunt Typhoei esse cubilia.

Arimorum etiam meminit Hesiodus in Theogonia v. 304.

Ἡ δ' ἔρυτ' εἰν' Ἀρίμοισιν ὑπὸ χθόνα λυγρὴ ἔχιδνα.
Atque corcebatur in Arimis sub terra tetra echidna.

Ad quem locum (ὥς γέ μοι δοκεῖν) optime eruditissimus Graevius amicus noster in suis Lectionib. Hesiodeis τὸ εἰν' Ἀρίμοισιν interpretatur apud Syros. *Arimos* enim vocatos fuisse Syros, testatur Strabo Geographiae lib. 17. quod nomen corruptum est ab Hebraeo ארם *Aram*. Sic enim Hebraei *Syriam* vocabant, et Syros ארמים *Aramim*; unde Iosephus Antiquitatum lib. 1. c. 7. *Aramaeos* vocat parum ad Graecisimum deflexo nomine, quos Graeci *Syros* appellant. Quin etiam 70 senes Regum iuxta Hebraeos lib. 2. c. 18. v. 26. ubi textus Hebraicus habet ארמית *Aramith*, ipsi transferunt *Συριστὶ*, i. e. *Syriace*. Ab Homero deinde omnes poetae id acceperunt, ut et reliqua. Quare non inficete *Galato* pictor finxit *Homerum* evomentem, et reliquos poetas, quae ipse evomuerat, haurientes, auctore Aeliano de Varia Hist. lib. 13. c. 22. Quaerunt Criticorum παῖδες, quid impulerit Virgilium, ut ex duobus apud Homerum nominibus εἰν' Ἀρίμοις, *in Arimis*, unum conflaverit. Sic enim ille Aeneid. lib. 9.

Inarime Iovis imperio imposta Typhoeo.

Quod dubium solvit *Turnebus* Advers. lib. 20. c. 18. Inquit enim Virgil. imitatum fuisse Homerum in fabula Typhei, sed non ad Arima Homeri allusisse, verum ad insulam *Pithecusam*, quam *Inarimen* appellatam fuisse nemo ignorat. Plinium decepit Virgilius, siquidem Nat. Hist. lib. 3. c. 6. ait, *Pithecusam* insulam, quam *Aenariam* Latini vocant, Homero *Inarimen* dictam fuisse; quod falsum est. Nam Homerus nullam Inarimen insulam memorat. Si plura de Arimis desideras, vide Eust. ad Hom. locum citatum.

— *Τὸ ἐθνικὸν 'Αριμαῖος, ἐκαλοῦντο καὶ "Αριμοι.*] Arimis 108
Homeri duplex assignat gentile, vel Arimaeus, vel Arimi num. a plurali; priori utitur Ioseph. Antiquit. lib. 1. c. 7. posteriori

Strabo Geographiae lib. 17. Sic enim Syros vocatos fuisse inqui ut p. 106. annotavimus.

'Ἀριμασποί, ἔθνος Ὑπερβορέων.] Arimaspi, populi Hyperboreorum, de quibus fabula fertur fuisse monoculos; *Arim* enim, inquit Herodot. lib. 4. c. 27. Scythae vocant unum, *S* autem *oculum*; sed ipsemet Herodotus, cum plurima fabulo pro veris referat, hanc de Arimaspis fabulam non credidit, apparet ex eius l. 3. c. 116. cuius appono verba: Λέγεται δὲ ὑπ τῶν γρυπῶν ἁρπάζειν Ἀριμασποὺς, ἄνδρας μουνοφθάλμους· πε θομαι οὐδὲ τοῦτο, ὅκως μουνόφθαλμοι ἄνδρες φύονται, φύσ ἔχοντες τὴν ἄλλην ὁμοίην τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι. i. e. *Dicunt vero a gryphibus auferre aurum Arimaspi, viri monoculi, qu nec credo, viros nasci monoculos, naturam habentes aliam sim lem aliis hominibus.* Sed praestat de eis audire loquentem Str bonem libro undecimo: Οἱ δ' ἔτι πρότερον διελόντες, τοὺς ὑπὲρ τοῦ Εὐξείνου, καὶ Ἴστρου, καὶ Ἀδρίου κατοικοῦντας, περβορέους ἔλεγον, καὶ Σαυρομάτας καὶ Ἀριμασπούς. etc. i. *Antiquiores autem ita diviserunt, eos quidem, qui supra Eu num, Istrum et Adriam incolebant, Hyperboreos dicebant, Sauromatas et Arimaspos etc.* Alii vero dicunt *Arimaspos*, h. *monoculos* dictos fuisse, quod cum essent optimi sagittarii, terum inflectebant oculum, ut sic melius collimarent, ut so fieri, hinc verosimilius est fabulam procedere. Fuisse popul Sarmatiae Europaeae et habitasse ubi nunc Ingria et Ducat Novogradensis, et Plescoviensis in Moscovia, auctor est Mich Antonius Baudrand ad Pelip. F. Alex. Lexicon Geographicum.

Ἀρίμινον, πόλις Ἰταλίας· ἔστι καὶ ποταμός.] Ariminu urbs et fluvius Italiae, illa ab hoc nomen accepit, auctore Fe in Ariminum. Fluvii nomen Latini in mascul. gen. usurpant. Ci tas hodie parum corrupto nomine dicitur *Rimini*, fluvius *M rechia*, auctore Cluverio Italiae Antiquae lib. 2. c. 5. de qua bet apponere verba Strabonis ex eius lib. 5. Τὸ δ' Ἀρίμινον Ὀ βρικῶν ἐστὶ κατοικία, καθάπερ καὶ ἡ Ῥαούεννα· δέδεκται δ' ἐπ κους Ῥωμαίους ἑκάτερα. Ἔχει δὲ τὸ Ἀρίμινον λιμένα, καὶ ὁμ νυμον ποταμόν. i. e. *Ariminum Umbrorum est oppidum, sicu Ravenna, utrumque Romanos accepit incolas, Ariminum aut habet portum et fluvium cognominem.* Inter Ariminum et Rav nam fluebat Rubico ille fluvius, Iulii Caesaris iacta alea celeb auctore eodem auctore libro citato; nunc est sub dominio Su mi Pontificis. Mirum est non retulisse Stephanum huius u gentilitium, quod Latinis dicitur *Ariminensis*, ac sic usus
108 b Livius lib. 27. Plinius Natur. Histor. lib. 10. cap. 21.

'Αρίνθη, πόλις Οἰνώτρων, ἐν Μεσοποταμίᾳ.] Arinthe, urbs Oenotrorum in Mesopotamia ex Hecat. Europa. Vel Stephanus, vel Hecataeus delirat, vel somniat, vel est maximum transscribentis *παρόραμα*. Quis unquam vidit Oenotros in Mesopotamia, qui fuere Italiae populi notissimi, quos noster in *Οἰνωτρία* celebrat. Quare existimo vel impressorem, vel transscribentem per incuriam pro *ἐν Μεσήνῃ* exarasse *ἐν Μεσοποταμίᾳ*. *Μεσήνη* vero Stephano in *Μεσσήνη* est regio a duobus fluviis *μεσαζομένη*, quam Latini *Interamnen* vocant, ac si diceres inter amnes: quod confirmat Gab. Barrius in sua Calabria, ubi Arinthen inter duos amnes locat, quos *Emulam* et *Sordum* nominat; ego suspicor esse eandem, quae supra auctori nostro dicitur ex Herodiano *Arianthe*.

'Αρίσβη, πόλις τῆς Τρωάδος etc.] Celebratur Arisba, civitas Troadis, colonia Mitylenaeorum, cuius conditores inquit fuisse Scamandrium et Ascanium Aeneae filium, quod diversis temporibus potuit fieri: ac etsi Arisba aetate Strabonis, ut ipse refert lib. 13. erat ita obscura, ut de eius situ non conveniret inter scriptores; tamen semper celebris permanebit, quandoquidem et Homerus et Virgilius eam nominantes illustrarunt. *Divinam* vocat Hom. Il. 2. v. 835.

Οἳ δ' ἄρα Περκώτην, καὶ Πράκτιον ἀμφενέμοντο
Καὶ Σηστὸν, καὶ Ἄβυδον ἔχον, καὶ δῖαν Ἀρίσβην.
Qui Percoten, et Praction incolebant
Et Seston, et Abydon et divinam Arisben.

Ex quibus apparet sitam fuisse non longe a Sesto et Abydo; Virgilius vero eam celebrat Aeneid. lib. 9.

Bina dabo argento perfecta, atque aspera signis
Pocula, devicta genitor, quae cepit Arisba.

Ubi Servius: *Atqui secundum Homerum Arisba misit Troianis auxilium, et ab Achille subversa est, sed accipimus, aut ante bellum Troianum Arisbam a Troianis captam, et in amicitiae foedus admissam, aut certe pocula haec data ab Heleno, qui in Achillis bona per Pyrrhi successit haereditatem, ut sit* quae cepit, pro quae accepit.

— *Κεῖται μεταξὺ Περκώτης καὶ Ἀβύδου.*] Inquit situm Arisbae Troadis, quam ex Homero didicit, ut claret ex eius Il. 2. v. 264. quem praecedenti nota apposuimus. Nam aetate Strabonis iam aevo cesserat, nedum eius situs nisi ex Homericis carminibus coniici poterat, ut tradit Strabo lib. 13.

— *Ἔστιν ἑτέρα ἐν Λέσβῳ* etc.] Memoratur etiam Arisba in Lesbo insula, quam terrarum motu subversam fuisse tradit Plinius Nat. Hist. lib. 5. c. 32. quod post Herodoti tempora accidisse

existimandum est. Nam Herodotus lib. 1. c. 151. inquit Arisban in Lesbo Methymnaeos subiecisse.

109 — Ἡρόδοτος δὲ καὶ Ἰάζων Ἀρίσβην καλεῖ ἐν πρώτῃ.] Si
a mihi liceret per Sophistidium illud Complutense corrigere hunc locum, pro Ἀρίσβην legerem Ἀρίσβαν. Nam sic videtur argumentari Stephanus, quam alii Ἀρίσβην Herodotus lib. 1. Ἀρίσβαν vocat. Nihil certius nostra coniectura, audi Herodotum loquentem lib. 1. c. 151. Πέντε μὲν πόλιες τὴν Λέσβον νέμονται. Τὴν γὰρ ἕκτην ἐν τῇ Λέσβῳ οἰκεομένην Ἀρίσβαν ἠνδραπόδισαν Μηθυμναῖοι, ἐόντας ὁμαίμους, i. e. *Quinque quidem civitates Lesbum incolebant. Sextam enim in Lesbo habitatam Arisbam subiecerant Methymnaei, cum eius oppidani essent eis consanguinitate coniuncti.* Cum Herodoto concinere videtur Strabo lib. 13. Sic enim de Lesbi Arisba loquitur: Ἦν δὲ καὶ ἐν Λέσβῳ πόλις Ἀρίσβα, ἧς τὴν χώραν ἔχουσι Μηθυμναῖοι. i. e. *Fuit etiam in Lesbo urbs Arisba cuius regionem habent Methymnaei.*

— Ἔστι καὶ ποταμὸς Θρᾳκῶν Ἄρισβος.] Celebrat etiam, sed sine auctore fluvium Thraciae Arisbum, cuius meminit Strabo lib. 13.

Ἀρκάδες, πόλις Κρήτης etc.] Celebratur Arcades, urbs Cretae ex Xenionis Creticis, memoratur Polybio lib. 4. Historiarum: Καὶ Πολυῤῥήνιοι μὲν καὶ Κερέται καὶ Λαμπαῖοι, πρὸς δὲ τούτοις Ὄριοι μετ' Ἀρκάδων ὁμοθυμαδὸν ἀποστάντες τῆς τῶν Κνωσσίων φιλίας, ἔγνωσαν τοῖς Λυττίοις συμμαχεῖν, id est *Polyrrhenii Ceretae, Lampaei, ac praeter hos Orii cum Aracadibus commune consilio a Cnossiorum amicitia ad Lyttiorum societatem deficiunt.*

— Δημήτριος δὲ οὐκ Ἀρκάδας τὴν πόλιν, ἀλλ' Ἀρκαδίαν φησίν.] Urbem Cretae, quam alii Arcades ut nota praecedenti annotavimus, vocabant, Demetrius *Arcadiam* vocavit, ac eodem modo appellat Plin. Nat. Hist. lib. 31. c. 4. quem audi loquentem: *Proditur certe in Creta expugnato oppido, quod vocabatur* Arcadia, *cessasse fontes, amnesque, qui in eo situ multi erant. Rursus condito post sex annos emersisse, ut quaeque coepissent partes coli.*

Ἀρκὰς, Ἀρκάδος, ἀφ' οὗ Ἀρκάδιος καὶ Ἀρκαδία.] Agit nunc Epitomator noster de Arcadia, et eius diversis nominibus. Erat regio Graeciae famigerata, ut et omnia Graecorum, quae Poetae semper in maius augebant; iacebat in medio Peloponnesi, magna ex parte montosa. Quare Plinius Nat. Hist. lib. 4. c. 6. inquit *Universa autem, velut pensante aequorum incursus natura, in montes sex et septuaginta attollitur.* Quorum altissimus dicebatur Cyllene, de quo suo loco; inter eius urbes, quas Plinius libro capiteque citato memorat, fuit celebris Megalopolis, patria Polybii, de qua exstat illud Comici apud Strabonem lib. 8. Ἐρημία μεγάλη

ἐστὶν Μεγαλόπολις. id est, *Solitudo magna est Megalopolis*. Quod adagii vicem obtinere videtur; in Latino sermone amittit leporem, qui ineat in nominibus μεγάλη et Μεγαλόπολις. Omnium 109
autem eius civitatum celeberrima fuit *Mantinea*, quam Epami- b
nondas victis ibi secundo praelio Lacedaemoniis morte sua nobilitavit. Ibidem enim occubuit. Fluviorum celeberrimi fuere *Alpheus*, *Ladon*, *et Erymanthus*: hunc recipiebat Alpheus, illum aliquando fluxum inhibuisse ferunt. Utriusque rei testis est Strabo lib. 1. et lib. 8. Regio fuit potius pecori apta, quam agriculturae. Ideo *Pana* pastorum Deum, veluti peculiare numen ipsis assignavit Poeta nullius artis expers Ecl. 4.

Pan Deus Arcadia mecum si iudice certet,
Pan etiam Arcadia dicat se iudice victum.

Eos ab studio Musicae laudat Polybius eorum alumnus Historiarum lib. 4. quam pueri, adolescentes, et iuvenes ad annum usque trigesimum addiscebant; ac insuper Philoxeni et Timothei nomos, qui fuere veterum Musicorum μουσικώτατοι, unde poetarum eruditissimus canit Eclog. 10. v. 32.

—— *Soli cantare periti*
Arcades.

Antiquitate adeo gloriabantur, ut *ante lunam* se fuisse contenderent, quare προσέληνοι dicebantur. Inde Ovid. Fast. lib. 2. v. 289. inquit;

Ante Iovem genitum terras habuisse feruntur
Arcades, et Luna gens prior illa fuit.

Et miramur esse, qui putent suos progenitores ante Adamum fuisse, quos non illepide quidam *Praeadamitas* vocabat. Illius, ut ita dicam, antelunii rationem invenies apud Aristophanis Scholia in Nubibus. Audi quam reddit Censorinus de Die Natali c. 19. *Arcades trimestrem annum primo habuisse dicuntur, et ob id Proseleni* (Antelunares) *appellati: non ut quidam putant, quod ante sint nati, quam lunae astrum coelo esset, sed quod prius habuerint annum, quam is in Graecia ad Lunae cursum constitueretur.* Forsitan Poetae id detorsere pro libitu, ut solent. Celebrantur etiam apud scriptores Arcadici equi et asini. Ipsi quoque Arcades ut stupidi carpebantur; unde Iuv. Sat. 7. v. 160. inquit;

—— *Culpa docentis*
Scilicet arguitur, quod laeva in parte mamillae,
Nil salit Arcadico iuveni.

Ad quem locum Scholiasta vetus inquit: *Arcadico asino, ac per hoc stulto, hebeti.*

Ἀπολλόδωρος.] In illis Apollodori verbis aliqua verba deficere quis non videt? sed ea supplere sine aliorum codicum ope ἀδύνατον existimo.

— Ἴππυς δὲ ὁ Ῥηγῖνος λέγεται πρῶτος etc.] Hippyn Rh ginum historicum, cuius nullum exstat opus, inquit fuisse, q primus, Arcades vocaverit *Proselenos*: id est, *Antelunares*, s
110 causam quare eos sic vocaverit, praetermittit; de quibus vid
a quae nota praecedenti annotavimus, et in Προσέληνοι.

— Ἐν τῷ Ἀρανῷ.] Lege ἐν τῷ οὐρανῷ. Id enim rat clamat.

— Ἄρκτῳ γὰρ ὑφ' Ἥρας etc.] Expunge τὸ γάρ. pro ἄρκτ lege ἄρκτον. Id enim ratio exigit.

— Τὸ θηλυκὸν, Ἀρκασίς.] Si patronymicum dicitur, A cesidae, ut noster inquit paulo supra, hoc foemin. dici debeb Ἀρκεσὶς quoque, non Ἀρκασίς, quod tuo relinquo arbitrio.

— Ἔστι καὶ Ἀρκαδία, παραθαλάσσιος πόλις]. Esse Arc diam quoque maritimam urbem inquit, sed cuius regionis, vel i sulae, divinandum lectori relinquit. Diod. Sic. Bibliothecae Hi lib. 15. nos docet fuisse oppidum Zacynthi insulae munitum mare. Audi eum loquentem libro citato: Τοῦτον οὖν παραστησ μενοι συνεργὸν, καὶ διαβιβασθέντες εἰς τὴν νῆσον ὑπ' αὐτοῦ, κ τελάβοντο χωρίον ὀχυρὸν παρὰ θάλατταν, ὃ προσηγόρευον Ἀρκ δίαν. id est, *Hunc igitur* (loquitur de Timotheo Atheniensiu classis duce) *constituentes coadiutorem, atque in insulam* (Zacy thum) *transvecti ab eo occupant oppidum munitum iuxta ma quod appellabant* Arcadiam. Iurarem ex hoc Diodori loco s transcripsisse Stephanum, ac ex illis verbis apud Diodorum πα θάλατταν, id est, *iuxta mare*, quae interpres Latinus praeterm sit, finxisse τὸ παραθαλάσσιος.

— Ἔστι καὶ Ἀρκαδία, Αἰγύπτου πόλις.]. Celebrat etia Arcadiam Aegypti urbem, sed sine auctore; nos vero ex Eustath ad Periegetae v. 251. didicimus *Heptapolin* Aegypti urbem *Arc diam* ab Arcadio quodam rege vocatam fuisse, et ante *Heptan mon*, vel *Heptanomiam* vocatam fuisse; sed praestat eum audi loquentem: Ὅτι ἡ κατ' Αἴγυπτον Ἑπτάπολις, καὶ Ἀρκαδία, ἀπὸ τοῦ βασιλέως Ἀρκαδίου, ὕστερον ἐκλήθη· πρὸ δὲ τούτου κ Ἑπτάνομος, ἢ καὶ Ἑπτανομία ὠνομάσθη. Καὶ τοῦτο μὲν ἐκαλεῖ διὰ τὸ ἑπτὰ ἔχειν νόμους, ὁποίους τοὺς Λιβυκοὺς ἡ συνήθης φρ σις εἶναι βούλεται, ὡς ἄν τις εἴπῃ ἐνορίας. i. e. *Quod Aegyp Heptapolis, Arcadia quoque, tanquam a rege Arcadio, post vocata fuit; antea vero Heptanomos, vel Heptanomia appella fuit, ac sic vocabatur quod septem haberet nomos, quales Liby cos consuetudo loquendi esse vult, ac si quis dixerit, terminos.*

Ἀρκεσίνη, μία τῶν τριῶν πόλεων τῶν etc.] Arcesine, un ex tribus urbibus, quae in Amorgo insula; memoratur Ptolema Geographiae lib. 5. c. 2. apud quem interpres Latinus male habe

Arcesine insula. Ptolemaeo enim Arcesine non dicitur insula, sed celebratur tanquam urbs Amorgi insulae, quae in Myrtoo pelago.

— *Ἦσαν γὰρ Μελανία, Μίνωα, Ἀρκεσίνη.*] Tres urbes Amor- 110
gi insulae, quae erat in Myrtoo pelago, erant Melania, Minoa, Ar- b
cesine, ut inquit noster; sed sibi non constat. Namque in *Ἀμοργὸς* dicit tres Amorgi insulae urbes esse, Arcesinen, Minoan, et Aegialen, huius loco ponit nunc Melaniam; Ptolemaeo Geographiae lib. 6. c. 2. dicuntur *Ἀρκεσίνη, Βελγιαλὶς, Μινοΐα.* si per Criticorum *παῖδας* liceret et Stephanum et Ptolemaeum ex Stephano corrigerem. Apud Ptolemaeum enim pro *Βελγιαλὶς* legerem *Αἰγιαλὶς*, pro *Μινοΐα* legerem *Μίνωα*; apud Stephanum vero pro *Μελανία* existimo legendum esse *Αἰγιάλην*. Huiusmodi enim *παροράματα* non abhorrent ab Steph. consuetudine.

— *Πολύβιος.*] Tanquam per aversionem laudat Polybium, quem inquit masculino genere ursurpasse Arcesinen, ac si esset a nominativo *Ἀρκεσίνης*, sed in libris Polybii qui exstant huius rei nullum est vestigium. Saepius te monuimus generis et terminationis *μεταβολὴν* in oppidanorum nominibus apud scriptores non esse insolentem.

— *Ἀμοργίοις, Μινωΐταις, Ἀρκεσινεῦσιν.*] Sunt verba ex Androtionis lib. 6. Atthidis, quae mihi videntur manus desiderare medicas. Namque pro *Ἀμοργίοις* legendum est *Ἀμοργίνοις*. Ethnicum enim Amorgi insulae est Amorginus, ut auctor noster illic annotavit, pro *Μινωΐταις* legendum est *Μινωάταις*. Ab urbe enim *Μίνωα*, deducendum est *Μινωάτης* non *Μινωΐτης*. Ex illis quoque verbis discimus gentile urbis Arcesines dici Arcesinensis.

Ἄρκη, πόλις Φοινίκης.] Arce, urbs Phoeniciae; memoratur ex Ioseph. Antiquitatis Iudaicae lib. 5. Suo etiam loco *Ace* Phoeniciae oppidum celebratur, ac si fuissent diversae civitates. Verba Iosephi ex Antiq. lib. 5. citato ab Auctore nostro libet apponere, quae eiusdem libri c. 1. circa calcem, sic apud eum leguntur: *Ἀρκὴ δὲ πόλις αὐτῶν ἐν τῇ μερίδι ἥ καὶ Ἀκτιπούς*, i. e. *Arce vero urbs erat eorum* (Aseritarum) *in portione, quae etiam Actipus.* Eadem erat urbs, Ace et Arce, quemadmodum enim Damesec, et Darmasec inserto *r* fuit eadem urbs, quae Latinis dicitur *Damascus*, ut in *Ἀκὴ* etiam annotavimus; *Arca* dicitur Cosmographo Geographiae lib. 5. c. 15. atque inter mediterraneas Phoeniciae urbes locatur, *Arca Caesarea et Arcena* appellatur ab Aelio Lampridio in Alex. Severo, in qua asserit genitum fuisse hunc imperatorem; cuius natalis die prima, toto die in eadem urbe stellam primae magnitudinis visam fuisse tradit. In eadem urbe genitum quoque fuisse *Alexandrum* Imperatorem Mamaeae filium, auctor est Euseb. Caesariensis priore Chron. libro. *Ptolemais* etiam vocata

fuit, ut in Ἀκὴ annotavimus. Igitur quatuor videtur habuis nomina, *Ace*, *Arce*, *Actipus*, *Ptolemais*; at Plinio Nat. His
111 a lib. 5. c. 19. *Ace et Ecdippa* tanquam diversa oppida memora tur. Audi eum loquentem: *Iuxta colonia Claudii Caesaris Ptol mais, quae quondam Ace, oppidum Ecdippa.* Ptolemaeo etia Geographiae lib. 5. c. 15. *Ecdippa, et Ptolemais et Arca* ta quam diversae Phoeniciae urbes memorantur. Sed his in reb maior fides adhibenda est Iosepho, cui *Arce, Actipus et Ptolema* eadem est urbs. Mirum est, Epitomatorem nostrum non celebras quoque *Acoaronem* urbem, cuius meminit Iosephus Antiquit. lib. c. 2. circa calcem. Haec enim erat diversa ab Arco, de qui vide, quae in Ἀκὴ annotavimus.

— Ἡ νῦν Ἄρκαι καλουμένη.] Arcen, inquit, sua aetate A eas plur. num. dici. Sic eam quoque vocat Euseb. libro prior Ἀλέξανδρος ὁ Μαμαίας υἱὸς ἐν Ἄρκαις τῆς παράλου τεχθεὶς Φοι κῆς. i. est, *Alexander Mamaeae filius Arcis natus maritimae Pho niciae.* Iam saepe annotavimus quaedam oppidorum nomina et si gul. et plur. num. proferri.

Ἀρκόννησος, νῆσος Καρίας.] Memoratur Straboni lib. 1 in Caria. Eius sunt verba: Ἔχει δ' ἀκρόπολιν ἡ Ἁλικαρνασσὸ πρόκειται δ' αὐτῆς ἡ Ἀρκόννησος, id est: *Habet vero arcem Ha carnassus: ante eam sita est Arconnesus.* Cum duplici *n* scribit apud Strabonem. Apud Stephanum vero cum uno tantum; utr que modo inveniuntur huiusmodi nomina apud scriptores ut Pel ponnesus, vel Peloponesus, et alia huius farinae. Alia erat hui nominis insula prope Ioniam, de qua vide quae in Ἄσπις annotam

Ἄρκτων νῆσος· οὕτως ἡ Κύζικος etc.] Arctonnesus, h. *ursorum insula.* Sic Cyzicum vocari inquit, quo remittit auctore Illic enim promittit se dicturum, quare sic vocaretur, sed id oblitus non adimplet. In Κύζικος enim non reddit huius rei rati nem. Ego nullam aliam suspicor, nisi vel quod ἄρκτων figur similis esset, vel quod in illius regione ἄρκτοι, id est *ursi* esse

Ἅρμα, πόλις Βοιωτίας τῆς Ταναγρικῆς etc.] Celebrat H ma, urbem Boeotiae Tanagricae, ex Pausan. lib. 9. cuius aet ruinae tantum cernebantur. Audi eum loquentem in Boeoticis, *h est* libro ab Stephano citato; Ἑξῆς δὲ πόλεως ἐρείπιά ἐστιν Ἅρμ τος καὶ Μυκαλησσοῦ· καὶ τῇ μὲν τὸ ὄνομα ἐγένετο ἀφανισθέντ ὡς οἱ Ταναγραῖοί φασιν, ἐνταῦθα Ἀμφιαράῳ τοῦ ἅρματος etc. est; *Exinde vero cernuntur ruinae Harmatis et Mycalessi, et i nomen fuit, quod eo in loco, non ubi Thebani dicunt Amphiar* ἅρμα, *h. e. currus evanuerit, ut Tanagraei aiunt.* Memorat etiam Poetarum parenti Il. 2. v. 499. ubi celebrat Boeotia urb

quae adversus Troianos una cum reliquis Graecis naves et milites ducesque miserunt. 111 b

— Ἐνταῦθα γὰρ καταφυγεῖν φασι μετὰ τοῦ ἅρματος.] Amphiarai fabulam memorat Pausan. lib. 1. quem omnium primi Oropii in Deorum numerum retulerunt, quos reliqui Graeci secuti sunt: *Possem etiam* (Graeca omitto,) inquit ille, *alios recensere tunc homines, qui Deorum apud Graecos honores habent.* Ethnici hoc tanquam ius sibi arrogarunt, ut homines in Deorum numerum retulerint, vel propter virtutem vel propter beneficium. Non illepide quidam apud Philippum de Commines lib. 7. c. 8. *Ioannem Galeazum* Milanensem ducem appellat *Sanctum*, cum fuerit tyrannus: *Nous appellons en ce païs icy Saincts, tous ceux, qui nous font du bien.* Apud me lingua Lusitana, Hispanica, Italica, et Gallica non induuntur veste Latina. Latinae enim sunt filiae, ac Latinus Lector eas facile poterit intelligere. omnibus totius Europae linguis praestant, sed quae ex illis tres reliquas sorores elegantia superet, non facile dicas. Gallica habet plurimos et optimos libros, quos frustra apud alios quaeres, sed non habet Poetas, qui possint cum Lusitanis, Hispanis, et Italis comparari, etsi suo Petro Ronsard glorietur; Lusitanus olor de sua lingua sic canit Cantu 1. Oct. 33.

Sustentava contra elle Venus bella
Afeiçoada a gente Lusitana
Por quantas calidades via nella
Da antigua tam amada sua Romana
Nos fortes caraçoes na grande estrella
Que mostraram na terra Tingitana
Ena lingua, naqual quando imagina
Com pouca corrupçã cre que he Latina.

— Ἔστι καὶ τῆς Ἀττικῆς Ἅρμα.] Memorat nunc Harma Atticae, de quo sic loquitur Suidas suo loco: Ἅρμα, τόπος τῆς Ἀττικῆς, καὶ παροιμία. Ὅταν δι' ἅρματος ἀστράψῃ. Ἐπὶ τῶν χρονίως γενομένων. id est, *Harma, locus Atticae, et paroemia, Cum per Harma fulguraverit, de iis, quae tarde fiunt.* De adagio videsis Erasmi adagia. Nae ridiculi sunt, qui etymologiam nominis Graeci a Phoenicia lingua petunt, scilicet a חרמה *charmah*, quod ab Hebraeo חרם *cherem*, id est, *execratio*, *anathema*, deflexum est. Similes etymologiae sub חרם, hoc est *sub anathemate* ex republica litteraria Synedrii doctorum decreto expelli debent.

— Περὶ τὴν φυλὴν καλουμένην.] Cave ne accipias τὴν φυλὴν pro *tribu*, littera maiuscula notari debet τὴν Φυλήν. Erat

enim populus, seu oppidum Oeneidis tribus, ut nos docet Auct
noster in *Φυλή*.

— *Καλεῖται καὶ Λουτρὰ Ἀμφιαράου.*] *Lutra*, h. e. *Bal*
Amphiarai vocari quoque Harma Atticae inquit, cuius nulli
apud alios inveniebam memoriam. Forsitam ex his *Lutris*, h
est, *Balneis* est aqua illa Amphiarai, quam Athenaeus lib.
cum aqua Eretria comparat.

Ἀρμένη, κώμη Παφλαγονίας.] Armene, vicus Paphlag
niae memoratur inter alios Straboni lib. 12. cui *Sinopensium vi*
dicitur, qui portum habebat, de quo affert hanc paroemiam:

Ὅστις ἔργον οὐδὲν εἶχεν, Ἀρμένην ἐτείχισεν.

Qui negocium nullum habebat, Armenen muro cinxit

Distabat a Sinope omnium illius regionis urbe celeberrima stad
L. inter Galatiae oppida locatur Ptol. Geogr. lib. 5. c. 6.

Ἀρμενία, χώρα πλησίον τῶν Περσῶν etc.] Armenia, reg
Asiae hoc nomine Graecis et Latinis notissima. Graeci ab Arme
Rhodio Iasonis comite nomen adeptam fuisse fabulantur: Thess
lum fuisse inquit Strabo lib. 11. nunquam Graecis deficit vel du
vel rex, a quo nomina civitatibus imponant, Hebraice dicit
אררט *Ararat*, in cuius montibus Noachi *λάρνακα* consedisse f
runt. Montosam esse regionem testatur inter alios Strabo lib
citato, ex eius regionibus quaedam dicebatur Hebraice מני *Min*
cuius fit mentio Ierem. c. 51. v. 27. quam Nicolaus Damascen
apud Iosephum Antiquit. lib. 1. c. 4. *Menyada* vocat, in qua i
quit esse magnum montem nomine *Barim*, in quo multos profu
diluvii tempore servatos fuisse ferebant, ac quendam arca vec
in eius vertice inhaesisse, cuius lignorum reliquias longo tem
durasse, qui fortasse is fuit, inquit ille, de quo Moses Iud
rum legislator scribit. Chaldaeus interpres ubi Ierem. capite
suque citato habet אררט מני *Ararat minni*, ipse vertit הרמיני
mini, ac si diceres *montem mini*. Ex Harmini igitur verosi
videtur *Armeniam* vocatam fuisse, quam ab Armeno Graec
Dividebatur autem in maiorem et minorem, habens celeb
totius Asiae fluvios, quorum *Phasis et Lycus* in Euxinum
Cyrus et Araxes in Caspium, *Tigris et Euphrates* in Rubr
Persicum (id enim confundunt scriptores) aquas exonerabant
112 b pida celebrabantur in minore, *Caesarea, Aza, Nicopolis*:
iore *Arsamosata* Euphrati proximum, *Tigri* Carcathiocerta
celsis autem *Tigranocerta*, at in campis iuxta Araxem *A*
De hodierno nomine non bene convenit inter scriptores. D
scriptionem videsis apud Ptolem. lib. 5. c. 7. et c. 13. ap
lib. 11. apud Plin. lib. 6. c. 9.

— Ἀρμένιοι δὲ etc.] Sunt ex Eudoxo verba, quae aliter aliquantulum inveniuntur apud Eustath. ad Perieg. v. 693.

— Παρέχονται δὲ λίθον τὴν γλύφουσαν etc.] Nota λίθον foemin. genere hic usurpari iuxta Moschop. qui admonet mascul. gen. esse, quum simpliciter *lapidem* significat: foeminini vero, quum vel *lapidem pretiosum* vel *expolitum*; at qui lapis iste fuerit, quem celebrat Epitomator noster, ingenue fateor me nescire; ac Eust. etiam ad Perieget. v. 693. cum Epitomatoris nostri transcripserit verba, nihil de hoc lapide loquitur.

— Καὶ Ἀρμενία τὸ θηλυκὸν παρὰ Ξενοφῶντι.] Intelligit Armeniam foeminam, non regionem.

— Ἔστι καὶ Ἀρμένιον ὄρος, παρὰ τὴν ἀρχὴν τῆς Τρχανίας.] Celebrat Armenium montem ex Dionysio, qui versu supra citato eum memorat, ad quem locum nihil memoratu dignum refert Archiepiscopus Thessalonicae; tantum inquit Armenia quoque neutro plurali dici. Ex hoc monte inquit Periegeta oriri *Phasim* celeberrimum illum fluvium.

—— Θοὴν ἀπερεύγεται ἄχνην.] Est hemistichium Periegetae, cuius integer versus legitur apud eum num. 693. hoc modo:

Εὐξείνου ποτὶ χεῦμα θοὴν ἐπερεύγεται ἄχνην.

Euxini ad undam rapidam eructat spumam.

Ubi loquitur Dionysius de *Phasi* fluvio, qui ex Armenio monte profluebat, apud quem perperam scribitur ἐπερεύγεται pro ἀπερεύγεται, ut habet noster.

Ἄρνα, πόλις Λυκίας· οὕτω γὰρ ἡ Ξάνθος ἐκαλεῖτο.] Arnam, urbem Lyciae, celebrat, quae *Xanthus* quoque dicebatur, de qua in Ξάνθος debebat loqui, ubi ne gry quidem. Eius ego nullam apud alios inveniebam memoriam.

Ἀρνεαί. Ὅμηρος.] Affert hemistichium ex Homero, cuius integer versus legitur Il. 2. v. 571. hoc modo: 118 a

Ὀρνειάς τ' ἐνέμοντο, Ἀραιθυρέην τ' ἐρατεινήν,
Καὶ etc.
Orniasque habitabant, Araethyreamque amabilem,
Et Sicyona, ubi Adrastus primum regnavit.

Quare apud Stephanum pro Ἀρνεῖας lege Ὀρνειάς, quin etiam ipse id innuit. Inquit enim ἔστι δ' ὡς Ὀρνεαί.

Ἄρνη, πόλις Βοιωτίας.] Quatuor huius nominis urbes celebrat; primo loco *Arnen* Boeotiae memoratam Smyrnaeo vati Il. 2. v. 507. cuius affert hemistichium; eius integer versus reperitur loco citato, hoc modo:

Οἵ τε πολυστάφυλον Ἄρνην ἔχον, οἵ τε Μίδειαν.
Quique vitiferam Arnen habitabant, quique Midiam.

Ad quem locum nihil memoratu dignum, quod mihi placuerit,

affert Archiepiscopus Thessalonicae. Sed operae pretium est audire loquentem Pausaniam in Boeoticis, seu lib. 9. cuius sunt, quae sequuntur, verba: *Λεβαδέων δὲ ἔχονται Χαιρωνεῖς. Ἐκαλεῖτο δὲ ἡ πόλις καὶ τούτοις Ἄρνη τὸ ἀρχαῖον, θυγατέρα δὲ εἶναι λέγουσιν Αἰόλου τὴν Ἄρνην, ἀπὸ δὲ ταύτης κληθῆναι καὶ ἑτέραν ἐν Θεσσαλίᾳ πόλιν.* id est, *Lebadensibus finitimi sunt Chaeronenses. Eorum urbs antiquitus* Arne *vocabatur. Arnen vero filiam Aeoli fuisse dicunt, a quo vocatam quoque fuisse aliam in Thessalia urbem.*

— *Καὶ Λυκόφρων.*] Affert versiculum ex Cassandra Lycophronis, qui legitur apud eum num. 644. ad quem locum inquit Isaacius *Arnen* fuisse Boeotiae urbem, quae ante *Sinousa* dicebatur. Eius etymologiam deducit ex Theseo Corinthiorum tertio à fabula quadam Saturni et Neptuni, et ex Cratone quodam *παρὰ τὸ Ἄρνας πολλοὺς ἔχειν*, id est, *quod multos agnos haberet*, sed nihil memorabile, quod nostris observationibus inservire possit

— *Δευτέρα, πόλις Θεσσαλίας* etc.] Ex hac expulsi Boeotii auct. Thucyd. lib. 1. Arnen in Boeotia condiderunt, quae *Chaeronea* aetate Scholiastae Thucydidis vocatur, eodem auctore ad Thucydidis librum citatum, quod suo loco annotare oblitus sum.

Ἀρόερνοι, ἔθνος μαχιμώτατον τῶν πρὸς τῇ etc.] Memorantur Aroerni populi bellicosissimi prope Celticam Galatarum, sic plerumque Gallos vocat noster Aroerni autem aliis *Arveni* dicuntur, quorum regionem Galli parum corrupto nomine *Auvergne* vocant, in quorum montibus auctor est Philipp. Ferr. Ale-
118 xandr. in suo Lexico Geographico fontem esse vini saporem ha-
b bentem apud Cuilam castrum, ubi incolae modico vino opus habent. Certe terra, ubi aqua vini supplet vices, nunquam satis laudari potest, sed ego *περὶ τούτου ἐπέχω*. Huius regionis praecipua urbs *Claromons* dicitur.

Ἀρόη, πόλις Ἀχαΐας etc.] Aroë, urbs Achaiae memoratur ex Pausaniae lib. 7. Plurimum mehercule debet Graecia antiqua Pausaniae, qui ex eius antiquitatis tanquam scrutis plurima memoratu digna luci publicae prostituit. Quae nunc de Aroë, civitate Achaiae affert noster, apud eum dilucide inveniuntur libro citato, hoc modo: *Τριπτολέμου δὲ ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἀφικομένου, τόν τε καρπὸν λαμβάνει τὸν ἥμερον, καὶ οἰκῆσαι διδαχθεὶς πόλιν, Ἀρόαν ὠνόμασεν ἐπὶ τῇ ἐργασίᾳ τῆς γῆς.* id est: *Cum Triptolemus ex Attica venisset, a quo et fruges accipit* (Eumelus) *et rationem urbis condendae,* Aroan *vocavit a terrae cultu.*

— *Λέγεται καὶ Πάτραι.*] Aroan, Achaiae urbem, *Patras* quoque dictam fuisse inquit. Id etiam habet Epitomator noster ex Pausania. Audi eum loquentem in Achaicis: *Πατρεὺς ὁ Πρευγέ-*

νους, τοῦ Ἀγήνορος, ἐς μὲν Ἄνθειαν καὶ ἐς Μεσάτιν μὴ ἐνοικίζεσθαι τοῖς Ἀχαιοῖς ἀπεῖπε. Περίβολον δὲ τείχους πρὸς τῇ Ἀρόῃ βαλόμενος μείζονα, ἵνα ἐντὸς τοῦ περιβόλου καὶ ἡ Ἀρόη γένηται, ὄνομα ἔθετο ἀφ' ἑαυτοῦ Πάτρας τῇ πόλει. id est, *Patreus Preugenis filius, Agenoris nepos, Achaeos edicto vetuit Anthean, et Mesatin incolere: Aroës vero pomoerio ampliato, veterem oppidi ambitum novo inclusit, et Aroën de suo nomine* Patras *vocavit.*

Ἁρπάγια, οὐδετέρως τόπος περὶ Κύζικον.] Harpagia neutro plurali esse locum circa Cyzicum inquit, quod ex Strabone lib. 13. habet. Ἐν δὲ τῇ, inquit ille, μεθορίᾳ τῆς Κυζικηνῆς καὶ τῆς Πριαπηνῆς, ἐστὶ τὰ Ἁρπάγια τόπος, etc. i. e. *In confinio vero Cyzicenae et Priapenae regionis, est locus Harpageia, etc.* Per ει scribitur apud Strabonem et cum accentu circumflexo in penultima; at Athenae. Dipnosophist. lib. 13. confirmat scripturam Epitomatoris nostri. Nam apud eum libro citato Ἁρπάγιον neut. singul. per ιῶτα tantum scribitur cum accentu in antepenultima, ut apud nostrum. Id nominis ab ἁρπάζω, id est, *rapio*, deductum est.

— Ὅθεν ἡρπάσθαι φασὶ Γανυμήδην.] Ex loco Harpagiis circa Cyzicum raptum fuisse Ganymedem aiunt; id etiam habet ex Strabonis lib. 13. Sic enim ille: Ἐξ οὗ τὸν Γανυμήδην μυθεύουσιν ἡρπάχθαι etc. i. e. *Ex quo* (i. e. *ex loco*) *Harpagiis arreptum fuisse Ganymedem fabulantur. Alii vero circa Dardanium promontorium prope Dardanum.* Poeta fingunt Ganymedem raptum ab Iove; at vero Echemenes in Creticis apud Athenaeum lib. 13. non a Iove sed a Minoë Ganymedem raptum fuisse tradit, ut et Suidas in Μίνως. Aequales pene paederastae fuere olim Romani Graecis; ac miranda est Poetarum audacia, qui hoc vitium Iovi tribuere ausi sunt, de quibus libet apponere verba Senecae de Vita Beata c. 26. *Quemadmodum Iupiter Optimus Maximus ineptias Poetarum fert*): *quorumpliusilli alas imposuit, alius cornua, alius adulterum illum induxit, et abnoctantem: alius saevum in Deos, alius iniquum in homines; alius raptorem ingenuorum, corruptoremque et cognatorum quidem: alius parricidam, et regni alieni paternique expugnatorem. Quibus nihil aliud actum est, quam ut pudor hominibus peccandi demeretur, si tales Deos credidissent.* 114 a

Ἅρπασα, πόλις Καρίας, ἀπὸ Ἁρπάσου ποταμοῦ.] Harpasa, urbs Cariae, nomen adepta a fluvio Harpaso celebratur, et urbem et fluvium memorat Plinius inter Cariae urbes Nat. Hist. lib. 5. c. 29. urbem episcopalem esse sub Archiepiscopo Stauropolitano inquit Philipp. Ferr. Alexandr. in suo Lexico Geograph. eidem Plinio lib. 2. c. 96. Harpasa neut. plur. oppidum Asiae dicitur, iuxta quod cautes stabat horrenda, uno digito mobilis,

Eadem si toto corpore impellebatur, resistebat; huiusmodi plurimas res prodit Plinius, de quibus omnes, ut opinor, *ἐπέχουσιν*. Eandem esse urbem credo, etsi a Plinio *oppidum Asiae* vocatur, quia Caria erat in Asia minori.

"*Ἄρπινα*, *πόλις* "*Ἤλιδος* etc.] Quae de Arpina urbe Elidis affert Epitomator noster, ex Pausaniae Eliacis seu lib. 6. habet. Audi eum loquentem: "*Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος* '*Αρπιννάτης καλούμενος ποταμὸς καὶ οὐ πολὺ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, πόλεως* '*Αρπίννης ἄλλα τε ἐρείπια, καὶ μάλιστα οἱ βωμοί. Οἰκίσαι δὲ Οἰνόμαον τὴν πόλιν, καὶ θέσθαι τὸ ὄνομα ἀπὸ τῆς μητρὸς λέγουσιν* '*Αρπίννης*. i. e. *Est autem et alius fluvius nomine* Harpinnates, *et non procul a fluvio visuntur civitatis Harpinnae rudera, ac maxime arae. Condidisse vero* Oenomaum *urbem*, *et de matris Harpinae nomine nomen imposuisse dicunt*. Apud Pausaniam per duplex *nn*, apud nostrum per simplex *n* scribitur.

— *Ἀπὸ* '*Αρπίνης τῆς* '*Ασωποῦ* etc.] Narrat genealogiam Harpinae, quam etiam habet ex Pausaniae Eliacis. Sic enim ille: *Νεμέα μὲν τῶν ἀδελφῶν πρώτη, μετὰ δὲ αὐτὴν Ζεύς ἐστι λαμβανόμενος Αἰγίνης. Παρὰ δὲ τὴν Αἴγιναν ἕστηκεν* "*Αρπιννα, ταύτῃ τῷ* '*Ηλείων καὶ Φλιασίων λόγῳ συνεγένετο* "*Αρης, καὶ Οἰνομάῳ*
114 *δὲ μήτηρ τῷ περὶ τὴν Πισαίαν βασιλεύσαντί ἐστιν* "*Αρπιννα. Μετὰ*
b *δὲ αὐτὴν Κορκύρα τε, καὶ ἐπ' αὐτῇ Θήβη. Τελευταῖος δὲ ὁ* '*Ασωπός*. id est, *Nemea quidem sororum prima*, *post eam Iupiter Aeginam manu apprehendens. Iuxta Aeginam vero stetit Harpinna, cum qua Mars, uti Eleorum et Phliasiorum sermone proditur, consuetudinem habuit, et ex ea genuit Oenomaum, qui Pisae regnavit: post eam est Corcyra, et deinde Thebe. Omnium autem postremus Asopus.*

'*Ἀῤῥέντεια*, *πόλις* '*Ιταλίας*.] Nulla huius urbis Italiae apud alios, quod sciam, fit mentio. Quare merito Ortelio in suo Thesauro Geographico suspecta lectio videtur, forsitan corruptum est nomem ex Artena, quam memorat Livius lib. 4. vel ex Artona, quam idem celebrat lib. 11. vel ex '*Αρίκεια*, quam supra noster memoravit, vel ex '*Ἀῤῥήτιον*, de quo sequenti nota.

'*Ἀῤῥήτιον*, *πόλις Τυῤῥηνίας*.] Arrhetium, urbs Tyrrheniae, *id est*, Etruriae, et eius olim caput, a Roma distabat mille stadia auctore Strabone lib. 5. Creditur esse, quae hodie parum corrupto nomine vulgo Italis dicitur *Arezzo*, teste Cluver. Ital. Antiquae lib. 2. c. 3. eius lateritius murus celebratur a Plinio Nat. Hist. lib. 35. c. 14. et eius quoque vasa fictilia eodem lib. c. 12. Eius sunt verba: *Maior quoque pars hominum terrenis utitur vasis. Samia etiamnum in esculentis laudantur. Retinet hanc nobilitatem et Aretium in Italia.* Quam lectionem aliqui Criticorum *παῖδες*

immerito sollicitant, legentes *Eretum* pro *Aretium*, quae est vera lectio, et eam confirmat lateritius Aretii eiusdem murus, cuius meminit idem auctor libro capiteque paulo supra citato. Polybius Historiarum lib. 2. vocat τῶν Ἀῤῥητίνων πόλιν, id est *Arrhetinorum urbs*. Latini plerumque *Aretium* dicunt.

— Ἀῤῥηχοὶ, ἔθνος Μαιωτῶν.] Arrhechi, populi Maeotarum celebrantur Stephano ex Strabonis lib. 11. apud quem Ἀῤῥιχοὶ *Arrhichi* dicuntur, ut et apud Melam lib. 1. cap. ult. circa calcem. Apud Ptolemaeum quoque Geographiae lib. 5. c. 9. Ἀριχοὶ etsi per unum tantum r, Plinio lib. 6. c. 7. Archi procul dubio pro Arichi vel Arrhichi dicuntur, iidem fuere populi. Facilis enim est, ut iam alibi monuimus, μεταβολὴ τοῦ ι in η et vice versa, quia hae vocales apud Graecos pronunciatione non differunt, etsi olim differebant; sed non tanta differentia, quanta volunt, qui hanc barbaram pronunciationem dissolvendi diphthonges amant. Ego existimo Stephanum ex Strabone, et Ptolemaeo, et Mela corrigendum esse, ac pro Ἀῤῥηχοὶ, legendum esse Ἀῤῥιχοί.

Ἄρσα, πόλις Ἱσπανίας.] Memoratur Arsa, urba Hispaniae ex Charace Chronic. lib. 11. quem Ptolem. lib. 2. c. 4. inter Turdetanorum urbes locat; utrum nunc exstet, ignoratur. Aliqui ficulneo freti argumento, scilicet vocis allusione volunt esse, quae nunc *Arvos*, dicitur, sed ego ἐπέχω. 115 a

Ἀρσακία, πόλις Μηδίας ἐπίσημος.] Arsacia, urbs Mediae insignis et reliquis Mediae orientalior, quae *Rhaga et Europus* dicta fuit, auctore nostro Auctore in Ῥάγα, Ptolemaeo Geographiae lib. 6. c. 3. inter Mediae civitates mediterranees locatur, cui *Arsacia et Europus* diversae sunt urbes. *Casbin* vulgo vocari auctor est Philipp. Ferr. Alex. in suo Lexico Geographico.

— Οἱ οἰκήτορες Ἀρσακίδαι, ἀπὸ Ἀρσακοῦ.] Incolae urbis Arsaciae *Arsacidas* vocari inquit, non ab urbe Arsacia, sed ab Arsace. Optimum foret, si huius rei produceret aliquem testem. Arsacidae enim dicebantur *Parthi* ab Arsace. Lucanus lib. 1.

Plus illa vobis Acie, quam creditis, actum est
Arsacidae.

Arsacius etiam pro Parthicus accipitur; ac sic usurpavit Poetarum facetissimus Epigram. lib. 9. Epigram. 36.

Scis quid in Arsacia Pacorus deliberet aula.

Parthorum quoque reges *Arsaces*, et *Arsacidae* dicebantur ab Arsace primo eorum rege, quemadmodum *Caesares* apud Romanos, *Ptolemaei* apud Aegyptios, et nunc *Ludovici* apud Gallos.

Ἀρσινόη, πόλις Λιβύης, ἀπὸ τῆς etc.] Arsinoë urbs Libyae memoratur, nomen adepta ab Arsinoë Ptolemaei Philadelphi

sorore et uxore. Urbis meminit Ptolemaeus Geographiae lib. 4. c. 5. Arsinoes vero Ptolemaei II sororis, et uxoris, Strabo lib. 10. Quam sub Veneris Zepheretidis nomine Aegyptii coluere, ut annotabimus in *Ζεφύριον*. Philipp. Ferr. Alexandr. in suo Lexico Geographico Arsinoen urbem nunc *Sues* vocari scribit. Bochartus Geographiae Sacrae lib 2. c. 18. existimat esse eandem, ac Clysma, cuius meminit Nubiensis quinta parte Climatis tertii, *Calzem* corrupto nomine appellans: at illa sententia Bocharti adversatur Ptolemaeo, qui Geographiae lib. 4. c. 4. et c. 5. has urbes tanquam diversas celebrat, cui his in rebus maior quam Bocharto fides adhibenda est.

— *Δευτέρα, πόλις Παραιτονίου Λιβύης, ἡ πρότερον Ταύχειρα.*] Altera urbs Libyae celebratur, quae prius *Tauchira* dicebatur, cuius noster meminit in *Ταύχειρα*. Eam quoque memorant Ptolemaeus Geographiae lib. 4. c. 4. Strabo Gegraphiae lib. 17. quibus *Τεύχειρα*, non *Ταύχειρα*, ut epitomatori nostro vocatur. Quare noster ex eis corrigendus est, apud quem scribitur *Ταύχειρα*. Paraetonium vero erat etiam Libyae urbs prope Alexandriam, quam *Ammoniam* vocabant, auctore nostro auctore in *Παραιτόνιον*.

— *Τρίτη, πόλις Συρίας ἐν Αὐλῶνι.*] Tertio loco memorat Arsinoen Syriae urbem in loco Aulone. Si per Criticorum filios liceret, pro *Συρίας* legerem *Ἀραβίας*, tum quod Strabo lib. 16. Plinius lib. 5. c. 11 Mela lib. 3. c. 8. Arsinoen Arabiae urbem, non Syriae celebrant, cum, quod noster inquit hanc urbem esse *Aulone*. Atqui Aulon erat Arabiae locus, ut Epitomator noster tradit in *Αὐλών*. Quare existimo, meam coniecturam esse certam.

115 — *Τετάρτη, τῆς Κοίλης Συρίας.*] Quarto loco memorat Ar-
b sinoen Coelesyriae, i. e. *curvae*, seu *cavae Syriae*; cuius apud alios, quod sciam, nulla fit mentio. Suspicor hanc quoque urbem in Stephano in Stephanum irrepsisse,

— *Πέμπτη, Κιλικίας.*] Arsinoe Ciliciae memoratur Ptolemaeo Geographiae lib. 5. c. 8. Straboni lib. 14. Plinio Nat. Hist. lib. 5. c. 27.

— *Ἕκτη, τῆς Αἰγύπτου πόλις ἐπὶ τοῦ Δέλτα.*] Arsinoe Aegypti urbs celebratur ab Ptolemaeo Geographiae lib. 4. c. 5. a qua nomen accepit *Nomos Arsinoites*, de qua et fossa, quae in Rubrum mare, et Arabicum sinum et in hanc urbem exibat, operae pretium est audire Strabonem loquentem lib. 17. cuius sunt verba: *Ἄλλη δ' ἔστιν ἐνδιδοῦσα εἰς τὴν Ἐρυθρὰν, καὶ τὸν Ἀράβιον κόλπον, καὶ πόλιν Ἀρσινόην, ἣν ἔνιοι Κλεοπατρίδα καλοῦσι. Διαῤῥεῖ δὲ καὶ διὰ τῶν πικρῶν καλουμένων λιμνῶν, αἳ πρότερον μὲν ἦσαν πικραί· τμηθείσης δὲ τῆς διώρυγος τῆς λεχθείσης μεταβολ-*

λουνται τῇ κράσει τοῦ ποταμοῦ· καὶ νῦν εἰσιν εὔοψοι, μεσταὶ δὲ καὶ τῶν λιμναίων ὀρνέων. Ἐτμήθη δὲ ἡ διώρυξ καταρχὰς μὲν ὑπὸ Σεσώστριος πρὸ τῶν Τρωϊκῶν· οἱ δὲ ὑπὸ τοῦ Ψαμμιτίχου παιδὸς, ἀρξαμένου μόνον, εἶτ' ἐκλιπόντος τὸν βίον· ὕστερον δὲ ὑπὸ Δαρείου τοῦ πρώτου διαδεξαμένου τὸ ἑξῆς ἔργον. Καὶ οὗτος δὲ δόξῃ ψευδεῖ πεισθεὶς ἀφῆκε τὸ ἔργον περὶ συντέλειαν ἤδη· ἐπείσθη γὰρ μετεωροτέραν εἶναι τὴν Ἐρυθρὰν θάλατταν τῆς Αἰγύπτου, καὶ εἰ διακοπείη πᾶς ὁ μεταξὺ ἰσθμὸς, ἐπικλυσθήσεσθαι τῇ θαλάττῃ τὴν Αἴγυπτον etc. id est, *Alia vero est fossa, quae in Rubrum mare et Arabicum sinum exit et in urbem Arsinoën, quam nonnulli* Cleopatridem *vocant, atque per eos lacus fluit, qui* amari *vocantur. Hi, cum antiquitus amari essent, facta fossa, et admixto flumine sunt immutati: ac nunc bonos ferunt pisces, et aquatilibus volucribus abundant. Fossa primum a Sesostri incisa est, ante res Troianas: nonnulli eam a Psammiticho filio solum inchoatam putant, vita eum deficiente: postea Darium primum in operis absolutionem successisse, et hic opus pene absolutum deseruit. Falso enim ei erat persuasum, Rubrum mare Aegypto esse sublimius: ideoque si intermedius isthmus incideretur, Aegyptum a mari obrutum iri. Ptolemaici quidem reges eum incidentes, Euripum clausum fecerunt, ut, cum vellent, in exterius mare navigarent, ac rursum sine impedimento reverterentur.* Totum apposui Strabonis locum, ut scires mare Rubrum per Nilum communicari, qui in mare mediterraneum aquas exonerat. Sed Strabo circa nomen urbis Arsinoes non sibi constat. Nam cum dicat Arsinoen ab aliquibus *Cleopatridem* vocari, paulo infra Arsinoen et Cleopatridem tanquam diversas urbes memorat. Inquit enim: Πλησίον δὲ τῆς Ἀρσινόης καὶ ἡ τῶν Ἡρώων ἐστὶ πόλις, καὶ ἡ Κλεοπατρὶς ἐν τῷ μυχῷ τοῦ Ἀραβίου κόλπου πρὸς Αἴγυπτον. id est, *Prope Arsinoen autem est Heroum civitas, et Cleopatris in Arabici sinus versus Aegyptum recessu.* Idem auctor eodem libro aliam memorat Aegypti Arsinoen, quae prius *Crocodilorum civitas* dicebatur. Nam quemadmodum duae erant praefecturae, quas ab Arsinoe nomen habebant, auctore Plinio Nat. Hist. lib. 5. c. 9. ita verosimile est duas fuisse eiusdem nominis urbes.

— Ἑβδόμη, Κύπρου, ἡ πρότερον Μάριον λεγομένη.] Septimo loco numerat Arsinoen Cypri, cuius meminit Ptolemaeus Geograph. lib. 5. c. 14. Strabo lib. 14. Plinio lib. 5. c. 31. Constant. Porphyrog. de Them. lib. 1. Them. 15. sed *Marion* prius eius nomen omnes silentio praetereunt. id obtinuisse a Marieo inquit noster in Μάριον

— Ὀγδόη, Αἰτωλίας.] Arsinoe Aetoliae ab Strabone libro 10. 116
adscribitur Acarnaniae; at Acarnania erat finitima Aetoliae. a

— *'Εννάτη, Λύκτου.*] Nono loco numerat Arsinoen Lycti; at Lyctus non erat regio, sed urbs Cretae, ut idem suo loco tradit. Quare existimo vel esse σφάλμα μνημονικόν, vel fuisse coloniam Lycti urbis Cretae, sed a nemine, quod sciam, memoratur.

— *Δεκάτη, τῆς Τρωγλοδυτικῆς, ἡ πρότερον 'Ολβία καλουμένη.*] Hanc Arsinoen Troglodyticae existimo esse eam, de qua Plin. Nat. Hist. lib. 6. c. 29. sic loquitur: *Eae viae omnes Arsinoën ducunt conditam sororis nomine in sinu Charandra, a Ptolemaeo Philadelpho, qui primus Troglodyticen excussit, et amnem, qui Arsinoën praefluit,* Ptolemaeum *appellavit.* Memoratur etiam Straboni lib. 16. Prius vocatam fuisse *Olbiam* inquit auctor noster, cuius rei nulla apud alios fit mentio, ac ipse id debebat annotare in *'Ολβία.*

— *"Εστι καὶ ἄλλη Λυκίας.*] Decimo loco numerat Arsinoën Lyciae: de qua audesis Strabonem loquentem lib. 14. *Μετὰ δὲ τὸν Ξάνθον Πάταρα, καὶ αὕτη μεγάλη πόλις, λιμένα ἔχουσα, καὶ ἱερὰ πολλὰ, κτίσμα Πατάρου. Πτολεμαῖος δ' ὁ Φιλάδελφος ἐπισκευάσας, 'Αρσινόην ἐκάλεσε τὴν ἐν Λυκίᾳ· ἐπεκράτησε δὲ τὸ ἐξ ἀρχῆς ὄνομα.* id est, *Post Xanthum Patara, ipsa quoque magna urbs, quae habet portum, et templa multa, a Pataro condita. Ptolemaeus Philadelphus cum eam auxisset, ab uxore* Arsinoën *in Lycia vocavit, verum antiquum nomen obtinuit.*

— *'Ως Πολύβιος ἐννάτῳ.*] Liber nonus Polybii, in quo meminit Arsinoës urbis Aetoliae, non habemus, sed id apparet ex Athenaei Dipnosophistarum lib. 10.

'Αρσυσία, χωρίον τῶν Ψύρων, καὶ Χίου etc.] Pro *χωρίον* lege *χώρα.* Non conveniunt enim *χωρίον τραχεῖα καὶ ἀλίμενος,* sed *χώρα τραχεῖα καὶ ἀλίμενος.* Haec enim transscripta sunt ex Strabone, apud quem lib. 13. ipsissima habentur verba. pro *τῶν Ψύρων* lege *τῶν Ψυρίων,* id est, *Psyriorum.* Psyrii autem erant incolae insulae Psyrorum, quae erat prope Chium, auctore nostro Auctore in *Ψύρα,* cuius etiam meminit Strabo libro citato.

— *Οὗ μέμνηται Στράβων τεσσαρεσκαιδεκάτῃ.*] Pro *τεσσαρεσκαιδεκάτῃ,* id est *lib.* 14. lege *τρισκαιδεκάτῃ,* id est *lib.* 13. Hoc in libro enim meminit Strabo vini Arsysini, cuius noster attulit verba. Sic vero apud eum leguntur: *Εἶθ' ἡ 'Αριουσία χώρα, τραχεῖα καὶ ἀλίμενος σταδίων ὅσον τριακοσίων, οἶνον ἄριστον φέρουσα τῶν 'Ελληνικῶν,* i. e. *Deinde Ariusia regio aspera et importuosa, stadiorum fere* ccc, *vinum ferens omnium Graecanico-*
116 *rum optimum.* Strabo etiam ex nostro Auctore corrigendus est,
b apud quem pro *'Αριουσία* leges ex Stephano *'Αρσυσία.* Id enim

ordo litterarum exigit apud Stephanum; quae de gentilibus ait, non bene conveniunt.

Ἀρταῖα, Περσικὴ χώρα etc.] Artaea, Persica regio, quam ἀπώλισε, id est *condidit*, Perseus. Hoc in loco enim sic accipiendum est verbum illud. Artaea vero non erat Persica regio, ut inquit τῶν ἐθνικῶν συλλέκτης, sed Persis ipsa, ut et Persae Artaei. Sic enim vocabatur olim a se ipsis et ab accolis, antequam a Perseo nomen accepissent, cuius rei locuples est testis Herodotus. Audi eum loquentem, si placet, lib. 7. c. 61. Ἐκαλέοντο δὲ πάλαι ὑπὸ μὲν Ἑλλήνων Κηφῆνες, ὑπὸ μέντοι σφέων αὐτέων καὶ τῶν περιοίκων, Ἀρταῖοι. Ἐπεὶ δὲ Περσεὺς ὁ Δανάης τε καὶ Διὸς ἀπίκετο παρὰ Κηφέα τὸν Βήλου, καὶ ἔσχε αὐτοῦ τὴν θυγατέρα Ἀνδρομέδην, γίγνεται αὐτῷ παῖς ᾧ ὄνομα ἔθετο Πέρσην. τοῦτον δὲ αὐτοῦ καταλείπει. Ἐτύγχανε γὰρ ἄπαις ἐὼν ὁ Κηφεὺς ἔρσενος γόνου. Ἐπὶ τούτου δὲ τὴν ἐπωνυμίην ἔσχον. id est: *Vocabantur autem quondam (Persae) a Graecis* Cephenes, *a se ipsis atque ab accolis* Artaei. *Verum posteaquam Perseus Danaës et Iovis filius ad Cepheum Beli filium commeavit, et Andromedam eius filiam duxit uxorem, sustulit ex ea filium, quem* Persem *appellavit, eumque illic reliquit, a quo (nam Cepheus erat sine virili prole) nomen accepere* [Persae]. Arteatae vero, quos paulo infra memorat, erant inter genera quoque Persarum, de quibus suo loco.

— *Ἀρταίους δὲ Πέρσαι, ὥσπερ οἱ Ἕλληνες etc.*] Artaeos Persae, ut et Graeci antiquos homines, id est *heroës* vocabant, alludit ad etymologiam *Artoxerxis*. Id nominis apud Persas significabat *magnum bellatorem*, ut inquit Herodotus lib. 6. c. 98. cuius sunt verba: *Δύναται δὲ κατὰ Ἑλλάδα γλῶσσαν ταῦτα τὰ οὐνόματα, Δαρεῖος, ἑρξείης· Ξέρξης, ἀρήϊος· Ἀρτοξέρξης μέγας ἀρήϊος.* id est, *Valent vero in Graeca lingua haec nomina*, Darius, *idem quod ἑρξείης, id est*, coercitor; Xerxes *idem quod ἀρήϊος, id est*, bellator, *id est*, Martius; Artoxerxes, *idem quod μέγας ἀρήϊος, id est*, magnus Martius, *id est*, bellator. Hesychius etiam confirmat sententiam nostri Auctoris. Sic enim inquit ille: *Ἀρταῖοι, οἱ ἥρωες παρὰ Πέρσαις*, id est, *Artaei, heroës apud Persas.*

— *Τάχα δὲ καὶ ἐντεῦθέν μοι δοκεῖ Ἀρταξέρξαι, καὶ Ἀρτάβαζοι.*] Ex eodem fonte, inquit, deduci haec nomina, Artaxerxae, et Artabazi, quorum etymologiam nota praecedenti ex Herodoto dilucidavimus.

— *Ὥσπερ Αἰγυπτίοις καὶ Μιλλάμωνες, καὶ Πανάπολλωνες,*] Apud Aegyptios Millamones et Panapollones dicebantur, sicut apud Persas Artaxerxae et Artabazi, quorum etymon vide supra, sed illa Aegyptia nomina apud neminem, quod sciam,

117 memorantur, Hesychii Mimallones οὐδὲν πρὸς Διόνυσον. Vi-
a de, si cum illis aliquid habent commune Mameluci Aegyptii quidam, ac strenui milites, qui memorantur diversis scriptoribus ac praecipue *Petro Martyri* in sua ad Aegypti Sultanum legatione, ad quem missus fuit a *Ferdinando* Catholico Hispanorum rege; nec non *Francisco Alvarez* Lusitano in Aethiopiae Historia, et aliis.

Ἀρτάκη, πόλις Φρυγίας, ἄποικος Μιλησίων.] Artacen, urbem Phrygiae fuisse Milesiorum coloniam, inquit, quod claret ex Strabone, cuius ex lib. 14. appono verba: *Ἀναξιμένης γοῦν ὁ Λαμψακηνὸς οὕτω φησὶν, ὅτι καὶ Ἴκαρον τὴν νῆσον καὶ Λέρον Μιλήσιοι συνῴκισαν, καὶ περὶ Ἑλλήσποντον ἐν μὲν τῇ Χεῤῥονήσῳ Λίμνας, ἐν δὲ τῇ Ἀσίᾳ Ἄβυδον, Ἀρίσβαν, Παισόν· ἐν δὲ τῇ Κυζικηνῶν νήσῳ, Ἀρτάκην, Κύζικον.* id est, *Anaximenes quidem Lampsacenus inquit Milesios in Icarum insulam et Lerum misisse colonias, et iuxta Hellespontum in Chersoneso in* (civitatem) *Limnas, in Asia in* (oppida) *Abydum, Arisbam, Paesum. In Cyzicenorum vero insula* (in urbem) *Artacen, et Cyzicum.*

— *Ἀρτάκης τοῦτο μὲν ὄρος ἐστὶ τῆς Κυζικηνῆς* etc.] Sunt Timosthenis verba, in quibus pro *Ἀρτάκης* legendum est *Ἀρτάκη*. Id enim ratio exigit Grammaticae. Ait igitur Timosthenes, Artacen esse nomen insulae et montis Cyzicenae. Pro Cyzicena intelligo Cyzici regionem, cuius etiam Artace fuit urbs, ut ex Strabonis lib. 14. praecedenti nota annotavimus. et insula et mons celebratur eidem Straboni lib. 12. hisce verbis: *Ἐν ταύτῃ δὲ τῇ νήσῳ τῶν Κυζικηνῶν ὄρος ἐστὶν εὔδενδρον Ἀρτάκη· καὶ νησίον ὁμώνυμον πρόκειται τούτου.* id est: *in hac vero insula* (Besbico) *Cyzicenorum mons est arboribus consitus, et parva insula eiusdem nominis ante eum iacet.*

Ἀρτακοὶ, ἔθνος Θρᾴκιον.] Artaci, populi Thraciae celebrantur: *Ἀρτάκιοι*, *Artacii* dicuntur Dioni Hist. Rom. lib. 51, quos M. Crassum devicisse tradit. Utrum Stephanus corrigendus sit ex Dione, an Dione, ex Stephano, nescio.

Ἀρτάξατα, πόλις Ἀρμενίας etc.] Artaxata foem. sing. vel neut. plur. urbs Armeniae, ex Strabonis lib. 13. cuius mutila verba
117 adducit. Integra vero sunt, quae sequuntur: *Πόλεις δ' εἰσὶν Ἀρ-*
b *μενίας, Ἀρτάξατά τε, ἣν καὶ Ἀρταξιάσατα καλοῦσιν, Ἀννίβα κτίσαντος Ἀρταξίᾳ τῷ βασιλεῖ.* id est, *Urbes Armeniae sunt Artaxata, quam etiam* Artaxiasata *vocant, condente* (eam) *Annibale Artaxiae regi.* Quare apud Stephanum pro *Ἀρταξιασώτα* legendum ex Strabone *Ἀρταξιάσατα*. Fuisse Armeniae regiam tradit idem auctor eodem libro, cuius situm describit hoc modo: *Ἡ δὲ Ἀρτάξατα, πρὸς τῷ Ἀρταξηνῷ πεδίῳ, συνῳκισμένη καλῶς, καὶ βασίλειον*

ὕδασι τῆς χώρας. κεῖται δ' ἐπὶ χερρονησιάζοντος ἀγκῶνος, τὸ τεῖχος κύκλῳ περιβεβλημένον τὸν ποταμὸν, πλὴν τοῦ ἰσθμοῦ· τὸν ἰσθμὸν δ' ἔχει τάφρῳ καὶ χάρακι κεκλεισμένον· οὐ πολὺ δ' ἄπωθέν ἐστι τῆς πόλεως καὶ τὰ Τιγράνου καὶ Ἀρταβάσδου γαζοφυλάκια, φρούρια ἐρυμνὰ Βάβυρσά τε, καὶ Ὀλανή. id est. *Artaxata autem ad campum Artaxenum condita est eleganter, et est regia Armeniae: iacet in cubito quodam peninsulam referente* (ad) *fluuium circumcingentem* (eius) *murum, nisi qua isthmus est. Isthmum vero habet fossa et vallo inclusum; non procul ab urbe sunt Tigranis et Artabazi gazophylacia, castella munita, Babyrsa et Olane.* Ego puto interpretem Latinum non assequutum sensum illorum verborum τὸ τεῖχος κύκλῳ περιβεβλημένον τὸν ποταμόν. Vertit enim, *cincta muri loco flumine.* Strabo innuit esse ad fluuium eius muros circumdantem. Araxem vero esse, qui huius urbis moenia alluit, claret ex Taciti Annal. lib. 13. c. 39. quae nostram interpretationem confirmant.

† Λέγεται δὲ τὴν πόλιν οἰκίσαι Ἀρταξίαν Ἀρμενίας βασιλεύοντα.] Magna fuit Stephani oscitantia. Nam cum haec, quae de Artaxatis refert ex Strabone transscripserit; tamen inquit hanc urbem condidisse Artaxiam Armeniae regem, cum Strabo lib. 11. cuius verba nota praecedenti attulimus, affirmet Annibalem eam Artaxiae regi condidisse. Hanc urbem Armeniae caput Corbulo dux, imperante Nerone, cepit, oppidani portis sponte patefactis, se suaque Romanis permittere, quod salutem ipsis attulit, Artaxatis ignis immissus, delataque et solo aequata sunt, referente Tacito Annal. lib. 13. c. 41. Memoratur etiam Satyricorum principi Sat. 2. v. 170.

Sic praetextatos referunt Artaxata mores.

118 a Ἀρτεᾶται, γένος Περσικὸν etc.] Arteatae, genus Persicum ex Herodoti lib. 1. cuius sunt verba: Ἔστι δὲ Περσέων συχνὰ γένεα· καὶ τὰ μὲν αὐτέων ὁ Κῦρος συνάλισε, καὶ ἀνέπεισε ἀπίστασθαι ἀπὸ Μήδων. Ἔστι δὲ τάδε, ἐξ ὧν ἄλλοι πάντες, Ἀρτεᾶται, Πέρσαι, Πασαργάδαι, Μεράφιοι, Μάσιοι. etc. id est, *Persarum vero sunt complura genera, eorum quaedam Cyrus congregauit et persuasit ut a Medis deficerent. Sunt autem haec, ex quibus alii omnes, Arteatae, Persae, Pasargadae, Meraphii, Masii; horum Pasargadae sunt optimi, in quibus et Achaemenidae sunt tribus, unde reges Persidae sunt oriundi.* Noster in Ἀρταία inquit Herodianum Artaeos Persidis populos vocare *Arteatas*, unde suspicor fuisse eosdem populos, etsi nomen apud Persas significaret *Martios*, id est, *Martiales*, seu *bellicosos*.

Ἀρτεμίσιον, πόλις Οἰνωτρῶν ἐν μεσογείῳ.] Decem huius nominis antiqua oppida numerat Ortelius in suo Thesauro

Geographico; hoc, quod memorat Auctor noster, erat *Oenotri* in Calabria. Nomen sonat Latine *Dianium*, quae hodie *S. Agath* vocatur; auctore Barrio; fides sit penes auctorem.

— *Ἔστι καὶ πόλις Εὐβοίας.*] Artemisium esse etiam Euboea urbem inquit, quae inter huius insulae celebres urbes commemoratur a Plinio Nat. Hist. lib. 4. c. 12. Miror Pausaniam eius non meminisse, qui totius Graeciae accuratam periegesin fecit.

Ἀρτέμιτα, νῆσος Τυῤῥηνική.] Artemita, insula Tyrrhenica, scilicet quod esset in mari Tyrrheno, seu Tusco, contra Cosanum littus; alio nomine dicitur *Dianium*. utriusque rei testem produco Plinium Nat. Hist. lib. 3. c. 6. qui de hac insula sic loquitur: *Item Igilium et Dianium, quam* Artemisiam (*vocant*) *ambae contra Cosanum littus.* Nunc *Palmaiola* nominatur, auctore Philipp. Ferr. Alex. in suo Lexico Geographico: nihil de ea memorabile refertur.

— *Παρὰ τὴν Θάλειαν νῆσον, ὡς Φίλων.*] Iuxta Thaliam insulam. Thalia non erat insula, sed una ex novem Musis. Quamobrem pro *παρὰ τὴν Θάλειαν*, existimo legendum esse *παρὰ τὴν Αἰθάλειαν*, id est, *iuxta Aethaliam.* Aethalia vero fuit insula quae Latinis *Ilva* dicitur, de qua suo loco egimus.

— *Ὡς δὲ Στράβων, πόλις Παρθυαίων.*] Artemita, iuxta Strabonem est urbs Parthyaeorum (sic plerumque noster Auctor vocat Parthos) non quod esset sita in Parthia, sed quod esset sub Parthorum ditione seu imperio. Strabo enim eam locat in Assyria. Audi eum loquentem lib. 16. *Ἔστι δὲ καὶ Ἀρτεμίτα, πόλις ἀξιό-*
118 *λογος, διέχουσα πεντακοσίους τῆς Σελευκείας σταδίους, πρὸς*
b *ἕω τὸ πλέον, καθάπερ καὶ ἡ Σιτακήνη.* id est, *Est et Artemita celebris civitas, quingentis stadiis a Seleucia distans, ad auroram plurimum, sicut et Sitacene.* Plinius lib. 6. c. 26. eam locat in Mesopotomia; sed Assyria, Syria, et Mesopotamia finitimae erant inter se, et auctores saepe eas confundunt.

— *Ὁ δὲ Ἀρτεμίδωρός φησιν, ὅτι* etc.] Esse quoque Artemitam iusulam circa Acheloi fluvii ostium inquit ex Artemidoro quod confirmat Plinius lib. 4. c. 1. cuius sunt verba, quae sequuntur: *Deinde Acarnanum urbes Halyzea, Stratos, Argos Amphilochicum cognominatum. amnis Achelous e Pindo fluens, atque Acarnaniam ab Aetolia dirimens, et Artemitam insulam assiduo terrae invectu continenti annectens.*

— *Ἡ γενικὴ, Ἀρτεμίτας.*] Genitivus, Artemitas, sicut ab Aela, et a Gela, et alia huiusmodi, quae noster suo loco commemorat.

— *Ἔστι καὶ πλησίον τῶν Ὀξειῶν* etc.] Alia insula Artemita memoratur ab Stephano prope Oxias insulas. Oxiae autem in-

culae ipsi insula *Dulichium* est; ut in *Δουλίχιον* inquit: at Plinio Nat. Hist. lib. 4. c. 12. *Dulichium* insula, et *Oxiae*, h. e. *Acutae*, sunt diversae insulae.

— *Νήσοις Ὀξείῃσι, καὶ Ἀρτεμίῃ* etc.] In hoc Rhiani versiculo pro *Ἀρτεμίῃ* lege *Ἀρτεμίτῃ*. Noster enim eum ad testimonium vocat insularum, quae *Oxiae* et *Artemita* dicebantur.

— *Διὰ τὸ τὸν τύπον τοῖς Πέρσαις ἀναλογεῖν.*] Quod haec *Ethnicorum* forma Persarum analogiae respondeat. Dices, quare, cum *Artemita* nec urbs, nec insula ad Persas pertineat, nunc ethnicorum eius formam ad consuetudinem Persarum accommodat? Scito Herodotum, nostrum Auctorem, Pausaniam, Ammianum Marcellinum, Servium et alios, confundere Medos, Parthos, Persas, ac cum dicant Medorum, seu Parthorum imperium, ut plerumque de Persarum imperio intelligendum esse, cuius rei iam alibi attulimus argumenta, ac nunc occurrit exemplum apud Herod. lib. 7. c. 136. ubi legati Lacedaemoniorum loquentes cum Xerxe, aiunt: *Ὦ βασιλεῦ Μήδων*, id est, *o rex Medorum*. At cum noster memoret *Artemitam* Parthorum urbem, ideo nunc inquit gentile formari *Artemitaeus* iuxtà consuetudinem Persarum.

Ἀρτύμνησος, πόλις Λυκίας, ἄποικος Ξανθίων.] De Artymneso Lyciae urbe altum est apud alios silentium, quam Xanthiorum coloniam fuisse inquit. Xanthus autem fuit Lyciae urbium maxima, quae Straboni lib. 14. dicitur *Ξάνθος*, et *πόλις Ξανθίων*, id est *urbs Xanthiorum* appellatur.

— *Ὅτι.*] Expungendum censeo. Sequitur enim infinitivus.

— *Τούτων δὲ τὴν μὲν* etc.] Cum praecedat *εἰς τρία μέρη*, 119
sic existimo legenda, *τούτων δὲ τὸ μέν*. Intelligendum enim est *τὸ μέρος*.

— *Λόφον στρογγύλον κατοικῆσαι, καὶ καλέσαι τὴν πόλιν Πίναρα* etc.] Suspicor in his verbis deficere coniunctionem *καὶ*. Sic enim concipienda existimo, *καὶ λόφον* etc. Strabo lib. 14. memorat urbem Pinara neut. plur. quae etiam erat una ex Lyciae maximis, sed de Artymneso nihil refert.

Ἀρχανδρούπολις, πόλις ἐν Αἰγύπτῳ.] Celebratur Archandropolis urbs in Aegypto ex Herodoti lib. 2. cui libro citato c. 97. dicitur *Ἀρχάνδρου πόλις*. Eius sunt verba: *Ἡ δ' ἑτέρη πόλις δοκέει μοι τὸ οὔνομα ἔχειν ἀπὸ τοῦ Δαναοῦ, γαμβροῦ Ἀρχάνδρου τοῦ Φθίου, τοῦ Ἀχαιοῦ. Καλεῖται γὰρ δὴ Ἀρχάνδρου πόλις.* id est, *Altera urbs videtur mihi habere nomen ab Archandro Danai genero, Phthii Achaei filio.* Eius nullam fecit mentionem Ptolemaeus: unde suspicor eius aevo iam aevo cessisse.

Ἄρωμα, πόλις Αἰθιόπων etc.] Memorat Aromam urbem Aethiopum ex Marciano. Ptolemaeus neutro plurali usurpat et promontorium et emporium Aethiopiae in Avalite sinu inquit esse lib. 4. c. 7.

— *Στράβων, Ἄριστος Μεσογείτης οἶνος Ἀρωμεύς.*] Cum ante dixisset civem urbis Aromae dici *Aromensem*, nunc inquit sic ab Strabone vocari *vinum Aromense*; non magis distat Hypanis a Veneto Erydano, quam Aroma urbs Aethiopiae ab Aromatis pago Magnesiae ab Strabone lib. 14. memorato, a quo *vinum Aromense* celebratur, quod etiam *Mesogites* dicitur eidem a monte Messogide. Audisis eum loquentem: *Καὶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐν τῷ ὄρει τὰ Ἀρόματα, συστέλλοντες τὸ ρ γράμμα· ὅθεν ἄριστος Μεσσωγίτης οἶνος ὁ Ἀρομεύς.* id est, *Et supra urbem in monte*
119 *Aromata corripientes literam* r: *unde optimum vinum Messogites*
b *Aromense*. Quare apud Stephanum pro *Μεσογείτης* lege *Μεσσωγείτης*, pro *Ἀρωμεὺς* lege *Ἀρομεύς*. Ex Strabonis verbis apparet fuisse Aromata pagum quemdam, cuius mentem non assequutus est interpres Latinus; quoniam perperam vertit, *in montem Aromata* pro *in monte Aromata*. Existimavit enim Aromata esse montem, ac si mons in monte esse possit.

Ἀσβύστα, πόλις Λιβύης, καὶ ὁ πολίτης, Ἀσβύστης.] Asbysta, urbs Libyae, cuius civis dicitur Asbystes. Gentem Libyae inquit fuisse Eustathius ad Perieg. v. 211. apud quos locat Iovis Ammonis oraculum. Id enim innuit Periegetes versu citato:

Ἀσβύσται δ' ἐπὶ τοῖσι μεσήπειροι τελέθουσι
Καὶ τέμενος Λιβυκοῖο θεοῦ ψαμάθῳ ὑπὸ πολλῇ
Κυρήνη τ' εὔιππος.

Asbystae autem post hos mediterranei sunt
Atque delubrum Libyci Dei arena sub multa
Cyreneque bonos habens equos.

Memorantur etiam Ptolemaeo lib. 4. c. 4. Plinio lib. 5. c. 5. apud quem perperam *Hasbitae* dicuntur pro *Asbystae*, de quibus Herodotus lib. 4. c. 170. Γιγαμέων δὲ ἔχονται τὸ πρὸς ἑσπέρης Ἀσβύσται. Οὗτοι τὸ ὑπὲρ Κυρήνης οἰκέουσι. Ἐπὶ θάλασσαν δὲ οὐ κατήκουσι Ἀσβύσται. *Τὸ γὰρ παρὰ θάλασσαν Κυρηναῖοι νέμονται.* id est, *Gygamas ab occasu contingunt Asbystae. Hi supra Cyrenen habitant. Ad mare autem non pertingunt Asbystae. Maritima enim Cyrenae incolunt.* Solinus c. 31. δὶς διὰ πασῶν distat a veritate, cum inquit Asbystas lasere vivere. Iam enim planta illa in Cyrenaica regione non inveniebatur, ut docte annotat Salmasius in suis Plinian. Exercitat. in Solinum fol. 381. Apud quem in versiculo illo Callim. quem ex nostro habet, male scribitur

ἐφ' ὕδασιν Ἀσβύσται pro ἐφ' ὕδασιν Ἀσβύσταο, ut est apud Auctorem nostrum.

— *Δύο δὲ εἰσι Τρίτωνες, ὁ μὲν Λιβύης, ὁ δὲ Βοιωτός.*] 120 a
Haec ultima verba sic legenda sunt: ὁ μὲν Λιβύας, ὁ δὲ Βοιωτίας, scilicet duo fuere fluvii Tritones, Libyae et Boeotiae. Libyae Triton erumpebat ex Tritonide palude, a qua Pallas *Tritonis et Tritonia* dicitur Poetis, quod circa hunc fluvium vel paludem primum apparuerit, unde Silius Ital. lib. 3. canit:

Hinc, qui stagna colunt Tritonidos alta paludis
Qua virgo (ut fama est) bellatrix edita lympha
Invento primam Libyen perfudit olivo.

Sed Graeci hanc fabulam ad Boeotiae Tritonem derivabant, ut apparet ex Pausaniae Boeoticis, cuius sunt verba: Ῥεῖ δὲ καὶ ποταμὸς ἐνταῦθα οὐ μέγας χείμαῤῥος, ὀνομάζουσι δὲ Τρίτωνα αὐτόν, ὅτι τὴν Ἀθηνᾶν τραφῆναι παρὰ ποταμῷ Τρίτωνι ἔχει λόγος ὡς δὴ τοῦτον τὸν Τρίτωνα ὄντα, καὶ οὐχὶ τὸν Λιβύων, ὃς ἐς τὴν πρὸς Λιβύην θάλασσαν ἐκδίδωσιν ἐκ τῆς Τριτωνίδος λίμνης. id est: *Hac fluit amnis non magnus torrens, quem* Tritonem *vocant, quod fama est, Minervam ad amnem Tritonem educatam fuisse, quasi hic ille Triton sit, non autem, Libyum, qui in mare Libycum aquas emittit ex Tritonide palude.*

Ἀσδύνις, νῆσος κατὰ τὴν Μυρίδος λίμνην.] Asdynis, insula iuxta paludem Myrida. Palus autem Myris, seu notiore scriptura Moeris erat in Aegypto propter Aethiopiam, auctore inter alios Strabone lib. 17.

Ἀσία, πόλις Λυδίας παρὰ τῷ Τμώλῳ.] Agit ethnicographus de Asia Lydiae urbe iuxta Tmolum montem, quae fuit ce- 120
lebris, non modo, quod in ea cithara trichordos inventa fuerit, b
sed quod ab ea maximae nostri orbis parti nomen inditum fuisse creditur, in quam confluebant commercii gratia non solum Europaei, verum etiam Asiatici et Nomades, ut inquit Epitomator noster, ac miror hanc tam celebrem urbem a nemine praeter Stephanum et Suidam memorari, et Suidas a nostro accepit. nescio, an ex diphthera Iovis hanc urbem deprompserit Auctor noster.

— *Διὸ καὶ Ἀσία ἡ ἤπειρος* etc.] Agit de Asiae regionis variis etymis, de quibus vide sis Agathem. de Geographia lib. 1. c. 1. (quem primus vulgavit *Samuel Tennulius* amicus noster) Herodot. lib. 4. 45. Eustath. ad Perieget. 627. sed nihil veri ex omnibus sciri potest, quod magis mirum est, cum nostri orbis partium nomina, Asia, Africa, Europa Homeri aetate sint recentiora. Nullibi enim earum mentionem fecit Homerus, at Libyam memorat Odyss. 4. v. 85. et alibi, quae erat Africae pars, quod etiam infra notat Epitomator noster.

— 'Ισθμὸς ἄνω etc.] Versiculus iste, quem innominato Poeta advocat, legitur apud Periegetam v. 20. in quo pro ὑπέρτατις legendum ὑπέρτατος, ubi 'Ασίδος αἴης, id est, *Asidis terrae*, intelligitur de Asia. Sic etiam usurpat Ovid. Metam. lib. 5.

Iam super Europen sublimis et Asida terram.

121 — 'Ασίῳ ἐν λειμῶνι.] Est hemistichium Homericum, cuius
a integer versus legitur Il. 2. v. 461. sic:

'Ασίῳ ἐν λειμῶνι, Καϋστρίου ἀμφὶ ῥέεθρα
"Ενθα καὶ ἔνθα ποτῶνται ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσι.
Asiae in prato Caystrii circa fluenta
Huc et illuc volant gaudentes alis.

Perperam vertit interpres Latinus *Asiatico in portu* pro *Asiae in prato*, ut explicat noster nota sequenti, sed sibi non constat. Nam in "Ασσος ait, Assum esse pratum in Celbiano Lydiae campo prope fluvium Caystrum.

— 'Αντὶ τοῦ 'Ασίου etc.] Inquit τὸ 'Ασίῳ apud Homerum carmine supra citato dici pro genitivo 'Ασίου, scilicet a nominativo 'Ασίας, quae erat palus prope Caystrum. quod etiam confirmat Eustath. ad Periegetae versum supra citatum. Locum Homeri nota praecedenti allatum imitatur Homerus Mantuanus Aeneid. lib. 7. v. 701.

Ceu quondam nivei liquida inter nubila cycni
Cum sese e pastu referunt, et longa canoros
Dant per colla modos, sonat amnis, et Asia longe
Pulsa palus.

Georgic. lib. 1. v. 383. vocat *Asia prata* Caystri, ut κατὰ πόδα imitetur Poetarum parentem:

d *Iam varias pelagi volucres, et quae Asia circum*
Dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri.

— 'Αγνοεῖ γὰρ "Ομηρος τὴν 'Ασίαν etc.] Vide, quae supra pag. 120. annotavimus, atque illis insuper addo, Nili quoque fluvii nomen aetate Homeri ignotum esse. Nam ab illo Aegyptus appellatur sicut regio, ut alibi iam annotavimus.

'Ασίνη, πόλις Λακωνικὴ, ἀπὸ 'Ασίνης etc.] Asine, urbs Laconica memoratur inter alios Thucydidi, ex quo elucet portum maritimum fuisse. Audi eum loquentem lib. 4. *Καὶ τῇ τρίτῃ ἐπὶ ξύλα ἐς μηχανὰς παρέπεμψαν τῶν νεῶν τινας ἐς 'Ασίνην* etc. i. e. *Et tertio die* [Lacedaemonii] *naves aliquot in* [civitatem] *Asinam dimiserunt ad comparanda ligna ad machinas.*

— *Δευτέρα, Μεσσήνης, παρὰ τὴν Λακωνικὴν, οἰκισθεῖσα ὑπὸ 'Αργείων.*] Inquit Asinam Messenes, seu Messeniae, conditam fuisse ab Argivis vel iuxta Asinam Laconicam, vel nomen adeptam ab Asina Laconica. Utroque enim modo possumus inter-

retari τὸ παρὰ τὴν Λακωνικήν. Ultimum inquit Auctor noster, uoniam primo loco posuit Asinen Laconicam. Asina Messenia-ı, de qua nunc agit, eversa fuit ab Argivis, cuius incolae cum ıgissent ad Lacedaemonios, hi illis terram ad mare assignarunt; uam adhuc aetate Pausaniae tenebant. Utrumque testatur Pau-ınias, hoc libro 4. illud libro 2. hisce verbis: Τὸ δὲ ἐντεῦθεν πτιν Ἀργείων ἡ ποτὲ Ἀσίνα καλουμένη. Καὶ Ἀσίνης ἐστὶν ἐρείπια τὶ θαλάσσῃ. Λακεδαιμονίων δὲ καὶ τοῦ βασιλέως Νικάνδρου τοῦ Χαρίλλου τοῦ Πολυδέκτου τοῦ Εὐνόμου τοῦ Πρυτάνιδος τοῦ Εὐ-υπῶντος, ἐς τὴν Ἀργολίδα ἐσβαλόντων στρατιᾷ συνέβαλόν σφι-ιν οἱ Ἀσιναῖοι, καὶ ἐδῄωσαν σὺν ἐκείνοις τὴν γῆν. ὡς δὲ ὁ στό-ος τῶν Λακεδαιμονίων ἀπῆλθεν οἴκαδε, στρατεύουσι ἐπὶ τὴν Ἀσίνην οἱ Ἀργεῖοι etc. i. e. *Hinc est Argivorum* [oppidum] *ali-uando* Asina *vocata, cuius rudera sunt ad mare; nam quo tem-ore Lacedaemonii cum rege Nicandro Charilli filio, Polydectis epote, pronepote Eunomi, Prytanidis abnepote, atnepote vero Eurypontis, in Argolidem terram hostiliter invaserunt, Asinaei uas cum illis copias coniunxere, ac simul Argivorum agros po-ulati sunt. Ubi vero Lacedaemonii domum exercitum reportarunt,* 121
Argivi Eratum regem suum secuti, obsessum venere Asinen. Asi- b
naei aliquandiu de muris hostis impetum sustinuerunt, ac de Ar-ivis cum alios, tum Lysistratum, unum inter eos, qui bellica irtute enitebant, ceciderunt. Occupata tandem muri parte, uxo-ibus ac liberis clam in naves impositis, urbe et regione cessere. Argivi vero Asinen solo aequarunt, et eius regionem finibus suis ddiderunt. Ex Pausaniae verbis apparet, Asinen eversam fuisse b Argivis, atque Asinaeos et urbem et regionem reliquisse com-iittentes sese mari una cum uxoribus et liberis; et ex eodem au-tore lib. 4. constat Lacedaemonios assignasse Asinaeis, quos Ar-ivi eiecerant regionem iuxta mare. Τῆς δὲ γῆς τῆς Μεσσηνίας, Ἀσιναίοις μὲν ἀνεστηκόσιν ὑπὸ Ἀργείων διδόασιν ἐπὶ θαλάσσῃ αὐτὴν, ἣν καὶ νῦν ἔτι οἱ Ἀσιναῖοι νέμονται. id est: *Agri Mes-eniae partem Asinaeis, quos Argivi eiecerant, assignant* [Lace-laemonii] *ad mare, quam nunc adhuc incolunt.* Idem confirmat Strabo lib. 8. Οἱ δ' ἐκ τῆς Ἀσίνης (καὶ αὕτη δὲ κώμη τῆς Ἀργείας πλησίον Ναυπλίας) Λακεδαιμονίων ἐς τὴν Μεσσηνίαν μετῳκίσθη-σαν· καὶ etc. i. e. *Oppidani Asinae (ipsa vero vicus Argiae prope Naupliam) Lacedaemoniorum in Messeniam migrarunt.*

— Τρίτη, Κύπρου.] Tertio loco memorat Asinen Cypri, cuius meminit Strabo lib. 8. sed de ea nihil memoria dignum refert.

Ἀσκάλων, πόλις Συρίας πρὸς τῇ Ἰουδαίᾳ.] Ascalo, onis, urbs Syriae prope Iudaeam, Hebraice dicitur אשקלון *Askelon,*

quam cepit Iehudah Iudicum lib. 1. c. 1. v. 18. Fuit urbs antiquissima, distans ab Hierosolymis 720 stadiis, teste Iosepho de bello Iudaico lib. 3. c. 1. Sed haec iam ante aetatem Beniamini Thudelensis obierat. namque illa, quae eius aetate exstabat, ab Ezra Sacerdote conditam fuisse narrat, eius appono verba: ומשה שני פרסאות לאשקלונה etc. id est: *Et inde duabus parasangis ad civitatem Ascalonem, quae est Ascalo nova, quam Ezras Sacerdos piae memoriae in littore maris condidit, et vocabant eam ab initio* Benbarah, *et ipsa distat ab Ascalone antiqua, quae est deserta, quatuor parasangis, est urbs maxima et pulchra, in quam commercii causa undique confluunt. Sita enim est in fine termini Aegypti.*

— *Ξάνθος ἐν τετάρτῃ Λυδιακῶν φησιν.*] Ad confirmandam etymologiam nominis Ascalonis duos producit testes Xanthum ex Lydiacorum lib. 4. et Nicolaum Damascenum scilicet, ex quarta historia, ex quorum auctoritate inquit Ascalum ducem electum ab *Acyamo* Lydorum rege adversus Syriam illic urbem condidisse, atque de suo nomine nomen illi imposuisse, sed haec puto esse ex Graecorum farina confecta seu conficta, quibus nunquam deficit Dux, vel Heros, vel Rex aliquis, qui urbibus nomina imponat; at haec facile convincuntur, quoniam ex Iudicum lib. 1. c. 1. v. 18. elucet Iehudah filium Iacobi, qui antiquior fuit, quam Lydorum reges, eam cepisse. Apud Nicolaum Leonicum de Varia Historia libr. 3. cap. 42. Rex Lydorum, qui *Ascalum* ducem in Syriam dicitur elegisse vocatur *Acianus*, cum Epitomator noster eum vocet *Aciamum*, sine dubio incidit Leonicus in codicem Stephani apud quem sic invenit, sed inter novem Lydorum reges, quorum ultimus fuit Croesus, quos Eusebius Pamphili memorat, nec *Acianus*, *nec Aciamus* numerantur.

122 a — *Λέγεται καὶ Ἀσκαλώνιον ἡ πόλις.*] Ascalo urbs Syriae dicitur etiam neut. gen. Ascalonium, iam saepe diximus nominum oppidorum τὴν μεταβολὴν esse inter auctores tralatitiam.

— *Πολλοὶ δὲ ἐξ αὐτῆς κεχρηματίκασι* etc.] Memorat Topographus noster et Philosophos, et Grammaticos, et Historicos Ascalonitas, qui hanc antiquissimam urbem illustrarunt, sed multo magis eam natalibus suis illustravit *Herodes* ille *Ascalonita*, qui a Senatu Romano rex Iudaeae fuit declaratus, crudelitate insignis et templo Hierosolymitano a se constructo, quod sumptuosius et magnificentius aedificavit, quam rex Selomoh primum.

— *Καὶ ἡ μὲν πόλις, οὗ πρῶτόν φασι* etc.] Celebrat etiam caepas *Ascalonaeas*, ut et Strab. lib. 16. et Plin. lib. 19. c. 6. cuius appono verba: *Allium, caepasque inter Deos in iureiurando*

do habet Aegyptus, caepae genera apud Graecos; Sardia, Samothracia, Alsidena, Setania, Schista, Ascalonia [lege Ascalonaea] *ab oppido Iudaeae nominata.* Inter huiusmodi Deos locare debemus Venerem Uraniam, cuius templum, omnium huius Deae vetustissimum, quod erat in hac urbe, scilicet cum esset sub Ethnicis, Scythae Psammiticho Aegypti rege spoliarunt, auctore Herodoto lib. 1. c. 105.
122
b

'Ασκανία, πόλις Τρωϊκή.] Ascania, et urbis, et paludis nomen, quam alii Troadi, alii Phrygiae, alii Mysiae, alii Bithyniae adscribunt, (has regiones, etsi diversas utpote finitimas, auctores confundunt) de quibus nihil memoratu dignum inveniebam; *palus Ascania* celebratur a Ptolemaeo lib. 1. c. 1. ac Bithyniae adscribitur.

— *Φόρκυς αὖ Φρύγας ἦγε* etc.] Duo ista carmina, quae innominato poeta adducit, alterum invenitur Il. 2. v. 862. alterum Il. 13. v. 793. quae Epitomator noster coniungit, ac si fuissent ex una eademque Iliade.

— *Τῆς δὲ Μυσίας, καὶ τῆς μὲν Φρύγιον, τῆς δὲ, Μύσιον.*] Haec verba corrupta esse existimo, sed eis manus medicas adhibere non audeo.

— *Καὶ Ψιλοὶ, 'Ασκάνιόν τε Ναυαίθοιο.*] Est hemistichium ex Euphorionis Chiliadibus, in quo pro *Ψιλοὶ* legendum existimo *Ψίλιον*. Psilium erat fluvius Bithyniae, et Euphorion inibi loquitur de fluviis Ascanio et Navaetho, ideo verosimile est Psilium quoque Bithyniae fluvium celebrat Ptolem. lib. 5. c. 1.
123
a

— *Ψιλῆς Μυσίας, Ναύαιθος 'Ιταλίας*] In his verbis etiam pro *Ψιλῆς* legendum existimo *Ψίλιον*, quod erat fluvius Bithyniae, auctore nostro auctore in *Ψίλιον*. Nihil refert, quod hic dicat fuisse Mysiae, illic Bithyniae. Namque hae regiones saepe confunduntur, et apud Stephanum, et apud alios, ut saepe annotavimus.

'Ασκῖται, ἔθνος παροικοῦν τὸν 'Ινδικὸν κόλπον.] Ascitae populi habitantes ad sinum Indicum nomen adepti, quod *ἐπὶ ἀσκῶν*, id est *utribus* navigarent. Si res mei fori foret, pro *τὸν 'Ινδικὸν κόλπον*, id est *Indicum sinum*, legerem *τὸν Περσικὸν κόλπον*, id est *Persicum sinum*. Veteres saepe omnes, qui occidentem incolebant *Celtas*, qui austrum, seu meridiem *Aethiopes*, qui ultra Syriam *Indos*, qui boream, seu septentrionem *Scythas* vocabant. Ascitae vero erant populi Arabiae, qui commercia ipsa infestabant ex insulis utres bubulos sternentes ponte, ut inquit Plinius Nat. Hist. lib. 6. c. 29. *Quin et commercia ipsa infestant ex insulis Arabes* Ascitae *appellati, quoniam bubulos utres binos sternentes ponte, piraticam exercent sagittis venenatis.* Ver-

ba Plinii confirmant etymologiam nostri Auctoris. Memorantur etiam Ptolemaeo lib. 6. c. 7. inter Arabiae populos iuxta Syagrum montem usque mare.

— *Καὶ ἐπὶ ἀσκῷ πλέον.*] Et utre navigans, lege *καὶ ἐπὶ ἀσκῶν πλέον*, id est: *et utribus navigans.* Sic enim navigabant, non utre, quod etiam confirmat Ptolemaeus lib. 6. c. 7. de Sachalitis loquens, *ἐπὶ ἀσκῶν διαπλέουσι*, id est *utribus transnavigant.*

— *Καὶ αὐτὸ καλούμενον Ἀσχαλιτῶν.*] In his Marciani verbis pro *Ἀσχαλιτῶν*, existimo legendum esse *Σαχαλιτῶν.* Sachalitas enim, a quibus sinus Sachalites, inter Arabiae populos celebrat Ptolemaeus lib. 6. c. 7. qui utribus transnavigabant, ut nota praecedenti annotavimus.

Ἄσκλος, πόλις Ἰταλίας.] Asclos, seu Asclon neut. gen. Graecis fuit urbs Italiae, quae Latinis dicitur *Asculum.* Poetae Latini metri causa Graecam formam usurpant, Sil. Ital. l. 8.

Adria et inclemens hirsuti signifer Ascli.

Fuere in Italia duo huius nominis oppida, alterum, *Asculum Picenum*, alterum *Asculum Apuliae* vocabant. Asculum Picenum fuit Picentum caput, auctore Floro lib. 1. c. 19. Colonia Piceni nobilissima dicitur Plinio lib. 3. c. 13. Asculum Picenum Caesari de Bello Civili lib. 1. iacet in colle 20 milliaribus ab ora maris Adriatici. Hoc oppidum evertisse Strabonem Pompeium testatur Florus lib. 3. c. 19. a quo postea instauratum nescio. Forsitan a Romanis illuc missa est colonia, quandoquidem a Plinio libro capiteque citato dicitur colonia nobilissima. Illustrarunt hanc urbem olim *Betutius Barrus*, quem omnium extra urbem eloquentissimum vocavit Arpinas Philosophus in Bruto, et *Ventidius Bassus*, qui altissimum dignitatis gradum adscendit, cum esset ignobilissimus et despicatissimus. Nam cum Pompeius Strabo Pompeii magni pater Asculanos subegisset, ipse captivus una
123 cum matre, eius sinu ante Imperatoris currum vectus est: post
b cum adolevisset, victum sibi aegre quaesivit, eumque sordide invenit curandis mulis. Quare Cicero Epist. 10. ad Fam. eum *mulionem* appellat. Tandem ad summas dignitates evectus est C. Caesari notus, ac de Parthis primus triumphavit, de quo per vias urbis, qui sequuntur versiculi, perscribebantur, auctore Aul. Gell. lib. 15. c. 4.

Concurrite omnes augures, aruspices,
Portentum inusitatum conflatum est recens.
Nam mulos qui fricabat, Consul factus est.

Ad quod alludit Satyricorum princeps (ignoscat mihi Persius) Sat. 7. v. 197.

Si fortuna volet, fies de Rhetore Consul;
Si volet haec eadem, fies de Consule Rhetor.
Ventidius quid enim? quid Tullius? an ne aliud quam
Sidus, et occulti miranda potentia fati.

Eam quoque nobilitavit natalibus suis Nicolaus IIII. Pontifex Maximus, auctoribus Platina et Petrarcha, etsi Blondus Nicolaum III. *Asculanum* vocet; hodie vulgo parum corrupto nomine *Ascoli* vocatur, ac Pontifici Romano obedit, ubi eius *Dominii temporalis*, ut vocant, fuit initium, cuius rei locuples est testis Leander Albertus in suae Italiae regione duodecima. Namque olim *Petrus* nullum habuit temporale dominium. Nunc Pontifices Romani eo dignitatis devenerunt, etsi ab initio Ventidii Bassi fortunam vix excederent, ut Reges et Imperatores Christiani ad eorum pedes devoluti eos adorent, atque eorum calceos osculentur; sed ad Spartam nostram redeamus. Asculum Apuliae, a quibusdam vulgo *Ascoli di Satriano* vocatur, et est in regno Neapolitano gaudens principatus titulo, cuius princeps foemina vidua mea aetate Madriti habitabat. Aecalon vero, quod noster suo loco memorat, Ciceroni Epist. ad Atticum lib. 16. Epist. 11. dicitur *Aeculanum.* Hodie vocatur *Fricento*, de quo videsis Cluv. Ital. Antiq. lib. 4. c. 8.

Ἄσκρη, πόλις Βοιωτίας.] Ascre, urbs Boeotiae, a qua Hesiodus *Ascraeus* dictus est, non quod fuerit eius patria, sed quod ibi educatus fuerit, auctore Strabone lib. 9. et lib. 13. Eius enim pater ex Cuma Aeolicarum urbium maxima illuc veniens illic habitavit, quare a Suida dicitur *Cumaeus*: tamen usus obtinuit, ut *Ascraeus* dicatur. Unde *Ascraeum carmen* sumitur pro *Hesiodicum*, teste Servio ad illud Maronis Georg. lib. 2.

Ascraeumque cano Romana per oppida carmen.

Fuit Ascra sita in Thespiensium regione ad dextram Heliconis, loco sublimi et aspero, distans a Thespiis 40 stadiis. Ipse Hesiodus vicum vocat et eam proscindit Oper. et Dier. v. 637.

Νάσσατο δ' ἄγχ' Ἑλικῶνος ὀϊζυρῇ ἐνὶ κώμῃ
Ἄσκρῃ χεῖμα κακῇ, θέρει ἀργαλέῃ, οὐδέποτε ἐσθλῇ.
Habitavit autem prope Heliconem misero in vico
Ascra, hyeme malo, aestate molesto, nunquam bono.

Hesiodus contumeliose, ut vides, eam traducit, quia multatus ab ea fuit, ut rerum monumentis tradidit Vell. Patercul. Hist. suae lib. 1. Aetate Pausaniae nihil huius oppidi, nisi unica turris exstabat, ut ipse refert lib. 9. apud quem plura de hoc vico, invenies.

— *Ἰωνικῶς σχηματισθεῖσα* etc.] Inquit Ascren Boeotiae urbem Ionica forma proferri, scilicet verso *α* in *η*, ac si *Ἄσκρη*

124 in α desineret, cuius rei affert exempla. Iones enim solent utple-
a rumque mutare α finale in η, sed usus obtinuit ut Ἄσκρη diceretur, atque in hac terminatione usurpat Pausan. lib. 9. et alii. Si bene memini, Herodotus nomina quae desinunt in α pur. per η scribit, reliqua, ut θάλασσα, relinquit, quin in η mutet.

Ἄσος, πολίχνιον Κρήτης.] Asus per unum tantum sigma, urbecula Cretae, memoratur Plin. Nat. Hist. lib. 4. c. 12. cui Asum neut. gen. dicitur, fortassis per simplex sigma scribitur, ut differat ab Assus urbe Lyciae, de qua suo loco.

Ἀσπαλάθεια, πόλις Ταφίων.] Memorat Aspalathiam Taphiorum urbem, cuius nemo, quod sciam, fecit mentionem, ipse in Τάφος Taphiorum meminit, sed cuius urbis seu regionis fuerint incolae, silentio praeterit, Antigonus in Mirabilibus celebrat Taphium, Locrorum Ozolorum nomen, in quo *Nessum* Centaurum sepultum fuisse narrat.

— Νίκανδρος ἑτεροιουμένων πρώτῃ.] Est titulus libri Nicandri, ut Θεολογουμένων, Τραγῳδουμένων, Γαιογραφουμένων, Μυθολογουμένων, Παραλειπομένων, et alia huius farinae.

— Ἀσπαλάτεια βοήροτος.] Existimavi legendum Ἀσπαλάθεια βοήνομος. i. e. *boves pascens*.

Ἄσπενδος, πόλις Παμφυλίας, Ἀσπένδου κτίσμα.] Celebrat Topographus Aspendum Pamphyliae urbem, quam ab Aspendo conditam fuisse inquit. Numquam enim Graecis desunt huiusmodi conditores. Sita erat πρὸς ἐκβολὰς fluvii Eurymedontis, ad quam adverso amne navigabatur, cuius rei locuples est testis Scylax in Pamphylia. Μετὰ δὲ Λυκίαν ἐστὶ Παμφυλία ἔθνος, καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ αἵδε, Ἄσπενδος πόλις, εἰς ταύτην ὁ ἀνάπλους γί-
124 νεται κατὰ ποταμὸν, ὁ δὲ ποταμός ἐστιν Εὐρυμέδων. id est: *Post*
b *Lyciam autem est Pamphylia gens* [*regio*] *et urbes in ea sunt hae, Aspendus urbs in quam renavigatio fit secundum fluvium. Fluvius autem est Eurymedon.* Sitam fuisse in edito loco et ab Argivis conditam narrat Mela, cuius sunt verba ex lib. 1. c. 14. *In Pamphylia est Melas, navigabilis fluvius: oppidum Sida, et alter fluvius Eurymedon. Magna apud eum Cimonis Atheniensium ducis adversus Phoenicas et Persas navalis pugna atque victoria fuit, mare, quo pugnatum est, ex edito admodum colle prospectat Auspendos: qam Argivi condiderant, possedere finitimi.*

Ἀσπὶς, πόλις Λιβύης.] Aspis, Epitomatori nostro urbs Libyae, Ptolemaeo lib. 4. c. 3. inter Africae oppida numeratur; nomen sonat Latine *scutum*, seu *clypeum*, unde Sil. Italic. lib. 3. canit:

In clypei speciem curvatis turribus Aspis.

Eam quoque celebrat Strabo lib. 6. quam *Clypeam* quoque vocari inquit. fortasse alludit ad significationem nominis, quam lib. 17. inquit Agathoolem Siciliae tyrannum condidisse, quo tempore adversus Carthaginenses classem duxit, etsi Ptolemaeus libro capiteque citato diversas facit urbes *Clypeam* et *Aspidem*.

— Ἔστι καὶ ἀκρωτήριον Αἰθιοπίας etc.] Aspis non solum fuit urbs Africae, ut nota praecedènti annotavimus, sed etiam promontorium Aethiopiae, quae iuxta Aegyptum, quod memoratur Ptolemaeo lib. 4. c. 7.

— Πρὸς μὲν τινων Ἀρκόνησος, πρὸς δὲ τινων Ἀσπίς.] Arconesus insula Lebedum et Teon, quae aliis *Arconesus*, ab aliis *Aspis* vocatur, id ex Strabonis lib. 14. habet. Haec erat prope Ioniam diversa ab alia Cariae, de qua vide, quae in Ἀρκόνησος.

— Ψύρων ἐγγύς.] Lege Ψυρίων. Psyrii enim vocabantur, 125
qui insulam Psyram incolebant, ut videre est ex nostro auctore in Ψύρα.

— Ὡς Πανύασις ἐν Ἡρακλείας ἑνδεκάτῃ.] Heraclea est ἐπιγραφὴ poematis Panyasis, qui de Herculis laboribus scripsit, de quo vide commentariolum nostrum, ad huius operis calcem, auctorum, quos ad testimonium vocat Steph.

Ἀσπληδών, πόλις Φωκίδος· Παυσανίας ἐννάτῳ.] Epitomator noster existimavit, duas huius nominis fuisse urbes; alteram Phocidis, alteram Boeotiae, sed non fuit nisi una eademque urbs, quam alii Phocidi, alii Boeotiae adscribunt. Phocis enim Boeotiae adiacebat, auctore Strabone lib. 6. Fefellit Epitomatorem nostrum opinio, cum ex Pausaniae lib. 9. inquit, fuisse Aspledonem Phocidis urbem. Pausanias enim libro citato eam inter Boeotiae urbes memorat. Eius sunt verba: Ἀσπληδόνα δὲ ἐκλιπεῖν τοὺς οἰκήτορας φασιν, ὕδατος σπανίζοντας. Γενέσθαι δὲ τὸ ὄνομα ἀπὸ Ἀσπληδόνος τῇ πόλει. Τοῦτον δὲ εἶναι Νύμφης τε Μιδείας καὶ Ποσειδῶνος. id est: *Aspledonem vero reliquisse habitatores aiunt ob aquarum penuriam. Nomen vero urbi factum fuisse ab Aspledone. Hunc autem esse [filium] Mideae Nymphae et Neptuni.* Liber Pausaniae 9. alio nomine Boeotica, lib. 10. Phocica inscribitur, in hoc agit de urbibus, quae ad Phocidem, in illo de eis, quae ad Boeotiam.

— Ἀπὸ Ἀσπληδόνος, υἱοῦ Νύμφης Μιδείας etc.] Sunt verba desumpta ex Pausaniae Boeoticis, quae nota praecedenti attulimus.

— Φασὶ τοὺς Αἰολεῖς πρότερον Βοιωτοὺς καλεῖσθαι, τοὺς δὲ Ὀρχομενὸν etc.] In his verbis aliqua verba videntur deficere. non

audeo supplere. Nolo enim tibi tollere risum, ea suppleais, ut volueris.

— *Γράφεται καὶ χωρὶς τοῦ α, ἀλλ' οὐ παρ' Ὁμήρῳ.*] Annotat Aspledonem urbem scribi etiam sine α; sed non apud Ho-
125 merum; id habet noster ex Strabonis lib. 9. cuius sunt verba:
b *Τὴν δ' Ἀσπληδόνα χωρὶς τῆς πρώτης συλλαβῆς ἐκάλουν τινές. εἶτ' Εὐδείελος μετωνομάσθη, καὶ αὐτὴ καὶ ἡ χώρα.* id est: *Aspledonem sine prima syllaba vocabant aliqui; deinde, et ipsa et eius regio* Eudeielos *est appellata, fortassis quod proprietatem quandam peculiarem incolis afferret ex climate ad occasum vergente.* Memoratur Homero inter Boeotiae urbes Il. 2. v. 511.

Ἀσπουργιανοί, ἔθνος τῶν περὶ τὴν Μαιῶτιν λίμνην.] Aspurgiani, populi circa Maeotin paludem, ex Strabonis lib. 11. apud quem libro citato legitur *Ἀσπουγγιτανοί*, sed perperam; nam lib. 12. *Ἀσπουργιανοὶ* dicuntur.

— *Τούτων δ' εἰσὶ καὶ Ἀσπουργιανοὶ μεταξὺ Φαναγορείας.*] Sunt trunca verba ex Strabonis lib. 11. apud quem sic leguntur: *Τούτων δ' εἰσὶ καὶ οἱ Ἀσπουγγιτανοὶ μεταξὺ Φαναγορείας οἰκοῦντες καὶ Γοργιππίας, ἐν πεντακοσίοις σταδίοις* etc. id est: *De his vero sunt* Aspungitani (*lege* Aspurgiani) *inter Phanagoriam, et Gorgippiam habitantes ad* I ɔ *stadia, quibus cum insidiaretur sub amicitiae praetextu rex Polemon, re comperta, bellum eis inferens in potestatem eorum vivus venit et interiit.* Inter populos, qui ad Maeotin paludem habitabant, eos memorat Strabo libro citato. Ii vero fuere Sindi, Dandarii, Toreatae, Agri, Arrhichi, Tarpetes, Obidiaceni, Sittaceni, Dosci et alii.

Ἄσσα, πόλις πρὸς τῷ Ἄθῳ etc.] Assa, urbs ad Athon montem ex Herodoti lib. 7. cuius ex libro citato sunt, quae sequuntur, verba: *Ὁ μὲν οὖν ναυτικὸς στρατὸς ὡς ἀπείθη ὑπὸ Ξέρξεω καὶ διέπλωσε τὴν διώρυχα τὴν ἐν τῷ Ἄθῳ γενομένην, διέχουσαν δὲ ἐς κόλπον ἐν τῷ Ἄσσα τε πόλις, καὶ Πίδωρος καὶ Σίγγος καὶ Σάργη οἴκηνται* etc. id est: *Nauticus vero exercitus ubi a Xerxe discessit, fossam enavigavit in Atho factam ac perductam ad sinum, in qua* Assa *urbs, et Pidorus et Singus et Sarge habitantur.*

126 *Ἀσσακηνοί, ἔθνος Ἰνδικὸν* etc.] Assaceni, populi In-
a dici ex Arrhiani de Expeditione Alexand. lib. 4. cuius sunt verba: *Ἐντεῦθεν περὶ τὴν τῶν Ἀσσακηνῶν χώραν ἦγεν.* id est, *Exinde circa Assacenorum regionem duxit exercitum.*

— *Ἦει ἐπὶ τοὺς Ἀσσακηνούς.*] Sunt verba Arrhiani de expeditione Alex. mutila et corrupta, quae nota praecedenti adduximus integra, ut apud eum habentur.

Ἀσσησός, πόλις Μιλησίας γῆς.] Assesus, urbs Milesiae terrae, *id est*, Mileti. Noster vocat *Milesiam terram*, quam Herodotus lib. 1. c. 18. *Μιλησίην* absolute, et eiusdem libri c. 19. *χώραν Μιλησίην*, id est *regionem Milesiam*, utrumque est periphrasis Mileti. Fuit igitur Assesus urbs Mileti celebris templo Minervae, quod Alyates Lydorum rex combussit et Pythiae Delphicae iussu reparavit, auctore Harodoto lib. 1. c. 19.

— *Καὶ Ἀσσησία Ἀθηνᾶ, παρ' Ἡροδότῳ.*] Assesia Minerva celebratur Epitomatori nostro ex Herodoto, nomen adepta ab Asseso urbe Milesiae regionis, *id est* Mileti, cuius meminit Herodotus libro capiteque supra citato.

Ἄσσος, πόλις Λυκίας etc.] Assus Lyciae urbs erat sita in edito, et praerupto loco, adeo ut parum tutus ad eam accessus daretur. Unde iocus Nicostrati Musici, quem narrat noster desumptus ex Homericae Il. lib. 6. v. 143. qui Latine amittit leporem. Nam consistit in Graecis nominibus *ἄσσον*, id est *propius*, quod lepide Nicostratus, seu Stratonicus citharoedus deflectebat ad urbem Asson, et *θᾶσσον*, quod significat *citius*, ac si diceres, qui *Ἀσσὸν* accedit, *θᾶσσον* perit. Urbis situm describit Strabo lib. 13. hisce verbis: *Ἔστι δὲ ἡ Ἄσσος ἐρυμνὴ, καὶ εὐτειχὴς ἀπὸ θαλάσσης καὶ τοῦ λιμένος, ὀρθίαν, καὶ μακρὰν ἀνάβασιν ἔχουσα· ὥστ' ἐπ' αὐτῆς οἰκείως εἰρῆσθαι δοκεῖ τὸ τοῦ Στρατονίκου τοῦ κιθαριστοῦ* etc. id est: *Est vero Assus natura et arte munita, a mari et portu rectam et longam habens adscensionem, ut convenire ei videatur illud Stratonici citharoedi:*

Asson eas, ut ocyus ad exitii fines pervenias.

Portus magno aggere constructus est. Hinc natus fuit Cleanthes *Stoicus philosophus, qui* Zenoni *Citiensi in schola successit, et eam* Chrysippo *Solensi reliquit. Ibidem etiam* Aristoteles *commoratus est ob adfinitatem cum* Hermea *tyranno. Fuit is* Hermeas 126
Eunuchus, cuiusdam mensarii famulus: cumque venisset Athenas, b
Platonem *audivit et* Aristotelem. *Reversus inde, tyrannidem in Atarnenses et Assios machinanti domino socium se praebuit: post et successit, accivitque* Aristotelem *et* Xenocratem, *eorumque curam habuit: Aristoteli etiam filiam sobrini nuptum dedit. At* Memnon *Rhodius, Persarum eo tempore administer, atque dux, simulata amicitia Hermeam ad se vocavit, sub nomine hospitii et simulatorum negociorum, comprehensumque ad regem misit: ibi* Hermeas *suspendio adfectus periit: Philosophi evaserunt, fugientes e locis, quae Persae obtinebant. Myrsilus Assum a Methymneis conditam ait. Hellanicus Aeolicam facit.*

— *Πρὸς ὃν Νικόστρατος κιθαριστὴς ἔλεγε παίζων.*] Hoc apophthegma tribuit Strabo lib. 13. Stratonico citharistae, non

Nicostrato, ut noster, uterque fuit citharistes, et utriusque minit Aeli. de Varia Historia, Nicostrati lib. 4. c. 2. Stratc lib. 14. c. 14.

— Ἄσσον ἴθ' ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ' ἵκηαι.] versiculus Homericus supra citatus, in quo ludebat Nicostra seu Stratonicus citharoedus adversus urbem Asson. Sic vero bet verti (nam Homerus non memorat urbem Asson, sed pa nomasia τοῦ ἄσσον facit leporem)

Propius accede, ut ocyus ad exitii terminos pervenias.

— Δευτέρα, πόλις Αἰολίδος etc.] Secundo loco mem Assum Aeolidis urbem, ex qua Persarum regibus afferebatur ticum, ut ex Syria vinum et ex fluvio Eulaeo aqua, auc Strabone lib. 15.

— Ἀλέξανδρος δ' ὁ Κορνήλιος etc.] Ex Alexandro Corn celebrat tertio loco Assum Mysiae urbem, ubi sarcophagus, est, *carnivorus lapis* fissili vena scindebatur, in quo condita functorum corpora intra quadragesimum diem absumebantur refert Plinius lib. 36. c. 17. urbem hanc Mysiae Strabo lib. Troadi assignat, ac urbem memorabilem fuisse inquit; c etiam fit mentio Act. Apost. c. 20. v. 13.

— Ἔστι καὶ λειμὼν ἐν Κελβιανῷ etc.] Assus etiam fuit tum iuxta Caystrum Lydiae fluvium, de quo vide, quae in ' annotavimus.

127 — Ἐκ δὲ τῆς Ἄσσου, Κλεάνθης ἦν ὁ στωϊκός.] Ex
a Asso fuisse Cleanthem Philosophum Stoicum, successorem s lae Zenonis, quam Chrysippo tradidit, inquit. Sed ex qua A cum ipse quatuor memoret, silentio praeterit; haec transscr noster ex Strabonis lib. 13. cuius verba attulimus p. 126. ex bus elucet Cleanthem fuisse ex Lyciae civitate Asso, unde *sius* vocatur a Laertio in eius vita.

Ἀσσυρία, χώρα περὶ Βαβυλῶνας etc.] Assyria r Hebraice dicitur אשור *Assur*, unde parum deflexo nomin Graecis et Latinis dicitur Assyria, Iosephus Antiquit. Iuc lib. 1. c. 7. inquit: Ἀσσούρας δὲ, Νίνον οἰκίζει πόλιν, καὶ ὑπηκόους, Ἀσσυρίους ἐπωνόμασεν, οἳ μάλιστα εὐδαιμόνη id est: *Assuras vero, urbem condit Ninum, et subditos Ass denominavit, qui maxime felices fuere.* Qui Iosepho Assu Hebraice dicitur אשור *Assur*, qui aedificavit Niniven urb quam Ninum vocat Iosephus. utrumque elucet ex Gen. c. v. 11. מן־הארץ ההוא יצא אשור ויבן את נינוה etc. id est: *E t hac egressus est Assur et aedificavit Niniveh et Rechoboth civ tem et Chalach.* Assur et virum et regionem, cui nomen d vocant Hebraeorum παῖδες. Aturia appellatur ab Strabone lib.

τὸ ש, s, Hebraeorum, Chaldaei in ת, t, mutabant, unde, qui Hebraeis שור *sor*, id est *bos*, Chaldaeis תור *thor*, a quo fecere Graeci *ταῦρος*, et ab his Latini *taurus*. Syria vero comprehendebat Assyriam, Plin. lib. 5. c. 12. ait Assyriam esse Syriae partem, quae postea vocata fuit *Adiabene*, cuius descriptionem habes apud Ptol. lib. 6. c. 1. de qua vide, quae in *Σύροι* annotamus.

— *Εἰσὶ καὶ ἕτεροι παρὰ τοὺς Σύρους.*] Sunt et alii iuxta Syros. Particula *καὶ* corrumpit mentem Stephani, et Geographiae veritatem. Itaque pro *καὶ* legendum *δὲ*, ac tunc sic sunt illa verba vertenda: *Sunt vero alii* [*diversi*] *a Syris*. Nam Assyrii diversi fuere a Syris, sed non fuere duae gentes, seu populi, qui Assyrii appellarentur, hi Hebraice אשורים *Assyrim*, illi ארמים *Aramim*.

— *Ξενοφῶν οὕτω διαστέλλει ἐν πρώτῃ Ἑλληνικῶν.*] Inquit
Xenophontem Hellenicorum lib. 1. distinguere Assyrios a Syris.
Ego perlegi totum librum, nihil tale reperitur. In hoc enim libro
non loquitur de Assyriis, sed de Syris, cuius appono verba:
*Μετὰ δὲ ταῦτα Κῦρος ἐξελαύνει σταθμοὺς τέσσαρες, παρασάγγας
εἴκοσιν, ἐπὶ τὸν Χάλον ποταμὸν, ὄντα τὸ εὖρος πλέθρου πλήρη
δ' ἰχθύων μεγάλων καὶ πραέων, οὓς οἱ Σύροι θεοὺς ἐνόμιζον, καὶ
ἀδικεῖν οὐκ εἴων οὐδὲ τὰς περιστεράς.* id est: *Post haec Cyrus ca-* 127
stris quartis, parasangas XX *ad Chalum fluvium, cuius erat* b
*unius plethri latitudo, progreditur. Erat is magnis mansuetisque
piscibus refertus, quos Syri pro Diis habebant, nec laedi eos patiebantur, sicuti ne columbas quidem.* Forsitan Auctor noster respiciebat ad eiusdem Xenophontis locum ex eius de Cyri institutione lib. 1. ubi haec leguntur verba; *Κατεστρέψατο δὲ Σύρους, Ἀσσυρίους, Ἄραβας, Καππαδόκας, Φρύγας ἀμφοτέρους, Λυδοὺς, Κᾶρας, Φοίνικας, Βαβυλωνίους* etc. id est: *Subegit vero* [Cyrus] *Syros, Assyrios, Arabes, Cappadoces, Phryges utrosque, Lydos, Cares, Phoenices, Babylonios* etc.

Ἀσσώριον, πόλις Σικελίας etc.] Assorium, urbs Siciliae, quam Assorum *τρισυλλάβως* vocavit Apollodorus Chron. lib. 4. Oppidani et Graecis et Latinis dicuntur *Assorini*, quos inter alios celebrat Diodorus Siculus Bibliothecae Historicae lib. 14. *Οἱ δὲ Σικελοὶ πάλαι μὲν μισοῦντες τὸν Διονύσιον* etc. id est: *Siculi vero iam pridem exosi Dionysium, tunc cum occasionem rebellionis haberent ad Carthaginenses deficiunt, praeter Assorinos, omnes.* Iuxta hanc urbem praeterfluebat Chrysas fluvius, qui apud Assorinos Deus habebatur, et religione maxima colebatur, ut testatur Arpinas Philosophus Orat. 9. in Verrem; nec mirandum Assorinos habuisse fluvium pro Deo. Ethnici enim id omne,

a quo aliquod beneficium accipiebant, *Deum* vocabant, et venerabantur. Suscepit vita hominum [inquit Cicero de Natura Deorum] consuetudoque communis, ut beneficiis excellentes viros in coelum tolleret. Perseus quoque Zenonis auditor apud eumdem Ciceronem de Nat. Deor. lib. 1. eos dicit esse habitos Deos, a quibus magna utilitas ad vitae cultum esset inventa, ipsasque res utiles et salutares Deorum esse vocabulis nuncupatas; sed Aegyptii eo insaniae devenerunt, ut animantia bruta etiam, a quibus genus humanum nullam accipiebat utilitatem, in Deorum numerum retulerint. Quare Assorini, si magnam a fluvio Chrysa accipiebant utilitatem, ac eum pro Deo coluerunt, iuxta *Persei Zenonis* discipuli sententiam excusandi sunt. non absimili ratione quidam apud Philippum de Comines lib. 7. c. 7. quoscunque benefactores vocat *Sanctos*,

Ἄσταχος, πόλις Βιθυνίας etc.] Astacus, urbs Bithyniae ex Arrhiani Bithynicis, quae non exstant. in Arrhiani locum subrogemus Strabonem, qui de Astaco urbe sic loquitur lib. 12. *Ἦν δ᾽ ἐν αὐτῷ τῷ κόλπῳ καὶ Ἀστακὸς Μεγαρέων κτίσμα, καὶ*
128 *Ἀθηναίων, καὶ μετὰ ταῦτα Δαιδαλσοῦ, ἀφ᾽ ἧς καὶ ὁ κόλπος ὠνο-*
a *μάσθη· κατεσκάφη δ᾽ ὑπὸ Λυσιμάχου· τοὺς δ᾽ οἰκήτορας μετήγαγεν εἰς Νικομήδειαν ὁ κτίσας αὐτήν.* id est: *Erat vero in eo sinu etiam Astacus, a Megarensibus et Atheniensibus condita, ac postea a Daedalso, a qua et sinus* [Astacenus] *vocatus fuit, funditus eversa est a Lysimacho: oppidanos autem in urbem Nicomediam traduxit, qui condidit* [*instauravit*] *eam.* Astacenus sinus ab aliis *Olbianus* dicitur, Eusebius Caesariensis non est audiendus, cum Chronic. Can. inquit: *Νικομήδης Βιθυνῶν βασιλεὺς Ἄστακον ἐπικτίσας Νικομήδειαν ὠνόμασε.* id est: *Nicomedes Bithynorum rex cum Astacum instaurasset*, Nicomediam *vocavit.* At Constantin. Porphyrogen. qui multo post Strabonem claruit, utramque novit urbem. Thematum libro 1. Themat. 5. *Ἔχει δὲ πόλεις ἐπισήμους τοσαύτας. Πρώτην μὲν Νικομήδειαν τὴν μητρόπολιν. Δευτέραν δὲ, Ἑλενούπολιν. Τρίτην, Πραίνετον. Τετάρτην, Ἄστακον. Πέμπτην, Παρθενούπολιν.* id est: *Habet vero urbes celebres hasce. Primam quidem* Nicomediam *metropolin. Secundam*, Helenopolin. *Tertiam*, Praenetum. *Quartam*, Astacum. *Quintam*, Parthenopolin. Trebell. Pollio in Galienis auctor est Astacum, postea *Nicomediam* dictam, ab Scythis incensam et graviter vastatam fuisse. Urbes ex aliarum ruinis solent crescere. Itaque nullus dubito Nicomediam ex Astaci ruinis crevisse. Idem commercii causa solet accidere: unde in tantam magnitudinem excrevit AMSTELODAMUM. Nisi per commercium adhibita magna cura, ut inter omnes cives cuiuscunque

conditionis observetur isonomia sine respectu personarum et religionis. Quid enim Iustitiae διανεμητικῇ commune cum religione? Eius Consules semper in ore habent illud Maronis, Aen. lib. 10. v. 108.

Tros Rutulusve fuat, nullo discrimine habebo.

Apud illos enim:

—— *Rex Iupiter omnibus idem.*

Inter patricios vero est quaedam isonomia nunquam satis laudata. Nunc subit in mentem mirari eos, qui Catholica Christianitate et *fidei Areopago* gloriantur, desinant gloriari. Summum enim religionis Christianae est imitari Christum, qui fidem vi, armis, et igne persuaderi prohibuit, ac nihil magis, quam charitatem commendavit: utrumque nullibi terrarum sic viget ut in Hollandia, ubi nec in fide, nec ulla in re nemini fit vis. AMSTELODAMI solum (omitto reliquas Foederati Belgii urbes) per singulos annos in pauperes et orphanos erogantur plus quam IↃCCC millia ducatorum, ac omnes orphani, tam mares quam foeminae, docentur artes, quae ipsos possunt alere pro cuiusque studio, nec ex orphanotrophiis exeunt, quin eas norint. Fortasse culpabit non nemo Anglorum leges contra Catholicos, quae prae illis illius *Areopagi* sunt ludus et iocus. In illo enim est perversa et praepostera iudiciorum forma, quae contra naturalem aequitatem, et omnem legitimum ordinem in iurisdictione illa observatur. His adde tenebrosos et horribiles carceres, quibus si comparaveris Dionysii Siculi Latomias, Thessalica Tempe credes fuisse, in queis infelices rei inclusi tanquam ferae (sunt qui per decennium et adhuc amplius) detinentur; nec non tormentorum immanitatem, quibus plerunque contra veritatem quidquid iudicibus libet, ab illis miseris et saepe innocentibus, ut se cruciatibus eximant, per vim extorquetur. Qui autem testimonium adversus alios dicunt, sunt rei cum torquentur, ancillae expulsae e domibus, scorta, servitia, tenebriones, et alii hoc genus homines, reipublicae faex. Testium autem nomina non eduntur, quare sub hoc velo inimicitiae saepe ad eos deferuntur. Hoc enim modo quisque iniurias acceptas facillime ulciscitur: quo fit, ut non tam pietatis tuendae causa *Areopagus* ille inventus esse videatur, cui alia via satis ex antiqua Ecclesiae disciplina prospectum erat, quam ut eversis ista ratione omnium fortunis, honori etiam et vitae, quibus inter mortales nihil est pretiosius, periculum crearetur. Reorum bona fisco cedunt regio, sed ex tot myriadibus argenti, et auri facti et infecti per tot annos miserae illi genti ademptis parum aut nihil fisci regii rationibus illatum est, omnia pene inter iudices reliquosque illius τοῦ δικα-

στηρίου ministros sub salarii et expensae nomine dividuntur in
128 regis regnique vectigalium damnum. At miseri illi horribilem il
b lam carcerum tormentorumque harmoniam Polyphemi Musicae
quam simillimam fugientes, patria relicta in alias regiones, ubi
commercium viget, se conferunt, recolentes illud Hispani Cygni

Cera y cañamo unio (que no deviera)
cien cañas, cuyo barbaro ruido
de mas ecos, que unio cañamo, y cera
alboguez, duramente es repetido.
La selva se confunde, el mar se altera,
rompe Triton su caroco! torcido,
sordo huye el baxel a vela y remo
tal la Musica es de Polyfemo.

Itaque *Arabes* illi, qui pessime consilio, praepostero quodam religionis zelo, et pia crudelitate centum et sexaginta incolarum myriades, ab Abrahamo ex Sara et eius ancilla originem trahentes, expulerunt ex *Arabia* illa felici, ideo nunc deserta dicant cum C. Tacito in vita Agricolae: *Dedimus profecto grande patientiae documentum, et sicut vetus aetas vidit, quid ultimum in libertate esset, ita nos quid in servitute, adempto per Inquisitiones et loquendi audiendique commercio. Memoriam quoque ipsam cum voce perdidissemus, si tam in nostra potestate esset oblivisci, quam tacere.* Huc respexisse videtur Ioan. Mariana ingeniose eruditus, cum de eodem *Areopago* loquens Hist. Hispaniae lib. 24. c. 17. in haec verba prorumpit: *Quod usu salutare extitit, grave initio provincialibus visum est. Illa maxime: parentum scelera filiorum poenis lui. Occulto accusatore reos fieri: neque cum indice compositos damnari, contra quam olim factum erat, peccata in religionem vindicari morte. Illud gravissimum adimi per Inquisitiones loquendi libere, audiendique commercium, dispersis per urbes et oppida et agros observatoribus, quod extremum in servitute credebant.* Sed non bene convenit illud Marianae, *quod usu salutare extitit*, cum reliquis. Quis enim nisi infrunitus credat usu salutare unquam extitisse parentum scelera filiorum poenis lui: occulto accusatore reos fieri: neque cum indice compositos damnari, peccata in religonem vindicari morte, in tormentis necari, bonis publicatis, aeternis tenebris vinculisque damnari, post diuturnum carcerem igne comburi et aliquando vivos, leviori de causa bonorum parte amissa pro arbitrio iudicis, ac in eius utilitatem et expensam cessura, et reo et toti familiae seu parentelae (ut Lampridi verbo utar) ignominia perpetua inusta, adimi loquendi audiendique commercium, ac etiam facultatem querendi, quod ne daemon quidem Iobo ademit. Et

enim linguam intactam reliquit, ut questibus saltem calamitatem suam solaretur: quod si miseri illi loquentes audiantur, flagris caeduntur, ac ideo pulsantes parietes alter alterum solantur et intelligunt. Saepe necessitas fecit artem. Quemadmodum enim hominum industria inventum est alphabetum, quo muti videntes litterarum figuras per digitos formatas loquerentur, et intelligerent (quod ego saepe vidi) sic etiam inventum est alphabetum, quo se non videntes sine vocibus intelligerent pulsantes parietes, ac numerantes pulsus ad alphabeti litterarum numerum, quas combinantes formant syllabas. Non inficete id depingitur hoc Epigrammate Hispano:

Caracteres confusos, cifra obscura
libro sin hojas, que imprimio el desseo
donde con el oydo attento leo
de una invisible estampa la figura
Hieroglyphico mudo sin pintura
emblema, que la entiendo y no la veo,
arte que el tiempo guarda por tropheo
dela necessidad, que todo apura.
Vozes articuladas en el viento
lengua de golpes, *conque la memoria*
explica lo que quiere el pensamiento
Bien merece de fama immortal gloria
quien de pluma, pinzel, y lengua essento
dio vida a la razon, alma a la historia.

Attamen horum infelicium cura Areopagitas quietos solicitat. Etenim ab eorum uno per statutum anni tempus miseri illi interrogantur, utrum aliqua re egeant, necne, adhibita magna cura, ne habeant ullum cultrum, nec forfices, nec funem, quo se seu 129
strangulare, seu occidere possint. Experientia enim docuit ali- a
quammultos eorum sibi mortem conscivisse diuturni carceris taedio. Sed ad illud Marianae dicam quod res est, in huiusmodi rebus testis αὐτόπτης. si Mariana illud non adiecisset, omnia eius verba delerentur, et ipse diuturno carcere libertatis suae poenas daret. In illa enim regione, nec dicere libere, quae velis, nec scribere, quae sentias, licet. Haud credent posteri iniquum illum iudicandi modum iniquiorem adhuc in Lusitania. Pudet profecto hoc prodere de gente, literis, legum εὐταξίᾳ et armis inclyta. Hic sisto gradum, non decet filium in matris laudibus ulterius progredi. Illud enim eius laudes obscurat tanquam Athos Lemniae bovis latera. Apud hanc gentem non sufficit reis omnium miserrimis peccata sua confiteri, veniam et reconciliationem cum Ecclesia humiliter petere, tenentur divinare testes (quis talia cre-

det?) quorum nomina non eduntur, quod ni fecerint, fl dantur tanquam confessione diminuti. Illi quoque, qui te convincuntur, quantumvis negent obiecta, asserentes se ess Christianos, tanquam convicti comburuntur. Ac quod ma raberis, impostor quidam fuit, sed non Lusitanus, *Saaved* mine, qui hunc fidei *Areopagum* rege Ioanne huius nomi Summi Pontificis falso diplomate in Lusitaniam invexit. ista antehac inaudita Phalaritate nullus eorum, qui Mo Machomedis castra sequuntur, Christi vexillum secutus horum plurimi ad illorum castra illam immanitatem fugientes iere. Honor et dignitates, non vis et arma persuadent hon religionem, quam profitentur non esse veram. Ventus, et hemens, homini pallium adimere non potest, quod sol faci piscitur. Quid aliud putas vento significari, nisi vim? qui sole, nisi nobilitatem? quae tanquam comes sequitur hono dignitates. Soli Romani politiam calluere. Hi ex hostibus faciebant. Hispani vano timore, expulsis Mauris, ex civit nemora, ex civibus, hostes fecere, qui Africam antiqua triam repetentes, barbaros illos artium expertes accessu s tentiores artes docuerunt, unde in posterum maiori vi et ritate piraticam fecerunt in Hispanorum ac totius reipublica stianae damnum et ignominiam. Exeamus iam ex hoc *Ar* ad Athenas nostras Deo Opt. Max. gratias agentes, quod s indemnes egressi sumus. Raro enim illinc datur exitus, nisi sis bonis cum vita, aut saltem parte bonorum una cum dine et honore.

— Ἔστι καὶ Ἀκαρνανίας πόλις.] Memorat nunc A Acarnaniae urbem, de qua sic Strabo libro decimo: Εἶτ Κριθωτὴ καὶ Ἐχινάδες καὶ πόλις Ἀστακὸς, ὁμωνύμως τ Νικομήδειαν etc. i. e. *Deinde promontorium Crithote, et E des, et urbs Astacus cognominis ei, quae apud Nicomedia* Apud Strabonem notatur cum accentu in ultima, forsitan ror typographo adscribendus.

Ἀσταπαῖοι, Λιβύης ἔθνος, Ἀππιανὸς ἔκτῳ.] Astapa puli Libyae ex Appiani lib. 6. apud quem Astapaei sunt Hispaniae Carthaginensibus subditi; non Libyae, ut inquit qui valde oscitanter videtur legisse Appianum. Sic enim i quitur libro citato: Ἀστάπα δ' ἦν πόλις Καρχηδονίοις αἰ μεῖνασα ὁμαλῶς etc. hoc est: *Erat autem Astapa urbs, quo per uno ore stabat pro Carthaginensibus. Huius incolae a tio obsessi, ac praevidentes, se, si expugnarentur a Roma servitutem redigendos esse, pretiosissima rerum suarum in congerunt, et ligna construunt. Super eum cumulum libero*

iugesque statuunt. Deinde quinquaginta ex se fortissimis viris iureiurando adactis praecipiunt, quum in eo rem esse viderent, ut urbs caperetur, mulieres liberosque ut ferro necarent, moxque succenso igni se 129
ipsos iugularent. Inde Deos contestati adversus Martium ingenti cum b
tumultu erumpunt: qui certe nihil minus tunc ab hostibus timebat, quam ut egredi moenibus auderent, quare levis armatura equitesque facile pulsi: sed ubi armata legio advenit, fortissime quidem Astapaei in rerum omnium desperatione dimicabant, sed quibus virtute non erant inferiores, multitudine ab iis vincebantur. Omnibus pugnando caesis, quinquaginta illi in urbe foeminas et pueros trucidabant: demum succenso rogo, sese eodem iniecerunt, nullo victoriae fructu victoribus relicto, Martius Astapaeorum virtutem admiratus in tecta non saeviit. Iniuriam facerem Livio et Hispaniae, si illius verba in huius fidelitatis gloriam cessura meis observationibus non insererem. Sic ille loquitur lib. 28. c. 22. de Astapa Hispaniae urbe, cuius oppidani Epitomatori nostro et Appiano dicuntur Astapaei: *Astapa urbs erat, Carthaginiensium semper partis: neque id tam dignum ira erat, quam quod, extra necessitates belli, praecipuum in Roman. gerebant odium. Nec urbem aut situ, aut munimento tutam habebant, quae ferociores iis animos faceret, sed ingenia incolarum latrocinio laeta, ut excursiones in finitimum agrum sociorum populi Romani facerent, impulerant, et vagos milites Romanos, lixasque aut mercatores exciperent, magnum etiam comitatum, quia paucis parum tutum fuerat, transgredientem fines positis insidiis circumventum iniquo loco interfecerant. Ad hanc urbem oppugnandam, cum admotus exercitus esset, oppidani conscientia scelerum, quia nec deditio tuta ad tam infestos videbatur: nec spes moenibus aut armis tuta ad tam infestos videbatur: nec spes moenibus aut armis tuendae salutis erat, facinus in se ac suos foedum ac ferum consciscunt. Locum in foro destinant, quo preetiosissima rerum suarum congererent. Super eum cumulum coniuges ac liberos considere cum iussissent, ligna circa exstruunt, fascesque virgultorum coniiciunt. Quinquaginta deinde armatis iuvenibus praecipiunt, ut donec incertus eventus pugnae esset, praesidium eo loco fortunarum suarum, corporumque, quae cariora fortunis essent, servarent. Sirem inclinatam viderent, atque in eo iam esse ut urbs caperetur, scirent omnes, quos euntes in proelium cernerent, mortem in ipsa pugna obituros. Illos se per Deos superos inferosque orare, ut memores libertatis, quae illo die, aut morte honesta, aut servitute infami finienda esset, nihil relinquerent, in quod saevire iratus hostis posset, ferrum ignemque in manibus esse, amicae, ac fideles potius ea, quae peritura forent, absumerent manus, quam insultarent superbo*

ludibrio hostes. His adhortationibus execratio dira adiecta, si quem a proposito spes mollitiave animi flexisset. Inde concitato agmine patentibus portis ingenti cum tumultu erumpunt. Neque erat ulla satis statio opposita, quia nil minus, quam egredi moenibus auderent, timeri poterat. Perpaucae equitum turmae levisque armatura repente castris ad id ipsum emissa occurrit. Acrior impetu atque animis, quam compositior ordine ullo pugna fuit. Itaque pulsus eques, qui primum hosti se obtulerat, terrorem intulit levi armaturae. Pugnatumque sub ipso vallo foret, ni robur legionum, perexiguo ad instruendum dato tempore, aciem direxisset. Ibi quoque trepidatum parumper circa signa est, cum caeci furore in vulnera ac ferrum vecordi audacia ruerent. Diu vetus miles adversus temerarios impetus pertinax, caede primorum insequentes suppressit, conatus paulo post ultro inferre pedem, ut neminem cedere, atque obstinatos mori in vestigio quemque suo vidit: patefacta acie (quod ut facere posset, multitudo armatorum facile suppeditabat) cornua hostium amplexus, in orbem pugnantes, ad unum omnes occidit. Atque haec tamen hostium iratorum ac tum maxime dimicantium iure belli in armatos repugnantesque edebantur. Foedior alia in urbe trucidatio erat, cum turbam foeminarum, puerorumque imbellem inermemque cives sui caederent, et in succensum rogum semianima pleraque iniicerent corpora, rivique sanguinis flammam orientem restinguerent: postremo ipsi caede miseranda
130 *suorum fatigati, cum armis mendio se incedio iniecerunt. Iam caedi*
a *perpetratae victores Romani supervenerunt, ac primo conspectu tam foedae rei mirabundi parumper obstupuerunt. Dein cum aurum, argentumque cumulo rerum aliarum interfulgens aviditate ingenii humani rapere ex igne vellent, correpti alii flamma sunt, alii ambusti afflatu vaporis: cum receptus primis urgente ab tergo ingenti turba non esset. Ita Astapa sine praeda militum ferro ignique absumpta est.* Hucusque nullius auctoris prolixiora verba, quam haec Livii in testimonium adduxi, idque praeter consuetudinem meam: quod feci, ut videres fidelitatem Hispanorum. Nulla enim gens est fidelior regibus, sociis, advenis et hospitibus, etsi Livius eorum fidelitatem conatur obscurare tanquam Athos *Λημνίας βοὸς* latera, sed ex ore adversarii non coacti extorquere veritatem in laudem censuram argumentum veritatis et magna laus est. Illa verba Livii notanda sunt, *Astapa urbs erat Carthaginensium semper partis.* ideo quia erat Carthaginensium semper partis, vel ut inquit supra Appianus *Καρχηδονίοις αἰεὶ διαμένουσα ὁμαλῶς*, fidelis erat, nec volebat Romanorum partes sequi, etsi peiorem partem elegit. Sed sicut arbusculae, quae rosas proferunt, spinas quoque ferunt: ita Hispania aliquot perduelles tulit, inter quos *ἐπισημότατοι* fuere

Vellidus Athaulphus, *Oppas Hispalensis praesul*, *Iulianus Comes*, hic propter filiam a rege *Ruderico* vitiatam nomine *Cavam* Mauros in Hispaniam adduxit, quam brevi temporis spatio subiugarunt, occiso Ruderico rege in praelio ad Caesarianum, (vulgo *Xerez*, oppidum vocant) in ipso pugnae ardore Oppas cum suorum manu ad Mauros transfugit, ac Iuliano Comiti coniunctus victoriam hostibus, infamiam sibi comparavit. Id praelium accidisse ferunt anno Christi 714. ex quo Hispania per annos 778. sub Maurorum imperio gemuit, donec *Ferdinandus* Catholicus anno 1492. Granata capta, eorum imperium funditus delevit; Vellidus ille regem *Sanctium* cognomine *fortem* ad Zamoram Hispaniae urbem, cuius moenia praeterfluit Durius fluvius, interfecit, cum ex urbe, quam tunc obsidebat rex per speciem transfugae ad eum accederet, tanquam urbis arcana proditurus, et qua parte ad eam facilior esset accessus; unde in posterum, vulgo Hispani quemcunque proditorem vel *Don Oppas* vel *Vellido* vocant. Sed ad Stephanum revertamur. Oscitantiam auctoris nostri excusare non possum, cum inquit Astapaeos Libyae gentem esse: si dixisset Astapam esse urbem Carthaginensium, vel esse urbem Libycam, poterat intelligi, esse urbem ditionis Carthaginiensium, vel quae ad Libyes, *hoc est*, ad Carthaginenses pertinebat. Sic enim ille amat loqui, *Σοῦσα, πόλις Περσικὴ*, id est, *Susa*, *urbs Persica*, quod esset subdita Persis; ac alia id genus, quae nunc mihi non occurrunt, ac si quis dixeris Antuerpiam esse urbem Hispa- 130
nicnsem, vel Hispanicam. Astapa nunc *Stepa* vulgo vocatur.

Ἀστάρτη, νῆσος ἐν Αἰθιοπίᾳ.] Astarte, insula in Aethiópia ex Marciani periplo. Memoratur Ptolemaeo Geographiae lib. 4. c. 8. iuxta Aethiopiam, quae supra Aegyptum, in Arabico sinu, cui *Astrate* dicitur; sed vera lectio est apud Stephanum, ex quo corrigendus est Ptolemaeus. Astarte enim nomen habet ab Astarte Sidoniorum Dea, quae Hebraice dicitur עשתרת. *Astoret* Regum lib. 3. c. 11. v. 5. ubi 70 Senes vertunt Astarten. in textu Hebraico dicitur esse Deus Sidoniorum. Nomen enim Deae non datur in lingua Hebraica. Iosephus etiam lib. 1. contra Appionem celebrat *Astartum* Tyri regem; at cum Sidonii et Tyrii maris rubri, ut et interni oras frequentarent gratia commercii, verosimile est huic insulae nomen imposuisse vel de regis vel de Deae nomine. Hanc insulam nunc *Caiassam* vocari auctor est Stukius in periplum Arrhiani maris Erythraei.

Ἀστερία, πόλις Λυδίας.] Asteria, urbs Lydiae ex Xanthi Lydiacorum lib. 4. nemini, quod sciam, praeter Suidam, memoratur, cui etiam *Asteris*, ut et auctori nostro dicitur, sed de ea nihil memorabile refert.

— *Ἔστι καὶ νησίον Ἀστερία, μεταξὺ Κεφαληνίας καὶ Ἰθάκης.*] Asteria etiam erat insula parva inter Cephaleniam et Ithacam, memoratur Straboni lib. 10. *Asterida* vocavit Poetarum parens ac eam inter Samum et Ithacam locat; sed *Samus* vocata quoque fuit *Cephalenia*, auctore Strabone libro citato. Vide sequentem numerum.

— *Ὅμηρος Ἀστερίδα ταύτην φησίν.*] Homerus Asteriam insulam inter Cephaleniam et Ithacam vocavit *Asterida* Odyss. 4. v. 814. ubi carmina illa quae noster affert, leguntur, ad quem locum Eustathius nihil notatu dignum affert.

Ἀστέριοι, πόλις Θετταλίας· Ὅμηρος.] Memorat Asterion, urbem Thessaliae ex Hom. apud quem Il. 2. v. 735. legimus versiculum illum, quem noster affert, ubi Eustathius ipsissima pene Auctoris nostri verba refert. Memoratur etiam Straboni lib. 9.

— *Ἡ νῦν Πιρεσία.*] Asterium, urbs Thesaliae, aetate nostri Auctoris *Piresia* vocabatur. Hoc etiam nomine vocatur Apollonio Rhodio Argonautic. lib. 1. v. 37. ad quem locum eius Scholiastae aiunt: *Τὸ δὲ Φυλλεῖον, ὄρος Μακεδονίας. Ἡ δὲ Πιρεσία χώρα, ἢ πόλις, ἧς ἐγγὺς ἦν τὸ Φυλλεῖον.* id est: *Phylleion, mons Macedoniae. Piresia autem regio, vel urbs, prope quam erit Phylleion mons.* Eandem existimo esse urbem. Auctores enim veteres saepe regionum confinia confundunt.

— *Ὅτι ἐφ' ὑψηλοῦ ὄρους κειμένη, τοῖς πόῤῥωθεν ὡς ἀστὴρ
131 φαίνεται* etc.] Agit de etymologia Asterii urbis Thessaliae, quam
a sic dictam existimat, quod, cum esset in sublimi monte sita, e longe adspicientibus *ὡς ἀστὴρ*, id est, *ut astrum* appareret, videtur respexisse Auctor noster ad illud Homericum ex Il. 5. v. 5.

Ἀστέρ' ὀπωρινῷ ἐναλίγκιον, ὅστε μάλιστα
Λαμπρὸν παμφαίνῃσι λελουμένος Ὠκεανοῖο.
Stellae autumnali similis, quae maxime
Splendide lucet lota in Oceano.

Quod Homerus de Diomedis galea et scuto dixit, ut eorum splendorem exprimeret.

— *Ἀστερουσία, ὄρος Κρήτης* etc.] Asterusia, mons Cretae celebratur Epitomatori nostro, cuius apud alios, quod sciam, nulla fit mentio. Diodorus Siculus Bibliothecae Hist. lib. 4. memorat Asterium Cretae regem, qui Europam, ex qua Iupiter tres procrearat filios, Minoëm, Rhadamantum et Sarpedonem, duxit uxorem.

Ἄστυ, ἡ κοινῶς πόλις, διαφέρει δὲ, ὅτι τὸ μὲν κτίσμα δηλοῖ, ἡ δὲ πόλις καὶ τοὺς πολίτας.] Agit de differentia, quae est inter

τὸ ἄστυ et τὴν πόλιν, id est, *inter urbem* et *civitatem*. Ἄστυ enim, h. e. *urbs*, significat *opus*, id est, *aedificium*, πόλις, h. e. *civitas*, et *opus* et *cives*. Eadem differentia est etiam apud Latinos inter *urbem* et *civitatem*; sed apud Latinos non observatur; ἄστυ, i. e. *urbs* κατ' ἐξοχὴν dicebantur Athenae, Roma, Alexandria, et Troia, ut alibi annotavimus. 131 b

— Ἀθηναῖοι δὲ πρῶτοι τῶν ἄλλων, ἄστυ καὶ πόλεις ᾤκησαν.] Ideo apud Athenienses festum quoddam institutum fuit, quod συνοίκια in huius rei memoriam vocabant, de quo vide quae in Ἀθῆναι annotavimus.

— Σοφοκλῆς Ἀλε......] Lege Sophocles in Alexandra, vel Alexandro. Erat enim sine dubio ἐπιγραφὴ fabulae cuiusdam Sophoclis, quae in Ἔφεσος non adeo trunca remansit. Illic enim Ἀλεξ.... scribitur, cuius nullam apud alios inveniebam memoriam.

— Εἶς τε δὴ Θορικοῦ καλὸν ἵκανεν ἕδος.] Sunt verba Eratosthenis in quibus pro ἕδος videtur legendum ἄστυ. Prius enim dixit λέγεται ἄστυ καὶ ὁ δῆμος, in cuius confirmationem affert illa Eratosthenis verba, in quibus vocabat Thoricum δῆμον, id est, *populus* Acamanthidis tribus ἄστυ, id est, *urbem*. Nam Hecataeus quoque hunc populum *civitatem* vocavit, ut ait noster in Θορικός. Nostram coniecturam videtur confirmare Epitomator noster, cum inquit: ὅτι δὲ δῆμος Θορικὸς, δῆλόν ἐστι.

— Ὅτι δὲ καὶ ἡ Ἀλεξάνδρεια ἄστυ ἐκλήθη, εἴρηται.] Alexandria per antonomasiam urbs vocabatur, de quibus vide quae in Ἀλεξάνδρεια annotavimus. 132 a

Ἀστυπάλαια, νῆσος μία τῶν Κυκλάδων.] Astypalaea, insula una Cycladum, memoratur Ptolemaeo Geographiae lib. 5. c. 2. una cum urbe inter insulas, quae in Myrtoo pelago sunt.

— Ἐκλήθη δὲ ἀπὸ Ἀστυπαλαίας τῆς Ἀγκαίου μητρός.] Astypalaeam insulam nomen adeptam esse inquit ab Astypalaea Ancaei matre. Astypalaea vero filia fuit Phoenici ex Perimeda Oenei filia. Neptuno vero ex Astypalaea filius fuit Ancaeus, auctore Pausania in Achaicis.

— Δευτέρα, πόλις ἐν Κῷ.] Fuit etiam Astypalaea urbs in insula Co [Straboni Coa] de qua Strabo libro decimo quarto sic loquitur: Ἡ δὲ τῶν Κώων πόλις ἐκαλεῖτο τὸ παλαιὸν Ἀστυπάλαια, καὶ ᾤκεῖτο ἐν ἄλλῳ τόπῳ ὁμοίως ἐπὶ θαλάττῃ· ἔπειτα διὰ στάσιν μετῴκησαν εἰς τὴν νῦν πόλιν παρὰ τὸ Σκανδάλιον, καὶ μετωνόμασαν αὐτὴν Κῶν ὁμοίως τῇ νήσῳ. id est: *Coorum urbs antiquitus dicta fuit* Astypalaea, *et alio in loco habitata fuit itidem ad mare: deinde ob seditionem transmigrarunt in eam, quae nunc est, urbem iuxta Scandalion, eamque nomine insulae Con vocarunt.*

— *Τρίτη, νῆσος πόλιν ἔχουσα μεταξὺ Ῥόδου καὶ Κρήτης.*] Tertio loco memorat aliam insulam Astypalaeam cum urbe inter Rhodum et Cretam, quam Strabo libro decimo circa libri calcem, unam Sporadum inquit esse, ac eam locat in mari Carpathio. *Καὶ ἐν τῷ Καρπαθίῳ δ' εἰσὶ πολλαὶ τῶν Σποράδων μεταξὺ τῆς Κῶ μάλιστα, καὶ Ῥόδου, καὶ Κρήτης· ὧν εἰσι Ἀστυπάλαιά τε καὶ Τῆλος, καὶ Χαλκία* etc. id est: *In mari Carpathio multae sunt Sporadum insulae, maxime inter Con, Rhodum, et Cretam, quorum e numero sunt Astypalaea, Telus, Chalcia, et quas Homerus in Catalogo recenset.* Ego existimo unam tantum fuisse huius nominis insulam, etsi noster duas refert. Namque nec Strabo, nec Ptolemaeus, nec Plinius, qui Astypalaeae quoque insulae meminit, duas celebrant, sed unam tantum. Nec interest, quod Ptolemaeus eam locet in Myrtoo pelago, ut nota praecedenti annotavimus; et Strabo in Carpathio. Nam ante Myrtóum pelagus statim sequebatur Carpathium, et auctores veteres miscent regionum et maris confinia.

— *Τὸ ἐθνικὸν, Ἀστυπαλαιεὺς, καὶ Ἀστυπαλαιάτης.*] Astypalaeae insulae gentile, Graecis Astypaleates, et Astypalaeeus dicitur, Latino ore Astypalaeata, et Astypalaeensis. disertissimus Romanorum de Nat. Deorum lib. 3. inquit *Astypalinses* (lege Astypalaeenses) insulanos Achillem sanctissimum pro Deo coluisse.

Ἄστυρα, πόλις Μυσίας, οὐδετέρως, πρὸς τῇ Τρωάδι.]
132 Astyra, neutro plurali, urbs Mysiae ad Troadem, Strabo lib. 13.
b ipsi Troadi assignat. Eius appono verba: *Ὑπέρκειται δὲ τῆς τῶν Ἀβυδηνῶν χώρας ἐν τῇ Τρωάδι τὰ Ἄστυρα, ἃ νῦν μὲν Ἀβυδηνῶν ἐστι, κατεσκαμμένη πόλις, πρότερον δὲ ἦν καθ' αὑτὸ, χρυσεῖα ἔχοντα, ἃ νῦν σπάνιά ἐστιν, ἐξαναλωμένα* etc. id est: *Supra Abydenam regionem in Troade sunt Astyra, urbs diruta, nunc Abydenorum, olim sui iuris, et auri metallum habebant, quod rarum nunc est et exhaustum, ut et Tmoli ad Pactolum.*

— *Λέγεται καὶ ἑνικῶς Ἄστυρον.*] Cum dixerit Astyra Mysiae urbem prope Troadem neut. plur. dici. Nunc inquit neut. singul. etiam dici. Iam saepe te admonuimus, auctores usurpare oppidanorum nomina per diversas terminationes et diversa genera.

— *Ἔστι καὶ κώμη πλησίον τοῦ Ἀδραμυττίου* etc.] Memorat nunc Topographus Astyra pagum prope Adramyttium ex Strabone, apud quem lib. 13. celebratur Astyra Troadis pagus et lucus Astyrenae Dianae sacer prope Adramyttium, *Εἶτα Ἄστυρα κώμη, καὶ ἄλσος τῆς Ἀστυρηνῆς Ἀρτέμιδος ἅγιον. Πλησίον δ' εὐθὺ τὸ Ἀδραμύττιον, Ἀθηναίων ἄποικος πόλις ἔχουσα καὶ λιμένα,*

καὶ ναύσταθμον. i. e. *Deinde Astyra pagus et lucus Astyrenae Dianae sacer. Prope vero recta est Adramyttium, Atheniensium colonia, urbs habens et portum et navium stationem.*

— *Ἔστι καὶ πόλις Φοινίκης κατὰ Ῥόδον.*] Est et urbs Phoeniciae in insula Rhodo. Sic existimo intelligenda haec verba, Astyra esse urbem insulae Rhodi ditionis Phoenicum, ac si diceres, Antverpiam esse urbem Hispaniae in Flandria. De hac urbe Rhodi nullam inveniebam apud alios memoriam.

— *Ἀστυρίς.*] Haec quae sequuntur verba non debebant separari a praecedentibus, quod ratio clamat; sic scribenda sunt: *ἐν ᾗ ἐτιμᾶτο ἡ Ἀθηνᾶ Ἀστυρίς.* id est: *in qua colebatur Minerva Astyris.*

— *Ἔστι καὶ Βοιωτίας, πρὸς ταῖς Ποτνίαις* etc.] Astyra Boeotiae civitatem prope Potnias memorat ex Characis lib. 2. ac miror nullam huius urbis mentionem fecisse Pausaniam in Boeoticis, cum Potniarum ruinas meminerit.

— *Ἔστι καὶ χώρα Ἰταλίας.*] Astyra quoque esse Italiae regionem inquit. Fuit autem villa nunquam satis laudati Marci T. C. (qui omnium Romuli nepotum non solum fuit disertissimus, sed etiam φιλοσοφώτατος) ut elucet ex Plutarcho in Cicerone, cuius appono verba: *Πραττομένων δὲ τούτων, Κικέρων ἦν μὲν ἐν ἀγροῖς ἰδίοις περὶ Τοῦσκλον, ἔχων τὸν ἀδελφὸν μεθ᾽ αὑτοῦ· πυθόμενοι δὲ τὰς προγραφὰς, ἔγνωσαν εἰς Ἄστυρα μεταβῆναι, χωρίον παράλιον τοῦ Κικέρωνος· ἐκεῖθεν δὲ πλεῖν εἰς Μακεδονίαν πρὸς Βροῦτον.* id est: *Dum haec aguntur, erat Cicero cum fratre in Tusculano (suo,) nunciata proscriptione statuerunt villam maritimam Ciceronis Astyra petere. Illinc vero transmittere in Macedoniam ad Brutum.*

— *Ἀφ᾽ οὗ τὸ τῆς Ἀστυρήνης Ἀρτέμιδος ἱερόν.*] Hoc Asty- 138 a
renae Dianae templum, forte erat vel Astyris Troadis pago, vel in eiusdem luco Astyrenae Dianae sacro, cuius fit mentio in verbis Strabonis pag. 132. citatis.

Ἄσφαξ. Οἰηδείη.] Hoc est lectionis monstrum, adversus quod Herculem invoco. ille me damnabit voto, quin ei templum ex marmore statuam. lege ᾠήθη.

Ἀτάβυρον, ὄρος Ῥόδου.] Atabyron, mons Rhodi, a quo Rhodus *Atabyria* olim dicta fuit, auctore Plinio Natural. Histor. lib. 5. c. 31. Qui Straboni dicitur Atabyris lib. 14. *Εἶθ᾽ ὁ Ἀτάβυρις, ὄρος τῶν ἐνταῦθα ὑψηλότατον, ἐν ᾧ ἱερὸν Διὸς Ἀταβυρίου.* id est, *Inde Atabyris, mons omnium in his locis altissimus, in quo templum Iovis Atabyrii.* Ioan. Tzetzes Hist. Chil. 4. Hist. 138. ex Pindaro et Callimacho auctor est fuisse in hoc monte aereas vaccas, quae mugitum emittere solebant, incumbente Rhodo calamitate. Pind. Olymp. 7. celebrat Atabyrium Iovem, ad quem

locum eius Scholiast. inquit: *εἰσὶ δὲ χαλκαὶ βόες ἐν αὐτῷ, αἵτινες ὅταν μέλλει ἄτοπόν τι γενέσθαι, μυκῶνται.* i. e. *Sunt autem aereae vaccae in ipso, quae quando aliquod malum imminebat, mugiunt.* Phoenicia haec videtur esse fabula. Nam Phoenices Rhodum frequentabant, ac quia in templo Iovis Atabyrii esset aliquis sacerdos, qui imminentia mala praemonebat, et huiusmodi dicitur אלוף מנחש *aluph menaches*, quae verba sunt ambigua, quibus et *doctor* seu *ductor*, seu *dux augur*, *et bos sui generis ductor*, *ex aere significabatur*. Hinc datus est locus fabulae.

— *Ἐξ οὗ καὶ Ἀταβύριος Ζεύς.*] Vide quae nota praecedenti annotavimus. Insuper tanquam mantissae loco addo, Iovis Atabyrii meminisse Lactantium de Falsa Religione lib. 1.

— *Ἔστι καὶ Σικελίας Ἀταβύριον, ὡς Τιμαῖος.*] Memorat nunc Atabyrium Siciliae montem ex Timaeo. Pro *Ἀταβύριον* legendum opinor *Ἀτάβυρον*. Sic enim nota praecedenti Rhodi mons vocatur, a quo nomen accepit Siciliae mons, Atabyron, si forte fuit mons. Nam Polybius oculatus testis lib. 9. inquit arcem Agrigenti Siciliae oppidi esse in vertice quodam praerupto, in cuius summo vertice visebantur Minervae et Iovis Atabyrii aedes, sicut apud Rhodios. Nam Agrigentum erat Rhodiorum colonia. Eius sunt verba ex libro citato: *Ἡ δ' ἄκρα τῆς πόλεως ὑπέρκειται κατ' αὐτὰς τὰς θερινὰς ἀνατολὰς, κατὰ μὲν τὴν ἔξωθεν ἐπιφάνειαν ἀπροσίτῳ φάραγγι περιεχομένη· κατὰ δὲ τὴν ἐντὸς, μίαν ἔχουσα πρόσοδον ἐκ τῆς πόλεως. Ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς Ἀθηνᾶς ἱερὸν ἔκτισται, καὶ Διὸς Ἀταβυρίου, καθάπερ καὶ παρὰ Ῥοδίοις, τοῦ γὰρ Ἀκράγαντος ὑπὸ Ῥοδίων ἀπῳκισμένου, εἰκότως ὁ Θεὸς οὗτος τὴν αὐτὴν ἔχει προσηγορίαν, ἣν καὶ παρὰ τοῖς Ῥοδίοις.* id est: *Arx vero urbis* [*Agrigenti*] *supereminet versus*
188 *aestivum solis ortum, quae ab exteriore voragine inaccessa cir-*
b *cumdatur, ab interiore unum habet aditum ex urbe. In vertice vero Minervae templum conditum est, et Iovis Atabyrii, sicut et apud Rhodios; nam cum Rhodiorum colonia sit Agrigentum, merito hic Deus eodem nomine colitur atque apud Rhodios.*

— *Ἔστι καὶ Φοινίκης.*] Atabyrion Phoeniciae urbs memoratur ab Epitomatore nostro, quae Hebraice dicitur הבור *Thabor*, eius fit mentio Paralipom. lib. 1. c. 6. v. 77. quae pertinebat ad tribum Zebulon, a quo verosimile est nomen invenisse Atabyrium montem, et Iovem insulae Rhodi, quia Phoenices Rhodum insulam frequentabant, et montis, et Iovis nomen Appiano de Bellis Mithrid. lib. *Tabyrion* dicitur sine *a* in prima. Iosepho Antiquit. lib. 5. c. 1. *Itabyrius* mons dicitur. Urbs autem Atabyrion memoratur Polybio Historiarum lib. 5.

Ἀταλάντη, ἡ ὑπὸ Ἀθηναίων κτισθεῖσα παρὰ Λοκροῖς.] In his verbis deficit τὸ πόλις, id est, *urbs.* Mens enim nostri Auctoris haec est. *Ἀταλάντη ἡ πόλις ὑπὸ* etc. i. e. *Atalante, urbs ab Atheniensibus condita apud Locros,* ex Thucydidis lib. 2. cuius appono verba: *Ἐτειχίσθη δὲ καὶ Ἀταλάντη ὑπ' Ἀθηναίων φρούριον τοῦ θέρους τούτου τελευτῶντος, ἡ ἐπὶ Λοκροῖς τοῖς Ὀπουντίοις νῆσος ἐρήμη πρότερον οὖσα, τοῦ μὴ λιστὰς [ληστὰς] ἐκπλέοντας ἐξ Ὀποῦντος καὶ τῆς ἄλλης, κακουργεῖν τὴν Εὔβοιαν* etc. id est: *Muris cincta est Atalante ab Atheniensibus castellum sub finem huius aestatis, quae apud Locros Opuntios insula deserta prius erat, ne praedones navigantes ex oppido Opunte, et ex aliis Locridis oppidis Euboeae damna inferrent.* Memoratur etiam Straboni, cuius ex lib. 9. sunt quae sequuntur verba: *Καὶ ἡ Ἀταλάντη δὲ νῆσος, κατὰ Ὀποῦντα ἵδρυται, ὁμώνυμος τῇ πρὸ τῆς Ἀττικῆς.* id est, *Atalante etiam insula iuxta Opuntem sita est, eiusdem cum ea nominis, quae ante Atticam iacet.*

— *Ἔστι καὶ νῆσος.*] Supra egit Epitomator noster de Atalante, tanquam de urbe. Urbem enim innuit vocari, quam Thucydides φρούριον, id est *castellum,* vocat, nunc inquit esse quoque insulam. utrumque elucet ex Thucydidis lib. 2. cuius verba nota praecedenti attulimus. Memoratur etiam Ptolemaeo Geographiae lib. 3. c. 15. cui *Ἀταλάντης νησίον,* id est *Atalantes insula parva,* dicitur. Hodie vulgo nomine parum corrupto dicitur *Talandi* auctore Sophiano. Plinius Natur. Hist. lib. 2. c. 88. inquit avulsam fuisse Euboeae. Eius sunt verba: *Namque et hoc modo insulas rerum natura fecit. Avellit Siciliam Italiae, Cyprum Syriae, Euboeam Boeotiae, Euboeae Atalantem et Macrin, Besbicum Bithyniae, Leucosiam Sirenum promontorio.* Unde Euseb. Chron. lib. 1. *Ἡ πρὸς Λοκροῖς Ἀταλάντη σχισθεῖσα νῆσος
ἐγένετο.* id est: *Apud Locros Atalante scissa insula facta est.* 184
Uterque ex Diodoro Siculo videtur accepisse, qui lib. 12. sic lo- a
quitur: *Τηλικούτους δὲ συνέβη τοὺς σεισμοὺς γενέσθαι κατὰ μέρη τῆς Ἑλλάδας* etc. id est: *Tantae autem terrae concussiones in multis Graeciae partibus acciderunt, ut multas maritimas urbes infusum mare destruxerit et cum Locride peninsula esset, perrupto isthmo insulam fecerit nomine* Atalanten.

— *Καὶ ἄλλη πρὸς τῷ Πειραιεῖ.*] Est etiam alia insula Atalante ad Piraeeum, quod ex Strabone habet noster. Sic enim ille de ea loquitur lib. 9. *Εἶθ' ὁ Φώρων λιμὴν, καὶ ἡ Ψυτταλία νησίον ἔρημον πετρῶδες, ὅτινες εἶπον λιμένα τοῦ Πειραιέως. πλησίον δὲ καὶ ἡ Ἀταλάντη, ὁμώνυμος τῇ περὶ Εὔβοιαν καὶ Λοκρούς· καὶ ἄλλο νησίον ὅμοιον τῇ Ψυτταλίᾳ καὶ τοῦτο· εἶθ' ὁ Πειραιεὺς, καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς δήμοις ταττόμενος, καὶ ἡ Μουνυχία* etc. id est:

Inde Furum portus, et Psyttalia, insula saxosa ac deserta, quam quidam Peiraeei portum appellaverunt. Vicina est Atalanta, Euboicae Locrensique cognominis: et alia parva insula Psyttaliae similis, tum Peiraeeus, qui et ipse in populis (h. e. *in curiis*) *censetur, et Monychia. Tumulus autem est Monychia peninsulae formam reddens.* Ac eodem libro paulo post celebratur, cuius verba adduximus supra pag. 133.

Ἀταρβίκις, πόλις ἐν τῇ Πορποντίδι νήσῳ.] Atarbicis, urbs in insula Porpontide. Duoi nsunt lectionis monstra: ad quae debellanda Herodotus pro Hercule invocandus nobis est. Sed ei ex marmore templum non statuemus. Igitur pro Ἀταρβίκις legendum est Ἀτάρβηχις. Pro ἐν τῇ Πορποντίδι νήσῳ legendum est ἐν τῇ Προσωπίτιδι νήσῳ. Ac tandem totus locus sic legendus est: Ἀτάρβηχις, πόλις ἐν τῇ Προσωπίτιδι νήσῳ. Τὸ ἐθνικὸν Ἀταρβηχίτης, ὡς Προσωπίτης. i. e. *Atarbechis, urbs in insula Prosopitide. Gentile Atarbechites, ut Prosopites.* Reddo tibi meae correctionis rationem. Artabechis fuit urbs Aegypti in insula Prosopitide, ubi templum Veneris exstructum erat, in qua ossa boum sepeliebant Aegyptii ex tota Aegypto illuc asportata, ut rerum monumentis tradidit Herodotus, ex quo noster Auctor sua transcripsit. Eius sunt verba ex lib. 2. c. 41. Ἐπεὰν δὲ σαπῇ, καὶ προσίῃ ὁ τεταγμένος χρόνος, ἀπικνέεται ἐς ἑκάστην πόλιν βᾶρις ἐκ τῆς Προσωπίτιδος καλεομένης νήσου, ἡ δ' ἔστι μὲν ἐν τῷ Δέλτα, περίμετρος δὲ αὐτῆς εἰσι σχοῖνοι ἐννέα. Ἐν ταύτῃ δὴ ὦν τῇ Προσωπίτιδι
184 νήσῳ ἔνεισι μὲν καὶ ἄλλαι πόλιες συχναί. Ἐκ τῆς δὲ αἱ βᾶρις πα-
b ραγίνονται ἀναιρησόμεναι τὰ ὀστέα τῶν βοῶν· οὔνομα τῇ πόλει Ἀτάρβηχις. Ἐν δ' αὐτῇ Ἀφροδίτης ἱερὸν ἅγιον ἵδρυται. id est: *Ubi computruerunt* (*boum ossa*) *et statum tempus advenit, praesto est ad singulas urbes navis ex insula nomine Prosopitide, quae est in Delta, habetque novem schoenorum ambitum. In qua aliae sunt frequentes urbes, tum ea, unde proficiscuntur naves ad ossa tollenda, nomine Atarbechis. In eadem vero Veneris templum sanctum exstructum est.*

Ἀτάρνα, πόλις μεταξὺ Μυσίας καὶ Λυδίας πλησίον Λέσβου.] Atarna, urbs inter Mysiam et Lydiam prope Lesbum insulam memoratur a Topographo, quae Geographo lib. 13. dicitur Atarneus. Audi eum sua lingua loquentem: Ἀπὸ δὲ Λεκτοῦ μέχρι Καΐκου ποταμοῦ καὶ τῶν Κανῶν λεγομένων. Ἔστι τὰ περὶ Ἄσσον, καὶ Ἀτραμύττιον, καὶ Ἀταρνέα καὶ Πιτάνην, καὶ τὸν Ἐλαϊτικὸν κόλπον· οἷς πᾶσιν ἀντιπαρήκει ἡ τῶν Λεσβίων νῆσος. id est: *A Lecto usque ad Caicum fluvium et Canas nomine. Sunt Assus, et Atramyttium, et Atarneus, et Pitane, et Elaiticus sinus: quibus omnibus ex adverso Lesbiorum insula protenditur.* Ex

eiusdem auctoris libro citato apparet fuisse Hermeiae tyranni regiam. Scylaci etiam in Lydia dicitur Atarneus, ut et Suidae.

Ἀτέλλα, πόλις Ὀπικῶν Ἰταλίας etc.] Atella, urbs Opicorum Italiae inter Capuam et Neapolim. Memoratur inter alios Straboni lib. 6. Oppidani dicebantur Atellani, unde *fabellae Atellanae*, de quibus videsis Livius lib. 7. Ad quas alludit Satyricorum princeps Sat. 6. v. 70.

Urbicus exodio risum movet Atellanae
Gestibus Autonoës.

Philippus Ferrarius Alexandrinus in suo Lexico Geographico auctor est excisam fuisse a Carolo I. Neapolis rege. Cluv. in sua Italia Antiqua putat esse, quae nunc vulgo dicitur *Aversa*.

— *Ἀτέλλαι* ... etc.] Sunt verba mutila et corrupta ex Polybii lib. 9. pro quibus lege *Ἀτελλανοὶ*, non *Ἀτελλαῖοι*. Nam noster improbat gentile *Ἀτελλαῖος*, et auctoritate Polybii probat τὸ *Ἀτελλανός*.

Ἀτήνη, δῆμος Ἀντιοχίδος φυλῆς.] Atene populus seu curia Antiochidis tribus, de qua vide Meursium de Populis Atticis, qui pro *τῆς Αἰολίδος* legit *Ἀτταλίδος*. Pro *Ἀτηνίαν* legit *Ἀτηνεᾶ*.

Ἄτλαντες, ἔθνος Λιβυκόν.] Atlantes, populi Libyci ex Herodoto lib. 4. cuius appono verba ex libro citato, capite 184. *Ἀπὸ* 185
δὲ Γαραμάντων δι' ἄλλέων δέκα ἡμερέων ὁδοῦ, ἄλλός ἅλος τε κολωνὸς a
καὶ ὕδωρ, καὶ ἄνθρωποι περὶ αὐτὸν οἰκέουσι, τοῖσι οὔνομά ἐστιν Ἄτλαντες· οἳ ἀνώνυμοί εἰσι μοῦνοι ἀνθρώπων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν. Ἀλέσι μὲν γάρ σφί ἐστιν Ἄτλαντες οὔνομα, ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ αὐτέων οὔνομα οὐδὲν κέεται etc. id est: *A Garamantibus decem quoque dierum itinere alius salis collis est et aqua: accolentibus hominibus, quibus nomen est* Atlantes, *qui soli omnium hominum, quos ipsi novimus anonymi* h. e. *sine nomine sunt. Nam omnibus ipsis iunctis nomen est Atlantes. Singulis autem eorum nullum nomen imponitur.*

— *Καὶ ὅτι οὐ βλέπουσιν οὗτοι ὀνείρους.*] Inquit ex Rhiani Achaicis Atlantes non videre insomnia. Herodotus libro capiteque nota praecedenti citato auctor est, nec ulla animante vesci, nec ulla somnia cernere. Eius sunt verba: *Ἐπὶ τούτου τοῦ οὔρεος οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἐπώνυμοι ἐγένοντο· καλέονται γὰρ δὴ Ἄτλαντες. Λέγονται δὲ οὔτε ἔμψυχον οὐδὲν σιτέεσθαι, οὔτε ἐνύπνια ὁρᾶν.* id est: *Ab hoc monte cognominantur hi homines: nam* Atlantes *vocantur. Dicunturque nec ulla animante vesci, nec ulla somnia cernere.* De quibus sic quoque loquitur Plin. Nat. Hist. lib. 5. c. 8. *Degeneres sunt* (*Atlantes*) *humani ritus, si credimus, nam neque nominum ullorum inter eos appellatio est, et solem orientem, occidentemque dira imprecatione contuentur, ut exitialem ipsis, agris-*

que; neque insomnia visunt, qualia reliqui mortales. Vulgo *lantes* dicuntur hominum simulachra sustinentia columnas, pta metaphora ab Atlante, qui coelum humemeris sustinere batur, forte, quia sphaeram et astrologiam dicitur invenisse ctore Plinio lib. 2. c. 8. lib. 7. c. 56. Unde Homerus Manti Aeneid. lib. 6. v. 796. canit:

— Ubi caelifer Atlas
Axem humero torquet stellis ardentibus aptum.

Ac quia huiusmodi atlantes in aedificiis duo apponi, vel a vel invicem sese intuentes, hinc iocus Martialis, Epigram. li Epigram. 77.

Non aliter ridetur Atlas cum compare gibbo.

Atlantes etiam dicuntur eadem metaphora qui rempublicam tinent, de quibus videsis Eustathium ad Dionysii Periegetae v

— *Καὶ Ἀτλαντικὴ θάλασσα.*] Innuit Atlanticum mare men adeptum fuisse a monte *Atlante*, vel a gente, ubi antiq terrae erant, si Platoni credimus, ut inquit Plinius Nat. lib. 2. c. 90. Innuit Atlantidem insulam Platonis, quam credidere fuisse, quae nunc *America* dicitur.

Ἄτραι, πόλις μεταξὺ Εὐφράτου καὶ Τίγρητος.] Atrae, inter Euphratem et Tigrim fluvios ex Arrhiani Parthicorum lib
185 Eius meminit Herodianus suae historiae lib. 3. Sed eam Felici
b rabiae adscribit, quam Severus imperator obsidione cinxit. urbs altissimo imposita monti, et maximis et validissimis m bus circumsepta. Quare Severus, re infecta, inde movit ex tum, quod etiam testatur Dio Cassius lib. 75. ex Xiphilini tome in Severo, ac insuper addit a Severo Iulium Crispum bunum praetorianorum militum occidi iussum fuisse, quod fessus illius obsidionis et belli laboribus, ac ira incitatus ce rat carmen Maronis poetae, quo carmine unus ex militibus T qui bellum cum Aenea gerebant, dolet nulla ratione magnum merum militum perire, ut Turnus Laviniam in uxorem d innuebat carmen illud ex Aeneid. lib. 11. v. 371.

Scilicet ut Turno contingat regia coniunx,
Nos animae viles, inhumata, infletaque turba
Sternamur campis. —

Sed hoc valde tralatitium est inter duces et reges, qui ut hab castellum aliquod amplius, non dubitant Libitinae offerre vi millia militum, unde non infaceto lepore dixit Venusinus v

Quicquid delirant reges, plectuntur Achivi.

Ἀτραμῖται, ἔθνος Εὐδαίμονος Ἀραβίας.] Atram gens Felicis Arabiae, ex Uranii Arabicor. lib. 8. quos *Atrame*

vocat Artemidorus. Variis inscribitur modis huius gentis nomen, tam apud auctores ecclesiasticos, quam apud Ethnicos, scilicet *Asarmoth*, *Sarmoth*, *Asermoth*, *Adramytae*, *Chatramytae*, *Atramotitae*, *Atramitae*, *Chatramotitae*, quae omnia proveniunt ab Hebraeo nomine חצרמות *chatsermaveth* h. e. *atrium mortis*. Forsitan ideo nomen adepta, quod esset regio νοσώδης, vel a Chatsarmaveth filio Ioctanis, cuius fit mentio Genes. c. 10. v. 26. Hinc etiam dicitur Hadhramuth auctori Geographiae Nubiensis parte sexta Climatis primi, cuius sunt verba Latina: *Item Hadhramuth ex urbibus est Mareb, quae tamen nunc est diruta. Eratque haec urbs, ex qua erat oriunda Belcquis uxor Salomonis filii David.* In horum regione gignebatur thus celeberrimum, teste Plinio lib. 12. c. 14. cuius appono verba: *In medio eius* (*Arabiae*) *fere sunt Atramitae, pagus Sabaeorum, caput regni Sabotha, in monte excelso a quo octo mansionibus distat regio eorum thurifera* Saba *appellata, quod significare Graeci* mysterium *dicunt, spectat ortus solis aestivi, undique rupibus invia et ad extra maris scopulis inaccessa.* Illa verba Plinii, *Saba appellata, quod significare* mysterium *dicunt*, alludunt ad etymon Sabaeorum, quos sic dictos fuisse Graeci nugabantur a verbo σέβομαι, i. e. *colo*, quod thure Dii colerentur.

Ἄτραξ, καὶ Ἀτραχία, πόλις Θεσσαλίας] Atrax et Atracia, urbs Thessaliae Pelasgiotidis portionis. Memoratur Ptolemaeo Geographiae lib. 3. c. 13. inter Pelasgiotarum oppida. Strabo lib. 9. auctor est eam vicinam esse Peneo totius Thessaliae celeberrimo fluvio. Livius quoque eam locat in Pelagonia, sed apud eum perperam scribitur, Athaco pro Atraci dativo casu. Audi eum loquentem l. 31. c. 34. *Ipsum quoque regem terror coepit, nondum iusto praelio cum Romanis congressum, itaque revocato filio, praesidioque quod in Pelagoniae faucibus erat, ut iis copiis suas augeret, Pleurato Dardanisque iter in Macedoniam patefecit. Ipse cum viginti millibus peditum, quatuor millibus equitum, ducibus transfugis ad hostem profectus paulo plus ducentis passibus a castris Romanis tumulum propinquum Athaco fossa ac vallo communivit.* 136 a

— Τὸ ἐθνικὸν, Ἀτράκιος, καὶ θηλυκὸν Ἀτραχία.] Gentile, Atracius, et foemin. Atracia, seu Atrax, ut urbis nomen. Statius Theb. lib. 1. *Atraciam artem* vocavit *magiam* seu *veneficia*, quibus Thessalia famigerata erat:

—— *Qualis per nubila Phoebes*
Atracia rubet arte labor.

— Λυκόφρων.] In illo Lycophronis versiculo apud Lycophronem pro Ἄτρακας λύκους, i. e. *Atraces lupos*, legitur ἄρ-

πάγας λύκους, i. e. *rapaces lupos.* Ego puto veram lectionem esse, quae est apud Stephanum.

Ἀτρία, πόλις Τυῤῥηνίας, Διομήδους κτίσμα etc.] Atria, urbs Tyrrheniae *h. e.* Etruriae a Diomede condita, a quo prius appellata fuit Αἰθρία, id est *Serena.* Quod per hyemem navigans in columis evaserit, ac deinde a barbaris eius nomen corruptum est, eam vocantibus Ἀτρίαν pro Αἰθρίαν. Diversam existimat Auctor noster hanc urbem ab Adria. Vide quae illic annotavimus.

Ἀτροπατία, καὶ Ἀτροπάτιος.] Atropatia, secundum Stephanum erat secunda Mediae pars. In prima enim eius parte erat Ecbatana regia; nomen adepta est ab Atropato duce, a quo Ἀτροπάτιος Μηδία vocatur ab Strabone (cuius postea verba apponemus) phrasi Atticorum peculiari, qui amant iungere adiectiv. mascul. cum nominibus foemininis. Hinc apud Stephanum pro Ἀτροπατία καὶ Ἀτροπάτιος legendum est Ἀτροπατία καὶ Ἀτροπάτιος Μηδία. i. e. *Atropatia, et Atropatia Media.* Prius est nomen substantivum; secundum est adiectivum ab Atropato
136 duce formatum. Omnia quae hac de regione habet noster, trans-
b scripsit, sed mutila, ex Strabonis lib. 11. cuius appono verba: Ἡ δὲ Μηδία δίχα διῄρηται· καλοῦσι δὲ τὴν μὲν μεγάλην, ἧς μητρόπολις τὰ Ἐκβάτανα, μεγάλη πόλις, καὶ τὸ βασίλειον ἔχουσα τῆς Μήδων ἀρχῆς· διατελοῦσι δὲ καὶ νῦν οἱ Παρθυαῖοι τούτῳ χρώμενοι βασιλείῳ. Καὶ θερίζουσί τε ἐνταῦθα οἱ βασιλεῖς. Ψυχρὰ γὰρ ἡ Μηδία, τὸ δὲ χειμάδιον ἐστὶν αὐτοῖς ἐν Σελευκείᾳ τῇ ἐπὶ τῷ Τίγριδι πλησίον Βαβυλῶνος· ἡ δ' ἑτέρα μερίς ἐστιν ἡ Ἀτροπάτιος Μηδία. Τοὔνομα δ' ἔσχεν ἀπὸ τοῦ Ἀτροπάτου ἡγεμόνος, ὃς ἐκώλυσεν ὑπὸ τοῖς Μακεδόσι γενέσθαι καὶ ταύτην, μέρος οὖσαν μεγάλης Μηδίας etc. i. e. *Media in duas dividitur partes: quarum una, magna dicitur, cuius primaria urbs Ecbatana, magna urbs, et Medorum regia: atque etiam ibi regni sedes Parthis est, ac ibi aestiva habent reges. Frigida enim est Media: hiberna Seleuciae ad Tigridem prope Babylonem. Altera est* Media Atropatia. *Nomen haec habet ab Atropato duce, qui obstitit ne haec etiam in Macedonum potestatem veniret, cum esset pars magnae Mediae, quin etiam rex declaratus eam ab aliis separatam constituit: et succesio eius durat in hunc usque diem: cum postea per nuptias affinitates contraxissent cum Armeniorum et Syrorum, et postea cum Parthorum regibus. Sita est regio ista ab Armenia et Matiana versus ortum solis, a magna Media versus occasum: ab utrisque versus septentrionem: iis qui ad intimum sinum maris Caspii et Matianae sunt ab austro adiacet. Haud exiguam esse eius potentiam Apollonides tradit: utpote quae ad* X *equitum,* X

peditum millia possit suppeditare etc. Huius regionis praecipua urbs *Cyropolis* dicitur fuisse, regio vulgo nunc *Servan* vocatur, testibus Leuncl. et Philip. Ferr. Alexandrino, in Atropatia, ad quem locum Mich. Ant. Baudrand. Parisinus inquit: Tabrisium, seu Tamisium esse eius praecipuam urbem, et regionem subditam esse regis Persarum imperio.

— *'Ατροπατήνη.*] Atropatene, non solum est gentilitium foemin. sed etiam regionis nomen. *Tropatena* dicitur Ptolemaeo Geograph. lib. 6. c. 2. nostro *Atropatia*, de qua nota praecedenti egimus.

'Αττάλεια, πόλις Λυδίας etc.] Attalia, urbs Lydiae, prius *Agroeira*, vel *Alloeira* dicta, Strabo Geographiae lib. 14. eam inter Pamphyliae oppida memorat hisce verbis: *Εἶτα πόλις 'Ατταλία, ἐπώνυμος τοῦ κτίσαντος Φιλαδέλφου* etc. id est: *Deinde Attalia urbs, nomen habens ab Attalo Philadelpho conditore, qui et in Coricum oppidulum aliam coloniam deduxit, exiguumque ambitum adiecit. Aiunt inter Phaselidem et Attaliam monstrari Thebam et Lyrnessum.* Celeberrimi antiquitus fuere Attalici reges, quorum ultimus haeredem instituit populum Romanum, eorum brevis genealogia et historia invenitur apud Strab. lib. 13. in *Pergamus*. 137 a

'Ατταλίς, φυλὴ τῆς 'Αττικῆς etc.] Videsis quae de hac tribu et reliquis Atheniensium annotamus in *Βερενικίδαι*.

'Αττάλυδα, πόλις Λυδίας, κτισθεῖσα ἀπὸ "Αττυος etc.] Attalyda, urbs Lydiae, condita ab Attye etc. Urbis nullam inveniebam apud alios memoriam. Attys vero et Lydus eius filius, a quibus huic urbi nomen impositum fuisse inquit, memorantur ab Herodoto diversis locis, ac praecique lib. 1. c. 7. ubi inquit ab illis oriundos esse eos, qui ante Argonem Heraclidarum primum Sardium regem Sardibus regnarunt. A Lydo vero *Lydii* vocati sunt et regio *Lydia*, cum autea *Meones* et *Meonia* regio diceretur.

Αὔαθα, καὶ Αὔαρα οὐδετέρως etc.] Auatha fortasse est, oppidum Arabiae desertae, quod Ptolemaeo Geographiae lib. 5. c. 19. dicitur *Audattha*. De Auaris vero vide, quae p. 137. annotavimus.

Αὐαλίτης, κόλπος etc.] Aualites sinus in dextera parte maris Rubri, cuius meminit Arrhianus in periplo maris Erythraei, a quo *'Αβαλίτης*, et *Αὐαλείτης* scribitur. Erat etiam portus circa quem sinus Arabicus valde angustus erat, teste eodem Arrhiano libro citato.

Αὔαρα, πόλις 'Αραβίας etc.] Auara, neutro plurali fuit urbs Arabiae, nomen sonat Graece *λευκὴν*, Latine *albam* (ora- 137 b

culo illi nolo immorari. Olet enim Graecorum nugamenta) חור *Chavar* seu *Havar* Syriace significat *albus fuit*, unde חוריתה *Chavarith* seu *Havarith* dicitur Ciconia, quod sit alba plumas, quod optime expressit Virgil. Georgic. lib. 2.

Candida venit avis nigris invisa columbis.

חורה *Chaurah* seu *Haurah* etiam Arabice populus alba vocatur. De Avaris autem sic loquitur auctor Geographiae Nubiensis quinta parte Climatis tertii: *Tum ad Chaurah oppidum populosum nobilibus cultum incolis.* Obiter notandum ab eadem radice nobiles Hebraice dici חורים *chorim*, i. e. *albi*, quod antiquitus huiusmodi homines vestibus candidis uterentur. Sic Ier. c. 27. v. 20. ואת כל חורי יהודה id est: *Veet col chore Iehudah.* i. e. *et omnes albos Iehudah*, h. e. *omnes nobiles Iehudah*. Haud δὶς διὰ πασῶν distat, quod Latini solent dicere de homine ignoto, *albus, an ater sit, nescio*. Memoratur Auara inter urbes et villas Arabiae Petraeae a Ptolemaeo Geogr. lib. 5. c. 17.

Αὔασις, πόλις Αἰγύπτου etc.] Auasis, urbs Aegypti, quam etiam *Oasin* vocant, inquit Topographus, a quo suo loco *Hyasis* et *Oasis* vocatur quaedam Libyae urbs. Ego ipsissimam existimo esse, in Oasin et in Gypsum Aethiopiae insulam, quae ab Stephano *Gypsèis* dicitur, solebant imperatores relegare exsilio dignos, de quibus multa et erudita annotavit *D. Nicolaus Antonius* I. C. Hispalensis Divi Iacobi eques, amicus olim noster in suo erudito libro de exilio lib. 1. c. 14. num. 15. et 16. At etymon, quod affert ex Laelii Bisciolae Horar. Succis. parte 2. lib. 3. c. 10. est ἀπροσδιόνυσον. Auasis enim est nomen Aegyptium, cuius etymon a lingua Graeca petere stultitiae est. Apud
138 Aegyptios vero significabat regionem habitatam et desertis cir-
a cumdatam, teste Strabone lib. 17. cuius sunt, quae sequuntur, verba: *Ἀνάσεις δ' οἱ Αἰγύπτιοι, καλοῦσι τὰς οἰκουμένας χώρας, περιεχομένας κύκλῳ μεγάλαις ἐρημίαις, ὡς ἂν νήσους πελαγίας· πολὺ δὲ τοῦτ' ἔστι κατὰ τὴν Λιβύην. Τρεῖς δ' εἰσὶν αἱ πρόσχωροι τῇ Αἰγύπτῳ καὶ ἐπ' αὐτῇ τεταγμέναι.* i. e. *Anaseis vero Aegyptii vocant regiones habitatas et magnis desertis circumdatas, quasi quasdam insulas pelagi, quales sunt multae ad Libyam. Harum tres sunt Aegypto finitimae et ei subditae.* Perperam apud Strabonem legitur *Ἀνάσεις* pro *Αὐάσεις*. In Oasim relegatum fuisse Iuvenalem a Domitiano, quod eum vocaverit *Calvum Neronem*, annotat eius vetus Scholiasta, perperam ad Ulpianum leg. 7. de interdictis legitur *in Masim* relegare pro *in Oasim* relegare. Hebraice etiam חוה ציה *havah tsiah* significat *vicum desertum* ab חוה *havah*, quod Num. c. 31. v. 41. Deuteron. c. 3. v. 14. significat *villam*. ציה *Tsia* vero Ies. c. 41. v. 18. sonat *desertum*,

seu *locum aridum* et *siccum*. Ex hac urbe fuisse Apionem illum grammaticum, adversus quem Iosephus duos illos eruditos libros scripsit, in quibus tot auctores deperditi citantur, apparet ex eodem Iosepho contra eundem Apionem lib. 2.

— *'Εοικυῖαν παρδαλέᾳ. Κατάστικτος γάρ ἐστιν,* etc.] Auasin seu Oasim Aegypti urbem similem fuisse pardalis pelli, interpunctam habitationibus inquit. Sunt verba desumpta ex Strabonis lib. 2. ac male interpuncta et perversa, et in alium sensum detorta. Nam Strabo illa inquit de Libya, non de Auasi urbe: *Μετὰ δὲ τὴν 'Ασίαν ἐστὶν ἡ Λιβύη, συνεχὴς οὖσα τῇ τε Αἰγύπτῳ καὶ τῇ Αἰθιοπίᾳ* etc. i. e. *Post Asiam autem est Libya contigua Aegypto, et Aethiopiae* etc. Ac paulo post: *"Εστι δ' ὥσπερ οἵ τε ἄλλοι δηλοῦσι, καὶ δὴ καὶ Γναῖος Πείσων ἡγεμὼν γενόμενος τῆς χώρας, διηγεῖτο ἡμῖν, ἐοικυῖα παρδάλει· κατάστικτος γάρ ἐστι ταῖς οἰκήσεσι περιεχομέναις ἐρήμῳ καὶ ἀνύδρῳ γῇ. Καλοῦσι δὲ τὰς τοιαύτας οἰκήσεις 'Ανάσεις οἱ Αἰγύπτιοι.* id est, *Est autem* (loquitur de eadem Libya) *sic et alii docent, et Gnaeus Piso, qui eam provinciam rexit, nobis narrabit, pardali similis, interpuncta habitationibus, quae circumdantur terra deserta et aquae inopi. Atque huiusmodi habitationes* Anases (*lege* Auases) *vocant Aegyptii.*

— *'Ηρόδοτος δὲ καὶ Δοῦρις, μακάρων αὐτὴν ὠνόμασαν νῆσον.*] Herodotus et Duris *beatorum* eam vocarunt *insulam*. Durim historicum antiquitas nobis invidit; Herodotus, omnium historicorum antiquissimus, quorum historiae exstant: in Thalia seu lib. 3. c. 26. loquitur de Oasi urbe, quam non *μακάρων νῆσον* i. e. *beatorum insulam*, ut inquit noster, vocat, sed locum vel regionem illam secundum Graecorum linguam sic inquit vocari: *'Απικόμενοι μὲν φανεροί εἰσι ἐς "Οασιν πόλιν, τὴν ἔχουσι μὲν Σάμιοι τῆς Αἰσχριωνίης φυλῆς λεγόμενοι εἶναι, ἀπέχουσι δὲ ἑπτὰ ἡμερέων ὁδὸν ἀπὸ Θηβαίων διὰ ψάμμου. Οὐνομάζεται δὲ ὁ χῶρος οὗτος κατὰ 'Ελλήνων γλῶσσαν, Μακάρων νῆσος.* i. e. *Ac pervenisse quidem eos apparet ad urbem Oasim, quam incolunt Samii, ii qui dicuntur e tribu Aeschrionia esse, septem dierum per arenam itinere distantem Thebis, qui locus vocatur secundum lin-* 188
guam Graecam Μακάρων νῆσος i. e. *Beatorum insula.* b

Αὐγάσιοι, ἔθνος Μασσαγετῶν. Στράβων ἕκτῃ οὕτω φησίν . . . . .] Augasii, populi Massagetarum ex Strabonis libro 6. cuius adducebat verba, sed cum in textu Stephani deficiant, ex Strabone supplenda erunt, at Strabo lib. 11. non 6. ut inquit noster, agit de Massagetis. Qui vero nostro dicuntur *Αὐγάσιοι*, Straboni *'Αττάσιοι* vocantur. Eius sunt verba: *Τοῦ δὲ τῶν Μασσαγετῶν, καὶ τῶν Σακῶν ἔθνος, καὶ οἱ 'Αττάσιοι* etc. i. e. *De*

Massagetarum et Sacarum gente sunt etiam Attasii. Ad quem locum Casaubonus ex Auctore nostro inquit legendum esse Ἀὐγάσιοι.

Αὐγεῖα, πόλις Λοκρίδος· Ὅμηρος.] Augea, urbs Locridis ex Homero, cuius affert hemistichium, qui huius urbis bis meminit Il. 2. v. 532. et v. 584. ad quem locum Eustathius κατὰ πόδα sequitur Epitomatorem nostrum, quin aliquid amplius dicat: Αὐγειαὶ δὲ, οὐ μόνον Λοκρικαὶ, ὧν ὁ πολίτης Αὐγεάτης, ἀλλὰ καὶ Λακωνικὴ πόλις ἐστὶν ὁμώνυμος. i. e. *Augeae vero, non solum Locricae, quarum civis, Augeates, verum etiam Laconica civitas est eiusdem nominis.* Apud Homerum et apud Eustathium num. plur. et accentu in ultima scribitur Αὐγειαί.

— Ἔστι καὶ Λακωνικὴ πόλις . . . . .] Est et Laconica urbs. Vacuus ille locus videtur posse suppleri ex Eustathio, cuius nota praecedenti adduximus verba: Ἔστι καὶ πόλις Λακωνικὴ ὁμώνυμος, i. e. *Est et urbs Laconica eiusdem nominis.* Sed fortasse illo asterisco non est opus. Nam sensus sine eo manet perfectus.

Αὔγιλα, οὐδετέρως, πόλις Λιβύης etc.] Augila, neutro plurali, urbs Libyae ex Apollodori lib. 2. Periegeseos, cuius gentile dicitur Augilites, ut a Gabala, Gabalites; Ethnicorum formationis nulla potest dari norma certa praeter auctorum usum. Augilitae autem fuere populi Libyae, quorum urbs dicebatur *Augila* neut. plur. Memorantur Ptolemaeo Geographiae lib. 4 c. 5. Melae lib. 1. c. 8. Solino c. 44. hic solos inferos coluisse, inquit, ille manes, atqui *Manes* et *Inferi* apud Ethnicos idem significabant. Sic apud Poetam cuius gloria nullius laudibus crescit, nec vituperatione minuitur, Georgic. lib. 1. v. 243. intelligendum est illud:

—— *Manesque profundi.*

Herodotus lib. 4. c. 172. videtur tribuere Nasamonibus, quod Mela Augilis. Apud illum Aegila neut. plur. locus dicitur, ad quem Nasamones decerpturi palmulas conscendebant sub aestatem relictis ad mare pecoribus. Memorantur etiam Plinio Nat. Hist. lib. 5. c. 4. Omnes existimo ab Herodoto accepisse. Quare
681 apud Herodotum pro Αὔγιλα legendum opinor Αὔγιλα.
d Αὐγοῦσται, πόλις ἐν Κιλικίᾳ, καὶ Ἰταλίᾳ.] Augustae, ut Athenae, et aliae huius farinae. Fuit urbs in Cilicia, et in Italia. Augustarum Ciliciae urbis meminit Ptolemaeus Geographiae lib. 5. c. 9. cui Αὐγοῦστα num. singul. dicitur. Augustarum vero
189 Italiae civitatis diversi fecere mentionem, sed cum in Italia huius
a ius nominis tres civitates celebrentur, scilicet Augusta Praetoria colonia, Augusta Taurinorum vulgo *Turin* Ducis Sabaudiae regia, Augusta Vagiennorum oppidum, ac nesciam de qua loquatur

r Epitomator noster: (nescio enim divinari) consultius fore rer Lectorem in hortos seu Cluverii Italiae Antiquae, seu Leani Alberti invitare, ubi quin ego adsim potest coenare.

Αὐενίων, πόλις Μασσαλίας πρὸς τῷ Ῥοδανῷ.] Avenio, is, urbs Massiliae ad Rhodanum, Galliae Narbonensis celeberna, quam *Ioanna* Siciliae regina *Clementi* V. Pontifici Maximo ndidit, teste Volaterrano Geographiae lib. 3. quo sedes Pontiia ab eodem Clemente, relicta Roma, translata fuit anno Chri- 1306. ibique permansit donec *Gregorius* XI. eam denuo translit Romam. Fuit urbs insignis septem septenariis, scilicet sepn palatiis, septem parochiis, septem virginum monasteriis, ptem Monachorum conventibus, septem Canonicorum collegiis, tidem denique portis. In Franciscanorum templo visitur monuentum Laurae a Petrarcha carminibus celebratae. Vulgo civis dicitur *Avignon* parum corrupto vetere nomine. Memoratur ter alios Strab. lib. 4. *Εἰσὶ δὲ ἐν τῷ μεταξὺ πόλεις Αὐενιὼν, ἡ Ἀραυσίων, καὶ Ἀερία.* i. e. *Sunt vero in medio urbes Auenio, Arausio et Aëria.* Perperam in versione Latina legitur *Arusio* ·o *Arausio*, quae hodie *Orange* dicitur.

Αὖλαι. Εἰ δ' ἐνικῶς ἐλέγετο Αὐλὴ, ὤφειλεν Αὐλέτης, ἢ ὐλίτης etc.] Agit de gentilitiis, quae formantur a nominibus ιitis in *η*, quorum nulla potest dari norma certa, sed plerumne quae proveniunt a disyllabis finitis in *η* cum accentu acuto ngunt gentile in *ετης*, ut *φυλὴ φυλέτης*. Quae vero accentu ravi notantur in penultima, ut plerumque faciunt gentile per *η*, t *κώμη, κωμήτης, Σίδη, Σιδήτης*, ex quorum regula ipse exipit *Καρνίτης* a *Κάρνη*, et alia plurima possunt excipi. Eodem nim modo a *Σίγη* deducitur *Σιγίτης*, ab *Ὕσβη, Ὑσβίτης*, et lia huiusmodi sexcenta.

— *Ἐπιστατέον.*] Lege *ἐπιστητέον* ex Suida in *Διογενειανός*.

Αὐλὴ, ἡ ἔπαυλις.] Haec nomina sonant Latino sermone au- 189
lam, atrium, stabulum, caulam, quae ex consequentibus et an- b
tecedentibus dignosci debent.

— *Χρανύσῃ μὲν τ' αὐλῆς* etc.] Est hemistichium Homericum, quod legitur Il. 5. v. 138.

— *Καὶ αὔλιον ἄντρον* etc.] *Et aulium antrum.* Haec verba non sunt intelligenda ut sonant, ac si *τὸ αὔλιον* significaret etiam *antrum*; sed Steph. mens est antrum quoddam ab Apollon. vocatum fuisse *αὔλιον*, quod in eo choros agerent, id ex carminib. Apollonii nota subsequenti apponendis patebit.

— *Ὡς Ἀπολλώνιος.*] Illud hemistich. quod affert Epit. noster ex Apollonio, est valde corruptum. Invenitur apud eum Argonautic. l. 2. v. 907. cuius integra carmina appono:

— Ἔνθ' ἐνέπουσι Διὸς Νυσήϊον υἷα
Ἰνδῶν ἡνίκα φῦλα λιπὼν κατενάσσατο Θήβας
Ὀργιάσαι, στῆσαί τε χοροὺς ἄντροιο πάροιθεν,
Ὧι ἐν ἀμειδήτους ἁγίας εὐνάζετο νύκτας,
Ἐξ οὗ καλλίχορον ποταμὸν περιναιετάοντες
Ἠδὲ καὶ αὔλιον ἄντρον ἐπωνυμίην καλέουσιν.
— *Ubi dicunt filium Iovis Nysaeum*
Quando relictis Indorum gentibus remigrabat Thebas
Sacra celebrasse, et instituisse choros pro antro
In quo terribiles illas et sanctas dormiit noctes
Ex quo amnem callichorum incolae
Et antrum cognomentu aulium vocant.

Quare apud Stephanum pro στήσετε χοροὺς ἀντρίους, quae sunt lectionum monstra, legendum est στῆσαί τε χωροὺς ἄντροιο πάροιθεν, ut apparet ex Apollonii carminibus. Apud Steph. etiam pro αὔλιον legendum αὐλίον. Sic enim scribitur apud Apollonium, ex quo vera lectio et scriptura petenda est.

Αὐλὶς, πόλις Βοιωτίας κατὰ Χαλκίδα etc.] Aulis, urbs Boeotiae iuxta Chalcidem, ubi congregati fuere Graeci, scilicet contra Troianos, quod ex Hom. Il. 2. v. 303. claret:

— Ὅτ' ἐς Αὐλίδα νῆες Ἀχαιῶν
Ἠγερέθοντο, κακὰ Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ φέρουσαι.
— *Cum in Aulidem naves Achaeorum*
Convenerunt, mala Priamo et Troianis ferentes.

140 Quod optime imitatus Virgil. Aeneid. lib. 4. v. 425. canit:
a *Non ego cum Danais Troianam exscindere gentem*
Aulide iuravi, classemve ad Pergama misi.

Ad quem locum Servius ita: *Aulis insula est in Aegaeo mari, in qua coniurarunt Graeci se non ante reversuros ad patriam, quam Troia caperetur.* Fuit ergo et urbs et insula, in hac urbe Agamemnon sacrificavit Dianae, filiam suam Iphigeniam, quare Lucretius id factum detestatus canit l. 1.

Aulide, quo pacto Triviai virginis aram
Iphianassai turparunt sanguine foede
Ductores Danaum dilecti.

Ac deinde paulo infra:

Exitus ut classi felix, faustusque daretur.
Tantum relligio potuit suadere malorum.

Quot scelerosa et impia facta religionis seu nimio, seu praepostero zelo perpetrant mortales, at eius moderatus et prudens zelus ad pietatem, et charitatem, et iustitiam omnes suadet, sine quibus nulla societas nedum latronum, nulla respublica, nullum regnum potest persistere, nec ulla religio sine immortalitatis ani-

mae fide diu potest durare, qua sine friget pietas et charitas, nec iustitia curatur, nisi inter optimos viros. Hi enim natura sua semper bonorum virorum officio funguntur, quicquid crediderint, sed horum magna penuria est, quod optime notavit Satyricorum princeps Sat. 13. v. 27,

Rari quippe boni; numerus vix est totidem, quot
Thebarum portae, vel divitis ostia Nili.

Sed nos ad Spartam nostram redeamus.

— *Ἔστι δ' Αὐλίδος καὶ Αὐλίδια.*] Lege *Αὐλίδιος καὶ Αὐλίδια.* Namque prius dixerat ethnicon Aulidis esse Aulideum et Aulidem, nunc inquit Aulidium et Aulidiam quoque dici.

Αὐλὼν, πόλις Λακωνικὴ, μία τῶν ἑκατόν.] Aulon, onis, urbs Laconica, una ex centum. Memoratur Straboni lib. 8. Plinio Nat. Hist. lib. 4. c. 5. apud quem perperam scribitur *Aulos* pro *Aulon.* Miror eius non meminisse Ioan. Meurs. in suis Miscell. Laconicis.

— *Ἔστι καὶ Αὐλὼν, ὃν ἐπόλισαν Κροτωνιάται, ἥτις ὠνομάσθη Καυλωνία.*] Est et Aulon, quem condiderunt Crotoniatae, quae vocata est *Caulonia*: et masculino et foeminino genere usurpat hoc urbis nomen. Fuit Italiae urbs; quae iam aetate Strabonis aevo cesserat. Nomen invenit, quod esset sita iuxta convallem, (id Graecis dicitur *αὐλὼν*) noster a Crotoniatis conditam fuisse tradit. Strabo autem lib. 6. ab Achivis: *Μετὰ δὲ τὴν Σάγραν Ἀχαιῶν κτίσμα Καυλωνία, πρότερον δ' Αὐλωνία λεγομένη, διὰ τὸν προκείμενον αὐλῶνα. Ἔστι δ' ἔρημος* etc. i. e. *Post Sagram autem Caulonia ab Achaeis condita quondam* Aulonia *dicta ob convallem (id Graecis dicitur αὐλὼν) ante sitam. Est autem deserta.* Memoratur Virgilio Aeneidos lib. 3. v. 553.

Hinc sinus Herculei (si vera est fama) Tarenti
Cernitur, attollit se diva Lacinia contra 140
Caulonisque arces. b

Ad quem locum sic Servius: *Caulon, mons est Calabriae, Horatius:* Et amicus Caulon fertilis Baccho. *In quo oppidum fuit a Locris conditum, quod secundum Hyginum, qui scripsit de situ urbium Italicarum olim non est, alii a Caulo Clitae Amazonis filio conditum tradunt.* Locus Horatii quem ad testimonium vocat Servius invenitur carm. lib. 2. Ode 6. v. 18.

Ver ubi longum, tepidasque praebet
Iupiter brumas, et amicus Aulon,
Fertilis Baccho minimum Falernis
Invidet uvis.

Memoratur etiam Martiali Epigrammatum libr. 13. Epigram. 125.

Nobilis et laris, et felix vitibus Aulon
Det pretiosa tibi vellera, vina mihi.

Et Horatius et Martialis videntur loqui de Aulone, tanquam monte vitibus consito, et vino fertili. Auctor noster in *Καυλωνία* agit iterum de urbe et Italiae et Siciliae, ubi sis potest consulere notas nostras.

Αὐσεῖς, ἔθνος Λιβύης.] Auseis, populi Libyae ex Apollodori Periegeseos lib. 2. et ex Herodoti lib. 4. cuius sunt, quae sequuntur, verba: *Τούτων δὲ ἔχονται τῶν Μαχλύων Αὐσῆς. Οὗτοι δὲ καὶ οἱ Μάχλυες πέριξ τὴν Τριτωνίδα λίμνην οἰκέουσι. Τὸ μέσον δέ σφι οὐρίζει ὁ Τρίτων. Καὶ οἱ μὲν Μάχλυες τὰ ὀπίσω κομέουσι τῆς κεφαλῆς. οἱ δὲ Αὐσῆς τὰ ἔμπροσθεν.* i. e. *Iuxta hos Machlyes incolunt Auses: et circum paludem Tritonidem utrique habitant, ita ut media palude Tritonide dirimantur, et Machlyes quidem occiput crinitum gestant. Auses vero sinciput.* Hodie Turci crinitum gerunt capitis verticem, reliquam vero partem tonsam.

Αὔσιγδα, πόλις Λιβύης οὐδετέρως.] Ausigda, orum, neut. plur. urbs Libyae, quam praeterfluebat Cinnyphus fluvius, ubi Apollo colebatur. Eius meminit Lycophron in Alexandra apud quem accentu in penultima notatur:

Αὐσίγδα, Κινύφειος ἣν τέγγων ῥόος
Νασμοῖς λιπαίνει.
Ausigda, Cinnyphius quam humectans decursus
Aquis foecundat.

Αὐσχῖται, ἔθνος Λιβύης ὑπερβάκης.] Auschitae, gens Libyae super Barcam, illud lectionis monstrum τὸ ὑπερβάκης typographo adscribendum est; pro quo legendum ex Herodoto, cuius mox apponemus verba: ὑπὲρ Βάρκης, i. e. *supra Barcam.* Auschitae vero ab Herodoto vocantur *Auschisae.* Veram lectionem tuo arbitrio permitto. Eius ex lib. 4. c. 171. sunt verba, quae sequuntur: *Ἀσβυστέων δὲ ἔχονται τὸ πρὸς ἑσπέρης Αὐσχίσαι, οὗτοι ὑπὲρ Βάρκης οἰκέουσι* etc. i. e. *Asbystarum occasum versus confines sunt Auschisae, hi supra Barcam habitant pertingentes ad mare iuxta Euesperidas.*

141 *Αὔσων ὁ Ἰταλός.*] Auson, onis, Italus; scilicet *Auson* accipitur pro Italo praecipue a Poetis, ut et *Ausonia* pro Italia. Fuere vero antiqui Italiae populi, et ut res antiquae plerumque fabulis involvuntur, quia earum origo ignoratur; ideo mihi videtur finxisse Ausonem Ulyssis et Calypsus, seu ut alii Circes filium eis nomen dedisse, quod testatur inter alios Archiepiscopus Thessalonicae in Dionysium Periegetam, qui eos celebrat v. 77.

Ἑξείης δ' ἐπὶ τοῖσι Λιγυστιὰς ἕλκεται ἅλμη
Ἔνθ' Ἰταλῶν υἷας ἐπ' ἠπείροιο νέμονται.

'Ἐκ Διὸς Αὐσονιῆες ἀεὶ μέγα κοιρανέοντες
'Αρξάμενοι βορέηθεν ἔσω λευκὴν ἐπὶ πέτρην
"Η ῥα τε Σικελικῆς ἐπὶ πορθμίδος ἐῤῥίζωται.
Deinceps post host Ligusticum trahitur salum
Ubi Italorum filii in continente habitant
A Iove Ausones semper longe lateque dominantes
Orsi a borea introrsum albam in petram
Quae quidem Siciliae in freto radices habet.

Ad quem locum Archiepiscopi Thessalonicensis verba sunt: *"Οτι τοὺς 'Ιταλοὺς, ὡς τότε μοναρχοῦντας, μέγα κοιρανέειν λέγει, καὶ Αὐσονιῆας, ἤτοι Αὔσονας, ὀνομάζει, καὶ σημειοῦται ὅτι τοὺς αὐτοὺς εἶναι λέγει Αὔσονας καὶ 'Ιταλούς. Λέγονται δὲ Αὔσονες ἀπὸ Αὔσονος, ὃς πρῶτος μὲν τοῦ κατὰ 'Ρώμην βασιλεῦσαι πρός τινων ἱστορεῖται, 'Οδυσσεῖ γεγονὼς ἐκ τῆς Κίρκης· ἢ κατὰ τὸν τὰ ἐθνικὰ γράψαντα, ἐκ Καλυψοῦς γεννηθεὶς τῷ "Ατλαντι· ἀφ' οὗ καὶ τὸ Σικελικὸν πέλαγος Αὐσόνιον ἐκλήθη ποτε.* etc. i. e. *Quod Italos, ut tunc solos imperantes, longe lateque dominari inquit, et Ausonieas, sive Ausonas vocat, et notatur quod eosdem esse dicit Ausones et Italos. Dicuntur autem Ausones ab* Ausone, *qui primus quidem regnasse Romae ab aliquibus dicitur, Ulyssi natus ex Circe; vel cundum Ethnicorum scriptorem ex Calypso genitus Atlanti: a quo etiam* Siculum *pelagus* Ausonium *vocatum est antiquitus.* etc. Idem pene ex nostris testatur Sex. Pomp. Festus: *Ausoniam appellavit Auson Ulyssis et Calypsus filius eam primam partem Italiae, in qua sunt urbes* Beneventum et Cales, *deinde paulatim tota quoque Italia, quae Apennino finitur, dicta est* Ausonia *ab eodem duce, a quo etiam conditam fuisse Aruncam urbem ferunt.* Servius ad illud Virgilii ex Aen. lib. 7.

—— *Et quos de collibus altis*
Aurunci misere patres.

Inquit, *Auruncos* Graece Ausones nominari.

— *Καὶ Αὐσόνιος, καὶ Αὐσονία ἡ χώρα.*] Dicitur Ausonius adiectivum, et Ausonia ipsa regio, pro Italus, et Italia, Virgil. Aeneid. lib. 7. v. 198.

Quid petitis? quae causa rates, aut cuius egentes
Littus ad Ausonium tot per vada caerula vexit?

Idem lib. 4. Aeneid. v. 83.

Non licuit fines Italos, fataliaque arva
Nec tecum Ausonium (quicunque est) quaerere Tybrim.

Ausonia vero et ut adiectiv. et ut substantiv. usurpatur. Ut substantiv. apud eundem Poetam Aeneid. lib. 7. v. 55. 141 b

Multi illam magno e Latio, totaque petebant
Ausonia: petit ante alios pulcherrimus omnes
Turnus avis, atavisque potens.

Et apud Ovidium etiam:

Iamque dies aderat, qua me discedere Caesar
Finibus extremae iusserat Ausoniae

Ut adiectiv. autem apud Virgil. Aeneid. lib. 4. v. 349.

—— Si te Carthaginis arces
Phoenissam, Libycaeque aspectus detinet urbis:
Quae tandem Ausonia Teucros considere terra
Invidia est?

De Ausonia vero videsis Ioan. Tzetzam Hist. Chil. 5. Historia 16.

— *Ὁ δ' Αὐσονείων ἄγχι Κάλχαντος τόπων.*] Est versiculus Lycophronis, apud quem pro *ἄγχι Κάλχαντος τόπων*, legitur *ἄγχι Κάλχαντος τάφων*. Quam ego lectionem in versione mea sequutus fui.

Αὐταριᾶται, ἔθνος Θεσπρωτικόν.] Autariatae, gens Thesprotica ex Charace Chronic. lib. 7. Autariatae Thesprotici a nemine, quod sciam, memorantur. Strabo autem lib. 7. celebrat Autariatas Illyriorum gentem maximam et optimam, cui quondam contra Aediaeos bellum fuit perpetuum de sale, qui in confinio cogebatur ex aqua verno tempore ex quadam convalle defluente. Haec gens alias Illyriorum gentes domuit, ac etiam supra Illyrios et Thracas sese extulerunt, tandem potentia sua exuti sunt a Scordiscis, deinde ab ipsis Romanis, qui Scordiscos etiam debellarunt. Autoriatae Indi memorantur Aeliano περὶ ζώων lib. 17. c. 41. Casaubonus ad locum Strabonis citatum nescio utrum magis confidenter, an audacter inquit, non alios esse ab illis, *quare legendum*, sic ille ait, *Αὐταριᾶται* et vox *'Ινδῶν vel in aliam mutanda, vel omnino reiicenda est.* Si liceret hoc modo argumentari, poterat etiam dici apud Stephanum pro *Θεσπρωτικὸν* legendum esse *'Ιλλυρικὸν*, vel reiiciendam illam vocem, sed audaciam huius eruditissimi viri contundit Agatharchid. cui Autariatae sunt populi Indiae.

Αὐτομάλακα, χωρίον Λιβύης.] Automalaca, oppidum Libyae ex Polyistore lib. 3. quod Apollodoro dicebatur Automala. Sententiam Apollodori confirmat Strabo Geographiae lib. 17. Eius sunt verba: *Εἶθ' οἱ Φιλαίνων βωμοί· καὶ μετὰ τούτους Αὐτόμαλα φρούριον, φυλακὴν ἔχον, ἱδρυμένον κατὰ τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου παντός.* i. e. *Postea sunt Philaenorum arae: et postea automala castellum praesidium habens, situm in totius sinus recessu.* Ptolemaeo Geographiae lib. 4. c. 4. *Αὐτομάλαξ φρούριον, Automalax castel-*

tum seu *praesidium* dicitur, atque in Cyrenaica praefectura locatur prope Depranum promontorium.

Αὐτόμολοι, ἔθνος Αἰθιοπικὸν etc.] Automoli, populi Aethiopici ex Herodoti lib. 2. cuius verba corrupta affert Epitomator noster, quae ex eiusdem libro citato capite 30. sic sunt restituenda: *Τοῖσι δὲ Αὐτομόλοισι τούτοισι οὔνομά ἐστιν Ἀσμὰχ, δύναται δὲ τοῦτο τὸ ἔπος κατὰ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν οἱ ἐξ ἀριστερῆς χειρὸς παριστάμενοι βασιλέϊ* etc. id est: *Automalis istis nomen est* Asmach, *quod verbum secundum Graecorum linguam idem valet, quod ex sinistra manu assistentes regi.* Quare apud Stephanum pro *Ἀσμάχην* lege *Ἀσμὰχ*, pro *χερὸς* lege *χειρὸς*, pro *βασιλεῖ* lege *βασιλέϊ*. Nomen vero Asmach proculdubio deflexum est a lingua Hebraea, in qua שמאל *semol* significat *sinistram manum*, unde verbum השמיל *hasmil*, i. e. *ad sinistram deflectere*: nec est *ἀπροσδιόνυσον* quaerere etymologiam Aethiopici nominis, ut apparet ex Aethiopiae Historia, quam Franciscus Alvarez Lusitanus, qui per sexennium degit in Aethiopia, Lusitanica lingua conscripsit. Automoli igitur Aegyptiorum fuere milites, qui ad Aethiopes transfugerunt, ut claret ex eodem Herodoto libro citato, qui Straboni lib. 17. memorantur, ac *Sebritae* dicuntur. Fortasse corrupto nomine ex eodem fonte. nonne adeo corruptum est hoc nomen *Amberes* apud Hispanos ex nomine Belgico *Antwerpen*, et alia huius farinae sexcenta? ita profecto. 142 a

Ἀφάνναι, χωρίον Σικελίας, ἄσημον.] Aphannae, arum, oppidum Siciliae, cuius nulla apud alios, quod sciam, fit mentio. Obscurum oppidum fuisse inquit noster, unde ab eo paroemiae, *ἢ εἰς Ἀφάννας*, i. e. *vel in Aphannas*, de obscuris et absurdis. Sic enim etiam potest verti *τὸ ἐκτετοπισμένων*. Paroemiae meminere Zenodotus et Erasmus, qui nescio quare *εἰς Ἀφάννας* vertit in *Aphannis*, sed nostri auctoris interpretamentum probat potius quam Zenodoti. Ego existimo hinc apud Latinos *affanias* dici, res nullius momenti, quemadmodum apinas et tricas a duobus Apuliae oppidis, quae Diomedes delevit, testante Plinio lib. 3. c. 11. cuius sunt verba: *Diomedes ibi delevit gentes Monadorum, Dardorumque et urbes duas, quae in proverbii ludicrum vertere, Apinam, Tricam.* Quo ludicro usus est Martialis Epigram. 1.

Sunt apinae, tricaeque, et si quid vilius istis.
Quis nescit, vel quis tam manifesta negat?

Ἀφειδάντες, μοῖρα Μολοσσῶν etc.] Aphidantes; portio quaedam Molossorum, scilicet ad Molossum Arcadiae fluvium, nomen adepti ab Aphidante quodam rege, quorum meminit Pausanias in Arcadicis. 142 b

'Αφεταὶ, πόλις τῆς Μαγνησίας etc.] Aphetae, arum, urbs Magnesiae, nomen adepta vel a fabula illa vel historia, quam refert ex Hellanico, ut innuit. Nos eam apud Herodotum legimus, cuius ex lib. 7. c. 193. sunt quae sequuntur verba: *Κάμψαντες δὲ τὴν ἄκρην τῆς Μαγνησίης, ἰθεῖαν ἔπλεον ἐς τὸν κόλπον τὸν Παγασέων φέροντα. Ἔστι δὲ χῶρος ἐν τῷ κόλπῳ τούτῳ τῆς Μαγνησίης, ἔνθα λέγεται τὸν Ἡρακλῆα καταλειφθῆναι ὑπὸ Ἰήσονός τε καὶ τῶν συνεταίρων ἐκ τῆς Ἀργοῦς ἐπ' ὕδωρ πεμφθέντα. Εὖτ' ἐπὶ τὸ κῶας ἔπλεον ἐς Αἶαν τὴν Κολχίδα. Ἐνθεῦτεν γὰρ ἔμελλον ὑδρευσάμενοι, ἐς τὸ πέλαγος ἀφήσειν. Ἐκ τούτου δὲ τῷ χώρῳ οὔνομα γέγονε Ἀφέται. Ἐν τούτῳ ὦν ὅρμον οἱ Ξέρξεω ἐποιεῦντο.* i. e. *Flectentesque promontorium Magnesiae, rectum cursum in sinum, qui ad Pagasas fert, tenebant. In hoc Magnesiae sinu locus quidam est, in quo fertur Hercules, quum e navi Argo aquatum missus esset, derelictus fuisse ab Iasone atque a sociis dum in terram Colchidem ad vellus navigarent. Illinc enim aquatum in pelagus erant abituri. Hac de causa nomen loco fertur esse* Aphetae, *id est* dimissae. *Hoc in loco stationem habuerunt Xerxis naves.* Apud Herodotum habet accentum in penultima; apud nostrum in ultima.

Ἄφθαλα, καὶ Ἀφθαία, ἡ Ἑκάτη.] Aphthala, et Aphthaea, Hecate, *id est,* Proserpina. Hunc locum corruptum esse suspicor. Videtur Stephanus oblitus esse dicere ubi colebatur *Hecate Aphthaea.* Ego puto hanc Proserpinam nedum Cereris generum novisse.

— *Ἔστι καὶ Αὐθίτης, νόμος Αἰγύπτου.*] Est et Authites, *nomos*, h. e. *praefectura* Aegypti, pro *Αὐθίτης*, lege *Ἀφθίτης*, Id enim litterarum ordo suadet, atque etiam *Aphthites Nomos* celebratur ab Herodoto lib. 2. c. 166.

Ἄφιδνα, δῆμος Ἀττικῆς, τῆς Λεοντίδος Φυλῆς.] Aphidna, populus *h. e.* oppidum Atticae, Leontidis tribus. Memoratur Pausaniae in Atticis, quam cepisse inquit *τοὺς Τυνδάρεω παῖδας* i. e. *Tyndari filios* scilicet Castorem et Pollucem, quos ideo *Tyndaridas* vocabant. Alii autem *Dioscuros*, quod essent Iovis filii: ex Leda Tyndari coniuge.

148 — *Ἔστι καὶ πόλις Ἀφίδναι. Ἔστι τῆς Λακωνικῆς* etc.] Est
a et urbs Aphidnae. Est et Laconicae. Mendum inesse existimo his verbis. Ratio clamat sic legenda esse: *Ἔστι καὶ πόλις Ἀφίδναι τῆς Λακωνικῆς.* i. e. *Est et urbs Aphidnae, Laconicae.* Tantum expungo secundum *ἔστι*, quod puto per incuriam irrepsisse. Aphidnas autem Laconicae memorat Pausanias in Laconicis.

— *Ὅθεν ἦσαν αἱ Λευκιππίδες, Φοίβη καὶ Ἱλάειρα.*] Ex Aphidnis Laconicae fuisse Leucippides, Phoeben et Hilairam inquit;

alii Leucippi filias fuisse aiunt; alii Apollinis, quas Dioscuri cum rapuissent, uxores duxerunt. Ego certum existimo fuisse Theseum, Pollucem et Castorem heroës quosdam, sed eorum historiam poetas fabulis involvisse opinor. De illarum raptu a Tyndaridis seu Dioscuris audi Ovidium Fastorum lib. 5. v. 699.

Abstulerant raptas Phoeben Phoebesque sororem
Tyndaridae fratres, hic eques, ille pugil,
Bella parant, repetuntque suas et frater et Idas;
Leucippo fieri pactus uterque gener.
His amor, ut repetant, illis, ut reddere nolint,
Suadet: et ex causa pugnat uterque pari.
Effugerere Oebalidae cursu potuere sequentes:
Sed visum celeri vincere turpe fuga.
Liber ab arboribus locus est, apta area pugnae
Constiterant illic: nomen Aphidna loco.

Ἄφνειον. Ἡ λίμνη, ἡ περὶ Κύζικον, Αὐνῖτις.] Est lacus prope Cyzicum, Aunitis etc. Pro *Αὐνῖτις* lege *Ἀφνῖτις*. Id enim litterarum ordo exigit, ac eodem modo vocatur ab Strabone lib. 13. ab hoc lacu *Aphneios* vocari, quos Homerus locat ad fluvium Aesepi, auctor est idem auctor libro citato. Unde existimo Auctorem nostrum fecisse urbem Phrygiae *Aphneium*, cuius nulla, quod sciam, apud alios fit mentio. Aphneios autem Homerus celebrat Il. 2. v. 825.

— *Ἡ πρότερον Ἀρτυνία* etc.] Aphnitidem lacum circa Cyzicum prius vocatam fuisse *Artyniam* auctor est noster Auctor, sed sine auctore. Strabo autem lib. 13. tradit Aphnitidem lacum, a quo *Aphneios* dici censent, esse eundem, qui *Dascylitis* vocatur. Eius sunt verba: *Ἔστιν οὖν μετὰ τὴν τῶν Κυζικηνῶν πόλιν καὶ τὸν Αἴσηπον, ἀρχὴ τῆς Τρωάδος καθ' Ὅμηρον. Λέγει δ' ἐκεῖνος μὲν οὕτω περὶ αὐτῆς·*

Οἳ δὲ Ζέλειαν ἔναιον ὑπαὶ πόδα νείατον Ἴδης
Ἀφνειοὶ, πίνοντες ὕδωρ μέλαν Αἰσήποιο
Τρῶες, τῶν αὖθ' ἦρχε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱὸς
Πάνδαρος, ᾧ καὶ τόξον Ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκεν.

Τούτους δὲ ἐκάλει καὶ Λυκίους. Ἀφνειοὺς δὲ ἀπὸ τῆς Ἀφνίτιδος νομίζουσι λίμνης. Καὶ γὰρ οὕτω καλεῖται ἡ Δασκυλῖτις. id est: *Est igitur post Cyzenorem urbem* h. e. *post Cyzicum et Aesepum initium Troadis secundum Homerum. Sic enim ille de ea loquitur:*

Qui autem Zeleam habitabant sub pedem imum Idae
Aphneii bibentes aquam nigram Aesepi
Troes, his rursus praeerat Lycaonis clarus filius
Pandarus, cui et arcum Apollo ipse dedit.

Hos autem Lycios etiam vocat. Aphneios vero dici censent ab Aphnitide lacu. Sic enim vocatur Dascylitis. Interpres Latinus Homeri deceptus est nominis amphibolologia. Pro Ἀφνειοὶ enim vertit *divites*, sed praestat sequi nostri Auctoris sententiam, qui Aphneium inquit esse urbem Phrygiae et Strabonis, qui lib. 13. supra citato inquit *Aphneios* dictos esse ab Aphnitide lacu.

143 b Ἀφόρμιον, τόπος Θεσπιέων etc.] Aphormium, locus Thespiensium. Quamvis Epitomator noster ex auctoritate Aphrodisii seu Euphemii inquit Aphormium fuisse locum Thespiensium, cuius oppidanus fuit Tiphys navis illius celeberrimae gubernator, ac praeterea affert loci etymologiam a verbo ἀφορμίζω, i. e. *solvo e portu*, seu *enavigo*, quod illinc navis Argo una cum heroibus enavigasset. Tamen existimo hunc locum esse factum ex Graecorum fermento, quandoquidem eius non meminit Pausanias accuratissimus omnium Graecorum in describendis totius Graeciae locis, cum in Boeoticis celebret et Tiphyn et Argo navem, et oppidum Boeotiae Tipham, cuius oppidani Tiphyn navis Argus gubernatorem suum civem fuisse asserebant. operae pretium est eum audire loquentem sua ipsius lingua in suis Boeoticis: *Παραπλέοντι δὲ αὐτόθι, πόλισμά ἐστιν οὐ μέγα ἐπὶ θαλάσσῃ Τίφα. Ἡράκλειόν τε Τιφαιεῦσίν ἐστι, καὶ ἑορτὴν ἄγουσιν ἐπέτειον. Οὗτοι Βοιωτῶν μάλιστα ἐκ παλαιοῦ τὰ θαλάσσια θέλουσιν εἶναι σοφοί, Τίφυν ἄνδρα μνημονεύοντες ἐπιχώριον, ὡς προκριθείη γενέσθαι τῆς Ἀργοῦς κυβερνήτης. Ἀποφαίνουσι δὲ καὶ πρὸ τῆς πόλεως ἔνθα ἐκ Κόλχων ὀπίσω κομιζομένην κομίσασθαι τὴν Ἀργὼ λέγουσιν.* id est: *Hinc rursum praeternaviganti modicum est oppidum ad mare* (*nomine*) Tipha, *Herculis delubrum est Tiphaeensibus, in quo festum agunt anniversarium. Hi prae cunctis Boeotiis maritimarum rerum peritiam iam tum ab initio sibi vindicant, Tiphyn praedicantes, cui nominatim Argus navis gubernacula credita sunt, suum fuisse indigenam: ostendunt etiam extra oppidum locum, quo Argo ipsam Colchis reversam applicuisse dicunt.* His insuper adde Strabonem quoque illius oppidi Aphormii non meminisse, nec Ptolemaeum. At si patria Tiphys in obscuro antiquitatis sepulchro iacet, eius nominis fama Graeciam illustrat parili ratione a Poetis Latinis et Graecis famigerata. Ex omnibus elegimus, qui sequuntur: Apollonius Argonautic. libro 1. v. 105.

Τίφυς δ' Ἀγνιάδης Σιφαέα κάλλιπε δῆμον
Θεσπιέων.
Tiphys vero Agnei filius Siphensem reliquit populum
Thespiensium.

Apollonius confirmat sententiam Pausaniae, cum inquit Tiphyn reliquisse Siphensem populum. Namque oppidum, quod Pausa-

nias *Tipham*, Apollonius vocat *Σιφαέα δῆμον*, i. e. *Siphensem populum*, quod Ptolemaeo Geograph. lib. 3, c. 15. dicitur [illegible] plurativo numero ac Boeotiae adscribitur. Virgilius etiam Eclog. 4. v. 34. *Tiphyn* celebrat:

Alter erit tum Tiphys, et altera quae vehat Argo
Delectos heroas.

Ad quem locum Servius: *Vel revera Tiphys, vel qualis Tiphys Argonautarum gubernator, sane specialia pro generalibus ponit. Nam per Tiphyn, quemcunque gubernatorem accipimus: per Argo, quamcunque navem: per Troiam, quamcunque civitatem: per Achillem, quemcunque virum fortem.* Seneca etiam in Medea Tiphyn usurpat eodem modo ac Virgilius:

Venient annis secula seris
Quibus Oceanus vincula rerum
Laxet, et ingens pateat tellus
Tiphysque novos detegat orbes
Nec sit terris ultima Thule.

Quae carmina reipublicae litterariae proletarii existimant indicare *novum orbem*, ac si Seneca Tragicus foret propheta. De quibus videsis nostram sententiam in observationibus nostris ad *Ἰβηρίαι*.

Ἀφροδισιάς, πόλις Κιλικίας etc.] Aphrodisias, adis, urbs 144
Ciliciae. Duodecim huius nominis urbes celebrat Epitomator noster. De omnibus aliquid invenire memoria dignum pro ratione instituti nostri *ἀδύνατον* existimo. Primo loco celebrat Aphrodisiadem Ciliciae urbem, quam ex auctoritate Alexandri Polyhistoris ex Zopyro petita inquit nomen adeptam fuisse *ἀπὸ τῆς Ἀφροδίτης*, i. e. *a Venere*, cuius historiam Zopyrus scripserat. Memoratur inter alios Constantino Porphyrogennetae de Them. lib. 1. Them. 13. Plinio Nat. Hist. lib. 5. c. 27. qui eam *oppidum Veneris* vocat, ac si Zopyri sententiam confirmaret. Eius sunt verba: *Promontorium et oppidum Veneris, a quo proxime Cyprus insula.* Hodie *S. Theodoro* dici aiunt Ortelius et Philip. Ferr. Alexand. ex Coriolano Cepio.

— *Δευτέρα, Ἰβηρίας πρὸς τοῖς Κέλτοις.*] Secundo loco memorat Aphrodisiadem Iberiae prope Celtas, quam urbem Strabo lib. 4. vocat *ἱερὸν τῆς Πυρηναίας Ἀφροδίτης* i. e. *Templum Pyrenaeae Veneris.* Ptolem. lib. 2. c. 5. dicitur *Ἀφροδίσιον*, *Aphrodisium*, ac si diceres *Venereum.* Fuit Promontorium cum opp. olim eiusdem nominis in ora Hisp. Citer. in Gall. Narbonens. confin. apud Caucoliberim opp. hodie *Cap de Creux* vocatur.

— *Τρίτη, νῆσος ἡ πρότερον Ἐρύθεια μεταξὺ Ἰβηρίας καὶ Γαδείρων.*] Tertio loco memorat Epitomator noster insulam Aphro-

dis[illegible], inter Iberiam et Gades, quae prius *Erythea* vocata [illegible]ratur Periegetae v. 558.

> *Ἤτοι μὲν ναίουσι βουτρόφον ἀμφ' Ἐρύθειαν*
> *Ἄτλαντος περὶ χεῦμα θεουδέες Αἰθιοπῆες*
> *Μακροβίων υἱῆες ἀμύμονες, οἵ ποθ' ἵκοντο*
> *Γηρυόνος μετὰ πότμον ἀγήνορος.*
> *Nempe habitant boum nutricem circum Erytheam*
> *Atlantis circa undam pietatem in deos colentes Aeth*
> *Macrobiorum filii inculpati, qui olim advenerunt*
> *Geryonis post mortem superbi.*

Ad quem locum sic loquitur Archiepiscopus Thessalonicae: *Ἐρύθεια ἡ τοῦ Γηρυόνου νῆσος περὶ τὸ χεῦμα ἐστι τοῦ Ἄτλα ἤτοι περὶ τὸ Ἀτλαντικὸν πέλαγος, καὶ ἄρα ὅτι τὸν τόπον, ἤτ πέλαγος, Ἄτλαντα εἶπεν, ὁμωνύμως τῷ ἥρωϊ, ἐξ οὗ καὶ αὐτὸ ρωνόμασται ταύτην τὴν νῆσον βουτρόφον ἐπωνόμασε, διὰ τὴ ριουσίαν τῶν βοῶν αἳ ἦσαν τῷ Γηρυόνῃ* etc. i. e. *Quod Erythe Geryonae insula circa fluentum Atlantis, vel circa Atlant pelagus, et vide, quod locum, vel pelagus, Atlantem dixi dem nomine ac heros Atlas dicitur, a quo et illud denomin est. Hanc insulam βουτρόφον, i. e.* boum nutricem vo *propter abundantiam vaccarum, quas habebat Geryones.* Qui ryon Periegetae, *Geryones* dicitur Eustathio, ut ex utri verbis claret. At de Erythia insula, quae prius *Aphro* dicta fuit, ut inquit noster, omnium optime loquitur Plinius
144 b Hist. lib. 4. c. 22. *Ab eo latere, quo Hispaniam spectat, sibus fere centum; altera insula est longa* III *mill. pass. lat qua prius oppidum* Gadium *fuit. Vocatur ab Ephoro et Phili* Erythia; *a Timaeo et Sileno* Aphrodisias, *ab indigenis Jun* Maiorem *Timaeus* Cotinusam *apud eos vocatam ait. Nostri* Tatt *appellant: Poeni* Gadir, *ita Punica lingua septem significante. thia dicta est, quoniam Tyrii ab origine eorum orti ab Ery mari ferebantur. In hac Geryones habitasse a quibusdam existim cuius armenta Hercules abduxerit. Sunt qui aliam esse eam et c Lusitaniam arbitrentur, eodemque nomine quondam ibi appell*

— *Ἑβδόμη, πόλις Λακωνικῆς, μία τῶν ἑκατόν.*] Sep loco memorat Aphrodisiadem Laconicam urbem, unam ex lum, quas habebat Laconica. Nolo tua tempora morari, Le Audi Pausaniam loquentem in Laconicis: *Ταύτην ᾤκισε μὲν τῶν Ἡρακλειδῶν, συναγαγεῖν δὲ ἄνδρας ἀπὸ τριῶν ἐς αὐτὴν ται πόλεων, Ἤτιδος, Ἀφροδισιάδος, καὶ Σίδης. Τῶν δὲ πό τῶν ἀρχαίων τὰς μὲν δύο ἐς Ἰταλίαν φεύγονται Αἰνείαν καὶ πνευμάτων ἀπενεχθέντα ἐς τοῦτον τὸν κόλπον, οἰκίσαι φασὶν Ἠτιάδα Αἰνείου θυγατέρα λέγοντες εἶναι. Τὴν τρίτην δὲ κληθ*

τὴν πόλιν λέγουσιν ἀπὸ τῆς Δαναοῦ Σίδης. i. e. *Hanc [Boeas urbem] condidit quidem Boeus unus ex Heraclidis, coloniam deduxisse dicitur ex tribus civitatibus, Etide, Aphrodisiade et Side. Harum priscarum urbium duas, in hunc sinum tempestate delatum Aeneam in Italiam fugientem condidisse ferunt, Etiadem Aeneae filiam dicentes esse. Harum urbium tertiam vocatam fuisse dicunt a Sida Danai [filia.]*

— *Δεκάτη, Κύτρου.*] Decimo loco numerat Aphrodisiadem, urbem Cypri. Pro *Κύτρου* enim legendum est *Κύπρου*. Id erroris Typographi rationibus referendum est. Eam memorat Strabo lib. 14. Sed Aphrodision vocat neut. gen. Eius sunt verba: *Εἶτ' Ἀφροδίσιον, καθ' ὃ στενὴ ἡ νῆσος· εἰς γὰρ Σαλαμῖνα ὑπέρβασις σταδίων ἑβδομήκοντα· εἶτ' Ἀχαιῶν Ἀκτή.* i. e. *Deinde Aphrodisium, ubi arcta est insula. Ad Salaminem enim transitus [est] stadiorum* LXX. *deinde Achaeorum Acte.*

— *Εἰσὶ καὶ δύο νησίδια πλησίον τῆς Λιβύης.*] Sunt etiam duae insulae parvae prope Libyam, utraque scilicet nomine Aphrodisias, quarum nulla apud alios, quod sciam, fit mentio, Ptolemaeum excipio, qui Geographiae lib. 4. c. 5. memorans insulas in Aegyptio pelago Libyae et Aegypto adiacentes, statim in Arabico sinu memorat *Aphrodites insulam*, i. e. *Veneris insulam*; ac existimo esse unam ex illis duabus, quas noster prope Libyam locat. Aliam etiam *Aphrodites insulam* memorat Ptolemaeus eodem libro c. 4. post Libyae deserta. Herodotus etiam in Melpomene c. 169. duas insulas celebrat prope Gigamas; alteram vocat *Aphrodisiadem*, alteram *Plataan*. Forsitan ad has respexit Auctor noster. Verba Herodoti ex libro citato libet apponere: *Τούτων δὲ ἔχονται Γιγάμαι, νεμόμενοι τὴν πρὸς ἑσπέρην χώρην,* 145
μέχρι Ἀφροδισιάδος νήσου. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ χώρῳ τούτῳ ἥ τε a
Πλατέα νῆσος ἐπικέεται, τὴν ἔκτισαν Κυρηναῖοι· καὶ ἐν τῇ ἠπείρῳ Μενελάϊος λιμήν ἐστι. etc. i. e. *His confines sunt Gigamae, locum, qui occasum spectat incolentes usque ad Aphrodisiadem insulam. In huius loci medio iacet insula* Platea, *quam condidere Cyrenaei; atque in continente est portus Menelaïus, et Aziris, quam Cyrenaei incoluere.* Interpres Latinus pro illis *τὴν ἔκτισαν Κυρηναῖοι*, vertit, *ubi urbem condidere Cyrenaei*; cum deberet vertere, *quam condidere Cyrenaei*, ut nos vertimus. Namque *τὸ κτίσαι* apud Graecos, et *condere* apud Latinos, tam de urbibus, quam de regionibus, dicitur. Atque Herodotus non inquit, Cyrenaeos condidisse in illa insula urbem, sed inquit, Cyrenaeos condidisse illam insulam, scilicet eam incoluisse conditis aliquibus oppidis. Illam Graecorum et Latinorum phrasin contra Scaligeri sententiam alibi annotamus.

Ἀφροδίτης, πόλις κατὰ Ἄθριβιν etc.] Sic concipienda sunt haec verba: *Ἀφροδίτης πόλις, πόλις ἐστὶ* etc. i. e. *Aphrodites polis*, id est, *Veneris urbs, urbs est iuxta Athribin, et Aethiopiam et Thraciam*. Aphrodites polis et Nomos Aphroditopolites memorantur Ptolemaeo Geograph. lib. 4. c. 5. inter Aegypti oppida et praefecturas, ut et Straboni et Plinio. Reliquarum non venit mihi in mentem, ac ne Antisthenis quidem lucerna quaesitas inveniri posse reor.

Ἀφροδίσια, χωρίον Λακωνικῆς etc.] Aphroditia, oppidum Laconicae ex Thucydidis lib. 4. apud quem *Aphrodisia*, non Aphroditia, ut habet noster, vocatur. Eius appono verba: *Μία δὲ φρουρά, ἥπερ καὶ ἠμύνατο περὶ Κορτύταν καὶ Ἀφροδισίαν, τὸν μὲν ὄχλον τῶν ψιλῶν ἐσκεδασμένων ἐφόβησεν ἐπιδρομῇ, τῶν ὁπλιτῶν δεξαμένων ὑπεχώρησε πάλιν*. i. e. *Una vero praesidiaria cohors, quae etiam hostes propulsavit circa Cortytam et Aphrodisiam; palantem levis armaturae turbam impetu facto terruit, sed cum gravis armaturae milites ipsam excepissent, rursus se recepit*. Tu, benevole Lector, pro tuo arbitrio, vel Stephanum ex Thucydide, vel Thucydidem ex Stephano corriges. Namque Thucydidis scholia ad hunc locum nihil nobis suppeditant.

Ἀφύτη, ἢ Ἄφυτις, πόλις πρὸς τῇ Παλλήνῃ Θρᾴκης.] Aphyte, vel Aphytis, urbs iuxta Pallenen Thraciae, ex Thucyd. lib. 1. *Ὃς ἀφικόμενος ἐς τὴν Παλλήνην, καὶ ἐξ Ἀφύτιος ὁρμώμενος προσήγαγε τῇ Ποτιδαίᾳ τὸν στρατὸν κατὰ βραχὺ προϊὼν καὶ κείρων ἅμα τὴν γῆν*. i. e. *Qui cum in Pallenen pervenisset, ac ex Aphyti castra movisset, copias Potidaeae admovit paulatim procedens et depopulans simul agros*. Pro *depopulans agros* est in Graeco *κείρων τὴν γῆν*, i. e. *tondens terram*; pulchra metaphora. Exercitus enim, qua transit, tondet agros.

145 b *Ἔσχε δὲ ἡ πόλις μαντεῖον Ἄμμωνος*.] Aphyten, seu Aphytin urbem ad Pallenen Thraciae habuisse oraculum Ammonis inquit. Id desumpsit ex Pausaniae lib. 3. Sic enim ille de his loquitur: *Ἀφυταῖοι δὲ τιμῶσιν Ἄμμωνα οὐδὲν ἧσσον ἢ οἱ Ἀμμώνιοι Λίβυων*. i. e. *Aphytaei autem colunt Ammonem nihilominus, quam Ammonii Libyum*.

— *Λέγεται καὶ Ἀφύτεια, ἴσως ἀπὸ τοῦ Ἀφύτη*.] Dicitur etiam Aphytia, urbs Aphyte, seu Aphytis, ab Aphyte, scilicet per paragogen, quod est valde frequens in huiusmodi nominibus, de quibus videsis, quae in *Ἀγάμεια* observavimus.

Ἀχαΐα, παρὰ τὸ Ἀχαιὸς κύριον.] Achaeia nomen invenit ab Achaeus, cum est nomen proprium. Eodem modo enim dicitur etiam gentile; etsi hoc acuto, illud gravi tono notatur. At si ab Achaeus dicitur regio Achaea, non Achaeia debet dici, sed

obtinuit usus, ut Ἀχαιΐα et Ἀχαΐα dicatur, ut et adiectiv. Ἀχαϊκὸς et Ἀχαΐκὸς, teste Eustathio ad Il. 1. v. 254. Duplex vero fuit huius nominis regio; altera Graeciae, cuius incolae dicebantur *Achaei*, *Achivi*, *Hellenes*, *Graeci*, *Myrmidones*, de quorum tribus testimonium perhibet Maeonius vates Il. 2. v. 684.

Μυρμιδόνες δὲ καλεῦντο, καὶ Ἕλληνες, καὶ Ἀχαιοί.

Myrmidones vero vocabantur, et Hellenes, et Achaei.

Quorum regionem vocat idem Maeonides Il. 1. v. 254. Ἀχαιΐδα γαῖαν. id est, *Achaeida terram*. De qua vide sis Plin. lib. 4. c. 9. Pausaniam in Achaicis. De Achaeia vero extra Graeciam, cuius incolae quoque *Achaei* dicebantur. Consule Plin. lib. 6. c. 11.

Ἀχαιμενία, Περσικὴ μοῖρα etc.] Achaemenia, Persica portio, ab Achaemene Aegei filio. Sunt merae nugae. Achaemenes enim est nomen Persicum, a quo Achaemenidarum tribus apud Pasargadas, unde Persarum reges originem trahebant, ut rerum monumentis tradit Herodotus lib. 1. c. 125. Et adhuc hodie nomine parum corrupto Persae vocantur *Agemis*, teste Teixera in Itinerario Indiae c. 6. ubi agit de urbe Bagadad. Apud Poetas etiam *Achaemenius* sumitur pro Persicus, unde Lucan. lib. 2.

—— *Achaemeniis decurrunt medica Susis*

Agmina. ——

Ἀχάρνα, δῆμος τῆς Οἰνηΐδος φυλῆς.] Acharna, populus, *id est*, oppidum Oeneidis tribus ex Herodiano, non historico, sed grammatico, cuius popularis, seu oppidanus dicebatur Acharneus et Acharnites, et ore Latino Acharnensis. A priore nomen adepta est fabula Aristophanis, cuius epigraphe est Ἀχαρνεῖς *Acharnei*, seu *Acharneis*, (sic Cicero solet fingere huiusmodi nomina) vel *Acharnenses*, quod est Latinius et usitatius.

— Καὶ Ἀχαρναῖος, καὶ Ἀχαρνικός.] Popularis huius tribus, quae plurativo numero Acharnae dicitur Pausaniae in Atticis, non solum erat Acharneus et Acharnites, sed etiam Acharnaeus et Acharnicus; unde *Acharnicae portae* Athenis dicebantur, quod per eas ex hoc oppido ad urbem intraretur, auctore Hesychio. Eius incolae traducebantur ut agrestes et rudes. Hinc *Acharnici asini* dicuntur magni asini, auctore eodem auctore in Ἀχαρνικοί. Cui populus Ἀχάρνη dicitur. Ergo Acharna, Acharne et Acharnae numero plurali dicebatur. 146 a

Ἀχελωός, ποταμὸς Ἀκαρνανίας, etc.] Achelous, fluvius Acarnaniae, Grammaticorum eruditissimo Arcadiae, utrumque confirmat Pausanias in Arcadicis, qui tres huius nominis amnes memorat libro citato, hisce verbis: Ἀχελώῳ δὲ τῷ Ἀρκάδι εἰσὶν ἄλλοι δύο ὁμώνυμοί τε αὐτῷ ποταμοὶ καὶ τὰ ἐς δόξαν φανερώ-

τεροι etc. i. e. *Acheloo Arcadi vero cognomines alii duo amnes sunt, et quod ad gloriam clariores, eorum alterum ad Echinadas insulas per Acarnanas et Aetolos decurrentem Homerus in Iliade fluvium omnium regem esse inquit; alterum idem poeta finxit e Sipylo monte fluentem, ipsumque fluvium, et montem Sipylum ad ea, quae de Niobe prodidit, adiecit. Tertio huic ipsi Acheloo nomen est, qui propter Licaeum montem labitur.* Celebrior omnibus fuit Acarnaniae, a quo veteres propter antiquitatem, quod primus hic fluvius post diluvium e terra erupisse ferebatur, omnem aquam vocabant *Acheloum*, ut ex Orpheo, Aristophane et Ephoro tradit Servius ad illud Virgilii ex Georgic. lib. 1. v. 9.

Poculaque inventis Acheloia miscuit uvis.

Quod etiam testatur eruditissimus Grammaticorum, etsi id de Acheloo Arcadiae fluvio inquit. Eius sunt verba: *Ἀχελῶος, ποταμὸς Ἀρκαδίας καὶ πᾶν ὕδωρ οὕτως λέγεται.* i. e. *Achelous, fluvius Arcadiae, et omnis aqua sic dicitur.*

— *Ἐκαλεῖτο δὲ Θόας ὁ ποταμός.*] Achelous Arcadiae fluvius omnium huius nominis celeberrimus, ut nota praecedenti annotavimus. *Thoas* etiam vocabatur, ut inquit Epitomator noster, quod ex Strabonis lib. 10. videtur desumpsisse. Sic enim Strabo libro citato de eo loquitur: *Ἐκαλεῖτο δὲ Θόας ὁ Ἀχελῶος πρότερον. Ἔστι δὲ καὶ ὁ παρὰ Δύμην ὁμώνυμος τούτῳ, καθάπερ εἴρηται, καὶ ὁ περὶ Λάμιαν. Εἴρηται δὲ καὶ ὅτι ἀρχὴν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου τὸ στόμα τοῦδε τοῦ ποταμοῦ φασι.* i. e. *Vocabatur vero* Θόας Achelous *prius. Eiusdem nominis fluvius est apud Dymam, ut dictum est, et apud Lamiam. Dictum est etiam, quod aliqui aiunt os huius fluvii esse initium Corinthiaci sinus.* Ex quibus verbis apparet, Pausaniam *κατὰ πόδα* sequi Strabonem, qui huius nominis tres quoque celebrat fluvios, ut nota praecedenti annotavimus.

146 *Ἀχέρραι, πόλις μεταξὺ τοῦ Πάδου καὶ τῶν Ἀλπέων.*]
b Acherrae, urbs inter Padum et Alpes, quam *Acerras* vocant Latini, *Vafrias* quoque cognominatas fuisse, et interiisse tradit Plin. Nat. Hist. lib. 3. c. 14. Viderint doctiores, utrum sit eadem, necne? quam Virgilius celebrat Georgicor. lib. 2. v. 225.

Talem dives arat Capua et vicina Vesevo
Ora iugo, et vacuis Clanius non aequus Acerris.

Ad quem locum ita Servius: *Acerrae, civitas est Campaniae, haud longe a Neapoli; quam Clanius praeterfluit fluvius, cuius frequens inundatio eam exhaurit, unde ait vacuis*, id est *infrequentibus*. Huius situs non convenit cum situ illius, quare diversas fuisse verosimile est. Plinius etiam priorem celebrat in sexta regione Italiae, libro capiteque citato. *Aceranos* vero, qui vi-

dentur esse oppidani Acerrarum Virgilii, memorat cap. 5. eiusdem libri.

Ἀχέρων, Ἀχέροντος, Ἀχερούσιος, Ἀχερουσία, Ἀχερούσιον.] Acheron, Acherontos, Acherusius, Acherusia, Acherusium; quid sit, omittit dicere. si mihi divinandum esset, dicerem hoc modo: Acheron, ontis, Epiri fluvius iuxta Pandosiam urbem ex Acherusia, palude Thesprotiae profluens, a quo fit Acherusius, a, um, quod me docuit inter alios Strabo lib. 7. in *Epirus.*

— *Ἔστι καὶ Ἀχερουσία λίμνη.*] Est et Acherusia palus. Et Acheron fluvius et Acherusia palus erant in Thesprotia seu Thesprotide regione, ut et Cocytus, quae cum vidisset Maeonius vates ac omnium poetarum parens, quod esset aqua insuavissima, in suam poesin transtulit, atque ad inferorum fabulam graphice accommodavit. Cuius rei testem habeo omni exceptione maiorem Pausaniam, in Atticis: *Τῆς δὲ γῆς τῆς Θεσπρωτίδος, ἔστι μὲν που καὶ ἄλλα θέας ἄξια, ἱερόν τε Διὸς ἐν Δωδώνῃ, καὶ ἱερὰ τοῦ Θεοῦ φηγός. Πρὸς δὲ τῇ Κιχύρῳ, λίμνη τέ ἐστιν Ἀχερουσία καλουμένη καὶ ποταμὸς Ἀχέρων. Ῥεῖ δὲ καὶ Κωκυτὸς ὕδωρ ἀτερπέστατον. Ὅμηρός τέ μοι δοκεῖ ταῦτα ἑωρακὼς, ἔς τε τὴν ἄλλην ποίησιν ἀποτολμῆσαι τῶν ἐν ᾅδου, καὶ δὴ καὶ τὰ ὀνόματα τοῖς ποταμοῖς ἀπὸ τῶν ἐν Θεσπρωτίδι θέσθαι.* i. e. *In regione Thesprotide quidem sunt et alia digna quae spectentur et templum Iovis in oppido Dodona, et sacra Deo fagus. Ad Cichyrum Acherusia est palus, et amnis Acheron. Fluit vero et Cocytus, aqua insuavissima. Homerusque mihi videtur, haec cum vidisset in suam poesin transtulisse, quae de inferis habet, atque etiam nomina fluviis inferorum a Thesprotidis fluviis imposuisse.* Haec autem sunt clariora, quam ut indicari egeant, quae postea omnes poetae ut et omnia Homerica imitati sunt, quare non inficete *Galaton* pictor finxit Homerum evomentem, et reliquos poetas, quae ipse evomuerat, deglutientes, ut rerum monumentis tradidit Aelianus de Var. Hist. lib. 13. c. 22.

Ἀχίλλειος Δρόμος, νῆσος μετὰ τὴν Ταυρικήν.] Achilleus Dromos, *i. e.* Achillis cursus. Fuit insula ad Istri ostium, quod *Psilum* vocabatur, alio nomine dicta insula *Achillis* vel *Leuce*, quod Latino sermone sonat *alba*, de qua et Achillis in ea templo, et eius miraculis diffuse admodum agit Arrhianus in Periplo Ponti Euxini ad Adrianum Imperatorem, quem videsis. Me enim non delectant fabulae, nec Ethnicorum ficta miracula, nec unquam delectaverunt: quod si ex huiusmodi rebus aliquam perciperem voluptatem, eas utique referrem. Nec enim in notis meis volo imitari eos, qui alienae tantum voluptati odorem ge- 147 a

runt, non sibi. Ipsi enim non sentiunt, sed ut aliis placeant, gerunt. Ego vero has notas non Lectori modo; sed mihi etiam faciebam.

Ἄχολλα, πόλις Λιβύης etc.] Memorat Achollam urbem Libyae non longe a Syrtibus, Melitaeorum coloniam. Hos Miletaeos existimo esse oppidanos Melites urbis, coloniae Carthaginensium, quam ipse memorat in *Μελίτη*. Caeterum Acholla memoratur etiam Straboni lib. 17. et Ptolemaeo lib. 4. c. 3. qui nihil de ea memoria dignum referunt. *Acolitanum* oppidum vocatur a Plinio Nat. Hist. lib. 5. c. 4. quod inter libera oppida Africae memorat. Sine dubio idem fuit oppidum. Namque ab Strabone libro citato Acholla et Zella liberae civitates dicuntur.

Ἀχραδινή, νῆσος ἔχουσα πόλιν πρὸς ταῖς Συρακούσαις.] Achradine, insula habens urbem prope Syracusas. Toto coelo aberrat Epitomator noster, aut, nisi aberrat, *δὶς διὰ πασῶν* distat a vero. Achradine enim, quae a Latinis dicitur *Acradina*, non erat insula, nec urbem habebat prope Syracusas, sed erat una ex quatuor Syracusarum partibus habitata. Inter quas erat
147 etiam una quae *Insula*, et Graece Dorica dialecto *Nasos* diceba-
b tur. De Acradina vero consulesis observationes nostras in *Συρακοῦσαι*, ac etiam, quia Acradinae murus fluctu alluebatur; ideo inquit Epitomator noster fuisse insulam. In illius rei testimonium voco Livium, qui de ea lib. 24. sic loquitur: *Inde terra marique simul coepta a Romanis oppugnari Syracusae; terra, ab Hexapylo; mari, ab Acradina: cuius murus fluctu alluitur.* De qua vide Diodorum Siculum lib. 11. et Plutarchum in Marcello et alios. Id enim est notius, quam ut indicari egeat.

— *Ἣν ἐπολιόρκησε Μάρκος ὁ Ῥωμαίων στρατηγός.*] Quam obsedit Marcus Romanorum dux, scilicet M. Marcellus, cuius historiam narrat Livius lib. 24. et vitam Plutarchus in Marcello.

— *Ἀλλὰ καὶ Ἀχραδινὴ μοῖρα Συρακουσῶν.*] Sed et Achradine est pars Syracusarum. Nunc rem tanquam acu tetigit Auctor noster. Namque Achradine, quam Latini Acradinam vocant, erat una ex quatuor Syracusarum partibus habitatis, de quibus vide sis notas nostras in *Συρακοῦσαι*. nunc etiam paullo ante egimus de Achradina.

Ἀχραδοῦς; δῆμος τῆς Ἀττικῆς.] Achradus, untis, populus Atticae ex Aristophane in Comoedia, cui titulus est *ἐκκλησιάζουσαι*, id est *concionantes*, sed Aristophanes risus causa, ut erat lepidus et iocosus, id nominis formavit *παρὰ τὴν ἀχράδα*, id est pyrum, ut refert Bisetus ad locum eiusdem poetae citatum, quem *κατὰ πόδα* sequitur Latinus interpres, siquidem pro *Ἀχραδούσιος* Achradusius, vertit pyrificus; iocus poetae in Latino

sermone amittit leporem, qui consistit in allusione ad populum Atticae et ad arborem pyrum.

Ἀψίλαι, ἔθνος Σκυθικὸν, γειτνιάζον Λαζοῖς.] Apsilae, populi Scythici, vicini Lazis, ex Arrhiano in Periplo Euxini ponti; cuius sunt verba: *Λαζῶν δὲ Ἀψίλαι ἔχονται, βασιλεὺς δὲ αὐτῶν Ἰουλιανὸς, οὗτος ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ σοῦ, τὴν βασιλείαν ἔχει. Ἀψίλαις δὲ ὅμοροι, Ἀβασκοί.* i. e. *Lazis finitimi sunt Apsilae, rex vero eorum est Iulianus, hic a patre tuo regnum accepit. Apsilis autem finitimi sunt Abasci.* Apsilarum quoque meminit Plin. lib. 6. c. 4. Horum quoque una cum Suanis, Scymnis et Abascis meminit Iustinianus in Novellis suis, *quae gentes*, inquit ille, *permittente Deo vel nostrae sunt, vel sociae.* Agathias lib. 3. sub Colchorum ditione scribit fuisse, sed eos *Apsilios* vocat.

Ἄψυνθος, πόλις Θρᾴκης.] Apsynthus, urbs Thraciae, a nemine, quod sciam, memoratur, at Apsinthus Thraciae fluvius celebratur Periegetae v. 575.

Οὐχ οὕτω Θρηΐκος ἐπ' ἠόσιν Ἀψίνθοιο
Βιστονίδες καλέουσιν ἐρίβρομον Εἰραφιώτην.
Non sic Thracii iuxta ripas Apsinthi
Bistonides [*Threissae*] *vocant multifremum Iraphiotem* [*Bacchum.*]

Quare Periegetae auctoritate fretus existimo Apsinthios vocari ab Herodoto lib. 6. c. 34. Thraces illos, qui circa Asinthi oras habitabant. Apud epitomatorem nostrum Apsynthus per *y* psilon scribitur, apud Periegetam per *iota*. Utroque enim modo id nominis invenitur, ut infra annotat ipse. Ad Periegetae locum nihil notatu dignum affert Archiepiscopus Thessalonicae.

— *Ὅτι Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ φυτῶν ἐννάτῳ, etc.*] Quod Theophrastus lib. 9. de plantis, etc. inquit auctor noster vel ex auctoritate Boli Democritei, vel suo nomine Theophrastum lib. 9. de Plantis dicere oves, quae in Ponto apsinthium pascunt, non habere fel, at Theophrastus id tradit ex aliorum sermone. Eius enim ex lib. 9. c. 18. sunt verba: *Ἐπεὶ καὶ τὸ ἀψίνθιον τὰ μὲν ἐνταῦθα πρόβατα οὐ φασί τινες νέμεσθαι, τὰ δ' ἐν τῷ Πόντῳ νέμεται, καὶ γίνεται πιότερα καὶ καλλίω, καὶ ὥς δή τινες λέγουσιν, οὐκ ἔχοντα χολήν.* i. e. *Quoniam et apsinthium huius regionis oves non pascere aiunt aliqui, sed quae in Ponto pascunt, et pinguiores et pulchriores fiunt, et ut aliqui dicunt, non habent fel.*

Ἀψυρτίδες, νῆσοι πρὸς τῷ Ἀδρίᾳ. ὑπὸ Ἀψύρτου, παιδὸς Αἰήτου.] Apsyrtides, insulae iuxta Adriam h. e. iuxta mare Adriaticum; nomen invenerunt ab Apsyrto Aeetae filio, ut in- 148
quit noster, sed his contradicit Arrhianus, qui in oppido Ponti b
Apsoro Apsyrti sepulchrum ostendi tradit ab eius sorore Medea

in una earum occiso, eius apponam verba nota subsequenti. *Absyrtides* dicuntur Plinio, ex quo confirmatur sententia nostri Auctoris. Sic enim ille Nat. Hist. lib. 3. c. 26. *Illyrici ora mille amplius insulis frequentatur, natura vadosi maris, aestuariisque tenui alveo intercursantibus. Clarae ante ostia Timavi calidorum fontium cum aestu maris crescentium: iuxta Istrorum agrum, Cissa, Pullariae, et* Absyrtides *Graiis dictae, a fratre Medeae ibi interfecto Absyrto.* Ptolemaeus lib. 2. c. 17. Liburniae finitimae Dalmatiae adscribit insulam Apsorum, Melae lib. 2. c. 7. in Adria notae sunt Apsoros et Apsyrtis, sine dubio ipsissimae insulae sunt, quas noster *Apsyrtides* vocat, de quibus videsis Cluv. Ital. Antiquae lib. 1. c. 21.

— Ἔστι καὶ τόπος ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ Ἄψαρος, etc.] Est et locus in Euxino Ponto Apsarus, prius *Apsyrtus* dictus. Eius meminit Arrhianus in Periplo Ponti Euxini: *Καὶ ἤλθομεν πρὸ τῆς μεσημβρίας σταδίους πλείονας ἢ πεντακοσίους εἰς Ἄψαρον* etc. i. e. *Et venimus ante meridiem confectis plusquam quingentis stadiis in* [*oppidum*] *Apsarum, ubi sunt quinque Romanae cohortes, et stipendia militibus persolvimus, et arma, murum, fossam, aegrotos, et rei frumentariae apparatum inspexi, de quibus quae esset mea sententia Latinis litteris scriptum est. Apsarum autem oppidum,* Apsyrtum *olim aiunt fuisse appellatum, ab Apsyrto ibi a Medea occiso, cuius sepulchrum inibi ostenditur nomine postea, sicut in multis aliis fieri consuevit, a barbaris corrupto.*

— Καὶ πολ . . . . . δὲ νῆσον Ἄψυρτον ἱστορεῖ.] Hoc in loco Andabatarum modo nobis depugnandum est. pro καὶ πολ . . . lege vel καὶ Πολύβιος vel καὶ Πολυΐστωρ, frequentius citat noster Polybium et Polyhistorem, quam Polemonem et Polycharmum, quos in hac epitoma solet laudare.

Ἄψωρος, πόλις Ἰλλυρίας, etc,] Memorat Apsorum, urbem Illyridis, quam sibi videri inquit eamdem, ac praedictam, scilicet Apsarum, quam in Euxino Ponto locat, dictione praecedenti. sed non cohaerent Illyria et Euxinus Pontus, ut una eademque possit esse urbs; Ptolemaeus lib. 1. c. 17. in Illyride memorat insulam Apsorum et urbem in ea Apsorrhum; hanc reor esse, quae auctori nostro dicitur Apsorus.

B.

149 a Βαβαὶ, πόλις Λιβύης.] Babae, urbs Libyae ex Marciani Periplo ipsius Libyae. Baba num. sing. dicitur Ptolemaeo lib. 4. c. 1. qui eam locat inter Libyae Mauritaniae Tingitanae oppida.

Babba per duplex *b* vocatur a Plinio, de qua sic loquitur lib. 5. Nat. Hist. c. 1. *Ab Lixo* XL. M. *in mediterraneo altera Augusti colonia est Babba*, Iulia Campestris *appellata*. Esse creditur, quae nunc *Beni Theudi* Marmol.

Βαβύλη, πόλ . . . . ἐν Ὀδρύσαις γ.] Sic puto supplendum hunc locum, *Βαβύλη, πόλις Θρᾴκης ἐν Ὀδρύσαις* h. e. Babyle, urbs Thraciae in Odrysis, τὸ γ expungendum esse censeo, meam coniecturam videtur fulcire Stephanus ipse in Ὀδρύσαι, ubi inquit Odrysas esse gentem Thraciae. Igitur Babyle erat urbs Thraciae in Odrysis. Sed huius urbis nulla extat apud alios, quod sciam, memoria.

Βαβυλών, Περσικὴ πόλις, μητρόπολις, Σελεύκεια καλουμένη.] Babylon, Persica urbs, metropolis *Seleucia* appellata. Persica urbs dicitur auctori nostro Babylon, non quod sita esset in Perside, sed quod esset Persarum ditionis. Erat enim in Assyria ac huius regionis olim metropolis, clarior, quam ut indicari egeat. Hebraice dicitur בבל *Babel* quod *Confusionem* sonat. Eius saepe in sacris libris fit mentio. Iam Strabonis aetate magna ex parte deserta erat. Sic enim ille de ea loquitur lib. 16. *Καὶ κατέρριψαν τῆς πόλεως τὰ μὲν Πέρσαι, τὰ δ' ὁ χρόνος, καὶ ἡ τῶν Μακεδόνων ὀλιγωρία περὶ τὰ τοιαῦτα καὶ μάλιστα ἐπειδὴ τὴν Σελεύκειαν ἐπὶ τῷ Τίγριδι πλησίον τῆς Βαβυλῶνος ἐν τριακοσίοις που σταδίοις ἐτείχισε Σέλευκος ὁ Νικάτωρ. Καὶ γὰρ ἐκεῖνος καὶ οἱ μετ' αὐτὸν ἅπαντες περὶ ταύτην ἐσπούδασαν τὴν πόλιν, καὶ τὸ Βασίλειον ἐνταῦθα μετήνεγκαν καὶ δὴ καὶ νῦν ἡ μὲν γέγονε Βαβυλῶνος μείζων, ἡ δ' ἔρημος ἡ πολλή.* etc. h. e. *Et urbis partem Persae diruerunt, partem tempus et Macedonum negligentia; praesertim postquam Seleucus Nicator Seleuciam ad Tigrim condidit prope Babylonem stadiis ferme trecentis. Nam et ille, et post eum omnes huic urbi studuerunt, et regiam eo transtulerunt, et nunc Babylone haec maior est, illa vero magna ex parte deserta, ut intrepide de ea usurpari possit, quod de Megalopoli Arcadiae magna urbe quidam dixit Comicus:*

Solitudo magna est Megalopolis.

Straboni accinit Plin. lib. 6. c. 26. cuius sunt verba: *Durat adhuc ibi* [*Babylone*] *Iovis Beli templum, inventor hic fuit sideralis scientiae, caeterum in solitudinem rediit exhausta vicinitate Seleuciae ob id conditae, a Nicatore intra nonagesimum lapidem in confluente Euphratis fossa perducti, atque Tigris, quae tamen* Babylonia *cognominatur, libera hodie ac sui iuris, Macedonumpue moris; Ferunt ei plebis urbanae* DC. M. *esse.* Ac eodem capite 149 paulo post: *Invicem ad hanc exhauriendam Ctesiphontem iuxta tertium ab ea lapidem in Chalonitide condidere Parthi, quod nunc*

est caput regni. Hinc provenit error existimantium Seleuciam et Ctesiphontem fuisse Babylonem, in quem quoque incidisse videtur Epitomator noster, quoniam inquit *Βαβυλὼν, Περσικὴ πόλις* etc. i. e. *Babylon, Persica urbs, metropolis*, Seleucia *appellata.* Similis error grassatur nunc inter reipublicae litterariae proletarios, existimantes Babylonem esse, quae hodie *Bagadad* vulgo dicitur, sed hunc errorem discutit Teixeira oculatus testis in suo itinerario Indiae ad Italiam capite sexto, cuius appono verba: *Esta ciudad de Bagadad confunden todos, losque della tratan con Babylonia, movidos, ami Juicio por la vicindad del lugar ado aquella antiguamente estuvo, que de aquesta no dista mas que una buena Jornada, y para entender, que es cosa muy differente una de otra, bastara saber, que Babylonia estava sobre el rio Euphrates, y Bagadad esta sobre el Tigris.* Ex locis allatis apparet, nec Seleuciam, nec Ctesiphontem, nec Bagadad esse Babyloniam; nullus dubito fuisse maximam urbem, sed quod de ea tradit Aristoteles de Republ. lib. 3. non est verosimile, scilicet, quod capta iam tertium diem urbe quaedam urbis pars id non sensisset; tunc enim esset gentis potius, quam urbis nomen, sed id ex aliorum fide refert Aristoteles; in illius rei confirmationem libet apponere verba Scaligeri ad Eus. N. MDCCXIII. *Nam*, inquit ille, *qui Bagded Babylonem esse dicunt, tam falluntur, quam qui Babylonem ante bis mille quingentos annos solo aequatam fuisse ex falsa Prophetarum interpretatione infesti et armati oculis ignitis et tumentibus buccis contendunt, quum adhuc totis moenibus suis integra, sed exinanita tempore Ammiani Marcellini extaret, et nos sciamus longo post tempore sub Persis a multis millibus Iudaeorum habitatam fuisse, solo autem aequata fuit anno Iudaico 4797. Christiano* MXXXVII.

— *Βαβυλῶνος ἀνδρὸς κτίσμα παλαίτατον* etc.] Inquit Auctor noster Babylonem fuisse opus Babylonis viri, sapientissimi filii *Μήδου* h. e. *Medi*, lege *Βῆλου* h. e. *Beli.* Nam quamvis haec sint ex Graecorum fabulis, tamen in eis nunquam Medus, sed Belus personam agit; non contentus his Stephanus, ac si illud ex diphthera Iovis exscripsisset, impugnat Herodotum asserentem a Semiramide fuisse conditam, cum verosimile sit ab hac heroina seu instauratam seu auctam fuisse. Eius primus conditor iacet in antiquitatis sepulchro, iam quando omniscius ille Propheta cum Beresith c. 10. v. 10. Babylonem et eius regem Nimrodum celebret, conditorem silentio praeterit.

150 — *Ἔστι καὶ ἐν Αἰγύπτῳ πόλις.*] Celebrat Breviator noster
a Babylonem quoque in Aegypto, cuius meminit Ptolemaeus Geographiae lib. 4. c. 5. Strabo lib. 17. cuius libet apponere verba:

Ἀναπλεύσαντι δ' ἐστὶ Βαβυλὼν, φρούριον ἐρυμνὸν, ἀποστάντων ἐνταῦθα Βαβυλωνίων τινῶν etc. h. e. *Naviganti sursum est Babylon castellum natura munitum a Babyloniis quibusdam conditum, qui huc secedentes, eo in loco habitationem a regibus impetrarunt. Nunc in ea collocata est una ex tribus legionibus, quae Aegyptum custodiunt.* Utrumne inibi condita post fuerit civitas, quae nunc vocatur *Alcairo*, an alibi, viderint doctiores.

Βαβυτάκη, πόλις Περσική.] Babytace, urbs Persica. Memoratur Plinio Nat. Hist. lib. 6. c. 27. Cuius sunt, quae sequuntur, verba: *In Septentrionali Tigris alveo oppidum est Babytace. Abest a Susis* CXXXV. *mill. pass. ibi mortalium soli aurum in odio contrahunt: id defodiunt, ne quo cui sit in usu.* Verba Plinii corrupta esse nullus dubito; Salmasius in Solinum fol. 1194. et Pincianus, uterque suo modo illa corrigunt; illius quoque Simia parum lucis illis praebuit. Sic enim de hoc oppido loquitur c. 58. *A Susis Babytace oppidum centum trigintaquinque millia passuum distat, in quo mortales universi odio auri coemunt hoc genus metalli, et abiiciunt in terrarum profunda: ne polluti usu eius avaritia corrumpant aequitatem.* Praeter rationem videntur illa, quae referunt Plinius et Solinus: verosimilius est usum auri et argenti inter eos prohibitum fuisse, ut inter Lacedaemonios Lycurgi legibus.

Βαγαδαονία, μοῖρα Καππαδοκίας νοτιωτάτη.] Bagadaonia, pars Cappadociae australissima, perperam apud Strabonem lib. 1. legitur *Βαγαδανία*, pro quo ex nostro Auctore legendum est *Βαγαδαονία*: apud Strabonem est planicies Cappadociae ingens inter Argaeum et Taurum montes sita.

Βάδεως πόλις, τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας] Badeos polis, *πόλις* h. e. urbs felicis Arabiae. Sic concipienda sunt illa, quemadmodum *Ἀπόλλωνος πόλις, πόλις* h. e. *Apollinis polis, urbs.* Badeopolis igitur fuit urbs Arabiae felicis in mari rubro, quae 150
Cosmographo Geographiae lib. 6. c. 7. dicitur *Βαδέου βασίλειον*, b
h. e. *Badei regia*, de qua nihil memoratu dignum inveniebam.

Βάδιζα, πόλις τῆς Βρεττανίας, Πολ.... τρισκαιδεκάτῳ.] Celebratur Badiza urbs Britanniae ex Polybio lib. 13. Sic enim supplenda est lacuna illa. de urbe ne *γρὺ* quidem apud alios.

Βαίκυλα, πόλις Ἰβηρίας, πρὸς ταῖς etc.] Baecyla, urbs Iberiae ad Herculis columnas. Polybius lib. 10. et 11. prope Castulonem locat, et eius nomine, foeminino singul. et neut. plur. utitur. Perperam apud Liv. lib. 27. c. 20. scribitur *Bactula* pro *Baecula*, quo utitur Ptolemaeus Geographiae lib. 2. c. 6. qui Latinos ut plerumque sequitur in oppidorum nominibus. utrum hodie extet sub alio nomine nec ne, dicendum relinquo D. D. Gas-

pari Hybañez de Segovia et Peralta, qui in sua Hispania illustrata plurima huiusmodi tanquam alter Tiphys nobis deteget.

Βαιταῤῥοῦς, κώμη μεγάλη τρίτης Παλαιστίνης.] Baetarrhus, untis, vicus magnus tertiae Palaestinae; cuius incolae dicebantur *Baetarrheni*, qui in Coele-Syria memorantur a Plinio Nat. Hist. lib. 2. c. 23.

— *Ἔστι καὶ πόλις Κελτικὴ Βαίταῤῥα, ἧς ὁ πολίτης Βαιταῤῥίτης* etc.] Est etiam urbs Celtica Baetarrha, cuius civis Baetarrhites etc. Sic haec coniungenda esse clamant verba, quae sequuntur. Inquit enim, civem Baetarrhae dici *Baetarrhitem*, prioris autem h. e. Baetarrhuntis, *Baetarrhusium*; nihil certius nostra coniectura; huiusmodi errores tralatitii sunt apud Stephanum, typographi rationibus inferri debent *κατὰ τὴν ἐμήν*. Caeterum Baetarrha urbs Celtica h. e. Gallica Ptolemaeo Geographiae lib. 2. c. 5. Dicitur *Βαιτίραι* num. plurativo atque in Narbonensi Gallia locatur, eadem videtur esse, quae Plinio Nat. Hist. lib. 3. c. 4. dicitur *Bliterae Septumanorum*. Nam eam etiam locat in Narbonensi provincia, *Βιλτέῤα* dicitur Straboni lib. 4. qui etiam eam locat in Gallia Narbonensi prope Narbonem. Lucas Holste-
151 nius in Ortelium in *Beterrarum* sibi non constat in huius civita-
a tis vero nomine. Inquit enim, [*Beterrarum*] *Βητηῤῥάτων*. *Nummus ab illustrissimo Peirescio ad me missus ostendit Plinii lectionem veram esse, nec sollicitandam, et olim Βήτηῤῥα verum fuisse civitatis nomen, pro quo Stephanus Βαίταῤῥα habet: nam Bliterae omnino corruptum est et Λ loco Δ male substitutum.* Imo potius nummus ostendit Plinii lectionem non esse veram, sed Stephani magis ad veram lectionem accedere, si tamen lectio nummi vera est, et non Stephani, quoniam apud Plinium *Bliterae* scribitur, quam lectionem Holstenius corruptam esse inquit. Apud Mel. lib. 2. c. 5. *Septumanorum Baeterra* legitur.

Βαίτιον. Δύναται δὲ κατὰ τὴν τέχνην Βαιτιεύς.] Potest vero secundum artem *esse* Baetieus; videtur aliquod verbum praecedens deficere, puta, *τὸ ἐθνικὸν Βαίτιος, δύναται δὲ κατὰ τέχνην Βαιτιεύς*. Sic illa concipienda esse existimo. Namque ab huiusmodi nominibus non solum gentilia in *ευς*, sed etiam in *ιος* formantur, a *Βρυάνιον, Βρυάνιος*, a *Βυζάντιον, Βυζάντιος*. Non est amplius immorandum in gentili urbis, cuius nulla apud alios quod sciam, fit mentio.

Βαῖτις, ποταμὸς κατὰ Ἰβηρίαν, ὃς Πέρκης λέγεται ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων.] Baetis, fluvius in Iberia, qui *Perces* dicitur ab indigenis. Baetis est fluvius Hispaniae celeberrimus in ea regionis parte, quae vulgo dicitur *Andaluzia*, a qua ipsa regio nomen accepit. Baetica enim dicitur a Latinis; hunc fluvium *Percen* di-

:tum fuisse ab indigenis, inquit noster auctor; *Critium* ab incolis appellari ait Liv. lib. 28. c. 22. *Cirtim* Aphrorum lingua vocari tradit Niger Geographiae lib. 3. *Ciritum* vocatum ab incolis refert Mariana de Rebus Hispaniae lib. 1. c. 7. nescio qua auctoritate fretus, nisi forte fuerit μνημονικὸν ἁμάρτημα pro *Critium* Livii; τὸ Cirtim Nigri ex eadem farina esse reor, Mariana Hebraicam vocem existimat esse. Sic enim ille libro capiteque citato. *Est autem vero propius quod numero et auctoritate potiores historici tradiderunt, Baeticam provinciam a fluvio ipsam interfluente dictam, quem incolae Ciritum, externi Baetim vocarunt, fortassis Hebraica voce a crebris domibus, villis, oppidis, quibus dextra laevaque ob agri subiecti bonitatem, cultum collucentemque videbant.* Vocem illam Hebraicam, quam ait Mariana nullam Hebraicam, quam sit Mariana nulla alia potest esse praeter קרית *Kiriath*, quae apud Hebraeos *urbem*, seu *oppidum* significat, at τὸ Perces nostri auctoris verosimilius est corruptum esse a ברכה *Beracah*, Hebraeo nomine a quo Arabes *berca* fecere, quod apud utrosque significat *piscinam*, et *stagnum*, ac quia hic fluvius stagnabat, ut annotavit Bochartus; vero propius videtur ab Arabibus vocatum fuisse *Berca* h. e. *stagnum*, a quo *Perces* Stephani factum est. Facilis enim est transitus ex Berca in Perces. Veteres Graeci *Tartessum* vocarunt, ut refert Strabo lib. 3. hodie vulgo vocatur *Guadalquivir*, nomine a Mauris, qui Hispaniam tenuere, imposito, quod eorum lingua significabat *flumium-magnum*, quo in nomine insunt cineres Arabici nominis apud quos κυβὰρ *quybar* significat *magnum*, quod est deflexum ab Hebraeo כביר *Cabir* h. e. *validus*. Mauri vero, qui Hispaniam tenuerunt, loquebantur Arabica lingua corrupta et omnia pene, quae ex eorum lingua affert Aldretus in libro quem titulum fecit 151
Antiguedades de España, y Africa, sunt ex illa Arabica Mauro- b
rum lingua corrupta. De Κυβὰρ vero videsis Constantinum Porphyrogennetam de Administrando Rom. imper. cap. 14. Seldenum de Dis Syris Syntagmate 2. c. 4. De Venere Syriaca.

Βαισαμψα, πόλις ἐν τῷ Ἀραβικῷ κόλπῳ.] Baesampsa, urbs in Arabico sinu circa mare rubrum, praeter litterarum ordinem occupat locum. Id nominis corruptum est ab Hebraeo בית שמש *beth semes* h. e. *domus solis*. Eius fit mentio Iosue c. 21. v. 16. Utrum eadem sit necne, viderint doctiores.

— *Ὃ ἐστιν οἶκος ἡλίου.*] Quod est *Domus Solis*. Optime interpretatur Stephanus nomen urbis Baesampsae, quod significat *domum Solis*. בית *beth* enim in regimine ab Hebraeis dicitur *Domus*, שמש *Semes* autem *Sol* a radice שמש *Sammes* h. e. *ministravit:* optima Hebraeorum paronomasia ab hac radice di-

ctus Sol, quod omnibus ministrat lucem. Vicus quidam in tribu Iudae Iosepho Antiquit. lib. 6. c. 2. *Βαθσόμη* dicitur, cuius vicrii *Βηθσαμῖται* dicebantur, ex ead. etymol.

Βακκαῖον, Ἱσπανίας ἔθνος.] Lege *Βακκαῖοι*, Baccaei, populi Hispaniae; qui Ptolemaeo lib. 2. c. 6. dicuntur *Vaccaei*. Fuere autem Castellae veteris populi; Castella vetus vulgo Hispanis dicitur *Castilla la vieja*.

Βάκτρα, πόλις.] Bactra, orum, urbs ex Strabone; scilicet Bactrianae regionis, ab illa gentile ut plerumque num. plur. Bactri, et Bactrii, ab hac Bactriani. Dicebatur etiam urbs ipsa *Bactrium*, quae fuit caput Bactrianae regionis; aliquando quoque *Zariaspa* dicta fuit, iuxta quam fluebat eiusdem nominis amnis ex adiacentibus montibus salis ramenta deferens, et in Oxum aquas devolvens, quod testatur Strabo lib. 11. Plin. lib. 31. c. 7. Bactra etiam a Poetar. principe Georg. lib. 2. sumuntur pro ipsa regione:

> *Nec pulcher Ganges, atque auro turbidus Hermus*
> *Laudibus Italiae certent, non Bactra, neque Indi.*

Ad quem locum Serv. *Bactra, regio iuxta Assyrios, unde et populi Bactriani dicuntur.* Famigeratur Zoroaster Bactrianorum rex, qui primus artes Magicas creditur invenisse, ut rerum monumentis tradidit Plinius lib. 30. c. 1. ubi obiter huius farinae alios recenset; Bactra autem urbem hodie *Ephram* dici tradit P. Iovius Hist. lib. 14. Bactrianae vero regionis descriptionem habes apud Cosmographum libro 6. c. 9.

152 *Βάκουροι*, καὶ Βακυριανοὶ, ἔθνος πρὸς Πάρθοις καὶ Μή-
a δοις.] Bacuros, et Bacyrianos [lego Bacurianos] esse populos prope Parthos et Medos inquit, quorum nulla fit apud alios mentio; tamen Gabriel Sionita c. 3. celebrat urbem Bochora vetustissimam ad Euphratis fluvium, sic inquit ille, non longe ab ... qua parte respicit Arabiae desertae montes sitam, patriam ... nain *Abu Aliben-Sina*, quem *Avicennam* Latini vocant, q... urbem ab Europaeis *Bachora* appellari tradit. forsitan huius oppidani sunt, quos noster prope Parthos et Medos locat. Nam populorum situ non est fidendum auctori nostro.

Βάκχου νῆσος, καὶ Ἀντιβάκχου ἑτέρα etc.] Memorat ... ster Bacchi insulam, et alteram, quae *Antibacchi* dicebatur, utramque in Arabico sinu locat, supra Aethiopes Aroteras Plinius lib. 6. c. 29. cui *Bacchias* et *Antibacchias* dicuntur; at Ptolemaeus stat pro Stephano; namque Geographiae lib. 4. c. 9. inter insulas iuxta Aethiopiam, quae sub Aegypto in Arabico sinu, memorat Bacchi et Antibacchi insulas.

Βάλα, πόλις τῆς Γαλιλαίας, Ἰώσηπος.] Agit de Bala, Ga- ꞏeae urbe, cuius inquit Iosephum meminisse, qui eam memorat tiquit. lib. 6. c. 6. in qua ait Saulum regem recensuisse septua- ta myriadas id est septingenta millia militum absque tribu Iu- :, quae sola armavit septem myriades, *id est*, septuaginta lia adversus Naasen Amnionitarum regem, qui obsidione pre- bat urbem Iudacae *Iabes* nomine, quam historiam aliter refe- ıt Sacra Biblia, in quibus Sam. lib. 1. c. 11. v. 8. haec legun- : ויהיו בני ישראל שלש מאות אלף ואיש יהודה שלשים ויפקדם ב אלף id est, *Et recensuit eos in Bezec* [*urbe*] *et fuere filii Is- l trecenta millia, et vir Iehudah triginta millia.* Igitur, quae ıs SS. dicitur *Bezec*, Iosepho est *Bala*, in militum etiam nu- ro δὶς διὰ πασῶν distat Iosephus a Sacra Scriptura; at בלה a civitas memoratur Iosue c. 19. v. 3. quae ad tribum Simeo- pertinebat, ut inibi refertur.

Βαλανέαι, πόλις Φοινίκης, ἡ νῦν Λευκάς.] Balaneae, urbs ɔeniciae, quae nunc Leucas, inquit Auctor noster, sed sine :tore, Balanaeae Ptolemaeo lib. 5. c. 15. inter Syriae urbes pro- Phoeniciam locatur, eadem erat urbs, de qua non habeo, quid eram.

Βάλβουρα, οὐδετέρως, πόλις Λυκίας.] Balbura neut. plur. 152 ıs Lyciae. Auctor noster in *Βούβων* auctor est conditam fuisse b ıalburo pirata. Memoratur etiam a Ptolemaeo lib. 5. c. 5.

Βάλδος, πόλις Φοινίκης.] Baldum, urbem Phoeniciae ne- nisi Stephanus novit: Paltus autem inter Syriae urbes prope oeniciam celebratur a Ptolemaeo Geographiae lib. 5. c. 15.

— *Ἰνδὸς, ὅμοιον τῷ ποταμῷ.*] Indus est nomen gentis, luvii, qui genti nomen dedit; a quo etiam regio India apud tinos, *Ἰνδική* apud Graecos dicitur.

— *Μυνδὸς, ὡς ἄφωνον ὀξύνεται.*] Myndos, ut mutum acui- '. *τὸ Μύνδος* cum accentu in penultima scribitur ab Hesychio, ıd quem significat *mutum*, et urbem Asiae, vel *numine-affla- n.* Sic enim ille: *Μύνδος, ἄφωνος, καὶ πόλις Ἀσίας, ἢ ἔνθεος.* ıud Ptolemaeum vero lib. 5. c. 2. inter Cariae urbes iuxta Myr- ım pelagus memoratur, apud eumdem etiam libro capiteque ci- o est nomen insulae in Icario pelago.

Βάλκεια, πόλις περὶ τὴν Προποντίδα.] Balcia, seu Bal- ı, urbs iuxta Propontidem; saepe saepius admonuimus lecto- n diphthongum ει Graecorum ab auctoribus Latinis vel per i, vel : e exprimi, pro cuiusque arbitrio. Haec urbs a Plinio Nat. ıt. lib. 5. c. 30. *Balcea* dicitur.

Βάλις, πόλις Λιβύης πρὸς τῇ Κυρήνῃ ἀπό τινος Βάλεως .] Balis, urbs Libyae iuxta Cyrenen eiusdem Libyae urbem,

quae nomen habet a Baleo; nemo nisi infrunitus dubitabit, Carneadem excipio, qui de omnibus dubitabat, quamvis non esset infrunitus, et nomen urbis, et Baleως a בעל *baal.* i. e. *Dominus* deduci, quod erat nomen Dei, Assyriis Phoenicibusque commune: a Phoenicibus vero in Africae oris plurima oppida condita fuisse, et eis nomina imposita, res est clarior in historia, quam ut indicari egeat, ideo ad huius rei testimonium neminem voco.

— Ὁ πολίτης, *Βαλίτης.*] Civis, id est oppidanus dicebatur Balites. Forsitan erant hi, qui Curtio lib. 4. c. 12. in exercitus Darii Catalogo *Belitae* dicuntur, quo in loco legendum existimo *Balitae* ex nostro auctore, si tamen per Criticorum filios licet. Balus enim et Bolus idem fuit Deus, vel potius idolum.

158 a *Βάντεια, πόλις Ἰταλίας.*] Bantia, urbs Italiae memoratur Plutarcho, apud quem in Marcello scribitur *Βάντια, Ἐξῆλθεν μετὰ τοῦ συνάρχοντος ἐπὶ τὸν πόλεμον καὶ πολλὰ μεταξὺ Βαντίας πόλεως καὶ Βενουσίας καθήμενος ἠρέθιζε τὸν Ἀννίβαν.* id est: *Exiit cum collega ad bellum, positisque inter Bantiam urbem et Venusiam castris saepe Annibalem lacessivit.* Livius lib. 27. *Itaque in Apuliam ex Brutiis reditum, et inter Venusiam Bantiamque, minus trium millium passuum intervallo consules binis castris consederant.* Ab hac urbe *saltus Bantinos* vocat Venusinus vates carm. lib. 3. Ode 4. v. 15.

Saltusque Bantinos, et arvum
Pingue tenent humilis Ferenti.

— *Τὸ ἐθνικὸν Βαντιανοὶ καὶ Βαντιᾶται.*] Gentile, Bantiani et Bantiatae. Latinis *Bantiani* dicuntur, quos Plin. lib. 3. c. 11. inter Lucanorum mediterranea locat.

Βάντιοι, ἔθνος Θρᾴκης, Ἑκαταῖος.] Bantii, populi Thraciae. Polybius lib. 5. Macedoniae adscribit. Namque cum ille memoret Calicoenos Macedoniae populos, in eis Bantiam urbem describit.

Βαράκη, νῆσος τῆς Γεδρωσίας.] Barace, insula Gedrosiae memoratur etiam Ptolemaeo lib. 7. c. 1. Arrhiano in periplo maris Erythraei Barace sinus dicitur, septem insulas gremio suo coercens prope sinum Barygazenum.

Βάρβαρος, οὐκ ἐπὶ ἔθνους, ἀλλὰ ἐπὶ φωνῆς ἐλαμβάνετο.] Barbarus non de gente, sed de lingua accipiebatur. Cum antiquitus Graeci non haberent notitiam Barbariae regionis, a qua Barbari eius incolae dicebantur, tunc id nominis de lingua tantum usurpabatur, unde Homerus appellavit Cares *βαρβαροφώνους* id est *barbare-loquentes.* Auctor noster inquit, quod essent [illegible] num hostes, sed fallitur. Sic enim Homerus eos appellavit, [illegible] cet Il. 2. v. 867. quod barbaro modo uterentur Graeca lingua [illegible]

mentes μὴ pro οὐκ et οὐκ pro μὴ, ut alibi annotavimus, vel ut inquit Strabo lib. 14. et ex eo Eustath. ad Homericum carmen citatum, quod δυσεκφόρως, καὶ σκληρῶς, καὶ τραχέως, id est *difficulter, et duriter, asperequе loquebantur.* Graeci omnes, qui non utebantur lingua Graeca, *barbaros* vocabant, ut et Romani. *Barbari* etiam dicebantur ἀπαίδευτοι, teste Hesychio in Βάρβαροι.

— Ἔστι καὶ χώρα παρὰ τὸν Ἀράβιον κόλπον Βαρβαρία.] Est etiam regio iuxta Arabicum sinum Barbaria, cuius meminit Ptolemaeus lib. 5. c. 8. Ab hac nomen habere inquit Ioan. Leo, quae nunc vulgo dicitur *Barbaria*, cuius vocis etymologiam deducit ex historia regis Iphrici, qui cum ab Assyriis, seu Aethiopibus regno pulsus Aegyptum peteret, sicque ab hostibus se pressum videret, ut nesciret, quid sibi agendum foret, suos interrogavit, *Qua via salus quaerenda esset*, hi vero responderunt, *bar, bar*, id est *desertum, desertum*, unde regioni nomen fuisse verosimile est, si tamen illa sunt vera, ut esse potuerunt.

Βάργασα, πόλις Καρίας etc.] Bargasa, urbs Cariae, de qua Strabo lib. 14. Εἶτα μετὰ Κνίδον Κέραμος καὶ Βάργασα, πολίχνια ὑπὲρ θαλάττης. Εἶθ' Ἁλικαρνασσὸς, τὸ βασίλειον τῶν τῆς Καρίας δυναστῶν etc. id est: *Deinde secundum Cnidum Ceramus, et Bargasa oppidula supra mare. Deinde Halicarnassus regia dynastarum Cariae, etc.*

— Ἀπὸ Βαργάσου τοῦ υἱοῦ Βάργης, καὶ Ἡρακλέους.] Bargasa, urbs Cariae, nomen adepta est a Bargaso Herculis filio ex Barge, quemadmodum etiam Cyarda Cariae quoque urbs appellata est a Cyardo Barum rege huius Bargasi filio, ut noster refert in Κύαρδα.

Βαργούσιοι, ἔθνος δυτικὸν πρὸς τῷ Ἴβηρι ποταμῷ.] Barguaii, populi occidentales ex Polybii lib. 3. apud quem haec leguntur verba: Καὶ διαβὰς τὸν Ἴβηρα ποταμὸν, κατεστρέφετο τό τε τῶν Ἰλουργητῶν ἔθνος, καὶ Βαργουσίων, ἔτι τοὺς Αἰρηνοσίους, καὶ τοὺς Ἀνδοσίνους, μέχρι τῆς προσαγορευομένης Πυρήνης. Id est: *Ac transiens amnem Iberum [Annibal] subegit Ilurgetarum gentem, et Bargusiorum, item Aerenosios, et Andosinos; usque ad eam, quae appellatur Pyrene.* Cosmographus quoque lib. 2. c. 6. Bergusiam numerat inter Illergetum oppida. Ilurgetae autem Polybii et Illergetes Cosmogra. iidem sine dubio fuere populi. Bergusia vero creditur esse, quae hodie Hispanis dicitur *el Pertus* accentu in ult. 154 a

— Ἔστι καὶ Βάρχουσα, μικρὰ πόλις Φοινίκης. Ὁ πολίτης, Βαρχουσηνός.] Litterarum ordo exigit, clamatque legendum Βάργουσα, et Βαργουσηνός. Fuit autem Bargusa, Phoeniciae urbs, quae Plinio lib. 6. c. 29. dicitur Baragaza.

Βάργυλα, οὐδετέρως πόλις Καρίας.] Bargyla, neutro plur. urbs Cariae, quam Cares *Andanum* dicebant; Bargilia foeminino gen. dicitur Ptolemaeo lib. 5. c. 2. Straboni lib. 14. noster etiam infra eam vocat *Bargyliam*. Iuxta quam fuit templum Dianae Myndiadis, quae Polybio lib. 16. dicitur *Cindyadis*, cuius templum credebatur vulgo nec ningi, nec complui, ut narrant Strabo et Polybius libris citatis. De similibus vero miraculis optimum est iudicium Polybii. Inquit enim dandam esse veniam scriptoribus, si huiusmodi miraculis et id genus fabulis indulgeant, ad conservandam vulgi pietatem erga numen, at quod modum excedit, id illis non esse condonandum censet. Perperam, ut haec obiter notem, apud Polyb. scribitur *Cindyadis* pro *Mindyadis*. Namque Myndus, a qua Diana nomen habebat, fuit urbs quoque Cariae, prope quam et Iason erat Bargyla, ut inquit noster.

— *Ἐξ αὐτοῦ ὁ πολίτης Βαργυλιάτης.*] Ex eodem sinu scilicet civis Bargylorum, seu Bargiliae dicitur Bargyliates; si tibi placuerit legere *ἐξ αὐτῆς* scilicet *πόλεως*, per me licet. Bargyletae memorantur a disertissimo Romuli nepotum Epistolarum lib. 13. ad Memmium et caeteros Epistola 56.

Βαρήτιον, χωρίον πρὸς τῷ Ἀδρίᾳ.] Baretium, oppidum
154 prope Adriam ex Theopompi libro 52. inquit esse; *Οὐέρητον* Ve-
b retum dicitur Ptolemaeo libro tertio, cap. secundo. Straboni lib. 6. qui libro citato tradit prius *Barin* dictum fuisse, *Περίπλους δὲ Τάραντός ἐστι πρὸς Βρεντέσιον, μέχρι μὲν Βάριτος [Βάριδος] πολίχνης χ σταδιοι. Καλοῦσι δὲ Βάριν οἱ νῦν Οὐέρητον· κεῖται δ' ἐπὶ τοῖς ἄκροις τῆς Σαλεντίνης, καὶ τὸ πολὺ πεζῇ μᾶλλον ἢ κατὰ πλοῦν εἰς αὐτὴν ἐκ τοῦ Τάραντος εὐμαρὴς ἡ ἄφιξίς ἐστιν.* Id est: *Navigatio vero a Tarento ad Brundusium usque ad Barin oppidulum est stadiorum* ɪↄc. *Vocant autem* Barin, *qui nunc* Veretum; *iacet in extremitatibus Salentinorum, ad quam plerunque a Tarento facilior datur accessus terra quam mari.*

Βάρις, πόλις, τὸ ἐθνικὸν Βαρίτης.] Baris, urbs. Gentile Barites, inquit noster auctor, sed cuius regionis fuerit urbs, divinandum nobis relinquit, ut solet. Ptolemaeus lib. 5. c. 5. celebrat Barin inter mediterraneas Phrygiae in Pamphylia urbes. Forsitan intelligit epitomator noster Barin Italiae urbem, quam *Veretum* dictam fuisse tradit Strabo lib. 6. cuius nota proxime praecedenti attulimus ipsissima verba.

— *Λέγεται Βάρις ἡ οἰκία* etc.] Baris dicitur habitatio secundum Posidippum, et cohabitatio secundum Ephorum. Suidas etiam inquit Barin significare aulam; id nominis parum corruptum deflectitur ab Hebraeo בורה *birah*, quod significat *aulam, palatium*.

Βαρκάνιοι, ἔθνος τοῖς Ὑρκανοῖς ὅμορον.] Barcanii, gens Hyrcanis finitimi. Memorantur Q. Curtio lib. 3. c. 2. in lustratione exercitus Darii adversus Alexandrum, cui *Barcani* dicuntur, *Barcanorum*, inquit ille, *equitum duo millia fuere.*

Βάρκη, πόλις Λιβύης.] Barce, urbs Libyae. Huius urbis originem et conditores reperies apud Herodotum lib. 4. c. 160.

— *Ἥτις καὶ Πτολεμαΐς.*] Barcen, urbem Libyae Ptolemaidem quoque dictam fuisse inquit, quod confirmat Strabo lib. 17. *Εἶθ᾽ ἡ Βάρκη πρότερον, νῦν δὲ Πτολεμαΐς*, h. e. *Deinde Barce prius, nunc vero Ptolemaïs.* Plinius lib. 5. c. 5. *Ptolemais antiquo nomine Barce*: at Ptolemaeo lib. 4. c. 4. Ptolemais et Barce sunt diversae urbes.

— *Κτίσμα Περσέως.*] Barcen a Perseo conditam fuisse asserit: longe aliter rem narrat Herodotus lib. 4. c. 160. 155 a

— *Καὶ Βάρκαιον τὸν Λίβυν φασὶ, καὶ Βάρκαιον ἔθνος.*] Sic interpungenda et legenda sunt haec, aliter sensus non potest percipi. Cum paulo ante dixisset gentile urbis Barces esse τὸ *Barceates* et *Barcaeus*, nunc inquit Barcaeum dici Libyem, latiore scilicet significatione, quo sensu memorantur Poetae nunquam satis laudato Aeneid. lib. 4. v. 43.

Nec venit in mentem quorum consederis arvis?
Hic Getulae urbes, genus insuperabile bello,
Et Numidae infreni cingunt, et inhospita Syrtis:
Hinc deserta siti regio, lateque furentes
Barcaei.

— *Οἱ τὰς ἱπποτροφίας* etc.] Inquit noster Barcaeos equis alendis et curribus agitandis studuisse a Neptuno et Minerva edoctos, in cuius confirmationem libet apponere verba Hesychii: *Βαρκαίοις ὄχοις. Λιβυκοῖς, οὗτοι γὰρ ἐσπούδαζον περὶ Ἱπποτροφίαν. Φασὶ δὲ αὐτοὺς καὶ πρώτους ἅρμα ζεῦξαι διδαχθέντας ὑπὸ Ποσειδῶνος. Τὸ δὲ ἡνιοχεῖν ὑπὸ Ἀθηνᾶς, ὡς Μνασέας ἐν τοῖς περὶ Λιβύης.* id est: *Barcaeis curribus*, i. e. *Libycis. Hi enim equis alendis studebant; aiunt vero eos primos currum iunxisse edoctos a Neptuno, aurigare autem a Minerva, ut Mnaseas in libris de Libya.*

Βαρύγαζα, ἐμπόριον Γεδρωσίας etc.] Celebratur Barygaza, emporium Gedrosiae ex celeberrimis, epitomatori nostro, quae civitas emporium etiam vocatur a Ptolemaeo lib. 7. c. 1. sed non in Gedrosia regione, at in Larice locatur, verum eadem erat urbs. Namque Larice erat quaedam Indiae regio, Gedrosia autem terminabatur ab oriente, parte Indiae, ut apparet ex eodem auctore lib. 6. c. 21. Saepe memoratur ab Arrhiano in Periplo maris Erythraei, de qua tandem inquit: *Καὶ Ἀλέξανδρος ὁρμηθεὶς ἀπὸ τῶν*

μερῶν τούτων. ἄχρι τοῦ Γάγγους διῆλθε καταλιπὼν τήν τε Λιμυρικὴν καὶ τὰ νότια τῆς Ἰνδικῆς. Ἀφ' οὗ μέχρι νῦν ἐν Βαρυγάζοις, παλαιαὶ προχωροῦσι δραχμαὶ, γράμμασι ἑλληνικοῖς ἐγκεχαραγμέναι, ἐπίσημα τῶν μετὰ Ἀλέξανδρον βεβασιλευκότων Ἀπολλοδότου καὶ Μενάνδρου. i. e. *Ab his partibus Alexander profectus, ad Gangem usque pervenit relinquens Limyricam et australia Indiae, ex quo ad haec usque tempora Barygazis antiquae drachmae per regionem procedunt litteris Graecis sculptae, insignia*
155 *Appollodoti atque Menandri, qui post Alexandrum* [illic] *regna-*
b *runt.* Rhamnusio verosimile videtur Barygazam fuisse in latere Calecutiensi, non procul ab ostiis Indi fluvii, sed hoc est somniare. Ab hac urbe sinus Barygazenus nomen habet, cuius meminit Arrhianus in Periplo maris Erythraei, quem L. Holstenius in Ortelium putat esse, qui nunc *Golfo di Cambaia* dicitur.

Βάσιλις, πόλις Ἀρκαδίας, Παυσανίας ὀγδόῳ.] Basilis, urbs Arcadiae ex Pausaniae lib. 8. apud quem libro citato Βασιλίς, accentu in ultima legitur: Τοῦ δὲ χωρίου, inquit ille, τοῦ ὀνομαζομένου Βάθους σταδίους ὡς δέκα ἀφέστηκε καλουμένη Βασιλίς. Ταύτης ἐγένετο οἰκιστὴς Κύψελος, ὁ Κρεσφόντῃ τῷ Ἀριστομάχου τὴν θυγατέρα ἐκδούς. Ἐπ' ἐμοῦ δὲ ἐρείπια ἡ Βασιλὶς ἦν, καὶ Δήμητρος ἱερὸν ἐν αὐτοῖς ἐλείπετο Ἐλευσινίας. i. e. *Ab eo oppido, quod Bathos dicitur, stadia ferme* X *distat Basilis: cuius fuit conditor Cypselus, qui Cresphontae Aristomachi filio filiam nuptum dedit. meo aevo Basilidis rudera tantum extabant, et in eis Cereris Eleusinae templum.*

Βαστάρναι, ἔθνος ὑπὲρ τὸν Ἴστρον οἰκοῦν.] Bastarnae, gens supra Istrum habitans ex Dionysii Periegesi, cuius affert carmina, quae apud eum leguntur v. 305. ad quem locum nihil de Bastarnis affert Eustathius, tantum annotat Samatas dici apud Dionysium κατὰ ἔλλειψιν τοῦ ρ, pro Sarmatas; quem videtur imitari Val. Flacc. lib. 6. cum Basternas vocat *Baternas* propter metrum:

Atque ubi Sidonias inter pedes aequat habenas
Illinc iuratos secum trahit Aea Baternas.

Peucinos Germaniae populos ab aliquibus *Bastarnas* vocari, auctor est Tacitus sub calcem libri de Germania: *Peucinorum*, inquit, *Venedorumque, et Fennorum nationes, Germanis an Sarmatis adscribam, dubito, quanquam Peucini, quos quidam Bastarnas vocant, sermone, sede, ac domiciliis, ut Germani agunt sordes omnium, ac torpor, ceterum connubiis mixtis nonnihil in Sarmatarum habitum foedantur.* Idem tradit Plinius lib. 4. c. 14. *Mediterranei* (loquitur de Germanorum generibus) *Hermiones, quorum pars Suevi, Hermunduri, Chatti, Cherusci, quinta pars Peucini*

qui et Bastarnae, *supra dictis contermini Dacis.* Imponat his co-
ronidem Strabo, cuius verba sub initium lib. 7. sic se habent: *Τού-
τους φασὶ καὶ παρὰ τὸν Ἴστρον οἰκεῖν, ἐφ' ἑκάτερα πολλάκις. Ἐν
δὲ τῇ μεσογαίᾳ Βαστάρναι μὲν τοῖς Τυρηγέταις ὅμοροι καὶ Γερμα-
νοῖς, σχεδόν τι καὶ αὐτοὶ τοῦ Γερμανικοῦ γένους ὄντες εἰς πλείω
φῦλα διῃρημένοι* etc. Id est: *Hos aiunt etiam iuxta Istrum habi-* 156
tare ad utramque partem saepe, in mediterranea vero Bastarnae sunt a
*Tyregetis et Germanis contermini, ac fere ipsi quoque Germanici
generis in plures divisi gentes. Nam alii* Atmoni *vocantur, alii* Si-
dones; *at* Peucini *insulam Istri Peucen obtinentes*

Βατανέαι, συνοικία Συρίας, ἡ Βατανέα ἑνικῶς.] Bataneae num. plur. cohabitatio, *id est* vicus Syriae quae singulari etiam num. *Batanea* dicebatur. Tres huius fere nominis Syriae urbes memorat suis locis, Agbatana, Ecbatana, Batanea; utrum una eademque fuerit urbs seu oppidum viderint doctiores. Noster auctor enim ex una urbe solet diversas urbes condere; omnium nomen ex uno fonte videtur derivari, scilicet ab Hebraeo ביתן *bithan*, id est *palatium*; ex linguis autem cognatis etymon eruere haud absonum nec ἀπροσδιόνυσον est, sed ex Brabantico Teutonismo eruere Hebraismum, ut quidam βεκκεσέληνος fecit, insania est, at non amabilis, ut est poetarum: verum non solum poetas ludit insania, sed etiam eruditos. Ceterum, ut ad Bataneas revertamur, Porphyrius a D. Hieronymo in Praefat. ad Epist. Pauli ad Galatas vocatur *Bataneotes*, ac si esset ex Batanea Syriae, cuius gentile dicitur Bataneotes, ut inquit Stephanus, de quo latius in Commentariolo nostro auctorum quos ad testimonium vocat Stephanus.

Βατή, δῆμος τῆς Αἰγηΐδος φυλῆς etc.] Bate, populus, *i. e.* oppidum Aegeidis tribus, nullam ob aliam rem, quod sciam, memorandus, quam quod fuerit patria Abronis, qui Calliam Comicum explicavit, ut inquit noster, et Amynomachi, cui omnia sua Epicurus testamento donavit, ut refert Laërtius in Epicuro.

Βάτναι, πόλις τῆς Ὀῤῥοήνης.] Batnae, arum, num. plur.
urbs Orrhoënae, Batne singul. num. vocatur ab Amm. Marcell.
qui eius situm depingit lib. 14. c. 9. *Batne*, inquit ille, *munici-* 156
pium in Anthemusia conditum Macedonum manu priscorum, ab b
*Euphrate flumine brevi spatio disparatur, refertum mercatoribus
opulentis: ubi annua solemnitate, prope Septembris initium mensis, ad nundinas magna promiscuae fortunae convenit multitudo, ad commercanda, quae Indi mittunt et Seres, aliaque plurima vehi terra marique consueta.* Eam quoque memorat Dio ex Xiphilino in vita Traiani, quem postquam Batnas et Nisibin cepit *Parthicum* appellatum fuisse tradit: *Καὶ ὠνομάσθη μὲν, ἐπεὶ δὲ καὶ*

τὴν Νίσιβιν εἷλε καὶ τὰς Βάτνας, Παρθικός. i. e. *Et vocatus est, postquam Nisibin et Batnas cepit, Parthicus.* Iulianus imp. in Epistolis eam non tantum describit, sed et summopere laudat ab amoenitate, ita ut Thessalicis Tempis praeferat. Amm. Marcell. lib. 23. c. 4. Batnas municipium Osdroënae vocat.

Βεβρύκων ἔθνη δύο· τὸ μὲν πρὸς τῷ Πόντῳ. etc.] Bebrycum duae gentes, etc. Memorat epitomator noster duae Bebrycum nationes, alteram prope Pontum in Asia, alteram prope Iberos in Europa, *i. e.* prope Hispanos: Stephano somnianti, an Graecorum nugamentis haec adscribam, dubito. Nemo enim unquam Bebryces prope Hispanos somniavit. Apud alios una tantum huius nominis gens celebratur, quam a Phrygibus abolitam fuisse refert Strabo lib. 14. Quod etiam tradit Plinius ex Eratosthene Nat. Hist. lib. 5. c. 30. Horum apud Poetas frequenter fit mentio, de quorum situ vide Periegetam v. 805. Homerus Mantuanus eos celebrat Aeneid. lib. 5. v. 371.

— *qui se*
Bebrycia veniens Amyci de gente ferebat.

Ad quem locum Servius inquit, *Bebryciam esse ipsam Bithyniam.* Eorum quondam rex Amycus non solum Virgilio, sed etiam Apollonio Argonautic. lib. 2. v. 2. et alibi saepe celebratur.

157 Βέλβινα, πόλις Λακωνική. Παυσανίας ὀγδόῳ.] Belbina,
a urbs Laconica ex Pausaniae lib. 8. apud quem Belemina scribitur. Eius ex libro citato verba sic se habent: Ἀπέχουσι δὲ αἱ Φαλαισίαι σταδίους εἴκοσι τοῦ Ἑρμαίου τοῦ κατὰ Βελεμίναν. Λέγουσι μὲν δὴ οἱ Ἀρκάδες τὴν Βελεμίναν τῆς σφετέρας οὖσαν τὸ ἀρχαῖον, ἀποτεμέσθαι Λακεδαιμονίους etc. id est: *Absunt Phalaesiae stadiis* xx *a Mercurii templo, quod ad Beleminam est. Dicunt Arcades Beleminam antiquitus ad suam regionem pertinentem, a Lacedaemoniis abscissam, etc.* Ego existimo Stephanum incidisse in aliquos Pausaniae depravatos codices, apud quem nunc lib. 3. non modo 8. legitur Βελεμίνα, non Βέλβινα, ut apud nostrum. Uter eorum corrigendus sit, tuum esto iudicium.

— Ἀρτεμίδωρος νῆσον αὐτήν φησι.] Artemidorus insulam eam inquit; sunt epitomatoris verba, ac si Artemidorus dixerit Belbinam urbem Laconicam esse insulam. Sic enim sonant illa, sed aliter res sese habet: δὶς διὰ πασῶν distabat Belbina urbs ab insula Belbina, quae erat circa Sunium promontorium Atticae; cuius rei testem produco omni exceptione maiorem Scaryandensem scriptorem, ei praebe aures vacuas. Sic enim ille in Ἑρμίων inquit: Ἔστι δὲ τὸ Σκύλλαιον τῆς Τροιζηνίας, καταντικρὺ δὲ αὐτοῦ ἐστι Σούνιον ἀκρωτήριον τῆς Ἀθηναίων χώρας. Κατὰ δὲ τοῦτο ἔστι νῆσος Βέλβινα, καὶ πόλις τούτου τοῦ κόλπου. *Est vero Scyl-*

laeum Troezeniae; ex adverso eius est Sunium promontorium Atticae regionis. Circa hoc est Belbina insula cum urbe. Memoratur etiam Strab. lib. 8.

Βελγικὴ, ἡ χώρα, ὡς Βαιτικὴ etc.] Belgica regio, ut Baetica, finitima Germaniis. Fuit olim Belgica, tertia pars Galliarum, quae ideo *Gallia Belgica* vocabatur, cuius termini fuere ab Scalde ad Sequanam, teste Plinio lib. 4. c. 17. at nunc Belgica, seu Belgium. Sic enim etiam appellatur. Septendecim provinciae sunt, quae omnes sub imperio Caroli I. Hispaniarum regis fuerunt: harum septem, rege eius filio Philippo II. iugum excusserunt; ac quia inito foedere libertatem armis tuebantur, *Foederatum Belgium* appellatae sunt. Harum (cum haec scribebam) tres Christianorum Regum potentissimus et *Christianissimus* Galliarum rex Ludovicus huius nominis XIV. instar fulminis abripuit, quas quomodocunque ab eis, qui remansere foederati, Belgis, si concordes fuerint, volventibus annis recuperandas esse nullus dubito, nisi imitentur *Virgilianum pastorem*, qui ovium ulceri adhibere manus medicas abnegabat, atque meliora omnia Deos poscens sedebat; *non votis enim*, inquit Salustius in Catilina, *neque suppliciis muliebribus Deorum auxilia comparantur: vigilando, laborando, prospere omnia cedunt: ubi socordiae tete atque ignaviae tradideris, nequicquam Deos implores, irati, infestique sunt.* Sed cum haec sub proelo sudabant, iam vaticinium nostrum ex quadam rationis vi procedens adimpletum erat, cuius ante eventum testes inter alios fuere Theodorus Hillensbergh, Ioh. Georg. Graevius, quos saepe in his observationibus honoris causa nomino.

Βεληδόνιοι, ἔθνος παρ' Ὠκεανῷ.] Beledonii: gens ad 157
Oceanum. Quorum apud scriptores altum est silentium, nisi forte b
sint Aquitaniae populi, qui Plinio lib. 4. c. 19. dicuntur *Belendi.*

— *Παρθένιος ἐν Δήλῳ, Οὐ δ' ἀπὸ τηλίτων τῶν* etc.] Sic scribi debent *κατὰ τὴν ἐμὴν* haec verba: *Παρθένιος ἐν Δήλῳ,*

Οὐδ' ἀπὸ τηλοῦ τῶν πύῤῥω ἄκρα Βεληδονίων.

Parthenius in Delo:

Nec longe [est] *promontorium, qui procul, Beledoniorum.*

Est enim versiculus, ubi pro *ἀπὸ τηλίτων* legendum *ἀπὸ τηλοῦ* vel *ἀπὸ τῆλε.* Nam *τῶν* particula, quae pertinebat ad sequentem dictionem, per incuriam adiuncta fuit praecedenti, ut solet fieri.

Βελιτανοὶ, οἱ αὐτοὶ τοῖς Λυσιτανοῖς.] Belitanos eosdem esse ac Lusitanos inquit ex Artemidoro. Graeci non habuere Hispaniae exactam cognitionem, ideo non credendum Belitanos eosdem fuisse ac Lusitanos; eos memorat Plinius lib. 3. c. 3. inter Hispaniae citerioris populos.

Βέλιτρα, πόλις Ἰταλίας.] Belitra, urbs Italiae dicitur, adhuc hodie extare ac vulgo *Velitri, Belitri et Beletri* vocari inquit Cluv. Ital. Antiquae lib. 3 c. 8. Nunc est sub ditione Pontificum Romanorum, cuius Episcopatus unitus est Ostiensi, auctore Mich. Ant. Baudrand ad Alexandrini Lexicon Geographicum; antiquam esse urbem constat: quoniam Ancus Marcius Roman. rex eam obsedit, ut claret ex Dionysio Halicarnassensi Hist. Romanae lib. 3. *Ἐγένετο δὲ καὶ πρὸς τὸ τῶν Οὐολούσκων ἔθνος τῷ Μαρκίῳ πόλεμος λῃστηρίων κἀκεῖθεν ἐξιόντων ἐπὶ τοὺς τῶν Ῥωμαίων ἀγρούς, καὶ στρατεύσας ἐπ' αὐτοὺς μεγάλῃ ἀρχῇ, πολλὴν περιεβάλετο λείαν. Πόλει τε αὐτῶν Οὐελίτραις προσκαθεζόμενος*, etc. id est; *Fuit vero et adversus Volscorum gentem Marcio bellum, latrociniis inde exeuntibus in Romanorum agros. Quos cum exercitu alacriter adortus, magnam reportavit praedam, et urbem eorum Velitras obsidens etc.* Hanc urbem nobilitavit olim Octavia gens, ex qua Augustus Caesar originem trahebat, ut tradit Suetonius in Augusto, c. 1. *Gentem Octaviam Velitris praecipuam olim fuisse, multa declarant.*

— *Οὐ Ῥώμης ἀπωτέρω* etc.] Haec verba sic corrigit Cluv. It. Antiquae lib. 3. c. 8. *Ῥώμης οὐκ ἀπωτέρω, ὥς φησι Φλέγων ἐν Ὀλυμπιάσιν, ἢ ἑκατὸν ἑβδομήκοντα τέσσαρσι σταδίοις.* id est: *A Roma haud amplius, ut ait Phlegon in Olympiadibus, stadiis* CLXXIIII. *distans.* Sed pace Cluverii dicam, hunc locum esse sanum, ac nulla indigere correctione. Tralatitium enim est apud Geographos uti τῷ *ἀπωτέρω* adverbio comparativo significatione positivi, quo loquendi modo utitur noster tum in *Ἀντίφρα*, cum alibi saepe, quod cum non animadverteret eruditissimus vir, infeliciter correxit quae non erat corrigenda.

— *Τὸ ἐθνικὸν Βελιτριανός.*] Gentile urbis Belitrarum dici
158 *Belitrianus* inquit; *Οὐελιτρανοὶ* dicuntur Plutarch. in *Coriolano*,
a et *Οὐελιτρῖνοι* etiam possunt dici, et *Οὐελιτραῖοι*; in huiusmodi rebus nulla potest dari regula, usus est optimus magister. Latinis dicuntur *Velitrini* et *Veliterni*. Sueton. in Augusto c. 94. *Velitris antiquitus tacta de coelo parte muri, responsum est, eius oppidi civem quandoque rerum potiturum: qua fiducia Velitrini et tunc statim et postea saepius paene ad exitium sui cum pop. Rom. belligeraverant: sero tandem documentis apparuit ostentum illud Augusti potentiam portendisse.* Liv. lib. 8. c. 14. *In Veliternos veteres cives Romanos, quod toties rebellassent, graviter saevitum: et muri deiecti, et senatus inde abductus: iussique trans Tiberim habitare.*

Βελών, πόλις καὶ ποταμὸς ἐν τῇ Βαιτικῇ etc.] Belon, onis, urbs et fluvius in Baetica Hispaniae. Et urbs et fluvius memoran-

tur inter alios Straboni lib. 3. *Εἶτα Μελλαρία ταριχείας ἔχουσα καὶ μετὰ ταῦτα Βελὼν πόλις, καὶ ποταμός. Ἐντεῦθεν οἱ διάπλοι μάλιστά εἰσιν εἰς Τίγγιν τῆς Μαυριτανίας.* id est: *Deinde Mellaria, ubi salsamenta condiuntur, ac postea Belo urbs, et fluvius. Hinc maxime ad Tingin Mauritaniae navigationes sunt.* Eadem urbs paulo infra dicitur *Βῆλος*, sed perperam; videsis quae illic annotamus.

Βεμβῖνα, κώμη τῆς Νεμέας.] Bembina, vicus Nemeae celebratur Straboni lib. 8. cuius sunt verba: *Ἐνταῦθα δὲ καὶ ἡ Νεμέα μεταξὺ Κλεωνῶν, καὶ Φλιοῦντος, καὶ τὸ ἄλσος, ἐν ᾧ καὶ τὰ Νέμεα συντελεῖν ἔθος τοῖς Ἀργείοις, καὶ τὰ περὶ τὸν Νεμεαῖον λέοντα μυθευόμενα, καὶ ἡ Βεμβῖνα κώμη.* id est: *Ibi et Nemea [est] inter Cleonas ac Phliuntem: et Lucus, in quo Nemea celebrare consuetudo Argivis, et quae de leone Nemeaeo fabulantur, et Bembina vicus.*

— *Ὁ πολίτης, Βεμβινήτης, ὡς Σταγειρίτης* etc.] Civis, Bembinites, ut Stagirites, pro *Βεμβινήτης* enim *Βεμβινίτης* scribendum est. Sic enim scribitur *Σταγειρίτης*, quod affert in exemplum, ac plerumque nomina oppidorum in *α* et in *η* formant gentile in *ιτης*, ut *Αὔγιλα Αὐγιλίτης*, *Γάβαλα Γαβαλίτης*, *Τσβη Τσβίτης* et alia huius farinae sexcenta. Sed potest etiam dici *Βεμβινάτης*, ut *Αἰγινάτης*, et verso *α* in *η* *Βεμβινήτης*, ut *Αἰγινήτης*, ac sic *Βεμβινήτης λέων* dicitur Panyasi in illo versiculo pro *leo Nemeaeus.* Bembina enim erat vicus Nemeae, ut nota praecedenti diximus, quod est valde tralatitium apud poetas. Saepe enim usurpant gentile alicuius urbis pro tota regione seu gente, ut in *Βάρκη* nota praecedenti ex Virgilio annotavimus et alibi saepe.

Βενεβεντός, χωρίον Διομήδους ἐν Ἰταλίᾳ.] Beneventus oppidum Diomedis in Italia. Quod neut. gen. plerumque dicitur Latinis, hanc urbem Plin. lib. 3. c. 11. in secunda Italiae regione amplexa Hirpinos, Calabriam, Apuliam et Salentinos locat, ac Hirpinorum coloniam esse inquit Strabo, Ptolemaeus, et Livius in Samnio; at Samnium seu Samnitium, id est *Samnitium regionem* idem Plin. libro citato c. 12. in Italiae regione quarta describit, omnes fere conveniunt a Diomede fuisse conditam, ideo noster 158
eam vocat *Διομήδους χωρίον*, i. e. *Diomedis oppidum seu urbem*. b
Idem affirmat Servius ad Virgilii Aeneid. lib. 8. v. 9.

> *Mittitur et magni Venulus Diomedis ad urbem*
> *Qui petat auxilium.* ——

Ad quem locum inquit ille: *Diomedes postquam reperit ira Veneris a se vulneratae, uxorem cum Cillabaro, ut Lucilius, vel Cometa, ut plerique tradunt, turpiter vivere, noluit reverti ad patriam, vel ut dicitur ab adulteris proturbatus, sed tenuit partes*

Apuliae: et edomita omni montis Gargani multitudine in eodem tractu civitates plurimas condidit. Nam et Beneventum et Aequum Tuticum ipse condidit, ut Arpos; quae et Argirripa *dicitur, ad quam nunc Venulus mittitur: non Arpinum, quam constat esse Campaniae, unde Cicero Arpinas.* Saepe eversam et instauratam fuisse, atque Adriano IV. Pontif. Max. a Guilielmo Normanno Siciliae rege declarato datam, auctor est Leander Albertus in *Samnites* ex Platina et Blondo, ad quam a Neapoli XXX fere M. P. intercedere inquit. Protulit olim Orbilium Grammaticum, Ciceronis synchronum, quem inter illustres Grammaticos celebrat Suetonius, et vixisse inquit prope ad centesimum aetatis annum, amissa iam pridem memoria. Memoratur etiam Horatio Epistolarum lib. 2. v. 71. cuius discipulum se fuisse innuit, atque *plagosum* vocat, scilicet quod in discipulos esset naturae acerbae, ut inquit Suet. loco citato. Produxit etiam Gregorium VIII. Pontif. Max. testibus Platina et Blondo.

— *Οἱ δὲ, ὅτι κτῆμα Διομήδους, ἢ καὶ Μαλοεντὸς ἐλέγετο.*] In his verbis suspicor esse mendum, pro *κτῆμα*, si res foret mei fori, legerem *κτίσμα*, pro *ἢ* scriberem *τὸ*. Praecedit enim *χωρίον*, vel subintelligendum *πόλις*. Iam nota proxima praecedenti diximus Beneventum fuisse urbem Italiae a Diomede conditam; nunc inquit noster dictam quoque fuisse *Maleventum* (pro *Μαλοεντὸς* lege *Μαλεβεντὸς*) quod testatur Livius lib. 9. *Omisso certamine caesi, captique Samnites, nisi qui Maleventum, cui nunc urbi* Beneventum *nomen est, perfugerunt.* Ex quibus verbis apparet prius *Maleventum*, postea per euphemiam forsitan *Beneventum* hoc oppidum appellatum fuisse.

— *Τὸ ἐθνικὸν, Βενεβεντῖνος.*] Gentile urbis Beneventi dicitur Graecis *Βενεβεντῖνος*, at Latinis *Beneventani*, Livius lib. 24. *Beneventani omnis turba effusa quum obviam ad portas exissent, complecti milites, gratulari, vocare in hospitium.*

— *Ἔστι καὶ ἄλλη Καμπανίας, δια τοῦ δ, ἧς* etc.] Esse aliam urbem Campaniae, Italiae regionis *Benebendum* per d, cuius gentile Benebendeus, inquit noster auctor, sed sine auctore. Forsitan error procedit hinc, quod aliqui locabant Beneventum inter Hirpinos, alii inter Samnites, ut in *Βενεβεντὸς* annotavimus.

159 a *Βέννα, πόλις Θρᾴκης καὶ δι' ἑνὸς ν, καὶ διὰ δύο.*] Benna, urbs Thraciae, et per unum *n* et per duo. Quorum gentile Bennae. Memorantur Plinio lib. 4. c. 11. inter Thraciae populos. Eorum regio Bennica celebratur a Ptolemaeo lib. 3. c. 11.

Βενναρία βουλὴ τῶν ἐν Ἐφέσῳ πέμπτη etc.] Meo quidem iudicio pessime se habent haec verba, propter oscitantiam, vel

graphi, vel transscribentis; utriusque enim rationibus indebet id σφάλμα. Sic legenda esse existimo: *Βέννα, μία βουῶν ἐν Ἐφέσῳ πέντε* etc. id est: *Benna, unus ex quinque in so senatus ordinibus.* Et maiusculis litteris sic erat scriben-: *ΒΕΝΝΑ, μία βουλὴ τῶν* etc. Sed *μία* dictio per incuriam ıcta fuit praecedenti dictioni, ac factum est *ΒΕΝΝΑΜΙΑ*, lectio in eumdem errorem traxit secum Ortelium in suo The-› Geographico; pro *πέμπτη* vero lego *πέντε*; sic enim noster dem sectione habet, in qua memorat quinque illos Senato-ordines, qui erant in oppido Epheso, quorum non venit in mentem; utrumne illa sint omnia verba Ephori, an noıtetoris, non est facile dictu. Non enim habemus Ephorum.

Βέργη, πόλις Θρᾴκης, πρὸς τῇ Χεῤῥονήσῳ.] Berge, urbs ciae prope Chersonesum. Memoratur Ptolemaeo lib. 3. c. 13. civitates mediterraneas Odomantices seu Edonidis Macedoregionis, cui *Βέργα* dicitur, quoniam Ptol. plerumque seır terminationes Latinorum in oppidorum nominibus; eadem ırbs; namque Thracia erat Macedoniae contermina.

— *Στράβων δὲ κώμην αὐτὴν λέγει, ἐξ ἧς ὁ* etc.] Inquit no-Strabonem vocare *Bergen* urbem seu Thraciae, ut idem inseu Macedoniae, ut Ptolemaeus, vicum seu pagum, unde Antiphanes *Bergaeus* dictus. Fallitur epitomator noster. Berım non memoratur Straboni, sed Bergaeus, et Antiphanes . et 2. de quo videsis nostrum commentariolum Auctorum 159
ad testimonium vocat Stephanus. b

Βερενῖκαι, πόλεις ἕξ. Πρώτη, ὑπὸ Πύῤῥου etc.] Sex huominis urbes celebrat Auctor noster, quibus tres addidit)rtel. in suo Thesauro Geographico: primam inquit condifuisse a Pyrrho iuniore; sed ubi terrarum, omisit dicere. ırchus vero in Pyrrho nos id docet hisce verbis: *Μεμνημέὲ Βερενίκης, καὶ Πτολεμαίου, παιδίον μὲν αὐτῷ γενόμενον Ἀντιγόνης, Πτολεμαῖον ὠνόμασεν, οἰκίσας δὲ πόλιν ἐν τῇ ονήσῳ τῆς Ἠπείρου, Βερενικίδα προσηγόρευσεν.* id est: *Bees autem et Ptolemaei memor, natum sibi ex Antigone filium 'lavit Ptolemaeum, et civitatem, quam in Cherroneso Epiri idit*, Berenicida *vocavit.* Nota Plutarchum dixisse *Berenici-* quam noster *Berenicen*, quod est frequentissimum in oppim nominibus apud auctores.

— *Δευτέρα, ὑπὸ φιλαδέλφου Πτολεμαίου.*] Secundam Been conditam fuisse tradit a Philadelpho Ptolemaeo, sed ubi 'um divinandum nobis, ut solet, relinquit. Ego autem reor quae memoratur Plinio lib. 6. c. 29. *Berenice, oppidum ma-Philadelphi nomine, ad quod iter a Copto diximus.* Quam

idem Auctor libro capiteque citato in sinu maris Rubri locat, quem confundunt scriptores cum Troglodytico et Aethiopico. Eius meminit Strabo lib. 2. *Ἐν δὲ Συήνῃ καὶ Βερενίκῃ τῇ ἐν τῷ Ἀραβίῳ κόλπῳ, καὶ τῇ Τρωγλοδυτικῇ, κατὰ θερινὰς τροπὰς ὁ ἥλιος κατὰ κορυφῆς γίγνεται.* id est: *Syenae vero et Berenicae in Arabico sinu et in Troglodytica Solstitio aestivo Sol supra verticem decurrit.* Iosephus Antiquit. lib. 8. c. 2. ait esse, quae in SS. dicitur *Asiongaber*, in qua rex Selomoh celebrem illam classem aedificavit, *Ἐναυπηγήσατο δὲ ὁ Βασιλεὺς ἐν τῷ Αἰγυπτιακῷ κόλπῳ σκάφη πολλὰ, τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἔν τινι τόπῳ λεγομένῳ Ἀσιωγγάβερος. Αὕτη γὰρ Βερενίκη καλεῖται, οὐ πόῤῥω Ἐλα-*
160 *νῆς πόλεως, ἣ χώρα τὸ πρὶν Ἰουδαίων ἦν.* id est: *Rex vero [Se-*
a *lomoh] fecit in Aegyptiaco sinu multas naves, in quodam loco maris Rubri, qui dicitur* Asiongaberus. *Haec enim Berenice vocatur, non longe ab Elana urbe, quae regio antea Iudaeorum erat.* Memoratur etiam Ptolemaeo lib. 4. c. 8. et Arrhiano in Periplo maris Erythraei, inter cuius insignes portus habuit secundum locum.

— *Τρίτη, ἐν τῇ Τρωγλοδυτικῇ.*] Tertio loco memorat Berenicen in Troglodytica regione. Cuius meminit Plin. lib. 2. c. 63. *Constatque in Berenice urbe Troglodytarum, et inde stadiis quatuor millibus* DCCC. XX. *in eadem gente, Ptolemaide oppido, quod in margine Rubri maris ad primos elephantorum venatus conditum est, hoc idem ante Solstitium, etc.*

— *Ἕκτη, ἡ πρότερον Ἑσπερὶς, ἐκλήθη δὲ* etc.] Sexto loco celebrat Berenicen, quae prius *Hesperis* vocata fuit, nomen adepta a Berenice Ptolemaei uxore, cuius etiam situm Diogenis lucerna quaerendum nobis relinquit, qua praelucente eum invenimus apud Solinum c. 40. *Circa extimum,* inquit ille, *Syrtium cornu Berenicen civitatem alluit Lethon amnis, inferna, ut putant, exundatione prorumpens, et apud pristinos vates latice memoratus oblivionis. Hanc Beronice munivit, quae Ptolemaeo tertio fuit nupta, et in maiori Syrte locavit.* Beronice, et Berenice eadem est et civitas et regina, sed sicut huius nominis diversae fuere civitates, ita diversae fuere foeminae. Huius vero nominis foeminarum celeberrimae fuere Berenice uxor et soror Ptolemaei Lagi, si bene memini, et mater Philadelphi cuius Theocritus meminit, et eam maxime laudat ut et Ptolemaeum Idyllio 18. Haec reprehendit Ptolemaeum maritum et fratrem apud Aelianum de Varia Historia, lib. 14. c. 43. quod inter aleae lusum de hominum capitibus decerneret, legente puero reorum nomina, e cuius manibus accepto libello, non permisit ut ad finem usque legerentur, dicens non sic obiter advertendum animum esse,

de hominis salute quaeritur, sed altius cogitandum et re-
nda ludicra, οὐ γὰρ ὁμοίαν εἶναι τὴν πτῶσιν τὴν τῶν κύ-
καὶ τὴν τῶν σωμάτων. i. e. *Non enim similem esse casum*
tum tesserarum et corporum. Altera Berenice fuit Ptole-
'hiladelphi ex Arsinoë regina filia, cuius capillum retulit
idera Conon insignis Mathematicus gratiam Ptolemaei Ever-
nariti aucupatus, de quo Callimachus carmen composuit,
Catul. in Latinum sermonem transtulit, et inter eius opera
tur cum hac epigraphe, *De coma Berenices* 67. Graecis
Βερενίκης πλόκαμος. Latinis *Berenices crinis*, seu *capillus*,
ma. Perperam apud Hesych. scribitur Βερενίκης πλόκακος,
quem etiam iactus quidam talorum sic vocatur, de quo vi-
Meurs. de Lud. Graec. pag. 8. Ei etiam Ptolemaeus rex
is et frater Obeliscum erexit in Arsinoë, teste Plinio lib. 36.
c eam Aegyptii coluerunt *Veneris Zephyritidis* nomine, ut
φύριον annotabimus. Et hoc de Berenicis reginis tanquam
on dictum sufficiat. Revertamur ad urbem Berenicen, quam
loco inter reliquas locat Auctor noster, et prius *Hesperi-*
tam fuisse inquit, ad cuius testimonium adduximus ver-
ini, quae ex Plinii lib. 5. c. 5. transscripsit: *Berenice*, in-
in Syrtis extimo cornu est, quondam vocata Hesperidum
dictarum, vagantibus Graeciae fabulis. Nec procul ante
im fluvius Lethon, Lucus sacer, ubi Hesperidum *horti me-*
tur. Abest a Lepti CCCLXXXV. M. *passuum.* Eius etiam
iit Ptolemaeus lib. 4. c. 4. Βερενίκη, ἡ καὶ Ἑσπερίδες. i. e.
ce, quae et Hesperides. Mela lib. 1. c. 8. *Urbes, Hespe-*
Apollonia, Ptolemais, Arsinoë, atque (unde terris nomen
sa Cyrene. Quia haec Libyae regio habebat has quinque ce-
urbes, ideo Pentapolitana regio, et ab urbe praecipua *Cy-*
icebatur Cyrenaica. Sic enim hac de causa vocatur a Pli- 160
ro capiteque citato, circa quam innuit fuisse Hesperidum b
ortos a poetis decantatos, ad quos alludit Virg. Aen. lib. 4.
?.

—— *Ubi maximus Atlas*
Axem humero torquet stellis ardentibus aptum.
Hinc mihi Massylae gentes monstrata sacerdos
Hesperidum templi custos; epulasque draconi
Quae dabat.

iem locum inquit Serv. [*Sacerdos*] *praedicta, quae est*
la Massylla, aliquando horti Hesperidum Sacerdos, *nunc*
ns circa Atlantem. Nam aliter non procedit, Massylla
nediterranea est: Berenice civitas Libyae, unde haud longe
iorti Hesperidum. Atlas vero mons maximus iu Mauritania

est. Quidam tamen hortos circa turres [lege *Syrtes*] *positos tradunt.* Servius putavit Virgilium loqui de Massiliensibus Galliae populis mediterranei maris oram incolentibus, nempe non venit illi in mentem Masaesyliorum, et Masyleensium Mauritaniae gentium, quas Periegeta celebrat v. 187. et Virgilio dicuntur Massylae gentes. Quid illis vagantibus Graeciae fabulis de Hesperidum hortis significaretur non est nostri instituti aperire, praesertim cum apinae tricaeque huiusmodi nobis non placeant. Hi horti locandi sunt una cum campis Elysiis in beatorum insulis; alium situm eis adscribere nescio. Ego enim non poëtor, nec podager, ut Ennius, de quibus videndus est Natal. lib. 7. Diod. Bibliothecae Historicae lib. 5. tantum apponam verba Solini ex capite 37. *Nam de hortis Hesperidum et pervigili dracone, ne famae licentia vulneretur, fides et ratio haec est. Flexuoso meatu aestuarium e mari fertur adeo sinuosis lateribus tortuosum, ut visentibus procul lapsus angueos fracta vertigine mentiatur.* Id desumpsit Solinus ex Plinii lib. 5. c. 1.

— *Εὔρηται καὶ Βερενίκεια.*] Invenitur etiam Berenicia. Nempe a Berenice per paragogen, sicut etiam ex Berenicia fit per synaloephen Berenice, de quibus egimus in *Ἀγάμεια.*

— *Ἔστι καὶ ἄλλη περὶ Συρίαν, ἣν Πέλλαν καλοῦσι.*] Cum in principio huius sectionis, in qua agitur de Berenicis diversis, dixerit sex fuisse huius nominis civitates, nunc tanquam supernumerariam addit illis Berenicen circa Syriam, quam *Pellam*, ut inquit, vocabant, at in Pella ab eodem Coelesyriae assignatur ac *Butis* non *Berenice* dicitur, de qua vide quae illic annotamus.

Βερέκυντος, γενικὴ τῆς εὐθείας ἀῤῥήτου.] Berecyntos inquit esse genitivum a nominativo inusitato, esse vero urbem Phrygiae; Servio est castellum; eius verba infra appono. urbem nemo, quod sciam, memorat: Berecyntes autem Strabo lib. 10. est gens Phrygiae: *Οἱ δὲ Βερέκυντες, Φρυγῶν τι φῦλον, καὶ ἁπλῶς οἱ Φρύγες, καὶ τῶν Τρώων, οἱ περὶ τὴν Ἴδην κατοικοῦντες, Ῥέαν μὲν καὶ αὐτοὶ τιμῶσι, καὶ ὀργιάζουσι ταύτῃ, μητέρα καλοῦντες θεῶν.* id est: *Berecyntes vero, quaedam Phrygum gens, et simpliciter Phryges, et Troum, qui circa Idam accolunt, Rheam sane et ipsi colunt, et ei orgia peragunt, matrem vocantes Deorum.* Ac quia *Cybele* mater Deum in Phrygia praecipue colebatur, ideo a Poetis *Berecynthia* dicebatur. Virgil. sufficiat pro omnibus. Sic ille Aeneid. lib. 6.

—— Qualis Berecynthia mater
Invehitur curru Phrygias turrita per urbes
Laeta Deum partu.

l quem locum Servius, *Berecynthos, castellum est Phrygiae* xta *Sangarium fluvium, ubi mater Deûm colitur.* De huius myologia consule sis Lucretium graphice eam depingentem et exicantem, lib. 2. Alii per *t* tenue, alii per *th* aspiratum id nonis scribunt.

— *Ἀφ' οὗ ἡ Βερεκυντία χώρα, καὶ τὸ ἐθνικὸν, Βερεκύνι* etc.] Inquit regionem dici Berecyntiam, et gentile, Berentae, quod noster interpretatur de urbe Phrygiae quam sonavit. Hesychius inquit de Phrygia. Sic enim ille: *Βερεκύνται, ρυγῶν τι γένος, καὶ πρότερον Βερεκυντία ἡ Φρυγία* etc. id est: *erecyntae, Phrygum quoddam genus, et prius Berecyntia, hrygia.* 161 a

Βερενικίδαι, δῆμος τῆς Πτολεμαΐδος φυλῆς.] Berenicie, arum, populus, *i. e.* oppidum Ptolemaidis tribus. Nomen cepit, ut infra in eadem sectione inquit, a Berenice filia Mae, eademque uxore Ptolemaei; Hesychio *Βερονικίδαι* dicitur, ia utroque modo dicebatur regina illa, nempe Berenice et Benice, de quo populo vide Meursium de Pop. Attic.

— *Δέκα γὰρ φυλὰς ἔχοντες Ἀθηναῖοι* etc.] Cum decem tris, inquit noster, haberent Athenienses, eis addiderunt duas *ntigonida* et *Demetriada*: has duas postea vocarunt *Attalida* et *tolemaida*, scilicet a regibus Attalo et Ptolemaeo, propter beeficia ab eis accepta; cuius rei locuples est testis Pausanias b. 1. Placet omnium nomina referre, re altius repetita, quam tigimus in *Ἀκτή*. Sed praestat ea audire ex ore Iul. Pollucis b. 8. c. 9. sectione 31. *Καὶ αἱ φυλαὶ, τέως μὲν ἐπὶ Κέκροπος, σαν τέσσαρες, Κεκροπὶς, Αὐτόχθων, Ἀκταία, Παραλία, ἐπὶ δὲ ρανaοῦ μετωνομάσθησαν, Κραναῒς, Ἀτθὶς, Μεσόγαια, Διαρίς. Ἐπὶ δὲ Ἐριχθονίου, Διὰς, Ἀθηναῒς, Ποσειδωνιὰς, Ἡφαιτιάς. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἴωνος παίδων * ἐπὶ ἐριχθόνέως τε * καὶ Λεονς, Ὁπλῖται, Αἰγικόρεις * Κάδεις. Ἐπὶ δὲ Ἀλκμαίωνος, δέκα ένοντο ἐκ πολλῶν ὀνομάτων, ἐρομένου τοῦ Πυθίου; Ἐρεχθὶς, εκροπὶς, Αἰγὶς, Πανδιονὶς, Ἀκαμαντὶς, Ἀντιοχὶς, Λεοντὶς, ἰνὶς, Ἱπποθοωντὶς, Αἰαντίς. Προσετέθησαν δὲ αὐταῖς δύο, ντιγονὶς, καὶ Δημητριὰς, ἃς ὕστερον μετωνόμασαν, Ἀτταλίδα, ὶ Πτολεμαΐδα.* Id est: *Et tribus quidem, usque ad Cecropem, atuor fuerunt, Cecropis, Autochthon, Actaea, Paralia; post anaum vero adnominatae sunt, Cranais, Atthis, Mesogaea, iacris; sed post Erichthonium, Dias, Athenais* h. e. Palladia, *sidonias,* h. e. Neptunia, *Hephaestias,* h. e. Vulcania; *vem ab Ionis liberis * sub Erichthoneo * et Leonte, Oplitae, Aecoreis, Cadeis. Sub Alcmaeone autem, Apolline interrogato, cem factae sunt ex multis nominibus, Erechthis, Cecropis,*

161 *Aegis*, *Pandionis*, *Acamantis*, *Antiochis*, *Leontis*, *Oenis*, *Hip-*
b *pothoontis*, *Avantis*; *his vero addiderunt duas*, *Antigonida et Demetriada*, *quas postea* Attalida et Ptolemaida *nominarunt*. Illa mutila verba sic legunt aliqui: *ἐπὶ Ἐριχθέως Τελέοντες*, *Ὁπλῖται*, *Αἰγικόρεις*, *Ἀργάδεις*. h. e. *Sub Erichtheo Teleontes*, *Oplitae*, *Aegicoreis*, *Argadeis*. Inquit Iul. Pollux sub Alcmaeone decem factas fuisse tribus. Herodotus autem lib. 5. c. 69. Clisthenem id fecisse tradit. *Eponymi* vero dicebantur Heroes, a quibus nomina accepere, quos omnes memorat Pausanias in Atticis; ac ne quid desideres, eorum nomina apponо: *Hippothoon* Neptuni filius ex Alope, *Antiochus* Herculis e Meda, *Aiax* Telamonis, ex Atheniensibus *Leo*, *Erechtheus*, *Aegaeus*, *Oeneus*, *Acamas* Thesei, *Cecrops*, *Pandion*, *Attalus Mysus*, *Ptolem. Aegyptius*, id est, *Attalus Mysorum Ptolem. Aegyptiorum rex.*

— *Ἀπὸ Βερενίκης τῆς Μάγα θυγατρὸς* etc.] Cave, ne putes Magam esse nomen foeminae. Fuit enim Magas iste filius Berenices, non, ut inquit noster, Berenice filia Magae, ut expressis verbis testatur Pausan. lib. 1. *Κυρήνης δὲ ἀποστάσης*, *Μάγας Βερενίκης υἱὸς Πτολεμαίῳ τότε συνοικούσης*, *ἔτει πέμπτῳ μετὰ τὴν ἀπόστασιν εἷλε Κυρήνην*. *Cum ab eo descivisset Cyrene*, *Magas Berenicae filius*, *quam tunc in matrimonio habebat Ptolemaeus*, *quinto post defectionem anno eam cepit.* Adimerет amphibolologiam auctor noster, si diceret *ἀπὸ Βερενίκης τῆς τοῦ Μάγα μητρὸς*, sed in huiusmodi locutionibus, plerumque nominibus virorum et foeminarum propriis non apponunt articulos, cuius rei passim occurrunt exempla eis, qui non sunt hospites in Graecorum Auctorum lectione.

— *Ὠνομάσθησαν Βερενικῖδαι*, *οἱ δημόται*.] Berenicidae, populus Ptolemaidis tribus dicebatur, et popularis etiam, sed quando id nominis de populo dicebatur, habebat accentum acutum in penultima, at quando de oppidanis, accentu circumflexo in eadem penultima notabatur.

— *Αἰθαλίδαι γὰρ*, *καὶ Βουτάδαι*.] Quaere sis horum utrumque suo loco.

— *Τὰ εἰς τόπον*, *εἰς Βερενικιδῶν φασι* etc.] Huiusmodi locutiones tralatitiae sunt, subintelligendum *δῆμον*, scilicet *εἰς Βερενικιδῶν δῆμον*, ad Berenicidarum populum; *ἐν Βερενικιδῶν δήμῳ* in Berenicidarum populo, quod iam alibi monuimus. [illegible] similem habent locutionem.

162 *Βέροια*, *πόλις Μακεδονίας* etc.] Diversas refert senten-
a tias de Beroeae Macedoniae urbis conditoribus, quarum quaenam sit vera, ne Chrysippus quidem edisseret. In tenebris enim sine Antisthenis seu Diogenis lucerna lucem videre est *ἀδύνατον*.

Eius situm nos docet Strabo in Excerptis ex libri septimi fine: Ὅτι ἡ Βέροια πόλις ἐν ταῖς ὑπωρείαις κεῖται τοῦ Βερμίου ὄρους. id est: *Quod Beroea urbs ad latus iacet Bermii montis.* Plin. lib. 4. c. 10. inter Macedoniae urbes primo loco numerat Pellam: secundo Beroeam; Ptolemaeus lib. 3. c. 13. inter Emathiae Macedoniae regionis urbes eam locat. Memoratur etiam Constantino Porphyrogenetae de Them. lib. 2. Them. Macedoniae, necnon in Act. Apostol. c. 17. v. 12.

— Ἔστι καὶ πόλις Συρίας; etc.] Est et urbs Syriae. Secundo loco memorat Epitomator noster Beroeam; urbem Syriae, a Seleuco Nicatore conditam, teste Eusebio Chronic. Can. quae hodie *Aleppo* dicitur, illarum regionum emporium celeberrimum sub Turcis, decem dierum itinere a Damasco, testibus Alexandrino, in suo Lex. Geographico et Ortelio in suo Thesauro.

— Οἱ δ' ἐγχώριοι, Βερόειαι, καὶ τὸ ἐθνικὸν, Βεροεύς.] Epitomator noster agnoscit differentiam inter τοὺς ἐγχωρίους et τὸ ἐθνικὸν, quam non novit Ammonius περὶ ὁμοίων καὶ διαφόρων λέξεων. Gentile vero Beroeus seu Latino ore Beroensis deducitur ab Beroë. Sic enim etiam dicebatur eadem urbs, ut inquit noster, at a Beroea debet deduci Beroeeus, seu Beroeensis, horum ultimo utitur Plin. lib. 5. c. 23.

Βέρουνος, ὡς Λούγδουνος, Ἰταλικὴ πόλις.] Berunus ab Epitomatore nostro dicitur urbs Italica, sed fallitur. Erat enim urbs Norica, quae Ptolemaeo lib. 2. c. 14. vocatur Οὐίρουνον, *Virunum*, et inter Noricorum urbes locatur, ut et Plinio Nat. Hist. lib. 3. c. 24. cui eodem modo *Virunum* appellatur. Βηρούνιον *Virunium* dicitur Suidae, cuius etymologiam affert ex lingua Latina Βηρούνος, i. e. *Virunus*. unde evincitur aetate Suidae τὸ η pronunciari ut iota, ut et hodie pronunciant Graeci. Aliquam olim fuisse differentiam inter has vocales nullus dubito, sed non adeo magnam ac nunc faciunt non solum in his, verum etiam in diphthongis, quidquid dicat Erasmus in erudito suo 162
Dialogo de recta Latini Graecique sermonis pronunciatione. b
Certo certius est, nec de his ἐπέχω, veram Linguarum, quae aevo cessere, pronunciationem sciri non posse. Haec enim non arte, sed viva voce discebatur; sed ad Spartam nostram revertamur. Ex hac Auctoris nostri sectione de Beruno conatur probare Pierius Valerianus Belunensis in libello, quem de antiquitatibus suae patriae conscripsit, *Berunum* et *Belunum* fuisse idem oppidum, sed obstant Ptolemaeus et Plinius; apud hunc lib. 3. c. 24. *Virunum*, eiusdem libri c. 19. *Belunum*, diversa sunt oppida, apud illum lib. 3. c. 1. *Belunum* inter civitates Venetiae mediterraneas numeratur, *Virunum* autem eiusdem lib. 2. c. 14. inter

Norici sub Danubio oppida locatur. Ac obiter notandum, *Noricum* neutro gen. de Noricorum regione dici apud scriptores.

— *Μεταξὺ τῶν Ὡρικῶν.*] Inter Horicos, fidenter lege *μεταξὺ τῶν Νωρικῶν*, *inter Noricos*. Hanc enim urbem Ptolemaeus lib. 2. c. 14. inter Noricorum urbes memorat, ut nota praecedenti annotavimus.

Βέσβικος, νησίδιον περὶ Κύζικον, etc.] Besbicus, insula parva circa Cyzicum, apud quam in Propontidem aquas exonerabat Rhyndacus fluvius; Cyzicus etiam erat insula in Propontide, duobus pontibus continenti adiuncta, quae urbem eiusdem nominis ad ipsos pontes habebat, teste Strabone lib. 12. Besbicus autem antea erat continens Bithyniae annexa. *Namque* (sunt verba Plin. lib. 2. c. 88.) *et hoc modo insulas rerum natura fecit. Avellit Siciliam Italiae, Cyprum Syriae, Euboeam Boeotiae, Euboeae Atalantem et Macrin, Besbycum Bithyniae, Leucosiam Sirenum promontorio.* Idem auctor lib. 5. c. 32. *Est et Antiochia, et contra fauces Rhyndaci Besbicus, decem et octo mill. circuitu.*

— *Προκόννησος.* etc.] Sunt Diogenis Cyziceni verba ex eius lib. 1. de septem circa patriam suam insulis, quibus in verbis octo insularum inveniuntur nomina, cum septem tantum insulae nominandae essent, quamobrem suspicor aliquam ex eis duplici nomine insigniri, de quibus nunc supersedeo dicere, eis suo loco locum daturus, illis scilicet, de quibus egerit epitomator noster.

168 a *Βεσκία, πόλις Αὐσόνων*, etc.] Bescia, seu ore Latino *Vescia*, urbs Ausonum, memoratur Livio lib. 8. c. 11. *Qui Latinorum pugnae superfuerant, multis itineribus dissipati, cum se in unum conglobassent, Vescia urbs eis receptaculum fuit.*

— *Τὸ ἐθνικὸν Βεσκιάτης*, etc.] Gentile Vesciae urbis *Ausonum* Graecis dicitur Besciates et Bescianus, at Latinis *Vescini* dicerentur. Sic enim ab huiusmodi forma gentile formatur; et pluribus esto in exemplum Nuceria, Aricia, Saturnia, Pollentia, a quibus fit gentile Nucerini, Aricini, Saturnini, Pollentini, sic a Vescia Vescini.

Βέχειρ, ἔθνος Σκυθικὸν, ὡς Σάπειρ.] Bechir, is, gens Scythica, memoratur Apollonio Rhodio Argonauticorum lib. 2. v. 396.

—— *Φιλύρων δ' ἐφύπερθεν ἔασι*
Μάκρωνες, μετὰ δ' αὖ περιώσια φῦλα Βεχείρων.
Ἑξείης δὲ Σάπειρες ἐπὶ σφισι ναιετάουσι,
Βύζηρες δ' ἐπὶ τοῖσιν ὁμώλακες ——

—— Supra Philyres sunt
Macrones, postea vero ingentes nationes Bechirum
Deinde autem Sapires prope ipsos habitant
Byzeres vero his finitimi.

Eaedem gentes celebrantur etiam Periegetae v. 765.

Βύζηρές τοι πρῶτα, καὶ ἀγχόθι φῦλα Βεχείρων,
Μάκρωνες, Φίλυρές τε, καὶ οἳ μόσσυνας ἔχουσι
Δουρατέους.
Byzeres tibi primum, ac prope gentes Bechirum
Macrones, Philyresque, et qui turres habent
Ligneas.

Ipsissimi fuere populi, quamvis Periegeta v. 768. eos locet inter Ponti gentes Euxini.

Βήτλεμα, πόλις Παλαιστίνης, etc.] Betlema, urbs Palaestinae apud Hierosolyma neutro plurativo. Ut et Hierosolyma. Palaestinam ethnici scriptores, *Iudaeam* Ecclesiastici semper vocant Regionem, in qua huius nominis duae fuere urbes, prima pertinebat ad tribum Jehudah, secunda ad tribum Zabulon, utriusque nomen corruptum est ab Hebraea lingua, in qua dicitur בית לחם *beth lechem* i. e. *domus-panis.* Septuaginta senes non curantes, ut solent, literam guturalem vertunt *Bethleem*; unde Graeci ad Graecae linguae dialectum deflexo nomine *Betlema* dixerunt. Prior fuit urbs celeberrima sepulchro Rachel adamatae uxoris Iacobi Patriarchae, prius *Ephratha* vocata fuit, ut appa-
ret ex Geneseωs c. 35. v. 19. Eam quoque illustravit *Ibsan* nu- 168
merosa sobole, unus ex Iudicibus Israël, de quo Iudicum c. 12. b
v. 9. legimus habuisse triginta filios, ac totidem filias, quos omnes matrimonio iunxit: filiis uxores, filiabus maritos quaerens. Sed multo magis urbem nobilitarunt Davidis et Iesu Nazareni natales, quam postea *Helena* Constantini Imperatoris mater templo insignivit, ac deinde *Paula* foemina Romana, quatuor ibi institutis monasteriis, et ut est rerum humanarum vicissitudo, non solum Hebraea et Christiana, sed etiam Ethnica religione fuit insignis. Inibi enim fuit *Lucus Thamuz*, i. e. *Adonidis*, ac sic ubi Christus parvulus vagiit, Veneris amasius plangebatur, ut inquit D. Hieronymus in Psalm. 85. et in Epist. ad Paulin. Nunc sub Mahometanis obscura iacet, ac paucissimos habet incolas, sed multas ruinas inconstantis fortunae testes et testimonia. Ibi etiam Hieronymus monasterium construxit, atque sepultus fuit, auctore Marcellino in Chronico, Indictione quinta. Iam quando in huius celeberrimi viri mentionem incidimus, non ab re fore iudicavimus admonere lectorem communem omnium pictorum errorem, qui eum pingunt vestibus Cardinalitiis; cum

eius aetate nondum Cardinales essent in rerum natura. Postea enim creati fuerunt optimo consilio in Ecclesiae Christianae auctoritatem, et ut ex eis in Pontificem eligeretur dignissimus; sed ad Betlema redeamus. Altera huius nominis urbs, quae pertinebat ad tribum Zabulonis, celebratur Iosue c. 32. v. 15. de utraque vide sis Christianum Adrichomium, et Christophori Heidmanni Palaestinam.

— *Ἰώσηπος δέ φησιν, ἐκ Βητλεμῶν.*] Iosephus vero dicit *Ex Betleemis*, scilicet forma Betleemae, arum. Ille enim Antiquit. lib. 6. c. 9. utitur huius urbis nomine forma foem. et singul. num. *Εἰς Βηθλεμήν*. i. e. ad *urbem* Bethlemen. Fuisse unam ex decem Iudaeae toparchiis testatur Plinius lib. 5. c. 14. apud quem male scribitur *Betholenen*, pro *Bethlemen*; sed peius adhuc apud Iosephum de Bello Iudaico lib. 5. c. 26. iuxta textum Graecum legitur: *Πρόσεισι μετὰ τῆς ἄλλης δυνάμεως ἐπὶ τὴν Βεθλεπτηφῶν τοπαρχίαν*. i. e. *Proficiscitur cum caeteris copiis in Bethleptepharum toparchiam*. Perperam etiam in versione Latina dicitur *Bethlepton toparchiam*. Quae ex eodem nomine corrupta esse existimo.

— *Ἔστι δὲ πόλις τῆς Ἰούδα φυλῆς*, etc.] Betlema esse urbem, quae pertinebat ad tribum Iehudah, inquit epitomator noster: nos supra in *Βήθλεμα* ostendimus, duas fuisse huius nominis urbes.

164 *Βῆλος, ἢ καὶ Μῆλος, πρὸς ταῖς Ἡρακλέους στήλαις.*] Be-
a lus, vel et Melus, prope Herculis columnas. Lege sis *Βῆλος ἢ καὶ Μῆλος*, i. e. *Belus, quae et Melus*; sic enim plerumque loquitur epitomator noster. Sed fallitur, Belus enim urbs Straboni dicitur *Βελών*, et Melus *Μελλαρία*, prior nostro auctori quoque dicitur *Βελών*, de qua suo loco egimus; sed ipse ex una eademque civitate, suo more fecit duas.

— *Τῷ τοὺς ἀρχαίους βῆλον λέγειν τὸν οὐδὸν τῆς θύρας*, etc.] Nugatur Epitomator noster in eruenda etymologia ex nomine urbis *Βήλου*, sed verum est *βηλὸν* non *βῆλον* significare τὸν οὐδὸν seu *τῆς θύρας* ut ipse inquit, seu *τοῦ οἴκου*, ut Hesych. in *βηλός*. Quare apud nostrum pro *βῆλον* lege *βηλόν*.

— *Μῆλος δὲ, καὶ Μηλάρια, δύο πόλεις*, etc.] Epitomator noster in *Βῆλος* existimat Belum et Melum eamdem fuisse urbem, at nunc Melum et Melariam duas diversas urbes esse opinatur; utraque sententia nulla nititur auctoritate, nisi Pythagoricum *αὐτὸς ἔφα*. Verosimilius est Belum et Belonem, de qua supra egimus eamdem fuisse urbem, quamvis scriptura et terminatione differant, ut et Melum et Melariam. Huiusmodi enim terminationum *μεταβολὴν* translatitiam esse saepe in his nostris observationibus

nibus lectorem admonuimus; Melaria enim et Belo urbes simul memorantur a Mela lib. 2. c. 6. *Atque unde nos sumus cingente freto* [sic Vadianus et Oliv. legunt, aliter Salmas. in Solinum fol. 288.] *Melaria, et Belo, et Besippo.* Strabo quoque easdem urbes simul nominat, eius in Βελὼν apposuimus verba. Plinius etiam lib. 3. c. 1. *Cuius ex adverso Gades inter insulas dicendae, Promontorium Iunonis, portus Besippo, oppida Belon, Mellaria, fretum ex Atlantico mari Carteia Tartessos a Graecis dicta.* Apud Stephanum pro Μηλάρια lege ex Strabone Μελλαρία.

— *Ἐπὶ τοῖς πέρασι τὴν αὐτὴν ἔμφασιν ἔχουσιν.*] Duae illae civitates Melus et Melaria in fine earum nominum habent eandem emphasin, scilicet ut ipse inquit, *ἀπὸ τῆς κλήσεως τῶν μήλων.* Notior est fabula quam ut indicari egeat, *μῆλα* Graece sunt et *mala*, i. e. *poma*, et *oves* unde procedit poetarum *Mala aurea*, et *Vellus aureum*. Sed illa etyma sunt ex Graecorum nugamentis. Itaque relinquamus Stephanum nihil prorsus dicentem, atque ad Stephanum revertamur.

Βύνη, πόλις Κρήτης, etc.] Byne, fidenter legendum *Βήνη* Bene; ordo enim literarum id exigit et gentile *Βηναῖος*. Fuit autem urbs Cretae. Eius etiam meminit Suidas in *Βήνη*, cuius nota sequenti appono verba, quae nostram lectionem firmant.

— *Ῥιανὸς γὰρ ὁ ποιητὴς Βηναῖος ἦν, ἢ Κερεάτης, ἢ Κρής.*] Rhianus poeta, de quo suo loco, fuit Beneus vel Cereates, [*lege* Ceretes] vel Cres. Bene autem ut sectione praecedenti inquit Stephanus, erat urbs Cretae. Itaque iure optimo dici potuit ab urbe Benaeus, ab insula Cres; pro *Κερεάτης* legendum est *Κερέτης*. Ceretae enim fuerunt eiusdem Cretae insulae populi, teste Polyb. l. 4. *Καὶ Πολυῤῥήνιοι μὲν καὶ Κερέται καὶ Λαμπαῖοι, πρὸς δὲ τούτοις Ὥριοι μετ' Ἀρκάδων ὁμοθυμαδὸν ἀποστάντες τῆς τῶν Κνωσσίων φιλίας, ἔγνωσαν τοῖς Λυττίοις συμμαχεῖν.* i. e. *Et Polyrrhenii quidem, et Ceretae, et Lampaei, item Orii cum* 164
Arcadibus communi animo et consilio a Cnossiorum amicitia de- b
ficientes decreverunt Lyttiis auxiliari. Cereetes etiam vocatur apud Suidam, cuius verba promissa nota praecedenti sunt in *Ῥιανὸς* huiusmodi: *Ῥιανός. Ὁ καὶ Κρὴς ὢν Βηναῖος. Βήνη δὲ πόλις Κρήτης. Τινὲς δὲ Κεραίτην, Ἄλλοι δὲ, Ἰθάκης τῆς Μεσσήνης αὐτὸν ἱστόρησαν.* i. e. *Rhianus, qui Cres* [*Cretensis*] *et Benaeus erat. Bene vero urbs Cretae. Quidam autem Ceraetem, alii vero ex Ithaca Messenes ipsum fuisse tradunt.* Quare apud Stephan. vel ex Polybio legendum est *Κερέτης*, vel ex Suida *Κεραίτης*. Interpres Latinus Suidae Aemil. Portus vir alioqui doctissimus corrigendus est, qui Suidae mentem non percepit. Sic enim illa Suidae vertit: *Rhianus, qui Cretensis, et Benaeus erat. Bene*

enim [*est*] *urbs Cretae. Quidam vero Ceraetem* [*hanc*] *vocant*, etc. Existimavit Ceraeten dici quoque urbem Benen, contra Suidae mentem, atque in eundem errorem induxit Ab. Ortelium in suo Thesauro Geographico in *Bena.* Ceraetem vero vocat Suid. Rhianum, non Benen urbem.

Βήριθρος, πόλις Τρωϊκή.] Berithros, urbs Troïca, infelicior Troia, siquidem a nullo alio memoratur. Supra Berytus Troica quoque urbs dicitur, eiusdem infelicitatis particeps.

Βηρυτός, πόλις Φοινίκης, etc.] Berytum Phoeniciae urbem inquit conditam fuisse a Saturno, quae antiquitate sua poterat exultare et gloriari, quoniam, ut loquitur eloquentissimus Hebraeorum מימי קדם קדמתה i. e. *a diebus antiquis antiquitas eius.* Existimo id transcripsisse Graecos ex diphthera Iovis, siquidem ἀρχαιότερα diphtherà loquitur auctor noster. Fuit Berytus urbs maritima cum portu, teste Scylace in descriptione Syriae et Phoeniciae, quae auctore Plinio lib. 5. c. 50. colonia Romanorum facta *Foelix Iulia* appellata fuit, quod factum fuisse sub Augusto refert Euseb. Chronico Canone; Anonymus, quem Gothofredus vulgavit, legum studiis celeberrimam fuisse testatur c. 17. §. 3. Ex hac urbe fuit Taurus philosophus Platonicus A. Gellii familiaris, qui scripsit de differentia sectarum Platonis et Aristotelis, et alia, ut refert Suidas in Ταῦρος. Sed magis nobilitavit haec urbem Sanchoniathon omnium historicorum, demptis Moseh, antiquissimus, qui de rebus Phoenicum Phoenicia lingua scripsit, cuius operum iactura magnum inflixit reipublicae literariae vulnus perpetuo dolendum. Eum Philo Byblius, non ille ὑποβολιμαῖος octo libris Graece interpretatus est, teste Porphyrio περὶ ἀποχῆς, qui etiam deperditi sunt, quamobrem vulnus illud factum est immedicabile.

— Ἐκλήθη δὲ διὰ τὸ εὔυδρον. Βὴρ γὰρ, τὸ φρέαρ παρ' αὐτοῖς.] Agit nunc Epitomator noster de etymologia urbis Beryti quam sic vocatam inquit διὰ τὸ εὔυδρον i. e. *quod esset aquosum solum*, nempe quia multos puteos habebat. *Ber* enim apud ipsos est *puteus* quis ignorat Phoeniciam linguam fuisse vel propriam Hebraeam, vel eius Dialectum parum diversam? Hebraice באר *beer* dicitur *puteus.* Hinc Hesychius Βὴρ, τὸ φρέαρ, Σύροι. i. e. *Ber puteus, Syri.* Syrorum, Hebraeorum et Phoenicum linguae erant simillimae.

165 — Ἱστιαῖος δ' ἐν πρώτῃ, τὴν ἰσχὺν βηρουτὶ Φοίνικας ὀνομάζειν φησὶν, ἀφ' οὗ καὶ τὴν πόλιν, ὡς Ἑλλάδιος.] *Histiaeus*
a *vero lib.* 1. *robur beruti Phoenices vocare inquit, a quo et urbem, ut Helladius*; Sic haec verba legenda et interpungenda censeo, in quibus aliam etymologiam Beryti urbis ex Histiaeo affert,

nempe a βηρουτὶ, quod Phoenices, ait ille, vocabant *βηρουτὶ robur*, seu *fortitudinem*: et illud *τὶ* finale est affixum apud Hebraeos, quod significat meum, vel meam, quare *βηρουτὶ* debemus interpretari *robur-meum*, seu *fortitudinem-meam*, ברות *baruth* enim significat *cibum*, *alimentum*, et cum affixo ברותי *beruthi*, *cibum-meum*, vel *alimentum-meum*, id invenitur Psalm. 69. 22. Sic enim potuit vocari apud Phoenices *robur*, quod *cibus* addat vires, vel etiam potuit deduci a בירה *birah* h. e. *arx*, quae Chaldaice Est. 6. 2. dicitur בירתא *birtah*. אברורים *abrurim* etiam apud Rhab. sonat turres ex quibus Berytus potuit dici quod esset munita vel arce, vel turribus.

— *Σεσημείωται τὸ Μιλήσιος*, etc.] A nominibus oppidorum et regionum finitis in *τος*, fiunt localia, seu Gentilia in *τιος*, ut *Βερυτὸς*, *Βερύτιος*, *Ἄζωτος*, *Ἀζώτιος*, *Αἴγυπτος*, *Αἰγύπτιος*, quod etiam sequuntur Latini; sed ex hac regula excipitur in localibus *τὸ Μιλήσιος*, *ἀπὸ τοῦ Μίλητος*, et in nominibus compositis *τὸ Θεοδόσιος*, *Ἀθανάσιος*, *Ἀμβρόσιος*, h. e. *Theodosius*, *Athanasius*, *Ambrosius*. Composita enim sunt *θεόδοτος*, *a-Deo-datus*, *ἀθάνατος*, *sine-morte*, *καὶ ἀμβρόσιος*, [lege *ἄμβροτος*,] *immortalis*: *ἀθάνατος* et *ἄμβροτος* sunt nomina *ἰσοδύναμα*, utrumque significat *immortalem*.

— *Καὶ ἀμβρόσιος*.] Lege *καὶ ἄμβροτος*. Nomina enim, quae praecedunt *θεόδοτος* et *ἀθάνατος* id confirmant. Ab his enim nominibus compositis innuit deduci Theodosius, Athanasius, Ambrosius.

— *Τὸ δὲ Χαρίσιος, οὐ τοπικόν*.] Cum egerit de localibus finitis in *σιος*, ut *Μιλήσιος*, nunc inquit *τὸ Χαρίσιος* non esse locale, nempe quia Charisius fuit conditor urbis Arcadiae Charisiarum, ut in *Χαρισίαι* ex Pausania annotabimus.

— *Περὶ τοῦ Περκώσιος ἐροῦμεν*.] Promittit se dicturum *περὶ τοῦ Περκώσιος*, quod est locale urbis Troadis *Percotes*, sed in *Περκώτῃ*, ubi debebat promissa adimplere, ne *γρὺ* quidem.

— *Διονύσιος ὁ περιηγήτης*.] Dionysius Periegeta, est Dionysius Afer vel Alexandrinus, saepe per excellentiam vocatur Periegeta, quod scripserit *περιήγησιν* orbis, cuius nunc affert carmen, quod apud eum legitur, v. 411. ad quem locum ne hilum quidem Eustathius, quod miror. 165 b

— *Ἔστι καὶ πόλις Ἀραβίας, ἡ πρότερον*, etc.] Celebratur alia Berytus, Arabiae urbs, prius vocata *Diospolis*, cui in *Διόσπολις* nullum dat locum, cum diversas huius nominis urbes memoret illic. Eius nulla apud alios, quod sciam, fit mentio.

Βῆσσα, πόλις Λοκρῶν.] Bessa, urbs Locrorum. Quae

Auctori nostro urbs. Straboni lib. 9. in Locride dicitur τὶ πεδίον, i. e. *quaedam planicies.*

— *Ἀπολλόδωρος δὲ*, etc.] Cum prius dixisset Herodianum scribere nomen τῆς *Βῆσσα διὰ ἑνὸς σ*, nunc inquit Apollodorum, et Epaphroditum et Heracleonem per duplex sigma scribere, sed versiculus ille truncus nullius horum est. Apud Homerum enim invenitur Il. 2. v. 532. integer hoc modo;

Βῆσσάν τε, Σκάρφην τε, καὶ Αὐγειὰς ἐρατεινάς.
Bessamque, Scarphenque, et Augias amabiles.

— *Ὠνομάσθη δὲ ἀπὸ τῆς τοῦ τόπου φύσεως*, etc.] Bessa, sic vocata fuit a loci natura, quod *ναπώδης* esset. Straboni lib. 9. quod *δρυμώδης*, eiusdem pene significationis nomen. Eius sunt verba; *Ἑξῆς δὲ Βῆσσά τι πεδίον. Καλοῦσι δ' οὕτως ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος τῷ τόπῳ, δρυμώδης γάρ ἐστι. Ταύτην μὲν οὖν τὴν Βῆσαν ἐν τοῖς δυσὶ γραπτέον σσ.* i. e. *Deinceps autem Bessa, quaedam planicies, sic vero vocant ab accidente loco. Dumosa enim est. Haec quidem Bessa duobus SS. scribenda est.* *Βῆσσαι* etiam Hesychio sunt *τόποι κρημνοὶ*, i. e. *loca abrupta, scissa*, apud Hebraeos etiam בצע *betsa* est *frustulum, segmentum* a verbo בצע *batsa concidit, praecidit*, sed non ideo loci Locrorum nomen deduci debet a lingua Hebraea.

Βήσσυγα, οὐδετέρως, ἐμπόριον τῆς Ἰνδικῆς.] Bessyga, neut. plur. emporium Indiae; Ptolemaeo lib. 7. c. 2. *Βήσυγγα* Besynga dicitur.

— *Καὶ Βήσσυγας ποταμός.*] Et fluvius Bessygas; Ptolemaeo libro capiteque citato nota praecedenti dicitur *Βήσυγγας*, Besyngas.

— *Καὶ Βησσυγῖται οἱ ἄνθρωποι, οὓς φασιν ἀνθρωποφάγους.*] Et Bessygitae, homines, quos *anthropophagos* esse aiunt
166 apud Ptolemaeum libro capiteque nota praecedenti citato legi-
a mus *ΒΕΙΣΤΓΓΗΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΟΦΑΓΩΝ.* i. e. *Besyngetarum Anthropophagorum*; iidem sunt populi. non bene Interp. Latin. vertit Besyngetorum pro Besyngetarum. Quos Ptolemaeus locat in sinu Sarabaco post Argenteam Indiae extra Gangem regionem. Arrhianus in Periplo maris Erythraei prope Gangem celebrat Cirrhadas et Bargysos, qui Anthropophagi esse feruntur, forsitan Bargysi Arrhiani sunt Besyngae Ptolemaei, siquidem utrique vescebantur carne humana.

Βιβλίνη, χώρα Θρᾴκης, etc.] Bibline, regio Thraciae, ab hac vinum Biblinum. Quae nostro Bibline, Armenidae apud Athenaeum lib. 1. dicitur Biblia, cuius sunt verba: *Ἐπίχαρμος δὲ ἀπό τινων ὀρῶν Βιβλίνων φησὶ αὐτὸν ὠνομάσθαι. Ἀρμενίδας δὲ τῆς Θρᾴκης φησὶ εἶναι χώραν τὴν Βιβλίαν, ἣν αὖθις Τισάρην*

καὶ Οἰσύμην προσαγορευθῆναι, ἐπιεικῶς δὲ ἡ Θρᾴκη ἐθαυμάζετο ὡς ἡδύοινος, καὶ συνόλως τὰ πλησίον αὐτῆς χωρία. i. e. *Epicharmus vero* [loquitur de Biblino vino] *a quibusdam Biblinis montibus vocatum ait. Armenidas vero Bibliam Thraciae regionem esse inquit quam deinde* Tisaren *et* Oesymen *appellatam fuisse* [*aiunt*] *admodum autem commendabatur Thracia ob vini, quod ferebat suavitatem, ac denique loca ei finitima.*

— *Δῆμος δ' ὁ Δήλιος τὸν Νάξιόν φασιν.*] Demus vero Delius Biblinum vinum inquit esse Naxium, quod Biblus erat Naxi insulae fluvius. Sic intelligenda sunt illa verba, quare pro φασιν legendum φησι. De Naxo vero insula suo loco agemus.

Βίδος φρούριον ἐν Σικελίᾳ, οὐδετέρως.] Bidos, castellum in Sicilia, neut. gen. Disertissimus Romuli nepotum in Verr. lib. 2. Orat. 7. vocat Bidis oppidulum non longe a Syracusis, adhuc hodie extare eius ruinas cum templo, quod vulgo dicitur *S. Giovanni di Bidini*, testis est Cluv. Sicil. Antiquae lib. 2. c. 10.

— *Ἔστι καὶ ἕτερον ἐν τῇ τῶν Ταυρομενιτῶν χώρᾳ, Βίδιος φρούριον.*] Est et aliud in Taurominitarum regione, Bidios castellum. Huius nulla apud alios fit notitia.

— *Τὸ ἐθνικὸν, Βιδῖνος.*] Gentile, Bidinus. Plinius lib. 3. c. 8. Inter Siciliae populos celebrat Bidinos. Utrumne hi Bidini sint oppidani prioris castelli, quod Bidis oppidulum dicitur Ciceroni, an castelli in Tauromenitarum regione, tuo relinquo arbitrio.

Βιεννος, πόλις Κρήτης, etc.] Biennus, urbs Cretae etc. 166
Huius Cretae urbis altum apud alios est silentium, cuius nomi- b
nis etymon ex fabulis conatur eruere, in quibus immorari nec gaudeo, nec volupe mihi est, illis valde delectatur Nicolaus Leonicus, quoniam lib. 3. c. 41. de Varia Historia hanc lectionem nostri auctoris totam transcripsit κατὰ πόδα, quin eum nominet auctoram.

— *Ἦν ἐνταῦθά φασιν ἀπὸ . . . . Ὤτου καὶ Ἐφιάλτου τῶν*, etc.] In his verbis aliquod verbum deficit, Otus vero et Ephialtes fuere duo fratres gigantes filii Neptuni, qui conati sunt imponere Ossam Olympo in bello adversus Deos, ad quod alludit Poeta nullius artis expers Georgicorum libro 1. v. 280.

Et coniuratos coelum rescindere fratres;
Ter sunt conati imponere Pelio Ossam,
Scilicet atque Ossae frondosum involvere Olympum.

Eos etiam celebrat Poetarum parens Odyss. 11. v. 307. quem Virgilius imitatus est. Sed hoc in loco Homerum non superavit. Suavis enim canit Homerus Odyss. citata v. 14.

Ὄσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν, αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ
Πήλιον εἰνοσίφυλλον, ἵν' οὐρανὸς ἀμβατὸς εἴη.
Ossam super Olympum conati sunt imponere, rursus Ossae
Pelium frondosum, ut coelum pervium esset.

Ad quem locum, si fabulae te delectant, vide Eustathium. Nos enim quae ad allusionem tantum pertinent narramus.

— *Ἔστι καὶ ἑτέρα πόλις ἐν Γαλλίᾳ.*] Celebratur ab Auctore nostro *Biennus* Galliae urbs, quae reliquis *Vienna* dicitur, tanquam Bienni urbis Cretae Colonia. Memoratur Plinio lib. 3. c. 4. Melae lib. 2. c. 5. quibus *Vienna Allobrogum* dicitur, ad quam ab Augusto Caesare *Archelaus* Iudaeorum Ethnarcha in exilium missus est, teste Iosepho Antiquit. lib. 18. cap. ultimo, ubi quaedam refert Archelai et Glaphyrae eius uxoris somnia, et eorum interpretationem, quae ipsi credenda relinquimus. Huiusmodi enim aniles fabulae nec ad virtutis studium, nec ad pietatem conducunt, nec ex eis animarum *ἀθανασίας* et Divinae providentiae *εἰς τὰ ἀνθρώπινα* argumentum elici potest. Oscitanter admodum huius urbis historiam transcripsit Nic. Leonicus lib. 3. c. 4. quoniam *Biennam* vocat Galilaeae civitatem, et Rhodam fluvium mediam secare Galilaeam inquit, apud quem pro *Galilaeae* et *Galilaeam* legendum est *Galliae* et *Galliam*, pro *Rhodam* scribendum *Rhodanum*.

167 a — *Ἧς μνημονεύει πολλάκις Εὐσέβιος ἐν τῇ* etc.] Bienni urbis Galliae inquit saepe meminisse Eusebium in Ecclesiastica Historia, qui eius meminit eiusdem Historiae lib. 5. c. 1. *Γαλλία μὲν οὖν ἡ χώρα ἦν καθ' ἣν τὸ τῶν δηλουμένων συνεκροτεῖτο στάδιον, ἧς μητροπόλεις ἐπίσημοι, καὶ παρὰ τὰς ἄλλας τῶν αὐτόθι διαφέρουσαι βεβόηνται, Λούγδουνος καὶ Βίεννα*, etc. i. e. *Gallia quidem erat regio, in qua* [*ante*] *ostensorum constitutum fuit stadium, cuius metropoleis illustres, et reliquarum facile principes celebratae sunt, Lugdunum et Bienna.* Quae nostro Biennos, Eusebio dicitur, ut vides, Bienna.

— *Τῆς δὲ Βιέννης, Βιενναῖος.*] Ac si prius dixisset Biennum urbem *Biennam* quoque dici, ait nunc a Bienna gentile formari Biennaeus.

Βιζύη, πόλις Θρᾴκης, etc.] Bizye, urbs Thraciae, Astarum regia. Astae autem fuere Thraciae populi, teste Auctore nostro in *Ἀσταί*. Hac in urbe celebrat Plin. lib. 4. c. 11. Terei regis arcem. Solinus etiam c. 15. iuxta Vadiani editionem, ubi asserit esse oppidum invisum et inaccessum hirundinibus. Idem pene annotat Paus. lib. 10. de Aulide, ubi hirundines, nec pariunt nec excludunt ova, nec tectorum laquearibus affigunt nidos; quod si verum est, ex aliqua terrae qualitate accidebat.

Hirundo enim habet a natura libertatem aedificandi in aedibus. Quare pulchra paronomosia Hebraice dicitur דרור *deror*. Id nominis utrumque significat in illa lingua, et libertatem, et hirundinem.

Βιζώνη, πόλις Ποντική.] Bizone, urbs Pontica, memoratur Plinio inter Thraciae oppida, sed terrae hiatu absorpta; eadem erat urbs. Namque Thraciae altero latere a Pontico littore incipiebat, ubi Ister amnis immergebatur, teste eodem Plinio libro capiteque citato.

Βίθυαι, ἔθνος Θρᾴκης.] Bithyae, populi Thraciae, ut inquit noster, accepere nomen a *Bithy* Martis ex Sete filio, sed verosimilius est id accepisse a *Bithy* fluvio eiusdem regionis memorato apud Appianum in Mithridaticis, qui *Bathynius* dicitur Ptolemaeo lib. 3. c. 11. Bithyas foeminas geminas pupillas in ocu- 167
lis habentes celebrat Solinus cap. 6. qui id ex Plinii libr. 7. c. 2. b
desumpsit, cuius sunt verba: *Huius generis, et foeminas in Scythia, quae vocantur* Bithyae, *prodit Apollinides*; *Philarchus et in Ponto Thibiorum genus, multosque alios eiusdem naturae: quorum notas tradit in altero oculo geminam pupillam, in altero equi effigiem. Eosdem praeterea non posse mergi, ne veste quidem degravatos, haud dissimile iis genus Pharnacum in Aethiopia prodidit Damon, quorum sudor tabem contectis corporibus afferat. Foeminas quidem omnes ubique visu nocere, quae duplices pupillas habeant. Cicero quoque apud nos auctor est. Adeo naturae cum ferarum morem vescendi humanis visceribus in homine genuisset, gignere etiam in toto corpore, et in quorundam oculis quoque venena placuit: ne quid usquam mali esset, quod in homine non esset.* Huiusmodi foeminas vocat Hesychius Θίβεις, de quibus consulesis Salmas. in Exercit. Plin. fol. 47.

Βιθυνία, πρὸς τῷ Πόντῳ χώρα.] Bithynia regio ad Pontum olim *Cronia*, dein *Thessalis*, dein *Maliande*, teste Plinio lib. 5. c. 32. apud quem pro *Maliande* legendum existimo *Mariandyne*. Sic enim antiquitus Bithynia vocata fuit, ut narrat Euseb. Chronico Canone, cuius ad N. 594. sunt quae sequuntur verba: Βιθυνία ἐκτίσθη ὑπὸ Φοίνικος, ἡ τὸ πρὶν Μαριανδύνη καλουμένη. i. e. *Bithynia condita fuit a Phoenice*, *prius* Mariandyne *vocata*. Ad quem locum inquit Scaliger in paucis eruditissimus, Latine non dici, *condere Bithyniam*, sed eum fefellit opinio. Haec enim phrasis tam apud Graecos, quam apud Latinos est in usu, ut iam alibi annotavi. Nolo enim cramben repetere, ne lectari fastidium pariam. Bithyniam appellatam quoque fuisse *Bebriciam*, auctor est Serv. ad Aeneid. lib. 5. v. 373. De qua consulesis Herodot. lib. 7. c. 75. Cosmographum lib. 5. c. 1. Geographum lib. 12. Plinium lib. 5. c. 32. et alios.

Βιθύνιον, πόλις Βιθυνίας, etc.] Bithynium, urbs Bithy-
niae ex Pausaniae lib. 8. cuius sunt quae sequuntur: *Γένος ἦν*
168 *ὁ Ἀντίνους ἐκ Βιθυνίας τῆς ὑπὲρ Σαγγαρίου ποταμοῦ. Οἱ δὲ Βι-*
a *θυνεῖς Ἀρκάδες τέ εἰσι, καὶ Μαντινεῖς τὰ ἄνωθεν. Τούτων εἵνε-*
κα ὁ βασιλεύς, etc. i. e. *Genus erat Antinus ex Bithynia, quae*
supra Sangarium amnem, Bithyneis vero Arcades sunt et Man-
tineis antiquitus. Horum causa rex [imperator, nempe Adrianus]
constituit ei in oppido Mantinea honores, et sacra fiunt ei per sin-
gulos annos, et agon quinquenalis. Epitomator noster videtur le-
gisse apud Pausaniam *ἐκ Βιθυνίου τοῦ ὑπὲρ* etc. i. e. *ex Bithy-*
nio supra Sangarium fluvium; ac sic existimo legendum. Nam-
que apud Strabonem eodem modo scribitur lib. 12. *Ἐν δὲ τῇ με-*
σογαίᾳ τῆς Βιθυνίας, τό τε Βιθύνιόν ἐστιν ὑπερκείμενον τοῦ Τηΐου,
καὶ ἔχων τὴν περὶ Σάλωνα χώραν, etc. i. e. *In Mediterranea parte*
vero Bithyniae Bithynium est, supra Teium situm et habens regio-
nem circa Salonem, ubi optima sunt boum-pascua, unde Salonites
caseus. Quod etiam firmat Ptolemaeus lib. 4. c. 1. ex quo didici-
mus *Claudiopolin* quoque vocatam fuisse.

— *Ὁ οἰκῶν Βιθυνιεὺς, καὶ Βιθυνιάτης.*] Oppidanus Bithynii urbis dicebatur *Bithynieus*, Latino ore *Bithyniensis.* Quare etiam apud Pausaniam loco nota praecedenti allato pro *Βιθυνεῖς* legendum *Βιθυνιεῖς.*

— *Ἀφ᾽ οὗ Πινυτὸς ἐγένετο Ῥώμης γραμματικός.*] Ex hac urbe inquit fuisse Pinytum Romae grammaticum, Ephaphroditi Neronis liberti libertinum, cuius nullam inveniebam apud alios memoriam. Falsus enim est Conr. Gesnerus in suo Onomastico, qui eum ex Pausania memorat, cum eius apud Pausaniam nulla fiat mentio. In eumdem etiam errorem secum traxit *Nicol. Lloydium* ad Car. Stephani Dictionarium, qui Pinytum Grammaticum nobilem ex eodem Pausania per aversionem nobis quoque vendit; Epaphroditum vero servum Neronis a libellis celebrat Suet. in Nerone c. 49. quem T. Flavius Domitianus capitali poena condemnavit, quod Nero in adipiscenda morte, manu eius adiutus existimabatur, auctore eodem auctore in T. Flav. Domitiano c. 14. cum prius ab eo in exilium missus fuisset, sed postea, ut per exemplum libertos suos deterreret ne quid tale committerent, eum occidi iussit, teste Dione lib. 67. Epaphroditum autem Grammaticum Chaeronensem memorat Suid. suo loco.

Βίλβινα, πόλις Περσική.] Bilbina, urbs Persica, praeter literarum ordinem locum obtinet, cuius apud alios, ni fallor, altum est silentium.

Βισάλτια, πόλις καὶ χώρα Μακεδονίας.] Bisaltia, urbs et regio Macedoniae, urbs a nemine, quod sciam, regio ab Herod.

lib. 7. c. 115 a Ptolemaeo lib. 3. c. 13. memoratur, cuius urbes erant Arolus, Euporia, Calliterae, Ossa, Berta.

— *Περὶ ταύτην οἱ λαγοὶ σχεδὸν πάντες,* etc.] Circa Bisaltiam 168
regionem lepores fere omnes bina iecinora habere tradit ex Theo- b
pompo, et Phavorino. Id etiam legimus apud Aristotelem de Mirabilibus; inquit enim; *Φασὶ δὲ καὶ ἐν τῇ Κραστονίᾳ παρὰ τὴν Βισαλτῶν χώραν τοὺς ἁλισκομένους λαγὼς δύο ἥπατα ἔχειν.* i. e. *Aiunt autem et in Castronia prope Bisaltarum regionem, qui capiuntur lepores duo iecinora habere.* In verbis allatis Aristotelis pro *Κραστονίᾳ* legendum existimo *Γρηστωνίᾳ*. Grestonia enim fuit regio Thraciae inter Anthemuntem et Bisaltiam ipsam, ut ex Thucyd. lib. 2. annotamus in *Γρηστωνία*.

— *Τὸ ἐθνικὸν Βισάλτης,* etc.] A regione Bisaltia, gens *Bisaltae* dicebantur auctore Plinio lib. 4. c. 10. Celebrantur Georgic. lib. 3. v. 461. a Poeta, cuius gloria nec meis, nec Macrobii laudibus crescere, nec vituperatione Caligulae, nec Hadriani, qui ei Ennium praeferebat, minui potest:

Bisaltae quo more solent, acerque Gelonas
Cum fugit in Rhodopen, atque in deserta Getarum,
Et lac concretum cum sanguine potat equino.

Ubi Serv. *Bisaltae populi Scytharum, qui fugientes equorum sanguine aluntur lacte permixto.* Sed fallitur. Bisaltae enim fuere populi Macedoniae, ut patet ex Plinii libro citato, atque ex Ptolemaei lib. 3. c. 13. et ex aliis. Poetae autem liberius in Geographia vagantur, ut et in aliis rebus, nec eius terminos curant; Bisaltae fluvii nulla apud alios, quod sciam, fit mentio.

— *Λυκόφρων.*] Affert Epitomator noster Carmen illud Lycophronis, ut probet Bisaltiam dici regionem, ac quamvis certo certius sit Bisaltiam dici regionem; tamen id non evincitur ex illo versiculo, in quo *τὸ Βισαλτία* est adiectiv. non substantiv. In illo quoque pro *τὸ μὲν* lege *τὸν μέν*. Sic enim scribitur apud Lycophronem.

Βισάνθη, πόλις Μακεδονίας κατὰ Θρᾴκην.] Bisanthe, urbs Macedoniae iuxta Thraciam; Ptolemaeo lib. 3. c. 11. in Thracia locatur, cui etiam *Rhadeston* dicitur. Beniamini Thudelensi Rodosto, qui inquit; *a Pera pago quodam prope Constantinopolin distare bidui itinere;* procul dubio est idem oppidum, quod Plinio lib. 4. c. 11. vocatur *Resiston*, etsi apud eum libro capiteque citato Bisanthe et Resiston sunt diversa oppida.

— *Ἀφ᾽ ἧς Φαίδιμος ἐλεγείων ποιητής.*] Celebrat Stephanus *Phaedimum* poetam elegiacum, cuius nulla apud alios, quod sciam, fit mentio. Ioan. Vossius enim de Veterum poetarum temporibus ex nostro eum memorat inter Poetas Graecos.

169 a *Βίστιρος, πόλις Θρᾴκης, ὡς Πίστιρος.*] Celebratur ab Stephano Bistiros urbs Thraciae, quam *Βάστιραν* vocat Suid. in *Μάστιρα*. Quae nunc *Pistiros* nostro, suo loco *Pistiron* dicitur, et Pistira Suidae loco citato: igitur una eademque civitas erat Pistirus, Pistirum, Pistira, verum huiusmodi nota et γρ. *μεταβολή*, ut saepe in his observationibus annotavimus, est trasitilia apud scriptores.

Βιστωνία, πόλις Θρᾴκης, etc.] Bistoniam, urbem Thraciae esse episcopalem sub Archiep. Traianopolit. Quae et Phorus nominabatur, auctor est sed sine auctore Philip. Ferr. Alexandrinus in Lex. Geographico, ad quem locum inquit Baudrand Parisinus esse urbem prope mare, quae nunc *Bouron* dicitur, sed id nulla auctoritate firmat, nisi Pythagorica.

— *Τὸ ἐθνικὸν, Β στών.*] Bistones memorantur Herodoto lib. 7. c. 110. inter Thraciae populos, per quos Xerxes iter fecit: hi autem fuerunt Paeti, Cicones, Bistones, Edoni, Satrae. Illos saepe Poetae accipiunt pro Thracibus, ut cuiuscunque civitatis celebris oppidanos pro totius regionis incolis, ut alibi annotavimus. Eodem sensu usurpat Lucanus lib. 7.

Sanguineum veluti quatiens Bellona flagellum
Bistonas, aut Mavors agitans.

pro *Βισιών* vero lege *Βίστων*. Nomina enim quae sequuntur, *Πλάτων*, *Κρίτων*, id confirmant, nec non Herodotus apud quem libro capiteque citato, *Βίστονες* legitur; noster quoque infra habet τὸ *Βίστονος*.

— *Τῶν εἰς των δισυλλάβων βαρυνομένων.*] Haec sic sunt legenda, *Τὰ εἰς των δισύλλαβα βαρύνεται.* i. e. *nomina in των dissyllaba gravantur*, i. e. *habent accentum in penultima*, ex qua regula excipit nomina appellativa ut *κροτὼν*, *κοιτὼν*, *ἱστών*. Quae habent accentum in ultima. Nam propria virorum et urbium habent illum in penultima, sic *κροτὼν* notatur cum significat animalculum illud, at cum significat urbem huius nominis, habet accentum in penultima *Κρότων*, de qua suo loco.

— *Ἡ ἐθνικὸν διὰ τοῦ ο κλινόμενον, ὡς τὸ Βίστονος*, etc.] Nulla potest dari regula certa, utrum nomina finita in ων in obliquis debeant declinari per o micron, an per o mega; id enim ex usu discendum est.

169 b — *Τὸ θηλυκὸν, Βιστονίς.*] Foemin. Bistonis utroque modo scribitur, ut inquit noster, vel per o micron, vel per o mega et habet accentum in ultima. Sic vocabatur Lacus quidam Thraciae; quia Graece *Lacus* dicitur *λίμνη*, memoratur Ptolemaeo lib. 3. c. 11. Straboni lib. 1. Dormitavit Ortelius in rebus Geographicis eruditissimus, cum in suo Thesauro Geographico in Bi-

tenius, inquit, hunc lacum Strabonem scripsisse lib. 13. suo tempore vocatum fuisse *Aphnetin*. Strabo enim libro citato non loquitur de lacu Bistonide, sed Dascylitide. Eius sunt verba: *Ἀφνιοὺς δὲ ἀπὸ τῆς Ἀφνίτιδος νομίζουσι λίμνης. Καὶ γὰρ οὕτω καλεῖται ἡ Δασκυλῖτις.* i. e. *Aphnios dici censent ab Aphnitide lacu; etenim sic vocatur Dascylitis.* Memoratur etiam Herodoto lib. 7. c. 109.

— *Καὶ Βιστώνιος ποιητικῶς.*] Inquit Bistonius poetice dici per o mega pro *Bistonius* per o micron. Hoc ultimo usus est Ovid. Met. lib. 13.

Est ubi Troia fuit, Phrygiae contermina tellus
Bistoniis habitata viris.

Βίτελλα, πόλις Ἰταλίας.] Bitella, urbs Italiae Latinis dicitur *Vitelia*, memoratur Liv. lib. 2. c. 39. Sueton. in Vitellio celebrat coloniam; et viam Viteliam: noster autem neminem ad testimonium vocat.

Βλέμυες, ἔθνος βαρβαρικὸν Λιβύης.] Blemyes, yum, vel Blemiae, arum; utroque enim nomine et scriptura invenitur id nominis apud Scriptores, nec non per duo *m*, fuit gens Libyae, quam noster barbaricam, Etymologici magni auctor *Barbaram* vocat. Memorantur praeterea Straboni lib. 17. Ptolemaeo lib. 4. c. 8. Solino ex Camertis recensione c. 44. Plinio lib. 5. c. 8. Melae lib. 1. c. 8. ex quibus tres ultimi locis citatis aiunt huic genti capita abesse, ore et oculi pectori affixis, quod etiam Augustinus confirmat sermone 37. ad Eremitas, ad quos inquit se adiise, ut eis Christi Euangelium praedicaret. Hoc de Blemyis puerorum deliramentum totis viribus intendit probare amicus noster D. Iosephus Antonius Gonsalus de Salas in suis eruditis ad Melae lib. 1. c. 8. Illustrationibus, quas lingua vulgari scripsit, ut et hominum in lupos metamorphosin ad eiusdem Melae lib. 2. c. 1. a quibus affaniis eum numquam potui divellere, ne eruditis risum tolleret, ego certe non poteram risum tenere quando ille in suo museo huiusmodi paradoxa mihi referebat. liber ille Augustini procul dubio est *ὑποβολιμαῖος*, Gualtherus Ralegh Anglus, quem ad testimonium vocat loco supra citato D. Iosephus Antonius etsi nobilis et Reginae *Elisabethae* Satellitum magister potuit mentiri, vel 170
saltem mendacium dicere, mihi sane non contigit videre eius li- a
brum in quo fabulosa illa referebat; eadem de eadem re est sententia Guill. Candeni Annalib. Rer. Anglic. parte 4. anno 1595. Sic enim ille: *Si plura desideres, elegantem ipsius hac de re librum consulas, in quo et regiones accurate quasi indigena describit, multa de Guaianae opulentia et splendentibus marcasitis ibi inventis, ex Hispanicis scriptis, ex barbarorum fide, quos min-*

me intellexit, et spe credula, nonnulla etiam, quae fabulosa videntur de Amazonibus, et gentem, qui ex humerorum prominentia vultus in pectore, enarrat. Sed quod nusquam gentium pectore et peregre navigantes reperiunt. Sed haec fabula est antiqua. Hesiodus Semicanes, Capitones, et Pygmaeos finxit, Alcman *Steganopodes*, i. e. *pede-se-tegentes*, Aeschylus autem *Canicipites, et Sternophthalmos*, i. e. *in-pectore-oculos habentes*, teste Strabone lib. 7. Blemyes vero memorantur Amm. Marcellino lib. 14. Vopisco in Probo et in Aureliano, qui eos subegit et captivos Romam transmisit. Solinus capite citato Blemias ad mare Rubrum, et in Libya memorat; Bochartus lib. 4. c. 29. affert huius gentis ingeniosam magis quam veram etymologiam.

— *'Ἀπὸ Βλέμυος, ἑνὸς τῶν Δηριάδου τριῶν*, etc.] Blemyas nomen habere inquit a Blemye uno ex tribus Deriadae ducibus. Ipsissima verba leguntur apud Etymologici magni Auctorem; nomina vero illorum trium ducum erant, ut ait noster, Orontes, Orobondas, Blemys; at apud Etymologici Auctorem in Βλέμυες pro 'Ὀροβάνδας legitur 'Ὀρουάνδης.

Βοβώνεια, πόλις 'Ιταλίας.] Bobonia, urbs Italiae. Abr. Ortel. in suo Thesauro Geographico, et Cluv. in sua Italia antiqua existimant epitomatorem nostrum vocare *Boboniam*, quam reliqui *Bononiam* vocant. Non absimili enim errore *Danubium* urbem circa Romam pro *Lanuvium*, *Tabios* Italiae urbem pro *Gabios* dixit. In illorum sententiam pedibus transeo, quoniam Boboniae Italiae orbis nullam invenio apud alios memoriam, de Bononia vero consule sis Cluverii Italiam antiquam lib. 1. c. 28. et adde fuisse quoque patriam Leandri Alberti, ut ipse inquit in Romanula, de qua inquit plurimos libros scripsisse.

170 b *Βοῖβος, πόλις Θεσσαλίας.*] *Βοίβη* legendum esse existimo, non *Βοῖβος*. Namque noster citat Homerum, qui eam *Βοίβην* vocat, ut et Strabo lib. 9. de qua nihil memorabile inquit.

— *"Ὅμηρος.*] Versiculus Homericus, quem affert noster, sic legitur Il. 2. v. 712.

Βοίβην, καὶ Γλαφυρὰς, καὶ ἐϋκτιμένην 'Ιαωλκόν.
Boeben, et Glaphyras, et bene-aedificatam Iaolcum.

— *"Ἐστι οὖν καὶ πόλις, καὶ λίμνη Βοιβιάς.*] Quae nostro Boebias palus, Straboni lib. 9. *Βοιβηΐς* dicitur, cui imminet Boebe oppidum, de qua paullo ante egimus; de utraque Strabo lib. 9. *'Η δὲ Βοιβηΐς λίμνη πλησιάζει μὲν ταῖς Φεραῖς, συνάπτει δὲ καὶ τοῖς ἀπολήγουσι τοῦ Πηλίου πέρασι, καὶ τῆς Μαγνησίας. Βοίβη δὲ χωρίον ἐπὶ τῇ λίμνῃ κείμενον.* i. e. *Boebeis autem palus Pheris vicina est, et contigua extremitatibus Pelii et*

que Magnesiae. Boebe autem oppidum prope paludem iacet. Memoratur Poetarum parenti Il. 2. v. 711.

> *Οἱ δὲ Φέρας ἐνέμοντο παραὶ Βοιβηΐδα λίμνην,*
> *Βοίβην, καὶ Γλαφυράς* etc.
> *Qui vero Pheras incolebant ad Boebeida paludem,*
> *Boeben, et Glaphyras, etc.*

Ad quem locum Eustath. nihil novi affert, tantum narrat, quae Geographus et Ethnicographus noster prodit. Eustathio etiam *Βοιβηΐς* dicitur. Quare apud Stephanum pro *Βοιβιάς* legendum est *Βοιβηΐς*. Ex nostris celebratur inter alios Lucano lib. 7.

> *Ire per Osseam rapidus Boebeida sanguis.*

Osseam vocat Lucanus, quia erat prope Ossam montem Thessaliae.

Βοΐλλαι, πόλις Λατίνων.] Boillae, urbs Latinorum, quibus dicitur *Bovillae*, memorantur et apud historicos et apud poetas; Suetonius in Augusto cap. c. *Corpus (Augusti) Decuriones municipiorum et coloniarum a Nola Bovillas usque deportarunt: noctibus propter anni tempus, cum interdiu in basilica cuiusque oppidi, vel in aedium Sacrarum maxima reponeretur. A Bovillis equester ordo suscepit, urbique intulit, atque in vestibulo domus collocavit.* Persius Satyra 6.

> —— *Accedo ad Bovillas*
> *Clivumque ad Virbi.*

— *Τὸ ἐθνικὸν, Βοϊλλανὸς ὡς Διονύσιος,* etc.] Boillanus
dicitur oppidanus, ut inquit noster ex Dionysii Antiquit. Rom.
lib. 8. Verum apud Dionysium libro citato, Bolae urbs, Belani di-
cuntur oppidani: *Ἀπὸ δὲ ταύτης ἀναστήσας τῆς πόλεως ἤλαυνε
τὸν στρατὸν ἐπὶ Βωλὰς, ἐπιφανῆ ποτε οὖσαν, καὶ ἐν ὀλίγαις πάνυ* 171
ταῖς ἡγουμέναις τοῦ Λατίνων γένους πόλεσιν ἐξεταζομένην. Καὶ a
*γίνεται περὶ ταύτῃ τῇ πόλει μάχη καρτερά. οὐ γὰρ μόνον ἀπὸ τοῦ
τείχους ἀμύνοντο τοὺς προσιόντας οἱ Βωλανοὶ, ἀλλὰ καὶ τὰς πύ-
λας ἐξέθεον ἀνοίγοντες ἀθρόοι.* i. e. *Ab hac vero urbe exercitum
admovit ad Bolas:* [urbem] *illustrem tunc, et in paucis valde pri-
mariis Latinorum generis urbibus celebrem; et fit circa hanc ur-
bem pugna acris Bolani enim non modo a moenibus hostes arce-
bant, sed etiam apertis portis conferti prorumpebant.* Epitomator
noster videtur incidisse in Dionysii codicem in quo *Βοϊλλανοὶ* scri-
ptum erat. Nam ipse infra suo loco memoratur urbs *Βῶλα.*

Βοῖον, ἣν Ὅμηρος ἔοικε Βοίβην λέγειν.] Boeon, deficit *τὸ πόλις.* i. e. *urbs.* Autor noster sibi non constat. Sectione enim praecedenti dixit Boebum esse urbem Thessaliae, in cuius confirmationem attulit versiculum Homericum; nunc inquit Boeon esse urbem, quam Homerus videtur *Boeben* dicere, ac paulo infra ait esse urbem Doricam.

— Ἔστι δὲ Δωρικὴ πόλις οὐδετέρως, etc.] Boeon hanc urbem Doricam ait, quae et neutro et foeminino genere dicitur; Boeon neutro genere memoratur Scylaci in Μηλιεῖς, Boea vero foem. in Λακεδαίμων, quae plur. foem. Βοιαὶ πόλις i. e. *Boeae urbs* dicitur Pausaniae lib. 3. Perperam apud Ptolemaeum lib. 3. c. 16. scribitur *Boaί* pro *Βοιαί*. Boeon autem Dorica urbs apud Plin. lib. 4. c. 7. dicitur *Boion*. Unde suspicor apud Stephanum et apud Scylacem scribendum esse Βοϊόν.

— Εἰσὶ καὶ Βοιοὶ ἔθνος Κελτογαλατῶν.] Boios ait esse gentem Celtogalatarum, sine dubio scribendum est *Βοϊοὶ Boii*. Nota enim dissolutae diphthongi per incuriam omissa est, ac sic scribitur apud alios id nominis. Hanc autem Gallorum gentem fuisse antiquitus Romanorum agris vicinam, testatur Polyb. lib. 2: Πολλοὶ μὲν γὰρ τῶν Γαλατῶν ὑπεδύοντο τὴν πρᾶξιν, μάλιστα δ' οἱ Βοϊοί, διὰ τὸ συντερμονεῖν τῇ τῶν Ῥωμαίων χώρᾳ. Νομίσαντες, οὐχ ὑπὲρ ἡγεμονείας ἔτι καὶ δυναστείας Ῥωμαίους τὸ πρὸς αὐτοὺς ποιήσασθαι πόλεμον, ἀλλ' ὑπὲρ ὁλοσχεροῦς ἐξαναστάσεως καὶ καταφθορᾶς. Διόπερ εὐθέως τὰ μέγιστα τῶν ἐθνῶν, τότε τῶν Ἰσόμβρων καὶ Βοϊῶν, συμφρονήσαντα, διεπέμποντο πρὸς τοὺς κατὰ τὰς Ἄλπεις καὶ τὸν Ῥοδανὸν ποταμὸν κατοικοῦντας Γαλάτας, προσαγορευομένους δὲ, διὰ τὸ μισθοῦ στρατεύειν, Γαισάτους· ἡ γὰρ λέξις αὕτη τοῦτο σημαίνει κυρίως. i. e. *Multi enim Galatarum* [Gallorum] *populi praesertim Boii in societatem eius belli nomina dederunt, quod Romanis essent contermini: quippe censentes non iam de imperio, aut dominatione secum illos certare: sed ut ipsos sedibus suis funditus everterent atque perderent. Statim igitur communi consilio duae inter se potentissimae gentes, Insubres et Boii legationem ad eos Galatas* [Gallos] *misere, qui inter Alpes et Rhodanum fluvium incolebant, cognominatos* vero Gaesatos, *quod mercede mererent. Id enim vox illa proprie significat*. Plinius lib. 3.
171 b c. 15. auctor est interiisse hanc gentem, scilicet in aliam regionem migrantes, *In hoc tractu*, inquit ille, *interierunt Boii, quorum tribus* CXII *fuisse, auctor est Cato: item Senones; qui ceperant Romam*. Commigrasse ad Istrum, cum sedibus suis expulsi essent a Romanis tradit Strabo lib. 5. Τὸ μὲν οὖν ἀρχαῖον ὑπὸ Κελτῶν περιῳκεῖτο τῶν πλεῖστον ὁ Πάδος ποταμός. Μέγιστα ἦν αὐτῶν ἔθνη Βοϊοὶ καὶ Ἴσομβροι, καὶ οἱ τὴν Ῥωμαίων πόλιν ἐξ ἐφόδου καταλαβόντες Σένωνες. Τούτους μὲν οὖν ἐξέφθειραν ὕστερον τελέως Ῥωμαῖοι. Τοὺς δὲ Βοϊοὺς ἐξήλασαν ἐκ τῶν τόπων. Μεταστάντες δ' εἰς τοὺς περὶ τὸν Ἴστρον τόπους, μετὰ Ταυρίσκων ᾤκουν, πολεμοῦντες πρὸς Δάκους ἕως ἀπώλοντο πανέθνει. Id est: *Antiquitus igitur a Celtis circum habitabatur plurimis Padus fluvius, quorum potentissimae gentes Boii atque Insubres, et qui Ro-*

mam repentino adventu ceperunt, Senones. Atque hos quidem postea prorsus deleverunt Romani, Boïos autem sedibus eiecerunt; qui deinde ad Istrum quum migrarent, apud Tauriscos habitarunt; bellum contra Dacos gerentes; donec universa gens funditus est excisa. Iam quando Boïi obiere, ne conemur eos ex antiquitatis sepulchris eruere, terra sit eis levis; omnibus semel obeundum est; at in defunctorum locum alii succedent.

— Ἔστι καὶ Βοιανὸν, πόλις Σαυνιτῶν.] Pro Βοιανὸν, lege Βοϊανὸν, i. e. *Boïanum*. Erat urbs Samnitium, quos Graeci *Saunitas* vocant, adhuc hodie nomen retinet. Vulgo enim dicitur *Boiano*, episcopali dignitate oppidum clarum, teste Cluverio Ital. Antiquae lib 4. c. 7. Latinis olim dicebatur *Bovianum*, saepe inter alios memoratur Livio, ac praecipue lib. 10. c. 12. *Cn. Fulvii Cos. clara pugna in Samnio ad Bovianum haud quaquam ambiguae victoriae fecit. Bovianum inde aggressus, nec ita multo post Aufidenam vi cepit.* Ptolemaeo etiam, qui saepe Latinos sequitur Geographiae lib. 3. c. 1. dicitur Βουϊανὸν Bouianum; fuisse olim opulentissimum iuxta ac potentissimum, apparet ex Livio lib. 9. c. 31. quandoquidem inquit: *Inde victor exercitus Bovianum ductus, caput hoc erat Pentrorum Samnitium longe ditissimum atque opulentissimum armis virisque. Ibi quia haud tantum irarum erat, spe praedae milites accensi, oppido potiuntur. Minus itaque saevitum in hostes est, praeda plus pene quam ex omni Samnio unquam egestum, benigneque omnis militi concessa.*

Βοιωτία, μόνη τῆς Ἑλλάδος, etc.] Boeotia regio Graeciae celeberrima tria aspiciebat maria, scilicet Siculum seu Adriaticum, Aegyptium seu Cyprium, Macedonicum seu Thessalicum, ideo τριθάλασσος, i. e. *trimaris* dicebatur aliquibus, quemadmodum Venusino vati Corinthus *bimaris* vocatur, quod duo spectabat maria. Eius descriptionem, si libet, licet videre apud Strabonem et Pausaniam libro nono.

— Γενέσθαι δέ φασι Βοιωτὸν Ἰτώνου, etc.] Narrat genealogiam Boeoti, (a quo secundum aliquos *Boeotia* nomen habuit) nec non eius nominis etymologiam, in quibus non placet immorari, videsis Eustathium ad Periegetae v. 426. et Etymolog. magni auct. in Βοιωτία.

— Εὐφορίων.] Affert Euphorionis carmina, quibus firmat Nicocratae sententiam, qui asseruit Boëtum fuisse Neptuni ex Arne filium; ex quatuor illis Euphorionis carminibus tria ultima leguntur etiam apud Etymologici magni auctorem in Βοιωτός. 172 a

— Καὶ Εὐριπίδης.] Euripidem laudat tanquam per aversionem, cuius etiam affert versiculum in quo dicitur Boeoto nomen esse a bove proiecto, cui et Euphorionis ultimo carmini lucem

praebet Magni Etymologici auctor in *Βοιωτὸς*, ubi inquit: *Βοιωτός, Ἄρνη ἡ μήτηρ αὐτοῦ τεκοῦσα αὐτὸν, λαθεῖν βουλομένη τὸν πατέρα, ἔῤῥιψεν εἰς βοῶνα. Παρὰ τὸ οὖν μετὰ βοῶν τραφῆναι, Βοωτὸς καὶ Βοιωτὸς ἐκλήθη*. i. e. *Boeotus, Arne ipsius mater cum eum peperisset, ac vellet id latere patrem, eum proiecit in bouм stabulum; igitur ab eo, quod una cum bubus educatus fuisset, Boetus*, et Boeotus *vocatus est*.

— *Κάστωρ δὲ ἀπὸ τῆς*, etc.] Ex Castore, inquit, nunc Boeotiam dictam fuisse a bove, quae Cadmum illuc duxit. Idem etiam tradit Etymologici magni auctor nota praecedenti citato,

— *Τινὲς δὲ ὡς οὐκ ὄντας ταῖς διανοίαις*, etc.] Aliam affert etymologiam Boetiae regionis, scilicet quod Boeoti ingenio tardi erant; namque ut stupidi carpebantur, teste Eustathio ad Periegetae v. 426. hinc Horatius Epist. lib. 2. epist. 1. v. 244. inquit:

Boeotum in crasso iurares aëre natum.

Ex eodem quoque fonte proveniunt *Boeotica sus, auris, cantilena*, et alia huius farinae, de quibus si placet consule Erasmi adagia.

— *Ἐκαλεῖτο δὲ Ἀονία*, etc.] Agit de diversis Boeotiae nominibus. Hanc prius *Aoniam* ab Aonibus, qui eam incoluere, quam *Boeotiam* a Boeoto dictam fuisse tradit Etymologici auctor loco citato nota praecedenti.

— *Ὡς Θουκυδίδης*.] Thucydides lib. 1. tantum inquit Boeotos sexagesimo post Ilium captum anno ex oppido Arne a Thessalis pulsi, quam nunc *Boeotiam*, prius *Cadmeida* vocatam incoluisse, sic ipse loquitur: *Βοιωτοί τε γὰρ, οἱ νῦν, ἑξηκοστῷ ἔτει μετὰ Ἰλίου ἅλωσιν, ἐξ Ἄρνης ἀναστάντες ὑπὸ Θεσσαλῶν, τὴν νῦν μὲν*
172 *Βοιωτίαν, πρότερον δὲ Καδμηΐδα γῆν καλουμένην ᾤκησαν*. Quem
b locum non bene vertit interpres Latinus hoc modo: *Nam et Boeotii, qui nunc sic appellantur, sexagesimo post Ilii expugnationem anno Arne a Thessalis pulsi, eum agrum, qui nunc quidem Boeotus vocatur, ante vero* Cadmeus *incoluerunt*. Cum deberet vertere, *quam nunc Boeotiam, prius Cadmeida terram vel regionem vocatam incoluerunt*.

— *Ὅτι Ἀθηναῖοι περὶ τὴν ναυτικὴν δύναμιν*, etc.] Haec verba et sequentia affert noster, ac si essent ex Ephoro illo historico, qui putavit Iberos esse unam civitatem, in quibus celebrantur Athenienses, Thessali, Boeotii, Cyrenenses, qua quisque re excellebat, de quibus tritum esse sermonem inquit Eustathius ad Dionysii v. 426. supra citatum.

— *Ἡμεῖς δὲ περὶ τὴν τῶν νόμων εὐταξίαν*.] Cum supra fecerit mentionem Atheniensium, quos dixit nauticae arti studuisse nunc sine dubio loquitur de Laconibus, quorum leges Lycurgi,

Legislatore laudabantur. Hinc possumus suspicari fuisse Stephanum Laconem. Nam Byzantini legum studio nunquam celebrati fuerunt; Hermolaus vero, qui Stephanum in epitomen redegit, hic locum habere non potest; Eustath. ad Dionysii carmen nota praecedenti citatum cum reliqua apposuisset nostri auctoris verba, haec de quibus nunc nobis est sermo reliquit, quem difficultatem doctioribus discutiendam relinquimus.

— Ἔστι δὲ καὶ Βοιωτία ἐν Θράκῃ.] Quis vidit unquam Boeotiam in Thracia? Itaque pro *Βοιωτία*, puto legendum *Βοττία*, *Bottia*, quae erat regio Thraciae, ut elucescit ex Thucydidis lib. 2. *Καὶ ἔτι καὶ νῦν Πιερικὸς κόλπος καλεῖται ἡ ὑπὸ τῷ Παγγαίῳ πρὸς θάλασσαν γῆ, ἐκ δὲ τῆς Βοττίας καλουμένης, Βοττιαῖοι, οἳ νῦν ὅμοροι Χαλκιδέων οἰκοῦσι.* i. e. *Et adhuc et nunc* Piericus sinus *vocatur regio*, *quae sub Pangaeo ad mare, ex ea vero, quae* Bottia *vocatur*, *Bottiaei*, *qui nunc Chalcidensibus contermini habitant.*

— *Τὸ ἐθνικὸν*, *Βοιωτός*.] In his verbis παρέλκει τὸ ὅμοιον, itaque expungendum censeo, incolae vero Boeotiae, *Boeoti*, et *Boeotii* dicebantur, utroque modo reperiuntur apud scriptores, sicut Syri, et Syrii, Aetoli, et Aetolii.

— Ἀφ' οὗ ἡ παροιμία, Βοιωτία ὗς.] Vide quae nota praecedenti annotavimus. 178 a

Βόλβαι. Ἔστι καὶ Βόλβη, πόλις καὶ λίμνη.] Ubinam terrarum fuerit Bolbe urbs et palus divinandum nobis relinquit Stephanus, Bolben autem paludem Thucyd. lib 1. in Macedonia videtur locare, quae iuxta Bromiscum in mare aquas exonerabat, ut ipse narrat lib. 4. *Καὶ ἀφικόμενος περὶ δείλην ἐπὶ τὸν Αὐλῶνα, καὶ Βρωμίσκον, ᾗ ἡ Βόλβη λίμνη ἔξεισιν ἐς θάλασσαν, καὶ δειπνοποιησάμενος, ἐχώρει τὴν νύκτα.* i. e. *Et cum circa Solis occasum ad Aulonem et Bromiscum pervenisset, qua Bolbe palus ingreditur in mare, coenatusque noctu ire perrexit.* Verum Thucydides Bolbes urbis nullam facit mentionem.

Βολβιτίνη, *πόλις Αἰγύπτου*.] Bolbitine urbs Aegypti, a quo Bolbitinum ostium inter septem Nili ostia memoratur Cosmographo lib. 7. c. 5. Plinio lib. 5. c. 10.

— Ἔνθεν καὶ Βολβίτινον ἅρμα.] Bolbitinus currus; si locus est sanus haec verba olent, seu potius sapiunt adagium, quod ad meas aures nunquam pervenit, si vero nullus est adagio locus, pro *ἅρμα*, *currus*, legendum est *στόμα*, i. e. *ostium*. Bolbitinum enim Nili ostium erat unum ex septem, ut nota praecedenti annotavimus.

Βολίνη, *πόλις Ἀχαΐας*.] Boline, urbs Achaïae ex Rhiano, memoratur etiam Pausaniae lib. 7. cuius aevo iam aevo cesserat.

173 *Βολισσὸς, πόλις Αἰολική.*] Bolissus, urbs Aeolica, quam
b inquit a Thucydide lib. 8. *Boliscum* vocari, sed apud Thucydidem nunc legitur *Βόλισσος*; non *Βολίσκος* ut inquit noster. Eius enim ex libro citato sunt verba: *Καὶ ἔν τε Καρδαμύλῃ ἀποβάντες, καὶ ἐν Βολίσσῳ τοὺς προσβοηθήσαντας τῶν Χίων μάχῃ νικήσαντες,* etc. i. e. *Et in* [oppido] *Cardamyle expositis in terram copiis et in* [oppido] *Bolisso Chiis praelio victis, multisque caesis, qui ad vim arcendam obviam sibi processerant, oppida in hac* [regionis] *parte sita everterunt.*

— *Καί φασιν ὅτι Ὅμηρος*, etc.] Inquit ex Ephoro Homerum in oppido Bolisso, de quo proxima sectione egimus, commoratum fuisse, quod etiam apparet ex Herodoto in Homeri vita, apud quem Chius in oppido Bolisso degens Homerum ut suos filios erudiret, accepit.

Βολογεσιὰς, πόλις πρὸς τῷ Εὐφράτῃ.] Bologesias, adis, urbs prope Euphratem, quae Amm. Marcellino lib. 23. c. 20. dicitur *Vologessia*, Ptolemaeo lib. 5. c. 20. *Οὐολγεσία* dicitur ac in Babylonia regione locatur, Plinio lib. 6. c. 26. *Vologocerta*, id est Vologesi-urbs קרתא *Carta* enim Chaldaeis est *urbs*, unde apud Rhabinos קרתוי *Cartani* dicitur oppidanus.

Βοὸς κεφαλαὶ, τόπος, etc.] *Boos cephalae*, i. e. *bovis capita* dicitur epitomatori nostro locus, in quo Prusias contra Attalum pugnavit. Ubi regionum fuerit, silentio praeterit; ego apud Pausaniam lib. 2. invenio promontorium quoddam cui *Bucephala* dicitur in Corinthiorum ditione.

174 — *Ἔστι καὶ Ἰνδικῆς Βουκέφαλα*, etc.] Memoratur Buce-
a phala, Indiae urbs ab Alexandro condita propter ripam fluvii Hydaspi in memoriam eius equi, qui *Bucephalas* vocatur nostro; Straboni lib. 15. dicitur *Bucephalia.* Eius meminerunt Plinius lib. 6. c. 20. Arrhianus de expeditione Alexandri lib. 5. Noster sui oblitus infra *Bucephaliam* quoque vocat. *Gel-feten* hodie dici prodidit in sua universali Tabula Mercator.

— *Πόλ * ῷκισε Νίκαιαν.*] Haec videntur esse verba alicuius auctoris; quae afferebat ut ex eius auctoritate firmaret duas urbes condidisse Alexandrum propter Hydapsin fluvium, scilicet *Nicaeam*, cui nomen imposuit a victoria, quam obtinuit contra Porum regem, ut refert Strabo libro nota praecedenti citato, et *Bucephaliam* in Bucephali eius equi memoriam, itaque pro πόλ * lege *πόλιν.* i. e. *urbem* Nicaeam.

Βορμίσκος, χωρίον Μακεδονίας ἐν ᾧ, etc.] Bormiscus, Macedoniae oppidum, quod Thucydidi lib. 4. dicitur *Βρομίσκος* Bromiscus; in quo nos docet Stephanus Euripidem poetam a

canibus discerptum fuisse; prope cuius sepulcrum duo diversae naturae rivi concurrebant in unum, ad quorum alterum accumbentes viatores pransitare solebant propter aquae bonitatem, cuius rei locuples est testis Vitruvius de Architect. lib. 8. c. 3. ex quo mutuatus est Plinius quae sequuntur verba ex eius lib. 31. c. 2. *In Macedonia, non procul Euripidis Poetae sepulcro, duo rivi confluunt, alter saluberrimi potus, alter mortiferi.* In via etiam quae ducebat ex Piraeeo ad Athenas habuit Euripides cenotaphium seu honorarium sepulcrum, de cuius mortis genere non convenit inter auctores testibus Pausania in Atticis, Suida in *Εὐριπίδης*, Erasmo in adagio *Promeri canes.*

Βόρσιππα, πόλις Χαλδαίων οὐδετέρως.] Borsippa, orum, ut Hierosolyma; orum, utraque foem. etiam genere dicitur, ut et alia sexcenta huius farinae. Fuit Chaldaeorum urbs, memoratur inter alios Straboni lib. 16. ex qua Astronomicos Borsippenos celebrat, Hebraice dicitur בורסיף *Borsiph*, id nominis sonat *puteum-siccum.* unde Rhabinis adagium: בבל ובורסיף סימן רע להורה i. e. *Babel et Borsiph signum malum legi.* Fuit in regione turris Babylonicae, cuius aer oblivisci faciebat homines, ut poetantur Rhabini. Quare omnes suae linguae obliti fuere, unde linguarum confusio; miranda sane huius aeris fuit *δύναμις*, siquidem in ob- 174
livionem inducebat homines linguae nativae, et alias eos doce- b
bat. Videte sultis Buxtorfium in Lexico Chaldaico triginta annorum opere in voce בורסיף, et Bochartum Geographiae Sacrae lib. 1. c. 9. Ioseph. contra Appion. lib. 1.

— *Ἱερὰ Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος*, etc.] Sunt Strabonis verba, quae apud eum inveniuntur lib. 16. de Borsippis loquens hoc modo: *Τὰ δὲ Βόρσιππα, ἱερὰ πόλις ἐστὶν Ἀρτέμιδος καὶ Ἀπόλλωνος, λινουργεῖον μέγα. Πληθύνουσι δὲ ἐν αὐτῇ νυκτερίδες μείζους τῶν ἐν ἄλλοις τόποις. Ἁλίσκονται δ' εἰς βρῶσιν, καὶ ταριχεύονται* i. e. *Borsippa vero urbs est Dianae et Apollinis sacra, [ubi] magnum linificium. Maxima autem vespertilionum multitudo, qui longe maiores, quam in aliis locis capiuntur ad cibum et sale condiuntur.*

— *Λέγεται καὶ θηλυκῶς.*] Borsippa, urbs Chaldaeorum non solum neutro plurali, sed etiam foemin. singulari dicitur, ut et omnia oppidorum nomina huismodi, quod saepe in his notis annotavimus.

Βορυσθένης, πόλις, καὶ ποταμὸς τοῦ Πόντου.] Memorat Epitomator noster Borysthenem urbem et fluvium Ponti. Fluvius fuit multo celebrior quam urbs. Plinius autem flumen, lacum, gentem, et oppidum huius nominis celebrat. Eius sunt ex lib. 4. c. 12. verba: *Et a Tyra * centum viginti millibus pass.*

flumen Borysthenes, lacusque et gens eodem nomine, et oppidum a mari recedens quindecim millibus passuum Olbiopolis et *Mileto*polis, *antiquis nominibus, rursusque in littore portus Achaeorum. Insula Achillis tumulo eius vivi* (lege *viri*) *clara.* Fluvius (cuius descriptionem et laudes habes apud Herodot. lib. 4. c. 53.) inter scriptores adeo celebris est, ut qui maxime, sed inter eos non convenit de regione, quam praeterfluebat. Alii enim *Scythiam*, alii *Sarmatiam Europaeam*, alii *Poloniam* dicebant. De eius etiam hodierno nomi e dissident. Aliis enim *Nieper*, aliis *Brisna*, aliis *Beresina*, aliis *Nester* dicitur. Ortelius in suo Thesauro Geographico ex nostro auctore inquit a Graecis vocatum fuisse *Hellespontium*, cum noster dicat *Hellespontum* ante Hellen vocatum fuisse *Borysthenem*: ego autem inter tot discrepantes sententias et auctores sequor Mich. Ant. Baudrand Parisinum, quia ad Philip. Ferr. Alexandrini Lex. Geographicum hoc de fluvio sic loquitur: *Borysthenes, nunc* Nieper *dictus, fluvius Poloniae praeci-*
175 *puus, testibus Cluverio, Sansone, Brietio, et aliis. Fontes habet*
a *in Moscovia; qua relicta, Poloniam ingreditur, ubi Smolenskum, Orsam, Mohiloviam, et Rohaczoviam, Lithuaniae urbes, rigat; dein auctus fluviis Beresina, Pripeto, Sosa, Desena, et aliis plurimis, per Volhiniam inferiorem labitur iuxta Kioviam, et Circassium urbes praecipuas, et in mare Nigrum se exonerat prope Oczacoviam, quae alias* Olbia *et* Borysthenes *etiam dicta fuit, 50 mill. passib. ab ostio Thyrae, et 100 circiter ab ostio Boreali Istri in Septentrionem.*

— Ἔστι καὶ πόλις Ἑλληνίς, etc.] Auctor noster duas diversas huius nominis urbes existimat fuisse, in qua haeresi fuit etiam Mela, qui *Borysthenida*, et *Olbida* tanquam diversas celebrat lib. 1. Plinius vero unam eandemque fuisse credidit, quae triplici nomine gaudebat. Vocabatur enim *Borysthenes*, *Olbia et Miletopolis*, ut ex eius libro 4. c. 12. apparet, cuius verba nota proxima protulimus. Id etiam confirmatur ex Strabonis lib. 7. qui de fluvio et urbe sic loquitur: *Διέχει δὲ τοῦ στόματος ἡ νῆσος ἡ Λευκὴ δίαρμα πεντακοσίων σταδίων, ἱερὰ τοῦ Ἀχιλλέως, πελαγία. Εἶτα Βορυσθένης, ποταμὸς πλωτὸς ἐφ' ἑξακοσίοις σταδίοις· καὶ πλησίον ἄλλος ποταμὸς Ὕπανις· καὶ νῆσος πρὸ τοῦ στόματος τοῦ Βορυσθένους ἔχουσα λιμένα. Πλεύσαντι δὲ τὸν Βορυσθένην σταδίους διακοσίους ὁμωνύμως τῷ ποταμῷ πόλις, ἡ δὲ αὐτὴ καὶ Ὀλβία καλεῖται, μέγα ἐμπορεῖον, κτίσμα Μιλησίων.* i. e. *Distat vero ab ostio* [Thyrae] *insula Leuce traiectu* 1ɔ *stadiorum, Achilli sacra in alto sita. Post* 1ɔc *stadia, ad Borysthenem venitur fluvium navigabilem, et in propinquo est alius fluvius* Hypanis: *et insula ante ostium Bo-*
175b *rysthenis, portu praedita. Subvectus adverso amne Borysthene*

ad cc stadia ad urbem pervenies ei cognominem, eadem autem Olbia *dicitur, magnum emporium a Milesiis condita.* Agit deinde Auctor noster de formatione gentilium, a finitis in ης, et in ος, quorum eadem est forma.

Βόσπορος, πόλις Πόντου, etc.] Bosporus, urbs Ponti propter Cimmerium sinum ex Philone, et fretum eiusdem nominis ex Aeschylo in Prometheo ligato celebrantur; urbis meminit Constantinus Porphyrogen. Them. lib. 2. Them. 12. ubi nostrum Auctorem pene ad verbum transscripsit, duo autem memorantur huius nominis freta, alterum iuxta Constantinopolim, quod *Bosporus Thracicus* dicebatur, quem Darius Persarum rex ponti iunxit, cuius architectus fuit Mandrocles Samius auctore Herodoto lib. 4. c. 87. estque veluti Ponti ostium, per quod in Propontidem influit, ubi dividitur Asia ab Europa. Nomen adeptus est vel a bovis transitu, quod sit adeo angustus, ut bos eum pertransire possit, vel a fabula, qua Iupiter fingitur in vaccam deformatus eum transiisse, vel ut alii, Io Inachi filia; nunc Italis dicitur *Stretto di Constantinopoli*, Graecis *Lacmon*, Turcis *Bogazin*, teste Petro Gillio in suo Bosporo, alterum erat in introitu Maeotidis paludis, per quem in Pontum defluit, quod *Bosporus Cimmerius* vocabatur, prope cuius sinum celebrat noster urbem eiusdem nominis, de qua supra egimus, nunc Gallis *detroit de Caffa* seu etiam *de Kerci*, teste Baudrand Parisino ad Philip. Ferr. Alex. Lexicum Geog.

— *Ἔστι καὶ ἄλλη τῆς Ἰνδικῆς.*] Memorat Auctor noster, sed 176
sine auctore, Bosporum Indiae urbem, cuius apud alios altum a
est silentium. Nam Eustathius, qui eam celebrat ad Periegetae v. 140. id ex nostro habet.

— *Λέγεται καὶ Βοσπόριον τοῦ Βυζαντίου λιμήν.*] Inquit Byzantii, quae nunc *Constantinopolis*, portum, *Bosporium* dici; apud Constant. Porphyrogenet. de Them. lib. 2. Them. 12. ait Phavorinus, *Βυζαντίων λιμὴν Βόσπορος καλεῖται.* i. e. *Byzantinorum portus* Bosporus *vocatur*, quod Const. Porphyr. loco citato de Bosporo Thracio intelligit.

— *Οἱ δὲ ἐγχώριοι Φωσφόριον αὐτὸ καλοῦσι*, etc.] Indigenas, Byzantii scilicet, *Bosporium* vocasse *Phosphorium* per paragrammatismum vel ab historia illa Philippi Macedonis, quam refert, inquit, quam historiam Const. Porphyrog. loco citato fabulosam existimat, etsi Eustathius ad Dionysii v. 140. tanquam veram narrat, ubi ad satietatem usque agit de utroque Bosporo et eorum nominibus, seu epithetis.

Βόστρα, πόλις Ἀραβίας, etc.] Bostra, urbs Arabiae, neut. plur. et foem. singul. ut alia huius farinae plurima, memoratur

inter Arabiae Petraeae oppida Cosmographo lib. 5. c. 17. Hebraice dicitur בצרה Botsra, unde Graecis parum deflexo nomine Βόστρα vocatur; duas huius nominis urbes reperio in S. Scriptura; altera Idumaeae inter urbes celebris, cuius meminere Prophetae, Ierem. c. 49. v. 13. Amos c. 1. v. 12. et hanc puto esse ipsissimam, quam ethnici scriptores Arabiae Petraeae adscribunt. Idumaea enim erat media inter Iudaeam et Arabiam Petraeam, quae Petro Teixeira in Relationibus regum Persidis lib. 2. c. 2. *Basora* dicitur, quam prope fluvios Tigrim et Euphratem locat, ubi uterque coniunctus aquas in sinum Persicum devolvunt. Eam celebrat inter Arabiae praecipuas urbes Amm. Marcellinus lib. 14. c. 27. de qua Anonymus, quem vulgavit Gothofredus, sic loquitur: *Ἧς πόλις μεγίστη ἐστὶ Βόστρη, ἣ πραγματείας μεγίστας ἔχειν λέγεται, πλησιάζουσα τοῖς Πέρσαις, καὶ Σαρακήνοις.* i. e. *Cuius [Arabiae] civitas maxima est Bostra, quae commercia maxima*
176 *habere dicitur, propinqua est Persis et Saracenis.* A. Ortel. in suo
b Thesauro Geographico auctor est sed sine auctore, fuisse patriam Philippi Romanorum imperatoris; at Aurelius Victor in libro de Caesaribus Trachonitem fuisse tradit: Trachonitis vero erat pars Arabiae, ac quia Bostra fuit, ut aiunt, Trachonitidis metropolis, ideo fortean Ortelius ex hac urbe fuisse dixit. Altera vero huius nominis urbs recensetur inter Moabitarum urbes Ier. c. 48. v. 24. sed haec non fuit adeo celebris ut altera.

Βότρυς, πόλις Φοινίκης.] Botrys, urbs Phoeniciae memoratur Plinio lib. 5. c. 20. Melae lib. 1. c. 12. Polyb. lib. 5. De qua nihil scitu dignum referunt; ego existimo fuisse urbem illam, quae Ios. c. 21. v. 35. dicitur בצר *betser*, septuaginta senibus Βοσώρ, quae numeratur inter civitates quadraginta octo, quae Levitis assignatae fuerunt. Quemadmodum enim a Botsra facta est *Bostra*, sic a *Betser* vel *Botsor* formatum est Botrys.

— *Ὁ πολίτης, Βοτρυηνὸς, ὡς Παυσανίας.*] Gentile Botrys, urbis Phoeniciae, est Botryenus ex Pausania, inquit Aucter noster, quem per aversionem nobis vendit, qua de re ἐπέχω. Namque Pausanias de Graeciae, non de Phoeniciae urbibus scripsit.

Βούβαστος, πόλις Αἰγύπτου, etc.] Bubastus, urbs Aegypti, quam Herodotus Bubastim vocat lib. 2. c. 136. a qua *Bubastites Nomos* memoratur Cosmographo lib. 4. c. 5. Geographo lib. 16. Plinio lib. 5. c. 9. et aliis, Ezechielis c. 30. v. 17. dicitur *Phi-beseth.* ubi 70. senes reddunt *Bubastum*, Hieronymus *Pubastum.* Voluit enim, ut in urbis nomine pluroq apparerent cineres nominis corrupti. Herodotus libro capiteque citato auctor est hac in urbe fuisse Dianae templum memorabile; Bubastis vero

καθ' Ἑλλάδα γλῶσσαν, ut ipse inquit, est Diana, quae eodem nomine celebratur ab Ovidio Metamorph. lib. 9. v. 690.

—— *Cum qua latrator Anubis*
Sanctaque Bubastis, variusque coloribus Apis.

In hac urbe feles, quas Aegyptii tanquam Deos colebant, salitae sepeliebantur, ut refert idem Herodotus eodem lib. c. 66.

Βουβὼν, πόλις Λυκίας.] Bubon, onis, urbs Lyciae celebratur Ptolemaeo lib. 5. c. 5. Straboni lib. 13. Plinio lib. 5. c. 27. 177 a
Sed de ea nihil memorabile narrant, noster a pirata eiusdem nominis conditam fuisse refert, forsitan ut illinc piraticam commodius faceret.

Βούδεια, πόλις ἐν Μαγνησίᾳ, etc.] Budea urbs in Magnesia regione Macedoniae, cuius incolae Ovidio Metam. lib. 11. dicuntur Magnetes:

—— *Consistere Pelea terra*
Fata negant, Magnetas adit vagus. ——

At a Budea urbe Minerva Budea colebatur in Thessalia, ut inquit Epitomator noster ex Lycophrone, cuius duos affert versus, qui apud eum leguntur v. 359. ad quem locum Isacius Tzetzes hoc Minervae epitheton non ab urbe deducit. Ait enim: Βούδεια γὰρ ἡ φρόνησις, ὅτι τοὺς βόας ἀρότρῳ καὶ ζυγοῖς ὑποδέει, καὶ τέμνει τὰς αὔλακας. i. e. *Budea enim prudentia seu intelligentia, quae boves aratro et iugo subligat, et secat sulcos.* Sed haec etymologia mihi non placet, nostri Auctoris sententiam vero similiorem esse reor; plurima nomina epitheta habuit haec Dea apud Ethnicos, quibus symbolicῶs utebantur. Inter alia vocabatur etiam Πυλαῖτις quod ἐν ταῖς πύλαις. i. e. *in portis* urbium et domorum pingeretur, ut et in προαστείοις, i. e. *suburbiis* Mars pingebatur, ut significarent in urbibus et domibus, consilio et prudentia, verum ad hostes extra urbes propulsandos armis opus esse.

— Ὅμηρος Βούδειον ἔφη.] Homerus urbem Budeam neutro genere usurpat. In huius rei confirmationem affert hemistichium Homericum, cuius integer versus legitur Il. π. v. 572. hoc modo:

Ὅς ῥ' ἐν Βουδείῳ εὐναιομένῳ ἤνασσε.
Qui in Budeo [oppido] *bene habitato imperabat.*

— Ἔστι καὶ Βούδεια πόλις Φρυγίας.] Cum praecedenti sectione Magnesiae adscripserit urbem Budeam, nunc eam Phry- 177
giae assignat. Eust. ad carmen Homericum nota praecedenti ci- b
tatum varias affert auctorum de urbe Budea opiniones. Alii enim eam Magnesiae, alii Phrygiae, alii Thessaliae, alii Boeotiae, alii Phthiae adscribebant, sed de ea nihil scitu dignum memorat.

— *Ἔστι καὶ Βούδιοι ἔθνος Μηδικόν.*] Budios Mediae populos celebrat Herodotus lib. 1. c. 101. *Ἔστι δὲ Μήδων τοσάδε γένεα, Βουσαὶ, Παρατακηνοὶ, Στρούχατες, Ἀριζαντοὶ, Βούδιοι, Μάγοι.* i. e. *Medorum vero genera tot sunt, Busae, Parataceni, Struchates, Arizanti, Budii, Magi.*

Βουδινοὶ, ἔθνος Σκυθικὸν, etc.] Budini populi Scythiae memorantur Herodoto lib. 4. c. 108. Plin. lib. 4. c. 12. Melae lib. 1. c. 19. Ammiano lib. 31. c. 5. dicuntur *Vidini*, Ptolemaeo lib. 3. c. 5. Bodeni.

Βούδωρον, ἀκρωτήριον, etc.] Budorum, promontorium prope Salaminem memorat ex Thucydidis lib. 3. at Thucydides libro citato non inquit fuisse promontorium; eius Scholiasta id inquit. Thucydides vero lib. 2. id vocat *φρούριον.* i. e. *praesidium, propugnaculum, castellum.* Sic enim ille: *Καταδραμόντες τῆς Σαλαμῖνος τὰ πολλὰ καὶ ἀνθρώπους καὶ λείαν λαβόντες, καὶ τὰς τρεῖς ναῦς ἐκ τοῦ Βουδώρου τοῦ φρουρίου, κατὰ τάχος ἐπὶ τῆς Νισαίας ἔπλεον.* i. e. *Magnam Salaminis partem excursionibus populati, captis hominibus, praedaque, et tribus illis navibus* [quas] *ex propugnaculo Budoro* [ceperant] *celeriter in Nisaeam navigarunt.*

Βουθόη, πόλις Ἰλλυρίδος, etc.] Buthoe, urbs Illyridis, Plinio lib. 3. c. 21. dicitur Butua, *oppida civium Romanorum,* inquit ille, *Rhizinium, Ascrivium, Butua, Olchinium, etc.* ex nostro Auctore et ex Plinio existimo corrigendum esse Ptolemaeum, apud quem lib. 2. c. 17. dicitur *Βουλούα.* Sic enim ille libro capiteque citato: *Ῥίσινον, Ἐπίδαυρος, Ἀσκρούιον, Ῥιζωνικὸς κόλπος, Βουλούα, Οὐλκίνιον,* i. e. *Rhisinum, Epidaurus, Ascruium, Rhizonicus sinus, Bulua, Ulcinium.* Ex cuius verbis apparet oppida quae a Plinio dicuntur *Ascrivium, Butua, Olchinium,* a Ptolemaeo vocari *Ascruium, Bulua, Ulcinium.*

178 a

— *Διὰ τὸ Κάδμον ἐπὶ ζεύγους βοῶν,* etc.] Agit de etymologia urbis Illyriae Buthoes, de qua praecedenti not. egimus; ipsissimam etymologiam affert magni Etymologici auctor, apud quem perperam scribitur: *ἐπὶ βοῶν θαύγους ἐκ Θηβῶν* pro *ἐπὶ βοῶν ζεύγους ἐκ Θηβῶν.* i. e. *in boum iugo ex Thebis.* Apud quem dicitur Cadmus ex Thebis veniens nomen huic urbi imposuisse *ἀπὸ τῶν βοῶν καὶ τοῦ θοῶς* ac ideo *Βουθόην* vocasse.

— *Οἱ δὲ τὸν Κάδμον,* etc.] Nunc aliam eiusdem urbis Buthoës affert etymologiam, scilicet Cadmum eam sic appellasse, a Butone Aegyptia urbe, cuius infra meminit, ac tunc illius urbis nomen scribendum erat Butoë, per *t*, ut scribitur apud Plinium libro capiteque p. 177. citatis. Sed per corruptionem τοῦ τ in θ scribitur *Βουθόη.*

— Ἔχει δ' ἐπὶ τοῦ μυχοῦ Ῥίζονα πόλιν, etc.] Quam noster ocat *Rhizona* urbem. Plinius lib. 3. c. 21. appellat *Rhizinium*, tolemaeus lib. 2. c. 17. *Risinum*: ab hac urbe nomen invenit hizonicus sinus memoratus eidem Ptolemaeo eodem libro capi-que, at Rhizana erat Dalmatiae urbs mediterranea, Rhizinium item maritima, ut patet ex eodem auctore eodem loco. Memo-it etiam Auctor noster Rhizona fluvium eiusdem cum urbe no-ninis, et urbs et fluvius celebratur a Polybio Historiarum lib. 2. Ἡ δὲ Τεῦτα πάνυ μετ' ὀλίγων εἰς τὸν Ῥίζονα διεσώθη, πολισμά-ον εὖ πρὸς ὀχυρότητα κατεσκευασμένον, ἀνακεχωρηκὸς μὲν πὸ τῆς θαλάττης, ἐπ' αὐτῷ δὲ κείμενον τῷ Ῥίζονι ποταμῷ. i. e. *euta* [uxor Agronis] *autem cum oppido paucis Rizona evasit, oppidulum egregie munitum procul a mari recedens ad Rhizona uvium situm.*

Βουθρωτός, χεῤῥόνησος περὶ Κέρκυραν.] Buthrotus, in-uit, est Chersonesus circa Corcyram insulam et urbs, scilicet piri in ora contra Corcyram, memoratur Plinio lib. 4. c. 1; traboni lib. 7. hac in urbe Medeam Aeetae Colchorum regis liam ab Iasone sepultam, filiumque eius Marsis imperasse, tra-it Solinus c. 8. Buthrotum portum Epiri celebrat Dionys. Roma. 178 ntiquit. lib. 1. qui Melesigeni Mantuano memoratur Aeneid. b b. 3. v. 292.

Protinus aërias Phaeacum abscondimus arces
Littoraque Epiri legimus, portuque subimus
Chaonio, et celsam Buthroti adscendimus urbem.

d quem locum Serv. *Buthroti urbem.* i. e. *Buthrotium: ut fon-em Timavi. Haec autem civitas est in Epiro, cuius pars est Chao-ia, quae ante* Molossia *dicta est, posita est autem in Saxo quod ari cingitur, in quo fons huius naturae esse perhibetur, ut cum are quietum fuerit, crescat, cum vero fluctibus attollitur, de-rescat.*

Βουκεφάλεια, πόλις, etc.] Bucephalea de urbe, videte ultis, quae in Βοοσκεφαλαὶ annotavimus.

Βούκιννα, πόλις Σικελίας.] Bucinna, urbs Siciliae, in-uit Auctor noster ex Dionysii Bassaricorum lib. 3. verum his in ebus maiorem fidem meretur Plinius, qui lib. 3. c. 8. post Si-iliae descriptionem inter insulas in Africam versas memorat Bu-innam hisce verbis: *Insulae sunt, in Africam versae, Gaulos, Melita, a Camarina* LXXIIII. *millia passuum, a Libybaeo* CXIII. *Cosyra, Hieronesos, Caene, Galata, Lopadusa, Aethusa, uam alii Aegusam scripserunt, Bucinna; et a Solunte* LXXV. *millia Osteodes; contraque Paropinos Ustica, citra vero Siciliam x adverso Metauri amnis* XXV. *millia ferme passuum ab Ita-*

lia v. 11. *Aeoliae.* Ergo ut apparet ex Plinii verbis Buginna non fuit urbs Siciliae, sed insula prope Siciliam, quae potuit habere urbem cognominem.

Βουλῖνοι, ἔθνος περὶ Ἰλλυρίαν.] Bulini, gens circa Illyriam, qui *Bulimei* dicuntur Dionysio de situ orbis v. 387.

Κεῖθεν δ' εἰς αὐγὰς στρεπτὴ παρασύρεται ἅλμη
Θῖνας ὑποξύουσα Λιβυρνίδας, ἀμφί τ' ἐρυμνὴν
Ὑλλείων χθόνα πᾶσαν ὅση παρακέκλιται ἰσθμῷ
Βουλιμέων τ' ἀκτάς.
Inde vero ad auroram conversum advolvitur salum
Littora subradens Liburnica, circumque munitam
Hylleorum terram omnem quaecunque inclinat ad Isthmum
Bulimeorumqne littora.

179 a Ad quem locum Eustathius: *Ἐκεῖ δέ, φησι, καὶ οἱ Βουλιμεῖς, οὓς τινες διὰ τοῦ ν γράφουσι Βουλινεῖς, ἢ Βουλινούς. Τὰς δὲ Λιβυρνίδας νήσους ἱστόρηται περὶ μ' εἶναι τὸν ἀριθμόν· παρονομάζονται δὲ ἀπὸ Λιβυρνῶν. Ἔθνος δὲ οἱ Λιβυρνοὶ ἐν τοῖς ἐνδοτέροις τοῦ Ἀδρίου, ἀπό τινος Λιβυρνοῦ ἀνδρὸς εὑρόντος τὰ Λιβυρνικὰ λεγόμενα σκάφη. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν Λατινικῷ λεξικῷ εὕρηται ὅτι Λιβυρνίδες νῆες αἱ μακραί.* i. e. *Illic vero, ait, et Bulimenses, quos per n scribunt Bulinenses, vel Bulinos. Liburnidas vero insulas referunt numero esse circa quadraginta; denominantur vero a Liburnis, gens vero Liburni in iuterioribus Adriae, a quodam viro Liburno inveniente quae dicuntur Liburnicae naves. Sciendum vero est, quod in Latino lexico invenitur, quod Liburnides sunt naves longae.*

Βοῦλις, πόλις Φωκίδος, etc.] Bulis, urbs Phocidis memoratur Pausaniae lib. 10. cuius incolarum maxima pars conchylia piscabatur, ex quibus purpura extrahebatur, ut refert idem auctor libro citato, Ptolemaeo lib. 3. c. 15. *Βούλεια Bulia* dicitur atque inter Phocidis urbes mediterraneas ultima locatur.

— *Οἱ πολῖται, Βούλιοι.*] Cives urbis Bulidis seu Buliae dicebantur Bulii, Plinio lib. 4. c. 3. Bulenses, Livio lib. 44. c. 30. Bulliani, Ciceroni in Pisonem circa calcem Bulienses; Pausaniae libro nota praecedenti citato *Bulidii* dicuntur.

Βούνειμα, πόλις Ἠπείρου οὐδετέρως.] Buneima, urbs Epiri neut. gen. ab Ulysse condita prope Trampyam eiusdem Epiri urbem celebratur; sed sine auctore. Urbis conditor celebrior est, quam ut indicari egeat, sed urbs adeo obscura, ac Trampya prope quam condita dicitur. Itaque ad huius urbis cognitionem fideiussor, quem nobis offert, alio fideiussore opus habet. Ipse in *Τράμπυα* inquit Trampyam sitam esse prope Bunima, ubi per iota tantum scribitur.

Βουπράσιον, πόλις καὶ ποταμὸς, καὶ χώρα, etc.] Buprasium, urbs et fluvius et regio Elidis, Hesychio dicitur *Βουπράσιον, τόπος τῆς Ἤλιδος, ἢ κώμη ἐν Ἤλιδι.* i. e. *Buprasium, locus Elidis, vel vicus in Elide.* Memoratur Homero Il. 2. v. 615. aetate Strabonis iam non extabat, ut ipse refert lib. 8.

— *Οἳ δ᾽ ἄρα,* etc.] Est versiculus ex Il. 2. v. 615. quem innominato poeta citat. 179 b

— *Ἦν γὰρ κατοικία τῆς Ἤλιδος,* etc.] Sunt verba desumpta ex Strabonis lib. 8. quae apud eum sic leguntur. *Ἦν δ᾽ ὡς ἔοικε κατοικία τῆς Ἠλείας τὸ Βουπράσιον ἀξιόλογος, ἣ νῦν οὐκ-έτ᾽ ἔστιν,* etc. i. e. *Erat vero, ut videtur, Buprasium Eleae* [h. e. Elidis] *oppidum memorabile, quod nunc non extat.*

Βοῦρα, πόλις Ἀχαΐας.] Bura urbs Achaiae celebratur, quae terrae motu quodam una cum Helice deleta fuit, teste Plinio, cuius sunt verba ex lib. 2. c. 92. *Pyrrham et Antissam circa Maeotim Pontus abstulit, Helicen et Buram in sinu Corinthio, quorum in alto vestigia apparent.* Eadem Strabo lib. 1. Pausanias lib. 7. Euseb. Chronic. lib. 1. quibus coronidem imponit Sulmonensis vates Met. lib. 15. canens:

Si quaeras Helicen, et Buram Achaïdas urbes
Invenies sub aquis ——

— *Λυκόφρων.*] Affert Lycophronis carmen, quod apud eius Cassandram num. 591. sic inter alia, quae appono, ut sensum elicere possis, legitur:

—— *ὧν ὁ μὲν Λάκων᾽ ὄχλον*
Ἄγων Θεράπνης, θάτερος δ᾽ ἀπ᾽ Ὠλένου
Δύμης τε Βουραίοισιν ἡγεμὼν στρατοῦ.
—— *Quorum alter Laconicam turbam*
Ducens a Therapne, alter autem ab Oleno
Dymaque Buraeis ductor exercitus.

Ad quem locum Isacius eius Scholiasta inquit: *Τοῖς Βουραίοισιν, ἀντὶ τοῦ, τῶν Βουραίων, περὶ δὲ ταύτας τὰς πόλεις,* etc. i. e. *Buraeis, pro Buraeorum* [dictum a Lycophrone] *circa has urbes, scilicet Therapnam, quae urbs est Laconica, et Olenum, quae est urbs Achaiae, et circa Dymam urbem vel regionem Achaiae, prius compacta fuit magua nebula, et factum fuit Deucalionis diluvium, et postea terrae motu a mari absorptae fuerunt, ut inquit Eratosthenes.* Noster videtur incidisse in Lycophronis depravatum codicem, quoniam legit *Δήμη* pro *Δήμης,* et *στόλον* pro *στρατοῦ.*

— *Ἐκ ταύτης ἦν Πυθέας ζωγράφος,* etc.] Ex Bura Achaiae urbe fuisse pictorem Pytheam inquit. Pytheam quemdam argenti caelatura celebrem celebrat Plin. l. 33. c. 12.

180 — *Ἀπὸ τοιχογραφίας ὤν.*] Suspecta lectio mihi videtur.

a *Βουραία, πόλις Ἰταλίας, ἀπὸ Βουραίου, etc.*] Buraeam, urbem Italiae a Buraeo conditam, cuius apud alios altum est silentium; noster auctor ex antiquitatis scrutis eruit, sed eius situm silentio praeterit.

Βούρχανις, νῆσος ἐν τῇ Κελτικῇ, etc.] Burchanis, insula in Celtica ex Strabonis lib. 1. memoratur: at Strabo libro citato eam in Germania inter Rheni insulas celebrat hisce verbis: *Ἐχειρώσατο δ' οὐ μόνον τῶν ἐθνῶν τὰ πλεῖστα, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐν τῷ παράπλῳ νήσους, ὧν ἐστι καὶ ἡ Βυρχανὶς, ἣν ἐκ πολιορκίας εἷλε.* i. e. *Subegit autem* [loquitur de Druso Germanico] *non solum gentium plurimas, sed etiam insulas in littore, quarum e numero est Byrchanis, quam obsidione cepit.* Apud Strabonem dicitur *Βυρχανὶς* cum accentu in ultima; apud nostrum *Βούρχανις* cum accentu in antepenultima. Plinio lib. 4. c. 13. *Burchana* vocatur. Eius sunt verba: *Inde insulae Roman. armis cognitae, earum nobilissimae, Burchana, Fabaria a nostris dicta a frugis similitudine, sponte provenientis.* Camdenus apud Ortelium in Thesauro Geographico *Borkum* insulam intelligit ad ostia Amasii fluvii; cui assentitur Hieronymus Verratius Frisius, qui refert adhuc hodie exstare turrim vulgo dictam *het boon-huys* Germanice, quod Latine sonat *fabarum domum.*

Βοῦσαι, ἔθνος Μήδων, etc.] Busae, gens Medorum ex Herodoti lib. 1. c. 101. *Δηϊόκης μὲν οὖν τὸ Μηδικὸν ἔθνος συνέστρεψε μοῦνον, καὶ τούτου ἦρξεν. Ἔστι δὲ Μήδων τοσάδε γένεα, Βουσαὶ, Παρητακηνοὶ, Στρούχατες, Ἀριζαντοὶ, Βούδιοι, Μάγοι.* i. e. *Deïoces igitur solam Medicam subegit gentem, eique imperavit. Sunt autem Medorum tot numero genera, Busae, Paretaceni, Struchates, Arizanti, Budii, Magi.*

Βούσιρις, πόλις Αἰγύπτου.] Celebratur Busiris, Aegypti urbs, a qua Busirites *Nomos*, i. e. *praefectura*, celebris morte Demetrii Phalarei Theophrasti discipuli, qui trecentis et sexaginta statuis ab Atheniensibus, cum eorum rempublicam administraret urbi a Cassandro Macedonum rege, Athenis in deditionem acceptis, praefectus, honoratus est; verum invidia et cum paucis susceptae inimicitiae tantum valuerunt, ut Cassandro mortuo fugere in Aegyptum coactus fuerit, statuasque eius magna populi facto adversarii deiecerunt, conflaveruntque, ut aliqui dicunt, in matulas, cuius rei locupletes sunt testes Diogenes Laërtius in eius vita, Strabo lib. 9. qui etiam de hac urbe, et praefectura et Busiride lib 17. sic loquitur: *Πλησίον δὲ Μένδητος*

180 b *καὶ Διόσπολις, καὶ αἱ περὶ αὐτὴν λίμναι, καὶ Λεοντόπολις, εἶτ' ἀποτέρω ἡ Βούσειρις πόλις ἐν τῷ Βουσειρίτῃ νόμῳ, καὶ Κυνόσπο-*

ς. Φησὶ δ' Ἐρατοσθένης, etc. i. e. *Prope Mendetem vero est iospolis et paludes circa eam, et Leontopolis. Deinde ulterius Busiritica praefectura est Busiris civitas et Cynospolis. Inquit utem Eratosthenes, communem Barbaris omnibus consuetudinem se, ut hospites pellant. Aegyptios vero argui propter ea, quae fabulis de Busiride et Busiritica praefectura dicuntur, volenbus posteris loci huius inhospitalitatem calumniari: cum nullus r Iovem rex, nec tyrannus fuerit Busiris.* At ea est poetarum s et potestas, ut eos etiam qui nunquam extiterunt, celebres ddant. Donec fuerint Virgilii carmina, erit Busiridis illaudati emoria, de quo sic ille canit Georgic. lib. 3. v. 5.

—— Quis aut Eurysthea durum
Aut illaudati nescit Busiridis aras?

emoratur etiam inter alios Ptolemaeo lib. 4. c. 5. quam et Cotum evertisse Diocletianum et Maximianum Imperatores, quod Romanis defecissent, auctor est Euseb. Chronic. Canon.

— Ἐν ταύτῃ Ἴσιος μέγιστον ἱερόν. Ἵδρυται, etc.] In urbe usiri fuisse maximum Isidis templum inquit Auctor noster, urbs ero ipsa structa erat in medio Aegypti in Delta, etc. quae ex erodot. transcripsit. Sunt enim huius ipsissima pene verba ex b. 2. c. 59. Ἐν ταύτῃ γὰρ δὴ τῇ πόλεϊ ἐστὶ μέγιστον Ἴσιος ἱρόν. δρυται δὲ ἡ πόλις αὕτη τῆς Αἰγύπτου ἐν μέσῳ τοῦ Δέλτα. Ἶσις ἐστι κατὰ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν Δημήτηρ. i. e. *In hac enim be est maximum Isidis templum. Haec vero urbs Aegypti in edio Delta sita est. Isis autem est secundum Graecorum linguam ημήτηρ, id est Ceres.*

— Οἱ δ' ὅτι τοπάρχης ἦν ὁ Βούσιρις, etc.] Videsis, quae Busiride Scholio praecedenti annotavimus.

— Ὁ πολίτης, Βουσιρίτης.] Urbis Busiris civis dicitur Burites, ut et *Nomos* id est *praefectura*. Aegyptus enim in praefeuras dividebatur, quemadmodum Persis, huius unaquaeque trapeia, illius *Nomos* dicebatur, at Thracia in Strategias didebatur.

Βουτάδαι, δῆμος τῆς Αἰγηΐδος φυλῆς.] Butadae, popus, Aegeidis tribus. Harpocrationi, Suidae, et magni etymoloci auctori Oeneidis tribus populus dicitur, quare sine dubio ud Stephanum pro τῆς *Αἰγηΐδος* legendum τῆς *Οἰνηΐδος*. noen invenit ab heroë Bute, a quo familia quaedam Butadarum bilissima apud Athenienses, a quibus aliqui falso gloriabantur 181
originem trahere, ac se *Butadas* vocabant, id aegre ferentes, a
i veri Butadae erant, se *Eteobutadas* i. e. *veros-Butadas* noinabant, ex quorum familia eligebantur Sacerdotes Minervae liadis, quod testatur inter alios magni etymologici auctor:

Ἐτεοβουτάδαι, inquit ille, γένος τι ἐπίσημον, καὶ περιφανὲς τοῖς Ἀθηναίοις. Οἱ ἀληθῶς ἀπὸ τῆς τοῦ Βούτου γεγονότες· ἐκ δὲ τούτου καθίστανται ἱερεῖαι τῆς Πολιάδος. i. e. *Eteobutadae genus quoddam insigne et illustre Atheniensibus, qui vere a Butae familia originem trahebant, a cuius descendentibus sacerdotes foeminae Poliadis Minervae constituebantur.* Idem populus aliis Βουτεῖς, aliis Βουτία dicitur.

Βοῦτος, πόλις Αἰγύπτου.] Butus, seu Buto, us, urbs Aegypti, metropolis in Phthenote Nomo, in qua erat Latonae oraculum, quae inde *Buto* quoque dicebatur, ut inquit noster. Memoratur Ptolemaeo lib. 4. c. 5. Straboni lib. 17. Ἐν δὲ τῇ Βούτῳ Λητοῦς ἐστι μαντεῖον. i. e. *In oppido vero Buto Latonae est oraculum.* Herodotus lib. 2. c. 155. celebrat et admiratur hoc Latonae oraculum hisce verbis: Τοῦ δὲ χρηστηρίου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ πολλὰ ἐπεμνήσθην ἤδη. Καὶ δὴ λόγον περὶ αὐτοῦ ὡς ἀξίου ἐόντος ποιήσομαι. Ὁ γὰρ χρηστήριον τοῦτο τὸ ἐν Αἰγύπτῳ, ἔστι μὲν Λητοῦς ἱρὸν, ἐν πόλι δὲ μεγάλῃ ἱδρυμένον, κατὰ τὸ Σεβεννυτικὸν καλεόμενον στόμα τοῦ Νείλου, etc. i. e. *De oraculo autem, quod est in Aegypto, cum feci multa verba, tum faciam, utpote de re memoratu digna. Est enim oraculum hoc in Aegypto, sacrum Latonae, positum in magna urbe, contra ostium Nili, quod* Sebennyticum *appellatur a superiore parte maris subeuntibus; nomen vero huic urbi, ubi oraculum est*, Buto, *ut et prius a me dictum est. Templum vero est in hac urbe Butone Apollinis et Dianae. Et illud Latonae in quo redduntur oracula, grande est, et porticum habet decem orgyis sublimem. Ubi quid mihi ex iis, quae in aperto erant, maximo miraculo fuerit, referam. Est in hoc fano Latonae delubrum ex uno factum lapide, etc.* Si plura de hoc templo scire desideras, adi Herodotum libro capiteque citato.

— Τοῦ Βουτᾶς, Βουτοΐτης, etc.] Pro τοῦ Βουτᾶς lege τῆς Βουτοῦς, sequitur enim ὡς τῆς Σαβοῦς, Σαβοΐτης

181 b Βούτριον, ὡς Ῥήγιον, τῆς Ἰταλίας πόλις.] Butrium Italiae urbs, quam Strabo Ravennae oppidum vocat, Plinius lib. 3. c. 15. *Nec procul a mari Umbrorum, Butrium, intus colonia* Bononia Felsina *vocata, cum princeps Hetruriae esset.* Memoratur etiam Ptolemaeo lib. 3. c. 1. prope Tridentum, cuius adhuc nunc exiguum extat castellum eiusdem nominis prope Cotignolam et Lucum, auctore Leandro Alberto in Italiae regione decima quarta.

Βρασιαὶ, πόλις Λακωνική.] Brasiae, num. plur. urbs Laconica ex Pausaniae lib. 3. qui de ea libro ab Stephano citato sic loquitur: Βρασιαὶ δὲ ἐσχάτη μὲν ταύτῃ τῶν Ἐλευθερολακώνων

πρὸς θαλάσσῃ ἐστὶ, Κυφάντων δὲ ἀπέχουσι πλοῦν σταδίων διακοσίων, etc. i. e. *Brasiae extremum hac in parte Eleutherolaconum ad mare est oppidum, distat a Cyphantibus* cc. *stadiorum navigatione, etc.* Ac paulo infra inquit, hanc urbem prius *Oreatas* nominatam, ac *Brasias* vocatam postea fuisse quadam de fabula, quam apud eum poteris legere. Mihi enim fabulis immorari non est volupe. Nostro Auctori etiam suo loco Πρασίαι. Ptolemaeo lib. 3. c. 16. Πρασία dicitur, et in Argolico Laconiae sinu locatur.

Βραύρων. δῆμος τῆς Ἀττικῆς.] Brauron, onis, populus Atticae, a quo Brauronia Diana, cuius festum Brauronia quoque, sed neut. plur. dicebatur. Populi et Dianae meminit inter alios Pausanias in Atticis, cuius inibi erat ξόανον ἀρχαῖον, i. e. *Signum* seu *Simulachrum vetus,* quod Xerxem Darii filium ex Braurone avexisse refert idem auctor lib. 8. de quo videsis Meurs. de Pop. Atticae.

Βραχμᾶνες, Ἰνδικὸν ἔθνος, etc.] Brachmanes, Brachmae, Brachmani, Brachmanae, (sic enim apud Scriptores invenitur hoc nominis) fuere Indiae populi philosophiae dediti, quos Ptolemaeus inter alios auctores memorat Geographiae lib. 7. c. 1. de quibus plurima narrantur apud Strabonem lib. 15. et apud Coelium Rhodig. Antiquit. lib. 18. c. 31. Celebres autem inter Indos philosophi fuere Brachmanes, Germanes, Pramnes, sed omnium celeberrimi fuere Brachmanes, ex quibus erat *Calanus* ille, qui coram Alexandro se combussit. Horum opiniones ex 182 Megasthene refert Strabo libro citato, scilicet eos de plurimis a cum Graecis sentire, *quod mundus sit ortus, et corruptibilis, et sphaericus; quod eius administrator et conditor Deus universum eum pervadat: quod universarum rerum primordia diversa sint, mundi autem aqua, atque praeter quatuor elementa quintam quandam naturam esse asserebant ex qua coelum et astra constabant, terram in medio universi sitam esse, de semine, de anima similia ac Graeci opinabantur, admiscebant etiam fabulas quasdam; sicut Plato de immortalitate animae, et de iudiciis, quae apud inferos fiunt, et alia huiusmodi non pauca.* Ut videre est apud auctorem citatum.

— Χρῶνται δὲ ἐσθῆτι λινῇ, τῇ ἐκ πετρῶν, etc.] De lino incombustibili ex petris videsis quae annotamus in Κάρυστος.

Βρέα, πόλις εἰς ἣν ἀποικίαν, etc.] Brea, urbs in quam Athenienses coloniam miserunt, celebratur ab Auctore nostro, sed ubi regionum fuerit, divinandum nobis relinquit. In Hispania huius nominis est oppidum a Madrito novem leucas distans, quod pertinet ad Marchionem de Mondexar, unum ex Hispaniae

regulis, qui coram rege caput operiunt, genus honoris inter Hispanos summum, cuius neptem in uxorem duxit amicus noster D. D. Gaspar Ybañez de Segovia et Peralta, cui hoc Opus dicamus, per quas nuptias vel amicus noster, vel eius posteri huius nobilissimae domus possunt aliquando esse heredes, praesertim cum ex hac domo iam mares defecerint. In hanc Hispanam Bream Athenienses coloniam non miserunt, verum ad amicum nostrum Athenae ipsae migrarunt; liceat nobis in ipsius honorem hoc praefari.

Βρένθη, πόλις Ἀρκαδίας, etc.] Brenthe, urbs Arcadiae et Brenthiates fluvius memorantur Pausaniae in Arcadicis: *Παραιβασίου δὲ ἔχεται πεδίον ἑξήκοντα σταδίων μάλιστα, καὶ πόλεως ἐρείπια Βερένθης ἐστὶν ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ, καὶ ποταμὸς ἐξειόντι αὐτόθι Βερενθεάτης, ὅσον δὲ σταδίους προελθόντι πέντε κάτεισιν ἐς τὸν Ἀλφειόν.* i. e. *Adhaeret Paraebasio campus stadiûm ferme* LX *Brenthes urbis rudera ad viae dexteram se ostendunt; praeterfluente Berentheate amne, qui hinc circiter stadia quinque in Al-*
182 *pheum effluit.* Apud Pausaniam pro *Βερένθης* et *Βερενθεάτης* le-
b gendum ex Auctore nostro *Βρένθης* et *Βρενθεάτης*. Sic enim etiam apud Pausaniam libro quinto *Βρενθεάτης* legitur. Error ille impressoris rationibus inferendus est.

— *Ὡς εἰρήσεται παρὰ τοῦ Ορ.* *] Sunt verba lacunosa, et mutila quoque esse videntur. Promittit enim se dicturum de gentili urbis Brenthes, sed ubi, omisit dicere; illa vero lacunosa forsitan sic supplenda sunt: *παρὰ τοῦ Ὀρεσθέως τοῦ Λυκάονος.* i. e. *ab Orestheo Lycaonis filio.* Orestheus enim Lycaonis filius cuius noster meminit in *Ὀρεσθήσιον.* aliquot condidit urbes, auctore Pausania lib. 8.

Βρεντήσιον, πόλις παρὰ τὸν Ἀδρίαν, etc.] Brentesion Graecis dicitur urbs Italiae, quae Latinis *Brundisium* et *Brundusium*, vulgo Italis *Brindisi.* Eius mel et lanae laudantur Straboni lib. 6. Fuit urbs tota Italiâ celeberrima, ac valde frequentata eis, qui ex Asia et Graecia Romam proficiscebantur, necnon eis, qui ex Roma in Asiam et Graeciam cogitabant, quod inclytum portum haberet, ut refert Florus lib. 1. c. 20. De eo loquitur Cicero ad Atticum Epist. lib. 4. epist. 1. cui etiam *Brundisina Colonia* dicitur: *Prid. Non. Sext. Dyrrhachio sum profectus, ipso illo die, quo lex est lata de nobis Brundisium veni Non. Sext. ibi mihi Tulliola mea fuit praesto natali suo ipso die, qui casu idem natalis erat et Brundisinae coloniae.* Ab Aetolis conditam fuisse duce Diomede testatur Trogus Pomp. seu eius epitomator Iustinus lib. 12. c. 2. ex hac urbe fuisse *Pacuvium* poetam aiunt, qui Tarenti decedens lepidum epigramma de se ipso fecit,

ut eiusdem sepulchro incideretur, auctore Aul. Gel. Noct. Atticar. lib. 1. c. 24. quod libuit hic apponere:

Adolescens, tametsi properas, hoc te saxum rogat
Ut se adspicias: deinde, quod scriptum est, legas:
Hic sunt poetae Pacuvii Marci sita
Ossa, hoc volebam, nescius ne esses, vale.

Et haec de antiquitate Brundusii sufficiant. nunc propemodum desertum et collapsum est, etsi Archiepiscopali sede gaudet, ut refert Leander Albertus in Italiae regione nona.

— *Βρέντιον γὰρ παρὰ Μεσσαπίοις,* etc.] Reddit causam, quamobrem *Βρεντήσιον*, i. e. *Brundusium* sic fuerit appellatum, scilicet, quod simile videretur cervi capiti. *Βρεντήσιον* enim
Messapiorum lingua *Cervi caput* significabat, quod ex Seleuci 188
Glossarum secundo affert. Id etiam testatur Strabo lib. 6. Quare a
apud Stephanum pro *βρέντιον* fidenter legendum ex Strabonis libro citato *βρεντήσιον*.

Βρεττοτία, νῆσος ἐν τῷ Ἀδρίᾳ, etc.] Memoratur Brettotia, insula in Adriatico mari, quae fluvium habebat Brettion, quam Graeci *Elaphussan* i. e. *Cervariam* vocabant; alii vero *Brettanida*. Valde ignota est haec insula apud reliquos scriptores. Plinius lib. 4. c. 12. Elaphussam celebrat; utrum fuerit eadem insula, viderint doctiores. Magni etymologici auctor in *Βρεττανοὶ* ex nostro auctore, ut et alia multa, hanc sectionem transcripsit hoc modo: *Βρεττία δὲ ἡ νῆσος ἐν τῷ Ἀδρίᾳ, ποταμὸν ἔχουσα Βρέντιον. Οἱ δὲ, Βρεντανίδαι. Καὶ τὸ ἐθνικὸν ἔδει Βρεντιανὸς, ὡς Πολύβιος*. i. e. *Brettia vero est insula in Adria, fluvium habens Brentium; alii vero, Brentanidae; et gentile debebat esse Brentianus, ut Polybius.* Apud hunc pro *Βρέντιον* lege *Βρέττιον*, pro *Βρεντανίδα*, lege *Βρεττανίδα*, pro *Βρεντιανὸς*, lege *Βρεττιανὸς* ex nostro auctore; sed noster etiam ex illo corrigendus est. Namque pro *Βρεττοτία*, legendum censeo *Βρεττία*.

— *Ἐπὶ Βρεττιάνην τόπων.*] In his verbis suspicor subesse mendum. si tibi placet, pro *τόπων* lege *τόπον*.

— *Νῦν δὲ Βρέττιοι λέγονται.*] Innuit incolas insulae Brettiae dici *Brettios* sua aetate, cum antea *Brettiani* dicerentur; infra in *Βρέττος*, quae erat Tyrrhenorum urbs, eius oppidanos quoque *Brettios* inquit esse. Sic etiam apud Graecos vocabantur, qui apud Latinos *Bruttii*. Periegetae v. 362. *Βρέττιοι* dicuntur.

— *Εἰσὶ καὶ Βρεττανίδες, νῆσοι*, etc.] Celebrat insulas Brettanides, scilicet Angliam una cum Scotia et Hiberniam, et earum incolas Brettanos, nunc insula Britania, incolae *Britani* dicuntur, ac sunt clariores, quam ut indicari egeant, et commercio et viribus maritimis. Antiquitus Graeci et Romani nescie-

V 2

bant, utrum Britania insula, an continens esset, auctore Dione lib. 39. quare Venusinus vates vocat Britannos ultimos orbis carm. lib. 1. Od. 35.

Serves iturum Caesarem in ultimos
Orbis Britannos.

Primus Romanorum D. Iul. Caes. eos aggressus est, auctore Suet. in eius vita, post quem Claudius Caesar Messalina coniuge quam triumpho notior de eis triumphavit, atque filio suo *Britannici* nomen imposuit, teste inter alios Paulo Diacono Hist. lib. 8. ad quod videtur alludere Iuvenalis Sat. 2.

—— *Arma quidem ultra*
Littora Iubernae praemovimus, et modo captas
Orcadas, ac minima contentos nocte Britannos.

Ex Ciceronis epistolis ad Atticum lib. 4. epistola 16. apparet, non habuisse olim Britannos argenti usum. Sic enim ille: *Britannici belli exitus expectatur. Constat enim aditus insulae esse munitos mirificis molibus. Etiam illud iam cognitum est, neque argenti scrupulum esse ullum in illa insula.* At nunc Britannia propter commercium ditissima est, ac maris viribus valentissima et potentissima, de qua consule sis Polydorum Virg. Hist. Anglicanae lib. 1. C. Caesarem Comment. lib. 5. Corn. Tacitum in vita Agricolae et alios.

188 b — *Διονύσιος.*] Affert versiculum Dionysii de situ Orbis, qui apud eum legitur p. 284. in quo a nomine *Βρετανοὶ* propter metrum ademit alterum *τ.* quod est tralatitium inter omnes poetas, sed Dionysius in nomine Sarmatarum (quod magis miraberis) *τὸ ρ* etiam ademit propter metrum v. 304.

Γερμανοὶ Σαμάταιτε, Γέται θ' ἅμα, Βαστάρναι τε.
Germani, Samataeque, Getaeque simul, Bastarnaeque.

Poetarum parens primo suae Iliadis versu (id notatu dignum est) tres huiusmodi errores prudens commisit, ut in commentariolo nostro auctorum quos ad testimonium vocat auctor noster in *Homerus* annotavimus.

— *Καὶ ἄλλοι οὕτω διὰ τοῦ π, Πρετανίδες νῆσοι.*] Inquit insulas Brettanides aliis scilicet Marciano in Periplo et Ptolemaeo vocari *Pretanides*; apud hunc nihil tale memini me legisse, apud illum dicuntur *Pretanicae*, quas duas esse inquit *Albion*, quae nunc Anglia, *Ivernia*, quae nunc Hibernia, suo etiam loco Auctori nostro celebratur *Pretanice.*

Βρέττος, πόλις Τυῤῥηνῶν, etc.] Brettus, Stephano Tyrrhenorum civitas dicitur fuisse, nomen adepta a Bretto Herculis ex Baletia filio. Graecis nunquam desunt huiusmodi conditores; Latinis nec urbis, nec conditoris fit mentio. Brettii autem, qui

Latinis Bruttii fuere populi Italiae celebres adeo ut iuxta Antiochi sententiam, quam paulo infra inquit noster, tota Italia ab eis *Brettia* prius quam *Oenotria* appellata fuerit; ego suspicor civitatem de qua nunc agitur, fuisse eorum civitatem, quod certo quodam modo videtur innuere Trogi Pompei breviator, cum de huius gentis nomine agit lib. 23. c. 1. *Dein quasi* [loquitur de Agathocle, rege Siciliae] *angustiis insulae terminis clauderetur, cuius imperii partem primis incrementis ne speraverat quidem, in Italiam transcendit; exemplum Dionysii secutus, qui multas civitates Italiae subegerat. Primi igitur hostes illi Bruttii fuere, qui et fortissimi tum, et opulentissimi videbantur, simul et ad iniurias vicinorum prompti. Nam multas civitates Graeci nominis Italia expulerant: auctores quoque suos Lucanos bello vicerant, et pacem cum his, aequis legibus fecerant. Tanta feritas animorum erat, ut nec origini suae parcerent. Namque Lucani iisdem legibus liberos suos, quibus et Spartani, instituere soliti erant. Quippe ab initio pubertatis, in sylvis inter pastores habebantur, sine ministerio servili, sine veste quam induerent, vel cui incubarent, ut a primis annis duritiae parcimoniaeque, sine ullo usu urbis, assuescerent, etc.* Ac paulo post: *Itaque fatigatus querelis sociorum Dionysius, Siciliae tyrannus, sexcentos Afros ad compescendos eos miserat, quorum castellum proditum sibi per Bruttiam mulierem, expugnaverunt; ibique civitatem, concurrentibus ad opinionem novae urbis pastoribus, statuerunt:* Bruttiosque *se ex nomine mulieris vocaverunt. Primum illis cum Lucanis, originis suae auctoribus, bellum fuit. Qua victoria erecti, cum pacem aequo iure fecissent, ceteros finitimos armis subegerunt; tantasque opes brevi consecuti sunt, ut perniciosi etiam regibus haberentur. Denique Alexander, rex Epiri, cum in auxilium Graecarum civitatum, cum magno exercitu, in Italiam venisset, cum omnibus copiis ab his deletus est.* Strabo lib. 6. auctor est *Brettios*, Latinis *Bruttios*, a Lucanis sic vocatos fuisse, quod ab ipsis defecissent, Lucanorum enim lingua *Brettios* vocari *rebelles*: 184
Ὠνόμασται δὲ, inquit ille, τὸ ἔθνος ὑπὸ *Λευκανῶν*. Βρεττίους a
γὰρ καλοῦσι τοὺς ἀποστάτας. Ἀπέστησαν δ', ὥς φασι, ποιμαίνοντες αὐτοῖς πρότερον, εἶθ' ὑπὸ ἀνέσεως ἐλευθεριάσαντες, ἡνίκα ἐπεστράτευσε Δίων Διονυσίῳ, etc. i. e. *Haec gens* [sic] *a Lucanis appellata fuit.* Brettios *enim vocant* apostatas. *Desciverunt autem, ut aiunt, cum prius eorum essent pastores, deinde remissione libertatem adepti, quando Dio bellum in Dionysium movit, etc.* Quod etiam videtur probare Sil. Ital. lib. 8.

Brutius haud dispar animorum, unaque iuventus
Lucanis excita iugis. ——

Aulus Gell. Noct. Atticar. lib. 10. c. 3. autor est Brutios, a Romanis victos loco servorum habitos fuisse quod primi totius Italiae ad Annibalem desciverunt. Eius sunt verba: *Cum Annibal Poenus cum exercitu in Italia esset, et aliquot pugnas populus Romanus adversas pugnavisset, primi totius Italiae Brutii ad Annibalem desciverunt. Id Romani aegre passi, postquam Annibal Italia decessit, superatique Poeni sunt, Brutios ignominiae causa non milites scribebant, nec pro sociis habebant; sed magistratibus in provincias euntibus parere, et praeministrare servorum vicem iusserunt; itaque ii sequebantur magistratus, tanquam in scenicis fabulis, qui dicebantur* lorarii, *et quos erant iussi, vinciebant, aut verberabant, quod autem ex Brutiis erant, appellati sunt* Brutiani. Videsis quae de Brutiis refert Strabo in libri quinti fine.

— *Καὶ ἡ χώρα Βρεττία*, etc.] Brettia regio, describitur ab Strabone lib. 6. prope Lucanos; *Calabria* hodie dicitur, auctore Philippo Ferr. Alexandrino in suo Lexico Geographico.

— *Ἀριστοφάνης.*] Vendit nobis Aristophanem per aversionem: ego non sum Oedipus, nescio qua fabula versiculus ille, quem affert, inveniatur. Simile quid legitur apud Hesych. *Βρεττία, μέλαινα, ἢ βάρβαρος ἀπὸ τοῦ Βρετταίων ἔθνους.* i. e. *Brettia, nigra; vel barbara a Brettiorum gente.* Apud magni etymologici auctorem haec etiam habentur: *Βρεττία, μέλαινα πίσσα. Καὶ βάρβαρος ἀπὸ τοῦ Βρεττίωνος.* i. e. *Brettia, nigra pix, et Barbara a Bretione.* Et apud Hesych. τὸ *Βρετταίων* et apud magni Etymologici auctorem τὸ *Βρετίωνος*, corrupta esse existimo, et ad eundem finem tendere scilicet ad nostri auctoris Brettios.

— *Ἀντίοχος δὲ τὴν Ἰταλίαν*, etc.] Inquit ex Antiocho Italiam vocatam fuisse *Brettiam*, deinde *Oenotriam*, verum hac in re non est audiendus Antiochus, utpote Graecus, de Italia Latinis potius quam Graecis credendum est, Oenotriae nomen longe antiquius est quam Brettiae, quandoquidem secundum Iu-
131 stinum lib. 23, c. 1. cuius verba paulo supra attulimus, Bruttio-
a rum nomen a Bruttia foemina Dionysii Siculi aetate primum auditum est. Quin etiam contrarium apparet ex eodem Antiocho quem ad testimonium vocat noster, ut testatur Dionysius Halicarnasseus lib. 1. *Ἀντίοχος δὲ*, inquit ille, *Ὁ Συρακούσιος συγγραφεὺς πάνυ ἀρχαῖος, ἐν Ἰταλίας οἰκισμῷ τοὺς παλαιοτάτους οἰκήτορας διεξιὼν, ὡς ἕκαστοί τι μέρος αὐτῆς κατεῖχον, Οἰνωτροὺς
184 λέγει πρώτους τῶν μνημονευομένων ἐν αὐτῇ κατοικῆσαι, εἰπὼν
b ὧδε. Ἀντίοχος Ξενοφάνεος τάδε συνέγραψε περὶ Ἰταλίας, ἐκ τῶν ἀρχαίων λόγων τὰ πιστότατα καὶ σαφέστατα. Τὴν γῆν ταύτην, ἥτις νῦν Ἰταλία καλεῖται, τὸ παλαιὸν εἶχον Οἰνωτροί. Ἔπειτα διεξελ-*

θῶν ὃν τρόπον ἐπολιτεύοντο, καὶ ὡς βασιλεὺς ἐν αὐτοῖς Ἰταλὸς ἀνὰ χρόνον ἐγένετο, ἀφ' οὗ μετωνομάσθησαν Ἰταλοί. Τούτου δὲ τὴν ἀρχὴν Μόργης διεδέξατο, ἀφ' οὗ Μόργητες ἐκλήθησαν. Καὶ ὡς Σικελὸς, ἐπιξενωθεὶς Μόργητι, ἰδίαν πράττων ἀρχὴν, διέστησε τὸ ἔθνος. Ἐπιφέρει ταυτί. Οὕτω δὲ Σικελοὶ καὶ Μόργητες ἐγένοντο, καὶ Ἰταλιῆτες, ἐόντες Οἰνωτροί. hoc est: *Antiochus Syracusanus perantiquus historicus in Italiae habitatione vetustissimos eius incolas percensens, et quam eius partem singuli habuerint,* Oenotros *dicit primos omnium, quorum exstet memoria, terram eam habitasse. Dicens hoc modo: Antiochus Xenophanis filius, e vetustissimis monimentis haec, quae fide dignissima, et certissima erant, de Italia conscripsit. Terram hanc, quae nunc* Italia *dicitur, olim tenuerunt Oenotri. Deinde, commemoratis eorum moribus ac forma reipublicae, et quod regnum tandem Italo delatum sit: a quo, mutato nomine, dicti sint Itali: Morgetemque huic successisse, a quo* Morgetes *sint vocati, et quod Siculus, a Morgete hospitio exceptus, proprium sibi principatum quaerens, gentem diremerit: haec infert: Sic vero Siculi et Morgetes facti sunt et Itali, cum essent Oenotri.* Ex quibus verbis claret contrarium asseruisse Antiochum illis, quae apud nostrum auctorem habentur, quamobrem noster procul dubio falsus est, apud quem pro εἶτα legendum est πρότερον.

Βρίγες, ἔθνος Θρακικόν. Ἡρόδοτος ἑβδόμῃ.] Briges, um, populi Thracii ex Herodoti lib. 7. cuius integra verba sunt: Οἱ δὲ Φρύγες (ὡς Μακεδόνες λέγουσι) ἐκαλέοντο Βρίγες χρόνον ὅσον Εὐρωπήϊοι ἐόντες συνοίκουν Μακεδόσι· μεταβάντες δὲ ἐς τὴν Ἀσίην, ἅμα τῇ χώρῃ καὶ τὸ οὔνομα μετέβαλον ἐς Φρύγας. i. e. *Phryges vero (ut Macedones aiunt) vocabantur* Briges, *donec Europaei fuerunt, ac una cum Macedonibus incolebant* [regionem] *transgressi autem in Asiam, una cum regione et nomen mutarunt in Phryges.*

— Ἔθνος δέ ἐστι Βρεττανικὸν οἱ. *] Haec lacuna supplenda mihi videtur addendo Βρίγαντες. Inquit enim Brigantes esse gentem Brettanicam, id est, Britannicam; Ptolemaeus duos huius nominis populos memorat, alterum lib. 2. c. 2. inter Iverniae populos, alterum eiusdem libri c. 3. inter *Albionis*, hoc est, *Angliae* populos locat: Pausanias lib. 8. prodit Antoninum Imperatorem eis ademisse agrorum partem, quod Genuinos P. R. socios lacessierant. Memorantur etiam Iuv. Sat. 14. v. 196.

Dirue Maurorum attegias, castella Brigantum
Ut locupletem aquilam tibi sexagesimus annus
Afferat.

At cum huius nominis fuerint duo populi, ut ex Ptolemaeo apparet, non est facile dictu, de quibus loquatur Pausanias et Iuvenalis. Noster enim de Britanniae Brigantibus loquitur; inter scriptores non convenit de eorum hodierno nomine.

185 a *Βρικιννία, πόλις Σικελίας.*] Bricinnia, urbs Siciliae, sed sine auctore memoratur; Thucydides lib. 4. *Bricinnias* num. plur. vocat oppidum munitum *ἐν τῇ Λεοντίνῃ* i. e. in *Leontinorum* regione; Leontini autem fuere Siculi, ut apparet ex eodem auctore libro citato.

Βρουτόβρια, πόλις μεταξὺ Βαίτιος ποταμοῦ.] Brutobria, hoc est, Brutopolis, urbs Hispaniae intra Baetin fluvium et *Tyritanos* h. e. *Turditanos:* Turditania vero alio nomine dicebatur *Baetica* nomine desumpto a Baeti fluvio, auctore nostro auctore in *Τουρδιτανία.* Quare pro *Τυριτανῶν* non dubito legendum *Τουρδιτανῶν*. *Bria* autem Thracum lingua significabat *civitatem*, ut tradit Strabo lib. 7.

Βρουττία, μοῖρα Σικελίας, etc.] Bruttia, pars Siciliae, a qua gentile, Bruttii dicebantur. Bruttia non fuit Siciliae pars, sed Italiae in regno Neapolitano, quae nunc *Calabria* dicitur; et haec lato modo *Sicilia* quoque dicebatur, ut diversis locis Italiae Antiquae probat Cluverius; et adhuc hodie Hispaniarum rex, utriusque Siciliae rex in suis titulis indigetatur *Rey de entrambas Sicilias* dicunt Hispani, id est, Siciliae et regni Neapolitani.

Βρυάνιον, πόλις Θεσπρωτίας.] Bryanium, urbs Thesprotiae. Strabo lib. 7. eam memorat in Epiro ad Erigonem fluvium, cui *Βρυανίον* cum accentu in penultima dicitur; Livius lib. 31. c. 39. *Bruannam* vocat, quam non longe ab Osphago fluvio locat; Osphagum vero fluvium ab incolis *Erigonum* vocari inquit; ipsissima fuit urbs et ipsissimus fluvius, quamvis diverso nomine ab Strabone et Livio insigniantur.

185 b *Βρύγιον, πόλις Μακεδονίας.*] Brygium, urbs Macedoniae, memoratur Plinio lib. 4. c. 10. non longe a promontorio Canastraeo.

Βρύκης, καὶ Βρύκαι, ἔθνος Θρᾴκης.] Bryces, et Brycae num. plur. gens Thraciae. Plinius lib. 4. c. 11. *Brycas* vocat, et eos inter populos Thraciae numerat. A Philippo Ferrario Alexandrino in Lex. Geographico inter Nestum et Hebrum Thraciae flumina celebrantur, et Brysis eorum urbs episcop. sub Archiep. Hadrianopolit. ex Curopalate.

Βρύλλιον, πόλις ἐν τῇ Προποντίδι.] Bryllium, urbs in Propontide. Propontis, non solum dicebatur mare illud, quod erat ante Pontum Euxinum, sed regio quaedam Byzantiorum,

auctore nostro Auctore in Περκοννίς. Memoratur Plinio lib. 5. c. 32.

— Ἔφορος δὲ ἐν πέμπτῃ Κεῖον αὐτήν φησιν εἶναι.] Ephorus lib. 5. *Bryllium* Propontidis urbem *Cium* esse inquit. Verum a Plinio libro capiteque nota praecedenti citatis Bryllium et Cios diversa habentur oppida: *Postea*, inquit ille, *Sinus in quo flumen Ascanium; oppidum Bryllium, amnis Hylas, et Cios cum oppido eiusdem nominis.*

— Τὸ ἐθνικὸν, Βρυλλιανός.] Gentilia a finitis in ion, ut plerumque desinunt in ios, nunc vero a Βρύλλιον format Βρυλλιανός: quia huius rei nulla regula certa potest dari, ut alibi monuimus.

Βρὺξ, τὸ ἔθνος, καὶ Βρυγαί.] Bryx, gens, et Brygae num. plur. inter Macedoniae populos memorantur Herodoto lib. 7. c. 185. Straboni lib. 7. Noster auctor supra memoravit Brygium et Brygiada Macedoniae urbes, de quibus nihil memorabile inveniebam, quod observationibus nostris inservire posset.

Βρυσάκιον, πόλις τῆς Παρθίνης.] Brysacium, urbs Par- 186
thines a nemine, quod sciam, memorata memoratur Auctori a
nostro, qui nobis relinquit divinandum, quae regio fuerit Parthine, ac cum ipse in Πάρθος dicat Parthum esse urbem Illyricam, cuius gentile Παρθηνός, hinc divinare possumus Brysacium quoque fuisse urbem Illyricam in regione Parthene, ac ideo pro τῆς Παρθίνης legendum existimo τῆς Παρθηνῆς.

— Οἱ πολῖται, Βρυσακοί.] Oppidanos Brysacii dici inquit Brysacos, pro Βρυσακοὶ puto legendum Βρυσάκιοι.

Βρυστακία, πόλις Οἰνώτρων.] Brystacia, urbs Oenotrorum, quorum regio Oenotria, nunc *Calabria*, Brystacia vero urbs nunc Gab. Barrio dicitur *Briatico*, aliis *Umbriatico*, urbs Neapolitani regni in Calabria citeriori, ad Aretum amnem, de qua videsis Cluv. Ital. Ant. l. 4. c. 15.

Βύβη, πόλις κατὰ Πευκετίους.] Memoratur Bybe, urbs secundum Peucetios: Peucetii vero fuere populi Italiae in Iapygia regione, a Peucetio Lycaonis filio, qui ad illam Italiae partem appulit, nomen adepti, teste Dionysio accuratissimo rerum Italicarum scriptore lib. 1. at Bybe urbs a nemine, quod sciam, celebratur.

— Τὸ ἐθνικὸν, Βυβαῖος.] Suspicor legendum Βύβαι. Nam subdit esse quoque gentem Thracicam, cuius gentile dicebatur Βύβαι lege Βυβοί. Sequitur enim ὡς Λοκροὶ καὶ Δελφοί. Itaque Stephani mentem existimo sic esse accipiendam: gentile urbis Bybes dicitur Βύβαι, Bybae quoque fuit gens Thracica, cuius gentile, Βυβοὶ, ut Λοκροὶ καὶ Δελφοί. Satis immorati sumus

agentes de gentilibus urbis et gentis, cuius nulla exstat apud alios memoria.

Βύβασσος, πόλις Καρίας, etc.] Bybassus, urbs Cariae, a nemine, quod sciam, memoratur. Regio Bubassus celebratur a Plinio lib. 5. c. 28.

Βύβλος, πόλις Φοινίκης, etc.] Byblos, urbs Phoeniciae omnium antiquissima, a Saturno condita celebratur; ego existimo Stephanum hunc huius urbis conditorem ex diphthera Iovis deprompsisse, tamen urbem antiquissimam esse nullus dubito. Memoratur Straboni lib. 16. hisce verbis: *Ἡ μὲν οὖν Βύβλος τὸ τοῦ Κινύρου βασίλειον, ἱερά ἐστι τοῦ Ἀδώνιδος· ἣν τυραννουμένην ἠλευθέρωσε Πομπήϊος πελεκίσας ἐκεῖνον· κεῖται δ' ἐφ' ὕψους τινὸς μικρὸν ἄπωθεν τῆς θαλάττης. Εἶτα μετὰ ταύτην Ἄδωνις ποταμὸς, καὶ ὄρος Κλίμαξ, καὶ Βύβλος. [Παλαίβυβλος] εἶθ' ὁ Λύκος ποταμὸς καὶ Βηρυτὸς,* etc. i. e. *Byblus quidem Cinyrae regia, est*
186 *Adonidi sacra, quam tyrannide-oppressam liberavit Pompeius*
b [Tyrannum] *illum securi percutiens: iacet in altitudine quadam parum longe a mari. Post hanc est Adonis fluvius, et mons Climax, et Byblus: [Palaebyblus] deinde Lycus amnis et Berytus, a Tryphone diruta fuit, nunc vero a Romanis instaurata, recipiens duas legiones, quas ibi Agrippas collocavit.* Sensum illorum verborum Strabonis ἱερά ἐστι τοῦ Ἀδώνιδος, non percepit interpres Latinus, quoniam vertit, *In qua Adonidis templa sunt;* cum deberet vertere: *Est Adonidi sacra.* Eius quoque meminere inter alios Ptolemaeus lib. 5. c. 15. Plin. lib. 5. c. 20. Arrhianus de Exped. Alex. lib. 2. Dionysio Periegetae v. 912. inter antiquissimas Phoeniciae urbes locatur:

Οἵ τ' Ἰόπην, καὶ Γάζαν, Ἐλαΐδα τ' ἐνναίουσι,
Καὶ Τύρον ὠγυγίην, Βηρυτοῦ τ' αἶαν ἐραννήν,
Βύβλον τ' ἀγχίαλον, καὶ Σιδόνα ἀνθεμόεσσαν.
Quique Iopen, et Gazam, Elaïdaque incolunt
Et Tyrum vetustam, Berytique terram amabilem,
Byblumque maritimam, et Sidona floridam.

Miror Eustathium nihil ad hunc Dionysii locum attulisse. Scriptores ecclesiastici contendunt esse eandem, quae גבל *Gebal* dicitur Hebraice Ezech. c. 27. v. 9. cuius oppidani Regum lib. 3. c. 5. secundum Latinos, dicuntur גבלים *Giblim.* i. e. *Giblii.* Namque 70 senes loco Ezech. citato pro זקני גבל *zicne Gebal.* i. e. *senes Gebal* vertunt οἱ πρεσβύτεροι Βιβλίων. i. e. *Seniores Biblii[orum].* Fuit urbs Adonidi sacra, in qua eum per singulos annos et amissum plorabant, et repertum magna laetitia prosequebantur, ac si in via incidebant in aliquid, quod non posuerunt, nihil tollebant. Non enim hoc inventum, sed ἀδίκημα arbitrabantur. Be-

quibus consulesis Aelian. de Varia Hist. lib. 4. c. 1. Strabon. libro citato, Seldenum de Dis Syris c. 11. Syntagm. 2.

— Ἀπὸ Βύβλης τῆς Μιλήτου θυγατρός.] Tres affert Bybli Phoeniciae urbis etymologias, omnes ex Graecorum fermento confectas, de quibus consulesis magni etymologici auctorem in Βύβλος.

— Οἱ δὲ ὅτι ἐν αὐτῷ Ἶσις κλαίουσα Ὄσιριν, etc.] Festum, quod in Aegypto celebrabatur in honorem Osiris quam simillimum Adonidis festo in oppido Phoeniciae Byblo adducit ad eruendam etymologiam nominis huius urbis; Adonidis festi nota praecedenti meminimus. Osiris meminit inter alios Iuv. Sat. 8. v. 29.

Exclamare libet populus quod clamat Osiri
Invento.

Βύζαντες, Λίβυες περὶ Καρχηδόνα, etc.] Byzantes Libyae populi circa Carthaginem, a quibus Byzantium urbs, quae Plinio lib. 5. c. 4. *Byzacium* dicitur, nomen invenit. Illius appono verba: *Mox Africae ipsius alia distinctio, Libyphoenices vocantur, qui Byzacium incolunt, ita appellatur regio* CCLM. *pass. circuitu fertilitatis eximiae, cum centesima fruge agricolis foenus reddente terra.* Idem auctor lib. 18. c. 10. inquit: *Misit ex eo loco* [*Byzacio*] *Divo Augusto procurator eius ex uno grano, vix credibile dictu, quadringenta paucis minus germina, exstantque de ea re epistolae.* Huius regionis fertilitatem notavit etiam Varro de R R. lib. 1. c. 44. *In Syria ad Gadara, et in Africa ad Byzacium item* (*dicunt*) *ex modio nasci centum.* Ad quod alludit Silius Ital. lib. 8. 187 a

—— Seu sint Byzacia cordi
Rura magis, centum Cereri fruticantia culmis.

— Καὶ Βυζάντιοι, οἱ ἐν Λιβύῃ, etc.] Cum sectione praecedenti memoraverit Byzantes Libyes circa Carthaginem, Libyae gentem, nunc videtur memorare alios Libyae populos, qui *Byzantii* dicebantur, sed huius rei nullum profert idoneum testem; ego eosdem populos fuisse reor, qui *Byzantes* et *Byzantii* dicebantur, etsi in duas partes divisos, ut noster inquit in huius sectionis calce.

— Παρ' Ἡροδότῳ δὲ κακῶς διὰ τοῦ γ. Γύζαντες.] Inquit populos Byzantes perperam Gyzantes scribi apud Herodotum, apud quem lib. 4. 194. nunc Zygantes legitur. Eius sunt verba: Τούτων δὲ Ζύγαντες ἔχονται, ἐν τοῖσι μέλι μὲν πολλὸν μέλισσαι κατεργάζονται, πολλῷ δ' ἔτι πλέον λέγεται δημιουργοὺς ἄνδρας ποιέειν. Μιλτοῦνται δ' ὦν πάντες οὗτοι, καὶ πιθηκοφαγέουσι, etc. i. e. *His finitimi sunt Zygantes, ubi magnam vim mellis apes con-*

ficiunt, sed multo plus opifices viri facere dicuntur. Omnes autem minio-inficiuntur, ac simiis vescuntur.

— *Πολύβιος δὲ Βυσαλάδα χώραν εἶναί φησι περὶ τὰς Σύρτεις*, etc.] Haec Polybii verba corruptissima esse inquit Salmasius *ὁ πάνυ* (quidquid dicat Kerkoëtius ille) in suis Plinianis exercitationibus in Solinum fol. 320. c. quae sic corrigit: *Πολύβιος δὲ Βυζακίδα χώραν εἶναί φησι περὶ τὰς Σύρτεις ἐν δωδεκάτῳ, σταδίων μὲν οὖσαν τὴν περίμετρον δισχιλίων, τῷ δὲ σχήματι περιφερῆ, τὸ ἐθνικὸν τῷ τύπῳ Βυζακίτης εἴη, νῦν δὲ Γυζακηνοὶ λέγονται τῷ δυτικῷ χαρακτῆρι.* i. e. *Polybius vera Byzacida regionem esse in-*
189 *quit circa Syrtes in duodecimo, stadiorum quidem existentem pe-*
b *rimetro duorum mill. figura vero circularem, gentile forma By- zacites esset, nunc vero Gyzaceni dicuntur occidentali charactere.* Ego nondum tantum imperium in Stephanum mihi arrogaverim, si liber duodecimus Polybii exstaret, poterat omnes has nebulas discuterè, sed cum non exstet, sole Salmasii fruere.

— *Ἔστι δὲ διμερὴς ἡ Βυζακία, Καρχηδόνος ἐνδοτέρω.*] Inquit Auctor noster sed sine auctore Byzaciam, regionem Byzantum, quorum quatuor gentilia fingit, in duas partes fuisse divisam Carthaginis interiore parte; Strabo lib. 2. unam tantum [illegible] nominis gentem celebrat prope Carthaginem, cui Byzacii [illegible], *Εἶτα*, inquit ille, *Σίντας, καὶ Βυζακίους, μέχρι τῆς Καρχηδονίας. Πολλὴ δ' ἐστὶν ἡ Καρχηδονία. συνάπτουσι δ' οἱ Νομάδες [illegible]* i. e. *Deinde Sintas, et Byzacias, usque ad Carthaginis regionem; quae ampla est eamque Nomades attingunt.*

Βυζάντιον, τὸ ἐν Θρᾴκῃ βασίλειον, etc.] Byzantium urbs Thraciae, cuius descriptionem habes apud Dionem in Severo, atque apud Petrum Gyllium de Topographia Constantinopoleos. Eius miracula enarrat Beniamin Thudelensis in suo itinerario, notiore nomine dicitur *Constantinopolis* i. e. *Constantini urbs*, quod Constantinus magnus Imperator relicta Roma [illegible] Imperii sedem transtulerit propter Barbarorum incursiones, [illegible] hinc citius eis obviam ire posset, qui *novam Romam* vocavit, sed Constantinopolis nomen invaluit. De eius conditoribus [illegible] convenit inter scriptores, sed omnes conveniunt esse civitatem totius Europae maximam, quam Mahumetes Amurathi filius, [illegible] ius nominis secundus, Turcorum imperator cepit anno 14[illegible] magna Christianorum clade, et ignominia, nunc corrupto nomine a Turcis vocatur *Stambol* vel *Stampol*, antiquitus *Lygos* [illegible] fuit, teste Plinio lib. 4. c. 11. Cuius sunt verba: *Promontorium Chrysoceras in quo oppidum Byzantium liberae conditionis, antea* Lygos *dictum.* Hinc Burdigalensis poeta de Roma, Constantinopoli, et Carthagine Epigram. 1. canit:

Componat vestros fortuna antiqua tumores.
Ite pares tandem memores, quod numine Divum
Angustas mutastis opes, et nomina: tu quum
Byzantina Lygos, tu Punica Byrsa fuisti.

— Στέλλουν δ' ὡς, etc.] Pro Στέλλουσι.

— Καὶ οὕτως ἐκτίσθη ἀπὸ Βύζαντος τοῦ Κροέσσης, etc.] 188
zantium conditum fuisse inquit a Byzante Byzae regis classis a
ıritimae duce: Eusebius vero Chronico Canone ab ipso Byza
ʒe Thraciae, seu, ut nonnulli, Megarensium, conditum asserit,
l melius deducitur Byzantium a Byzante, quam a Byza, ac
tuit fieri ut dux Byzas iussu regis Byzae id oppidum condide-
. Quare non multum discrepat Euseb. ab Stephano. Constan-
ıus Porphyrog. de Them. lib. 2. c. 1. auctor est Byzantium fuisse
loniam Megarensium, et Lacedaemoniorum, et Boeotorum Grae-
rum antiquissimorum. Quare incolae Doriensium lingua scite
ebantur.

— Ἢ ὅτι τοῦ στόλου τῆς Βύζης ἡγεμών.] In his verbis pro
ς Βύζης lege τοῦ Βύζου. Eusebius enim nos docet loco nota
aecedenti citato Byzam fuisse regem seu Thraciae seu Megaren-
ım: Βυζάντιον ἐκτίσθη ὑπὸ Βύζου βασιλέως τῆς Θρᾴκης, ὡς
τινες, Μεγαρέων. i. e. *Byzantium conditum est a Byza rege*
hraciae, ut vero nonnulli, Megarensium.

— Καὶ ὅτι οἱ ἐχῖνοι αἰσθητικώτατοι, etc.] Pro καὶ ὅτι, le-
ndum censeo ἢ ὅτι, quia praecedit alterum ἢ ὅτι. Ceterum in
ı verbis aliqua videntur deficere. Echini enim quod ventos ma-
me sentiant, quid habent commune cum huius urbis nomine?
rsitan innuit ventos *Byctas* sic dictos ab inusitato verbo βύσσω
a βύζω i. e. *impleo*, seu *mugio*, teste Eustathio apud Hom.
lyss. 11. v. 20. Echini enim praesagiunt tempestates, ut tra-
t Plin. lib. 18. capite ultimo, ac sic nomen Byzantii a verbo
ζω potuit deduci: verum hoc est Andabatarum more pugnare.
ntem enim Stephani hac in re nisi divinando assequi non pos-
m, et ego non sum Oedipus, nec Davus volo esse.

— Μετωνομάσθη δὲ καὶ Κωνσταντινούπολις, etc.] Byzan-
ım mutato nomine vocatum fuit *Constantinopolis*, i. e. *Constan-*
ti-urbs, et *nova Roma*. Vide quae in prima parte huius sectio-
s annotavimus.

— Ἔστι καὶ Βυζάντιον ἕτερον ἐν τῇ Ἰνδικῇ.] Byzantium
iud in India memoratur, cuius meminit Arrhianus in Periplo
aris Erythraei, et Βυζαντίων Τοπαρὸν dicitur sed corrupte, quod
: nostro auctore et ex Ptolemaeo corrigendum est; Βυζάντιον,
τκόκουρα. Ptolemaeus enim lib. 7. c. 1. inter Indiae intra Gan-
m civitates celebrat Byzantium et Hippocura.

Βύζηρες, ἔθνος ἐν τῷ Πόντῳ.] Byzeres, populi in Ponto memorantur ab Strabone lib. 12. a Plinio lib. 6. c. 4. cui *Buzeri*,
188 Scylaci *Buzeres* dicuntur. Inter gentes Ponti eos numerat Perie-
b. geta v. 765.

Φράζεο δ' ἐκ Κόλχων καὶ Φάσιδος ἐς δύσιν ἤδη,
Εὐξείνου παρὰ χεῖλος, ἐπιλαδὸν ἔθνεα Πόντου,
Ἄχρι Θρηϊκίου στόματος, τόθι Χαλκὶς ἄρουρα.
Βύζηρές τοι πρῶτα, καὶ ἀγχόθι φῦλα Βεχείρων.
Dissere autem ex Colchis et Phaside ad occasum iam,
Euxini iuxta labrum, turmatim gentes Ponti,
Usque ad Thracium ostium, ubi Chalcis terra:
Byzeres tibi primum, et prope gentes Bechirum.

Ad quem locum Eust. nihil de hac gente tradit. Eorum quoque meminit Apoll. Rhod. Argonautic. lib. 2. v. 898. de quibus in eius Scholiis ne γρὺ quidem; apud poetas Latinos memorantur inter alios a Val. Flacco lib. 5.

Mossynichi, vos et stabulis Macrones, ab altis,
Byzeresque vagi, Philyraeque a nomine dicta
Littora.

Βύλλις, πόλις Ἰλλυρίδος παραθαλασσία.] Byllis urbs, Illyridis maritima, Ptolemaeo lib. 3. c. 13. *Bullis* dicitur, qui Ptolemaeus plerumque κατὰ πόδα sequitur Latinos, (ut saepe annotavimus) qui y psilon Graecorum in u mutant, sed eam [illegible] Macedoniae civitates locat, quia Macedonia Illyridi erat fi[illegible] gentile Graeco more Bullideus, Latino ore Bullidensis. Cae[illegible] bello civili lib. 3. eos quoque in Macedonia locat; *Apo[illegible] ad Caesarem legatos mittunt, oppido recipiunt. Hos seq[illegible] Bullidenses, Amantiani, et reliquae finitimae civitates,* [illegible] *Epirus.* Quos Caesar *Bullidenses*, Cic. Epist. ad Memm. et [illegible]ros lib. 3. epist. 42. vocat *Bulliones*, ut et Plin. lib. 3. [illegible] *Apollonia quondam Corinthiorum colonia, VII. millia pa[illegible] a mari recedens, cuius in finibus celebre Nymphaeum.* [illegible] *barbari Amantes et Bulliones.* Ne dubita eosdem fuisse p[illegible] Bulliones et Bullidenses, sicut et Amantiani, et Amant[illegible] Amantini. Namque oppidorum gentilia scriptores fingunt pr[illegible]bitu, ac quia ego amo iurisperitos imitari, qui erubescun[illegible] lege loqui, in illius rei confirmationem produco testem om[illegible]ceptione maiorem Plinium, cuius adscribo verba ex eius li[illegible] c. 10 *Othrionei et liberi Amantini atque Orestae, coloniae* [illegible]*lidensis et Diensis.* Hoc in loco vocat *Amantinos* et *Bulli*[illegible] quos supra libro capiteque citato appellat *Amantes* et *Bulli*[illegible]

Βύμαζος, πόλις Παιόνων. Ἔφορος κξ.] Huius urbis [illegible]

Iam apud alios inveniebam memoriam, pro *Ἔφορος κξ.* lege *Ἔφορος κζ.*

Βυζός, ἔθνος.] Inquit Auctor noster τὸ βυσὸς cum accentu in ultima esse gentem, sed cuius regionis silentio praeterit, ego vero huius gentis nullam apud alios invenio notitiam: τὸ βύσσος autem cum accentu in penultima est lini genus, a quo βύσσινον dicitur, quod ex eo factum est, sed apud Hesychium significat etiam πορφυρὸν, et βύσσινα, πορφυρᾶ· at βυσσὸς per duplex σ accentu in ultima Ionice significat profunditatem, a quo fit ἄβυσσος. i. e. *abyssus* i. e. *fundo-carens.* 189 a

Βῶλα, ὡς Νῶλα, πόλις Ἰταλίας.] Bola, urbs Italiae, scilicet Aequorum in Latio celebratur a poeta nunquam satis laudato Aeneid. lib. 6.

Hi Collatinas imponent montibus arces
Pometios castrumque Inui, Bolamque, Coramque.

Apud prosae scriptores semper num. plur. dicuntur Bolae, Livius lib. 6. *Victor Camillus ex Volscis in Aequos transit, et ipsos bellum molientes, exercitum eorum, et Bolas oppressit, nec castra modo, sed urbem etiam aggressus, impetu primo cepit.* Dionysius Halicarn. Antiquit. Roman. lib. 8. *Βωλανῶν πόλιν.* i. e. *Bolanorum urbem* eam vocat, Ὁ δὲ στρατηγὸς ἀπῆγε τὴν δύναμιν ἐπὶ Βωλανῶν πόλιν. i. e. *Imperator* [*M. Coriolanus*] *copias hinc duxit ad Bolanorum urbem.* Hoc oppidum Plin. lib. 3. c. 5. inter ea numerat, quae iam suo aevo sine vestigiis interierant.

Βώλιγγα, ἔθνος Ἰνδικὸν, etc.] Pro *Βώλιγγα*, lege *Βώλιγγαι.* Nomina enim gentium, plur. num. proferuntur. Fuere autem populi Indici, quos Ptolemaeus lib. 7. c. 1. locat in India ad partem orientalem Vindii montis. Memorantur etiam Plin. lib. 6. c. 20. *Hinc deinde accolunt Indum adversum evidenti demonstratione Amatae, Bolingae, etc.* 189 b

Βωμοὶ, λόφοι Αἰτωλίας, οἱ κατοικοῦντες, Βωμιεῖς.] Bomi, colles Aetoliae, qui eos habitabant, dicebantur *Βωμιεῖς*, quod probat ex Thucydidis lib. 3. cuius profert verba, quae integra adscribo: *Τοὺς δὲ Αἰτωλοὺς οὐκ ἐλάνθανεν αὕτη ἡ παρασκευὴ, οὔτε ὅτε τὸ πρῶτον ἐπεβουλεύετο, ἐπειδή τε ὁ στρατὸς ἐσεβεβλήκει, πολλῇ χειρὶ ἐπεβοήθουν πάντες· ὥστε καὶ οἱ ἔσχατοι Ὀφιονέων οἱ πρὸς τὸν Μηλιακὸν κόλπον καθήκοντες, Βωμιῆς καὶ Καλλιῆς ἐβοήθησαν.* h. e. *Aetolos vero hic apparatus non latuit, neque cum primum* [*a Demosthene de Aetolis invadendis*] *consilium inibatur: et postquam eius exercitus* [*in Aetoliam*] *irrupit, omnes* [*Aetoli*] *ingenti manu ei obviam iverunt, adeo ut et illi, qui Ophionensium sunt extremi et ad Meliacum sinum pertingunt, Bomienses et Callienses opem* [*suis*] *tulerint.*

— *Καὶ βώμιος, ὁ τόπος τῶν θυσιῶν*, etc.] Pro *βώμιος* lege *βωμός*. Infra enim ponit locale *βώμιος*, nunc vero agit *περὶ τοῦ βωμὸς* i. e. *ara, templum*. Frequentissime vero accipitur pro ara. Unde proverbium: *ἄγνωστοι οἱ βωμοὶ τοῖς εὐτυχοῦσι*. i. e. *ignotae felicibus arae*. Quoniam homines in calamitatibus frequentius templa frequentant. Hinc Lucretius lib. 3.

—— *Multoque in rebus acerbis*
Acrius advertunt animos ad relligionem.

Βωταχίδαι, *τόπος Ἀρκαδίας*, etc.] Botachidae, locus, id est populus Arcadiae memoratur ab auctore nostro, qui Pausaniae in Arcadicis dicitur *Ποταχίδαι*, ac inter Tegeatarum antiquos populos numeratur.

Γ.

190 a *Γάβα, πόλις Γαλιλαίας*.] Gaba, urbs Galilaeae ex Iosephi Antiquit. lib. 5. memoratur, cui libro citato c. 2. dicitur esse civitas tribus Beniaminitidis, in qua nefarium illud scelus ante Regum tempora in uxorem Levitae patratum est, propter quod universa tribus Beniaminitis pene a reliquis ad internecionem usque deleta est, ut claret ex eodem Iosepho, atque ex libro Iudicum cap. 19. ubi גבעה *Gibbah* dicitur. Perperam apud Stephanum notatur cum accentu in penultima, cum apud Iosephum notetur cum accentu circumflexo in ultima. Eius sunt verba ex libro capiteque citato: *Παρῆν εἰς Γαβᾶν, φυλῆς τῆς Βενιαμίτιδος, ἤδη ὀψίας οὔσης. Καὶ μηδενὸς ἐπὶ ξενίαν τῶν κατὰ τὴν ἀγορὰν αὐτὸν παρακαλοῦντος, πρεσβύτης ἐξ ἀγροῦ κατιών, τῆς μὲν Ἐφραμίτιδος φυλῆς ὤν, ἐν δὲ τῇ Γαβᾷ διαιτώμενος, συντυγχάνων αὐτῷ τίς τε ὢν ἤρετο*, etc. i. e. *Pervenit in urbem Gabam tribus Beniamitidis, iam vespere, cumque in foro inveniret neminem, qui se invitaret ad hospitium, senex quidam e rure rediens, Ephramitidis tribus, Gabae vero habitans, ipsi occurrens quisnam sit interrogat, etc.* Septuaginta senes nomen huius urbis vertunt *Γαβαὰ Gabaa*, ex quo Iosephus fecit *Γαβᾶ*, ut ex *Ἀθηναία* fit *Ἀθηνᾶ*. Alia etiam fuit civitas huius nominis, quae pertinebat ad tribum Iehudah, cuius fit mentio Iosue cap. 15. v. 47. quae septuaginta interpretibus eodem modo dicitur *Γαβαά*.

— *Τὸ ἐθνικὸν Γαβηνός, ὡς αὐτὸς Ἰώσηπος*.] Pro *Γαβηνός* lege *Γαβαηνός*. Oppidani enim huius urbis saepe a Iosepho vocantur *Gabaëni*, non *Gabeni*. Eius sunt ex libro capiteque citatis verba: *Οἱ δὲ Γαβαηνοί, οὔτε νεανίσκους ἐξέδοσαν, καὶ δεινὸν ἀλλοτρίοις ὑπακούειν προστάγμασι ἡγοῦντο πολέμου φόβῳ*,

i. e. *Gabaeni vero nec iuvenes dederunt, et grave existimabant alienis iussis parere belli timore, etc.*

Γαβάθη, πόλις Γαλιλαίας.] *Gabathe*, urbs Galilaeae ex Iosephi lib. 6. Iudaicae antiquitatis, memoratur Iosepho libro citato capite 5. *Σαούλῳ δ' ἀπερχομένῳ εἰς Γαβαθὴν, ἐξ ἧς ὑπῆρχε, συνήρχοντο πολλοὶ μὲν ἀγαθοὶ τὴν προσήκουσαν βασιλεῖ τιμὴν νέμοντες.* i. e. *Saulum vero in* [civitatem] *Gabathen, ex qua erat, redeuntem multi boni* [viri] *comitabantur debitum officium et honorem praestantes.* Idem auctor eodem libro capiteque utitur huius urbis nomine neutro plurali: *Ἔπειτ' ἐκεῖθεν ἐλθὼν εἰς Γαβαθά.* i. e. *Indeque progressus ad urbem Gabatha.* Nomen significat Hebraice *Collem*, quod etiam testatur Ioseph. libro citato c. 9. *Εἰς τὸ βασίλειον ἀναβαίνει Γαβά· σημαίνει δὲ βουνὸν ἑρμηνευόμενον τὸ ὄνομα.* *Ad regiam Gaba ascendit, quod nomen* collem *significat.* Unde septuaginta senes Sam. lib. 1. c. 11. v. 4. vertunt: *Καὶ ἦλθον οἱ ἄγγελοι εἰς τὸ βουνὸν πρὸς Σαούλ.* i. e. *et venerunt nuncii ad collem Saulis.* Pro quibus in textu Hebraico sunt haec המלאכים גבעת שאול ויבאו i. e. *Et venerunt nuncii Gibbath Saul.* Quam Auctor noster diversam a praecedenti Gaba facit, cum fue- 190
rit una eademque civitas; etsi a Iosepho libro nota praecedenti b
citato vocatur *Gaba*; ac lib. 6. c. 5. supra citato appellatur *Gabathe.* Id nominis formavit Iosephus ex Hebraeo גבעתה *Gibhathah.* i. e. *in civitatem-Gibhah.* Illud enim *tha* additum nominibus propriis finitis in *hah* in lingua sancta significat motum ad locum, quod lippis et tonsoribus, ut aiunt, notum est, nisi sint valde hospites in hac lingua; Samuelis lib. 1. c. 10. v. 26. dicitur *ivisse Saul in domum suam* גבעתה *Gibhathah* i. e. *in civitatem Gibhah*, quae civitas pertinebat ad tribum Beniaminitidem, ut patet Iosue c. 18. v. 24. ubi גבע *Gabah* dicitur, et septuaginta senibus *Γαβαὰ*, eiusdem Sam. lib. 1. c. 11. v. 4. dicitur שאול גבעת *Gibath Saul*: unde quoque eidem Iosepho de bello Iudaico lib. 6. c. 2. iuxta versionem Latinam dicitur *Γαβαθσαούλη*, sed perperam pro *Γαβαθσαοὺλ, Gabath Saul.* Tres praecipue res hanc urbem celebrem reddiderunt, nempe *Saul* primus Hebraeorum rex, cuius fuit patria; *Eleazari* Summi Pontificis *Sepulchrum*, teste Iosepho Antiquit. lib. 5. c. 1. et *Sophoniae* prophetae, auctore Gersone libro Genealogiae iustorum.

Γάβαλα, πόλις Φοινίκης.] Gabala, urbs Phoeniciae, cuius nomen Hecataeus foem. gen. usurpavit, quoniam omnia huiusmodi oppidorum nomina pro libitu et neut. plur. et foem. sing. ut saepe saepius annotavimus, usurpantur. Aliqui dicunt esse, quae Hebraice dicitur גבל *Gebal*, ac Ezech. c. 27. v. 8. memoratur, ubi 70. Senes pro זקני גבל *zicne Gebal* vertunt, *Senes Bi-*

bliorum, iuxta quorum sententiam *Gebal* fuit eadem, quae *Biblos*, seu *Byblos*, utroque enim modo scribitur, de qua suo loco egimus. Brochardus descriptione terrae Sanctae c. 2. asserit a nautis Italis *Gibelet* vocari; fuere autem huius urbis incolae architectura periti, utpote qui inter Selomonici templi structores numerati fuerint Regum lib. 1. c. 5. v. 18. Nescio qua auctoritate fretus scribit Scaliger in suis eruditis in Euseb. animadvers. ad N. 2242. Heliogabalum illum spurcissimum Roman. imperatorem ex hac urbe fuisse.

— Ὁ δὲ Στράβων, Συρίας, πλησίον Λαοδικείας.] Strabo Gabalam, urbem Phoeniciae, Syriae adscribit. Eius sunt ex lib. 16. quae sequuntur verba: Ὁ δὲ παράπλους ὁ λοιπὸς ἀπὸ τῆς Λαοδικείας ἐστὶ τοιοῦτος. Τῇ γὰρ Λαοδικείᾳ πλησιάζει πολίχνια, τό τε Ποσείδιον καὶ τὸ Ἡράκλειον, καὶ τὰ Γάβαλα. id est, *Reliquum litus a Laodicea ita se habet. Laodiceae enim propinqua sunt oppidula, Posidium, Heraclium, et Gabala.*

— Ἔστι καὶ χώρα Ἀραβίας, etc.] Inquit noster auctor sed sine auctore Gabalam esse quoque Arabiae regionem, quae *Gebala* dicitur, per *e* in prima, cui suo loco dicitur esse *tertiae Palaestinae*. Sic enim noster *Arabiam Petraeam* amat vocare, ut alibi annotavimus.

191 Γαβαούπολις, πόλις τῆς Γαλιλαίας.] Gabaopolis, Gali-
a laeae urbs ex Iosephi lib. 6. Iudaicae antiquitatis, cuius affert verba, Hebraice dicitur גבעון *Gibhon*, Samuel lib. 2. c. 20. v. 8. ubi 70 Senes vertunt Γαβαὼν, ut et Iosephus; fuit urbs seu pagus quadraginta tantum stadiis ab Hierosolymis distans, iuxta quam Ioab Davidis dux Amasam eiusdem quoque regis ducem invidia et dolo nihil tale cogitantem occidit; circa hanc urbem etiam refert historia sacra Solem et Lunam iussu Iosuae cursum suum repressisse, ac diem illum solito maiorem fuisse. Incolae dicebantur *Gabaonitae*, qui astu foedus cum Iosua percusserunt, quo detecto, tamen foedus adimpletum, ipsi in posterum *Nathinaei* dicti sunt, quod servati fuerint, ut tabernaculo servilia ministeria praestarent. Non sic hodierni Reges foedera observant.

— Σαῦλος δὲ εἰς Γαβαούπολιν ἔχων ἧκε.] Sunt verba Iosephi mutila, et corrupta, quae apud eum lib. 6. c. 7. sic leguntur: Σάουλος δὲ εἰς Γαβαὼν πόλιν ἔχων ἑξακοσίους μεθ' ἑαυτοῦ μόνον ἧκε σὺν Ἰωνάθῃ τῷ παιδί. i. e. *Saulus vero habens secum tantum sexcentos* [milites] *venit in Gabaon urbem cum Ionatha filio.*

Γάββα, πόλις Συρίας.] Memoratur Plinio lib. 12. c. 17. *His commerciis Carras oppidum aperuere, quod est illis nundinarum, inde Gabbam omnes petere solebant dierum XX itinere,*

et Palaestinam Syriam. Palaestinam Syriam vocant scriptores Iudaeam: Ptolemaeus lib. 5. c. 16. *Παλαιστίνης Συρίας, ἥτις καὶ Ἰουδαία καλεῖται, θέσις.* i. e. *Palaestinae Syriae, quae et Iudaea vocatur, situs.*

— *Ἧς τὸ ἐθνικὸν, Γαβηνὸς, ὡς Παυσανίας φησί.*] Urbis Syriae Gabbae gentile inquit ex Pausania esse Gabenus; at Pausanias non meminit Gabenorum, sed Gabalorum. Inquit enim lib. 2. Dotonis *ἐν Γαβάλοις* fuisse templum sanctum; oppidani *Gabbae* dicuntur, ab Strabone lib. 16. *Gabaei. Γαβαῖοι δ' εἰς τὴν Χατραμωτίτιν ἐν τετταράκοντα ἡμέραις ἀφικνοῦνται.* i. e. *Gabaei vero in Chatromotitin regionem quadraginta diebus perveniunt.* Ubi non bene interpres Latinus transfert τὸ *ἀφικνοῦνται proficiscuntur*, pro *perveniunt*, nec bene Casaub. loco Strabonis citato pro *Γαβαῖοι*, substituit *Γεῤῥαῖοι*, ut et alii *Γαζαῖοι*. Illa enim lectio τοῦ *Γαβαῖοι* non est sollicitanda, quoniam ex nostro auctore et ex Plinii loco nota praecedenti citato apparet, Gabbam fuisse Syriae urbem.

Γάβιοι, πόλις Λατίνων.] Gabii, urbs Latinorum memoratur Dionysio Antiquitatis Romanae lib. 4. *Πόλις ἦν τοῦ Λατίνων γένους, Ἀλβάνων ἀπόκτισις,* etc. i. e. *Urbs erat Latinorum gentis, Albanorum colonia, centum stadiis a Roma distans, via Praenestina,* Gabios *hanc vocant.* Poeta etiam nullius artis expers eam celebrat Aeneid. lib. 6. v. 772.

At, qui umbrata gerunt civili tempora quercu, 191
Hi tibi Nomentum, et Gabios, urbemque Fidenam b
Hi Collatinas imponent montibus arces.

In hanc urbem Sextus Tarquinius dolo receptus, cum nuncium ad patrem misisset sciscitatum, *Quidnam se facere vellet?* nuncio Tarquinius rex nihil voce respondit, at in horto papaverum capita decutiebat; quod cum nuncius retulisset, intelligens Sex. Tarquin. quid pater in illis vellet significare, primores civitatis interemit, et sic civitatem patri in manum tradidit, ut refert Liv. lib. 1. c. 54. In hac urbe educatos fuisse Romulum et Remum referunt Plutarchus in Romulo, Dionys. Halicarnassensis lib. 1. et noster in *Τάβιοι*. Sic haec eadem urbs ab eo per incuriam vocatur. Deceptus enim fuit similitudine literarum *Γ* et *T*. quae cum olim fuerit potentissima, prorsus interiit. De ea videsis plura apud Leandrum Albertum et Cluverium in Italia antiqua.

Γάγαι, πόλις Λυκίας.] Gagae, urbs Lyciae celebratur ab Scylace inter Lyciae oppida, apud quem perperam legitur *Αἰγαία, πόλεις* pro *Γάγαι πόλις.* Sic enim ex nostro auctore legendum esse reor. Eius etiam fecit mentionem Plin. lib. 5. c. 27. Sed num. singulari, quod non solum poetae, sed etiam solutae orationis scriptores amant facere. Apud hanc urbem reperiri lapi-

dem Gangitin inquit Coel. Rhodig. lectionum Antiquarum lib. 15. c. 20. qui Plinio lib. 10. c. 8. et lib. 36. c. 19. dicitur Gagates: *Gagatis lapis nomen habet loci et amnis Gagis Lyciae.*

Γάγγρα, πόλις θηλυκῶς.] Gangra, urbs Paphlagoniae, non solum foem. sing. sed etiam neut. plur. ut et omnia oppidorum nomina finita in α, memoratur Straboni lib. 12. "Τελευταῖος δὲ τῆς Παφλαγονίας ἦρξε Δηϊόταρος Κάστορος υἱὸς ὁ προσαγορευθεὶς Φιλάδελφος, τὸ Μορζέους βασίλειον ἔχων τὰ Γάγγρα, πολισμάτιον ἅμα καὶ φρούριον. i. e. *Ultimus Paphlagoniae rex fuit Deiotarus Castoris filius, cognomento* Philadelphus, *Morzeis regiam habens, et Gangra oppidulum simul et castellum.* Nomen huius urbis deducit auctor noster a nomine cuiusdam caprae, quae sic vocabatur, etsi alii existimarunt *gangram* Paphlagonum et Henotorum lingua quamvis *capram* vocari, unde *gangraena* morbus proxima quaeque instar caprae depascens. Philipp. Ferr. Alexandrinus in suo Lexico Geographico auctor est Gangram urbem Archiepiscopalem et metropolim Paphlagoniae, ec a Turcis *Kiengara* dici; in concilio Ephesino *Theodosia Gangrorum* dicitur, in qua Constantini tempore celebrata fuit *Synodus*, quae *Gangrensis* dicta, ut refertur in Chronico Carionis. Mala huius urbis comparat Athenaeus Dipnosoph. lib. 3. cum Mattianis malis, quae Romae suo tempore vendebantur.

192 a *Γάδαρα, πόλις κοίλης Συρίας*, etc.] Gadara urbs *Coele-Syriae.* i. e. *Cavae Syriae*, memoratur Plinio lib. 5. c. 18. Perperam apud Ptolemaeum lib. 5. c. 15. scribitur *Γάδωρα* pro *Γάδαρα*, cui etiam inter Coelesyriae urbes locatur. Straboni lib. 16. non solum Gadara neut. plur. sed etiam Gadaris foem. dicitur. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ, καὶ ἡ Γαδαρίς ἐστιν, ἣν καὶ αὐτὴν ἐξιδιάσαντο οἱ Ἰουδαῖοι. Εἶτ' Ἄζωτος, καὶ Ἀσκάλων. i. e. *Interiacet etiam Gadaris, quam ipsam quoque Iudaei suam fecerunt; posteq Azotus et Ascalon.* Eam quoque celebrat Ioseph. de Bello Iudaico lib. 1. c. 5. Ἀνακτίζει δὲ καὶ Γάδαραν, ὑπὸ Ἰουδαίων κατεστραμμένην Γαδαρίτῃ τινὶ τῶν ἰδίων ἀπελευθέρων Δημητρίῳ χαριζόμενος. *Instauravit vero* [Pompeius] *et Gadaram ab Iudaeis subversam, in gratiam cuiusdam ex libertis suis Demetrii Gadaritae.*

— *Ἐντεῦθεν ἦν Μένιππος*, etc.] Haec integra sic habentur apud Strabonem lib. 16. Ἐντεῦθεν ἦν Ἀντίοχος ὁ φιλόσοφος, μικρὸν πρὸ ἡμῶν γεγονώς. Ἐκ δὲ τῶν Γαδάρων φιλόδημός τε ὁ Ἐπικούρειος γεγονὼς, καὶ Μελέαγρος, καὶ Μένιππος ὁ σπουδογέλοιος, καὶ Θεόδωρος ὁ καθ' ἡμᾶς ῥήτωρ. id est: *Hinc erat Antiochus philosophus, qui nos paululum aetate antecessit. Ex Gadaris vero Philodemus Epicureus, et Meleager, et Menippus seriridiculus et Theodorus orator nostra aetate.* Hinc debellanda sunt

illa verborum monstra quae leguntur in Dictionario Historico C. Stephani: *Gadetes, civitas Syriae, non longe ab Scalone, ex qua Theo Rhetoricae praeceptor, qui Strabonis aetate floruit, Gadarenus dictus est;* sic restituenda sunt: Gadaris, civitas Syriae non longe ab Scalone, ex qua Theodorus rhetor seu orator, qui Strabonis aetate floruit, *Gadarenus* dictus est. Miror id non animadvertissse eruditissimum virum Nicolaum Lloydium, qui illud Dictionarium auxit et illustravit; sed ego non indignor;

Quandoque bonus dormitat Homerus.

Γάδδα, χωρίον Ἀραβίας.] Gadda, regio seu locus, seu oppidum Arabiae. Haec enim tria significat τὸ χωρίον; Hebraice dicitur גד *Gad.* Duas huius nominis urbes celebrat Beniamin Thudelensis in suo Itinerario. altera distabat ab Acco tribus parasangis, in maris littore condita, cui ex altero latere imminebat mons Carmelus, ac eius aetate *Niphas* dicebatur, altera distabat ab oppido Capernahum sex parasangis, quae eius aetate vocabatur *Caesarea* antiquitus *Gad Palaestinorum*, priorem esse existimo de qua loquitur noster. Nam Iudaea erat Arabiae finitima, et frequenter auctores confundunt regionum confinia.

Γάδειρα, πόλις καὶ νῆσος ἐν τῷ Ὠκεανῷ.] Gadira, urbs et insula in Oceano Hispanico celeberrima, veteris orbis termi- 192
nus. Latini *Gades*, Hispani parum corrupto nomine *Cadiz* ap- b
pellant urbem; et insulam varia antiquitus fertur habuisse nomina, *Erythria, Aphrodisias, Iunonia, Tartessus, Cotinussa ἀπὸ τῶν κοτίνων* i. e. *ab oleastris*, quibus abundabat. utrum vero fuerit una tantum urbs et insula ut nunc est, necne, haud facile affirmari potest. Etiam Strabo lib. 3. Scylax in Ἴβηρες, Plinius lib. 4. c. 22. duas insulas fuisse aiunt. Pro omnibus loquatur Plin. libro capiteque citato: *In ipso vero capite Baeticae, ab ostio freti pass.* LXXV. *mil. Gadis longa (ut Polybius scribit)* XII. *mil. lata* III. *mill. pass. Abest a continente proxima parte minus passus* CC. *reliqua plus septem* M. *Ipsius spatium* XV. M. *pass. est. Habet oppidum civium Romanorum, quod appellatur* Augusta urbs Iulia Gaditana. *Ab eo latere, quo Hispaniam spectat, passibus fere centum, altera insula est longa* III. M. *pass. lata, in qua prius oppidum Gadium fuit. Vocatur ab Ephoro et Philistide*, Erythria, *a Timaeo et Sileno* Aphrodisias, *ab indigenis* Iunonia; *maiorem Timaeus* Cotinusam *apud eos vocatam ait: nostri* Tartesson *appellant, Poeni* Gadir, *ita Punice lingua septem* [lege aeptum] *significante.* Erythria *dicta est, quoniam Tyrii ab origine eorum orti ab Erythraeo mari ferebantur. In hac Geryones habitasse a quibusdam existimatur, cuius armenta Hercules abduxerit. Sunt qui aliam esse eam et contra Lysitaniam arbitrentur, eodemque nomine quondam*

ibi appellatam. Hodie tantum extat una insula et in ea urbs, quam alteram a mari absorptam fuisse nullus dubito; antiquitus a continente septingentis passibus distabat, nunc ponte cum continente iungitur, apud eius incolas olim in praecipuo cultu fuit *Hercules Phoenicius*, seu *Tyrius*, cuius erat celeberrimum templum; ei pretium addebant variae sculpturae, et donaria inter quae erant duodecim Herculis labores, et oliva aurea cum baccis smaragdinis, sed nulla simulachra, ut Sil. Italicus canit lib. 3.

Sed nullae effigies, simulachrave nota Deorum
Maiestate locum, et sacro implevere timore
In foribus labor Alcidae. —

Hoc in templo Alexandri Magni imaginem conspexisse Caesarem, ad quam ferunt illacrymasse, refert Suetonius in eius vita. Ex Gadibus fuit L. Corn. Balbus, pro quo exstat Ciceronis oratio, qui primus de Garamantibus triumphavit, ut refert Plin. lib. 5. c. 5. qui etiam a plebe Romae consul factus fuit. Divitiis et magnificentia adeo suae aetatis homines superavit, ut moriens Romanis per singula capita vicenos quinos denarios reliquerit,
198 teste Dione lib. 48. Domitia etiam Paulina Adriani imperatoris
a mater Gadibus nata fuit, ut memoriae prodit Spartianus in Adriano. Celebrantnr etiam pantomimae Gaditanae, ut patet ex veteri Iuvenalis Scholiasta ad Sat. 11. v. 162. Quare Martialis Epigram. lib. 1. Epigram. 62. *Gades iocosas* vocat, quo in epigrammate *Canium* poetam Gaditanum celebrat. Si plura de Gadibus scire desideras, consule sis Eustathium ad Dionysium v. 65. Sit mantissae loco naves, quae per singulos annos ex novo orbe veniunt, Gades appellere argento et Indicis mercibus onustas.

— *Οὖσα ταινία τῆς γῆς δειρά.*] In his verbis videntur deficere aliqua; ratio clamat, sic legenda esse *οὖσα ὡς ταινία καὶ τῆς γῆς δειρά.* i. e. *velut fascia, et terrae collum.* Graeci vocant Gades insulam et urbem *Γάδειρα* et neut. plur. et foem. singul. cuius etymon a lingua Graeca deducunt; ac si esset *τῆς γῆς δειρά.* i. e. *terrae collum.* Quam sententiam sequitur noster auctor, Suidas, Eust. ad Dionysii v. 65. et alii; at Plato in Atlantico seu in Critia a Gadiro Neptuni filio sic dictam fuisse existimat, quae sunt merae Graecorum nugae. Longe enim aliter se habet res. Gadira est nomen deflexum a Phoenicum lingua, in qua Gadir septum significabat. Eius autem conditores fuere Phoenices, auctore Plinio libro capiteque nota praecedenti citato, Solino c. [illegible] Hesychio in *Γάδειρα*, et aliis, quibus coronidem imponit Avienus:

Gadir prima fretum solida supereminet arce,
Attollitque caput geminis inserta columnis,
Haec Cotinusa prius fuerat sub nomine prisco,

Tartessumque dehinc Tyrii dixere coloni,
Barbara quin etiam Gades hanc lingua frequentat,
Poenus quippe locum Gadir *vocat undique septum.*

Γάδαρα, πόλις Παλαιστίνης.] Gadara, urbs Palaestinae raeter literarum ordinem hic occupat locum; supra, ubi agit de oelesyriae Gadara, ei locum dare debuerat, ni forte sit Gazara uam celebrat Iosephus a rege Solomone aedificatam. Eius sunt κ Antiquitatum lib. 8. c. 2. verba: Ὠικοδόμησε δὲ καὶ πόλεις ταῖς αρυτάταις ἐναρίθμους, Ἄσωρόν τε καὶ Μαγεδὼν, τὴν τρίτην δὲ ἀζαρὰ τὴν τῆς Παλαιστινῶν χώρας ὑπάρχουσαν, ἣν Φαράων ὁ ῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς στρατευσάμενος καὶ πολιορκήσας αἱρεῖ ιτὰ κράτος, ἀποκτείνας δὲ πάντας τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτὴν, κατέσκαψεν, εἶτα δωρεὰν ἔδωκε τῇ αὐτοῦ θυγατρὶ, Σολομῶνι γεγαμημένῃ· διὸ καὶ ἀνήγειρεν ὁ βασιλεὺς αὐτὴν οὖσαν ὀχυρὰν φύσει ιὶ πρὸς πολέμους, καὶ τὰς τῶν καιρῶν μεταβολὰς χρησίμην εἶναι ›ναμένην. i. e. *Condidit etiam urbes vel gravissimis annumerantes, Asorum et Magedonem et tertiam Gazara Palaestinae, quam harao rex Aegypti bello aggressus ac obsidens expugnaverat, occisisque omnibus oppidanis solo aequaverat, ac deinde filiae suae olomoni nuptae dono dederat. Quamobrem denuo rex eam instaurat, quod esset natura munita et ad bella rerumque novitates oppor-* 198
na. Quae desumpsit Iosephus ex lib. 3. Reg. c. 9. v. 14, 15, 16, 17. b
›i גזר *Gazer* seu *Gezer* vocatur; Casaubonus totis viribus inndit probare ad Strabonem pag. DCCLIX. Gadaram esse Garam, quae in sacris litteris *Gezer* appellatur. Itaque non dubito teram harum urbium, quae auctori nostro *Gadara* dicuntur, se Gazara, praesertim cum auctor noster Gazara urbem non lebret.

Γάζα, πόλις Φοινίκης, νῦν δὲ Παλαιστίνης, etc.] Gaza, bs Phoeniciae, nunc vero Palaestinae, inquit noster; antiquis ad Palaestinos pertinebat, postea ad Iudaeos. Nam eam cepit huda Iudicum c. 1. v. 18. Postea volventibus annis Alex. M. m expugnavit, in cuius obsidione vulnus in humero accepit, tradit Arrhianus de Expeditione Alexandri lib. 2. qui eius sim sic describit: Ἀπέχει δὲ ἡ Γάζα τῆς μὲν θαλάσσης εἴκοσι μάστα σταδίους, καὶ ἔστι ψαμμώδης καὶ βαθεῖα εἰς αὐτὴν ἡ ἄνος, καὶ ἡ θάλασσα ἡ κατὰ τὴν πόλιν τεναγώδης πᾶσα. Μεγάλη πόλις ἡ Γάζα ἦν, καὶ ἐπὶ χώματος ὑψηλοῦ ᾤκιστο, καὶ τεῖχος ριεβέβλητο αὐτῇ ὀχυρόν. Ἐσχάτη δὲ ᾠκεῖτο ὡς ἐπ' Αἰγύπτου ἐκ οινίκης ἰόντι ἐπὶ τῇ ἀρχῇ τῆς ἐρήμου. i. e. *Distat vero Gaza a ari quidem viginti stadiis, et est arenosus et profundus ad eam scensus, et mare, quod est iuxta urbem limosum omne. Urbs tem ipsa magna et in alto colle sita, validoque muro cincta est.*

Ultima porro incolitur, ex Aegypto in Phoeniciam, eunti ad principium eremi. Postea Alexander Iudaeorum rex eam duxit, teste Iosepho Antiquitatum lib. 13. c. 21. Antiquitus Simson Hebraeorum iudex morte sua eam illustravit Iudic. c. 16. v. 3. Ab huius situ parum distat *Gaza nova*, auctore Iusto Hebraeo, et D. M. Nigro lib. 4. Constantini Magni tempore a Constantia eius sorore *Constantia* dicta fuit, auctore Eusebio in Chronico: ex hac urbe fuere Procopius Gazaeus, necnon Timotheus Gazaeus, qui sub Anastasio imperatore floruit, ut refert Suidas. In ea anno 1666 surrexit pseudopropheta ille *Nathan*, qui una cum suo pseudomasiach *Sebathai sebi* decepit stultos Iudaeos, non eos quibus

Ex meliore luto finxit praecordia Titan.

Facile homines praesertim stulti credunt, quae desiderant.

— *Ἐκλήθη καὶ Ἄζα*, etc.] Gaza, urbs vocata etiam fuit *Aza*, nempe quia literae gutturales in pronunciatione solent negligi. Haec enim urbs Hebraice scribitur עזה et potest pronunciari *Aza*, vel *Gaza*. LXX. senes enim hanc litteram gutturalem per *g* solent proferre, et aliquando negligunt.

— *Ἀπὸ Ἄζονος τοῦ παιδὸς Ἡρακλέους*.] Gazam, seu Azam urbem nomen habere inquit ab Azone Herculis filio; sunt ex Graecorum nugamentis huiusmodi etyma. Gaza est purum putum nomen Hebraeum עזר, *Aza*, id nominis sonat Latine, *munitam fortem*.

194 — *Ὁ καθ' ἡμᾶς ἐκάλουν Μαρνᾶν*, etc.] Toto coelo aberrat
a auctor noster in interpretatione nominis *marnan*, cum inquit, interpretari *Creta-natum*, sic enim Cretenses virgines vocabant, et illuc, id est in civitatem Gazam Minos una cum fratribus Aeaco et Rhadamanthe advenerat, unde civitas, *Minoa* vocata et Iupiter Cretensis nomen invenit. Marnan enim deflexum est a Syriaco מרן *maran*. i. e. *dominus*, a quo fit מרנן *maranan*. i. e. *dominus noster*, a quo Graeci fecere maran. Sic absolute Gazaei vocabant *Iovem*, ut nos Deum vocamus Dominum nostrum, de quibus videsis Seldenum de Dis Syris Syntagm. 2. c. 1. Scaliger in Animadvers. in Euseb. fol. 36. Salmas. ad Hist. August. in Ael. Lamprid. pag. 37. Caninii Disquisition. in loca aliquot N. T. Bochart. Geographiae Sacrae parte 2. lib. 2. c. 12. et alios.

— *Καὶ οἱ κέραμοι λέγονται Γαζῖται*, etc.] Inquit esse quaedam vasa fictilia, quae dicebantur *Gazitae*, scilicet quod in urbe
194 Gaza fierent, quemadmodum etiam quae in insula Aegina fiebant,
b dicebantur *Aeginetae*, ex quibus verbis aliquam lucem luceatur locus ille auctoris nostri corruptus, de quo in *Αἴγινα* egimus, quo in loco, ut ex hoc elucet, innuit esse vas quod-

lam fictile, quod *Aeginetes* dicebatur, quod hac in insula fieret, quae vasa in hac sectione inquit esse Gazaea, et Aeginaea.

— *Γάζακα, πόλις μεγίστη τῆς Μηδίας.*] Gazaca, urbs maxima Mediae. Amm. Marcellino lib. 23. c. 23. Persidi adscribitur, sed Ptolemaeo lib. 6. c. 2. inter Mediae oppida numeratur.

Γάζος, πόλις Ἰνδική, etc.] Huius urbis nullam inveniebam apud alios memoriam; eam ex Dionysio Bassaric. lib. 3. lineum habuisse murum inquit, quare in primo versu pro *καὶ οἱ * τειχεα Γάζον* lege *καὶ οἱ λινοτείχεα Γάζον*, i. e. *et qui lineum-murum habentem-Gazum*; in secundo pro *Τοῖόν μιν κλαυτοῖο* legendum existimo *Τοῖον μέντοι κλωστοῖο*, etc. quod in versione mea expressi.

Γάζωρος, πόλις Μακεδονίας.] Gazorus, urbs Macedoniae 195
memoratur Ptolemaeo lib. 3. c. 13. inter Macedoniae civitates a
Odomanticae et Edonidis regionis, sed ipsi per σ *Γάσωρος* scribitur. *Γάζωρος* enim per ζ eidem lib. 5. c. 16. inter Syriae Palaestinae h. e. Iudaeae oppida locatur.

Γαθέαι, πόλις Ἀρκαδίας, etc.] Gatheae, urbs Arcadiae, ex Pausaniae lib. 8. cuius corrupta, et mutila affert verba, quae apud eum sic leguntur: *Ἐς δὲ τὸν Γαθεάταν πρότερον ἔτι κάτεισιν ὁ Καρνίων. Τούτῳ μὲν δὴ αἱ πηγαὶ γῆς εἰσι τῆς Αἰγυπτίδος ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Κερεάτα τὸ ἱερόν. Τῷ Γαθεάτᾳ δὲ τῆς Κρωμίτιδος χώρας ἐν Γαθέαις.* i. e. *In Gatheatam vero fluvium adhuc prius influit Carnion. Cui fontes sunt in Aegyptide terra infra Cereatae Apollinis templum. Gatheatae vero in* [urbe] *Gatheis Cromitidis regionis.* Igitur Gatheae seu urbs, seu pagus fuere, de quibus nihil scitu dignum traditur, Gatheatas vero erat fluvius, qui assumpto prius Carnione in Alpheum influebat, ut refert idem auctor eodem libro. Quare apud Stephanum pro *Γαθεάταις τῆς Κρωμίτιδος χώρας* legendum ex Pausania: *Τῷ Γαθεάτᾳ δὲ τῆς Κρωμίτιδος χώρας ἐν Γαθέαις.* i. e. *Gatheatae vero* [fluvio sunt fontes in urbe] *Gatheis Cromitidis regionis.*

Γαιτοῦλοι, ἔθνος Λιβύης.] Gaetuli, populi Libyae, quorum regio Gaetulia, quae secundum Ptolemaeum lib. 4. c. 6. subiacebat Mauritaniis, de quibus Salustius de Bello Iugurthino ex libris Punicis, regis Hiempsalis, quae sequuntur, refert: *Africam initio habuere. Gaetuli et Libyes, asperi, incultique, quis cibus erat caro ferina, atque humi pabulum, uti pecoribus; hi neque moribus, neque lege, aut imperio cuiusquam regebantur, vagi, palantes, quas nox coegerat, sedes habebant.* Adhuc hodie durat consuetudo inter Mauritanos. Cibos enim humi sedentes capiunt. Memorantur Sil. Italico lib. 3.

Vos quoque desertis in castra mapalibus itis
Misceri gregibus Gaetuli assueta ferarum,
Indomitisque loqui, et sedare leonibus iras:
Nulla domus, plaustris habitant, migrare per arva
Mos, atque errantes circumvectare penates.

Et equis et leonibus celebrantur a poetis Gaetuli: Lucan. lib. 4.

Autololes, Numidaeque vagi, semperque paratus
Inculto Gaetulus equo.

Andinus vates Aeneid. lib. 5. v. 351.

Sic fatus, tergum Gaetuli immane leonis
Dat Salio vilis onerosam, atque unguibus aureis.

Venusinus vates Carm. lib. 3. Ode 20.

Non vides quanto moveas periclo,
Pyrrhe, Gaetula catulos leaenae?
Dura post paulo fugies inaudax
Proclia raptor.

195 b Iosephus Antiquit. lib. 1. c. 7. auctor est Gaetulos esse, quos Sacra biblia *Evilaeos* vocant: fides sit penes auctorem.

— Ὡς Ἀθήναιος, etc.] In Gaetulia regione nasci asparagos mirae magnitudinis inquit, quod confirmat ex Athenaei Dipnosophist. lib. 2. cuius sunt verba: *Ἐν Λιβύῃ δέ φασιν ἐν Γαιτουλίᾳ γίνεσθαι πάχος μὲν Κυπρίου καλάμου, μῆκος ποδῶν δώδεκα, ἐν δὲ τῇ ὀρεινῇ, καὶ παρωκεανίτιδι πάχος μὲν μεγάλων ναρθήκων, μῆκος δὲ περὶ τοὺς εἴκοσι πήχεις.* i. e. *In Libya vero, aiunt in Gaetulia* [asparagos] *nasci crassitie arundinis Cypriae, longitudine duodecim pedum, in montana, et vicina Oceano regione crassitie quidem ferularum magnarum, longitudine vero circiter viginti cubitorum.* Quare apud Stephanum pro *μῆκος δὲ πηχῶν δυοκαίδεκα*, i. e. *longitudine cubitorum duodecim*; lege ex Athenaeo *μῆκος δὲ ποδῶν δώδεκα*. i. e. *Longitudine pedum duodecim*; de horum autem asparagorum magnitudine ἐπέχω. Nam olent nugaces Graecorum fabulas.

Γάλαδα, χώρα Ἀραβίας, καὶ Γαλαδηνή.] Iosephus Antiquit. lib. 13. c. 21. celebrat Galadenorum reginam Parthis bellum inferentem.

— *Ἰώσηπος ἐν τετάρτῳ*, etc.] Innuit Iosephum Iudaicae Antiquitatis lib. 4. Galadenen Arabiae regionem vocasse *Galad*[illegible], at Antiquit. lib. 1. c. 19. *Galadenen* vocat regionem, in qua Iacobus patriarcha cum socero Laban foedus pepegit, cuius fit mentio Geneseως c. 31. v. 44. quamobrem regio illa גלעד *Gal*[illegible] *acervus testis*, dicta fuit, unde auctori nostro Galada, et Galadene, et Iosepho Galaditis formatur, sed quod Iacobus patriarcha Hebraice vocavit גלעד *Galhed*, Labanus Syriace Genesis [illegible]

citato v. 49. appellavit *Iegar-Sahadutha*, i. e. *acervum testimonii*; eamdem fuisse regionem opinor.

Γαλάδραι, πόλις Μακεδονίας ἐν Πιερίᾳ.] Galadrae, urbs Macedoniae in Pieria regione; quae *Χάλαδρα* dicitur Tzetzae apud Lycophronem, v. 1440, cuius sunt verba: *Χάλαδρα δὲ ἡ Κάναστρα πόλις καὶ λίμνη Μακεδονίας ἀφ' ἧς ὅλην τὴν Μακεδονίαν φησίν.* i. e. *Chaladra vero est Canastra urbs et palus Macedoniae, a qua totam Macedoniam* [Chaladram] *vocat.* Canastraeum autem promontorium Macedoniae memorat inter alios Ptolemaeus lib. 3. c. 13.

— *Λυκόφρων.*] Affert carmen Lycophronis, quod apud eum legitur v. 1444. ubi nunc scribitur *Χαράδρης* non *Γαλάδρης*, ut habet noster auctor, quo in carmine vocat Lycophron Alexandrum Macedonem *Charadrae lupum*, id est, *Macedoniae lupum*, quem v. 1441. appellavit *Charadraeum leonem.* Charadra enim, ut nota praecedenti annotavimus Tzetzae accipitur pro tota Macedonia apud Lycophronem.

— *Ὁ πολίτης Γαλαδραῖος. Λυκόφρων.*] Civis Galadrae urbis Macedoniae dicitur *Galadraeus*, quod confirmat ex Lyco- 196
phrone, cuius affert hemistichium, pro quo nescio utrum *Καὶ* a
Γαλαδραῖος λέων. i. e. *et Galadraeus leo*, legendum sit necne. Apud Lycophronem enim v. 1441 legitur

—— *καὶ Χαραδραῖος λέων.*
—— *Et Charadraeus leo.*

Ac si diceret *Macedonius leo.* Sic enim vocatur a Lycophrone Alexander Magnus, ut nota proxima praecedenti annotavimus, auctor vero noster incidit in Lycophronis codicem, in quo *Γαλαδραῖος* scriptum erat.

— *Πολύβιος*, etc.] Possessivum urbis Galadrarum inquit esse Galadraïcum, sed Polybium lib. 3. usurpasse Galadraecum. Non vacat nunc totum Polybii librum tertium percurrere, libro quarto *Charadram urbem* vocat, non Galadram.

Γαλάρινα, πόλις Σικελίας, etc.] Galarina, urbs Siciliae, quam Aretius putat esse, quae nunc vulgo Italis dicitur *Gagliano*, Diodoro lib. 13. Galeria; *Οἱ δὲ τὴν Γαλερίαν πόλιν οἰκοῦντες ἐξέπεμψαν αὐτοῖς στρατιώτας ὁπλίτας χιλίους.* i. e. *Qui vero Galeriam habitabant mille milites armatos subsidio miserunt.* Eidem auctori lib. 18. *Galaria* vocatur: *Οἱ δὲ περὶ τὸν Δεινοκράτην φυγάδες, ἔχοντες πεζοὺς μὲν ὑπὲρ τοὺς τρισχιλίους, ἱππεῖς δ' οὐκ ἐλάττους δισχιλίων, τὴν καλουμένην Γαλαρίαν κατελάβοντο*, etc. i. e. *Dinocrates vero cum exsulibus, habens supra tria millia peditum, et non infra duo millia equitum urbem nomine Galariam occupavit.*

— *Κτίσμα Μόργου Σικελοῦ.*] Galarinam seu Galarinam Siciliae urbem conditam fuisse, a Morgo Siculo inquit, a quo *Morgetes* Italiae populi nomen invenere, qui Morgentium Italiae urbem condiderunt, ut testatur noster in *Μοργέντιον*, alii ... in Italia regnasse aiunt, qui Morgetibus nomen dedit, qui ... *Oenotri* dicebantur.

Γαλάται, πρὸς νότον τοῖς Παφλαγόσιν, etc.] Galatae ... sus meridiem Paphlagonibus erant vicini, ut inquit noster, ... minoris regionem habitabant, olim Gallograeci, regio Gallograecia, postea Galatae, regio Galatia prius *Mariandeni* vocati ... teste Constant. Porphyrog. Them. lib. 1. Them. 6. *Οἱ δὲ Γαλάται ἄποικοί εἰσι τῶν Φράγγων. Ἐγένετο δὲ ἡ τούτων ἀποικία ταῖς ἡμέραις, ἐν αἷς ἦν Ἄτταλος ὁ Περγαμηνὸς καὶ Νικομήδης τοῦ Ζειποίτου υἱός.* i. e. *Galatae vero sunt coloni Francorum. Facta autem fuit haec colonia temporibus Attali Pergameni ... Nicomedis Zepoeti filii.* Eorum metropolis fuit Ancyra, ... eodem auctore loco citato, de qua suo loco egimus. ... lib. 12. in tres gentes eos dividit, ex quo noster sua desumsit. Sic enim ille libro citato de eis loquitur: *Πρὸς νότον τοίνυν τοῖς Παφλαγόσι Γαλάται. Τούτων δ' ἐστὶν ἔθνη τρία, δύο μὲν ... ἡγεμόνων ἐπώνυμα Τρόκμοι, καὶ Τολιστοβώγοι. Τὸ τρίτον ... τοῦ ἐν Κελτικῇ ἔθνους Τεκτοσάγες. Κατέσχον δὲ τὴν χώραν ταύτην οἱ Γαλάται πλανηθέντες πολὺν χρόνον, καὶ καταδραμόντες τὴν ὑπὸ τοῖς Ἀτταλικοῖς βασιλεῦσι χώραν, καὶ τοῖς Βιθυνοῖς, ... περ ἑκόντων τὴν νῦν Βιθυνίαν [Γαλατίαν] καὶ Γαλλογραικίαν λεγομένην. Ἀρχηγὸς δὲ μάλιστα δοκεῖ τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν ... Λεονόριος*, etc. i. e. *Versus meridiem igitur sunt Paphlagonibus* 196 b
Galatae. Horum tria sunt genera, duo quidem a ducibus ... habent, Trocmi, et Tolistobogi. Tertium a Celtica gente Tectosages. Hanc regionem Galatae occuparunt, cum diu vagati ... sionibus vexassent regionem Attalicorum regum, Bithynorum ..., donec volentibus iis acceperunt eam quae nunc Bithynia [*Galatia*] *et* Gallograecia *dicitur. Princeps traiectionis horum in Asiam praecipue existimatur fuisse Leonorius.* Livius quoque lib. ... c. 16. eos in tres gentes, ut Strabo dividit; qui ab Strabone ... cuntur *Tolistobogi*, a Livio vocantur *Tolistoboii*, sed Livius ... Strabone corrigendus est, a Ptolemaeo enim lib. 5. c. 6. *Tolistobogi* etiam dicuntur. Graeci *Galatas* vocant utrumque populum, et qui Galatiam, et qui Galliam incolunt; Galatae enim ... les a Celticae *Galatis* h. e. a *Gallis* originem trahebant, ... quit noster. Quare non audiendus est Iosephus, qui Antiq. lib. 1. c. 7. eos Gomareos a Gomaro Iapheti filio vocat. Ad Galatas exstat Epistola D. Pauli: Galatiae vero descriptionem ...

ud Ptolemaeum libro capiteque citato. De quibus videsis Suid. *Γαλάται*, qui eorum historiam perstringit.

— *Παρήχθη δὲ τὸ Γαλάτης ἐκ τοῦ Γάλλος*, etc.] Agit nunc Etymologia nominis *Galatarum*, quam a nomine *Gallus* subacto altero *l* deducit. Magni Etymologici auctor eam ex Timaeo a Galata Cyclope Galatiae filio derivat, vel a militibus allis; neutrum affirmari potest, at certum est a Graecis vocari alatas et qui Europam et qui Asiam minorem incolebant, quod leo clarum est, ut indicari non egeat. Quin etiam auctor noer in hac sectione inquit: *Galatas* dici *ἀπὸ τῶν ἐν τῇ Κελτικῇ αλατῶν*. i. e. *a Galatis, qui in Celtica*. h. e. *in Gallia*.

Γαλεῶται, ἔθνος ἐν Σικελίᾳ, ἢ ἐν τῇ Ἀττικῇ.] Galeos inquit esse gentem, quos in Sicilia, vel in Attica locat, ac im eorum situm ignoret, tamen etymologiam callet. Graeci enim int etymologiarum mirifici artifices. Fuere autem Galeotae Hyarum parvae Siciliae urbis oppidani, ut pater ex nostro auctore *Ὕβλαι*, quod etiam confirmatur ex Thucydidis lib. 6. ubi Hyam Geleatim Siciliae urbem celebrat; *Τῇ τε ἡμισείᾳ τῆς ἑαυτῶν θον ἐπὶ Ὕβλαν τὴν Γελεᾶτιν πολεμίαν οὖσαν*. i. e. *Cumque diidia sui exercitus parte adversus Hyblam Geleatin, quae hostis at, venerunt*. Quo in loco pro *Γελεᾶτιν* puto legendum *Γαλεῶν*. Namque si Hyblae oppidani vocabantur Galeotae, ipsa quoie debebat vocari Galeotis.

— *Τινὲς δὲ, ὅτι Γαλεῶται μαντέων εἶδος Σικελῶν*.] Fuere iam Galeotae vates quidam in Sicilia, qui Dionysio imperium raedixerunt. *Interpretes* enim *portentorum* nominabantur, ut afmat disertissimus Romuli nepotum de Divinatione lib. 1. de quiis videsis Aelianum de varia Historia lib. 12. c. 46.

— *Γαλεὸς δὲ, ὁ ἀσκαλαβώτης*.] *Γαλεὸς* Graece alio nomine 197 citur *ἀσκαλαβώτης*, qui Latinis *Stellio*, a varietate macularum, a iae per metaphoram *Stellae* vocantur. Erat animal terrestre et iscis quidam, ut apparet ex Archippo in Piscibus, cuius duos ersus infra apponit noster auctor.

— *Φύλλιος Αἰγεῖ*.] Lege *Φιλύλλιος Αἰγεῖ*, Philyllius in Aeeo ex Suida, qui Aegeum huius poetae fabulam celebrat in *Φιλλιος*, perperam apud Salm. in Plinianis Exercit. fol. 757. scriitur *Φιλύλλιος Αὐγῇ*, etc.

— *Ἴσως διαπεποίκιλται παίζων*.] Optime correxit Salmas. ico nota praecedenti citato, *ἴσως διὰ τὸ πεποίκιλται παίζων*, cilicet Philyllium in Aegeo vocasse *γαλεὸν ἀστερίαν*, i. e. *Stelonem stellarem*, quod esset maculis tanquam stellis variegatus, uod fecit Philyllius ludens in vocabulo *ἀστερίας*, i. e. *Stellaris*.

— *Καὶ Ἄρχιππος Ἰχθῦσι.*] Affert duo carmina ex Archippi Piscibus, in quibus ludit in nomine *γαλεοί*. Id nominis enim significat et *pisces* quosdam *marinos* et *vates*, ut claret ex ipsis carminibus. Quin etiam apud Hesych. legimus: *Γαλεοὶ, μάντεις οὗτοι κατὰ Σικελίαν ᾤκησαν, καὶ γένος τὶ [ἰχθύων] ὥς φησι Φανόδημος, καὶ Ῥίνθων Ταραντῖνος.* i. e. *Γαλεοὶ, vates hi in Sicilia habitarunt, et genus quoddam* [piscium] *ut Phanodemus, et Rhinthon Tarentinus.* Sic corrigendus locus iste Hesychii corruptissimus, et mutilus, apud quem deficit *τὸ ἰχθύων*, et perperam scribitur *ῥίνθων Ταραντῖνοι* pro *Ῥινθων Ταραντῖνος*.

— *Φασὶ δὲ*, etc.] Suspicor hunc locum esse mutilum, atque hoc modo legendum existimo: *Φασὶ δὲ Γαλεώτην καὶ Τελμισσὸν τὸ πρῶτον ἐλθεῖν*, etc. *Aiunt vero Galeotem et Telmissum primum ex Hyperboreis venisse, quibus, etc.* quod ratio clamat. Sequitur enim: *οἷς ἔχρησεν ὁ θεὸς ἐν Δωδώνῃ*, etc. i. e. *quibus oraculum reddidit Deus Dodonae.* Verum, ut quod sentio, dicam, Galeotem et Telmissum ex Graecorum fermento factos esse reor. Nihil enim aliud existimo fuisse praeter urbium cognominum oppidanos, qui haruspicinae erant dediti; Telmessus vero erat Cariae urbs, qua in urbe excellebat haruspicum disciplina, ut testatur M. T. C. de Divinat. lib. 1. Fuisse vero Galeotas oppidanos Hyblarum, pag. 196. b. ostendimus. Apud Pausaniam lib. 6. celebratur Thrasybulus Eleus vates, cuius magini *γαλεώτης*, i. e. *Stellio* ad humerum dextrum repebat;
197 quid autem haruspicina haberet cum hoc animante nescio; at ve-
b rosimilius hinc potuere dici *Galeotae*, quam a verbo Hebrae גלה *galah*, i. e. *revelavit*, ut inquit Bochartus. Siculi enim non imponebant nomina rebus ex lingua Hebraea sed ex lingua Graeca, qua antiquitus loquebantur.

Γαληψός, πόλις Θρᾴκης, καὶ Παιόνων.] Galepsus, urbs Thraciae et Paeonum. Memoratur Herodoto lib. 7. c. 122. Scylaci in Thracia, de qua nihil scitu dignum inveniebam; Harpocratio noster auctor est ex Marsya iuniore sic nominatam fuisse a Galepso Thasio et Telepae filio, sed verosimilior est Thucydidis sententia, cuius verba Scholio sequenti apponimus.

— *Θουκυδίδης τετάρτῃ ἑτέραν λέγει.*] Advonat noster Thucydidem ex eius libro quarto, in quo aliam huius nominis urbem, ut innuit, celebrat, sed opinio fefellit auctorem nostrum. Thucydides enim ipsissimam urbem Thraciae memorat, quam Thasiorum coloniam esse inquit. Solito libentius appono eius verba. Corrupta enim apud auctorem nostrum leguntur: *Καὶ Γάψηλος οὐ πολλῷ ὕστερον, καὶ Οἰσύμη. Εἰσὶ δὲ αὗται Θασίων ἀποικίαι.* i. e. *Et Gapselus non multo post, et Oesyme* [idem fecerunt.]

Sunt autem istae [civitates] *Thasiorum coloniae.* Quare apud Stephanum pro καὶ ἡ Σύμη lege καὶ Οἰσύμη. Apud Thucydidem etiam pro Γάψηλος lege Γαληψὸς ex nostro auctore, et ex eiusdem Thucydidis lib. 5. Sic enim hoc in libro legitur: Γαληψὸν δὲ τὴν Θασίων ἀποικίαν λαμβάνει κατὰ κράτος. i. e. *Galepsum vero Thasiorum coloniam per vim capit.* In utroque libro perperam in versione Latina legimus *Gampselum* pro *Galepsum.*

Γαλλία, ἐντὸς Ἀλπέων χώρα, etc.] Gallia est regio Europae notissima, quam nunc indigenae *France*, Hispani *Francia* vocant; varie divisa fuit sub Romanis, Gothis, et ipsis Gallis; adeo ut olim imperii sedem habuerint Augustae Trevirorum, ut nunc habent Lutetiis Parisiorum, urbe totius Europae maxima, Constantinopolim excipio, de quorum nominis etymologia non convenit inter scriptores. Illud enim Baptistae Mantuani in Dionysio suo ex Graecorum farina confectum est:

Ignea mens Gallis, et lactea corpora, nomen
A candore datum populis, muliebria pingit
Ora color Tyrius ——

Innuit *Gallos* nomen habere a nomine γάλα, quod Latine sonat *Lac.* nomen vero Francorum quo hodie gaudent, deductum est a Francis, seu Franconibus Germaniae populis, qui antiquitus 198 a
Galliam subegerunt, cuius nominis non puto fieri mentionem in historia Romana ante Gallieni imperatoris tempora, ut nec Alemanorum ante Probum Imperatorem, ac ideo nullus dubito Iosephum Bengorionis esse ὑποβολιμαῖον, quoniam ipse Francorum meminit, nomen illa aetate, qua floruit verus Iosephus Bengorionis, inauditum, hic autem fuit coaetaneus Iosepho Benmattathiae, cuius ipse meminit de Bello Iudaico lib. 2. c. 25. iuxta versionem Latinam. Graeci veteres *Gallos* vocabant *Galatas* et *Celtas*, seu *Celtos*, etsi nomen Celtarum, vel Celtorum plurimas Europae nationes apud veteres comprehendebat. Illius rei testes produco Appianum in Iberia; Κελτοὶ, ὅσοι Γαλάται τε, καὶ Γάλλοι νῦν προσαγορεύονται. i. e. *Celti, quotquot* Galatae *et* Galli *nunc appellantur.* Strabonem lib. 4. Ταῦτα μὲν ὑπὲρ τῶν νεμομένων τὴν Ναρβονῖτιν ἐπικράτειαν λέγομεν, οὓς οἱ πρότερον Κέλτας ὠνόμαζον, etc. i. e. *Haec dicimus de eis, qui Narbonensem provinciam incolunt, quos priores* Celtas *vocabant, ab his vero arbitror universos* Galatas *a Graecis* Celtas *appellatos fuisse ob gentis claritatem.* A quibus non multum abludit Amm. Marcellinus lib. 15. c. 23. *Ambigentes super origine prima Gallorum scriptores veteres, notitiam reliquere negotii semiplenam, sed postea Timagenes: et diligentia Graecus et lingua, quae diu sunt ignorata collegit ex multiplicibus libris, cuius fidem sequuti obscuritate dimota, ea-*

dem distincte docebimus et aperte. Aborigines primos in his regionibus quidam visos esse firmarunt, Celtas *nomine regis amabilis, et matris eius vocabulo* Galatas *dictos*; *ita enim* Gallos *sermo Graecus appellat.* Galli et olim et nunc non solum armis, verum etiam litteris celebrantur inter omnes Europae populos, celeberrimis incursionibus Europam, et Asiam perturbarunt, et ipsam Romam, cui etiam Saturninum et Carum Imperatores dederant, testibus Flavio Vopisco in Saturnino et Iorn. de reg. Successione, ac nescio quo fato ex Gallia tamquam ex equo Troiano orbis maximi Monarchae prodierunt, Iulius Caesar, Constant. Magnus, Carolus Magnus. verba Vopisci in Saturnino sunt notatu digna: *Saturninus oriundus fuit Gallis, ex gente hominum inquietissima, et avida semper vel faciendi principis, vel imperii.* Olim Massiliae ingenuarum literarum studia adeo floruerunt, ut Romani pro Atheniensi peregrinatione Massiliensem amplecterentur, ac tantum Graecarum literarum studium apud Gallos excitarunt Massilienses, ut contractuum quoque formulas Graece conscriberent, auctore Strabone lib. 4. Plinius lib. 12. c. 1. auctor est Gallos caussam primum superfundendi se Italiae habuisse illectos ficis siccis, uvis, oleoque, ac vino, quae Helico quidam ex Italia in Galliam secum tulisset. Quod si verum est, sero nimis his rebus usi sunt. Idem lib. 8. c. 1. inquit, adhuc suo aevo hominem sacrificasse, quod Romani prohibuerunt; *Nec satis aestimari potest, quantum Romanis debeatur, qui sustulere monstra, in quibus hominem occidere religiosissimum erat, mandi vero etiam saluberrimum.* Antiquitus apud eos Druidae sacrorum curam habebant, de quibus et eorum humanis victimis plurima narrat Caesar de Bello Gallico lib. 6. quorum dirae immanitatis religionem penitus abolevit Tiberius Claud. Caes. teste Suetonio in eius vita. Nunc gens est πολιτικωτάτη et eorum rex Ludovicus XIV. qui nunc regnat, totius Christianitatis potentissimus, in quo videtur esse aliquot Alexandri Magni scintillae, sed incertum quo fata trahant. Affirmare esse gentem, quae nullo laborét vitio desipere est. Donec enim fuerint homines, vitia erunt, ac etsi totum hominum genus pereat, et aliud alterius loco renascatur, tamen sua habebit vitia. Haec enim sine magistro etiam discuntur; sed non possum non mirari P. Bertium, qui in suis Geographicis tabulis in Descriptione Hispaniae plurima vitia magis propria Gallorum quam Hispanorum obiicit Hispanis ac tandem inquit: *In Hispania Ceremoniarum plurimum, fidei parum, in Gallia tuta fides*, viderit ne illud, quod de Graecia dixit Eurip. in Iphig. Taurica, an de Gallia dici possit? Πιστὸν Ἑλλὰς οἶδεν οὐδέν. Optarem Bertium legisse auctorem Gallum et gravem

mum, qui vulgo Gallis dicitur Michel de Montaigne, qui lib. 2. c. 18. sic de sua ipsius gente loquitur: *Le premier traict de la corruption des moeurs, c'est le bannissement de la vérité. Car comme disoit Pindare, l'estre veritable, est le commencement d'une grande vertu, et le premier article que Platon demande au gouverneur de la Republique. Nostre verité de maintenant, ce n'est pas ce qui est, mais se qui se persuade à autruy: comme nous appellons monnoye non celle qui est loyalle seulement, mais la faulse aussi, qui a mise. Nostre nation est de long temps reprochée de ce vice. Car Salvianus Massiliensis, qui estoit du temps de l'Empereur Valentinian, dit qu'aux François le mentir et se parjurer n'est pas vice; mais une façon de parler. Qui voudroit encherir sur ce tesmoignage, il pourroit dire que ce leur est à present vertu. On s'y forme, on s'y façonne, comme à un exercice d'honneur. Car la dissimulation est des plus notables qualités de ce siècle. Ainsi j'ay souvent consideré d'où pouvoit naistre ceste coustume, que nous observons si religieusement, de nous sentir plus aigrement offensez du reproche de ce vice, qui nous est si ordinaire, que de nul autre: et que ce soit l'extreme injure qu'on nous puisse faire de parole, que de nous reprocher le mensonge. Sur cela je treuve qu'il est naturel, de se deffendre le plus des defauts, de quoi nous sommes le plus entachez. Il semble qu'en nous ressentans de l'accusation, et nous en esmouvans, nous nous deschargeons aucunement de la coulpe, si nous l'avons par effect, ou moins nous la condamnons par apparence. Seroit-ce pas aussi, que ce reproche semble envelopper la coüardise et lascheté de coeur? En est-il de plus expresse, que se desdire de sa parole? quoy se desdire de sa propre science? C'est un vilain vice, que le mentir, et qu'un ancien print bien honteusement, quand il dit, que c'est donner tesmoignage de mespriser Dieu, et quand et quand de craindre les hommes. Il n'est pas possible d'en representer plus richement l'horreur, la vilité et le desreiglement. Car que peut on imaginer plus vilain, que d'estre coüard à l'endroit des hommes, et brave à l'endroit de Dieu? Nostre intelligence se conduisant par la seule voye de la parole, celui qui fausse, trahit la societé publique, etc.* Sunt quaedam vitia, quae pertinent ad oves, hoc est, ad gentem, sunt alia, quae pertinent ad pastores, hoc est, ad gubernatores, qui pelle ovina induti lupi sunt rapaces. Illud Hispanorum adversus Indos quod culpat P. Bertius loco supra citato, ego etiam improbo et detestor. Sed hoc ad milites, non ad gentem totam pertinet; numquid meliora faciunt Galli milites? hoc genus homines cuiuscunque nationis sunt pessimi, quos du-

ces etsi sint optimi viri, aliquando non possunt reprimere. Graphice illorum nequitiam depingit Lucanus:

Nulla fides, pietasque viris qui castra sequuntur.

Sed nos ad Spartam nostram revertamur, edocti ab Andino vate non esse nostri instituti tantam litem transigere:

Non nostrum inter vos tantas componere lites
Et vitula tu dignus, et hic, et quisquis amores
Aut metuet dulces, aut experietur amaros.
Claudite iam rivos pueri, sat prata biberunt.

De Gallia, Gallorumque veteribus et recentibus moribus videsis Ioannem Boëmum de Europa lib. 3. c. 23. et obiter vide eiusdem lib. c. 24. de Hispania, et moribus Hispanorum.

Γαλιλαῖοι, ἔθνος τῆς Ἰουδαίας.] Galilaei, gens Iudaeae, regio vero *Galilaea* dicebatur. Duae autem fuere huius nominis regiones in Iudaea, superior et inferior, utraque Hebraice dicitur גליל *Galil*, id est, *convolutio terminorum*, a quo parum deflexo nomine *Galilaea* dicitur Graece et Latine. Utriusque descriptionem habes apud Iosephum de Bello Iudaico lib. 3. c. 2. iuxta versionem Latinam. In altera harum regionum Selomoh rex Regum lib. 3. c. 9. v. 11. Chiramo Tyri regi viginti urbes donavit. Quia *Iesus Nazarenus* frequenter in hac regione versabatur, ideo Iulianus ὁ παραβάτης eum per contemptum *Galilaeum*, et Christianos *Galilaeos* vocabat. Sic enim prius vocabantur Christiani, qui sub imperatore Claudio, relicto *Nazaraeorum* et *Galilaeorum* nomine, *Christiani* dicti sunt, ut testatur Suid. in Ναζηραῖος.

199 a — Γάλλος, ποταμὸς Φρυγίας.] Gallus, fluvius Phrygiae memoratur inter alios Straboni lib. 12. Cuius aquae large potae in furorem vertere ferebantur, unde Ov. Fast. lib. 4.

Inter, ait, *viridem Cybelen, altasque Celaenas*
Amnis it insana, nomine Gallus, *aqua.*

Aliis dicitur fluvius Bithyniae, quia Bithyniam irrigabat profluens ex Celaenis Phrygiae monte, qua de causa etiam nostro vocatur Phrygiae fluvius, ac quia etiam Galatiam irrigabat Galatiae adscribitur a Plinio lib. 5. c. 23.

— Οἱ περίοικοι προμαθίδαν Ποταμογαλληνοί.] Opus est Augiae stabulum repurgare, quid enim est illud lectionis monstrum προμαθίδαν; sine Hercule, ratione duce, comite fortuna, id monstrum hoc modo debellamus: Οἱ περιοικοῦντες τὸν ποταμὸν Ποταμογαλληνοί. i. e. *Qui circum-accolunt fluvium Potamogalleni.* Similis phrasis reperitur apud auctorem nostrum in Ὠκεανός, ubi inquit: Οἱ παροικοῦντες, Ὠκεανῖται. i. e. *qui accolunt, Oceanitae.*

— Καὶ ὅτι τὸν Γάλλον καὶ τὸν Ἄττιν, etc.] Haec videntur

esse verba Polyhistoris ex eius de Phrygia lib. 8. sed olent fabulas, quae mihi non bene olent.

— *Καὶ τὸν μὲν Γάλλον ἐλθεῖν ἐπὶ τὸν Τυρίαν ποταμόν.*] Inquit Gallum illum, de quo nota praecedenti egimus, venisse ad fluvium Tyriam, et illic habitasse, atque fluvium *Gallum* a se ipso vocasse, pro *τὸν Τυρίαν* lege *Τύραν*. Sic enim ex eodem Polyhistore in *Τύρας* vocat hunc fluvium et urbem cognominem. Memoratur etiam Ammiano Marcell. lib. 22. c. 18. Iorn. de Reb. Geticis.

— *Ἀπὸ ἐκείνου γάρ*, etc.] Ab illo scilicet Gallo, de quo in praecedentibus notis egimus, abscissos verenda, inquit, *Gallos* vocari scilicet Matris Deorum Sacerdotes, quoniam exsecti erant pudenda. Plinius lib. 5. c. 32. inquit: *Flumina sunt in ea praeter iam dicta, songarium et Gallus, a quo nomen traxere Matris Deum Sacerdotes.* Duas huius nominis etymologias affert Magni Etymologici auctor: *Γάλλος, ὁ τῇ Μητρὶ Θεῶν ὀργιζόμενος. Ὁ ἄλλος τις γενόμενος καὶ μεταβάλλων τὴν φύσιν ἐξ ἀνδρῶν, καὶ οὔτε ἀνὴρ ὢν, οὔτε γυνή. Ἐξετέμνοντο γὰρ οἱ τελούμενοι τῇ Θεῷ, ἢ ἀπὸ Γάλλου ποταμοῦ τῆς Φρυγίας παρ' ὃν ἐτελοῦντο.* i. e. *Gallus, qui Matri Deorum orgia-peragit. Ὁ ἄλλος.* i. e. *alius quidam factus et mutans naturam virilem, nec vir existens, nec foemina. Secabantur enim* [pudenda] *qui ceremonias peragebant Deae, vel a Gallo fluvio Phrygiae, propter quem ceremonias peragebant.* Ovid. Fast. lib. 4. secundam etymologiam affirmat.

Cur igitur Gallos, qui se excidere, vocamus?
Cum tantum a Phrygia Gallica distet humus,
Inter, ait, viridem Cybelen, altasque Celaenas
Amnis it insana nomine Gallus aqua.
Qui bibit inde furit. Procul hinc discedite, quis est 199
Cura bonae mentis. Qui bibit inde, furit. b

Γάμαλα, κατοικία Συρίας.] Gamala, oppidum Syriae. Noster auctor hoc in loco Syriam accipit pro *Syria Palaestina*, id est *Iudaea*. Haec enim urbs erat Iudaeae, non Syriae. Suetonius in Vespasiano: *Tarichaeam et Gamalam urbes validissimas Iudaeae in potestatem redegit.* Hebraice dicitur גמל *Gamal* seu גמלה *Gamala* a figura cameli, qui Hebraice quoque dicitur גמל *gamal.* Cameli enim specimen referebat, ut rerum monumentis tradit Iosephus de Bello Iudaico lib. 4. c. 1. ubi eius situm graphice depingit una cum obsidione: *Urbe capta*, inquit Iosephus libro citato capite septimo, *Romani nec infantibus pepercere, quatuor millia occiderunt, quinque millia una cum uxoribus et liberis in vallem se praecipites dederunt, quae sub arce in profundum patebat, idque desperatione salutis, cum se undique circumclusos viderent, nec quisquam salvus evasit, praeter duas soro-*

res, quae Romanos latuerant. Hanc urbem instaurasse antea Herodem, et a se *Herodium* nominasse prodit Euseb. Chron. Can.

— Ἰώσηπος ἐν τετάρτῳ τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.] Lege ἐν τετάρτῳ τοῦ πρὸς Ῥωμαίους πολέμου. i. e. lib. 4. *de Bello adversus Romanos.* Hoc enim libro, non quarto Iudaicae Antiquitatis meminit Iosephus Gamalae urbis.

— Γράφεται δὲ διὰ διφθόγγου.] Lege γράφεται καὶ ἄνευ διφθόγγου. i. e. *Scribitur etiam sine diphthongo*, scilicet Gambreion. Urbs Ioniae quae cum diphthongo et sine diphthongo, in secunda inquit scribi.

Γάνδαρα, Ἰνδῶν ἔθνος.] Gandara, Indorum gens, ex Hecataei Asia, eadem, quae subsequenti sectione *Gandri* dicitur, *Gangarides* dicuntur Virgil. Georgic. lib. 3. v. 26.

In foribus pugnam ex auro, Solidoque elephanto
Gangaridum faciam, victorisque arma Quirini.

Memorantur Plinio lib. 6. c. 19. Ptolemaeo lib. 7. c. 1. qui eos circa ostia Gangis locat, et eorum regiam Gangen celebrat; Diod. Sic. suae Bibliothecae Historicae lib. 3. auctor est, Alexandrum, cum reliquas ad orientem gentes vicisset, Gangaridas non attigisse propter elephantorum multitudinem, quos habebant, de quibus ad satietatem usque Salm. in Solin. fol. 992.

— Λέγονται καὶ Γανδάριοι.] Gandarae, populi Indi, dicuntur Gandarii Hecataeo: sic etiam vocantur ab Herodoto lib. 3. c. 91. et lib. 7. c. 66.

Γάνδροι, ἔθνος Ἰνδῶν, etc.] Gandri, gens Indorum, de qua vide, quae nota praecedenti annotavimus.

200 a Γαράμαντες, ἔθνος Λιβύης, etc.] Garamantes, gens Libyae ex Herodoti lib. 4. cuius affert verba, quae apud eum libro citato capite 174. sic leguntur: Τουτέων δὲ κατύπερθε πρὸς νότον ἄνεμον, ἐν τῇ θηριώδει οἰκέουσι Γαράμαντες, οἳ πάντα ἄνθρωπον φεύγουσι, καὶ παντὸς ὁμιλίην, etc. i. e. *Hos super* [loquitur de Nasamonibus] *austrum versus, in loco feris frequenti habitant Garamantes, qui omnem hominem, et omnium commercium fugiunt, nullaque bellica arma habent, neque se defendere sciunt.* Memorantur Homero Mantuano Aeneid. lib. 6. v. 794.

—— Super et Garamantas et Indos
Proferet imperium, iacet extra sidera tellus
Extra anni, solisque vias, ubi coelifer Atlas
Axem humero torquet stellis ardentibus aptum.

Ad quem locum Servius: *Garamantas, populi inter Libyam et Africam iuxta* κεκαυμένην. h. e. *torridam.* Ptolemaeus lib. 4. c. 6. Καὶ μέγιστα μὲν ἔθνη κατανέμεται τὴν Λιβύην, τό τε τῶν Γαραμάντων, διῆκον ἀπὸ τῶν τοῦ Βαγράδου ποταμοῦ πηγῶν,

μέχρι τῆς Νούβα λίμνης. i. e. *Et maximae gentes quidem incolunt Libyam, Garamantum* [gens] *quae protenditur a Bagradae fluvii fontibus usque ad Nubam paludem.* Garamantas vicisse et de eis triumphasse Cornelium Balbum Gaditanum, rerum monumentis tradidit Plin. lib. 5. c. 5. *Clarissimumque oppidum Garama, caput Garamantum; omnia armis Rom. superata, et a Cornelio Balbo triumphata, unius omnium externo curru, et Quiritium iure donato: quippe Gadibus nato civitas Romana cum Balbo maiore patruo data est. Et hoc mirum, supra dicta oppida ab eo capta, auctores nostros prodidisse, ipsum in triumpho, Cydamum et Garamam, omnium aliarum gentium urbiumque nomina ac simulacra duxisse, quae iere hoc ordine, etc.* De quibus consuletis Solinum c. 32.

— *Γάργαρα, πόλις τῆς Τρωάδος,* etc.] Gargara, neutr. plur. a singul. Gargarus, ut Tartara singul. Tartarus, urbs Troadis sita in cacumine montis Idae, alii Moesiae adscribunt, frugum copia celebratur. Unde Virgilius Georgic. lib. 1.

—— *Nullo tantum se Moesia cultu*
Iactat, et ipsa suas mirantur Gargara messes.

Ad quem locum Serv. *Sane Gargara multi auctores Graeci, sicut Serenus Sammonicus tradit, altitudinem Idae montis, et per hoc abusive omnes summitates montium* Gargara *appellantes, esse etiam Gargara civitatem in radicibus Idae montis in provincia Moesia Asiae,* etc. Ac paulo post: *In tantum ut multi poetae* 200
Graeci Gargara abusive pro cuiusvis rei multitudine vel copia b.
posuerint. Hinc adagium: *Gargara bonorum*; et non inficete Aristophanes dixit *φαρμακοσιογάργαρα.* Macrob. Saturnal. lib. 5. c. 20. prodidit Gargara esse in Mysia, quae erat Hellesponti provincia, cuius nominis significationem duplicem esse tradit. Nam et cacumen montis Idae, et oppidum sub eodem monte, hoc nomine vocabant, ut ille libro, capiteque citato inquit.

— *Ἣν Αἰολικὴν ὀνομάζει Στράβων,* etc.] Gargara, urbem Troadis in cacumine montis Idae, *Gargarum Aeolicam* ab Strabone, inquit vocari, cuius ex lib. 13. in Troas sunt verba: *Οἰκείως τούτων καὶ τὴν ἀκρώρειαν ἀφορίζει Γάργαρον ἀκρωτήριον. Καὶ γὰρ νῦν Γάργαρον ἐν τοῖς ἄνω μέρεσι τῆς Ἴδης δείκνυται τόπος, ἀφ' οὗ τὰ νῦν Γάργαρα πόλις Αἰολική.* i. e. *Convenienter etiam* [Homerus] *summitatem eius distinguit Gargarum promontorium. Nam etiamnum in superioribus Idae partibus* Gargarum *locus ostenditur, a quo nunc* Gargara, *urbs Aeolica.*

— *Αἰάζω ὅτι μοῦνος ἐνὶ πέτρῃσι κάθηται,* etc.] Duo isti versiculi Arati in Diotimum sic leguntur Florileg. Var. Epigram. lib. 2. 40.

Αἰάζω Διότιμον, ὃς ἐν πέτρῃσι κάθηται
Γαργαρέων παισὶν βῆτα καὶ ἄλφα λέγων. h. e.
Deploro Diotimum, qui in petris sedet
Gargareorum pueris beta et alpha dicens.

— Ὅτι ἡ μὲν πόλις, etc.] Annotat ex Epaphrodito Gargarum urbem dici foem. genere, et Gargarum promontorium neutro, et urbs et promontorium Gargarum dicitur Hesychio: Γάργαρον, ἀκρωτήριον ὄρους Ἴδης, καὶ πόλις Τροίας πλησίον Ἀντάνδρου. i. e. *Gargarum, promontorium montis Idae, et urbs Troiae prope Antandrum.* Gargaros foem. gen. dicitur Magni Etymologici auctori in Γάργαρος.

— Γαργαρεῖς, ἔθνος, ὃ μίγνυται ταῖς Ἀμαζόσιν, etc.] Gargarenses populi, quibus Amazones prolis procreandae causa corpora miscebant, memorantur epitomatori nostro ex Strabonis lib. 14. qui id refert libro undecimo, non decimo quarto, ut inquit noster, ac totam Amazonum historiam pro fabulosa habet eodem libro. Nostram sententiam circa Amazones habes in Ἀμάζονες.

— Ὡς Στράβων τεσσαρεσκαιδεκάτῃ.] Lege ὡς Στράβων ἑνδεκάτῃ. i. e. ut Strabo lib. 11. Libro enim undecimo, non decimo quarto, ut nota praecedenti annotavimus, meminit Strabo Gargarensium.

201 a Γάργη, πόλις Λιβύης.] Garge, urbs Libyae. Abr. Ortelius in suo Thesauro Geographico videtur legisse ἔθνος Λιβύης. i. e. *gens Libyae*, sed existimo fuisse μνημονικὸν ἁμάρτημα. Huius urbis nullam apud alios inveniebam notitiam.

Γαργηττός, πόλις καὶ δῆμος τῆς Αἰγηΐδος φυλῆς.] Gargettus, urbs et populus Aegeidis tribus, celebris Epicuri natalibus, ideo Gargettius senex ab aliquibus appellatur.

— Ἐπίκουρος Νεοκλέους, Γαργήττιος.] Videntur esse verba desumpta ex Diogenis Laertii lib. 10. in vita Epicuri. Sic enim ille: Ἐπίκουρος Νεοκλέους καὶ Χαιρεστράτης, Ἀθηναῖος, τὸν δῆμον Γαργήττιος. i. e. *Epicurus Neoclis et Chaerestratae* [filius] *Atheniensis, populo Gargettius.* De Epicuri vita et moribus videsis eruditum Gassendi libellum in octo libellos divisum.

— Τὸ ἐκ τόπου Γαργήττηθεν, etc.] Lege Γαργηττόθεν, a Gargettus enim aliter adverbium locale deduci non potest, quod et sequentia confirmant.

— Ἐνταῦθά φασι τὸ τοῦ Εὐρυσθέως κεῖσθαι σῶμα.] In oppido Gargetto aiunt iacere Eurysthei corpus. Quod testatur etiam eruditissimus veterum Grammaticorum Graecorum: Γαργηττός, δῆμος Ἀθήνῃσι τῆς Αἰγηΐδος φυλῆς. Ὅπου δοκεῖ κεῖσθαι τὸ σῶμα

Ἐυρυσθέως. i. e. *Gargetus, populus Athenis Aegeidis tribus, ubi videtur iacere corpus Eurysthei.*

Γαστρωνία, χώρα Μακεδονίας.] Gastronia, regio Macedoniae, forsitan eadem, quae paulo infra dicitur nostro Γρηστωνία regio Thraciae prope Macedoniam quae memoratur Thucydidi lib. 2.

Γαυγάμιλα, κώμη Περσίδος] Gaugamila, seu Gaugamela, utroque enim modo reperitur, locus Persidis ex Apollodoro. Strabo lib. 16. *pagum* vocat, ut et Arrhianus de Expeditione Alex. lib. 6. Erat vero in Assyria, quae Straboni libro citato dicitur *Aturia*, nomen autem *pagi* sonat, ut idem inquit, *domum cameli*. Id nominis et a Dario Hystaspis impositum fuisse refert; *gamal* vero in lingua Sancta significat *camelum*, ex qua reliquae linguae id accepere. Ad Gaugamela ab Alexandro victus est Darius Persarum rex, etsi Arbela illius praelii gloriam tulerint, ut suo loco annotavimus. Utrumque nomen est neutr. plurale. 201 b

Γαῦλος, νῆσος πρὸς τῇ Καρχηδόνι.] Gaulus, insula ad Carthaginem, quae Straboni lib. 6. dicitur *Gaudus*. existimo esse mendum; nam reliquis *Gaulus* dicitur: fuit una ex tribus insulis a Carthaginensibus olim habitatis. Eae vero fuere Melita, Gaulus, Lampas, auctore Scylace; erat autem in Siculo freto Africam versus; ut tradit Mela lib. 2. c. 7. in ea nec serpens nascebatur, nec aliunde invectus vivebat, quin etiam iactus ex ea quocunque gentium pulvis arcebat angues, scorpiones super iactu illius terrae pulveris illico perimebantur; referente Solino c. 32.

Γέα, πόλις πλησίον Πετρῶν ἐν Ἀραβίᾳ] Ptolemaeus eam locat lib. 6. c. 15. inter civitates Arabiae Felicis, cui Γαία πόλις, *Gaea*, urbs dicitur.

Γέβαλα, τρίτη μοῖρα τῆς Παλαιστίνης, etc.] Gebala, tertia pars Palaestinae ex Iosepho, verum puto falsum esse epitomatorem nostrum, qui nobis tamquam per aversionem *Gebala* tertiam Palaestinae partem vendit; Iosephus Antiquitatum lib. 15. c. 11. *Gabala*, non *Gebala*, oppidum celebrat, quod in Galilaea condidisse tradit Herodem. Epitomator noster supra in Γάβαλα inquit ex Hecataeo *Gabalam* esse urbem Phoeniciae, de qua videsis quae illic annotavimus.

— Γεβαλήνη τε καὶ Ἀμανῖτις, ἡ τῶν Ἰδουμαίων, etc.] Videtur innuere illa verba esse Iosephi, cuius librum non citat, in quibus dicitur, *Gebalene et Haemanitis Idumaeorum regio mutato-nomine nominata est;* quae verba apud Iosephum non potui reperire, at Antiquit. lib. 15. c. 11. in capitis calce quae 202 a

sequuntur, inveni: Ἔν τε τῷ μεγάλῳ πεδίῳ τῶν ἐπιλέκτων ἱππέων περὶ αὐτὸν ἀποκληρώσας, χωρίον συνέκτισεν ἐπὶ τῇ Γαλιλαίᾳ Γαβάλα καλούμενον. Καὶ τῇ περαίᾳ τὴν Ἐσθμωνίτιν. i. e. *Inque magno campo* [Herodes] *sorte lectis equitibus castellum condidit, et in Galilaea* Gabala *nomine: et in ulteriore parte* Esthmonitin. Utrum apud Stephanum pro *Αἰμανῖτις* legendum sit ex Iosepho Esthmonitis, nec ne, tuo relinquo arbitrio; apud Thargum Hierosolymitanum frequenter, ac praecipue Deuteron. c. 2. *Seïr.* i. e. *Idumaea* גבלא *Gabla* vocatur, a quo sine dubio deflexum est *Gebalene*, quod etiam confirmatur auctoritate Hieronymi in Abdiam c. 1. *Unus, atque idem tribus nominibus appellatur Esau, Edom, Seïr, posseditque regionem, quae nunc* Gebalena *dicitur, et in finibus est Eleutheropoleos, ubi ante habitaverunt Horraei.*

Γεβεωνῖται, ἔθνος πλησίον Ἱεροσολύμων, etc.] Gebeonitae, populi prope Hierosolyma ex Iosepho, qui Antiquit. lib. 5. c. 1. eorum historiam narrat, quae habetur Iosue c. 9. quibus dolo deceptus Iosue, tamen fidem iureiurando sancitam servavit, exemplum ducibus, viris principibus, regibus, et omnibus imitandum relinquens, quod parum procedit. Improbi enim non adeo bene obediunt religioni, ac probi naturae. Apud Iosephum non *Gebeonitae*, ut inquit noster, sed *Gabaonitae* dicuntur, de quorum urbe egimus in Gabaopolis.

Γεδρωσία, χώρα. Καὶ Γεδρώσιοι, ἔθνος Ἰνδικόν.] Gedrosia, regio, et Gedrosii, gens Indica, cuius descriptionem habemus apud Ptolemaeum lib. 7. c. 21. inter cuius urbes memorat *Coïamba*, quae hodie parum corrupto nomine dicitur *Cambaïa*, ac est regni caput, quod Olor Lusitanus Lusiadum cantic. 7. oct. 21. existimat fuisse Pori illius ab Alexandro devicti regnum:

O Reyno de Cambaya bellicoso
(Dizem que foy de Poro Rey potente)
O Reyno de Narsinga poderoso
Mais de ouro et pedras, que de forte gente
Aqui se enxerga la do mar undoso
Hum monte alto, que corre longamente,
Servindo ao Malavar de forte muro
Com que do Canara vive seguro.

Fuisse Alexandrum Magnum in Gedrosia apparet, ex Arrhiani Periplo, cuius verba adduximus in *Βαρύγαζα* ex Q. Curtio lib. 9. c. 10. ex Arrhiano de Exped. Alex. lib. 6. ex Eustathio in Periegetae v. 1090. quare non est mirandum Lusitanum Poetam asserere Porum, quem Alex. vicit, fuisse Gedrosiae regem.

— Διονύσιος Περιηγητής.] Affert versiculum ex Dionysio Periegeta, qui legitur apud eum num. 1090. ubi agit de Gedrosiis. Sic enim vocat ille Gedrosios.

— Οὐκ οἶδα ὅθεν κλίνας.] Inquit se nescire quare Periegeta declinet Gedrosos pro Gedrosios, ac si hoc non esset commune et poetis et historicis. Eodem enim modo dicitur Boeotus et Boeotius, Syrus et Syrius, sed eos ἀναλογώτερον vocaret Gedrosianos, quandoquidem regio Gedrosia dicitur. 202 b

Γέλα, πόλις Σικελίας, etc.] Gela, urbs Siciliae, cuius genitivus est Γέλας Graecis, ut sunt plurima oppidorum nomina huius formae, ut Gaba, et alia de quibus alibi egimus, sed Ionice, ut inquit noster, dicitur Γέλης, ac sic usurpat Herodotus lib. 7. Κτιζομένης Γέλης ὑπὸ Λινδίων, τῶν ἐκ Ῥόδου, etc. i. e. *Condita Gela a Lindiis qui ex Rhodo. etc.* Eius conditores celebrat Thucydides lib. 6. hisce verbis: Γέλαν δὲ Ἀντίφημός ἐκ Ῥόδου καὶ Ἔντιμος ἐκ Κρήτης ἐποίκους ἀγαγόντες κοινῇ ἔκτισαν ἔτει πέμπτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ μετὰ τὴν Συρακουσῶν οἴκησιν. Καὶ τῇ μὲν πόλει ἀπὸ τοῦ Γέλα ποταμοῦ τοὔνομα ἐγένετο, τὸ δὲ χωρίον, οὗ νῦν ἡ πόλις ἐστὶν, καὶ ὃ πρῶτον ἐτειχίσθη, Λίνδιοι καλεῖται. i. e. *Gelam Antiphemus e Rhodo et Entimus e Creta colonos ducentes communi opera condiderunt, anno* XLV *postquam Syracusae conditae fuere; et urbi a flumine* Gela *nomen impositum fuit: locus vero ubi nunc urbs est, quique prius communitus fuit,* Lindii *vocatur.* Scilicet a Lindiis, qui ex Rhodo illuc profecti fuerant, ut patet ex Herodoti loco supra citato.

— Καλεῖται δὲ ἀπὸ ποταμοῦ Γέλα.] Tria huius urbis affert etyma, a fluvio Gela, propter quem sita erat, a Gelone, unde gentile, Gelous, a verbo γελᾶν, i. e. *ridere*, quod Antiphemus eius conditor loquente Pythia, riserit, primum confirmatur ex Thucydide, cuius nota praecedenti attulimus verba, nec non ex Andino vate Aeneid. lib. 3. v. 700.

——— Et fatis nunquam concessa moveri
Apparet Camarina procul, campique Geloï
Immanisque Gela fluvii cognomine dicta.

Dubitant Criticorum παῖδες, quare immanis vocetur a Virgilio, ego existimo, quod fuerit aliquando magna urbs, eodem sensu, ac Aeneid. lib. 6. v. 19. inquit:

——— Posuitque immania templa.

— Ὁ δὲ ποταμὸς, ὅτι πολλὴν πάχνην γεννᾷ.] Etymologiam fluminis Gelae, a quo urbi cognomini nomen, deducit a nomine γέλα, i. e. *glacies*, quam γέλαν vocabant Opicorum Siculorumque lingua, et urbis et fluvii etymologiam ex verbo γελᾶν. i. e. *ridere* deducit Etymologus in Γέλα. Bochartus, utpote qui in

eruendis etymis luxuriat ab Hebraeo verbo deducit, sed non est audiendus. Nam oppidorum et fluminum Siciliae etymologiam deducere a lingua Hebraea: seu Phoenicia, quin ostendamus eorum conditores et accolas fuisse Phoenices, desipere est.

— Πρόξενος δ' ἐν πέμπτῃ τῶν περὶ πόρων, etc.] Vocat ad testimonium Proxenum lib. 1. περὶ πόρων, etc. i. e. de Itineribus Siculis; ego legendum puto περὶ πόλεων, i. e. de urbibus Siculis; simul enim advocat Hellanicum, qui etiam de urbibus scripsit, ut noster inquit in Χαριμάται.

208 a — Τὸ ἐθνικὸν, Γελῷος, οὐ Γελαῖος, etc.] Gentile Gelae urbis Siciliae inquit Gelaeus, non Gelous; ego suspicor in his verbis inesse mendum, ac sic legenda esse: τὸ ἐθνικὸν, Γελῷος, οὐ Γελαῖος, i. e. gentile, Gelous, non Gelaeus. Coniecturam nostram videntur firmare quae sequuntur, καὶ ἴσως ἀπὸ τοῦ Γέλωνος, τὸ Γελῷος. i. e. et forsitam a Gelone, gentile, Gelous, praesertim cum a Graecis et Latinis Gelous usurpetur, Diod. Siculus lib. 13. Μετὰ δὲ ταῦτα Ἰμίλκας ἐπὶ Γέλαν παρευθεὶς, παρὰ τὸν ὁμώνυμον ποταμὸν τῇ πόλει κατεστρατοπέδευσεν. Ἐχόντων δὲ τῶν Γελῴων ἐκτὸς τῆς πόλεως Ἀπόλλωνος ἀνδριάντα χαλκοῦν, σφόδρα μέγαν, συλήσαντες αὐτὸν ἀπέστειλαν εἰς τὴν Τύρον. i. e. Post haec vero Imilcas Gelam profectus ad cognominem fluvium urbi castra posuit. Habentibus autem Gelois extra urbem Apollinis statuam aeneam valde magnam, hanc praedantes Tyrum miserunt. Virgilius Aeneid. lib. 3. v. 701.

Apparet Camarina procul, campique Geloi
Immanisque Gela.

Γελωνὸν, πόλις Σαρματίας τῆς Εὐρώπης, etc.] Gelonum urbs Sarmatiae Europaeae ex Herodoto cui lib. 4. c. 108 dicitur Gelonus. Βουδῖνοι δὲ, ἔθνος ἐὸν μέγα, καὶ πολλὸν, γλαυκόν τε πᾶν ἰσχυρῶς ἐστι καὶ πυῤῥόν. Πόλις δὲ ἐν αὐτοῖσι πεπόλισται ξυλίνη. Οὔνομα δὲ τῇ πόλι ἐστὶ Γελωνός. Τοῦ δὲ τείχεος μέγαθος κῶλον ἕκαστον, τριήκοντα σταδίων ἐστί. etc. i. e. Budini ingens natio atque numerosa, vehementer caesiis oculis omnis ac rufa: urbs vero apud eosdem constructa est lignea, cui nomen est Gelonus; muri autem magnitudo per singula latera triginta stadiorum est, altus vero et totus ligneus, aedes quoque et templa sunt lignea.

— Ἔστι δὲ ἡ πόλις ξυλίνη, κειμένη ἐν Βουδίνοις, etc.] Gelonum, urbem Sarmatiae Europaeae esse apud Bodinos, ac totam ligneam inquit, quod etiam habet ex Herodoti lib. 4. cuius verba attulimus nota praecedenti.

— Παρὰ τούτοις ζῶον θαυμάσιον, ὃ ὀνομάζεται Ταρανδός.
208 b Animal quoddam apud Gelonos nomine Tarandum, admirandum esse inquit ex Aristotelis Mirabilibus, cuius affert verba in-

upta et corrupta, quae apud eum sic legitur: Ἐν δὲ Σκύς καλουμένοις Γελωνοῖς φασι θηρίον γίνεσθαι σπάνιον μὲν ρβολῇ, ὃ ὀνομάζεται Τάρανδος. Λέγεται δὲ τοῦτο μεταβάλλειν χρόας τῶν τριχῶν καθ' ὃν τόπον ᾖ. Εἶναι δὲ διά τε τοῦτο δυσθήον, καὶ διὰ τὴν μεταβολήν. Καὶ γὰρ δένδρεσι, καὶ τόποις, καὶ ς ἐν οἷς ἂν ᾖ, τοιοῦτον τῇ χρόᾳ γίνεσθαι. Θαυμασιώτατον δὲ τὸν τρίχα μεταβάλλειν. Τὰ γὰρ λοιπὰ, τὴν χρῶτα, οἷον ὅ τε αιλέων, ὁ πολύπους, τὸ δὲ μέγεθος ὡς ἂν εἰ βοῦς, τοῦ δὲ προσυ τύπον ὅμοιον ἔχει ἐλάφῳ. i. e. *In Scythis, qui Geloni votur, aiunt feram nasci, quae* Tarandus *nominatur, quae fercapillorum colores mutare, quocunque sit loco, quamobrem tu difficilis est, et propter mutationem. Etenim arboribus, et s, ac denique ubicunque sit, colore similis fit, sed mirandum cime est, quod pilos mutat. Reliqua enim colorem, velut chalaeo et polypus, magnitudine est ac bos, faciei vero formam lem habet cervo.* Integrum apposui Aristotelis locum, et fide interpretatus sum, tum quod ex eo lucem lucratur Stei locus interruptus, tum quod Aristotelis interpres Latinus liquibus dormitavit, et ab Aristotelis mente δὶς διὰ πασῶν at.

Γενεά, κώμη Κορίνθου, etc.] Genea vicus, seu pagus Cohi, cujus incola Geneates, hinc paroemia illa; et de pago et aroemia sic loquitur Strabo lib. 8. apud quem vicus *Teneα* tur: Καὶ ἡ Τενέα δ' ἐστὶ κώμη Κορινθίας, ἐν ᾗ τοῦ Τενεάτου όλλωνος ἱερόν, λέγεται δὲ καὶ Ἀρχία τῷ στείλαντι τὴν εἰς Συρούσας ἀποικίαν, τοὺς πλείστους τῶν ἐποίκων ἐντεῦθεν συνεπακολουθῆσαι, καὶ μετὰ ταῦτα εὐθηνεῖν μάλιστα τῶν ἄλλων τὴν κατίαν ταύτην. Τὰ δ' ὕστατα καὶ καθ' αὐτοὺς πολιτεύεσθαι, etc. *Est et Tenea Corinthii agri pagus, ibique Apollinis Teneatae olum, ferunt autem Archiam, qui Syracusas coloniam dedu, plerosque inde secutos socios: huncque pagum postea prae s floruisse, et ad extremum peculiarem sibi constituisse rempuam, ac a Corinthiis ad Romanos defecisse, Corinthoque exusuperfuisse, et cuidam ex Asia profecto, cum sciscitaretur* 204 a *culum, an migrare Corinthum expediret: responsum fuisse:*

Εὐδαίμων ὁ Κόρινθος, ἐγὼ δ' εἴην Τενεάτης.

Fortunata Corinthus, ego autem essem Teneates.

imam vocem quidam per inscitiam in Tegeates mutarunt. Ibi rant fuisse a Polybo educatum Oedipum.

— Τινὲς δὲ Γενεὰ γράφουσι.] Lege Τινὲς δὲ Τενεὰ γράφουσι, *aliqui Tenea scribunt.* In principio enim huius sectionis de iea egit, quam ipse quoque suo loco *Teneam* vocat, ut et ibo, cuius verba attulimus nota praecedenti.

Γένοα, πόλις τῶν Λιγυρῶν.] Genoa epitomatori nostro dicitur, quae Latinis scriptoribus *Genua*, Hispanis Genova, urbs Italiae maritima, notissima, et commercio celeberrima; cuius nominis varias afferunt etymologias; a genu, quod tamquam genu recurvum a maris latere aspicienti appareat; a Iano Italorum rege, et alias id genus, quibus immorari non est volupe. Olim capta fuit a Magone Carthaginensium duce, teste Liv. lib. 28. circa finem, deinde a Lucretio exaedificata, eodem auctore lib. 30. *Et Lucretio prorogatum est imperium, ut Genuam oppidum a Magone Poeno dirutum exaedificaret.* Postea volventibus annis capta fuit a Rhotare Longobardorum rege, ab Stephano VII. Pontifice maximo, a Sarracenis, a Carolo V. imperatore, a Prospero Columna, ac denique a Francisco Galliarum rege. Floruit etiam armis, ad Tanaim usque imperium proferens. Theodosiam enim urbem illarum regionum celeberrimam suae ditionis fecit; item Cyprum Lesbum, Chium, et alias Thraciae urbes; hodie tantum Liguriae et Corsicae imperat. Eius enim oppidani magis mercaturae, quam armis sunt dediti, ut et omnes hodiernae respublicae, cum antiquitus celeberrimae armis potius, quam mercaturae operam impenderent. Respublica Genuae inter plurimas mari victorias numerat, quam *Blasio Assareto* Duce ad Pontiam insulam reportavit, victis et captis Alfonso V. Aragoniae rege, Ioanne Navarrae, et plurimos alios principes Hispanos, qui Alfonsum regem in illa expeditione secuti fuerant, auctore Mariana de rebus Hispaniae lib. 21. c. 9. Leandro Alberto in Liguria; eam quoque illustrant natalibus suis Innocentius V. Adrianus V. Pontifices Maximi, et alii viri illustres, de quibus videsis Leandrum Albertum libro citato, Cluv. Ital. Antiqua lib. 1. et alios.

— *Σταλία καλουμένη νῦν,* etc.] Asserit epitomator noster Genuam suo aevo *Staliam* vocatam fuisse, cuius nominis nulla apud alios, quod sciam, fit mentio, quamobrem Cluv. in Italia Antiqua lib. 1. pro *Σταλία* legendum putat *Ἰάνουα.* Sic enim fuit aliquando appellata, quae correctio magis audacter quam feliciter procedere mihi videtur.

Γεραιστός, κώμη, ἐν ᾗ ἱερὸν Ποσειδῶνος.] Geraestus, vicus, in quo erat Neptuni templum, inquit epitomator noster, sed cuius regionis fuerit vicus divinandum nobis relinquit. Est vero Euboeae oppidum, cuius meminit Strabo lib. 10. *Γεραιστὸς δ' ἐν μὲν τῷ καταλόγῳ τῶν νεῶν οὐκ εἴρηται, μέμνηται δ' ὅμως αὐτοῦ.*

—— *ἐς δὲ Γέραιστον*
Ἐννύχιαι κατάγοντο ——

al δηλοῖ διότι τοῖς διαίρουσιν ἐκ τῆς 'Ασίας εἰς τὴν 'Αττικὴν ιικαιρίως κεῖται τῷ Σουνίῳ πλησιάζον τὸ χωρίον· ἔχει δ' ἱερὸν οσειδῶνος ἐπισημοτατον τῶν ταύτη, καὶ κατοικίαν ἀξιόλογον. i. e. eraestus in Cataloga navium [Homeri] non nominatur: meminit men eius Poeta:

—— ad vero Geraestum
Nocturnae deductae sunt ——

stenditque ex Asia in Atticam traiicentibus opportune sitam esse, unio propinquam, templum habet Neptuni, eorum quae ibi sunt lustrissimum, et memorabilem habitationem. Duo illa hemistiia Homerica leguntur Odyss. 3. v. 177. v. 178. Etymologo ditur Γεραιστὸς, et Γεραστὸς cum accentu in ultima, ut est apud ›strum et apud Homerum, quare non bene apud Strabonem scritur Γέραιστος cum accentu in antepenultima, ibi dicitur esse omontorium et navale Euboeae Neptuno sacrum.

Γεράνεια, πόλις Φρυγίας, etc.] Gerania, urbs Phrygiae, mons inter Megara et Corinthum. Urbem memorat Plinius lib. 4. 11. Sed Thraciae adscribit, ubi Pygmaeorum gens fabulosa fuisse citur, Scylax Geraniam inter Megarensium urbes celebrat. Pau- 205 a
nias lib. 1. meminit montem Geraniam, ad cuius verticem Meirus Deucalionis diluvium effugisse ferebatur gruum praetervontium vocem sequutus, unde monti nomen. Γέρανοι enim grues raece dicuntur; sed haec fabulas Graecorum et olent et sapiunt; ›ro propius est, quod inquit Thucydidis Scholiasta ad eius lib. 1. ilicet, sic vocatum fuisse hoc promontorium a figura gruis, iam referebat.

— Τὰ πρωτότυπον, Γεράνη· ἐξ ἧς Γεράνεια.] Videsis, quae huiusmodi nominum forma annotavimus in 'Αγάμεια.

Γεράνθαι, πόλις Λακωνικῆς, etc.] Geranthae, urbs Lanicae, ex Paus. lib. 3. Bifariam scribitur huius urbis Laconiae nomen apud Pausaniam, libro citato Geranthrae; et Geronırae, quare proculdubio apud Stephanum pro Γεγάνθαι legenum est Γεράνθραι. Geranthras igitur urbem, cum esset sub Achaeis, acedaemonii bello captam una cum aliis everterunt auctore eodem ıctore in Laconicis: 'Επὶ τούτου πόλεις Λακεδαιμόνιοι τῶν περιοικίων πολέμῳ κρατήσαντες ἐξεῖλον 'Αμύκλαν καὶ Φάριν καὶ Γερανθρὰς όντων ἔτι 'Αχαιῶν. Τούτων Φαρεῖται καὶ Γερανθρᾶται τὴν ἔφοιν τῶν Δωριέων καταπλαγέντες, ἀπελθεῖν ἐκ Πελοποννήσου συγρροῦνται ὑπόσπονδοι.. i. e. *Huius temporibus Lacedaemonii finima oppida, Amyclam, Pharin, Geranthras, quas Achaei ocpabant adhuc, bello captas everterunt, ex his Pharitae et Geınthratae Doriensium adventu territi, certis conditionibus e Pelo›nneso decesserant.* Ac paulo post eodem libro idem auctor de

hac eadem urbe sic loquitur: *Ἀπὸ θαλάσσης δὲ ἄνω Γερόνθρα σταδίους ἀπέχουσιν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν Ἀκριῶν. Ταύτας οἰκουμένας πρὶν Ἡρακλείδας ἐλθεῖν ἐς Πελοπόννησον, ἐποίησαν ἀναστάτους Δωριεῖς οἱ Λακεδαίμονα ἔχοντες*, etc. i. e. *A mari vero supra Geronthrae stadia distant* cxx. *ab Acriis; hanc urbem ante Heraclidarum in Peloponnesum adventum, Dorienses, qui Lacedaemonem habebant, everterunt; pulsisque veteribus incolis, coloniam deduxerunt; aetate quidem mea civitas haec in Eleutherolaconum ditione erat in ipsa via, qua Geronthras ab Acriis iter, pagus est,*
205 *qui Palaea Come vocatur, Geronthris Martis delubrum, et lucus;*
b *Sacra ibi celebrant anniversaria, quibus foeminis est interdictum in lucum venire.*

— *Ὁ πολίτης, Γερανθρώτης,* etc.] Oppidanus urbis Geranthrarum dicitur ipsi Pausaniae *Geranthrotes*. Pro *Γερανθρώτης* lege ex eodem Pausaniae lib. 3. cuius nota praecedenti verba adduximus *Γερανθράτης*.

Γέρασα, πόλις τῆς κοίλης Συρίας, etc.] Gerasa, urbs Cavae Syriae. Memoratur Iosepho lib. 2. c. 19. et 20. eius quoque meminit Amm. Marcellinus lib. 14. c. 27. Sed eam Arabiae assignat. Plerumque enim veteres scriptores regionum confinia confundunt.

— *Ἐξ αὐτῆς,* etc.] Celebrat viros celebres, quibus natales dedit Gerasa urbs, sed celeberrimum eorum *Nicomachum* medicum et philosophum Pythagoricum, cuius extant *ἁρμονικῆς ἐγχειρίδιον* libri duo, silentio praeterit.

Γέργις, πόλις Τρωίας, etc.] Gergis, *ithis*, seu Gergithus, *i*; urbs Troiae; cuius oppidanus dicebatur *Gergithius*, Straboni lib. 13. memorantur Gergetha, Gergethes, Gergethium diversarum regionum urbes. Ex illa Troiae urbe fuit *Sibylla Gergithia*, quam ex Varrone *octavam* vocat Lactantius de Falsa religione lib. 1. c. 6. cuius ecce verba: *Octavam Hellesponticam in agro Troiano natam, vico Marpesso, circa oppidum Gergithium, quam scribit Heraclides Ponticus Solonis et Cyri fuisse temporibus.* Eodem libro refert Lactantius Sibyllarum historiam, quarum libri, qui *Sibyllini* dicebantur; fuere apud Romanos magna in veneratione, atque a decemviris ad id institutis consuli solebant; qui ab Stilicone magno cum Ethnicorum dolore, imperante Honorio, combusti sunt; atque cum apud eos maiori in aestimatione essent ac apud nos sacra Biblia, tamen nihil aliud fuere nisi piae ad eorum religionem fraudes, de quibus sic loquitur disertissimus Romuli nepotum de Nat. Deorum lib. 2. *Callide enim qui illa composuit, perfecit, ut quodcunque accidisset, praedictum videretur, hominum, et temporum definitione sublata; adhibuit etiam latebram obscuritatis, ut iidem versus alias in aliam rem*

posse accommodari videretur. Suetonius in Augusto auctor est, cremavisse Augustum supra duo millia librorum fatidicorum, ac solos retinuisse *Sibyllinos*, hos quoque delectu habito. Ex simili farina sunt confecta Carmina Sibyllarum Graeca, quae circumferuntur.

Γερηνία, πόλις τῆς Μεσσηνίας, etc.] Gerenia, urbs Messeniae, quae etiam *Gerenus* dicta fuit, a quo Nestor *Gerenius* appellabatur, ut prodidit Strabo lib. 8. *Εἶτα Φηραί, ὅμορος Θουρίᾳ, καὶ Γερήνοις ἀφ' οὗ τόπου Γερήνιον τὸν Νέστορα κληθῆναί φασι, διὰ τὸ ἐνταῦθα σωθῆναι αὐτὸν, ὡς προειρήκαμεν.* i. e. *Inde Pherae* [civitas] *Thuriae confinis et Gerenis, a quo loco Nestorem aiunt* Gerenium *vocatum fuisse quod ibi servatus fuerit, ut supra diximus.* Nescio qua auctoritate fretus Casaubonus loco apud Strabonem citato pro *Γερήνοις* legit *Γερηνίοις*, cum illa sit vera lectio, ut patet ex nostro auctore et ex carminibus Hesiodi ab Stephano allatis; caeterum Gerenia dicitur Homero Il. 9. v. 150. *Enope*, auctore eodem Strabone, necnon Pausania lib. 3. 206 a

— *Ἡσίοδος καταλόγων.*] Hesiodus scripsit *γυναικῶν ἡρωΐνων κατάλογον* in quinque libris, teste Suida in *Ἡσίοδος*, ex quibus noster affert carmina illa, quae sequuntur, quod opus deperditum est; ideo non possumus scire, quem librum horum citet epitomator noster noster, et quoniam numerus libri deficit in textu Graeco, puta *καταλόγων πρώτῳ.* Sic enim illa verba concipienda sunt.

— *Ἕνδεκα*, etc] Narrat Hesiod. duodecim fuisse filios Nelei, ex quibus solus relictus fuit Nestor, quod etiam Homerus Il. 11. v. 691.

Δώδεκα γὰρ Νηλῆος ἀμύμονες υἱέες ἦμεν,
Τῶν οἶος λιπόμην, οἱ δ' ἄλλοι πάντες ὄλοντο.
Duodecim enim Nelei laudabiles filii eramus,
Ex quibus solus relictus sum: alii vero omnes perierunt.

— *Ἐξ ἧς εὐθείας τῆς ἡ Γέρηνος.*] In his verbis sine dubio irrepsit τὸ η, quod expungendum censeo.

Γερμανίκεια, πόλις Εὐφρατησίας.] Germanicia, urbs *Euphratesiae.* i. e. *regionis*, Syriae, quae ab Euphrate nomen accepit, memoratur Ptolemaeo lib. 5. c. 15. inter Syriae urbes mediterraneas incipientibus ab Septentrione Commagenae, quae hodie, ut aiunt *Adata* dicitur. Ex hac urbe fertur fuisse celebris ille haereticus *Nestorius*, adversus quem sub Theodosio iuniore Synodos convocata fuit, quod assereret matrem Christi non esse appellandam *Θεοτόκον*, i. e. *Deiparam*. 206 b

Γέρμαρα, Κελτικῆς ἔθνος.] Germara, gens Celtica dicitur fuisse auctori nostro, quae per diem non videt, ex Aristotele de Mirabilibus; nihil tale legitur apud Aristotelem de Mira-

bilibus, quem ego habebam, et gens et historia est prorsus fabulosa; etsi Apollonius ex Eudoxo id scribat, uterque falsus est.

Γερούνιον, πόλις Ἰταλίας.] Gerunium, urbs Italiae in Apulia, distabat a Luceria ducenta stadia, ut refert Polybius lib. 3. *Ὁ δὲ στρατηγὸς Ἀννίβας πυνθανόμενος παρὰ τῶν κατασκόπων, πλεῖστον ὑπάρχειν σῖτον ἐν τῇ περὶ τὴν Λουκερίαν, καὶ τὸ καλούμενον Γερούνιον χώρᾳ*, etc. i. e. *Dux vero Hannibal, cum audiret ab exploratoribus plurimum frumenti esse in regione circa Luceriam, et quod vocabatur Gerunium, ad cuius usum Gerunium opportunum esse, illic cum hibernare statuisset, eo duxit copias, quod abest a Luceria ducenta stadia.* Gerionem vocat Liv. lib. 22. c. 18. *Et Pelignis Poenus flexit iter, retroque Apuliam repetens Gerionem pervenit, urbem metu, quia collapsa ruinis pars moenium erat, ab suis desertam.* Aliqui eandem esse rentur, quae *Cirignola* vulgo dicitur, ubi Galli ab Hispanis anno 1503. duce Gonsalvo, quem per antonomasiam Hispani vocant *el gran Capitan*, ingenti
207 praelio caesi, fusique fuere, ut rerum monumentis prodidit Ma-
a riana de Rebus Hispaniae lib. 27. c. 21. qui eam quoque *Gerionem* vocat.

Γέῤῥα, πόλις Χαλδαίων.] Gerrha, urbs Chaldaeorum, memoratur Ptolemaeo inter Batanaeae regionis Syriae urbes, Plinio inter Arabiae, lib. 6. c. 28. *Gerraicus sinus. Oppidum Gerra v. mil. passuum magnitudine, turres habet ex Salis quadratis molibus.* Eadem erat civitas, etsi Cosmographus eam Syriae Batanaeae adscribat. Ea enim Syriae pars erat Arabiae finitima, ut videre est ex eodem Cosmographo libro capiteque citato.

Γέῤῥος, τόπος, καὶ ποταμὸς προσεχὴς τῷ Βορυσθένει.] Gerrhus, locus, et fluvius vicinus Borysthenì. Utrumque memorat Herodotus lib. 4. c. 56. *Ἕβδομος δὲ Γέῤῥος ποταμὸς ἀπέσχισται μὲν ἀπὸ τοῦ Βορυσθένεος, κατὰ τοῦτο τῆς χώρης ἐς ὃ γινώσκεται ὁ Βορυσθένης· ἀπέσχισται μὲν νῦν ἐκ τούτου τοῦ χώρου. οὔνομα δὲ ἔχει τό περ ὁ χῶρος αὐτὸς, Γέῤῥος. Ῥέων δ' ἐς θάλασσαν, οὐρίζει τήν τε τῶν Νομάδων χώρην καὶ τὴν τῶν βασιληίων Σκυθέων.* i. e. *Septimus vero Gerrhus fluvius dirimitur quidem a Borysthene, circa id regionis, ad quod cognoscitur Borysthenes; dirimitur quidem nunc ab hoc loco; nomen vero habet idem, quod locus ipse, Gerrhus, disterminatque regionem Nomadum et Regiorum Scytharum.*

Γετία, ἡ χώρα τῶν Γετῶν.] Getia, regio Getarum, ut auctor noster, qui eos in *Δακία* ad Pontum et orientem locat; alii qui veterum confundunt Dacos, Getas, et Daos, verum diversi fuere populi etsi finitimi, ut apparet ex Stephano loco citato, et ex Dione lib. 57. *Δάκους δὲ αὐτοὺς προσαγορεύω, ὥσπερ καὶ*

l αὐτοὶ ἑαυτοὺς καὶ οἱ Ῥωμαῖοι σφᾶς ὀνομάζουσιν, οὐκ ἀγνοῶν
Ἑλλήνων τινὲς Γέτας αὐτοὺς λέγουσιν, εἴτ' ὀρθῶς, εἴτε καὶ
λέγοντες. Ἐγὼ γὰρ οἶδα Γέτας τοὺς ὑπὲρ τοῦ Αἵμου παρὰ τὸν
τρον οἰκοῦντας. i. e. *Dacos vero eos appello, sicut ipsi sese et
mani vocant, non ignarus ab aliquibus Graecorum* Getas *dici,
e recte, sive male dicentes. Ego enim novi Getas supra Haemum
Danubium incolentes.*

— Ἔστι δὲ Θρᾳκικὸν ἔθνος.] Getas esse Thracicos populos
juit, quod etiam asserit Serv. ad illud Virgilii Aeneid. lib. 3. 35.

Gradivumque patrem, Geticis qui praesidet arvis.

ticis, inquit Serv. Thraciis. Eodem sensu Statius Sylv. lib. 3.

—— *Tyrione haec moenia plectro*
An Getica venere lyra ——

s olim Darium Hystaspis subegisse tradit Herodotus lib. 4. c. 93.
i *Zamolxim* Getam celebrat, qui eis leges dedit, quas a Vesta
cipere simulabat. Eum quoque inter celeberrimos legumlatores
morat Diodorus Bibliothecae Historicae lib. 7. meminit Zeutam,
Deceneum philosophos Getas, et eorum regem Boerebisten,
i plerisque finitimis gentibus subactis transiens Istrum Romanis 207
oque fuit terrori. Aliqui existimant Gothos esse Getas ex illo b
artiani loco in Antonino Caracalla, qui *Geticus* vocatus fuit
r iocum, quod Getam fratrem occidisset, et Gothi *Getae* dice-
ntur, quos ille ad orientem transiens tumultuariis praeliis de-
cerat. Iocus vero ille procedebat ex amphibolia. Sententiam no-
i auctoris, qui Getas ad Pontum locat loco supra citato, ve-
simam esse nullus dubito, quandoquidem Ovidius seu relega-
, ut ipse vult, seu exul a Caesare hanc regionem frequenta-
, cuius extant quatuor epistolarum libri ex Ponto, quorum
mum sic incipit:

Naso Tomitanae iam non novus incola terrae
Hoc tibi de Getico littore mittit opus.

ios ipse variis in locis proscindit tanquam barbaros, truces,
onsos et inhumanos.

— Ἔστι καὶ θηλυκῶς Γέτης· οὕτω γὰρ, etc.] Pro Γέτης
e Γέτις. Jam enim supra egit de gentilitio Getes mascul. *Getin*
catam fuisse uxorem Philippi filii Amyntae ait, quod nescio ex
o desumpserit. Philippus iste, de quo sermo, fuit Alexandri
gni pater, qui diversas uxores habuit. *Geten* vero Ovidius se
etam vocavit, quod Getico sermone scripserit libellum. Sic
m ille de se loquitur Epistola 13. v. 17.

Nec te mirari, si sint vitiosa, decebit
Carmina, quae faciam paene poeta Getes.

Ah pudet! et Getico scripsi sermone libellum
Structaque sunt nostris barbara verba modis.

Γέφυρα, πόλις Βοιωτίας.] Gephyra urbs Boeotiae, quae *Tanagra*, *et Graea et Poemandria* quoque dicta fuit, ut ait Etymologus in *Γέφυρα*. id nominis vero invenisse inquit, quod eius oppidani propter hiemem *γεφύραις* utebantur *h. e.* pontibus.

— *Τοὺς αὐτοὺς δέ φασι καὶ Ταναγραίους*, etc.] In his verbis videtur deficere *ὁ πολίτης Γεφυραῖος*, i. e. *Oppidanus Gephyraeus*. Sic enim amat loqui Stephanus. *Gephyraeos* vero Tanagraeos vocatos fuisse inquit ex Strabone, qui lib. 9. id affirmat: *Καλοῦνται δὲ καὶ Γεφυραῖοι οἱ Ταναγραῖοι*, etc. i. e. *Vocantur vero et Gephyraei Tanagraei.* Ex hac urbe fuere Aristogiton et Harmodius apud Athenienses celeberrimi tyrannicidae, quod occiso Hipparcho Tyranno Athenienses tyrannide liberaverint; res est notior, quam ut indicari egeat.

— *Ἀφ' οὗ καὶ γεφυραῖα ἡδύν.*] Lege *γεφυραία ἡδονή* i. e. *gephyraea voluptas.* Quod vicem adagii videtur obtinere, in quibus verbis latet allusio ad Atheniensium consuetudinem in Eleusiniis Sacris, inter quos cum haec Sacra in Cereris Eleusiniae honorem celebrabantur *ἐν τῇ γεφύρᾳ.* i. e. *in ponte.* vel quidam personatus, vel meretrix quaedam, quae ideo *γέφυρίς* dicebatur,
208 ut est apud Hesych. scommata in praetereuntes iaciebat. Dice-
a batur etiam *Γεφυραία δημήτηρ* i. e. *Gephyraea Ceres a populo Attico Γεφυρεῖς*, teste etymologo in *Γεφυρεῖς*. Potest etiam legi *ἀφ' οὗ καὶ Γεφυραία Δημήτηρ.* i. e. *unde Gephyraea Ceres*, scilicet quoniam in urbe Boetiae Gephyra coleretur.

Γῆ, etc.] Tota haec sectio nec ad Topographiam, nec ad Geographiam, sed ad Lexicographos pertinet.

Γιγγλυμώτη, Φοινίκης, πόλις, etc.] Ginglymote, Phoeniciae urbs, ac si diceres Adonidis mors, nomen compositum ex Gingre. Sic enim Phoenices Adonidem, מות *moth* vero mortem vocabant parum corrupto nomine. Fuit autem Adonis filius Cynarae, Cypriorum regis et eius filiae Myrrhae, quem Venus in deliciis habuit: illud testatur Athenaeus lib. 4. *Ὀνομάζονται δὲ οἱ αὐλοὶ γίγγροι ὑπὸ τῶν Φοινίκων, ἀπὸ τῶν περὶ Ἄδωνιν θρήνων, τὸν γὰρ Ἄδωνιν Γίγγρην καλεῖτε ὑμεῖς οἱ Φοίνικες, ὡς ἱστορεῖ Δημοκλείδης.* i. e. *Vocantur vero tibiae a Phoenicibus Gingri ob lamenta, quibus Adonin deflent, vos enim Phoenices, ut narrat Democles, Adonin Gingren vocatis.* Facilis vero est transitus ex *gr* in *gl*: flere autem Adonin erat Aegyptiorum, et Phoenicum consuetudo, ut alibi ex Herodoto annotavimus, quod etiam me-
208 morat Ezechiel c. 8. v. 14. Cuius appono verba (Hebraica omitto)
b *Et adduxit me ad ostium portae domus Adonai, quod est ad aquilo-*

nem, et ecce ibi mulieres sedebant, plangentes Thammuz. i. e. *Adonim*, de cuius sacris videsis Lucianum de Dea Syria.

Γίγωνος, πόλις Θράκης. προσεχὴς τῇ Παλλήνῃ.] Gigonus, urbs Thraciae, adhaerens Pallenae. Memoratur Herodoto lib. 7. c. 123. *Αὗται γάρ εἰσι αἳ τὴν νῦν Παλλήνην, πρότερον δὲ Φλέγρην καλεομένην νεμόμεναι. Παραπλέων καὶ ταύτην τὴν χώρην, ἔπλεε ἐς τὸ προειρημένον, παραλαμβάνων στρατιὴν καὶ ἐκ τῶν προσεχέων πολίων τῇ Παλλήνῃ, ὁμουρεουσέων δὲ τῷ Θερμαίῳ κόλπῳ· τῇσι οὐνόματά ἐστι τάδε, Λίπαξος, Κώμβρεια, Λισαὶ, Γίγωνος, Κάμψα, Σμίλα, Αἴνεια· ἡ δὲ τουτέων χώρη, Κροσσαίη ἔτι καὶ ἐς τόδε καλέεται.* i. e. *Hae enim sunt urbes sitae in Pallena*, Phlegra *prius appellata. Pernavigata hac regione, ad praedictum locum navigavit, sumptis etiam militibus et vicinis Pallenae urbibus, conterminis vero Thermaeo sinui, quibus nomina sunt haec, Lipaxus, Combrea, Lisae, Gigonus, Campsa, Smila, Aenea; quarum regio adhuc in hoc tempus* Crossaea *vocatur.*

Γίλδα, πόλις Λιβύης.] Gilda, urbs Libyae; eamdem esse reor, quae *Silda* dicitur Cosmographo lib. 4. c. 1. atque inter Libyae mediterraneas urbes memoratur.

Γιλιγάμβαι, ἔθνος Λιβύης, etc.] Giligambae, gens Libyae ex Herodoti lib. 4. Cui eiusdem libri capite 169. dicitur *Gi-* 209 a
gama. Τούτων δὲ ἔχονται Γιγάμαι, νεμόμενοι τὴν πρὸς ἑσπέρην χώρην, μέχρι Ἀφροδισιάδος νήσου. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ χώρῳ τούτῳ ἥ τε Πλατέα νῆσος ἐπικέεται, τὴν ἔκτισαν Κυρηναῖοι. i. e. *His adhaerent Gigamae, locum qui occasum spectat incolentes, usque ad Aphrodisiada insulam. In huius loci medio iacet Platea insula, quam Cyrenaei condiderunt.* Non bene interpres Latinus vertit illud *τὴν ἔκτισαν Κυρηναῖοι, ubi urbem condiderunt Cyrenaei*, cum deberet vertere, quam [*insulam*] condidere Cyrenaei. *Κτίζειν* enim apud Latinos non solum de urbibus, sed etiam de regionibus dicitur, ut alibi annotavimus contra Scaligeri sententiam.

Γινδάνες, ἔθνος Λιβυκὸν λωτοφάγον, etc.] Gindanes, gens Libyca, *lotophaga*, i. e. *quae loto vescebatur*, sed alii etiam erant Libyae populi, qui *Lotophagi* vocabantur eadem de causa, ut videre est apud Herodotum lib. 4. c. 176. *Μακέων δὲ τούτων ἐχόμενοι Γινδάνές εἰσι. Τῶν αἱ γυναῖκες περισφύρια δερμάτων πολλὰ ἑκάστη φορέει κατὰ τοιόνδέ τι, ὡς λέγεται. Κατ' ἄνδρα ἕκαστον μιχθέντα περισφύριον περιδέεται. ἣ δ' ἂν πλεῖστα ἔχῃ, αὕτη ἀρίστη δέδοκται εἶναι, ὡς ὑπὸ πλείστων ἀνδρῶν φιληθεῖσα. Ἀκτὴν δὲ προέχουσαν ἐς τὸν πόντον τούτων τῶν Γινδάνων νέμονται Λωτοφάγοι. οἳ τὸν καρπὸν μοῦνον τοῦ λωτοῦ τρώγοντες ζώουσι. Ὁ δὲ τοῦ λωτοῦ καρπός ἐστι μέγεθος ὅσον τὸ τῆς σχίνου*, etc. id est: *Horum Macarum finitimi sunt Gindanes, quorum*

uxores ferunt fimbrias pelliceas singulae multas, ob hoc, ut dicitur, quod ut a singulis viris Venerem passa est fimbriam circumligat, quae vero plurimas habuerit, ipsa optima censetur, tanquam a plurimis viris amata. Oram in mare porrectam horum Gindanum incolunt Lotophagi, qui e solo loti fructu comedentes vivunt; fructus vero loti magnitudine est instar lentisci, suavitate vero palmae fructus assimilis. Ex hoc fructu Lotophagi vinum conficiunt. Lotophagis iuxta mare vicini sunt Machlyes, loto et ipsi vescentes, sed minus quam qui prius dicti sunt. Quam diversae, quam discrepantes, et quam ridiculae sunt viris sapientibus res humanae, apud alios honori tribuitur quod apud alios ignominiae et vitio datur. Verum nihil honestum est natura, sed positione. Γινδᾶνες apud auctorem nostrum notatur accentu circumflexo in penultima, apud Herodotum accentu acuto in antepenultima.

— *Οἱ τὸν καρπὸν μόνον τοῦ λωτοῦ ἐσθίοντες ζῶσι.*] Sunt verba Herodoti in dialectum communem formata. Sic enim ille lib. 4. c. 176. loquitur: *Οἱ τὸν καρπὸν μοῦνον τοῦ λωτοῦ τρώγοντες ζώουσι.* i. e. *Qui fructum solum loti comedentes vivunt.* Quae verba intelligenda videntur de Lotophagis potius quam de Gindanibus. Praecedit enim illud *τῶν Γινδάνων νέμονται Λωτοφάγοι,*
209 *οἳ τὸν,* etc. Sed noster auctor id de Gindanibus dici existimavit,
b mihi de Lotophagis dici vero proprius videtur.

Γίνδαρα, κώμη πρὸς τῇ Ἀντιοχείᾳ.] Gindara vicus prope Antiochiam. Straboni lib. 16. *Gindarus* urbs appellatur, quam arcem inquit esse Cyrrhesticae regionis prope Antiochiam. Eius sunt verba: *Συνάπτει δὲ τούτοις ἡ Κυῤῥηστικὴ μέχρι δεῦρο προτείνουσα. Ἐνταῦθα δ' ἐστὶ πόλις Γίνδαρος, ἀκρόπολις τῆς Κυῤῥηστικῆς, καὶ λῃστήριον εὐφυὲς, καὶ Ἡράκλειόν τι καλούμενον πλησίον,* etc. i. e. *Adhaeret vero his Cyrrhestica eo usque protensa. Hic vero est urbs Gindarus, arx Cyrrhesticae, et aptum latronibus receptaculum, et Heraclium quoddam nomine. Circa haec loca Pacorus, qui erat Parthorum regis filiorum natu maximus, cum Syriam cum exercitu invasisset, a Ventidio interfectus est. Gindaro Pagrae adiacent, castellum Antiochidis munitum.* Gindarus etiam dicitur Ptolemaeo lib. 5. qui eam inter Seleucidis urbes locat. Eadem vero fuit urbs, non longe enim hinc ipse locat Cyrrhisticam regionem, quae Straboni libro citato dicitur *Cyrrhestica*; ego Strabonem ex Ptolemaeo corrigendum esse censeo.

Γίττα, πόλις Παλαιστίνης.] Gitta, urbs Palaestinae; Hebraice dicitur גת *gath.* Hieronymus, et LXX Senes transferunt *Geth*; unde Plinio lib. 5. c. 19. dicitur *Getta*; eius fit mentio Sam. lib. 1. c. 27. v. 2. Cuius rex fuit Achis, qui vicit Saulum ad montem Gelboen, ut apparet ex Samuelis libro citato c. 31. Ex hac

etiam urbe fuit παμμεγίστατος ille Goliathus apud sacros Scriptores decantatus, quem David singulari certamine vicit, et occidit, ut narrant Regum libri, et Iosephus Antiquitatum lib. 6., c. 10. Simonis quoque Magi patriam fuisse scribit Zonaras ex Iustino martyre. *Gitta* vocatur a Iosepho libro capiteque citato.

Γλάνις, ποταμὸς Κύμης, ὡς Λυκόφρων.] Glanis fluvius Cumae ex Lycophrone, cuius affert versiculum, ad quem locum eius Scholiasta tres huius nominis fluvios, ut et noster, memorat.

— *Καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἰχθῦς Γλάνις*, etc.] A fluvio Glani dicitur piscis *glanis*, qui *glanius* quoque vocatur; huius piscis meminit Plinius lib. 32. c. 10. *Verrucas tollit glani iecur illitum.* Forsitan scribendum Glanii, ut sit a nominat. Glanius.

— *Ἔστι καὶ Ἰβηρίας ποταμός. Ἔστι καὶ Ἰταλίας*, etc.] Glanim quoque inquit esse Iberiae et Italiae fluvium, circa Tiberim. Glania Iberiae fluvii altum apud alios silentium; at Glanis Italiae prope Tiberim fit mentio apud Plinium lib. 3. c. 5. cuius verba hic subiciam: *Tiberis antea* Tybris *appellatus, et prius* Albula, *et media fere longitudine Apennini, finibus Aretinorum profluit, tenuis primo, nec nisi piscinis corrivatus, emissusque navigabilis, sicuti Tinia et Glanis influentes in eum, etc.*

Γλαυκία, πολίχνιον Ἰωνίας.] Glaucia, oppidulum Ioniae, 210 quod *Glauce Micales* dicitur Thucydidi lib. 8. *Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι* a *ταῖς ἐκ Σάμου ναυσὶ δυοῖν καὶ ὀγδοήκοντα, αἳ ἔτυχον ἐν Γλαύκῃ τῆς Μυκάλης ὁρμοῦσαι (διέχει δὲ ὀλίγον ταύτῃ ἡ Σάμος τῆς ἠπείρου πρὸς τὴν Μυκάλην) ὡς εἶδον τὰς τῶν Πελοποννησίων ναῦς ἐπιπλεούσας, ὑπεχώρησαν ἐς τὴν Σάμον*, etc. i. e. *Athenienses vero cum illis duabus et octoginta navibus e Samo, quae in* [oppidulo] *Glauce Mycales stationem habebant (ab hac autem parte, quae Mycalen spectat, Samus a continente parum distat) cum Peloponnesiorum naves adnavigantes vidissent, in Samum se receperunt, etc.* Mycale vero erat promontorium in continenti situm, quod qua zephyro vento expositum est, ad Samum pertinebat, in quam congregabantur Iones et celebrabant festum, cui posuerunt nomen *Panionia*, auctore Herodoto lib. 1. c. 148. quare sine dubio Glauce Thucydidis est oppidulum, quod nostro dicitur *Glaucia.*

Γλαφυραὶ, πόλις Θεσσαλίας. Ὅμηρος.] Glaphyrae, num. plur. urbs Thessaliae ex Homero, cuius affert hemistichium, quod apud eum legitur Il. 2. v. 712. de qua videsis quae in *Βοῖβος* annotavimus.

— *Ἔστι καὶ κώμη Κιλικίας*, etc.] Inquit Glaphyras esse quoque Ciliciae vicum, cuius nulla apud alios fit mentio, quod

sciam, praeter Eustathium ad Il. 2. v. 712. qui id ex nostro auctore habet.

Γλῆτες, ἔθνος Ἰβηρικὸν, μετὰ τοὺς Κυνῆτας.] Gletes, gens Iberica, post Cynetas. Ego existimo esse eosdem, quos Strabo lib. 3. vocat *Igletas*, et noster in *Τλῆτες*. Tletes ex Hecataeo, quod sine dubio factum fuit ex similitudine literarum Graecarum *Γ* et *T*. Cynetas vero memorat Avienus in Iambis:

Ana amnis illic per Cynetas effluit
Sulcatque glebam.

Fuisse vero *Igletes* nomen antiquum Hispanorum tradit Strabo libro citato, sed antiqui tam Latini quam Graeci perfectam co-
210 gnitionem Hispaniae capere non potuerunt, ut appareat ex Poly-
b bii lib. 3. quod satis arguit illud Ephori, qui putavit *Iberos esse* unam civitatem, teste Iosepho lib. 1. contra Apionem.

Γλίσσας, πόλις Βοιωτίας.] Glissas, antis, urbs Boeotiae prope montem Hypatum, quam interfluere amnem Thermodontem prodidit Herodotus lib. 9. c. 42. Memoratur etiam Pausaniae lib. 9. cuius aetate ruinae eius tantum extabant, Strabo quoque eius meminit lib. 9.

Γοαρήνη, χώρα Ἀραβίας, πλησίον Δαμασκοῦ.] Goarene, regio Arabiae prope Damascum. quae *Goaria* etiam dicebatur; hoc nomine, sed per iota tantum in penultima memoratur Ptolemaeo, non prope Damascum, sed inter Palmyrenes Syriae regionis civitates lib. 5. c. 15.

Γολγοὶ, πόλις Κύπρου, etc.] Golgi, orum, quae sed gen. et num. sing. *Golgum* etiam dicitur, fuit urbs Cypri Veneri sacra. Memoratur Catullo de Nuptiis Pelei et Thetidis:

Sancte puer, curis hominum qui gaudia misces,
Quaeque regis Golgos, quaeque Idalium frondosum.

Respexit Catullus ad illud Theocriti:

Δέσποιν᾽ ἃ Γολγόν τε καὶ Ἰδάλιον ἐφίλασας.
Regina, quae Golgum et Idalium amasti.

Idem poeta de eadem Venere inquit:

Quaeque Ancona, Cnidumque arundinosam,
Colis quaeque Amathunta, quaeque Golgos.

Lycophroni etiam Venus vocatur Golgorum regina:

—— *γαῖαν ἵξονται Θεᾶς*
Γόλγων ἀνάσσης ——
h. e. —— *terram venient Deae*
Golgorum reginae.

— *Ἀπὸ Γόλγου τοῦ ἡγησαμένου τῆς*, etc.] Nomen *Golgorum* Cypri urbis deducit a Golgo Sicyoniorum coloniae duce, at Scholiasta Theocriti ad carmen supra citatum inquit: *Γολγὸς,*

πόλις Κύπρου, ὠνομασμένη ἀπὸ Γόλγου τινὸς Ἀδώνιδος καὶ Ἀφροδίτης. i. e. *Golgos, urbs Cypri, sic appellata a Golgo quo-* 211
dam Adonidis et Veneris. Bochartus id deducit a Phoenicio גלגל a
golgal: Hebraei, inquit ille, *Galgal et Gilgal et Gilgul dixerint, sed et Golgol legi voluit Hieronymus in locis: Golgol* inquit *quae est Galgal. Huius nominis loca quaedam habuit terra Chanaan a rotunditate sic dicta. Graeci* Γόλγον et Γόλγους *dicunt, finali* L *abiecto, ut in* Ἀννίβα *et* Ἀσδρούβα. Haec sunt illius verba ex sua Chanaan lib. 1. c. 3. Sed parili fundamento nititur eruditissimus vir, ac Graeci. Prius enim ostendendum erat Phoenicios condidisse Golgos, quod cum non constet, ad eo incertum est huetymon, ac illud Graecorum.

— Ἀφ' οὗ Γολγία ἡ Ἀφροδίτη.] Quia Golgi urbs Cypri Veneri erat sacra, ut nota praecedenti ostendimus, ideo *Golgia* ius vocabatur ab eodem loco.

Γομολῖται, ἔθνος τῆς Ἰδουμαίας.] Gomolitae, gens Idumaeae. Nescio ex quo auctore haec transscripserit Stephanus, nisi admodum oscitanter ex Iosepho, apud quem *Gobolitis*, non *Gomolitis* est Idumaeae regio. Eius verba hic subiiciam, ex Antiquit. lib. 2. c. 1. Ἀμάληκος γὰρ νόθος ἦν ἐκ παλλακῆς αὐτῷ γεγονώς, Θεμνάης ὄνομα, οὗτοι κατῴκησαν τῆς Ἰδουμαίας τὴν Γοβολῖτιν λεγομένην, καὶ τὴν ἀπὸ Ἀμαλήκου κληθεῖσαν Ἀμαληκῖτιν. i. e. *Amalecus enim erat nothus ipsi* [Eliphazo] *ex Thamnae concubina genitus, hi habitaverunt Idumaeae regionem, quae* Gobolitis *dicitur, et eam, quae ab Amaleco* Amalecitis *vocata fuit.*

— Ἡ ἀπὸ Ἀμαλήκου, Ἀμαληκίτης ἐκλήθη.] Si haec verba intelligenda sunt de Idumaea, pro Ἀμαληκίτης lege Ἀμαληκῖτις, sin de eadem gente, legendum est Ὅ τι pro ἥ. Refertur enim tunc πρὸς τὸ ἔθνος. Ex Iosephi verbis nota praecedenti adductis apparet, Idumaeae regiones quasdam dictas fuisse *Gobolitin* et *Amalecitin.*

Γόμφοι, πόλις Θεσσαλίας.] Gomphi, num. plur. mascul. gen. urbs Thessaliae memoratur Constant. Porphyrogenetae Them. lib. 2. Them. 2. Iuxta hanc urbem defluebat Peneus totius Thessaliae celeberrimus fluvius, teste Plinio lib. 4. c. 8. Eam expugnavit Caesar, et ad diripiendum militibus concessit, ut ipse refert de bello civili lib. 3.

Γόνδραι, Θρᾴκιον ἔθνος, etc.] Gondrae, Thracia gens, 211
quae apud Herodotum dicitur Cindra, et Rhonda, quorum ne b
nomen quidem apud Herodotum legitur. Fortasse est μνημονικὸν ἁμάρτημα, et pro Herodoto alius ex veteribus scriptoribus substituendus est.

Γονεῖς, πόλις Θρᾴκης, etc.] Goneis urbs Thraciae, a nemine, quod sciam memoratur; ab Scylace vero in Thracia Γένος dicitur. Viderint doctiores, utrum fuerit eadem, necne.

— *Οἱ δὲ Ἀδριανοπολίτας τούτους ἐκάλουν.*] Gonenses Goneorum urbis oppidanos alioqui *Adrianopolitas* vocabant; quare non vocaretur etiam ipsum oppidum Adrianopolis? si eius oppidanos vocabant *Adrianopolitas*; Adrianopolis vero fuit urbs Thraciae celeberrima, quam Turci anno M CCCLXII. ceperunt et sui imperii regiam constituerunt, antequam Constantinopolin caperent. Lampridius in Heliogabalo auctor est, Heliogabalum condidisse urbem circa Hebrum Thraciae, et *Orestam* nominasse, quam postea Adrianus Caesar suo nomine vindicari iussit, ut idem auctor loquitur, id est de suo nomine *Adrianopolin* iussit vocari. Et haec sunt quae hac in re dicere habeo.

Γόννοι, πόλις Περῥαιβίας, etc.] Gonni, num. plur. urbs Perrhaebiae, sic vocata a Guneo Cyphi nepote, ut ait Homerus, inquit Epitomator noster. At eius bona venia Homerus non celebrat hanc urbem, sed Guneum ducem, quem Perrhaebi in expeditione Graecorum adversus Troianos secuti sunt, ut apparet ex Il. 2. v. 747. Fuisse vero Perrhaebicam urbem constat ex Eustathio ad eiusdem Il. v. 573. et ex Strabone lib. 9. quibus Γόννος singulari num. dicitur.

Γονοῦσσα, πόλις Περῥαιβίας.] Gonussa, urbs Perrhaebiae. Memoratur Eustathio ad Il. 2. v. 573. Gonoessa vero fuit promontorium Pellenae eodem auctore ad eumdem versum, cuius meminit Homerus eodem carmine.

Γοργίππια, πόλις Ἰνδικῆς,] Gorgippia, urbs, quae regio Straboni lib. 11. dicitnr *Sindice*, in qua locat ipse Gorgippiam; Sindi vero fuere populi circa Maeotim paludem, auctore nostro auctore in *Σίνδοι*. Sindae autem fuere iuxta magnum Indiae sinum; ut idem suo loco refert: Ixibatas etiam locat epitomator noster prope Pontum finitimos Indicae, ergo Ἰνδικὴ apud
212 Graecos et de India et de Ponti quadam regione dicitur, quae Sin-
a *dice* vocatur Straboni libro citato; Herodoto vero lib. 4. c. 86. *Indice* nominatur: *Ἐς δὲ Θεμίσκυραν τὴν ἐπὶ Θερμώδοντι ποταμῷ ἐκ τῆς Ἰνδικῆς (κατὰ τοῦτο γάρ ἐστι τοῦ Πόντου εὐρύτατον) τριῶν τε ἡμερέων καὶ δύο νυκτῶν πλόος.* i. e. *Ad Themiscyram, quae est super flumen Thermodontem ex Indice (hic enim Ponti latissimum est) trium dierum duarumque noctium est navigatio.* Ubi nimis audacter vertit interpres Latinus *e Scythica* pro *ex Indice.*

Γορδίειον, πόλις τῆς μεγάλης Φρυγίας, etc.] Gordieum, urbs magnae Phrygiae prope Cappadociam; quam Sangarius fluvius interfluebat, teste Arrhiano de expeditione Alexandri lib. 1.

circa valvem; cui, ut et Plutarcho in Alexandro, *Gordium* dicitur; memoratur etiam Iustino lib. 9. c. 7. apud quem perperam scribitur Gordien; hanc urbem cepit Alex. Magnus, et nodum illum Gordii patris Midae, a quo urbs nomen habet, gladio ruptis loris dissecuit, de quo operae pretium est audire Curtium, cuius ex lib. 3. c. 1. subiiciam verba: *Alexander urbe* [Gordio] *in suam ditionem redacta, Iovis templum intrat, vehiculum, quo Gordium Midae patrem vectum esse constabat adspexit, cultu haud sane a vilioribus, vulgatisque usu abhorrens. Notabile erat iugum adstrictum compluribus nodis in semet ipsos implicatis, et celantibus nexus. Incolis deinde affirmantibus editam esse oraculo sortem, Asiae potiturum, qui inexplicabile vinculum solvisset: cupido incessit animo sortis eius implendae. Circa regem erat et Phrygum turba et Macedonum: illa exspectatione suspensa, haec solicita ex temeraria regis fiducia, quippe serie vinculorum ita adstricta, ut unde nexus inciperet, quove se conderet, nec ratione, nec visu percipi posset. Solvere adgressus; iniecerat curam; ne in omen verteretur irritum inceptum. Ille nequaquam diu luctatus cum latentibus nodis; nihil, inquit, interest, quomodo solvatur: gladioque ruptis omnibus loris, oraculi sortem vel elusit, vel implevit.* Apposui omnia Curtii verba, ut notares et Alexandri audaciam et eius ingenii promptitudinem in exsequendo. Quae enim solvi non possunt, abscindere expedit. Caeterum Gordium fuit Midae regia, referente eodem auctore libro capiteque citatis.

Γορδίου τεῖχος, πόλις Μίδου, etc.] Gordiotichos. i. e. *Gordii-murus*, urbs Midae, scilicet in magna Phrygia, ubi regnavit Midas Gordii pater, quae Straboni lib. 12. dicitur *Γόρδου κώμη*. i. e. *Gordi pagus*, quae postea *Iuliopolis* dicta fuit, ut refert idem auctor eodem libro. Eius oppidanos memorat Liv. lib. 38. c. 13. Noster in *Ἁρπαλύκεια* inquit Harpalyciam a Gordiotichitis conditam fuisse.

Γορδυαία, χώρα Περσική.] Gordyaea, regio Persica, a qua Gordyaei montes, qui ab aliis *Cordyaei*, *Gordochi*, *Gordi*, 212
Garduchi; ut et incolae solent nominari; fuere vero montes Ar- b
meniae, non Persidis, in quibus arca Nochi quievit, qui Geneseos c. 8. v. 4. dicuntur הרי אררט *hare ararat.* i. e. *montes Armeniae.* Armenia vero erat Persidi finitima, de quibus ex Beroso Chaldaeo sic loquitur Ioseph. Antiquit. lib. 1. c. 4. *Τοῦ δὲ κατακλυσμοῦ τούτου, καὶ τῆς λάρνακος μέμνηνται πάντες οἱ τὰς βαρβαρικὰς ἱστορίας ἀναγράφοντες, ὧν ἐστι καὶ Βηρωσσὸς ὁ Χαλδαῖος. διηγούμενος γὰρ τὰ περὶ τὸν κατακλυσμὸν, οὕτω που διέξεισι. Λέγεται δὲ καὶ τοῦ πλοίου ἐν τῇ Ἀρμενίᾳ πρὸς τῷ ὄρει τῶν*

Κορδυαίων ἔτι μέρος τὶ εἶναι καὶ νομίζειν τινὰς τῆς ἀσφάλτου ἀφαιροῦντας. Χρῶνται δὲ μάλιστα οἱ ἄνθρωποι τῷ κομιζομένῳ πρὸς τοὺς ἀποτροπιασμούς. i. e. *Huius autem diluvii et arcae meminerunt omnes barbaricae historiae scriptores, e quibus est etiam Berossus Chaldaeus. Narrans enim de hoc diluvio, sic ferme edisserit. Fertur vero et navigii huius pars quaedam in Armenia apud montem Cordyaeorum adhuc esse, et quosdam bitumen inde abrasum reportare; quo vice amuleti homines maxime utuntur.* Memoratur etiam Q. Curtio lib. 4. c. 10. *Rex* [Alexander] *impetu animorum utendum ratus secunda vigilia castra movit, dextra Tigrim habebat, a laeva montes, quos* Gordyaeos *vocant.* Arrhianus vero de expeditione Alex. lib. 3. *Sogdianos*, sed non bene vocat; de quibus videsis Fulleri Miscell. sacra lib. 1. c. 4.

Γορδυνία, πόλις Μακεδονίας.] Gordynia, urbs Macedoniae. Memoratur Ptolemaeo lib. 3. c. 13. cui *Gordenia* dicitur et inter Emathiae Macedoniae regionis urbes numeratur. Plinio lib. 4. c. 10. Gordiniae num. plur. dicitur.

Γόρτυν, πόλις Κρήτης.] Gortyn, urbs Cretae, quae *Gortys* postea dicta fuit, ut inquit noster, *Gortyna* vero dicitur Straboni lib. 10. Πόλεις δ' εἰσὶν ἐν τῇ Κρήτῃ πλείους μὲν, μέγισται δὲ καὶ ἐπιφανέσταται τρεῖς, Κνωσσὸς, Γόρτυνα, Κυδωνία. i. e. *Urbes vero sunt in Creta plures quidem, maximae autem et illustrissimae tres, Cnossus, Gortyna, Cydonia.* Anonymo, quem vulgavit Iacobus Gothofredus fol. 44. *Gortine* dicitur, quam maximam centum urbium Cretae inquit esse. Ἔπειτα τὴν Κρήτην νῆσον εὑρήσεις, ἣ ἑκατὸν ἀριθμῷ πόλεσι κεκοσμημένη ἐστὶ, καὶ ἐστὶν ἐν πᾶσιν πλουσία καὶ θαυμαστὴ, ἔχουσα πόλιν μεγίστην, ὀνόματι Γορτίνην, etc. i. e. *Postea Cretam insulam invenies, quae centum numero civitatibus condecorata est, et est in omnibus dives et admirabilis, quae habet civitatem maximam, nomine Gortinem.* Straboni etiam vocatur Γορτυνίων πόλις, i. e. *Gortyniorum civitas*, libro decimo citato, ubi eam sic describit: Κεῖται δ' ἐν πεδίῳ καὶ ἡ τῶν Γορτυνίων πόλις, τὸ παλαιὸν μὲν ἴσως τετειχισμένη, καθάπερ καὶ Ὅμηρος εἴρηκε,

Γόρτυνά τε τειχιόεσσαν,

ὕστερον δ' ἀποβαλοῦσα τὸ τεῖχος ἐκ θεμελίων, καὶ πάντα τὸν χρό-
213 νον μείνασα ἀτείχιστος, etc. i. e. *Sita vero est in planicie et Gor-*
a *tyniorum civitas, antiquitus quidem muris cincta, ut et Homerus*
dixit,

—— *Gortynaque muris-cinctam,*

postea muris funditus dirutis, et per omne tempus sine moenibus mansit. Nam Ptolemaeus Philopator aggressus eam muris circum-

dare, duntaxat ad xxc *stadia perduxit opus. Aliquando illum memorabilem habuit ambitum; ad L. stadia distat a mari Libyco, et a Lebene emporio ipsius ad stadia* xc. *Habet et aliud navale, Metallum; distat vero ab ea* cxxx *stadia. Totam ipsam perfluit Aethaeus fluvius.*

— Φασὶ δὲ τὴν αἰτιατικὴν οἱ μὲν δισυλλάβως, etc.] Accusativum urbis Gortyniae vel trisyllabice finiri inquit, nempe, ut genitivi terminatio fuerit. Nam a Γόρτυνος, fit accusativus disyllabus, a Γόρτυς νος vero trisyllabus, atque sic usus est Homerus, cuius affert hemistichium, ut et Strabo supra, quod invenitur apud Homerum Il. 2. v. 646. Aliter se habent illa Stephani verba de hac urbe apud Stephanum Salmasii auctiorem, ut ipse refert in suis Plinianis exercitationibus in Solinum fol. 172. c. Sed ex huiusmodi diversitate lectionis, non orietur tale Schisma inter Criticorum filios, ac inter ecclesiasticos solet fieri. Mantisse loco esto Pythium vocatum fuisse intimum Gortyniae locum, in quo erat Apollinis templum, cuius incolae dicebantur Pythici, ut noster tradit in Πύθιον.

Γότθοι, ἔθνος πάλαι οἰκῆσαν ἐντὸς τῆς, etc.] Gotthi, populi, qui olim intra Maeotidem paludem habitarunt, postea in interiorem Thraciae partem migraverunt, ut inquit noster, penes quem sit fides, horum nomen veteribus ignotum fuit; postea volventibus annis maxime innotuit, ac multorum sed praecipue Hispanorum damno, alii Dacos, alii Getas fuisse aiunt, ut cum de Getia egimus, annotavimus, de quibus erudite et cum iudicio, ut solet, egit Mariana de Rebus Hispaniae lib. 5. c. 1. quoniam Gothi per multos annos in Hispania regni sedem Toleti habuerunt. Eius sunt verba: *Multas gentes feras et indomitas in Hispaniam per haec tempora venisse, sequens narratio declarabit, Vandalos, Suevos, Alanos, atque Silingos. Gotthi in primis ex antiquis sedibus dilapsi, cum orientis occidentisque solis oras sui nominis terrore famaque complessent, atque victricibus armis Italiam universam lustrassent, ad extremum in Hispania constiterunt: in eaque imperii sedem caeteris nationibus qua pulsis, qua domitis collocarunt ac tenuerunt annis amplius trecentis. Ex septentrione omnes has gentes profectas sese in Romani imperii provincias infudisse quaestionis non est. Ab insito corporibus ardore, quem regionis frigus accendit, cibi et potus indulgentia, ad procreandam sobolem foecunditas maior existit; unde aucta saepe multitudine, quo tempore praesertim nondum Christi religione suscepta desultoriae Veneris licentia ad unas nuptias constricta erat: soli sterilitas nivibus et pruina plurimum rigentis vitae sustentandae necessitate cogebat innumera hominum examina in mi-*

tiores fertilioresque agros commigrare: Romanos rerum dominos bello lacessere: imperii provinciis, ni mature obsisteretur, cla-
218 *dem exitiumque comparare. Quibus ex regionibus singulae hae*
b *nationes in Hispaniam commigrarint, quibus moribus et ingeniis essent (nam lingua, institutis legibusque discrepasse satis constat) explicare oratione, atque ita explicare, ut inter tot opinionum tenebras verum invenisse videamur, ardua res est, neque diligentia deesset, si via se ostenderet laboranti: nunc coniecturis standum, quando rerum vetustas, et eorum temporum incuria certam scriptioni fidem derogat.* Ravennas episcopus de Rebus Geticis c. 4. de eis agit, quem consulere potest Lector. Eos dividunt auctores in *Ostrogotthos*, h. e. *Gotthos-orientales*, ab *oost* deflexo nomine, quod adhuc hodie in regionibus septentrionalibus et in Belgio sonat *orientem*, et in *Visigotthos*, h. e. *Gotthos-occidentales* ab *West* deflexo etiam nomine, quo occidens adhuc hodie eisdem nationibus significatur. Ultimus eorum rex in Hispania fuit Rudericus, cuius aetate Mauri eo victo totius pene Hispaniae imperio potiti sunt, et in ea usque ad Ferdinandum Catholicum varia fortuna permanserunt, quos ipse victo Granatensi rege ex Hispania tandem expulit. Has fortunae vicissitudines frequenter ex historiae annalibus discimus. Sed his relictis ad Spartam nostram revertamur.

— *Ὡς εἴρηταί μοι ἐν τοῖς Βυζαντικοῖς.*] Ex his discimus auctorem nostrum scripsisse patriae suae historiam, cui inscriptionem (?) γραφὴν fecit *Βυζαντικὰ*, quam temporum calamitas nobis, ut et alia plurima rerum monumenta, invidit.

Γραῖα, πόλις Ἐρετρίας,] Graea, urbs Eretriae, de qua videsis, quae in *Τάναγρα* annotamus.

— *Ἀφαίρεσις γέγονε τῆς ἀρχῆς,* etc.] Aphaeresin factam fuisse a principio, dictionis scilicet, inquit, quoniam *Tanagraea* dicitur, igitur τὸ τανα per aphaeresin ademptum est.

— *Ὡς δειχθήσεται ἐν τῷ Ταναγραία.*] Lege ἐν τῷ Τανάγρᾳ. etenim hoc in loco inquit Tanagram ab Homero vocari *Γραῖαν*, et ab aliquibus *Ταναγραίαν*.

Γραικὸς, ὁ Ἕλλην.] Graecus, et est nomen proprium, et appellativum; cum est proprium, accentu gravi notatur, cum est appellativum, acuto: a Graeco igitur *Graeci* dicti fuerunt, qui postea *Hellenes* dicti sunt ab Hellene Deucalionis filio, qui cum imperaret Phthiotidi, subditos sibi incolas pro Graecis *Hellenas* vocavit, teste Constant. Porphyrogen. de Them. lib. 2. Them. 5. *Ἑλλὰς ἡ χώρα ἐκλήθη ἀπὸ Ἕλληνος τοῦ Δευκαλίωνος, ὃς δυναστεύσας τῆς Φθιώτιδος τοὺς ὑπηκόους ἑαυτῷ γενομένους ἀντὶ Γραικῶν Ἕλληνας ἐκάλεσε.* i. e. *Hellas regio dicta fuit ab*

Ielene Deucalionis filio, qui cum dominatus esset Phthiotidi, bditos sibi incolas pro Graecis, Hellenas nuncupavit. Graecum :ro, a quo Graeci vocati sunt, Thessali filium fuisse testatur ›ster. Nam quemadmodum ab Ἀχαιὸς dicti sunt Ἀχαιοὶ, sic ab ραικὸς vocati sunt Γραικοὶ, ut et a Μῆδος dicti sunt Μῆδοι. uiusmodi enim nomina ὁμοφώνως τῷ πρωτοτύπῳ, ut noster nat loqui, proferuntur, illud etiam confirmatur ex Euseb. hronic. lib. 1. Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους πρῶτος ἐβασίλευσε εσσαλίας Γραικοῦ παῖς Θέσσαλος. i. e. Per haec tempora primus gnavit in Thessalia Graeci filius Thessalus.

— Κεφάλων δὲ καὶ τὸν Γρανικὸν ποταμὸν ἐντεῦθεν, etc.] 214 a iquit ex Cephalone Granicum fluvium hinc etiam, nempe a Grae› nomen habuisse; ego vero nescio quid habeat commune Gracus fluvius cum Graeco, sed haec verba videntur aliquam lu›m lucrari posse ex Porphyrogenetae de Them. lib. 1. capite ltimo: Ἀπὸ Σηστοῦ [lege Λεκτοῦ] καὶ ἕως Ἀβύδου, καὶ αὐτῆς Ιροποντίδος, καὶ μέχρι Κυζικοῦ, καὶ τοῦ ποταμοῦ Γρανικοῦ, ἀντες Γραικοὶ ὀνομάζονται, καὶ κοινῇ διαλέκτῳ χρῶνται, etc. e. A Sesto [lego Lecto] et usque Abydum, et ipsam Propontiem, et Cyzicum, et flumen Granicum, omnes vocantur Graeci, communi dialecto utuntur, praeter Byzantios, quoniam Do›ensium est colonia. Caeterum Graecia fuit totius Europae regio eleberrima, ex qua literae ad Italiam primum, deinde ad reliuas Europae regiones adductae sunt, puta Galliam, Belgium, ispaniam, Angliam. Nunc tota sub Turcorum tyrannide plorat; ius praecipua pars olim Peloponnesus, nunc Morea, Turcis mnia invertentibus, vocatur, ipsa Graecia Livadia, Thessalia, ›nna, Epirus, Canina, Macedonia vero, quae Thraciae finima, Iamboli, quae Thessaliae, Camenolitari, quae Illyridi seu almatiae, Albania. Olim urbium celeberrimae fuerunt Athenae, acedaemon, nunc Thessalonica et Dyrrhachium, haec vulgo ›urazzo, illa Salonichi appellatur, auctore Cluv. Introductione ›eographiae lib. 4. c. 11.

— Τὸ δὲ Γραῖκος τὸ κύριον, βαρύνεται.] Auctor noster ic tractat more tralatitio Grammaticorum Graecorum, quibus mnis syllaba scripto destituta tono censetur accentum habere ravem, quem ob id vocant syllabicum.

Γράστιλλος, ἀρσενικῶς, πόλις Μακεδονίας, etc.] Gra›illus, mascul. genere, urbs Macedoniae, quae Prastillus dici›ır Hesychio et Thraciae adscribitur, puta in utriusque regionis onfinibus fuisse.

Γρηστωνία, χώρα Θρᾴκης, etc.] Grestonia, regio Thraiae prope Macedoniam, ex Thucydidis lib. 2. Sed Thucydides 214 b

eam Macedoniae, non Thraciae adscribit. Eius hic subiiciam ex libro citato verba: *'Εκράτησαν δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν οἱ Μακεδόνες οὗτοι, ἃ καὶ νῦν ἔτι ἔχουσι, τόν τε 'Ανθεμοῦντα καὶ Γρηστωνίαν, καὶ Βισαλτίαν, καὶ Μακεδόνων αὐτῶν πολλήν. Τὸ δὲ ξύμπαν, Μακεδονία καλεῖται.* i. e. *Macedones*, [qui inferius habitant] *in suam potestatem redegerunt et alias gentes, quas nunc etiam habent, Anthemuntem, et Grestoniam, et Bisaltiam, et magnam eorundem Macedonum partem*, [qui superius habitant] *omne vero* Macedonia *vocatur.*

Γρύνοι, πολίχνιον Κυρηναίων. etc.] Gryni, parva civitas Cyrenaeorum, quae etiam *Grynia*, foem. singul. et neut. plur. dicebatur, sed quinam fuerint hi Cyrenaei, divinandum nobis relinquit. Strabo erit nobis hac vice magnus Apollo, cuius verba, sed corruptissima transcripsit epitomator noster. Sic enim ille lib. 13. *Εἶτα πολίχνιον Μυριναῖον, Γρύνιον, καὶ ἱερὸν 'Απόλλωνος, καὶ μαντεῖον ἀρχαῖον, καὶ νεὼς πολυτελὴς λίθου λευκοῦ.* i. e. *Deinde oppidulum Myrinaeum, Grynium, et fanum Apollinis, et vetus oraculum, et templum sumptuosum ex albo lapide.* Quare apud Stephanum pro *Κυρηναίων* legendum est *Μυριναίων.* i. e. *Myrinaeorum.* At Strabo etiam correctione indiget, apud quem pro *Μυριναῖον* leges *Μυριναίων*; quin etiam Aldinus codex habet *Μυριναίων* i. e. *Myrinaeorum.*

— *Λέγεται καὶ Γρύνειος 'Απόλλων.*] Grynaeus Apollo et eius templum et Oraculum ex albo lapide celebratur Straboni lib. 13. cuius nota praecedenti adduximus verba. Poetarum Principi Aeneid. lib. 4. v. 345. vocatur Grynaeus:

Sed nunc Italiam magnam Grynaeus Apollo
Italiam Lyciae iussere capessere sortes.

Ad quem locum sic Servius: *Clazomenae, civitas est Asiae, unde Horatius* [Sat. lib. 1. Sat. 7. v. 4.]

—— *Dives agebat*
Clazomenis ——

Iuxta hanc nemus est Grynaeum, ubi Apollo colitur. Cuius nemoris meminit Poeta Ecloga 6. v. 72. Obiter notandum Ethnicos nemora omnia Apollini consecrasse.

215 a *Γύαρος, νῆσος μία τῶν Σποράδων*, etc.] Gyarus, insula una Sporadum, quae foem. gen. dicitur. Artemidoro apud Strabonem lib. 10. Cycladum insularum una vocatur; in quam Romani noxios relegabant, unde Iuv. Sat. 1. v. 73. inquit:

Aude aliquid brevibus Gyaris et carcere dignum,
Si vis esse aliquis: probitas laudatur et alget.

Ac si diceret: si vis in aliquo esse pretio, committe aliquod facinus, ut in Gyarum relegeris. Memoratur Tacito Annal. lib.

c. 68. *L. Piso aqua, et igne, Syllano interdicendum censet, ipsumque in insulam Gyarum relegandum.* Ex eodem Annal. lib. 4. c. 30. patet Gyarum et Donusam insulas egenas aquae esse. Strabo libro supra citato extra insulas Cycladas eam locat, ac asserit vicum exiguum esse a piscatoribus habitatum, qui ad Caesarem Augustum unum ex ipsis miserunt ad petendum tributi diminutionem. Pendebant enim CL. drachmas, cum aegre possent centum solvere, de qua videsis D. Nicolai Antonii amici nostri inter eruditos de exilio lib. 1. c. 16. n. 6. L. Holstenius in suis in Ortelium Annotationibus non dubitat, quin sit, quae *Galoiro* vocatur in tabulis Nauticis Batavorum, et sic And. Thevetus in opere ms. de insulis lib. 4. c. 41. ubi figuram eius exhibet.

Γύζαντες, ἔθνος Λιβυκὸν, ὡς καὶ Ἡρόδοτος, etc.] Gyzantes, gens Libyca, ex Herodoti lib. 4. apud quem Zygantes, non Gyzantes, ut inquit noster, appellantur, eius ex libro citato sunt verba: *Τούτων δὲ Ζύγαντες ἔχονται, ἐν τοῖσι μέλι μὲν πολλὸν μέλισσαι κατεγράζονται, πολλῷ δ' ἔτι πλέον λέγεται δημιουργοὺς ἄνδρας ποιέειν. Μιλτοῦνται δ' ὦν πάντες οὗτοι, καὶ πιθηκοφαγέουσι. Οἱ δέ σφι ἄφθονοι, ὅσοι ἐν τοῖσι οὔρεσι γίνονται.* i. e. *His finitimi* [loquitur de Zabecibus] *sunt Zygantes, apud quos magnam copiam mellis apes conficiunt, sed multo plus opifices viri facere dicuntur: omnes vero minio-inficiuntur, ac simiis vescuntur quarum affatim gignitur iis, qui in montibus degunt.* Videsis quae in *Βύζαντες* annotavimus.

Γύθειον, πόλις Λακωνική.] Gytheum, vel Gythium,
utroque enim modo reperitur, fuit urbs Laconica Lacedaemonio- 215
rum navale, a quorum urbe distabat stadiis triginta, ut appareť b
ex Polybii lib. 5. *Ἐποιεῖτο τὴν πορείαν παρὰ τὸν ναύσταθμον τῶν Λακεδαιμονίων, ὃ καλεῖται μὲν Γύθιον*, etc. i. e. *Iter faciebat ad Lacedaemoniorum navale, quod quidem* Gythium *vocatur; habet vero portum tutum, ab urbe vero distat triginta stadia.* Memoratur etiam Livio lib. 35. cui *Gytheum* dicitur.

— *Λυκόφρων.*] Versiculus ille Lycophronis sic apud eum legitur:

Δισσὰς σαλάμβας κἀπὶ Γυθίου πλάκας.

h. e. *Ad geminas fenestras et ad Gythii tabulas*

i. e. ad aequora, sumpta metaphora a tabularum planicie; pro geminis fenestris gemina promontoria sunt intelligenda, ut admonet Lycophronis Scholiasta ad versum citatum.

Γυλάκεια, οὕτως ἐκαλεῖτο ἡ τῆς Ἰλλυρίας Ἀπολλωνία.] Gylacia, sic vocabatur Illyriae Apollonia, a Gylace Corinthio, scilicet Corinthiorum coloniae duce. Quare existimo esse hanc Apolloniam quam Plinius lib. 4. c. 23. Macedoniae adscribit:

quoniam inquit, quondam Corinthiorum coloniam fuisse. Eius sunt verba: *Apollonia, quondam Corinthiorum colonia, VII, M. pass. a mari recedens, cuius in finibus celebre Nymphaeum.* Nihil interest, quod Stephanus eam Illyriae, Plinius Macedoniae attribuat. Hae enim regiones non longe altera ab altera distabat.

Γυμνησίαι, δύο νῆσοι περὶ τὴν Τυρσηνίδα.] Gymnesiae, duae insulae circa Tyrsenida, *i. e.* circa mare Tyrrhenum, quod Graecis dicitur Τυρσηνίς, auctore nostro auctore in Τυῤῥηνία. Gymnesiae autem dictae sunt, vel quod aestate eorum incolae nudi incederent, vel quod Boeotorum aliqui facto naufragio illuc nudi appulerint, ut referunt Eust. ad Periegetae v. 456. et Isacius ad Lycophronis carmina ab Stephano citata: *Baleares etiam* dictae fuerant, quod nomen usus obtinuit παρὰ τὸ βάλλειν. i. e. *iacere*, quod eius incolae optimi funditores essent, non quod id nominis eorum lingua σφενδονῆσαι. i. e. *fundam-torquere* signi-
216 ficabat, ut inquit noster, et Eust. loco citato; ad illud videretur
a respexisse Plinius lib. 3. c. 5. qui eas *funda bellicosas* vocat, et *Gymnesias* dictas a Graecis inquit; Strabo lib. 3. eas dividit in maiorem et minorem. Hinc corrupto parum nomine Latino vulgo vocantur *Mallorca* et *Minorca* apud Hispanos, quorum Regibus obediunt; Iacobus Aragonum rex anno 1230 suo regno adiecit, devictis Mauris, qui eas tenebant, de quibus Mariana de Rebus Hispaniae lib. 1. c. 16. sic loquitur: *Ergo Carthaginenses in insula Ebuso, urbe eiusdem nominis aedificata, duas alias ad ortum insulas adiverunt ab Hispaniae littore sexaginta passuum millibus seiunctas, inter se, triginta: has Graeci quoniam a nudis hominibus incolebantur, dixere* Gymnesias, *a fundis, quibus certissime collimabant*. Baleares: *et alioqui minorem*, Nioram, *maiorem* Columbam *Florianus dictas ex Antonio ait.* Incolae a duplici insularum nomine duplex nomen habebant, *Baleares* enim et *Gymnetes* dicti fuere. Violenter admodum Bochartus in sua Chanaan lib. 1. c. 35. deducit seu potius trahit eorum etymon ex Hebraea lingua, ac si Hebraice diceretur בעל ירה *baal jaroh*. i. e. *magister* vel *dominus proiiciendi*, ad quod enim movit Strabo lib. 14. ubi inquit Gymnetas a Phoenicibus *Balearides* dici, quia exercitationes βαλεάριδας dicebant, et apud Hebraeos exercitium lapides funda iaculandi erat valde in usu, ut apparet ex Iudicum c. 20. v. 16. ubi narratur historia illa de septingentis illis funditoribus ex Gaba, qui funda iaciebant lapidem ad capillum, neque aberrabant, quod ὑπερβολικῶς intelligendum est, ut summa artis peritia in eis fuisse ostenderetur. Quin etiam David lapidibus et funda instructus gigantem Philistaeum prostravisse legitur in Regum historia, sed ideo non evincitur Balea-

res nomen ab Hebraea lingua invenisse. Eorum dexteritatem celebrat Liv. lib. 28. c. 37. *Nec quisquam alterius unus tantum ea arte, quantum inter alios omnes Baleares excellunt.* Florus lib. 3. c. 8. *Tribus quisque fundis praeliatur, certos esse, quis miretur ictus, cum haec sola genti arma sint, et unum ab infantia studium, cibum puer a matre non accipit, nisi quem ipsa monstrante percussit.* Romani eos subegerunt duce Metello Macedonici Metelli filio, unde *Balearicus* vocatus fuit, auctore eodem auctore libro capiteque citato: olim tanta cuniculorum copia abundabant, cum aliunde mas et foemina tantum advecti essent, auctore Enstathio ad Periegetae carmen supra citatum, ut populatis messibus famem eis attulisse dicantur, adversus quorum proventum, auxilium militare a Divo Augusto petisse constat ex Plin. lib. 9. c. 55. Cuius legationis quoque meminit Strabo lib. 1. Nec auro, nec argento usos olim fuisse auctor est Diodorus Siculus lib. 6. Ne Carneades quidem dubitaverit, una cum auri et argenti usu omnis generis scelera irrepsisse. 216 b

— *Λυκόφρων.*] Affert epitomator noster Lycophronis carmina, quae apud eum leguntur v. 633. in quibus insulas Gymnesias vocat χοιράδας, sumpta similitudine a petris, quae *Choerades* vocantur, quod porco natanti similes appareant e longinquo aspicientibus, harum vero incolas *cancros* appellat, quod instar cancrorum navigabant iuxta eius Scholiastae sententiam in tertio versu. Scapula in *'Αμπρεύω* pro νήλιπον, i. e. *descalceatam*, legit ἤλιτοι. i. e. *stulti.* Ex maiore Balearidum fuit Raymundus Lulius, quem Baleares tanto prosequuntur honore et veneratione, ut loco Aristotelis adolescentibus illum exponant, Schola etiam Barcinone, et Valentiae eius libris explicandis dicata: viginti amplius volumina sermone patrio de rebus tum divinis, cum humanis scripsit. Latinas enim literas nesciebat, quarum scientiam a Christo se accepisse dicebat, de quibus varie disceptatum est, alii quasi inepta, et noxia culpare, alii quasi coelo delapsa laudare, ut plerumque stolidi et hypocritae id faciunt. Optime enim Lucretius cecinit:

Omnia enim stolidi magis admirantur, amantque
Inversis, quae sub verbis latitantia cernunt,
Veraque constituunt, quae belle tangere possunt
Aureis, et lepido, quae sunt fucata sonore.

Sic enim ille scripsit, ut intelligi nedum a doctissimis possit, quingentos ex eius scriptis errores in Religionem Christianam Gregorii Pontificis Maximi iussu Avenione anathematis ignominia notatos fuisse auctores sunt Ioan. Mariana de Rebus Hispaniae lib. 15. c. 4. Nonius in sua Hispania c. 95. etsi D. Alfonsus de

Zepeda eius acerrimus defensor in illius vita, quam lingua Hispanica conscripsit, aliter sentiat. Ex eadem etiam insula est *D. Nicolaus Oliverius de Fullana* literis et astrologia eruditus, qui novum Atlantem ultimae impressionis auspiciis Ioan. Blaeu lingua Hispanica ab homine ignaro ante scriptum augebat, et corrigebat, at imperfecto opere relicto, militiae nomen dedit parum felici exitu in hoc calamitoso bello contra Gallos pro foederatis Belgis; illud enim Iuvenalis ex Sat. 3. v. 164. est certo certius:

Haud facile emergunt, quorum virtutibus obstat
Res angusta domi.

Γυναικόπολις, πόλις Φοινίκων, etc.] Duas huius nominis urbes memorat, alteram Phoeniciae, alteram Aegypti. Haec celebratur a Plinio lib. 5. c. 9. a qua Gynaecopolites Nomos, illius nulla, quod sciam, fit mentio apud alios.

217 *Γύρτων, πόλις Θεσσαλίας*, etc.] Gyrto, urbs Thessaliae
a et Perrhaebiae, scilicet regionis Perrhaebi, urbis Thessaliae, cuius ipse meminit suo loco. Strabo quoque lib. 9. eam Perrhaebicam urbem vocat: *Ταύτην τὴν χώραν πρότερον μὲν ᾤκουν Περραιβοὶ, τὸ πρὸς τῇ θαλάσσῃ μέρος νεμόμενοι, καὶ τῷ Πηνειῷ μέχρι τῆς ἐκβολῆς αὐτοῦ καὶ Γυρτῶνος πόλεως Περραιβίδος*, etc. i. e. *Hanc regionem primo tenuerunt Perrhaebi, partem, quae ad mare est et Peneum, usque ad ipsius ostia et Gyrtona Perrhaebicam urbem.*

— *Ἣν Ὅμηρος Γυρτώνην καλεῖ*, etc.] Homerus vocavit Gyrtona urbem Thessaliae, de qua nota praecedenti egimus, Gyrtonen, scilicet Il. 2. v. 738.

Οἳ δ' Ἄργισσαν ἔχον καὶ Γυρτώνην ἐνέμοντο.
Quique Argissam habebant, et Gyrtonem incolebant.

— *Ἀπὸ Γύρτωνος τοῦ Φλεγύου ἀδελφοῦ*, etc.] Gyrtonem urbem nomen habere inquit a Gyrtone conditore, Phlegyae fratre. Quare Strabo lib. 9. Gyrtonios eius oppidanos *Phlegyas* quoque vocatos fuisse tradidit a Phlegya Ixionis fratre. Nec obstat, quod noster dicat Phlegyam Gyrtonis fratrem, et Strabo Ixionis; utrumque enim potuit habere fratrem. Eius appono ex libro citato verba: *Τοὺς μὲν γὰρ Γυρτωνίους Φλεγύας πρότερον ἐκάλουν, ἀπὸ Φλεγύου τοῦ Ἰξίωνος ἀδελφοῦ.* i. e. *Quippe Gyrtonios prius* Phlegyas *vocabant, a Phlegya Ixionis fratre.*

— *Ὁ πολίτης, Γυρτώνιος*.] Civis urbis Gyrtonis, seu Gyrtones dicebatur *Gyrtonius*, de quo vide notam praecedentem.

Γυψηΐς, νῆσος Αἰθιοπίας.] Gypseis, insula Aethiopiae, Cosmographo lib. 4. c. 8. *Gythites* appellatur, quam, inter insulas Aethiopiae, quae sub Aegypto, numerat. *Cytis*, sed perpe-

ram dicitur Plinio lib. 6. c. 29. *Gypsus* iurisperitis, in quam nocentes relegare solebant Romani imperatores, ut annotavit D. Nicolaus Antonius de Exilio lib. 1. c. 14. num. 15. et 17. a quo perperam *Aegypti insula* nuncupatur, scilicet decepit eum Gothofredus in Notis ad Iustin. Novell. 22. c. 8. ubi hanc insulam, 217
Aegypti insulam vocat ex nostro auctore, cum noster non Aegy- b
pti, sed Aethiopiae insulam dicat esse.

Γωγαρηνή, χωρίον μεταξὺ Κόλχων, etc.] Gogarene, regio inter Colchos et Iberes orientales. Memoratur Straboni libro undecimo: *'Εκ τῶν περικειμένων ἐθνῶν ἀποτεμόμενοι μέρη· ἐκ Μήδων μὲν τήν τε Κασπιανὴν καὶ Φαυνῖτιν, καὶ Βασοροπέδαν, 'Ιβήρων δὲ τήν τε παρωρίαν τοῦ Παρυάδρου καὶ τὴν Κορζηνὴν, καὶ Γωγαρηνὴν, πέραν οὖσαν τοῦ Κύρου.* i. e. *Ex circumadiacentibus gentibus abscindentes quasdam partes, e Medis quidem Caspianam, Phaunitim et Basoropedam; ex Iberibus montanam regionem Paryadri, et Corzenen, et Gogarenam.* Iam quando de hac regione nil amplius habemus dicere, ne locus remaneat vacuus, libet hic septa facere eaque cingere insigni C. Taciti porticu adversus Zoilos et invidos. Scimus enim eos carpere nostrum HONORARIUM TUMULUM, tamquam rem insolentem neque ab alio huc usque factam; ac etiam irridere illud de integritate vitae nostrae in huius operis dedicatione ingenue prolatum, tamquam non minori vanitate, quam audacia dictum. Ad quae C. Tacitus in vita Agricolae sic respondet: *Sed apud priores, ut agere memoratu digna pronum, magisque in aperto: ita celeberrimus quisque ingenio ad prodendam virtutis memoriam sine gratia, aut ambitione, bonae tantum conscientiae pretio ducebatur. Ac plerique suam ipsi vitam narrare, fiduciam potius morum, quam arrogantiam arbitrati sunt.* Ex omnibus vitiis nullum certe est peius INVIDIA; reliqua enim afferunt secum nescio quid voluptatis, at Invidia nihil nisi aegritudinem et animi dolorem ex alienis bonis: bona vero mea etsi adeo sunt parva, ut invidiam mihi facere posse non putarim; tamen fecere. Relinquamus igitur illis tormentum quo maius, ut inquit Venusinus vates,

Siculi non invenere Tyranni,

et ad Athenas nostras revertamur.

Δ.

Δαΐα, Σκυθικὸν ἔθνος.] Lege *Δάαι*, error Typographi ra- 218
tionibus referendus; fuere vero populi Scythici *Nomades*, h. e. a
qui vitam vagam degunt sine domiciliis. Eorum regio a mari Caspio incipiebat, ut rerum monumentis tradit Geographus lib. 11.

Τοὺς δὲ οὖν ἐν ἀριστερᾷ εἰσπλέοντι τὸ Κάσπιον πέλαγος παροικοῦντας Νομάδας, Δάας οἱ νῦν προσαγορεύουσι. i. e. *Eos, qui ad sinistram intranti Caspium mare accolunt Nomades, Daas, qui nunc, vocant.* Idem auctor eodem libro paulo infra inter Scytharum gentes memorat: *Ἐν ἀριστερᾷ δὲ τούτοις ἀντιπαράκειται Σκυθικὰ ἔθνη, καὶ τὰ Νομαδικὰ, ἅπασαν ἐκπληροῦντα τὴν βόρειον πλευράν. οἱ μὲν δὴ πλείους τῶν Σκυθῶν ἀπὸ τῆς Κασπίας θαλάττης ἀρξάμενοι, Δάαι προσαγορεύονται. Τοὺς δὲ προσεώους τούτων μᾶλλον Μασσαγέτας, καὶ Σάκας ὀνομάζουσι. Τοὺς δ' ἄλλους κοινῶς μὲν Σκύθας ὀνομάζουσι, ἰδίᾳ δ' ὡς ἑκάστους. Ἅπαντες δ' ὡς ἐπιπολὺ Νομάδες.* i. e. *In laeva parte his opponuntur Scythicae gentes ac Nomadicae, totum complentes boreale latus; plerique Scytharum a mari Caspio incipientes,* Daae *appellantur: orienti viciniores* Massagetas *et* Sacas *vocant; reliquos communi nomine* Scythas *dicunt, peculiari vero singulos; omnes vero ut plerumque* Nomades *sunt, id est vagam degunt vitam.* Eorum quoque meminit Mantuanus Homerus Aeneid. lib. 8.

—— *Euphrates ibat iam mollior undis*
Extremique hominum Morini, Rhenusque bicornis
Indomitique Daae, et pontem indignatus Araxes.

Ubi Servius: *Daae, Scythiae populi a parte septentrionali iuncti Persidi.* Iidem fuere populi. Nam Strabo etiam lib. 7. eos circa Hyrcaniam locat; Herodoto vero lib. 1. c. 125. *Δάοι* dicuntur, et eos inter Persarum gentes numerat.

Δαδίκαι, ἔθνος Περσικόν. Ἡρόδοτος ἑβδόμῃ.] Dadicae, gens Persica, ex Herodoti lib. 7. Qui de eis libro ab Stephano citato c. 66. sic loquitur: *Πάρθοι δὲ καὶ Χοράσμιοι, καὶ Σογδοί τε καὶ Γανδάριοι καὶ Δαδίκαι, τὴν αὐτὴν σκευὴν ἔχοντες τὴν καὶ Βάκτριοι, στρατεύοντο.* i. e. *Parthi vero et Chorasmii et Sogdi, et Gandarii et Dadicae eamdem in exercitu quam Bactrii armaturam gerebant.* Eosdem una cum Gandariis celebrat idem auctor lib. 3. c. 91. inter Satrapeias Persarum, Nomo septimo.

Δαδόκερτα, προύριον μέγα τῆς Ἀρμενίας, etc.] Dadocerta castellum magnum munitum Armeniae, inter Mediam. No-
218 men compositum a nomine Chaldaico קרתא, *Cartha*, quod in illa
b lingua significat *urbem*, ut iam alibi annotavimus, forma Tigranocerta *h. e.* Tigranis urbs, verum Dadocerta a nemine, quod sciam, memoratur.

Δαίδαλα, πόλις τῆς Ῥόδου, ἢ χωρίον, etc.] Daedala, [neut. plur.] urbs Rhodi vel regio ex Strabonis lib. 14. cui regio, non urbs dicitur. Sic enim ille libro citato: *Ἀρχὴ δὲ τὰ Δαίδαλα τῆς Ῥοδίας χωρίον. Πέρας δὲ τὸ καλούμενον ὄρος Φοῖνιξ, καὶ τοῦτο τῆς Ῥοδίας. Πρόκειται δ' Ἐλέουσα νῆσος διέχουσα τῆς*

'Ρόδου σταδίοις ἑκατὸν εἴκοσι. i. e. *Initium vero Daedala Rhodiae* [continentis] *regio; finis autem mons nomine* Phoenix, *et hic Rhodiae; ante hunc autem sita est Eleusa insula, stadiis* cxx. *a Rhodo distans.*

— *Ἔστι καὶ ὄρος τῆς Λυκίας τὰ Δαίδαλα.*] Est et mons Lyciae Dedala. Postquam egit de urbe Rhodiae Daedalis, agit nunc de monte Lyciae illius urbis cognomine, quod etiam habet ab eodem Strabone libro nota praecedenti citato: *Μετὰ τοίνυν Δαίδαλα τὰ τῶν 'Ροδίων, ὄρος ἐστὶ τῆς Λυκίας ὁμώνυμον αὐτοῖς Δαίδαλα, ἀφ' οὗ λαμβάνει τὴν ἀρχὴν ὁ παράπλους ἅπας ὁ Λυκιακός· σταδίων μὲν ὢν χιλίων ἑπτακοσίων εἴκοσι.* i. e. *Post Rhodiorum Daedala, mons Lyciae est eiusdem nominis ac Daedala,* de *quo sumit principium totum litus Lyciacum, stadiorum quidem* CIƆIƆCCXX.

— *'Η δὲ πόλις, ἀπὸ Δαιδάλου τοῦ 'Ικάρου, ἡ ἐν Λυκίᾳ.*] Postquam memoravit Daedala urbem Rhodi, et montem eiusdem nominis in Lycia, celebrat nunc urbem Lyciae Daedala, cuius meminit Plinius lib. 5. c. 27. etsi eam Cariae adscribit, eadem erat urbs. Nam Lycia, Pamphylia et Caria erant regiones finitimae, ut apparet ex eodem Plinio libro capiteque citato, perperam apud Ptolemaeum lib. 5. c. 3. *Δάδδαλα* scribitur, memoratur etiam Livio lib. 37. c. 22.

— *Διὰ τοῦ Νίνου ποταμοῦ.*] Non possum concoquere aquas huius fluvii nomine Nini, cuius nemo fecit mentionem. Ptolemaeus duos tantum Lyciae fluvios celebrat libro capiteque nota praecedenti citatis, nempe Xanthum et Limyrum, nec plures Cluv. Introduct. Geograph. lib. 5. c. 19. quibus in locis uterque Lyciam describit.

— *Ἔστι καὶ 'Ινδικῆς, καὶ Κρήτης ἄλλη.*] Daedala, neutro quoque plur. urbs Indiae memoratur etiam a Ptolemaeo lib. 7. c. 1. prope Aornon petram. At Cretae Daedala adeo ignota sunt, ac notus Daedalus, et Cretae Labyrintho et aliis suis operibus.

Δαιδάλεια, πόλις 'Ιταλίας, etc.] Daedalia, vel Daedalea, 219 a
utroque enim modo dici potest, fuit urbs Italiae a Daedalo, ut inquit noster, condita, quae nostri auctoris aetate *Iulia* vocabatur; huius urbis sub nomine *Daedalea* non invenitur apud alios memoria, at sub nomine *Iulia* tres celebrantur Italiae urbes Cluv. Ital. Antiq. lib. 1. c. 10. et c. 18. et c. 27. Sed nihil probat veterum auctorum auctoritate.

Δαιδαλίδαι, δῆμος τῆς Κεκροπίδος φυλῆς.] Daedalidae, populus, id est curia, seu oppidum Cecropidis tribus, cuius incolas a Daedalo Athenieusi, qui caedis ex sorore nepotis causa, quem ob ingenii invidiam interfecerat, illuc fugiente nomen in-

venisse tradit Diod. Siculus lib. 4. Bibliothecae Hist. *Κατηγορηθεὶς δὲ καὶ καταδικασθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν φόνου, τὸ μὲν πρῶτον ἔφυγεν εἴς τινα τῶν κατὰ τὴν Ἀττικὴν δήμων, ἐν ᾧ τοὺς κατοικοῦντας ἀπ' ἐκείνου Δαιδαλίδας προσαγορευθῆναι.* i. e. *Accusatus vero et condemnatus* [Daedalus] *caedis ab Areopagitis, primum quidem fugit ad quandam Atticae curiam, in qua habitantes ab illo* Daedalidas *vocari* [aiunt.]

Δακία, χώρα πλησίον Βορυσθένους, etc.] Dacia, regio ad Borysthenem, cuius incolae Daci, vel Daces; aevo Suidae *Patzinacitae* vocabantur: *Δάκες,* inquit ille, *οἱ νῦν Πατζινακῖται λεγόμενοι.* Noster auctor dividit Dacos in Daos et Getas, quod ab Strabone videtur accepisse. Sic enim ille lib. 7. *Γέγονε δὲ καὶ ἄλλος τῆς χώρας μερισμὸς συμμένων ἐκ παλαιοῦ, τοὺς μὲν γὰρ Δάκους προσαγορεύουσι, τοὺς δὲ Γέτας. Γέτας μὲν, τοὺς πρὸς τὸν Πόντον κεκλιμένους, καὶ πρὸς τὴν ἕω. Δάκους δὲ, τοὺς εἰς τἀναντία πρὸς Γερμανίαν, καὶ τὰς τοῦ Ἴστρου πηγάς, οὓς οἶμαι Δαύους καλεῖσθαι τὸ παλαιόν.* i. e. *Est et alia regionis divisio, quae ab antiquo perdurat, ut alii Daci, alii Getae appellentur. Getae, qui versus Pontum et orientem inclinant. Daci, qui in contrarium ad Germaniam et Istri fontes vergunt, quos puto antiquitus esse Dauos appellatos.* Antiquitus Dacia comprehendebat provincias, quas nunc Ungariam, Transylvaniam, Valachiam, Moldaviam vocant, teste Cluv. Introductione Geographiae lib. 4. c. 18. Qui vero fuerint Dacorum Plisti, quos Iosephus Antiquit. lib. 18. c. 2. cum Essenis comparat, ingenue fateor me nescire, sed ex comparatione licet coniicere fuisse inter Dacos quosdam homines religiosos atque a plebe separatos, quos *Plistos* vocat Iosephus; nulla enim respublica sine religione, quoquomodo sit, nec sine iustitia, quae est omnium virtutum regina, diu potest persistere, et sine armis ab aliarum gentium invasione defendi *ἀδύνατόν ἐστι.* Sit mantissae loco, Traianum imperatorem in provinciae formam Daciam redegisse constructo in Istro eximio ponte, qui apud scriptores maxime celebratur, de quo alibi egimus.

— *Καὶ παρ' Ἀττικοῖς δὲ τὰ τῶν οἰκετῶν,* etc.] Hanc de servis domesticis sectionem, quos Attici Daos et Getas vocabant, a nomine nempe harum gentium, noster quoque ex Strabonis
219 lib. 7. transcripsit. Sic enim ille: *Ἀφ' οὗ καὶ παρὰ τοῖς Ἀττι-*
b *κοῖς ἐπεπόλασε τὰ τῶν οἰκετῶν ὀνόματα Γέται καὶ Δαῦοι. Τοῦτο γὰρ πιθανώτερον, ἢ ἀπὸ τῶν Σκυθῶν, οὓς καλοῦσι Δάας. Πόῤῥω γὰρ ἐκεῖνοι περὶ τὴν Ὑρκανίαν· καὶ οὐκ εἰκὸς ἐκεῖθεν κομίζεται ἀνδράποδα εἰς τὴν Ἀττικήν. Ἐξ ὧν γὰρ ἐκομίζετο, ἢ τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις ὁμωνύμους ἐκάλουν τοὺς οἰκέτας, ὡς Λυδὸν, καὶ Σύρον, ἢ τοῖς ἐπιπολάζουσιν ἐκεῖ ὀνόμασι προσηγόρευον, ὡς*

Μάνην ἢ Μίδαν, τὸν Φρύγα. Τίβιον δὲ, τὸν Παφλαγόνα. i. e. *Unde etiam apud Atticos in-usu-fuerunt servorum nomina, Getae et Davi: id enim probabilius est, quam a Scythis, quos vocant Daas: procul enim illi circa Hyrcaniam, et non est verosimile illinc afferri mancipia in Atticam: ex quibus enim offerebantur, vel ex nationibus illis eiusdem nominis vocabant servos, ut Lydum et Syrum, vel nominibus, quae illic erant-in-usu appellabant, ut Manem, vel Midam, Phrygem: Tibium vero, Paphlagonem.*

Δάλμιον, πόλις Δαλματίας, etc.] Dalmium, seu Delminium, urbs Dalmatiae inter Illyriam et Italiam. eodem modo descripsit hanc regionem Periegeta v. 95.

—— ἐς μὲν ἰόντι
Δεξιτέρην κατὰ χεῖρα φαείνεται Ἰλλυρὶς αἶα,
Δαλματίη δ' ἐφύπερθεν, ἐνυαλίων πέδον ἀνδρῶν,
Σκαιῇ δ' Αὐσονίων παραπέπταται ἄσπετος ἰσθμὸς,
Πουλυτενὴς, τρισσῇσι περίδρομος ἀμφιτρίταις,
Τυρσηνῇ, Σικελῇ τε καὶ Ἀδριάδι πληθούσῃ. h. e.
—— *Intranti quidem*
Dextram ad manum apparet Illyris terra
Dalmatia vero supra [ultra] *Martiorum solum virorum.*
Ad laevam vero Ausoniorum expanditur immensus Isthmus,
Longe porrectus tribus circumfluus amphitritis,
Tyrrhena, Sicula, Adriade inundante.

Ad quem locum Eust. aliquammulta nostri auctoris verba transcripsit.

— Τὸ ἐθνικὸν ὅμοιον, ἢ Δαλμιεύς.] Cum egerit de urbe Dalmatiae Dalmio, nunc agit, ut solet de eius gentilibus, ac inquit eius gentile esse simile, nempe ipsi Dalminio, id est Dalmmius, *a*, um, vel etiam Dalmicus et Latino ore Dalmiensis.

— Ἴδιον δὲ τῶν Δαλματέων, etc.] Haec nostri auctoris verba pene ipsissima transcripsit Eustathius ut solet ad Periegetae Carmina scholio praecedenti citato. Sic enim ille: Φασὶ δὲ καὶ τοὺς Δαλματεῖς δι' ὀκταετηρίδος ποιεῖσθαι τῆς χώρας ἀναδασμὸν, etc. i. e. *Aiunt vero et Dalmatenses singulis octo annis facere regionis divisionem, etc.*

— Ἀππιανὸς δὲ τὴν πόλιν Δελμίνιον καλεῖ, etc.] Inquit Appianum vocasse Dalmium urbem Dalmatiae *Delminium*, et Quadratum appellasse *Dalmium*. Verba Appiani Graeca antiquitas nobis invidit, Latina reliquit in eius de Bellis Illyricis libro, et sunt quae sequuntur; *Figulus* [Marcus Figulus consul] *ratus eos inopine aggredi posse, discurrentes undique ad eius impetum ex*

220 *oppidis offendens, in fugam vertit, donec ad urbem Delminium, a*
a *qua Dalmatarum nomen illis inditum, terga dare compulit.* Ergo haec Dalmatiae urbs duo habuit nomina iuxta nostri auctoris sententiam ex Quadrato cui *Dalmion*, et ex Appiano, cui *Delminion* dicebatur, tertium addit Eustathius ad Perieget. v. 97. *Διχῶς δὲ τὸ ἔθνος λέγεται, καὶ Δαλμάται καὶ Δαλματεῖς· ἡ δὲ πόλις αὐτῶν, Δάλμιον, ἢ Δελμίνιον, ἢ Δέλμινον.* i. e. *Duplici modo vero gens dicitur, et Dalmatae et Dalmateis. Urbs vero eorum Dalmion, vel Delminion, vel Delminum.*

— *Φασὶ δὲ αὐτοὺς καὶ Δαλμάτας*] Oppidanos urbis Dalmii *Dalmatas* dici inquit, pag. 219. et *Dalmios* et *Dalmieis*. Eustathius vero ad Dionysii carmen citatum *Dalmateis* quoque dictos fuisse tradit. Namque oppidorum gentilia scriptores pro libitu sibi fingunt.

Δαμασκός, πόλις Συρίας, etc.] Damascus, urbs celeberrima, olim Syriae caput et regia teste eloquentissimo Prophetarum c. 7. v. 8. בו ראש ארם דמשק וראש דמשק רצין h. e. *Nam caput Aram.* h. e. *Syriae Dammesec, et caput Dammesec est Retsin.* Erat Damascus sita sub monte Hermone, ex quo defluebant duo flumina Amana et Parpar, quorum Amana mediam perfluebat urbem, Parpar, quem Graeci *Chrysorrhoa* vocabant, extra urbem aquas devolvebat, teste Benjamine Thudelensi in suo itinerario, quorum fit quoque mentio Reg. lib. 4. c. 5. v. 12. Latina Hebraicis relictis appono: *Nonne meliores sunt Amanah et Parpar fluvii Dammesec omnibus aquis Israelis? annon* [si] *lavero* [me] *in illis, mundus ero?*

— *Περὶ τὸν Βαρδίνην ποταμόν.*] Circa fluvium Bardinem locat epitom. noster Damascum, quo in nomine adhuc remanent vestigia nominis Parpar, de quo nota praeced. egimus.

— *Ὠνομάσθη δὲ, ὅτι εἷς τῶν γιγάντων Ἀσκός.*] Agit noster de etymo urbis Damasci, et quae affert, sunt ex Graecorum fermento confecta: eadem pene habet Etymolog. in *Δαμασκὸς* sed in eis aliqua latent antiquitatis scruta. *Ascos* enim ille gigas corruptum nomen est ab illius nomine, qui Thudelensi in suo Itinerario dicitur *Abcamaz*, cuius costam ipse refert vidisse in palatio quodam Damasci; quae longitudine spithamas novem, latitudine duas aequabat; vero propius videtur hoc, quam illud D. D. Gasparis Ybañez de Segovia et Peralta, qui nomen illius gigantis deducebat ab illo Sacrarum literarum בני אנק *bene Anac* i. e. *filii Anac*, a quo corruptum esse contendebat τὸ *Ἀσκὸς*, quod manu propria apposuit ad marginem Stephani, quem mihi dono dedit, sed ego in nullius iuravi verba magistri. Nec etiam arridet illud Isidori Originum lib. 15. c. 1. Nullo enim nititur funda-

mento, nec auctoritate. Ipse enim somniat quendam Damascum Abrahami Patriarchae dispensatorem, a quo urbi nomen impositum fuisse inquit; eius conditor iacet in antiquitatis sepulchro, etsi Iosephus antiquit. lib. 1. c. 7. circa calcem edisserit, Usen Arami filium, cuius Geneseως c. 10. v. 23. fit mentio eam condidisse. 220 b

— * Ἐπράχθη Δαρμασκὸς. . . .] Locus lacunosus est, nec suppleri facile poterit nisi manuscripto aliquo codice; at *Darmascus* etiam pro *Damascus* dicitur Hebraiçe Paralipom. lib. 1. c. 18. v. 5.

— Ὁ πολίτης, Δαμασκηνὸς, καὶ ἡ χώρα, etc.] Civis Damascenus; et regio et urbs Damascena. Tulit Damascus aliquammultos viros celeberrimos, inter quos primum locum tenet *Nicolaus Damascenus*, philosophus peripateticus, qui inter alia scripsit historiam καθολικὴν librorum LXXX secundum Suidam; CXXIV. iuxta Iosephum; CX secundum Athenaeum lib. 7. ex quibus paucula fragmenta extant. Fuit Herodi Magno familiaris, et Augusto Caesari amicissimus adeo ut placentas quasdam ab eo ad se missas *Nicolaos* vocaret, teste Hesychio Illustri in Nicolaus; palmarum quoddam genus fuisse tradit Plin. lib. 13. c. 4. Plut. Symposiacῶν libr. 8. Quaest. 4. ab eo sic denominatum. Fuit etiam ex hac urbe Ioannes Damascenus cognomento *Mansur*, ut inquit Suidas, οὐδενὸς δεύτερος τῶν κατ' αὐτὸν ἐν παιδείᾳ λαμψάντων. i. e. *aetatis suae nulli eorum, qui eruditione fuere illustres, secundus*. Quem in coelum usque extollit Suidas, ut sunt Graeci genus in gloriam. suam effusissimum. *Etsi vero Damascenus* (inquit Vossius de Histor. Graecis lib. 2. c. 24.) *vir foret egregie eruditus, ac magni nominis: tamen in plerisque credulus fuit plus satis. Hoc ostendunt historiae ab eo relatae in sermonibus. Sane agnoscit etiam Baronius, in multis eius scriptis fidem vacillare et compluribus ipsum scatere mendaciis. Quod eius iudicium Casaubonus firmat exercitatione* XIII *adversus Baronium Sect.* XXXVIII. *ubi varios, et spissos errores annotavit. Etiam aliis in scriptis iudicium desideres: inter caetera in narratione illa de anima Falconillae precibus B. Theclae, primae martyris, ab inferorum suppliciis liberatae; etsi in gentili errore, et idololatria, obiisset. Item quod ait, animam Traiani Imp. similiter poenis infernis exemptam precibus Gregorii M. Quorum utrumque legas apud Damascenum oratione de his, qui in fide migraverunt, etc.* Equidem valde credulus sit oportet, qui crediderit condemnatorum animos suppliciis muliebribus ab inferorum suppliciis liberari. Celebrantur etiam *pruna Damascena* ab hac urbe Romam advehi solita una cum *Cottanis*. Unde Iuv. Sat. 3. v. 83.

Horum ego non fugiam conchylia, me prior ille
Signabit, fultusque thoro meliore recumbet,
Advectus Romam, quo pruna et cottana vento.

221 Erant cottana, ut haec obiter annotemus species ficorum parvorum,
a testo Hesychio in *Κόττανα*, sic dicta ab Hebraea voce קטן *Caton*. i. e. parvus. Unde non illepido lepore Martialis Epigram. lib. 13. Epigram. 28. cecinit;

Haec tibi, quae torta venerunt condita mentha,
Si maiora forent cottana, ficus erat.

Significabat etiam id nominis apud Cretenses *Virginem*, auctore eodem auctore loco citato; quod ab eadem radice diductum est קטנה *Ketana* i. e. *parva* scilicet *puella*. Si plura de hac antiquissima urbe et regione scire desideres, leges itinerarium Thudelensis.

Δανδάριοι, ἔθνος περὶ τὸν Καύκασον.] Dandarii, gens circa Caucasum montem ex Hecataei Europa. Inter Maeotarum gentes numerantur ab Strabone lib. 11. *Τῶν Μαιωτῶν δ' εἰσὶν αὐτοί τε οἱ Σινδοι, καὶ Δανδάριοι*, etc. i. e. *De Maeotis sunt Sindi, Dandariique, et Toreatae, etc.* Plinius etiam lib. 6. c. 7. inter gentes, quae circa Maeotim locat, cui *Dandari* dicuntur; C. Tacito Annalium lib. 12. *Dandaridae*; quorum quoque civitatem *Soza* et *regionem Dandaricam* vocat idem auctor libro citato c. 16. *Sic pulsus hostis, ventumque Soza oppidum Dandaricae, quod desertum a Mithriditate, ob ambiguos popularium animos obtineri relicto ibi praesidio visum.*

Δανθαλῆται, ἔθνος Θρᾳκικόν] Danthaletae, gens Threcica ex Theopompi lib. 48. Horum strategia seu praefectura Dantheletica celebratur Ptolemaeo inter Thraciae regionem iuxta Mysiam utramque et Aemum montem, quos Liv. *Dentheletas* vocat lib. 40. c. 44. *Itaque unum tantum moratus diem, quietis eorum causa, quos habuerat secum, itinere inde simili fugae in Dentheletas transcurrit, socii erant, sed propter inopiam haud secus quam hostium fines Macedones populati sunt.* Loquitur Livius de Philippo Macedonum rege Persei patre, quem cupido ceperat in verticem Aemi montis adscendendi, a cuius vertice biduo est digressus, a quo non longe locat Dentheletas, qui Plinio lib. 4. c. 11. dicuntur *Denseletae*.

Δανούβιον, πόλις περὶ τὴν Ῥώμην.] Danubium, urbs circa Romam. Nemo omnium fecit huius urbis mentionem in tota Italia, quare puto Lanuvium intelligere, quam Strabo lib. 5. vocat *Lavinium* et ab Aenea conditam tradit, nomine de filiae nomine imposito: *Φασὶ δὲ Αἰνειὰν μετὰ τοῦ πατρὸς Ἀγχίσου, καὶ τοῦ παιδὸς Ἀσκανίου κατάραντα ἐς Λαύρεντον, πλησίον τοῦ*

'Ωστίαν, καὶ τοῦ Τιβέρεως, etc. i. e. *Aiunt vero Aeneam cum patre Anchise, et filio Ascanio Laurentum appulisse, prope Ostiam et Tiberim, et in littore ad* XXIV *stadia supra mare urbem condidisse: supervenisse autem Latinum Aboriginum regem, qui locum illum habitabant, ubi nunc est Roma, socia Aenea usum fuisse adversus vicinos Rutulos, qui Ardeam tenebant (stadia vero sunt ab Ardea Romam* CLX.) *partaque victoria, Lavinium urbem Laviniae filiae suae cognominem prope condidisse.* At Appian. de Bellis Civil. lib. 2. est auctor Diomedem post captum Ilium primam in Italia urbem Lavinium condidisse: *Μέχρι βαρυθυμῶν ὁ Μίλων, ὡς καὶ περὶ αὐτὸν ἀπίστου γενομένου τοῦ Πομπηΐου, ἐς τὴν πατρίδα Λαβουΐνιον ἐξῄει, ἣν Διομήδη φασὶν ἀλώμενον ἐξ Ἰλίου, πρώτην ἐν τῇ Ἰταλίᾳ πόλιν οἰκῆσαι καί εἰσιν ἀπὸ Ῥώμης ἐς αὐτὴν στάδιοι πεντήκοντα καὶ ἑκατόν.* i. e. *Donec gravi animo ferens Milo, quod erga se Pompeius infidus esset, ad patriam Lavinium profectus est, quam* Diomedem *dicunt post captum Ilium, primam in Italia urbem condidisse, et sunt a Roma ad eam stadia* CL. In versione Latina dicitur Aeneas eam condidisse, quod est
contra textum Graecum. Fuit antiquitus celebris templo, ac luco 221
Iunonis Sospitae, auctore Livio lib. 8. necnon natalibus Milonis, b
pro quo extat elegantissima illa Ciceronis oratio, ut ex Appiani verbis allatis apparet. Huic quoque urbi debet natales Imp. Commodus, ut prodidit Ael. Lampridius in eius vita. Vulgo nunc dicitur *Civitas Indovina*, teste Leandro Alberto in sua Italia, de qua videsis quae in *Λαβίνιον*. Nec mireris a nostro scribi *Δανούβιον* pro *Λανούβιον*. Non absimili enim errore invenitur apud eum suo loco *Βοβώνεια* pro *Βονώνια*, *Τάβιοι* pro *Γάβιοι* et alia adhuc crassiora, ut ex lectione huius operis patebit.

Δάνουβις, ἢ Δάνουσις.] Lege *Δανούβιος, ἢ Δανούσιος*, Danubius, vel Danusius auctori nostro dicitur qui alio nomine *Ister*. Apud Graecos et Latinos superiori sui parte ut plerumque Danubius, inferiore vero Ister, teste Strabone, quod non adeo stricte observatur. Est Germaniae fluvius notissimus et totius Europae maximus, qui Germanis dicitur *die Donaw*. Ac si Hispanice diceres *el Danubio*, nomine a pago propter quem parvus adhuc fluit imposito; eius olim fontes adeo incerti inter scriptores fuere, ut et Nili; nec minor de numero eius ostiorum controversia, de quibus adhuc hodie inter eos plene non convenit, quod magis mirum, cum per nostram fluat Europam in Pontum Euxinum non ultra Garamantes et Indos. Ac non possum non mirari Germanorum Principum, qui sui celeberrimi fluvii ἐκβολὰς et fontes incertos esse patiuntur, de quibus consulesis Stuckii Scholia in Periplum Arrhiani Ponti Euxini.

— Πάλαι Ματόας καλούμενος, etc.] Antiquitus regnator iste aquarum totius Europae vocatus fuit *Matoas*, id nominis apud Scythas sonat idem, ac apud Graecos Ἄσιος, i. e. *Limosus*; propterea quod nihil noxae damnive accepissent, cum eum saepe traiicerent; at cum quaedam calamitas eis aliquando transeuntibus eum accidisset, mutato nomine *Danusius* est vocatus, quod nomen apud eos significat qui errandi culpam habet. Ego sic intelligendum esse existimo hunc locum, atque eodem modo videtur intellexisse Stuckius loco nota praecedenti citato. Quare si per Criticorum παῖδας liceret, sic legendus erat: Πάλαι Ματόας καλούμενος, ὅτι λέγεται ἐς τὴν Ἑλληνίδα γλῶσσαν Ἄσιος, ὅτι πολλάκις περαιούμενοι οὐδὲν ἐπεπόνθεισαν, συμφορᾶς δὲ τοῖς Σκύθαις ἐπιπεσούσης Δανούσιος ἐκλήθη, ὃ δὲ ἑρμηνεύεται, ὥσπερ τοῦ ἁμαρτεῖν ἔχων αἰτίαν. i. e. *Antiquitus* Matoas *vocatus*, *quod dicitur secundum Graecam linguam* Ἄσιος i. e. Limosus, *quod saepe eum traiicientes nihil damni passi fuissent*, *quadam vero calamitate Scythis contingente* Danusius *appellatus est tamquam habens errandi culpam*. At Eust. ad Periegetae v. 301. sic scribit hanc nostri auctoris sectionem etsi sub nomine Strabonis, quod puto esse μνημονικὸν ἁμάρτημα: Φησὶ δὲ ὁ αὐτὸς γεώγραφος καὶ ὅτι ὁ Ἴστρος ποτὲ Ματόας ἐλέγετο, ὅ ἐστι κατὰ Ἕλληνας Ἄσιος. καὶ ὅτι πολλάκις μὲν οἱ Σκύθαι δι' αὐτοῦ περαιούμενοι οὐδὲν ἔπασχον. συμφορᾶς δέ ποτε αὐτοῖς ἐπεισπεσούσης [lege ἐπιπεσούσης] ἡρμηνεύθη Δανούσιος, ἢ Δανούβιος, ὥσπερ τοῦ ἁμαρτεῖν ἐκείνους αἰτίαν ἔχων. i. e. *Inquit vero idem Geographus quod* Ister *olim* Matoas *dicebatur*, *quod est secundum Graecos* Ἄσιος, i. e. Limosus; *et quod saepe Scythae per eum traiicientes nihil passi sunt; calamitate vero aliquando contingente, interpretatus fuit* Danusius, *vel* Danubius, *tanquam qui esset in culpa quod illi aberrassent*. Atque ex his Eustathii verbis apparet apud Stephanum pro Δάνουβις ἢ Δάνουσις legendum esse Δανούβιος ἢ Δανούσιος. De huius autem fluvii celeberrimi diversis nominibus videsis eumdem Stuckium loco citato.

222 a Δάονες, ἔθνος τῆς Ἰνδικῆς ἀπὸ Δάονος.] Daones, gens Indiae. Memorantur Cosmographo lib. 7. c. 2. cui *Daonae* vocantur, ipse iuxta fluvium cognominem eos locat, a quo forsitan nomen habuere, ut et aliae multae gentes, quare illud Stephani, ἀπὸ Δάονος· i. e. a *Daone* possumus interpretari a Daone fluvio.

Δάραψα, πόλις Βακτρίας, ὡς Στράβων.] Darapsa, urbs Bactriae ex Strabone, qui libro undecimo et Bactriam regionem describit et urbem Darapsam memorat. Hic eius subiiciam verba. Τῆς δὲ Βακτρίας μέρη μέν τινα τῇ Ἀρίᾳ περιβέβληται πρὸς ἄρκτον, τὰ πολλὰ δ' ὑπέρκειται πρὸς ἕω· πολλὴ δ' ἐστὶ καὶ πάμφορος,

πλὴν ἐλαίου. Τοσοῦτον δὲ ἴσχυσαν οἱ ἀποστήσαντες Ἕλληνες αὐτὴν διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς χώρας, ὥστε τῆς Ἀριανῆς ἐπεκράτουν, καὶ τῶν Ἰνδῶν, ὥς φησιν Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀδραμυττηνὸς, καὶ πλείω ἔθνη κατεστρέψαντο, ἢ Ἀλέξανδρος, etc. i. e. *Bactriae vero quaedam partes, Ariae versus septentrionem circumdantur: pleraeque autem versus orientem porriguntur. Ampla est regio, et omnium rerum ferax praeter oleum. Tanta vero fuit Graecorum, qui eam abalienarunt, potentia ob soli praestantiam, ut et Arianam obtinuerint, et Indiam, ut ait Apollodorus Adramyttenus: ac plures quam Alexander gentes subegerint, et maxime Menander, siquidem is et Hypanim transivit versus ortum et ad Isamum usque pervenit. Haec enim partim ipse egit, partim Demetrius Euthydemi filius Bactrianorum regis. Non modo autem Pattalenem occuparunt. Sed et reliquae orae maritimae, et Tessariosti quod dicitur, et Sigertidis regnum. Omnino autem ille inquit totius Arianae praecipuam partem esse Bactrianam. Quin et usque ad Syros et Phoenices dominium suum protulerunt. Urbes habuerunt Bactra (quae et* Zariaspa *dicitur, eamque fluvius eiusdem nominis perfluit in Oxum aquas exonerans) Darapsam et alias plures.*

Δάρδαι, Ἰνδικὸν ἔθνος, etc.] Dardae, Indica gens, etc. Memorantur Nonno Dionysiac. lib. 26. v. 61. non Straboni lib. 15. qui eos *Derdas* vocat, et magnam gentem esse inquit planiciem quandam montanam habitantes, sub qua aurifodinae sunt, ex quibus formicae vulpibus magnitudine aequales aurum effodiunt, terram per hyemem ad ostium accumulantes, ut solent talpae, ubi inveniuntur auri ramenta, quae Derdae clam rapiunt; aperte enim non possunt, prohibentibus huiusmodi formicis, quae si eos comprehenderint, una cum iumentis occidunt, quae secum ferunt ad deportanda huiusmodi ramenta. At haec redolent Graecorum nugamenta; homines enim armis facile se a feris defendunt, sed non adeo facile ab hominibus. Homo enim homini lupus est. 222 b

Δάρδανος, πόλις Τρῳάδος, ἡ πρότερον Τευκρίς.] Dardanus, urbs Troadis, quae prius Teucris. Memoratur inter alios Herodoto lib. 5. c. 107. Scylaci in *Τρωάς*. *Dardanium* eam vocat Lycophro in Cassandra, ad quem locum Isacius Tzetzes aliam huius nominis celebrat supra Illyrios et Macedones. Illius et promontorii Dardanidis meminit Strabo lib. 13. *Ἔστι τοίνυν μετ' Ἄβυδον ἥ τε Δαρδανὶς ἄκρα, ἧς μικρῷ πρόσθεν ἐμνήσθημεν, καὶ ἡ πόλις ἡ Δάρδανος, διέχουσα τῆς Ἀβύδου ἑβδομήκοντα σταδίους*, etc. i. e. *Post Abydum igitur est Dardanis promontorium, cuius paulo ante fecimus mentionem, et urbs Dardanus* LXX *stadiis ab*

Abydo distans, inter has Rhodius effluit amnis, propter quem in Cherrhoneso est Cynossema [canis-sepulchrum] *quod sepulchrum Hecubae esse aiunt; sunt qui Rhodium ab Aesepo excipi dicunt, et sane unus eorum, qui ab Homero memorantur, est hic:*

Rhesusque heptaporusque, Caresusque, Rhodiusque.

Ipsa vero Dardanus, urbs prisca, ita contemptui habita fuit, ut alii [Romanorum] *Imperatores Abydum transtulerint, alii in pristinum remigrare locum incolas iusserint, ibi convenere Cornel. Sylla Romanus dux et Mithridates Eupator, ut pacta inirent de bello pace finiendo.*

— *Ὅτι Δάρδανος εκσι *. ἐκ τοῦ νεὼ τῆς Ἀθηνᾶς*, etc.] Pro *εκσι* * videtur legendum *ἐκσυλεύσας*, sed tunc non erat opus altero participio *ἀράμενος*, utrumque enim hoc in loco idem significant. Servius ad illa Virgilii ex lib. 3. Aeneid.

Effigies sacrae divum Phrygiique penates
Quos mecum a Troia, mediisque ex ignibus urbi
Extuleram.

Inquit, *Quamvis alio loco alias opiniones secutus diversa dixerit. Sane hos Deos Dardanum ex Samothracia in Phrygiam, Aeneam vero in Italiam ex Phrygia transtulisse, idem Varro testatur.*

— *Καὶ ἀποστέλλει τὸν Δάρδανον εἰς τὴν Ἀσίαν*, etc.] Hoc in loco pro *Asiam* intellige *Phrygiam*. Erat enim Phrygia in qua Teucrus regnavit in Asia in quam inquit noster missum fuisse Dardanum ad Teucrum, ideo Dardanus iste Virgilio Aeneid. lib. 4. v. 134. dicitur:

Dardanus Iliacae primas pater urbis, et auctor.

— *Καὶ πόλιν ᾤκισε Δάρδανος, καὶ Δαρδανίαν*, etc.] Dardanus urbem condidit, et regionem quae *Teucris* prius vocabatur, *Dardaniam* dixit. Quod etiam testatur Euseb. Chronic. lib. 1. ad Num. DXXXVIII *Δάρδανος ἔκτισε Δαρδανίαν* i. e. *Dardanus condidit Dardaniam.*

228 a — *Καὶ Δαρδάνιοι, καὶ Δαρδανίδαι.*] Dardanii, et Dardanidae, et de urbe, et de regione, et de eis, qui a Dardano originem trahunt, dici potest; Homerus Il. 2. v. 819.

Δαρδανίων αὖτ᾽ ἦρχεν ἐῢς παῖς Ἀγχίσαο
Dardaniis rursus imperabat bonus filius Anchisae.

Ac quia huiusmodi formae nomina non solum in ios, sed etiam in os desinunt, utraque usus est Homerus, priore versu citato, posteriore Il. 3. v. 456.

Κέκλυτέ μευ Τρῶες καὶ Δάρδανοι ἠδ᾽ ἐπίκουροι.
Audite me Troes et Dardani et auxiliares.

Virgil. Aeneid. lib. 4. v. 646.

—— Ensemque recludit
Dardanium, Non Hos quaesitum munus in Usus.
Hom Il. 3. v. 303.
Τοῖσι δὲ Δαρδανίδης Πρίαμος μετὰ μῦθον ἔειπε.
His autem Dardanides Priamus verbum dixit.
Virg. Aeneid. lib. 1. v. 568.
—— Cuncti simul ore fremebant
Dardanidae.

Δαραὶ, ὃν * ρας φασὶ φρούριον, etc.] Lege Δαραὶ, ὃν καὶ Δάρας φασὶ, etc. Darae, et quod Daras vocant castellum Anastasii civitatis, etc. Quae lacuna suppletur ex Procopio, cuius verbis et huius loci lectio et oppidi historia confirmatur. Sic enim ille Persic. lib. 1. Ἀναστάσιος δὲ βασιλεὺς πόλιν ἐδείματο ἐν χωρίῳ Δάρας, ἰσχυράν τε ὑπερφυῶς λόγου ἀξίαν, αὐτοῦ βασιλέως ἐπώνυμον. i. e. *Anastasius vero imperator urbem aedificavit in regione Daras, munitam valde et memorabilem, ipsi Imperatori cognominem.* Etymologici magni auctor in Δάρας auctor est, nomen accepisse a Dario, ibi comprehenso ab Alexandro, quod oppidum postea ab Anastasio conditum, vocatum est *Anastasii urbs.* Δάρας παρὰ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ συλληφθῆναι Δάρειον ὑπὸ Ἀλεξάνδρου. ὑπὸ δὲ Ἀναστασίου κτισθὲν, ἐκλήθη Ἀναστασίου πόλις. i. e. *Daras nomen invenit quod in eadem regione ab Alexandro comprehensus fuerit Darius, ab Anastasio vero conditum, vocatum fuit Anastasii urbs.* Idem Procopius libro citato eam locat a Nisibi 95. stadiis distantem.

— Ὡς Σοῦδαρ, Σουσαρηνός.] Lege Σοῦρα, Σουρηνός; genus erroris, quod ex typographi incuria procedit; ipse enim affert id in exemplum τοῦ Δαρὰ, Δαρηνός. Fuit vero Sura, oraculum Lyciae, cuius suo loco meminit. 223 b.

— Δύναται καὶ Δαῤῥαῖος.] Lege Δαραῖος. Nam a Dara non potest deduci Darrhaeus, sed Daraeus, vel Darenus, vel Daranus.

— Εἰσὶ δὲ Δαῤῥαὶ διὰ δύο ρρ, ἔθνος, etc.] In principio huius sectionis egit de Dara, seu Daris castello, quod 95. stadiis aberat a Nisibi, auctore Procopio Persic. lib. 1. supra citato; nunc agit de Darrhis per duplicem *rr*, gente prope mare Rubrum, quos celebrat Ptolemaeus lib. 6. c. 7. inter Arabiae Felicis populos, quae mari Rubro a meridie adiacebat, auctore eodem auctore libro capiteque citato. Ab hac gente deduci potest gentile Darrhaeus, vel Darrhenus, a qua verosimile est originem trahere Daras Africae populos, quos Ioan. Leo Africae descript. lib. 6. celebrat, de quibus vide Aldretum de Africa lib. 3. c. 14.

Δαριστάνη. Ἔστι δὲ καὶ ἔθνος Δαρῖται.] Est vero et gens Daritae. Herodoto lib. 3. c. 91. *Δαρεῖται* dicuntur et sub Satrapeiis Persarum memorantur, quorum regio Daritis inter Mediae regiones celebratur a Ptolemaeo lib. 6. c. 2.

Δαρσάνια, πόλις Ἰνδική, etc.] Darsania, urbs Indica, in qua in uno die mulieres vestem texunt, ex Dionysio Bassaricorum *h. e.* Dionysiacorum lib. 3. cuius affert Carmina multa et corrupta, quae sine ope alicuius Hippocratis nec restitui sanitati, nec resarciri possunt. Ea imitatus est Nonnus Dionysiacorum lib. 26. v. 170. et fortean melius et brevius, cui haec civitas Indica non *Darsania*, ut inquit noster, sed *Arsania* dicitur:

Οἵ τ' ἔχον Ἀρσανίην εὐδείελον, ἧχι γυναῖκες
Εἰς μίαν ἠριγένειαν ἐθήμονι Παλλάδος ἱστῷ
Ὀξείαις παλάμῃσιν ὅλον τελέουσι χιτῶνα.
Quique habebant Arsaniam ad-occasum-bene-sitam, ubi mulieres
In unam diem consueta Palladis tela
Velocibus manibus totam absolvunt tunicam.

224 a *Δάρσιοι, ἔθνος Θρᾴκιον.*] Darsii, gens Thraciae ex Hecataei Europa. Memorantur Appiano de Bellis Illyricis statim in principio, cui *Δάρσοι* dicuntur, sed fuerunt iidem populi etsi ipsi dicuntur *Darsi*, nostro *Darsii*, quoniam haec nominum gentis forma utroque modo dicitur, veluti *Syrii*, Syri, *Boeotii*, Boeoti, *Dardani*, Dardanii, et alia, quorum nunc non venit mihi in mentem. Nec obstat, quod noster hanc gentem ex Hecataeo adscribat Thraciae, et Appianus Illyriae assignet. Thracia enim et Illyria erant finitimae.

Δασέαι, πόλις Ἀρκαδική.] Daseae, urbs Arcadica ex Pausaniae lib. 8. cuius aetate ruinae tantum extabant, a quo neut. plur. dicuntur *Δασέα*. Sic enim ille libro citato: *Μετὰ δὲ δύο ἀπὸ τοῦ Ἀλφειοῦ σταδίους, Μακαρέων ἐστὶν ἐρείπια. Αὐτόθεν δὲ ἐς ἐρείπια ἄλλα τὰ Δασέων ἑπτά εἰσι στάδιοι,* etc. i. e. *Post stadia vero duo ab Alpheo sunt Macareorum ruinae; Inde ad Daseorum ruinas alias septem sunt stadia, etc.*

Δασκύλιον, πόλις Καρίας, etc.] Quinque huius nominis urbes celebrat auctor noster, de quibus nihil notabile inveniebam, quod observationibus meis inservire posset.

— *Ἀπὸ Δασκύλου τοῦ υἱοῦ Περιαύδου.*] Dascylium urbem Cariae inquit nomen habere a Dascylo Periaudae seu Periaudi filio, qui numquam a me auditus est, notius est Periandri nomen, si tibi placet hunc loco alterius substituere, per me licet.

— *Τετάρτη, περὶ Βιθυνίαν.*] Quarto loco numerat Dascylium urbem circa Bithyniam *i. e.* in Bithynia, quae Ptolemaeo

lib. 5. c. 1. *Δασκύλειον* dicitur, ut et Straboni lib. 12. Melae lib. 1. c. 19. Dascylos, quam trans Ryndacum locat. Fuit vero Ryndacus fluvius eiusdem Bithyniae, ut apparet ex Ptolemaeo libro capiteque citatis. Adhuc hodie *Daschylo* parum corrupto nomine dici inquit Niger Geograph. primo Asiae Comment.

— *Ἔστι δὲ καὶ Δασκυλίτης λίμνη, ἢ Δασκυλία.*] Pro *Δασκυλίτης* lege *Δασκυλῖτις*, quae erat lacus Phrygiae auctore Strabone lib. 12. *Ὑπέρκεινται δὲ τῆς Δασκυλίτιδος ἄλλαι δύο λίμναι μεγάλαι, ἥ τε Ἀπολλωνιάτις ἥ τε Μιλητοπολῖτις· πρὸς μὲν οὖν τῇ Δασκυλίτιδι Δασκύλειον πόλις.* i. e. *Superiacent Dascylitidi aliae duae paludes magnae, Apolloniatis, et Miletopolitis: ad Dascy-* 221
litidem Dascylium urbs est. b

— *Εὔδαιμος*, etc.] Lege *Εὔδημος*, sic enim vocabatur auctor iste, ut in nostro commentariolo auctorum quos ad testim. vocat noster, annotamus.

— *Διὰ τῆς ει διφθόγγου γράφουσι τὴν λι συλλαβήν.*] Inquit Eudaemum et Arcadium scribere Dascylium per *ει* in penultima, ut et apud Ptolemaeum et Strabonem scribitur, ut supra annotavimus.

Δάσκων, Σικελίας χωρίον.] Dascon, onis, Siciliae oppidum ex Philisto. Memoratur etiam Thucydidi lib. 6. *Καὶ τὰ ἐγγὺς δένδρα κόψαντες, καὶ κατενεγκόντες ἐπὶ τὴν θάλασσαν, παρά τε τὰς ναῦς σταύρωμα ἔπηξαν, καὶ ἐπὶ τῷ Δάσκωνι.* i. e. *Et proximas arbores caedentes et ad mare deferentes iuxta naves et propter Dasconem vallum fixerunt.*

Δασσαρῖται, ἔθνος Ἰλλυρίας, etc.] Dassaritae, gens Illyriae memoratur ex Polybii lib. 8. cuius libri tantum habemus *παρεκβολάς*, in quibus Dassaritarum nulla fit mentio; at lib. 5. Dassaretidem regionem celebrat.

— *Λέγονται καὶ Δασσαρηνοὶ, καὶ Δασσαρίτιοι* etc.] Dassaritae, gens Illyriae, dicebantur etiam *Dassareni* et *Dassaritii*: ultimo usus est Appianus de Bellis Illyricis libro; Dassaretii vero dicuntur Livio lib. 37. c. 34. *Dividenti praedam, captivosque (fuerunt autem quatuor millia hominum, pecorumque omnis generis ad viginti millia) nuncius ex Macedonia venit: Eropum quemdam corrupto arcis praesidiique praefecto, Lycnidum cepisse, tenere et Dassaretiorum quosdam vicos et Dardanos etiam concire.*

Δᾶτον, πόλις Θρᾴκης. Ἡρόδοτος πέμπτῃ.] Datum, urbs Thraciae ex Herodoti l. 5. Totum Herodoti librum 5. perlegi ut ex eo illam apud Stephanum lacunam adimplerem, sed spes credula me fefellit, quia in illo libro nulla fit Dati urbis Thraciae memoria; at lib. 9. ex quo illa quae deficiunt verba suppleri non possunt. Datum vero celebratur apud Excerpta ex libri 7. Strabonis fine,

utpote urbs, quae optimos haberet agros et naupegia et auri metalla *h. e.* locum, ubi naves compinguntur, et aurifodinam: *Εἰσὶ*
225 *δὲ περὶ τὸν Στρυμονικὸν κόλπον πόλεις καὶ ἕτεραι, οἷον Μύρκινος,*
a *Ἄργιλος, Δράβισκος, Δάτον. Ὅπερ καὶ ἀρίστην ἔχει χώραν καὶ εὔκαρπον, καὶ ναυπηγία, καὶ χρυσοῦ μέταλλα. Ἀφ' οὗ καὶ παροιμία, Δάτον ἀγαθῶν, ὡς καὶ ἀγαθῶν ἀγαθίδες.* i. e. *Sunt vero circa Strymonicum sinum urbes et aliae, ut Myrcinus, Argilus, Drabiscus, Datum; quod et optimam habet regionem et fertilem, et naupegia, et auri metalla, unde paroemia: Datum bonorum, ut bonorum glomi.* Scylax in Thracia auctor est a Callistrato Atheniensi conditam fuisse, quae postea cum a Philippo instaurata fuisset, *Philippi* vocata fuit, et antequam *Datum* seu *Datus*, utroque enim modo dicitur, *Crenides* etiam appellabatur, quod *κρῆναι* i. e. *fontes* inibi scaturirent, ut testatur Appianus de Bellis Civilibus lib. 4. *Οἱ δὲ Φίλιπποι, πόλις ἐστὶν, ἣ Δάτος ὠνομάζετο πάλαι, καὶ Κρηνίδες ἔτι πρὸ Δάτου· κρῆναι γάρ εἰσι περὶ τῷ λόφῳ ναμάτων πολλαί· Φίλιππος δὲ ὡς εὐφυὲς ἐπὶ Θρᾷκας χωρίον ὠχύρωσέ τε, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ Φιλίππους προσεῖπεν. Ἔστι δὲ ἡ πόλις ἐπὶ λόφου περικρήμνου, τοσαύτη τὸ μέγεθος, ὅσον ἐστὶ τοῦ λόφου τὸ εὖρος,* etc. i. e. *Philippi vero, urbs est quae antiquitus* Datus *nominabatur, et adhuc etiam ante Datum* Crenides: *κρῆναι enim id est fontes circa eum tumulum scaturiunt. Philippus autem hunc locum, ut opportunum natura adversus Thraces munivit et a se ipso* Philippos *appellavit. Sita est urbs in praerupto tumulo, tanta magnitudine, quanta est tumuli latitudo. Habet a septentrione saltus, per quos exercitum Cassianum traduxit Rascupolis: versus meridiem est ei proxima palus et mare post eam: versus orientem fauces Sapaeorum, et Turpilorum: ex occidente planities patet usque ad Marcinum et Drabiscum et fluvium Strymonem stadiorum circiter* CCCL. *fertilis admodum et amoena, ubi raptam dicunt Proserpinam, cum flores legeret.* Fuit haec urbe celeberrima pugna inter Augustum et Caesaris percussores; qua de causa ab Andino vate celebratur Georgic. lib. 1. v. 490.

Ergo inter sese paribus concurrere telis
Romanas acies iterum videre Philippi.

Ad quem locum Servius: *Philippi civitas est Thessaliae, in qua primo Caesar et Pompeius, postea Augustus et Brutus cum Cassio dimicaverunt.* Loquitur Servius contra historiae veritatem ex Poetae mente, qui poetica licentia loquutus est. Campi enim Pharsalici, ubi Caesar et Pompeius dimicarunt, diversi sunt a Philippicis, ubi Augustus cum Bruto pugnavit. Hanc urbem alii Thessaliae, alii Thraciae, alii Macedoniae adscribunt, erant enim hae regiones finitimae.

Δαυλὶς, πόλις Φωκίδος, ἐν ᾗ τὰ κατὰ Πρόκνην, etc.] Daulis, urbs Phocidis, ubi accidisse aiunt illud Procnes et Philomelae. Fuere istae Pandionis regis Atheniensium filiae, quas in aves conversas fuisse fabulabantur, Strabo lib. 9. *Ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ μετὰ Δελφοὺς ὡς πρὸς τὴν ἕω Δαυλὶς πολίχνιον, ὅπου Τηρέα τὸν Θρᾷκά φασι δυναστεῦσαι, καὶ τὰ περὶ Φιλομήλην καὶ Πρόκνην ἐκεῖ μυθεύουσι.* i. e. *In mediterraneis vero post Delphos*
ferme versus orientem Daulis est oppidulum, ubi Tereum Thracem 225
aiunt regnasse, et illud de Philomela et Procne illic accidisse fa- b
bulantur. Fabula Terei, Philomelae et Procnes ex Mythologis, si cui placet, discenda est. Unde Procne *Daulias ales* vocatur ab Ovidio Epist. 15. Sapphus ad Phaonem v. 154.

Sola virum non ulta pie moestissima mater,
Concinit Ismarium Daulios ales Ityn.

— *Ὅμηρος.*] Hemistichium illud Homericum legitur Il. 2. v. 520. cuius integra carmina sunt:

Οἳ Κυπάρισσον ἔχον, Πυθῶνά τε πετρήεσσαν,
Κρῖσσάν τε ζαθέην, καὶ Δαυλίδα, καὶ Πανοπῆα.
Qui Cyparissum habebant, Pythonaque petrosam
Crissamque divinam, et Daulida, et Panopea.

Δαῦλον δὲ, τὸ δασὺ, Δασεῖα δὲ ἡ πόλις, οἱ δ' ὕστερον Δαυλῖ φασι.] In his verbis pro *Δαυλῖ* lege ex Strabonis lib. 9. *Δαυλίαν.* Sic enim ille *Τοὔνομα δὲ τοῦ τόπου γεγονέναι ἀπὸ τοῦ δάσους· δαυλοὺς γὰρ καλοῦσι τὰ δασῆ. Ὅμηρος μὲν Δαυλίδα εἶπεν, οἱ δ' ὕστερον Δαυλίαν*, i. e. *nomen loci factum fuisse a densitate: δαυλοὺς enim vocant* densitatem, *h. e.* loca stirpibus consita. *Homerus quidem* Daulida *dixit, quam posteriores Dauliam.* Sed sicut ex Strabone correximus Stephanum, sic etiam ex Stephano, corrigendus est Strabo, apud quem loco allato pro *δαυλοὺς* lege *δαῦλα·* *δαῦλον* enim ut scribitur apud nostrum est *τὸ δασὺ*, quod confirmatur ex Hesychio, qui eodem modo inquit *Δαῦλον, δασύ.*

— *Πανσανίας δὲ δεκάτῳ ἀπὸ Νύμφης Δαυλίδος.*] Pausanias libro decimo ab Stephano citato de hac urbe et eius etymologia sic loquitur: *Πανοπέως δὲ ὅσον στάδια ἑπτὰ ἀπέχει Δαυλίς. Οἱ δὲ ἐνταῦθα ἄνθρωποι, πλῆθος μὲν εἰσιν οὐ πολλοὶ, μεγέθει δὲ καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι δοκιμώτατοι Φωκέων. Τὸ δὲ ὄνομα τῇ πόλει τεθῆναι λέγουσιν ἀπὸ Δαυλίδος Νύμφης. Θυγατέρα δὲ εἶναι τοῦ Κηφισσοῦ τὴν Δαυλίδα. Τοῖς δέ ἐστιν εἰρημένον ὡς τὸ χωρίον ἔνθα ἡ πόλις ᾠκίσθη, παρείχετο συνεχῆ δένδρα, καλεῖσθαι δὲ τὰ δασέα ὑπὸ τῶν πάλαι δαύλια. Ἐπὶ τούτῳ δὲ καὶ Αἰσχύλον τοῦ Γλαύκου τοῦ Ἀνθηδονίου γένειον ὑπήνην ὀνομακέναι δαῦλον.* etc. i. e. *A Panopeo vero circiter stadia septem distat Daulis. Oppidani in*

ea numero quidem sunt non multi, magnitudine vero et fortitudine adhuc etiam mea aetate Phocensium celeberrimi nomen urbi positum fuisse dicunt a Daulide Nympha, Cephissi filia. Ab aliis vero dictum est, locum, in quo urbs condita fuit, habere densas arbores, vocari vero densa *ab antiquis* δαύλια; *hac de causa Aeschylum Glauci Anthedonii* mentum *barbam nominasse* δαῦλον, i. e. *densum etc.* In quibus Pausaniae verbis pro δαύλια legendum δαῦλα, iuxta rationem, quam nota praecedenti reddimus. Quin etiam in versione Latina pro ὑπήνην i. e. *barbam* legitur *montem* maxima interpretis vel Typographi incuria. Quod admoneo, non tam reprehendendi interpretem studio, quam meos errores excusandi causa. Nullus est enim, qui omnibus horis sapiat.

226 a Δαύνιον, πόλις Ἰταλίας.] Nemo omnium, quod sciam, dixit unquam Daunium Italiae urbem; at Dauni urbs usurpatur ab Andino vate, iuxta Servii sententiam pro Ardea ad Aeneid. lib. 10. v. 688.

Et patris antiquam Dauni defertur ad urbem.

Daunia vero erat Italiae regio, quae hodie vulgo Italis dicitur *Puglia piana*, Latinis dicebatur *Apulia*, cuius incolas Graeci *Daunios* vocabant, auctore Strabone lib. 5. Ὁ δὲ παράπλους ἀπὸ τῆς Πικεντίνης ἐπὶ τοὺς Ἀπούλους, οὓς οἱ Ἕλληνες Δαυνίους καλοῦσι σταδίων ἐστὶν ὅσον υν. i. e. *Navigatio vero secundum litus a Picentina ad Apulos, quo* Daunios *Graeci vocant, stadiorum est circiter* CCCCL.

— Λυκόφρων.] Lycophron, cuius carmen affert noster, non celebrat Daunios tanquam urbem, sed tanquam regionem. Sic enim se habent eius carmina ex Alexandra seu Casandra:

Κτίσει δὲ χώραν ἐν τόποις Βορειγόνων
Ὑπὲρ Λατίνους, Δαυνίους τε ᾠκισμένην
Πύργους τριάκοντα ——

Condet vero regionem in locis Borigonum
Ultra Latinos, Dauniosque habitatam
Turres triginta ——

Quare apud Stephanum pro ᾠσισμένην lege ᾠκισμένην.

Δάφνη, προάστειον ἐπισημότατον τῆς ἕω, etc.] Daphne suburbium celeberrimum orientis Antiochiae, ideo expresse dixit τῆς ἕω Ἀντιοχείας. Multae enim fuere Antiochiae, de quibus suo loco egimus. Fuit vero Daphne mediocris vicus, et lucus ingens et opacus, fontanis aquis irriguus, in cuius medio erat fanum, Apollinis ac Dianae, et asylum, quo Antiochenses aliique finitimi ad festa celebranda de more conveniebant, teste Strabone lib. 16. Ὑπέρκειται δὲ τετταράκοντα σταδίους ἡ Δάφνη, κατοικία

μετρία· μέγα δὲ καὶ συνηρεφὲς ἄλσος, διαῤῥεόμενον πηγαίοις ὕδασιν· ἐν μέσῳ δὲ ἄσυλον τέμενος, καὶ νεὼς Ἀπόλλωνος, καὶ Ἀρτέμιδος. Ἐνταῦθα δὲ πανηγυρίζειν ἔθος Ἀντιοχεῦσι καὶ τοῖς ἀστυγείτοσι· κύκλος δὲ τοῦ ἄλσους ὀγδοήκοντα στάδιοι. Ῥεῖ δὲ τῆς πόλεως πλησίον Ὀρόντης ποταμὸς, etc. i. e. *Ulterius-sita est Daphne stadiis* XL. *mediocris habitatio; magnus vero et opacus lucus irriguus fontanis aquis, in medio autem est asylum, delubrum, et templum Apollinis et Dianae; hic conventus-habere est consuetudo Antiochensibus et vicinis. Luci ambitus est stadiorum* LXXX. *Prope urbem fluit Orontes amnis, qui ex Coelesyria initia habens postea sub terram demersus, iterum emergit: et per Apamiensium regionem ad Antiochiam procedens in mare Seleuciae proximum* 226
defertur. Is cum prius Typhon *diceretur, mutato nomine ab illo* b
qui in eo pontem fecit, Orontes *est appellatus*. Huius celeberrimi Antiochiae suburbii tabulam habes apud Abr. Ortelium in Theatri orbis terrarum Parergo tab. XLVIII. Adhuc aetate Iuliani Apostatae erat illic oraculum, quod ipse in Misopogone toties inquit adiisse, ut quoties memoria non tenuerit. sed cum haec Ethnicorum oracula nihil aliud essent, praeter meras imposturas, ut iam alibi annotavimus, omnia Principes Christiani sustulerunt, ut et eorum templa magno Ethnicorum dolore, ut videre est apud Eunapium in vita Aedesii, ubi queritur pro Diis qui mente concipiuntur, obtrudi ossa et capita hominum salita. Ex hoc suburbio fuit Theon philosophus Stoicus, qui scripsit Socratis apologiam, ut refert Suidas in *Θέων*. In eodem finivit Germanicus ultimum diem, teste Tacito Ann. lib. 2.

— *Ἔστι καὶ ἄλλη πλησίον Πηλουσίου.*] Memoratur alia Daphne prope Pelusium Aegypti oppidum, quod Herodoto lib. 2. c. 30. dicitur num. plurativo, *Daphnae Pelusiae*, in quibus et in Elephantina urbe tempore Psammetichi regis Aegypti inquit collocata fuisse adversus Aethiopes ducenta et octo millia militum Aegyptiorum, quibus in locis etiam suo tempore Persarum milites excubabant: *Ἐπὶ Ψαμμητίχου βασιλέως φυλακαὶ κατέστασαν ἔν τε Ἐλεφαντίνῃ πόλει πρὸς Αἰθιόπων, καὶ ἐν Δάφνῃσι τῇσι Πηλουσίῃσι· ἄλλη δὲ πρὸς Ἀραβίων τε καὶ Ἀσσυρίων καὶ ἐν Μαρέῃ πρὸς Λιβύης ἄλλη. ἔτι δὲ ἐπ᾽ ἐμεῦ καὶ Περσέων κατὰ ταυτὰ αἱ φυλακαὶ ἔχουσι ὡς καὶ ἐπὶ Ψαμμητίχου ἦσαν. Καὶ γὰρ ἐν Ἐλεφαντίνῃ Πέρσαι φρουρέουσι, καὶ ἐν Δάφνῃσι.* i. e. *Sub rege Psammeticho fuerunt in praesidiis collocati et in urbe Elephantina adversus Aethiopes et Daphnis Pelusiis, alii vero adversus Arabes et Assyrios, et alii in urbe Marea adversus Libyam; adhuc vero mea aetate et Persarum praesidia excubabant, quemodmodum sub Psammeticho; etenim in Elephantina* [urbe] *et Daphnis Persae excu-*

bant. Memoratur etiam Antonino in Itiner. cui *Daphnus* dicitur, sed huiusmodi terminationum *μεταβολὴ* apud scriptores est translativa.

Δαφνοῦς, Φωκικὴ πόλις, ἀρσενικῶς, etc.] Daphnus, untis, urbs Phocica, sed iam aetate Strabonis diruta, ut ipse rerum monumentis tradit lib. 9. *Δαφνοῦς δὲ νῦν μὲν κατέσκαπται· ἦν δέ ποτε τῆς Φωκίδος πόλις ἁπτομένη τῆς Εὐβοϊκῆς θαλάσσης, διαιροῦσα Ἐπικνημιδίους Λοκρούς,* etc. i. e. *Daphnus vero nunc quidem eversa est, fuit autem aliquando Phocidis urbs Euboicum tangens mare, dividens Epicnemidios Locros.*

227 — *Ἔστι καὶ Αἰγύπτου κώμη.*] Ego reor Stephanum falsum
a esse et hunc vicum esse eumdem, qui sectione praecedenti dicitur *Daphne* prope Pelusium, quippe hic in Antonini Itiner. dicitur *Daphnus*, de quo pag. 26. egimus.

Δαχαρηνοί, ἔθνος Ἀραβίας ἀπὸ Ναβάτου, etc.] Dacharenos, gentem Arabiae, nemo, quod sciam, praeter Ptolemaeum lib. 6. c. 7. memoravit. hanc a Nabate appellatam fuisse *Nabataeam* inquit noster. De Nabataeis vero videsis quae suo loco annotamus.

— *Σημαίνει δὲ τὸ Δαχαρηνοὶ ἀρσενικῶς.*] In his verbis pro *ἀρσενικῶς.* i. e. *masculine* lege *ἀρσενικοὺς* i. e. *masculinos.* Mens enim Stephani est Dacharenorum nomen significare masculos, quod etiam confirmat Eustathius ad Periegetae v. 955. nostrum auctorem advocans: *Ὁ δὲ τῶν ἐθνικῶν ἀναγραφεὺς,* inquit ille, *λέγει ὅτι καὶ Δαχαρηνοὶ τὸ τοιοῦτον ἔθνος ἐκλήθη, ὅ ἐστιν ἀρσενικοί.* i. e. *Ethnicorum scriptor inquit hanc gentem, scilicet* Nabataeos *vocatam fuisse Dacharenos, quod est masculini.* Nempe a רבר *dacar,* quod apud Arabes significat *marem,* ab Hebraeo זבה *zacar,* mutato *z* in *d.*

Δειπνιὰς, κώμη Θεσσαλίας περὶ Λάρισσαν.] Memoratur ab auctore nostro Dipnias vicus Thessaliae prope Larissam, cui nomen impositum inquit ab illa Apollinis fabula; nemo, quod sciam, huius vici meminit, nisi Philippus Ferr. Alexandrinus, qui *Daphne* dicitur, ubi Daphnen a Phoebo adamatam fuisse inquit, ad quem fulciendum, ne sine auctoritate corruat, affert versiculum Ovidii ex eius Metamorphoseon lib. 1. qui apud hunc poetam legitur libro citato v. 452.

Primus amor Phoebi Daphne Peneia, quem non
Sors ignara tulit.

227 Sed pace tanti viri liceat mihi dicere, nihil habere cum Phoebo
b commune vicum, sed Nympham, nec ex eo evinci in illo vico fuisse Daphnem a Phoebo adamatam.

Διράδες, δῆμος τῆς Λεοντίδος φυλῆς.] Dirades, populus *h. e.* oppidum Leontidis tribus, cuius meminere Harpocratio

et Suidas; ex hoc oppido celebrat Plutarchus in Alcibiade Phrynichum ducem Alcibiadi adversarium, de quo videsis Meurs. de populis Atticae,

Δειρὴ, ἄκρα καὶ πόλις ὁμώνυμος, etc.] Dire, promontorium et urbs eiusdem nominis prope Aethiopiam ex Strabonis lib. 15. qui eius meminit lib, 16. non decimo quinto, ut inquit noster: sed est *σφάλμα μνημονικόν*. Eius hic subiiciam verba: *Ποιεῖ δὲ ἄκρα τὰ στενὰ πρὸς τὴν Αἰθιοπίαν, Δειρὴ καλουμένη, καὶ πολίχνιον ὁμώνυμον αὐτῇ· κατοικοῦσι δὲ Ἰχθυοφάγοι. Καί φασιν ἐνταῦθα στήλην εἶναι Σεσώστριος τοῦ Αἰγυπτίου, μηνύουσαν ἱεροῖς γράμμασι τὴν διάβασιν αὐτοῦ. Φαίνεται γὰρ τὴν Αἰθιοπίδα, καὶ τὴν Τρωγλοδυτικὴν πρῶτος καταστρεψάμενος οὗτος*, etc. i. e. *Facit vero promontorium angustias versus Aethiopiam* Dire *nomine, et oppidulum eiusdem nominis; habitant autem Ichtyophagi. Et aiunt ibi columnam esse Sesostris Aegyptii significantem sacris litteris transitum ipsius. Hic enim primus videtur Aethiopiam et Troglodyticam subegisse, etc.* Memoratur etiam Ptolemaeo lib. 4. c. 7. *Μετὰ τὰ στενὰ ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ Δήρη πόλις ἐν ἄκρᾳ.* i. e. *Post angustias in rubro mari Dere urbs in promontorio.* Eadem est urbs et quae memoratur ab Strabone, et quae a Ptolemaeo celebratur in mari rubro, quippe Aethiopia in hoc mari aliqua etsi pauca oppida habebat. Nec interest, quod apud Strabonem *Δειρὴ* et apud Ptolemaeum *Δηρὴ* scribatur. Hoc enim haud est insolens apud scriptores in oppidorum nominibus,

Δεκέλεια, δῆμος τῆς, etc.] Decelea, populus Hippothoontidis tribus ex Herodoti lib. 9. qui libro ab auctore nostro 228 a
citato c. 72. memorat Decelum, a quo innuit noster huic populo nomen inditum, qui Dioscuris, hoc est Tyndaridis Helenam quaerentibus viam ostendit in Aphidnas, ex eo populo celebrat Sophanem, qui extrenue se gessit in pugna ad Plataeas adversus Persas. Hoc oppidum Lacedaemonii initio anni deciminoni belli Peloponesiaci munierunt, ex quo multa damna Atheniensibus fecerunt, auctore Thucydide lib. 7. *Ἡγεῖτο δὲ Ἆγις ὁ Ἀρχιδάμου Λακεδαιμονίων βασιλεύς. Καὶ πρῶτον μὲν τῆς χώρας τὰ περὶ τὸ πεδίον ἐδῄωσαν, ἔπειτα Δεκέλειαν ἐτείχιζον, κατὰ πόλεις διελόμενοι τὸ ἔργον. Ἀπέχει δὲ ἡ Δεκέλεια σταδίους μάλιστα τῆς τῶν Ἀθηναίων πόλεως εἴκοσι καὶ ἑκατόν; παραπλήσιον δὲ οὐ πολλῷ πλέον καὶ ἐπὶ τῆς Βοιωτίας.* etc. i. e. *Dux erat vero Agis Archidami filius Lacedaemoniorum rex. Ac primum quidem regionis planitiem circumiacentem vestarunt, deinde Deceleam munierunt, opus inter civitates partiti. Abest vero Decelea maxime ab Atheniensium urbe centum et viginti stadiis, similiter vero non multo plus a Boeotia.* Idem testatur etiam Pausanias in Laconicis; *Ἐνέβαλε*

δὲ καὶ ἐς τὴν Ἀττικὴν συνεχῶς ὁ Ἆγις στρατείᾳ, καὶ ἐπετείχισε φρούριον Ἀθηναίοις τὸ ἐν Δεκελείᾳ. i. e. *Intulit vero in Atticam continuo Agis bellum, et munivit castellum adversus Athenienses quod erat in oppido Decelea.* Adeo celebre fuit hoc castellum ut ab eo *Peloponnesiacum bellum* a parte ultimi, *Decelium* diceretur, auctore Harpocratione in Δεκελεικὸς, apud quem pro Δεκελεικὸς, nescio an scribendum sit Δεκελειακὸς, necne, ut et apud Strabonem lib. 9.

— Ὁ δημότης, Δεκελιεὺς, τὸ τοπικὸν Δεκελειᾶθεν, etc.] Popularis Decelieus, locale Δεκελειᾶθεν, et Δεκελειῆθεν. i. e. *ex Decelea*, secundum terminationem nominativi. Quare apud Herodotum lib. 9. c. 72. iuxta nostri auctoris scripturam in his verbis Ἀθηναίων δὲ λέγεται εὐδοκιμῆσαι Σωφάνης ὁ Εὐτυχίδεω, ἐκ δήμου Δεκελῆθεν. i. e. *Ex Atheniensibus vero dicitur eminuisse Sophanes Eutychidae filius e populo Decelensi*; pro Δεκελῆθεν scribendum est Δεκελειῆθεν, ut et popularis Δεκελειεὺς, sed Herodoto, populus Δεκελέη, et ille a quo nomen accepit Δέκελος, et popularis Δεκελεὺς dicitur, utrum recte, necne, tuo relinquo arbitrio; pro auctore vero nostro stat Thucydides, cui populus iste Δεκέλεια dicitur, ut apparet ex eius verbis nota praecedenti allatis.

Δεκέντιοι, ἔθνος Παννονίας, etc.] Decentii, gens Pannoniae memoratur, a nemine quod sciam memorata; Ioseph. Scalig. in suis ad Euseb. Chronic. Animadvers. N. MMCCCLXIX. affert hanc nostri auctoris sectionem, sed nihil novi addit.

Δεκίητον, πόλις Ἰταλίας, τὸ ἐθνικὸν Δεκιῆται.] Decietum, urbem Italiae celebrat, cuius cives dicebantur *Dicietae*; Plinio *Deceates* dicuntur, qui eos lib. 3. c. 5. inter Ligurum cele-
228 b berrimos populos memorat. Eius sunt verba: *Ligurum celeberrimi ultra Alpes Sallyi,* Deceates, *Oxubii.* Memorantur etiam Straboni lib. 4. Πολύβιος δὲ προστίθησι τοῖς δυσὶ φύλοις τῶν Λιγύων τοῖς λεχθεῖσι τό τε τῶν Ὀξυβίων, καὶ τὸ τῶν Δεκιηΐτων. i. e. *Polybius vero addit duabus gentibus Ligurum dictis gentem Oxybiorum et Deceïtarum.* Strabo videtur respexisse verba Polybii quae in eius Eclogis περὶ πρεσβειῶν CXXXIV. leguntur: Ἡ δὲ σύγκλητος πυθομένη τὰ γεγονότα, παραχρῆμα τὸν ἕνα τῶν ὑπάτων Κόϊντον Ὀπίμιον ἐξαπέστειλε μετὰ δυνάμεως, πολεμήσοντα τοῖς Ὀξυβίοις, καὶ Δεκιήταις. i. e. *Senatus vero de iis quae acciderant factus certior extemplo alterum Cos. Q. Opimium cum exercitu proficisci iussit ad bellum cum Oxybiis et Decietis gerendum.* Quare cum Polybius, Strabo, et Plinius Decietas memorent inter Ligurum populos, eorum quoque urbs Liguriae, non Italiae, ut inquit noster, debet adscribi.

Δελματία, Ἰταλίας χώρα.] Delmatia nostro, Italiae regio, quae aliis *Dalmatia* et verius *Illyridis seu Illyrici pars* dicetur, nomen accepit ab urbe *Dalminium*, seu *Delminium*, quae nostro auctori dicitur *Dalmion*, de qua suo loco egimus, ac quia Illyris comprehendebat Dalmatiam, et Liburniam Histriae conterminam, ideo noster eam *Italiae regionem* vocat; quam sub Augusto, ut refert Florus lib. 4. c. 12. subegerunt Romani, Gothi deinde vastarunt, postea Sclavonii occuparunt, a quibus *Sclavonia* dicebatur. Sclavonios Hungari, Hungaros Turci subiugarunt; Dalmatiae maritimam oram tenent Veneti, exceptis aliquibus civitatibus. De qua videsis Ptolemaeum Geographiae lib. 2. c. 17. Cluv. Introduct. Geographiae lib. 4. c. 4.

— *Οἱ οἰκήτορες, Δαλματεῖς καὶ Δαλμάται.*] Incolae Dalmatiae dicuntur *Dalmateis* et *Dalmatae*, in *Dalmion* vero inquit huius urbis cives sic etiam dici, quare Dalmatae et Dalmateis de regione et de urbe intelligi possunt.

Δέλτα, πόλις πρὸς τῇ Συρίᾳ, καὶ νῆσος Αἰγύπτιον.] Delta, urbs prope Syriam; et insula Aegypti. De Delta Syriae urbe altum est silentium apud scriptores: Delta vero, quod nostro dicitur Aegypti insula, nomen est adepta a figura literae *Delta*, quam referebat. Ptolemaeus lib. 4. c. 5. memorat tres huius nominis regiones in Aegypto, scilicet magnum et parvum Delta, necnon tertium Delta: ex quibus, illam, quae erat propter Alexandriam, Hirtius de Bello Alexandrino *nobilissimam* vocat. *Locus est fere regionum illarum nobilissimus, non ita longe ab Alexandria, qui nominatur* Delta, *quod nomen a similitudine literae cepit.* Erat ex clarioribus insulis, quas efficiebat Nilus, teste Ammiano lib. 22. c. 36. *Oriens autem* [loquitur de Nilo] *unde dictum est, propellitur a paludibus adusque cataractas, insulasque efficit plures: quarum aliquae ita porrectis aquis dicuntur extentae, ut singulas aegre tertio die relinquat. Inter quas duae sunt clarae, Meroë et* Delta, *a triquetrae literae forma hoc vocabulo signatius appellata.*

Δελφοί, πόλις ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ, πρὸς τῇ Φωκίδι.] Delphi, orum, urbs in monte Parnasso iuxta Phocidem, *umbilicus* 229 a
terrae Graecis dicta, quod iam alibi annotavimus. Ex nostris etiam id inquit Liv. lib. 38. c. 47. *Etiam Delphos, quondam commune humani generis oraculum, umbilicum orbis terrarum, Galli spoliaverunt, nec ideo P. R. his bellum indixit, aut intulit.* Ac si ubicunque terrarum non possit existimari *terrae umbilicus*, cum terra sit rotunda; sed, ut inquit Plinius, fuere Graeci genus in gloriam suam effusissimum, habebat templum, et oraculum Apollinis toto terrarum orbe celeberrimum, donis multarum gentium,

et Regum auctum, quod quinquies aedificatum fuisse refert Pausanias lib. 10. cuius aetate adhuc extabat; incensum fertur a Phlegyis, a Pyrrho Achillis filio, a Thracibus, ab exercitu Xerxis, a Pisistratidis, a Gallis; aliqui a Phlegya significante virum non gentem incensum fuisse referunt, inter quos est Euseb. Chronic. lib. 1. quod fulcitur etiam ex vate Andino Aeneid. lib. 6. v. 618.

—— Phlegyasque miserrimus omnes
Admonet, et magna testatur voce per umbras,
DISCITE IUSTITIAM *moniti, et non temnere Divos.*

Tantam auctoritatem habuit olim inter Ethnicos hoc oraculum, ut inde adagium diceretur, *ὡς ἐκ τρίποδος*, i. e. *tamquam e tripode*, de certis et indubitatis dici solitum. Ex tripode enim Pythia furore afflata oracula reddebat, de quo operae pretium est audire Strab. lib. 9. *Δηλοῦσι δ' οἵ τε θησαυροὶ οὓς καὶ δῆμοι καὶ δυνάσται κατεσκεύασαν, εἰς οὓς καὶ χρήματα ἀνετίθεντο καθιερωμένα· καὶ ἔργα τῶν ἀρίστων δημιουργῶν, καὶ ὁ ἀγὼν ὁ Πυθικός, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἱστορουμένων χρησμῶν. Φασὶ δ' εἶναι τὸ μαντεῖον, ἄντρον κοῖλον κατὰ βάθους, οὐ μάλα εὐρύστομον· ἀναφέρεσθαι δ' ἐξ αὐτοῦ πνεῦμα ἐνθουσιαστικόν· ὑπέρκεισθαι δὲ τοῦ στομίου τρίποδα ὑψηλὸν, ἐφ' ὃν τὴν Πυθίαν ἀναβαίνουσαν, δεχομένην τὸ πνεῦμα, ἀποθεσπίζειν ἔμμετρά τε καὶ ἄμετρα, ἐντείνειν δὲ καὶ ταῦτα εἰς μέτρον ποιητάς τινας ὑπουργοῦντας τῷ ἱερῷ. Πρώτην δὲ Φημονόην φασὶ γενέσθαι Πυθίαν· κεκλῆσθαι δὲ καὶ τὴν προφῆτιν οὕτω, καὶ τὴν πόλιν ἀπὸ τοῦ πυθέσθαι.* i. e. *Ostendunt vero* [prius maximo fuisse in honore hoc Delphicum Oraculum] *thesauri, quos populi et Dynastae appararunt, in quos consecratae pecuniae fuerunt repositae, et opera optimorum artificum, et agon Pythicus, et multitudo vulgatorum oraculorum. Aiunt vero oraculum esse antrum cavum profunde ostio non admodum lato: efferri vero ex eo spiritum enthusiasticum, supra orificium iacere tripodem sublimem, quo conscenso Pythia ubi spiritum exceperit, oracula reddit ligata, solutaque oratione, haec autem poetas quosdam fani administros in metrum redigere. Primam autem* Phemonoën *aiunt fuisse Pythiam: vocatamque fuisse prophetissam sic, et urbem ἀπὸ τοῦ πυθέσθαι*, i. e. *a percunctando.* Iam tempore Strabonis omnia oracula defecerant, ut ipse testatur lib. 7. *Ἐκλέλοιπε δέ πως καὶ τὸ μαντεῖον τὸ ἐν Δωδώνῃ καθάπερ τἄλλα.* i. e. *Sed et oraculum Dodonaeum defecit, quemad-*
229 b *modum et reliqua*, de quorum defectu videsis Plutarchum in libello peculiari, cui titulum fecit *περὶ τῶν ἐκλελοιπότων χρηστηρίων*, necnon Ciceronem de Divinatione, quae omnia fuere meras Ethnicorum imposturae, cum homines erant simpliciores,

postea cautiores facti non adeo facile credebant. Sybillini etiam libri ex eadem farina erant confecti. Callide enim, qui illa composuit, perfecit, ut quodcunque accidisset, praedictum videretur, hominum, et temporum definitione sublata. Adhibuit etiam latebram obscuritatis, ut iidem versus alias in aliam rem posse accommodari viderentur, iuxta Lucretii sententiam lib. 1.

Omnia enim stolidi magis admirantur amantque
Inversis quae sub verbis latitantia cernunt;
Veraque constituunt, quae belle tangere possunt
Aureis, et lepido quae sunt fucata sonore.

Dicam mihi merito diceret ille celeberrimus philosophorum *Thersites*, si nefarium illud Delphorum adversus eum scelus hic non commemorassem, unde in adagium abiit *Αἰσώπειον αἷμα*, i. e. *Aesopeus sanguis*, dici solitum de eis, qui iniuste occiduntur, ut tradit Suidas: a Delphis enim Delphis iniuste occisus fuit. Nescio apud quem legerim citharam Neronis Delphis servatam fuisse, cuius suavitate chordarum poterant lenire crudelitatem illam adversus Aesopum.

— Ἔργον Ἀγαμήδους καὶ Τροφωνίου.] Inquit fanum Delphicum opus fuisse Agamedis et Trophonii; nempe secundo aedificatum, quod testatur Strabo, ex quo noster sua solet transcribere. Sic enim ille lib. 9. Τὸν δὲ δεύτερον Τροφωνίου καὶ Ἀγαμήδους ἔργον φασί· τὸν δὲ νῦν Ἀμφικτύονες κατεσκεύασαν. i. e. *Secundum Trophonii et Agamedis opus esse aiunt, hodiernum Amphictyones construxerunt.*

— Ἔστι καὶ Δελφοῦσα τοῦ τόπου κρήνη.] Nemo omnium, quod sciam, memorat *Delphusam* Delphorum fontem. *Thelpusam* regionem legimus apud Pausaniam in Arcadicis, ubi etiam memoratur *Thelpusa* urbs Arcadiae, quae epitomatori nostro dicitur *Delphusia*.

— Ἔστι καὶ Δελφουσία, πόλις Ἀρκαδίας.] Quae epitomatori nostro dicitur Delphusia, civitas Arcadiae, Pausaniae in Arcadicis vocatur Thelpusa: Μετὰ δὲ τῆς Ἐλευσινίας τὸ ἱερὸν, καὶ Θέλπουσαν τὴν πόλιν ὁ Λάδων παρέξεισιν ἐν ἀριστερᾷ· κειμένην μὲν ἐπὶ λόφου μεγάλου, τὰ πλείω δὲ ἐφ' ἡμῶν ἔρημον. i. e. *Post Eleusiniae vero templum, et Thelpusam urbem Ladon praeterfluit a laeva, quae iacet in magno tumulo, sed maiore ex parte nostra aetate deserta.*

Δελφίνιον, φρούριον Χίων, ὡς Θουκυδίδης ὀγδόῃ.] Delphinium, *Castellum Chiorum*, h. e. *insulae Chii*, ex Thucyd. lib. 8. apud quem haec leguntur: Οἱ δὲ ἐκ τῆς Λέσβου Ἀθηναῖοι ἤδη διαβεβηκότες τὴν Χίον τῇ στρατιᾷ καὶ κρατοῦντες τῆς γῆς καὶ θαλάσσης, Δελφίνιον ἐτείχιζον, χωρίον ἄλλως τε ἐκ γῆς καρτερὸν

230 καὶ λιμένας ἔχον, καὶ τῆς τῶν Χίων πόλεως οὐ πολὺ ἀπέχον. i. e.
a *Athenienses vero Lesbo ad Chium cum* [suis] *copiis iam appulsi, et terra et mari potiti Delphinium muniverunt, locum alioqui et a terra munitum, et portus habentem, nec procul a Chiorum urbe distantem.*

Δελθάνιοι, πόλις μία τῶν περιμαχήτων, etc.] Delthanii, urbs una earum, quae erant in confinio Messeniorum et Lacedaemoniorum, de qua aliquando inter se decertarunt, ubi erat templum Dianae Limenitidis, de quo coram Tiberio Lacedaemoniorum et Messeniorum Legati contenderunt, ut apparet ex C. T. Annalium lib. 4. c. 43. *Auditae dehinc Lacedaemoniorum et Messeniorum legationes, de iure templi Dianae Limenitidis; quod suis a maioribus, suaque in terra dicatum, Lacedaemonii firmabant annalium memoria, vatumque carminibus. Sed Macedonis Philippi, cum quo bellassent, armis ademptum; ac post C. Caesaris, et M. Antonii sententia, redditum. Contra Messenii veterem inter Herculis posteros divisionem Peloponnesi protulere, suoque regi Dentheliatem agrum, in quo id delubrum, cessisse; monimentaque eius rei sculpta saxis, et aere prisco manere, quod si vatum, annalium ad testimonia vocentur, plures sibi ac locupletiores esse, neque Philippum potentia, sed ex vero statuisse, idem regis Antigoni, idem imperatoris Mummii iudicium, sic Milesios permisso publice arbitrio, postremo Atidium Geminum Praetorem Achaiae decrevisse. Ita secundum Messenios datum.* Tacitus ex nostro auctore corrigendus est, apud quem scribitur *Dentheliatem agrum*, pro Delthaniatem agrum.

Δέῤῥα, τόπος Λακωνικῆς.] Derrhae, locus Laconicae, ubi erat Dianae Derrheatidis fanum, et loci et Dianae meminit Pausanias, apud quem lib. 3. locus Δέῤῥιον, Diana Δεῤῥιάτις dicitur: Τουτό τε οὖν τὸ Λαπίθαιόν ἐστιν ἐν τῷ Ταϋγέτῳ, καὶ οὐ πόῤῥω Δέῤῥιον, ἔνθα Ἀρτέμιδος ἄγαλμα ἐν ὑπαίθρῳ Δεῤῥιάτιδος, etc. i. e. *Hoc igitur Lapithaeum est in Taygeto, nec longe abest Derrhium, ubi sub dio Dianae Derrhiatidis simulacrum.* Quare apud Stephanum pro Δερεάτιδος, legendum existimo Δεῤῥιάτιδος.

Δέρβη, φρούριον Ἰσαυρίας, καὶ λιμήν.] Derbe, castellum Isauriae et portus. Strabo lib. 12. id Lycaoniae adscribit in latere Isauriae prope Cappadociam: Παρέχον δὲ καὶ Ῥωμαίοις πράγματα,
230 καὶ τῷ Ἰσαυρικῷ προσαγορευθέντι Πουβλίῳ Σερβιλίῳ, ὃν ἡμεῖς
b εἴδομεν· ὃς καὶ ταῦτα ὑπέταξε Ῥωμαίοις, καὶ τὰ πολλὰ τῶν πειρατῶν ἐρύματα ἐξεῖλετο, τὰ ἐπὶ τῇ θαλάττῃ. Τῆς δ' Ἰσαυρικῆς ἐστιν ἐν πλευραῖς ἡ Δέρβη, μάλιστα τῇ Καππαδοκίᾳ, etc. i. e. *Exhibuerunt hi* [loquitur de piratis Isauriae] *Romanis negotium,*

et Publio Servilio inde Isaurico appellato, quem nos vidimus. Qui et haec Romanis subegit, et multas piratarum munitiones excidit, quae ad mare erant. In latere Isauriae est Derbe maxime versus Cappadociam. Memoratur etiam Act. Apost. *Συνιδόντες κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας Λύστραν, καὶ Δέρβην.* i. e. *Id videntes confugerunt in urbes Lycaoniae Lystram et Derben.* Ex hac urbe fuisse Timotheum Pauli Apostoli discipulum auctor est sed sine auctore Gesnerus in *Derbe.*

— *Λέγεται δ' ἴσως καὶ Δέρφεια.*] Pro *Δέρφεια* legendum existimo *Δέρβεια*, forma *Ἀγάμη*, *Ἀγάμεια*, de qua in *Ἀγάμεια* egimus, nostram coniecturam confirmant quae sequuntur *καὶ τὸ ἐθνικὸν Δερβείτης.*

Δελβίκκαι, ἔθνος πλησίον τῶν Ὑρκανῶν. Delbiccae, populi prope Hyrcanos. Literarum ordo clamat scribendum esse *Δερβίκκαι*: sic etiam vocantur a Ptolemaeo lib. 6. c. 10. *Καὶ κατέχουσιν αὐτῆς τὰ μὲν πρὸς τῷ Ὤξῳ ποταμῷ Δερβίκκαι.* i. e. *Et tenent ipsius* [Margianae] *quae iuxta Oxum Derbiccae.* Melae lib. 3. et Straboni lib. 11. Derbices dicuntur: *Ἑτέροις δὲ, μηδένα ἀποκτείνειν τῶν ἐξαμαρτόντων τὰ μέγιστα, ἀλλ' ἐξορίζειν μόνον μετὰ τέκνων, ὑπεναντίως τοῖς Δέρβιξι· καὶ γὰρ ἐπὶ μικροῖς οὗτοι σφάττουσι· σέβονται δὲ γῆν οἱ Δέρβικες*, etc. i. e. *Aliis in more positum est neminem eorum, qui maxima commiserunt crimina occidere, sed tantum cum liberis extra suos terminos ablegare; contra Derbicibus; hi enim ob levia morte multant. Venerantur vero terram Derbices.* Dercebii dicuntur Periegetae v. 734.

—— ἄγχι δὲ Μάρδοι
Ὑρκάνιοι, Τάπυροί τ' ἐπὶ δέ σφισιν ὁλκὸν ἑλίσσει
Μάρδος, Δερκεβίων τε καὶ ἀφνειῶν πόμα Βάκτρων.

—— prope vero Mardi
Hyrcanii, Tapyrique post autem ipsos tractum sinuat
Mardus, Dercebiorumque et divitum potus Bactrorum.

Si nimia corrigendi libros prurigine teneris ac apud Periegetam pro *Δερκεβίων* volueris legere *Δερβεκίων* per me licet; ego enim haec non multum curo, quia nullum inde schisma in rempublicam literariam timeo.

Δεραῖοι, Θράκιον ἔθνος. Ἡρόδοτος Δερσαίους, etc.] De- 231
raei, Thracia gens; Herodotus *Dersaeos* eos vocat. Nempe lib. 7. a
c. 110. *Ἔθνεα δὲ Θρηΐκων, δι' ὧν τῆς χώρης ὁδὸν ἐποιέετο, τοσάδε· Παῖτοι, Κίκονες, Βίστονες, Σαπαῖοι, Δερσαῖοι, Ἠδωνοί, Σάτραι.* i. e. *Gentes vero Thracum, per quarum regionem iter fecit* [Xerxes] *hae sunt, Paeti, Cicones, Bistones, Sapaei, Dersaei, Edoni, Satrae.*

Δέρτων, πόλις Λιγύρων.] Derton, onis, urbs Ligurum Graecis, quae *Dertona* dicitur Latinis, ut et Ptolemaeo lib. 3. c. 1. qui plerumque sequitur Latinos; *Derthon* vocatur ab Strabone lib. 5. *Ἔστι δὲ ἡ Δέρθων πόλις ἀξιόλογος κειμένη κατὰ μέσην τὴν ὁδὸν, τὴν ἀπὸ Γενούας εἰς Πλακεντίαν, ἑκατέρας διέχουσα σταδίους υ.* i. e. *Est autem* Derthon, *urbs memorabilis sita medio inter Genuam, et Placentiam itinere, ab utraque distans stadiis* cccc. De hac urbe consulesis Leandri Lombardiam, ubi reperies aliquot de hac urbe Graecorum affanias.

— *Ἀρτεμίδωρος ἐν ἐπιτομῇ τῶν ια τὴν καλουμένην Δέρτουνα πόλιν.*] Sunt verba ex Artemidori Epitome undecim Librorum, in quibus pro *Δέρτουνα* existimo legendum *Δέρτωνα*.

Δήλιον, πολίχνιον Βοιωτίας, etc.] Delium, oppidulum Boeotiae in regione Tanagraeorum. Memoratur Pausaniae lib. 9. *Ἔστι δὲ τῆς Ταναγραίας ἐπὶ θαλάσσῃ καλούμενον Δήλιον, ἐν δὲ αὐτῷ καὶ Ἀρτέμιδος καὶ Λητοῦς ἐστιν ἀγάλματα.* i. e. *Est vero Tanagraeae ad mare quod vocatur* Delium; *in eo sunt et Dianae, et Latonae signa.* Ex nostris quoque id celebrat Liv. lib. 31. c. 45. *Plus aliquanto Graecos Romana signa, armaque non ante visa, animique militum tam prompte succedentium muro terruere. Itaque fuga extemplo in arcem facta est, urbe hostes potiti, et in arce cum biduum loci se magis, quam armorum fiducia tenuissent: tertio die pacti ipsi praesidiumque, ut cum singulis vestimentis Delium Boeotiae transveherentur.*

— *Ἐν Τανάγρᾳ.*] Lege *ἐν Ταναγραίᾳ*. *Tanagraea* enim non *Tanagra* vocabatur haec regio, ut apparet ex verbis Pausaniae nota praecedenti allatis.

— *Καὶ ἱερὸν Ἀπόλλωνος.*] Delium templum Apollinis, (quod erat in ipso oppido Boeotiae Delio, de quo supra egimus), et oppidum laudat Strabo, templum, quod esset constructum ad exemplar illius, quod erat in Delo insula, oppidum, quod ibi praelio victi Athenienses, cum effuse fugerent, delapsum in fuga ab equo Xenophontem Socrates philosophus, qui amisso equo pedes pugnabat, in humeros suos sublatum per multa stadia portavit. Eius sunt ex lib. 9. verba: *Εἶτα Δήλιον τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐκ Δήλου ἀφιδρυμένον, Ταναγραίων πολίχνιον, Αὐλίδος διέχον σταδίους τριάκοντα· ὅπου μάχῃ λειφθέντες Ἀθηναῖοι προτροπάδην ἔφυγον,* etc. i. e. *Deinde Delium templum Apollinis ad eius quod in Delo est exemplar conditum, Tanagraeorum oppidulum ab Aulide distans* xxx *stadiis. Ubi praelio victi Athenienses cum effuse fugerent, delapsum in fuga ab equo Xenophontem Grylli filium iacere videns Socrates philosophus, qui amisso equo pedes pugnabat, in humeros receptum suos per multa stadia por-*

tavit atque eripuit, dum fuga sisteretur. Ex Strabonis verbis ap- 231
paret hoc oppidum Boeotiae Δήλιον ἱερὸν, i. e. *Delium fanum,* b
vel *templum* vocatum quoque fuisse, sic quoque dicitur Scylaci in Βοιωτίᾳ: Καὶ ἔστιν ἐν αὐτῇ πρῶτον ἱερὸν Δήλιον. i. e. *Et est in ea primum fanum Delium.*

Δῆλος, νῆσος μία τῶν Κυκλάδων.] Delus, insula, una Cycladum, οὐκ ἄδηλος Apollinis natalibus; ut est in fabulis, et templo, necnon mercatu celeberrima, tantaeque auctoritatis religione inter Ethnicos, ut ne Persae quidem, cum bellum toti Graeciae, Diis, hominibusque indixissent, et mille navium classem ad Delum adveherent, quicquam conarentur aut violare, aut attingere, ut narrat disertissimus Romuli nepotum Oratione sexta in Verrem: vocata fuit antiquitus, *Asteria*, *Pelasgia*, *Chlamydia*, *Scythias*, *Ortygia*, *Lagia*, *Pyrpile*, igne ibi primum reperto, ut tradit Plinius lib. 4. c. 12. ab Homero Mantuano Georgic. lib. 3. *Latonia* vocatur:

Cui non dictus Hylas puer? et Latonia Delos.

Videlicet, quod in ea Latona enixa fuerit Apollinem, et Dianam, ut ad eumdem locum refert Servius, non licebat in Delo canem alere, nec hominis cadaver cremare, vel sepelire, quare Delii in Rhenea insula deserta prope Delum sepulchra habebant, teste Strabone lib. 10. Eius etymi variae redduntur rationes. Plin. libro capiteqne citato ex Aristotele inquit, Delum vocatam fuisse, quod repente apparuerit enata, scilicet παρὰ τὸ δῆλον, sed id aliis etiam insulis accidisse legimus apud eumdem Plinium lib. 2. c. 87. tredecim enim insulas enatas memorat, inter quas celeberrimae *Delos* et *Rhodos* fuere; alii eius etymon deducunt ab ipsius nomine, quod illic Apollo manifesta oracula, cum alibi obscura redderet. Utrumque rerum monimentis tradit Serv. ad Aeneid. lib. 3. v. 76. *Delos autem dicitur, quia diu latuit, et postea apparuit. Nam* δῆλον *Graeci*, manifestum *dicunt*, *vel quod verius est, quia cum ubique Apollinis responsa obscura sint, manifesta illic dabantur oracula. Delos autem civitas dicitur, et insula.* Unde Apollo *Delius* dicebatur, cuius templum opus fuisse Erysichthonis filii Cecropis, auctor est Euseb. Chronic. lib. 1. Etymon vero, quod affert Bochartus Geographiae Sacrae parte 2. lib. 1. c. 14. ab Aramea lingua scilicet ἀπὸ τοῦ דחלא *dachala.* i. e. *timor*, prorsus violentum est. Obiter notandum non recte scribi apud eum דחל pro דחלא; Graecorum enim nominum etyma non sunt petenda ab externa lingua. Notabile est quod narrat Plin. lib. 2. c. 103. in hac insula esse fontem nomine *Inopum,* qui eodem quo Nilus modo, ac pariter cum eo decrescit auge-

torque; fides sit penes auctorem. Inopus enim erat fluvius, qui insulam perfluebat, teste Strabone lib. 10.

— *Δῆλον ἐκυκλώσαντο*, etc.] Versiculus iste, quem innominato poeta affert, invenitur apud Periegetam v. 526. in quo inquit *Cyclades insulas* vocatas fuisse, quod *Δῆλον ἐκυκλώσαντο*. h. e. *Delum circumdederunt*. Ab initio duodecim numerabantur, sed accesserunt plures, ut testatur Strabo, qui de Delo et eis
sic loquitur lib. 10. *Ἡ μὲν οὖν Δῆλος ἐν πεδίῳ κειμένην ἔχει τὴν
πόλιν, καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τὸ Λητῷον· ὑπέρκειται
282 δὲ τῆς πόλεως ὄρος ὑψηλὸν ὁ Κύνθος, καὶ τραχύ. Ποταμὸς δὲ
a διαῤῥεῖ τὴν νῆσον Ἰνωπὸς οὐ μέγας, καὶ γὰρ ἡ νῆσος μικρά*; etc.
i. e. *Delus igitur in planicie sitam habet urbem et fanum Apollinis*, *et* Letoum. *i. e.* Latonae-*templum*. *Supra urbem est mons excelsus atque asper Cynthus*; *perfluit insulam Inopus fluvius non magnus*, *etenim insula est parva etc.* Ac paulo infra: *Ἔνδοξον δ' ἐποίησαν αὐτὴν αἱ περιοικίδες νῆσοι καλούμεναι Κυκλάδες, κατὰ τιμὴν πέμπουσαι δημοσίᾳ θεωρούς τε καὶ θυσίας, καὶ χοροὺς παρθένων, πανηγύρεις τε ἐν αὐτῇ συνάγουσαι μεγάλας. Καταρχὰς μὲν οὖν δώδεκα λέγονται, προσεγένοντο δὲ καὶ πλείους*, etc. i. e. *Celebrem vero eam fecerunt circumpositae insulae*, Cyclades *nomine*, *honoris causa publice mittentes*, *qui sacra frequentarent*, *et victimas*, *et choros virginum*, *et panegyreis in eadem agitantes magnas. Ab initio* XII *numerabantur: sed accesserunt plures*, *etc.* Duodecim insularum Cycladum nomina leguntur apud Eust. ad Periegetae versum citatum hoc modo: *Cythnos*, *Paros*, *Amorgos*, *Delos*, *Tenos*, *Ios*, *Seriphos*, *Myconos*, *Syros*, *Siphnos*, *Andros*, *Naxos*.

— *Ἢ παρὰ τὰς γονὰς, ἢ μαντείας.*] In his verbis sine dubio superabundat illud *ἢ μαντείας*. Hic enim agit de Deli etymologia, quam sic innuit vocatam *παρὰ τὰς γονάς*. h. e. *a natalibus Apollinis*, in ea geniti; postea vero inquit *ἢ διὰ τὰς μαντείας*, de quo nota sequenti agemus. Itaque *τὸ ἢ μαντείας* expungendum censeo. Per incuriam enim irrepsit vel typographi vel transcribentis.

— *Ἢ διὰ τὰς μαντείας, δηλοῦσα ἦν τὰ δυσεύρετα.*] Nunc inquit insulam Delum sic vocatam fuisse propter divinationes ex quibus *ἐδηλοῦτο τὰ δυσεύρετα*. i. e. *manifesta fiebant*, *quae inventu erant difficilia*; ultima illa verba huius sectionis, scilicet *δηλοῦσα ἦν τὰ δυσεύρετα*, sic legenda esse censeo: *δηλοῦσα τὰ ἦν δυσεύρετα*. i. e. *manifesta-facientes*, *quae erant inventu difficilia*. Vel ex Eustathio ad Periegetae v. 526. sic sunt corrigenda: *ἢ διὰ τὰς ἐν αὐτῇ μαντείας, ἐξ ὧν ἐδηλοῦτο τὰ δυσεύρετα.*

i. e. *Vel propter divinationes in ipsa, ex quibus manifestabantur inventu difficilia.*

— Ἐκαλεῖτο δὲ Κύνθος, etc.] Agit nunc de diversis insulae Deli nominibus, de quibus egimus nota praecedenti, inter quae ponit quoque Κύνθος, cum hoc fuerit nomen montis ipsius insulae supra urbem, ut apparet ex Strabonis verbis supra allatis, a quo etiam Apollo *Cynthius*, Diana *Cynthia* frequenter a poetis vocantur, quamvis noster dicat Apollinem *Cynthium* vocari a Cyntho filio Oceani.

Δημητριάς, πόλις Θεσσαλίας, etc.] Demetrias, urbs Thessaliae. Memoratur Const. Porphyrogennetae de Them. lib. 2. Them. 2. Straboni lib. 9. Ἔκτισε δὲ Δημήτριος ὁ πολιορκητὴς, ἐπώνυμον ἑαυτοῦ τὴν Δημητριάδα, μεταξὺ Νηλίας, καὶ Παγασῶν ἐπὶ θαλάσσῃ, τὰς πλησίον πολίχνας εἰς αὐτὴν συνοικίσας, Νηλίαν τε καὶ Παγασὰς καὶ Ὀρμένιον· ἔτι δὲ Ῥιζοῦντα, Σηπιάδα, 232 b Ὀλίζωνα, Βοίβην, Ἰωλκὸν, αἳ δὲ νῦν εἰσι κῶμαι τῆς Δημητριάδος. Καὶ δὲ καὶ ναύσταθμον ἦν τοῦτο καὶ βασίλειον μέχρι πολλοῦ, τοῖς βασιλεῦσι τῶν Μακεδόνων, etc. i. e. *Condidit vero Demetrius Poliorceta, et a se denominavit* Demetriadem, *inter Neliam et Pagasas ad mare, vicinaque oppidula in eam congregans, Neliam, Pagasas, Ormenium, Rhizuntem, Sepiadem, Olizonem, Boeben, Iolcum, quae nunc sunt pagi Demetriadis. Quin etiam navale fuit et regia longo tempore regibus Macedonum, sub se autem habebat Tempe et ambos montes Pelium et Ossam.*

— Ἀπὸ Δημητρίου βασιλεύσαντος.] Demetrius Poliorceta condidit Demetriadem, ut apparet ex Strabonis lib. 9. cuius verba attulimus nota praecedenti, a quo urbi nomen.

— Καὶ τὰς ὑπὸ τὸ Πήλιον, etc.] Haec verba videntur esse alicuius auctoris, quem ad testimonium vocabat.

— Δευτέρα Μακεδονίας.] Secundo loco memorat auctor noster Demetriadem Macedoniae, cum prius Thessaliae Demetriadem commemorasset; ego puto eamdem fuisse civitatem. Quam alii Thessaliae, alii Macedoniae adscribebant. Macedonia enim comprehendebat Thessaliam, ut videre est apud Ptolemaeum lib. 3. c. 13. et ipse Ptol. etiam inter Macedoniae, non inter Thessaliae urbes eam numerat libro capiteque citato.

— Τρίτη, Περσίδος πρὸς Ἀρβήλῳ.] Tertio loco numerat Demetriadem Persidis prope Arbela, quae celebratur ab Strabone lib. 16. sed eam in Assyria locat: Περὶ Ἄρβηλα δὲ ἐστι καὶ Δημητριὰς πόλις. i. e. *Circa Arbela vero est Demetrias urbs.* Apud Stephanum pro Ἀρβήλῳ lege Ἀρβήλᾳ, quod est error Typographi, ut ego reor. Noster saepe confundit Persidem cum aliis regionibus vel ipsi finitimis, vel sub eius imperio.

Δημήτριον, τόπος περὶ Θεσσαλίαν, etc.] Demetrium, locus circa Thessaliam. Memoratur Scylaci in *Ἀχαιοί.* Nec non Straboni lib. 9. cuius etymologiam deducit ἀπὸ τῆς Δήμητρος. i. e. *a Cerere*, ac si diceres Cereris-fanum, qui Pyrasum quoque vocatum fuisse tradit, eius sunt verba: *Τὸ δὲ Δημήτριον, Δήμητρος εἴρηκε τέμενος, καὶ ἐκάλεσε Πύρασον, ἦν δὲ πόλις εὐλίμενος ἡ Πύρασός ἐν δυσὶ σταδίοις, ἔχουσα Δήμητρος ἄλσος, καὶ ἱερὸν ἅγιον, διέχουσα Θηβῶν σταδίους εἴκοσι.* i. e. *Demetrium vero, Cereris dixit fanum, et vocavit* Pyrasum. *Erat autem urbs commodo portu praedita Pyrasus duobus stadiis habens Cereris lucum et fanum sanctum, distans a Thebis* [Phthioticis] *stadia* xx. Ex nostris celebratur Livio lib. 28. c. 6. *Macedonum praesidium conglobatum sub arcis muro stetit, nec fuga effuse petita, nec pertinaciter praelio inito. Eos Plator venia a Sulpicio impetrata in naves impositos ad Demetrium Phthiotidis exposuit, ipse ad Attalum se recepit.*

233. — *Περὶ τὸ Κροκωτὸν πεδίον κείμενος,* etc.] Inquit Deme-
a trium fuisse locum circa Crocotum campum, iacentem circa Amphrysum; at opus est repurgare Augiae stabulum nulla pacta mercede per *Alpheum* h. e. per *Strabonem*. Itaque pro *περὶ τὸ Κροκωτὸν πεδίον* lege *περὶ τὸ Κρόκιον πεδίον.* i. e. *circa Crocium campum*, pro *περὶ τὸν Ἄμφρυσον* lege *περὶ τὸν Ἄμβρυσον ποταμόν.* i. e. *Circa Ambrysum fluvium*: ex Strabonis enim lib. 9. patet *Demetrium* h. e. *Pyrasum* xx stadiis distasse a Thebis Phthioticis ad quarum mediterraneam partem erat Crocius campus ad fines Othrys montis, per quem fluebat Ambrysus amnis. Eius hic subiiciam verba: *Ὑπέρκεινται δὲ Πυράσου Θῆβαι· Θηβῶν δ' ἐν τῇ μεσογαίᾳ τὸ Κρόκιον πεδίον πρὸς τῷ καταλήγοντι τῆς Ὄθρυος, δι' οὗ ὁ Ἄμβρυσος ῥεῖ ποταμός.* i. e. *Infra Thebas* xx *stadiis iacet* Pyrasus *h. e.* Demetrium. *Ad Thebas in mediterraneis est Crocius campus ad fines Othrys montis: per quem fluit Ambrysus amnis.*

— *Ἔστι καὶ πόλις Αἰολίδος.*] Memorat quoque Demetrium Aeolidis, cuius nullam apud alios inveniebam memoriam. Quare suspicor nostrum auctorem ex uno loco duos fecisse, ut assolet.

— *Ὁ πολίτης, Δημητριεύς.*] Civis huius loci dicebatur *Demetrieus*, seu ore Latino *Demetriensis*, ac quamvis eodem modo dicebatur gentile urbis Demetriadis, tamen fuere diversa oppida. Utrumque enim celebrat Livius; Demetrium lib. 28. c. 6. cuius verba habes nota tertia praecedenti. Demetriadem vero lib. 27. c. 34. *Omisso igitur Achaïco atque Aetolico bello, relictis tamen duobus millibus et quingentis omnis generis armatorum, cum Me-*

nippo et Polyphante ducibus ad praesidium sociorum profectus ab Dymis per Achaiam Boeotiamque et Bephocidem decimis castris Demetriadem in Thessaliam pervenit.

Δημόνησος, περὶ Χαλκηδόνα νῆσος.] Demonesus, insula circa Chalcedonem. Chalcedo vero fuit urbs ad Pontum e regione Byzantii, auctore nostro auctore in *Χαλκηδών.* Duas autem illius nominis insulas celebrat Hesych. circa Byzantium, quarum altera *Chalcitis*, altera *Pityusa* dicebatur. Sic enim ille in *Δημονήσιος χαλκός: Δύο εἰσὶ πρὸς τῷ Βυζαντίῳ νῆσοι. Κοινῇ μὲν Δημόνησοι λεγόμεναι, ἰδίᾳ δὲ διαλλάττουσαι, ἡ μὲν γὰρ Χαλκῖτις, ἡ δὲ Πιτυοῦσα.* i. e. *Duae sunt prope Byzantium insulae, communiter quidem* Demonesi *dictae, peculiariter vero differentes, altera quidem* Chalcitis, *altera vero* Pityusa. Plinio etiam *Demonesus* et *Chalcitis* duae insulae in Propontide memorantur, quae *κατὰ τὴν ἐμὴν* ipsissimae fuerunt. Noster auctor in *Χαλκηδὼν* meminit Chalcitidis insulae. Aeris illius Demonesii, nempe ab insula cognomine nomen adepti meminit Aristot. in de Mirabilibus: *Οἱ δὲ τὸν χαλκὸν ὀρύττοντες, ὀξυδερκέστατοι γίγνονται, καὶ οἱ βλεφαρίδας μὴ ἔχοντες, φύουσι. παρὸ καὶ οἱ ἰατροὶ τῷ ἄνθει τοῦ χαλκοῦ καὶ τῇ τέφρᾳ τῇ Φρυγίᾳ χρῶνται πρὸς τοὺς ὀφθαλμούς.* i. e. 233
Qui vero aes effodiunt, visu-acutissimi fiunt, et qui palpebras b
non habent, ipsis nascuntur. Quapropter medici flore aeris et cinere Phrygio utuntur ad oculos.

— *Ἔχει δ' ὁ τόπος κυανοῦ μέταλλον*, etc.] Sunt verba Aristotelis de Mirabilibus male accepta ab auctore nostro. Sic enim apud eum leguntur: *Ἔχει δὲ ὁ τόπος κυανοῦν τὸ μέταλλον, καὶ χρυσοκόλλης. ταύτης δ' ἡ καλλίστη πρὸς χρυσίον εὑρίσκει τιμήν. Καὶ γὰρ φάρμακον ὀφθαλμῶν ἐστιν.* i. e. *Habet vero locus iste caeruleum metallum et chrysocollae; huius optima tanti aestimatur ac aurum. Etenim medicamentum oculorum est.* Interpres Latinus *δὶς διὰ πασῶν* distat a mente Aristotelis. Sic enim ille vertit illa: *Ubi caeruleum metallum reperitur, et Chrysocolla ad auri venas pulcherrima, oculisque medicandis cum primis utilis.* Alienos errores non admoneo lectorem reprehendendi gratia, sed ut sciat neminem esse; qui omnibus horis sapiat, atque ut adversus meos clementem Aristarchum se gerat; obiter notabit perperam apud Aristotelem scribi *Δημόνησος ἡ Καρχηδονίων νῆσος* pro *Δημόνησος ἡ Χαλκηδονίων*, et ex Aristotelis verbis corriget auctoris nostri corrupta et praepostera. Ex illis enim lucem lucrantur, nempe pro *κυανοῦ* legat *κυανοῦν*, pro *χρυσοκόλλου* vero *χρυσοκόλλης*, reliqua ut apud Aristotelem sunt legenda.

— *Ὁ νησιώτης, Δημονήσιος.*] Insularis, Demonesius. Hinc etiam Hesychio dicitur *Δημονήσιος χαλκός*, i. e. *Demone-*

sium aes, cuius meminit Aristot. de Mirabilibus. Eius paulo supra attulimus verba.

Δῆμος, παρ' Ἀθηναίοις ἡ κώμη, etc.] Demos, apud Athenienses vicus, vel multitudinis collectio. Tota Attica in huiusmodi vicos seu pagos fuit divisa. Quare toties hoc nominis apud auctorem nostrum invenitur, quod etiam lato modo oppidum solet dici a Latinis interpretibus. Id firmatur Ciceronis auctoritate ex eius lib. 7. Epist. ad Atticum Epist. 3. *Quod si δήμους oppida volumus esse, tam est oppidum Sunium, quam Piraeeus.* Reliqua nostri auctoris illius nominis interpretamenta sunt nimis subtilia; in omnibus ab eo allatis locis sensus optime explicari potest ex sola *populi* significatione. *Δῆμος* enim Latine redditur *populus*.

— *Δήμῳ ἐνὶ Τρώων.*] Est hemistichium Homericum ex Odyss. 13. v. 266.

— *Εὐνήν τ' αἰδομένην*, etc.] Est versiculus Homericus; invenitur Odyss. 16. v. 75. apud quem sic legitur:

Εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος δήμοιό τε φῆμιν.

Quare apud Stephanum pro *αἰδομένην* lege *αἰδομένη*, pro *φήμην* vero lege *φῆμιν*.

— Θεὸς δ' ὣς τίετο δήμῳ.] Est hemistichium Homerium. legitur Il. 5. v. 78.

234 — *Καὶ τὸ πᾶν * ὡς ἐν Ἱππεῦσι.*] Ex his verbis asteriscus
a ille est delendus. Nihil enim deficit, pro *ἐν Ἱππεῦσι*. i. e. *in Equitibus*, lege *ἐν Σφηξὶ*, i. e. *in Vespis*. In hac enim Aristophanis fabula legitur versiculus ille subsequens v. 39.

— *Καὶ σύνθετα, δημηλάτης. Αἰσχύλος Ἱκετῆσιν.*] In his verbis pro *δημηλάτης* lege *δημήλατος*, pro *Ἱκετῆσιν* vero lege *Ἱκετίσιν*. Sic enim legitur versiculus ille Aeschyli fabula citata v. 620.

Ἄτιμον εἶναι ξὺν φυγῇ δημηλάτῳ.

— *Ἀριστοφάνης Ἱππεῦσιν.*] Versiculus ille, quem ex Aristophanis Equitibus citat invenitur apud eum eodem modo v. 102.

Δηρουσαῖοι, ἔθνος Περσικόν. Ἡρόδοτος α.] Derusaei, gens Persica. Ex Herodoti lib. 1. citat noster verba Herodoti tam male accepta ut si Herodotus מעם מתים i. e. *de cum mortuis*, ut loquuntur Hebraeorum *παῖδες*, resurgeret, ea non agnosceret, verba ex eius libro citato c. 125. sunt: *Ἄλλοι δὲ Πέρσαι εἰσὶ οἵδε, Πανθήλαιοι, Δηρουσιαῖοι, Γερμάνιοι· οὗτοι μὲν πάντες ἀρατῆρές εἰσι. οἱ δὲ ἄλλοι, νομάδες, Δάοι, Μάρδοι, Δρόπικοι, Σαγάρτιοι.* i. e. *Alii vero Persae hi sunt, Panthelaei, Derusiaei, Germanii: hi quidem omnes aratores sunt, alii vero nomades, Daï, Mardi, Dropici, Sagartii.* Quare apud Stephanum no-

mina trium illarum Persidis gentium sunt legenda, ut scribuntur apud Herodotum.

Δία, πόλις Θεσσαλίας etc.] Novem huius nominis urbes memorat noster auctor, quas apud scriptores invenire, quamvis eas Antisthenis seu Diogenis lucerna quaesieris, *ἀδύνατον* esse existimo. 234 b

— *Εἰσὶ καὶ δ νῆσοι Δῖαι λεγόμεναι.*] Sunt etiam quatuor insulae *Diae* dictae. Harum prima numeratur *Naxos*, quae etiam *Strongyle*, *Dionysias*, *Sicilia minor*, et *Callipolis* vocata fuit, auctore Plinio lib. 4. c. 12. de qua videsis quae suo loco annotamus.

— *Τετάρτη, κατὰ Κνωσσὸν Κρήτης.*] Quarto loco numerat Diam insulam iuxta Cnossum Cretae: cuius meminit Strabo lib. 10. *Ἔστι δὲ μακρὰ ἡ Θήρα διακοσίων οὖσα τὴν περίμετρον σταδίων· κειμένη δὲ κατὰ Δίαν νῆσον τὴν πρὸς Ἡρακλείῳ τῷ Κνωσσίῳ*, etc. i. e. *Est vero Thera longa ambitu stadiorum* cc. *iacens iuxta Diam insulam, quae est ad Heracleum Cnossium, abest a Creta ad stadia* LXX.

— *Ὅθεν καὶ Διάδες Ἀθῆναι.*] Gentile tam urbium, quam insularum Diadum masculinum est Dieus seu Diensis, foem. Dias. Unde inquit noster *Diades* Athenae dictae fuerunt, nempe urbs Euboeae Atheniensium colonia, teste Geographo lib. 10. quam epitomator noster, cum de Athenis egit, inter huius nominis urbes sexto loco numerat, ubi eius nomen a Diante, a quo conditam fuisse inquit, perperam deducit. Sic enim Athenae *Diantides* vocandae erant, non *Diades*; melius nunc a Dia Euboeae quoque urbe *Diadum* Athenarum eiusdem Euboeae urbis nomen deflectit.

Διαβῆται, νῆσοι περὶ Σύμην.] Diabetae, insulae circa Symen. Syme vero fuit urbs Carica, de qua suo loco agemus *σὺν Θεῷ*. quatuor Diabetas memorat Plinius lib. 5. c. 31. 235 a

Διαβήτη, νῆσος δυσμικωτέρα Σαρδοῦς, etc.] Diabete, insula occidentalior quam Sardinia et Corsica. Memoratur Cosmographo lib. 3. c. 3. cui *Diabate* dicitur.

Διαδόχου πόλις Περσική, οὐ πόῤῥω, etc.] Haec verba sic sunt legenda: *Διαδοχούπολις, πόλις Περσική*, etc. i. e. *Diadochopolis*, urbs Persica. Sicut *Γαβαούπολις, πόλις, Γυναικόπολις, πόλις* et alia plurima huiusmodi, quae apud auctorem nostrum inveniuntur; at vero de Diadochopoli urbe Persica non longe a Ctesiphonte altum apud alios est silentium; omnes urbes quae sunt extra Persidem, quas noster *Persicas* vocat, intellige fuisse ditionis Persarum, quod alibi iam monuimus.

Διάκρεια, φυλὴ τῆς Ἀττικῆς.] Diacria, tribus Atticae. Populares dicebantur *Διακριεῖς*, ergo *Διάκρια* quoque tribus vocanda est, quae *Διακρὶς* dicitur Iul. Polluci lib. 8. c. 9. *Διακρία* vero Hesychio est locus Atticae et regio, quae ducebat a monte Parnethe ad Brauronem. Miror hanc Atticae tribum effugisse eruditissimum virum Ioan. Meurs. in suo de populis Atticae libello.

Δίγηροι, ἔθνος Θρᾴκιον.] Digeri, gens Thraciae. Memoratur Plinio lib. 4. c. 11. inter Thraciae gentes, quae laevo latere Strymonem accolebant.

Δίδυμα, οὐδετέρως, τόπος καὶ μαντεῖον Μιλήτου, etc.] Didyma, neut. plur. locus et oraculum Mileti Iovi et Apollini sacrum. Hoc oraculum Branchidarum prius fuisse vocatum testatur Plin. lib. 5. c. 29. *Ionia, ab Iasio sinu incipiens numerosiore ambitu litorum flectitur. In ea primus sinus Basilicus, Posideum promontorium et oppidum, oraculum Branchidarum appellatum, nunc Didymaei Apollinis a litore stadiorum viginti. Et inde centum octoginta Miletus Ioniae caput.* A Xerxe hoc oraculum incensum memorat Strabo lib. 14. *Μετὰ δὲ τὸ Ποσείδιον τὸ Μιλήσιον, ἑξῆς ἐστι τὸ μαντεῖον τοῦ Διδυμέως Ἀπόλλωνος τὸ ἐν Βραγχίδαις, ἀναβάντι ὅσον ὀκτωκαίδεκα σταδίους· ἐνεπρήσθη δ' ὑπὸ Ξέρξου, καθάπερ καὶ ἄλλα ἱερὰ πλὴν τοῦ ἐν Ἐφέσῳ· οἱ δὲ Βραγχίδαι τοὺς θησαυροὺς τοῦ θεοῦ παραδόντες τῷ Πέρσῃ φεύγοντι, συναπῆραν*, etc. i. e. *Post Posideum* [h. e. Neptunium]
235 *Milesium deinceps est oraculum Didymei Apollinis, quod in Bran-*
b *chidis sursum versus circiter* XIIX *stadia. Incensum est a Xerxe, ut et alia omnia templa, praeter Ephesium. Branchidae vero cum fugienti Persae thesauros dei tradidissent, una abierunt, ne poenas darent sacrilegii et proditionis.* Ex eodem auctore eodem loco constat Milesios postea inibi templum construxisse omnium maximum, quod ob magnitudinem sine culmine mansit. Nam ambitus delubri amplitudinem pagi aequabat.

— *Εἰσὶ καὶ κρῆναι, εἰσὶ καὶ Θεσσαλίας.*] Haec sic existimo legenda: *Εἰσὶ καὶ κρῆναι Θεσσαλίας.*

— *Εἰσὶ καὶ δύο νησίδια πρὸς τῇ Σύρῳ.*] Harum insularum nullam inveniebam apud alios memoriam. Ab. Ortelius in suo Thesauro Geographico in Didyma pro *πρὸς τῇ Σύρῳ* videtur legisse *πρὸς τῇ Σκύρῳ*. Et Syrus, et Scyrus fuere insulae, de quibus suo loco agit noster auctor.

Διδύμη, μία τῶν Αἰόλου νήσων ἀπὸ τοῦ, etc.] Didyme, una Aeoli insularum a figura sic nominata. Scilicet quod gemina adspicienti videretur, quam inter septem Aeoli insulas quarto loco locat Plin. lib. 3. c. 9. quarum nomina erant, *Lipara, Hiera*,

Strongyle, Didyme, Ericusae, Phoenicusae, Euonymos. Totidem numerat Strabo lib. 6. Ἐπάνειμεν δ' ἐπὶ τὰ ἑξῆς ἀφ' ὧνπερ ἐξέβημεν. Τὴν μὲν δὴ Λίπαραν καὶ τὴν Θέρμισσαν εἰρήκαμεν. Ἡ δὲ Στρογγύλη καλεῖται μὲν ἀπὸ τοῦ σχήματος, ἔστι δὲ καὶ αὐτὴ διάπυρος, βίᾳ μὲν φλογὸς λειπομένη, τῷ δὲ φέγγει πλεονεκτοῦσα. Ἐνταῦθα δὲ τὸν Αἴολον οἰκῆσαι φασίν. Τετάρτη δ' ἐστὶ Διδύμη, καὶ αὕτη δ' ἀπὸ τοῦ σχήματος ὠνόμασται, τῶν δὲ λοιπῶν Ἐρικοῦσα μὲν, καὶ Φοινικοῦσσα ἀπὸ τῶν φυτῶν κέκληνται. Ἀνεῖνται δὲ εἰς νομάς. Ἑβδόμη δ' ἐστὶν Εὐώνυμος, πελαγία μάλιστα καὶ ἔρημος. Ὠνόμασται δ' ὅτι μάλιστα τοῖς ἐκ Λιπάρας εἰς Σικελίαν πλέουσιν εὐώνυμός ἐστι. i. e. *Revertamur eo deinde unde egressi sumus. Diximus de Lipara et Thermissa. Strongyle vero vocatur quidem a figura* [i. e. rotunditate] *est etiam ipsa ignita, violentia sane flammae minor, fulgore autem excellens, ibi Aeolum habitasse aiunt. Quarta vero est Didyme, et ipsa a figura* [quasi geminam dicas] *nominata est. Reliquarum Ericussa quidem, et Phoenicussa a stirpibus* [ericae et palma] *vocatae fuerunt, dicatae vero sunt in pabula. Septima autem est* Euonymos *in-alto-sita maxime ac deserta. Sic vero vocata fuit, quod a Lipara in Siciliam navigantibus* εὐώνυμος, *i. e.* ad-laevam est.

— Ἀρτεμίδωρος δὲ δύο νησία, Δίδυμά φησι.] Celebrat duas parvas insulas nomine *Didyma* (hoc nominis sonat *gemina*) ex Artemidoro, quarum situm silentio praeterit, sectione praecedenti easdem prope insulam Syrum seu Scyrum memoravit, quarum altum est apud alios silentium, nisi forte fuerint, quae in Lycio mari celebrantur a Plinio lib. 5. c. 31. 236 a

Δίδυμον, τεῖχος. πόλις Καρίας.] Eodem modo et scriptura haec Cariae urbs et eius oppidani memorantur a Suida suo loco. Polybius Historiarum lib. 5. etsi de alia urbe Δίδυμα τείχη plurativo num. usurpavit.

Δίζηρος, πόλις Ἰλλυρίδος.] Dizerus fuit fluvius Illyridis, non urbs, ut inquit noster. Lycophro enim, cuius affert versiculum, de fluvio, non de urbe loquitur, quod etiam confirmat τὸ ὀνομασθεὶς, i. e. *nominatus*, quod sequitur. Id enim non πρὸς τὸ πόλις, sed πρὸς τὸ ποταμὸς referendum est. Quare apud Stephanum pro πόλις. *i. e.* urbs, lege fidenter ποταμὸς, *i. e.* fluvius, ac errorem transcriptoris rationibus infer.

Δίκαια, πόλις Θρᾴκης, etc.] Dicaea, urbs Thraciae memoratur Scylaci in Thracia, Plinio lib. 4. c. 11. quam *Diceas* num. plur. vocat, at Dicaeam Macedoniae in Termaico sinu commemorat libro citato c. 10.

— Ἔστι καὶ ἑτέρα ἐν τῷ Τυῤῥηνικῷ κόλπῳ.] Est etiam alia

Dicaea in Tyrrhenico sinu, quae etiam Dicaearchia et *Potioli* vocata fuit, de qua agit in sequenti sectione.

Δικαιάρχεια, πόλις Ἰταλίας, etc.] Dicaearchia, urbs Italiae, quae *Potioli* etiam vocata fuit, inquit epitomator noster, parum scilicet corrupto Latino nomine. Namque a Latinis *Puteoli* vocatur. Sic C. Tacitus Annal. lib. 14. c. 27. *At in Italia vetus oppidum Puteoli, ius coloniae, et cognomentum a Nerone adipiscuntur.* Noster praecedenti sectione Ionum fuisse coloniam inquit, sed sui tamquam oblitus in *Ποτίολοι* Samiorum opus vocat. Beniamin Thudelensis in suo Itinerario auctor est sed sine auctore, *Surento* olim dictam fuisse et a Tsinsan Hadar Ezer, cuius fit mentio Samuel lib. 2. c. 8. v. 8. conditam fuisse, cum fugeret a facie David, ut loquuntur Hebraeorum filii, quam fabulam etiam Iosephus ille Ben Gorionis ὑποβολιμαῖος lib. 1. c. 3. refert,
236 b sed contrarium patet ex Ptol. apud quem Geogr. lib. 3. c. 1. Puteoli et Surentum sunt diversa oppida. Memoratur etiam a Iosepho ben Matathias in libello, quem de vita sua scripsit; *Dicaearchia* ut plerumque dicitur a Graecis, *Colonia Dicaearchia* dicitur Plinio lib. 3. c. 5. ex Livio lib. 34. constat Puteolos, Vulturnum, Liternum colonias civium Romanorum deductas fuisse P. Cornelio Scipione Africano II. et T. Sempronio Longo Coss. trecenos homines in singulas. forsitan ius Coloniae amiserat, quandoquidem Corn. Tacitus Annal. lib. 14. c. 27. supra citato testatur Puteolos ius coloniae a Nerone adeptos fuisse. Nunc *Pozzuolo* parum corrupto nomine dicitur Italis, ad cuius molles a Bais medium intervallum trium millium, et sexcentorum fere passuum ponte coniunxit C. Caesar Caligula vel Xerxis aemulatione, qui Hellespontum contabulavit, vel quod huius immensi operis famâ Germaniam et Britanniam, quas bello invadebat, vellet territare, vel quod verius est, quoniam Thrasyllus mathematicus praedixisset, non magis Caium imperaturum, quam per Baianum sinum equis discursurum, ut refert Suetonius in Caligula. M. T. Cicero villam suam *Puteolanum* sic vocavit, quod esset prope Puteolos, ubi sepultum fuisse Adrianum Imperatorem auctor est Ael. Spartianus in eius vita, quo in loco Antoninus Pius eius successor templum ei pro sepulchro constituit, et quinquennale certamen, et flamines, et sodales, et multa alia, quae ad honorem quasi numinis pertinebant, ut narrat idem Spartianus; in urbis medio templum antiquissimum cernitur, vi terrae motuum nonnihil deformatum, olim Augusto, nunc D. Proculo sacrum, ubi ossa humana vastissimae magnitudinis visuntur, ut refert Leander Albertus oculatus testis in sua Campania. In hac enim Italiae regione locat hanc urbem.

— *Πότια δὲ, τὰ φρέατα καλοῦσι Ῥωμαῖοι.*] Ex his apparet Stephanum prorsus ignorasse Latinum sermonem. Inquit enim a Romanis puteos vocari *potia*.

Δίκτη, ὄρος Κρήτης.] Dicte, mons Cretae, memoratur Cosmographo lib. 3. c. 17. Straboni lib. 10. *Dictaeus* dicitur Plinio lib. 4. c. 12.

— *Καλλίμαχος ἐ * τὸ ἐθνικόν.*] Citatur Callimachus ex aliquo eius opere, puta ἐν Ὕμνοις, vel ἐν Ἰάμβοις.

Δινδρύμη, πόλις Μακεδονίας, etc.] Dindrymes, urbis Macedoniae altum apud alios est silentium, at eius oppidanorum meminit Goltzius ex nummo C. Caes. Aug. 237 a

Δίνδυμα, ὄρη τῆς Τρωάδος ἀφ' ὧν, etc.] Dindyma, neut. plur. montes Troadis, a quibus Rhea. *h. e.* Cybele *Dindymene* dicebatur. Memorantur Andino vati Aeneid. lib. 10. v. 252.

Alma parens Idaea Deum, cui Dindyma cordi.

Ad quem locum Servius inquit esse montem Phrygiae, sed Troas in Phrygia comprehendebatur.

— *Καὶ τὴν θεὸν Δινδυμένην.*] Et Deam *Dindymenen* vocant. Iam supra dixerat Rheam *Dindymenen* a Dindymis Troadis monte dici, nunc videtur innuere Deam dici *Dindymenen*, quin addatur *Rhea*. Sic etiam usus est Horat. Carm. lib. 1. Ode 16. v. 5.

Non Dindymene, non adytis quatit
Mentem sacerdotum incola Pythius
Non Liber aeque: non acuta
Sic geminant Corybantes aera
Tristes ut irae ——

Διόμεια, οὐδετέρως, δῆμος τῆς Αἰγηΐδος φυλῆς.] Diomea, vel Diomia, neut. plur. oppidum Aegeidis tribus, cuius meminere Suidas et Hesychius inter alios, nomen invenit a *Diomo* Herculis amasio Colytti filio, qui in Deorum catalogum scriptus fuit, ut ex nostri auctoris mutilis verbis apparet. Nec mirum est Herculis amasium in huiusmodi Deorum numerum relatum fuisse, quandoquidem Adrianus *Antinoum* suum quoque amasium Deum fecit, eique templum construxit ac sacerdotes, ut in Ἀντινόεια annotavimus. Hinc Διομεῖον templum Diomi, Athenis, ubi congregabantur sexaginta viri, qui de rebus iocosis agebant, tanta auctoritate, ut in adagium abierit οἱ ἑξήκοντα τοῦτ' εἶπον. i. e. *sexaginta viri id dixerunt*, vel ἀπὸ τῶν ἑξήκοντα ἔρχομαι. i. e. *a sexaginta viris venio*, quorum meminerunt Athenaeus Dipnosoph. lib. 14. et Erasmus in proverbio *a sexaginta viris venio*. Huiusmodi academiae mea aetate solebant fieri Madriti felici exitu et festivo lepore, quas aliqui ex meis condiscipulis, sed praecipue poetae frequentabant. Ego vero nunquam

— *Fonte labra prolui Caballino.*

Διομήδεια, πόλις Δαυνίων, κτίσμα Διομήδους.] Diomedia, urbs Dauniorum, a Diomede condita; absque dubio haec Dauniae urbs est, quam Virg. Aeneid. lib. 8. v. 9. vocat *Diomedis urbem:*

Mittitur et magni Venulus Diomedis ad urbem
Qui petat auxilium.

Eodem modo vocat Ovid. Metamorph. lib. 14.

At Venulus frustra profugi Diomedis ad urbem
Venerat.

Ad illud Virgilii ita Servius: *Diomedes postquam reperit ira Veneris a se vulneratae uxorem* [Aegialiam] *apud Argos cum Cillabaro, ut Lucilius, vel Cometa, ut plerique tradunt, turpiter*
237 *vivere, noluit reverti ad patriam, vel, ut dicitur, ab adulteris*
b *proturbatus; sed tenuit partes Apuliae: et edomita omni montis Gargani multitudine, in eodem tractu civitates plurimas condidit. Nam et Beneventum et Aequum Tuticum ipse condidit, et Arpos, quae et Argyrippa dicitur, ad quam nunc Venulus mittitur; non Arpinum, quam constat esse Campaniae, unde Cicero* Arpinas. *Sane sciendum* Apuliam *unam dictam vocabulo: sed huius partem, quam Diomedes tenuit,* Messapiam *et* Peucetiam *a duobus fratribus dictam, qui illic imperarent. Item* Dauniam *a Dauno rege Apuliae.* Videsis quae in *Ἀργυρίππα* annotavimus.

— *Καὶ νῆσος ἡ Διομήδεια, ἐν ᾗ ἐρωδιοί*, etc.] Est etiam insula Diomedia, in qua ardeae cicures, inquit auctor noster. *Diomedis insulam* vocat Plinius monumento Diomedis conspicuam, in quam ipsius Diomedis tumuli gratia primum invectam esse per Ionium mare platanum antiquis umbrae tantum causa celebratam inquit. Ejus ex lib. 12. c. 1. sunt quae sequuntur verba: *Quis non iure miretur, arborem umbrae gratia tantum ex alio petitam orbe? Platanus haec est, per mare Ionium in Diomedis insulam eiusdem tumuli gratia primum invecta, inde in Siciliam transgressa, atque inter primas donata Italiae, et iam ad Morinos usque pervecta ad tributarium etiam pertinens solum, ut gentes vectigal, et pro umbra pendant* Aves illas, quas celebrat noster, plerumque Latini *Diomedeas aves* vocant, quas sola haec insula nutriebat, testibus Solino c. 8. Plinio lib. 10. c. 44. cuius apponere verba operae fore iudicavimus. Explicant enim fabulae Graecorum involucra; *Nec Diomedeas praeteribo aves:* *Iuba* catarractas *vocat, eis esse dentes, oculosque igneo colore. Caetero candidas tradens: duos semper iis duces: alterum ducere agmen, alterum cogere, scrobes excavare rostro, inde crate consternere, et operire terra, quae ante fuerit egesta: in his foetificare, [illegible]

binas omnium scrobibus: orientem spectare, quibus exeant in pascua: occasum, quibus redeant, alvum exoneraturas subvolare semper et contrario flatu, uno hae in loco totius orbis visuntur, in insula, quam diximus nobilem Diomedis tumulo, atque delubro, contra Apuliae oram, fulicarum similes, advenas barbaros clangore infestant, Graecis tantum adulantur, miro discrimine; velut generi Diomedis hoc tribuentes, aedemque eam quotidie, pleno gutture, madentibus pennis perliciunt atque purificant: unde origo fabulae Diomedis socios in eorum effigies mutatos. Catarractes vero, ut haec obiter notemus, erat avis quaedam ex genere aquilarum, sic dicta ὡς ἄνωθεν καταῤῥάσσων ἐν τῷ θηρεύειν τὰ ὄρνεα. i. e. *quod desuper impetuose decidat, cum aves venatur*; sunt Eustathii verba ad Periegetae v. 221. Duas illius nominis insulas celebrat Plinius lib. 3. c. 26. totidem Strabo lib. 6. quarum altera suo aevo colebatur, altera erat deserta, at Ptolemaeus lib. 3. c. 1. quinque ait esse *insulas Diomedeas*, sed eas non nominat, erant vero in Ionio mari ante promontorium Gargani montis haud procul Apulis litoribus, quarum unam Tacitus Annalium lib. 4. *Trimerum* vocat, in quam Augustus Caesar neptem suam adulterii convictam relegavit.

— Ἔστι καὶ Διομήδεια πλησίον Ἀργυρὶ *.] Lege πλησίον 238
Ἀργυρίππης, noster auctor, ut videtur ex eius verbis, existimavit diversam fuisse Diomediam ab Argyrippa, sed contrarium apparet ex Servii verbis in hac sectione supra allatis. a

Δῖον, πόλις Εὐβοίας, περὶ τὸ Κήναιον. etc.] Dium, urbs Euboeae circa Cenaeum promontorium ex Homero; cuius affert versiculum, qui legitur Il. 2. v. 538. Memoratur etiam Straboni lib. 10. Ἔστι δὲ τῷ Ὠρεῷ τούτῳ τό τε Κήναιον πλησίον, καὶ ἐπ' αὐτῷ τὸ Δῖον, καὶ Ἀθῆναι αἱ Διάδες, κτίσμα Ἀθηναίων, ὑπερκείμενον τοῦ ἐπὶ Καῦνον πορθμοῦ. i. e. *Est vero huic Oreo Cenaeum* [promontorium] *vicinum et prope illum Dium, et Athenae Diades, Atheniensium opus supra fretum ad Caunon.*

— Ἔστι καὶ Μακεδονίας, etc.] Secundo loco memorat Dium Macedoniae. Eius meminit Pausanias lib. 9. Μακεδόνες δὲ οἱ χώραν τὴν ὑπὸ ὄρος τὴν Πιερίαν ἔχοντες καὶ πόλιν Δῖον, φασὶν ὑπὸ τῶν γυναικῶν γενέσθαι τὴν τελευτὴν ἐνταῦθα τῷ Ὀρφεῖ. Ἰόντι δὲ ἐκ Δίου τὴν ἐπὶ τὸ ὄρος, καὶ στάδια προεληλυθότι εἴκοσι, κίων τέ ἐστιν ἐν δεξιᾷ, καὶ ἐπίθημα ἐπὶ τῷ κίονι, ὑδρία λίθου. Ἔχει δὲ τὰ ὀστᾶ τοῦ Ὀρφέως ἡ ὑδρία, καθὰ οἱ ἐπιχώριοι λέγουσι. i. e. *Macedones vero qui subiectam regionem monti Pieriam habent et urbem Dium, aiunt eodem in loco a foeminis occisum Orpheum fuisse. Eunti vero ex Dio ad montem, et stadia* XX *progresso, columna est ad dexteram, superimposita columnae est lapidea*

urna, habet autem ossa Orphei haec urna, sicut regionis eius incolae dicunt. Mirum est Pausaniam, qui accurato stylo totius Graeciae urbes descripsit, non celebrasse Olympicum agonem in hac urbe celebrari solitum, ut inquit noster.

— *Τὸ ἐθνικὸν, Διεύς. Παυσανίας δὲ Διαστάς φησι.*] Gentile Dii oppidi, est *Dieus* et ore Latino *Diensis*; Paus. vero *Diastas* dicit. In aliquem depravatum Pausaniae codicem videtur auctor noster incidisse, quandoquidem inquit Dii oppidanos a Pausania *Diastas* dici, cum a Pausania libro nota praecedenti citato *Diatae* dicantur. *Τοῦτον οἱ Διᾶται τὸν ποταμὸν ἐπιῤῥεῖν διὰ παντὸς τῇ γῇ τὰ ἐξαρχῆς φασί.* i. e. *Hunc fluvium* [Heliconem] *Diatae aperto*
238 *quondam alveo decurrisse supra terram aiunt.*
b — *Τρίτη, Θράκης, πρὸς τῷ Ἄθῳ, ὡς Θουκυδίδης.*] Tertio loco celebrat Dium ad montem Athon ex Thucydide, qui eius meminit lib. 4. *Καὶ ὁ Ἄθως αὐτῆς ὄρος ὑψηλὸν τελευτᾷ ἐς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος. Πόλεις δὲ ἔχει Σάνην μὲν, Ἀνδρίων ἀποικίαν, παρ' αὐτὴν τὴν διώρυχα, ἐς τὸ πρὸς Εὔβοιαν πέλαγος τετραμμένην. Τὰς δὲ ἄλλας, Θύσσον, καὶ Κλεωνὰς, καὶ Ἀκροθώους, καὶ Ὀλόφυξον, καὶ Δῖον.* i. e. *Et Athos ipsius mons excelsus desinit ad Aegaeum pelagus; urbes vero habet Sanen quidem, Andriorum coloniam, ad ipsam fossam, versus mare, quod Euboeam spectat; alias autem, Thyssum, et Cleonas, et Acrothoos, et Olophyxum, et Dium.*

— *Τετάρτη, Θεσσαλίας.*] Quarto loco numerat Thessaliae Dium, quod celebrat Thucyd. lib. 4. *Οἱ δὲ Περαιβοὶ, αὐτὸν ὑπήκοοι ὄντες Θεσσαλῶν, κατέστησαν αὐτὸν ἐς Δῖον τῆς Περδίκκου ἀρχῆς, ὃ ὑπὸ τῷ Ὀλύμπῳ Μακεδονίας πρὸς Θεσσαλοὺς πόλισμα κεῖται.* i. e. *Peraebi vero, qui Thessalorum imperio parent, ad Dium usque deduxerunt, quod oppidum in Perdiccae ditione, sub Olympo Macedoniae monte, Thessaliam versus, situm est.*

— *Ἑβδόμη Κοίλης Συρίας, κτίσμα Ἀλεξάνδρου, etc.*] Septimo loco celebrat Dium Cavae Syriae, ab Alexandro conditum, ac *Pellam* etiam vocatum, nempe a Macedoniae Pella. Memoratur Ptolemaeo lib. 5. in eadem Coelesyria, verum apud eum Dium et Pella sunt diversa oppida eiusdem regionis.

— *Καὶ τὸ ἐθνικὸν, Διηνὸς, ὡς δηλοῖ τὸ ἐπίγραμμα.*] Gentile Dii urbis inquit quoque esse *τὸ Διηνὸς*, ut apparet ex epigrammate, quod affert, in cuius primo versu pro *ἠνίδε* scribitur apud Eust. ad Il. 2. v. 538. *ἢν δέ γε.* i. e. *quod si.*

— *Ὡς δηλοῦσιν αἵ γε πρὸς ταύτην ἦσαν Διάδες, etc.*] Iam alibi annotavimus Athenas Diades fuisse oppidum Euboeae, quod nomen accepit a *Dia* Euboeae urbe, cuius oppidanos nunc inquit *Athenaitas* vocari, et a Dio eiusdem Euboeae oppido nomen habere, in quo sibi non constat, ut videre est ex nota p. 2[illegible]

Διονύσου πόλις, ἐν τῷ Πόντῳ, etc.] Lege *Διονυσόπολις, πόλις ἐν τῷ Πόντῳ.* i. e. *Dionysopolis, urbs in Ponto.* Sic enim amat loqui noster auctor, ut *Γυναικόπολις, πόλις*, vel *Ἀρχανδρούπολις, πόλις*, etc. Fuit vero Dionysopolis, urbs in Ponto, ut inquit noster. Plinius autem eam in Thracia locat. Nam Thracia altero latere a Pontico litore incipiebat. Eius ex lib. 4. c. 11. sunt verba: *Namque Thracia altero latere a Pontico litore incipiens, ubi Ister amnis immergitur, vel pulcherrimas in ea parte urbes habet Istropolin Milesiorum, Tomos Calatinque quae antea* Aceroëtes *vocabatur: Heracleam habuit, et Bizonem terrae hiatu raptam. Nunc habet Dionysopolin,* Crunos *antea dictam.* Memoratur etiam Ptolemaeo lib. 3. c. 10. 239 a

— *Τρίτη τῆς Ἰνδικῆς.*] Tertio loco numerat Dionysopolin Indiae memoratam a Ptolemaeo lib. 7. c. 1. cui *Nagara* quoque dicitur.

Διὸς ἱερὸν, πολίχνιον Ἰωνίας.] Dios hieron, oppidulum Ioniae, cuius gentile Diosierites, nemini, quod sciam, memoratur; at suspicor esse idem, cuius oppidani Plinio lib. 5. c. 29. dicuntur *Apollonos hieritae*, eos enim locat in Ionia.

Διοσκουριάς. Ἔστι καὶ ἑτέρα περὶ τὸν πόντον, ἥτις, etc.] Ratio clamat legendum esse *ἔστι καὶ πόλις*, etc. i. e. *est etiam urbs* circa Pontum, quae *Sebastopolis* vocatur, etc. Nam Dioscurias, quae *Sebastopolis* et prius *Aea* vocabatur, non erat insula, sed urbs celeberrima circa Pontum, cuius meminit Arrhianus in Periplo Ponti Euxini *αὐτόπτης* testis: *Στάδιοι ἀπὸ μὲν Χώβου εἰς Σεβαστόπολιν τριάκοντα καὶ ἑξακόσιοι, ἀπὸ Τραπεζοῦντος δὲ εἰς Σεβαστόπολιν ἑξήκοντα καὶ διακόσιοι καὶ δισχίλιοι, ἡ δὲ Σεβαστόπολις πάλαι Διοσκουριὰς ἐκαλεῖτο, ἄποικος Μιλησίων.* i. e. *Stadia a Chobo quidem Sebastopolin trecenta et sexaginta, a Trapezunte autem Sebastopolin duo millia ducenta et sexaginta, Sebastopolis vero olim* Dioscurias *vocabatur, colonia Milesiorum.* Ex cuius verbis scimus hanc celeberrimam urbem a Milesiis fuisse conditam, quod noster auctor silentio praeterit. Memoratu digna sunt, quae de ea narrat Plin. lib. 6. c. 5. *Reliqua litorum ferae nationes tenent, Melanchlaeni, Coraxi, urbe Colchorum Dioscuriade iuxta fluvium Anthemunta, nunc deserta, quondam adeo clara, ut Timosthenes in eam* CCC. *nationes, quae dissimilibus linguis uterentur, descendere prodiderit, et postea a nostris* CXXX *interpretibus negotia ibi gesta; sunt qui conditam eam ab Amphito et Telchio Castoris ac Pollucis aurigis putent, a quibus ortam Heniochorum gentem feram constat.* Vero propius est quod tradit Strabo lib. 11. *Συνέρχεσθαι γοῦν εἰς αὐτὴν ἑβδομήκοντα, οἱ δὲ καὶ τριακόσια ἔθνη φασίν.* i. e. *Convenire igitur in eam septuaginta, alii* 239 b

vero et trecentas nationes aiunt. Niger tertio Geographiae commentario statim in principio pro *trecentas* videtur legisse *triginta*; *Quo nunc in loco*, inquit ille, *Prezunda oppidum est.* Illustre sane exemplum inconstantiae, volubilitatis et vicissitudinis rerum humanarum; urbes et regna commercio florent, eo extincto paulatim extinguuntur. Quo exemplo Hispani praecipue inter Europaeos opus habent, qui felicem Arabiam possidentes desertam reddere totis eam viribus conantur commercium negligentes, ac procul dubio votis damnabuntur magno aemulorum gaudio.

— *Ἔστι καὶ ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ νῆσος Διοσκορίδου.*] Insula Dioscoridu in mari Rubro celebratur a Plinio lib. 6. c. 28. a Ptolemaeo lib. 6. c. 15. apud quem perperam scribitur *Διοσκορίδου ἡ πόλις* pro *Διοσκορίδου νῆσος καὶ πόλις* i. e. *Dioscoridu, insula et urbs*; perperam etiam interpres Latinus pro Dioscoridu vertit Dioscoridis. Namque τὸ *du* in huiusmodi nominibus est corruptum pro *diu*, quod lingua Indorum et Persarum significat *insulam*, ut videre est ex observat. nostris in *Ἄργυρα.*

Διοσκούρων, κώμη Λιβύης, etc.] Dioscurωn, vicus Libyae, memoratur Ptolemaeo inter Marmaricae oppida, cui Dioscorus dicitur.

— *Ἐκ δύο ἓν παραγωγόν.*] Pro *παραγωστὸν* lege vel *παράγωγον*, vel *παρηγμένον*, vel *κατὰ παραγωγήν*. Sic enim amat loqui noster auctor aliis in locis. Cum ex duobus nominibus unum fit, ut in hac sectione, ex *Διοσκούρων κώμη* fit *Διοσκουροκωμήτης*.

Διὸς πόλις, ἡ μεγάλη πόλις τῆς Αἰγυπτίας, etc.] Diospolis
240 a i. e. *Iovis urbs* erat magna urbs Aegyptiae Thebaidis, quae *Hecatompylos* dicta fuit, videlicet quod centum haberet portas, ab Osiride et Iside condita, ut inquit noster; verum de eius conditoribus non conveniebat, nec inter scriptores, nec inter sacerdotes Aegyptios, ut videre est apud Diod. Siculum lib. 1. *Κτίσαι δέ φασι τοὺς περὶ τὸν Ὄσιριν πόλιν ἐν τῇ Θηβαΐδι τῇ κατ' Αἴγυπτον ἑκατόμπυλον. ἣν ἐκείνους μὲν ἐπώνυμον ποιῆσαι τῆς μητρὸς, τοὺς δὲ μεταγενεστέρους αὐτὴν ὀνομάζειν Διὸς πόλιν, ἐνίους δὲ Θήβας. Ἀμφισβητεῖται δ' ἡ κτίσις τῆς πόλεως ταύτης οὐ μόνον παρὰ τοῖς συγγραφεῦσιν, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς κατ' Αἴγυπτον ἱερεῦσι. Πολλοὶ γὰρ ἱστοροῦσιν, οὐχ ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ὄσιριν κτισθῆναι τὰς Θήβας, ἀλλὰ πολλοῖς ὕστερον ἔτεσιν ὑπό τινος βασιλέως.* i. e. *Condidisse vero aiunt Osirin urbem in Thebaide Aegypti centum portarum, quam matris cognomento insignierit; posteriores autem eam nominare Διὸς πόλιν h. e.* Iovis urbem, *nonnullos vero* Thebas. *De cuius conditore dubitatur, non solum apud scriptores, verum etiam apud ipsos Aegypti sacerdotes. Multi enim rerum monumentis tradunt, non ab Osiride conditas fuisse*

Thebas, sed multis post annis a quodam rege. Ex Diodori verbis elucet prius *Thebas* appellatam fuisse, ac deinde *Dios polin*, id est *Jovis urbem*; quod etiam firmatur Strabonis auctoritate, cuius ex lib. 17. sunt verba: *Μετὰ δὲ τὴν Ἀπόλλωνος πόλιν, αἱ Θῆβαι· καλεῖται δὲ νῦν Διὸς πόλις.* i. e. *Post Apollinis urbem, Thebae; vocatur vero nunc Dios polis.* Huius rei evidens argumentum est quod ab Homero et Herodoto haec Aegypti celeberrima urbs non *Dios polis*, sed *Thebae* vocatur; hic eius fecit mentionem lib. 1. c. 8. Ille Il. 9. v. 381.

— *Πρὶν δὲ ὑπὸ Περσῶν ἀφανισθῆναί φησι Κάτων.*] A Persis eversam fuisse Diospolin ex Catone inquit; cuius aliquod opus in Graecum sermonem erat translatum. Nam auctor noster non citat auctores Latinos, nisi Graecos factos: fuisse vero Diospolin eversam a Cambyse Persarum rege, qui expeditionem in Aegyptios suscepit, ut claret ex Herodoti historia, innuit Strabo lib. 17. *Μητρόπολιν τιθέντες τῆς Αἰγύπτου ταύτην· καὶ νῦν δείκνυται δ' ἴχνη τοῦ μεγέθους αὐτῆς ἐπὶ ὀγδοήκοντα σταδίους τὸ μῆκος· ἔστι δ' ἱερὰ πλείω. Καὶ τούτων δὲ τὰ πολλὰ ἠκρωτηρίασε Καμβύσης· νυνὶ δὲ κωμηδὸν συνοικεῖται.* i. e. *Hanc Aegypti metropolin ponentes: et nunc ostenduntur vestigia magnitudinis eius longitudine* LXXX *fere stadiorum; sunt vero templa quamplurima; et horum multa Cambyses mutilavit: nunc autem vicatim habitatur.*

— *Ἑκατὸν δὲ πύλαι*, etc.] Centum portas habuisse inquit et alia eius magnitudinis haud verosimilia; verum quae de ea canit poetarum parens satis ostendunt eius magnitudinem, populi 210 b
multitudinem et divitias. Sic enim ille Il. 9. v. 381.

> ——— *οὐδ' ὅσα Θήβας*
> *Αἰγυπτίας, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται,*
> *Αἵ θ' ἑκατόμπυλοί εἰσι, διηκόσιοι δ' ἀν' ἑκάστην*
> *Ἀνέρες ἐξοιχνεῦσι σὺν ἵπποισι καὶ ὄχεσφιν.*
> ——— *nec quanta Thebas*
> *Aegyptias* [advehuntur] *ubi multae in domibus opes iacent,*
> *Quaeque centum-portarum sunt, ducenti vero per singulas*
> *Viri egrediuntur cum equis et curribus.*

Ad quem locum videsis Eustath. et observationes nostras in Θῆβαι; mirum est Sacra biblia non meminisse tam celebris urbis; LXX senes Ezechielis prophetae c. 30. v. 14. ubi propheta habet נא *No*, vertunt *Diospolin*, utrum eadem fuerit necne, plane nescio.

— *Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι μικραὶ ἐν Αἰγύπτῳ τέσσαρες.*] Postquam memoravit Diospolin Thebaidis Aegyptiae, inquit fuisse alias huius nominis quatuor parvas urbes, e quarum numero una Diospolis parva celebratur a Ptolemaeo lib. 4. c. 5. una cum Nomo Diospolite.

— Μηδὲ τοῦ ποταμοῦ γενόμενοι, μηδ' εἰ σφόδρα λέγοιντο.] Pro γευόμενοι legendum existimo γευόμενοι. Facilis enim est transitus τοῦ ν in υ, et ex antecedentibus confirmatur haec lectio. Namque si in antris et puteis colebantur hi crocodili, non poterant *fluvii* h. e. *Nili* aquas gustare. In illis verbis etiam mendum suspicor, sed eis manus medicas adhibere non audeo. Melius est enim incorrectum relinquere locum, quam non recte corrigere; hoc enim est depravare.

— Ἑβδόμη Παλαιστίνης; etc.] Septimo loco celebrat Diospolin Palaestinae, prope quam praelium commissum fuisse inter Iudaeos et Arabes narrat Iosephus Antiquit. lib. 15. c. 6. Herode Iudaeae rege et Marco Antonio orientis imperium obtinente ante Actiacam cum Augusto pugnam.

Δίπαια, πόλις Ἀρκαδίας.] Dipaea, urbs Arcadiae. Memoratur Pausaniae lib. 8. cui Διπαιεῖς dicitur num. plur. et mascul. gen. Οἱ δὲ Διπαιεῖς ἐν τῇ Μαιναλίᾳ πόλισμα Ἀρκάδων ἦσαν. i. e. *Dipaeis vero in Maenalia Arcadum parva civitas erant.*

— Τὸ ἐθνικὸν Διπαιεύς.] Gentile Dipaeeus; existimo legendum Διπαιεῖς pro Διπαιεὺς, ex verbis Pausaniae nota praecedenti allatis, quod etiam videntur confirmare verba, quae apud auctorem nostrum sequuntur. Saepe enim oppidorum nomina et oppidani num. plur. hac forma inveniuntur.

Δόβηρος, πόλις Παιονίας. οἱ πολῖται Δόβηρες.] Doberus,
341 urbs Paeoniae, cuius cives Doberes. Qui inter Paeonum populos numerantur ab Herodoto lib. 5. c. 16. Doberus vero Paeoniae in Macedonia memoratur a Ptolemaeo lib. 3. c. 13. cui Δήβορος dicitur; at lectio τοῦ Δόβηρος apud nostrum auctorem confirmatur a Plinio, cui lib. 4. c. 10. Doberienses memorantur inter Paeoniae gentes, et ex Thucyd. lib. 1. cui Δόβηρος quoque dicitur. Quare apud Ptolem. pro Δήβορος legendum Δόβηρος.

Δοίαντες, πεδίον Φρυγίας.] Auctori nostro Doeantes est campus Phrygiae, qui Apollon. Rhodio Argonautic. lib. 2. v. 373. dicitur Doeantis campus:

> Ἔνθα δὲ Δοίαντος πεδίον· σχεδόθεν δὲ πόληες
> Τρισσαὶ Ἀμαζονίδων.
> *Ubi est Doeantis campus: prope vero urbes*
> *Tres Amazonidum.*

Ad quem locum huius poetae Scholia ex tribus auctoribus conflata haec dicunt: Δοίας καὶ Ἄλκμων, ἀδελφοί. Τίνος δὲ πατρὸς, οὐ φέρεται, ὥς φησι Φερεκύδης. Πλησίον δὲ, φησὶ, τοῦ Δοίαντος πεδίου εἰσὶ τρεῖς πόλεις, ἔνθα κατῴκουν αἱ Ἀμαζόνες Λυκαστία, Θεμισκύρα, καὶ Χαλυβία. i. e. *Doeas et Alcmon*, [lege Acmon] *fratres; cuius vero patris, non fertur, ut ait Pherecydes; prope*

vero, inquit, Doeantis campum sunt tres urbes, ubi habitabant Amazones, Lycastia, Themiscyra, et Chalybia.

— *Ἄκμονα γὰρ καὶ Δοίαντά φασιν ἀδελφούς.*] Acmonem et Doeantem fuisse fratres inquit, quod habet ex Pherecyde, quem ipse advocat in *Ἀκμόνια*, et nos eius verba adducimus nota praecedenti, ab illis fratribus *Doeantium* et *Acmonium nemus* seu *lucum* vocatum fuisse inquit, de quibus videsis quae in notis ad *Ἀκμόνια* diximus. Unde apparet non recte apud Apollodori Rhodii Scholia legi *Ἄλκμων*, cum legendum sit *Ἄκμων*.

Δοκίμειον, πόλις Φρυγίας.] Docimeum, urbs Phrygiae, Ptolemaeo lib. 5. c. 2. dicitur *Δοκιμαῖον* et inter Phrygiae urbes numeratur, Straboni vero lib. 12. *Δοκιμία κώμη.* i. e. *Docimia pagus* appellatur, cuius verba infra appono.

— *Τὸ ἐθνικὸν Δοκιμεύς, κατὰ τέχνην*, etc.] Oppidani urbis *Docimei* dicebantur *Docimenses*, et *Docimeni*, aliqui putant esse eosdem, quos Iul. Capitol. in Marco Antonino philosopho vocat *Diocmitas*; sed falluntur. Nam Diocmitae Capitolini 241
erant quidam milites, quos sic vocabant a verbo Graeco *διώκω*: b
i. e. *persequor*, *sequor*, ut patet ex Amm. Marcellino lib. 27. c. 20. *Adhibitis semiermibus paucis, quos* Diocmitas *appellant.*

— *Ἀφ' οὗ τὰ μάρμαρα οὕτω φασί.*] Unde marmora sic dicunt. In hac urbe seu pago Docimeo seu Docimia erat lapidicina Synnadici lapidis, ex quo lapide columnae et tabulae magnitudine et pulchritudine admiranda Romam deportabantur auct. Strab. lib. 12. *Σύνναδα δ' ἐστὶν οὐ μεγάλη πόλις· πρόκειται δ' αὐτῇ ἐλαιόφυτον πεδίον, ὅσον ἑξήκοντα σταδίων· ἐπέκεινα δ' ἐστὶ Δοκιμία κώμη, καὶ τὸ λατόμιον τοῦ Συνναδικοῦ λίθου· οὕτω μὲν Ῥωμαῖοι καλοῦσιν· οἱ δ' ἐπιχώριοι Δοκιμίτην, καὶ Δοκιμαίαν· καταρχὰς μὲν μικρὰς βώλους ἐκδιδόντος τοῦ μετάλλου· διὰ δὲ τὴν νυνὶ πολυτέλειαν τῶν Ῥωμαίων κίονες ἐξαιροῦνται μονόλιθοι μεγάλοι πλησιάζοντες τῷ Ἀλαβαστρίτῃ λίθῳ κατὰ τὴν ποικιλίαν ὥστε καίπερ πολλῆς οὔσης τῆς ἐπὶ θάλατταν ἀγωγῆς τῶν τηλικούτων φορτίων, ὅμως καὶ κίονες καὶ πλάκες εἰς Ῥώμην κομίζονται θαυμασταὶ κατὰ τὸ μέγεθος, καὶ κάλλος.* i. e. *Synnada vero est non magna urbs; ante eam iacet campus oleis consitus, stadiorum circiter* LX. *ab altera parte est* Docimia pagus et Lapidicina Synnadici lapidis, *sic quidem Romani vocant*, *incolae vero* Docimiten, *et* Docimaean, *ab initio parvas glebas proferente lapidicina; sed ob multos sumptus Romanorum, eruuntur columnae solidi lapidis magnae, varietate ad Alabastritem lapidem accedentes, adeo ut quamvis multum huiusmodi onerum ad mare deducatur, tamen et columnae et tabulae Romam asportentur magnitudine et pulchritudine admirabiles.*

Δολίονες, οἱ τὴν Κύζικον οἰκοῦντες.] Doliones, qui Cyzicum habitabant, dicebantur; scilicet, quia Cyzicus antea *Dolionis* vocata fuit, ut refert Plinius lib. 5. c. 32. *Ultra insula, quam continenti iunxit Alexander, in qua oppidum Milesiorum Cyzicum, antea vocitatum* Arconnesos, *et* Dolionis, *et* Dindymis, *cuius a vertice mons Dindymus.* De Cyzico vero vide quae suo loco annotamus.

Δολιχὴ, νῆσος πρὸς τῇ Λυκίᾳ, etc.] Doliche, insula celebratur prope Lyciam, quam Alexander in Periplo Lyciae *Dolichisten* vocat. Sic etiam appellatur a Plinio lib. 5. c. 31. et a Ptolemaeo libro 5. c. 5. a nemine vero, quod sciam, nisi ab Stephano nominatur *Doliche*; Icarus vero insula *Doliche* dicta fuit, ut testatur noster in *Ἴκαρος*, et Plinius lib. 4. c. 12.

242 a — *Ἔστι καὶ Δολιχηνὴ, πόλις τῆς Κομμαγηνῆς,* etc.] Pro *Δολιχηνὴ* lege *Δαλίχη*. Sic enim legitur apud Ptolemaeum lib. 5. c. 15. et gentile, quod noster affert id confirmat, nempe *Δολιχαῖος Ζεὺς*, i. e. *Dolichaeus Iupiter*, verum incolae, ut inquit, Dolicheni dicebantur. Fuit vero Commagenes regionis urbs. Commagene autem erat Syriae regio inter cuius civitates mediterraneas a septentrionali Commagenes plaga numeratur a Ptolem. libro capiteque citato.

— *Τὸ ἐθνικὸν, Δολιχαῖος Ζεύς.*] Plerumque τοῦ ἐθνικὸν additur articulus τὸ, quod per incuriam quandam puto relictum; verum Iupiter iste Dolichaeus in inscriptione marmorea, Roma ad Abr. Ortelium missa, ut ipse in suo Thesauro Geographico inquit, dicitur Dolichenus: IOVI. OPTIMO. MAXIMO. DOLICHENO. UBI. FERRUM. NASCITUR. C. SEMPRONIUS. RECTUS. CENT. 7. FRUMENTARIUS. D. D.

Δόλογκοι, ἔθνος Θρᾴκης, etc.] Dolonci gens Thraciae. Memorantur Herodoto lib. 6. c. 34. Plinio lib. 4. c. 11. cui *Doloncae* dicuntur. Solino c. 16. Dolongii. Sed vera lectio ex nostro auctore petenda est. Sic enim apud Herodotum libro capiteque citatis vocantur; ex quo reliqui transscripserunt.

Δόλοπες, ἔθνος Θεσσαλῶν ἔγγιστα.] Dolopes populi proxime Thessalos, qui adversus Troianos una cum Graecis profecti sunt; incoluere vero extrema Phthiae Pindo vicini, auctore Strabone lib. 9. *Τοὺς δὲ Δόλοπας φράζει καὶ ὁ ποιητὴς ἱκανῶς, ὅτι ἐπὶ ταῖς ἐσχατιαῖς εἰσι τῆς Φθίας, καὶ ὅτι ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἡγεμόνι ἦσαν τῷ Πηλεῖ, αὐτοί τε καὶ οἱ Φθιῶται; ἔναιον γάρ (φησιν) ἐσχατιὴν Φθίης*, etc. i. e. *Dolopes vero Poeta satis indicat, in extremo Phthiae incoluisse, et sub eodem principe fuisse Peleo hos et Phthiotos; habitabant enim* (inquit) *extremitatem Phthiae* [Ac paulo post] *Γειτνιᾷ δὲ τῇ Πίνδῳ καὶ τοῖς περὶ αὐτὴν χωρίοις*

Θετταλικοῖς οὖσι τοῖς πλείστοις, i. e. *Vicina autem est regio Pindo et circumiacentibus locis, quorum plurima Thessalica sunt.* Parens vero poetarum Dolopes celebrat Il. 9. v. 480.

Ναῖον δ' ἐσχατιὴν Φθίης Δολόπεσσιν ἀνάσσων.

Habitabam vero extremitatem Phthiae, Dolopibus imperans.

Ex quo versu sunt illa, quae affert Strabo. Thucydides vero lib. 1. auctor est incoluisse insulam Scyrum in Aegaeo mari sitam, 212 atque ab Atheniensibus subactos fuisse duce Cimone Miltiades fi- b lio: *Πρῶτον μὲν Ἠϊόνα τὴν ἐπὶ Στρυμόνι, Μήδων ἐχόντων, πολιορκίᾳ εἷλον, καὶ ἠνδραπόδισαν, Κίμωνος, τοῦ Μιλτιάδου στρατηγοῦντας. Ἔπειτα Σκῦρον τὴν ἐν τῷ Αἰγαίῳ νῆσον, ἣν ᾤκουν Δόλοπες, ἠνδραπόδισαν, καὶ ᾤκισαν αὐτοί.* i. e. *Primum quidem Eionem, quae ad Strymonem est, quam Medi tenebant, obsidione ceperunt, et in servitutem redegerunt, duce Cimone Miltiadis filio. Deinde vero Scyrum insulam in Aegeo* [mari] *quam incolebant Dolopes in servitutem redegerunt, et ipsi incoluere colonia eo missa.* Memorantur etiam poetarum Principi Aeneid. lib. 2. v. 7.

—— Quis talia fando
Myrmidonum, Dolopumve, aut duri miles Ulyssi
Temperet a lacrymis?

Δομετιούπολις, Ἰσαυρίας πόλις.] Dometiopolis, Isauriae urbs. Memoratur Constantino Porphyrogenetae de Them. lib. 1. Them. 13. Seleuciae; at Seleucia erat pars Isauriae, ut eodem loco inquit idem auctor: Ptolemaeo lib. 5. c. 8. inter Ciliciae urbes numeratur, quae erat etiam Seleuciae finitima, auctore eodem Constantino loco citato. Quare, quamvis noster Isauriae, Ptolemaeus Ciliciae, Constantinus Seleuciae eam adscribant, eadem erat civitas, quod in regionum confinio inter scriptores antiquos est tralatitium.

Δονουσία, νῆσος μικρὰ Ῥόδῳ, etc.] Donusia, insula parva Rhodi κατὰ παραφθορὰν sic dicta, cum deberet dici *Dionysia*; memoratur Eustathio ad Dionysii v. 530. apud quem perperam *Νουσία* pro *Δονουσία* legitur; Tacito Annal. lib. 4. c. 30. *Donusa* dicitur, Melae vero lib. 2. c. 7. *Donysa*, quem sequitur Homerus Mantuanus Aeneid. lib. 3. v. 125.

Linquimus Ortygiae portus, pelagoque volamus
Bacchatamque iugis Naxon, viridemque Donysam.

Ad quem locum inquit Servius *viridem* a poeta vocari vel a colore marmoris Lacedaemonii, vel quod sylvestris esset. Niger tanquam diversas insulas celebrat Dionysiam et Dionysam.

Δορίσκος, πόλις Θρᾴκης.] Doriscus, urbs Thraciae, et campus, seu planities, ubi Xerxes exercitum suum adversus Graecos recensuit implens militibus locum, per diversas vices,

213 qui per singulas vices recipiebat myriadem hominum, hoc est,
a decem millia; ac sic numeravit centum et septuaginta myriades, id est decies septies centena millia hominum. Fides sit penes Herodotum, qui id refert lib. 7. c. 60. Erat vero Doriscus non solum urbs et campus Thraciae, ut inquit noster, sed etiam litus, teste eodem auctore libro citato c. 59. Ὁ δὲ Δορίσκος, ἔστι τῆς Θρηΐκης αἰγιαλός τε καὶ πεδίον μέγα· διὰ δὲ αὐτοῦ ῥέει ποταμὸς μέγας, Ἕβρος, ἐν τῷ τεῖχός τε ἐδέδμητο βασιλήϊον, τοῦτο τὸ δὴ Δορίσκος κέκληται, καὶ Περσέων φρουρὴ ἐν αὐτῷ κατεστήκεε ὑπὸ Δαρείου ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου ἐπεί τε ἐπὶ Σκύθας ἐστρατεύετο. Ἔδοξε ὦν τῷ Ξέρξῃ ὁ χῶρος εἶναι ἐπιτήδεος ἐνδιατάξαι τε καὶ ἐξαριθμῆσαι τὸν στρατὸν καὶ ἐποίεε ταῦτα. i. e. *Doriscus vero, est Thraciae litus et campus ingens, per quem fluit magnus amnis Hebrus, in quo extructus est murus regius, qui* Doriscus *vocatus fuit, et Persarum praesidium in ipso constitutum fuit a Dario ex illo tempore, cum adversus Scythas copias duxit. Visus est igitur Xerxi locus esse idoneus ordinandis recensendisque copiis, et sic fecit.* Reliqua petes ab eodem Herodoto. Plinius ex nostris inter alios celebrat Doriscum lib. 4. c. 11. et in eo etiam Xerxem exercitum dinumerasse refert; libet ad arguendum Graecorum in suis rebus vanitatem uti testimonio Ammiani Marcellini hominis Graeci et de historia Romana et Graeca bene meriti ex eius lib. 18. c. 15. *Quousque nobis Doriscum Thraciae oppidum et agminatim intra consepta exercitus recensitos Graecia fabulosa narrabis.* Nugae enim videntur esse, Xerxem non viritim sed agminatim exercitum numerasse.

Δοροκόττορος, πόλις Γαλατῶν.] Dorocottorus, urbs Galatarum, id est Gallorum. Graeci enim saepe sic vocant Gallos tam Europae, quam Asiae; hoc oppidum Caesari de Bello Gallico lib. 6. *Durocortorum Rhemorum* dicitur, Ptolemaeo lib. 2. c. 9. Durocottorum; Gallis vulgo *Reyms*, ubi eorum reges inunguntur oleo coelitus, ut ipsi aiunt, delapso, quod commenti genus est optimum, ut populus maiori veneratione reges prosequatur. Miror hoc inter Hispanos in desuetudinem abiisse; ultimus enim Hispanorum rex inunctus fuit Alfonsus XI huius nominis, auctore Mariana de Rebus Hispaniae lib. 16. c. 2. verum Hispani oleum de coelo delapsum non asserebant.

Δορυλάειον, πόλις Φρυγίας.] Dorylaeum, urbs Phrygiae Ptolemaeo lib. 5. c. 2. dicitur *Doryleum*, Straboni lib. 12. *Dorylaïum*; eius oppidani Ciceroni pro L. Flacco *Dorylenses* dicuntur tamquam ab Doryleum.

Δουλίχιον, μία τῶν Ἐχινάδων νήσων.] Dulichium, una
213 b Echinadum insularum, quae etiam *Dolicha* vocata fuit, et Oxeae,

quam *Thoas* Poeta dixit. Sunt verba desumpta ex Strabonis l. 10. Sic enim ille de Dulichio insula loquitur: *Καὶ ταύτης δὲ καὶ τῆς Κεφαλληνίας πρὸς ἕω τὰς Ἐχινάδας ἱδρῦσθαι νήσους συμβέβηκεν, ὧν τό τε Δουλίχιόν ἐστι (καλοῦσι δὲ νῦν Δολίχαν) καὶ αἱ Ὀξεῖαι καλούμεναι, ἃς ὁ ποιητὴς Θοὰς εἶπε*, etc. i. e. *Ab hac et Cephallenia versus orientem Echinades iacent insulae, quarum una est Dulichium (nunc* Dolichan *vocant) et Oxiae vocatae, quas Poeta* Thoas *dixit*. Quare apud Stephanum pro ἣν Θοὰς lege ἃς Θοάς. Et noster et Strabo aiunt Poetam insulam Oxias, vocasse Thoas, de quo nullus dubito, sed forsitan erat in aliquo Odysseae versu, (nam Eust. ad Il. 2. v. 625. inquit Homerum in Odyssea Oxias insulas Thoas dixisse) quem Aristarchus ex Homeri opere expulit; at Dulichion memorat Homerus Iliade versuque citato; Virgil. Aeneid. 3. v. 271.

Iam medio apparet fluctu nemorosa Zacynthos
Dulichiumque, Sameque, et Neritos ardua saxis.

Eius situm sic describit Strabo libro supra citato: *Καὶ ἡ μὲν Δολίχα κεῖται κατὰ Οἰνιάδας καὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ἀχελώου, διέχουσα Ἀράξου τῆς τῶν Ἠλείων ἄκρας σταδίους ἑκατόν*. i. e. *Et Dolicha quidem iacet iuxta Oeniades et ostia Acheloi distans ab Araxo Eleorum promontorio stadiis centum.* Aliqui existimarunt, Dulichium et Cephalleniam eamdem fuisse insulam, ut tradit Strabo libro citato, sed contra stat Homerus, cuius auctoritas in Graeciae urbibus et insulis est maxima, adeo ut olim in harum rerum controversia litem vincerent ii, quibus ille in poemate suo favebat; at ipse Dulichium et Cephalleniam diversas facit insulas. Nam Il. 2. v 625. Meges praeest navibus, quae ex Dulichio venerunt, eadem vero Iliade v. 631. Ulysses ducit Cephallenenses. Virgil. Ecloga 6. v. 76. Dulichias vocavit rates, *h. e.* Ulysseas, quod in hac insula Ulysses credatur regnasse: qua de causa etiam ipse Ulysses *Dulichius* vocatus fuit, auctore Servio ad eundem locum. *Dulichius* etiam dicitur *Irus*, qui propter paupertatem in proverbium abiit, Propertio Eleg. 3.

Lydus Dulichio non distat Croesus ab Iro.

Δούλων πόλις. Ὥς φησι Κρατῖνος.] Existimo legendum οὕτω φησὶ Κρατῖνος. i. e. *Sic inquit Cratinus.* Nam hic poeta fuit, qui contra sententiam Apollonii immutavit nomen *Dulopoleos*, cuius versus affert duos, in quorum secundo pro ἔς τε πόλιν ἀνδρῶν videtur legendum ἔς τε πόλιν ἀνδρῶν δούλων. Aliter enim versus non constat, nec vestigia nominis urbis Dulon πόλεως apparent, de qua igitur in hac sectione.

Δούμαθα, πόλις Ἀραβίας.] Dumatha, urbs Arabiae. Memoratur etiam Ptolemaeo lib. 5. c. 19. inter Arabia desertae op- 244 a

pida iuxta Mesopotamiam, cui *Δουμαῖθα* dicitur; ego existimo Ptolemaeum ex nostro corrigendum esse.

Δοῦρα, πόλις Μεσοποταμίας, etc.] Memoratur Dura, urbs Mesopotamiae ex Polybii lib. 5. qui eam celebrat libro ab Stephano citato neut. plur. *Καὶ τὴν μὲν παραποταμίαν μέχρι πόλεως Εὐρώπου κατέσχε, τὴν δὲ Μεσοποταμίαν ἕως Δούρων.* i. e. *Et regionem quidem Parapotamiam, id est, ad amnem sitam usque ad Europum urbem occupavit; Mesoposamiam vero, id est interamnem regionem usque ad Dura.* Procul dubio est ipsissima quae Ptolemaeo lib. 5. c. 20. dicitur *Duraba* et iuxta Euphratis fluvii partem locatur.

Δουρίοπος, πόλις Μακεδονίας, etc.] Duriopus urbs Macedoniae ex Strabonis lib. 7. apud quem legitur *Δευρίοπος*, et eodem modo apud Liv. lib. 39. c. 53. *Relicta inde ad Philippopolin praesidio, quod haud multo post ab Odrysis expulsum est, oppidum in Deuriopo condere instituit. Paeoniae ea regio est prope Erigonum fluvium; qui ex Illyrico per Paeoniam fluens in Axium amnem editur. Haud procul Stobis, vetere urbe, novam urbem Perseida, ut his filio maiori haberetur honos, appellari iussit.* Apud Livium, ut ex eius verbis apparet, non est urbs, sed regio Paeoniae, quae erat Macedoniae regio; in qua absque dubio erat urbs eiusdem nominis nostro auctori memorata ex Strabonis lib. 7.

Δουσάρη, σκόπελος, καὶ κορυφὴ ὑψηλοτάτη.] Dusare, es, scopulus, seu cacumen altissimum Arabiae, sic dictum, ut inquit noster, a Dusare quodam Deo Arabum et Dacharenorum; erat vero Dusares idem, ac Dionysus Graecis, auctore Hesychio: *Δουσάρην, τὸν Διόνυσον, Μαβαταῖοι.*] i. e. *Dusaren, Dionysum, Mabataei.* [lege *Nabataei*] Nabataei enim, non Mabataei fuere Arabiae populi; sed huius Arabiae scopuli etymologiam melius a דאשר *dasar*, quod apud Arabes significat *montosam terram*,
244 i. e. *montem*, teste Schindlero in suo Lexico polyglotto in radice
b דשר *dasar*, deduci potest; iam alibi notavimus Dionysus de Deo, scilicet *Baccho*, vel *Libero* Patre, Dionysius de homine dici, in quo solent errare viri etiam eruditissimi.

Δραβῆσκος, Θρᾴκης χωρίον.] Drabescus Thraciae locus, seu regio, seu castellum seu oppidum ex Thucydide; apud quem libro primo haec leguntur: *Προελθόντες δὲ τῆς Θρᾴκης ἐς μεσόγειαν, διεφθάρησαν ἐν Δραβήσκῳ τῇ Ἡδωνικῇ ὑπὸ τῶν Θρᾳκῶν ξυμπάντων, οἷς πολέμιον ἦν τὸ χωρίον αἱ ἐννέα ὁδοὶ κτιζόμενον.* i. e. *Progressi vero in mediterraneam Thraciae partem, profligati fuerunt in urbe Drabesco Edonica ab universis Thracibus, quibus hostile erat oppidum, quod condebatur, Novem viae nomine.* Ex

cuius verbis apparet fuisse regionem, sed apud Excerpta ex Strabonis libri septimi fine inter urbes circa Strymonicum sinum numeratur. Ubi *Δραβίσκος*, sed non recte scribitur.

Δράγγαι, ἔθνος Περσικῆς, etc.] Drangae, gens Persica ex Strabonis lib. 15. cuius sunt verba: *Οἱ δὲ Δράγγαι περσίζοντες τ᾽ ἄλλα κατὰ τὸν βίον, οἶνον σπανίζουσι, γίγνεται δὲ παρ᾽ αὐτοῖς καττίτερος.* i. e. *Drangae vero in aliis more Persarum vivunt, vini penuria laborant; nascitur autem apud eos stannum.* Idem auctor imbi inquit Alexandrum, cum esset in Drangiana, Philotam Parmenionis filium in insidiis deprehensum occidisse. Diodorus referens Philotae casum, Parmenionem quoque occisum fuisse tradit Bibliothecae Hist. lib. 17. Erat vero Drangiana contermina Ariae ab occasu et septentrione. Arachosiae ab oriente. Gedrosiae a meridie, teste Cosmographo lib. 7. c. 19. Diodoro libro citato *Δραγγινή* dicitur, quod ex nostro puto corrigendum esse; apud quem haec regio *Δραγγανή* dicitur.

— *Σωφηνοὶ γάρ, καὶ Ἀραξηνοί.*] In his verbis aliqua deficiunt, quibus explicanda erant antecedentia. Sopheni vero et Araxeni fuere populi Armeniae, auctore Strabone lib. 11.

Δράκανον, ὄρος νήσου τῆς Ἰκαρίας, etc.] Draconum, 245 a
mons insulae Icariae, et urbs ex Strabonis lib. 14. apud quem non mons, sed promontorium et oppidulnm vocatur; eius sunt e libro citato verba: *Ἔστι δὲ καὶ Ἀρτέμιδος ἱερὸν καλούμενον Ταυροπόλιον ἐν τῇ νήσῳ, καὶ πολισμάτιον Οἰνόη, καὶ ἄλλο Δράκανον ὁμώνυμον τῇ ἄκρᾳ ἐφ᾽ ᾗ ἵδρυται πρόσορμον ἔχον.* i. e. *Est vero et Dianae fanum nomine* Tauropolium *in insula* [Icaria] *et oppidulum Oenoe, et alium* Dracanum *eiusdem cum promontorio nominis, in quo situm est, locum habens appellentibus navibus aptum.* Apud Strabon. legitur *Δράκανον*; apud nostrum *Δράκονον*; alterum ex altero corriges pro libitu. Quod si porrigine corrigendi teneris, apud Stephanum pro *ὄρος* lege *ἄκρα*, pro *πόλις* scribe *πολισμάτιον* ex Strab. lib. citato.

Δρεπάνη, ἡ Φαιακία.] Drepane, insula maris Ionii, non procul ab Epiro; Homero *Scheria et Phaeacia*, Callimacho *Drepane* dicta, auctore Plinio lib. 4. c. 12. notiore nomine Corcyra, sub ditione Venetorum, vulgo *Corfu* dicitur; *δρεπάνη* vero et *δρέπανον* Latine sonat *falcem*: unde insula et oppida huius nominis sic videntur appellata, quod falcis figuram redderent.

— *Ὡς Χειριεύς.*] Lege *ὡς Σχεριεύς* ex nostro auctore in *Σχερία*.

— *Καὶ Δρέπανα οὐδετέρως, πόλις Σικελίας.*] Drepana, neut. plur. urbs Siciliae. Sed etiam neut. singul. huius urbis nomine utuntur auctores tam Latini, quam Graeci; Polyb. lib. 1.

Ὁ δὲ Ἀννίβας ἐξέπλευσε μετὰ τῶν νεῶν εἰς τὸ Δρέπανον, i. e. *Annibal vero cum navibus navigavit Drepanum.* Liv. lib. 28. c. 41. *Ab Drepano atque Eryce detraxisse Amilcarem, quam Italia expulisse Poenos atque Annibalem malis?* Erat vero urbs maritima, ut patet ex Polybii libro citato: Διὰ γὰρ τὴν εὐκαιρίαν τοῦ τόπου καὶ τὸ κάλλος τοῦ περὶ τὸ Δρέπανον λιμένος, ἀεὶ μεγάλην ἐποιοῦντο τὴν σπουδὴν οἱ Καρχηδόνιοι περὶ τὴν φυλακὴν αὐτοῦ. i. e. *Nam propter loci opportunitatem et pulchritudinem Drepani portus, magnam semper curam adhibuere Carthaginenses circa eius custodiam.* Fuisse vero munitissimum argumento est, Romanos olim prius totius Siciliae imperio potitos esse, quam Deprani, ut patet ex eiusdem Polybii lib. 1. Περὶ τὸ βοηθεῖν ἐγίνοντο, καὶ παραβάλλεσθαι καὶ πᾶν ὑπομένειν ὑπὲρ τῆς προειρημένης πόλεως, διὰ τὸ μηδεμίαν ἀφορμὴν καταλείπεσθαί σφισι, πάσης δὲ τῆς ἄλλης Σικελίας, ἐπικρατεῖν Ῥωμαίους. i. e. *In eo toti erant, ut opem ferrent, et quidvis auderent, ac nil non sustinerent pro ea urbe servanda, propterea quod nulla alia occasio ipsis relinquebatur, omnem aliam Siciliam Romanis tenentibus, praeter Drepana.* Hoc in portu amisisse Anchisem genitorem inquit Aeneas apud Virgil. Aeneid. lib. 3. v. 707.

245 *Hinc Drepani me portus, et illaetabilis ora*
b *Accipit, heic pelagi tot tempestatibus actus*
Heic genitorem omnis curae, casusque levamen
Amitto Anchisen.

Ad quem locum eius situm sic describit Servius: *Drepanum, civitas est ante pedem montis Erycis, trans Lilybaeum, dicta, vel propter curvaturam littoris, in quo sita est, vel quod Saturnus post amputata virilia Coelo patri, illuc falcem proiecerit, quae Δρέπανος dicitur Graece,* etc. Amat Servius ad fabulas deflectere; eadem pene ad eiusdem poetae locum inquit Pompon. Sabinus. Cluv. Siciliae Antiquae lib. 2. existimat esse oppidum, cui nunc vulgare vocabulum *Trapani.*

— Ἔστι καὶ Δρέπανον πόλις Λιβύης.] Nunc memorat Drepanum urbem Libyae; Ptolemaeo lib. 4. c. 5. dicitur promontorium, ut et Straboni lib. 17.

— Εἰσὶ καὶ νησία δύο περὶ Λέβινθον.] Inquit duas quoque fuisse parvas insulas circa Lebinthum, huius nominis, scilicet quae *Drepana* dicebantur; Lebinthus vero erat insula maris Aegaei vicina Leriae et Pathmo, auctore Strabone lib. 10. quae Ovidio lib. 2. de arte amandi dicitur Lebynthos:

Dextra Lebynthos erat, sylvisque umbrosa Calydne,

Memoratur etiam Melae lib. 2. c. 7. inter alias plurimas insulas, sed apud horum neminem Drepana insulae celebrantur.

— *Ἔστι καὶ Δρεπάνη Βιθυνίας πρὸς τῷ*, etc.] Celebrat nunc Drepanen Bithyniae urbem ad Astacenum sinum; quae memoratur in additis ad Eusebii Chronicorum librum posteriorem n. MMCCCXLIII. ubi dicitur; *Drepanum Bithyniae civitatem in honorem martyris Lucani ibi conditi Constantinus instaurans ex vocabulo matris suae* Helenopolim *nuncupavit*. Memoratur etiam Ammiano Marcellino lib. 26. c. 22. *Nuncupatum imperatorem stipatumque de more consentientes in unum reduxerunt ad castra, testati more militiae Iovem, invictum Procopium fore. Huic perduellium prosperitati, laetior accessit. Rumitalca enim tribunus in societatem Procopianorum adscitus et suscepta cura palatii, digesto mature consilio, permixtoque cum militibus, mari ad Drepanum antea, nunc Helenopolim venit, exindeque Niceam spe celerius occupavit.*

— *Τῆς δὲ Βιθυνίας*, etc.] Deflectit noster ad fabulas ac inquit *Drepanen* Bithyniae sic vocatam fuisse a Saturni falce; fabula est lippis et tonsoribus, ut aiunt, nota. *Δρεπάνη* enim sonat *falcem*, quod confirmat versiculo illo poetae anonymi, ac si eadem fabula omnibus huius nominis oppidis aliisque id genus accommodari non possit; vero propius est huiusmodi loca a similitudine *τῆς δρεπάνης*, i. e. *falcis*, quam referebant, nomen invenisse.

Δριλαί, συνοικία τῆς Ποντικῆς, etc.] Drilae, oppidum a 246
Pontica Trapezunte haud longe. Ex Xenophontis Anabaseos l. 5. a
cuius sunt verba: *Ἐκ τούτου λαβὼν ὁ Ξενοφῶν ἡγεμόνας τῶν Τραπεζουντίων, ἐξάγει εἰς Δρίλας τὸ ἥμισυ τοῦ στρατεύματος, τὸ δὲ ἥμισυ φυλάττειν κατέλιπε τὸ στρατόπεδον.* i. e. *Deinde Xenophon acceptis ducibus Trapezuntiorum, educit in Drilas dimidiam partem copiarum, alteri vero dimidiae parti custodienda reliquit castra.* Ex verbis Xenophontis allatis apparet falsum fuisse Stephanum, cum inquit Drilas esse oppidum seu habitationem haud procul Pontica Trapezunte; namque Xenophon de Drilis ut de gente, non ut de oppido loquitur. Eumdem Xenophontem advocat etiam Arrhianus in Periplo Ponti Euxini; *Τραπεζουντίοις μὲν καθάπερ καὶ Ξενοφῶν λέγει, Κόλχοι ὅμοροι, καὶ οὓς λέγει τοὺς μαχιμωτάτους, καὶ ἐχθροτάτους εἶναι ταῖς Τραπεζουντίοις, ἐκεῖνος μὲν Δρίλας ὀνομάζει, ἐμοὶ δὲ δοκοῦσιν οἱ Σάννοι οὗτοι εἶναι.* i. e. *Trapezuntiis quidem, ut Xenophon quoque inquit, Colchi finitimi necnon quos dicit bellicosissimos et infestissimos esse Trapezuntiis, ille sane* Drilas *nominat; mihi autem videntur Sanni esse.*

Δρυΐδαι.] Gens Galatica, hoc est Gallica, et philosopha ex Diogene Laërtio, qui eorum meminit in prooemio suae historiae philosophicae hisce verbis: *Τὸ τῆς φιλοσοφίας ἔργον ἔνιοί φασιν ἀπὸ βαρβάρων ἄρξαι· γεγενῆσθαι γὰρ παρὰ μὲν Πέρσαις*

Μάγους, παρὰ δὲ Βαβυλωνίοις ἢ Ἀσσυρίοις Χαλδαίους, καὶ Γυμνοσοφιστὰς παρὰ Ἰνδοῖς· παρά τε Κελτοῖς καὶ Γαλάταις τοὺς καλουμένους Δρυΐδας καὶ Σεμνοθέους. i. e. *Philosophiae opus*, [hoc est philosophiam] *a barbaris incoepisse nonnulli dicunt; fuisse enim apud Persas quidem, Magos, apud Babylonios vero vel Assyrios, Chaldaeos, et Gymnosophistas apud Indos: apud Celtos et Galatas, qui vocantur Druidae et Semnothei.* De Druidis vero operae pretium est audire primum imperatorem loquentem lib. 6. de bello Gallico: *Sed de his duobus generibus, alterum est Druidum, alterum equitum, illi rebus divinis intersunt, sacrificia publica, ac privata procurant, religiones interpretantur, ad hos magnus adolescentum numerus disciplinae causa concurrit, magnoque ii sunt apud eos honore. Nam fere de omnibus controversiis publicis privatisque constituunt, et si quod est admissum facinus, si caedes facta, si de haereditate, de finibus controversia est, iidem decernunt, praemia, poenasque constituunt: si quis aut privatus, aut publicus eorum decreto non stetit, sacrificiis interdicunt. Haec poena apud eos est gravissima, quibus ita est interdictum in numero impiorum, ac sceleratorum habentur, iis omnes decedunt, aditum eorum sermonemque defugiunt.* De Sapientibus Hebraeorum putares loqui Caesarem: Druidae affirmabaut *animas hominum esse immortales, ac ab aliis ad alios post mortem transire*: his
246 b maxime homines, metu mortis neglecto, ad virtutem excitari crediderunt. Unde Lucanus lib. 1. canit:

Felices errore suo, quos ille timorum
Maximus haud urget lethi metus: inde ruendi
In ferrum mens prona viris, animaeque capaces
Mortis, et ignavum est rediturae parcere vitae.

At quoniam hominem sacrificabant, eorum religionem sub Augusto iam interdictam abolere penitus conatus est Claud. Imperator, referente Suetonio in Claud. Caesare; de eorum nominis etymologia disceptant scriptores; aliqui inter quos Plin. lib. 16. c. ultimo, *ἀπὸ τῆς δρυὸς*, i. e. ab arbore *robore* nomen habuisse putarunt. Eligebant enim roborum lucos, auctore eodem Plinio libro capiteque citato, cuius appono verba: *Nihil habent Druidae (ita suos appellant Magos) visco et arbore in qua gignatur (si modo sit robur) sacratius. Iam per se roborum eligunt lucos: nec ulla sacra sine ea fronde conficiunt, ut inde appellati quoque interpretatione Graeca possint Druidae videri. Enimvero quicquid adnascatur illis, e coelo missum putant, signumque esse electae ab ipso Deo arboris. Est autem id rarum admodum inventu, et repertum magna religione petitur, etc.* Tanta gentium in rebus frivolis plerumque religio est, ut inquit idem auctor eodem [illegible]

Alii vero, cum eorum disciplina ex Britannia in Galliam translata fuerit, ut narrat Caesar eodem libro, verosimilius existimant, sic dictos fuisse, quod a Saxonibus in Britannia *Magi* vocarentur *Drii*, ut testatur Alfricus in suo glossario Saxonico Britannico, Saxones enim antiquitus Britannos subegerunt. Sit mantissae loco, Druides Graecis litteris in publicis privatisque rationibus usos fuisse, ut prodit idem Caesar libro supra citato, de quibus videsis quae in *Μασσαλία* annotamus.

Δρύμη, πόλις Λιβύας, etc.] Dryme, urbs Libyae ex Strabonis l. 16. sed apud Strabonem l. 17. non l. 16. urbs *Ἀδρύμη*, non *Δρύμη*, ut inquit noster, memoratur: *Ἔστι δὲ καὶ Μελίτη νῆσος ἐν πεντακοσίοις σταδίοις ἀπὸ τῆς Κοσσούρας· εἶτα Ἀδρύμη πόλις, ἐν ᾗ καὶ νεώρια ἦν*, etc. i. e. *Abest vero et Melite insula a Cossura stadiis quingentis; deinde Adryme urbs, in qua etiam navalia erant.* Eamdem urbem existimo fuisse, quam alii *Adrumetum* vocant, de qua videsis quae in *Ἀδρύμης* annotavimus.

Δρυμία, πόλις Φωκίδος, etc.] Drymia, urbs Phocidis ex Pausaniae lib. 10. cuius trunca et corrupta affert verba, quae apud eum sic leguntur: *Ἀπέχει δὲ Ἀμφικλείας ἡ Δρυμαία σταδίους ὀγδοήκοντα ἀποτραπέντι ἐς ἀριστερὰ κατὰ Ἡροδότου λόγους. Ναυβολεῖς δὲ τὰ ἀρχαιότερα, καὶ οἰκιστὴν οἱ ἐνταῦθα γενέσθαί φασι Φῶκον παῖδα τοῦ Αἰακοῦ. Δήμητρος δὲ Θεσμοφόρου Δρυμαίοῖς ἱερόν ἐστιν ἀρχαῖον καὶ ἄγαλμα ὀρθὸν λίθου πεποίηται. Καὶ* 247 a *αὐτῇ Θεσμοφόρια ἑορτὴν ἀπάγουσιν ἐπέτειον*. i. e. *Abest vero ab Amphiclea Drymaea stadia* LXXX. *ad laevam flectenti iuxta Herodoti historiam; Naubolenses vero antiquitus, et conditorem incolae fuisse aiunt Phocum Aeaci filium; Cereris autem Thesmophori Drymaeis fanum est antiquum, et statua recta ex lapide facta est, et Thesmophoria festum celebrant ei anniversarium.* Herodotus, quem ad testimonium vocat Pausanias lib. 1. c. 145. vocat *Δρύμην* hanc urbem, de qua nunc agitur, at lib. 8. c. 33. *Δρύμον* appellat; quam a Persis incensam fuisse tradit. Haec Harpocrationi *Δρυμὸς* dicitur atque inter Boeotiam et Atticam locatur. Apud Stephanum pro *Δρυμία* lege ex Pausaniae libro citato *Δρυμαία*, ac pro *Δρυμίοις* lege *Δρυμαίοις*, eodem modo pro *Δρυμαεὺς* legendum *Δρυμαιεύς*.

Δρυμοῦσσα, νῆσος Ἰονίας, etc.] Drymussa, insula Ioniae ex Thucydidis lib. 8. apud quem *Δρίμυσσα* legitur: *Αἱ δὲ ἄλλαι νῆες καθῆραν ἐς τὰς ἐπικειμένας ταῖς Κλαζομεναῖς νήσους, Μαράθουσαν, καὶ Πήλην, καὶ Δρίμυσσαν.* i. e. *Caeterae vero naves appulerunt ad insulas Clazomenis adiacentes, Marathusam, et Pelen, et Drimyssam.*

Δρυόπη, πόλις περὶ τὴν Ἑρμιόνα, etc.] Dryope, quae et Dryopa, urbs circa Hermionem Magnesiae urbem; Magnesia vero erat Macedoniae regio vicina Thessaliae.

— *Οἱ δὲ περὶ τὴν Οἴτην Δρύοπες*, etc.] Cum Dryopes circa Oeten Thessaliae memoret, innuit alios fuisse, quos in Peloponneso locat Strabo l. 9. horum mater fuit Dryopis Thessaliae, ut claret ex eodem auctore libro citato; *Πρὸς νότον δὲ τῇ Οἰταίᾳ, εἰς τεσσαρεσκαίδεκα δήμους διῃρημένη, Ἡράκλειάν τε καὶ Δρυοπίδα, τετράπολιν γεγονυῖαν ποτὲ καθάπερ καὶ τὴν Δωρίδα, μητρόπολιν δὲ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ Δρυόπων νομιζομένη.* i. e. *Versus meridiem autem Oetaeae in* XIV. *pagos divisa* [Paracheloitis regio] *Heracleamque et Dryopidem: quae olim fuit tetrapolis, sicut et Doris, et Dryopum, qui in Peloponneso sunt, mater existimatur.*

247 b — *Ἔστι καὶ Δρυοπία τῶν Δρυόπων, περὶ Τραχῖνα.*] Quae nunc epitomatori nostro Dryopia, Straboni lib. 9. dicitur Dryopis, ac in Thessalia locatur.

— *Καὶ Δρυοπηΐς, καὶ Δρυοπία.*] Haec verba de regione videntur intelligenda. Itaque subaudiendum est ἡ χώρα. Nam in antecedentibus iam dixit ἔστι καὶ Δρυοπία, quae de civitate Dryopum Thessaliae intelligenda sunt; Dryopes vero celebrantur Virgilio lib. 4.

——— *mistique altaria circum*
Cretesque, Dryopesque fremunt, pictique Agathyrsi.

Δρῦς, πόλις Θρᾴκης, etc.] Drys, yos, urbs Thraciae ex Hecataei Europa; celebratur Scylaci inter Thraciae oppida; nomen sonat, quod Latinis *quercus*; duas huius nominis memorat Harpocratio in *Δρῦς*, alteram Epiri, alteram Thraciae, hanc ab Iphicrate conditam fuisse ex Theopompi lib. 25. inquit.

— *Ἔστι καὶ Πτωχωστῶν Οἰνώτρων.*] Ne Carneades quidem dubitabit esse hoc lectionis monstrum, quod sine aliorum codicum ope, loco Herculis, debellare ἀδύνατον existimo. Quis enim unquam audivit Ptocostarum Oenotrorum nomen, nisi in *Utopia*, quae nihil habet commune cum Italiae Oenotris.

Δυμᾶν, φῦλον Δωριέων. ἦσαν δὲ τρεῖς, etc.] Dyman, tribus Doriensium; erant vero tres, etc. Sic concipiendus est locus iste; quare apud Stephanum pro φῦλον lege φυλή. Nostram lectionem confirmant quae sequuntur verba, ἦσαν δὲ τρεῖς. i. e. *erant vero tres*, quae nullo modo ad τὸ φῦλον, sed ad τὸ φυλή, referri possunt; quin etiam eis addit vim Herodotus qui lib. 5. c. 68. de eisdem tribubus loquens eas vocat φυλὰς Δωριέων. i. e. *tribus Doriensium*, quas inquit Clisthenem mutasse ἐς τοὺς Ὑλλέας καὶ Παμφύλους καὶ Δυμανάτας. i. e. *in Hylleas*

et Pamphylos et Dymanates. Hos ultimos noster vocat *Δυμᾶνες*, Herodotus vero *Δυμανάτας*, ut ex eius verbis apparet; veram lectionem lectoris arbitrio relinquo, mihi indicasse satis sit.

Δύμη, πόλις Ἀχαΐας, ἐσχάτη πρὸς δύσιν.] Dyme, urbs Achaiae, ultima ad occasum. Videntur esse verba desumpta ex Strabonis lib. 8. qui hac de urbe sic loquitur: *Ἐφεξῆς δ' ἐστὶν ἡ Δύμη πόλις ἀλίμενος, πασῶν δυσμικωτάτη, ἀφ' οὗ καὶ τοὔνομα· πρότερον δ' ἐκαλεῖτο Στρατός· διαιρεῖ δὲ αὐτὴν ἀπὸ τῆς Ἠλείας κατὰ τὸ Βουπράσιον ὁ Λάρισσος ποταμὸς ῥέων, ἐξ ὄρους· τοῦτο δ' οἱ μὲν Σκόλλιν καλοῦσιν, Ὅμηρος δὲ πέτρην Ὠλενίην.* i. e. *Deinceps vero est Dyme urbs portu carens, omnium ad occasum ultima, unde et ipsi nomen: prius vero vocabatur* Stratus; *dividit autem eam ab Elea iuxta Buprasium Larisus amnis fluens ex monte; hunc alii quidem* Scollin *vocant, Homerus vero* petram Oleniam. Memoratur Ptolemaeo lib. 3. c. 16. Scylaci in *Ἀχαιοί*. 248 a

— *Ἀντίμαχος δὲ, Καυκωνίδα ταύτην φησὶν, ἀπὸ,* etc.] Inquit Antimachum vocasse Dymen Achaiae urbem, Cauconida a Caucone fluvio; quae verba etiam desumpsit ex Strabonis lib. 8. Ita enim ille: *Τοῦ δ' Ἀντιμάχου Καυκωνίδα τὴν Δύμην εἰπόντος, οἱ μὲν ἐδέξαντο ἀπὸ τῶν Καυκώνων ἐπιθέτως εἰρῆσθαι αὐτὸ, μέχρι δεῦρο καθηκόντων, καθάπερ ἐπάνω προείπομεν· οἱ δ' ἀπὸ Καύκωνος ποταμοῦ τινος, ὡς αἱ Θῆβαι Διρκαῖαι, καὶ Ἀσωπίδες, Ἄργος δ' Ἰνάχειον, Τροΐα δὲ Σιμουντίς.* i. e. *Cum Dymen Antimachus dixerit Cauconidem, quidam censuerunt, sic eam vocasse a Cauconibus loco epitheti, qui eo usque pertingebant, sicut supra diximus, alii vero a fluvio quodam Caucone, quemadmodum Thebae Dircaeae, et Asopides, Argos autem Inachium, Troia Simuntis.* Ex Scholiasta Lycophronis ad illud eiusdem poetae:

—— θάτερος δ' ἀπ' Ὠλένου
Δύμης τε ——
—— alter vero ab Oleno
—— Dymeque ——

Didici Antimachum in Thebaide eam Cauconidem vocasse, apud quem Scholiastam perperam *Κακωνίδα* legitur pro *Καυκωνίδα*.

Δυρβαῖοι, ἔθνος καθῆκον εἰς Βάκτρους, etc.] Dyrbaei, populi pertingentes ad Bactros et Indiam, ex Ctesiae rerum Persicarum lib. 10. cuius affert verba mutila, et lacunosa quae ex fragmento eiusdem Stephani, in *Δυρβαῖοι* quod luci primus dedit Sam. Tennulius, amicus noster, supplenda sunt; illud habebis sub calcem nostri operis. Apud Stephanum pro *Δυρβαῖοι* legendum existimo *Δυρβαίων*, pro *οὔτ' ἀποκτεννύοντες ἄνθρωπον*, lege *οὔτ' ἀποκτείνοντες ἄνθρωπον*; quas correctiones in

versione nostra secuti sumus; de hac vero gente apud alios altum est silentium.

Δυῤῥάχιον, πόλις Ἰλλυρικὴ, Ἐπίδαμνος, etc.] Dyrrhachium, urbs Illyrica, *Epidamnus* vocata. Memoratur Melae lib. 2. c. 3. *Urbium prima* [Illyricarum] *est Oricum, secunda Dyrrhachium, Epidamnus ante erat, Romani nomen mutavere, quia velut in damnum ituris, omen id visum est.* Quod etiam lepide de more suo dixit Plautus in Menaech.

Propterea huic urbi nomen Epidamno inditum est,
Quia nemo ferme huc sine damno divortitur.
248 *Me. Ego istuc cavebo: cedo dum mihi huc marsupium.*
b *Mes. Quid eo vis? Me. Iam abs te metuo de verbis tuis.*
Mes. Quid metuis? Me. Ne mihi damnum in Epidamno duis.

Ludit Plautus in urbis vocabulo, non quod sic a Romanis vocata fuerit; hi enim propter omen eius nomen mutaverunt atque *Dyrrhachium* vocarunt, cum antea *Epidamnus* diceretur, ut apparet ex Strabonis lib. 7. cuius infra apponemus verba: quin etiam Thucydides *Dyrrhachium* non novit, cum de Epidamno diffuse admodum loquatur lib. 1. *Ἐπίδαμνός ἐστὶ πόλις ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοντι τὸν Ἰόνιον κόλπον· προςοικοῦσι δ' αὐτὴν Ταυλάντιοι βάρβαροι, Ἰλλυρικὸν ἔθνος. Ταύτην ἀπῴκισαν μὲν Κερκυραῖοι, οἰκιστὴς δ' ἐγένετο Φάλιος Ἐρατοκλείδου, Κορίνθιος γένος, τῶν ἀφ' Ἡρακλέους*, etc. i. e. *Epidamnus est urbs sita ad dextram naviganti Ionium sinum; iuxta-habitant Taulantii barbari, gens Illyrica; hanc Corcyraei quidem missa colonia condiderunt, coloniae vero dux fuit Phalius Eratoclidae, Corinthius genere, ab Hercule oriundus, etc.* Hodie vulgo dicitur *Durazzo.* Verum enim vero Graeci Epidamnum heroëm antiquum fuisse dicunt, a quo urbs nomen accepit, in qua haeresi fuit Constantinus Porphyrogeneta lib. 2. de Them. Them. 9. *Δυῤῥάχιον, πόλις Ἑλληνικὴ, καὶ Ἐπίδαμνος κληθεῖσα ὑπὸ Ἐπιδάμνου τοῦ ἀρχαίου ἥρωος, τούτου θυγάτηρ Μέλισσα, ἧς ἠράσθη Ποσειδῶν ὁ Δυῤῥάχιος . . . ὑφ' οἷς ἐστι τόπος ἐν Ἐπιδάμνῳ Μελισσώνιος, ἔνθα Ποσειδῶν αὐτῇ συνῆλθε*, etc. i. e. *Dyrrhachium civitas Graecanica, et* Epidamnus *appellata ab Epidamno heroe prisco, huic erat filia Melissa, cuius amore captus fuit Neptunus Dyrrhachius . . . . . a qua locus est in urbe Epidamno Melissonius, ubi Neptunus cum ea concubuit, etc.* Apud Constant. Porphyrogenetam pro *ὑπὸ Ἐπιδάμνου* lege *ἀπὸ Ἐπιδάμνου*, pro *ὑφ' οἷς* lege *ἀφ' ἧς*. Quae lectiones confirmantur ex nostro auctore; hanc urbem a Corcyraeis conditam fuisse, ac Dyrrhachium, a peninsula in qua sita erat, sua aetate dictam prodidit Strabo lib. 7. qui eius situm sic describit:

Μετὰ δὲ τὸν Ῥιζονικὸν κόλπον, Λισσός ἐστι πόλις καὶ Ἀκρόλισσος, καὶ Ἐπίδαμνος Κερκυραίων κτίσμα, ἡ νῦν Δυῤῥάχιον, ὁμωνύμως τῇ χεῤῥονήσῳ λεγομένη, ἐφ' ἧς ἵδρυται. i. e. *Post vero Rhizonicum sinum, Lissus est urbs et Acrolissus, et Epidamnus a Corcyraeis condita, quae nunc* Dyrrhachium *eiusdem nominis cum peninsula, in qua sita est.*

— Τούτου θυγάτηρ Μέλισσα, ἧς καὶ τοῦ, etc.] Huius filia Melissa, cuius et Neptuni Dyrrhachius. Haec sunt Stephani verba manca, quae ex verbis Constantini nota praecedenti allatis resarcienda sunt hoc modo: Τούτου θυγάτηρ Μέλισσα, ἧς ἠράσθη Ποσειδῶν ὁ Δυῤῥάχιος. i. e. *Huius filia Melissa, cuius amore captus fuit Neptunus Dyrrhachius.* Quare apud Stephanum pro ἧς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος Δυῤῥάχιος. i. e. *Cuius et Neptuni Dyrrhachius*, legendum, ἧς ἠράσθη Ποσειδῶν ὁ Δυῤῥάχιος. i. e. *Cuius amore captus fuit Neptunus Dyrrhachius.*

— Ἔστι καὶ ἄλλη Λακωνική, μία τῶν ἑκατόν.] Nunc agit 249 de Dyrrhachio Laconica, cuius altum est apud alios silentium, a nisi forte sit quae in Eliac. posterior. sive lib. 6. memoratur Pausaniae hisce verbis: Ἐπιδάμνιοι δὲ χώραν μὲν ἥνπερ καὶ ἐξαρχῆς, πόλιν δὲ οὐ τὴν ἀρχαίαν ἐπὶ ἡμῶν ἔχουσιν, ἐκείνης δὲ ἀφεστηκυῖαν ὀλίγον, ὄνομα δὲ τῇ πόλει τῇ νῦν, Δυῤῥάχιον ἀπὸ τοῦ οἰκιστοῦ. i. e. *Epidamnii vero nostra aetate regionem, quam ab initio, urbem autem non antiquam; sed ab illa parum distantem, tenent; nomen autem hodiernae urbi est Dyrrhachium a conditore.*

Δυσπόντιον, πόλις Πισαίας.] Dyspontium, urbs *Pisaeae*, h. e. *Pisaeorum* regionis, quae *Pisatis* dicitur Straboni, quorum ne nomen quidem superesse inquit lib. 8. Habuere autem octo urbes, inter quas una erat Dyspontium, de qua sic loquitur eodem lib. Αὐτὴ δέ ἐστι καὶ τὸ Κυκήσιον τῶν ὀκτώ· καὶ τὸ Δυσπόντιον κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἐξ Ἤλιδος εἰς Ὀλυμπίαν, ἐν πεδίῳ κείμενον· ἐξηλείφθη δὲ, καὶ ἀπῆραν οἱ πλείους εἰς Ἐπίδαμνον καὶ Ἀπολλωνίαν. i. e. *Ipsa vero est etiam Cycesium ex octo; et Dyspontium, situm in via quae Elide Olympiam ducit, in planicie: verum deserta est, eiusque incolae plerique Epidamnum et Apolloniam commigraverunt.*

Δωδώνη, πόλις τῆς Μολοσσίδος ἐν Ἠπείρῳ.] Dodone, urbs Molossidis regionis in Epiro, Dodonaeo Iove, oraculo, et nemore μαντικῇ φηγῷ consito celeberrima; fuit hoc oraculum ex Graecorum antiquissimis, auctore Herodoto lib. 2. c. 52. qui eodem libro capite LVII. explicat fabulam illam Columbarum, quas ibi responsa dare fabulabantur; de urbe et quercu fatidica ita Constant. Porphyrog. de Them. lib. 2. capite octavo: Μητρόπολις δὲ τοῦ θέματος πόλις. Δωδώνη, ἐφ' ᾗ ἡ δρῦς ἡ φθεγγομένη

τὰ τῶν Δαιμόνων μυστήρια, ὅσον μνημονεύει καὶ ὁ θεόλογος Γρηγόριος λέγων οὕτω.

Ἢ Δωδωναίας δρυὸς ληρήματα,
Ἢ Κασταλίας μαντικώτατον πόμα.

Ἐκεῖσε γὰρ ἦν πηγὴ Κασταλίας ὄνομα ἔχουσα. i. e. *Metropolis vero huius Thematis urbs Dodone, in qua quercus est quae Daemonum mysteria loquebatur, cuius etiam meminit Gregorius theologus dicens sic:*

249 *Vel quercus Dodonaeae nugamenta,*
b *Vel Castaliae fatidicum potum.*

Illic enim erat fons, qui Castaliae nomen habebat. Eust. ad Periegetae v. 430. et ad Il. 16. v. 234. meminit urbis, et oraculi, quod iam sua aetate defecisse, ut et caetera auctor est Strabo lib. 7. Memoratur etiam Virg. Georgic. lib. 1. v. 147.

Prima Ceres ferro mortales vertere terram
Instituit, cum iam glandes, atque arbuta sacrae
Deficerent sylvae, et victum Dodona negaret.

Ad quae Servius: *Dodona civitas Epiri est iuxta quam nemus est Iovi sacratum, et abundans glandibus semper, de cuius nemoris arboribus columbae oracula petentibus dare consueverant. Et ideo* κατ' ἐξοχὴν *Dodonae efficit mentionem.* Videsis quae ad Stephani fragmentum in Δωδώνη annotamus.

— Δωδώνης μεδέων δυσχειμέρου —] Est hemistichium Homericum, cuius integri versus leguntur apud Hom. Il. 16. v. 233. hoc modo:

Ζεῦ ἄνα Δωδωναῖε, Πελασγικὲ, τηλόθι ναίων
Δωδώνης μεδέων δυσχειμέρου· ἀμφὶ δὲ Σέλλοι
Σοὶ ναίουσ' ὑποφῆται ἀνιπτόποδες χαμαιεῦναι.
Iupiter rex Dodonaee, Pelasgice, procul habitans
Dodonae imperium tenens frigoribus-expositae; circum vero Selli
Te habitant vates illoti-pedibus, humi dormientes.

— Τὸν δὲ Δωδωναῖον, ἔλεγον Καιναῖον.] Mentem Stephani in his sic accipiendam esse existimo, videlicet, Iovem *Dodonaeum* dictum fuisse etiam *Bodonaeum*, vel ab urbe Dodone, vel a Bodone; cuis noster meminit in Βωδώνη; quare pro Καιναῖον, si tibi placet, leges Βωδωναῖον.

— Ζηνόδοτος δὲ γράφει Γωναῖος.] Fidenter legendum est Φηγωναῖε. Verba enim quae sequuntur id confirmant, ἐπεὶ ἐν Δωδώνῃ πρῶτον φηγὸς ἐμαντεύετο, nec non fragmentum Stephani in quo legitur Ζηνόδοτος δὲ γράφει Φηγωναῖε. i. e. *Zenodotus vero scribit*, Phegonaee.

— Πόλιν γὰρ εἶναι Βωδώνων.] Pro Βωδώνων lege Βωδώ- 250
νην; Noster enim suo loco memorat urbem Βωδώνην, quae le- a
ctio confirmatur etiam ex fragmento Stephani.

— Ἔστι δὲ καὶ παροιμία, Δωδωναῖον χαλκεῖον.] De hac paroemia videsis quae ad Stephani fragmentum annotamus.

Δῶρα, νῆσος ἐν τῷ Περσικῷ κόλπῳ.] Dora insula in sinu Persico ex Strabonis lib. 15. qui lib. 16. non lib. 15. ut inquit noster, memorat insulam in Persico sinu *Doracta* nomine; quae Ptolemaeo lib. 6. c. 8. adhuc corruptius dicitur Θαρώ. Veram lectionem tuo arbitrio relinquo.

Δώριον, πόλις μία τῶν τριῶν, etc.] Dorium, urbs una ex tribus, quae celebrantur ab Homero Il. 2. v. 595. cuius affert hemistichium, eius integri versus sunt:

Καὶ Πτελεὸν, καὶ Ἕλος, καὶ Δώριον, ἔνθα τε μοῦσαι
Ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρήϊκα παῦσαν ἀοιδῆς.
Et Pteleon, et Helos, et Dorion, ubi musae
Occurrentes Thamyrin Threicium privarunt cantu.

Memoratur ab Strabone lib. 8. inter Elidis urbes: *Δώριον δὲ οἱ μὲν ὄρος, οἱ δὲ πεδίον φασίν· οὐδὲν νῦν δείκνυται, ὅμως δὲ ἔνιοι τὴν νῦν Ὀλουριν, ἢ Ὀλυρον ἐν τῷ καλουμένῳ Αὐλῶνι τῆς Μεσσηνίας κειμένην, Δώριον λέγουσι.* i. e. *Dorium vero sunt, qui montem, sunt qui planiciem dicunt. Nihil vero nunc monstratur; nonnulli tamen Olyridem, sive Olyrum in Aulone, quem vocant* Messeniae *sitam*, Dorium *dicunt.* Videsis fragmentum Stephani.

Δοσίθεος ἐν αὐτῇ τῇ πόλει φησὶν ὑπὸ, etc.] Dositheus auctor est in urbe Dorio, a Thamyra, inventam fuisse Harmoniam quae dicitur Dorius, ab hac urbe; sed verosimilius est modos canendi apud veteres Graecos nomen accepisse a Gentibus, 250
quae illo peculiari musicae modo gaudebant. Septem vero modi b
numerantur a Boëthio de Musica lib. 4. c. 14. quorum nomina sunt haec, Hypodorius, Hypophrygius, Hypolydius, Dorius, Phrygius, Lydius, Mixolydius; scilicet a Doriensibus, Phrygiis, Lydiis.

Δῶρος, πόλις Φοινίκης, ὡς καὶ Ἰώσηπος.] Dorus, urbs Phoeniciae ex Iosepho; qui eam variis in locis memorat, ac contra sententiam Apionis Grammatici, qui eam in Idumaea locabat ignarus, Phoeniciae urbem inquit esse lib. 2. contra eumdem Apionem: *Ἡ μὲν Ἰδουμαία τῆς ἡμετέρας χώρας ἐστὶν ὅμορος, κατὰ Γάζαν κειμένη, καὶ Δῶρα ταύτης ἐστὶν οὐδεμία πόλις. Τῆς μέντοι Φοινίκης παρὰ τὸ Καρμήλιον ὄρος Δῶρα πόλις ὀνομάζεται, μηδὲν ἐπικοινωνοῦσα τοῖς Ἀπίωνος φλυαρήμασι. Τεσσάρων γὰρ ἡμερῶν ὁδὸν τῆς Ἰδουμαίας ἀφέστηκεν.* i. e. *Idumaea quidem nostrae regioni est finitima, posita iuxta Gazam, et nulla huius ci-*

vitas Dora est; *Phoeniciae vero iuxta montem Carmelum* Dora *civitas nuncupatur, quae nihil commune habet cum Apionis nugamentis; quatuor enim dierum itinere distat ab Idumaea.* Videsis quae de eadem urbe ad Stephani fragmentum annotamus.

— *Παυσανίας δὲ Δωριεῖς αὐτούς φησιν.*] Pausanias iste, quem tamquam per aversionem nobis vendit, diversus est a Pausania Cappadoce, de quo vide commentariolum nostrum auctorum quos ad testimonium vocat auctor noster.

Δώτιον, πόλις Θεσσαλίας, etc.] Dotium, urbs Thessaliae, quam Magnesiae adscribit Plinius lib. 4. c. 9. eadem erat urbs. Magnesia enim erat Thessaliae annexa.

251 *E.*

a *Ἔαρες, ἔθνος Ἰνδικὸν, τῶν κατὰ Δηριάδου*, etc.] Eares, gens Indica earum, quae una cum Deriade adversus Dionysum bellum gesserunt. De hac Indica gente altum apud alios est silentium; at Deriades ille cuius saepe meminit auctor noster, fuit rex Indorum, qui adversus Dionysum bellum gessit; quem saepe saepius celebrat Nonnus Dionysiacorum libris ac praecipue lib. 21. v. 228. ubi negat Deos esse Dionysum, Solem, Iovem, et astra, Saturnum et reliquos, ac solum novit Deos terram et aquam; *Liber pater*, *Bacchus*, et *Dionysus* idem est, etsi tribus nominibus gaudet; ac obiter notandum *Dionysum* semper dici de Deo: *Dionysium* vero de homine, in quo multi etiam viri eruditi peccant, ut iam alibi annotavimus.

Ἔβορα, πόλις παρωκεανῖτις μετὰ τὰ Γάδειρα.] Ebora, urbs ad oceanum post Gades; loquitur epitomator noster de Ebora Lusitaniae oppido, quod vulgo Lusitanis dicitur, *Evora de Alcobaza*, auctore Duarte Nunez regio consiliario in descriptione Lusitaniae, quam vulgari lingua conscripsit, cuius etiam meminit Mela lib. 3. c. 1. quod *Castellum in littore* vocat; neque aliud invenitur oppidum huius nominis in totius Hispaniae maritima ora, post Gades; quod etiam accipi potest de Ebora celeberrima Lusitaniae urbe. Veteres enim Geographi celebres urbes etsi longe aliquantulum a mari distarent, *maritimas* vocabant, ut sciunt qui in eorum lectione non sunt hospites; de qua videsis L. And. Resendium de antiquitatibus Eborae, Iacobum Menoetium Vasconcelli Lusitanum de Municipio Eborensi; at de Elbora Carpetaniae urbe, quae ab aliquibus *Elbora* appellatur, ac vulgo dicitur *Talavera de la Reina*, nullo modo accipi potest. Quum longissime enim a mari distat, de qua videsis quae in Abbora annotavimus; ac insuper nunc ei reddimus alumnum suum [illegible]

nem Marianam Hispaniae historicorum facile principem, qui eam natalibus suis illustravit.

Ἑβραῖοι, οὕτως Ἰουδαῖοι ἀπὸ Ἀβράβωνος, etc.] Hebraei, sic Iudaei, ab Abrabone ex Charace. Sane noster auctor elegit auctorem valde hospitem in Hebraeorum rebus; siquidem inquit Hebraeos dictos fuisse ab Abrabone; nempe ab Abrahamo; Hebraeorum vero nomen nullo modo deduci potest ab Abrahamo, imo potius Abrahamus fuit primus, qui *Hebraeus* fuit vocatus; עברי *Hebri* enim h. e. *Hebraeus* id est *transiens* dicitur Geneseως c. 14. quod relicta patria transierit Euphratem, unde *Hebraei* videntur dicti; et optime misera gens adimplet nominis sui etymologiam. Transeuntes enim ex regione ad regionem vagantur, hinc illuc eiecti et expulsi adeo ut et in paroemiam cesserint Gallis. Apposite enim hi solent dicere *comme un Juif errant* de homine, qui nullas habet sedes, sed vagus hac et illuc errat. Alii ab Heber patriarcha eorum nomen deducunt, in cuius familia remansit incorrupta lingua Hebraea, quam ideo vocare solent עבר לשון *leson Heber.* i. e. *linguam Heber*, quam opinionem sequitur Iosephus Antiquit lib. 1, c. 7. Postea *Iudaei* vocati fuere a Iudah filio Iacob patriarchae, de quibus suo loco agemus.

Ἐβρών, πόλις ἐν Χαναναίᾳ τῆς Ἰουδαίας.] Ebron, onis, 251
urbs in Chananaea Iudaeae celeberrima olim Abrahami παρουσίᾳ, b
et Davidis Regis per septem annos regia. Hebraice dicitur חברן *Chebron*, sed literam guturalem Graeci et Latini plerumque negligunt, prius קריה ארבע *Kiriath arba*, i. e. *urbs arba* vocabatur, ut refertur Iosue c. 14. versu ultimo. Id nominis hoc in loco est nomen proprium, sed significat etiam in lingua Hebraica quatuor, qua amphibolia aliqui decepti putarunt sic appellatam fuisse hanc urbem, quod ibi sepulti essent quatuor patriarchae, Adam, Abraham, Isach, Iacob, et haec est recepta opinio inter proletarios trium religionum, quem locum olim Christiani templo inibi structo ab Helena, nunc Turci, *Moschea* (sic *orationis domum* vocant) facta venerantur prohibito aditu Iudaeis et Christianis, sed patriarcharum monumenta seu Cenotaphia per fenestram ostenduntur, ut referunt qui per illam regionem peregrinati sunt. Nullae sunt opiniones magis incertae, quam quae pro certissimis ab omnibus vulgo recipiuntur. Libet expendere verba Iosue ex eius capite versuque supra citato ושם חברן לפנים קריה ארבע האדם הגדול בענקים הוא i. e. *Vesem Chebron lephanim Kiriath* Arba *ha adam hagadol baanakim hu.* i. e. *Et nomen Chebron antea Kiriath Arba homo magnus inter Anakim ipse.* Haec sunt ipsissima verba, quae κατὰ πόδα interpretatus sum; ex amphibolia duorum illorum nominum ארבע et אדם;

quae sunt nomina propria, et appellativa procedit error, qui
totus corruit, cum אדם *adam* habeat articulum ה *ha* praepositi-
vum, qui in hac lingua nominibus propriis non praeponitur, sed
appellativis. Quare hoc in loco τὸ *adam* non est nomen proprium
sed appellativum, ac tunc significat *hominem*. Rabini vero dicunt
sic dictam fuisse, quod illic fuissent quatuor illi gigantes, quo-
rum fit mentio Num. c. 13. v. 23. hisce verbis (Hebraica omitto)
*Et adscenderunt per meridiem, et venerunt usque ad Chebron: et
illic Achiman, Sesai, et Thalmai filii Anac. Chebron vero se-
ptem annis aedificata fuit ante Soan* [Tanim] *Aegypti.* Sed sen-
tentia Rabinorum vacillat, quia post τὸ ארבע *arba.* i. e. *quatuor*
sequitur illud האדם, *haadam* h. e. *homo*, ac innuit τὸ *arba* prae-
cedens esse nomen proprium. Ex sacro textu, tantum constat
tres Patriarchas fuisse illic sepultos, Abrahamum, Isachum et
Iacobum, ut videre est ex Geneseως c. 49. v. 29. et 30. et ex
c. 50. v. 13. Antiquae Chebronis ruinae tantum in monte ubi si-
ta erat, apparent; nova ab antiqua loco differt, teste Iusto He-
braeo in sua Terrae Sanctae Charta geographica; antiqua vero
Chebron fuit una ex Civitatibus refugii, ut apparet ex Iosue c. 20.
v. 7. de qua sic loquitur Iosephus Antiquit. lib. 5. c. 2. *Καὶ τὴν
μὲν κάτω λαβόντες σὺν χρόνῳ πάντας ἔκτειναν τοὺς ἐνοικοῦντας,
χαλεπὴ δ' ἦν ἡ καθύπερθεν αὐτοῖς αἱρεθῆναι, τειχῶν ὀχυρότητι
καὶ φύσει τοῦ πεδίου. ὅθεν μετεστρατοπέδευσαν εἰς Χεβρῶνα, καὶ
ταύτην ἑλόντες, κτείνουσιν πάντας. ὑπελείπετο δὲ τὸ τῶν γιγάντων
ἔτι γένος, οἳ διὰ σωμάτων μεγέθη, καὶ μορφὰς οὐδὲν τοῖς ἄλλοις
ἀνθρώποις παραπλησίας, παράδοξον ἦσαν θέαμα, καὶ δεινὸν
252 ἄκουσμα. Δείκνυνται δ' ἔτι καὶ νῦν τούτων ὀστᾶ, μηδὲν τοῖς ὑπὸ
a πίστιν ἐρχομένοις ἐοικότα. Καὶ τοῦτο μὲν τοῖς Λευΐταις ἐξαίρετον
γέρας ἔδοσαν*, etc. i. e. *Et capta inferiore eius parte* [loquitur de
Hierosolyma] *omnes habitatores terrae occiderunt. Superior vero
erat difficilis captu murorum munitionibus et loci natura, unde
duxerunt copias in Chebronem, et eam capientes, occidunt omnes.
Superstes adhuc erat ibi gigantum genus, qui corporum magnitu-
dine et forma caeteris dispares erant paradoxum spectaculum et
horribile auditu; ostenduntur adhuc hodie horum ossa incredi-
bilibus similia: hoc oppidum Levitis honoris gratia concessum
est etc.*

Ἐγγάδα, κώμη μεγάλη, πλησίον Σοδόμων Ἀραβίας.] En-
gada, pagus magnus prope Sodoma Arabiae. Sodoma pertinebant
ad Iudaeam, non ad Arabiam; Hebraice dicitur עין גדי *engedi*
i. e. *fons*, seu *oculus hoedi*. Vocatus etiam fuit Chaseson thamar,
ut apparet ex Paralipomenων lib. 2. c. 20. v. 2. causam et ety-
mologiam nominis ignoro: Iosepho de bello Iudaico lib. 5. c. 3.

iuxta Rufini distinctionem Engaddi dicitur et κολίχνη. i. e. *oppidulum* vocatur; eius vineas celebrat Selomoh rex Cantico Canticorum c. 1. v. 14. Ptolemaeus quoque eam memorat lib. 5. c. 16. et inter Iudaeae oppida numerat.

Ἐγγελᾶνες, ἔθνος Ἰλλυρίας, etc.] Engelanes, gens Illyriae, iidem cum Encheleis, quos paulo infra celebrat, quorum etiam meminit Scylax in Ἐγχελεῖς.

Ἐγγυῖον, πόλις Σικελίας.] Engyion, urbs Siciliae, quam Cretenses condiderunt nomine imposito a fontis nomine, qui prope fluebat, auctore Diodoro Siculo historicae bibliothecae lib. 4. Plutarchus quoque in Marcello eam memorat.

Ἐγέστα, πόλις Σικελίας, etc.] Egesta, urbs Siciliae balneis celebris, a qua Egestanae aquae; ipsa nomen accepit ab Egeste Troiano, qui Andino vati Aeneid. lib. 1. dicitur Acestes,

—— sunt et Siculis regionibus urbes
Armaque, Troianoque a sanguine clarus Acestes.

Ad quem locum Servius, post fabulam, quam de Aceste affert, inquit Egestum, quem poeta *Acestem* vocat, ex matris nomine civitatem Troianis condidisse, quae antea *Egesta*, postea *Segesta* dicta est. Cur vero *Segesta* vocata fuerit, expressis verbis refert Festus de verborum significatione. Sic enim ille: *Segesta, quae* 252
nunc appellatur, oppidum in Sicilia est, quod videtur Aeneas b
condidisse, praeposito ibi Egesto, qui eam Egestam *nominavit, sed praeposita est ei s litera, ne obscoeno nomine appellaretur, ut factum est in Malevento, quod* Beneventum *dictum est, et in Epidamno, quod usurparunt Dyrrhachium.* Diodorus Siculus lib. 20. auctor est, ab Agathocle Syracusanorum tyranno excisam fuisse, atque *Dicaeopolin* vocatam. Eius oppidanos coluisse virorum effigie Porpacem, Crimissum, et Telmissum fluvios refert Aelianus de Varia historia lib. 2. c. 33. Ethnici enim fluvios etiam vel virorum vel boum effigie, vel ἀμόρφους, venerabantur, eodem teste libro capiteque citato. Unde Virgilius Aeneid. lib. 8. v. 77. canit:

Corniger Hesperidum fluvius regnator aquarum,
Adsis o tandem, et propius tua numina firmes.

Epitomator noster existimat *Egestam* et *Acestem* fuisse diversas urbes, siquidem utramque suo loco celebrat, quod et Salmasius in Solinum fol. 112. confirmat, at contrarium asserit Serv. ad illud Virgilii ex Aeneid. lib. 5. v. 718.

Urbem appellabunt permisso nomine Acestam.

Ἔγρα, πόλις Ἀραβίας.] Egra fuit urbs Arabiae ad Aelanitem sinum; memoratur Plinio lib. 6. c. 28. Ptolemaeo lib. 6. c. 7. inter Arabiae Felicis urbes locatur; diversa fuit ab Agra Leani-

tarum Arabum regia, quoniam utramque suo loco celebrat epitomator noster, et Plinius libro, capiteque citato. Bochart. Geograph. Sacrae part. prior. putat, esse quae Arabibus dicitur *Algiar*.

'Εγχελεῖς, ἔθνος 'Ιλλύριον.] Encheleis, gens Illyria, quae etiam dicebatur *Encheleae* et *Engelanes*, ut in hac sectione et in *'Εγγελᾶνες* inquit noster, de qua nulla memoratu digna inveniebam.

"Εδδανα, πόλις πρὸς τῷ Εὐφράτῃ.] Eddana, urbs ad Euphratem, cuius apud alios nulla, quod sciam, fit mentio; in textu Graeco huic lectioni subest asteriscus, cum nulla videantur deficere verba.

— *Τὸ ἐθνικὸν, 'Εδεβησσεὺς, καὶ 'Εδεβήσσιος.*] Cum prius dixerit Eddanam urbem nomen habuisse a duce Eddano; nunc inquit eius gentile dici Edebesseus et Edebessius, quod est prorsus irregulare. Longe enim recedit a prototypi forma, a quo debebat formari Eddaneus, vel Eddanus. Vide ergo ne sit aliquod lectionis monstrum.

258 *"Εδεσσα, πόλις Συρίας.*] Edessa, urbs Syriae. Alii Meso-
a potamiae, alii Osroënae adscribunt; eadem erat urbs. Namque Syria Mesopotamiam, et Osroënam comprehendebat. Africanus apud Eusebium Chronicorum lib. 1. auctor est. Edessae servatum fuisse pastorale tentorium patriarchae Iacobi, quod imperante Antonino fulmine combustum fuisse tradit; non credo, nec sunt ferendae fabulae, quae nec ad pietatem, nec ad mores conducunt. Inter Edessam et Carras Imp. Antonius Caracalla occisus fuit, cum levandae vesicae gratia ex equo descendisset, auctore Ael. Spartiano in Caracalla, quod etiam prodit Eus. Chronic. lib. 1. apud quem perperam legitur *πρὸς Καρίαις* pro *πρὸς Κάῤῥαις*. Imperator enim ille, cum occisus est, tendebat ex Edessa, ubi hiemaverat Carras Luni Dei visitandi causa, qui apud Carrenos colebatur, teste eodem Spartiano loco citato; fortean Carreni non credebant esse Deos foeminas. Itaque ex luna fecere lunum. Quin etiam in lingua Hebraea non est nomen Deae, unde Asthoreth quae apud Latinos dicitur dea, in Sacra Scriptura dicitur Deus Reg. lib. 1. secundum Hebraeos, seu tertio secundum Latinos c. 11. v. 5. וילך שלמה אחרי עשתרק אלהי צרבים i. e. *Vaielec Selomoh achare Asthoret elohe Sidonim*. i. e. *et abiit Selomoh post Asthoret Deum Sidonorum*. Graecis et Latinis dicitur *Astarte* Dea. Apud Strabonem lib. 16. legimus *Bambycem, Edessam, Hierapolim*, unam eamdemque fuisse civitatem, in quo *Atargatis* Dea colebatur: in Chronico Carionis lib. 5. dicitur a Turcis vocari *Orpha*, ubi fuit tumulus Gothofridi Bilionei.

— *Διὰ τὴν τῶν ὑδάτων ῥύμην*, etc.] Inquit epitomator noster *Edessam* vocatam fuisse hanc Syriae urbem *διὰ τὴν τῶν ὑδάτων ῥύμην*. i. e. *propter aquarum impetum*; nescio ex qua lingua id deducat: ac deinde addit *ἀπὸ τῆς ἐν Μακεδόνι*, lege *ἀπὸ τῆς ἐν Μακεδονίᾳ*, videlicet Edessam Syriae urbem nomen accepisse ab Edessa, quae in Macedonia, cuius meminit Constant. Porphyrog. de Them. lib. 2. Them. 2. Macedoniae, Strabo lib. 7. sed nihil memoratu dignum de ea referunt.

Ἐδουμαῖοι, ἔθνος Ἀράβιον.] Breviator noster videtur duas diversas gentes facere Edumaeos, et Idumaeos. Nam in hac
sectione inquit Edumaeos esse gentem Arabiae, in *Ἰδουμαῖοι* ve- 253
ro inquit Idumaeos esse gentem Hebraeorum, sed fallitur. Nam b
una eademque gens fuit, de quibus videsis quae in *Ἰδουμαῖοι* annotamus.

— *Τινὲς δὲ διὰ τοῦ ι γράφουσι, ὡς*, etc.] Inquit ab aliquibus Edumaeos scribi per iota i. e. *Idumaeos*, de quo promittit se dicturum in litera *ι*. ubi sui oblitus nihil dicit. Ergo si aliquibus Edumaei scribuntur Idumaei, iidem fuere populi.

Εἰδομένη, πόλις Μακεδονίας.] Idomene, civitas Macedoniae ex Thucydidis lib. 2. memoratur, cuius libro citato sunt verba: *Ὁ δὲ στρατὸς τῶν Θρακῶν ἐκ τῆς Δοβήρου ἐσέβαλε πρῶτον μὲν ἐς τὴν Φιλίππου πρότερον οὖσαν ἀρχὴν, καὶ εἷλεν Εἰδομένην μὲν κατὰ κράτος, Γορτυνίαν δὲ καὶ Ἀταλάντην, καὶ ἄλλα ἄττα χωρία*, etc. i. e. *Exercitus vero Thracum Dobero profectus, primum quidem irrupit in regnum, quod prius erat Philippi, et Idomenem quidem per vim cepit, Gortyniam vero, et Atalantem, et alia quaedam oppida*, etc. Huius oppidani *Idomenii* dicebantur; Plinio vero lib. 4. c. 10. *Idomenenses* dicuntur.

Εἰλέσιον· Ὅμηρος.] Ilesium ex Homero celebrat epitomator noster, cuius affert hemistichium. Eius integer versus Il. 2. v. 499. sic legitur:

Οἵ τ' ἀμφ' Ἅρμ' ἐνέμοντο, καὶ Εἰλέσιον, καὶ Ἐρυθράς.
Quique circum Herma habitabant, et Ilesium, et Erythras.

Ex Strabonis lib. 9. apparet fuisse oppidum Boeotiae, ac sic dictum fuisse: *παρὰ τὸ ἕλος*. i. e. *a lacu*, iuxta quem situm erat: *Ἕλος τε καὶ Ἑλεὼν, καὶ Εἰλέσιον ἐκλήθη διὰ τὸ ἐπὶ τοῖς ἕλεσιν ἱδρύσθαι· νῦν δὲ οὐχ ὁμοίως ἔχει τὰ πάντα, ἢ ἀνοικισθέντων, ἢ τῆς λίμνης ἐπὶ πολὺ ταπεινωθείσης, διὰ τὰς ὕστερον γενομένας ἐκρύσεις*. i. e. *Helos quoque et Heleon, et Heilesion dicta fuere, quod prope lacus sitae essent: quae omnia nunc non eodem modo se habent, vel quod de integro condita sunt, vel quia postea temporis aqua defluente palus admodum subsederit.*

Ἐλειθυΐας, πόλις Αἰγυπτιακή.] Saepe saepius in huiusmodi oppidorum nominibus peccatur in scriptura apud Stephanum, quod iam alibi annotavimus. Sic debet scribi, *Ἐλειθυίας πόλις, πόλις Αἰγυπτιακή*. i. e. *Ilithyiaepolis*, [Lucinae urbs] *urbs Aegyptiaca*. Hinc gentile Ilithyiopolites. Memoratur Ptolemaeo lib. 4. c. 5. in Thebarum Nomo.

254 a *Ἐκαδήμεια, ἡ Ἀκαδήμεια.*] Ecademia, seu Academia, erat gymnasium Athenis celeberrimum, ubi philosophi se exercebant, qui inde *Academici* dicebantur; tria vero fuere Athenis gymnasia celeberrima, Lycaeum, Cynosarges, Academia, auctore Harpocratione in *Ἀκαδημία*.

— *Καὶ Ἀθήνησι τόπος ὁ Κεραμικός.*] Inquit Academiam quoque dici locum Athenis, qui *Ceramicus* dicebatur. Id etiam legimus apud Hesychium in *Ἀκαδημία*. Eius sunt verba: *Λέγεται δὲ καὶ γυμνάσιον Ἀθήνησιν ἀπὸ Ἀκαδήμου ἀναθέντος, καὶ τόπος, καλεῖται γὰρ οὕτως ὁ Κεραμεικός*. i. e. *Dicitur vero etiam gymnasium Athenis* [Academia] *ab Academo*, [qui] *id consecravit, et locus, vocatur enim* Ceramicus.

— *Ὁ ἥρως δὲ, διὰ τοῦ ε γράφεται.*] Heros a quo nomen accepit Academia per *ε* scribitur, ut inquit noster, sed apud Harpocrationem et Hesychium locis citatis per *α* dicitur *Academus*. Utroque modo invenitur, ut testatur Etymologus in *Ἀκαδήμιον*.

Ἑκάλη, δῆμος τῆς Λεοντίδος φυλῆς.] Hecale, populus id est, oppidum Leontidis tribus, cuius popularis, id est oppidanus, dicebatur *Hecalius*, unde *Iupiter Hecalius*, ut inquit noster, qui a Plutarcho in Theseo celebratur; apud Hesych. vero Iupiter Hecalius ab Hecale, qui eum consecravit, nomen habere dicitur. Fuit autem Hecale heroina, in quam scripsit poema Callimachus, cui sacrificabant, quod Theseum hospitio exceperit, auctore Etymologo.

Ἑκατήσια, οὕτως ἡ Ἰδριὰς πόλις ἐκαλεῖτο Καρίας.] Hecatesia, urbs Cariae, quae *Idrias* vocabatur, et *Chrysaoris*, auctore nostro auctore in *Ἰδριάς*, dicta vero fuit *Hecatesia*, ut inquit noster, *ἀπὸ τοῦ φυγόντος*, etc. animal vero illud erat *λαγίδιον*. i. e. *lepusculus*, a quo nomen accepit dea *Lagihita*, cui *ἐτήσια*. i. e. *annualia festa* celebrabant.

Ἑκατόννησοι, οὕτω περὶ τὴν Λέσβον νησία κ.] Hecatonnesi, sic 20. parvae-insulae circa Lesbum dictae fuerunt, ab Apolline Hecato ex Strabone, qui de eis lib. 13. sic loquitur; *Κατὰ δὲ τὸν πορθμὸν τὸν μεταξὺ τῆς Ἀσίας, καὶ τῆς Λέσβου νησία*
254 b *ἐστὶ περὶ εἴκοσι· ὡς δὲ Τιμοσθένης φησὶ, τετταράκοντα· καλεῖται δ' Ἑκατόννησοι συνθέτως, ὡς Πελοπόννησος, κατὰ ἔθος τι τοῦ Ν γράμματος πλεονάζοντος ἐν τοῖς τοιούτοις, ὡς Μυόννησος,*

καὶ Προκόννησος, λέγεται, καὶ Ἀλόννησος· ὥστε Ἑκατόννησοί εἰσιν, οἷον Ἀπολλώννησοι. Ἕκατος γὰρ ὁ Ἀπόλλων· παρὰ πᾶσαν γὰρ τὴν παραλίαν ταύτην ὁ Ἀπόλλων ἐκτετίμηται μέχρι Τενέδου, Σμινθεὺς ἢ Κιλλαῖος καλούμενος, ἢ Γρυνεύς, ἢ τινα ἄλλην ἐπωνυμίαν ἔχων. i. e. *Iuxta fretum, quod inter Asiam et Lesbum, insulae parvae sunt circiter viginti: Timosthenes* XL *inquit: eas uno nomine* Hecatonnesi, *voce ut* Peloponnesus *composita: abundante ex quadam consuetudine in his altero* N, ut in *Myonnesus etiam, et Proconnesus, Halonnesus. Sunt igitur Hecatonnesi Apollonnesi* [Apollinis insulae] *Hecatus enim Apollo. Etenim in tota ista ora colitur Apollo usque ad Tenedum*, Smintheus, *vel* Cillaeus *nominatus, vel* Gryneus, *vel aliquod aliud cognomentum habens.*

— Ὡς Στράβων, περὶ τὸν Ἕκατον, etc.] Sunt verba Strabonis trunca et inversa, quae integra attulimus nota praecedenti, praeterea pro περὶ τὸν Ἕκατον τὸν Ἀπόλλωνα lege παρὰ τὸν Ἑκατόν, etc. Namque hae insulae dictae sunt *Hecatonnesi*, non quod essent circa Hecaton Apollinem, sed ab Hecato Apolline.

Ἑκατόμπυλος, πόλις Παρθίας.] Hecatompylos, urbs Parthiae, id nominis sonat *Centum portae*, quam Graeci condiderunt, auctore Q. Curtio lib. 6. c. 2. *Urbs erat ea tempestate clara Hecatompylos condita a Graecis; ibi stativa rex habuit, commeatibus undique advectus.* Fuisse vero Parthorum regiam apparet ex Strabonis lib. 11. Εἰσὶ δὲ ἀπὸ Κασπίων πυλῶν εἰς μὲν Ῥαγὰς στάδιοι πεντακόσιοι, ὥς φησιν Ἀπολλόδωρος, εἰς δ' Ἑκατόμπυλον, τὸ τῶν Παρθυαίων βασίλειον, χίλιοι διακόσιοι ἑξήκοντα. i. e. *Sunt vero a Caspiis portis ad Rhagas stadia* IↃ, *auctore Apollodoro: ad Hecatompylon autem Parthorum regiam* CIↃ CCLX. De eius hodierno nomine non convenit inter recentiores.

Ἐκβάτανα, ἡ μεγάλη μερὶς τῆς Μηδίας.] Ecbatana, magna pars Mediae. Quod apud nullum alium memini me legisse; 255 a
apud Aeschyl. vero in Persis fit mentio Agabatarum, ubi eius Scholiasta inquit, esse Persarum gentem, quod non multum abludit ab Stephani mente. Fuere etiam Ecbatana Syriae urbs, de qua in Ἀγβάτανα egimus; alia fuit etiam huius nominis Mediae civitas, in qua Daniel βάριν, i. e. *turrim* aedificavit, ubi reges Persarum, Medorum, atque Parthorum, sepeliebantur, cuius custodia, adhuc aetate Iosephi, Iudaeo sacerdoti credebatur, ut ipse refert Antiquit. lib. 10. c. 12. de qua videsis Scaligerum in Euseb. ad N. MCCCIX. et notas nostras loco citato.

Ἐλαία, πόλις τῆς Ἀσίας, Αἰολική.] Elaea, urbs Asiae, nempe minoris, Aeolica. Idem est ac si dixisset, esse urbem Aeolidis; Pergamenorum navale fuisse inquit, quod videtur desumpsisse ex Strabonis lib. 13. Sic enim ille de hac urbe loqui-

tur; Ἐν δὲ τῷ πέραν τοῦ Καΐκου δώδεκα διέχουσα τοῦ ποταμοῦ σταδίους, Ἐλαία πόλις Αἰολικὴ, καὶ αὕτη Περγαμηνῶν ἐπίνειον, ἑκατὸν καὶ εἴκοσι σταδίους διέχουσα τοῦ Περγάμου. i. e. *Trans Caicum* XII *a flumine stadiis Elaea est urbs Aeolica, eademque Pergamenorum navale,* CXX *stadiis distans a Pergamo.* Memoratur inter alios Pausaniae quoque lib. 9. Ex hac Elaea fuisse Zenonem et Parmenidem putat Philippus Ferrar. Alexandrinus in suo Lexico geographico, sed fallitur, ut patebit in Ἐλέα.

— Ἔστι καὶ ἑτέρα Ἰταλίας διὰ τοῦ ε ψιλοῦ.] Dum sectione praecedenti egerit de Elaea Aeolidis urbe, nunc agit de Elea Italiae urbe quae per *e psilon* scribitur, ut inquit noster, de qua suo loco agemus.

— Ἐξ ἧς Ἐλεάται. Τῆς δὲ προτέρας Ἐλαιῖται.] Ex urbe Italiae Elea gentile est, *Eleates*, quod etiam confirmatur ex Laertio in vita Zenonis, a quo Zeno *Eleates* vocatur; ex Elaea vero Aeolica dicitur *Elaïtes*: quare apud Stephanum pro Ἐλαιῖται lege Ἐλαῖται ex Suida in Ἐλέα. Sic enim ille: Λέγεται δὲ καὶ ἑτέρα πόλις Ἐλαία διὰ διφθόγγου, ἧς ὁ πολίτης Ἐλαΐτης. i. e. *Dicitur vero*
255 *et altera urbs Elaea per diphthongum, cuius civis Elaites.* Et apud
b Suidam at apud Laërtium in vita Zenonis perperam scribitur prius nomen Eleae Ὕλη, pro Ὑέλη, ut est apud Strabonem, cuius verba apponemus in Ἐλέα.

Ἐλαιοῦς, πόλις ἐν Ἑλλησπόντῳ.] Elaeus, untis, urbs in Hellesponto. Memoratur Ptolemaeo lib. 3. c. 12. in Chersonneso Thraciae; eadem erat urbs. Nam Chersonnesus Thraciae ab oriente haud longe distabat ab Hellesponto: ut apparet ex eodem auctore loco citato. Eius quoque fit mentio in Excerptis ex Strabonis lib. 7. fine, in fine, ubi Ἐλεοῦς scribitur, ac masculino genere dici annotatur.

Ἐλαιοῦσσα, πόλις Κιλικίας.] Elaeussa, insula Ciliciae. Memoratur Iosepho Antiquit. lib. 16. c. 8. apud quem Eleusa sine diphthongo scribitur, quod in huiusmodi nominibus apud auctores frequenter contigit. sic nota praecedenti Ἐλεοῦς apud Strabonem, Ἐλαιοῦς apud nostrum et apud Ptolemaeum legimus, idem accidit quoque in accentibus; Elaeussae quoque meminit Strabo lib. 12. Καὶ τὰ ἐν τῇ τραχείᾳ Κιλικίᾳ, ἐν ᾗ Ἐλαιοῦσσαν νησίον εὔκαρπον συνέκτισεν Ἀρχέλαος, etc. i. e. *Et quae in aspera Cilicia sunt, in qua Elaeussam insulam parvam fertilem condidit Archelaus, etc.*

— Ἡ νῦν Σεβαστὴ, πρὸς τῷ Κωρύκῳ.] Elaeussam Ciliciae asperae insulam parvam sua aetate *Sebasten* i. e. *Augustam* dictam fuisse dicit, quod etiam testatur Iosephus libro ca[illegible]

nota praecedenti citato; Coricus fuit urbs eiusdem Ciliciae, patria Oppiani poetae, de qua suo loco.

— *Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι νῆσοι ἑπτά.*] Inquit esse alias quoque huius nominis insulas septem, quarum apud alios nulla, quod sciam, fit mentio; Plin. lib. 5. c. 31. quatuor meminisse videtur. Eius enim sunt ex libro citato verba: *In eodem situ Eleusa insula est quatuor ante promontorium ex adverso Syriae, Clides.* Forsitan quae Plinio dicuntur *Clides*, nostro vocantur *Elaeussae*.

Ἐλάτεια, πόλις μεγίστη Φωκίδος.] Elatea, urbs maxima 256 Phocidis. Id ex Strabonis lib. 9. videtur desumpsisse. Sic enim a ille: *Ἐλάτεια δὲ, ὅτι πασῶν μεγίστη τῶν ἐνταῦθα πόλεων, καὶ ἐπικαιροτάτη διὰ τὸ ἐπικεῖσθαι τοῖς στενοῖς, καὶ τὸν ἔχοντα ταύτην ἔχειν τὰς εἰσβολὰς τὰς εἰς τὴν Φωκίδα καὶ τὴν Βοιωτίαν*, etc. i. e. *Elataea vero* [est nota] *quod omnium in istis partibus urbium est maxima et opportunissima, eo quod sita sit in ipsis faucibus, et qui eam habeat, in sua potestate habeat aditus in Phocidem ac Boeotiam, etc.* Post Homeri aetatem conditam fuisse tradit idem auctor libro citato. De qua si plura desideras scire, lege Pausaniae Phocica, seu lib. 10.

— *Ἔστι καὶ Θετταλίας.*] Elateae Thessaliae urbis altum est apud reliquos auctores silentium.

— *Ἔστι καὶ Θεσπρωτίας*, etc.] Elatria Tesprotiae urbs memoratur ab Strabone lib. 7. *Καὶ Ἐλάτρια, καὶ Πανδοσία, καὶ Βάτιαι ἐν μεσογαίᾳ.* i. e. *Et Elatria, et Pandosia, et Batiae in mediterranea parte.* Eius quoque meminit Harpocratio in *Ἐλάτεια.*

Ἐλαφόνησος, μία τῶν Σποράδων, etc.] Elaphonesus, una Sporadum insularum cum urbe cognomine. Memoratur Plinio lib. 5. c. ultimo: *Insulae in Propontide ante Cyzicum Elaphonnesus, unde Cyzicenum marmor: eadem* Neuris *et* Proconnesus *dicta.* Scylaci Proconnesus et Elaphonnesus, tamquam diversae insulae celebrantur, sed huius agrum Proconnesii colebant, inquit ille in *Φρυγία*: *Κατὰ ταῦτα νῆσός ἐστι καὶ πόλις Προκόννησος, καὶ ἑτέρα νῆσος εὐλίμενος Ἐλαφόννησος. Γεωργοῦσι δ' αὐτὴν Προκοννήσιοι.* i. e. *Circa haec loca est Proconnesus, et alia insula bonos portus habens Elaphonnesus. Colunt vero eam Proconnesii.* Nostro etiam diversae sunt insulae. Ut videre est suis locis.

Ἐλβέστιοι. Καὶ Μαστιηνοί.] Lege *καὶ Μαστιανοί.* Sic enim nominantur suo loco ab eorum urbe *Μαστία.* At Elbestiorum gentis Libyae, quos ex Philisto auctore deperdito celebrat, nulla apud alios, quod sciam, fit mentio.

Ἐλβώ, νῆσος· Ἡρόδοτος δευτέρᾳ.] Elbo, insula ex Herodoti lib. 2. et merito praetermittit dicere cuius regionis fuerit insula, quoniam ex Herodoto non potest discerni, utrum sit Ae-

thiopiae, an Aegypti insula: eius tantum nomen et magnitudinem declarat libro citato c. 140. *Οὔνομα δὲ ταύτῃ νήσῳ Ἐλβώ. Μέγεθός ἐστι πάντῃ δέκα σταδίων.* i. e. *Nomen vero huic insulae Elbo; magnitudine est omnino decem stadiorum.*

256 *Ἐλέα, πόλις Ἰταλίας, ὡς εἴρηται.*] Elea, urbs Italiae, ut
b dictum est. Tamquam *ἐκ παρόδου* egit in *Ἐλαία* de Elea Italiae urbe, quae fuit celebris natalibus *Parmenidis* philosophi, qui primus in quinque zonas terram divisisse creditur, ex quibus duas tantum veteres habitatas fuisse crediderunt, necnon Zenonis, qui ideo a Cicerone Tusc. Quaest. lib. 2. *Eleates* vocatur, ut et a Diogene Laërtio in eius vita: de quibus sic loquitur Strabo lib. 6. *Κάμψαντι δ' ἄλλος συνεχὴς κόλπος, ἐν ᾧ πόλις· ἣν οἱ μὲν κτίσαντες Φωκαιεῖς Ὑέλην, οἱ δὲ Ἔλλην ἀπὸ κρήνης τινὸς, οἱ δὲ νῦν Ἐλέαν ὀνομάζουσιν, ἐξ ἧς Παρμενίδης καὶ Ζήνων ἐγένοντο ἄνδρες Πυθαγόρειοι.* i. e. *Inde* [ex Posidoniate sinu] *ubi cursum flexeris, alius est contiguus sinus, in quo urbs, quam conditores Phocaeenses Hyelam, alii Ellam, a fonte quodam, qui vero nunc* Eleam *nominant, ex qua Parmenides et Zeno erant viri Pythagorei.* De hac urbe videsis Cluv. Ital. Antiquae lib. 4. c. 14.

— *Ἐκαλεῖτο δὲ Βύλη.*] Eleam Italiae urbem, de qua nota praecedenti egimus inquit vocatam quoque fuisse *Bylen*; at cum id nominis apud nullum alium inveniatur, suspicor esse mendum; ac pro *Βύλη* legendum esse *Ὑέλη*. Sic enim a conditoribus Phocaeensibus nuncupatam fuisse prodit Strabo lib. 6. cuius verba numero proximo attulimus; non absimili etiam errore inquit in *Θύελα* vocatam fuisse Thyellam ex Herodoto, apud quem lib. [illegible] c. 167. *Ὑέλη* dicitur, quod nostram coniecturam firmat; [illegible] verba in *Θύελα* apponemus.

— *Ὠνομάσθη δὲ Ἐλέα, ἀπὸ τοῦ παραῤῥέοντος ποταμοῦ.*] [illegible] amne praeterfluente *Eleam* dictam fuisse dicit: frequenter Graeci fingunt vel ducem vel regem, vel fluvium a quibus nomina oppidis imponunt, nunc noster fingit fluvium a quo urbs *Elea* nomen accipit; sed vero propius est, quod Serv. ad illud Virgilii ex Aeneid. lib. 6. v. 359.

Ni gens crudelis —

Inquit, *Velia autem dicta est a paludibus, quibus iungitur, quas Graeci ἕλη dicunt; fuit ergo Helia; sed accepit digammon, et facta Velia, ut Henetus Venetus.*

— *Ἡ νῦν Βελέα.*] Eleam Italiae urbem dictam fuisse [illegible] inquit, Velia dicitur Latinis; at Graeci *V* Latinorum per *B* [illegible] scribunt in aliquibus oppidorum et virorum nominibus. [illegible] cari vero a Latinis Veliam prodidit Plin. lib. 2. c. 5. *Oppid*[illegible]

Praestum, *Graecis* Posidonia *appellatum*, *sinus Praestanus*, *oppidum Helia*, *quae nunc Velia.*

Ἐλέγεια, χωρίον πέραν Εὐφράτου.] Elegia, oppidum trans Euphratem. Armenia fuisse oppidum apparet ex Xiphilini epitome lib. 71. Ὁ γὰρ Οὐολόγαισος πολέμου ἦρξε, καὶ στρατόπεδόν τε ὅλον Ῥωμαϊκὸν τὸ ὑπὸ Σεβηριανῷ τεταγμένον ἐν τῇ Ἐλεγείᾳ, χωρίῳ τινὶ τῆς Ἀρμενίας ἐπισχὼν πάντοθεν, αὐτοῖς ἡγεμόσι κατετόξευσε καὶ διέφθειρε, καὶ τῆς Συρίας ταῖς πόλεσι πολὺς ἐπῄει καὶ φοβερός. i. e. *Vologaesus enim bellum incepit, et totum Romanorum exercitum a Severiano collocatum Elegiae, quod est oppidum Armeniae, interclusum una cum ducibus sagittis confecit atque delevit, et Syriae urbibus magno numero formidolosus irruebat.* Ex nostris memoratur Plinio lib. 5. c. 24. 257 a

— Ἀῤῥιανὸς ἐν Παρθικῶν ν.] Lege ἐν Παρθικῶν η. Parthicorum lib. 8. Arrhianus enim tantum scripsit Parthicorum lib. 17. ac facilis est transitus τοῦ η in τὸ ν.

Ἐλένειος, τόπος περὶ τῷ Κανώβῳ.] Elenius locus iuxta Canobum Aegypti ex Hecataeo periegesi Libycorum memoratur; eius quoque meminit Eust. ad Periegetae v. 13. cui Ἑλένιον, *Helenium*, insula dicitur, nomen ab *Helena* deductum.

Ἑλένη, νῆσος Ἀττικῆς.] Helena, insula Atticae ex Hecataei Europa, stupro Helenae adeo nota, ac Salamis excidio classis Persicae, auctore Mela lib. 2. iacebat ante Thoricum et Sunium aspera et deserta in longum porrecta spacio circiter LX stadiorum, ut refert Strabo lib. 9. Aiunt eandem esse, quam Hom. Il. 3. v. 445. *Cranaen* vocat ab Alexandri et Helenae concubitu, postea *Helena* dicta auctore eodem Strabone libro citato.

Ἐλευθέρα Κιλικία, μέρη αὐτῆς, etc.] Eleuthera Cilicia, h. e. *libera Cilicia*; partes quaedam Ciliciae sic vocabantur, et incolae *Eleutherocilices*, quorum meminit Cic. Epist. ad Attic. lib. 5. Epist. 20. quorum oppidum Pindenissum munitissimum armis cepisse refert. Nam si frequenter toga cedit armis, nunc parili gradu incedunt. Obiter notandum, multo melius in armis se gessisse Ciceronem, quam Demosthenem. 257 b

Ἐλευθεραὶ, πόλις Βοιωτίας.] Eleutherae, urbs Boeotiae. Memoratur Straboni lib. 9. Εἰσὶ γὰρ Ἐλεύθεραι πλησίον, ἃς οἱ μὲν τῶν Πλαταιῶν, οἱ δὲ τῆς Βοιωτίας φασίν. i. e. *Sunt enim prope Eleutherae, quas alii Plataearum, alii Boeotiae esse dicunt.*

— Ἔστι καὶ Κρήτης.] Eleutherae sunt etiam Cretae urbs, quam num. singul. celebrat Dio lib. 36. Ἄλλοις τε οὖν πολλοῖς ἐκεῖνος ἐλυμήνατο, καὶ Ἐλευθέραν τὴν πόλιν ἐκ προδοσίας ἑλὼν, ἠργυρολόγησε. i. e. *Itaque ille* [Metellus] *multis afflictis, Eleutherae urbi per proditionem acceptae argentum imperavit.* Hanc

Cretae urbem *Saorum* quoque dictam fuisse inquit noster a Nympha *Saore*, cuius nominis altum apud alios est silentium.

Ἐλευθέρνα, πόλις Κρήτης.] Num plur. memoratur Plinio lib. 4. c. 12.

258 *Ἐλευσὶς, δῆμος τῆς Ἱπποθοωντίδος φυλῆς*, etc.] Eleusis,
a populus Hippothoontidis tribus, cuius popularis dicebatur *Eleusinius*. Aliis dicitur urbs, celeberrima Cereris templo et sacris quae *Eleusinia* dicebantur, nomen adepta, vel ab heroë cognomine, ut refert Paus. in Atticis, et Harpocratio in *Ἐλευσίνια*, vel *διὰ τὴν τῆς Δημήτερος ἔλευσιν*. i. e. *propter Cereris adventum*, ut inquit Etymologici auctor in *Ἐλευσὶς*, ubi alias affert huius nominis etymologias: fuere autem Eleusinia sacra inter Graecorum celeberrima, ac tantae venerationis, ut commune mysteriorum nomen illis *κατ' ἐξοχὴν* tribueretur; magni vero aestimabatur participem fieri horum mysteriorum, quia persuasum habebant, initiatos non solum in summa tranquillitate vitam traducturos, sed etiam eam optato exitu terminaturos, ac post obitum quoque melioris spem esse certam. Sed non est mirandum, quoniam inter omnes gentes vulgus est valde credulum, soli docti sciunt *τὸ ἐπέχειν*. Inter Hispanos creditur animas defunctorum, qui Franciscano fune ligati et veste induti sepeliuntur, omnes *salutem et gloriam aeternam* consequi, quin per purgatorii poenas transeant, ac ideo vestes illas et funem emunt, ex quorum credulitate et pia erga *D. Franciscum*, qui illum ordinem instituit, devotione, tot *Σφήκων* seu *Κηφήνων* millia, ignavum reipub. pecus aluntur. Multo melius cum Hispania actum esset, si id genus homines agros colerent, et artes exercerent. Sed ad Cereris mysteria revertamur, quorum duo erant genera, parva et magna; ad parva recepti *Mystae*, ad magna *Epoptae* dicebantur, ut refert Harpocratio noster in *Ἐποπτευκότων*, his res sacras inspicere licebat, reliquis id non permittebatur, mysteria vero vulgare erat piaculum magnum: qua de causa Diagoras proscriptus ab Atheniensibus legitur, quod in his quoque religionem violasset; ad quorum silentium videtur alludere Venusinus vates Carm. lib. 3. Od. 2.

Est et fideli tuta silentio
Merces; vetabo, qui Cereris sacrum
Vulgaret arcanae, sub iisdem
Sit trabibus, fragilemve mecum
Solvat phaselum.

Praeco etiam aderat profanos submovere iubens, qui proclamabat:

Ἑκὰς ἑκὰς ὅστις ἀλιτρός.
Procul, procul, quicunque scelestus.

Vel ut alii volunt:

Ἑκας, ἑκας ἐστὲ βέβηλοι.
Procul, procul este profani.

Unde illud Virgilii ex Aeneid. lib. 6. v. 258.

—— *Procul, ó procul este profani.*
Conclamat vates ——

et Horatii Carm. lib. 3. Od. 1. 258

Odi profanum vulgus et arceo, b
Favete linguis ——

Quare Nero referente Suet. in eius vita Eleusiniis sacris, quorum initiatione impii et scelerati voce praeconis submovebantur, interesse non ausus est: verum Augustum, Adrianum, M. Antonium, et alios celebres viros his sacris initiatos fuisse constat ex historia Romana, et hinc etiam patet eorum veneratio inter Ethnicos.

Ἐλεύτιοι, ἔθνος τῆς Ἰαπυγίας.] De hac Iapygia gente, nulla apud alios, quod sciam, fit mentio.

— *Παρθένιος δὲ Ἐλεφαντίδα αὐτήν φησι.*] Sine dubio haec verba separanda sunt a praecedentibus. Nihil enim habent commune Eleutii, populi Iapygiae, cum Elephantide urbe. Sic vero concipienda sunt: *Ἐλεφαντίνη, πόλις Αἰγύπτου. Παρθένιος δὲ,* etc. i. e. *Elephantine, urbs Aegypti; Parthenius vero Elephanteda* [lege Elephantida] *eam vocat. Gentile, etc.* Ut in versione Latina. Id literarum ordo exigit. Post *Ἐλεύτιοι* enim debet sequi *Ἐλεφαντίνη*, cuius urbis saepe meminit Herodotus lib. 2. ad quam se quoque venisse inquit eodem libro c. 29. Melae lib. 1. c. 9. Elephantis, Iosepho de bello Iudaico lib. 5. c. 11. iuxta divisionem capitum Latinam *Ἐλεφάντων πόλις* dicitur, ad quam usque Nilus navigabatur, ulterius enim progredi Cataractae prohibebant, quod etiam testatur Plin. lib. 5. c. 9. Mela libro capiteque citato. Nostram lectionis coniecturam confirmat Isaacus Vossius in suis eruditis ad Melam observationibus.

Ἐλιβύργη, πόλις Ταρτησσοῦ.] Elibyrge, urbs Tartessi. Cum nulla apud alios fiat huius urbis mentio, ac noster dicat ex Hecataei Europa fuisse Tartessi urbem, Tartessus vero fuerit in Betica, non absurdum est suspicari loqui auctorem nostrum de Illiberi antiqua prope Granatam urbe, a qua *concilium Illibertanum* celebre apud Hispanos nomen accepit, ab illa adhuc hodie porta quaedam Granatae, vicinusque urbi mons *Elvirae* nomen vulgo retinent, quo in nomine corrupta quaedam nominis urbis vestigia apparent. Illurgavonenses enim Hispaniae populi, quorum Caesar meminit de bello Civili lib. 1. flumen Iberum attingebant, nec ad Stephani Elibyrgen pertingere possunt, quae erat in Betica, ut nec Ilurgis Ptolemaei, quam ipse lib. 2. c. 4. ver-

sus Tarraconensem regionem locat, quae longe distabat a Betica. Videsis Nonium medicum in sua Hispania c. 21.

Ἑλίκη, πόλις Πελοποννήσου. Ὅμηρος.] Helice, urbs Peloponnesi ex Homero, apud quem Il. 9. v. 203 invenitur hemistichium illud ab Stephano citatum; in hac urbe colebatur Neptunus ab ea *Heliconius* dictus, cuius templum una cum urbe a mari terrae motu quodam magno obrutum fuisse refert Strabo lib. 9. Videsis quae in Βοῦρα annotavimus.

259 a Ἐλίμεια, πόλις Μακεδονίας· Στράβων ἑβδόμῳ.] Elimea, urbs Macedoniae ex Strabonis lib. 7. apud quem libro citato *Aimia* dicitur: Πρὸς δὲ τούτοις Λυγκισταί τε καὶ ἡ Δευρίοπος, καὶ ἡ Τριπολῖτις Πελαγονία, καὶ Ἐορδοί, καὶ Ἀίμια, καὶ Ἐράτυρα. i. e. *Iuxta hos vero Lyncistae et Deuriopus, et Tripolitis Pelagonia, et Eordi, et Limia, et Eratyra.* Eadem urbs eidem paulo infra vocatur Αἰμία: Καὶ δὴ καὶ τὰ περὶ Λυγκιστόν, καὶ Πελαγονίαν, καὶ Ὀρεστιάδα, καὶ Αἰμίαν, τὴν ἄνω Μακεδονίαν ἐκάλουν. i. e. *Et quae circa Lyncistum, et Pelagoniam, et Orestiadem, et Aemiam,* superiorem Macedoniam *vocabant.* Utroque loco Interpres Latinus vertit *Elymiam*; Livius lib. 31. c. 39. *Elimeam* vocat: *Ita angustiae minore certamine, quam quod animis proposuerant, superatae; et in Erduaeam perventum; ubi pervastatis passim agris, in Elimeum se recepit.*

— Ἢ ἀπὸ Ἑλένου.] Haec verba concoquere non possum. Elimea enim ab Heleno qui potest deduci? Itaque vel irrepsere huc, vel pro ἢ ἀπὸ Ἑλένου legendum est τοῦ Ἑλένου. i. e. *filii Heleni.*

— Τὸ ἐθνικὸν Ἐλιμειώτης.] Gentile Elimeae urbis Macedoniae dicebatur *Elimeotes*, Elymi vero fuere populi Siciliae, Elymaei autem Persidis.

Ἐλίξοια, νῆσος Ὑπερβορέων, οὐκ ἐλάσσων Σικελίας.] Elixoea, insula Hyperboreorum, non minor Sicilia, cuius incolae a fluvio Cerambyca dicebantur. *Carambycas* vocat Hyperbo-
259 reorum insulam describit Diod. Siculus lib. 2. Bibliothecae histob ricae iuxta Oceanum in locis contra Celticam, sed eam nomine proprio non nominat; ipsissimam esse existimo, cuius apud alios, quod sciam, nulla fit mentio.

Ἑλλάς, πόλις Θεσσαλίας.] Hellas, adis, urbs Thessaliae ex Homero, apud quem Il. 9. v. 395. invenitur versiculus ille, quem noster innominato poeta affert, ubi interpres Latinus non recte vertit illa ultima verba,

—— ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε.

transfert enim —— *in Graecia Phthiaque.*

Hoc enim in loco *Hellas* et *Phthia*, non sunt regionum sed urbium Thessaliae nomina, quod etiam confirmat Const. Porphyrog. Them. lib. 2. Them. 5. et Eustath. ad eundem versum, sed interpretem decepit vox Ἑλλὰς aequivoca, quae significat et *Graeciam*, et *urbem Thessaliae*, Helladem.

Ἑλληνόπολις, πόλις Βιθυνίας, etc.] Hellenopolis, urbs Bithyniae Niceph. Callistus auctor est a Constantino magno de matris nomine sic vocatam fuisse, quare Helenopolis uno tantum *l* debet scribi; noster inquit post instaurationem *Bithalben* vocatam fuisse, cuius nominis nullam apud alios inveniebam notitiam, at *Drepanum* dictam antea fuisse, legebam apud Amm. Marcell. lib. 26. c. 22. *Rumitalca enim tribunus in societatem Procopianorum adscitus, et suscepta cura palatii, digesto mature consilio, permixtoque cum militibus, mari ad Drepanum antea, nunc Helenopolim venit, exindeque Niceam spe celerius occupavit.* 260

Ἑλληνικόν. Ἀφ' ὧν Ἑλληνομεμφῖται, etc.] Lege Ἑλληνικομεμφῖται, sicut Καρικομεμφῖται. Nec oppidorum, nec oppidanorum extat apud alios memoria. a

Ἑλλήσποντος, ἡ χώρα παρακειμένη, etc.] Hellespontus non solum dicitur de regione, sed etiam de freto, quod erat inter Abydon et Seston, at noster, cuius scopus est agere de urbibus et populis, tantum de regione loquitur, quae erat iuxta id fretum, per quod Xerxes Persarum rex constrato navibus ponte duxit exercitum; sic vero vocabant *primas Ponti angustias*; utrumque testatur Plin. lib. 4. c. 12. *Primas Ponti angustias Hellespontum vocant. Hac Xerxes Persarum rex constrato navibus ponte duxit exercitum: porrigitur inde tenuis Euripus* LXXXV. M. *pass. spatio ad Priapum urbem Asiae, qua Magnus Alexander transcendit, inde spatiatur aequor, rursusque in arctum coit: Laxitas Propontis appellatur, angustiae, Thracius Bosphorus, latitudine* CCCCC. *pass. qua Darius pater Xerxis copias ponte transvexit.*

— Ἔστι δ' ἀπὸ δύο παρηγμένον.] Inquit Hellesponti nomen a duobus deduci, videlicet ab Helles genitivo et Pontus, sicut et alia, quae in exemplum affert.

— Περὶ ποταμῷ, Παραποτάμιος.] Pro περὶ ποταμῷ lege παρὰ ποταμόν. Sequens enim nomen Παραποτάμιος id clamat, et antecedentia etiam ὡς παρ' ὠκεανὸν, Παρωκεανῖτις id confirmant.

Ἐλλοπία, χωρίον Εὐβοίας, etc.] Ellopia, locus Euboeae, et ipsa quoque insula Euboea *Ellopia* vocata fuit ab Ellope Ionis filio, quod ex Strabonis lib. 10. habet. Sic enim ille: Καὶ Ἐλλοπία δ' ὠνομάσθη ἀπὸ Ἔλλοπος τοῦ Ἴωνος. i. e *Et Ellopia vero*

[Euboea] *nominata est ab Ellope Ionis filio*. Perperam in versione Latina dicitur Iovis F. Error typographo imputandus.

— *'Ελέγετο καὶ ἡ περὶ Δωδώνην χώρα Ἐλλοπία.*] Dicebatur etiam regio quaedam circa Dodonem Ellopia, cuius incolae Elli, et Selli pro diversa lectione illius hemistichii Homerici quod invenitur Il. 16. v. 234. dicebantur, quod etiam confirmat Eust. ad eumdem locum.

'Ελμαντική, πόλις Ἰβηρίας, etc.] Elmantice, urbs Iberiae, quae intra Iberum fluvium, ex Polybii lib. 3. Eius sunt verba: *Τῷ δ' ἐπιγενομένῳ θέρει πάλιν ὁρμήσας ἐπὶ Οὐακκαίους, 'Ελμαντικὴν μὲν ἐξ ἐφόδου ποιησάμενος προσβολὰς κατέσχεν*. i. e.
260 *Sequenti vere suscepta in Vacaeos expeditione Elmanticam repen-*
b *tina invasione occupavit*. Loquitur Polyb. de Annibale; Ludovicus Nonius in sua Hispania capite 38. auctor est, Elmanticen Stephani et Hermandicam Livii lib. 21. c. 5. esse quae nunc *Salmantica* dicitur; Plutarcho de mulierum virtutibus Salmatice, cui eodem libro Salmatides foeminae celebrantur; Polyaeno vero Strateg. lib. 7. *Salmatis* dicitur; vulgo autem vocatur *Salamanca*, urbs notissima Hispaniae et academia omnium scientiarum, celeberrima, quam Ferdinandus III. huius nominis, Castellae rex huc transtulit anno 1240. cum antea esset Pallentiae, auctore Mariana de rebus Hispaniae lib. 13. c. 1. Cosmographus lib. 2. c. 5. *Salmanticam* vocat sed eam inter urbes Lusitanorum mediterraneas numerat, ut et auctor Geographiae Nubiensis. Aliqui enim ex veteribus illam Castellae veteris partem Lusitaniae adscribebant; sita est in Castella veteri, ad Tormem fluvium, qui aquas in Durium devolvit, antequam intret Lusitaniam. Durius enim fluvius ad Lusitaniae oppidum, quod vulgo dicitur *O Porto* in mare aquas exonerat. Ab Elmantica vero potuit dici *Salmantica*, sicut ab Elyrus dicitur Salyrus Scylaci in *Κρήτῃ*, spiritus enim asper mutatur in sigma. Huiusmodi nomina utroque modo reperiuntur.

"Ελος, πόλις Λακωνική.] Helos, urbs Laconica ex Homero, apud quem Il. 2. v. 594. legitur illud hemistichium, quod in nominato poeta affert noster; fuit urbs maritima, quare idem poeta eadem Il. v. 584. *ἔφαλον πτολίεθρον*. i. e. *maritimam urbem* vocat. Memoratur Strab. lib. 8. Pausaniae in Laconicis: *'Επὶ θαλάσσῃ πόλισμα "Ελος ἦν, οὗ δὴ καὶ "Ομηρος ἐμνημόνευσεν ἐν καταλόγῳ Λακεδαιμονίων·*

Οἵτ' ἄρ' 'Αμύκλας εἶχον, "Ελος τε ἔφαλον πτολίεθρον.

Τοῦτο ᾤκισε μὲν "Ελιος νεώτατος τῶν Περσέως παίδων, Δωριεῖς δὲ παρεστήσαντο ὕστερον πολιορκίᾳ. i. e. *Ad mare oppidulum fuit*

Helos, cuius etiam Homerus meminit in Catalogo [navium] *Lacedaemoniorum:*

Quique Amyclas habebant, Helosque ad mare oppidum.

Hoc deducta colonia condidit Helius Persei liberûm natu minimus; Dorienses vero per obsidionem postea sui iuris fecerunt. Iam eiusdem Pausaniae aetate ruinae tantum huius oppidi extabant. Sic enim ille eodem libro: Προελθόντι δὲ ἀπὸ Τρινασοῦ στάδια ὡς ὀγδοήκοντα, τοῦ Ἕλους τὰ ἐρείπια ὑπόλοιπα ἦν. i. e. *Progredienti vero a Trinaso circiter* LXXX *stadia reliqua sunt rudera, ubi fuit Helos.*

— Παρὰ τὸ ἐν ἕλει εἶναι.] Helos, urbs Laconica nomen accepit, quod in palude sita esset. Quod ex Strabonis lib. 9. videtur desumpsisse. Sic enim ille: Ἕλος τε καὶ Ἑλεών, καὶ Εἰλέσιον ἐκλήθη διὰ τὸ ἐπὶ τοῖς ἕλεσιν ἱδρύσθαι. i. e. *Helos quoque et* 261 *Heleo, et Heilesium dicta fuerunt, quod prope paludes sita essent.* a

— Οἱ πολῖται Εἵλωτες.] Huius Laconicae urbis cives dicebantur *Heilotes, Heilotae, Heleii, et Heleatae,* qui a Lacedaemoniis subiugati in servitutem omnes redacti sunt, hac conditione, ut domino non liceret, nec libertate donare, nec extra Spartae fines vendere, auctore Strabone lib. 8. hinc verbum εἱλωτεύειν. i. e. *servire* apud Harpocrationem; ex his Helotis, qui erant probatae fidei dicebantur Ἀργεῖοι, teste Hesychio. At Thucydidis Scholiasta ad eius lib. 1. inquit, Lacedaemones, quod semper cum Helotis dissiderent, per ignominiam et iniuriam suos servos, vocasse *Helotas.* Eius appono verba: Ἕλος, πόλις τῆς Λακωνικῆς, ἧς οἱ πολῖται ἐκαλοῦντο Εἵλωτες, οἱ οὖν Λακεδαιμόνιοι διὰ τὸ ἀεὶ διαφόρους εἶναι ἀλλήλοις, τοὺς δούλους αὐτῶν ἐκάλουν Εἵλωτας κατὰ ἀτιμίαν, καὶ ὕβριν. i. e. *Helos, urbs Laconica, cuius cives vocabantur* Heilotes; *Lacedaemonii igitur, quod semper cum ipsis dissiderent, suos servos per ignominiam, et iniuriam vocabant* Heilotes. Sed hanc litem inter Strabonem et Thucydidis Scholiastam tamquam honorarius iudex componet Pausanias, ex cuius verbis apparet Heilotes in servitutem redactos publice fuisse a Lacedaemoniis, ac deinde reliquos alterius gentis servos *Heilotes* quoque apud eos vocatos fuisse. Eius sunt ex Laconicis verba: Καὶ πρῶτοί γε ἐγένοντο οὗτοι Λακεδαιμονίων δοῦλοι τοῦ κοινοῦ, καὶ Εἵλωτες ἐκλήθησαν πρῶτοι, καθάπερ γε καὶ ἦσαν. Τὸ δὲ οἰκετικὸν τὸ ἐπικτηθὲν ὕστερον Δωριᾶσι, Μεσσηνίους ὄντας ὀνομασθῆναι καὶ τούτους ἐξενίκησεν Εἵλωτας· καθ' ὅτι καὶ Ἕλληνας τὸ σύμπαν γένος ἀπὸ τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ ποτὲ καλουμένης Ἑλλάδος. i. e. *Et primi isti Lacedaemoniorum servi publici fuere, et* Heilotes *vocati fuerunt primi, sicut erant; quidquid vero servorum a Doriensibus acquisitum est,* [etiam] *si essent Messenii, usus obtinuit, ut et ipsi vocarentur* Heilotes. Dorienses isti

Ff 2

sunt iidem ac Heilotes. Helos enim urbem, a quo *Heilotes* nomen acceperunt, in suam potestatem redegerunt, ut claret ex eodem Pausania, cuius verba pag. 260. b. attulimus. De Servorum vero nominibus inter Ethnicos iam alibi annotavimus quae ad eruditionem pertinebant.

Ἐλοῦσα, πόλις τῆς νῦν μὲν Παλαιστίνης, etc.] Elusa, urbs
261 nunc tertiae Palaestinae, olim Arabiae, (iam alibi annotavimus
b *tertiam Palaestinam* vocari *Arabiam Patraeam*) Cosmographus lib. 5. c. 16. inter Idumaeae urbes eam numerat, in ea Sarraceni Venerem colebant, ut refert Hieronymus in vita Hilarionis; ego reor eandem esse quae Geneseως c. 16. v. 7. dicitur שור *Sur.* i. e. *Petra*; quoniam Hierosolymitanus interpres reddit id nominis חלוצה *Halutsah*: Oncelos vero per *ἰσοδύναμον* vertit חגרא *Hagrah.* i. e. *Petra*; apud Arabes enim חגר *hagar* est *Petra*, oppidum, ad quod fugit Agar ancilla Abrahami.

Ἐλπία, πόλις ἐν Δαυνίοις, κτίσμα Ῥοδίων.] Elpia, urbs Dauniae a Rhodiis condita. Id ex Strabonis lib. 14. desumpsit, cuius sunt verba: *Ἀφ' οὗ καὶ μέχρι Ἰβηρίας ἔπλευσαν, κἀκεῖ μὲν τὴν Ῥόδην ἔκτισαν, ἣν ὕστερον Μασσαλιῶται κατέσχον· ἐν δὲ τοῖς Ὀπικοῖς τὴν Παρθενόπην· ἐν δὲ Δαυνίοις μετὰ Κώων Ἐλπίας.* i. e. *Ex quo* [Rhodii] *et usque ad Hispaniam navigarunt et illic Rhoden condiderunt, quam postea Massilienses occuparunt: et in Opicis Parthenopen; in Dauniis una cum Gois Elpias.*

Ἐλύμαι, χώρα Ἀσσυρίων πρὸς τῇ Περσικῇ.] Elymae, regio Assyriorum ad Persidem prope Susianam, cuius praecipua urbs erat Elymais, in qua erat templum Dianae valde opulentum argento, et auro, et variis donis, quorum plurima Alex. Macedo illic reliquerat, ut narratur Machab. lib. 1. c. 6. v. 1. etc. Hanc urbem propter illius templi divitias Antiochus rex voluit diripere, et hanc fuisse eius mortis causam a Deo inquit Polybius Megalopolita apud Ioseph. Antiquit. lib. 12. c. 13. at Iosephus verosimilius esse inquit id ei accidisse, quod Hierosolymitanum templum diripuisset; uterque suae religionis contemptum Antiocho mortis causam fuise contendit. Simili modo apud eumdem Iosephum Antiquit. lib. 8. c. 7. Menander historicus antiquus causam pluviarum, quam historia sacra Reg. lib. 3. c. 18. precibus Eliae prophetae tribuit, ipse Ithobali Tyriorum regis supplicationibus assignabat. Machab. lib. 2. c. 9. Antiochus conatur Persepolim occupare et templa spoliare (nullibi enim argentum et aurum tuta) Eadem necne sit urbs Persepolis et Elymais, ignoro.

Ἔλυρος, πόλις Κρήτης.] Elyrus, urbs Cretae. Memoratur Scylaci in *Κρήτῃ* cui *Σάλυρος* dicitur eodem modo ac ab *Ἐλμαντικὴ* factum est *Σαλμάντικα*; de qua sic Paus. lib. 10. *Ἔστι*

δὲ ἐν τοῖς Κρητικοῖς ὄρεσι καὶ κατ' ἐμὲ ἔτι Ἔλυρος πόλις. οὗτοι οὖν αἶγα χαλκῆν ἀπέστειλαν ἐς Δελφούς. i. e. *Est adhuc aetate mea in Cretae montibus Elyrus; hi* [id est, eius oppidani] *capram aeneam Delphos miserunt.*

Ἔλωρος, πόλις Σικελίας, ἀπὸ Ἐλώρου ποταμοῦ.] Elorus, 262 a
urbs Siciliae nomen adepta ab Eloro fluvio; huius urbis nulla apud Latinos fit mentio; at memoratur apud Ptolemaeum lib. 3. c. 4. inter civitates Siciliae mediterraneas, apud Scylacem vero in Σικελίᾳ neutro genere et accentu aspero scribitur πόλις Ἕλωρον. Fluvius autem Elorus, a quo urbi nomen, celebratur inter alios Andino vati Aen. lib. 3. v. 698.

> —— *et inde*
> *Exsupero praepingue solum stagnantis Helori.*
> *Hinc altas cautes, proiectaque saxa Pachyni*
> *Radimus.*

— Ὃς λέγεται τιθασσοὺς ἰχθῦς ἔχειν.] Amnis Elorus seu Helorus habebat cicures pisces, qui ex manu offerentium sumebant cibos: quod ex Apollodori Chronic. lib. 1. affert noster. Id etiam affirmat ex Nymphodoro Athenaeus lib. 8. ex nostris vero Plinius in Eloro Siciliae castello id accidere inquit lib. 32. c. 2. *E manu vescuntur pisces in pluribus quidem Caesaris villis: sed quae veteres prodidere in stagnis, non piscinis, admirati, in Eloro. Siciliae castello, non procul Syracusis.*

— Ἔστι καὶ Μακεδονίας ἄλλη.] Cum prius memoraverit Siciliae Elorum, nunc celebrat Macedoniae urbem Elorum, quae Scylaci in Μακεδονίᾳ dicitur Ἀλωρὶς, Plinio vero lib. 4. c. 10. Olorus.

— Θουκυδίδης δὲ ἐν ἕκτῃ, καὶ Ἐλωρινὴν ὁδὸν φησί.] Inquit Thucydidem lib. 6. memorasse viam Elorinam, quae nomen videtur accepisse non a Macedoniae, sed Siciliae Eloro. Sic enim ille libro ab Stephano citato: Οἱ δὲ Συρακούσιοι, ἀθροισθέντες ἐς τὴν Ἑλωρινὴν ὁδὸν, καὶ ὡς ἐκ τῶν παρόντων ξυνταξάμενοι, ἔς τε τὸ Ὀλυμπίειον ὅμως σφῶν αὐτῶν παρέπεμψαν φυλακήν. i. e. *Syracusani vero in via Helorina congregati, ac ut pro praesenti rerum statu acie instructa, praesidium tamen e suorum numero ad Olympieum miserunt.*

Ἔμβατον, τόπος τῆς Ἐρυθραίας.] Embatus, locus Erythraeae ex Theopompi Hellenicorum octavo. Eius quoque meminit Thucyd. lib. 3. Προσμίξαντες δ' ἀπ' αὐτῆς τῇ Ἰκάρῳ καὶ Μυκόνῳ, πυνθάνονται πρῶτον ὅτι ἡ Μιτυλήνη ἑάλωκε. Βουλόμενοι δὲ τὸ σαφὲς εἰδέναι, κατέπλευσαν ἐς Ἔμβατον τῆς Ἐρυθραίας. i. e. *Cum vero ab ea* [Delo] *profecti ad Icarum et Myconum perve-*

nissent, tunc primum audiunt Mitylenen captam esse: Sed cum rem exploratam habere vellent, ad Embatum Erythraeae navigarunt. Ad quem locum eius Scholiasta inquit: Ἐς Ἔμβατον] τὸ στενὸν τὸ μεταξὺ Χίου καὶ Ἐρυθρᾶς. i. e. *Ad Embatum*] *angustiae, inter Chium et Erythram.*

Ἔμισα, πόλις Φοινίκης Λιβανουσίας.] Emisa, urbs Phoeniciae iuxta Libani regionem. Memoratur Ptolemaeo lib. 5. c. 15.
262 (cui inter Apamenes civitates locatur;) Amm. Marcellino lib. 24.
b c. 26. *Post hanc acclinis Libano monti Phoenice regio, plena gratiarum et venustatis, urbibus decorata magnis et pulchris: in quibus amoenitate celebritateque nominum Tyrus excellit, Sidon et Berytus, iisdemque pares, Emissa et Damascus, saeculis conditae priscis.* Ex hac urbe, quae etiam *Emesa* dicitur, fuere Hypsicrates historicus, cuius meminit Lucianus de Macrobiis, Heliodorus, qui Aethiopica scripsit, teste Vossio de historicis Graecis lib. 4. c. 18. Nicephorus lib. 12. c. 34. auctor est, cum Synodus provincialis statuisset, ut vel libelli Heliodori comburerentur, vel ipsi episcopatus abrogaretur (erat enim episcopus) maluisse Heliodorum episcopatu se abdicare, quam scripta sua comburere.

— Διονύσιος ὁ ποιητής.] Dionysius iste poeta, non est Periegeta ille; forsitan est qui Bassaricorum, id est, Dionysiacorum opus scripsit, in cuius hemistichio pro τῆς δὲ πρὸς αἰτολίης lege τῆς δὲ πρὸς ἀντολίης i. e. *iuxta orientem.*

Ἐμπόριον, πόλις Κελτική, κτίσμα Μασσαλιωτῶν.] Emporium, urbs Celtica, opus Massiliensium. Haec urbs erat in ora maritima Catalauniae, quae ad Hispaniam, non ad Galliam pertinet; sed auctori nostro tota illa ora dicitur Celtica. Ptolemaeus lib. 2. c. 6. foem. gen. et num. plur. utitur huius urbis nomine, ut et Livius lib. 34 c. 9. qui duo huius nominis oppida muro tantum divisa celebrat hisce verbis: *Iam tunc Emporiae duo oppida erant, muro divisa. Unum Graeci habebant a Phocaea, unde et Massilienses oriundi: alterum Hispani, sed Graecum oppidum in mare expositum, totum orbem muri minus quadringentos passus patentem habebat, Hispanis retractior a mari trium millium passuum in circuitu murus erat. Tertium genus Romani coloni ab divo Caesare post devictos Pompeii liberos adiecti, nunc in corpus unum confusi omnes: Hispanis prius, postremo et Graecis in civitatem Romanam adsciti.* Memoratur etiam inter Hispanias urbes Sil. Italico lib. 3.

Dat Carthago vires Teucro fundata vetusto,
Phocaicae dant Emporiae, dat Tarraco pubem
Vitifera.

Ideo *Phocaicas Emporias* vocat eruditissimus poeta, quia Massilienses a Phocaea oriundi eas condiderunt, ut ex dictis apparet.

— *Τετάρτη Καμπανίας,*] Quarto loco memorat Campaniae emporium; cuius meminit Liv. lib. 21. c. 57. *Emporium prope Placentiam fuit, et opere valido et magno munitum praesidio. Eius castelli oppugnandi spe cum equitibus ac levi armatura profectus Annibal, cum plurimum in celando incoepto ad effectum spei habuisset, nocte adortus non fefellit vigiles, tantus repente clamor est sublatus, ut Placentiae quoque audiretur.*

'Ενετοὶ, "Ομηρος.] Eneti celebrantur ex Homero, cuius 263
affert versum, qui apud eum legitur Il. 2. v. 852. in quo Caecus a
ille (caecum fuisse Homerum inquit disertissimus Romuli nepotum Tusc. Quaest. lib. 5.) vel potius poetarum omnium ראה *roeh.* i. e. *videns*, ut loquuntur Hebraeorum παῖδες, meminit mularum agrestium ex Enetis Paphlagoniae. Mulae vero et muli quos Graeci nomine utrique sexui communi ἡμιόνους. i. e. *semiasinos* vocant discriminante genus articulo, nullibi terrarum generosiores gignuntur, quam in Hispania, quae non solum in procreandis mulis et mulabus, equis et equabus, sed etiam aliis in rebus quod ad praestantiam attinet, primum inter omnes totius terrarum orbis regiones locum tenet. Nascuntur autem non solum ex equo et asina, verum etiam ex asino et equa, ac cum sint simillimi, tamen facillimo negotio dignoscuntur, tum rostro et labris cum auribus; mulae enim et muli, qui nascuntur ex asino et equa sunt pulchriores et celeriores, non habent enim tam magnas aures, nec simas nares, nec tam turgida labra, quam qui nascuntur ex equo et asina. Huiusmodi enim animantia matri assimilantur magnitudine corporis, facie, et robore, ut testatur philosophorum Homerus de hist. animal. l. 6. c. 23. a matre etiam denominationem accipiunt. Nam mulae, et muli, *equini*, quos equa; *asinini*, quos asina peperit, dicuntur; horum mares antiqui *hinnos*, illorum *mulos* vocabant. Quae sunt ita nata, scilicet ex duabus diversis speciebus, non gignere, in omni animantium genere, idcirco mulas non parere, etsi aliquando pepererunt, prodigii loco habitum, auctor est Plin. hist. nat. l. 8. c. 44. In Hispania mulae equinae, utpote pulchriores et celeriores et maiores corpore trahunt currus urbanos, posthabitis equis, non solum nobilium, equitum, regulorum, ecclesiasticorum, sed etiam regum; at regum tantum cum extra regiam civitatem proficiscuntur; muli vero portant lecticas, mulis vero, qui non sunt tanta corporis magnitudine praediti portandis oneribus, mulabus arandis agris utuntur, celerius enim et plus arant, quam boves vel maxime aratores: ex Geneseως c. 36. v. 24. apparet

Anah invenisse mulos in deserto. Sic enim intelligenda sunt verba illa, non de aquis calidis. Quia quae illic sequuntur verba, id videntur confirmare: *Cum pasceret asinas patris sui.* Mulae autem et muli qui in Syria nascuntur diversi sunt ab illis; horum meminit Stagirita philosophus de hist. anim. lib. 6. c. 24. et c. 36. quae ex mutuo maris et foeminae eiusdem speciei coitu nascuntur, et propter similitudinem *mulae* appellantur. Harum etiam meminit Plin. lib. 8. c. 44. etsi per incuriam testem advocat Theophrastum loco Aristotelis, et in Cappadocia inquit huiusmodi mulas nasci. Sententiam meam confirmant illa, quae de longaevitate muli affert, qui LXXX annis vixit, ac dimissus per senectam, cum templum aedificaretur commeans iumenta ad opera exhortabatur, quare Atheniensium decreto sancitum fuit, ne a frumentorum acervis arceretur quae Aristot. de hist. anim. l. 6. c. 24. tradit. Non possum non mirari Iul. Caes. Scaligerum, qui verissimam illam Aristotelis sententiam de similitudine harum animantium cum matre, corporis magnitudine, facie, et robore impugnat. Scilicet ipse, vel numquam viderat huiusmodi animantes,
263 vel ab aliis hunc errorem accepit: ego vero ut testis *αὐτόπτης*
b verissimam esse testor Aristotelis sententiam; illius ad Aristotelis lib. 6. c. 23. sect. 349. sunt quae sequuntur verba: *Nam quae mulae ex asino et equa procreantur, sane sunt contumaces, ut pater, et auribus longioribus, neque natura sunt gradariae, sed arte fiunt, neque equae pulchritudinem repraesentant, contra quae ex equo et asina patri simillima, generosae, tractabiles, specie insigni, auriculis colloque, ac pectore patris, etc.* Quae omnia sunt falsa, et contrario modo intelligenda. Obiter notandum mulas, quibus olim utebantur Hebraei *κατὰ τὴν ἐμὴν* fuisse ex illa mularum specie, quae in Syria nascebantur. Praestabant enim celeritate, ut testatur Aristoteles de hist. animal. lib. 6. c. 36. Ac super huiusmodi mulo videtur equitasse Absalomus Sam. 2. c. 18. v. 9. ubi פרד *pered.* i. e. *mulus* dicitur, et Selomoh Reg. lib. 3. c. 1. v. 33. impositus fuit super mulam iussu Davidis patris sui, ubi פרדה *pirdah.* i. e. *mula* vocatur. Muli enim illi, quos Geneseos capite supra citato invenisse dicitur Anah in deserto ימים *iemim.* i. e. *muli* vocantur.

— *Ὤικουν δὲ παρὰ Παφλαγονίαν.*] Eneti habitabant circa Paphlagoniam. Consentiens auctorum opinio est fuisse Paphlagonum populos, qui seditione ex Paphlagonia pulsi rege Pylaemene ad Troiam amisso venerunt in Italiam, ac ibi sedes posuerunt, ut apparet ex Livii lib. 1. c. 1. Strabonis lib. 12. Solini capite 56. Ab his Venetos originem trahere testificatur Q. Curtius lib. 3. c. 1. *Iamque ad urbem Ancyram ventum erat, ubi numero copiarum*

initio Paphlagoniam intrat: huic iuncti erant Eneti unde quidam Venetos trahere originem credunt.

— Λέγονται καὶ Ἐνετίδες ἵπποι.] Memorat Enetides equos, quos Hesych. Enetidi circa Adriam; Scholiasta Euripidis in Hippolyto v. 1131. Paphlagoniae tribuit: Strabo vero lib. 5. Hesychii sententiam confirmat, ac inquit Dionysium Siciliae Tyrannum armenta equorum ad certamina educandorum instituisse. Obiter notandum ἵππος apud Graecos significare *marem* et *foeminam*, articulo discriminante genus.

— Ἔστι καὶ πόλις Ἐνετός.] Nunc memorat noster Enetum urbem, a qua *Eneti* videntur denominati; quae Solino capite supra citato dicitur *Henetus*, Zenodoto apud Strabonem lib. 12. *Heneta*, ac esse creditur, quae postea *Amisus* dicta fuit, alii vero apud eumdem Strabonem aiunt *Enetos* apud Homerum esse pagum in littore x schoenis ab Amastri dissitum.

— Ἀφ' ἧς ἦν Μύρμηξ, etc.] Inquit Myrmecem philosophum fuisse ex Eneto urbe, ac in huius rei testimonium advocat Diogenem Laërtium, sed somniat epitomator noster, extra Aesculapii templum; nihil tale legitur apud Laërtium. Relinquamus igitur eius somnium Iosepho interpretandum.

Ἐνίσπη, πόλις Ἀρκαδίας.] Celebrat Enispen Arcadiae urbem ex Homero, cuius est hemistichium illud, quod in nominato poeta affert, apud quem legitur Il. 2. v. 606. Enispen vero memorat Strabo lib. 8. cuius aetate iam erat deserta, ut ipse refert eodem libro.

Ἔννα, πόλις Σικελίας, κτίσμα Συρακουσίων.] Enna, urbs Siciliae a Syracusanis condita, celeberrima templo, ac simulacro Cereris omnium antiquissimo, ob illud Cereris templum famam habuisse hanc urbem inter omnes Siciliae urbes, praecipuam, auctor est Mela lib. 2. c. 7. urbs fuit sita loco praecelso atque praerupto; auct. Liv. lib. xxiiii. *Enna, in excelso loco ac praerupto undique sita, cum loco inexpugnabilis erat, tum praesidium in arce validum habebat.* Ennensis vero Cereris, quae hac in urbe maxima religione colebatur, tanta fuit inter Ethnicos veneratio, ut Gracchanis temporibus, cum aditum esset ad libros Sibyllinos, ac in eis inventum, Cererem antiquissimam placari oportere, ex amplissimo collegio decemvirali sacerdotes populi Romani, cum esset in urbe Cereris pulcherrimum et magnificentissimum templum; tamen usque Ennam profecti sint, referente Cicerone in Orat. 9. in Verrem et ex eo Lact. Firm. de origine erroris lib. 2. Eius simulacrum sustulit Verres auctore eodem Cic. in Verrem Orat. 5. quod ipse oratione citata sic depingit: *Simulacrum Cereris Ennae ex sua sede, ac domo sustulit,*

264 a

quod erat tale, ut homines cum viderent, aut ipsam videre se Cererem, aut effigiem Cereris non humana manu factam, sed coelo delapsam arbitrarentur. Ennae vicinum erat nemus, quod *Siciliae umbilicus* vocabatur. Erat enim in medio insulae, omni florum genere abundans, ut prae nimia fragrantia canes odoratu feras investigare non possent; unde Plutonem rapuisse Proserpinam fabulabantur, auctore D. Siculo lib. 5.

— Ὁ πολίτης, Ἐνναῖος.] Civis urbis Ennae, dicebatur *Ennaeus*; unde *Ennaea Ceres* apud Claudian. de raptu Proserpinae lib. 1.

Ennaeae Cereri proles optata virebat
Unica, nec tribuit sobolem Lucina secundam.

Sic enim legendum est, non *Aetnaeae*, ut nunc legitur: Latinis historicis dicitur Ennensis: Liv. lib. 24. *Ennensium principes urbem arcemque suae potestatis aiunt debere esse.*

Ἐνόπη, πόλις τῆς Μεσηνίας.] Enope, urbs Meseniae ex Homero apud quem Il. 2. v. 150. invenitur hemistichium illud; fuit vero Enope una ex septem urbibus, quas Agamemnon promittit Achilli apud eundem Homerum eadem Iliade; aetate Pausaniae *Gerenia* nuncupabatur, ut idem auctor refert lib. 3. de qua videsis quae in Γερηνία.

Ἔντελα, πόλις Σικελίας.] Entela, urbs Siciliae vetustissima, in monte eiusdem nominis, quem praecisae undique, et inaccessae rupes, et unicus aditus munitissimam reddebant, in
264 vertice planiciem habebat culturae aptissimam. Ab Entelo Tro-
b iano Aeneae socio condita fertur, hodie non extat. Excisa enim fuit a Friderico II. Imperatore, auctore Fazello Dec. 1. lib. 10.

— Ἦσαν δ' οἱ οἰκοῦντες Καμπανοί.] Incolas urbi Entelae genere Campanos fuisse inquit, ac Carthaginiensium socios; id etiam affirmat Diod. Siculus lib. 14. hi enim expulsi a Dionysio, quod eis non fideret, Entelam profecti persuasis Entelinis, ut inquilinorum ius sibi concederent, noctu per insidias oppressos Entelinos trucidarunt iuvenes, uxoribusque eorum in matrimonium adscitis obtinuerunt urbem, ut refert idem auctor libro citato.

Ἑξαγύϊος, πόλις Σικελίας.] Hexagyios, urbs Siciliae, cuius altum apud alios est silentium; scripturam Atticam habuisse tradit epitomator noster, id est, literas Atticas. Plurimae enim Siciliae urbes et lingua et literis Graecis utebantur, sed praecipue dialecto Dorica.

Ἐορδαῖαι, δύο χῶραι Μυγδονίας.] Eordaeae, duae regiones Mygdoniae. Mygdonia vero erat Macedoniae regio: Constant. Porphyrogen. Them. lib. 2. Them. 2. inter Macedoniae urbes numerat Eordaeos. Livius lib. 45. c. 30. ait quartam Mace-

doniae regionem Eordeos et Lyncestas et Pelagones incolere, libro vero 42. c. 52. Eordeam seu urbem, seu regionem memorat; sed ex Thucydidis lib. 2. claret fuisse regionem. Sic enim ille: *Ἀνέστησαν δὲ καὶ ἐκ τῆς νῦν Ἐορδίας καλουμένης Ἐόρδους· (ὧν οἱ μὲν πολλοὶ διεφθάρησαν, βραχὺ δέ τι αὐτῶν περὶ Φύσκαν κατῴκηται) καὶ ἐξ Ἀλμωπίας, Ἀλμῶπας.* i. e. *Ex illa etiam, quae nunc* Eordia *vocatur, eiecerunt Eordos; (quorum plerique perierunt, sed exigua quaedam ipsorum pars circa Physcam habitat) et ex Almopia, Almopas.* Loquitur Thucydides de Macedonibus.

Ἐπάκρια, μία τῶν ἐπὶ Κέκροπος, etc.] Epacria, una ex duodecim civitatibus, ad quas Cecrops Athenienses, cum antea *κωμηδὸν*, i. e. *vicatim* habitarent, reduxit. Sic enim intelligendum est illud *συνοικεισθεισῶν*; duodecim vero illas civitates fuere *Cecropia, Tetrapolis, Epacria, Decelia, Eleusis, Aphidna, Thoricos, Brauro, Cotheros, Sphettos, Cephessia, Phaleros*, quas postea in unam urbem, nempe Athenas Theseus dicitur congregasse, cuius rei auctores habeo Etymologici auctorem in *Ἐπακρία* (sic apud eum notatur) et Strabonem lib. 9. in quorum memoriam singulis annis Athenienses festum celebrabant, quod *Συνοίκια*, quasi dicas *cohabitationes*, vocabant, ut refert noster in *Ἀθῆναι*, nec non Thucyd. lib. 2. Plutarchus in Theseo.

— *Διὰ τὸ ληΐζεσθαι ὑπὸ Καρῶν.*] In hac sectione vel aliqua 265
verba antecedentia deficiunt, vel aliqua debent pro aliis poni; a
nihil enim commune Carum latrocinia cum Epacria Atticae habent, de qua agit Etymologus, sed de eius etymologia ne *γρῦ* quidem; apud Hesychium *Ἐπάκριος Ζεὺς* dicitur, *ὁ ἐπὶ τῶν ἄκρων τῶν ὀρῶν ἱδρυμένος*; si noster diceret Epacriam dictam fuisse eadem de causa, verosimile videretur, at illud *διὰ τὸ ληΐζεσθαι ὑπὸ Καρῶν* concoquere non possum.

Ἐπαρῖται, ἔθνος Ἀρκαδίας.] Eparitae, gens Arcadiae, quorum inquit meminisse Xenophontem et Ephorum, et Androtionem, horum duos ultimos seu incuria, seu temporum calamitas nobis invidit, Xenophon vero Eparitos celebrat, non Eparitas, ut inquit noster. Eius ex Hellenic. lib. 7. appono verba: *Κύκλῳ δὲ περιάγοντος αὐτοῦ ἐπὶ τοῦτο τὸ χωρίον, ὡς εἶδον οἱ προθέοντες πελτασταὶ τοῦ Ἀρχιδάμου τοὺς Ἐπαρίτους ἔξω τοῦ σταυρώματος, ἐπιτίθενται αὐτοῖς.* i. e. *Cum ad eum locum ambitu quodam circumduceret copias, posteaquam praecurrentes Archidami regis cetrati extra vallum Eparitos viderunt, in eos irruunt.*

Ἐπειοὶ, οἱ Ἠλεῖοι, ἀπὸ Ἐπειοῦ βασιλέως.] Epëi, Elëi, sic dicti ab Epeo rege. Et Epeorum et Epei regis, a quo *Epei* id est *Elei* nomen acceperunt, meminit Pausanias in Eliacorum l. 5.

Ἔθηκε δὲ καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ δρόμου τοῖς παισὶν ἀγῶνα Ἐνδυμίων ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς. Καὶ ἐνίκησε, καὶ ἔσχε τὴν βασιλείαν Ἐπειὸς καὶ Ἐπειοὶ πρῶτον τότε ὧν ἦρχεν, ὠνομάσθησαν. i. e. *Posuit vero, id est instituit in Olympia cursus certamen de imperio filiis Endymio; et vicit et habuit regnum Epeus; et Epëi primum tunc, quibus imperabat, nuncupati sunt.*

— *Λέγονται καὶ πατρωνυμικῶς Ἐνδυμιωνιάδαι.*] Dicuntur etiam Epëi patronymice Endymioniadae, scilicet ab Endymione Epëi patre. Cuius meminit Paus. lib. 5. eius verba attulimus nota proxima praecedenti.

Ἐπίδαμνος, πόλις Ἰλλυρίδος.] Epidamnus, urbs Illyridis sita in Cherroneso nomine *Dyrrhachio*. Memoratur inter alios Straboni lib. 7. *Μετὰ δὲ τὸν Ῥιζονικὸν κόλπον, Λίσσος ἐστὶ πόλις καὶ Ἀκρόλισσος, καὶ Ἐπίδαμνος Κερκυραίων κτίσμα, ἡ νῦν Δυῤῥάχιον, ὁμωνύμως τῇ χεῤῥονήσῳ λεγομένη, ἐφ' ἧς ἵδρυται.* i. e. *Post Rhizonicum vero sinum, Lissus est urbs et Acrolissus, et Epidamnus a Corcyraeis condita, quae nunc a* cherroneso, *id est* peninsula, *in qua sita est*, Dyrrhachium *dicitur*. Phalium Corcyraeum eius conditorem celebrat Thucydides lib. 1. *Ἐπίδαμνός ἐστι πόλις ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοντι τὸν Ἰόνιον κόλπον προσοικοῦσι δ' αὐτὴν Ταυλάντιοι βάρβαροι Ἰλλυρικὸν ἔθνος. Ταύτην
265 ἀπῴκισαν μὲν Κερκυραῖοι, οἰκιστὴς δ' ἐγένετο Φάλιος*, etc. i. e.
b *Epidamnus est urbs ad dextram naviganti Ionium sinum, huic autem finitimi sunt Taulantii barbari, Illyrica gens; hanc Corcyraei quidem missa colonia condiderunt, Coloniae vero dux fuit Phalius Eratoclidae* [filius] *genere Corinthius ab Hercule oriundus, etc.*

— *Ἔστι δ' ἑτέρα ἐν τῷ Ἰωνίῳ κόλπῳ.*] Est vero alia Epidamnus in Ionico sinu. Ego puto, epitomatorem nostrum extra Aesculapii templum somniare, cum aliam urbem Epidamnum locat in Ionio sinu, praeter illam de qua nota praecedenti egimus, quae erat ad dextram naviganti Ionium sinum, ut ex Thucydidis verbis illuc allatis apparet; reliqui omnes affirmant Epidamnum mutato nomine dictam fuisse *Dyrrhachium*, ac esse unam eamdemque civitatem; solus Appianus de Bellis Civil. lib. 2. contrarium asserit; quod non credo. Est enim contra Strabonis sententiam; Thucydides etiam non nominat *Dyrrhachium* sed *Epidamnum*, quod argumento est horum nominum ultimum fuisse eius vetus nomen, de quibus vide quae in *Δυῤῥάχιον* annotavimus.

Ἐπίδαυρος, πόλις πρὸς τῷ Ἄργει.] Epidaurus, urbs iuxta Argos foem. gen. etsi ei epitheta addantur masculina quod apud poetas et Atticos est translativum; memoratur inter alios Ptolemaeo lib. 3. c. 36.

— *Τὸ γὰρ*, etc.] Hemistichium, quod sequitur desumptum est ex Il. 2. v. 561. cuius integri versus sunt:

Οἳ δ' Ἄργος τ' εἶχον, Τίρυνθά τε τειχιόεσσαν,
Ἑρμιόνην, Ἀσίνην τε, βαθὺν κατὰ κόλπον ἐχούσας
Τροιζῆν', Ἠϊόνας τε, καὶ ἀμπελόεντ' Ἐπίδαυρον. H. e.
Qui autem Argosque habebant, Tirynthaque muratam
Hermionen, Asinenque, profundum sinum habentes
Troezena Eïonasque et vitibus consitum Epidaurum.

— *Ὣς τὸ*, etc.] Est quod sequitur hemistichium Nicandri, apud eum legitur v. 129. in quo more Atticorum epithetum mascul. tribuitur nomini foemineo, ut et in Homeri hemistichio praecedenti.

— *Τινὲς δὲ Λειμήρην αὐτήν φασι*, etc.] Aliqui Epidaurum urbem *Limeren* dicunt, quod *λειμῶνας*. i. e. *prata haberet*; huius urbis etymologiae altum apud alios silentium.

— *Ἐκαλεῖτο δὲ Μειλισσία, καὶ Αἵμηρα*, etc.] Nunc agit de Epidauri nominibus, quae *Μιλεσία*, [sic legendum est ex Eust. ad Il. 2. v. 561.] et *Haemera* dicebatur quod continue ara Aesculapii sacrificiorum sanguine maderet. Fuit enim Epidaurus celebris Aesculapii templo, de quo Strabo lib. 8. *Καὶ αὕτη δ' οὐκ ἄσημος ἡ πόλις, καὶ μάλιστα διὰ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Ἀσκληπιοῦ θεραπεύειν νόσους παντοδαπὰς πεπιστευμένου, καὶ τὸ ἱερὸν πλῆρες ἔχοντος ἀεὶ τῶν τε καμνόντων, καὶ τῶν ἀνακειμένων πινά-* 266
κων, ἐν οἷς ἀναγεγραμμέναι τυγχάνουσιν αἱ θεράπειαι, καθάπερ a
ἐν Κῷ τε καὶ Τρίκκῃ. Κεῖται δ' ἡ πόλις ἐν μυχῷ τοῦ Σαρονικοῦ κόλπου, τὸν περίπλουν ἔχουσα σταδίων πεντεκαίδεκα, βλέπουσα πρὸς ἀνατολὰς θερινάς· περικλείεται δ' ὄρεσιν ὑψηλοῖς, μέχρι πρὸς τὴν θάλατταν, ὥστ' ἐρυμνὴ κατεσκεύασται φυσικῶς πανταχόθεν. i. e. *Haec quoque urbs* [Epidaurus] *obscura non est, maxime propter Aesculapii claritatem, crediturque omnis generis morbos depellere, semperque templum refertum habet aegrotantibus, ac dedicatis tabellis, in quibus scriptae sunt curationes, sicut et in Co, et Triccae. Sita est Epidaurus in intimo secessu sinus Saronici* XV *stad. circumitione navali, aestivo ortui opposita: ad mare usque montibus altis includitur, ut natura loci undiquaque sit probe munita.*

— *Εἶτα Ἐπίταυρος, καὶ Ἐπίδαυρος.*] Haec videntur desumpta ex Strabonis lib. 8. sed praepostero ordine. Sic enim ille libro citato: *Ἡ Ἐπίδαυρος δ' ἐκαλεῖτο Ἐπίταυρος· φησὶ γὰρ Ἀριστοτέλης, κατασχεῖν αὐτὴν Κᾶρας, ὥσπερ καὶ Ἑρμιόνην.* i. e. *Epidaurus vero vocabatur Epitaurus; inquit enim Aristoteles Cares tenuisse eam sicut et Hermionem.* Propter rationem, quam ex Aristotele reddit Strabo, pro *Ἐπίταυρος* inquit Casaubonus ad

eumdem Strabonem legendum esse *'Επίκαρος*. Sic etiam Eust. ad Il. 2. v. 561. apud nostrum legit.

— *Τινὲς δὲ Λειμηρὸν Λακωνικὴν λέγουσι.*] Nonnulli *Limeron Laconicam* Epidaurum dicunt, quod multos habeat portus, pro *Λειμηρὸν* lege *Λιμηράν*. Sic enim eam vocat Thucyd. lib. 4. *'Εκ δ' αὐτῶν περιέπλευσαν ἐς 'Επίδαυρον τὴν Λιμηράν.* i. e. *Hinc vero classe circumvecti Epidaurum Limeram profecti sunt.* Idem auctor lib. 2. Epidaurum Peloponnesi vocat: *'Αφικόμενοι δὲ ἐς 'Επίδαυρον τῆς Πελοποννήσου, ἔτεμον τῆς γῆς τὴν πολλήν.* i. e. *Cumque Epidaurum Peloponnesi pervenissent, regionis multam partem vastarunt.* Cum hae duae urbes propter idem nomen et propterea quod altera esset in Argia, altera in Laconica quae erant inter se vicinae apud auctores confundantur, sufficiet dicere, alteram fuisse in Argolico sinu Laconicae, alteram in Saronico Argiae, ut apparet ex Ptolemaeo lib. 3. c. 16. sed mirum est Stephanum non memorasse celeberrimam huius nominis Dalmatiae urbem in ora maritima ad mare Adriaticum, quae *Ragusa* vulgo dicitur, cuius horrendi terrae motus Fama ad aures nostras pervenit, quem accidissé dicebant die 6 Aprilis anno 1667. Equi Epidauri Argiae in honore apud veteres fuere una cum Arcadicis et Argolicis, auctore Strabone lib. 8. *"Εστι δὲ καὶ τὸ γένος τῶν ἵππων ἄριστον τὸ 'Αρκαδικόν· καθάπερ καὶ τὸ 'Αργολικὸν, καὶ*
266 *τὸ 'Επιδαύριον.* i. e. *Est vero et genus equorum optimum Arcadi-*
b *cum; sicut et Argolicum, et Epidaurium.* Hinc poetarum Phoenici Georgic. lib. 3. v. 44. Epidaurus vocatur domitrix equorum

—— *domitrixque Epidaurus equorum.*

Ad quem locum Serv. *Epidaurus, Epiri civitas est equis nobilis.* Immerito reprehenditur a Beroaldo Servius, quod hanc urbem *Epiri urbem* dixerit; seu loquatur poeta de Argiae seu Peloponnesi civitate, non ideo reprehendendus est Servius; nam Epirus, Argia, Peloponnesus erant regiones vicinae.

'Επιπολαὶ, χωρίον ἀπόκρημνον, etc.] Epipolae, locus praeruptus, Syracusis finitimus ex Thucydidis lib. 6. cuius sunt verba: *Καὶ οἱ Συρακούσιοι τοῦ αὐτοῦ θέρους ὡς ἐπύθοντο τούς τε ἱππέας ἥκοντας τοῖς 'Αθηναίοις, καὶ μέλλοντας ἤδη ἐπὶ σφᾶς ἰέναι, νομίσαντες, ἐὰν μὴ τῶν 'Επιπολῶν κρατήσωσιν οἱ 'Αθηναῖοι, χωρίου ἀποκρήμνου τε καὶ ὑπὲρ τῆς πόλεως εὐθὺς κειμένου, οὐκ ἂν ῥᾳδίως σφᾶς, οὐδ' εἰ κρατοῖντο μάχῃ, ἀποτειχισθῆναι, διενοοῦντο τὰς προσβάσεις αὐτῶν φυλάσσειν,* etc. i. e. *Et Syracusani eadem aestate cum intellexissent, equites ad Athenienses venisse, et iam adversus se venire statuisse, existimantes, si Athenienses non occupassent Epipolas, locum praeruptum et urbi imminentem, se non facile, circumvallatum iri, ne si praelio vi-*

dem superati fuissent, aditus ipsorum tueri constituerunt, ne per hos clam se ascenderent hostes. Videsis, quae in *Συρακοῦσαι* annotamus.

Ἐπιτάλιον, πόλις τῆς Τριφυλίας.] Epitalium, urbs Triphyliae ex Polyb. lib. 4. *Μετὰ δὲ ταῦτα παραγενομένων πρὸς αὐτὸν, καὶ τῶν ἄλλων μεθ' ἱκετηρίας, παρέλαβε Φρίξαν, Στυλλάγιον, Ἐπειὸν, Βώλακα, Πύργον, Ἐπιτάλιον.* i. e. *Post haec vero cum ad eum supplices alii accederent, accepit in fidem Phrixam, Styllagium, Epium, Bolacem, Pyrgum, Epitalium.* Triphylia vero erat eadem quae *Elis* auctore nostro auctore in *Τριφυλία*; *Epitalium* vero urbem vocatam fuisse ab Homero *Θρύον* et *Θρυόεσσαν*, quod tota illa regio, maxime amnes alga abundarent, quae *θρύον* Graecis dicitur, auctor est Strabo lib. 8.

Ἐπιφάνεια, πόλις Συρίας, κατὰ Ῥαφανέας.] Epiphania, urbs Syriae prope Rhaphaneas. Ex Ioseph. Antiquit. lib. 1. c. 7. discimus, prius vocatam fuisse *Amathen*: *Ἄμαθος δ' Ἀμάθην κατῴκησεν, ἥτις ἐστὶ καὶ νῦν ὑπὸ μὲν τῶν ἐπιχωρίων Ἀμάθη καλουμένη, Μακεδόνες δὲ αὐτὴν Ἐπιφάνειαν ἀφ' ἑνὸς τῶν ἀπογόνων ἐπωνόμασαν.* i. e. *Amathus vero condidit Amathen, quae adhuc nunc ab indigenis* Amathe *vocatur, Macedones vero eam ab uno ex Regum nepotibus* Epiphaniam *nuncuparunt.*

— *Ἀφ' ἧς Εὐφράτης ὁ Στωϊκὸς φιλόσοφος.*] Ex Epiphania 267
Syriae urbe inquit fuisse Euphratem, Stoicum philosophum, cu- a
ius tantum apud Dionem ex Xiphilini epitome lib. 69. memoriam invenio. Graecis omissis Latina appono: *Quo anno haec facta sunt, Euphrates philosophus obiit mortem voluntariam, cum ei Hadrianus propter senectutem et morbum cicutam bibere concessisset.* Ac cum Dionis lectio de huius Philosophi nomine nostri auctoris auctoritate firmetur, perperam Leunclavius ad eumdem Dionis locum pro *Εὐφράτης* emendat *Εὐφράδης*, tamquam si ab orationis elegantia ei nomen impositum fuisset.

— *Δευτέρα, Κιλικίας.*] Epiphania Ciliciae memoratur Ptolem. l. 5. c. 8. Plin. l. 5. c. 27. quae antea, ut ipse inquit, dicebatur *Eniandos.* Eius quoque meminit Ammianus lib. 22. c. 27.

— *Ἐκλήθη δὲ καὶ Ἀρκεσικέρατα,* etc.] In his verbis pro *Ἀρκεσικέρατα* lege *Ἀρκεσίκερτα.* i. e. *Arcesii civitas,* forma *Τιγρανόκερτα*; nomen corruptum a קרתא *carta,* quod apud Chaldaeos significabat idem, quod apud Hebraeos קרת *Keret,* id est *Civitas,* unde קרתני *Kartani* apud Rabinos *oppidanus,* ut iam alibi annotavimus.

Ἔπουτα, πόλις, ἡ νῦν Ἀμβρακία.] Videsis, quae in *Ἀμβρακία* annotavimus.

Ἑπτακωμῆται, βάρβαροι, etc.] Heptacometae, id est *Septem pagani*, barbari, qui Scythicum habitabant montem. Memorantur Straboni lib. 12. ex quo noster sua desumpsit. Sic enim ille libro citato: *Διήκει δὲ διὰ τούτων ὅ, τε Σκυδίσσης ὄρος τραχύτατον συνάπτον τοῖς Μοσχικοῖς ὄρεσι τοῖς ὑπὲρ τῆς Κολχίδος, οὗ τὰ ἄκρα κατέχουσιν οἱ Ἑπτακωμῆται*, etc. i. e. *Pertransit vero per hos Scydisses, mons asperrimus, qui coniungitur Moschicis montibus qui supra Colchidem sunt, cuius verticem tenent Heptacometae.*

— *Τινὲς δὲ τούτων ἐκαλοῦντο καὶ Βύζηρες.*] Sunt etiam verba desumpta ex Strabonis lib. 12. quae apud eum sic leguntur: *Ἐκαλοῦντο δὲ τούτων τινὲς τῶν βαρβάρων καὶ Βύζηρες.* i. e. *Vocabantur vero horum barbarorum aliqui et* Byzeres. De quibus suo loco egimus.

Ἔρβησσος, *Σικελίας πόλις.*] Erbessus, Siciliae urbs memoratur ex Philisti lib. 2. Erbessi ad Agrigentum meminit Polybius lib. 1. qui Erbesseorum urbem vocat: *Κατέσχε τὴν τῶν Ἐρβησσέων πόλιν.* i. e. *Occupavit Erbesseorum urbem.* Ac paulo post: *Οὐδενὸς δ' ἐμποδὼν αὐτοῖς ἱσταμένου, παρεισπεσόντες διήρπασαν τὴν πόλιν. Καὶ πολλῶν μὲν σωμάτων, πολλῆς δὲ καὶ*
267 *παντοδαπῆς ἐγένοντο κατασκευῆς ἐγκρατεῖς. Τῆς δ' ἀγγελίας ἀφι-*
b *κομένης εἰς τὴν σύγκλητον τῶν Ῥωμαίων ὑπὲρ τῶν κατὰ τὸν Ἀκράγαντα, περιχαρεῖς γενόμενοι*, etc. i. e. *Nemine vero impediente irruentes diripuerunt urbem, ac multis mancipiis, multoque omnis generis apparatu potiuntur: ubi perlatus esset, ad Romanum senatum nuntius de rebus ad Agrigentum gestis, omnes laeti, etc.* Circa Syracusas memorat *Herbessum* Liv. lib. 24. c. 30. *Exercitum ducunt Megaram, ipsi cum paucis equitibus Herbesum proficiscuntur; spe territis omnibus per proditionem urbis potiundae quod ubi frustra eis fuit inceptum, vi agendum rati, postero die Megaris castra movent, ut* Herbesum *omnibus copiis oppugnarent.* Megara enim non longe a Syracusis distabat; igitur ex Polybii loco supra allegato apparet fuisse Erbessum ad Agrigentum, et ex Livii lib. 24. claret fuisse Herbesum prope Megaram, quae non procul aberat a Syracusis. Nec interest, quod apud Livium scribatur *Herbesus*, apud Polybium *Erbessus*. Differentia enim non consistit in spiritu leni, aut aspero, aut in duplici SS. sed in situ oppidi; quippe huiusmodi nomina utroque modo inveniuntur apud auctores.

Ἔρβιτα, *πόλις Σικελίας.*] Erbita, urbs Siciliae Ptolemaeo lib. 3. c. 4. *Herbita* dicitur, atque inter civitates Siciliae mediterraneas locatur. Memoratur Diod. Siculo bibliothecae historicae lib. 14. *Ἐκεῖθεν δ' ἀναζεύξας, τὴν τῶν Ἐρβιταίων πόλιν*

πορθεῖν ἐπιχείρησεν. οὐδὲν δὲ πράσσων, πρὸς μὲν τούτους εἰρήνην ἐποιήσατο, τὴν δὲ δύναμιν ἤγαγεν ἐπὶ Κατάνην. i. e. *Et illinc castris motis Erbitensium urbem oppugnare adgressus est: sed cum res non succederet, cum his quidem pacem fecit, copias vero contra Catanam duxit.*

— *Τὸ ἐθνικὸν Ἐρβιταῖος.*] Gentile, Erbitaeus, Graecis; ideo Diodorus, cuius verba adduximus nota praecedenti, *Ἑρβιταίων πόλιν* vocavit: Latinis dicitur *Herbitensis*; Cic. Verrina 3. *Videamus, Herbitensis civitas, honesta, et antea copiosa, quemadmodum spoliata ab isto ac vexata sit.* Gentile in *αῖος* apud Graecos, a Latinis in ensis formatur, ut *Ἑρβιταῖος*, *Herbitensis*, *Λιπαραῖος*, *Liparensis*, et alia huiusmodi sexcenta.

Ἐργέτιον, πόλις Σικελίας.] Ergetium, urbs Siciliae, cuius oppidanus, Ergetinus; Ergetinos inter Siciliae populos memorat Plinius lib. 3. c. 8. ipsissima erat urbs, quae *Σεργέντιον* dicitur Ptolemaeo lib. 3. c. 4. ac inter Siciliae civitates mediterraneas numeratur; ab *Ἑργέτιον* vero factum fuit Sergetium, quemadmodum ab *Ἑλμαντική* factum est *Σαλμάντικα*, et ab *Ἕλυρος*, *Σάλυρος*.

Ἐρεβίδαι, μέρος Λωτοφάγων.] Erebidae, pars Lotophagorum. Memorantur Ptolemaeo lib. 4. c. 3. apud quem legitur *ΕΡΕΒΕΙΔΑΙ.* 268 a

Ἐρεμβοὶ, ἔθνος Ἀράβων.] Erembi, gens Arabum ex Homero; cuius affert hemistichium, quod apud Homerum legitur Odyss. 4. v. 84. integri versus sunt:

Αἰθίοπάς θ' ἱκόμην, καὶ Σιδονίους, καὶ Ἐρεμβούς,
Καὶ Λιβύην, ἵνα τ' ἄρνες ἄφαρ κεραοὶ τελέθουσι.
Aethiopesque adii, et Sidonios, et Erembos,
Et Lybiam, ubi agni protinus cornuti sunt.

De Erembis vero sic loquitur Strabo lib. 1. *Περὶ δὲ τῶν Ἐρεμβῶν πολλὰ μὲν εἴρηται· πιθανώτατοι δ' εἰσὶν οἱ νομίζοντες τοὺς Ἄραβας λέγεσθαι. Ζήνων δ' ὁ ἡμέτερος καὶ γράφει οὕτως·*

Αἰθίοπάς θ' ἱκόμην, καὶ Σιδονίους Ἄραβάς τε.

Τὴν μὲν οὖν γραφὴν οὐκ ἀνάγκη κινεῖν παλαιὰν οὖσαν, etc. i. e. *De Erembis vero multa sunt dicta; verosimillima autem videntur dicere, qui Arabes significari existimant; Zeno vero noster sic scribit Homericum versum:*

Aethiopesque adii, et Sidonios, Arabesque.

Sed scripturam mutare, cum sit vetusta, non est necessitas, etc.

— *Τούτους δέ φησι τοὺς Τρωγλοδύτας*, etc.] Noster auctor Erembos Homeri intelligit esse Troglodytas, propter etymologiam quam ipse somniat. *Erembos* enim dictos fuisse innuit *ἀπὸ τοῦ εἰς τὴν ἔραν βαίνειν.* i. e. *quod sub terram ingrediantur*, idem fere

significante *Troglodytarum* nomine; sic etiam vocantur ab Eustathio ad Dionysii v. 180.

— *Λέγονται καὶ Ἐρεμβαῖοι.*] Erembi, Arabes, seu *Troglodytae* dicuntur etiam *Erembaei.* Sic etiam vocantur ab Etymologo pro quibus alios intelligere Troglodytas, alios vero Indos inquit. Sed non est facile dictu, quinam populi intelligantur ab Homero, cum eorum apud alios nulla fiat mentio, nisi aqua derivata ab Homerico fonte.

Ἔρεσος, πόλις ἐν Λέσβῳ.] Eresus, urbs in Lesbo insula. Memoratur inter alios Straboni lib. 13. *Εἶτ' Ἐρεσσός ἐστι μετὰ τὴν Πύῤῥαν· ἵδρυται δ' ἐπὶ λόφου, καθήκει τε ἐπὶ θάλατταν.* i. e. *Deinde est Eressus post Pyrrham, in colle sita, pertingitque ad mare.* Eius agri fuere celeberrimi frumento, adeo ut eius pollinem Mercurius ad Deos, si quando pane vesci volebant, vehere fingeretur, quod Archestratus poeta graphice expressit versibus quibusdam, quos Latine reddidit Hadrianus Iunior Animadvers. lib. 5. c. 4. hoc modo:

Ubere agri dives Eresus circumflua ponto
Fert nive candidius frumentum, atque inde farinam
Si quando est usus Superis Cyllenius emptat.

In oppido Ereso colebatur Mesopontius Neptunus auctore nostro auctore in *Μεσοπόντιος.*

— *Ἐξ ἧς Θεόφραστος Ἀριστοτέλους γνώριμος*, etc.] Haec
268 sunt desumpta ex Strabonis lib. 13. Sic enim inibi loquitur de
b Theophrasto et Phania Aristotelis discipulis: *Ἐξ Ἐρεσσοῦ δ' ἦσαν Θεόφραστός τε, καὶ Φανίας, οἱ ἐκ τῶν περιπάτων φιλόσοφοι, Ἀριστοτέλους γνώριμοι. Τύρταμος δ' ἐκαλεῖτο πρότερον ὁ Θεόφραστος, μετωνόμασε δ' αὐτὸν ὁ Ἀριστοτέλης Θεόφραστον*, etc. *Ex Eresso vero erant Theophrastusque, et Phanias philosophi peripatetici, Aristotelis auditores: Tyrtamus vero vocabatur prius* Theophrastus; *sed Aristoteles eum mutato priore nomine vocavit* Theophrastum: *simul quidem fugiens prioris nominis cacophoniam, simul vero eius dictionis praestantiam significans: omnes enim discipulos facundos fecit Aristoteles, facundissimum vero Theophrastum.*

Ἐρετρία, πόλις Εὐβοίας.] Eretria, urbs Euboeae ex Homero, cuius affert hemistichium. Eius integri versus leguntur Il. 2. v. 536. hoc modo:

Οἳ δ' Εὔβοιαν ἔχον μένεα πνείοντες Ἄβαντες,
Χαλκίδα τ' Εἰρέτριάντε, πολυστάφυλόν θ' Ἱστίαιαν.

Qui autem Euboeam habitabant robora spirantes Abantes,
Chalcidaque, Eretriamque, abundantemque uvis Histiaeam.

Fuit Eretria Euboicarum urbium, dempta Chalcide, maxima, ante bellum Troianum ab Atheniensibus condita, auctore Strabone lib. 10. *Μετὰ δὲ τὴν Γέραιστον Ἐρέτρια πόλις μεγίστη τῆς Εὐβοίας μετὰ Χαλκίδα· ἔπειτ' ἡ Χαλκὶς μητρόπολις τῆς νήσου τρόπον τινὰ, ἐπ' αὐτῷ τῷ Εὐρίπῳ ἱδρυμένη· ἀμφότεραι δὲ πρὸ τῶν Τρωϊκῶν ὑπ' Ἀθηναίων ἐκτίσθαι λέγονται.* i. e. *Post Geraestum vero Eretria urbs maxima Euboeae post Chalcidem: deinde Chalcis metropolis insulae quodam modo, supra ipsum Euripum sita: ambae ante bellum Troianum conditae ab Atheniensibus dicuntur.*

— *Ἐκαλεῖτο δὲ Μελανηΐς.*] Eretria, urbs Euboeae prius vocata fuit *Melaneis* et *Arotria* cuius pagus erat *Amarynthus*; eam Persae deleverunt; utrumque testatur Strabo lib. 10. *Μελανηΐς δ' ἐκαλεῖτο πρότερον ἡ Ἐρέτρια, καὶ Ἀροτρία. Ταύτης δ' ἐστὶ κώμη ἡ Ἀμάρυνθος, ἀφ' ἑπτὰ σταδίων τοῦ τείχους. Τὴν μὲν οὖν ἀρχαίαν πόλιν κατέσκαψαν Πέρσαι, σαγηνεύσαντες ὥς φησιν Ἡρόδοτος τοὺς ἀνθρώπους τῷ πλήθει, περιχυθέντων τῶν βαρβάρων τῷ τείχει· καὶ δεικνύουσιν ἔτι τοὺς θεμελίους· καλοῦσι δὲ παλαιὰν Ἐρέτριαν· ἡ δὲ νῦν ἐπέκτισται.* i. e. *Melaneis vero vocabatur prius* Eretria *et* Arotria: *huius vero est pagus* Amarynthus *septem stadiis a moenibus: antiquam quidem urbem deleverunt Persae, cum tamquam sagena, multitudine circumvenissent, ut inquit Herodotus, oppidanos, circumfusis barbaris circa muros; et ostendunt adhuc fundamenta, vocant vero* antiquam Eretriam: *quae nunc autem denuo condita est.* Herodotus lib. 7. c. 102. tradit Persas Eretria per proditionem potitos fuisse.

— *Ἔστι καὶ Θεσσαλίας.*] Memoratur Eretria Thessaliae, cu- 269
ius circa Pharsalum meminit Strabo lib. 10. sed de ea nihil no- a
tabile refert.

Ἔρημος, καὶ νῆσός ἐστιν ἐρήμη.] Haec sic videntur esse legenda: *Ἔρημος, πόλις τῆς Κιλικίας,* etc. Eremus, urbs Ciliciae, etc. Ad quod me movet Scylax; hic enim in *Κιλικίᾳ* inquit: *Σαρπηδὼν πόλις, Ἔρημος, καὶ ποταμὸς, Σόλοι πόλις Ἑλληνίς.* i. e. *Sarpedo urbs, Eremus, et fluvius, Soli urbs Hellenis* h. e. *Graeca.* At insulae Eremes nulla apud alios, quod meminerim, fit mentio.

Ἐρικοῦσσα, μία τῶν Αἰόλου νήσων, etc.] Ericussa una ex Aeoli insulis; erant vero septem: *Lipara, Thermissa, Strongyle, Didyme, Ericussa, Euonymos, Phoenicussa.* Aeolus in ea, quae *Strongyle* dicebatur, habitasse fertur; Ericussa, et Phoenicussa ab stirpibus, *erica* et *palma,* quae Graecis dicitur *phoenix,* nomen habent. Omnium incolae, *Liparaei* dicebantur addito insulae nomine: nempe Liparaei ex Ericusa, et sic de reli-

quis: Latinis huiusmodi gentilitia in *aeos* desinunt in ensis; *Liparenses* itaque dicebantur, qui olim insignes fuere piratae, ut apparet ex Livii lib. 6. c. 28. *Crateramque auream donum Apollinis Delphos legati qui ferrent, L. Valerius, L. Sergius, A. Manlius missi longa una nave, haud procul freto Siculo a piratis Liparensium excepti devehuntur Liparas. Mos erat civitatis, veluti publico latrocinio partam praedam dividere. Forte eo anno in summo magistratu erat Timasitheus quidam Romanis vir similior, quam suis; qui legatorum nomen, domumque et deum cui mittebatur, et doni causam veritus ipse, multitudinem quoque quae semper ferme regenti est similis, religionis iustae implevit: adductosque in publicum hospitium legatos, cum praesidio etiam navium Delphos prosecutus, Romam inde sospites restituit.*

269 *Ἐρινεὸς, πόλις Δωριέων ὑπὸ τὸν Παρνασόν.*] Erineus,
b urbs Doriensium sub Parnaso. Memoratur Thucydidi lib. 1. *Καὶ Φωκέων στρατευσάντων ἐς Δωριᾶς, τὴν Λακεδαιμονίων μητρόπολιν, Βοιὸν, καὶ Κυτίνιον, καὶ Ἐρινεὸν, καὶ ἑλόντων ἓν τῶν πολισμάτων τούτων*, etc. i. e. *Cum autem Phocenses expeditionem suscepissent contra Dorienses, Lacedaemoniorum metropolin, Baeum, Cytinum et Ermeum, cumque unum horum oppidorum cepissent, Lacedaemonii, etc.* Ad quem locum Aem. Portus inquit: *Βοιὸν, καὶ Κυτίνιον, καὶ Ἐρινεὸν*] *αὗται αἱ τρεῖς πόλεις περὶ τὸν Παρνασσόν εἰσι.* i. e. *Boeum, et Cytinium, et Erineum*] *hae tres urbes circa Parnassum sunt.* Eadem oppida celebrantur a Ptolemaeo in Doride regione Achaiae lib. 3. c. 15. *Ἐρινεὸς, Κυτείνιον, Βοιῶ, ἢ Βίον*, pro quibus substitue *Ἐρινεὸς, Κυτίνιον, Βοιὸν.* i. e. *Erineos, Cytinium, Boeum.* Sic enim scribuntur apud Thucyd. lib. 1. apud Strabonem lib. 9.

— *Ἔστι καὶ Ἰταλίας ἄλλη.*] Erineus Italiae a nemine, quod sciam, memoratur; at Thessaliae Erineum, celebrat Strab. lib. 9. itaque si tibi placet, pro *ἔστι καὶ Ἰταλίας ἄλλη* lege *ἔστι καὶ Θεσσαλίας ἄλλη*; per incuriam enim similes errores inveniuntur apud nostrum, quos suo loco admonemus.

— *Καὶ Ἀχαΐας.*] Erineus Achaiae, est ipsissima urbs Doridis p. 269. a. celebrata. Regio enim Doris erat in Achaia, ut apparet ex Ptolemaei lib. 3. c. 15.

Ἐρινιάτης, κώμη Μεγαρίδος.] Eriniates, pagus Megaridis, ex Pausania. Memoratur Pausaniae lib. 1. cui *Ἐρένεια* dicitur, non *Ἐρινιάτης*, ut inquit noster: *Καὶ τόδε ἄλλο ἤκουσα ἐν Ἐρενείᾳ τῇ Μεγαρέων κώμῃ.* i. e. *Et aliud audivi in pago Erenia Megarensium.*

Ἑρκύνιον, ὄρος Ἰταλίας.] Hercynius mons Italiae cele- 270
bratur ex Alexandri Europa. Hunc Italiae montem somniavit Ale- a
xander, ex quo nedum ridiculus mus nasci potest.

Ἕρμιον, καὶ Ἑρμιόνη.] Hermion, et Hermione, ubi locorum fuerint, divinandum nobis reliquit: fuisse vero in Argivorum regione apparet ex Strabonis lib. 8. a qua *sinus Hermionicus* nomen accepit, quem alii *pontum*, alii *transitum* dicunt: *Εἶτ' ὁ Σαρωνικὸς κόλπος· οἱ δὲ πόντον λέγουσιν, οἱ δὲ πόρον, καθ' ὃ καὶ πέλαγος λέγεται Σαρωνικόν. Καλεῖται δὲ πᾶς ὁ συνάπτων πόρος ἀπὸ τῆς Ἑρμιονικῆς καὶ τῆς περὶ τὸν Ἰσθμὸν θαλάττης, τῷ τε Μυρτώῳ πελάγει καὶ τῷ Κρητικῷ.* i. e. *Deinde Saronicus sinus, quem alii* pontum, *alii* transitum *vocant, unde* pelagus *dicitur* Saronicum; *sic vero vocatur transitus ille, qui ab Hermionico et circa Isthmum mari contingit Myrtoum et Creticum pelagus.* Hermione vero memoratur poetarum parenti Il. 2. v. 560.

Οἱ δ' Ἄργος τ' εἶχον, Τίρυνθά τε τειχιόεσσαν,
Ἑρμιόνην τ', Ἀσίνην τε βαθὺν ——
Qui vero Argos tenebant, Tirynthaque muratam,
Hermionenque, Asinenque profundam ——

Scylaci in Ἑρμιῶν dicitur *Ἑρμιῶν πόλις, καὶ λιμήν.* i. e. *Hermio urbs, et portus.* Quare apud Stephanum pro *Ἕρμιον* fortasse legendum est *Ἑρμιὼν* Hermio.

— *Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Λακέρεια.*] Hermionen dictum fuisse *Laceriam* inquit, at idem in *Λακέρεια*, duas huius nominis fuisse urbes tradit, alteram Magnesiae, alteram Italiae, nulla facta Hermiones mentione.

— *Τὸ ἐθνικὸν, Ἑρμιονεύς.*] Gentile urbis Hermiones dicebatur *Hermioneus*, et ore Latino *Hermionensis*. Memorantur Straboni lib. 8. *Ἑρμιονεῦσι δὲ τεθρύλληται, τὴν εἰς ᾅδου κατάβασιν σύντομον εἶναι· διόπερ οὐκ ἐντιθέασιν ἐνταῦθα τοῖς νεκροῖς ναῦλον.* i. e. *Apud Hermionenses dicitur brevis descensus ad inferos esse: quare ibi mortuis naulum non imponunt.* Ethnici enim defunctorum ori naulum imponebant, ut haberent, unde Charonti portorium solverent. Antiquitus etiam Christiani Eucharistiam in
defunctorum ora ingerebant, quod deinde prohibitum fuit, ne 270
gentilismum olere videretur. b

Ἑρμοτυμβιεῖς, μοῖρα τῶν μαχίμων ἐν Αἰγύπτῳ.] Hermotymbiei, pars quaedam bellicosorum in Aegypto, ex Aristagora. Hi apud Herodotum lib. 2. c. 164. vocantur *Ἑρμοτύβιες, Hermotybies*, qui militiae tantum operam navabant.

— *Οἱ αὐτοὶ καὶ Λαβαρεῖς.*] Inquit genus illud hominum pugnatorum in Aegypto, qui *Hermotymbies* dicebantur, vocatos quoque fuisse *Λαβαρεῖς Labareos*. Herodotus libro capiteque

nota proxima citato cum in septem hominum genera dividat Aegyptum a suo quaeque artificio appellata, eos quibus arma curae, *Calasiries* et *Hermotybies* vocat: *Οἱ δὲ μάχιμοι αὐτέων καλέονται μὲν Καλασίριές τε καὶ Ἑρμοτύβιες.* i. e. *Bellicosi vero seu pugnatores eorum vocantur quidem Calasiries, et Hermotybies.*

Ἑρμούπολις, *Αἰγύπτου πόλις.*] Hermupolis, seu Hermopolis, utroque enim modo potest dici, fuit urbs Aegypti, cuius nomen sonat *Mercurii civitatem*, a qua Hermopolites Nomos nomen habet; et Nomos et urbs memoratur Ptolemaeo lib. 4. c. 5. Plinio lib. 5. c. 9. Amm. Marcellino lib. 22. c. 40. cuius sunt verba: *Igitur Thebais multas inter urbes clariores aliis Hermopolin habet, et Coptum, et Antinoon, quam Hadrianus in honorem Antinoi ephebi condidit sui: Hecatompylos enim Thebas nemo non novit.* Hanc aiunt hodie *Benisuaif* dici, quam describit Ioan. Leolini adeo feracem, ut universae Aegypto id suppeditet, et inde Tunetum usque exportetur.

— *Καὶ δ' κατὰ Ῥυμοῦιν.*] Quartam huius nominis urbem fuisse inquit iuxta Rhymuin, aliquam Aegypti praefecturam, ut erat Thmuis, sed huius meminere Ptolemaeus, et Ammianus libris citatis, alterius nemo, quod ego sciam, fecit mentionem.

— *Καὶ ε' ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ.*] Quintam eiusdem nominis urbem inquit fuisse iuxta fluvium, Nilum intellige. Sed reliquarum huius nominis urbium, quas memorat praeter primam Aegypti, altum apud alios est silentium.

271 a — *Ὁ πολίτης, Ἑρμοπολίτης.*] Cives urbis Hermopolis dicebantur *Hermopolitae;* qui Cynocephalum colebant, ut refert Strabo lib. 17. Plurimae enim Aegypti civitates diversos habebant Deos, unde inter Aegyptios odium plusquam Vatinianum. Hinc Iuv. Sat. 15. v. 83.

Inter finitimos vetus, atque antiqua simultas
Immortale odium, et numquam sanabile vulnus
Ardet adhuc, Ombos et Tentyra: summus utrinque
Inde furor vulgo, quod Numina vicinorum
Odit uterque locus, cum solos credat habendos
Esse Deos, quos ipse colit.

Ἑρμώνασσα, *νῆσος μικρὰ*, etc.] Hermonassa, insula parva cum urbe in Cimmerio Bosporo, ex Periegete. Sic per antonomasiam vocatur Dionysius Alexandrinus, seu Afer, apud quem Hermonassa non videtur esse insula, sed urbs, prope quam inquit fuisse insulam quamdam immensam. Sic enim ille v. 550.

Κιμμέριον δ' ἄρα τοι διὰ Βόσπορον εὐθὺς ἰόντι
Ἄλλη ἀπειρεσίη νῆσος πέλει, ἥ ῥά τε λίμνης
Ἔνδοθι δεξιτέρη Μαιώτιδος ἐστήρικται,
Ἧς ἐπὶ Φαιναγόρη τε, καὶ εὔκτιτος Ἑρμώνασσα,
Ἔνθα τε ναιετάουσιν Ἰωνίδος ἔκγονοι αἴης. h. e.
Cimmerium vero per Bosporum recta eunti
Alia immensa insula est, quae paludem
Intra Maeotidem dextera firmata est
Quam supra Phaenagoreque, et bene constructa Hermonassa
Ubi habitant Ionica oriundi terra.

Ad quem locum Eust. ita: *Ὅτι ἐντὸς τῆς Μαιώτιδος νῆσος ἀπειρεσίη ἐστήρικται, ἣν καλοῦσι Ταυρικήν. Ἐν ᾗ Φαιναγόρα καὶ Ἑρμώνασσα Παιόνων ἄποικοι πόλεις, ὧν ἡγήσατο Φαιναγόρας τὶς καὶ Ἕρμων, ἀφ' ὧν οἱ τόποι καλοῦνται.* i. e. *Quod intra Maeotidem insula immensa sita est, quam vocant* Tauricam; *in qua Phaenagora et* Hermonassa *Paeonum coloniae urbes, quibus praeerant duces Phaenagoras quidam et Hermon, a quibus oppida vocantur.* Apud Eust. pro *Παιόνων* lege *Ἰώνων*. Est enim *μνημονικὸν ἁμάρτημα*, ut claret ex eodem Periegeta, apud quem dicuntur *Ἰωνίδος ἔκγονοι αἴης* illic habitare, quin etiam noster *Hermonassam* vocat *Ἰώνων ἄποικον*.

— *Πόλιν ἔχουσα ἐν τῷ Κιμμερίῳ βοσπόρῳ.*] Noster existimavit Hermonassam fuisse insulam cum urbe eiusdem nominis in Cimmerio bosporo; sed contrarium apparet ex Periegeta loco supra citato, et ex Strabone cui lib. 11. Phanagoria et Hermonassa *urbes* vocantur: *Εἰσπλεύσαντι δὲ εἰς τὴν Κοροκονδαμῆτιν, ἥ τε Φαναγορία ἐστὶ πόλις ἀξιόλογος, καὶ Κῆπος, καὶ Ἑρμώνασσα, καὶ τὸ Ἀπάτουρον τὸ τῆς Ἀφροδίτης ἱερόν. ὧν ἡ Φαναγορία καὶ* 271
ὁ Κῆπος κατὰ τὴν λεχθεῖσαν νῆσον ἵδρυνται, εἰσπλέοντι ἐν ἀρι- b
στερᾷ, αἱ δὲ λοιπαὶ πόλεις ἐν δεξιᾷ. i. e. *Naviganti in Corocondametim Phanagoria est memorabilis urbs et Cepos et Hermonassa; et Apaturum Veneris fanum, quarum Phanagoria et Kepos sitae sunt in dicta insula naviganti ad laevam; reliquae vero urbes ad dextram.* Cimmerius vero bosporus in qua inquit fuisse Hermonassam, erat ostium Maeotidis paludis, teste Eustathio ad Periegetae v. 552. *Τὸ δὲ στόμα τῆς Μαιώτιδος, Κιμμερικὸς λέγεται βόσπορος, περὶ οὗ προεγράφη, ἔνθα τὸ τοῦ πορθμοῦ στενότατον, στάδια κ'.* i. e. *Ostium vero Maeotidis,* Cimmericus *dicitur* bosporus, *de quo ante scriptum est, ubi sunt transitus angustiae stadii* 20.

— *Στράβων ἑβδόμῃ Ἑρμώνακτος κώμην φησί.*] Inquit Strabonem lib. 7. vocare Hermonassam, *vicum Hermonactis;* sed

quem Strabo vocat *vicum Hermonactis*, nihil habet commune cum Hermonassa: haec enim erat in ostio Cimmerici bospori, ille vero in ostio fluvii Tyrae. Eius sunt verba ex lib. 7. Ἐπὶ δὲ τῷ στόματι τοῦ Τύρα, πύργος ἐστὶν Νεοπτολέμου καλούμενος, καὶ κώμη Ἑρμώνακτος λεγομένη. i. e. *In ostio vero Tyrae turris est, quam* Neoptolemi turrim *vocant, et vicus qui Hermonactis dicitur.*

Ἕρμωνθις, πόλις Αἰγύπτου.] Hermonthis, urbs Aegypti ex Strabonis lib. 16. celebratur, sed est μνημονικὸν σφάλμα. Strabo enim hanc urbem et Hermonthitem Nomon memorat l. 17. in qua Hermonthites quoque Apollo et Iupiter colebatur, apud quem Ἕρμονθις per *o* micron, ut et apud Ptolemaeum lib. 4. c. 5. scribitur. Noster addit illic quoque fuisse Isidis templum.

Ἕρνικες, ἔθνος Λατίνων.] Hernices, gens Latinorum ex Dionysii Romanae antiquitatis lib. 8. apud quem frequens eorum fit mentio. Servius ad Aeneid. lib. 7. v. 684. auctor est Hernicos populos vocatos fuisse, quod saxosa loca incolerent. Sabinorum enim lingua saxa, *Hernae* vocabantur. Quare poetarum ingeniosissimus et eruditissimus libro versuque citato canit:

—— Et roscida rivis
Hernica saxa colunt, quos dives Anagnia pascit.

Horum metropolis fuit Anagnia, cuius inter alios meminit Strabo lib. 5. Poetae dicitur *dives*, vel quod fertilis, vel quod Antonius, Augusti sorore contempta, postquam Cleopatram duxit in uxorem, monetam eius nomine in eadem civitate iussit feriri, teste eodem Servio ad eumdem locum.

Ἐροιάδαι, δῆμος τῆς Ἱπποθοωντίδος.] Memoratur Harpocrationi et Hesychio, sed nihil de hoc populo notabile referunt.

272 a Ἐρύθεια, νῆσος Γηρυόνου ἐν τῷ Ὠκεανῷ.] Erythea, insula Geryoni in Oceano, scilicet Gaditano, quae postea *Aphrodisias* vocata fuit, auctore nostro auctore in Ἀφροδισιάς, quam inibi locat inter Iberiam et Gades, de qua videsis quae eodem loco annotavimus.

— Λέγεται δὲ καὶ Ἐρύθη κατὰ συναλοιφήν.] Immerito culpat Salm. in Solin. fol. 283. nostrum auctorem, quod dicat Erytheam dici per Synaloephen *Erythen*, de quibus videsis quae in Ἀγάμεια annotavimus.

— Ὡς Ὅμηρος.] Extra chorum saltare videtur epitomator noster, cum affert versum Homericum, qui legitur Odyss. 1. v. 23. ubi agit de Aethiopibus. Ideo suspicor apud Stephanum aliqua verba deficere in quorum confirmationem afferebat versum illum, scilicet, ut ostenderet Aethiopes occidentales, quos Ho-

-rus memorat habitasse hanc insulam, quae abundabat bubus, -os Geryoni abstulerat Hercules. Sic enim de ea loquitur Perie-ta v. 558.

Ἤτοι μὲν ναίουσι βοοτρόφον ἀμφ' Ἐρύθειαν
Ἄτλαντος περὶ χεῦμα θεουδέες Αἰθιοπῆες,
Μακροβίων υἷῆες ἀμύμονες, οἵ ποθ' ἵκοντο
Γηρυόνος μετὰ πότμον ἀγήνορος. h. e.
Nempe habitant boum nutricem circum Erytheam
Atlantis circa undam pietatem in deos colentes Aethiopes
Macrobiorum filii inculpati, qui olim advenerunt
Geryonis post mortem superbi.

-l quem locum ita Eust. *Ὅτι Ἐρύθεια ἡ τοῦ Γηρυόνου νῆσος -ρὶ τὸ χεῦμά ἐστι τοῦ Ἄτλαντος, ἤτοι περὶ τὸ Ἀτλαντικὸν πέλα-ς.* i. e. *Quod Erythea Geryoni insula est circa undam Atlantis, -l circa Atlanticum pelagus.* Marcianus etiam in sua Periegesi -quit, Aethiopes occidentales eam incoluisse, apud quem perpe-m *Ὀριοῦζα* pro *Ἐρύθεια* legitur. Eius versus corrigit Salm. in -lin. fol. 284.

Ἐρυθινοί, πόλις Παφλαγονίας.] Erythini, urbs Pa--lagoniae. Strabo lib. 12. Erythinorum meminit, sed duos sco--los fuisse inquit, sic dictos a colore rubro: *Ἐρυθίνους δὲ λέ-σθαί φασι τοὺ νῦν Ἐρυθρίνους ἀπὸ τῆς χρόας· δύο δ' εἰσὶ σκό-λοι.* i. e. *Erythinos vero dici aiunt quos nunc Erythrinos dicunt colore; sunt autem duo scopuli.* Memorantur etiam Ptolemaeo -. 5. c. 1. cui *σκόπελοι νῆσοι* dicuntur.

— *Ἀπολλώνιος.*] Sub nomine Apollonii affert hemistichium 272 -ud, quod legitur apud Homerum Il. 2. v. 855. cuius integer b -rsus est:

Κρῶμναν τ' Αἰγιαλόν τε, καὶ ὑψηλοὺς Ἐρυθίνους.
Cromnamque Aegialumque, et sublimes Erythinos.

-ollonius etiam Argonauticorum lib. 2. v. 943. memorat Erythi-s, sed eos *αἰπεινοὺς.* i. e. *arduos* vocat. Libet eius integros -rsus duos apponere:

Σήσαμον, αἰπεινούς τε παρεξενίοντ' Ἐρυθίνους
Κρωβίαλον, Κρῶμνάν τε, καὶ ὑλήεντα Κύτωρον.
Sesamum, arduosque praeternavigarunt Erythenos
Crobialum, Cromnamque et sylvosum Cytorum.

Ἐρυθρά, ἡ θάλασσα, ἀπὸ Ἐρύθρου, etc.] Erythra, mare, Erythra heroe. Haec est vera etymologia maris rubri, quod -*ythra* dicitur Graecis. Nam proletarii reipublicae literariae ex--imant sic vocatum fuisse, quod eius aquae rubeant: nostram auctoris nostri sententiam fulcimus auctoritate Q. Curtii ex eius -. 8. c. 9. *Mare certe, quo alluitur, ne colore quidem abhorret*

a ceteris; ab Erythra rege inditum est nomen, propter quod ignari rubere aquas credunt. Id ipsum asserit Agatharcides in excerptis ex lib. 3. et 4. quem Laurhodomannus Latii iure donavit. Ille Erythras a qua nomen accepisse dicunt, est Esau, qui a rubedine *Edom* vocatus fuit, ut apparet e Sacris Bibliis Geneseos c. 25. v. 25. Nomina vero Ἰσοδύναμα sunt *Erythras* Graece, *Edom* Hebraice, *Ruber* Latine, *Vermejo* Hispanice, *Rouge* Gallice; unde apud Graecos ἐρυθρὰ θάλασσα, apud Latinos *rubrum mare*, apud Hispanos *mar Vermejo*, apud Gallos *mer rouge* dicitur; sed in Sacra Scriptura ים־סוף *iam Suph.* i. e. *mare iunci* vocatur, quod huiusmodi virgultis abundaret; alluebat vero ארץ אדום *erets Edom*, i. e. *Idumaeam.* Hoc in mari Selomoh rex classem illam construxit, cuius fit mentio Regum lib. 1. iuxta Hebraeos c. 9. v. 26. Δις διὰ πασῶν distat a vero Ioan. Barrius Lusitanus, qui Asiae Decade 2. lib. 1. c. 1. causam nominis arenae rubrae tribuit, ceteras huius rei etymologias, quas affert noster flocci non facio.

— *Καὶ ἐπὴν βάλλῃ*, etc.] In his verbis pro καὶ ἐπὴν lege καὶ ἐπεί.

273 'Ερυθρὰ βῶλος, πόλις Αἰγύπτου.] Erythra *bolos*, i. e.
a *Rubra gleba*, urbs Aegypti, ex Herodoti lib. 2. cui libro citato ab Stephano c. 3. dicitur Ἐρυθρὴ βῶλος modo Ionico, ubi narrat eam concremasse Pheronem Aegypti regem Sesostris filium, et alia ex putidis Aegyptiorum fabulis, quo vitio laborat Herodotus.

'Ερυθρά, πόλις Ἰώνων.] Erythra, urbs Ionum. Plurativo numero usurpavit Strabo, qui de hac Ionum urbe lib. 13. sic loquitur: *Κατὰ μέσον δέ που τὸν περίπλουν αἱ Ἐρυθραὶ, πόλις Ἰωνικὴ, λιμένα ἔχουσα, καὶ νησίδας προκειμένας τέτταρας Ἵππους καλουμένας. Πρὶν δ' ἐλθεῖν ἐπὶ τὰς Ἐρυθρὰς, πρῶτον μὲν Γέραι πολίχνιον.* i. e. *Iuxta medium vero periplum Erythrae, urbs Ionica, portum habens et insulas ante eum sitas quatuor* Ἵππους. i. e. *Equos nomine. Antequam vero Erythras veniatur, primum Gerae oppidulum.* Ptolemaeus lib. 5. c. 2. in Icario pelago eam locat. Icarium vero pelagus erat prope Ioniam; ut patet ex eodem auctore.

— Ἔστι καὶ Βοιωτίας.] Inquit etiam Erythram fuisse Boeotiae urbem, cuius erat colonia Erythra Ioniae, de qua nota praecedenti egimus, quod testatur Strabo in Boeotia seu lib. 9. *Ἔνιοι δὲ τὰς Ὑσίας, Ὑρίην λέγεσθαί φασι, τῆς Παρασωπίας οὖσαν ὑπὸ τῷ Κιθαιρῶνι, πλησίον Ἐρυθρῶν ἐν τῇ μεσογαίᾳ.* i. e. *Nonnulli vero Hysias, Hyriam dici aiunt, ad Parasopiam,* [id est ad Asopum] *sitam sub Cithaerone prope Erythras in mediterranea*

parte. Ac paulo post: *Τῶν δ' Ἐρυθρῶν τούτων ἄποικοι αἱ ἐν Ἰωνίδι Ἐρυθραί.* i. e. *Harum vero Erythrarum coloniae sunt Ioniae Erythrae.*

— *Καὶ Κύπρου ἄλλη, ἡ νῦν Πάφος.*] Videsis quae in *Πάφος* annotamus.

Ἐρύκη, Σικελικὴ πόλις.] Eryce, Siciliae urbs ex Philisto rer. Sicul. lib. 2. Duris apud nostrum in *Ἀκράγαντες* dixit nomen adeptam fuisse a fluvio cognomine; de eius situ, ortu, et obitu non constat. Falso queritur de natura sua genus humanum, quod mortale sit, quandoquidem urbes et regna moriuntur.

— *Τὸ ἐθνικὸν Ἐρυκαῖος.*] Gentilia oppidorum in *η*, vel in *αῖος* vel in *ηνός* formantur, sic ab *Ἐρύκη Ἐρυκαῖος* vel *Ἐρυκηνός*

Ἐρύμανθος, ὄρος καὶ ποταμός.] Erymanthus, mons et fluvius, scilicet Arcadiae, teste Pausania lib. 5. *Ἐκ δὲ τῆς Κλειτορίων Λάδων· ἐκ δὲ Ἐρυμάνθου τοῦ ὄρους ὁμώνυμος τῷ ὄρει οὗτοι μὲν ἐξ Ἀρκαδίας κατίασιν ἐς τὸν Ἀλφειόν,* i. e. *E Clitoriorum regione Ladon; ex Erymantho vero monte cognominis monti fluvius: hi quidem ex Arcadia in Alpheum descendunt.* Ex eodem auctore lib. 8. constat Erymanthum fuisse quoque urbem eiusdem Arcadiae, quae postea *Phegia* dicta fuit a Phegeo rege, de qua nihil notabile refert; in monte pervulgatum est Herculem iussu Eurysthei aprum confecisse *Erymanthium* inde dictum, ad quod alludit Virgil. Aeneid. lib. 6. v. 801. 273 b

Nec vero Alcides tantum telluris obivit
Fixerit aeripedem cervam licet, aut Erymanthi
Placarit nemora.

— *Ἢ κατὰ Τηΰγετον,* etc.] Est versiculus Hom. invenitur apud eum Odyss. 6. v. 103.

— *Ὅθεν Ὅμηρος περὶ τῆς Ἀρτέμιδός φησι.*] Cum prius dixisset in montibus Taygeto et Erymantho non gigni leones, in suae sententiae confirmationem affert versum ex Odyss. 6. v. 104. ubi Homerus depingit Dianam venantem apros et cervos, ac ideo infert noster hoc in monte non gigni leones, ac si in aliquo Europae monte gignerentur; leones in Asia et in Africa solum gigni reor, etsi alii aliter sentiant. Versus Homerici sic se habent:

Οἵη δ' Ἄρτεμις εἶσι κατ' οὔρεος ἰοχέαιρα,
Ἢ κατὰ Τηΰγετον περιμήκετον, ἢ Ἐρύμανθον,
Τερπομένη κάπροισι καὶ ὠκείῃς ἐλάφοισι.
Qualis autem Diana incedit per montes sagittis gaudens,
Aut per Taygetum longum, aut Erymanthum
Oblectans sese apris et velocibus cervis.

Obiter notandum *ἔλαφος* ut plerumque usurpari foem. genere.

— Τὸ ἐθνικὸν Ἐρυμάνθιος.] Gentile Erymanthius. Unde *aper Erymanthius* apud poetas celeberrimus, de quo supra egimus.

— Καὶ θηλυκὸν Ἐρυμανθίς.] Et foem. Erymanthis. Id de Arcadia usurpavit Ovidius Metamorphos. lib. 2.

Nexilibusque plagis sylvas Erymanthidis ambit.

274 a Ἔρυξ, πόλις Σικελίας ἀρσενικῶς.] Eryx, urbs Siciliae masculino genere celeberrima templo Erycinae Veneris. Eius situm sic describit Strabo lib. 6. *Οἰκεῖται δὲ καὶ ὁ Ἔρυξ λόφος ὑψηλὸς, ἱερὸν ἔχων Ἀφροδίτης, τιμώμενον διαφερόντως, ἱεροδούλων γυναικῶν πλῆρες τὸ παλαιὸν, ἃς ἀνέθεσαν κατ' εὐχὴν οἵ τ' ἐκ Σικελίας καὶ ἔξωθεν πολλοί. Νυνὶ δ' ὥσπερ αὕτη ἡ κατοικία, λειπανδρεῖ καὶ τὸ ἱερὸν, καὶ τῶν ἱερῶν σωμάτων ἐκλέλοιπε τὸ πλῆθος.* i. e. *Habitatur vero Eryx tumulus sublimis, fanum habens Veneris, praecipua cultum religione, hierodulis mulieribus plenum, quas iuxta votum dedicabant tum Siculi, cum alii multi exteri: nunc ut oppidum ipsum virorum, et penuria laborat, ita et fanum, et sacrorum corporum defecit multitudo.*

— Ἀπὸ Ἔρυκος τοῦ Ἀφροδίτης καὶ Βύτου.] Amat auctor noster fabulas, ideo cum posset deducere nomen Erycis urbis a monte Eryce, id deducit ab Eryce filio Veneris et Bytae. Nam Graeci habent optimam officinam, ex qua facile producunt reges, duces, et viros a quorum nominibus nomina urbium pro libitu deducunt. Mons Eryx erat omnium qui in Sicilia, dempto Aetna maximus, teste Polybio lib. 1. *Μεγέθει δὲ παρὰ πολὺ διαφέρων τῶν κατὰ Σικελίας ὀρῶν πλὴν τῆς Αἴτνης.* i. e. *Magnitudine vero longe superat omnes Siciliae montes praeter Aetnam.* In huius montis vertice erat planicies, in qua situm erat Veneris Erycinae templum, quod sine controversia fuit illustrissimum omnium, quae in Sicilia, et divitiis et reliquo cultu, cuius quoque meminit poetarum eruditissimus Aeneid. lib. 5. v. 759.

Tum vicina astris Erycino in vertice sedes
Fundatur Veneri Idaliae.

Fuit adeo venerabile et donis opulentum, ut Senatus Romanus statione ducentorum militum id iusserit custodiri, ut refert Diod. Siculus lib. 4. sub calcem. Erant ibi plurimae foeminae *hieroduli* i. e. *sacrorum famulae*, quae Veneri merebant, ut et in Veneris templo apud Corinthios, quarum meminit inter alios Strabo. Meliore sane consilio in Hispania et alibi Virgines consecrantur, quae
274 b perpetuam virginitatem servant, quin unquam ex coenobio egrediantur quarum sunt multa Coenobia in Hispania ditissima, et veneratione et cultu religiosissima. Erycinae Veneris templum Tiberius instaurare iussit. Pervulgatum enim erat id ab Aenea Ve-

neri matri dicatum fuisse, a quo Romani originem trahere gloriabantur, auctore Tacito Ann. lib. 4. quod Claudio imperatori tribuit Suetonius in Claudio. In illis verbis Stephani pro *Βύτου* suspicor legendum esse *Βούτου*. Butes enim, non Bytes celebratur apud alios.

— *Καὶ Ἐρυκίνη Ἀφροδίτη ἐν Ῥώμῃ καὶ Σικελίᾳ.*] De Erycina Siciliae Venere et eius templo nota praecedenti egimus: nunc inquit noster fuisse quoque Romae *Erycinem Venerem*, quod ex Strabone videtur desumpsisse. Sic enim ille, postquam egit de templo Veneris Siciliae Erycinae, de Veneris Erycinae templo Romae loquitur lib. 6. *Ἀφίδρυμα δ' ἐστὶ καὶ ἐν Ῥώμῃ τῆς θέου ταύτης τὸ πρὸ τῆς πύλης τῆς Κολλίνης, ἱερὸν Ἀφροδίτης Ἐρυκίνης λεγόμενον, ἔχον καὶ νεὼν καὶ στοὰν περικειμένην ἀξιόλογον.* i. e. *Aedificium vero est Romae huius Deae ante portam Collinam*, sacrum Veneris Erycinae *dictum, habens et templum et porticum circumiacentem insignem.*

Ἐρύσθεια, πόλις Κύπρου.] Erysthia, urbs Cypri, in qua colebatur Apollo Hylates, qui in urbe quoque Cypri Hyle colebatur, auctore nostro auctore in *Ὕλη*. Quare in illo primo versu, ex Dionysii Bassaricorum lib. 8. pro *Ὑλάοιο* legendum est *Ὑλάτοιο.*

Ἐρυσίκη, πόλις Ἀκαρνανίας, etc.] Erysice, urbs Acarnaniae, quae postea *Oeneadae* vocata fuit; Oeneadae vero memorantur Pausaniae lib. 1. Straboni lib. 10. apud quos de Erysice altum est silentium.

— *Τὸ ἐθνικὸν Ἐρυσικαῖος.*] Agit de accentuatione huius gentilitii *Ἐρυσικαῖος*, quod pro diverso accentu diversam, ut ipse explicat, habet significationem; haec sectio videtur aliquantulum confusa, eam non audeo interpolare.

— *Συνάχεις.*] Lege *συνάξεις*. 275

— *Τὸ δὲ οὐδὲ ποιμήν.*] In his verbis videtur supplendum a
esse *τὸ Ἐρυσίχαιος*. Quae enim sequuntur, id videntur innuere. Praedicari enim non possunt *περὶ τοῦ ποιμήν.*

Ἐρεχθία, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, etc.] Erechthia, populus Aegeidis tribus in Attica. Nomen accepit ab *Erechtheo*, qui Cererem hospitio excepisse ferebatur, nullam ob aliam rem memorandus, nisi quod fuerit patria Isocratis celeberrimi Atheniensium oratoris.

Ἑσπερία, ἡ δύσις, καὶ τὸ δυτικὸν μέρος.] Hesperia, occasus, et occidentalis pars. Dicitur etiam de Italia, et de Hispania praecipue apud poetas, quas sic discernunt, cum Hesperiam solum dicunt, tunc significant Italiam, ut apud Virg. Aeneid. lib. 3. v. 163.

Est locus, Hesperiam Graii cognomine dicunt:
Terra antiqua, potens armis, atque ubere glebae.
Oenotrii coluere viri: nunc fama, minores
Italiam dixisse ducis de nomine gentem.

Idem Aeneid. 2. v. 781.

Ad terram Hesperiam venies: ubi Lydius arva
Inter opima virûm, leni fluit agmine Tybris.

Cum vero Hispaniam volunt significare, addunt *ultimam*. Horatius Carm. lib. 1. Ode 36.

Qui nunc Hesperia sospes ab ultima.

De Italia vero et Hispania suo loco agemus.

Ἑσπερὶς, πόλις Λιβύης, etc.] Vide quae de hac urbe annotavimus in Βερενῖκαι pag. 274. b.

275 b Ἑστίαια, πόλις Εὐβοίας· Ὅμηρος.] Hestiaea, vel Histiaea, urbs Euboeae ex Homero, apud quem Il. 2. v. 537. invenitur hemistichium illud, sed apud eum Ἱστίαιαν scribitur per ι in principio, quod noster in Ἱστίαια inquit esse ex scriptura Ionica: haec eadem urbs vocata fuit Ὠρεὸς, ut tradit Strabo lib. 10. Δημοσθένης δ' ὑπὸ Φιλίππου κατασταθῆναι τύραννόν φησι, καὶ τῶν Ὠρειτῶν τὸν Φιλιστείδην, οὕτω γὰρ ὠνομάσθησαν ὕστερον οἱ Ἱστιαιεῖς, καὶ ἡ πόλις ἀντὶ Ἱστιαίας Ὠρεός. i. e. *Demosthenes inquit Philistidem a Philippo etiam Oritis impositum fuisse tyrannum. Sic enim postea Histiaeenses nuncupati fuerunt, et urbs pro Histiaea, Oreos.* Sed adhuc aetate Pausaniae nonnulli Oreum antiquo nomine vocabant *Hestiaeam*, ut ipse refert lib. 7. de Hyperesia loquens: Ἐπεὶ καὶ ἐμὲ ἦσαν ἔτι οἱ Ὠρεὸν τὴν ἐν Εὐβοίᾳ τῷ ὀνόματι Ἑστιαίαν ἐκάλουν τῷ ἀρχαίῳ i. e. *Siquidem mea aetate erant adhuc, qui Oreum in Euboea veteri nomine* Hestiaeam *vocabant.*

— Ὁ πολίτης, Ἑστιαιώτης, ἡ Θετταλικὴ μοῖρα, καὶ Ἑστιαιεύς.] Haec sunt interpolata, sic mihi videntur legenda, ὁ πολίτης Ἑστιαιεύς. Καὶ Ἑστιαιώτης τῆς Θετταλικῆς μοίρας. i. e. *Civis, Hestiaeeus. Et Hestiaeotes Thessalicae portionis.* Apud nostrum enim in Ἱστίαια legitur καὶ Ἱστιώτης τῆς Θετταλικῆς. Thessalia enim dividebatur in quatuor partes, quarum una Ἑστιαιῶτις dicebatur auctore Strabone lib. 9.

Ἐταιεῖς. Ὡς Δειπεδιεῖς.] Lege ὡς Διπαιεῖς. Sic enim dicebatur urbs Arcadiae, auctore Pausania lib. 8. cuius noster meminit in Δίπαια, at Δεπεδιεῖς nemo quod sciam memoravit.

Ἐτεωνὸς, πόλις Εὐβοίας· Ὅμηρος.] Eteonus, urbs Euboeae ex Homero. Fallitur auctor noster. Eteonus enim non erat urbs Euboeae, sed Boeotiae, ut claret ex Catalogo navium apud Homerum Il. 2. v. 497. ubi legitur hemistichium illud ab auctore

nostro citatum; Homero autem hac in re tanta erat apud Graecos auctoritas, ut cum de iurisdictione urbium disceptarent, Homericis versibus ad quaestionis solutionem tamquam lege uterentur, ut tradit Eustathius ad eumdem locum.

— *Καλεῖται δὲ νῦν Σκάρφη.*] Inquit Eteonum Boeotiae urbem sua aetate vocari *Scarphen*, quod ex Strabonis lib. 9. desumpsit. Sic enim ille: *Ὁ Ἐτεωνὸς δὲ Σκάρφη μετωνομάσθη: καὶ αὕτη δὲ τῆς Παρασωπίας.* i. e. *Eteonus mutato nomine vocatus est* Scarphe; *et ipsa est Parasopiae regionis.*

Εὔα, πόλις Ἀρκαδίας.] Eua, urbs Arcadiae ex Theopompi lib. 6. Pausan. lib. 2. in Argia locat et vicum maximum omnium illius regionis, non urbem vocat: *Ἀπὸ δὲ τῶν πολυανδρίων ἰόντι, Ἀθήνη τέ ἐστιν ἐς ἣν Αἰγινῆται ποτε ᾤκησαν, καὶ ἑτέρα κώμη Νηρὶς, τρίτη δὲ Εὔα μεγίστη τῶν κωμῶν.* i. e. *A polyandriis vero, id est,* a sepulcretis *eunti*, *Athene est, in qua aliquando Aeginetae habitaverunt, et alter vicus Neris, tertius vero Eua, maximus omnium vicorum.*

Εὔβοια, νῆσος μία τῶν ἑπτὰ] Ingenue fateor me nescire quaenam sint hae septem insulae, e quibus unam esse Euboeam inquit noster auctor; nisi sint *Sardinia*, *Sicilia*, *Cyprus*, *Creta*, *Euboea*, *Corsica*, *Lesbus*, quas hoc ordine memorat Strab. l. 14. Fuit autem Euboea insula Aegaei maris inter Sunium Atticae promontorium et Thessaliam longitudine extensa, atque Boeotiae avulsa tam modico interfluente euripo, ut ponte iungeretur; nunc Europaeis *Negro ponte* dicitur. Vocata fuit etiam *Macris ἀπὸ τῆς μακρότητος.* i. e. *a longitudine*, ideo *περιμήκης.* i. e. *oblonga* nuncupatur ab auctore nostro; *Chalcodontis* et *Chalcis* etiam dicta fuit quod inibi *χαλκός.* i. e. *aes* inventum fuerit, *Asopis* 276
teste Plinio lib. 4. c. 12. *Hellopia*, auctore Philochoro apud b
Strabonem lib. 7. necnon *Aonia*, referente Eustathio ad Il. 2. v. 497. ab Aonibus, qui eam etiam incoluere. Fuere autem Aones, ut idem refert loco citato, gens Boeotia, *Bomo* quoque vocata fuit, ut est apud Hesychium, cuius etymologiam deducit Bochartus Geograph. Sacrae lib. 1. c. 13. ab Hebraeo nomine בהמות *behemoth.* i. e. *bestiae, ferae, pecudes*, scilicet quod haberet multos boves, sed hoc est Andabatarum more pugnare, etsi verosimile est, id nominis huic insulae a Phoenicibus inditum fuisse. Fuit enim Phoenicum colonia, ut refert Eust. loco supra citato; fuit celebris marmore Carystio, cuius meminit Plin. lib. 4. c. 12. necnon epitomator noster in *Κάρυστος*; eius praecipua urbs fuit Chalcis. Fretum illud, quod erat inter Euboeam et Boeotiam vocabant *euripum*, ac si diceres *rapidum mare*, quod alterno cursu septies die, ac septies nocte,

fluctibus invicem versis adeo immodice fluebat, ut inquit Mela lib. 2. c. 7. ut ventos etiam, ac plena ventis navigia frustraretur. In hunc Euripum sese praecipitem dedisse Aristotelem aiunt, cum eius fluxus et refluxus causam percipere non posset; utrumque est possibile, sed ego neutrum credo; de Euboea vero videsis Strabonem lib. 10. in principio.

— Ἡρόδοτος.] Herodotus fecit mentionem Euboeae lib. 5. c. 31. Ἐνθεῦτεν δὲ ὁρμεώμενος, εὐπετέως ἐπιθήσεαι Εὐβοίῃ νήσῳ μεγάλῃ τε καὶ εὐδαίμονι, οὐκ ἐλάσσονι Κύπρου, καὶ κάρτα εὐπετέϊ χειρωθῆναι. i. e. *Hinc* [ex insulis Cycladibus] *profectus, haud difficile invades Euboeam insulam magnam et beatam, nec inferiorem Cypro, ac facilem valde captu.*

— Τὸ ἐθνικὸν τῆς νήσου Εὐβοιεύς.] Gentile Euboeae insulae dicebatur *Euboeensis*, vel *Euboensis* Graece Εὐβοιεὺς, vel Εὐβοεύς. Homerus tamen cum Euboeam celebrat, eius incolas numquam *Euboeenses* nec *Euboenses*, sed *Abantes* nominat, ut annotat Strabo lib. 10. Causam huius rei alibi diximus, quae nobis verosimillima videtur.

277 *Εὐδείπνη, νῆσος Λιβύης Φοινίκων.*] Videsis quae in Ἰστὸς
a annotamus.

Εὐεργέται, Σκυθικὸν ἔθνος.] Euergetae, Scythica gens memoratur ex Strabone, ac quandoquidem eum per aversionem nobis vendit, non est inventu facile eius locus, quem supplebit Diodorus Siculus Bibliothecae historicae lib. 17. Ἀπὸ δὲ τούτων γενόμενος, καὶ τὰ κατὰ τὴν Δραγγίνην καταστήσας, ἀνέζευξε μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ τοὺς πρότερον μὲν Ἀριμασποὺς, νῦν δ' Εὐεργέτας ὀνομαζομένους, διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. i. e. *His expeditis, cum per Dranginen agenda constituisset: exercitum duxit in Arimaspos prius quidem, nunc vero* Euergetas *nuncupatos propter huiusmodi quasdam causas, etc.*

— Ἐκεῖ γὰρ τοὺς Ἀργοῦς, etc.] Causam mutati nominis Arimasporum in Euergetas tribuit beneficio Arimasporum in Argonautas; id Diodorus libro citato tribuit horum beneficio in Cyrum Persarum primum regem.

Εὐεσπερίδες, πόλις Λιβύης, καὶ ἑνικῶς, etc.] Euesperides, urbs Libyae, quae singul. quoque numero *Euesperis* dicitur; de qua videsis quae in Βερενῖκαι p. 274. b. annotavimus. Eadem enim erat urbs. Ab hac videntur nomen habuisse populi Libyae, quos Herodotus lib. 4. c. 171. vocat *Euesperidas*, et Pausanias in Messenicis *Euesperitas*.

— *Λέγεται καὶ χωρὶς τοῦ εὐ μυρίου* Ἑσπερίς.] Urbs Libyae Euesperis dicitur etiam *Hesperis*, de qua abunde satis diximus in Βερενῖκαι p. 274, b. pro χωρὶς τοῦ εὐ μυρίου lege χωρὶς τοῦ εὐ μορίου,

id enim ratio clamat. Saepe enim apud nostrum auctorem invenitur *τόπος* pro *τύπος*, *μύριον* pro *μόριον*, et alia huiusmodi.

Εὐθηναί, πόλις Καρίας.] Euthenae, urbs Cariae. Plinius lib. 5. c. 29. in Doridis sinu locat eam, ac dein in Caria Eutanias: *Doridis in sinu, Leucopolis, Amaxitos, Elaeûs, Euthene. Dein Cariae oppida, Pitaium, Eutaniae, Halicarnassus.*

— *Πολέμων δὲ καὶ Εὐθηνίτας φησίν.*] Oppidani urbis Euthenarum Cariae dicebantur Euthenaei, et Euthenenses, quos Polemo *Euthenitas* dixit. Pro libitu enim auctores nomina oppi- 277
dorum et eorum gentilitia fingunt. Euthenitarum quoque memi- b
nit Thesaurus Goltzii, ex nummo.

Εὔιππη, δῆμος Καρίας.] Euippe, populus Cariae. Memoratur Plinio lib. 5. c. 29. *Intus et Thyatira alluitur Lyco, Pelopia aliquando, et* Euhippa *cognominata.* Bene scribitur apud Plinium *Euhippa*, perperam ad eius marginem *Euhippia*; ne dubita notis marginalibus ad Plinium saepe depravari Plinium; Pelope scribendum est apud eum, ut est apud nostrum in *Πελόπη*, cui *vicus Lydiae* dicitur, unus et idem fuit populus, etsi noster diversos facit.

Εὐκαρπία, δῆμος τῆς μικρᾶς Φρυγίας.] Eucarpia, populus minoris Phrygiae. Ptolemaeus lib. 5. c. 2. inter Phrygiae maioris civitates eam locat. Memoratur etiam Straboni lib. 12. Eius nomen sonat Latino sermone *fertilitatem*, atque si vera sunt quae noster ex Metrophane refert, optimo iure nomen illud adepta est; desinant igitur increduli mirari *magnitudinem racemorum Terrae Sanctae*; nihil est rarum et admirabile in sacra Scriptura, quod in historia profana non habeat simile.

— *Ἔστι καὶ Εὐκαρπία, φρούριον Σικελίας ἐν τοῖς, etc.*] Huius castelli Siciliae nemo, quod sciam, fecit mentionem, quemadmodum nec Timaeorum in quibus id locat, in hoc castello natam Laidem illam, celeberrimum scortum inquit, etsi alii aliam patriam ei adsignabant, scilicet Corinthum, Hyccara, Crastum, Himaeram, Cariam, Eucarpiam. Casaubonus Animadvers. in Athen. lib. 13. c. 3. inquit: *Fuere qui Pancarpiae in Phrygia natam dicerent.* Sed est *μνημονικὸν σφάλμα.* Legendum est, *Eucarpide in Sicilia*, ut apparet ex hac nostri auctoris sectione. Eius monumentum ostendebatur Corinthi, ut refert Pausanias in Corinthiacis, et in Thessalia ad Peneum cum epigrammate tetrasticho, quod affert Athenaeus lib. 13. Latinum libet apponere. Non solum enim Graecum aequat, sed etiam superat:

Invictos potuit forma, quae vincere Achivos,
Eximiaeque isthic Laidos est tumulus,

Cui nutrix Ephyre, genitor fuit ipse Cupido,
Thessaliae in campis nunc tamen illa iacet.

278 a **Εὐκρατίδα, πόλις Βάκτρων.**] Eucratida, urbs Bactrorum ex Strabonis lib. 11. apud quem Eucratidia Bactriorum legitur: Πόλεις δ' εἶχον τάτε Βάκτρα, ἥνπερ καὶ Ζαριάσπαν καλοῦσιν· (ἣν διαῤῥεῖ ὁμώνυμος ποταμὸς ἐμβάλλων εἰς τὸν Ὦξον,) καὶ Δάραψαν, καὶ ἄλλας πλείους· τούτων δ' ἦν καὶ Εὐκρατιδία τοῦ ἄρξαντος ἐπώνυμος. i. e. *Urbes vero habuerunt Bactra, quam et Zariaspam vocant, (quam perfluit eiusdem nominis fluvius in Oxum influens) et Darapsam, et alias plures: harum autem erat et Eucratidia a principe nomen habens.*

— **Παρὰ τὸν Εὐκρατίδαν.**] Hic Eucratidas fuit ille quem Strabo loco, nota praecedenti, citato vocat ἄρξαντα, *i. e. imperantem*, seu *principem*, quem CIↃ urbes Indiae, et Bactrianae sub sua potestate habuisse tradit lib. 15.

Εὐμένεια, πόλις Φρυγίας.] Eumenia, urbs Phrygiae, cui nomen imposuisse Attalum regem inquit a nomine *Eumenis Philadelphi*, memoratur Eusebio Chronic. lib. post. N. 1828. ubi dicitur, *Eumenes frater regis Attali, qui Eumeniam in Phrygia condidit, clarus habetur.* Sed nihil horum in textu Graeco legitur, forsitan per incuriam, ut solet accidere, omissa fuerunt. Eius quoque meminit Ptolemaeus lib. 5. c. 2. quam in confinio Mysiae, et Lydiae, et Phrygiae locat.

— **Ἢ Ὕλλας καλῶς μείνας, ὠνόμασεν οὕτω.**] Scaliger ad Eusebii Chronic. N. nota praecedenti, citatum, hunc nostri auctoris locum sic legit: ἢ Ὕλλας καλουμένας ὠνόμασεν οὕτως, i. e. *vel Hyllas dictas nuncupavit sic.* Sed si sic licet legere, quare pro ἢ non legemus ὃ, ac tunc sensus erit; *Eumenia, urbs Phrygiae, vocante Attalo ab Eumene Philadelpho, qui* [hanc urbem] *Hyllas vocatas, sic nuncupavit.*

— **Δευτέρα, Καρίας.**] Secundo loco memorat Eumeniam Cariae, quae erat Cludio flumini apposita, teste Plinio l. 5. c. 29.

278 b **Εὔναι, πόλις Καρίας.**] Duas huius nominis urbes memorat, alteram Cariae, alteram Argiae, neutrius apud alios, quod sciam, fit mentio, ut nec fluminis Eunaei.

— **Ἣν ᾤκουν Κυρούριοι.**] Eunas Argiae urbem incoluisse Cyrurios inquit, sed cum noster auctor suo loco non memoret *Cyrurios*, sed *Cynurios*, oppidanos urbis eiusdem Argiae quas ipsi Κύνουρα dicitur, fidenter pro Κυρούριοι legendum est Κυνούριοι.

Εὐπαλία, πόλις Λοκρίδος.] Eupalia, urbs Locridis memoratur etiam Plinio lib. 4. c. 8.

— Ἦν Εὐπάλιον Ἀρτεμίδωρός φησι.] Eupalium, urbem Locridis Artemidorus Eupalium neutro genere dixit. Eodem modo usurpavit Liv. lib. 28. c. 8. *Inde navibus acceptis ab Achaeis (erant autem tres quadriremes, et biremes totidem) Anticyram traiecit, inde quinqueremibus septem, et lembis viginti amplius, quos ut adiungeret Carthaginiensium classi, miserat in Corinthium sinum profectus ad Erythras Aetolorum, quae prope Eupalium sunt, exscensionem fecit.* Memoratur etiam Straboni qui hanc urbem adscribit lib. 10. Aetoliae ἐπικτήτῳ, quae Locris erat annexa, ut apparet ex eodem auctore libro citato: Ἐπίκτητον δὲ, τὴν τοῖς Λοκροῖς συνάπτουσαν, ὡς ἐπὶ Ναύπακτόν τε καὶ Εὐπάλιον, τραχυτέραν τὲ, καὶ λυπροτέραν. i. e. *Epictetum.* h. e. acquisitam *vero* [Aetoliam] *quae Locris est annexa, ut Naupactum versus, et Eupalium, asperiorem, et steriliorem.*

Εὐπορία, πόλις Μακεδονίας; etc.] Euporia, urbs Macedoniae, ab Alexandro Magno condita, nomine imposito a fertilitate. Id enim sonat eius nomen. Memoratur Ptolemaeo lib. 3. c. 13. inter Bisaltiae urbes: Bisaltia vero erat una ex Macedoniae regionibus, ut claret ex eodem auctore loco citato.

Εὐπυρίδαι δῆμος Λεοντίδος φυλῆς.] Eupyridae, populus 279
Leontidis tribus, de quo nihil notabile traditur; sed erat etiam a
locus Athenis, ut patet ex Hesychio, apud quem sic reperitur: Εὐπηρίδαι, δῆμος καὶ τόπος Ἀθήνησιν. i. e. *Euperidae, populus et locus Athenis.*

Εὐρύαμπος, πόλις Μαγνησίας.] Euryampus, urbs Magnesiae, iuxta Amphrysum fluvium, quare a Lycophrone, cuius affert versiculum, oppidani vocantur *Amphrysii Euryampii.* Videsis quae in Ἄμφρυσος p. 278, b. annotavimus.

Εὐρύηλος, οὕτως ἡ Μακρόπολις τῶν Ἐπιπολῶν.] Euryelus, erat tumulus in extrema Syracusarum parte, in quo erat arx, teste Livio lib. 25. c. 25. Quare apud Stephanum pro μακρόπολις lege ἀκρόπολις. Verba Livii ex libro capiteque citato sunt quae sequuntur: *Tenebant Acradinae portas, murosque maxime transfugae, quibus nulla erat per conditiones veniae spes: ii nec adire muros, nec alloqui quemquam passi, itaque Marcellus postquam id incoeptum irritum fuit ad Euryalum signa referri iussit. Tumulus est in extrema parte urbis versus a mari, viaeque imminens ferenti in agros, mediterraneaque insulae, percommodus ad commeatus excipiendos.* Qui auctori nostro Euryelus, Livio, ut vidisti, Euryalus. Hodie incolis vulgo dicitur *Belvidere*, teste Cluv. Siciliae Antiquae lib. 1. c. 12.

— Τῶν Ἐπιπολῶν.] Epipolae, erat etiam pars Syracusarum, de quo suo loco egimus.

Hh 2

— *Πολίχνιον δὲ τοῦτο Συρακουσῶν.*] Eurielum, inquit esse oppidulum Syracusarum, cum esset quoque earum pars, de quo pag. 278. b. egimus. De Syracusarum vero partibus, in quas tota urbs dividebatur, videsis quae in *Συρακοῦσαι* annotamus.

Εὐρυμέδων, *ποταμὸς Παμφυλίας.*] Eurymedon, fluvius Pamphyliae, apud quem accidit celeberrima illa navalis pugna Cimonis Miltiadis filii adversus Phoenicas et Persas; utriusque meminit Mela lib. 1. c. 14. *In Pamphylia est Melas, navigabilis fluvius: oppidum Sida, et alter fluvius Eurymedon. Magna apud eum Cimonis Atheniensium ducis adversus Phoenicas et Persas navalis pugna, atque victoria.* Fluebat vero iuxta Aspendum eiusdem Pamphyliae urbem, teste Periegeta. v. 852.

Κεῖθι δ' ἂν ἀθρήσειας ὑπεὶραλιον πτολίεθρον
Ἄσπενδον, ποταμοῖο παρὰ ῥόον Εὐρυμέδοντος.
279 *Illic vero videris supra mare oppidum*
b *Aspendum, fluvii iuxta fluentum Eurymedontis.*

Fuit illa Cimonis Miltiadis filii victoria inter Graecorum celeberrimas, quam a Medis obtinuisse tradit Thucydid. lib. 1. Plutarchus in Cimone, a Persis. Persas enim et Medos confundunt veteres auctores, ut alibi annotavimus.

Εὐρυμεναί, *πόλις Θεσσαλίας.*] Eurymenae, urbs Thessaliae, ex Hecataei Europa. Scylaci in *Μάγνητες* inter Magnetum oppida memoratur. Horum enim regio Magnesia erat Thessaliae finitima, ex nostris celebratur a Livio lib. 39. c. 25. *In controversiam autem veniebant, Philippopolis, Tricca, Phaloria, et Eurymene, et caetera circa eas oppida: utrum Thessalorum iuris, cum vi ademptae possessaeque ab Aetolis forent (nam Philippum Aetolis ademisse eas constabat) an Aetolica antiquitus ea oppida fuissent.* Numeri in oppidis *μεταβολὴ* translativa est apud auctores.

Εὐρυτᾶνες, *ἔθνος Ἰταλικόν.*] Eurytanes gens Italica ex Lycophrone. Eius singularis num. est Euritan, ut Aenian, Paean: Fallitur auctor noster. Ex Lycophrone enim non constat fuisse gentem Italicam, imo potius ex Lycophronis Scholiasta constat fuisse gentem Aetolicam: *Ἀριστοτέλης*, inquit ille, *φησὶν, ἐν Ἰθακησίων πολιτείᾳ, Εὐρυτᾶνας ἔθνος εἶναι τῆς Αἰτωλίας, ὀνομασθὲν ἀπὸ Εὐρύτου, παρ' οἷς εἶναι μαντεῖον Ὀδυσσέως· τὸ δ' αὐτὸ καὶ Νίκανδρός φησιν ἐν Αἰτωλοῖς.* i. e. *Aristoteles inquit in Ithacesiorum republica,* Eurytanas *gentem esse Aetoliae, sic nominatam ab Euryta, apud quos esse oraculum Ulyssis, idem etiam Nicander inquit in Aetolis.* Memoratur Straboni lib. 10. Thucydidi lib. 1. ad libri calcem: *Ἐπιχειρεῖν δ' ἐκέλευον πρῶτον μὲν Ἀποδώτοις, ἔπειτα δὲ Ὀφιονεῦσι καὶ μετὰ τούτους, Εὐρυ-*

τᾶσιν (ὅπερ μέγιστον μέρος ἐστὶ τῶν Αἰτωλῶν· ἀγνωστότατοι δὲ γλῶσσαν καὶ ὠμοφάγοι εἰσὶν, ὡς λέγονται) τούτων γὰρ ληφθέντων, ῥαδίως καὶ τἄλλα προσχωρήσειν. i. e. *Suadebant autem ut primum quidem invaderet Apodotos, deinde vero Ophionenses, post hos Eurytanes, (quae est maxima Aetolorum pars, sermone vero sunt ignotissimi et carnibus crudis vescuntur, ut dicunt) his enim captis facile reliqua processura.*

Εὔρωμος, πόλις Καρίας.] Euromus, urbs Cariae, ex Apollonio Caricorum lib. 17. Memoratur quoque Straboni lib. 14. ex nostris Plinio lib. 5. cui *Eurome* dicitur; eadem fuit urbs. Numeri enim mutatio frequens est apud scriptores in oppidorum nominibus, ut saepe saepius annotavimus.

Εὐρώπη, ἡ χώρα, ἐκ τῆς Φοινίκης, etc.] Europa, regio 280
ex Phoenice, filia Agenoris, quae *Europa* vocata fuit; a qua Europa a
tertia veteris orbis pars nomen accepit iuxta communem auctorum sententiam. Eusebius vero Chronic. lib. 1. auctor est, *Europam* nomen accepisse ab *Europe* Sicyoniorum rege, qui tempore Abrahami floruit. Eius limites veteribus ignoti fuere, auctore Herodoto lib. 4. c. 45. nec unde hoc nomen acceperit, ab aliquo mortalium compertum est, ut refert idem auctor libro, capiteque citato; non esse vero id nominis valde antiquum, argumento est Homerum *Europam* nullibi nominasse. Princeps vero poetarum Lusitanorum graphice eam depinxit Cant. 3. octav. 6. et deinceps, sed eleganter Strabo lib. 3. incipiendo ab *Iberia*, id est, *Hispania*, quae est optima eius regionum, si praestantiam, non abundantiam eorum, quae gignit, attenderis, etsi Plinius Italiae primum locum tribuit. Totius Europae maximae urbes sunt *Constantinopolis*, *Lutetia Parisiorum*, *Londinum*. Fluviorum maximus sine controversia Danubius. Europaei armis, literis, ingenio, artibus, aequitate et iustitia reliquos totius terrarum orbis incolas excellunt. Fere omnes sequuntur religionem Christianam, ac ideo *Christianos* sese vocant, ab Asiaticis vero *Franki* dicuntur. Turci Graecos vocant *Romeos*, reliquos omnes *Frankos*.

Εὔρωπος, πόλις Μακεδονίας.] Europus, urbs Macedoniae. Memoratur Constant. Porphyrogenetae Them. lib. 2. Them. 2. inter Macedoniae urbes tertio loco, a cuius nomine *Rhageiam* in Media Nicator vocavit *Europum*, quam Parthi *Arsaciam*, teste Strabone lib. 11. Verum Ptolemaeus lib. 6. c. 2. Europum Mediae diversam facit ab Arsacia. Sic Hispani urbes quas in Novo Orbe condiderunt, de urbium Hispaniae nomine denominabant.

— *Ἔστι καὶ Συρίας ἄλλη.*] Europus Syriae urbs memoratur a Ptolemaeo lib. 5. c. 15. inter Syriae civitates iuxta Euphratem.

280 b — *Ἔστι καὶ ἄλλη Καρίας.*] Tertio loco memorat noster auctor Europum Cariae, quam *Idriadem* dictam quoque fuisse inquit, et in *Ἰδριάς* ait *Idriadem* prius *Chrysaoridem* vocatam fuisse, sed huius trini nominis urbis nulla apud alios, quod sciam, fit mentio.

Εὔταια, πόλις Ἀρκαδίας.] Eutaea, urbs Arcadiae ex Xenophontis Hellenicorum lib. 6. Eius sunt verba: *Ὁ Ἀγησίλαος, ἐπεὶ ἐγένετο αὐτῷ τὰ διαβατήρια, εὐθὺς ἐχώρει ἐπὶ τὴν Ἀρκαδίαν. Καὶ καταλαβὼν πόλιν ὅμορον οὖσαν Εὔταιαν, καὶ εὑρὼν ἐκεῖ τοὺς μὲν πρεσβυτέρους, καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τοὺς παῖδας οἰκοῦντας ἐν ταῖς οἰκίαις*, etc. i. e. *Agesilaus factis sacrificiis pro discessu statim invadit Arcadiam, et cum caperet urbem finitimam Eutaeam, et inveniret illic seniores, et mulieres, et pueros habitantes in domibus, etc.* Perperam apud Pausaniam in Arcadicis legitur *Εὐτάσιον, Ἀμάτειον*, pro *Εὔταια, Σουμάτειον*.

Εὔτρησις, κώμη.] Eutresis, vicus celebratur, ex Homero, cuius affert hemistichium, quod legitur Il. 2. v. 502. Eius meminit Strabo lib. 9. *Ὁ δὲ ποιητὴς ἐφεξῆς ταῖς Κώπαις, Εὔτρησιν τίθησι κώμιον Θεσπιέων· ἐνταῦθά φασιν Ζῆθον, καὶ Ἀμφίονα οἰκῆσαι πρὶν βασιλεῦσαι Θηβῶν.* i. e. *Poeta vero post Copas ponit Eutresin vicum parvum Thespiensium; hic aiunt Zethum, et Amphionem habitasse, antequam Thebis regnarent.* Eum locat Strabo in Boeotia. Existimo esse eumdem, qui Scylaci in *Βοιωτοί* dicitur *λιμὴν Εὔτρητος*, i. e. *portus Eutretis.*

— *Ἐκλήθη δὲ Εὔτρησις διὰ τὸ πολλαῖς*, etc.] Agit nunc de Eutresis Boeotiae pagi etymologia, sed cum eius verbis nulla appareat huius rei verosimilis ratio, pro *διὰ τὸ πολλαῖς αὐτὴν πρότερον χρήσασθαι ῥύμαις* (haec est ratio quam reddit) legendum existimo ex Eustathio ad hemistichium Homeri citatum: *διὰ τὸ πολλαῖς αὐτὴν ῥυμοτομίαις, οἱονεὶ συντετρῆσθαι.* i. e. *quod multis viarum sectionibus, quodammodo perforata esset.*

281 a — *Ἀφ' οὗ Ἀπόλλων Εὐτρησίτης*, etc.] Huius Apollinis Eutresitae, qui in hoc Boeotiae pago colebatur, ut eius fani, et Oraculi meminit etiam Eustathius ad locum Homeri in hac sectione citatum.

— *Τὸ γὰρ Εὐτρήσιον, πόλις Ἀρκαδίας*, etc.] Eutresium urbs Arcadiae. Eutresiorum Arcadiae meminit Pausanias in Arcadicis seu lib. 8.

Εὔφραντα, πόλις Λιβυκή.] Euphranta, urbs Libyca celebratur ex Alex. Libyc. lib. 3. *Πύργος Εὐφράντα*, i. e. *turris, Euphranta* dicitur Ptolemaeo lib. 4. c. 3. atque inter Syrtis Magnae oppida locatur. Fuit limes Carthaginensis et Cyrenaicae regionis Ptolemaeo subditae, auctore Strabone lib. 17. *Συνεχὴς δὲ ὁ Εὐ-*

φράτης πύργός ἐστιν, ὅριον τῆς πρότερον Καρχηδονίας γῆς, καὶ τῆς Κυρηναίας τῆς ὑπὸ Πτολεμαίῳ. i. e. *Prope* [Syrtim] *est Euphrates turris, terminus prius Carthaginensium terrae, et Cyrenaicae, quae sub Ptolemaeo.* Apud Strabonem pro Εὐφράτης lege Εὐφράντα ex nostro et ex Ptolemaeo libro capiteque citato.

Εὐφραντὶς, ἡ Συρία, ἀπὸ τοῦ, etc.] Euphrantis *Syria* dicebatur, a praeterfluente fluvio, hoc est *Euphrate*; quod nullius auctoritate firmat; qui huius amnis etymologiam dedúcunt a lingua Graeca, ληροῦσι. Euphratis enim nomen deflexum est ab Hebraeo הוא פרת *hu perath*, qui Geneseωs c. 2. v. 14. dicitur quartus fuisse ex Paradisi fluviis; septuaginta Senes et Hieronymus *Euphratem* interpretantur. Non convenit inter scriptores Ecclesiasticos et profanos de quatuor illorum Paradisi fluviorum origine, quod fuit in causa, ut Philo, Origenes et alii crederent, Geneseωs librum allegorice scriptum fuisse.

Εὐωνυμῖται, ἔθνος Αἰγύπτιον πρὸς τῇ Αἰθιοπίᾳ.] Euonymitae, gens Aegyptia prope Aethiopiam. Hos Ptolemaeus lib. 4. c. 8. Plinius lib. 6. c. 29. Aethiopiae adscribunt.

Ἔφεσος, πόλις Ἰωνίας, etc.] Ephesus urbs Ioniae illustrissima, et portus in sinu. Ab Epheso, quem Caystri fluminis filium fuisse fabulabantur, auctore Pausania lib. 7.

— Ἡρόδοτος δὲ Λυδίας αὐτήν φησι.] Inquit Herodotum, quem tamquam per aversionem laudat dixisse Ephesum esse Lydiae urbem, fides sit penes auctorem nostrum; Scylax quoque 281
inter Lydiae urbes memorat Ephesum cum portu. b

— Ἐκαλεῖτο δὲ Σμύρνα.] Agit nunc epitomator noster de diversis nominibus Ephesi. Vocata enim fuit, *Smyrna, Samorna, Trachea, Ortygia*, et *Pteleis* seu *Ptelea*. *Arsinoe* quoque dicta fuit ab uxore Lysimachi, ut inquit noster, quod ex Strabonis lib. 14. habet, cuius postea apponemus verba; *Sisyrbam* quoque partem quamdam Ephesi dictam esse ait noster in Σίσυρβα. *Alopes* etiam dicebatur, cum ad Troiam pugnatum est, teste Plinio lib. 5. c. 29.

— Καὶ Τριχία, καὶ Ὀρτυγία, καὶ Πτελεής.] Lege Τραχεῖα ex Eustathio ad Dionysii v. 827. Τούτων δὲ βορειοτέρα ἡ Ἔφεσος (ἡ καὶ τραχεῖά ποτε κληθεῖσα, καὶ Ὀρτυγία, καὶ Πτελέα) πόλις Ἰώνων κατὰ δὲ Ἡρόδοτον Λυδίας. i. e. *His septentrionalior Ephesus (aliquando* Trachea *vocata, et* Ortygia, *et* Ptelea) *urbs Ionum, secundum Herodotum vero Lydiae,* Quod etiam confirmatur ex Plinio lib. 5. c. 29. *Ephesus, Amazonum opus, multis antea expetita nominibus, Alopes, cum pugnatum ad Troiam est, mox Ortygia, et* Morges *vocata et, est Smyrna cognomine* Trachea, *et* Samornion, *et* Pyelea, *attollitur monte Pione, allui-*

tur Caystro in Cylbianis iugis orto. Apud Plinium loco allato pro *Alopes* et *Morges* existimo legendum *Alopis* et *Morgis*, pro *Samornion* et *Pyelca* lege ex nostro auctore *Samorna* et *Ptelea*. Sic enim Ephesum vocatam fuisse inquit ipse non solum in hac sectione, sed etiam in *Σάμορνα* et in *Πτελέα*, quare pro *Πτελεὶς* lege *Πτελέα*.

— *Ἦν δὲ καὶ Ἀρτέμιδος ἱερὸν ἐκεῖ.*] Nunc celebrat templum Dianae Ephesi, quod fuit ex septem orbis miraculis unum, cuius primus architecton fuit Chersiphon, teste Strabone lib. 14: quadringentis annis tota Asia exstruente peractum fuisse inquit Plin. lib. 16. c. 40. ac septies restitutum; sed ipse sibi non constat. Etenim lib. 36. c. 14. inquit ducentis viginti annis a tota Asia factum, inibique eius structuram depingit; hoc adeo sumptuosum et magnificum templum Herostratus combussit, ut nomen memoria sceleris extenderet, ut inquit Solinus, cuius ex c. 43. hic subiiciam verba: *Epheso decus templum Dianae, Amazonum fabrica, adeo magnificum, ut Xerxes cum omnia Asia-*
282 *tica templa igni daret, huic uni pepercerit: sed haec Xerxis cle-*
a *mentia sacras aedes non diu a malo vindicavit. Namque Herostratus, ut nomen memoria sceleris extenderet, incendium nobilis fabricae manu sua struxit: sicut ipse fassus est, voto adipiscendae famae latioris. Notatur ergo eadem die conflagravisse templum Ephesi, qua Alexander Magnus Pellae natus est, qui oritur (ut Nepos edidit) M. Fabio Ambusto, T. Quinctio Capitolino, consulibus, post Romam conditam anno trecentesimo nonagesimo nono. Id* [templum] *cum postmodum ad cultum augustiorem Ephesii reformarent, faber operi Dinocrates praefuit; quem Dinocratem Alexandri iussu Alexandriam iam in Aegypto metatum, supra exposuimus.* Lepide dixit Timaeus in sua historia, ut refert Cic. de Nat. Deorum lib. 2. *Nihil mirandum, si eadem nocte, qua natus est Alexander, Dianae Ephesiae templum deflagraverit, quia Diana cum partui Olympiadis adesse voluisset, domo abfuit.*

— *Καὶ Πτελεάτης, ὁ πολίτης· τὸ ἐθνικὸν τοῦ Σάμορνα, Σαμορναῖος.*] Haec verba interpolata videntur esse extra suum locum. Nam debebant sequi post illa, quae paulo supra retulit, sic: *Ὁ Πολίτης Πτελαῖος καὶ Πτελεάτης. Τὸ ἐθνικὸν τοῦ Σάμορνα, Σαμορναῖος. Ἦν δὲ καὶ Ἀρτέμιδος ἱερὸν ἐκεῖ.*

— *Ἐκλήθη δὲ ἀπὸ μιᾶς τῶν Ἀμαζόνων.*] Ephesus vocata est ab una Amazonum, scilicet *Smyrna, Samorna, et Ephesus*, quod testatur Eust. ad Periegetae v. 829. ad quem locum affert alias Ephesi etymologias, quibus immorari mihi non est volupe, quod praefiscine dictum volo.

— Ἡ δὲ πόλις ἐν κοίλῳ τόπῳ κατοικισθεῖσα.] Ephesus urbs erat cavo in loco condita, scilicet antiqua de cuius conditoribus, non convenit inter auctores, Plinius lib. 5. c. 29. Solin. c. 43. opus et fabricam Amazonum fuisse tradiderunt; Strabo lib. 14. ab Androclo Codri Atheniensium regis filio conditam fuisse auctor est; Pausanias in Atticis Agathoclem Lysimachi filium eam condidisse prodidit; sed cum hyeme quadam inundata fuisset, Lysimachum eam transtulisse, inquit noster, ubi eius aetate erat, ac de nomine uxoris Arsinoes *Arsinoen* vocasse tradit, quod ex 282
Strabonis libro citato videtur desumpsisse. Sic enim ille: *Λυσί-* b
μαχος δὲ τὴν νῦν πόλιν τειχίσας, ἀηδῶς τῶν ἀνθρώπων μεθισταμένων, τηρήσας καταράκτην ὄμβρον, συνήργησε καὶ αὐτὸς, καὶ τοὺς ῥινούχους ἐνέφραξεν, ὥστε κατακλύσαι τὴν πόλιν· οἱ δὲ μετέστησαν ἄσμενοι· ἐκάλεσε δὲ Ἀρσινόην ἀπὸ τῆς γυναικὸς τὴν πόλιν· ἐπεκράτησε μέντοι τὸ ἀρχαῖον ὄνομα. i. e. *Lysimachus autem cum hodiernam urbem muris circummunisset, et videret oppidanos non libenter e prioribus sedibus migrare: observato praecipiti imbre, ipse eum adiuvit obstructis cloacis per quas aqua effluere solebat, ita ut diluvio urbem infestante libenter oppidani pristinas sedes mutaverint. Vocavit vero urbem* Arsinoen *ab uxore; sed vetus obtinuit nomen.* Ex eodem auctore libroque paulo infra constat fuisse urbem, emporium. Asiae eorum, quae sunt intra Taurum montem maximum ac sua aetate propter locorum opportunitatem quotidie augeri.

— *Φέρεται δὲ Δούριδος ἐπίγραμμα.*] Illud Duridis Elaitae epigramma, quod apponit, invenitur Florileg. Var. Epigram. lib. 1. in Civitates c. 80. Epigrammate 18. ex quo apud Stephanum quinto carmine pro *σαυτῆρες*, lege *σαωτῆρες*, sed in epigrammate Florilegii eodem carmine ex nostro auctore pro *ἄμμα* lege *ὄμμα*, ac sic hoc in loco par pari refert epitomator noster.

— *Τὸ ἐθνικὸν, Ἐφέσιος.*] Gentile, Ephesius, Ephesites, Epheseus, Ephesii viri *ἀξιόλογοι* fuere, Heraclitus ille celeberrimus *σκοτεινὸς*, i. e. *obscurus* dictus, propter orationis stylum, et Hipponax poeta, nec non Parrhasius et Apelles eximii pictores, ut refert Strabo lib. 14. Dicuntur etiam *Ἐφέσια γράμματα* i. e. *Ephesiae literae*, adagium dici solitum de eis, qui mira felicitate quidquid optant, assequuntur, Olim enim creditum est Ephesios magicis quibusdam verbis usos esse, de quibus Hesychius egit suo loco. Modus decipiendi stultos optimus, qui credunt vi quorumdam verborum magnas res effici posse, cum verba sint verba, non opera.

— *Οὕτω γὰρ ἐν Ἀλεξ * Σοφοκλῆς.*] Lege *ἐν Ἀλεξάνδρῳ.* Est 283 a

enim nomen cuiusdam fabulae Sophoclis deperditae, cuius ἐπιγραφὴ erat Ἀλέξανδρα, vel Ἀλέξανδρος.

— Ὡς Ἄβρι * φησί.] Lege ὡς Ἄβρων περὶ παρωνύμων φησί. Sic enim in *Ἀλλία*, et alibi citatur.

Ἔφυρα, πόλις Ἠπείρου.] Ephyra, urbs Epiri inter Pylum et Elidem ex Parmenisco, cuius nullum extat opus, nomen adepta ab Ephyro Amaracis cuius longam texit genealogiam. Hoc etiam nomine *Corinthus* dicta fuit, auctore nostro auctore in *Κόρινθος*, ab Ephyro Myrmecis, uxoris Epimethei filio. Hinc *Ephyreia aera* pro *Corinthiaca* dixit poetarum princeps Georgic. lib. 2. v. 464.

Nec varios inhiant pulchra testudine postes
Illusasque auro vestes, Ephyreiaque aera,

Lais quoque, quod aliqui eius patriam Corinthum esse dixerunt a Propertio *Ephyraea* vocata est:

Non ita complebant Ephyraeae Laidos aedes.

Corinthiacae quoque puellae Claudiano de bello Getico circa calcem dicuntur *Ephyreiades*:

Scilicet Argolicas, Ephyreidasque puellas,
Coeperat, et pulchras iam fastidire Lacaenas.

— Ἐκ τούτου Ἀστυόχη, ἡ μήτηρ Τληπολέμου, ὥς φησιν Ὅμηρος.] Inquit ex Homero Astyochen fuisse matrem Tlepolemi, quod refert poetarum parens Il. 2. v. 658.

Τῶν μὲν Τληπόλεμος δουρικλυτὸς ἡγεμόνευεν,
Ὃν τέκεν Ἀστυόχεια βίῃ Ἡρακληείῃ,
283 *Horum quidem Tlepolemus hasta strenuus dux erat*
b *Quem peperit Astyochia vi Herculea, i. e. Herculi.*

— Πρὸς ἀνατολὰς οἰκοῦντι.] Lege πρὸς ἀνατολὰς οἰκίζοντι; ad orientem aedificanti, Glaucus enim fuit qui Corinthum aedificavit, ut suo loco annotamus.

— Ὅμηρος οὖν τὸ Ἐφύρη περὶ τῆς Κορίνθου ἔφη.] Homerus Ephyren de Corintho dixit. Diversis locis meminit Homerus Ephyres ac praecipue Il. 6. v. 152. et v. 210. Eustathius ad Il. 2. v. 570. inquit Corinthum vocari Ephyren: Ἡνίκα ἡρωϊκόν ἐστι τὸ λαλοῦν πρόσωπον. i. e. *quando Heroica est quae loquitur persona.*

— Ἔστι καὶ ἄλλη Ἐφύρη Κράννους λεγομένη.] Lege ex eodem Stephano in *Κράνων*, ἔστι καὶ ἄλλη Ἐφύρη Κράνων λεγομένη i. e. *est et alia Ephyre*, Cranon *dicta*, vel lege Κράννωνος ex eodem Stephano loco citato.

— Τρίτη, Οἰνόη.] Tertio loco memorat Ephyren, quae *Oenoe* dicebatur; Oenoe vero memoratur Straboni lib. 14.

'Εχίηδαι, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀπὸ Ἐχέμου ἥρωος.] Haec ex Etymologici auctore sic sunt legenda: *'Εχελίδαι, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀπὸ τοῦ Ἐχέλου ἥρωος.* i. e. *Echeliaae, populus Atticae, ab Echelo heroe.* Ita enim ille: *Ἔχελος, ἥρως παρὰ Ἀθηναίοις τιμώμενος, καὶ δῆμος τῆς Ἀττικῆς Ἐχελίδες.* i. e. *Echelus, heros apud Athenienses cultus, et populus Atticae Echelides.*

— *Ὁ δημότης, Ἐχεμίδης.*] Lege *Ἐχελίδης*, populus enim *Ἐχελίδαι* dicebatur, ut nota praecedenti annotavimus.

'Εχέτρα, πόλις Ἰταλίας.] Echetra, urbs Italiae ex Dionysio Antiquit. Rom. lib. 10. memoratur, cuius sunt verba: *Ἐπὶ 284 a
τὴν Ἐχετράνων πόλιν ἦγε τὴν δύναμιν, ἣ τότε ἦν τοῦ Οὐολούσκων ἔθνους ἐπιφανεστάτη τε, καὶ τῷ κρατίστῳ τόπῳ μάλιστα κειμένη.* i. e. *In Echetranorum urbem duxit copias, quae tunc Volscorum gentis erat, illustrissimaque et optimo loco maxime sita.* Livius lib. 3. c. 10. *Ecetram* vocat: *Volscos et Aequos, etsi accisae res sint, reficere exercitus. Antii summam rei positam. Ecetrae Antiates colonos palam concilia facere: id caput, eas vires belli esse.*

— *Διαφέρει Οὐολούσκοις.*] Differt Volscis. Haec verba de excellentia Ecetrae urbis sunt intelligenda, ac si dixeris, excellit inter Volscorum urbes.

'Εχῖναι, νῆσοι περὶ τὴν Αἰτωλίαν, etc.] Echinae, seu Echinades, insulae circa Aetoliam, inter quas numerantur, Artemia et Dulichium, per quas medius fluebat Achelous fluvius, cuius aggesto limo aliquae earum *ἠπείρωνται*, id est, factae sunt continens terra, ut loquitur Thucydides lib. 2. *et sperandum*, inquit ille, *non longo temporis spatio caeteris id eventurum.* Quod iam suo aevo accidisse auctor est Eustathius ad Dionys. v. 435. Hae omnes insulae erant asperae, et steriles, teste Strabone l. 10. *Καὶ ταύτης δὲ καὶ τῆς Κεφαλληνίας πρὸς ἕω, τὰς Ἐχινάδας ἱδρύσθαι νήσους συμβέβηκεν· ὧν τό, τε Δουλίχιόν ἐστι (καλοῦσι δὲ νῦν Δολίχαν) καὶ αἱ Ὀξεῖαι καλούμεναι, ἃς ὁ ποιητὴς Θοὰς εἶπε· καὶ ἡ μὲν Δολίχα κεῖται κατὰ Οἰνιάδας καὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ἀχελώου, διέχουσα Ἀράξου τῆς τῶν Ἠλείων ἄκρας σταδίους ἑκατόν·* 284
καὶ αἱ λοιπαὶ δ' Ἐχινάδες πλείους εἰσί, πᾶσαι λυπραὶ καὶ τραχεῖαι, b
καὶ πρὸ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Ἀχελώου, πεντεκαίδεκα σταδίους ἀφεστῶσα ἡ ἀπωτάτω· ἡ δ' ἐγγυτάτω πέντε, πελαγίζουσα πρότερον· ἀλλ' ἡ χοῦς, τὰς μὲν ἐξηπείρωκεν αὐτῶν ἤδη, τὰς δὲ μέλλει, πολλὴ καταφερομένη, etc. i. e. *Ab hac et Cephallenia versus auroram, Echinades sitas esse insulas contigit; quarum una est Dulichium (nunc vero* Dolicham *vocant) et* Oxiae, *i. e.* acutae *nomine, quas poeta* Thoas *vocavit. Dolicha quidem iacet iuxta Oeniades et ostium Acheloi, distans ab Araxo Eleorum promontorio sta-*

diis centum. Sed et reliquae Echinades complures sunt, omnes steriles et asperae, et ante ostium Acheloi xv *stadiis remota, quae longissime, quae proxime quinque, cum prius in alto esset, sed limus aggestus alias iam cum continente coniunxit, alias vero coniunget, copiosus advectus, etc.* Ex Strabonis verbis claret fuisse has omnes insulas Echinades steriles et asperas; tamen, ut erant Graeci genus in gloriam suam effusissimum, tam historicis, quam poetis valde celebrantur.

Ἐχῖνος, πόλις Ἀκαρνανίας.] Echinus, urbs Acarnaniae. Memoratur Plinio lib. 4. c. 1. *Civitas Anactoria, locus Pandosia. Acarnaniae, quae antea* Curetis *vocabatur, oppida Heraclia, Echinus, et in ore ipso colonia Augusti Actium, cum templo Apollinis nobili, ac civitate libera Nicopolitana.* Alia fuit huius nominis urbs Phthiotidis regionis Macedoniae cuius meminere Ptolemaeus lib. 3. c. 13. Polyb. Historiarum lib. 17. Strabo lib. 9. Miror Stephanum eius non meminisse.

Z.

285 *Ζάβιδα, κώμη ἐν τῷ μεσογείῳ,* etc.] Zabida, pagus
a seu vicus in mediterranea parte Arabiae Felicis ex Uranii Arabic. lib. 8. Memoratur Beniamini Thudelensi in suo Itiner. ומשם לבולן. שבעה ימים דרך ים ואין שם ישראלי· ומשם שנים עשר ימים לזביד ושם יהודים מעטים· ומשם שמנת ימים לחודו אשר ביבשה הנקרא בעדאן והיא ערן אשר בבתלסר ובה הרים גדולים ושם מישראל הרבה ואין עליהם עול גוים. i. e. *Unde in Colan septem diebus per mare, et illic non erat Israelita, et hinc duodecim diebus Zebid, et hic pauci Iudaei. Hinc diebus octo in Indiam continentem: quae Baadan vocatur, estque eadem cum Adan in Telassar sita. Hic magni montes plurimique Israelitae, nulli gentium iugo subditi;* creditur esse quae Ptolemaeo lib. 6. c. 7. dicitur *Ὄκηλις ἐμπόριον*, i. e. *Ocelis emporium*, de qua videsis Stukium in periplum maris Erythraei. Viderunt doctiores an sit eadem, quae *Bezabde* dicitur Amm. Marcellino lib. 20. c. 20. et lib. 21. c. 25.

Ζάγκλη, πόλις Σικελίας.] Zancle, urbs Siciliae ex Hecataei Europa. Postea *Messene* fuit vocata, teste Herodoto, lib. 7. Latinis scriptoribus dicitur *Messana*, Plinio lib. 3. c. 8. Melae lib. 2. c. 7. Solino c. 9. cuius sunt verba: *Oppidum Messana Rhegio Italiae oppositum est:* Vulgo appellatur *Messina* parum corrupto nomine; nunc est adeo celebris, ac olim Syracusae fuere, ac rebellione sua fit celebrior; dies σοφώτατοι μάρτυρες indicabunt, utrum in gloriam, an in ruinam libera contumacia sibi sit cessura. Reipublicae gubernatores debent imitari bonos

pastores, quorum est opportuno tempore tondere pecus, non deglubere, sed id Hispani etsi edocti a Belgis, a Catalaunis, a Lusitanis, ac nunc a Messinensibus non sapiunt; nos vero his omissis ad Athenas nostras revertamur.

— *Οἱ μὲν ἀπὸ Ζάγκλου*, etc.] Nunc agit de etymologia urbis Zancles, cuius reddit diversam rationem; veram puto inveniri apud Thucydidem lib. 6. *Ὄνομα δὲ τὸ μὲν πρῶτον Ζάγκλη ἦν ὑπὸ τῶν Σικελῶν κληθεῖσα ὅτι δρεπανοειδὲς τὸ χωρίον τὴν ἰδέαν ἐστὶ, τὸ δὲ δρέπανον οἱ Σικελοὶ ζάγκλον καλοῦσι. ὕστερον δὲ αὐτοὶ μὲν ὑπὸ Σαμίων καὶ ἄλλων Ἰώνων ἐκπίπτουσιν, οἳ Μήδους φεύγοντες προσέβαλον Σικελίᾳ. Τοὺς δὲ Σαμίους Ἀναξίλας,* 235
Ῥηγίνων τύραννος, οὐ πολλῷ ὕστερον ἐκβάλλων, καὶ τὴν πόλιν b
αὐτοῖς ξυμμίκτων ἀνθρώπων οἰκίσας, Μεσσήνην ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ τὸ ἀρχαῖον πατρίδος ἀντωνόμασε. h. e. *Nomen vero erat primum Zancle, sic a Siculis vocata, quod speciem falcis locus habet,* falcem *autem Siculi* zanclon *vocant; postea vero ipsi a Samiis, et ab aliis Ionibus expulsi sunt, qui Medos cum fugerent, ad Siciliam appulerant: Samios autem Anaxilas, Rheginorum tyrannus non multo post eiecit, urbemque hominibus cum ipsis permixtis frequentem reddidit, et nomine mutato* Messenen *a sua antiqua patria nominavit.* Sed postea Mamertini Campanorum gens eam incoluere, atque apud Messanenses adeo invaluere, ut sub suam potestatem redegerint civitatem, et eius cives ab omnibus *Mamertini* potius, quam *Messanenses* appellarentur; regio vero erat vini ferax, quod etiam *Mamertinum*, non *Messanense* dicebatur, quod erat ex optimis Italiae, auctore Strabone lib. 6. *Τοσοῦτον δὲ ἐπεκράτησαν οἱ Μαμερτῖνοι παρὰ τοῖς Μεσσηνίοις, ὥστε ἐπ' ἐκείνοις ὑπῆρξεν ἡ πόλις. Καλοῦσι δὲ Μαμερτίνους μᾶλλον ἅπαντες αὐτοὺς, ἢ Μεσσηνίους. Εὐοίνου τε σφόδρα τῆς χώρας οὔσης, οὐ Μεσσήνιον καλοῦσι τὸν οἶνον, ἀλλὰ Μαμερτῖνον τοῖς ἀρίστοις ἐνάμιλλον ὄντα τῶν Ἰταλικῶν.* i. e. *Adeo vero invaluerunt Mamertini apud Messanenses, ut sub suam potestatem redegerint urbem; eos autem* Mamertinos *potius, quam* Messanenses *vocant. Cumque admodum vini ferax sit regio, non* Messanense *vocant* vinum, *sed* Mamertinum, *quod cum Italicorum optimis certare potest.* Quod etiam videtur innuere Plinius lib. 3. c. 8. *Oppidum, Messana civium Romanorum, qui* Mamertini *vocantur.* Si plura de hac urbe scire desideras, vide Nicolaum Leonicum de Varia hist. lib. 2. c. 50. Cluv. Siciliae Antiquae lib. 1. c. 6. Thucydidem lib. 6. Pausaniam in Messenicis et alios.

Ζαδράμη, βασίλειον τῶν Κιναιδοκολπιτῶν.] Zadrame, regia Cinaedocolpitarum Arabiae Felicis. Et gentis, et regionis, et eius regiae meminit Ptolemaeus in Arabia Felici lib. 6. c. 7.

cui regia huius gentis dicitur *Ζααρὰμ* [et iuxta Palatinum Codicem *Ζάβρὰμ*] βασίλειον. i. e. *Zaaram*, *regia*; forsitan ex nostro auctore legendum est *Ζαδράμη*.

286 a *Ζάκανθα, πόλις Ἰβηρίας.*] Zacantha, urbs Iberiae, quam cepit Annibal. Eamdem existimo fuisse, quae *Zacynthos*, et *Saguntos* dicitur auctori nostro, de quibus suo loco agemus.

Ζάκυνθος, πόλις, ἀπὸ Ζακύνθου τοῦ Δαρδάνου.] Zacynthus, urbs a Zacyntho Dardani filio. Non solum fuit urbs, sed etiam insula, et urbs cum portu, teste Scylace in *Ἦλις*. Erat sita ante sinum Corinthiacum, auctore Strabone lib. 2. *Καὶ ἐφεξῆς πρὸ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου Κεφαλληνία, καὶ Ἰθάκη, καὶ Ζάκυνθος, καὶ Ἐχινάδες.* i. e. *Et deinde ante Corinthiacum sinum Cephallenia, et Ithaca, et Zacynthus, et Echinades.* Memoratur etiam inter alios Constant. Porphyrog. de Them. lib. 2. Them. 7.

— *Ἀρσενικῶς Ὅμηρος, καὶ θηλυκῶς.*] Inquit Homerum usurpasse Zacynthum et mascul. et foem. gen. cuius affert duo hemistichia, primum invenitur Odyss. 9. v. 24. cuius integer versus est:

Δουλίχιόν τε, Σάμη τε, καὶ ὑλήεσσα Ζάκυνθος
Dulichiumque, Sameque, et nemorosa Zacynthos.

Quod Virgilius Aeneid. lib. 3. v. 270. imitatus est:

Iam medio apparet fluctu nemorosa Zacynthos.

Alterum hemistichium, quo mascul. gen. accipit Zacynthum, reperitur Odyss. 16. v. 123. cuius integer versus est:

Δουλιχίῳ τε, Σάμῃ τε, καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ.
Dulichio, Samaeque, et nemoroso Zacyntho.

Quare apud Stephanum pro *ὑλήεντα Ζάκυνθον* legendum est *ὑλήεντι Ζακύνθῳ*, ut est apud Homerum.

— *Δευτέρα, Ἰβηρίας.*] Secundo loco memorat Zacynthum Iberiae urbem, quae suo loco ab eo quoque vocatur *Ζάκανθα*; utramque eamdem fuisse existimo, ac Saguntum, fide, constantia, et sua ruina nobile Hispaniae oppidum, de qua ita Liv. l. 21. c. 7. *Civitas ea* [Saguntum] *longe opulentissima ultra Iberum fuit, sita passus mille ferme a mari, oriundi a Zacyntho insula dicuntur, mistique etiam ab Ardea Rutulorum quidam genere.* Livium

286 b sequitur *κατὰ πόδα* Ioan. Mariana de Rebus Hispaniae lib. 1. c. 12. Eius situm describit Strabo lib. 3. his verbis: *Πάλιν δ' ἐπὶ θάτερα τοῦ Σούκρωνος ἰόντι ἐπὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ἴβηρος, Σάγουντον, κτίσμα Ζακυνθίων· ἣν Ἀννίβας κατασκάψας παρὰ τὰ συγκείμενα πρὸς Ῥωμαίους, τὸν δεύτερον αὐτοῖς ἐξῆψε πόλεμον πρὸς Καρχηδονίους*, i. e. *Rursus in alteram Sucronis partem eunti versus ostia Iberi, Saguntum a Zacynthiis conditum; quam cum*

Annibal delevisset contra pacta cum Romanis, secundum ipsis excitavit bellum contra Carthaginenses. Ioan. Mariana de Rebus Hispaniae libro citato Hispanica lingua scripto putat esse, quae nunc vulgo dicitur *Monviedro.* Videsis, quae in *Σάγουντος* annotamus.

Ζάρηξ, πόλις Λακωνικὴ πρὸς τῇ θαλάσσῃ.] Zarex, urbs Laconica prope mare ex Pausaniae lib. 1. Memoratur Ptolemaeo lib. 3. c. 16. in Argolico sinu Laconicae prope Epidaurum eiusdem Laconicae oppidum; *Zarax* dicitur Polybio lib. 4. *Ἐπιδαύρου δὲ σταδίους ἑκατὸν ἀπέχει Ζάραξ, ἄλλως μὲν εὐλίμενον χωρίον, τῶν δὲ Ἐλευθερολακώνων μάλιστα τοῦτο ἐπιτερύγηκεν· Ἐπεὶ καὶ Κλεώνυμος, ὁ Κλεομένους, τοῦ Ἀγησιπόλιδος, μόνον τοῦτο τῶν Λακωνικῶν πολισμάτων ἐποίησεν ἀνάστατον.* i. e. *Epidauro* [Laconicae] *stadiis centum abest Zarax, oppidum caeteroquin bonum portum habens, Eleutherolaconum maxime hoc oppidum vexatum fuit; quoniam Cleonymus, Cleomenis filius, Agesipolidis nepos solum hoc Laconicorum oppidorum excidit.*

Ζάρητα, κρήνη ὑπὲρ τῆς Καλχηδονίας θαλάσσης.] Hic idem fons memoratur Straboni, qui *Azaritiam* eum vocat lib. 12. *Ἔχει δ᾽ ἡ χώρα μὲν μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης κρήνην Ἀζαριτίαν, τρέφουσαν κροκοδείλους μικρούς· ἔπει τ᾽ ἐκδέχεται τῶν Χαλκηδόνων ἠϊὼν, ὁ Ἀστακηνὸς καλούμενος κόλπος, μέρος ὢν τῆς Προποντίδος, ἐν ᾧ ἡ Νικομήδεια ἔκτισται, ἐπώνυμος ἑνὸς τῶν Βιθύνων βασιλέων τοῦ κτίσαντος αὐτήν.* i. e. *Habet vero regio paulo supra mare fontem Azaritiam, qui crocodilos parvos alit; deindeque subsequitur Chalcedonum litus,* sinus *vocatus* Astacenus, *pars Propontidis, in quo Nicomedia condita est, nomen habens ab uno Bithyniae rege, qui eam condidit.*

Ζαρίασπα, ἢ Ζαριάσπη, πόλις Βακτριανή.] Zariaspa, vel 287
Zariaspe, quae etiam neutro plurali dicitur, urbs Bactriana, ce- a
lebratur ex Strabonis lib. 11. *Πόλεις δ᾽ εἶχον τά τε Βάκτρα, ἥνπερ καὶ Ζαρίασπαν καλοῦσιν· ἣν διαῤῥεῖ ὁμώνυμος ποταμός.* i. e. *Urbes vero habebant Bactra, quam etiam* Zariaspam *vocant, quam perfluebat fluvius eiusdem nominis.* Memoratur inter alios Polybio lib. 10. in libri calce, Arrhiano de expeditione Alex. lib. 4. ex nostris Plinio lib. 6. c. 16. *Bactri,* inquit ille, *quorum oppidum Zariaspe, quod postea* Bactrum, *a flumine appellatum est.*

Ζαύηκες, ἔθνος Λιβύης· Ἡρόδοτος ζ.] Zaueces, Libyae gentem celebrat epitomator noster ex Herodoti lib. 7. sed est *μνημονικὸν σφάλμα.* Herodotus enim hanc gentem memorat lib. 4. c. 193. non lib. 7. ut inquit noster; eius sunt verba: *Μαξύων δὲ Λιβύων Ζαύηκες ἔχονται, τοῖσι αἱ γυναῖκες ἡνιοχεῦσι τὰ ἅρματα*

ἐς τὸν πόλεμον i. e. *Maxyum Dibyum Zauëces sunt confines, quibus mulieres auriganttur currus in bellum.*

Ζεβέκη, πόλις τῆς Γαλιλαίας.] Zebece, urbs Galilaeae ex Iosephi Iudaicae antiquitatis lib. 5. c. 2. Χαναναῖοι δ' ἀκμαζόντων αὐτοῖς κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν τῶν πραγμάτων, στρατῷ μεγάλῳ κατὰ Ζεβέκην αὐτοὺς ὑπέμενον. i. e. *Chananaei vero, quorum res tunc florebant, cum magno exercitu apud Zebecam eos* [Hebraeos] *exspectabant.*

— Σημαίνει δὲ τὸ ὄνομα κυρίως.] Sunt verba trunca, ex quibus Stephani mens nullo modo accipi potest, sed ex Iosephi antiquitatum libro capiteque nota praecedenti citato resarcienda sunt, ex quo noster ea desumpsit. Sic enim ille: Τῷ βασιλεῖ τῶν Ζεβεκηνῶν Ἀδωνιβεζέκῳ τὴν ἡγεμονίαν ἐπιτρέψαντες, τὸ δὲ ὄνομα τοῦτο σημαίνει Βεζεκηνῶν κύριος. Ἀδωνὶ γὰρ τῇ Ἑβραίων γλώττῃ, κύριος λέγεται. i. e. *Regi Zebecenorum Adonibezeco imperium committentes. hoc vero nomen significat Bezecenorum do-*
287 *minus.* Adoni *enim Hebraeorum lingua, dominus dicitur.* Quare
b apud Stephanum pro κυρίως i. e. *proprie*, lege κύριος, i. e. *dominus.*

Ζέλεια, πόλις Τρωάδος.] Zelia, vel Zelea vel Zelie, urbs Troadis, cuius meminit Homerus Il. 2. v. 824. ubi legitur hemistichium illud, cuius integri versus sunt:

Οἳ δὲ Ζέλειαν ἔναιον ὑπαὶ πόδα νείατον Ἴδης,
Ἀφνειοὶ, πίνοντες ὕδωρ μέλαν Αἰσήποιο
Τρῶες, τῶν αὖτ' ἦρχε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱὸς
Πάνδαρος.

Qui autem Zeleam habitabant sub pedem imum Idae
Divites, bibentes aquam nigram Aesepi
Troes, his rursus praeerat Lycaonis illustris filius
Pandarus.

Ad quem locum ita Eustathius: Κεῖται δέ φασιν ἡ Ζέλεια, ἐν παρωρείᾳ τῇ ὑστάτῃ τῆς Ἴδης κατὰ τὸ Ὁμηρικὸν, τὸ ὑπὸ πόδα νείατον Ἴδης. Κυζίκου μὲν ἀπέχουσα σταδίους ἑκατὸν ἐνενήκοντα, θαλάσσης δὲ τῆς ἐγγυτάτω, καθ' ἣν ἐκδίδωσιν ὁ ποταμὸς Αἴσηπος, ὅσον σταδίους ὀγδοήκοντα. περιῤῥεῖ δ' αὐτὴν Τάρσιος ποταμός. i. e. *Sita vero est, ut aiunt, Zelea in ultima montis Idae parte secundum Homericum illud,* ὑπὸ πόδα νείατον Ἴδης, i. e. *sub pedem imum Idae; distabat quidem a Cyzico stadiis* 190. *mari proxima, iuxta quam fluvius Aesepus aquas exonerabat, fermè stadiis* 80. *circumfluebat autem eam Tarsius fluvius.* In hac urbe fuisse quondam oraculum auctor est Strabo lib. 13. sed iam sua aetate defecerat ut et alia, ut ipse refert.

— *Ποσίδιππος δὲ Πάνδαρος*, etc.] Haec verba non sibi cohaerent. Posidippus enim fuit poeta; Pandarus vero Lycaonis filius, cuius meminit Homerus versibus nota praecedenti allatis; quare sic legenda esse suspicor: *Πάνδαρος δὲ παρὰ τῷ Σιμοῦντι τέθαπται, ὥς φησι Ποσίδιππος.* i. e. *Pandarus vero iuxta Simuntem sepultus fuit, ut inquit Posidippus.* Carmina illa, quae sequuntur ratio clamat esse Posidippi; mihi non bene sana videntur, sed ego eis manus medicas adhibere non audeo.

Ζεῦγμα, πόλις Συρίας ἐπὶ τῷ Εὐφράτῃ.] Zeugma, oppidum Syriae ad Euphratem, eius transitu nobile, teste Plinio l. 5. c. 24. *Item Zeugma* LXXII. *millibus passuum a Samosatis, transitu Euphratis nobile, Ex adverso Apamiam Seleucus, idem utriusque conditor, ponte iunxerat.* Graeci id ei nomen imposuere, ac si diceres *navium coniunctionem*, a verbo *ζεύγνυμι*, i. e. *iungo*, eadem ratione, ac Grammatici *Zeugma* vocant figuram, quae connectit plura uno verbo. Memoratur Dioni Cass. lib. 40. Ptolemaeo lib. 5. c. 15. 288 a

— *Ὃν Ἀλέξανδρος ζεύξας ἁλύσεσι*, etc.] Inquit per Euphratem, ponte catenis iuncto, Alexandrum transvexisse exercitum, quae adhuc Plinii aetate incorruptae exstabant, ut ipse prodidit lib. 34. c. 15. *Ferrum accensum igni, nisi duretur ictibus, corrumpitur. Rubens non est habile tundendo, neque antequam albescere incipiat. Aceto, aut alumine illitum fit aeri simile. A rubigine vindicatur cerussa et gypso, et liquida pice. Haec est temperatura a Graecis* antipathia *dicta. Ferunt quidam et religione quadam id fieri. Et extare ferream catenam apud Euphratem amnem in urbe, quae* Zeugma *appellatur, qua Alex. Magnus ibi vinxerat pontem, cuius annulos, qui refecti sunt, rubigine infestari, carentibus ea prioribus.*

Ζεφύριον, ἡ Ἁλικαρνασσὸς τῆς Καρίας.] Halicarnassum Cariae urbem Herodoti patriam *Zephyrium* vocatam fuisse inquit; idem in *Ἁλικαρνασσὸς Zephyriam* dictam fuisse tradit, Zephyra dicitur Straboni, cuius ex lib. 14. sunt verba: *Εἶθ' Ἁλικαρνασσὸς, τὸ βασίλειον τῶν τῆς Καρίας δυναστῶν, Ζεφύρα καλουμένη πρότερον.* i. e. *Deinde Halicarnassus, regia Cariae dynastarum*, Zephyra *vocata prius.* Auctores saepe utuntur pro libitu nominum oppidorum diversa terminatione.

— *Οὕτως ἐκαλεῖτο καὶ πόλις Κιλικίας.*] Zephyrium Ciliciae oppidum memoratur Scylaci in *Κιλικίᾳ*, Livio lib. 33. c. 4. *Coracesium eo tempore Antiochus operibus oppugnabat: Zephyrio, et Solis, et Aphrodisiade, et Coryco, et superato Anemurio (promontorium id quoque Ciliciae est) Selinunte recepto, omnibus his aliisque eius orae castellis aut metu, aut voluntate sine certamine*

in deditionem acceptis, Coracesium praeter spem clausis portis tenebat eum.

— Ἔστι καὶ Ἰταλίας Ζεφύριον, ἀφ' οὗ Λοκροὶ Ἐπιζεφύριοι.] Italiae Zephyrium, a quo Locri Epizephyrii memoratur Straboni, ex quo noster sua videtur transcripsisse. Sic enim ille lib. 6. *Μετὰ δὲ τὸ Ἡράκλειον, ἄκρα τῆς Λοκρίδος, ἣ καλεῖται Ζεφύριον, ἔχουσα τοῖς ἑσπερίοις ἀνέμοις λιμένα, ἐξ οὗ καὶ τοὔ-*
288 *νομα· εἶθ' ἡ πόλις οἱ Λοκροὶ οἱ Ἐπιζεφύριοι.* i. e. *Post vero He-*
b *racleum, promontorium Locridis, quod vocatur Zephyrium, habens portum ventis ab occasu flantibus expositum, ex quo et nomen; deinde urbs Locri Epizephyrii.*

— Ἔστι καὶ ἄκρα τῆς Αἰγύπτου, ἀφ' ἧς ἡ Ἀφροδίτη, καὶ Ἀρσινόη Ζεφυρῖτις.] Celebrat nunc Zephyrium, promontorium Aegypti, a quo Venus, et Arsinoe *Zephyritis* dicebatur, auctore Callimacho, inibi Arsinoen Philadelphi regis Aegypti uxorem *Veneris Zepheritidis* nomine coluerunt Aegyptii, in quam extat epigramma eiusdem Callimachi, et Posidippi apud Athenaeum lib. 7. illius, ut longum relinquimus brevitati studentes, huius ut brevius apponimus:

Τοῦτο καὶ ἐν ποταμῷ καὶ ἐπὶ χθονὶ τῆς Φιλαδέλφου
Κύπριδος ἱλάσκεσθ' ἱερὸν Ἀρσινόης,
Ἣν ἀνακοιρανέουσαν ἐπὶ Ζεφυρηΐδος ἀκτῆς,
Πρῶτος ὁ ναύαρχος θήκατο Καλλικράτης
Ἡ δὲ καὶ εὐπλοΐην δώσει, καὶ χείματι μέσσῳ
Τὸ πλατὺ λισσομένοις ἐκλιπανεῖ πέλαγος.

Hoc et in fluvio, et in terra Philadelphi
Cypridis veneramini templum Arsinoes
Quam Dominam Zephereidis litoris
Primus nauarchus consecravit Callicrates
Quae foelicem navigationem dabit, ac tempestate media
Amplum supplicibus pingue faciet i. e. secundabit *mare.*

Quae Catullo quoque memoratur hoc disticho:

Ipsa suum Zephyritis eo famulum legarat
Grata Canopeis incola littoribus.

De quo videsis Scaligerum in Catullum, et Turnebum Adversar. lib. 1. c. 7.

Ζῆλα, τόπος Ἀρμενίας.] Zela, locus Armeniae, Zela neut. plur. quae noster inquit fuisse locum Armeniae; Strabo lib. 12. urbem vocat, quam in Zeletide eiusdem Armeniae regione locat: *Ἡ δὲ Ζηλῆτις ἔχει πόλιν Ζῆλα ἐπὶ χώματι Σεμιράμιδος τετειχισμένην, ἔχουσαν τὸ ἱερὸν τῆς Ἀναΐτιδος, ἥνπερ καὶ οἱ Ἀρμένιοι σέβονται.* i. e. *Zeletis vero* [regio] *habet urbem Zela in aggere Semi-*

ramidis muro cinctam, quae habet Anaitidis templum, quam et Armenii colunt.

— Ἦ * Ἀρτέμιδι Σάκεα.] Haec sic legenda esse existimo ἐν ᾗ Ἀρτέμιδι Σάκαια. i. e. in qua urbe Dianae *Sacaea*, id est festum sic dictum celebrabatur; ex Strabonis enim lib. 11. elucet Sacaea celebrari solita in hac urbe in honorem Anaitidis. Sic enim ille: Καὶ τὸ τῆς Ἀναΐτιδος, καὶ τὸ τῶν συμβώμων θεῶν 289 ἱερὸν ἱδρύσαντο Ὠμανοῦ καὶ Ἀνανδράτου Περσικῶν δαιμόνων· a ἀπέδειξάν τε πανήγυριν κατ' ἔτος ἱεράν, τὰ Σάκαια ἣν μέχρι νῦν ἐπιτελοῦσιν οἱ τὰ Ζῆλα ἔχοντες· οὕτω γὰρ καλοῦσι τὸν τόπον. i. e. *Ibique Anaitidis et eisdem aris gaudentium geniorum Persicorum Omani, et Anandrati templum posuerunt, et Sacaea; conventum per singulos annos sacrum statuerunt, quem etiam nunc celebrant, qui Zela tenent; ita enim vocant locum.* Quam Strabo *Anaitidem*, noster vocat *Dianam*; causam huius festi late persequitur Strabo loco citato; ad hanc urbem I. Caesar vicit Pharnacem Mithridatis illius celeberrimi filium, de qua victoria propter eius celeritatem adeo gloriatus est, ut inter pompae fercula titulum praetulerit horum verborum: VENI, VIDI, VICI. Huius victoriae meminere Dio lib. 42. Suet. in D. Iul. Caes. Ad eamdem urbem vicerat Mithridates Triarium, eodem Dione auctore.

— Ἔστι καὶ Ζίηλα τρισυλλάβως, πόλις Καππαδοκίας.] Celebrat nunc Ziela urbem Cappadociae, quae Plinio dicitur *nobilis clade Triarii et victoria C. Caesaris.* Sed Dio Cassius et victoriam Caesaris et cladem Triarii apud Armeniae Ζέλειαν (sic *Zela* urbem, de qua pag. 288. b. egimus vocat) accidisse tradit lib. 42.

Ζῆλος, πόλις τῶν Ἑσπερίων Αἰθιόπων.] Zelus, urbs Aethiopum Hesperiorum ex Strabonis lib. 16. sed fallitur auctor noster. Strabo enim lib. 17. memorat Aethiopes *Hesperios*, i. e. *occiduos*: Ὑπὲρ ταύτης δ' ἐστὶν ἐπὶ τῇ ἔξω θαλάσσῃ, ἡ τῶν Ἑσπερίων καλουμένων Αἰθιόπων χώρα, κακῶς οἰκουμένη τὸ πλέον. i. e. *Supra hanc* [Mauritaniam] *ad exterius mare est Aethiopum, qui* Hesperii *vocantur, regio magna ex parte male habitata.* Eidem eodem libro urbs Ζῆλις, non Ζῆλος, ut inquit, noster memoratur: Εἰς δὲ τὴν ἐκτὸς θάλατταν πλέουσιν ἀπὸ Λυγὸς, πόλις ἐστὶ Ζῆλις, καὶ Τίγα, εἶτα τῶν Ἑπτὰ ἀδελφῶν μνήματα, καὶ τὸ ὑποκείμενον ὄρος ὄνομα Ἀβύλη, πολύθηρον, καὶ μεγαλόδενδρον. i. e. *A Linge in exterius mare navigantibus, civitas est Zelis, et Tiga, deinde Septem fratrum monumenta, et subiacens mons multis feris, et magnis arboribus plenus.*

Ζηνοδότιον, πόλις Ὀσροήνης, πλησίον Νικηφορίου.] Zenodotium, urbs Osroenae, prope Nicephorium ex Arrhiani

Parthic. lib. 2. Utriusque meminit Dio Cassius lib. 40. qui has urbes in Mesopotamia videtur locare; aliqui enim Osroenem Me-
289 sopotamiae, aliqui Syriae adscribunt, utrasque Syria compre-
b hendebat. Dionis sunt verba: *Ταχὺ δὲ καὶ ὁ Κράσσος τάτε φρούρια καὶ τὰς πόλεις τὰς Ἑλληνίδας μάλιστα, τάς τε ἄλλας καὶ τὸ* Νικηφόριον *ὠνομασμένον, προσεποιήσατο.* i. e. *Celeriter vero Crassus et castella et civitates recepit, Graecas praecipue, et alias, et* Nicephorium *nuncupatum.* Ac paulo infra: *Πλὴν τε οἵτε Ζηνοδοτίου οἰκήτορες μετέπεμψάν τινας αὐτῶν, ὡς καὶ μεταστησόμενοι· ἐπειδὴ δὲ ἔνδον ἐγένοντο, ἀπέλαβόν τε αὐτοὺς καὶ διέφθειραν, καὶ διὰ τοῦτο ἀνέστησεν αὐτούς.* i. e. *Soli incolae Zenodotii, accersitis aliquibus eorum, quasi se in eorum fidem daturi, postquam intra fuerunt, receptos obtruncarunt, atque propter hoc eos delevit.*

Ζήρυνθος, πόλις καὶ ἄντρον Ἑκάτης, ἐν Θράκῃ.] Zerynthus, urbs et antrum Hecatae in Thracia, ex Lycophrone. Huius affert versum male sanum, qui apud Lycophronem sic legitur:

> *Ζήρινθον ἄντρον τῆς κυνοσφανοῦς θεᾶς*
> *Λιπών.*
> *Zerinthum antrum canivorae deae*
> *Linquens.*

Quare apud Stephanum pro *Ζήρυνθος* lege *Ζήρινθον*, pro *φησὶν* lege *λιπών*. Quod est principium alterius versus. Apud utrumque pro *κυνοσφάνους* lege *κυνοφάγου*. Sic enim Lycophro vocat Hecaten, quod canis ei sacrificaretur, quemadmodum Iuno apud Spartanos *αἰγοφάγος*, i. e. *caprivora* dicebatur, quod ipsi capra immolaretur. Zerinthium Apollinis celebrat Liv. 38. c. 41. *Eo die ad Hebrum flumen perventum est. Inde Aeniorum fines praeter Apollinis Zerinthium, quem vocant incolae, templum superant. Alia angustiae circa Tempyra excipiunt (hoc loco nomen est) nec minus confragosae, quam priores, sed quia nihil silvestre circa est, ne latebras quidem ad insidiandum praebent.* Et Zerynthia littora et Tempyra memorantur ab Ovidio Tristium lib. 1. Elegia 9. v. 19. et 21.

> *Inde levi vento Zerynthia littora nactis*
> *Threiciam tetigit fessa carina Samon*
> *Saltus ab hac terra brevis est Tempyra petenti.*

Ζόαρα, πόλις Περσική.] Zoara, urbs Persica, scilicet Persarum ditionis. Namque Ptolemaeus lib. 5. c. 17. eam inter mediterraneas Arabiae Petraeae urbes numerat. Memoratur etiam Iosepho de bello Iudaico lib. 5. c. 5. iuxta versionem Latinam.

— *Ἔστι καὶ κώμη μεγάλη, φρούριον ἐν Παλαιστίνῃ.*] Nunc 290
memorat vicum magnum, cum castello in Palaestina *Zoara* neut. a
plur. prope Asphaltidem mare (sic vocat *Lacum Asphaltiten*, quem alii *mare mortuum* dicunt) Hebraice צער *Tsoar* Geneseos c. 19. v. 22. Ζόωρ dicitur Iosepho Antiquit. lib. 1. c. 12. Septuaginta senes vertunt Σηγώρ.

— *Δηλοῖ δὲ τῇ Ἑβραίων φωνῇ τὸ μικρόν.*] Optime inquit nomen *Zoara* significare Hebraeorum lingua, *parvum*; erat enim urbs parva, ac ideo sic vocata fuit, ut apparet ex Genesis capite versuque citato, cum antea *Belah* diceretur, ut constat ex eiusdem Genesis c. 14. v. 2.

— *Ὅποι ὁ Λὼτ ἔφυγε.*] Zoara Palaestinae castellum fuisse, quo fugit Lot, inquit, quod videtur desumpsisse ex Iosephi Antiquit. lib. 1. c. 12. *Διαφεύγει δ' αὐτὸς μετὰ τῶν θυγατέρων εἰς βραχύ τι χωρίον κατάσχων, περιγραφὲν ὑπὸ τοῦ πυρός. Ζόωρ ἔτι καὶ νῦν λέγεται. Καλοῦσι γὰρ οὕτως Ἑβραῖοι τὸ ὀλίγον.* i. e. *Fugit vero ipse una cum filiabus in parvum quemdam locum evadens circumscriptum ab igne; Zoor adhuc nunc dicitur; sic enim vocant Hebraei parvum.*

Ζοίτειον, *πόλις Ἀρκαδίας.*] Zoeteum, urbs Arcadiae, ex Pausaniae lib. 8. memoratur, cui lib. citato dicitur *Ζοίτιον*, et *Ζοίτια*, neut. et foemin. gen. eius conditorem Zoeteum Tricoloni filium fuisse inquit libro citato: *Ζοιτίαν δὲ ἀπωτέρω μὲν Τρικολώνων πέντε που καὶ δέκα σταδίους, κειμένην δὲ οὐ κατ' εὐθὺ, ἀλλ' ἐκ Τρικολώνων ἐς ἀριστερὰν, Ζοιτέα οἰκίσαι τὸν Τρικολώνου λέγουσι.* i. e. *Zoetiam vero longius a Tricolonis* XV *circiter stadiis, sitam vero non recto itinere, sed ex Tricolonis ad laevam, Zoeteum condidisse dicunt.*

— *Λέγεται καὶ Ζείτειον.*] In his verbis defecit, *τὸ καὶ Ζείτεια*, de qua statim loquitur, ac si de ea loquutus fuisset.

Ζοῦχις, *πόλις Λιβύης περὶ τὴν Σύρτιν.*] Zuchis, urbs Libyae circa Syrtin, ex Strabonis lib. 16. Hanc una cum lacu cognomine memorat Strabo lib. 17. (non lib. 16. ut inquit noster)
hisce verbis: *Μετὰ δὲ τὴν Σύρτιν Ζοῦχίς ἐστι λίμνη σταδίων τε-* 290
τρακοσίων, στενὸν ἔχουσα εἴσπλουν, καὶ παρ' αὐτὴν πόλις ὁμώ- b
νυμος πορφυροβαφεῖα ἔχουσα, καὶ ταριχείας παντοδαπάς. i. e. *Post Syrtim vero est lacus Zuchis* CCCC *stadiorum, angustum habens introitum, et iuxta eum urbs eiusdem nominis purpurae tincturas et salsamenta omnigena habens.* Quare apud Stephanum pro *ἑκκαιδεκάτῃ* lege *ἑπτακαιδεκάτῃ*.

Ζύγενα, *νῆσος ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ.*] Zygena, insula in mari Rubro memoratur Ptolemaeo lib. 6. c. 7. cui *Ζύγαινα* dicitur et inter insulas iuxta sinum Arabicum locatur.

Ζυγαντὶς, πόλις Λιβύης.] Zygantis, urbs Libyae ex Hecataei Asiae periegesi, cuius cives *Zygantes* dicebantur. Hos memorat Herodotus lib. 4. c. 194. cuius nota sequenti apponemus verba.

— *Οἵ τινες τὰ ἄνθη συλλέγοντες, μέλι ποιοῦσιν*, etc.] Zygantes mel conficere e floribus melle apum nihilo deterius refert ex Eudoxo Cnidio; cuius rei meminit etiam Herodotus libro capiteque nota praecedenti citatis: *Τούτων δὲ Ζύγαντες ἔχονται, ἐν τοῖσι μέλι μὲν πολλὸν μέλισσαι κατεργάζονται, πολλῷ δ' ἔτι πλέον λέγεται δημιουργοὺς ἄνδρας ποιέειν· μιλτοῦνται δ' ὦν πάντες οὗτοι, καὶ πιθηκοφαγέουσι.* i. e. *His finitimi sunt Zygantes, inter quos magnam copiam mellis apes conficiunt, sed multo maiorem opifices viri facere dicuntur; minio vero omnes inficiuntur, ac simiis vescuntur.*

Ζυγοὶ, πρὸς τῷ τῆς Ἀσίας Βοσπόρῳ.] Zygi, populi iuxta Bosporum Asiae memorantur ex Strabonis lib. 11. cui eodem libro Ζυγοὶ et Ζύγιοι dicuntur, ut et reliqua huius formae nomina, veluti, Syri, Boeoti, Syrii, Boeotii.

— *Τούτων ἔοικε καὶ ἡ Ζυγόπολις*, etc.] Zygorum seu Zygiorum urbem inquit fuisse Zygopolim iuxta Trapezuntem ex Strabonis lib. 12. cuius sunt verba: *Εἶτα τῆς Ἑρμωνάσσης πλησίον ἡ Τραπεζοῦς· εἶθ' ἡ Κολχίς· ἐνταῦθα δέ πού ἐστι καὶ Ζυγόπολις.* i. e. *Deinde prope Hermonassen Trapezus; deinde Colchis; hic vero circiter est etiam Zygopolis.* Videsis L. Holsten. in Ortelium ultimo folio.

291 a Ζωβίδαι, ἔθνος πλησίον Καρμανίας.] Zobidae, gens prope Carmaniam ex Quadrati Parthicorum lib. 2. memorantur, quorum meminit Ptolemaeus lib. 6. c. 5. sed hic Σωβίδας vocat: *Μεθ' ἣν παρὰ τὴν Καρμανίαν, ἡ Ταβιήνη παρακειμένους ἔχουσα τοὺς Σωβίδας*, i. e. *Post quam* [Articenen] *iuxta Carmaniam, Tabiene adiacentes habens Sobidas.*

Ζώνη, πόλις Κικόνων.] Zone, urbs Ciconum. Fuere Cicones Thraciae populi, quorum foeminae Orpheum occiderunt, vel quod obscoeni concubitus fuerit inventor, vel quod ab eo spretae fuerint. Unde Virgil. Georgic. lib. 4. v. 520. canit:

—— Spretae Ciconum quo munere matres
Inter sacra Deûm, nocturnaque orgya Bacchi
Discerptum late iuvenem sparsere per agros.

Foeminae vero, quae Orgya Baccho celebrabant, vocabantur *Bassarides*, *Edonides*, *Euantes*, *Thyades*, *Mimallonides*, *Maenades*, et alia etiam nomina habebant, quorum non venit mihi in mentem; Zones vero urbis meminit Scylax in Thracia. Herodotus lib. 7. c. 59. eam locat prope Doriscum, ubi Xerxes suas

recensuit copias: *Τὰς μὲν δὴ νέας τὰς πάσας ἀπικομένας ἐς Δορίσκον, οἱ ναύαρχοι, κελεύσαντος Ξέρξεω, ἐς τὸν αἰγιαλὸν τὸν προσεχέα Δορίσκῳ ἐκόμισαν· ἐν τῷ Σάλη τε Σαμοθρηΐκη πεπόλισται πόλις, καὶ Ζώνη.* i. e. *Omnes naves Doriscum appulsas, navarchi, iubente Xerxe, ad litus Dorisco adhaerens advexerunt: ubi Sale, Samothracia urbs sita est, et Zone.* 291 b

Ζωστὴρ, τῆς Ἀττικῆς ἰσθμός.] Zoster, Atticae isthmus. Memoratur Herodoto lib. 8. c. 107. et Straboni, ex cuius lib. 9. sunt, quae sequuntur: *Μεταξὺ δὲ τῶν λεχθέντων δήμων, μακρὰ ἄκρα πρώτη μετὰ τοὺς Αἰξωνέας Ζωστήρ.* i. e. *Inter dictos populos, longum promontorium primum post Aexonenses est Zoster.*

— *Ὅπου φασὶ τὴν Λητὼ λῦσαι τὴν ζώνην,* etc.] Petit etymologiam Zosteris, populi et Isthmi Atticae a fabula Latonae, cuius etiam, sed alio modo ac noster refert, meminit Pausanias lib. 1. *Τεκεῖν μὲν οὖν Λητὼ τοὺς παῖδας ἐνταῦθα οὔ φασι, λύσασθαι δὲ τὸν ζωστῆρα ὡς τεξομένην, καὶ τῷ χωρίῳ διὰ τοῦτο γενέσθαι τὸ ὄνομα.* i. e. *Peperisse quidem hic Latonam filios non dicunt, solvisse vero zonam, velut parituram, et ideo loco nomen impositum fuisse.*

— *Ἐνταῦθα θύουσι ἁλιεῖς Λητοῖ, καὶ Ἀρτέμιδι,* etc.] In Isthmo et populo Atticae Zostere sacrificare piscatores inquit Latonae, Dianae et Apollini Zosterio, quia in hoc populo ad mare erat ara his numinibus dicata, auctore Pausania, lib. 1. *Ἐν Ζωστῆρι δὲ ἐπὶ θαλάσσῃ καὶ βωμὸς Ἀθηνᾶς, καὶ Ἀπόλλωνος, καὶ Ἀρτέμιδος, καὶ Λητοῦς.* i. e. *Zostere vero ad mare est etiam ara Minervae, et Apollinis, et Dianae, et Latonae.*

H.

Ἠδωνοὶ, ἔθνος Θρᾴκης.] Edoni, gens Thraciae, quorum nomen deducit noster ab Edone Mygdonis fratre, alii vero ab Edone Thraciae monte, a quo foeminae illae, quae sacra Bacchi furentes celebrabant *Edonides* dictae fuere, cuius meminit Virgilius Aeneid. lib. 12. v. 363.

Ac velut Edoni Boreae cum spiritus alto
Insonat Aegaeo, sequiturque ad littora fluctus,
Qua venti incubuere, fugam dant nubila coelo:
Sic Turno, quacunque viam secat, agmina cedunt,
Conversaeque ruunt acies.

Ἠετιώνεια, οὕτως ἡ ἑτέρα τοῦ Πειραιέως ἄκρα.] Eetionia, erat alterum Piraei promontorium, nomen invenit ab Eetione, de qua videsis Thucydidem lib. 8. *arcem Piraeei* vocat

Harpocratio, scilicet erat promontorium cum arce eiusdem nominis.

292 a *'Ηϊών, πόλις ἐν Χεῤῥονήσῳ.*] Eion, urbs in Chersoneso ex Thucydide, qui eam memorat lib. 4. *Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον Σιμωνίδης Ἀθηναίων στρατηγὸς Ἠϊόνα τὴν ἐπὶ Θρᾴκης Μενδαίων ἀποικίαν, πολεμίαν δὲ οὖσαν ξυλλέξας, Ἀθηναίους τε ὀλίγους ἐκ τῶν φρουρίων, καὶ τῶν ἐκεῖνῃ συμμάχων πλῆθος προδιδομένην κατέλαβε*, etc. i. e. *Per idem tempus Simonides Atheniensium dux, collectis paucis Atheniensium ex praesidiis, et sociorum illic habitantium multitudine, Eionem in Thracia Mendaeorum coloniam, hostilem urbem per proditionem cepit, etc.* Ex eodem vero Thucydide lib. 4. constat ad Strymonem fluvium sitam fuisse, *Rendina* autem a recentioribus Graecis vocatur, auctore Philippo Ferr. Alexandrino in suo lexico Geographico.

Ἠλεκτρίδες, νῆσοι ἐν αἷς εἰσι, etc.] Electrides, insulae iuxta Eridanum fluvium, nomen adeptae ab electro, memorantur. Sed nullas huiusmodi insulas fuisse circa *Eridanum*, id est *Padum* Italiae fluvium testatur Plinius lib. 37. c. 2. Glessarias vero insulas in mari Germanico *Electrides* vocatas fuisse, quod ibi electrum nasceretur, refert idem auctor lib. 4. c. 16. *Et ab adverso in Germanicum mare sparsae* Glessariae, *quas* Electrides *Graeci recentiores appellavere, quod ibi electrum nasceretur.* Electrum vocabant Germani *glessum*, teste Tacito et Plinio. Andreas Althamerus in suis commentariis in C. Tacitum de moribus Germanorum ait: *Glessum veteres Germani appellarunt* succinum, *ob nitorem, quod instar vitri luceat, quam vocem vernaculus Germanorum sermo etiamnum retinet, vitrum enim* glas, *et* gleser *appellant.* Nondum convenit inter scriptores, quaenam fuerint hae insulae, nec olim inter veteres conveniebat, quibus in terris electrum nasceretur, de quibus libet apponere verba Plinii ex eius lib. 37. c. 2. *Super omnes est Sophocles Tragicus*
292 b *poeta, quod equidem miror tanta gravitate cothurni, et praeteritae vitae fama, alias principe loco genitus Athenis, rebus gestis, exercitu ducto, hic ultra Indiam fieri dixit e lachrymis Meleagridum avium Meleagrum deflentium, quod et credidisse eum, vel sperasse alii persuadere posse, quis non miretur, quamve pueritiam tam imperitam posse reperiri, quae avium ploratus annuos credat, lachrymasve tam grandes, avesque e Graecia, ubi Meleager periit, ploratum isse in Indos. Quid ergo? non multa aeque fabulosa produnt poetae? sed hoc ea in re, quae quotidie invehatur, atque abundet, et hoc mendacium coarguat, serio quemquam dixisse, summa hominum contentio est, et intoleranda mendaciorum impuritas.* Sed idem auctor subsequenti capite inquit, certum

esse in insulis septemtrionalis Oceani gigni, et a Germanis *glessum* appellari. Olim infantibus alligari succinum pro amuleto solebat, atque eadem de causa Poppaeam Neronis uxorem inter capillos id gestasse memini me legisse, nescio apud quem auctorem. Reliqua, quae de his insulis, et electro affert noster, redolent Graecorum nugas et poetarum figmenta, quae iam coarguit Plinius libro capiteque supra dicto.

Ἡλιαία, δικαστήριον Ἀθηναίων.] Heliaea, fuit tribunal Atheniensium, omnium Athenis maximum, auctore Pausania lib. 1. cuius iudices *Heliastae* dicebantur. Eorum numerum aliter refert noster, ac Suidas, et Harpocratio, qui suo loco asserunt, hoc *δικαστήριον* habuisse duo millia Iudicum, et adhuc amplius. Tot iudices non solum Athenas et Atticam, sed etiam totum terrarum orbem poterant iudicare; haec et huiusmodi alia sunt certa vanitatis Graecorum documenta. Eius etymologiam deducit noster *παρὰ τὸ ἅλις*, i. e. *satis, abunde, coacervatim.* Suidas vero *παρὰ τὸ ὑπὸ τοῦ ἡλίου βάλλεσθαι*, i. e. *quod a sole feriretur.* Erat enim in subdiali loco.

Ἡλιούπολις, πόλις Αἰγύπτου.] Heliupolis, id est *Solis urbs*, fuit urbs Aegypti, quam Graeci *Thebas* vocabant, ut refert Diodorus Siculus Bibliothecae Hist. lib. 1. *Μετὰ δὲ ταῦτα κατασταθέντος βασιλέως Βουσίριδος, καὶ τῶν τούτου πάλιν ἐκγόνων ὀκτὼ, τὸν τελευταῖον ὁμώνυμον ὄντα τῷ πρώτῳ φασὶ κτίσαι τὴν ὑπὸ μὲν Αἰγυπτίων καλουμένην Διὸς πόλιν τὴν μεγάλην, ὑπὸ δὲ τῶν Ἑλλήνων Θήβας. Τὸν μὲν οὖν περίβολον αὐτὸν ὑποστήσασθαι σταδίων ἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα, οἰκοδομήμασι δὲ μεγάλοις καὶ ναοῖς εὐπρεπέσι καὶ τοῖς ἄλλοις ἀναθήμασι κοσμῆσαι θαυμαστῶς, ὁμοίως δὲ καὶ τὰς τῶν ἰδιωτῶν οἰκίας, ἃς μὲν τετρωρόφους, ἃς δὲ πεντωρόφους κατασκευάσαι, καὶ καθόλου τὴν πόλιν εὐδαιμονεστάτην οὐ μόνον τῶν κατ' Αἴγυπτον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων πασῶν ποιῆσαι*, etc. i. e. *Post haec vero Busiridem in regem erectum fuisse, et eius nepotes octo post eum, quorum postremum eiusdem nominis cum primo, magnam illam urbem condidisse dicunt quam Aegyptii Diospolin, id est, Iovis urbem, Graeci vero* Thebas *nuncupant. Ambitum ipsum fuisse ferunt* CXL *stadiorum, magnis aedificiis, et decoris templis et aliis donariis ornasse mirum in modum, eodem modo et privatorum domos, alias ad quartam, alias ad quintam contignationem usque construxisse, atque denique urbem beatissimam non solum Aegyptiarum, sed aliarum omnium fecisse; ideo cum fama propter eius opum et potentiae magnitudinem ubique locorum increbuisset, eius quoque meminisse Poetam dicunt.* Poeta vero, id est, Homerus eius meminit Il. 9. v. 381.

—— οὐδ᾽ ὅσα Θήβας
Αἰγυπτίας, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐνὶ κτήματα κεῖται,
Αἵθ᾽ ἑκατόμπυλοί εἰσι, διηκόσιοι δ᾽ ἀν᾽ ἑκάστην
᾽Ανέρες ἐξοιχνεῦσι σὺν ἵπποισι καὶ ὄχεσφιν.
——*neque quot Thebas*
Aegyptias, ubi multae in domibus opes reconditae iacent
Quaeque centum portas habent, ducenti autem per singulas
Viri egrediuntur cum equis et curribus.

— *῞Ην ἔκτισεν ᾽Ακτὶς ὁ ἡλι * ῥόδης.*] Hic locus sic videtur mihi restituendus: *ἣν ἔκτισεν ᾽Ακτὶς ὁ ῾Ηλίου παῖς, καὶ ῾Ρόδου.* i. e. *quam condidit Actis Solis et Rhodi filius.* Namque apud Diodorum Bibliothecae Historicae lib. 5. memini me legere Actim fuisse filium Solis ex Rhodo Neptuni filia, a qua insulae Rhodo nomen: *῞Ηλιον δὲ κατὰ μὲν τὸν μῦθον ἐρασθέντα τῆς ῾Ρόδου, τήν τε νῆσον ἀπὸ αὐτῆς ὀνομάσαι ῥόδον, καὶ τὸ ἐπιπολάζον ὕδωρ ἀφανίσαι.* i. e. *Sol vero secundum fabulam Rhodi amore captus et insulam ab ea nominavit Rhodum, et innatantem aquam exsiccavit.* Ac paulo infra memorat eius septem filios, inter quos est Actis, quorum nomina sunt, *Ochimus, Cercaphus, Macar, Actis, Tenages, Triopas et Candalus*; condidisse vero *Actina Heliupolim* de nomine patris nomine imposito auctor est idem auctor eodem libro; *῎Ακτις δ᾽ εἰς Αἴγυπτον ἀπάρας ἔκτισε τὴν ῾Ηλιούπολιν ὀνομαζομένην, ἀπὸ τοῦ πατρὸς θέμενος τὴν προσηγορίαν.* i. e. *Actis vero in Aegyptum profectus* Heliupolim *condidit, patris nomine imposito.*

— *῾Ηρόδοτος δευτέρα.*] Saepe meminit Herodotus lib. 2. Heliupolis Aegypti urbis, apud quem Thebae, et Heliupolis sunt diversae urbes, ad utrasque enim inquit se contulisse: *Καὶ δὴ καὶ ἐς Θήβας τε καὶ ἐς ῾Ηλιούπολιν αὐτέων εἵνεκεν ἐτραπόμην, ἐθέλων εἰδέναι εἰ συμβήσονται τοῖσι λόγοισι τοῖσι ἐν Μέμφι. Οἱ γὰρ ῾Ηλι-*
298 *ουπολῖται λέγονται Αἰγυπτίων εἶναι λογιμώτατοι.* i. e. *Quin etiam*
b *Thebas et Heliupolim harum ipsarum rerum gratia me contuli, volens scire, numquid convenirent cum iis, quae mihi Memphi dicta fuerant. Heliopolitae enim dicuntur esse Aegyptiorum disertissimi.* Sed haec non obstant Diodori sententiae, quae fulcitur Homeri auctoritate, cui Thebae Aegyptiae *Hecatompyli* dicuntur. Unde Iuv. Satyra 15. v. 6. inquit quoque;

Atque vetus Thebe centum iacet obruta portis.

Ab Heliopoli dicitur Heliopolites Nomos, ubi apud Eusebium Chronic. Canone, Onias Ptolemaeo rege permittente, urbem et templum Hierosolymitanis simile condidisse fertur.

— *Καὶ ἡ Κόρινθος ῾Ηλιούπολις ἐλέγετο.*] Corinthus *Heliupolis*, id est *Solis urbs* dicebatur, scilicet, quod esset Sacra Soli,

ut videre est ex Diodori lib. 5. Ἀκολούθως δὲ τούτοις νομισθῆναι τὴν νῆσον ἱερὰν Ἡλίου, καὶ τοὺς μετὰ ταῦτα γενομένους Ῥοδίους, διατελέσαι περιττότερον τῶν ἄλλων θεῶν τιμῶντας τὸν Ἥλιον. i. e. *Consentaneum vero his existimari insulam sacram Soli, et natos postea Rhodios coluisse prae aliis Diis Solem.* Eadem de causa existimandum est Πάγος quoque *Corinthum* dictam, quod Sol exsiccaverit innatantem aquam, ac ita terra conpacta fuerit, ut patet ex eiusdem Diodori verbis nota praecedenti allatis, de *Ephyre* vero, sic enim etiam *Corinthus* vocata fuit. Videsis quae suo loco annotavimus.

— Ἔστι καὶ ἐν Φοινίκῃ.] De Heliopoli Phoeniciae loquitur Anonymus, quem vulgavit Gothofredus in Hexegesi totius mundi §. 10. Ἡλιόπολις, ἡ πλησιάζει τῷ Λιβάνῳ ὄρει, γυναῖκας εὐμόρφους βόσκει, αἳ παρὰ πάντων ὀνομάζονται, Λιβανότιδας, ὅπου τὴν Κύπριν μεγαλύνως σέβουσι· φασὶ γὰρ αὐτὴν ἐκεῖ οἰκεῖν, καὶ ταῖς γυναιξὶ τὴν χάριτα τῆς εὐμορφίας διδόναι. i. e. *Heliopolis, quae propinqua est Libano monti, mulieres formosas alit, quae ab omnibus nominantur* Libanotides, *ubi Cyprin* [Venerem] *magnifice colunt; dicunt enim eam illic habitare, et mulieribus gratiam formae dare.*

Ἦλις, πόλις.] Elis, fuit urbs Eliae, regionis maritimae, quae inter Achaiam et Messeniam erat, atque ad mediterraneam partem, quae ad Arcadiam iuxta Pholoen, et Azanes, et Parrhasios attingebat, auctore Strabone lib. 8. Νῦν μὲν δὴ πᾶσαν Ἠλείαν ὀνομάζουσι, τὴν μεταξὺ Ἀχαιῶν τε καὶ Μεσσηνίων παραλίαν ἀνέχουσαν εἰς τὴν μεσόγαιαν τὴν πρὸς Ἀρκαδίᾳ τῇ κατὰ Φολόην, καὶ Ἀζᾶνας, καὶ Παῤῥασίους. i. e. *Nunc quidem totam* Eliam *nominant oram maritimam inter Achaeos et Messenios attingentem ad mediterraneam iuxta Arcadiam secundum Pholoen, et Azanes, et Parrhasios.* In hac igitur regione locat Strabo Elidem, quam aetate Homeri nondum fuisse conditam refert eodem libro: Ἦλις δὲ ἡ νῦν πόλις οὔπω ἔκτιστο καθ' Ὅμηρον, ἀλλ' ἡ χώρα κωμηδὸν ᾠκεῖτο· ἐκαλεῖτο δὲ κοίλη Ἦλις ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος. Τοιαύτη γάρ ἐστιν ἡ πλείστη καὶ ἀρίστη ὀψὲ δέ ποτε συνῆλθον εἰς τὴν νῦν πόλιν τὴν Ἦλιν, μετὰ τὰ Περσικά, etc. i. e. *Elis vero, quae nunc est urbs nondum condita erat aetate Homeri, sed regio per pagos incolebatur. Vocabatur autem* Caele [Cava] Elis *ab eventu; huiusmodi enim est maxima et optima* [eius pars,] *Sero tandem convenerunt in eam urbem, quae nunc* Elis *post tempora Persica.*

— Πρὸς τῇ Αἰγυπτίᾳ Ὀλυμπίᾳ.] Esse Elidem prope Aegyptiam Olympiam inquit; nescio quare *Olympiam* vocet *Aegyptiam*, nisi putes Aegyptios Arcadiae, quos memorat Pausanias

294 lib. 8. aliquid habuisse commune cum Olympia; apud Strabonem
a vero lib. 8. Elis, Pissatis regio, cuius Olympia erat pars et Triphylia, et Cauconum regio simul memorantur: *Οὕτω δὲ καὶ ἡ Ἦλις ἐκ τῶν περιοικίδων συνεπολίσθη μία τούτων* * *Ῥεῖ δὲ διὰ τῆς πόλεως ὁ Πηνειὸς ποταμὸς παρὰ τὸ γυμνάσιον αὐτῆς· ἔπραξαν δὲ τοῦτο Ἠλεῖοι χρόνοις ὕστερον πολλοῖς τῆς εἰς αὐτοὺς μεταστάσεως τῶν χωρίων τῶν ὑπὸ τῷ Νέστορι· Ἦν δὲ ταῦτα ἥ τε Πισσάτις ἧς ἡ Ὀλυμπία μέρος, καὶ ἡ Τριφυλία, καὶ ἡ τῶν Καυκώνων.* i. e. *Sic vero etiam Elis ex circumhabitatis pagis in urbem coaluit * Per urbem Peneus amnis defluit propter gymnasium ipsius, quod Elei fecere multo post tempore, quam ad eos convenerunt pagani illi locorum, quae Nestori paruerunt; ea autem erant Pissatis, cuius Olympia pars, et Triphylia, et Cauconum regio.*

— *Ἀπὸ Ἠλείου τοῦ Ταντάλου παιδός.*] Elidem Eliae regionis urbem ab Eleo Tantali filio, seu conditam, seu nomen habuisse innuit. Pausanias, cui maior fides his in rebus adhibenda est, inquit lib. 5. Oxylum ex aliis pagis ampliorem reddidisse Elin: *Λέγεται δὲ ὡς καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἐκ τῶν κωμῶν ὅσοι τοῦ τείχους οὐ πολὺ ἀφεστήκεσαν, κατελθεῖν ἔπεισεν ἐς τὴν πόλιν· καὶ πλήθει τε οἰκητόρων, καὶ μείζονα καὶ εὐδαιμονεστέραν ἐς τὰ ἄλλα ἀπέφηνε τὴν Ἦλιν.* i. e. *Dicitur* [Oxylus] *incolis ex circumvicinis pagis, qui non multo a muris distabant, persuasisse, ut in urbem convenirent; et multitudine incolarum, et maiorem et beatiorem reddidisse Elin.* Eadem tradit Ephorus apud Strabonem lib. 10.

— *Ἔστι καὶ ἄλλη Ἀρκαδίας.*] Elidis Arcadiae nulla apud alios, quod sciam, fit mentio; ego sane existimo Elidem Eliae, et Elidem Arcadiae eamdem fuisse urbem, quoniam post Eliam sequebatur statim Arcadia, ut videre est ex Strabonis et Pausaniae libris citatis et ex Scylace in *Ἀρκαδία: Μετὰ δὲ Ἦλιν Ἀρκαδία ἔθνος ἐστίν.* i. e. *Post Elin Arcadia gens est.*

— *Ὅμηρος δ' Ἐπειοὺς αὐτοὺς φησι.*] Inquit noster, Homerum *Eleos* vocare *Epeos.* Videtur respexisse ad Odyss. ν v. 275.

Ἠ εἰς Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.

Aut in Elida divinam, ubi dominantur Epei.

Id etiam nos docet Plinius lib. 4. c. 5. *Inde* Eleorum *ager, qui antea* Epei, *vocabantur, ipsa Elis in mediterraneo, et a Pylo* XII M. *pass. intus delubrum Olympii Iovis ludorum claritate fastos Graeciae complexum.* Fuit Elis fano delubroque Olympii Iovis, et ipso quidem simulacro (quod Phidiae opus erat) maxime nobilis, teste Mela lib. 2. c. 3. ad cuius fanum cum aliquando venisset Dionysius tyrannus, aureum ei detraxit amiculum, grandi pondere, quo Iovem ornarat Gelo tyrannus, cavillatus ae-

æstate grave esse aureum amiculum, hyeme frigidum, eique laneum pallium infecit, cum id esse ad omne anni tempus, diceret, ut refert M. T. C. de Nat. Deorum lib. 3. Iupiter hic Olympius dicebatur, quod in urbe Olympia coleretur, a qua ludi illi 294
totius Graeciae celeberrimi in eius honorem *Olympia* vocati fuerunt, olim ab Hercule, vel ut alii ab Eleo instituti; hinc Virg. b
Georgic. lib. 3. v. 202.

Hic vel ad Elei metas, et maxima campi
Sudabit spatia, et spumas aget ore cruento.

Horum ludorum fama adeo percrebuit, ut ab eis Graeci, sicut a consulibus Romani, annos computarent. Quinto quoque anno celebrabantur, quod temporis spatium, *Olympias* dicebatur. Qui in his ludis vincebat *Olympionices* nuncupabatur, et olea, seu oleastro coronabatur; gloriosius vero erat hic vincere, quam Romae triumphasse.

— *Καὶ κτητικῶς λέγεται Ἠλιακός.*] Postquam egit de Elidis incolarum variis nominibus, nunc inquit Possessivum dici *Ἠλιακός*, unde *αἵρεσις Ἠλιακά*, i. e. *haeresis*, id est, *secta Eliaca*, cuius auctor fuit Phaedon philosophus, quem etsi servitutem servierat, divinus Plato nobilissimum fecit, cum eius nomini illum librum divinum de immortalitate animae dedit, auctore A. Gellio lib. 2. c. 18. Cui *Elidensis* dicitur, formato gentilitio a genit. *Ἤλιδος*, ut noster docet. Sit mantissae loco, Elidem habuisse quoque familias Iamidarum, et Cluditarum haruspicinae nobilitate celebres, ut prodidit Cicero de Divinatione lib. 1.

Ἠλώνη, πόλις Περῤαιβική.] Elone, urbs Perrhaebica scilicet in Thessalia. Perrhaebus enim fuit urbs Thessaliae, ut inquit noster suo loco.

— *Ὅμηρος.*] Illud Homeri hemistichium legitur Il. 2. v. 739. cuius integri versus sunt:

Οἳ δ' Ἄργισσαν ἔχον, καὶ Γυρτώνην ἐνέμοντο
Ὄρθην, Ἠλώνην τε, πόλιν τ' Ὀλοοσσόνα λευκὴν
Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευε μενεπτόλεμος Πολυποίτης.
Quique Argissam habebant, et Gyrtonen incolebant
Orthen, Elonenque, civitatemque Oloossona albam
Horum rursus dux erat bellicosus Polypoetes.

— *Νῦν δὲ Λειμώνη, διὰ τὸν ἐν αὐτῇ λειμῶνα.*] Elonen, urbem Perrhaebicam Thessaliae sua aetate dici Limonen inquit *διὰ τὸν*, etc. i. e. *quod pratum in ea esset.* Conditam fuisse ab Hercule asserit Eustathius ad Il. 2. v. praecedenti nota citatum: *Ἐκτίσθη δὲ ὑπὸ Ἡρακλέους ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῶν Κενταύρων. Μετέβαλε δέ φασι τοὔνομα εἰς Λειμώνην διὰ τὸν ἐν αὐτῇ λειμῶνα. Κατεσκάφη δὲ κειμένη ποτὲ ὑπὸ τῷ Ὀλύμπῳ, οὐ πολὺ ἄποθεν*

τοῦ Εὐρώτου κατὰ τὸν Γεωγράφον, ὃν ὁ ποιητὴς Τιταρήσιον λέγει. i. e. *Condita autem* [Elone] *fuit ab Hercule post Centaurorum necem, mutavit vero nomen, aiunt, in Limonem propter pratum, quod in ea erat. Eversa fuit, cum aliquando esset sita sub Olympo, non multo longe ab Eurota fluvio secundum Geographum, quem Poeta* Titaresium *dicit.*

295 *Ἠμαθία, πόλις καὶ χωρίον, ἡ νῦν Μακεδονία.*] Emma-
a thia urbs et regio quae nostri auctoris aetate Macedonia. Urbs a nemine, quod sciam, memoratur; regionem Ptolemaeus lib. 3. c. 13. inter Macedoniae regiones numerat, quae antea *Emathia* dicta fuit, auctore Plinio lib. 4. c. 10. *Macedonia postea centum quinquaginta populorum, duobus inclyta regibus quondamque terrarum imperio*, Emathia *antea dicta*. Eius frequens est apud poetas nomen, suo quodam iure regiones confundentes, Virgil. Georg. lib. 1. v. 492.

Nec fuit indignum superis bis sanguine nostro
Emathiam, et latos Haemi pinguescere campos.

Lucanus quoque sic incepit opus suum:

Bella per Emathios plus quam civilia campos
Iusque datum sceleri canimus.

Uterque intelligit campos Pharsalicos, qui erant in Thessalia, Thessali vero, quorum regio Thessalia inter Macedoniae populos numerantur á Ptolemaeo libro capiteque citatis.

Ἡμεροσκοπεῖον, Κελτιβήρων πόλις, etc.] Hemeroscopium Celtiberorum urbs, Phocensium colonia ex Artemidori Geographumenωn lib. 2. Id nominis significat *diurnam speculam*, Strabo *Massiliensium oppidum* vocat, videlicet, quod ab his colonia illuc deducta conditum fuerit. Eius ex lib. 3. sunt quae sequuntur verba: *Μεταξὺ μὲν οὖν τοῦ Σούκρωνος, καὶ τῆς Καρχηδόνος, τρία πολίχνια Μασσαλιωτῶν εἰσὶν οὐ πολὺ ἄποθεν τοῦ ποταμοῦ. Τούτων δ' ἔστι γνωριμώτατον τὸ Ἡμεροσκοπεῖον ἔχον ἐπὶ τῇ ἄκρᾳ τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος ἱερὸν σφόδρα τιμώμενον, ᾧ ἐχρήσατο ὁρμητηρίῳ κατὰ θάλατταν Σερτώριος· ἐρυμνὸν γάρ ἐστι καὶ λῃστρικὸν, κάτοπτον δὲ ἐκ πολλοῦ τοῖς παραπλέουσι.* i. e. *Inter Sucronem et Carthaginem tria sunt Massiliensium oppida, non procul a fluvio, quorum notissimum est Hemeroscopium; habens in arce fanum Dianae Ephesiae magna veneratione cultum, quo ad res maritimas receptaculo usus est Sertorius. Munitum enim est et praedis seu latrociniis aptum, longeque adnavigantibus cerni potest.* Ex Strabonis verbis apparet esse Dianium oppidum de quo agitur quod vulgo Hispanis dicitur *Denia*, ac ne quis Carneades hac de re dubitet, statim ipse Strabo subdit: *Καλεῖται δὲ Διάνιον, οἷον Ἀρτεμίσιον.* etc. i. e. *Vocatur vero Dianium quasi Ar-*

temisium. Dianium enim apud Latinos et Artemision apud Graecos est nomen ἰσοδύναμον; a *Dianium* parum corrupto nomine vocant Hispani *Denia*, oppidum hodie inter Hispanos notissimum.

Ἡμικύνες, ἔθνος οὐ πόῤῥω Μασσαγετῶν, etc.] Hemicynes, gens haud procul a Massagetis et Hyperboreis, quorum nomen sonat Latine *Semicanes*; at ego existimo nullibi locorum invenirî hanc gentem, nisi forte in *Utopiâ*, aut iuxta *Nephelococcygiam* Aristophanis. Namque quemadmodum poetae suos habent Hippocentauros et Chimaeram, aliqui etiam scriptores illis invidentes hanc gentem et id genus alias finxerunt, de quibus videsis, quae in Βλέμυες annotavimus. 295 b

— Ἐν Ἀπολλωνίῳ.] Locus corruptissimus, lege Σιμμίας ἐν Ἀπόλλωνι. i. e. *Simmias in Apolline.* Illa enim carmina quae sequuntur, in nominato poeta, sunt Simmiae ex eius opere, cuius ἐπιγραφὴ erat, Ἀπόλλων, ut claret *Tzetza* Hist. Chiliad. 7. c. 144. ubi agit de huius farinae populis, cuius sunt versus:

Περὶ τῶν Ἡμικύνων δὲ, τῶν καὶ Κυνοκεφάλων,
Σιμμίας ἐν Ἀπόλλωνι κατ' ἔπος οὕτω γράφει.

De Semicanibus autem, et his, qui habent canis capita,
Simmias in Apolline ad verbum sic scribit.

Ac deinde apponit versus illos, qui apud nostrum auctorem corruptissimi leguntur, apud illum vero loco citato sic se habent:

Ἡμικύνων τ' ἐνόησα γένος περιώσιον ἀνδρῶν,
Τῶν ὤμων ἐφύπερθεν ἐϋστρεφέων, κύνεον κρὰς,
Τέτραφε γαμφηλῇσι περὶ κρατέεσσιν ἐρυμνὸν,
Τῶν μὲνθ' ὥστε κυνῶν ὑλακὴ πέλει, οὐδέ τι τεῖγε
Ἄλλων ἀγνώσσουσι βροτῶν ὄνομα κλυτὸν αὐδήν.

Semicanumque animadverti genus inclytum virorum
Quorum humeris superne bene coronatis, caninum caput,
Nutrivit maxillis firmis munitum,
Horum quidem sicut canum latratus est, nec sane
Aliorum ignorant mortalium celebrem loquelam.

Quare apud Stephanum in primo versu pro Ἡμικύνω lege Ἡμικύνων, pro ἐνόησα περιώσιον, lege ἐνόησα γένος περιώσιον, secundus versus apud Stephanum legendus est, ut apud Tzetzam. Asteriscus etiam ille expungendus est, nihil enim deficit in tertio versu pro ἐρυμνῶς lege ἐρυμνόν. Huiusmodi lectionum monstra sine Tzetzae gladio iugulari non poterant; sed etiam apud Tzetzam in tertio versu pro περὶ κρατέεσσιν, lege ex nostro auctore περικρατέεσσιν, in quarto versu pro οὐδέ τι τεῖγε lege οὐδέ τι τοίγε, in ultimo pro ὄνομα κλυτὸν lege ὀνομάκλυτον.

— *Καὶ Ἡσίοδος.*] Vocabat ad testimonium Semicanum gentis Hesiodum, sed eius versus non apposuit; apud Hesiodum autem in his quae exstant nulla Semicanum gentis fit mentio.

296 a *Ἡνιόχεια, χώρα παρὰ τῷ Καυκάσῳ.*] Heniochia regio iuxta Caucasum ex Strabonis lib. 11. apud quem haec leguntur: *Μετὰ δὲ τὴν Σινδικὴν, καὶ τὴν Γοργιππίαν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ ἡ τῶν Ἀχαιῶν, καὶ Ζυγῶν, καὶ Ἡνιόχων παραλία, τὸ πλέον ἀλίμενος, καὶ ὀρεινὴ, τοῦ Καυκάσου μέρος οὖσα, ζῶσι δὲ ἀπὸ τῶν κατὰ θάλατταν λῃστηρίων ἀκάτια ἔχοντες λεπτὰ, στενὰ, καὶ κοῦφα, ὅσον ἀνθρώπους πέντε καὶ εἴκοσι δεχόμενα.* i. e. *Post Sindicam, et Gorgippiam ad mare ora Aeliacorum est, et Zygorum, et Heniochorum, maxima sui parte importuosa, et montosa, cum Caucasi pars quaedam sit, vivunt vero e praedis et latrociniis maritimis lembos habentes exiles, angustos, et leves, hominum fere viginti quinque capaces.* Huic regioni nomen dedere Rhecas et Amphistratus Lacones, qui in Iasonis expeditione fuerunt, Dioscurorum aurigae. Graecis enim *ἡνίοχοι* sunt *aurigae*, auctore Strabone libro citato.

Ἤπειρος, ἡ γενικὴ χώρα.] Epirus, generalis regio, id est terra continens. Ego existimo hoc in loco montem Stephani accipiendam esse, ac si diceret, omnem terram vocari *Epirum*, ac ideo subdit, alios dividere terram in duas, alios in tres, alios in quatuor partes; sed postea peculiariter *Epirus* vocata est illa Graeciae regio, in qua olim regnavit Pyrrhus, quae primum *Molossia*, deinde *Chaonia*, nunc vero *Albania* dicitur, de qua miror nihil retulisse Stephanum; Strabo lib. 7. ex Theopompo inquit Epiroticas gentes fuisse XIV. Idem eodem libro inquit ex Polybio Paulum Aemilium septuaginta Epirotarum urbes evertisse. Equos Epiri celebrat eruditissimus poetarum Georgicorum lib. 3. v. 121.

Et patriam Epirum referat, fortesque Mycenas
Neptunique ipsa deducat origine gentem.

Eius descriptionem videsis apud Ptolemaeum lib. 3. c. 14.

296 b *Ἤπιον, πόλις Τριφυλίας,* etc.] Epium. urbs Tripyliae. Memoratur Herodoto lib. 4. c. 148. (apud quem *Ἔπιον* scribitur) ex nostris Plinio lib. 4. c. 6. qui eam inter Arcadiae urbes numerat; eadem erat urbs. Nonnulli enim Minyarum loco gentis Triphyliae, Arcades ponebant, auctore Strabone lib. 8. cuius mota subsequenti subiiciam verba.

— *Ἣν Ἠλεῖοι προσελάβοντο.*] Triphylia dicta fuit quod *τρία φῦλα*, i. e. *tres gentes* in eam convenerant, quarum Elei postremi praevaluerunt, ideo auctor noster inquit Eleos accepisse Epium urbem; illius rei testem produco Strabonem lib. 8. Τρι-

φύλιοι δ' ἐκλήθησαν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος, ἀπὸ τοῦ τρία φῦλα συνεληλυθέναι, τά, τε τῶν ἀπ' ἀρχῆς Ἐπειῶν, καὶ τὸ ἐποικησάντων ὕστερον Μινυῶν, καὶ τὸ τῶν ὕστατα ἐπικρατησάντων Ἠλείων. Οἱ δ' ἀντὶ τῶν Μινυῶν, Ἀρκάδας φασὶν ἀμφισβητήσαντας τῆς χώρας πολλάκις, ἀφ' οὗ καὶ Ἀρκαδικὸς Πύλος ἐκλήθη ὁ αὐτὸς καὶ Τριφυλιακός. i. e. *Triphylii ab eventu vocati fuerunt, quod* τρία φῦλα, *id est, tres gentes convenerint: quae ab initio Epeorum, et quae postea Minyarum, et quae postremo praevaluerunt Elei; alii vero pro Minyis, Arcades dicunt contendentes saepenumero de regione, unde et* Arcadius Pylus *vocatus est, idem et Triphyliacus.*

— Ἡραία, ἄκρα οὕτω λεγομένη, etc.] Heraea, promontorium, sic dictum a regione Chalcedonis. Memoratur auctori nostro, a nemine, quod sciam, memoratum; in cuius rei confirmationem affert quosdam versus Demosthenis Bithyniacorum scriptoris male sanos, quorum in secundo pro τρήχουσα puto legendum τρηχεῖα; in septimo pro ἐνέκηρσαν legebam ἐνέκυρσαν, i. e. *inciderunt*, a verbo Κύρω.

— Ἄλλοι δὲ Ἥριον, etc.] Alludit ad significationem nominis, ἠρία enim, i. e. *sepulchra* dicuntur παρὰ τὴν ἔραν i. e. *a terra*, ut apparet ex Suida in Ἠρία, οἱ τάφοι. i. e. *Eria, sepulchra.*

— Ἔστι καὶ πόλις Ἀρκαδίας.] Est etiam Heraea, urbs 297
Arcadiae, cuius conditor fuit Heraeeus, auctore Pausania lib. 8. a
Ἡραιεῦσι δὲ οἰκιστὴς μὲν γέγονεν Ἡραιεὺς ὁ Λυκάονος, κεῖται δὲ ἡ πόλις ἐν δεξιᾷ τοῦ Ἀλφειοῦ, τὰ μὲν πολλὰ ἠρέμα προσάντει, τὰ δὲ καὶ ἐπ' αὐτὸν καθήκει τὸν Ἀλφειόν. i. e. *Heraeeos vero condidit quidem Heraeeus Lycaonis filius, iacet autem urbs ad dexteram Alphei amnis, plurima pars occurrit molliter surgens, reliqua pars ad ipsum usque pertingit Alpheum.* Loco supra citato haec urbs Pausaniae dicitur Ἡραιεῖς, at paulo infra eodem libro appellatur Ἥραια, ex qua celebrat *Demaratum*, qui primus Olympiae armato cursu vicit: Ἔστι καὶ ναὸς ἐν τῇ Ἡραίᾳ Πανός, ἅτε τοῖς Ἀρκάσιν ἐπιχωρίου. Τῆς δὲ Ἥρας τοῦ ναοῦ καὶ ἄλλα ἐρείπια καὶ κίονες ἔτι ἐλείποντο. Ἀθλητὰς δὲ ὁπόσοι γεγόνασιν Ἀρκάσιν, ὑπερῆρκε τῇ δόξῃ Δημάρατος Ἡραιεύς, ὃς τὸν ὁπλίτην δρόμον ἐνίκησεν Ὀλυμπίᾳ πρῶτος. i. e. *Est et templum Panos Heraeae, utpote Arcadibus indigenae; templi autem Iunonis et rudera et columnae adhuc reliquae sunt; athletas vero omnes quotquot fuere Arcadibus, gloria superavit Demaratus Heraeeus, qui armato cursu vicit Olympiae primus.* Memoratur etiam Ptolemaeo lib. 3. c. 16. inter Arcadiae urbes.

— Ἡ ἐλέγετο Σολογοργός.] Inquit auctor noster sed sine

auctore *Heraeum* Arcadiae urbem dici quoque *Solygorgum*, cuius nominis altum est apud alios silentium.

Ἡραῖον, πόλις Θρᾴκης· Ἡρόδοτος τετάρτῃ.] Heraeum, urbs Thraciae ex Herodoti lib. 4. apud quem libro citato c. 89. haec leguntur: *Ὁδὸς δ' ἐπ' αὐτάς ἐστι ἴση ἐξ Ἡραίου τε πόλιος τῆς παρὰ Περίνθῳ καὶ ἐξ Ἀπολλωνίης τῆς ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ.* i. e. *Tantumdem viae est ad eos* [fontes] *ex Heraeo urbe, quae iuxta Perinthum, ac ex Apollonia, quae in Euxino ponto.* Nomen sonat idem quod Latinis *Iunonium*, quemadmodum Artemisium sonat *Dianium.*

— *Τὸ δὲ τεῖχος. Ἡραῖον*, etc.] Haec verba sunt male interpolata; sic mihi videntur legenda: *ἢ καὶ Ἡραῖον τεῖχος, οἱ πολῖται, Ἡραῖοι, τοῦ δὲ* etc. *Quae et Heraeon tichos*, i. e. *Haeraeus murus; cives, Heraei, ab Heraeum tichos vero Heraeotichitae.* Heraeon tichos enim id est *Iunonius* murus dicitur Harpocrationi eadem Thraciae urbs, quam a Samiis conditam tradit.

Ἡράκλεια, πόλις Θρᾴκης, etc.] Viginti tres huius nominis urbes et inter eas tres insulas celebrat auctor noster. De omnibus aliquid invenire, quod his nostris observationibus inseri possit, difficile est, pro virili tamen aliquid dicere de harum nonnullis conabimur. Heracleae nomen ab Hercule deducitur, qui celeberrimus fuit apud Graecos, ac praecipue apud poetas, qui eius historiam in maius auxerunt, suo iure plurima fingentes, inter quos procul dubio primum hac in re obtinebat locum Pisander, qui de eius rebus poëma conscripsit, cui nomen imposuit *Heraclea*, teste Strabone lib. 14. et 15. Igitur primo loco celebrat Heracleam Thraciae ad Pontum, nempe mare illud cuius ostium vocabatur *Thracius Bosporus*, quae Ptolemaeo lib. 3. c. 11. dicitur, *Πέρινθος, ἤτοι Ἡράκλεια, Perinthus*, sive *Heraclea.* Alia enim fuit Heraclea Ponti, nempe regionis iuxta Bithyniam, quae eidem auctori libro 5. c. 1. vocatur *Πόντου Ἡράκλεια, Ponti Heraclea*, quam nobilitavit natalibus suis *Heraclides* Ponticus Platonis discipulus et familiaris, cuius ingenii mo-
297 numenta praeclara atque optima recensentur a Laertio in eius
b vita. Fuit haec urbs eo potentiae evecta, ut potentissimos habuerit tyrannos, de quibus multa in Excerptis ex Memnone memorantur.

— *β', Σικελίας.*] Secundo loco memorat Heracleam Siciliae quae etiam *Heraclea Minoa* dicta fuit, Polyb. lib. 1. *Καρχηδόνιοι δὲ πεντήκοντα καὶ τριακοσίαις ναυσὶ καταφράκτοις ἀναπλεύσαντες, Λιλυβαίῳ προσέσχον· ἐντεῦθεν δὲ πρὸς Ἡράκλειαν τὴν Μινώαν καθωρμίσθησαν.* i. e. *Carthaginenses cum* CCCL *navibus cataphractis in altum provecti* Lilybaeum *appellunt; inde ad He-*

racleam Minoam classem in portu constituunt. Minoa vero appellata fuit, quod a Minoe condita fuerit, ut rerum monumentis tradit Diodorus lib. 16. *Δίων δὲ κατέπλευσε τῆς Ἀκραγαντίνης εἰς τὴν ὀνομαζομένην Μινῴαν. Αὕτη δὲ τὸ μὲν παλαιὸν ὑπὸ Μίνωος ἐκτίσθη, τοῦ βασιλέως Κρητῶν, καθ᾽ ὃν καιρὸν, ζητῶν Δαίδαλον, ἐπεξενώθη Κωκάλῳ, τῷ βασιλεῖ τῶν Σικανῶν.* i. e. *Dion vero ad Agrigentinae regionis urbem nominatam* Minoam *adnavigavit; ipsa vero antiquitus a Minoe rege Cretensium condita fuit, quo tempore, quaerens Daedalum hospitio exceptus fuit a Cocalo Sicanorum rege.* Ex nostris memoratur Liv. lib. 24. c. 35. *Per idem fere tempus et Himilco, qui ad Pachyni promontorium, classem diu tenuerat, ad* Heracleam, *quam vocant* Minoam, *quinque et viginti millia peditum, tria equitum* XII *elephantos exposuit.* Vide Cluverium Siciliae Antiquae lib. 1. c. 17.

— γ′, Λυδίας.] Tertio loco celebrat Heracliam Lydiae, a qua *Ἡράκλεια λίθος, lapis Heraclius* nomen accepit alio nomine *sideritis, Heracleotis,*) et ab hac Lydiae urbe Sophocles *Λυδίαν λίθον, Lydium lapidem* vocavit, auctore Hesychio in *Ἡρακλεία.* Sic enim ille: *Κέκληται δὲ οὕτως ἀπὸ Ἡρακλείας τῆς ἐν Λυδίᾳ πόλεως· διὸ καὶ Σοφοκλῆς Λυδίαν λίθον αὐτὴν καλεῖ· οἱ δὲ, Σιδηρῖτιν, οἱ δὲ Ἡρακλεῶτιν.* i. e. *Vocatus fuit autem* [Heraclius lapis] *sic, ab Heraclia Lydiae urbe; qua propter et Sophocles* Lydium lapidem, *eum vocat, alii vero,* Sideritin, *alii autem,* Heracleotin.

— ς′, Ἰταλίας.] Sexto loco celebrat Heracliam Italiae, Strabo lib. 6. auctor est a Tarentinis conditam fuisse: *Εἶθ᾽ Ἡρακλεόπολις, μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης, καὶ ποταμοὶ δύο πλωτοὶ, Ἄκιρις καὶ Σῖρις, ἐφ᾽ οὗ πόλις ἦν Τρωϊκή. Χρόνῳ δὲ τῆς Ἡρακλείας ἐντεῦθεν οἰκισθείσης ὑπὸ Ταραντίνων, ἐπίνειον αὕτη τῶν Ἡρακλεωτῶν ὑπῆρξε.* i. e. *Deinde Heracleopolis paullum supra mare et fluvii duo navigabiles Aciris et Siris, ubi urbs erat Troiana; postea vero elapso tempore Heraclia hic condita a Tarentinis, navale ipsa Heracleotarum fuit.* Idem ex nostris affirmat Liv. lib. 8. c. 24. *Caeterum (ut ferme fugiendo in media fata ruitur) cum saepe Brutias Lucanasque legiones fudisset: Heracleam Tarentinorum coloniam, Consentiam ex Lucanis, Sipontumque, Brutiorum coloniam Acerinam, alias inde Messapiorum, ac Lucanorum cepisset urbes, etc.* Loquitur Livius de Pyrrho Epirotarum rege.

— ζ′, Κελτικῆς.] Septimo loco celebrat Heracleam Celticae, quam in ostio Rhodani fuisse inquit Plinius lib. 3. c. 4. *Sunt auctores, et Heracleam oppidum in ostio Rhodani fuisse.*

— η′, Θεσσαλίας.] Octavo loco ponit Heracleam Thessaliae, cuius meminit Strabo lib. 9.

— ι γ', Συρίας.] Decimo tertio loco, memorat Heracleam Syriae, cuius meminit Ptolemaeus lib. 5. c. 15.

298 a — ι ζ', Κρήτης.] Decimo septimo loco ponit Heracleam Cretae, quam Plinius lib. 4. c. 12. inter huius insulae urbes numerat, Ptolemaeo lib. 3. c. 17. Ἡράκλειον *Heraclium* dicitur.

— ι θ', Καρίας.] Decimo nono loco celebrat Heracleam Cariae, cuius meminit Ptolemaeus lib. 5. c. 2. cui Ἡράκλεια πρὸς Λάτμῳ *Heraclea ad Latmum* dicitur, de qua sic Strabo lib. 14. Ἑξῆς δ' ἐστὶν ὁ Λατμικὸς κόλπος, ἐν ᾧ Ἡράκλεια ἡ ὑπὸ Λάτμῳ λεγομένη, πολίχνιον ὕφορμον ἔχον· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Λάτμος ὁμωνύμως τῷ ὑπερκειμένῳ ὄρει. i. e. *Deinde sequitur Latmicus sinus, in quo* Heraclea sub Latmo *dicta, oppidulum navium stationem habens; vocabatur prius Latmos eodem nomine cum supra iacente monte.* Plinius diversas facit urbes, Heracleam Cariae, et Heracleam ad Latmon. Ita enim ille lib. 5. c. 29. *Ad decimum a Mileto stadium lenis* [Maeander] *illabitur mari. Inde mons Latmus, oppida, Heraclea montis eius, cognominis Cariae.* Supra eodem capite meminerat Heracleae Cariae.

— Ἡ λεγομένη Ἀλκμάνιος.] Heracleam Cariae urbem, *Alcmaniam* dictam fuisse inquit, necnon *Plistarchiam*, ut ipse prodit in Πλειστάρχια, quorum nominum nulla apud alios, quod sciam, fit mentio.

— κ β', Νῆσος ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ.] Vigesimo secundo loco celebrat Heracleam, insulam in Atlantico Oceano, cuius insulae nullam apud alios inveniebam notitiam; at Heracleam urbem Calpae monti impositam, quae postea *Gibraltar* fuit vocata, memorat Mariana de Rebus Hispaniae lib. 6. c. 22. *Ita copiis Calpe mons primum est occupatus, Heracleaque urbs illi monti imposita ex eo* Gibraltaris *nomen accepit a Tarif et Gebal, quae vox montem significat, nomine duplicato. Ab eodem duce Tariffae nomen vicino oppido est factum, ut plerique arbitrantur, cum olim* Tartessus *diceretur.*

— κ γ', Μακεδονίας, etc.] Vigesimo tertio loco ponit Heracleam Macedoniae, quam memorat Porphyrogen. de Them. lib. 2. Them. 2. Macedoniae, Plinius lib. 4. c. 10. Ptolemaeus lib. 3. c. 13. Ἡράκλεια Σιντικὴ *Heraclea Sintice* dicitur, ex nostris celebratur a Livio lib. 45. c. 29. *Deinde in quatuor regiones dividi Macedoniam, unam fore et primam partem, quod agri inter Strymonem et Nessum amnem sit: accessurum huic parti trans Nessum ad orientem versum, qua Perseus tenuisset vicos, castella, oppida, praeter Aenum et Maroneam et Abdera: trans Strymonem autem vergentia ad occasum Bisalticam omnem cum Heraclea, quam* Sinticen *appellant.*

Ἡρακλεοβουκόλοι, Αἰγυπτιακὴ συνοικία.] Heracleobucoli, Aegyptiaca cohabitatio i. e. oppidum, sic dicta videtur, quod prope Heracleopolin, cuius in subsequenti dictione meminit, sita esset, unde Bucolicum, ostium quoddam Nili non ἰθαγενὲς, sed effossum dici videtur, quod memoratur ab Herodoto 298
lib. 2. quod *Heracleoticum* dicitur Ptolemaeo lib. 4. c. 5. b

Ἡρακλεούπολις, πόλις Αἰγυπτία.] Tres huius nominis Aegypti urbes celebrat, Ptolemaeo lib. 4. c. 5. duae tantum memorantur, altera parva, cui Ἡρακλέους μικρὰ πόλις, i. e. *Herculis parva urbs*, altera magna Ἡρακλέους πόλις μεγάλη, i. e. *Herculis urbs magna* dicitur.

— Ἐξ ἧς Θεοφάνης ὁ φυσικός.] Ex Heracleopoli Aegyptia urbe fuisse Theophanem physicum inquit, sed quo tempore floruerit, et quae scripserit me latet. Nullus enim est eorum quos memorat Vossius de Historicis Graecis lib. 1. c. 23. apud Suidam autem tantum legimus Θεοφάνης, ὄνομα κύριον, i. e. *Theophanes, nomen proprium.*

Ἤρητος, πόλις Σαβίνων.] Eretus, urbs Sabinorum. Fuere Sabini, gens Italiae, de quibus suo loco; Eretus vero urbs Latinis dicitur *Heretum*, et *Eretum*, memoratur Straboni lib. 5. Dionysio Halicarn. Roman. Antiquitatis lib. 4. ubi inquit, ad Eretum Sabinos victos fuisse a Tarquinio Superbo, necnon Andino vati Aeneid. lib. 7. v. 711.

Ereti manus omnis, oliviferaeque Mutuscae.

Ad quem locum Serv. eius etymologiam affert ἀπὸ τῆς Ἥρας, i. e. *a Iunone.* Hera enim Graecis dicitur, quae Latinis *Iuno.* Solinus c. 8. *Heretum a Graecis in honorem Herae, sic enim Graeci* Iunonem *vocant.* Ab hoc oppido Eretinae mentes, id est, *stupidae* dicuntur, ac si diceres *mentes argillaceas*, quod Hereti terra esset argillacea, ut observat Turnebus lib. 26. c. 10. Non multum abludit illud Persii Sat. 5. v. 122.

— *Nec cum sis caetera fossor.*

Id est, *Stultus.* Huiusmodi enim homines rerum cognitionis expertes sunt; at hodie multi equites sunt veluti Persii fossores, et multi fossores sunt veluti iurisperiti. Utriusque sortis homines vidi saepe in Hispania, hos laudabam, illos vituperabam. Sed ad Spartam nostram revertamur: Eretum vulgo Italis dici *Monte Ritondo* auctor est Cluv. in sua Italia Antiqua lib. 2. c. 9.

Ἡρῶ, πόλις Αἰγυπτία.] Hero, us, urbs Aegyptia. Memoratur Ptolemaeo lib. 4. c. 5. Straboni lib. 17. ambo eam vocant Ἡρώων πόλιν, i. e. *Heroum urbem*; atque in intimo Arabici sinus recessu locant.

— Ἡ Αἶμος ἐκλήθη, διὰ τὸ τὸν Τυφῶ, etc.] Ad hanc fabulam alludit Apollonius Argonauticorum lib. 2. v. 1218. videsis eius Scholia, mihi enim fabulis immorari non est volupe.

— Στράβων δὲ ἡρώων πόλιν αὐτὴν καλεῖ.] Strabo vocat hanc urbem Heroum urbem, scilicet lib. 17. Πίπτοι δ' ἄν, inquit, τῇ μὲν καθ' Ἡρώων πόλιν τὴν ἐν τῷ μυχῷ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου. i. e. *Incideret vero ab altera parte iuxta Heroum urbem, quae est in intimo Arabici sinus recessu.*

299 Ἠριονία, ἡ Σαρδέων χώρα.] Erionia, regio prope Sardes,
a quae *Asia* quoque dicebatur, regionis altum est apud alios silentium, Sardis vero et Asia Lydiae urbes suo loco memorantur. ab auctore nostro.

Ἡσσός, πόλις Λοκρίδος.] Essus, urbs Locridis ex Thucydidis lib. 3. apud quem non urbs Essus, sed Essii eius oppidani memorantur quos Ἡσσίους *Hessios* cum spiritu aspero in prima vocat. Ἔπειτα Ἰπνέας, καὶ Μεσσαπίους, καὶ Τριταιέας, καὶ Χαλλαίους, καὶ Τολοφωνίους, καὶ Ἡσσίους, καὶ Οἰανθέας. i. e. *Deinde Ipnenses, et Messapios, et Tritaeenses, et Challaeos, et Tolophonios, et Hessios, et Oeanthenses.*

Ἠτία, δῆμος Λακωνικῆς.] Etia, populus, id est, oppidum (in hac enim significatione usurpatur ab Stephano id nominis) Laconicae; Ἦτις dicitur Pausaniae in Laconicis, quam ab Aenea conditam ac de nomine filiae *Etiadis* appellasse tradit, cum ad Boeotiacum sinum tempestate delatus fuisset. Nostro suo loco dicitur Ἐταεῖς.

— Ἡ τῆς Κρήτης πόλις.] Cum prius memoraverit Etiam oppidum Laconicae; nunc inquit, fuisse etiam Cretae urbem, quam ex Euthyphrone Heraclidae Pontici filio celebrat Laertius in vita Mysonis, apud quem Ἤτεια scribitur per ει.

— Ὅθεν ἦν Μύσων, εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν.] Ex Etia vel Laconicae oppido, vel Cretae urbe fuisse Mysonem, unum ex septem Graeciae sapientibus inquit, de cuius patria non convenit inter scriptores, ut videre est apud Diog. Laertium in eius vita. Atque, ut haec obiter annotemus, Pythagoras fuit primus qui vanum illud Sapientum nomen fugiens *philosophum*, id est, *sapientiae amatorem* sese vocavit. Alio Pythagora habebant opus Hebraeorum חכמים *chacamim*, i. e. *sapientes*, qui hoc vanum nomen mutaret in אהבי חכמה *Ohace chocmah*, i. e. *amatores sapientiae.*

299 Ἡφαιστία, δῆμος Ἀκαμαντίδος φυλῆς.] Inquit Hephaestiam
b esse oppidum Acamantidis tribus cuius oppidanus dicebatur *Hephaestiades*. Localia vero ἐξ Ἡφαιστιαδῶν et caetera; unde conicitur oppidum quoque dicendum esse Ἡφαιστιάδαι, non Ἡφαι-

στία. Apud Hesychium legimus Ἡφαιστιάδαι, Ἀθηναῖοι. Hoc est, *Hephaestiadae*, *Athenienses*. Huius oppidi nulla apud alios, quod sciam, fit mentio.

Ἡφαιστία, πόλις ἐν Λήμνῳ.] Hephaestia, urbs in Lemno insula ex Hecataei Europa. Memoratur Ptolemaeo lib. 3. c. 13. Hesychio suo loco, Eustathio ad Periegetae v. 522. quam Pelasgos aliquando incoluisse inquit expulsos ab Atheniensibus ex Attica: Διὸ καὶ πόλεων περὶ αὐτὴν δύο οὐσῶν, ἡ μία Ἡφαιστία ἐλέγετο. Λέγονται δὲ καὶ ταύτην Πελασγοί ποτε οἰκῆσαι, οἱ ἐκ τῆς Ἀττικῆς ὑπὸ Ἀθηναίων ἐξελαθέντες, ὡς ἄδικοι καὶ ἅρπαγες. i. e. *Quare ex duabus urbibus quae erant in ea* [Lemno] *altera Hephaestia dicebatur; quam Pelasgi aliquando habitasse dicebantur ex Attica ab Atheniensibus expulsi, tamquam iniqui et rapaces.* Quod etiam ex Dionysio Chalcidensi affirmat Harpocratio in Ἡφαιστία.

— Ὅτι Μυρηναῖοι τῶν Πελασγικῶν, etc.] Lege Ὅτι Μυριναῖοι. Myrinaei enim erant oppidani Myrinae urbis quoque Lemni. Nam duas urbes tantum habebat Lemnus insula Myrinam, et Hephaestiam mediterraneam, auctore Ptolemaeo lib. 3. c. 14. Λῆμνος νῆσος, ἐν ᾗ πόλεις δύο, Μύρινα, καὶ Ἡφαιστία μεσόγειος, i. e. *Lemnus insula, in qua urbes duae, Myrina et Hephaestia mediterranea.* Perperam apud Ptolemaeum scribitur Λεῖμνος et Ἡφαιστιὰς pro Λῆμνος et Ἡφαιστία.

— Τύραννος ὤν.] In his verbis τὸ ὢν expungendum. Aliter enim dicendum erat nomen tyranni Hephaestiensium.

Θ.

Θαλάμαι, πόλις τῆς Μεσσηνίας.] Thalamae, urbs Messeniae ex Theopompo, cuius omnia opera deperdita sunt, memoratur; fuit celebris Pasiphaae templo et oraculo, teste Plutarcho in Agide, et Cleom. sed ab eo *Thalamiae* dicitur. Eius quoque meminit Pausanias in Laconicis. Polybius Historiarum lib. 5. Πλείστη δ' ἀποσκευὴ, καὶ πλεῖστος ὄχλος ἠθροίσθη σωμάτων καὶ θρεμμάτων εἰς τὸ χωρίον ὃ καλοῦσι Θαλάμας. i. e. *Plurima vero supellex, plurimaque corporum pecorumque turba congregata fuit in oppido, quod* Thalamas *vocant.* 300 a

Θάλπουσα, πόλις τῆς Ἀρκαδίας.] Thalpusa, urbs Arcadiae. Fuit celebris Aesculapii, et duodecim Deorum templo; sita vero erat in magno colle, sed magna ex parte aetate Pausaniae erat deserta, ut ipse refert in Arcadicis, cui *Thelpusa* dicitur, in cuius finibus erat *Cereris* cognomento *Eleusiniae* fanum auctore eodem auctore libro citato.

Θαλαμαναῖοι, ἔθνος Πέρσαις ὑπήκοον.] Thalamanaei, gens Persis subdita ex Herodoti lib. 3. apud quem libri citati capite 93. Thamanaei, non Thalamanaei, ut inquit noster, inter Persarum Satrapeias memorantur: *Ἀπὸ δὲ Σαγαρτίων, καὶ Σαραγγαίων, καὶ Θαμαναίων, καὶ Οὐτίων, καὶ Μέκων, καὶ τῶν ἐν τῇσι νήσοισι οἰκεόντων τῶν ἐν τῇ Ἐρυθρῇ θαλάσσῃ*, etc. i. e. *A Sagartiis vero, et Sarangaeis, et Thamanaeis, et Utiis, et Mecis, et iis, qui in rubri maris insulis habitant*, etc.

Θάμνα, πόλις Παλαιστίνης.] Thamna, urbs Palaestinae, ex Iosepho Antiquit. lib. 5. Duae huius nominis urbes memorantur, altera pertinebat ad tribum Dan, ut apparet ex Iosue c. 19. v. 43. ubi vocatur תמנתה *Thimnathah*, et a 70 senibus Θαμνά, iuxta quam Simson discerpsit leonem atque inibi duxit ex Palaestinis virginem in uxorem, ut narratur Iudicum c. 14. ubi quoque in textu Hebraico eodem modo scribitur, et a 70 senibus Θαμναθὰ vocatur, quam celebrat Ioseph. libro, ab auctore nostro, citato c. 10. *Ἀφικόμενος δὲ μετὰ τῶν γονέων εἰς Θαμνὰ πόλιν Παλαιστινῶν, πανηγύρεως ἀγομένης, ἐρᾷ παρθένου τῶν ἐπιχωρίων.* i. e. *Cum venisset autem una cum parentibus in urbem Palaestinorum Thamna, conventus tempore, amore captus fuit virginis*
300 *indigenarum.* Altera autem pertinebat ad tribum Ephraim, ac
b data fuit Iosue celeberrimo duci in haereditatem, in qua quoque sepultus est, ut constat ex eodem Iosue c. 19. v. 50. ubi תמנת סרח *Thimnath Serach* dicitur, Iudicum vero c. 2. v. 9. vocatur תמנת חרס *Thimnath Cheres*. Serach autem et Cheres idem est nomen per transpositionem literarum, quod in hac lingua non est insolens. Sic enim dicitur כבש *cebes* et כשב *Ceseb*, utrumque significat, *ovem, agnum*, שלמה *Salmah* et שמלה *simlah*, i. e. *vestis*, seu *vestimentum* et alia huiusmodi. Memoratur quoque Ptolemaeo lib. 5. c. 16. Ab eadem septima Iudaeae toparchia dicebatur *Thamnitica*, cuius meminit Plinius lib. 5. c. 14. in qua usque ad aetatem Hieronymi sepulchrum celeberrimi illius ducis ostendebatur, super quod figuram Solis descripserant, eo quod solem stare fecisset, ut apparet ex ipso Hieronymo et Christiano Adrichomio in Ephraim num. 96.

Θαμουδᾶ, Ναβαταίων γείτων τῶν Ἀραβίων.] Thamuda, locus, seu regio, seu urbs (id enim nobis divinandum reliquit noster auctor) prope Nabataeos Arabes, cuius incolae ei Thamudeni, Ptolemaeo lib. 6. c. 7. Thamyditae, et Thamydeni, Plinio lib. 2. c. 28. Thamudei dicuntur.

Θάσσος, νῆσος πρὸς τῇ Θρᾴκῃ.] Thassus, insula maris Aegaei prope Thraciam, Lemno insulae proxima, celebris vitibus, vino, et marmore, Virgil. Georgic. lib. 2. v. 91. canit:

Sunt Thasiae vites, sunt et Mareotides albae.

Plin. lib. 14. c. 7. inter transmarina vina celebrat Thassium et Chium, quae in summa gloria fuisse inquit. Apud Aristophanem in Pluto, cum anus quaedam diceret suam cutem suaviter olere, subdit per iocum Chremylus:

Εἰ Θάσιον ἐνέχεις, εἰκότως γε νὴ Δία.
Si Thasium infundis, merito per Iovem.

Aelianus de Varia Historia lib. 13. c. 6. duplex vini genus in hac insula tradit fuisse, alterum, quod suavem somnum, alterum, quod vigiliam afferebat. Thassium vero marmor celebrat Plinius lib. 36. c. 6.

— *Ἔνθα Τηλέφη ἡ τῆς Εὐρώπης*, etc.] Quae hic Telephe, 301 eidem in *Δάρδανος* dicitur Telephae. a

— *Ἡ δὲ γενεαῖς Ἡρακλέους καὶ Θάσσος*, etc.] Legendum existimo *ἦν δὲ*, etc. i. e. *erat vero*, etc. de Thasso enim, qui insulae nomen dedit, loqui videtur a quo Herculis generationes recenset.

— *Ὅτι δὲ καὶ Ἀερία ἡ Θάσσος.*] Supple *ἐλέγετο*, i. e. *dicebatur*, Thasum vero *Aeriam* dictam fuisse testatur Plinius lib. 4. c. 12. *Ab ea* [Lemno] *Thassos libera quinque M. pass. olim Aeria, vel* Aethria *dicta*. Periegetes v. 522. *Ogygiam* vocavit propter antiquitatem, et *Cereris acten*, propter fertilitatem. Hinc paroemia *Θάσσος ἀγαθῶν*, i. e. *Thassos bonorum*; alii eamdem paroemiam sic dicunt *Δᾶτος ἀγαθῶν* i. e. *Datus bonorum*, teste Eustathio ad Periegetae versum citatum.

— *Ἄγγειλον Παρίοις*, etc.] Sunt versus redditi ab oraculo, Archilochi filio, in quo pro *Τελεσίκλεις* legendum existimo *Τελεσίκλης*. Sic enim Archilochi filius vocabatur, etsi apud Suidam in *Ἀρχίλοχος* aliter scribatur. Parios vero condidisse *Thassum* affirmat Strabo lib. 10. *Ὑπὸ δὲ Παρίων ἐκτίσθη Θάσος, καὶ Πάριον ἐν τῇ Προποντίδι πόλις.* i. e. *A Pariis autem condita est Thasus, et Parium, urbs in Propontide.* Pariorum coloniam vocavit *Thasum* Thucydides lib. 4.

Θαυμακία, πόλις Μαγνησίας.] Thaumacia, urbs Magnesiae ex Homero. Cuius affert versiculum, qui apud eum legitur Il. 2. v. 716. ad quem ita Eustathius: *Τὴν δὲ Θαυμακίαν, πόλιν Μαγνησίας ὁ τῶν ἐθνικῶν συλλέκτης φησι, λέγων καὶ ἑτέραν εἶναι Θαυμακίαν κατὰ τὸν Μηλιᾶ κόλπον, καὶ νῆσον δὲ ὁμώνυμον, οἱ δὲ πολῖται τῆς Θαυμακίας Θαυμακοί* i. e. *Thaumaciam vero* ethnicorum collector [sic nostrum auctorem vocat] *Magnesiae urbem esse inquit, dicens et aliam esse Thaumaciam iuxta Meliacum sinum, et insulam cognominem, cives vero Thaumaciae, Thaumaci.* Nihil

addit novi Eustathius; ex nostris memoratur Plinio lib. 4. c. 9. cui *Taumachia* dicitur.

— *Δευτέρα, πόλις κατὰ τὸν Μηλιᾶ κόλπον.*] Secundo loco memorat Thaumaciam iuxta Meliacum seu Maliacum sinum, utro-
301 que enim modo vocatur sinus iste, quam Strabo lib. 9. appellat
b *Θαυμακοὺς*, quem sequitur Livius, qui hanc urbem lib. 32. c. 4. ita describit: *Namque Thaumaci a Pylis, sinuque Maliaco per Lamiam eunti loco alto siti sunt, ipsis faucibus imminentibus, quam* Coelen *vocant: Thessaliaeque transeunti confragosa loca, implicatasque flexibus vallium vias. Ubi ventum ad hanc urbem est, repente velut maris vasti, sic immensa panditur planities, ut subiectos campos terminare oculis haud facile queat. Ab eo miraculo* Thaumaci *appellati. Nec altitudine solum tuta urbs, sed quod saxo undique abscisso rupibus imposita est. Hae difficultates, et quod haud satis dignum tanti laboris periculique pretium erat, ut absisteret incoepto Philippus, effecerunt.* Alludit Livius in urbis nomine ad significationem. *Θαῦμα* enim Graece est *miraculum*, *θαυμάσιος* vero *mirabilis*, unde nomen urbi impositum fuisse innuit.

Θαυμάσιον, ὄρος Ἀρκαδίας, ἐν ᾧ τὸν λίθον ὁ Κρόνος κατέπιεν.] Thaumasium, mons Arcadiae, in quo Saturnus lapidem pro Iove puero, quem Rheam illic peperisse fabulabantur, devoravit iuxta fabulam; et fabulam et montem supra Molottum Arcadiae fluvium celebrat Pausanias in Arcadicis.

Θάψακος, πόλις Συρίας πρὸς τῷ Εὐφράτῃ.] Thapsacus, urbs Syriae prope Euphratem ex Theopompi Philippic. lib. 3. Memoratur Q. Curtio lib. 10. c. 1. *Igitur Mesopotamiae praetoribus imperavit, materia in Libano monte caesa, devectaque ad urbem Syriae Thapsacum, ingentium carinas navium ponere: septiremes omnes esse, deducique Babylonem, Cypriorum regibus imperatum, ut aes stuppamque et vela praeberent.* Ptolemaeus l. 5. c. 19. eam inter Arabiae desertae urbes prope Euphratem locat. Ex Strabonis lib. 16. constat fuisse commercio celebrem, ad quam usque Gerrhaei per Euphratem navigabant. Iosephus Antiquitatum lib. 9. c. 11. *Thapsam* vocat, ac perperam eius interpres Latinus *Thapsam* et *Tharsen* confundit, cum fuerint duae urbes, ut apparet ex lib. 4. Reg. c. 15. v. 14. 16. ubi תרצה *Thirsah* et תפסח *Thipsach* memorantur; hinc parum deflexo nomine factum est *Thapsa*, et *Thirsa*, quae ab auct. nostro in *Ταρσὸς* vocatur *Τάρσα*.

302 *Θάψος, πόλις Λιβύης.*] Thapsus, urbs Libyae ex Stra-
a bonis lib. 16. qui lib. 17. non lib. 16. ut inquit noster, eam celebrat: *Εἶθ' αἱ Ταριχεῖαι λεγόμεναι, νησία πολλὰ καὶ πυκνά· εἶτα*

Θάψος πόλις· καὶ μετὰ ταύτην νῆσος πελαγία Λαπάδουσα i. e. *deinde* Tarichiae *dictae, insulae parvae, multae et densae; deinde Thapsus urbs: et post hanc insula in pelago Lapadusa.* Memoratur etiam Ptolemaeo lib. 4. c. 3. prope Leptim parvam.

— *Ἔστι καὶ Σικελίας.*] Secundo loco memorat Thapsum Siciliae urbem. Chersonesum illius nominis a Syracusis Siciliae non longe distantem, in qua forsitan erat urbs eiusdem nominis, celebrat Thucydides lib. 6. *Ταῖς τε ναυσὶν ἐς τὴν Θάψον καθορμισάμενοι. Ἔστι δὲ χερσόνησος μὲν ἐν στενῷ ἰσθμῷ, προὔχουσα ἐς τὸ πέλαγος, τῆς δὲ Συρακουσίων πόλεως οὔτε πλοῦν οὔτε ὁδὸν πολλὴν ἀπέχει.* i. e. *Navibusque Thapsum subiere* [ubique stationem habuerunt Athenienses]. *Est autem peninsula, in angusto isthmo in mare prominens, nec multum a Syracusanorum civitate, seu mari, seu terra distat.* Eam quoque celebrat Virg. Aeneid. lib. 3. v. 688.

—— *Vivo praetervehor ostia saxo*
Pantagiae, Megarosque sinus Thapsumque iacentem.

— *Ἔστι καὶ χερσόνησος ἐν τῷ στενῷ τοῦ ἰσθμοῦ.*] Haec desumpta videntur ex Thucydidis lib. 6. cuius verba adduximus nota praecedenti, nec quia Thucydides inquit fuisse Chersonesum *ἐν στενῷ Ἰσθμῷ* i. e. *in angusto Isthmo*, et noster *ἐν τῷ στενῷ τοῦ Ἰσθμοῦ*, i. e. *in angusta parte Isthmi*, ideo corrigendus est. Hoc enim esset nimia corrigendi porrigine laborare.

Θεάγγελα, πόλις Καρίας.] Theangela, Cariae urbs. Memoratur Plinio libro quinto capite 29.

Θεβιθά, φρούριον Μεσοποταμίας.] Thebitha, castellum Mesopotamiae ex Arrhiani lib. 11. Cuius incola, *Thebenus* dicebatur, ut inquit noster, sicut ab Ecmatha, Ecmathenus. Ergo prototypos erit *Θεβὰ*, id nominis significat *domum* Hebraice; huius castelli altum apud alios est silentium.

Θείσοα, πόλις Ἀρκαδίας.] Thisoa, urbs Arcadiae ex Pau- 302
saniae lib. 8. qui eam celebrat libro citato ab Stephano: *Ταῖς* b
Νύμφαις δὲ ὀνόματα, ὑφ' ὧν τὸν Δία τραφῆναι λέγουσι, τίθενται Θεισόαν, καὶ Νέδαν, καὶ Ἁγνώ· καὶ ἀπὸ μὲν Θεισόας πόλις ᾠκεῖτο ἐν τῇ Παῤῥασίᾳ. Τὰ δὲ ἐπ' ἐμοῦ, μοίρας τῆς Μεγαλοπολίτιδός ἐστιν ἡ Θεισόα κώμη. i. e. *Nympharum vero nomina, a quibus Iovem educatum fuisse dicunt, Thisoa, et Neda, et Hagno; et a Thisoa quidem urbs habitata fuerat in Parrhasia; aetate autem mea partis Megalopolitidis est Thisoa pagus.*

Θεμβρίημος, πόλις Καρίας.] Tembriemus, urbs Cariae, sine auctore memoratur ab auctore nostro, existimo eamdem esse, quae *Thymbria* dicitur Straboni, cuius ex lib. 14. sunt verba: *Ἔνθεν ἐν σταδίοις τέσσαρσι κώμη Καρικὴ Θυμβρία· παρ' ἣν ἄορ-*

νόν ἐστι σπήλαιον ἱερὸν, Χαρώνιον λεγόμενον, ὀλεθρίους ἔχον ἀποφοράς. i. e. *Hinc quatuor stadiis pagus Caricus Thymbria; iuxta quam avibus invia est spelunca sacra*, Charonium *nomine*, *pestilentes habens exhalationes.*

— Ἀπὸ Θεμβρίμου.] A Thembrimo vocatam fuisse urbem Cariae *Thembriemum* inquit, quare vel nomen urbis, vel Thembriemi corrigendum est, atque eodem modo oppidani nomen.

Θεμίσκυρα, πόλις.] Themiscyra, quae et Themiscyria, urbs e regione Thermodontis. Memoratur Straboni lib. 12. Ἔχει δὲ τήν τε ἄλλην χώραν καλὴν, καὶ τὴν Θεμίσκυραν τὸ τῶν Ἀμαζόνων οἰκητήριον, καὶ τὴν Σιδήνην. Ἔστι δὲ ἡ Θεμίσκυρα πεδίον, τῇ μὲν ὑπὸ πελάγους κλυζόμενον, ὅσον ἑξήκοντα σταδίους τῆς πόλεως διέχον· τῇ δ' ὑπὸ τῆς ὀρεινῆς, εὐδένδρου καὶ διαῤῥύτου ποταμοῖς, αὐτόθεν τὰς πηγὰς ἐχούσιν. Ἐκ μὲν οὖν τούτων πληρούμενος ἁπάντων εἷς ποταμὸς διέξεισι τὸ πεδίον Θερμώδων καλούμενος. i. e. *Habet autem cum aliam regionem bonam, tum Themiscyram Amazonum olim domicilium, et Sidenen. Est vero Themiscyra planities, quae ab altera parte mari alluitur circiter* LX. *stadia ab urbe distans. Ab altera vero montosa, nemorosa et fluviis pervia, illinc fontes habentibus; Ex quibus omnibus impletus unus amnis planitiem percurrit* Thermodon *nomine.*

308 a Θεμισσός, πόλις Καρίας.] Themissus, urbs Cariae, quae aliis *Thelmissus*, Plinio lib. 5. c. 29. dicitur *Thelmessus*, ut et Ciceroni de Divinat. lib. 1. *Thelmessus in Caria est, qua in urbe excellit haruspicum disciplina.* Strabo lib. 14. Et Scylax Lyciae tribuit. Caria enim et Lycia erant inter se finitimae.

— Ὃν λύκοι διεχρήσαντο.] Existimo legendum ὃν λύκοι διεχειρήσαντο; per me licet retinere priorem lectionem.

Θεμισώνιον, χωρίον Φρυγίας.] Themisonium, oppidum Phrygiae. Memorantur Straboni lib. 12. Pausaniae lib. 10. Θεμισώνιον δὲ τὸ ὑπὲρ Λαοδικείας Φρύγες μὲν καὶ τοῦτο οἰκοῦσιν. i. e. *Themisonium vero quod supra Laodiceam Phryges quidem et hoc incolunt.*

— Τὸ ἐθνικὸν, Θεμισώνιος.] Sicut oppidorum, sic Gentilium nomina auctores formant pro libitu, noster format nunc gentilitium Themisonii, *Themisonius*; Pausaniae libro nota praecedenti citato dicitur Θεμισωνεύς. Ὅτε δὲ ὁ Γαλατῶν στρατὸς ἔφερε καὶ ἦγεν Ἰωνίαν καὶ Ἰωνίας τὰ ὅμορα, οἱ Θεμισωνεῖς φασιν αὐτοῖς Ἡρακλέα βοηθὸν καὶ Ἀπόλλωνα γενέσθαι καὶ Ἑρμῆν. id est, *Quando vero Galatarum* [Gallorum] *exercitus Ioniam, et Ioniae finitima depopulabatur, Themisonei aiunt ipsis auxiliatorem fuisse Herculem, et Apollinem, et Mercurium.*

Θευδοσία, Ταυρικὴ πόλις παραλία.] Theudosia, Taurica urbs maritima ex Strabonis lib. 7. apud quem nunc legitur *Θευδοσία.* Eius sunt verba: *Μετὰ δὲ τὸν τῶν Συμβόλων λιμένα τοῦτον μέχρι Θεοδοσίας πόλεως ἡ Ταυρικὴ παραλία, χιλίων που σταδίων τὸ μῆκος, τραχεῖα, καὶ ὀρεινή.* i. e. *Post Symbolorum portum hunc usque ad Theodosiam urbem Taurica maritima ora* [porrigitur] ∞ *circiter stadiorum longitudine, aspera et montosa.* Idem auctor libro citato auctor est habuisse portum vel centum navibus recipiendis aptum: *Μετὰ δὲ τὴν ὀρεινὴν τὴν λεχθεῖσαν, ἡ Θεοδοσία κεῖται πόλις, πεδίον εὔγεων ἔχουσα καὶ λιμένα ναυσὶ καὶ ἑκατὸν ἐπιτήδειον.* i. e. *Post montosam hanc dictam regionem Theodosia sita est, campum fertilem habens, et portum navibus etiam centum recipiendis aptum.*

Θεούπολις, ἡ μεγίστη τῆς ἑῴας πόλις.] Theupolis, ac si diceres *Dei civitas*, maxima totius orientis urbs, scilicet Antiochia, quam post quemdam terrae motum a Iustiniano sic vocatam fuisse tradit, quod etiam testatur Eust. ad Periegetae v. 920. de qua iam suo loco egimus.

Θέραμναι, πόλις Λακωνικὴ, ἣν τινες Σπάρτην φασίν.] a
Therammae, urbs Laconica, quam *Spartam* nonnullos appellasse 303
inquit. Sed id nullius auctoritate firmat. Pausaniae *Θεράπνη* di- b
citur, cui a Therapne Lelegis filia nomen impositum inquit, atque inibi fuisse Menelai templum, et Menelaum, et Helenam sepultos; attende eius ex lib. 3. verba: *Θεράπνη δὲ ὄνομα μὲν τῷ χωρίῳ γέγονεν ἀπὸ τῆς Λέλεγος θυγατρός. Μενελάου δέ ἐστιν ἐν αὐτῇ ναὸς, καὶ Μενέλαον, καὶ Ἑλένην ἐνταῦθα ταφῆναι λέγουσι.* i. e. *Therapne vero nomen oppido factum fuit a Lelegis filia. Menelai autem est in ipsa templum, quem et Helenam hic sepultum fuisse dicunt.*

— *Ἔστι καὶ τόπος, ἔχων ναὸν τῶν Διοσκούρων διὰ τὸ*, etc.] Epitomator noster Theramnas urbem Laconicam et locum, in quo erat Castoris et Pollucis templum, diversa existimat fuisse oppida; quod si ita fuisset, non reticeret Pausanias, qui omnium optime totius Graeciae oppida descripsit. Sed fuit etiam huius nominis locus Lacedaemone cuius meminit Harpocratio. Obiter auctor noster deducit loci etymologiam a verbo *θεραπεύω*, i. e. *colo, servio*, quod illic Dioscuri colerentur, ac ideo etiam locus vocandus erat *Θεράπνη*, non *Θέραμναι*, ut ipse habet. Sed nihilominus tamen Pausaniae sententia vero similior videtur, qui a Therapne Lelegis filia loco nomen impositum tradit libro nota proxime praecedenti citato.

— *Σημαίνει καὶ τὴν οἰκίαν.*] Legendum existimo *σημαίνει καὶ τὴν οἰκετίαν.* i. e. *significat etiam familiam*, hoc est, *servi-*

tium, quo modo οἰκέτης dicitur *servus domesticus*? Θεραπεύω enim non solum significat *colo*, sed etiam *servio*, unde θεράπνη *serva*, ad quod videtur allusisse Stephanus; ab eodem verbo et significatione dicebatur apud Lacedaemonios festum quoddam Θεραπνατίδια, cuius mentionem fecit Hesychius suo loco. Ergo Stephani mens est Therapnas seu Laconicae urbem, seu Spartae locum sic dictam fuisse ἀπὸ τοῦ θεραπεύειν, a quo etiam θεράπνη dicitur *ancilla*. Sic accipio hunc locum, nec curo Zoilos.

Θέρμα, χωρίον Σικελίας.] Therma neut. plurali oppidum Siciliae ex Philisto. Sed cum huius opera deperdita fuerint, pro illo substituo Diodorum Siculum, qui de hac urbe sic loquitur lib. 13. Οἱ δὲ Καρχηδόνιοι ἐν μὲν τῇ Λιβύῃ μεγάλας παρεσκευάζοντο δυνάμεις, ἐπιθυμοῦντες ἁπάσας τὰς ἐν τῇ νήσῳ πόλεις καταδουλώσασθαι, πρὶν ἢ δὲ τὰ στρατόπεδα διαβιβάζειν, καταλέξαντες τῶν πολιτῶν τινὰς, καὶ τῶν ἄλλων Λιβύων τοὺς βουλομένους, ἔκτισαν ἐν τῇ Σικελίᾳ πρὸς αὐτοῖς τοῖς θερμοῖς ὕδασι πόλιν, ὀνο-
304 μάζοντες Θερμά. i. e. *Carthaginenses enim in Libya magnum cogebant exercitum, desiderantes omnes insulae urbes subiugare, antequam vero exercitum transvexissent, delectu habito ex civibus aliquibus, aliisque voluntariis Afris, condiderunt in Sicilia ad ipsas calidas aquas urbem, nuncupantes Therma.* Ac quia ab aquis calidis, quas Graece θερμὰ ὕδατα dicuntur nomen habet urbs, ideo sine dubio eius nomen scribendum est Θερμά, non Θέρμα, ut habetur apud nostrum, cui etiam, eadem de causa Θερμᾶν dicitur in Ἀκράγας ac si ὕδωρ, i. e. *aqua* intelligeretur, ideo etiam Latine *Thermae* dicuntur, quia aquae intelliguntur.

— Τὸ ἐθνικὸν Θερμαῖος.] Gentile urbis Thermarum Siciliae dicitur Thermaeus. Apud Ciceronem vero lib. 2. in Verrem Orat. 7. Thermitani dicuntur eius oppidani, apud quos Stesichori poetae statuam fuisse inquit, senilem, incurvam cum libro, summo artificio factam.

Θέρμη, πόλις Θρᾴκης.] Therme, civitas Thraciae, memoratur Thucydidi lib. 2. a quo, ut inquit noster, Macedoniae adscribitur: Ξυνεβίβασε δὲ καὶ τὸν Περδίκκαν τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ Θέρμην αὐτῷ ἔπεισεν ἀποδοῦναι. i. e. *Conciliavit vero et Perdiccam cum Atheniensibus, et* [ipsis] *persuasit, ut ei Thermen redderent.* Namque Athenienses eam ceperant, Perdiccas vero erat Macedonum rex. Memoratur etiam Scylaci in *Μακεδονίᾳ.*

— Ἔστι καὶ Θερμαῖος κόλπος.] Est et Thermaeus sinus, qui nomen habet a Therme Macedoniae urbe. Eius meminit inter alios plurimos Scylax in *Μακεδονίᾳ*. In excerptis ex lib. 7. Strabonis haec leguntur: Ὅτι μετὰ τὸν Ἀξιὸν ποταμὸν ἡ Θεσσαλονίκη ἐστιν πόλις, ἡ πρότερον Θέρμη ἐκαλεῖτο. i. e. *Post Axium fluvium*

Thessalonice est urbs, quae prius Therme *vocabatur.* Unde aliqui putant Thermaeum sinum esse eum, qui vulgo Italis dicitur *Golfo di Salonichi.* Itali enim Thessalonicen vocant *Salonichi.* Thraciae autem urbs Harpocrationi et Suidae dicitur *Therman.*

Θέρμος, πολίχνιον Αἰτωλίας.] Thermus oppidum Aetoliae ex Polybio, qui eius meminit lib. 5. sed neutro genere usurpat, non masculino, ut noster. Sic enim ille: *Ἧκε πολλῆς ὥρας ἐπὶ τὸ Θέρμον.* i. e. *Cum adhuc diei multum superesset, Thermum venit.* Ex eodem auctore apparet fuisse locum totius Aetoliae munitissimum, ac veluti arcem, *ὥστε τῆς συμπάσης Αἰτωλίας οἱονεὶ ἀκροπόλεως ἔχειν τάξιν.* i. e. *Adeo ut totius Aetoliae, tamquam arcis locum haberet;* inquit ille. Ab Strabone, Pausania, et aliis vocatur *Thermopylae,* Amphictyonum conventu celebres.

— *Τὸ ἐθνικὸν Θέρμιος.*] Gentile Thermi, Aetoliae urbis erat Thermius, Polyb. lib. 5. *Καὶ καταστρατοπεδεύσας, ἀφῆκε τὴν δύναμιν τάς τε περιοικίδας κώμας πορθεῖν καὶ τὸ τῶν Θερμίων πεδίον ἐπιτρέχειν.* i. e. *Et positis castris* [ad Thermum] *exercitum* 304
dimisit, ut popularetur circumvicinos pagos et Thermiorum agros b
incursaret.

— *Καὶ τὸ κτητικὸν Θερμικός.*] Possessivum eiusdem Aetoliae urbis Thermi, dicebatur *Thermicus,* quod usurpavit Polybius in Excerptis, ex eius historiis, Legationibus c. 9. *Εὐθέως ἀπ' ἐκείνου χωρισθέντες, ἧκον ἐπὶ τὴν τῶν Θερμικῶν σύνοδον, καὶ παρελθόντες εἰς τὰ πλήθη, παρεκάλουν τοὺς Αἰτωλοὺς διὰ πλειόνων, μεῖναι ἐπὶ τῆς ἐξ ἀρχῆς αἱρέσεως, καὶ διαφυλάττειν τὴν πρὸς Ῥωμαίους εὔνοιαν.* i. e. *Extemplo ab eo discedentes, venerunt ad Thermicorum synodum, et adeuntes multitudinem* h. e. *populum, multis verbis Aetolos exhortabantur, ut in priori sententia manerent, et custodirent adversus Romanos benevolentiam.* Ubi audacter nimis interpres Latinus vertit, *Extemplo Cornelius ab eo discedens Thermopylas ad Graecorum conventum venit.*

Θερσῖται, ἔθνος Ἰβηρικόν.] Thersitae, gens *Iberica,* id est *Hispanica* ex Polybii lib. tertio. *Πάνυ δ' ἐμπείρως, καὶ φρονίμως ἐκλογιζόμενος, ἐκ μὲν Λιβύης εἰς Ἰβηρίαν, ἐκ δ' Ἰβηρίας εἰς Λιβύην διεβίβαζε στρατιώτας, ἐκδεσμεύων τὴν ἑκατέρων πίστιν εἰς ἀλλήλους διὰ τῆς τοιαύτης οἰκονομίας. Ἦσαν δ' οἱ διαβάντες εἰς τὴν Λιβύην Θερσῖται, Μαστιανοὶ, πρὸς δὲ τούτοις, ὀρεῖται Ἴβηρες, Ὀλκάδες.* i. e. *Magna vero experientia et prudentia ratiocinatus ex Libya in Iberiam, ex Iberia vero in Libyam traiecit milites, vinciens utrorumque fidem mutuo hac dispositione: erant autem, qui in Libyam transibant Thersitae, Mastiani, ac praeter hos montani Iberes, Olcades.*

Θέσπεια, πόλις Βοιωτίας.] Thespia, urbs Boeotiae ex Homero, apud quem Il. 2. v. 498. invenitur hemistichium illud, cuius integri versus sunt:

Οἵθ' Ὑρίην ἐνέμοντο, καὶ Αὐλίδα πετρήεσσαν
Σχοῖνόν τε Σκῶλόν τε πολύκνημόν τ' Ἐτεωνὸν,
Θέσπειαν, Γραῖάν τε, καὶ εὐρύχορον Μυκαλησσόν.

H. e. *Quique Hyrien habitabant, et Aulida petrosam*
Schoenumque, Scolumque iugosumque Eteonum
Thespiam, Graeamque, et amplum Mycalessum.

Ad quem locum Eustath. *Ἡ δὲ Θέσπεια ἡ πρὸς τῷ Ἑλικῶνι ἔκειτο νοτιωτέρα αὐτοῦ.* i. e. *Thespia autem, ad Heliconem sita erat australior ipso.* Id videtur Eustath. ex Pausania transcripsisse. Sic enim ille lib. 9. *Θέσπεια ὑπὸ τὸ ὄρος τὸν Ἑλικῶνα ᾤκισται.* i. e. *Thespia infra montem Heliconem condita fuit.* Ex hac urbe fuisse Glyceram meretricem, quam alii *Glycerium*, alii *Phrynen* vocant, referunt scriptores, ac inter eos Strabo lib. 9. quae in hac urbe dedicavit Cupidinem illum decantatum, a Praxitele sculptum, ac
305 sibi dono datum, cuius videndi causa initio proficiscebantur The-
d spias, cum ibi nihil aliud esset spectatu dignum, ut inquit Strabo libro citato, quod etiam testatur Cicero accusationis in C. Verrem lib. 4. de signis Orat. 9. *Idem opinor artifex eiusdem modi Cupidinem fecit illum, qui est Thespiis, propter quem Thespiae visuntur. Nam alia visendi causa nulla est.* Quem Cupidinem a Caio Rom. imperatore e sede sua amotum, Thespiensibus remisisse Claudium, ac Neronem iterum Romam reportasse, ubi igne consumptum fuisse prodidit Pausanias in Boeoticis. Fuit autem Phryne Thespiensis adeo dives, ut inquit Herodicus apud Athenaeum lib. 13. ut Thebarum moenia structuram se polliceretur, si adscriberetur: Alexandrum diruisse; Phrynem vero meretricem refecisse; pro qua Hyperides orator cum orationem fecisset, et iam manifestum esset calculis iudicum, utpote capitalis criminis ream condemnandam esse, in apertum eam produxit, discissis tuniculis, pectoreque nudato; ac postrema orationis parte, illius conspecta pulchritudine, ita peroravit, ut [illegible] ministram sacerdotemque Veneris iudices religione capti et misericordia commoti liberam eam dimiserint; plebiscito deinde sancitum fuit, ne qui causas reorum dicerent, commiserationem excitarent, ac ne quis reus coram iudicibus sententiam pronunciaturis sisteretur, ut refert Athenaeus libro citato.

— *Θεσπιάδου κτίσμα*, etc.] Thespiam, Boeotiae urbem a Thespiade conditam fuisse inquit noster auctor, sed sine auctore, Pausanias vero lib. 9. vel a Thespia Asopi filia, vel a Thespio Erechthei nomen ei inditum fuisse tradit: *Θυγατέρα δὲ εἶναι*

Θέσπειαν λέγουσιν Ἀσωποῦ, καὶ ἀπὸ ταύτης κληθῆναι τὴν πόλιν. Οἱ δὲ Θέσπιόν φασιν ἐξ Ἀθηνῶν ἐλθόντα τὸ ὄνομα τῇ πόλει δοῦναι. Γεγονέναι δὲ ἀπὸ Ἐρεχθέως αὐτόν. i. e. *Filiam autem Thespiam Asopi dicunt fuisse, et ab hac vocatam esse urbem; alii vero Thespium Athenis venientem nomen urbi dedisse; ipsum autem ab Erechtheo genitum fuisse.*

— *Ληματίτων.*] Lege ex Eustath. ad versum Homericum pag. 304. b. citatum *λήματι τῶν.* Per incuriam enim vel transcribentis vel typographi coniunctum fuit, quod disiungendum erat, error inter typographos frequentissimus.

— *Πληθυντικῶς δὲ Θεσπιαί,* etc.] Inquit Thespias numero quoque plurativo dici, et miratur quomodo singulare per *ει* diphthongum scribatur, magis mirandum est in singulari habere accentum in antepenultima, et in plurali accentu in ultima notari, quod rarissimum est, simile invenitur in Plataea Boeotiae quoque urbe, quae *Πλάταια* et *Πλαταιαί* dicitur.

Θεσπρωτία, πόλις καὶ χώρα, etc.] Thesprotia, urbs et regio extra Ambracicum sinum, quem noster nunc *Ampracicum* vocat, sic etiam alii eum nominant, at Thesprotia urbs a nemine, quod sciam, memoratur, Thesprotia vero regio, quam Thesproti incolebant, erat parva quaedam post Chaoniam regio vicatim habitata, bonos habens portus, ac celebris fluvio Acheronte, et Acherusia palude, ex qua Acheron amnis fluebat, ibi etiam Cocytus, quae cum vidisset Homerus in suam poesin transtulisse existimat Pausanias lib. 1. cuius verba attulimus in *Ἀχέρων*; Thesproti vero memorantur inter alios Scylaci in *Θεσπρωτοί* hoc modo: *Μετὰ δὲ χαονίαν Θεσπρωτοί εἰσιν ἔθνος. Οἰκοῦσι δὲ καὶ οὗτοι κατὰ κώμας· ἔστι δὲ καὶ αὐτὴ εὐλίμενος.* i. e. *Post Chaoniam vero Thesproti sunt gens. Habitant autem et hi per vicos; estque haec regio bonis praedita portubus.* Alexander Macedo a Lycophrone in Alex. vocatur *Θεσπρωτὸς λέων* *Thesprotus leo*, quod eius mater fuerit Epirotis. Chaonia enim et Thesprotia, seu Thesprotis erant Epiri regiones, ut videre est apud Ptolemaeum lib. 3. c. 14. Plinius lib. 37. c. 7. meminit gemmae anthracitidis, quae in Thesprotia inveniebatur. Thesproti etiam Aegestaei ab Aegesto quodam duce, et Amymnaei ab Amymno vocati fuere, ut refert noster in *Αἰγεσταῖοι.*

305 b

Θεσσαλία, ἀπὸ Θεσσαλοῦ.] Tessalia, regio Graeciae celebris a Thessalo, quae prius *Pelasgia*, unde Homero passim *Pelasgicon Argos* dicitur. Thessaliae enim nomen apud eum non reperitur, quare, qui de temporibus Troianis loquuntur, cum *Thessaliae* nomen usurpant, *κατὰ πρόληψιν* id agunt; olim *Pyrrhaea* a Pyrrha Deucalionis uxore, *Aemonia* ab Aemone, *Pan-*

dora a Deucalionis matre, *Nesonis* a Nesone Thessali filio, ac tandem *Thessalia* a Thessalo Aemonis filio, ut Strabo lib. 9. vel Iasonis et Medeae, ut Diodorus lib. 4. dicta fuit. Strabo libro citato eam dividit in quatuor partes *Phthiotidem*, *Estiaeotidem*, *Thessaliotidem*, *Pelasgiotidem*, quas omnes Ptolemaeus lib. 3. c. 13. Macedoniae adscribit; celeberrima fuere eius Tempe, quorum descriptionem habes apud Ovid. lib. 1. Metamorph. v. 568. apud Abr. Ortel. in Theatri orbis terrarum Parergo tabula 47. Nec minus inter fluvios celebris fuit Peneus, inter montes *Olympus*, *Ossa et Pelion*. Ipsa etiam fuit celeberrima Deucalionis diluvio, quod Graeci ὑπερβολικῶς ut omnia sua referunt id etiam poetae tamquam iure suo in maius auxerunt, cuius descriptionem habes apud Ovid. Metamorphoseωn libro citato v. 318. et deinceps. Thessaliae incolae olim tamquam veneficia a Medea edocti proscindebantur, unde Plautus in Amphitryone:

Ego pol illum ulciscar hodie Thessalum veneficum.

Claudianus in Ruf. lib. 1.

—— *Novi quo Thessala cantu*
Eripiat lunare iubar ——

Quare Θεσσαλικὴ γυνὴ, i. e. *Thessalica mulier* sumitur pro venefica, ac vim adagii habet, de quo et aliis videsis Erasmum; de Thessalia vero si plura scire desideras, lege Pausaniam, Plinium, Strabonem, Diodorum, et alios.

806 Θεσσαλονίκη, πόλις Μακεδονίας.] Thessalonice, urbs
a Macedoniae, corrupti adhuc nominis vestigia servans, vulgo enim *Salonichi* vocatur.

— Ἥτις ἄρα ἐκαλεῖτο Ἁλία, Κασσάνδρου κτίσμα.] In his verbis pro ἄρα suspicor legendum πάλαι, vel πρότερον. Sic enim Stephanus amat loqui; inquit vero Thessalonicen, cum prius *Halia* vocaretur, a Cassandro instauratam fuisse. sic enim intelligendum est hoc in loco τὸ κτίσμα; sed huius prioris nominis altum est apud alios silentium, Thermen autem prius vocatam fuisse discimus ex excerptis ex Strabonis lib. 7. Haec enim illic leguntur: Ὅτι μετὰ τὸν Ἀξιὸν ποταμὸν ἡ Θεσσαλονίκη ἐστιν πόλις, ἣ πρότερον Θέρμη ἐκαλεῖτο, κτίσμα δ' ἐστὶν Κασσάνδρου, ὃς ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῆς ἑαυτοῦ γυναικός; παιδὸς δὲ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου, ὠνόμασεν, μετῴκισεν δὲ τὰ πέριξ πολίχνια εἰς αὐτὴν, οἷον Χαλάστραν, Αἰνέαν, Κισσὸν, καί τινα καὶ ἄλλα. i. e. *Post Axium fluvium est Thessalonice urbs, quae prius* Therme *vocabatur, opus vero est Cassandri, qui eam de nomine suae uxoris, filiae Philippi filii Amyntae* Thessalonicen *nominavit, finitimorum oppidorum incolis in eam deductis, velut Chalastrae, Aeneae, Cissi, et aliorum quoque quorumdam.* Erat vicina Thermaeo si-

nui, qui a Therme nomen habet, unde creditur esse, qui hodie vulgo Italis dicitur *Golfo di Salonichi*, ut alibi annotavimus. Fuit patria Theodori Gazae Graecis et Latinis literis eruditissimi, qui libros Aristotelis de historia animalium Latii iure donatos Sixto summo Pontifici dedicavit, ac ei auro et holoserico pulcre ornatos obtulit, quos cum Pontifex vidisset, interrogavit, *quanti constaret ornatus ille?* Gaza quadraginta coronatis constare dixit: quos ei Sixtus reddi iussit, ac praeterea nihil; cum vir ille in tanta paupertate vixisset, ut, nisi eum Dux Ferrariensis ad se vocasset, fame ipsi moriendum fuisset: nescio utrum magis mirer, an Sixti summi Pontificis illiberalitatem, an Theodori infelicitatem. Sunt enim plerumque eruditi infelices. 306 b

— *Ἔδωκε Νίκῃ τρέφων.*] Lege ἔδωκε *Νίκῃ* τρέφειν.

— *Στράβων δὲ Θεσσαλονίκειαν αὐτήν φησι.*] Hoc translativum est in huiusmodi nominibus, ut supra in *Ἀγάμεια* diximus.

— *Τὸ ἐθνικὸν Θεσσαλονικεύς.*] Gentile urbis Macedoniae Thessalonicae dicitur *Thessaloniceus*; sed Latinis huiusmodi gentilia frequenter formantur in *ensis*, ut alibi annotavimus. Ad Thessalonicenses vero extant epistolae duae Pauli.

Θεστίδειον, πόλις Θεσσαλονίκης.] Thestidium, urbs Thessalonicae, quae *Θετίδιον* dicitur sine σ Straboni lib. 9. *Ἐν δὲ τῇ χώρᾳ ταύτῃ καὶ τὸ Θετίδιόν ἐστι πλησίον τῶν Φαρσάλων ἀμφοῖν, τῆς τε παλαιᾶς, καὶ τῆς νέας.* i. e. *In hac vero regione et Thetidium est prope ambas Pharsalos, veterem et novam.* Latinus interpres existimavit *Θετίδιον* apud Strabonem libro citato significare Thetidis fanum, ideo vertit *Thetidis sacellum;* sed falsus est. Alibi enim id significat, illo in loco est oppidi nomen, ut apparet ex nostro auctore, et ex Polybii lib. 17. *Τῇ δ' ὑστεραίᾳ προελθόντες ἐστρατοπέδευσαν· Φίλιππος μὲν ἐπὶ τὸ Μελάμβιον προσαγορευόμενον τῆς Σκοτουσσαίας· Τίτος δὲ περὶ τὸ Θετίδιον τῆς Φαρσαλίας.* i. e. *Postera die progressi ambo castrametati sunt, Philippus quidem ad Melambium sic cognominatum Scotussaeae; Titus vero circa Thetidium Pharsaliae.*

— *Ἑλλάνικος δὲ δίχα τοῦ σ φησὶν ἀπὸ Θέτιδος.*] In his verbis pro *δίχα τοῦ σ* lege *δίχα τοῦ σ.* error typographo imputandus. Nam si a Thetide deducit Hellanicus Thetidium, sine s scribendum est, ut videre est apud Strabonem et Polybium, quorum verba nota praecedenti attulimus.

Θήβη, πόλις Βοιωτίας διάσημος.] Thebe, urbs Boeotiae insignis, ac poetis valde decantata, cuius muros Amphionem ad lyram erexisse fabulabantur, unde ab Horatio in Arte poetica 307 a

dicitur *Thebanae conditor arcis*, vocata vero fuit *Heptapylos*, quod septem portas haberet, ad quod alludit Iuv. Satyra 13.

Rari quippe boni, numero vix sunt totidem, quot
Thebarum porta et divitis ostia Nili.

Eam nobilitarunt Hercules, et liber pater, teste Plinio lib. 4. v. 7. qua de causa videtur Dicaearchus dixisse Thebas θεοὺς φέρειν, i. e. *Deos ferre*; huiusmodi nomina et sing. et plur. num. dicuntur; ex eadem etiam fuere Epaminondas et Pelopidas duo celeberrimi Thebanorum duces, nec non Pindarus. Cadmum eam condidisse ferunt, nec hinc abludit Plinius, qui lib. 5. c. 19. inquit Sidona urbem Phoeniciam fuisse parentem Thebarum Boeotiarum. Cadmus enim, qui primus literas in Graeciam adduxisse dicitur, fuit Phoenicius. *Cadmeam* quoque vocatam fuisse testatur Strabo lib. 9. Eam delevisse Alexandrum, Pindari tantum domo et stirpe servata, auctor est Arrhianus de expeditione Alexandri lib. 1. Vocatae etiam fuere Thebae *Dircaeae* et *Asopides*, auct. Strab. lib. 8. unde Horat. Carm. lib. 4. Od. 2. vocat Pindarum *Dircaeum cycnum*. Si plura de hac urbe scire desideras, adi Pausaniam in Boeoticis.

— *Ἀπὸ Θήβης τῆς Προμηθέως.*] Nomen Thebae Boeotiae urbis a Thebe Promethei filia deducit, sed fallitur. Nam, cum Cadmus Phoenicius eam condiderit, ut nota praecedenti annotavimus, vero propius est, eum urbi a se conditae nomen imposuisse a lingua materna, in qua, ut et in Hebraea תבה *thebah* significat *arcam*, seu *cistam*, ut videre est ex Geneseos c. 6. v. 14. et ex Exod. c. 2. v. 3. et sequentibus, nec latuit Hesychium haec significatio. Sic enim ille: *Θῆβα, πόλις Βοιωτίας, καὶ κιβώτιον.* i. e. *Theba, urbs Boeotiae, et cista.*

— *Ἔστι καὶ ἄλλη ἐν Αἰγυπτίᾳ.*] Nunc memorat *Thebas Aegyptias* in Aegyptia, sic Aegyptum nunc et alibi vocat, forma plurimis regionibus communi. Nolo enim hic suspicari mendum, de quo non contendam. Fuere Aegyptiae Thebae Thebaidis Aegypti regionis metropolis, *Hecatompylos* nuncupata, quod centum portas haberet, unde Iuvenalis Sat. 15. inquit:

Atque vetus Thebe centum iacet obruta portis.

Diod. Siculus lib. 2. auctor est Busirim Aegypti regem eam condidisse; Cambysem vero Persarum regem diruisse, et eius ingentes opes in Asiam transportasse, inquit Amm. Marcellinus lib. 22. postea sub Romanorum imperio Corn. Gallus ab Augusto Aegypti procurator factus eam quoque exhausit, ut refert idem auctor lib. 17. c. 6. *Longe autem postea Cornelius Gallus, Octaviano res tenente Romanas, Aegypti procurator exhausit civitatem plurimis interceptis: reversusque cum furtorum arcesseretur, et de-*

populatae provinciae, metu nobilitatis acriter indignatae, cui negotium spectandum dederat Imperator, stricto incubuit ferro. Is est, si recte existimo, Gallus poeta, quem flens quodammodo in postrema Bucolicorum parte Virgilius carmine leni decantat. In hac urbe inter labra ingentia, diversasque moles figmenta Aegyptiorum Numinum exprimentes, obeliscos vidimus plures, aliosque iacentes 307
et comminutos; quos antiqui reges bello domitis gentibus, aut b
prosperitatibus summarum rerum elati, montium venis vel apud extremos orbis incolas perscrutatis excisos erectosque, Diis superis in religione dicarunt, etc. Videsis quae in Διός πόλις annotavimus.

— *Τρίτη, Θεσσαλίας τῆς Φθιώτιδος.*] Tertio loco celebrat Thebam Thessaliae Phthiotidis, maritimum quondam Thessalis emporium, quaestuosum et frugiferum, cuius meminit Liv. l. 39. c. 25. *Thebas Phthias unum maritimum emporium fuisse quondam Thessalis quaestuosum et frugiferum, ibi navibus onerariis comparatis regem, quae praeter Thebas Demetriadem cursum dirigerent; negociationem maritimam omnem eo avertisse.* Noster in Φίλιπποι *Philippos* vocatam quoque fuisse tradit, scilicet a Philippo Annibalis synchrono Macedonum rege, de quibus sic loquitur Polyb. Historiarum lib. 5. *Γενόμενος δὲ κύριος τῶν Θηβῶν, τοὺς μὲν ὑπάρχοντας οἰκήτορας ἐξηνδραποδίσατο. Μακεδόνας δ' εἰσοικίσας, Φιλίππου τὴν πόλιν ἀντὶ Θηβῶν κατωνόμασεν.* i. e. *Cum vero Thebarum dominus factus esset, incolas quidem in servitutem redegit, deductaque eo Macedonum colonia Philippi urbem pro Thebis vocavit.* Strabo lib. 9. eas vocat Θήβας τὰς Φθιώτιδας.

— *Τετάρτη, ἐν Κιλικίᾳ Ὑποπλακίᾳ.*] Quarto loco numerat Theben in Cilicia Hypoplacia, quam Homerus Il. 1. v. 366. vocat *Theben sacram* urbem Eetionis, ex qua Chryseidem captam fuisse ferunt, quae urbs ab Eustathio ad locum citatum vocatur Θήβη Ὑποπλάκιος, et Θῆβαι Ὑποπλάκιοι, quare apud Stephanum, si tibi placet legere, *Τετάρτη ἐν Κιλικίᾳ Ὑποπλάκιος λεγομένη*, i. e. *quarta, in Cilicia,* Hypoplacios *dicta*, per me licet. Idem auctor ad Il. 2. v. 691. explicat huius nominis significationem hoc modo: *Ἐπεὶ δὲ καὶ Ὑποπλάκιοι ἐν τοῖς ἑξῆς που αἱ τοιαῦται λέγονται Θῆβαι, φησὶν ὁ Πορφύριος. Ὅτι Ὑποπλακία, ἡ ἐν τῷ Θήβης πεδίῳ πόλις. Ὃ σημαίνει ὑπόπεδος καὶ λεῖος.* i. e. *Siquidem et Hypoplacii in sequentibus huiusmodi dicuntur Thebae, inquit Porphyrius; quod Hypoplacia, in Thebes campo urbs dicebatur; quod significat,* campestris et planus.

— *Πλησίον τῆς Τροίας.*] Prope Troiam inquit fuisse Theben Hypoplaciam Ciliciae cuius meminit Homerus, ut nota prae-

cedenti annotavimus. Cilices enim Homerici tenebant, quod aetate Strabonis Adramytteni, Atarnaei, et Pitanaei, ut ipse refert lib. 13. *Μετὰ δὲ τοὺς Λέλεγας τὴν ἑξῆς παραλίαν ᾤκουν Κίλικες καθ' Ὅμηρον, ἣν δὴ νῦν ἔχουσιν Ἀδραμυττηνοί τε καὶ Ἀταρνεῖται, καὶ Πιταναῖοι μέχρι τῆς ἐκβολῆς τοῦ Καΐκου. Διῄρηντο δ' εἰς δύο δυναστείας οἱ Κίλικες καθάπερ εἴπομεν, τήν τε ὑπὸ τῷ Ἠετίωνι, καὶ τὴν ὑπὸ τῷ Μύνητι.* i. e. *Post Leleges vero oram maritimam incolebant Cilices secundum Homerum, quam nunc habent Adramytteni, et Atarnaitae et Pitanaei usque ad Caici ostium. Divisi autem fuerunt Cilices in duas dynastias, sicut diximus, alteram sub Eetione, alteram sub Mynete.*

— *Ὀγδόη, Ἰταλίας.*] Octavo loco numerat Theben Italiae, duo huius nominis loca memorantur in Italia, alterum *Thebas Lucanas* vocat Plinius lib. 3. c. 11. *Praeterea interiisse Thebas Lucanas Cato auctor est.* Alterum in Sabino agro, via Salaria, non longe a Reate memorat Varro lib. 3. R. R.

308 — *Ἐννάτη, Συρίας.*] Nono loco memorat Theben Syriae,
a cuius altum apud alios silentium, nisi forte loquatur de *Thebe Syriae Palaestinae.* Sic enim *Iudaea* vocatur, in qua Abimelec fragmento molae ictus a foemina e turri occubuit; cum septuaginta fratres occidisset, cuius fit mentio Iudicum c. 9. v. 50. ubi תבץ *Thebets* vocatur, septuaginta Senes *Θηβὴς* vocant, Ioseph. Antiquit. lib. 5. c. 9. *Θήβας* appellat.

Θήρα, νῆσος τῶν Σποράδων.] Thera, insula Sporadum, de qua sic Strabo lib. 10. *Περὶ δὲ τὴν Κρήτην εἰσὶ νῆσοι, Θήρα μὲν ἡ τῶν Κυρηναίων μητρόπολις, ἄποικος Λακεδαιμονίων· καὶ πλησίον ταύτης Ἀνάφη, ἐν ᾗ τὸ τοῦ Αἰγλήτου Ἀπόλλωνος ἱερόν.* i. e. *Circa Cretam sunt insulae, Thera quidem Cyrenaeorum metropolis, Lacedaemoniorum colonia; et prope hanc Anaphe, in qua Aegletae Apollinis fanum.* Ac paulo post: *Ἔστι δὲ μακρὰ ἡ Θήρα διακοσίων οὖσα τὴν περίμετρον σταδίων. Κειμένη δὲ κατὰ Δίαν νῆσον τὴν πρὸς Ἡρακλείῳ τῷ Κνωσσίῳ· διέχει δὲ τῆς Κρήτης εἰς ἑπτακοσίους σταδίους πλησίον δ' αὐτῆς ἥ τε Ἀνάφη, καὶ Θηρασία.* i. e. *Longa vero est Thera ambitu stadiorum* CC. *sita iuxta Diam insulam, quae est ad Heracleum Cnossium: distat a Creta ad* LXX. *stadia, prope ipsam vero et Anaphe, et Therasia.* Quia Theraei Cyrenen in Africa condiderunt, ideo Strabo loco supra citato vocat *Theram* Cyrenaeorum metropolim; Thera autem quondam *Caliste* vocabatur, natalibus Callimachi poetae illustris, teste eodem Strabone, lib. 17. cuius verba brevitatis gratia praetermitto; illud etiam inquit Plinius lib. 4. c. 12. *Thera cum primum emersit,* Calliste *dicta, ex ea avulsa postea Therasia, atque inter duas enata post* Automate, *eadem* Hiera *et in no-*

suo aevo Thia. Tempus vero, quo id accidit inquit idem auctor lib. 2. c. 87. *Inter Cycladas Olympiadis* CXXXV. *anno quarto, Thera et Therasia. Inter easdem post annos* CXXX. *Hiera, eademque Automate, et ab duobus stadiis post annos* CX. *in nostro aevo, M. Iunio Scyllano, L. Balbo Coss. ad* VIII. *Idus Iulias, Thia.*

Θηρασία, νῆσος ἐν τῷ μεταξὺ πόρῳ Κρήτης καὶ Κυρηναίας.] Therasia, insula media inter Cretam et Cyrenaeam, de 308 qua vide, quae in Θήρᾳ annotavimus, ac tamquam mantissae lo- b co esto, quae de ea inquit Seneca Natural. Quaest. lib. 7. c. 21. *Ignem Spiritus concitat: aquae, si ventum detrahas, inertes sunt. Tunc demum impetum sumunt, cum illas agit flatus: qui potest dissipare magna spatia terrarum, et novos montes subrectos extollere; et insulas non ante visas, in medio mari ponere. Therasiam nostrae aetatis insulam, spectantibus nautis in Aegaeo mari enatam, quis dubitat, quin in lucem spiritus vexerit?*

— *Μεταξὺ τῆς Θήρας καὶ Θηρασίας.*] Inter Theram et Therasiam. In his verbis procul dubio deficiunt aliquot, ego existimo respexisse nostrum auctorem ad illa Strabonis ex eius lib. 1. *Ἀνὰ μέσον γὰρ Θήρας καὶ Θηρασίας ἐκπεσοῦσαι φλόγες ἐκ τοῦ πελάγους ἐφ' ἡμέρας τέσσαρες, ἀνεφύσησαν κατ' ὀλίγον ἐξαίρομένην ὡς ἂν ὀργανικῶς, καὶ συντεθειμένην ἐκ μύδρων νῆσον*, etc. i. e. *Medio enim inter Theram, et Therasiam loco e mari flammae emicuerunt per dies quatuor sic ut totum ferveret atque arderet mare, eaeque paulatim elatam veluti instrumentis quibusdam, ac ex massis compositam insulam ediderunt, ambitu* XII. *stadiorum, postquam illud incendium cessavit primi omnium Rhodii tunc maris imperium tenentes, ausi sunt ad locum istum navibus accedere, et fanum Neptuno Asphalio, id est Tutelari, seu Stabilitori in insula ponere.*

Θηβαΐς, τόπος πρὸς τῷ Πόντῳ, ἀπὸ μιᾶς, etc.] Thebais, locus prope Pontum nomen invenit ab una Amazonum ab Hercule occisa. Pro Θηβαῒς legendum puto Θιβαῒς ex Eustathio ad Periegetae v. 828. Sic enim ille: *Καὶ πρὸς τῷ Πόντῳ Θίβα τόπος διὰ τοῦ ι ἔχων τὴν παραλήγουσαν, ἀπὸ μιᾶς τῶν ὑφ' Ἡρακλέους ἀναιρεθεισῶν Ἀμαζόνων σχοῦσα τὴν κλῆσιν. Et iuxta Pontum Thiba locus per iota in penultima, ab una ex Amazonibus ab Hercule interfectis, nomen habens.* Quare apud Stephanum et Θίβη et Θίβιος legendum est.

— *Τράντιάν τε.*] Lege ex Eust. ad locum supra citatum *Τράλλαντε.* Apud quem celeberrimae Amazones sunt *Τράλλα, Ἰσοκράτεια, Θίβα, Τάλλα.*

809 a — *Ἔστι δὲ ἔθνος βασκαντικόν.*] Thibios esse gentem fascinatricem inquit, de quibus, et aliis huiusmodi attende Plinium sic loquentem lib. 7. c. 2. *In eadem Africa familias quasdam effascinantium Isigonus, et Nymphodorus tradunt, quarum laudatione intereant probata, arescant arbores, emoriantur infantes esse eiusdem generis in Triballis et Illyriis adiicit. Isigonus, qui visu quoque effascinent, interimantque, quos diutius intueantur, iratis praecipue oculis, quod eorum malum facilius sentire puberes, notabilius esse, quod pupillas binas in oculis singulis habeant. Huius generis, et foeminas in Scythia, quae vocantur* Bithyae, *prodit Apollinides. Philarchus et in Ponto Thibiorum genus, multosque alios eiusdem naturae: quorum notas tradit in altero oculo geminam pupillam, in altero equi effigiem. Eosdem praeterea non posse mergi, ne veste quidem degravatos, haud dissimile iis genus Pharnacum in Aethiopia prodidit Damon, quorum sudor tabem contractis corporibus afferat, foeminas quidem omnes ubique visu nocere, quae duplices pupillas habeant, Cicero quoque apud nos auctor est. Adeo naturae, cum ferarum more vescendi humanis visceribus in homine rabiem genuisset, gignere etiam in toto corpore, et in quorumdam oculis quoque venena placuit: nequid usquam mali esset, quod in homine non esset.*

Θίβρος, πόλις· Λυκόφρων.] Thibrus, urbs; ex Lycophrone memoratur, apud quem non *Θίβρος*, sed *Θίγγρος* dicitur; fuit autem Doriensium urbs, qui Lacmonem Perrhaebiae montem incolebant, ut apparet ex Lycophronis scholiasta ad eumdem versum, quare vel noster ex Lycophrone, vel Lycophron ex auctore nostro corrigendus est, quod arbitrio lectoris permitto.

Θίγγη, πόλις Λιβύης.] Thinge, urbs Libyae, id est, Africae. Graeci enim *Libyen* vocant, quam Latini *Africam*; vulgo dicitur *Tanger*, corrupti adhuc nominis vestigia servans, de qua ita Strabo lib. 17. *Πλησίον δὲ καὶ πολίχνιον μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης, ὅπερ Τίγγα καλοῦσιν οἱ βάρβαροι, Λίγγα δὲ Ἀρτεμίδωρος προσηγόρευκε, Ἐρατοσθένης δὲ Λίξον, κεῖται δ' ἀντίπορθμον τοῖς Γαδείροις, ἐν διάρματι σταδίων ὀκτακοσίων, ὅσον ἑκάτερα διέχει τοῦ κατὰ τὰς Στήλας πορθμοῦ.* i. e. *Prope vero est oppidum parvum supra mare, quod* Tinga *vocant barbari, Artemidorus autem* Linga *appellavit, Eratosthenes vero* Lixum, *iacet contra*

809 b *Gades cursu* ƆƆCCC. *stadiorum, quantum utraque distat a freto columnarum.* E nostris memoratur Melae lib. 1. c. 5. *Eius orae finis, Mulucha: caput atque exordium est promontorium, quod Graeci* Ampelusiam, *Afri aliter, sed idem significante vocabulo, appellant. In eo est specus Herculi sacer: et ultra specum Tinge oppidum pervetus, ab Antaeo (ut ferunt) conditum. Extat rei*

signum, parma elephantino tergore exsecta, ingens, et ob magnitudinem nulli nunc habilis; quam locorum accolae ab illo gestatam pro vero habent, traduntque, et inde eximie colunt. Deinde est mons praealtus, ei, quem ex adverso Hispania attollit obiectus; hunc Abylam, *illum* Calpen *vocant.* Quod etiam testatur Plin. lib. 5. c. 1. atque addit, postea a Claudio Caesare cum coloniam faceret, appellatam fuisse *Traductam Iuliam*; Ptolemaeo lib. 4. c. 13. dicitur *Τίγγις ἡ καὶ Καισάρεια, Tingis* quae et *Caesarea;* ab hac urbe *Mauritania Tingitana* nomen accepit, de qua videsis, quae in *Τίγγις* annotamus; idem est oppidum etsi hic Tinge, et urbs Libyae, illic Tingis et urbs Maurusiae dicitur.

Θὶς, πόλις *Αἰγυπτία*, πλησίον *Ἀβύδου*.] This, urbs Aegypti celebratur ab auctore nostro prope Abydum, de qua altum apud alios silentium; de Abydo vero vide, quae in *Ἄβυδος* nota 52. annotavimus.

Θίσβη, *πόλις Βοιωτίας*.] Thisbe, urbs Boeotiae ex Homero, cuius affert hemistichium, quod legitur Il. 2. v. 502. memoratur Straboni lib. 9. *Ἡ δὲ Θίσβη, Θίσβαι νῦν λέγονται· οἰκεῖται δὲ μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάσσης ὅμορον Θεσπιεῦσι τὸ χωρίον, καὶ τῇ Κορωνιάκῃ ὑποπεπτωκὸς ἐκ τοῦ νοτίου μέρους τῷ Ἑλικῶνι καὶ αὐτό· ἐπίνειον δ' ἔχει πετρῶδες, περιστερῶν μεστόν*, etc. i. e. *Thisbe, nunc* Thisbae *dicuntur, habitatur vero id oppidum paulum supra mare finitimum Thespiensibus, et Coroniacae regioni, ab australi parte ipsum quoque subiectum Heliconi, navale habet saxosum, columbis refertum*, etc. Ex hac urbe fuisse *περίπυστον* illum tibicinem Ismeniam inquit noster, quisnam vero fuerit alter ille *αὐλητής* Eretriensium etiam Eustath. tacet, cum prioris fecerit mentionem ad versum Homericum supra citatum.

Θμουῖς, *πόλις Αἰγύπτου*, ὡς Ξοΐς.] Thmuis, urbs Aegypti, quam Cosmographus lib. 4. in Mendesio Nomo locat; Ammianus Marcellinus lib. 22. c. 40. inter Aegypti maximas urbes numerat: *Aegyptus ipsa, quae iam inde, ut Romano imperio* 310
iuncta est, regitur a praefectis, exceptis minoribus multis; Athri- a
bi, et Oxyrryncho, et Thmui, et Memphi maximis urbibus nitet. Hinc videre est falli Ortelium in Thesauro suo Geographico vere Thesauro, et Bertium in Ptolemaeum libro citato c. 5. qui asserunt Ammianum legere Thmui, cum apud Ammianum Thmui sit ablativus casus a nominativo Thmuis. Saepe magni viri in minutis dormitant et aliquando etiam in magnis. In hac urbe, et Nomo colebatur hircus, qui in Aegyptiaca lingua *Mendes* dicebatur, a quo Mendesius Nomos, unde apud Graecos paroemia ὁ *Θμουϊτῶν τράγος*, *Thmuitarum hircus*, dici solita de homine mulie-

roso; ideo hircus ab Aegyptiis colebatur tamquam generationis typus.

Θοραί, δῆμος τῆς Ἀντιοχίδος φυλῆς.] Thorae, populus Antiochidis tribus nullam ob aliam causam memorandus, nisi quod protulerit Andocidem oratorem genere nobilem, cuius extant aliquot orationes. Eius rei testis est Plutarchus in Andocide, quamvis ille in dubium revocat, utrum ex Thoris, an ex Cydathenaeo fuerit.

Θορικός, δῆμος τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς.] Thoricus, populus Acamantidis tribus, nobilis smaragdis, et argentariis metallis, auctore Plinio lib. 37. c. 5.

— *Ἑκαταῖος δὲ τὴν πόλιν αὐτήν φησι.*] Thoricum Acamantidis tribus populum Hecataeus urbem dixit esse, quod etiam ex nostris inquit Mela lib. 2. *Thoricos, et Brauron olim urbes, iam tantum nomina.*

Θόρναξ, ὄρος τῆς Λακωνικῆς.] Thornax, mons Laconicae, memoratur Pausaniae lib. 3. prope Spartam Laconicae caput: *Ἀπὸ δὲ Θόρνακος προελθόντι, ἔστιν ἡ πόλις. Σπάρτη μὲν ὀνομασθεῖσα ἐξαρχῆς, προσλαβοῦσα δὲ ἀνὰ χρόνον καὶ Λακεδαίμων ἡ αὐτὴ καλεῖσθαι.* i. e. *A Thornace progredienti, est urbs,* Sparta *quidem ab initio nominata, posteris deinde temporibus etiam* Lacedaemon *nuncupata.*

Θούλη, νῆσος μεγάλη, etc.] Thule, insula magna in Oceano, ultima terrarum credita olim, unde eruditissimus poetarum Georgic. lib. 1. v. 30. inquit

—— *Tibi serviat ultima Thule.*

Hinc Seneca tragicus in Medea:

Tiphysque novos detegat orbes
Nec sit terris ultima Thule.

Ad Virg. locum ita Serv. *Thule, insula est Oceani inter septentrionalem et occidentalem plagam, ultra Britanniam, iuxta Orchodas et Hiberniam: in hac Thule cum Sol in Cancro est, dies continuus sine noctibus esse dicitur. Praeterea miracula de hac insula feruntur, sicut apud Graecos Ctesias, et Diogenes, apud Latinos Sammonicus dicit.* Idem asserit Ptolemaeus lib. 8. c. 2. Europae tabula prima. Vicem adagii obtinere videtur, quod inquit Amm. Marcell. lib. 18. c. 11. *Etiam si apud Thulen mo-*
310 *raretur,* i. e. *etiamsi in remotissimo loco esset;* ac quamvis fuerit
b apud veteres nomine celebris, tamen inter recentiores non convenit, quae nunc sit; sed plerique fuisse aiunt, quae nunc *Yslandt* dicitur, hoc vocabulum Belgice significat *glaciei terra,* et haec fuit Scaligeri sententia, quam Thuanus Hist. lib. 21. improbat, ac eam esse, quae nunc *Scandinavia* dicitur, veteribus

insula credita, cum sit peninsula, inquit; alii hac de re aliter sentiunt, et ego inter tot discrepantes sententias περὶ πασῶν ἐπέχω.

Θούριοι, πόλις Ἰταλίας, ἡ πρότερον Σύβαρις.] Thurii, urbs Italia, prius *Sybaris*; idem asserit in Σύβαρις; sed de Italiae civitatibus maior fides adhibenda est Latinis scriptoribus, quam Graecis; Plinius autem lib. 3. c. 11. memorat oppidum Thurium, sic etiam vocatur, inter duos amnes Arathin [lege *Crathin*, et Sybarin, ubi fuit urbs eodem nomine, ut ipse inquit, nempe *Sybaris*, de qua suo loco agemus. Quod etiam apparet ex Strabonis lib. 6. Ἑλόντες γὰρ τὴν πόλιν ἐπήγαγον τὸν ποταμὸν, καὶ κατέκλυσαν· ὕστερον δ' οἱ περιγενόμενοι, συνελθόντες ἐπῴκουν ὀλίγοι· χρόνῳ δὲ καὶ οὗτοι διεφθάρησαν ὑπὸ Ἀθηναίων, καὶ ἄλλων Ἑλλήνων· οἱ συνοικήσαντες μὲν ἐκείνοις ἀφίκοντο· καταφρονήσαντες δὲ αὐτῶν, τοὺς μὲν διεχειρίσαντο, τήν τε πόλιν ἐς ἕτερον τόπον μετέθηκαν πλησίον, καὶ Θουρίους προσηγόρευσαν ἀπὸ κρήνης ὁμωνύμου. i. e. *Captam enim urbem* [Sybarin] *immisso flumine aquis obruerunt; postea vero qui cladi superfuerunt, eo convenientes habitarunt pauci; et hi aliquanto post ab Atheniensibus et aliis Graecis deleti sunt; qui una cum ipsis habitatum venerant, sed eos contemnentes interfecerunt, urbemque in alium prope locum translatam* Thurios *appellarunt a fonte eiusdem nominis.*

— Ἀπὸ Θουρίας πηγῆς.] Thurios oppidum, a fonte *Thurio* nomen habuisse inquit, quod ex Strabone habet, cuius verba nota praecedenti attulimus.

— Ὕστερον δὲ Κωπίαι] Idem oppidum Thurios *Copias* fuisse dictum tradit, quod etiam ex Strabone desumpsit. Sic enim ille lib. 6. Θούριοι δ' εὐτυχήσαντες πολὺν χρόνον, ὑπὸ Λευκανῶν ἠνδραποδίσθησαν. Ταραντίνων δ' ἀφελομένων ἐκείνους, ἐπὶ Ῥωμαίους κατέφυγον· οἱ δὲ πέμψαντες συνοίκους ὀλιγανδροῦσι, μετωνόμασαν Κοπιὰς τὴν πόλιν. i. e. *Thurii verò multo tempore fortuna usi secunda, tandem a Lucanis in servitutem redacti sunt. Tarentinisque eos opprimentibus, ad Romanos confugerunt. Hi autem colonos miserunt ipsis iam attritis, Copiasque urbem mutato priore nomine vocarunt.* Scilicet Romano nomine rem significante, cuius coloniae meminit quoque Liv. lib. 34. c. 52. *Exitu huius anni Q. Aelius Tubero trib. pleb. ex Senatusconsulto tulit ad plebem, plebesque scivit, ut Latinae duae coloniae, una in Brutios, altera in Thurinum agrum, deduceretur, his deducendis triumviri creati, quibus in triennium imperium esset: in Brutios Q. Naevius, M. Minutius Rufus, M. Furius Crassipes: in Thurinum agrum A. Manlius, P. Aelius, L. Apustius,*

811 — *Λέγεται καὶ Θουρία, καὶ Θούριον.*] Agit nunc de diver-
a sis Thuriorum oppidi terminationibus, quod *Thurii*, *Thuria*, *Thurium* dicebatur; Thurios mascul. gen. vocavit Strabo lib. 6. cuius verba adduximus pag. 810. b. Thuria vero foemineo genere, sed numero plurativo dicitur Livio lib. 10. c. 2. *Eodem anno classis Graecorum Cleonymo duce Lacedaemonio ad Italiae litora appulsa, Thurias urbem in Salentinis cepit. Adversus hunc hostem Cos. Aemilius missus, praelio uno fugatum compulit in naves. Thuria redditae veteri cultori.* Thurium vero dicitur non solum in epigrammate illo in Herodotum, in quo vocatur patria Herodoti, non quod eius patria fuerit, fuit enim ex Halicarnasso Cariae sed quod socium se praebuerit deducendae in Thurios coloniae ac ideo *Thurius* appellatus fuit, ut testatur Strabo lib. 14. *Ἄνδρες δὲ ἐγένοντο ἐξ αὐτῆς Ἡρόδοτός τε ὁ συγγραφεὺς, ὃν ὕστερον Θούριον ἐκάλεσαν, διὰ τὸ κοινωνῆσαι τῆς εἰς Θουρίους ἀποικίας· καὶ Ἡράκλειτος ὁ ποιητὴς, ὁ Καλλιμάχου ἑταῖρος, καὶ καθ' ἡμᾶς Διονύσιος ὁ συγγραφεύς.* i. e. *Viri vero* [illustres] *fuere ex ea* [Halicarnasso] *Herodotus historiae scriptor, quem deinde* Thurium *vocarunt, quod socium se deducendae in Thurios coloniae praebuisset; et Heraclitus poeta, Callimachi socius, et nostra aetate Dionysius historiae scriptor.*

— *Καὶ Θουρῖνος οἶνος, ὡς Στράβων.*] Thurinum vinum celebrat ex Strabone, qui libro 6. id inter nobilia fuisse tradit; *Καὶ ὁ Θουρῖνος δὲ, τῶν ἐν ὀνόματι οἴνων ἐστίν.* i. e. *Et Thurinum vinum eorum, quae in nomine, id est,* in honore *sunt.* Eius meminit Plinius lib. 14. c. 6. Thurinus quoque vocatus fuit *Augustus*, vel quod eius proavus fuerit ex pago Thurino, quod ei exprobrabat Antonius, vel quod in regione Thurina recens eo nato, pater Octavius adversus fugitivos rem prospere gessit, utriusque rei produco testem Suetonium in Augusto: *Marcus Antonius, ei proavum exprobrat restionem ex pago Thurino.* Et paulo post: *Infanti cognomen* Thurinus *inditum est, in memoriam maiorum originis; vel, quod in regione Thurina recens eo nato, pater Octavius adversus fugitivos rem prospere gessit.* Quod etiam confirmat nactus puerilem imagunculam eius aeream veterem, hoc nomine inscriptam, quam dono a se datam Principi Adriano inquit, quae inter cubiculares colebatur, ac tandem addit: *Sed a M. Antonio in epistolis per contumeliam saepe* Thurinus *appellatur.*

— *Παυσανίας δὲ Ἄνθειαν αὐτὴν φησι.*] Fallitur auctor noster, cum inquit, Pausaniam Thurios vocasse *Anthiam*; id enim Pausanias lib. 4. Strabo lib. 6. de Thuria Messeniae tradiderunt, non de Thuriis Italiae.

— *Τινὲς δὲ Θουνίαν, καὶ Θουνιάτης.*] In his verbis suspicor inesse mendum typographi rationibus inferendum. Itaque existimo legendum, *Θουρίαν, καὶ Θουριάτης*; quidquid dixerit garrulum illud Sophistidion, de quo optime dici potest, quod de luscinia, *tota vox, praeterea nihil.* Sed his omissis ad Spartam nostram revertamur, illius urbis nedum ruinae extant.

Θράκη, ἀπὸ Νύμφης Τιτανίδος, etc.] Deducit noster nomen Thraciae a Nymphae Titanidis nomine, quod nihil habet 311
commune cum Thracia, itaque pro *ἀπὸ Νύμφης Τιτανίδος*, etc. b
lege *ἀπὸ Θράκης Νύμφης Τιτανίδος, ἀφ' ἧς*, etc. i. e. *a Thrace Nympha Titanide, a qua*, etc. Eust. enim ad Periegetae v. 323. ex Arrhiano memorat Thracen Nympham, a qua nomen Thraciae inditum est: *Ὁ δ' αὐτὸς Ἀῤῥιανὸς καὶ Θρᾴκην τινὰ ἱστορεῖ Νύμφην σοφὴν ἀμφὶ ἐπῳδάς τε καὶ φάρμακα.* i. e. *Ipse vero Arrhianus Thracen quandam memorat Nympham sapientem circa incantationes et veneficia.* Ac paulo post inquit: *Καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς Θρᾴκης δοκεῖ ὀνομάσθαι ἡ χώρα, Πέρκη ποτὲ καλουμένη.* i. e. *Et ab hac Thrace videtur regio nomen habuisse,* Perce *aliquando vocata.* Quin etiam noster in *Βιθυνία* inquit: *Βιθυνία, πρὸς τῷ Πόντῳ χώρα, ἀπὸ Βιθυνοῦ τοῦ Διὸς, καὶ Θρᾴκης τῆς Τιτανίδος.* etc. i. e. *Bithynia, ad Pontum regio, a Bithyno, Iovis, et Thracae, Titanidis.* Pro arbitrio tuo interpretare *τὸ τῆς Τιτανίδος*; ego nunc puto esse patronymicum, huius enim Nymphae genealogia non est adeo nota et clara, ac Davidica.

— *Ἔστι δὲ ἡ Θρᾴκη.*] Thracia, regio Europae celeberrima et latissima, quae viginti duas comprehendebat gentes, ut ex Geographo tradit Eust. ad Il. 2. v. 844. de cuius etymologia sic Iosephus Antiquitatum lib. 1. c. 7. *Θείρης δὲ Θείρας μὲν ἐκάλεσεν, ὧν ἦρξεν, Ἕλληνες δὲ Θρᾴκας αὐτοὺς μετωνόμασαν.* i. e. *Thires vero Thiras quidem vocavit, quorum fuit princeps, Graeci autem* Thraces *eos vocarunt.* Iosephum sequitur A. Montanus *πολυγλώτατος* ille Hispanus in suo Phalec. Fuit vero Thires sextus filius Iaphet, cuius fit mentio Genesis c. 10. v. 2. alii vero sic vocatam fuisse rentur *ἀπὸ τῆς τραχύτητος*, i. e. *ab asperitate*, in cuius rei confirmationem certo quodam modo *Thrachia* pro *Thracia* scriptum invenitur apud mediae aetatis auctores. Olim dicta fuit *Doloncia, Perce, Odrysse, Crestona, Arsa, Aemonia, Bistonia, Scythonia, Aria,* i. e. *Martialis.* Erant enim Thraces *πολεμισταὶ*, ac Martem colebant, quare Euripides *Thraciam* vocavit *Ἄρεος οἰκητήριον.* i. e. *Martis domicilium.* In strategias, ac si diceres *ducatus*, quinquaginta dividebatur, auctore Plinio lib. 4. c. 11. ab ea *Thracesii* vocati fuere omnes Asiae minoris incolae, ut testatur Constant. Porphyrogen. Them. lib. 1. Them. 8.

Eam illustrabant fluvii, *Hebrus*, *Strymon*, *Ister*, *Bosporus Thrasius*, *Propontis*, *Hellespontus*, qua septem tantum stadiis Europa ab Asia disterminabatur. Omnibus addit decus Constantinopolis *βασιλεύουσα τῶν πόλεων*, *regina urbium*, hodie Christianorum principum dedecore Turcorum regia; eius incolae viri, *Thraces*, foeminae *Thrassae*, et *Threissae* dicuntur, quorum posteriore poetae, ut plerumque utuntur, Virg. Aeneid. lib. 11. v. 859.

Dixit, et aurata volucrem Threissa sagittam
Deprompsit pharetra.

Fit etiam a Thracia adiectiv. Thracius et Threïcius, quorum postremum poetae frequenter usurpant; Virgilius Aeneid. lib. 3. v. 51.

312 a *Infelix Priamus furtim mandarat alendum*
Threicio regi, cum iam diffideret armis
Dardaniae, cingique urbem obsidione videret.

Hodie vulgo vocatur *Turchia*, seu *Romania*, cuius descriptionem reperies apud Ptolemaeum lib. 3. c. 11. Melam lib. 2. c. 2. Plin. lib. 4. c. 11. Solin. c. 16.

Θρία, δῆμος τῆς Οἰνηΐδος φυλῆς.] Thria, populus Oeneidis tribus, nullam ob aliam rem memorandus, nisi quod fuerit patria Cratetis philosophi, qui ideo a Diogene Laertio in eius vita *Thriasius* vocatur; Athenis quoque quaedam *portae* dicebantur *Thriasiae*, teste Hesychio, quia illac in hunc populum iretur; fuisse prope Eleusin Atticae apparet ex Strabonis lib. 9.

— Καὶ Θριάσιον πεδίον.] Thriasius campus, et litus memorantur Straboni libro citato nota praecedenti: *Εἶτα τὸ Θριάσιον πεδίον, καὶ ὁμώνυμος αἰγιαλὸς καὶ δῆμος, εἶθ' ἡ ἄκρα ἡ Ἀμφιάλη.* i. e. *Deinde Thriasius campus, et eiusdem nominis litus, et populus, deinde promontorium Amphiale.*

312 b Θριαὶ δὲ αἱ μαντικαὶ ψῆφοι.] Thriae, divinatorii calculi, quorum meminerunt Etymologus, Hesychius, et Suidas; Philochorus apud Zenodotum auctor est, tres Nymphas Apollinis nutrices Parnassum olim incoluisse, quae *Thriae* dicebantur, unde postea receptum fuit, ut calculi, fortesque divinorum *Thriae* dicerentur, hinc *Thrioboli* dicti fuere, qui *thrias*, id est *calculos* illos *divinatorios* vel sortes in urnam iaciebant, ad quod alludit Apollo in illo versu, quem noster affert, in quo pro θριόβοροι legendum est θριοβόλοι, sic enim apud Suidam in Θριαὶ scribitur; versiculus vero ille adagii habet vim, de quo videsis Erasmum.

Θρόνιον, πόλις Λοκρῶν· Ὅμηρος.] Thronium, urbs Locrorum ex Homero; apud quem Il. 2. v. 533. invenitur versus ille, memoratur etiam ab Strabone lib. 9. a Plinio lib. 4. c. 7.

a Pausania lib. 5. cuius appono verba: Ἡ δὲ Ἀβαντὶς καλουμένη χώρα, καὶ πόλισμα ἐν αὐτῇ Θρόνιον, τῆς Θεσπρωτίδος ἦσαν Ἠπείρου κατὰ τὰ ὄρη τὰ Κεραύνια. Σκεδασθεισῶν γὰρ Ἕλλησιν ὡς ἐκομίζοντο ἐξ Ἰλίου τῶν νεῶν, Λοκροίτε ἐκ Θρονίου τῆς ἐπὶ Βοαγρίῳ ποταμῷ καὶ Ἄβαντες ἀπὸ Εὐβοίας, ναυσὶν ὀκτὼ συναμφότεροι πρὸς τὰ ὄρη κατηνέχθησαν τὰ Κεραυνία. Οἰκήσαντες δὲ ἐνταῦθα, καὶ πόλιν οἰκίσαντες Θρόνιον, καὶ τῆς γῆς ἐφ' ὅσον ἐνέμοντο, Ἀβαντίδος ὄνομα ἀπὸ κοινοῦ λόγου θέμενοι. i. e. *Regio quae vocatur* Abantis, *et in ea oppidum Thronium Thesprotidis Epiri erant, iuxta montes Ceraunios. Navibus enim Graecorum dispersis cum ex Ilio redirent, Locri ex Thronio ad Boagrium fluvium Abantes ex Euboea, octo utrique navibus ad Ceraunios montes delati sunt; cum autem hic habitassent, et urbem condidissent Thronium, quantum terrae incolebant, communi sermoni* Abantidem *nominarunt.* 313 a

Θρύον, πόλις τῆς Μεσσηνίας.] Thryon, urbs Messeniae, memoratur Straboni lib. 8. cuius aetate *Epitalium* vocabatur, de qua suo loco egimus; e nostris memoratur Plinio lib. 4. c. 5. inter Messeniae oppida.

— Λέγεται δὲ ἀπὸ τοῦ φυτοῦ Θρυόεις, καὶ Θρυόεσσα.] Thrium urbs Messeniae a planta cognomine quae apud Latinos significat *iuncum*, nomen habet, ac ab eadem planta dicta etiam fuit *Thryois*, et *Thryoessa*; miror Stephanum, cum fuerit philomerus, non citasse Homerum, qui hanc urbem celebrat, et *Thryon* vocat. Il. 2. v. 591.

Οἳ δὲ Πύλον τ' ἐνέμοντο καὶ Ἀρήνην ἐρατεινήν,
Καὶ Θρύον Ἀλφειοῖο πόρον.
Quique Pylum incolebant et Arenen amabilem
Et Thryon Alphei transitum.

Thryoessam vero vocavit Il. 11. v. 710.

Ἔστι δέ τις Θρυόεσσα πόλις, αἰπεῖα κολώνη
Τηλοῦ ἐπ' Ἀλφειῷ.
Est vero quaedam Thryoessa urbs, altus tumulus,
Longe ad Alpheum.

— Κεῖται δ' ἡ πόλις περὶ τὸν Ἀλφειόν.] Thryum, urbem Messeniae sitam fuisse ad Alpheum inquit, quod ex Homero habet, 313 b
versibus supra allatis, Strabo lib. 8. annotat Ἀλφειοῦ πόρον vocari ab Homero, quod illic Alpheus pedibus transiri poterat.

Θυάτειρα, πόλις Λυδίας.] Thyatira, urbs Lydiae, memoratur Ptolemaeo lib. 5. c. 2. a quo *Metropolis* vocatur nec non Ioan. Apocalyps. c. 1.

— Ἡ πρότερον Πελόπεια, καὶ Σεμίραμις.] Thyatira; urbem Lydiae *Pelopiam*, et *Semiramin* vocatam fuisse inquit; nescio

unde id desumpsit; Plinius lib. 5. c. 29. Pelopiam, et Euippam cognominatam fuisse tradit, ac fluvio Lyco allui. ita enim ille: *Thyatira alluitur Lyco*, Pelopia *aliquando et* Euippa *cognominata*.

— *Ἀπὸ Σελεύκου τοῦ Νικάτορος.*] Agit nunc de etymologia Thyatirorum urbis Lydiae, in qua sibi non constat. Namque primo asserit sic vocatam fuisse a Seleuco Nicatore, cum audiret, *ὅτι θυγάτηρ αὐτῷ γέγονε*, i. e. *quod filia ipsi nata fuisset*, ac paulo infra affert fabulam de cerva, ac inquit sic vocatam fuisse *διὰ τὸ θέειν καὶ τροχάζειν τὴν ἔλαφον*. i. e. *quod cerva curreret et citato gressu festinaret*. Nihil magis ridiculum excogitari posse reor.

— *Καὶ ἔδει θηλυκῶς· νῦν δὲ οὐδετέρως φασίν.*] Iam saepe saepius monuimus huiusmodi nomina et foemin. singul. et neut. plurali usurpari, quidquid dicat Stephanus.

— *Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Μυσῶν ἐσχάτη.*] Thyatira, Mysorum ultimam dictam fuisse inquit, quod desumpsit ex Strabone. Sic enim ille lib. 13. *Ἐπὶ δὲ τὸν νότον ὀρεινὴ ῥάχις ἐστὶν, ἣν ὑπερβᾶσι, καὶ βαδίζουσιν ἐπὶ Σάρδεις, πόλις ἐστὶν ἐν ἀριστερᾷ Θυάτειρα, κατοικία Μακεδόνων, ἣν Μυσῶν ἐσχάτην τινές φασιν.* i. e. *Versus austrum autem montosum est dorsum; quo superato in itinere versus Sardes, urbs est ad sinistram Thyatira, Macedonum colonia, quam Mysorum ultimam nonnulli dicunt.*

314 — *Ἀφ' οὗ Νίκανδρος γραμματικὸς Θυατειρηνὸς*, etc.] Gen-
a tile urbis Lydiae Thyatirae dicitur Thyatirenus, a quo Nicander *Thyatirenus* vocatur, qui de populis scripsit, ut noster, de cuius patria dubitat, quoniam eum *Thyatirenum*, vel *Colophonium* appellat, sed priorem sententiam confirmat Harpocratio, cui in *Θυργωνίδαι* *Thyatirenus* dicitur, et eius librum de populis citat.

Θύελλα, *πόλις Οἰνωτρίας.*] Thyella, urbs Oenotriae ex Herodoti lib. 1. Oenotria vero fuit Italiae pars quaedam, sic dicta a vini praestantia, quod Graeci *οἶνον* vocant; apud Herodotum autem non legitur *Θύελλα*, sed *Ὑέλη*; eius ex libro citato sunt, quae sequuntur, verba: *Οἱ δὲ αὐτῶν ἐς τὸ Ῥήγιον καταφύγοντες, ἐνθεῦτεν ὁρμεώμενοι ἐκτήσαντο* [lege *ἐκτίσαντο*] *πόλιν γῆς τῆς Οἰνωτρίης ταύτην, ἥτις νῦν Ὑέλη καλέεται.* i. e. *Illi autem, qui hinc profecti Rhegium confugerant, civitatem condiderunt in agro Oenotriae, quae nunc* Hyele *vocatur.* Videsis, quae in *Ἐλέα* annotavimus.

Θυματάδαι, *δῆμος τῆς Ἱπποθοωντίδος φυλῆς.*] Thymaradae, populus Hippothoontidis tribus, qui ab Hesychio *Θυμοιτάδες*, ab Harpocratione *Θυμοιτάδαι*, ab Suida *Θυμαιτάδαι* dicitur, sed vera lectio ex Harpocratione petenda est. Etenim

hoc oppidum ab heroe Thymoete, ut testatur Harpocratio et Suidas nomen habuit, de quo nihil notabile pro nostri instituti ratione inveniebam.

Θύμβρα, πόλις Τρῳάδος, etc.] Thymbra, urbs Troadis, a Dardano condita, ut inquit noster auctor, sed sine auctore; Straboni dicitur campus, seu planities per quam fluebat amnis Thymbrius. Sic enim ille lib. 13. Ἔστι τὸ πεδίον ἡ Θύμβρα, καὶ δι' αὐτοῦ ῥέων ποταμὸς Θύμβριος, ἐμβάλλων εἰς τὸν Σκάμανδρον κατὰ τοῦ Θυμβραίου Ἀπόλλωνος ἱερόν. i. e. *Campus est Thymbra, quem Thymbrius amnis interfluit, aquas devolvens in Scamandrum iuxta Apollinis Thymbraei fanum.*

— **Οὗ ποταμὸς Θύμβριος,** etc.] Memorat fluvium Thymbrium, a quo nomen accepisse inquit templum Thymbraei Apol- 314
linis, utrumque celebrat Strabo lib. 13. cuius verba attulimus b
nota praecedenti; eius quoque meminit Andinus vates Aeneid. lib. 3. v. 85.

Da propriam Thymbraee domum, da moenia fessis.

Ad quem locum ita Servius: *Thymbraeus Apollo dicitur a loco Troiae, id est, agro vicino, pleno thymbra, quae* satureia *dicitur, et bene Deli positus* Thymbraeum *appellat, quem in Troia adsueverat colere in agro, in quo eius et nemus est, et templum: ubi a Paride Achilles occisus est: unde fingitur manu Apollinis vulneratus. Ergo Thymbraeus, ut Delius: nam numina a locis frequenter nomen accipiunt: alii Thymbram locum in Delo consecratum Apollini tradunt.*

Θύμβραρα, πόλις Ἀσίας.] Thymbrara, urbs Asiae, Pactolo adhaerens ex Xenophonte memoratur; apud quem de Cyri institutione lib. 6. dicitur Θύβαῤῥα. Eius appono verba: Συλλέγεσθαι δὲ τὸ στράτευμα ἀμφὶ τὸν Πακτωλὸν ποταμὸν, προϊέναι δὲ μέλλειν αὐτοὺς εἰς Θύβαῤῥα, ἔνθα καὶ νῦν ὁ σύλλογος τῶν ὑπὸ βασιλέα βαρβάρων τῶν κάτω Ἀσίας. i. e. *Cogi vero copias circa Pactolum fluvium, progrediendum vero ipsis esse Thybarrha, ubi et nunc congregantur barbari inferioris Asiae, qui sunt sub regis imperio.*

Θύμβρις, ποταμὸς Ῥώμης, ὃς καὶ Τίβερις.] Thymbris, fluvius Romae celeberrimus celebratur ab auctore nostro, qui, ut inquit Servius ad Aeneid. lib. 8. v. 31. et 330. *In sacris Tyberinus, in coenolexia* [in communi loquendi modo] *Tyberis, in poemate Tybris vocatur.* De quo vide quae in Τίβερις annotavimus.

Θυμιατηρία, πόλις Λιβύης.] Thymiateria, urbs Libyae. Memoratur in Καρχηδὼν Scylaci: Μετὰ δὲ Λίξον, Κράβις ποταμὸς καὶ λιμὴν, καὶ πόλις Φοινίκων Θυμιατηριὰς ὄνομα. i. e. *Post*

Lixum, Crabis fluvius et portus, et urbs Phoenicum Thymiateriae *nomine.* Aliqui putant esse quae vulgo dicitur *Azamor* Lusitanis.
315 *Θυνία, ἡ χώρα τῶν Θύνων.*] Thynia, regio Thynorum,
a quos memorant Strabo lib. 7. et 12. Herodotus lib. 1. c. 28. Constantinus Porphyrogeneta Them. lib. 1. Them. 5. de quibus sic Plinius lib. 6. c. 32. *Tenent oram omnem Thyni, interiora Bithyni. Is finis Asiae est, populorumque* CCLXXXII. *qui ad eum locum a fine Lydiae numerantur.* Bithyni vero et Thyni Asiae originem trahebant a Bithynis et Thynis Thraciae, ut apparet ex Strabonis lib. 12. *Οἱ μὲν οὖν Βιθυνοὶ διότι πρότερον Μυσοὶ ὄντες, μετωνομάσθησαν οὕτως ἀπὸ τῶν Θρᾳκῶν τῶν ἐποικησάντων Βιθυνῶν τε καὶ Θυνῶν.* i. e. *Enimvero Bithyni cum ante Mysi essent, sic post vocati fuere a Thracibus Bithynis atque Thynis, qui eo commigrarunt.* Apud Stephanum pro *Θύνων* lege *Θυνῶν*, cuius reddimus rationem nota subsequenti.

— *Τὸ ἐθνικὸν Θῦνος, ὁμοφώνως,* etc.] Gentile Thyniae scribendum est cum accentu in ultima *Θυνός*. Inquit enim esse, ut *Θετταλὸς*, *Ἰταλὸς*, alioquin esset ut *Τεῦκρος*, *Μῆδος*.

Θονιάς, νῆσος πρὸς τῷ στόματι τοῦ Πόντου, καὶ ἄκρα.] Lege *Θυνιὰς*, id enim suadet et literarum ordo, et gentile *Θυνιάδιος*. Ergo Thynias, ut inquit, erat insula ad Ponti os et promontorium. *Θυνιάδα ἀκτὴν* vocat Arrhianus in fine Peripli Ponti Euxini, eodem etiam modo Strabo lib. 12. ac eodem libro paulo infra inquit: *Πρόκειται δὲ τῆς παραλίας ταύτης καὶ ἡ Θυνία νῆσος.* i. e. *Iacet vero ante hanc oram et Thynia insula.* Erat eadem insula seu *Thynia*, seu *Thynias* dicatur, e nostris memoratur Plinio lib. 6. c. 12. Melae lib. 2. c. 2. *Recta dehinc ora, nisi quod media ferme in promontorium, quod* Thyniam *vocant, exit, et incurvis contra se litoribus obtenditur, urbesque sustinet Halmydessum et Phileas et Phinopolim.*

— *Λέγεται καὶ Θύνη, καὶ Θυνὶς, καὶ Θυνηΐς.*] Sunt diversae insulae et promontorii Thyniadis terminationes, quod apud scriptores est translatitium.

Θυρέα, περὶ ἧς Ἀργεῖοι, καὶ Λακεδαιμόνιοι ἐπολέμησαν.] Thyrea, de qua Argivi, et Lacedaemonii bellum gessere. Fuit sita in agro Cynurio Laconicae et Argolicae limitaneo, unde nata inter Lacedaemonios et Argivos controversia, in qua praelium Othryadis memorabile, de quo postea.

— *Ἔστι δὲ καὶ τῆς Καιναργίας γῆς, μεθορία δὲ τῆς Ἀργείας καὶ Λακεδαιμονίας.*] In his verbis pro *τῆς Καιναργίας γῆς* lege *τῆς Κυνουρίας γῆς*, quod confirmo auctoritate Thucydidis, ex quo videtur auctor noster sua desumpsisse. Sic enim ille lib. 4. de hac urbe loquitur: *Ἀφικνοῦνται ἐπὶ Θυρέαν, ἥ ἐστι μὲν τῆς*

Κυνουρίας γῆς καλουμένης, μεθορία δὲ τῆς Ἀργείας, καὶ Λακωνικῆς. i. e. *Deveniunt Thyream, quae est quidem terrae Cynuriae nomine, limitanea vero Argiae et Laconicae.*

— *Λέγεται καὶ πληθυντικῶς κατὰ συναίρεσιν,* **Θύρη.**] Dicitur Tyrea plurativo numero per synaeresin Thyre, quo usus est Solinus c. 12. *Antia* [lege Anthane, vel Anthene] *et Cardamyle, ubi quondam fuere Thyre, nunc locus dicitur, in quo anno septimo decimo regni Romuli inter Lacones, et Argivos memorabile fuit bellum.* Alludit Solinus ad victoriam Othryadis Lacedaemonii militis Graecis valde celebrem, nec Latinis ignotam, qui solus in illa pugna multis vulneribus acceptis superstes, ac plurimis hostium spoliatis moribundus trophaeum erexit, ac proprio sanguine inscripsit *Iovi Tropaeucho*, quam victoriam Lacedaemonii festo in eius memoriam consecrato celebrabant, in quo protastae *coronas* gestabant, ideo *Thyreaticas* dictas, ut refert Athenaeus lib. 14. Ex dictis apparet falsum fuisse Salmasium in Solinum fol. 139. qui pro Thyre, seu Thyrea legendum contendit Thuria. Saepe enim viri etiam doctissimi corrigunt quae non sunt corrigenda. 315 b

— *Ἔστι καὶ Ἀκαρνανίας* **Θυρίον** *διὰ τοῦ ι.*] Memorat nunc Acarnaniae Thyrion, quod Livio lib. 36. c. 11. dicitur Thyrrheum: *Tuenda mediterranea Acarnaniae esse, et omnibus, qui arma ferrent, exeundum ad Medeonem et Tyrrheum, ne ab Antiocho, aut Aetolis occuparentur.* Ac paulo infra eodem libro eius oppidanos vocat *Tyrrhenses.*

Θυσσαγέται, *ἔθνος περὶ τὴν Μαιῶτιν λίμνην.*] Thyssagetae, gens circa Maeotim paludem ex Herodoto, qui eius meminit lib. 4. c. 22. *Μετὰ δὲ τὴν ἔρημον ἀποκλίνοντι μᾶλλον πρὸς ἀπηλιώτην ἄνεμον, νέμονται Θυσσαγέται, ἔθνος πολλὸν καὶ ἴδιον. Ζώουσι δὲ ἀπὸ θήρης.* i. e. *Post solitudinem seu desertam terram declinanti magis ad subsolanum ventum, incolunt Thyssagetae, natio magna, et proprii iuris; vivunt autem e venatione.* Aliis *Thyrsagetae* dicuntur; Mela lib. 1. capite ultimo eos una cum Turcis celebrat: *Iuxta Thyrsagetae Turcaeque vastas sylvas occupant, aluntarque venando.* Memorantur et Val. Flac. Argonauticorum lib. 6.

Non ego sanguineis gestantem tympana bellis
Thyrsageten, cinctumque vagis post terga silebo
Pellibus.

Θώκνεια, *πόλις Ἀρκαδίας, ἀπὸ Θώκνου,* etc.] Memoratur Thocnia, urbs Arcadiae, a Thocno nomen adepta ex Pausaniae lib. 8. cuius sunt verba: *Ἐντεῦθεν δὲ προϊὼν, τὸν Ἀλφειὸν αὖθις διαβήσῃ, καὶ ἐπὶ Θωκνίαν ἀφίξῃ, τὸ ὄνομα ἀπὸ Θώκ-*

νου τοῦ Λυκάονος ἔχουσαν, ἐς ἅπαν δὲ ἐφ' ἡμῶν ἔρημον. i. e. *Hinc autem progrediens, Alpheum rursus transibis, et Thocniam pervenies, nomen a Thocno Lycaonis filio habentem, aetate nostra prorsus desertam.*

316 a *Θῶνις, πόλις Αἰγύπτου*, etc.] Thonis, urbs Aegypti, nomen adepta a rege cognomine, qui hospitio excepit Menelaum. Sunt verba desumpta ex Strabonis lib. 17. Sic enim ille: *Τὸ δὲ παλαιὸν καὶ Θῶνίν τινα πόλιν ἐνταῦθά φασιν, ἐπώνυμον τοῦ βασιλέως τοῦ δεξαμένου Μενέλαόν τε, καὶ Ἑλένην ξενία.* i. e. *Antiquitus et Thonin quandam urbem hic fuisse dicunt denominatam a nomine regis, qui Menelaum et Helenam hospitio excepit.* Apud Ptolemaeum lib. 4. c. 5. memoratur Thisnites, et Nomos Aegypti et metropolis, eamdem fuisse urbem existimo.

I.

Ἴαβις, πόλις. Ἰώσηπκος. Λέγεται καὶ Ἰαβισός.] Iabis, quae et Iabisus urbs Iudaeae, cuius gentile, Iabitides, et Iabisenus pro primitivi terminatione. Hebraice dicitur יבש גלעד *Iabes Gilhad* Iudicum capite ultimo v. 8, 9, 10. Iosepho Antiquit. libro sexto, capite ultimo Iabisa; eidem Antiquit. lib. 5. c. 2. vocatur *Iabisus.* Fuit celebris et primo Sauli primi Hebraeorum regis facinore, cuius fit mentio Sam. lib. 1. c. 11. et eius sepultura, ut apparet ex eodem libro capite ultimo v. 10, 11, 12. וישימו את כליו בית עשתרות ואת גויתו תקעו בחומת בית שן: וישמעו אליו ישבי יבש גלעד את אשר עשו פלשתים לשאול: ויקומו כל איש חיל וילכו כל הלילה ויקחו את גוית שאול ואת גוית בניו מחומת בית שן ויבאו יבשה וישרפו אתם שם: ויקחו את עצמותיהם ויקברו תחת האשל ביבשה. i. e. *Et collocaverunt arma eius in domo Astharoth, et corpus eius affixerunt muro Bethsan; Et audientes de eo habitatores Iabes Gilhad, quae fecerant Pelisthim Saulo: Et surrexerunt omnes viri fortes, et perrexerunt tota illa nocte, tuleruntque corpus Sauli, et corpora filiorum eius de muro Bethsan,*
316 *et venerunt in Iabes et combusserunt ea illic. Et accipientes ossa*
b *eorum et sepelierunt in nemore Iabes.* Hieronymus in libro de locis Hebraicis tradit hanc urbem sua aetate pergrandem vicum fuisse.

Ἰάζυγες, ἔθνος Εὐρωπαῖον.] Iazyges, gens Europaea, ex Marciani Periplo, qui eos vicinos Sarmatiae Europaeae locat et *Metanastas* vocat in Sarmatiae Europaeae periplo; quos Ptolemaeus memorat lib. 3. c. 7. sed eodem lib. c. 5. Iazyges collocat

iuxta Moeotidis paludis latus; ergo iuxta eum diversi fuere populi: Strab. lib. 7. Iazyges etiam celebrat.

Ἰαιτία, πόλις Σικελίας.] Iaetia urbs Siciliae; iuxta literarum ordinem scribendum est *Ἰαιθία*; civitas adeo ignota apud alios, ut eiusdem Siciliae urbes quae sequuntur: *Amathe*, *Argos*, *Abolla*, *Atabyron*, *Aterion*, *Aphannae*, *Bizelos*, *Elauïa*, *Hexagyios*, *Craserion*, *Cydonia*, *Cype*, *Megarsos*, *Miscera*, *Nacone*, *Piacos*, *Rhybdos*, *Tarchia*, *Terbetia*, *Torone*, et aliae, quarum nunc non memini.

Ἰάλησσος, πόλις ἐν Ῥόδῳ.] Lege *Ἰάλυσσος*. Sic enim apud reliquos auctores scribitur, quod etiam apparet ex eius gentili *Ἰαλύσσιος*, quod affert noster. Erat vero urbs insulae Rhodi ex tribus, quas memorat Homerus Il. 2. v. 656.

Οἳ Ῥόδον ἀμφινέμοντο διάτριχα κοσμηθέντες
Λίνδον, Ἰηλυσσόν τε, καὶ ἀργινόεντα Κάμειρον.
Qui Rhodum habitabant trifariam distincti 317
Lindum Ielyssumque, et albicantem Camirum. a

Fuere hae tres urbes, quas celebrat Homerus, Rhodi celeberrimae, nec puto alias olim habuisse, ideo Rhodii fortean ab Homero *διάτριχα κοσμηθέντες* vocantur, et ab Scylace etiam ipsa Rhodos *νῆσος τρίπολις*, i. e. *insula tripolis* hoc est, *quae tres urbes habet*, appellatur; nomen habuit ab Ialyso quodam Cercaphi, et Cydippae filio, auctore Strabone lib. 14. qui non fuit adeo celeber, ut ipsius pictura a Protogene facta, quam Rhodi se vidisse inquit Cicero de Oratore ad M. Brutum, quae pictura *Ialysus* etiam dicebatur, propter quem, ne cremaret tabulas *Demetrius* rex *poliocertes* dictus, cum ab ea parte sola posset Rhodum capere, non incendit, parcentemque picturae fugit occasio victoriae, ut inquit Plin. lib. 35. c. 10. cuius etiam historiae meminit Gellius Noct. Attic. 16. c. 31. in quo pingendo septennium consumpsisse Protogenem auctor est Aelianus de Varia historia l. 12. c. 41. fuit una ex celeberrimis antiquitatis tabulis.

— *Ὁ πολίτης, Ἰαλύσσιος, καὶ Ἰηλύσσιος.*] Oppidanus urbis Ialyssi dicebatur Ialyssius, noster apponit etiam *Ἰηλύσσιος*, quia ab Homero versu nota praecedenti citato *Ἰήλυσσος* verso *α* in *η* dicitur ex dialecto Ionica.

Ἰάμνια, πολίχνιον Φοινίκης, etc.] Iamnia, oppidum Phoeniciae, quod Strabo *vicum* vocat, cuius ex lib. 16. sunt verba: *Καὶ δὴ καὶ εὐάνδρησεν οὕτως ὁ τόπος, ὥστε ἐκ τῆς πλησίον κώμης Ἰαμνείας, καὶ τῶν κατοικιῶν τῶν κύκλῳ τέτταρας μυριάδας ὁπλίζεσθαι.* i. e. *Locus hic adeo hominibus abundavit, ut ex Iamnia proximo vico, et circumvicinis habitationibus quadraginta hominum millia armarentur.* Fuit urbs Iudaeae, auctore Ptolemaeo lib. 5.

c. 16. etsi noster Phoeniciae eam adscribit; memoratur Iosepho de bello Iudaico lib. 2. c. 4. Machabaeorum lib. 2. c. 12. quam una cum classe, erat enim urbs maritima, incendisse Iudas Machabaeus dicitur, cuius incendii fulgor Hierosolymam usque reluceret per stadia ducenta quadraginta, ut inibi narratur, eam cepit, et muros diruit Ozias rex Paralipomenon lib. 2. c. 26. v. 6. ubi יבנה iabneh dicitur, unde parum corrupto nomine factum est Ἰάμνια seu Ἰάμνεια, utroque enim modo reperitur, quare eius etymologia, quam ἀπὸ Ἰάμνου deducit noster est confecta ex Graecorum farina, qui in huiusmodi rebus desipiunt. Quaerere enim etymologiam urbis Iudaeae seu Phoeniciae a lingua Graeca desipere est.

— *Καὶ τοῦ Δαυΐτης.*] Suspicor legendum esse *Δαυΐτης*. Facilis enim est transitus ex υ in ν, quandoquidem nostro auctori suo loco memoratur *Δαύη*, Arabiae, a qua gentile *Δαυΐτης*.

317 *Ἰάποδες, ἔθνος Κελτικὸν*, etc.] Iapodes, gens Celtica
b memoratur ex Dionysii lib. 16. qui non extat, cuius locum supplebit Strabo, qui eos memorat iuxta Alpes, quae ad hos populos usque porrigebantur, ut ipse inquit lib. 7. *Αἳ διατείνουσι μέχρι τῶν Ἰαπόδων, Κελτικοῦ τε ἅμα καὶ Ἰλλυρικοῦ ἔθνους.* i. e. *Quae pertingunt ad Iapodes usque, Celticam simul gentem, et Illyricam.* Hos Augustum Caesarem debellasse inquit idem auctor eodem libro: *Καὶ οἱ Ἰάποδες δὲ τοῦτο ἤδη ἐπίμικτον Ἰλλυριοῖς, καὶ Κελτοῖς ἔθνος, περὶ τούτους οἰκοῦσι τοὺς τόπους, καὶ ἡ Ὄκρα πλησίον τούτων ἐστίν. Οἱ μὲν οὖν Ἰάποδες πρότερον καὶ εὐανδροῦντες, καὶ τοὺς ὅρους ἐφ᾽ ἑκάτερον τὴν οἴκησιν ἔχοντες, καὶ τοῖς λῃστηρίοις ἐπικρατοῦντες, ἐκπεπόνηνται τελέως ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ Καίσαρος καταπολεμηθέντες· πόλεις δ᾽ αὐτῶν, Μέτουλον, Ἀρούπεινον, Μονήτιον, Οὔενδρον.* i. e. *Iapodes quoque permixta Illyriis et Celtis gens circa haec loca habitant, et Ocra his vicina est. Hi quidem Iapodes cum prius hominibus abundarent, et terminos ad utramque habitationem haberent, latrociniisque invalescerent, tandem ab Augusto Caesare debellati confectique sunt; urbes autem eorum, Metulum, Arupenum, Monettium, Vendrum.*

Ἰαπυγία, δύο πόλεις, etc.] Duas huius nominis urbes memorat, alteram Italiae, alteram Illyridis, quarum nulla apud alios, quod sciam, fit mentio; at Iapygiam, seu Iapydiam regionem Italiae memorant inter alios Strabo lib. 6. de qua videsis Cluv. Italiae Antiquae lib. 4. c. 10. Servium ad Georgic. lib. 3. v. 475. Aeneid. lib. 11. v. 247. ubi memorat eorum oppidum Iapidum.

Ἰάρδανος, ποταμὸς Λυδίας.] Celebrat Iardanum Lydiae fluvium ex Homero, cuius affert hemistichium, quod bis apud eum legitur, scilicet Il. 7. v. 135. cuius integer versus est

Φειᾶς πὰρ τείχεσσιν, Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα.
Pheae iuxta muros, Iardani circa fluenta.

Ubi Eust. Φειὰ δὲ πόλις παρὰ τὴν Ἦλιν, περὶ ἣν Ἰάρδανος ῥέει ποταμός. i. e. *Phea vero urbs iuxta Elin, circa quam Iardanus fluit amnis.* Nostro etiam auctori Φεὰ suo loco est urbs Elidis, alterum vero Homeri hemistichium invenitur Odyss. 3. v. 292. cuius integer versus est

Ἡχὶ Κύδωνες ἔναιον Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα.
Ubi Cydones habitabant Iardani circa fluenta.

Ad quem locum sic Eust. Κύδωνες δὲ, Κρήτης ἔθνος καὶ Κυδωνὶς, πόλις αὐτόθι ποταμὸν ἔχουσα Ἰάρδανον. i. e. *Cydones vero, Cretae gens; et Cydonis, urbs inibi fluvium habens Iardanum.* Ex quibus locis apparet Iardanum fuisse fluvium et Elidis, et Cretae, non Lydiae, ut inquit noster.

Ἰὰς, Ἰλλυρίας μέρος.] Inquit Iadem; quae *Ionice* etiam dicebatur, fuisse Illyriae partem, cuius incolae vocabantur *Iatae*, sed huius rei nullum profert idoneum testem, quamobrem reor esse μνημονικὸν ἁμάρτημα, Strabo vero lib. 9. inquit antiquitus *Atticam* vocatam fuisse *Iadem* et *Ioniam*: Ἡ γὰρ Ἀττικὴ τὸ παλαιὸν Ἰωνία et Ἰὰς ἐκαλεῖτο· καὶ ὁ ποιητὴς ὅταν φῇ 318 a

Ἔνθάδε Βοιωτοὶ καὶ Ἰάονες.

Τοὺς Ἀθηναίους λέγει. i. e. *Attica enim antiquitus vocabatur Ionia, et Ias; et poeta, cum ait:*

Illic Boeotique et Iaones.

Athenienses intelligit. Herodot. etiam lib. 8. c. 44. auctor est Athenienses sub duce Ione vocatos fuisse Iones. Quare si tibi placet pro Ἰλλυρίας lege Ἀττικῆς.

Ἰασσὸς, πόλις Καρίας.] Iassos, urbs Cariae, sita in insula cognomine, de qua sic Strabo lib. 14. Εἶτ' Ἰασσὸς ἐπὶ νήσῳ κεῖται προσκειμένη τῇ ἠπείρῳ· ἔχει δὲ λιμένα, καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ βίου τοῖς ἐνθάδε ἐκ τῆς θαλάττης. Εὐοψεῖ γὰρ, χώραν τ' ἔχει παράλυπρον. i. e. *Deinde Iassus in insula iacet ante continentem sita; portum vero habet, et plurima victus pars incolis est ex mari. Est enim optimi saporis, regionemque habet sterilem.* Memoratur etiam Ptolemaeo lib. 5. c. 2. inter Cariae urbes iuxta Myrtoum pelagus.

— *Ἀφ' οὗ Χοιρίλλος ὢν Ἰασσεύς.*] Ex urbe Cariae Iasso inquit fuisse Choerillum scilicet poetam, qui victoriam Atheniensium contra Xerxem cecinit, pro singulis versibus statere aureo accepto, ac decretum est, ut eius poema una cum Homerico

publice recitaretur, de quo videsis Suidam suo loco, qui alium quoque Choerillum tragicum poetam et Atheniensem memorat.

— *Ἴασος δὲ τὸ Ἄργος.*] Iasos vero Argos vocatum est. Id non memini me legere apud alios, sed *Ἴασον Ἄργος*, de quo vide quae in *Ἄργος* annotavimus.

Ἰάων, καὶ Ἰήων.] Iaon, seu Ieon, nisi poetis puto non dici. Nam prosae scriptoribus *Ἴων* dicitur. Fuit vero Ion, a quo *Iones* dicti fuerunt tam ipsi Iones, quam Athenienses, Xuthi filius, auctore Herodoto lib. 7. c. 94. et lib. 8. c. 44.

— *Ἀφ' οὗ τὸ Ἰανιστὶ ἐπίῤῥημα.*] Lege *Ἰαωνιστὶ*, ab *Ἰαωνίζω* enim aliter non potest deduci, quod vulgo dicitur *Ἰωνίζω*, i. e. *Iones imitor.*

— *Ἐκ δὲ τοῦ Ἰάω τὸ Ἴαν.*] Lege *ἐκ δὲ τοῦ Ἰάων τὸ Ἴαν.*

— *Καὶ Ἰαονίς.*] Lege *Ἰαωνὶς* ab *Ἰάων* enim deducitur, quo nomine significari potest et foemina Ionica, et regio ipsa Ionia, idem de nomine *Ἰὰς* intelligendum est. Fuit autem Ionia Asiae minoris regio, in qua erat Ephesus urbs templo Dianae clarissima, de qua suo loco egimus, Iones vero tamquam molles et lascivi proscindebantur, unde Venusinus vates Carm. lib. 3. Od. 6. inquit:

Motus doceri gaudet Ionicos
Matura virgo, et fingitur artubus
818 *Iam nunc, et incestos amores*
b *De tenero meditatur ungui.*

Et haec de Ionia et Ionibus dicta sufficient; si plura desideras, adi Pausaniam, Strabonem, Plinium et alios.

Ἰβηρίαι, δύο, etc.] Duas celebrat Iberias, alteram ad Herculeas columnas nomen adeptam ab Ibero amne, alteram ad Persas; prior postea vulgatiore nomine *Hispania* vocata fuit ab Hispano quodam seu rege, seu heroe, poetae vero *Hesperiam* appellant nomine cum Italia communi; iacet autem inter Galliam et Africam, ideo neque, ut Africa violento sole torretur, neque ut Gallia assiduis ventis fatigatur, at in harum vicinia et torrido sole, et violentis ventis laborat, de qua loqui timeo, tum quod de ea silere melius est, quam parum dicere, tum quod si aliqua inexpertis incredibilia referam, Hiberias naenias me sectari existimabunt, tamen aliquid dicendum est. Hispanorum omnium consentiens est opinio, Thubalem Iapheti filium, cuius fit mentio Genesis c. 10. in Hispaniam venisse. Quare Ioan. Mariana de Rebus Hispaniae lib. 1. c. 1. inquit: *Iapheti filius Thubal mortalium primus in Hispaniam venit.* Id duobus argumentis probare conantur, primum ex Iosephi auctoritate Antiquit. lib. 1. c. 7. *Κατοικίζει δὲ καὶ Θοβήλους Θόβηλος, οἵ τινες ἐν τοῖς νῦν Ἴβηρες*

καλοῦνται. i. e. *Condit vero et Thebelos Thobelus, qui nunc* Iberes *vocantur.* Secundum argumentum desumunt ex nomine oppidi in Lusitania, quod vulgo dicitur *Sethubal,* atque ex oppidis Navarrae *Thafala et Thudela*, quae profecto sunt ficulnea argumenta contra rationem, quae clamat Thubalem Iapheti filium non relicturum tam amplam regionem habitatoribus adhuc vacuam ex diluvio, quod aetate avi sui praecesserat, ac per terrarum deserta in ultimam Iberiam venturum: non est verosimile id fecisse iter terrestri itinere. Quid enim comederet ipse et eius familia? Manna enim de caelo tantum in Arabiae desertis decidit; maritimo dicent, sed qua navi mari se commisit? nunquid arca avi? atqui ista in montibus Armeniae consederat, et adhuc Iosephi aetate, ut ipse inquit, ex eius fragmentis amuleta incolae illius regionis conficiebant; nisi forte dicant, Thubalem illa celeritate praeditum fuisse, quam poeta Camillae tribuit Aeneid. l. 7. v. 808. vel alium Angelum, eum sicut Abacuc suspensum crinibus per aërem illuc transvexisse, vel aliam aquilam ut Ganymedem, aut Persei alatum equum. Iosephus nomina Patriarcharum ingeniose ad orbis terrarum regiones aptavit, sicut amant facere Hebraei et Graeci, ut videre est apud Thalmud Babylonicum c. 1. tractatus Iomah ad Genesis c. 10. apud Thalmud Hierosolymitanum tractatu Megilah c. 1. apud Beresith Rabah sectione 37. In quibus toto coelo aberrat Iosephus ille ὑποβολιμαῖος, qui lib. 1. c. 1. haec deliria tamquam febri correptus protulit תובל הם היושבים בארץ תושקנא על נהר פישאה i. e. *Thubal, hi sunt habitantes in terra Thoscana, supra fluvium Pisa.* Eiusdem farinae occurrunt aliquammulta apud epitomatorem nostrum, 319
ac praesertim in *Τύρος*, *Γάζα*, et *Γάδειρα*. Quis non videt, quam a
plumbeus sit gladius, quo densas antiquitatis tenebras iugulare conantur, in quibus nedum Antisthenis lucerna videre lucem possumus. Nec defuere, qui Hispaniam *Setubaliam* vocatam fuisse dixerunt, Nochumque ipsum ex longo errore tandem in Hispaniam appulsum Noelam in Gallaecia, in Asturia Noegam condidisse, quae nugamenta maximum incrementum accepere ab illo Beroso hypobolimaeo Annii Viterbiensis, quem docti omnes manifesto convictum explodunt. Verosimilius est, auctore Mariana de Rebus Hispaniae lib. 1. c. 7. Iberos iuxta Pontum aliquando in Hispaniam venisse, ac provinciae nomen Iberiae indidisse. At Strabo lib. 1. circa libri calcem inquit, *Iberos, occidentales in loca ultra Pontum, et Colchidem commigrasse*, ut et Dionysius v. 697. et Eust. ad eiusdem v. 282. Sed neutrum affirmari potest. Hae enim res excedunt ingenii humani aciem, neo opus est ad commendandam Hispaniam antiquitatibus, ipsa per

se satis commendatur. Nulla est enim in toto terrarum orbe provincia, quae cum ea comparari possit fructus arborum suavitate, vini generositate, olei bonitate, mellis dulcedine, carnis omnis generis sapore, arietinae, bovillae, suillae, gallinaceae, perdicum, et aliarum avium, ac denique praestantia omnium, quae gignit, βασιλεύουσα provinciarum omnium foret sine dubio, nisi pluviarum penuria laboraret; leges et instituta sunt optima sed ad nulla serviunt minus, quam ad ea, quorum gratia sunt instituta; illa trium militarium ordinum sancta inventio, qua regionum reperitur? multo magis utilior, quam Romanorum coronae civicae, quorum insigne et annui redditus primitus militibus tantum strenuam operam navantibus in bellis adversus Mauros, qui per multos annos Hispaniam tenuerunt, dabantur: at nunc praemio illo et honore alios, (ad quos non pertinet) ac eorum filios in cunis adhuc vagientes impertiunt reges. Haec enim est temporum et rerum vicissitudo omnibus mortalium rebus communis. Hanc terrarum optimam, hanc provinciarum reginam, hanc *felicem* Arabiam eius gubernatores pessimo consilio non solum *petraeam*, sed etiam *desertam* fecerunt, atque ad inopiam et paupertatem redegerunt, iam augendo, iam minuendo aereae monetae valorem, adhibita etiam maxima cura, ne argenteae valor excrescat, scilicet ut advenae eam facilius extrahere possint. Nescio enim quo fato Hispania semper reliquis gentibus argentum et aurum subministravit. Insignis est ad hanc rem locus Aristotelis de Mirabilibus, ubi refert, Phoenices tantam argenti, aurique copiam ex Hispania asportasse, ut cum, onustis navibus, argentum superesset, ex ipso anchoras conflasse. Plinius lib. 33. c. 7. auctor est, adhuc sua aetate puteos ab Annibale inchoatos durare, sua ab inventoribus nomina habentes, ex queis, qui *Bebelo* appellabatur ccc argenti pondo ei indies subministrasse. Ex Livio etiam et aliis constat, Romanos ingentem argenti aurique summam ex Hispania asportasse, iam vero quod ex Novo Orbe asportatur, ex quo ab Hispanis patefactus est, pueri etiam sciunt; quam gloriarentur in opinione sua de infinitis mundis Democritus et Epicurus, si viverent, audientes Hispanos alterum orbem nostro multo maiorem invenisse; ad quem aptari possunt illi versus Senecae tragici in Medea:

Veniunt annis secula seris
Quibus Oceanus vincula rerum
Laxet, et ingens pateat tellus
Tiphysque novos detegat orbes
Nec sit terris ultima Thule.

Non quod Seneca illud in mente habuerit, sed quod poetae fu-

rore quodam perciti, velut prophetae futura quoque nescientes canunt, sed proh dolor, ex his plus damni quam utilitatis Hispaniae illatum est. Immanitatem vero illam Hispanorum in Indos, quam refert Bartholomaeus Casaeus episcopus Cherpenensis, certo quodam modo excuset Lucanus lib. 10.

Nulla fides pietasque viris, qui castra sequuntur.

Huius novi orbis aliquam videntur habuisse veteres notitiam, etsi obscuram et Graecorum mendaciis quasi conditam, ut videre est ex Theopompo apud Aelianum de Varia Historia lib. 3. c. 18. 819
apud Platonem in Timaeo, apud Aristotelem de Mirabilibus, quo b
de orbe inter admiranda referendum est, eius incolas literarum et pecuniae usum ignorasse, cum tanta argenti aurique infecti copia ipsis esset; merces mercibus commutabant, in rebus parvis emendis apud Mexicanos *cacaus*, ex quo potus ille suavissimus conficitur, qui vulgo Hispanis *chocolate* vocatur, apud Perusinos *coca*, parvi folii viridis species, quod in ore gerebant, loco pecuniae erat. Cum idola haberent, quae Dei loco colebant, tamen in eorum lingua nullum erat nomen, quo Deus significaretur. Quamobrem Hispani cum Deum Indorum lingua nominant, Hispanico Dei nomine, id est, *Dios*, utuntur. Praecipuum idolum inter alia apud Perusinos erat *Viracocha*, apud Mexicanos *Vitzilipuztli*, id sinistram *pennam lucidam*, illud *creatorem* significabat. Plurimae etiam animantium species apud eos erant, quae ἐν τῇ λαρνάκι τετραστέγῳ apud Nochum non fuere, nec apud nos sunt. Plurimae sunt apud nos, quae apud illos non inveniuntur. Viderint Theologi, quomodo hunc apparentem nodum sine Macedonis gladio scindere possint. Poetae sane ruptis omnibus eius loris una cum Virgilio canunt:

Continuo has leges, aeternaque foedera certis
Imposuit natura locis, quo tempore primum
Deucalion vacuum lapides iactavit in orbem
Unde homines nati, durum genus.

Horum vero, quae de novi orbis Indis retulimus, inter alios testis est locuples Iosephus de Acosta Iesuita de Hist. Natur. et Moribus Ind. lib. 4. c. 3. c. 22. lib. 5. c. 9. lib. 6. c. 4. c. 21. Nunc ex novo orbe ad Hispaniam revertamur. Illis quae de Hispania supra retulimus, additae sunt ingentes Iudaeorum et Maurorum expulsiones: hos Philippus III. vano timore, illos Ferdinandus V. sub praetextu religionis ut nomen suum memoria expulsionis propagaret, Hispania expulerunt, gentem seu mercaturae, seu agriculturae natam quarum defectu res in peius cottidie lapsae sunt, negociatio enim alio migravit, terra vero colonis viduata nescit ferre fructum. Agnovit errorem Philippus III. itaque decreto co-

lonos revocavit, sed frustra. Volentibus enim erat horrori fidei ille Areopagus a Ferdinando V. institutus; exactissimus si praeposteram iudiciorum formam ademeris, qui *Moriscos* (sic Hispani vocabant gentem illam) eius carceres expertos a reditu in Hispaniam deterruit. Difficillimum enim est servitutem persuadere eis qui libertatem gustarunt, unde provinciarum optima facta est deserta, de quibus supra in *Ἄσταχος* egimus; de indigenis etiam aliquid nobis dicendum est. Nulla in toto terrarum orbe gens est in advenas adeo humana et hospitalis, nulla in servanda fide fidelior, nulla magis fidam amicitiam servat. Nihil sane genitum caret morbis, arbores etiam suis infestantur malis, regnorum morbi sunt veluti apud medicos febris ethica, quae in principio difficillime cognoscitur, sed cognita facillime curatur, in fine vero facile cognoscitur, sed difficillime curari potest; huiusmodi morbo conflictatur Hispania, sed salus non est deplorata, nec deerit remedio locus, si mentis oculos aperuerit. Aliter enim de ea cum Aesopica vulpe dicere possumus: *ὦ οἵα κεφαλὴ, καὶ ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει;* sed his relictis ad Stephanum revertamur.

— *Ἡ δὲ ἑτέρα πρὸς Πέρσας ἐστί.*] Altera Iberia est iuxta Persas, sed fallitur auctor noster, Ptolemaeus enim lib. 5. c. 11. et Strabo lib. 11. eam iuxta Colchidem et Albaniam locant cuius incolae nunc *Giorgiani* vulgo dicuntur, quorum linguae grammaticam conscripsit Franciscus Maria Maggius Panormitanus Romae impressam anno 1643.

— *Φασὶ δ᾽ αὐτοὺς ὑδροποτεῖν, ὡς Ἀθηναῖος.*] De occidentalibus Iberis sunt intelligenda haec verba, quae Athenaeus Dipnosophist. lib. 2. sub Phylarchi persona in hunc modum profert: *Φησὶ δὲ τοὺς Ἴβηρας πάντας ὑδροποτεῖν, καίτοι πλουσιωτάτους ἀνθρώπων ὄντας· μονοσιτεῖν τε αὐτοὺς ἀεὶ λέγει διὰ μικρολογίαν, ἐσθῆτας δὲ φορεῖν πολυτελεστάτας.* i. e. *Inquit vero* [Phylarchus] *et Iberos omnes aquam bibere quamvis hominum ditissimos, et semel cibum capere in die eos semper dicit propter parsimoniam, vestes vero gerere sumptuosissimas.* Eadem refert Eust. ad Periegetae v. 282. et fortassis hi fuerunt veterum Hispanorum mores, nunc in peius omnia sunt delapsa.

320 *Ἴβυλλα, πόλις Ταρτησίας.*] Ibylla, urbs Tartesiae, nem-
a pe in regione Tartesi. Tartesus vero fuit in Baetica, Hispaniae regione, quae nunc vulgo dicitur *Andaluzia*, qua in urbe inquit fuisse auri et argenti fodinas; at cum haec urbs a nemine, quod sciam, memoretur, atque Strabo nos doceat in locis circa Ilipam plurimum argenti fuisse, facile credo auctorem nostrum de eadem loqui, cuius nomen sic apud aliquem auctorem invenerat. Strabo vero loquitur de Ilipa lib. 3. *Παράλληλοι δέ τινες ῥέγμ*

ὀρῶν παρατείνουσι τῷ ποταμῷ, μᾶλλόν τε καὶ ἧττον συνάπτουσαι πρὸς βοῤῥᾶν, μετάλλων πλήρεις· πλεῖστος δ' ἐστιν ἄργυρος ἐν τοῖς κατὰ Ἰλίπαν τόποις, καὶ τοῖς Σισάπωνα, τόν τε παλαιὸν λεγόμενον καὶ τὸν νέον. i. e. *Dorsa vero quaedam montium a se ubique aequaliter distantia, et Boream versus modo magis, modo minus cohaerentia iuxta fluvium* [Baetim] *protenduntur, metallorum plena; plurimum autem est argenti in locis circa Ilipam et Sisaponem, tam veterem, quam novum.*

Ἴγνη, πόλις, πλησίον Πριάπου.] Igne, urbs iuxta Priapum memoratur, cuius incolae aliquando Rhodum insulam incoluerunt, ut inquit noster in *Γνῆς*, Priapus vero fuit urbs Hellespontiae, de qua suo loco.

Ἰδάλιον, πόλις Κύπρου.] Idalium, urbs Cypri, et insula et urbs sacra Veneri fuit, memoratur Virgilio Aeneid. lib. 1. v. 684.

Hunc ego sopitum somno super alta Cythera
Aut super Idalium secreta sede recondam.

Eadem urbs eiusdem Aeneid. v. 697. dicitur Idalia:

At Venus Ascanio placidam per membra quietem
Irrigat, et fotum gremio Dea tollit in altos
Idaliae lucos.

Ipsa quoque Venus vel ab urbe, vel a monte cognomine *Idalia* dicitur Aeneid. lib. 5. v. 76.

Tum vicina astris Erycino in vertice sedes
Fundatur Veneri Idaliae.

— *Χρησμὸς ἐδόθη.*] Deficit persona cui redditum est oraculum, scilicet τῷ *Χαλκήνωρι* de quo statim loquitur, qui nomen 320
imposuit urbi, cuius etymologia deducit ab illis verbis, *εἶδον* b
ἅλιον, i. e. *Vidi solem*, scilicet quia Cypriis ἅλιος dicebatur Sol, qui ab aliis dicitur ἥλιος.

Ἴδη, Τροίας ὄρος.] Ide, Troiae mons ex Homero, apud quem ter reperitur hemistichium illud, quod affert noster, nempe Il. 3. v. 276. Il. 7. v. 202. Il. 24. v. 308. ac semper scribitur *Ἴδηθεν μεδέων.* i. e. *Idae imperans*, non *Ἴδης μεδέων*, ut est apud nostrum; fuit vero Ide mons poetis decantatus iudicio Paridis, ex quo quindecim flumina defluebant, ut annotavit Abr. Ortel. in suo Thesauro Geographico, quorum plurima suo tempore exaruisse refert Plinius, quare merito Horatius Idam vocavit *aquosam*, eius cacumen *Gargarus* dicitur Straboni et Macrobio, nostro vero *Phalacrae*, Hesychius autem Phalacron vocat Idae promontorium. Ab Ida *Dactyli Idaei* dicti fuere, alio nomine

Corybantes, ferri inventores dicuntur ex Idae incendio, ut et argentum inventum fuisse referunt ex Pyrenaeorum montium conflagratione, quae graphice depingit Lucretius de Rerum natura lib. 5.

Quod superest, aes, atque aurum, ferrumque repertum' st
Et simul argenti pondus, plumbique potestas
Ignis ubi ingentes sylvas ardore cremaret
Montibus in magnis; seu coeli fulmine misso
Sive quod inter se bellum sylvestre gerentes
Hostibus intulerant ignem formidinis ergo
Sive quod inducti terrae bonitate volebant
Pandere agros pingues, et pascua reddere rura.

Negari non potest plurimas artes casu quodam repertas fuisse. Idam montem quatuor habuisse promontoria refert Lycophronis Scholiasta ad eius v. 1170. ea vero erant Pergamos, Lecton, Gargaron, et Phalacra, at *Phalacrae* dicebantur omnes montes, qui erant calvi, ut inquit noster in *Φαλακραί*. Fuit etiam Ida alius mons in Creta.

Ἰδομεναί, πόλις Μακεδονίας.] Ne Carneades quidem dubitaverit fuisse eandem urbem, quae *Εἰδομένη*, de qua suo loco egimus.

321 a *Ἰδουμαῖοι, ἔθνος Ἑβραίων.*] Idumaei, gens Hebraeorum. Idumaei et Edumaei iidem fuere populi, etsi noster Idumaeos *Hebraeorum gentem* nunc vocat: Edumaeos vero Arabum fuisse populos suo loco inquit; ac nescio cur eos vocet Hebraeorum gentem. Sic etiam *Amalecitas* vocavit *ἔθνος Ἑβραϊκόν*, cum fuerint Hebraeis inimici, nisi forte, quod ab Abrahamo, quemadmodum Hebraei originem trahebant, vel quod aliquando Hebraeis subditi fuerint, vel quod magis certum est, quod auctor noster erat in sacra historia hospes, ut ex eius opere diversis locis apparet. Idumaea vero erat regio Iudaeae finitima quam David rex subegit Sam. 2. c. 8. v. 14. ac cum defecisset a Iehudah Paralipom. 2. c. 21. v. 8. eam postea Hyrcanus Iudaeorum etiam rex, iterum subegit, qui Idumaeos coegit circumcisionem et reliquos Iudaeorum ritus recipere, nisi mallent e propriis sedibus pelli, quod illi patriae amore admiserunt, auctore Iosepho Antiquit. lib. 13. c. 17. Antea enim *Coze* quemdam Deum venerabantur, auctore eodem auctore Antiquit. l. 15. c. 11. qui Antiquit. lib. 2. c. 1. praecipuas Idumaeae partes vocat *Gobolitin et Amalecitin*, quarum incolae nostro dicuntur *Gomolitae et Amalecitae*, de quibus suo loco egimus. Celebrantur apud scriptores Idumaeae palmae et civitas Idume: Virgilius Georgic. lib. 3. v. 12. canit:

Primus Idumaeas referam tibi Mantua palmas.

Per excellentiam *Idumaeas palmas* vocat, quae apud Idumen Phoeniciae civitatem nascebantur, inquit Servius ad versum citatum, quod ex auctoritate Lucani ex eius libro tertio probat

—— *Arbusto palmarum dives Idume.*

— Ἀπὸ Ἀδόμου.] Idumaei, seu Edumaei nomen habent ab Edomo, qui Graecis dicitur Ἄδωμος, Hebraice אדום *Edom*, LXX senibus Ἠδὼμ, quare etiam apud Stephanum, per o mega scribendum est.

— Ἄδομα γὰρ οἱ Ἰουδαῖοι τὸ ἐρυθρὸν καλοῦσι.] Sunt verba Iosephi desumpta ex eius Antiquit. lib. 2. c. 1. in quibus continetur nominis Adomi etymologia, cuius quoque fit mentio Genesis c. 25. v. 30, 31. eadem inest ratio in nomine protoplasti Adami. Sic enim vocatus est, quod מן האדמה *min haadamah*, i. e. 321
e terra rubra factus fuit, ut apparet ex Genesis c. 2. v. 7. apud b
Stephanum pro ἄδομα lege ἄδωμα. Sic enim apud Iosephum scribitur, propter rationem, quam reddo pag. 321. a.

— Ὅτι ξανθὸν βρῶμα δοὺς τῷ ἀδελφῷ, etc.] Haec cum sint contra historiae veritatem, iuxta historiam legenda sunt ὅτι ξανθὸν βρῶμα δοὺς αὐτῷ ὁ ἀδελφὸς, τὰ πρωτεῖα εἴληφε. i. e. *quod flavum cibum dans ipsi* [Adomo] *frater* [Iacob] *primatum accepit.* Cuius fit mentio Genesis c. 25. v. 33. Iosephi Antiquit. l. 2. c. 1.

Ἰδριὰς, πόλις τῆς Καρίας.] Videsis, quae in Ἑκατήσια annotavimus.

Ἴδυμα, πόλις Καρίας.] Idyma, urbs Cariae memoratur Ptolemaeo lib. 5. c. 2. inter oppida Cariae, cui Ἴδυμος dicitur.

Ἱερὰ κώμη, δῆμος Καρίας.] Hiera come, oppidum Cariae memoratur ex Polybii lib. 16. cuius locum, quia est deperditus, supplebit Livius lib. 38. c. 13. *Trangressi Maeandrum, ad Hieran comen pervenerunt, fanum ibi augustum Apollinis, et oraculum: sortes versibus haud inconditis dare vates dicuntur; hinc alteris castris ad Harpasum flumen ventum est, quo legati ab Alabandis venerunt, ut castellum, quod ab ipsis nuper descisset, aut auctoritate, aut armis cogeret iura antiqua pati.*

Ἱερὰ, πόλις, μεταξὺ Φρυγίας, etc.] Hierapolis, inter Phrygiam et Lydiam urbs memoratur Ptolemaeo lib. 5. c. 2. inter Phrygiae magnae civitates, cui Ἱεράπολις una dictione dicitur, id nominis sonat *sacram urbem.* Sic enim vocata fuit, ut inquit noster, ἀπὸ τοῦ ἱερὰ πολλὰ ἔχειν, i. e. *quod templa multa haberet.* Ex hac urbe fuisse philosophum illum Epictetum celeberrimum inquit Suid. in Ἐπίκτητος.

— Θερμῶν ὑδάτων πολλῶν πλήθουσα.] De his Hierapolis aquis calidis consule Strabonem lib. 13. inquit enim παραδοξολογίαν τινὰ habere.

— γ' Συρίας.] Tertio loco numerat Hierapolin Syriae, quam inquit quoque *Hieropolin* vocari per o micron; memoratur Ptolemaeo lib. 5. inter civitates Syriae mediterraneas Cyrrhisticae regionis.

322 a 'Ιερὰ Πύτνα, πόλις Κρήτης, etc.] Hiera Pytna, urbs Cretae, quae prius habuit tria illa nomina, quae refert noster, ac tandem Hiera Pytna vocata fuit. Memoratur inter alios Dioni lib. 36. qui 'Ιεράπυδνα una dictione ac neutro plurali usurpat. Ptolemaeo lib. 4. c. 17. 'Ιερὰ πέτρα *Hiera petra* dicitur.

'Ιεριχοῦς, μεταξὺ 'Ιεροσολύμων καὶ 'Ιορδάνου ποταμοῦ.] Hierichûs, untis, urbs Iudaeae inter Hierosolymam et Iordanum fluvium, quae et masculino et foeminino genere usurpatur. Dicitur etiam Hebraice יריחו *Iericho*, cui adhuc magis accedit nostri auctoris 'Ιεριχώ, quae a ריח *reach*, i. e. *odore* videtur nomen habere, fuit una ex decem Iudaeae toparchiis, teste Plinio lib. 5. c. 14. fonte, palmetis, et balsamo celeberrima. Fons cum antea terrae et arborum fructus, cunctaque pariter corrumperet, postea ab Eliseo propheta saluberrimus, ac feracissimus redditus fuit, ut tradit Iosephus de Bello Iudaico lib. 5. c. 4. Palmeta ferebant praestantissimarum palmularum magnam copiam, eodem Iosepho auctore Antiquit. lib. 15. c. 5. Quarum etiam meminit Strabo lib. 16. Ideo Deuteronomii ultimo capite v. 3. dicitur עיר התמרים *hir hathamarim*, i. e. *civitas palmarum*; balsamum eius vallis tantum ferebat, quam plantam reginae Aethiopiae, quae ad visendum Solomonem venit, acceptam referunt, referente Iosepho Antiquit. lib. 8. c. 2. ex cuius vectigalibus opes genti crevisse auctor est Iustinus lib. 36. c. 3. Praecipua gratia lacrymae, secunda semini, tertia cortici, quarta ligno dabatur. Hinc apud Graecos ὀποβάλσαμον, *opobalsamum*, i. e. *succi balsamum*, καρποβάλσαμον, *carpobalsamum*, i. e. *fructus balsamum*, ξυλοβάλσαμον, *xylobalsamum*, i. e. *ligni balsamum* celebrantur, de quibus sic Plinius lib. 12. c. 25. *Sed omnibus odoribus praefertur balsamum uni terrarum Iudaeae concessum, quondam in duobus tantum hortis, utroque regio, altero iugerum* XX *non amplius, altero pauciorum, ostendere arbusculam hanc urbi Imperatores Vespasiani, clarumque dictu a Pompeio Magno in triumpho arbores quoque duximus.* Ac paulo post: *Saeviere in eam Iudaei, sicut in vitam quoque suam, contra defendere Romani, et dimicatum pro fructice est, seritque nunc eam fiscus, nec unquam fuit numerosior, aut procerior*; quod ni fallor, apud Iosephum quoque legitur. Odoratissimum vero omnium unguentorum fuisse opobalsamum innuit Iuvenalis Sat. 2. v. 4.

Tertius e coelo cecidit Cato, sed tamen unde
Haec emis, hirsuto spirant opobalsama collo,
Quae tibi?

Nescio qua de causa Rabini balsami nomine non utuntur, cum 322
sit ex Hebraeo fonte בעלסמים *baalsamim*, i. e. *dominus unguen-* b
torum, ac si diceres *praecipuum unguentorum*, sed pro eo אפרסמין *aparsamon* dicunt, quod videtur ab illo corruptum. Hierichuntem cepit Iosue Moysis successor subversis moenibus divinitus clamore militum, ac tubarum clangore, quam funditus delevit nemini parcens praeter Rachab, et eius familiae, quae exploratores prius hospitio exceperat, ac diris devovit eum, qui vastatam instaurare aggrederetur, Iosue c. 6. v. 24. Iosephi Antiquit. lib. 5. c. 1. eam Hiel Bethelithes regnante Achab diras illas contemnens instauravit, sed eas expertus est, Sam. 2. c. 16. v. 24. postea Herodes Magnus magnificis exornavit aedificiis, et Vespasianus deinde solo aequavit, ab Adriano postea instauratam memorant; in huius urbis planicie Sedecias rex Iehudah a Chaldaeis captus et ad Nebucadnesar in Ribla abductus est, cuius filii ipso vidente iugulati, ac tandem ei oculi eruti fuere, Reg. 2. c. 25. Eiusdem urbis descriptionem habes apud Iosephum libro citato c. 4.

Ἰέρνη, νῆσος ἐν τῷ πέρατι πρὸς δυσμαῖς.] Ierne insula celebratur, quae aliis *Iovernia*, aliis *Ivernia*, communiore nomine *Hibernia* dicitur, insula notissima sita inter tropicum cancri, et circulum arcticum inter Hispaniam et Britanniam; Iuvenali Sat. 2. v. 160. vocatur Iuberna:

—— *Arma quidem ultra*
Littora Iubernae promovimus, et modo captas
Orcadas, ac minima contentos nocte Britannos.

Noster etiam suo loco Iverniam insulam, et Svernen urbem memorat, ac sic vocatam inquit minorem ex Pretanicis, id est, Britannicis insulis, cuius incolas vocat *Iverniatas*, et *Ivernos*, qua de insula videsis Melam lib. 3. Solin. c. 35. Plin. lib. 4. c. 16. Ptolemaeum lib. 2. c. 2. et Marciani Periplum.

Ἱεροσόλυμα, ἡ μητρόπολις τῆς Ἰουδαίας.] Hierosolyma, Iudaeae metropolis, longe clarissima urbium orientis, non Iudaeae modo, et foem. singul. et neut. plur. usurpatur, poetis ut plerumque *Solyma* neut. plur. dicitur, Martiali Epigram. lib. 11. Epigram. 95.

Illud me cruciat Solymis quod natus in ipsis.

Mascul. gen. usus est Iuvencus lib. 2.

Ad Solymos direxit iter templumque subibat.

In sacris literis dicitur ירושלים *Ierusalaim*, unde corruptum Ierosolyma, ac deinde Hierosolyma factum est, ac si aliquid haberet commune cum nomine Graeco ἱερός; Iebusaei prius eam pos-
328 sederunt, quibus ademere Iudaei Iudic. c. 1. v. 8. de cuius no-
a minibus hoc distichum circumfertur:

Solyma, Luza, Bethel, Hierosolyma, Hebus, Helia,
Urbs sacra Hierusalem dicitur atque Salem.

Sed numquam dicta est *Luza*, neque *Bethel*. Error procedit ex Genesis c. 28. v. 19. ubi Iacob appellat nomen urbis, in qua dormivit *Bethel*, i. e. *domus Dei*, cum prius *Luz* appellaretur, quod per prolepsin factum existimant, postea enim illic Ierosolymam aedificatam fuisse aiunt, nec Helia etiam sed *Aelia* vocata fuit: illud ratione metri factum est, de qua videsis, quae, in *Aelia* annotavimus. Tandem sub Constantino pristinum nomen ei restitutum, quod adhuc retinet. Eius conditorem fuisse Melchisedec Chananaeorum dynastam, qui eam *Hierosolyma* vocavit, cum prius *Solyma* vocaretur, tradit Iosephus de Bello Iudaico lib. 7. c. 47. iuxta Graecum, iuxta Latinam versionem c. 18. Ὁ δὲ πρῶτος κτίσας ἦν Χαναναίων δυνάστης, ὁ τῇ πατρίῳ γλώσσῃ κληθεὶς, βασιλεὺς δίκαιος. Ἦν γὰρ δὴ τοιοῦτος. Διὰ τοῦτο ἱεράσατό τε τῷ θεῷ πρῶτος, καὶ τὸ ἱερὸν δειμάμενος, Ἱεροσόλυμα τὴν πόλιν προσηγόρευσε, Σόλυμα καλουμένην πρότερον. i. e. *Primus eius conditor erat Chananaeorum dynasta, patria lingua vocatus, rex iustus; erat quippe talis; ideo sacerdotium Deo primus exhibuit, et fanum aedificans*, Hierosolyma *civitatem appellavit, cum prius* Solyma *vocaretur*. Alludit ad *Melchisedec* nomen, quod lingua sancta significat *rex iustitiae*. Non possum non mirari Iosephum, qui Cananaeae urbis etymologiam deducit a lingua Graeca, quod ipse culpavit in Lysimacho contra Appionem l. 1. circa calcem, qui huius celeberrimae urbis nomen deducebat ἀπὸ τῆς ἱεροσυλίας, i. e. *a templorum spoliatione*, quid ineptius, quam Cananaeae urbis nomen a lingua Graeca deducere, cuius etymologia sciri certo non potest. Latet enim in antiquitatis tenebris; ad summum felicitatis fastigium evasisse, atque in extremum miseriae tandem devenisse, tradit idem Iosephus in prologo de Bello Iudaico, urbem arduam situ opera molesque firmaverant, queis vel plana satis munirentur. Nam duos colles immensum editos claudebant muri per artem obliqui, aut introrsus sinuati; ut latera oppugnantium ad ictus patescerent: extrema rupis abrupta, et turres ubi mons iuvisset, in sexaginta pedes, inter devexa in centenos vicenosque attollebantur, mira specie, ac procul intuentibus pares, alia intus moenia regiae circumiecta, conspicuoque fastigio *turris Antonia* in honorem M. Antonii ab He-

rode appellata, ut inquit Tacitus Histor. lib. 5. Sed nihil contra discordiam et dissidium munitum inter multitudinem, quae melius vatibus, quam ducibus suis paret. Decus urbi addebat templum ab Herode constructum, quod magnitudine et magnificentia Selomonicum excedebat, et urbem et templum solo aequarunt Romani Vespasiano duce. Selomonicum enim a Chaldaeis eversum fuit, cum urbem caperent, in quam lamentabiles threnos lugubri tristitia composuit Ieremias propheta in quibus amissam queritur, eversam flet et tamquam philomela Mantuana

—— *Moestis late loca questibus implet.*

Sub imperio Romano perseveravit varia fortuna, usque ad Heraclii tempora. Tunc enim Persae, postea Arabes, deinde Christiani Argonautae, duce Godefrido Bilioneo Lotharingiae princi- 323
pe sexcenta peditum millia, equitum centum millia secum feren- b
tes eam ceperunt, ac eius regem eumdem Godefridum constituerunt, cuius successores eam possederunt per annos LXXXVIII. illud vero factum fuit imperante Germanis Henrico IV. Graecis Alexio Comneno, postea eam cepit Saladinus, deinde Selimus Turcarum imperator sub quorum imperio adhuc nunc gemit.

Ἰεταὶ φρούριον Σικελίας.] Ietae, castellum Siciliae. Urbs dicitur in Eclogis ex Diodori lib. 23. cuius oppidani Ietini: *Ἰετῖνοι δὲ ἐκβαλόντες τὴν τῶν Φοινίκων φρουρὰν, τὴν πόλιν Ῥωμαίοις ἔδωκαν.* i. e. *Ietini vero expellentes Phoenicum praesidium, urbem Romanis tradiderunt.* Ietenses dicuntur Plinio lib. 3. c. 8. de quo ita Fazellus decad. 1. lib. 10. *Ietum Plinio (cuius populos* Ietenses *vocat) Ietas celsus* Silius, *Iatum hodie dictum oppidum in editissimo et undique praerupto monte situm est, in magna quidem aquarum indigentia munitissimum, et ingens, cuiusque vix unus et is arduus ac peracclivis est aditus.* Silius Italicus eius meminit lib. 14.

—— *Arbela ferox, et celsus Ietas.*

Hodie vulgo Italis dicitur *Iato* Cluv. auctore Siciliae Antiquae lib. 2. c. 12.

Ἰθάκη, νῆσος πρὸς τῇ Κεφαλληνίᾳ.] Ithace, insula prope Cephalleniam in mari Ionio, celeberrima, quod fuerit Ulyssis patria, qui ideo *Ithacensis* et Penelope eius uxor *Ithaceia coniux* a poetis dicitur; insula vero nunc Italis nautis vulgo dicitur *Isola* seu *Val di compare*, celebratur ab Homero diversis locis una cum monte Nerito, ac praecipue Il. 2. v. 632.

Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς ἦγε Κεφαλλῆνας μεγαθύμους,
Οἵ ῥ' Ἰθάκην εἶχον καὶ Νήριτον εἰνοσίφυλλον.
Sed Ulysses ducebat Cephallenenses magnanimos
Qui Ithacam tenebant et Neritum frondosum.

Memoratur etiam vati Andino Aeneid. lib. 3. v. 272.

Effugimus Ithacae scopulos, Laertia regna
Et terram altricem saevi exsecramur Ulyssis.

Erat enim Ithaca in asperrimis scopulis tamquam nidulus affixa, ac tamen Ulysses sapientissimus vir immortalitati anteponebat, ut inquit Arpinas Philosophus lib. 1. de Orat. adeo vehemens est patriae amor, quae noverca etiam facta amanda est. Ithaca habuit civitatem cognominem, teste Ptolemaeo lib. 3. c. 14. epitomator noster in *Κροκύλειον* vocat Ithacam *τετραμερῆ*, id est *in quatuor partes divisam.*

Ἰθώμη, πόλις Θεσσαλίας τῆς Πελασγιώτιδος.] Ithome, urbs Thessaliae Pelasgiotidis memoratur ex Homero, cuius affertur versiculus, qui apud eum reperitur Il. 2. v. 729. in quo pro *κλημακόεσσαν* leges *κλωμακόεσσαν*. De qua sic Strabo lib. 9. *Τὴν δ' Ἰθώμην ὁμωνύμως τῇ Μεσσηνιακῇ λεγομένην, οὔ φασι δεῖν οὕτως ἐκφέρειν, ἀλλὰ τὴν πρώτην συλλαβὴν ἀφαιρεῖν. Οὕτω γὰρ καλεῖσθαι πρότερον· νῦν δ' Ἰθώμη μετωνομάσθαι, χωρίον ἐρυμνὸν καὶ τῷ ὄντι κλωμακόεν, ἱδρυμένον μεταξὺ τεσσάρων φρουρίων ὥσπερ ἐν τετραπλεύρῳ κειμένων, Τρίκκης τε καὶ Μητροπόλεως, καὶ Πελινναίου καὶ Γόμφων.* i. e. *Ithomen vero, quae idem cum Messeniaca nomen habet, dicunt non sic debere proferri, sed prima syllaba adempta; sic enim prius vocari, nunc autem* Ithomam *appellari, oppidum munitum et re vera asperum, situm inter quatuor castella veluti in quadrilatera figura posita, Triccam, Metropolin, Pelinnaeum, et Gomphos.*

324 a — *Ἔστι καὶ Μεσσήνης.*] Secundo loco numerat Ithomam Messeniae. Cuius arcem fuisse valde munitam tradit Strabo lib. 8. *Ἡ δὲ Μεσσηνίων πόλις ἔοικε Κορίνθῳ· ὑπέρκειται γὰρ τῆς πόλεως ἑκατέρας ὄρος ὑψηλὸν καὶ ἀπότομον, τείχει κοινῷ περιειλημμένον, ὥστ' ἀκροπόλει χρῆσθαι. Τὸ μὲν καλούμενον Ἰθώμη, τὸ δὲ Ἀκροκόρινθος· ὥστ' οἰκείως δοκεῖ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς πρὸς Φίλιππον εἰπεῖν, τὸν Δημητρίου, παρακελευόμενος τούτων ἔχεσθαι τῶν πόλεων ἀμφοῖν, ἐπιθυμοῦντα τῆς Πελοποννήσου· τῶν κεράτων γὰρ ἀμφοῖν, ἔφη, κρατήσας, καθέξεις τὴν βοῦν. Κέρατα μὲν λέγων τὴν Ἰθώμην, καὶ τὸν Ἀκροκόρινθον, βοῦν δὲ τὴν Πελοπόννησον. Καὶ δὴ διὰ τὴν εὐκαιρίαν ταύτην ἀμφήριστοι γεγόνασιν αἱ πόλεις αὗται. Κόρινθον μὲν οὖν κατέσκαψαν Ῥωμαῖοι, καὶ ἀνέστησαν πάλιν· Μεσσήνην μὲν ἀνεῖλον μὲν Λακεδαιμόνιοι, πάλιν δ' ἀνέλαβον Θηβαῖοι, καὶ μετὰ ταῦτα Φίλιππος Ἀμύντου· αἱ δ' ἀκροπόλεις ἀοίκητοι διέμειναν.* i. e. *Messeniorum vero urbs Corinthi similis est, utrique enim harum urbium mons imminet excelsus atque praeruptus communi contentus muro adeo ut arcis usum praestet, alter nomine* Ithome, *alter* Acrocorinthus, *adeo*

ut propria videatur Demetrius Phalereus Philippo Demetrii filio dixisse; suadens ut utramque urbem haberet, si cuperet Peloponnesum, utriusque enim cornu compos factus, bovem obtinebis, cornua dicens Ithomen, et Acrocorinthum, bovem vero Peloponnesum; certe ob situs opportunitatem urbes istae multis praebuerunt causam certaminibus; Corinthum quidem diruerunt Romani et rursus instaurarunt. Messenen autem everterunt Lacedaemonii, receperunt Thebani, et postea Philippus Amyntae filius, sed arces inhabitatae permanserunt. Hanc Lacedaemonii post decem annorum obsidionem tandem deditam acceperunt, ut rerum monumentis tradidit Thucyd. lib. 1. *Οἱ δ' ἐν Ἰθώμῃ δεκάτῳ ἔτει, ὡς οὐκέτι ἐδύναντο ἀντέχειν ξυνέβησαν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐφ' ᾧ τε ἐξίασιν ἐκ Πελοποννήσου ὑποσπόνδιοι καὶ μηδέποτε ἐπιβήσονται αὐτῆς· ἢν δέ τις ἁλίσκηται, τοῦ λαβόντος εἶναι δοῦλον.* i. e. *Illi vero, qui Ithomae erant decimo anno, cum non amplius possent resistere convenerunt cum Lacedaemoniis, ut ex Peloponneso excederent sub fide publica, nec unquam amplius in eam reverterentur; quod si quis caperetur* [reversus] *eius qui eum cepisset, esset servus.*

— *Καλεῖται δὲ ὁ τόπος τῆς Θετταλικῆς, Θούμαιον.*] Quia Ithome Thessalica prius *Thome* vocata fuit, ut p. 323. b. ex Strabone annotavimus, *iota* enim per pleonasmum additum fuit, ideo nunc inquit locum quemdam Ithomae Thessalicae vocari *Θούμαιον*, pro quo sine dubio legendum est *Θώμαιον*.

— *Καὶ Ἰθωμήτης διὰ τοῦ κ.*] Lege fidenter *διὰ τοῦ η*: facilis enim est transitus ex *η* in *κ*, *Ἰθωμήτης* enim per *η* dicitur, et Dorico modo *Ἰθωμάτης*, ut inquit noster, pro quo puto legendum *Ἰθωμάτας*. Dores enim *η* in *α* vertunt ut *φήμη*, *φάμα*, confirmat etiam nostram coniecturam quod sequitur *Ζεὺς Ἰθωμάτας*, cuius meminit etiam Thucyd. libro primo. 324 b

Ἰκαρία, δῆμος τῆς Αἰγηΐδος φυλῆς.] Icaria, oppidum Atticae Aegeidis Atheniensium tribus, quod Hesychio dicitur *Ἰκάριος*, Harpocrationi *Ἰκαριεὺς*, in quo primum tragoediam inventam esse inquit Casaub. in Animadvers. in Athen. c. 3. sed neminem ad partes vocat. Icarius etiam Atticae mons celebratur Plinio lib. 4. c. 7. Solino c. 13.

Ἴκαρος, μία νῆσος τῶν Κυκλάδων.] Icarus, insula prope Samum sita, erat una Cycladum, olim dicta *Macris*, *Doliche*, *Ichthyoessa*; Straboni, et Ptolemaeo dicitur *Icaria*; Pausanias in Boeoticis scribit *Pergamum* vocatam fuisse, antequam Icarus in eam praecipitatus esset, a quo nomen insulae, mari Icario ab insula inditum esse prodidit Strabo lib. 14. at poetae mare ab Icaro nomen habere poetantur, Ovid. Trist. lib. 1.

Icarus Icariis nomina fecit aquis.

Milesiorum fuisse coloniam tradit Strabo libro citato ex Anaximene Lampsaceno, in qua Dianae templum insigne nomine Tauropolium celebrat, de qua sic ille lib. 10. sub libri calcem: *Πλησίον δ' ἐστὶ καὶ ἡ Πάτμος, καὶ Κορασσίαι, πρὸς δύσιν κείμεναι τῇ Ἰκαρίᾳ· αὕτη δὲ Σάμῳ· ἡ μὲν οὖν Ἰκαρία ἔρημός ἐστι, νομὰς δ' ἔχει, καὶ χρῶνται αὐταῖς Σάμιοι· τοιαύτη δ' οὖσα, εὔδοξος ὅμως ἐστὶ, καὶ ἀπ' αὐτῆς Ἰκάριον καλεῖται τὸ προκείμενον πέλαγος.* i. e. *Prope est Patmos, et Corassiae, ab Icaria versus occasum sitae: ut et Icaria respectu Sami. Ipsa quidem Icaria deserta est, pascua vero habet, et ipsis utuntur Samii, nihilominus tamen est celebris, et ab ea* Icarium *vocatur* pelagus *ante ipsam situm.*

— *Τρίτη, νῆσος πρὸς τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ.*] Memorat insulam Icarum prope mare Rubrum, quam Plin. lib. 6. cap. 28. *Icharam* vocat; Arrhianus de expeditione Alexandri lib. 7. inquit ex Aristobulo *Icarum* ab Alexandro vocari iussam de nomine insulae Icari in Aegaeo mari sitae, quam iuxta Euphratis ostia locat, non procul inde ubi Euphrates in mare exit, sed quomodo ante vocata fuerit, silentio praeterit.

— *Ὁ πολίτης, Ἰκάριος.*] Incola insulae Icarii, seu Icariae dicebatur *Icarius*, in cuius confirmationem affert hemistichium in nominato poeta, quod invenitur apud Hom. Il. 2. v. 145. in quo non de incola Icariae insulae agit poetarum parens, sed de ponto, quem *Icarium* vocat.

— *Καὶ θηλυκῶς, Ἰκαρία.*] Inquit Icarum insulam dici etiam foem. gen. *Icariam*, de quo vide quae paulo ante diximus.

325 a *Ἰκόνιον, πόλις Λυκαονίας, πρὸς τοῖς ὅροις τοῦ Ταύρου.*] Iconium, urbs Lycaoniae ad Tauri terminos. Memoratur Straboni lib. 12. Ptolemaeo lib. 5. c. 6. Plinio lib. 5. c. 32. de qua nihil notabile produnt.

— *Φασὶ δ' ὅτι ἦν τῆς Ἀννακός.*] In his verbis pro *τῆς*, lege *τοῦ*. Sequitur enim *ὅς*, pro *Ἀννακὸς*, scribe *Ἀννακοῦ*. Sic enim mox scribitur.

— *Ἀφ' οὗ παροιμία, τὸ ἐπὶ Ἀννακοῦ κλαύσειν.*] Videsis Erasmum in Chiliadibus adagiorum in *Res Cannacae*, quem enim noster *Annacum*, alii *Cannacum*, alii *Cannacam* vocant.

— *Διὰ οὖν τὰς εἰκόνας ἐκεῖ διαγραφῆναι*, etc.] Deducit nomen Iconii urbis a nomine *εἰκὼν*, i. e. *imago* ex fabula illa Promethei et Minervae, etsi scriptura non conveniunt. Nomen enim urbis scribitur per *iota*, nomen vero imaginis per *ει*.

Ἰκός, νῆσος τῶν Κυκλάδων.] Icos, insula una Cycladum, de quarum numero non convenit inter auctores, memoratur ab

auctore nostro prope Euboeam, cuius meminit Scylax in *Νῆσοι Κυκλάδες*, a quo *dipolis* vocatur, quod duas urbes haberet.

Ἰλαραυγάται, οἱ Ἴβηρες.] Ilaraugatae, Iberes. Sed qui Iberes, orientales, an occidentales nobis divinandum relinquit; Liv. lib. 22. c. 21. Ileraconenses, Ptolemaeus lib. 2. c. 6. Ilercaones, Caesar lib. 1. de bello civili Illurgavonenses Hispaniae populos memorant. Ilercaones vero fuere Tarraconensis Hispaniae populi, apud quos Dertosa urbs; Ortelius in suo Thesauro Geographico in *Ilercaones* inquit se habere nummum aereum Tib. Caes. in cuius parte aversa, navis expansis velis sculpta erat, cui subscriptum DERT. in ora autem ILERCAVONIA. Ludovicus Nonius c. XXCIV. eosdem existimat esse Illurgavonenses cum Ptolemaei Ilercaonibus.

Ἴλερδα, πόλις πρὸς τῇ Πυρήνῃ Ἰβηρίας.] Ilerda, urbs 325
Iberiae, i. e. *Hispaniae Tarraconensis* Hispanis vulgo parum cor- b
rupto nomine dicitur *Lerida*. Sita est in colle arduo, obiecto ad septentrionem tumulo; orientale latus Sicori fluvio alluitur, auctore Mariana de Rebus Hispaniae lib. 3. c. 18. quam sic depingit Lucanus lib. 4.

Colle tumet modico, lenique excrevit in altum
Pingue solum tumulo, super hunc fundata vetusta
Surgit Ilerda manu, placidis praelabitur undis
Hesperios inter, Sicoris non ultimus, amnes,
Saxeus ingenti, quem pons amplectitur arcu
Hybernas passurus aquas ——

Unde urbi nomen, et a quo condita ignoratur, etsi Ioan. Gerundensis episcopus lib. 2. eius originem ad Illyricos ex similitudine nominis referat. Vibius Sequester ab Ilerda fluvio nomen ei inditum tradit, cuius nullibi nisi in diphthera Iovis fit mentio. Iuxta hanc urbem Afranius et Petronius Pompeiani duces a Divo Caesare devicti fuerunt, ut idem narrat de bello civili lib. 1. nec non Strabo lib. 3. Ab Idatio episcopo in suo Chronico *Ilerdensis urbs* vocatur, quam a Rechiario Rechilae Suev. regis filio per dolum captam fuisse prodit; postea redeuntibus annis Mauri eam tenuere, quibus ab Hispanis ereptam fuisse anno MCLI. ac Urgelitano comiti datam, Guillelmo Peresio eius episcopo creato auctor est Mariana de Rebus Hispaniae lib. 10. c. 18. Academiam in ea excitatam fuisse anno MCCC. inquit Nonius. Mea aetate a Gallis capta, ab Hispanis deinde fuit recuperata duce Philippo de Sylva Lusitano. Eius agri luxuriant Baccho, Cerere, et Pomona; olim videtur fuisse emporium salitis piscibus celebre. Horatius enim Epistolarum lib. 1. Epistola 20. inquit ad librum suum:

—— *Aut tineas pasces taciturnus inertes*
Aut fugies Uticam, aut unctus mitteris Ilerdam.

326 Ἴλιον, πόλις Τρῳάδος.] Ilium, urbs Troadis, id est, a Phrygiae. Troas enim erat in Phrygia, celeberrima excidio suo; sita erat inter Idam montem, et oram maritimam, a qua distabat stadiis xxv. auctore Scylace in Τρῳάς. Eius conditorem *Dardanum* vocat Virgilius Aeneid. lib. 8. v. 134.

Dardanus Iliacae primus pater urbis, et auctor.

At Georgic. lib. 3. v. 36. *Cynthium* appellat Troiae auctorem:

—— *Et Troiae Cynthius auctor.*

Ad quem locum Servius: *Vel Apollinem dicit propter muros: vel Cynthium regem Troiae, quem in Troicis suis Nero commemorat.* Euseb. Chronic. lib. 1. ab Ilo conditam, a Graecis eversam, ab Hectoris filiis instauratam fuisse refert; poetae ab Hercule eversam canunt, ad quod videtur alludere Horatius Ode nona. Fuit Ilium Heroicis casibus clarum adeo, ut ex tota antiquitate Ethnicorum nihil fuerit clarius. Romani ab Iliensibus suam deducebant originem per Aeneam, de quibus videsis Messalae Corvini librum, qui urbem prius a Dardano *Dardaniam*, postea a Troo *Troiam*, deinde arcem in urbe aedificatam ab Ilo Troi filio *Ilium* dictam fuisse prodidit, quae pro urbe ipsa indifferenter usurpatur. T. Claud. Caesar Iliensibus, quasi Romanae gentis autoribus tributa in perpetuum remisit: recitata vetere epistola Graeca Senatus, populique Romani Seleuco regi amicitiam, et societatem ita demum pollicentis, si consanguineos suos Ilienses ab omni onere immunes praestitisset. Sunt verba Suetonii Tranquilli in Tib. Claud. Caes. ad quem Ilienses legatos misisse narrat idem autor in eodem Tiberio c. 52. *Quin et Iliensium legatis paulo serius consolantibus* [de morte filii] *quasi obliterata iam doloris memoria irridens: se quoque respondit, vicem eorum dolere, quod egregium civem Hectorem amisissent.* Tacitus etiam Annal. lib. 12 c. 58. auctor est, Neronem, ut eloquentiae gloria nitesceret, causa Iliensium suscepta Romanum Troiae demissum et Iuliae stirpis autorem Aeneam, aliaque haud procul fabulis vetera, facunde exsecutum impetrasse, ut Ilienses omni publico munere solverentur. Iustinus quoque lib. 31. c. 8. narrat gratulationem Iliensium ac Romanorum, cum Romani, duce Scipione in Asiam transierunt: *Iliensibus Aeneam, caeterosque cum eo duces a se profectos, Romanis se ab his procreatos referentibus, tantaque laetitia omnium fuit, quanta esse post longum tempus inter parentes et liberos solet, iuvabat Ilienses, nepotes suos, occidente et Africa domita, Asiam ut avitum regnum vindicare, optabilem Troiae ruinam fuisse dicentes, ut tam feliciter renasceretur,*

contra Romanos, avitos Lares; et incunabula maiorum, templaque, ac Deorum simulachra, inexplebile desiderium videndi tenebat. Silla etiam et Divus Caesar multa beneficia in Ilienses contulerunt, ut refert Strab. lib. 13. Non fuisse antiquam Ilium eodem loco sitam quo tunc erat aevo Strabonis, variis argumentis colligit ipse libro citato.

— *῟Ην οἱ Τρῶες Ἀκτὴν ἐκάλουν.*] Legendum existimo ἣν
οἱ Τρῶες Ἄτης λόφον ἐκάλουν, i. e. *Quam Troes* Ates collem *vo-* 326
cabant. Huius enim collis meminit Eust. ad Il. 19. v. 136. *Διὸ* b
καὶ Ἄτης λόφος ἐκεῖ, οὗ ὁ Λυκόφρων μέμνηται. Τοῦτο δὲ, ἀστείως πέπλασται διὰ τὰς μεγάλας ἄτας, ἃς ἐκ Διὸς οἱ Τρῶες ἔπαθον. Ὧν ἕνεκα, καὶ Ἰλιὰς κακῶν πεπαροιμίασται. i. e. *Quare et Ates collis illic* [in oppido Ilio] *cuius Lycophro meminit; hoc autem urbane fictum est propter magnas ἄτας*, i. e. noxas, *quas a Iove Troes accepere, quarum causa et* Ilias malorum *iuxta paroemiam dictum est.* Lycophro vero memorat hos colles v. 29.

— *Οὐδετέρως δὲ παρὰ πᾶσι τὸ Ἴλιον*, etc.] Inquit nomen Ilii ab omnibus usurpari neutro genere; ab Homero vero foeminino; variis locis usurpat Homerus foem. genere *Ilium*, ex quibus praecipuus est ex Il. 3. v. 305.

Ἤτοι ἐγὼν εἶμι προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν
Equidem ego vado ad Ilium ventosam.

Quod etiam poetae Latini imitati sunt, Horat. Carm. lib. 4. Od. 9. v. 18.

—— *Non semel Ilios*
Vexata ——

Ovid. Epist. Penelop. ad Ulyssem.

Sed mihi, quid prodest vestris disiecta lacertis
Ilios? et murus, quod fuit ante, solum.

— *Τὸ γὰρ Ἴλιον αἰπὺ, νοθεύει Ἀρίσταρχος.*] Ἴλιον αἰπὺ i. e. *Ilium excelsum.* Est hemistichium quod invenitur apud Homerum Il. 15. v. 71. quod dicebat Aristarchus esse spurium, et non Homericum. Nam iuxta Aristarchi sententiam Homerus semper usurpavit *Ilium* foem. genere.

Ἰλισσος, πόλις τῆς Ἀττικῆς, ἐν ᾧ τιμῶνται αἱ Μοῦσαι.] In his verbis pro *πόλις*, urbs, lege *ποταμὸς*, fluvius. *Τὸ πόλις* enim irrepsit propter incuriam, vel transscribentis, vel typographi; sequitur enim *τὸ ἐν ᾧ*, i. e. *in quo*; quod nullo modo potest praedicari de nomine *πόλις*, sed de nomine fluvii, a quo *Ilissides Musae* dicebantur. Ilissus enim non fuit urbs, sed fluvius Atticae, memoratur Apollonio Argonautic. lib. 1. v. 215. Pausaniae lib. 1. cuius verba adduximus in *Ἄγρα*

Ἰλλυρία, χώρα πλησίον τοῦ Παγγαίου.] Illyria, regio prope Pangaeum, quae aliis dicitur *Illyris*, et *Illyricum*, varie eius termini ab autoribus describuntur, a recentioribus dividitur in Liburniam, quae vulgo *Contado di Zara* vocatur, et in Dalmatiam; utraque a Romanis subiugata fuit, sub quorum imperio stetit, donec Gothi eam occuparunt; post hos Sclavonii a Maeoti palude profecti, qui regioni de suo nomine nomen imposuere; postea Hungari, ac novissime Turcae, Hungaris oppressis interiora tenent, Venetis oram maritimam sibi vindicantibus, exceptis duabus civitatibus, Scardona, quae Turcis paret, et Epidaurus, vulgo *Ragusi*, quae sui iuris est, sed stipendium pendit Turcis, de qua consulesis Ptolemaeum, Strabonem, Plinium, Melam, Appianum, et Cluv. introduct. Geographiae lib. 4. c. 5.

327 a *Ἰλλούργεια, πόλις Ἰβηρίας.*] Ilurgia, urbs Iberiae memoratur ex Polybii lib. 11. qui non extat; nec urbs etiam extare creditur. Nam eam funditus evertit Scipio, ut apparet ex Appiano in Ibericis: *Ὁ δὲ προπέμψας τινὰ παρασκευὴν πολιορκίας, εἵπετο, καὶ παροδεύων ἐνέβαλλεν ἐς Ἰλυργίαν πόλιν, ἣ Ῥωμαίων μὲν ἦν φίλη κατὰ τὸν πρότερον Σκιπίωνα, ἀναιρεθέντος δ' ἐκείνου, κρύφα μετετίθεντο, καὶ στρατιὰν ὑποδεξαμένη Ῥωμαίων, ὡς ἔτι φίλη, Καρχηδονίοις ἐκδεδώκει, ὧν χάριν ὁ Σκιπίων, σὺν ὀργῇ τέσσαρσιν ὥραις ἐξεῖλεν αὐτήν.* i. e. *Ille vero* [Scipio] *praemissis ad obsidionem, aliquot machinis, subsequebatur; sed in itinere Ilyrgim oppugnare statuit, quae Romanorum erat socia tempore prioris Scipionis, quo perempto, clandestino cum Carthaginensibus pactis initis, cum excepisset exercitum Romanorum, tamquam adhuc amica, Carthaginensibus prodidit, qua de causa Scipio irritatus quatuor horis eam subvertit.* Eadem fuit urbs, quamvis apud Stephanum *Ἰλούργεια*, apud Appianum *Ἰλύργια* scribatur. Lacunam illam in huius sectionis calce hoc modo supplebis, τὸ ἐθνικὸν Ἰλουργειανός.

Ἴμβρασος, ἡ Σάμος ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ.] Imbrasus, Samus insula vocata est ab Imbraso fluvio, qui prius *Parthenius* fuit vocatus, a quo etiam Samus *Parthenia* appellata fuit, ut testatur Strabo lib. 10. *Οὐ δ' ἐκαλεῖτο τῷ αὐτῷ ὀνόματι πρότερον, ἀλλὰ Μελάμφυλος εἶτ' Ἀνθεμὶς, εἶτα Παρθενία ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Παρθενίου, ὃς Ἴμβρασος μετωνομάσθη.* i. e. *Neque sane prius* [Samus] *eodem nomine vocabatur, sed Melamphylos, deinde* Anthemis, *deinde* Parthenia *ab amne Parthenio, qui* Imbrasus *postmodo appellatus fuit.*

Ἴμβρος, νῆσος ἱερὰ Καβείρων.] Imbrus, insula Cabiris et Mercurio sacra, Thraciae adiacens prope Lemnum, quam

memorat Plinius lib. 4. c. 12. nec non Scylax in Thracia, qui in fine Peripli inquit hanc insulam inter insulas maris interni decimum nonum magnitudine occupare locum.

— *Ἔστι καὶ πόλις· οἱ οἰκοῦντες, Ἴμβριοι.*] Imbrus, insula habebat urbem cognominem, cuius incolae *Imbrii* dicebantur; hinc adagium, *Imbrius*, et *Lemnius* de eis dici solitum, qui conscii iudicium subterfugiebant, causantes se in Imbro, seu Lemno insulis abfuisse, quod refert Hesych. in Ἴμβρος.

Ἱμέρα, πόλις Σικελίας.] Himera, urbs Siciliae, ex Hecataei Europa celebratur, quae nomen invenit a fluvio cognomine, autore nostro autore in Ἀκράγαντες. Strabo nos docet eius conditores. Sic enim ille lib. 6. *Τὴν Ἱμέραν μὲν οἱ ἐν Μύλαις ἔκτισαν Ζαγκλαῖοι.* i. e. *Himeram quidem Zanclaei, qui Mylis habitabant, condiderunt.* Fuere vero Mylae Siciliae etiam urbs, ut 327
inquit epitomator noster in *Μυλαί*. Illius eversorem fuisse Anni- b
balem prodidit Diodorus Siculus lib. 13. *Ὁ δ' Ἀννίβας τὰ μὲν ἱερὰ συλήσας, καὶ τοὺς καταφυγόντας ἱκέτας ἀποσπάσας ἐνέπρησε, καὶ τὴν πόλιν εἰς ἔδαφον κατέσκαψεν, οἰκισθεῖσαν ἔτη διακόσια τεσσαράκοντα.* i. e. *Annibal templa Deum exspoliat, et abstractis inde supplicibus, qui eo confugerant, incendit, et urbem solo aequavit,* CCXL *annos postquam condita fuerat.* Eius cives, quibus belli calamitas pepercerat, sese Thermis collocarunt in eiusdem agri finibus, non longe ab antiquo oppido, ut tradit disertissimus Romuli nepotum in Verrem Orat. 11. *Himera deleta, quos civeis belli calamitas reliquos fecerat, ii sese Thermis collocarant, in eiusdem agri finibus, neque longe ab oppido antiquo.* Patriam fuisse Stesichori poetae aiunt. In ea enim fuit eius statua autore Cicerone. Sed si Himera Stesichori patria fuisset, non reticeret Cicero, qui de hac statua sic loquitur Oratione citata: *Erat etiam Stesichori poetae statua senilis incurva, cum libro, summo, ut putant, artificio facta: qui fuit Himerae, sed et est et fuit tota Graecia summo propter ingenium honore et nomine.*

— *Ἔστι καὶ ποταμὸς Ἱμέρας.*] Est etiam fluvius, Himeras, scilicet Siciliae. Duos huius nominis fluvios memorat Ptolemaeus in Sicilia lib. 3. c. 4. alterum in latere insulae occidentali, alterum in meridionali. Alii credunt, unum eundemque fuisse fluvium in duas partes divisum; e quibus unus est Vitruvius, cuius ex l. 8. c. 3. quae sequuntur sunt verba: *In Sicilia flumen est Himera, quod, a fonte quum est progressum, dividitur in duas partes; quae pars profluit contra Aetnam, quod per terrae dulcem succum percurrit, est infinita dulcedine; altera pars, quae per eam terram currit, unde sal foditur, salsum habet saporem.* Non bene eius amari-

tudinis et dulcedinis causam coelestibus plagis tribuit Solinus c. 11. *Himeram coelestes mutant plagae; amarus est dum in Aquilonem fluit; dulcis, ubi ad meridiem flectitur.* Saepe homines cum rerum naturalium ignoramus causam, ad sympathiam vel antipathiam quandam occultam, vel ad coelum et astra tamquam ignorantiae nostrae asylum recurrimus.

'Ιναχία, ἡ Πελοπόννησος.] Peloponnesum dictam fuisse inquit *Inachiam* ab Inacho fluvio, quem Ptolemaeus, Strabo, Pausanias et alii memorant, hunc vero ab Inacho Argivorum primo rege nomen habere dicunt, a quo Graeci *Inachidae* dicuntur Statio lib. 8. cuius filia Io, ideo *Inachia* quoque dicitur, quam vitiasse Iovem fabulabantur, ac Iunonis metu in vaccam mutatam, oestro percitam ab Iunone fuisse, sub qua fabula involvunt poetae zelotypiam.

328 — *Οὐ μόνον τὸ Ἄργος.*] Peloponnesus non solum *Argos*
a dicta fuit, sed etiam *Inachia*, ut nota praecedenti dictum est, habuit enim diversa nomina, sub Ap. Phoronei filio, *Apia*; sub Pelasgo, *Pelasgia*; sub Argo, *Argos*; sub Pelopidis, *Peloponnesus*, auctore nostro auctore in *Πελοπόννησος*. Erat autem Peloponnesus Graeciae peninsula, quae nunc vulgo *Morea* dicitur, cuius munitissimae arces fuere *Ithome*, et *Acrocorinthus*, haec Corinthi, illa Messeniorum urbs erat. Quare lepide Demetrius Phalareus apud Strabonem lib. 8. suadet Demetrio Philippi filio, ut si bovem habere desiderat, utrumque cornu apprehenderet, bovem, Peloponnesum, cornua vocans *Ithomen* et *Acrocorinthum*, de quibus suo loco agimus.

— *Ὡς Αἰσχύλος Προμηθεῖ δεσμώτῃ.*] Duos illos versus, quos ex Aeschylo in Prometheo ligato affert, sic apud ipsum leguntur:

Πῶς δ' οὐ κλύω τῆς οἰστροδινήτου κόρης
Τῆς 'Ιναχείης, ἣ Διὸς θάλπει κέαρ
Ἔρωτι.
Quomodo vero non celebrem oestro agitatam puellam
Inachiam, quae Iovis fovet cor
Amore.

'Ινδική, πόλις 'Ιβηρίας, πλησίον Πυρήνης.] Indice, urbs Iberiae, id est Hispaniae prope Pyrenen, id est montes Pyrenaeos; existimo eamdem esse, quae *Deciana* dicitur Ptolemaeo lib. 2. c. 6. quam inter urbes Endigetarum memorat, ab aliquibus *Blaberuram* dictam fuisse inquit auctor noster, sed sine auctore.

— *Τὸ ἐθνικὸν 'Ινδικῖται.*] Lege *'Ινδικῆται*, ex Strabonis lib. 3. qui eos sic vocat, ac quadrifarie divisos fuisse inquit; *Endigetae* dicuntur Ptolemaeo libro capiteque citatis, qui eos

Hispaniae citerioris populos fuisse inquit, ac prope Sambrocae fluvii ostia locat, quorum celebrior urbs Emporiae, et Aphrodisium, mediterraneae vero urbes, Deciana, et Iangaria. Plinio lib. 3. c. 3. dicuntur *Indigetes*, eosdem existimo fuisse, obiter monendum Indigetes apud Romanos fuisse Deos tutelares ex hominibus factos, qui propter aliquod beneficium in Deorum numerum relati fuerunt, unde eruditissimus poetarum Georgic. lib. 1. canit:

Dii patrii Indigetes, et Romule, Vestaque mater.

Ἰνδὸς, ποταμός· ἀφ' οὗ Ἰνδοί.] Indus, fluvius, a quo Indi et India nomen habent, Orientis secundum Gangem maximus, ex Paropamisso Caucasi seu Tauri parte excelsa oriens, longoque decursu adversus solis ortum effusus, eius quasi quodam comitatu in occasum versus duobus ostiis, ut Arrhianus de Expeditione Alex. lib. 5. vel septem, ut Ptolemaeus lib. 7. c. 1. Oceano infunditur, Arrhiano in Periplo maris Erythraei *Sinthus* 328
dicitur, cui septem quoque ostia tribuit, quae exilia et lacunosa b
esse inquit, nec navigabilia praeter medium; nunc *Hynd* vocari, a quo omni ferme terrae tractui ad orientem nomen inditum esse inquit Niger Geograph. Comment. 10. Esther c. 1. v. 1. India dicitur, הדו *Hodu*, a quo non multum abludunt Hynd, Indi, et India. Obiter notandum vulgo novum Orbem *Indias* vocari, cuius causam puto esse, quod vulgus remotissimas et ditissimas regiones *Indias* semper vocavit. Ac etiam notatu dignum est nostri orbis maximos fluvios, scilicet, Indiarum orientalium Indum et Gangem, Africae Nilum, Europae Danubium, omnes iunctos non aequare alterum ex duobus novi orbis celeberrimis fluviis.

Ἰνυσσὸς, πόλις Αἰγύπτου.] Inyssus, urbs Aegypti, prope Casium montem ex Herodoto, apud quem *Ienysus Syriorum* scilicet *Palaestinorum* dicitur. Eius ex lib. 3. c. 5. sunt verba: *Ἀπὸ ταύτης τὰ ἐμπόρια τὰ ἐπὶ θαλάσσης μέχρι Ἰηνύσου πόλιός ἐστι τῆς Ἀραβίου. Ἀπὸ δὲ Ἰηνύσσου, αὖτις Συρίων μέχρι Σερβωνίδος λίμνης, παρ' ἣν δὴ τὸ Κάσιον ὄρος τείνει ἐς θάλασσαν.* i. e. *Ab hac urbe* [Cadyti] *emporia secundum mare usque ad Ienysum urbem sunt Arabicae ditionis; ab Ienyso rursus Syriorum usque ad Serbonidem lacum, iuxta quem Casius mons pertingit ad mare.* Ego existimo ex Herodoto corrigendum esse nostrum auctorem. Ter enim Herodotus libro citato memorat hanc urbem, ac semper *Ἰήνυσον* vocat, quare apud Stephanum pro *Ἰνυσσὸς* lege *Ἰήνυσος*.

Ἰνσόβαρες, ἔθνος Κελτικὸν πρὸς τῷ Πάδῳ] Insoberes, et Insobres, gentem Celticam, id est, Gallicam ad Padum fluvium celebrat, atque in proxima ditione *Insobros*, gentem Ita-

licam; ego vero et hos et illos eamdem gentem fuisse existimo, qui Straboni lib. 5. *Insubri*, Polybio lib. 16. *Insobri*, Plinio lib. 3. c. 17. *Insubres* dicuntur; quamobrem noster autor eos dicat esse gentem Celticam et Italicam reperio apud Livium, qui de hac gente Gallica sic loquitur lib. 5. c. 34. *Id Galli fortunae suae omen rati adiuvere, ut quem primum in terram egressi occupaverant locum, patentibus silvis communirent, ipsi per Taurinos saltusque Iuliae Alpis transcenderunt: fusisque acie Tuscis, haud procul Ticino flumine, cum, in quo consederant,* agrum insubrium, *appellari audissent, cognomine Insubribus pago Heduorum, ibi omen sequentes loci, condidere urbem,* Mediolanum *appellarunt.* Ticinus fluvius est, a quo Ticinum urbs nomen habuit, quae nunc *Pavia* vulgo dicitur, celeberrima victoria Hispanorum adversus Gallos. Ad illam enim Hispani Franciscum I. Galliarum regem, victum, captumque in Hispaniam abduxerunt. De Insubribus vero adisis Cluv. Ital. Antiquae lib. 1. c. 24.

329 *Ἴνσοβροι, ἔθνος Ἰταλικόν.*] Insobri, gens Italica ex Po-
a lybii lib. 16. qui non extat, memorantur, de quibus vide, quae nota praecedenti annotavimus.

Ἴνυκτον, πόλις Σικελίας.] Inyctum, urbs Siciliae, quam Pausanias lib. 7. vocat *Ἴνυκον*, ad quam ex Creta fugisse tradit Daedalum: *Ἐκδιδράσκει τε ἐκ Κρήτης, καὶ ἐς Ἴνυκον Σικελῶν πόλιν ἀφικνεῖται παρὰ Κώκαλον, καὶ πολέμου παρέσχε τοῖς Σικελοῖς Αἰτίαν πρὸς τοὺς Κρῆτας, ὅτι ἐξαιτοῦντος Μίνω μὴ πρόδοιτο αὐτὸν ὁ Κώκαλος.* i. e. *Fugitque* [Daedalus] *ex Creta et in Sicculorum urbem Inyoum pervenit ad Cocalum, et belli causam praebuit Siculis contra Cretenses, quoniam repetente eum Minoe Cocalus non traderet.* Noster etiam in *Κάμικος* ex Charace vocat *Ἴνυκον*. Huius urbis nedum vestigia extant.

— *Ἡρόδοτος δὲ Ἴνυκτος αὐτήν φησιν, ἀπὸ τοῦ Ἴνυξ.*] In his verbis pro *Ἴνυκτος* lege, *Ἴνυκον*. Sic enim reperitur apud Herodotum lib. 6. c. 23. *Σκύθην μὲν τὸν μούναρχον τῶν Ζαγκλαίων, ὡς ἀποβαλόντα τὴν πόλιν, ὁ Ἱπποκράτης πεδήσας, καὶ τὸν ἀδελφεὸν αὐτοῦ Πυθογένεα, ἐς Ἴνυκον πόλιν ἀπέπεμψε.* i. e. *Scythen quidem Zanclaeorum monarchum, tamquam urbis desertorem et fratrem eius Pythogenem vinculis ligatos in urbem Inycum relegavit.* Ac deinde eodem libro c. 24. tamquam ex nominativo *Ἴνυξ* inquit: *Σκύθης δὲ ὁ τῶν Ζαγκλαίων μούναρχος, ἐκ τῆς Ἴνυκος ἐκδιδρήσκει ἐς Ἱμέρην.* i. e. *Scythes vero Zanclaeorum monarchus ex Inyce fugit Himeram.*

— *Ἀφ' οὗ Ἰνυκτῖνος οἶνος.*] Quia vinum Inyctinum dicitur, ideo innuit gentile esse *Ἰνυκτῖνος*. Si urbis nomen est *Ἴνυκτον*, ab hoc bene deducitur Inyctinus, sed si est *Ἴνυκος*, de-

ducendum est gentile *'Ινυκῖνος*, apud Hesych. celebratur vinum Inycinum ex hac urbe. *'Ινυκίνινος* [Lege *'Ινυκῖνος*] *οἶνος, ἀπὸ 'Ινυκοῦ τῆς Σικελίας, ἔστι δὲ πολίχνιον εὔοινον.* i. e. *Inycinum vinum, ab Inyco Siciliae, est vero oppidulum boni vini ferax.*

'Ιξίαι, πληθυντικῶς, χωρίον τῆς 'Ρόδου.] Ixiae regio, seu oppidum Rhodi, plurativo numero memoratur ex Artemidoro, cuius sed singulari numero meminit Strabo lib. 14. *Μετὰ δὲ Λίνδον 'Ιξία χωρίον καὶ Μνασύριον.* i. e. *Post Lindum vero Ixia regio, et Mnasyrium.*

'Ιξιβάται, ἔθνος πρὸς τῷ Πόντῳ, προσεχὲς τῇ 'Ινδικῇ.] Videsis quae in *Γοργίππια* annotavimus.

'Ιόπη, πόλις Φοινίκης, πλησίον 'Ιαμνίας.] Iope, urbs Phoeniciae prope Iamniam ex Philone, vel Palaestinae ex Dionysio; auctores enim veteres frequenter Phoeniciam, Palaestinam 329
et Iudaeam confundunt utpote inter se finitimas; erat vero Iope b
una ex decem Iudaeae toparchiis, teste Plinio lib. 5. c. 14. terrarum inundatione antiquior, ut testatur Plinius libro, capiteque citatis, Mela lib. 1. c. 11. Solinus c. 47. ubi servatae a Perseo Andromedae clarum vestigium. Nam ibi belluae marinae ossa immania ostentabantur, ut referunt auctores citati, quae M. Scaurus advexit Romam, ut refert Solinus capite citato, cuius subiiciam verba: *Deinde Ioppe oppidum antiquissimum orbe toto, utpote ante inundationem terrarum conditum, id oppidum saxum ostentat, quod vinculum Andromedae vestigia adhuc retinet, quam expositam belluae non irritus rumor circumtulit, quippe ossa monstri illius M. Scaurus inter alia miracula aedilitate sua Romae publicavit, annalibus nota res est, mensurae quoque veracibus libris continentur, scilicet, quod costarum longitudo excesserit pedes* XL. *excelsitas elephantis fuerit Indicis eminentior, porro verticuli spinae ipsius latitudinem semipedum sunt supergressi.* Sed non ideo veritas fabulae Andromedae statuminari potest, quod M. Scaurus belluae marinae immania ossa Romam advexit: Andromedae enim et Europae fabula ex navibus, quae Ceti, et tauri parasema habebant, conficta sunt; etsi Iosephus de Bello Iudaico lib. 3. c. 15. dicat adhuc sua aetate illic extare Andromedae catenarum signa, quae antiquitatem fabulae confirmabant. Illa enim omnia ex vulgi credulitate fuere ficta. Erat Iope, portus maris mediterranei, ad quem olim ligna ex Libano ad templi Selomonici structuram ratibus regis Hirami iussu deportabantur, ut inde Hierosolymam asportarentur, ut apparet ex Paralipom. 2. c. 2. v. 16. In hac quoque urbe Ionas propheta navem conscendit, ut in *Tarsis* fugeret, ut ipse narrat c. 1. v. 3. A Cestio Romanorum duce primum eversam, deinde a Iudaeis in-

stauratam, Vespasianus iterum funditus delevit, teste Iosepho libro capiteque citato. Eius etiam fit mentio Maccabaeorum lib. 2 c. 12. de qua videsis Egesippum lib. 3. de Bello Iudaico, Strabonem lib. 16. Plinium lib. 5. c. 14. eius hodie nil extat, nisi turris et diversorium excipiendis peregrinis qui ex Europa Hierosolymam tendunt, vulgo *Iaffo* et *Zaffo* nominatur.

— *Ἐκλήθη δὲ ἀπὸ Ἰόπης τῆς Αἰόλου θυγατρός.*] Iopen urbem vocatam fuisse ab Iope Aeoli filia inquit, sunt merae nugae. Iope enim est nomen parum deflexum ab Hebraeo יפו *Iapho*, sic enim Hebraice vocatur.

330 — *Οὗ ἐστι γυνὴ Κασσιέπεια, οἱ Ἕλληνες κακῶς φασιν*]
a Frequentius Cassiepea dicitur Cassiope, seu Cassiopea, quae fuit uxor Cephei, et huius filia Andromeda quae cum patre et matre in coelum translata est, fabula est notissima, ac cum autor noster uxorem Iopem tribuat Cepheo, inquit male Graecos dicere Cassiopeam esse eius uxorem, sic autoris nostri mentem accipio, et eius verba interpungo.

— *Ἀφ' οὗ Κηφῆνες οἱ Αἰθίοπες.*] Cephenes a Cepheo Aethiopes vocati fuere, unde nonnulli Andromedae fabulam ad Aethiopiam revocabant, ac illic Cepheum regnasse dicebant, ut apparet ex Strabonis lib. 1. ad cuius verba videtur alludere Stephanus. Ea vero sunt: *Εἰσὶ δ' οἳ τὴν Αἰθιοπίαν εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς Φοινίκην μετάγουσι, καὶ τὰ περὶ τὴν Ἀνδρομέδαν ἐν Ἰόππῃ συμβῆναί φασιν.* i. e. *Sunt vero, qui Aethiopiam in nostram Phoenicen transferunt, et quae de Andromeda in urbe Ioppe accidisse aiunt.*

Ἰόνιον, πέλαγος, τὸ περὶ τὴν Ἰταλίαν.] Ionium, pelagus circa Italiam. Quod Graeci dividebant in Siculum, et Creticum ab insulis eiusdem nominis, teste Plinio lib. 4. c. 11. ut plerumque mare ab oris, quas alluit nomina sumit. Sic Hispanicum, Gallicum, Ligusticum, Tyrrhenum, Adriaticum, Siculum, etc.

Ἰὸς, νῆσος τῶν Κυκλάδων.] Ios, insula una Cycladum, quam memorat Scylax in *Κύκλαδες* Homeri sepulchro illustrem, quod etiam testatur Strabo lib. 10. *Διέχει δὲ τῆς Κρήτης εἰς ἑπτακοσίους σταδίους· πλησίον δ' αὐτῆς ἥτε Ἀνάφη, καὶ Θηρασία, τούτων δ' ἴσον ἑκάστη ἀπέχει νησίδιον Ἰὸς, ἐν ᾧ κεκηδεῦσθαί φασί τινες τὸν ποιητὴν Ὅμηρον.* i. e. *Distat vero a Creta ad*
330 ɪↄcc *stadia, prope ipsam vero est Anaphe et Therasia, ab utraque*
b *aequali intervallo distat Ios, parva insula, ubi quidam funeratum aiunt poetam Homerum.* Habebat Ios urbem cognominem, quae una cum aliis sex urbibus contendebat Homerum fuisse suum civem, ut apparet ex illo celebri disticho, quod affert Gellius Noct. Attic. lib. 3. c. 11.

Ἑπτὰ πόλεις διερίζουσι περὶ ῥίζαν Ὁμήρου,
Σμύρνα, Ῥόδος, Κολοφὼν, Σαλαμὶν, Ἴος, Ἄργος,
Ἀθῆναι.
Septem urbes contendunt de radice Homeri
Smyrna, Rhodos, Colophon, Salamin, Ios, Argos,
Athenae.

— *Ὅθεν ἦν Ὁμήρου μήτηρ.*] Ex insula Io fuisse matrem Homeri inquit iuxta Oraculi sententiam cuius carmina affert, in quibus pro *Ὄλβη* lege *Ὄλβις* ex Pausania, apud quem lib. 10. illa inveniuntur carmina.

— *Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Φοινίκη ἡ Ἴος.*] Insula Ios vocata etiam fuit *Phoenice*, ut inquit autor noster, quod Plin. quoque lib. 4. c. 12. testatur hisce verbis: Ios a Naxo XXIIII. *mill. pass. Homeri sepulchro veneranda, longitudinis* XXV. *mill. antea* Phoenice *appellata.*

Ἰουδαία.] Iudaea, fuit regio Asiae maioris notissima, prius ארץ כנען *erets Cenaan*, i. e. *terra Cenaan*, deinde Palaestina, parum deflexo nomine a nomine פלשתים *Pelisthim*, ac sic communi vocabulo vocabatur ab Ethnicis scriptoribus. Iudaeae enim cognomentum unde ceperit, ignorabant, ut testatur Dio Cass. hist. lib. 36. Syriae *Palaestina* dicitur Ptolemaeo lib. 4. c. 16. Iudaea vero vocata fuit a Iuda Iacobi filio, incolae *Iudaei* dicti fuerunt, cum prius *Hebraei* dicerentur, quorum res adeo olim Ethnicis scriptoribus ignotae fuere, ac nunc omnibus sunt notae, quod fuit in causa, ut meras nugas et affanias de eis re- 381
ferrent, ideo Alex. Polyistor, ut inquit autor noster, Iudaeae a
nomen a Iuda et Idumaea Semiramidis liberis deducebat, idem, ut ait Suidas in *Ἀλέξανδρος* scripsit Hebraeam foeminam nomine *Moso* fuisse, quae Hebraeis leges dedit. *Claudius Iolaus, ut affirmat noster, a Iudaeo Spartone eorum nomen trahebat, qui ex Thebis Aegyptiacis una cum Dionyso in militiam profectus est. Alii dixerunt a Gymnosophistis originem trahere, auctore Laertio in prologo historiae philosophicae; alii ab Aegyptiis prognatos esse, ac *Mosem*, unum ex Aegyptiis sacerdotibus fuisse asserebant, teste Strabone lib. 16. alii ab Ida Cretae monte aucto in barbarum cognomento *Iudaeos* vocatos; alii a Solymis, gente Homeri carminibus celebrata conditae urbi Hierosolymam nomen e suo fecisse; alii ab expulsis ex Aegypto alienigenis, quorum pars ducibus Danao et Cadmo in Graeciam, pars autem maxima in Iudaeam duce Mose pervenerit, originem ducere affirmabant, quorum testes sunt C. Tac. historiarum lib. 5. D. Siculus in Ecloga ex lib. 40. unde procul dubio Arius Lacedaemoniorum rex apud Iosephum Antiquit. lib. 12. c. 5. Macchab. lib. 1. c. 12. ubi perperam vocatur *Darius*, mittit legatum ad Oniam Iudaeorum ponti-

ficem cum epistola de amicitia ineunda, in qua inquit Iudaeos et Lacedaemonios esse ex eodem genere, quam amicitiam postea Ionathas pontifex renovat, autore eodem autore Antiquit. lib. 13. c. 9. Non ignorabant Ethnici quamvis in Hebraeorum rebus hospites, eos contemnere Deos gentium, nec eorum ullum colere, sed unum quemdam summo studio ac mente sola venerari, cum profanos putarent eos, qui Deûm imagines mortalibus materiis in species hominum effingerent, summum illud et aeternum nec mutabile, nec interiturum; ideo nulla simulachra urbibus suis nedum templo esse. Hinc plurimas calumnias adversus eos confinxerunt, *asinum colere*, quod eis fontem aquarum in deserto monstraverat, *suem venerari*, tamquam sationis et arationis magistram, teste Plutarcho Symposiac. lib. 4. c. 5. *Sabathum* in honorem Saturni *sacrum habere*, ac quia vitis aurea, ex qua racemi quoque aurei dependebant, arte et materia miraculum adspicientibus, in templo reperta fuit, Liberum patrem Orientis domitorem colere arbitrabantur; eorum religionem barbaram *superstitionem* vocabant, gentem superstitioni obnoxiam, religionibus adversam, contumelia numinum insignem, ac propter circumcisionem in opprobrium, *apellas*, *curtos*, *recutitos*, *verpos* appellabant, unde Martialis locus, Epigram. lib. 7. Epigram. 81.

Dum ludit media, populo spectante, palaestra
Delapsa est misero fibula, verpus erat.

Vide quam futiles commentitiasque sententias Ethnici protulerint de Hebraeorum origine et religione (alias foetidas prudens omitto; nemini mortalium aversa saltem pars bene, aliquibus os male olet; non Natura, nec Religio, sed paupertas et superstitio reddunt homines imbelles, infelices, ridiculos, squallentes et foetentes) cui Christiani tantum pretii addiderunt, quantum illi adimere conati sunt. Quin etiam inter Ethnicos ἐθνικώτατος ille Imp. Iulianus ὁ παραβάτης, cum Ethnicorum religionem restituere conaretur apud Cyrillum Alexandrinum una cum Regio Psalmista plenis buccis clamat: *Notus in Iudaea Deus.* Eorum vero origo clarior est, quam ut indicari egeat: gens ipsa diutina calamitate satis nota, odio et ignominiae obnoxia; eis enim vitio datur, quod aliis laudi foret. In duodecim tribus divisa erat, quibus nomen a nomine filiorum Iacobi et Iosephi, quarum tres trans Iordanem sedes habuerunt, *Ruben*, *Gad*, *Manasse*, cis Iordanem autem *Iudah*, *Beniamin*, *Simeon*, *Ephraim*, *Dan*, *Aser*, *Issachar*, *Zabulon*, *Naphthali*. Post defectionem decem tribuum a domo Davidica duo inter eos extiterunt regna, Iudah et Israel, hoc sedem regiam habuit Samariam, donec Salmanasser

Assyriorum rex civitatem tribus annis obsessam cepit et Israel
transtulit in Assyriam, et eos collocavit iuxta Chabor et Gozan 331
amnes et in civitatibus Medorum, Regum lib. 4. c. 17. Iudah b
vero captivum duxit in Babyloniam Nebuchadnesar Reg. lib. 4.
c. 24. de eorum vero sectis videsis Ioseph. Antiquit. lib. 13. c. 9.
et Scaligerum de trihaeresi. Iudaeae descriptionem reperies apud
C. Tac. historiarum lib. 5. c. 6. Ptolemaeum lib. 5. c. 16. Strab.
lib. 16. et apud alios. Nescio qua autoritate fretus Ioseph. Antiquit. lib. 1. c. 7. alios memorat Iudaeos, Aethiopicam gentem ab alio Iuda, filio, nescio, cuius Romi, vero similius est, illos Iudaeos esse prognatos ex illis decem tribubus. De quibus idem autor Antiquit. lib. 11. c. 5. sic loquitur: *Αἱ δὲ δέκα φυλαὶ, πέραν εἰσιν Εὐφράτου ἕως δεῦρο μυριάδες ἄπειροι, καὶ ἀριθμῷ γνωσθῆναι μὴ δυνάμεναι.* i. e. *Decem autem tribus, ultra* Euphra*tem sunt usque nunc myriades infinitae, quae numero cognosci non possunt.* Esse vero Iudaeos prope Aethiopiam testantur Beniamin Thudelensis in suo Itinerario, Eldad Danius in sua relatione, quam in Latinum sermonem vertit Geneb. ut ipse inquit Chron. lib. 1. anno mundi 3443. Franciscus Alvarez in sua historia Aethiopiae, qui in hac regione per sexennium commoratus est, Ioan. de Barros, cuius verba ex Asiae decade tertia lib. 4. c. 1. hic subiiciam: *As quaes serranias vaõ correndo quasi com as correntes do rio Nilo, que elles* [Aethiopes] *chamaõ Toauii,* [Abauii] *de que elles tem somente noticia sem uso das suas aguoas, por razaõ das grandes serranias de Damud et Sinaxii (emque tambem há outras minas) se meterem entre elles et elle. E daqui vem chamarem elles ao rio Abauii; pae dasaguoas, por naõ verem as do Nilo: et estas dizem elles, que bebem dous generos degente, de que tem noticia, huma de Hebraea, que iaz maes ao Ponente, a qual tem rey muy poderoso, de que elles fabulaõ grandes cousas et chamaõlhe per nome commum Neguz Tederos, que quer dizer, rey dos Iudeus.* Quamobrem hac de re fides habenda est Beniamini Thudelensi, quam ipse derogat Constantinus l'Empereur pag. 112. l. 9. in suis in Beniaminem notis; *fabula* vero illa de *fluvio Sabbathico* decantata procedit ex fluvio Gozan, cuius supra meminimus et ex fluminibus Aethiopiae, quorum meminit Isaias, quam eruditi omnes merito explodunt, a quorum sententia discedere est mihi religio. Miror equidem doctos, profanum vulgus non odi, sed arceo, qui dubitant, eos ab alio Iosue ex hac diuturna per totum terrarum orbem dispersione, vel ab alio Cyro gloriae ambitione, et ab alio Zorobabel religionis zelo in antiquam patriam posse restitui. Non ideo aliquod Pietati Christianae periculum subest; nonne quod semel accidit, iterum accidere potest? Ita

profecto. Orbis enim terrarum est veluti theatrum quoddam, ubi rerum humanarum fabulae aguntur, quae eaedem semper, et theatrum idem, personae tantum mutantur. Optime poetarum parens genus humanum arborum foliis comparat Il. 6. v. 146.

Οἵηπερ φύλλων γενεὴ, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν.
Quale foliorum genus, tale et virorum.

Sed nos ad Spartam nostram revertamur.

Ἰουερνία, ἡ Πρετανικὴ, τῶν δύο ἐλάσσων.] Iuernia, insula Pretanica, duarum minor, inquit epitomator noster. Maior ergo erat Albion, quae a nostro suo loco vocatur *Ἀλβίων νῆσος Βρεττανικὴ*, et in duas dividitur, Angliam et Scotiam, alteram ab altera disterminat mons *Cheviota*, Brettanica et Prettanica idem est, Iuernia vero dicta fuit etiam *Ἰέρνη*, de qua suo loco, dicebantur etiam *Βρεττανίδες νῆσοι*, de quibus in *Βρεττοτία* egimus.

Ἰουέρνη, πόλις ἐν τῷ ποταμῷ τῷ Πρετανικῷ.] Iuerne, urbs ad fluvium Pretanicum, id est, Brettanicum. Videtur esse, quae Ptolemaeo lib. 1. c. 2. dicitur *Ἰουρνὶς*, quae nunc *Dunkeran* vocatur, autore Philippo Ferr. Alexandr. in suo Lexico Geographico, sed Pretanicum fluvium in diphthera Iovis memorari tantum existimo.

Ἰουερνία, νῆσος.] Iam supra egit de hac insula, itaque opinor huc per incuriam irrepsisse.

382 *Ἰουλεῖς, οἱ Ῥωμαῖοι, ἀπὸ τοῦ βασιλέως, ἀφ' οὗ καὶ ὁ
a μήν.*] Iulei, Romani ab Imperatore, a quo, scilicet a Iulio Caesare, et mensis, nempe Iulius nomen accepit, qui ante *Quintilis* dicebatur; duo tantum menses inter duodecim, in quos Romani annum divisere, nomina a duobus imperatoribus habent a Iulio Caesare, et ab Augusto Caesare. Nero etiam, teste Suet. in Nerone, et Commodus, teste Aelio Lampridio in Commodo, aeternitatis, perpetuaeque famae cupidine de nomine suo nomina mensibus quibusdam imposuerunt, sed id obtinere non potuere. Ipsis enim mortuis antiqua nomina recepere. Romanos vero de nomine Iulii vocatos fuisse *Iuleos*, apud historicos non memini. Lucanus lib. 9. circa libri calcem *Iulaeam gentem* vocat:

Gentis Iulaeae vestris clarissimus aris
Dat pia thura nepos, et vos in sede priori
Rite vocat.

Eodem modo Horat. Carm. seculari v. 45. *gentem Romulam* vocavit:

Di probos mores docili iuventae,
Di, senectuti placidae quietem,
Romulae genti date remque, prolemque
Et decus omne.

— Ἡ ἀπὸ Ἰουλίδος.] Cum prius dixisset Romanos vocari *Iuleos* ab Imperatore Iulio Caesare, nunc inquit id cognomenti habere, nescio a qua Iulide, quam ipse somniat, verum sic possunt etiam dici ab Iulo Ascanio.

Ἰουλὶς, πόλις ἐν Κέῳ τῇ νήσῳ.] Iulis, urbs in Ceo insula, quae insula cum haberet quatuor urbes, nempe Iulidem, Carthaeam, Poeessam, Corissiam; Corissia in Iulidem, Poeeessa in Carthacam translata fuit, ac ideo insula facta est Dipolis cum antea esset tetrapolis; ad partes vocandus est Strabo ex eius lib. 10. *Κέως δὲ τετράπολις μὲν ὑπῆρξε· λείπονται δὲ δύο ἥ τε Ἰουλὶς καὶ ἡ Καρθαία, εἰς ἃς συνεπολίσθησαν, ἡ μὲν Ποιήεσσα εἰς τὴν Καρθαίαν· ἡ δὲ Κορισσία εἰς τὴν Ἰουλίδα.* i. e. *Ceos vero tetrapolis fuit, id est, quatuor urbes habuit; restant autem duae, Iulis et Carthaea, in quas reliquae translatae sunt, Poeeessa quidem in Carthaeam, Corissia vero in Iulidem.*

— Ἀφ' ἧς Σιμωνίδης ἐστὶν, etc.] Sunt verba desumpta ex Strabonis lib. 10. quae apud eum sic leguntur: *Ἐκ δὲ τῆς Ἰουλίδος, ὅ, τε Σιμωνίδης ἦν ὁ μελοποιὸς, καὶ Βακχυλίδης ἀδελφιδοῦς ἐκείνου· καὶ μετὰ ταῦτα Ἐρασίστρατος ὁ ἰατρὸς, καὶ τῶν ἐκ τοῦ περιπάτου φιλοσόφων Ἀρίστων ὁ τοῦ Βορυσθενίτου Βίωνος ζηλωτής.* i. e. *Ex Iulide vero erat Simonides lyricus poeta et Bacchylides eius ex fratre nepos; et praeterea Erasistratus medicus et ex Peripateticis philosophis Aristo Borysthenitae Bionis aemulator.* Ideo ab Horatio Carm. lib. 4. Od. 9. Ceae Camenae pro Simonide usurpantur, quia Iulis eius patria erat una ex Ceae insulae urbibus, *Ceam* Latini vocant, quae Graecis dicitur *Κέως*.

Non, si priores Maeonius tenet 382
Sedes Homerus, Pindaricae latent b
Ceaeque, et Alcaei minaces
Stesichorique graves Camoenae:
Nec, si quid olim lusit Anacreon,
Delevit aetas.

— Παρ' οἷς νόμος ἐτέθη, ὡς Μένανδρος.] Sunt etiam verba desumpta ex eodem lib. 10. Strabonis, ubi sic leguntur: *Παρὰ τούτοις δὲ δοκεῖ τεθῆναί ποτε νόμος, οὗ μέμνηται καὶ Μένανδρος:*

Καλὸν τὸ Κείων νόμιμόν ἐστι φανία
Ὁ μὴ δυνάμενος ζῆν καλῶς, οὐ ζῇ κακῶς.

Προσέταττε γὰρ ὡς ἔοικεν ὁ νόμος τοὺς ὑπὲρ ἑξήκοντα ἔτη γεγονότας κωνειάζεσθαι, τοῦ διαρκεῖν τοῖς ἄλλοις τὴν τροφήν. i. e. *Apud hos lex posita aliquando videtur, cuius meminit etiam Menander:*

Optimum Ciorum institutum est Phania
Qui non potest vivere bene, non vivat male.

Iubebat enim, ut videtur, lex, eos qui sexaginta annos excessissent, cicutam bibere, ut aliis victus sufficeret. Quare apud Stephanum in primo Menandri versu pro *καλῶν* lege *καλὸν*, pro *ἀγωνίζεσθαι*, id est, *in certamine dimicare*, seu *contendere* lege *κωνειάζεσθαι*, i. e. *cicutam bibere* tam apud Stephanum, quam apud Strabonem pro *κονεάζεσθαι*, quod confirmatur ex Aeliano de Varia Historia lib. 3. c. 37. qui de hac barbara consuetudine loquens inquit: *πίνουσι κώνειον*. i. e. *cicutam bibunt.*

Ἴπανα, πόλις περὶ Καρχηδόνα.] Ipana, urbs circa Carthaginem ex Polybio lib. 1. quem oscitanter admodum videtur legisse; ex Polybii enim libro citato apparet fuisse Ippanam urbem Siciliae ditionis Carthaginiensium, non circa Carthaginem. Ita enim ille: *Τὰ δ' ἐν τῇ Σικελίᾳ στρατόπεδα τῶν Ῥωμαίων κατὰ μὲν τὸν ἑξῆς ἐνιαυτὸν, οὐδὲν ἄξιον ἔπραξαν λόγου. Τότε δὲ προσδεξάμενοι τοὺς ἐπικαθεσταμένους ἄρχοντας, Αὖλον Ἀτίλιον, καὶ Γάϊον Σουλπίκιον, ὥρμησαν ἐπὶ τὸν Πάνορμον, διὰ τὸ τὰς Καρχηδονίων δυνάμεις ἐκεῖ παραχειμάζειν. Οἱ δὲ στρατηγοὶ συνεγγίσαντες τῇ πόλει μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως παρετάξαντο. Τῶν δὲ πολεμίων οὐκ ἀντεξιόντων, πάλιν ἐντεῦθεν ἐποιήσαντο τὴν ὁρμὴν, ἐπὶ πόλιν Ἱππάναν, καὶ ταύτην μὲν ἐξ ἐφόδου κατὰ κράτος ἔλαβον.* i. e. *Proximo anno Romanorum exercitus, qui erant in Sicilia nihil memorabile fecerunt; tunc vero exspectantes creatos consules, Aulum Atilium, et Caium Sulpicium proficiscuntur adversus Panormum, quia illic Carthaginiensium copiae hibernabant, duces autem cum appropinquarent urbi universum exercitum in aciem instruunt; nemine hostium adversus prodeunte, rursus inde profecti Ippanam petunt, eamque primo impetu per vim ceperunt.*

583 *Ἴπνος, ἣν Ἰπνέαν τινές. Λοκρῶν τῶν Ὀζόλων.*] Ipnus,
a urbs Locrorum Ozolorum, quam *Ipneam* aliqui dicunt; sic intelligenda sunt illa verba; huius urbis oppidanos memorat Thucyd. lib. 3. *Καὶ αὐτοὶ πρῶτον δόντες ὁμήρους, καὶ τοὺς ἄλλους ἔπεισαν δοῦναι, φοβουμένους τὸν ἐπιόντα στρατόν· πρῶτον μὲν οὖν τοὺς ὁμόρους αὐτοῖς Μυονέας (ταύτῃ γὰρ δυσεσβολώτατος ἡ Λοκρὶς) ἔπειτα Ἰπνέας.* i. e. *Et ipsi primum dederunt obsides, et alios dare persuaserunt, metuentes advenientem exercitum; primum quidem Myonenses sibi finitimos (hac enim Locris aditum habet difficillimum) deinde Ipnenses.*

Ἵππολα, πόλις ἀρχαία Λακωνικήν.] Hippola, urbs antiqua Laconica ex Pausania lib. 3. qui sua aetate huius urbis ruinas tantum extare refert, in quibus erat Minervae Hippolaitidis sacellum: *Ἐντεῦθεν ἀποσχόντι τριάκοντα σταδίους, Θυρίδες ἄκρα Ταινάρου, καὶ πόλεως ἐρείπια Ἱππόλας ἐστίν. Ἐν δὲ αὐτοῖς Ἀθηνᾶς ἱερὸν Ἱππολαΐτιδος, ὀλίγον δὲ ἀπωτέρω Μέσσα πόλις καὶ λιμήν.*

i. e. *Hinc digresso stadia* xxx, *Thyrides* [Fenestrae] *Taenari promontorium, et urbis ruinae Hippolae sunt; inter eas vero Minervae fanum Hippolaitidis, paulo autem longius Messa urbs et portus.* Pro Λακωνικὴν lege Λακωνικὴ, pro τρήτῳ lege τρίτῳ. Sunt errores qui pertinent ad typographum.

Ἱππόνησος, πόλις Καρίας.] Duas huius nominis urbes memorat, alteram Cariae ex Hecataei Asia, quam Plinius lib. 5. c. 31. in Ceramico sinu locat, sinus vero Ceramicus ad Cariam pertinebat, teste Scylace in Καρία, alteram Libyae ex Artemidoro, cuius apud alios, quod sciam, nulla fit mentio.

Ἵππος, νῆσος Ἐρετρίας.] Hippus, insula Eretriae ex Theopompo memoratur. Vossius in suis eruditis ad Melam observationibus ad lib. 1. c. 17. solicitat hanc lectionem, ac scribendum inquit Ἵππος, νῆσος Ἐρυθραίας, quin suae correctionis reddat rationem, aut aliquam afferat autoritatem, praeter Pythagoricam αὐτὸς ἔφα. Eretria vero fuit urbs Euboicarum maxima, ad quam potuit pertinere Hippos insula. Illud nos docet Strabo lib. 10. cuius verba adduximus in Ἐρετρία. Quod si lectio Stephani solicitanda est, pace tanti viri legendum putamus Ἵππος, νῆσος Ἐρυθρῶν. Apud eumdem enim Strabonem lib. 13. legimus quatuor fuisse huius nominis insulas prope Erythras: Αἱ Ἐρυθραὶ, πόλις Ἰωνικὴ, λιμένα ἔχουσα, καὶ νησίδας προκειμένας τέτταρας Ἵππους καλουμένας. i. e. *Erythrae, urbs Ionica, portum habens, et quatuor parvas insulas ante eum iacentes, quae Hippi* [Equi] *vocantur.*

— Ἔστι καὶ πόλις Σικελίας.] Inquit Hippum quoque esse Siciliae urbem, sed cum huius nominis nulla Siciliae urbs apud alios inveniatur, existimo epitomatorem nostrum loqui de Ippana seu Hippana de qua suo loco egimus. 333 b

— Ἔστι καὶ Παλαιστίνης.] Memorat etiam Hippum Palaestinae urbem, cuius oppidanos vocat *Hippenos* Iosephus de Bello Iudaico lib. 2. c. 34. iuxta Graecum in capitis fine. Eam quoque celebrat Plinius lib. 5. c. 15. Ptolemaeus lib. 5. c. 15. Coelesyriae adscribit.

Ἱπποταμάδαι, δῆμος Οἰνηΐδος φυλῆς.] Hippotamadae, populus Oeneidis tribus, a nemine, quod sciam, memoratur. Meurs. de populis Atticae legendum existimat Ἱπποδαμειάδαι, ficulneo nixus argumento, quod Hippodamus Milesius Euryboontis filius Atheniensibus Piraeeum divisit, et in eo forum exstruxit, quod ab eius nomine Ἱπποδάμεια ἀγορὰ appellabatur, cuius meminit Harpocratio in Ἱπποδάμεια.

Ἱππούακρα, πόλις Λιβύης.] Hippuacra, ac si diceres *Equi promontorium*, urbs Libyae, quam Appianus de Bellis

Pun. vocat Ἱππάγρετα, corrupte, puto, pro Ἱππουάκραν, vel Ἱππάκραν, de qua sic loquitur: Ἀπὸ δὲ ταύτης ἐς Ἱππάγρετα μετῆλθεν, ἣ μεγάλη τε ἦν, καὶ τείχεσι καὶ ἀκροπόλει καὶ λιμέσι καὶ νεωρίοις ὑπ' Ἀγαθοκλέους τοῦ Σικελιωτῶν τυράννου κατεσκεύαστο καλῶς. Μέση δ' οὖσα Καρχηδόνος καὶ Ἰτύκης. i. e. *Ab hac vero ad Hippagreta transiit, quae magna est, et moenibus, et arce, et portubus, et navalibus ab Agathocle Siculorum tyranno instructa fuerat pulcherrime; media vero est inter Carthaginem et Uticam.* Ptol. lib. 4. c. 3. Ἵππου ἄκρα, duabus dictionibus dicitur, quibus significatur *Equi promontorium.*

— Ὁ πολίτης, Ἱππακρίτης.] Civis, urbis Libyae Hippuacrae dicitur Hippacrites, ac sic eius oppidani vocantur a Polybio Historiarum lib. 1. Διελόντες σφᾶς πολιορκεῖν ἐνεχείρησαν, οἱ μὲν Ἰτύκην, οἱ δὲ τοὺς Ἱππακρίτας· διὰ τὸ ταύτας τὰς πόλεις μὴ βούλεσθαι μετασχεῖν αὐτοῖς τῆς ἀποστάσεως. i. e. *Divisis copiis aggrediuntur obsidere, alii quidem Uticam, alii vero Hippacritas; quod hae duae urbes noluerint rebellionis participes fieri.*

Ἱππουρίσκος, νῆσος Καρίας.] Hippuriscus, insula Cariae eadem, quae Melae lib. 2. c. 7. Plinio lib. 4. c. 12. dicitur Hippuris. Vossius ad Melae libro capiteque citato solicitat nostri autoris lectionem Ἱππουρίσκος, νῆσος Καρίας, ac inquit; *Manifeste haec appellatio conflata est ex duabus vocibus, nempe* Ἱππουρὶς et Κῶς. Ergo si sic licet argumentari, Τριποδίσκος etiam erit conflatum eodem modo, et alia huiusmodi, quod mihi certe non arridet.

384 a Ἱππών, Λιβύης πόλις.] Hippon, onis, urbs Libyae ex Polybii lib. 12. qui non extat, eius locum supplebit Strab. l. 17. Ἥ τε δὴ Κίρτα πόλις ἐνταῦθα, καὶ οἱ δύο Ἱππῶνες, ὁ μὲν πλησίον Ἰτύκης, ὁ δὲ ἀποτέρω πρὸς τῇ Τριτῷ μᾶλλον, ἄμφω βασίλεια, ἡ δὲ Ἰτύκη δευτέρα μετὰ Καρχηδόνα τῷ μεγέθει, καὶ τῷ ἀξιώματι. i. e. *Cirta porro urbs hic sita est, et duo Hippones, alter prope Uticam, alter remotior et Trito propinquior, ambo regiae, Utica vero est secunda post Carthaginem magnitudine et dignitate.* Plinius etiam duos celebrat Hippones lib. 6. c. 34. Ptolemaeo vero lib. 4. c. 3. alter dicitur Ἱππὼν βασιλικὸς, i. e. *Hippon regius*, alter, Ἱππὼν διάῤῥυτος, i. e. *Hippon diarrhytos*, i. e. *irriguus.* Silius Italicus lib. 3. ingeniose utrumque distinguit:

Tum vaga, et antiquis dilectus regibus Hippon.

Cum inquit *vaga* notat τὸν Ἱππῶνα διάῤῥυτον, cum *Antiquis dilectus regibus*, intelligit τὸν Ἱππῶνα βασιλικὸν, et in eodem versu utitur utroque genere foem. et mascul. Hipponis Regii epi-

scopum fuisse D. Aurelium Augustinum tradunt, ideo *Hipponensis episcopus* vocatur.

Ἱππώνιον, πόλις Βρεττίων, ἀπὸ ἥρωος, ἡ μετωνομάσθη, etc.] Hipponium, urbs Bruttiorum, ab heroë, quae mutato nomine a Romanis vocata est *Vibo Valentia.* Id habet ex Strabonis lib. 6. Sic enim ille: *Μετὰ δὲ τὴν Κωνσεντίαν Ἱππώνιον Λοκρῶν κτίσμα. Βρεττίους δὲ κατέχοντας ἀφείλοντο Ῥωμαῖοι, καὶ μετωνόμασαν Οὐΐβωναν Οὐαλεντίαν.* i. e. *Post Consentiam vero sequitur Hipponium, a Locris conditum, de Bruttiis ceperunt Romani, et mutato priore nomine nuncuparunt Vibonam Valentiam.* Quare apud Stephanum ex illis verbis *Οὐΐβων καὶ Οὐαλεντία* expungendum est *τὸ καί*; sic etiam dicitur Plinio lib. 3. c. 5. *Hippo; quod nunc Vibonem Valentiam appellamus.* Intelligit Plinius *oppidum.* Nolo enim pro *Hippo* legere *Hipponium*, quia eodem modo vocatur Melae lib. 2. c. 4. *Hippo, nunc Vibon.* In hanc urbem coloniam deduxisse Romanos tradit Liv. lib. 35. c. 40. *Eodem hoc anno Vibonem colonia deducta est ex Senatusconsulto plebisque scito, tria millia et septingenti pedites ierunt, trecenti equites; triumviri deduxerunt eos, Q. Naevius, M. Minutius, M. Furius Crassipes; quinadena iugera agri data in singulos pedites sunt: duplex equitibus.* Ab hac urbe Vibone, eam, 334
quae nunc *Bivona* nomen trahere inquit Leander in sua Lucania. b

Ἱρά, ὄρος Μεσσηνίας.] Hira, mons Messeniae ex Rhiani Messeniacorum lib. 1. memoratur; Pausanias vero in Messenicis Messeniae urbem Hiren fuisse inquit, unam ex illis septem, quas Agamemnon Achilli pollicetur apud Homerum Il. 9. v. 150. quam Strabo quoque memorat libro nono.

Ἵρασα, τόπος Λιβύης εἰς ἥν.] Pro *εἰς ἥν* lege *εἰς ὅν*, praecedit enim *τόπος.* Fuit enim Irasa (sine aspiratione legitur apud Herodotum) locus Libyae, ut ex eodem Herodoto, inquit noster, qui eum memorat lib. 4. c. 158. *Ἔστι δὲ χώρῳ τούτῳ οὔνομα Ἴρασα.* i. e. *Est vero loco huic nomen Irasa.*

Ἶρος, πόλις Θεσσαλίας.] Irus, urbs Thessaliae, ex Lycophrone, cuius affert versiculum, qui apud eum legitur v. 905. reliquos appono, ut mentem accipias.

> *Ποθοῦντες, οἱ δ' Ἐχῖνον, οἱ δὲ Τίταρον,*
> *Ἶρόν τε, καὶ Τρηχῖνα, καὶ Περραιβικὴν*
> *Γόνον, Φάλανόν τε, ἢ δ' Ὀλοσσόνων γυίας.*
> *Desiderantes, alii Echinum, alii vero Titarum,*
> *Irumque, et Trachina, et Perrhaebicam*
> *Gonum, Phalanumque, sive Olossonum arva.*

Ἶς, πόλις Περσική· Ἡρόδοτος πρώτῃ.] Is, urbs Persica, et fluvius eiusdem nominis celebratur, ex Herodoti lib. 1. fluvius

aquas in Euphratem devolvebat, ac plurimos asphalti grumos ferebat, bituminis genus, ex quo Babylonis muri loco calcis conglutinati fuere. Civitas octo dierum itinere a Babylone distabat, autore eodem autore libro citato c. 179. *Ἔστι δὲ ἄλλη πόλις ἀπέχουσα ὀκτὼ ἡμερέων ὁδὸν ἀπὸ Βαβυλῶνος· Ἲς οὔνομα αὐτῇ. Ἔνθα ἐστὶ ποταμὸς οὐ μέγας· Ἲς καὶ τῷ ποταμῷ τὸ οὔνομα· ἐσβάλλει δὲ οὗτος ἐς τὸν Εὐφρήτην ποταμὸν τὸ ῥέεθρον. Οὗτος ὦν ὁ Ἲς ποταμὸς, ἅμα τῷ ὕδατι θρόμβους ἀσφάλτου ἀναδιδοῖ πολλοὺς, ἔνθεν ἡ ἄσφαλτος ἐς τὸ ἐν Βαβυλῶνι τεῖχος ἐκομίσθη.* i. e. *Est vero alia urbs, quae distat octo dierum itinere a Babylone; Is nomen est ipsi; ubi est fluvius haud magnus; Is et fluvio nomen; influit autem hic in Euphratem fluvium. Hic fluvius Is una cum aqua multos reddit asphalti grumos, unde asphaltus in Babylonis murum comportata fuit.*

335 — *Ἔνθεν ἡ ἄσφαλτος ἐν δεν * τεῖχος ἐκομίσθη.*] Sunt ver-
a ba Herodoti lacunosa quae ex ipsius lib. 1. c. 179. sic supplebis: *ἔνθεν ἡ ἄσφαλτος ἐς τὸ ἐν Βαβυλῶνι τεῖχος ἐκομίσθη.* i. e. *Unde asphaltus in Babylonis murum comportata fuit.*

Ἰσαυρία, μεταξὺ Λυκαονίας, καὶ Κιλικίας, πρὸς τῷ Ταύρῳ.] Isauria, regio minoris Asiae inter Lycaoniam et Ciliciam ad Taurum montem, quae memoratur inter alios Constant. Porphyrogenetae Them. lib. 1. Ptolemaeo lib. 5. c. 4. Quam *P. Servilius* in ditionem Romanorum redegit, ideo *Isaurici* cognomentum meruit, autore Strabone lib. 12. unde Claudianus lib. 1. in Eutropium:

Indomitos curru Servilius egit Isauros.

Qui olim piraticam exercuerunt; quo usque Pomp. Magnus praedonum receptacula diruit, et mille trecentas scaphas et amplius combussit, autore eodem Strabone lib. 14. Regioni ab urbe cognomine nomen impositum videtur, quae Straboni et Ptolemaeo libris citatis *Isaura* dicitur; eam postea Claudius imperator, colonia eo deducta, de nomine suo *Claudiopolin* vocavit, autore Ammiano Marcellino lib. 14. Eadem etiam *Isauropolis* vocata fuit, nunc corrupto parum nomine *Saura* vocatur, teste Thev.

— *Χάραξ δὲ θηλυκῶς, καὶ πόλις, καὶ τὸ ἐθνικὸν Ἰσαυρεὺς, καὶ Ἴσαυρος.*] Inquit Characem usurpasse foem. gen. Gentile pro urbis nomine. Sic etiam accepit ex nostris Florus, cuius verba ex eius lib. 3. c. 6. sunt: *Interim dum populus Romanus per diversa terrarum distractus est, Cilices invaserant maria: sublatisque commerciis, rupto foedere generis humani, sic maria bello, quasi tempestate, praecluserant. Audaciam perditis, furiosisque latronibus dabat inquieta Mithridatis praeliis Asia: dum sub alieni belli tumultu, exterique regis invidia, impune grassantur. Ac*

primum duce Isidoro, contenti proximo mari, Cretam inter, atque Cyrenas, Piraeeum et Achaiam, sinumque Maleum, quod a spoliis Aureum *ipsi vocavere, latrocinabantur, missusque in eos Publius Servilius, quamvis leves, et fugaces myoparonas, gravi et Martia classe turbaret, non incruenta victoria superat. Sed nec mari submovisse contentus, validissimas urbes eorum, et diutina praeda abundantes, Phaselin, et Olynpon evertit, Isaurumque ipsam, arcem Ciliciae: unde conscius sibi magni laboris,* Isaurici *cognomen adamavit. Non ideo tamen tot cladibus domiti, terra se continere potuerunt, sed ut quaedam animalia, quibus aquam, terramque incolendi gemina natura est, sub ipso hostis recessu impatientes soli, in aquas suas resiluerunt, et aliquanto latius, quam prius. Sic ille quoque ante felix, dignus nunc victoria Pompeius visus est, et Mithridaticae provinciae facta accessio. Ille dispersam toto mari pestem semel, et in perpetuum volens* 335
extinguere; divino quodam apparatu aggressus est, etc. De Cili- b
cibus narrat Florus, quod alii de Isauris.

Ἰσεῖον, πόλις Αἰγύπτου, ἀπὸ Ἴσιδος.] Iseum, urbs, Aegypti ab *Iside*, id est, *Cerere*, Straboni lib. 17. *Ἴσιδος ἱερὸν*, id est, *Isidis fanum* vocatur, Plinio lib. 5. c. 10. Isidis oppidum.

— *Προπερισπᾶται δὲ, ὡς ἱερεῖον, καὶ Νεμεσεῖον*, etc.] Iseîon accentu circumflexo in penultima notatur, ut omnia lucorum seu templorum nomina, quae genitivi literam *α* non servant, iuxta autoris nostri sententiam: *ἀπὸ Ἴσιδος* enim dicitur *Ἰσεῖον*, sed *δ* literam non servat.

Ἰσθμὸς, ἡ Ἁλικαρνασὸς τῆς Καρίας.] Inquit Halicarnassum (ut plurimum huiusmodi nomina per duplex *s* scribuntur) *Isthmum* vocatam fuisse, de quo egit in *Ἁλικαρνασσός*.

— *Ὁ πολίτης, Ἴσθμιος.*] Lege *Ἴσθμιος*, *Isthmius* enim dicebatur Neptunus ab Isthmo Corinthi, ubi colebatur, utriusque vero oppidanus *Ἴσθμιος* dicitur.

— *Ἔστι καὶ Κορίνθου ἰσθμός.*] Est et Corinthi Isthmus. Isthmus est terra angusta inter duo maria, cui opponitur *πορθμὸς*, i. e. *fretum*. Est enim breve mare inter duas terras, sed Isthmus *κατ' ἐξοχὴν* dicebatur *Corinthiacus*, qui etiam *Peloponnesiacus*, et *Achaicus*, quod Corinthum comprehenderet Peloponnesus, et utrasque Achaia. Ille autem Aegaeum mare ab Ionio dirimebat, in cuius faucibus sita erat Corinthus, quae ideo ab Horatio Carm. lib. 1. Od. 7. *bimaris* vocatur:

Laudabunt alii claram Rhodon, aut Mitylenen
Aut Ephesum, bimarisve Corinthi
Moenia.

Isthmum perfodere destinaverat Iulius Caesar, nec non Caligula, utriusque testis est Suet. in Caesare c. 44. in Caligula c. 21. quin etiam Nero id aggressus praetorianos pro concione ad inchoandum opus cohortatus est, tubaque signo dato, primus rastello humum effodit, et corbulae congestam humeris extulit, eodem autore in Nerone c. 19. Id etiam alii tentarunt, sed omnes irrito successu, unde dimanavit adagium, *Isthmum perfodere*, de eis dici solitum, qui magno conatu, sed irrito eventu aliquid moliuntur. Hoc in Isthmo praecipue colebatur Neptunus, ideo *Isthmius* dictus, atque in eius honorem singulis quoque annis certamina celebrabantur, quae *Isthmia* vocabantur, quorum victoria *Isthmias* dicebatur, ut inquit noster; fuere autem ludi Isthmici ex quatuor Graecorum celeberrimis, qui ne excisa quidem Corintho a Mummio intermissi fuere, victori corona dabatur ex pinu, Delphicis e lauro, Olympicis ex oleastro, Nemeis ex apio, teste Pausania lib. 8.

386 *Ἴσινδος, πόλις Ἰωνίας.*] Isindus, urbs Ioniae, quae etiam
a *Isinda* dicebatur. Huius urbis nulla apud alios, quod sciam, fit mentio, nisi forte sit, quae in Excerptis legationibus ex Polybii historiis c. 31. dicitur *Ἴσιουδα*, ac Cariae adscribitur, parum interest, quod noster Ioniae, Polybius Cariae attribuat. Regiones enim quae erant in Asia minori, seu ut cum Ptolemaeo loquar *ἐν τῇ ἰδίως Ἀσίᾳ* erant inter se finitimae, ut videre est ex eodem Ptolemaeo lib. 5. c. 2.

— *Ὁ πολίτης, Ἰσίνδιος, ἐνετιτάς.*] *Τὸ ἐνετιτὰς* est lectionis monstrum, ac si nobis licet Andabatarum more pugnare, sic iugulandum est, *ὁ πολίτης, Ἰσίνδιος καὶ Ἰσινδίτης*, i. e. *civis Isindius et Isindites.* Sic quippe amat loqui Stephanus. Per incuriam enim vel transcriptoris, vel typographi puto illud irrepsisse. Non nego ad huiusmodi loca aliquid aliquando posse conferre manuscriptos codices, sed eos habuisse non tantum adderet pretii observationibus nostris:

Quale manus addunt ebori decus, aut ubi flavo
Argentum, Pariusve lapis circumdatur auro.

Ἰσμάηλα, τῆς Ἀραβίας χωρίον.] Ismaela, Arabiae oppidum, seu regio, utrumque significat *τὸ χωρίον*, cuius incolae, Ismaelitae, et regio, et incolae nomen adepti sunt ab Ismaele Abrahami filio ex Agar ancilla, a qua etiam *Agareni* dicuntur; *Saraceni* etiam vocantur, sed non a Sara eiusdem Abrahami uxore, etsi hoc cognomento gloriantur, sed a verbo Saraca, vel a Saraca regione, ut inquit noster in *Σάρακα*, verbum Saraca Arabice significat *latrocinari.* Erat enim gens latrociniis dedita, Ismaela vero urbs Persidis memoratur Teixeirae lib. 2. c. 55.

Ἴσμαρος, πόλις Θρᾴκης τῶν Κικόνων.] Ismarus, urbs Thraciae Ciconum ex Homero, apud quem memoratur Odyss. 9. v. 40. et 198. erat etiam eiusdem Thraciae mons: qui plurativo num. et neut. gen. *Ismara* dicitur Virg. Georgic. lib. 2.

—— Iuvat Ismara Baccho
Conserere, atque olea magnum vestire Taburnum.

Idem sing. num. usurpavit Ecloga 6.

Nec tantum Rhodope miratur, et Ismarus Orphea.

Urbem sua aetate *Maroneam* dici autor est Hesych. in Ἴσμαρος, inter quam et Strymam lacus erat nomine *Ismaris*, teste Herodot. lib. 7. c. 109.

Ἰσμήνη, ἡρωῒς, καὶ κώμη Βοιωτίας.] Ismene, heroina, 336
et pagus Boeotiae; heroina fuit Oedipi filia, ut est in fabulis, b
pagus memoratur Aeliano de Varia historia lib. 12. c. 57. cui *Ismenon* dicitur.

— *Ἔστι καὶ Ἰσμηνὸς ποταμὸς Βοιωτίας, ἀφ' οὗ*, etc.] Est et Ismenus, fluvius Boeotiae, a quo *Ismenius* Apollo dicebatur, sed fluvius ab Ismeno Apollinis filio *Ismenus* dictus est, cum prius *Ladon* nuncuparetur, autore Paus. lib. 9. memoratur etiam Plutarcho de fluminibus.

Ἰσπανίαι, δύο τῆς Ἰταλίας ἐπαρχίαι.] Ispaniae duae Italiae eparchiae, id est, praefecturae, (nomina quae incipiunt a *iota* aliquammulta eorum apud antiquos scriptores sine adspiratione scribuntur) Stephani mens est, Hispanias a Romanis in duas praefecturas maiorem et minorem divisas fuisse. Ideo eas vocat *Italiae praefecturas.*

— *Ἐκλήθη δὲ καὶ Ἰβηρία, καὶ Παννωνία.*] Hispaniam vocatam quoque fuisse *Iberiam* et *Pannoniam* inquit: ultimum cognomen, apud neminem, quod sciam, memoratur, pro quo *Pania* legendum esse censeo. Plinius enim lib. 3. c. 1. Plutarchus in Nilo, et ex his Mariana de Rebus Hispaniae lib. 1. c. 12. autores sunt, Ispaniam primo vocatam fuisse *Paniam* a Pane, quem Liber pater Ispaniae praefectum reliquit, ac cum ignaros Stephani transcriptores id lateret pro *Πανία*, substituerunt *Παννωνία*, de qua videsis, quae in Ἰβηρίαι annotavimus.

Ἴσσα, πόλις ἐν Λέσβῳ, etc.] Issa, urbs in Lesbo insula, nomen adepta ab Issa Macaris filia, cuius meminit Strabo lib. 1. Ipsa etiam Lesbus vocata fuit *Issa*, ut idem eodem libro tradit. Quod si a Phoenicibus, huic urbi nomen inditum fuit, qui in omnibus pene interni maris insulis stationes habebant, ac urbibus e lingua sua nomina imponebant, quae erat Hebraeae veluti dialectus quaedam, ut videre est, ex Plauti Poenulo, ex Sam.

Petit. Miscellaneis lib. 2. c. 1. ex Sam. Bocharti parte 2. lib. 2. c. 6. a Phoenicum lingua huius urbis etymologia eruenda est. אישה *isah* enim Hebraice *viraginem* sonat.

— *Ἔστι καὶ νῆσος πόλιν ὁμώνυμον ἔχουσα*, etc.] Issa, insula urbem cognominem habens, inter Dalmatiam et Illyriam, Syracusanorum coloniam, memoratur Marciano Heracleotae in Periegesi, quam Strabo lib. 7. Ptol. lib. 2. c. 17. celebrat.

337 — *Παρὰ Παρθενίῳ, ἐν Ἡρακλεῖ.*] Parthenius fuit Poeta,
a cuius lectione delectabatur Tiberius Nero Caesar, autore Suet. in vita Tiberii c. 70. de quo videsis commentariolum nostrum autorum, quos ad testimonium vocat Stephanus.

Ἰσσηδόνες, ἔθνος Σκυθικόν.] Issedones, gens Scythica, quos Ptolemaeus lib. 6. c. 16. locat in Serica. Serica autem regio erat finitima Scythiae extra Imaum montem, autore eodem Ptolemaeo libro capiteque citato.

— *Ἔστι καὶ Ἰσσηδὼν πόλις.*] Innuit Issedonem fuisse urbem Issedonum, quam Ptolemaeus locat in Scythia extra Imaum montem lib. 6. c. 15. cum Issedones locet in Serica, ut ex nota praecedenti apparet, sed ipse etiam aliam Issedonem locat in eadem Serica. Ergo iuxta Ptolemaeum duae fuere Issedones, scilicet Scythiae extra Imaum montem, et Sericae, alteram vocat ille *Scythicam*, alteram *Sericam*.

Ἰσσὸς, πόλις μεταξὺ Συρίας καὶ Κιλικίας.] Issus, urbs inter Syriam et Ciliciam, victoria Alexandri adversus Darium celebris, quae propterea ab ipso *Nicopolis*, ac si diceres *Victoriae urbs* vocata fuit, ut inquit noster; sed Straboni Issus et Nicopolis diversae sunt urbes. Ita enim ille lib. 14. *Μετὰ δὲ Αἰγαίας Ἰσσὸς, πολίχνιον ὕφορμον ἔχων καὶ ποταμὸς Πίνδος. Ἐνταῦθα ὁ ἀγὼν συνέπεσεν Ἀλεξάνδρῳ, καὶ Δαρείῳ· καὶ ὁ κόλπος εἴρηται Ἰσσικός· ἐν αὐτῷ δὲ πόλις Ῥωσὸς, καὶ Μυρίανδρος ἑτέρα πόλις, καὶ Ἀλεξάνδρεια, καὶ Νικόπολις, καὶ Μόψου ἑστία· καὶ αἱ Πύλαι λεγόμεναι, ὅριον Κιλίκων τε καὶ Σύρων.* i. e. *Post Aegaeas vero Issus est, oppidulum navium stationi aptum habens, et fluvius Pindus. Ibi accidit certamen Alexandro et Dario; et sinus dicitur* Issicus; *in eodem autem est urbs Rhosus et Myriandrus alia urbs, et Alexandria, et Nicopolis, et* Mopsu hestia [*id est* Mopsi focus *seu* lares] *et quae* Pylae [Portae] *dicuntur, limes Cilicum et Syrorum.* Diversas etiam urbes facit Ptol. Issum et Nicopolim lib. 5. c. 8. Marcus etiam T. Cic. apud Issum *Imperator* appellatus fuit, ut ipse de se refert Epist. ad C. Curionem et alios lib. 2. Epist. 10. et lib. 5. Epist. ad Atticum Epist. 20. gloriatur se habuisse eadem castra, quae olim Alexander. *Castella munitissima, nocturno Pontini adventu, nostro matutino, cepi-*

mus, incendimus. Imperatores *appellati sumus. Castra paucos dies habuimus, ea ipsa, quae contra Darium habuerat apud Issum Alexander, imperator haud paulo melior, quam aut tu, aut ego.*

— *Καὶ ὁ Ἰσσικὸς κόλπος.*] Ab Isso nomen accepit Issicus 337
sinus, ab aliis *sinus Pamphylius* a regione Pamphylia, quam al- b
luit, dicitur. Memoratur inter alios Straboni lib. 14. Ptolemaeo lib. 5. c. 8. Constant. Porphyrogenetae de Them. lib. 1. Them. 18.

— *Ἐκεῖ δὲ καὶ ποταμὸς Πιναρὸς ὀνομαζόμενος.*] Pro *ποταμὸς Πιναρὸς* existimo legendum *ποταμὸς Πίνδος*. Sic enim vocatur apud Strabonem, cuius verba adduximus supra.

Ἰσσώριον, ὄρος τῆς *Λακωνικῆς*, etc.] Issorium, mons Laconicae, a quo Diana *Issoria*, quae ibi colebatur; Hesychio *Ἰσσωρία* dicitur non solum *Diana*, sed etiam festum in eius honorem, et locus in Sparta.

Ἱστίαια, πόλις *Εὐβοίας*.] Histiaea, urbs Euboeae ex Homero cuius affert hemistichium, quod legitur Il. 2. v. 537. de qua videsis, quae in *Ἑστίαια* annotavimus.

— *Νῦν δὲ καλεῖται Ὠρωπός.*] Lege *Ὠρεός*. Ex Strabonis enim lib. 10. et ex Pausaniae lib. 7. quorum verba adduximus in *Ἑστίαια*, constat Hestiaeam prius vocatam fuisse *Ὠρεόν*, ac deinde *Ἑστίαιαν*.

— *Καὶ Ἱστιώτης, τῆς Θετταλικῆς.*] Haec sic puto legenda, *καὶ Ἱστιαιώτης, τῆς Θετταλικῆς μοίρας*, i. e. *et Histiaeotes, Thessalicae portionis. Ἑστιαιῶτις* enim seu *Ἱστιαιῶτις* erat pars quaedam Thessaliae ex quatuor, in quas dividebatur, ut apparet ex Strabonis lib. 9. de quibus suo loco; nostram coniecturam confirmat Eust. ad Il. 2. v. 537. cuius sunt verba: "*Ὕστερον δέ, φασιν, ἐκλήθη αὕτη Ὠρεός. Ὁ πολίτης ταύτης Ἱστιαιεύς. Ὁ δὲ τῆς Θεσσαλικῆς Ἱστιαίας πολίτης, Ἱστιαιώτης.* i. e. *Postea vero, dicunt, vocata fuit ipsa* [Histiaea] Oreus. *Civis huius Histiaeus; Thessalicae vero Histiaeae civis, Histiaeotes.*

Ἰττὸς, νῆσος Λιβύης, Οὐδενόη λεγομένη, etc.] Ittus, insula Libyae, a Libybus Udenoë, a Phoenicibus *Cellararsath* dicta. Udenoë fortean est eadem, quae Stephano suo loco dicitur *Εὐδείπνη*, Cellararsath vero est corruptum nomen ex Hebraea lingua, in qua קלע *Kela* significat *cortinam, velum*, et ערשה *arsath* sonat *lectum*, forma constructa ex ערשה *arsah*, unde Hamos c. 6. v. 4. dicitur ערשותם *arsotham*, i. e. *lectis eorum.* Sic enim vocata fuit a Phoenicibus haec insula, ut inquit noster, quod esset *navi*, i. e. *velo navis*, similis; illa autem literarum ar repetitio ex nominis ignorantia procul dubio procedit, quin etiam 338
a

errorem inesse puto in nomine Graeco Ἰστωνὶς, pro quo legendum ἱστὸν νεὼς, i. e. *velum navis*; obiter notandum ἱστὸς, id est *velum*, notari spiritu aspero, ac eodem modo scribendum nomen huius insulae. Utrumque enim sic scribitur apud Hesych. Ἱστὸς, τὸ ὀρθὸν ξύλον τῆς νεὼς, καὶ τὸ ὑφαντικὸν ἀπὸ τοῦ ἑστάναι, καὶ νῆσος. i. e. *Histos, rectum lignum navis, et textorium a verbo stare, et insula.* Etymologia huius insulae, quam affert Bochartus parte 2. Geographiae sacrae lib. 1. c. 26. et lib. 2. c. 12. ex חבל *chebel*, i. e. *funis*, et ex רפסות *rapsoth*, i. e. *rates*, nullam verisimilitudinem habet, ut vides.

Ἰστρία, χώρα κατὰ τὸν Ἰώνιον κόλπον, etc.] Istria, regio iuxta Ionium sinum, quae Italiae pars iudicatur, adhuc nomen retinet, cuius praecipuae urbes Pola, olim *Pietas Iulia*, Parentium, vulgo *Parenzo*, caput Istriae, vulgo *capo d'Istria*, olim Aegida, deinde *Iustinopolis*, i. e. *Iustini civitas*, quod ab imperatore Iustino instaurata fuerit, teste Bunonio ad Cluverii introduct. in univers. Geograph. lib. 3. c. 35. incolae dicuntur Istri et Istrii. Id nominis scribitur etiam cum aspiratione, quod plurimis nominibus, quae incipiunt ab *iota*, frequenter accidit. Cuius descriptionem habes apud Ptol. lib. 3. c. 1. apud Plin. lib. 3. c. 19.

Ἰστριανὰ, πόλις περὶ τὴν Περσικὴν θάλασσαν.] Istriana, urbs circa mare Persicum memoratur etiam Ptolemaeo l. 6. c. 7.

Ἴστροι, ἔθνος ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ.] Istri, seu Istrii, (utroque enim modo reperiuntur huiusmodi populorum nomina) ut Boeoti, Boeotii, Syri, Syrii et alia eiusdem farinae, sunt populi circa Ionium sinum quorum regio Istria, de qua et eius incolis egit in Ἰστρία, quare haec sectio videtur supervacanea.

Ἴστρος. Δευτέρα πόλις Ἴστρος, ἐν τῷ Πόντῳ.] Cum prius
338 memoraverit Istrum urbem Cretae, cuius altum apud alios silen-
b tium, nunc celebrat Istrum urbem in Ponto, quae Ptolemaeo lib. 3. c. 10. dicitur *Istropolis*, de qua ita Plin. lib. 4. c. 11. *Namque Thracia altero latere a Pontico litore incipiens, ubi Ister amnis immergitur, vel pulcherrimas in ea parte urbes habet Istriopolim Milesiorum, Tomos, Calatin, etc.* Amm. Marcellinus lib. 22. c. 19. *Istron* vocat ac quondam potentissimam fuisse civitatem inquit, hodie teste Nigro eam vulgo *Grosseum* barbari appellant. Euseb. Chronic. lib. 1. autor est, conditam fuisse rege Macedonum Argaeo.

Ἰστώνη, ὄρος προσεχὲς τῇ Κερκύρᾳ.] Istone, mons finitimus Corcyrae, scilicet urbi cognomini insulae ex Thucydidis lib. 3. cuius subiiciam verba: Ἀναβάντες ἐς τὸ ὄρος τὴν Ἰστώνην, τεῖχος ἐνοικοδομησάμενοι, ἔφθειρον τοὺς ἐν τῇ πόλει, καὶ

τῆς γῆς ἐκράτουν. i. e. *Montem Istonem conscenderunt, et muro, id est, castello illic exstructo*, eis qui in *urbe erant multa damna inferebant, agrisque potiebantur.*

Ἰταλία, ἡ χώρα, ἀπὸ Ἰταλοῦ.] Italia, regio Europae notissima et antiquitus Romanorum imperio celeberrima; sic dictam fuisse inquit noster ab *Italo*, quod etiam testatur poetarum eruditissimus Aeneid. lib. 1. v. 534.

Est locus Hesperiam Graii cognomine dicunt
Terra antiqua; potens armis, atque ubere glebae
Oenotrii coluere viri: nunc fama, minores
Italiam dixisse, ducis de nomine gentem.

Hunc Italum, a quo Italiae nomen factum est, Arcadum quemdam regem fuisse tradit Thucyd. lib. 6. Εἰσὶ δὲ καὶ νῦν ἔτι ἐν τῇ Ἰταλίᾳ Σικελοί, καὶ ἡ χώρα ἀπὸ Ἰταλοῦ βασιλέως τινὸς Ἀρκάδων τοὔνομα τοῦτο ἔχοντος, οὕτως Ἰταλία ἐπονομάσθη. i. e. *Sunt autem et nunc adhuc in Italia Siculi, et illa regio ab* Italo *rege quodam Arcadum, qui hoc nomen habebat, sic* Italia *cognominata est.*

— Ἡ πρὶν Αὐσονία, καὶ Αὐσονίς.] Italia, prius vocata fuit 339
Ausonia, et *Ausonis*. His adde et haec, *Hesperia, Saturnia,* a
Latium, Oenotria, a vini copia, quibus nominibus poetae utuntur, de cuius laudibus referti sunt tam poetarum, quam historicorum libri. Itaque cum Solino c. 8. possumus dicere: *Sed Italia tanta cura ab omnibus dicta est, praecipue a M. Catone, ut iam inveniri non possit, quod non veterum autorum praesumpserit diligentia, largiter in laudem excellentis terrae materia suppetente, dum scriptores praestantissimi reputant locorum salubritatem, coeli temperiem, ubertatem soli, aprica collium, opaca nemorum, innoxios saltus, vitium, olearumque proventus, ovilia, pecuaria, tot amnes, lacus tantos, bifera violaria, inter haec Vesuvium flagrantis animae spiritu vaporantem, tepentes fontibus Bajas, colonias tam frequentes, tam assiduam novarum urbium gratiam, tam clarum decus veterum oppidorum, quae primum Aborigines, Aurunci, Pelasgii, Arcades, Siculi, totius postmodum Graeciae advenae, et in summa victores Romani condiderunt.* De quibus vide Plinium lib. 3. c. 5. Virgilium Georgic. lib. 2. v. 136. His tot bonis vitium masculae Veneris obiiciunt. Italos enim primos necessitate coactos in diutinis bellorum expeditionibus maribus abusos fuisse refert Nicol. Leonicus de Var. Hist. lib. 3. c. 25. sed id vitii ego potius a Graecis crediderim originem trahere, quandoquidem tradit Herodotus lib. 1. c. 135. Persas puerorum quoque indulgere amori a Graecis edoctos, a

quibus id vitii in alias irrepsisse gentes verosimile est, etsi vitia sine magistro etiam discuntur.

— *Καὶ Λικιώτης.*] Legendum puto *καὶ Λυκιώτης*, a Lycia.

— *Τί δὲ διαφέρει τὸ Ἰταλὸς τοῦ Ἰταλιώτου ἐν τῷ περὶ Σικελίας εἰρήσεται.*] In quo differat *Italus* ab *Italiotes* promittit se dicturum, cum de Sicilia egerit, ego vero nolo illuc remittere lectorem. *Italus* igitur, et *Siculus*, dicitur indigena regionis, *Italiotes* vero et *Siceliotes*, advena, et sic alia huius formae nomina.

— *Ἔστι καὶ Ἰταλικὸν χωρίον Σικελίας.*] Fallitur epitomator noster. Italicum fuit oppidum Italiae, non Siciliae, prius *Corfinium* dictum, autore Strabone lib. 5. *Κορφίνιον τὴν τῶν Πελιγνῶν μητρόπολιν κοινὴν ἅπασι τοῖς Ἰταλιώταις ἀποδείξαντες πόλιν, ἀντὶ τῆς Ῥώμης, ὁρμητήριον τοῦ πολέμου, μετονομασθεῖσαν Ἰταλικήν.* i. e. *Corfinium Pelignorum metropolin communem omnibus Italiotis designantes urbem, pro Roma, arcem belli nominarunt Italicen.* Terminationem oppidorum ne cura. Diversa enim est apud scriptores, ut saepe saepius annotavimus.

— *Ἔστι καὶ Ἰταλική, πόλις Ἰβηρίας.*] Italica, Iberiae urbs,
339 cui orbis terrarum tres debet imperatores, Traianum, Adrianum,
b Theodosium. Ex ea quoque aiunt fuisse Silium Italicum; etsi huius urbis gentile, iuxta Stephani sententiam id non adiuvat, cui *Ἰταλικήσιος* dicitur; eam condidisse Scipionem tradit Mariana de Rebus Hispaniae lib. 2. c. 23. ex Appiano in Ibericis. Leovegildum Hispaniae regem instaurasse prodidit Ioan. Abbas Biclariensis in suo Chronico, de cuius situ non convenit inter auctores. L. Non. in sua Hispania c. 17. autor est, sitam fuisse eo in loco, qui nunc vulgo Hispanis dicitur *Sivilla la vieja*, verosimile est ex huius ruinis crevisse Hispalin, quae nunc vulgo *Sivilla* vocatur.

— *Καὶ Οἰνωτρία, καὶ Ἑσπερία.*] Haec suspicor esse extra suum locum. Hispania enim, si bene memini, nunquam vocata fuit *Oenotria*, sed *Hesperia ultima*; Italia et *Oenotria*, et *Hesperia* appellata fuit, ut paulo ante annotavimus.

Ἰτανός, πόλις ἐν Κρήτῃ.] Itanus urbs Cretae memoratur Ptolemaeo lib. 4. c. 17. Herodoto lib. 4. c. 151.

— *Ἔστι καὶ ἄκρα.*] Itanum promontorium memorat Plin. lib. 4. c. 12.

Ἰτέα. Ἰταῖος.] Lege *Ἰτεαῖος*. Id enim ratio formae ab Itea exigit, ac quae sequuntur, sic sunt legenda: *Ἀνδροτίων δὲ τρισυλλάβως ἔφη, Ἰταῖος.*

Ἰτύκη, πόλις Λιβύης, Τυρίων ἄποικος.] Ityce Graecis, Utica Latinis fuit urbs Libyae Tyriorum colonia, ut inquit noster,

quod inter alios testantur Iustin. lib. 18. c. 4. Velleius Paterculus lib. 1. c. 2. Eius quoque nomen *Tyriam*, i. e. *Phoeniciam* originem redolet. עתיק *athik* enim Hebraice est *antiquus* et forma foeminina עתיקא *athica*, *antiqua*, unde parum corrupto nomine Graecis *Ityce*, Latinis *Utica*, cuius etymologiam expressit Sil. Italicus lib. 3.

Proxima Sidoniis Utica est effusa maniplis
Prisca situ, veteresque ante arces condita Byrsae.

Fuit urbs maritima, de qua sic Strabo lib. 17. *Ἡ δὲ Ἰτύκη δευτέρα κατὰ Καρχηδόνα τῷ μεγέθει, καὶ τῷ ἀξιώματι· καταλυθείσης δὲ τῆς Καρχηδόνος, ἐκείνη ἦν ὡς ἂν μητρόπολις τοῖς Ῥωμαίοις, καὶ ὁρμητήριον πρὸς τὰς ἐν Λιβύῃ πράξεις*, etc. id est *Utica vero et magnitudine, et dignitate secunda post Carthaginem: et hac excisa illa fuit sicut metropolis Romanis et arx ad res in Africa gerendas.* In eodem sinu sita erat, in quo Carthago, ad alterum ex promontoriis, quae sinum faciebant, a qua unius diei erat praeternavigatio, autore Scylace in *Καρχηδών.* In ea Cato necem sibi conscivit, teste Mela lib. 1. c. 7. *Urbes Utica, et Carthago, ambae inclytae, ambae a Phoenicibus conditae, illa fato Catonis insignis, haec suo.* Nonnulli putant esse, quae *Biserta* hodie vulgo dicitur.

Ἴτων, πόλις Θεσσαλίας.] Iton, urbs Thessaliae, quae etiam *Itonus*, et *Itone* et *Siton*, a frumenti copia dicta fuit, memoratur Homero Il. 2. v. 696. ubi legitur hemistichium illud, quod in nominato poeta affert noster, nec non Straboni lib. 9. 840 a

Ἴχανα, πολίχνιον τῆς Σικελίας.] Ichana, urbs Siciliae. Ichanenses inter Siciliae populos celebrat Plinius lib. 3. c. 8. Ptolemaeo lib. 3. c. 4. *Ina* dicitur, quem ex Stephano corrigendum esse existimo, ac pro *Ἶνα* legendum *Ἴχανα.*

— *Ἰχανᾷν δὲ, τὸ ἐπιθυμεῖν.*] *Ἰχανᾷν* significat *expetere*, a quo verbo deducit Ichanae Siciliae oppidi etymologiam, quod apud alios *ἰσχανᾷν* dicitur, ac sic nomen oppidi *Ἴσχανα* scribendum erat. Perperam etiam apud Hesych. legitur *ἰσχνάαν* pro *ἰσχανᾷν.*

Ἴχναι, πόλις Μακεδονίας.] Ichnae, urbs Macedoniae ex Herodoti libro 7. qui eam memorat libro citato ab Stephano c. 123. ex nostris eam celebrat Plinius lib. 4. c. 10.

— *Καὶ ἑτέρα ἐστὶ τῆς ἀνατολικῆς πόλις.*] Celebrat etiam urbem Ichnas orientis, quam Dio lib. 40. *Ichnias* vocat, et Mesopotamiae castellum esse inquit. 840 b

Ἰψίκουροι, ἔθνος Λιγυστικόν.] Ipsicuri, gens Ligurum, ex Theopompi lib. 43. cuius apud alios altum est silentium, *Ἰψίκοροι* dicuntur in *Ἀρβαξανοὶ*, et hi in hac sectione *Ἀρβάξανοι.*

'Ιωλκός, πόλις Θεσσαλίας.] Iolcus, seu Iaolcus, utroque enim modo dicitur, teste Eustathio ad Il. 2. v. 712. urbs Thessaliae, quam Homerus celebrat Iliade versuque citato, ubi legitur versiculus ille, quem noster affert, in nominato poeta, valde corruptum. Sic enim apud Homerum habetur:

Βοίβην, καὶ Γλαφυρὰς, καὶ ἐΰκτιμένην Ἰαωλκόν.

Boeben, et Glaphyras, et bene conditam Iaolcum.

Quare apud Stephanum pro *Φοίβην*, *Γλαφηρὰς*, *'Ιωλκὸν* leges *Βοίβην*, *Γλαφυρὰς*, *'Ιαωλκόν.*

"Ιωλον, ὄρος Πεῤῥαιβίας.] Iolum, montem Perrhaebiae, ex Homero memorat, cuius affert versiculum, qui invenitur Il. 2. v. 749. in quo nulla fit huius montis mentio.

341 a *'Ιώνη, οὕτως ἐκαλεῖτο ἡ 'Αντιόχεια, ἡ ἐπὶ Δάφνῃ.*] Ione, sic vocabatur *Antiochia ad Daphnen*, inquit nunc epitomator noster, cum in *'Αντιόχεια* id silentio praeterierit. Gaza etiam id cognomen habuit, ut ipse dixit in *Γάζα*, quae nescio, ex quo desumpserit.

— *Κλειωναῖος ὁ Χάρωνος.*] Lege *Κλεωναίου Χάρωνος*, i. e. *Cleonaei leonis*, ex Suida in *Κλεωναί*. Est enim principium versiculi, quem afferebat noster in confirmationem gentilis praecedentis; integer locus sic apud Suidam loco citato se habet: *Κλεωναὶ, ὄνομα τόπου, ἔνθα διέτριβεν ὁ λέων, ὃν ἀνεῖλεν ὁ 'Ηρακλῆς.*

Κλεωναίου Χάρωνος, τοῦ χαροποῦ λέοντος.

Id est: *Cleonae, nomen loci ubi versabatur leo ille, quem Hercules sustulit:*

Cleonaei Charonis, terribilis leonis.

'Ιωνία, ἡ 'Αττικὴ πρότερον ἀπὸ "Ιωνος.] Atticam prius Ioniam vocatam fuisse inquit ab Ione, et Athenienses Iones, nec solum Athenienses, sed etiam inter Dores seu Dorienses, Aetoli, et inter Aeoles Boeotii, et alii etiam sic vocati sunt, ut videre est ex Hesychio in *"Ιωνες*, et Strabone lib. 8. at vero Ionia erat regio Asiae minoris, teste Ptolemaeo lib. 5. c. 2. cuius incolae erant divisi in duodecim civitates (etsi Ptolemaeus huic regioni libro capiteque citato tantum duas tribuit, Smyrnam et Clazo-
341 b menas) eae vero erant iuxta Harpocrationem in *'Ιωνία*: Ephesus, Androclus, Miletus, Myrus, Priene, Colophon, Teos, Lesbus, Erythrae, Phocaea, Clazomenae, Samus, de quibus videsis Suidam in *'Ιωνία*, Aelianum de Varia Historia l. 8. c. 5. Hinc *Panionion* dicebatur conventus, ubi congregabantur omnes Iones, scilicet viri ab illis duodecim civitatibus missi de rebus gravibus consulturi, cuius meminit Herodotus lib. 1. c. 143. 148.

— *Καὶ Ἰωνικίζω ῥῆμα.*] Ionicizo, id est, *Ionum mores imitor.* Dicitur etiam *ἰάζω, ἰωνίζω.* Invenitur etiam adverbium *ἰαστὶ*, unde ἡ Ἰαστὶ ἁρμονία, teste Athenaeo lib. 14. quae aliis dicitur *Iasius*, et *Iastius*, non ab urbe Iasso, ut aliqui existimant.

Ἰωπὶς, ὀξυτόνως, Λακωνικὴ χώρα.] Iopis, Laconica regio ex Herodiani lib. 4. Quis fuerit iste Herodianus ingenue fateor me nescire. Noster enim autor diversos huius nominis autores ad partes vocat, ut videre est ex nostro commentariolo: Iopis vero apud Pausaniam in Laconicis non est regionis, sed Herois nomen.

Ἰωτάπατα, πόλις Συρίας.] Iotapata, urbs Syriae ex Iosepho lib. 3. scilicet de Bello Iudaico: fuit vero urbs Galilaeae, non Syriae, quam Iosephus adversus Vespasianum defendebat, ut ipse refert, cuius descriptionem, obsidionem, et expugnationem habes apud eumdem Iosephum libro citato c. 12. iuxta textum Graecum.

K.

Καβαλὶς, πόλις πλησίον Κιβύρας.] Cabalis, urbs prope Cibyram. Haec desumpta sunt ex Strabone, apud quem Cabalis est regio, non urbs. Sic enim ille de ea loquitur lib. 13. *Ὑπερβάλλουσι δὲ τὴν μεσογίδα τὴν μεταξὺ Καρῶν τε, καὶ τῆς Νυσαΐδος, ἥ ἐστι χώρα κατὰ Μαιάνδρου πέραν μέχρι τῆς Κιβυράτιδος, καὶ τῆς Καβαλλίδος.* i. e. *Progrediuntur ultra mediterraneam regionem inter Cares, et Nysaidem, quae est regio ultra Maeandrum usque ad Cibyratidem, et Caballidem.* 342 a

— *Πρὸς νῶτον Μαιάνδρου.*] Lege *πρὸς νότον Μαιάνδρου.* i. e. *ad partem australem Maeandri.*

— *Ὡς Στράβων ἐν τῇ εἰρημένῃ.*] Citat Strabonem in eodem libro, ac si eum in hac sectione iam citasset, cuius apponit verba, quae apud eum lib. 13. sub libri calcem ita leguntur: *Λέγονται δὲ ἀπόγονοι Λυδῶν οἱ Κιβυριάται τῶν κατασχόντων τὴν Καβαλλίδων.* i. e. *Dicuntur vero prognati a Lydis esse, Cibyriatae, qui Caballidarum regionem obtinebant.*

— *Εἶναι δὲ τὸ γένος αὐτὴν Ὀλβίαν.*] Mentem Stephani in his puto esse, Caballidem urbem fuisse coloniam Olbiae civitatis: Sed cuius (Nam ipse suo loco diversas huius nominis refert) omisit dicere.

Καβησσὸς, πόλις ἐν Καππαδοκίᾳ.] Cabessus, urbs Cappadociae; patria Othryonei memoratur ex Homero, cuius affert hemistichium ex Il. 13. v. 363. Eius integer versus est:

Πέφνε γὰρ Ὀθρυονῆα Καβησόθεν ἔνδον ἐόντα.

Occidit enim Othryoneum, qui ex Cabesso ipsa erat.

Non bene vertit interpres Latinus illa, *Καβησόθεν ἔνδον ἐόντα, ex Cabesso, qui aderat;* pro, *qui ex Cabesso ipsa erat.* Hac de urbe scripsisse Didymum librum integrum innuit noster in *Ἀγάθυρσοι*, de qua promisit se hic dicturum, sed oblitus est.

— *Καὶ συμφωνεῖ καὶ ἡ τοῦ γάμου ἐλπὶς τῶν Θρᾳκῶν ἀκολασίᾳ*] Et convenit nuptiarum spes cum Thracum incontinentia.
342 Haec verba videntur esse extra rem, de qua agit, sed non sunt.
b Alludit enim ad historiam Othryonei, quem ex oppido Cabesso inquit Homerus venisse ad belli Troiani famam ut peteret Cassandram indotatam filiarum Priami εἶδος ἀρίστην, ac promittebat se ex Troia expulsurum Graecos, ut patet ex eadem Iliade versibus post sequentibus, ac quia noster ex Hecataeo dixit Cabessum esse urbem supra Thracium Aemum, quasi confirmans Hecataei sententiam, inquit optime convenire spem nuptiarum, nempe quam conceperat Othryoneus cum intemperantia Thracum.

— *Μάζακα δὲ ἡ Καππαδοκία ἐκαλεῖτο Καισάρεια.*] Lege *Μάζακα δὲ τῆς Καππαδοκίας*, etc. i. e. *Mazaca vero Cappadociae vocabatur*, Caesaria. Mazaca enim urbs Cappadociae *Caesarea* vocata fuit, non *Cappadocia*, ut noster testatur in *Μάζακα*.

Καβειρία, πόλις τῆς κάτω Ἀσίας.] Cabiria, urbs inferioris Asiae, cuius incolae Cabirii. Nec de urbe, nec de incolis aliquid memoria dignum refertur. Fuere etiam Cabirii Boeotiae populi autore Pausania, lib. 9. quorum historiam narrant Strabo lib. 10. Herodotus lib. 2. c. 51. Fuere etiam Cabiri daemones quidam, qui colebantur apud Ethnicos tam Graecos, quam barbaros, in Lemno praecipue, teste Hesychio in *Κάβειροι*, apud Aegyptios Memphi, in quorum templum alteri, quam sacerdoti inaccessum Cambyses ingressus est, quae in eo erant simulacra deridens concremavit, quae *Pataicos Phoenicum* referebant, autore Herodoto lib. 3. c. 37. Pataicos vero vocabant παράσημα illa, quae in navibus depicta gerebant, quibus adhuc hodie utuntur nautae, et ab illis suis navibus nomina imponunt, Cabirorum vero nomen deducitur ab Hebraeo כביר *cabir*, quod sonat *validum*, seu *potens*, quam etymologiam affert inter alios Bochartus, et Seldenus de Dis Syris Syntagmate 2. c. 4.

343 *Καβελλίων, πόλις Μασσαλίας.*] Cabellion, onis, urbs
a Massaliae, *Massalia* dicitur Graecis, quae Latinis *Massilia*, urbs Galliae, in Narbonensi provincia, notissima ac commercio celebris. Cabellion erat prope Avenionem, Gallis vulgo dicitur *Cavailon du Contat*, quam aliqui cum Cabillono confundunt, quod

oppidum vulgo appellant *Chalon sur Saone*, illam memorat Plinius lib. 3. c. 4. nec non Strabo lib. 4. et alii, hanc Caesar de bello Gallico lib. 7. et Strabo libro citato, cui *Καβυλλῖνον* dicitur, illa ad metropolim Avenionem, haec ad Lugdunum pertinebat, autore Iosepho Scaligero in Galliae Notitia.

Καβύλη, πόλις Θρᾴκης.] Cabyle, urbs Thraciae ex Polybii lib. 13. qui non extat. Memoratur etiam Harpocrationi, Ptolemaeo lib. 3. c. 11. eius oppidani Plin. lib. 4. c. 11. dicuntur *Garbiletae*, pro Cabyletae, puto.

Καδμεία, πόλις Θηβῶν ἀκρόπολις.] Cadmea, urbs, Thebarum arx, de qua ita Pausanias lib. 2. *Κάδμος δὲ τὴν πόλιν τὴν καλυμένην ἔτι καθ' ἡμᾶς Καδμείαν ᾤκισεν. Αὐξηθείσης δὲ ὕστερον τῆς πόλεως, οὕτω τὴν Καδμείαν ἀκρόπολιν συνέβη τῶν κάτω γενέσθαι Θηβῶν.* i. e. *Cadmus vero civitatem adhuc nostra aetate vocatam* Cadmeam *condidit. Sed aucta postea civitate, sic contigit Cadmeam urcem inferiorum Thebarum esse.* Quod frequens est, ita enim Athenis et Carthagine accidit.

Κάδοι, πόλις Μυσίας.] Cadi, urbs Mysiae ex Strabonis lib. 12. cuius sunt illa verba, quae subsequuntur, sed trunca, apud quem libro citato sic leguntur: *Τῆς δὲ Ἐπικτήτου Φρυγίας Ἀζανοί τέ εἰσι, καὶ Νακόλεια, καὶ Κοτυάεῖον, καὶ Μιδάεῖον, καὶ* 348
Δορυλαῖον πόλεις, καὶ Κάδοι, τοὺς δὲ Κάδους ἔνιοι τῆς Μυσίας b
φασίν. i. e. *Epicteti vero Phrygiae Azani sunt, et Nacolia, et Cotyaeum, et Midaium, et Dorylaium urbes, et Cadi, Cados autem nonnulli Mysiae esse dicunt.* Quare apud Stephanum pro *Δορύλαον*, leges *Δορυλάϊον*.

Καδούσιοι, ἔθνος μεταξὺ τῆς Κασπίας θαλάσσης, etc.] Cadusii, gens inter mare Caspium et Pontum, ex Strabonis l. 11. cuius sunt verba: *Τὸ μέντοι πλέον τῆς περὶ τὴν ὀρεινὴν παραλίας Καδούσιοι νέμονται· σχεδὸν δ' ἔτι ἐπὶ πεντακισχιλίους σταδίους, ὥς φησι Πατροκλῆς· ὃς καὶ πάρισον ἡγεῖται τὸ πέλαγος τοῦτο τῷ Ποντικῷ.* i. e. *Maiorem quidem partem orae montosae Cadusii incolunt, fere ad quinque millia stadia, ut inquit Patrocles, qui etiam existimat hoc pelagus aequale Pontico.* Memorantur etiam Ptolemaeo lib. 6. c. 2.

Κάδρεμα. Ἑρμηνεύεται δὲ σίτου φιγμὸς ἡ πόλις.] Lege *σίτου φρυγμός.*

Κάθαινα, πόλις Ἰνδική, etc.] Memorat urbem Indiae Cathaenam, in qua pulchri tanto in honore habebantur, ut in regem eligerent pulcherrimum. Id noster desumpsit ex Strabonis lib. 15. Strabo ex Onesicrito, cui urbs *Cathea* dicitur. Sic enim ille libro citato: *Ἐν δὲ τῇ Καθέᾳ καινότατον ἱστορεῖται τὸ περὶ τοῦ κάλλους, ὅτι τιμᾶται διαφερόντως, ὡς ἵππων καὶ κυνῶν· βα-*

σιλέα τε γὰρ τὸν κάλλιστον αἱρεῖσθαί φησιν Ὀνησίκριτος. i. e. *In Cathea vero mirum maxime est, quod de pulchritudine narrant, quod maximo in precio habetur, ut equorum et canum; regem enim pulcherrimum eligi ait Onesicritus.*

344 a Καίκινον, χωρίον Ἰταλικόν.] Caecinum, oppidum Italicum, ex Philisto lib 2. rerum Sicularum. Cecina dicitur Melae lib. 2. c. 4. ubi Olivarius inquit: *Cecina, Cesena hodie.* Cluverius autem It. Antiquae lib. 4. *Cocintum*, ex Antonini itinerario putat esse.

Καινίνη, πόλις Σαβίνων.] Caenine, urbs Sabinorum a Romulo capta. Memoratur Festo Pompeio; *Cenina urbs, quae fuit vicina Romae, a Cenite conditore appellata.* Sed non convenit urbis nomen cum conditoris nomine; Liv. lib. 1. c. 10. eius oppidanos vocat *Caeninenses*, ac inter illos tres populos celebrat, ex quibus Romani virgines in matrimonium rapuere, quos vicit Romulus eorum rege Acrone obtruncato; cuius opima spolia Iovi dedicavit Feretrio, eique templum statuit, quod primum Romae sacratum fuit, et de Caeninensibus primum triumphum egit, autore Messala Corvino de Augusti progenie, memoratur etiam Ovidio Fast. lib. 2.

Te Tatius, parvique Cures, Caeninaque sensit.

Καινοὶ, ἔθνος Θράκιον.] Caeni, gens Thracia, ex Apollodori Chronic. lib. 4. Ptolemaeo lib. 3. c. 11. inter *Strategias*, i. e. *praefecturas* Thraciae, Caenice memoratur; Euseb. Chronic. lib. 1. circa libri calcem castellum quoddam nomine *Caenon* inter Heracleam et Byzantium celebrat, in quo Imperator Aurelianus a militibus occisus fuit, ut ipse refert; Vopisco in Divo Aureliano *Caenophrurium* dicitur: *Sed cum iter faceret, apud Caenophrurium, mansionem, quae est inter Heracleam et Byzantium, malitia notarii sui, et manu Mucaporis interemptus est.* Livius vero lib. 38. c. 40. Caenos inter Thraciae populos memorat: *Itaque cum per saltum iret, Thracum decem haud amplius millia ex quatuor populis, Astii et Caeni et Maduateni et Coeletae ad ipsas angustias viam circumsederunt. Opinio erat, non sine Philippi regis Macedonum fraude id factum, eum scisse, non alia, quam per Thraciam redituros Romanos, et quantam pecuniam secum portarent.*

Καίρη, πόλις Τυῤῥηνίας.] Caere, urbs Tyrrheniae, id est Etruriae, de qua vide quae in Ἀγύλλα annotavimus.

Καινὺς, νῆσος πλησίον Πελωριάδος, etc.] Caenys, insula prope Pelorum Siciliae. Sed fallitur. Caenys enim erat promontorium Italiae e regione Pelori, non insula, quod Itali vulgo vo-

cant *Coda de la volpe*, teste Cluverio Italiae Antiquae lib. 4. memoratur inter alios Plinio lib 3, c. 5. Caene vero erat Siciliae insula versus Africam, eodem Plinio autore libro citato c. 8. circa capitis calcem.

— *Ἐστι καὶ πόλις Ἰταλίας Καινύσιον*.] Celebrat Caenysium Italiae urbem, quam Philippus Ferr. Alexandrinus in suo Lexico Geographico *Fiumara di Moro* vulgo vocari tradit, ego cum Ortelio eamdem puto esse, ac Canysium, de qua suo loco agemus.

Καισάρεια, μητρόπολις τῆς Καππαδοκίας, ἡ πρὶν, etc.] 344
Caesarea, metropolis Cappadociae, quae prius *Eusebia*, et *Ma-* b
zaca appellata fuit, ex Strabone, qui eam memorat lib. 12. *Ἐν δὲ τῇ Κιλικίᾳ καλουμένῃ τὰ Μάζακα ἡ μητρόπολις τοῦ ἔθνους· καλεῖται δ᾽ Εὐσέβεια, καὶ αὐτὴ ἐπίκλησιν ἡ πρὸς τῷ Ἀργαίῳ· κεῖται γὰρ ὑπὸ τῷ Ἀργαίῳ ὄρει πάντων ὑψηλοτάτῳ καὶ ἀνέκλειπτον χιόνι τὴν ἀκρώρειαν ἔχοντι.* i. e. *In ea vero* [praefectura] *quae Cilicia vocatur* Mazaca, *metropolis gentis, vocatur vero et ipsa* Eusebia *cognomento, quae ad Argaeum: iacet enim sub Argaeo monte omnium altissimo, cuius vertex nunquam nive privatur.* Corrige ex Strabone Stephanum; apud quem perperam legitur *Μάζα* pro *Μάζακα*. Eam quoque memorat Solinus c. 56. Iosephus Antiquitatum lib. 1. c. 7. Constant. Porphyrogen. Them. lib. 1. Them. 2. Ex hac urbe fuisse Pausaniam Sophistam autor est Philostratus de vitis Sophistarum lib. 2. utrum idem fuerit, qui de Graeciae regionibus scripsit, necne, viderint doctiores.

— *Ἐστι καὶ Παλαιστίνης*.] Secundo loco numerat Caesaream Palaestinae, quam Beniamin Thudelensis in suo itinerario, sua aetate שיזריא *sezaria*; et olim *Gad Palaestinorum* vocatam fuisse inquit, ac a Caesare aedificatam קיסריה *Caesaream* dictam fuisse narrat, sed Thudelensis ut pote ἄμουσος Iosephum non legerat, qui Antiquit. lib. 15. c. 13. huius urbis historiam late persequitur, prius *Stratonis turrim* dictam, deinde ab Herode magnifice conditam, portubus, ac templis exornatam in honorem Caesaris, *Caesaream* ab eo nominatam prodidit, opus decimo anno, postquam coeptum fuerat, absolutum refert Antiquit. lib. 16. c. 9. quod etiam Plinius lib. 5. c. 13. confirmat: *Inde Apollonia, Stratonis turris, eadem Caesarea, ab Herode rege condita: nunc colonia prima Flavia, a Vespasiano imperatore deducta.* Huic civitati debet natales suos Eusebius Pamphili, cuius plurimi extant libri, quos Criticorum παῖδες diurna nocturnaque manu versunt, de quo in nostro autorum commentariolo. Tulit quoque Caesarea Palaestinae Acacium Libanii Sophistae synchronum, cuius vitam habemus apud Eunapium Sardianum. Haud verosimile est fuisse Christianum, ut aliqui prodidere. Eu-

napius enim nominis Christiani acerrimus hostis eum inter Philosophos et Sophistas non commemorasset, si fuisset Christianus, nec eius vitam scripsisset. Fuit etiam ex hac urbe Procopius rhetor, et historicus, Belisarii ducis Iustiniani Imperatoris amanuensis, et omnium eius bellorum socius, quorum historiam conscripsit.

— *Καὶ τρίτη πρὸς τῇ Πανεάδι.*] Tertio loco numerat Caesaream ad Paneadem, quae Iosepho Antiquit. lib. 20. c. 8. *Caesarea Philippi* dicitur, quam Agrippas rex in Neronis honorem *Neroniadem* vocasse tradit, Ptolemaeo lib. 5. c. 15. *Caesarea Panias* dicitur.

345 a *Καλαβρία, χώρα πλησίον Ἰταλίας.*] Calabria, regio prope Italiam, imo potius Italiae regio notissima, de qua videsis Leandrum Albertum in Italiae regione septima; incola dicitur *Calaber*, Ovid. de arte amandi lib. 3.

Ennius emeruit Calabris in montibus ortus
Contiguus poni, Scipio magne, tibi.

Fuit enim Ennius poeta, ex cuius stercore Virgilius aurum colligebat, ex civitate Calabriae, Rhudiis, teste Mela lib. 2. c. 4. Strabone lib. 6. ac in sepulchro Scipionum constitutus fuit, referente Cicerone pro Archia poeta. Eius opera magno reipublicae litterariae damno deperdita sunt. Fragmenta ex diversis autoribus collegere Hieronymus Columna et Merula, hic Lugduni Batavorum anno 1595. ille Neapoli anno 1590. typis mandavit.

Καλάθη, πόλις οὐ πόῤῥω τῶν Ἡρακλείων στηλῶν.] Calathe, urbs haud longe a columnis Herculeis, cuius nulla apud alios exstat memoria; apud Ptolemaeum lib. 4. c. 3. Calathe inter Africae insulas prope continentem adiacentes memoratur. Forsitan est eadem, quam noster urbem esse inquit. Solet enim Stephanus ex urbibus insulas, ex insulis urbes facere.

— *Ἔστι καὶ τοῦ Πόντου Καλάθουσα.*] Calathusa, insula Ponti, Plinio inter insulas desertas circa Thraciae Chersonesum locatur.

Καλάμαι, πόλις Πελοποννήσου.] Calamae, urbs Peloponnesi ex Paus. lib. 4. cui libro citato *vicus* dicitur: *Ἔστι δὲ ἐν τῇ μεσογαίῳ κώμη Καλάμαι καὶ Λίμναι χωρίον.* i. e. *Est vero in mediterranea parte vicus Calamae et Limnae oppidum.* Memoratur etiam Polybio historiarum lib. 5. cui *χωρίον* vocatur: *Λυκοῦργος δ' ἐξορμήσας τὰς μὲν Καλάμας, χωρίον τι τῶν Μεσσηνίων, προδοσίᾳ κατέσχε.* i. e. *Lycurgus vero cum copiis* [Sparta] *profectus Calamas oppidum Messeniorum proditione cepit.*

Κάλαρνα, πόλις Μακεδονίας.] Calarna, urbs Macedoniae, cuius apud alios nullam inveniebam notitiam, Melae l. 2.

c. 2. Turris Calarnea memoratur inter Thraciae urbes, eamdem esse credo. Thracia enim erat Macedoniae vicina.

Καλάσιρις, μοῖρα Αἰγύπτου.] Calasiris, pars Aegypti, ex Herodoti lib. 2. apud quem ex septem Aegyptiorum generibus, 845
Calasiries, et *Hermotybies* dicebantur, qui rebus bellicis operam b
navabant; hi vero reliquis erant nobiliores. Semper enim inter miseros mortales nobilius fuit carnificinam exercere, quam artes, agriculturam, et mercaturam. Calasiris etiam apud Aegyptios erat vestimenti linei genus, a quo fortasse huiusmodi genti nomen inditum, cuius meminit etiam Herodotus libro citato c. 81.

Καλατία, γένος Ἰνδικόν.] Calatiae, genus Indicum. Si tibi placet pro *γένος* legere *ἔθνος*, per me licet. Calatiae enim fuere gens Indiae, autore Herodoto lib. 3. c. 38. qui refert Darium Persarum regem, cum vidisset Graecos, qui sub eius imperio erant, parentes defunctos comburere, eos interrogasse, quantum pecuniarum vellent; hac conditione, ut parentibus defunctis vescerentur. Illis negantibus, *ulla se pecunia id facturos*, coram ipsis Indos Calatias, qui parentibus defunctis vescebantur interrogasse etiam, quantum pecuniarum vellent, hac conditione, ut parentes defunctos comburerent, eos respondisse, *nulla se pecunia id facturos*. Scilicet singulis gentibus suae consuetudines et leges omnium optimae videntur. Aesopica etiam simia suos filios ab Iove interrogata, omnium pulcherrimos declaravit: Calatiae vero apud eumdem Herodotum libro citato c. 97. *Calantiae* quoque vocantur.

Καλαύρεια, νησίδιον πρὸς τῇ Κρήτῃ.] Calauria, parva insula prope Cretam circiter triginta stadia, nobilis morte Demosthenis, ac templo Neptuni, tantae apud Graecos veneratione, ut Macedones, Graecia in suam potestatem redacta, ius asyli ei illaesum servarint, autore Mela lib. 2. c. ultimo, Strabone l. 8. ad quod fugisse Demosthenem refert, atque epoto veneno mortuum fuisse.

— *Ἐκαλεῖτο καὶ Εἰρήνη.*] Calauria, insula iuxta Cretam *Irene* etiam vocabatur, prius *Irenen* vocatam fuisse tradit Harpocratio ex Hecataeo in *Καλαύρεια*. At Plinius lib. 4. c. 12. Calauriam et Irenen diversas fuisse insulas autor est, apud quem perperam scribitur *Irine*, pro quo ex nostro autore legendum est *Irene*. In fabulis fertur Neptunus cum Latona permutationem fecisse, quae data Delo, Calauriam habitasse fingebatur, unde adagio locus, *pro Delo Calauria*, in mutui beneficii memoriam dici solitum.

Κάλβιος, κρήνη Λυκίας.] Calbios, fons Lyciae, cuius 846
nullam apud alios inveniebam noticiam, at Calbis Cariae fluvius a

(Caria erat Lyciae finitima) memoratur Melae lib. 1. c. 16. Plinio lib. 5. c. 28. *Indus* postea appellatus ab Indo quodam in eo ab elephanto excusso, ut refert Liv. lib. 38. c. 14. quem Plinius libro capiteque citato tradit LX perennes fluvios recipere, torrentes vero amplius centum, qui cum fonte Lyciae, pace Vossii ad Melae librum caputque citatum minime convenit, nisi forte dixeris, epitomatorem nostrum fecisse ex fluvio fontem, quemadmodum alibi ex insulis civitates, ex civitatibus insulas facit.

Καλὴ ἀκτὴ, πόλις Κρητῶν.] Calle acte, id est pulchrum litus, urbs Cretensium, Ptolemaeo lib. 3. c. 15. Euboeae, Herodoto lib. 6. c. 23. Siciliae, quae Ciceroni Orat. 8. lib. 3. dicitur *Calata*, incolae Calatini.

— *Ἀκτικὴ γὰρ, ἡ Ἀττική.*] Lege *Ἀκτὴ γὰρ ἡ Ἀττική.* Sic enim *Attica* vocabatur, contracte ab Actaea, ut videre est apud Eustathium ad Il. 1. editionis Basileae fol. 63. 10.

Κάλαρος.] Vide, quae in *Ἀλωπεκία* annotavimus.

Καλησία, πόλις Αὐσονική.] Calesia, urbs Ausonica, quae *Cales* dicitur Ptolemaeo lib. 3. c. 1. et inter Campanorum urbes numeratur, Strabo lib. 5. *Calenorum urbem* vocat. Memoratur etiam disertissimo Romuli nepotum Epist. lib. 7. ad Atticum: *Ad* VI *Cal. Febr. Capuam Calibus proficiscens, cum fluenter lippirem has literas dedi.* Eius etiam meminit Liv. lib. 8. *Insequens annus L. Papyrio Crasso, Caesone Duellio Coss. Ausonum magis novo, quam magno bello fuit insignis. Ea gens Cales urbem incolebat, Sidicinis finitimis arma coniunxerat.* Unde poetarum eruditissimus Aeneid. lib. 7. v. 728. Sidicina litora cum Calibus coniunxit:

—— Sidicinaque iuxta
Littora: quique Cales linquunt, amnisque vadosi
Accola vulturni.

Silius lib. 8.

346 *Nec cedit studio vicinus sanguine miles*
b *Quem genuere Cales.*

Καλάτιβος, πόλις Λιβύης.] Calatibus, urbs Libyae memoratur ex Herodoti lib. 7. Insigniter corruptus est locus iste. Calatebus enim, non Calatibus fuit urbs Lydiae, non Libyae, ut apparet ex Herodoti lib. 7. c. 31. cuius appono verba: *Ὡς δὲ ἐκ τῆς Φρυγίης ἐσέβαλε ἐς τὴν Λυδίην, σχιζομένης τῆς ὁδοῦ, καὶ τῆς μὲν ἐπ᾽ ἀριστερὴν. ἐπὶ Καρίην φερούσης, τῆς δὲ ἐς δεξιὴν, ἐς Σάρδις, τῇ καὶ πορευομένῳ διαβῆναι τὸν Μαίανδρον ποταμὸν πᾶσα ἀνάγκη γίνεται, καὶ ἰέναι παρὰ Καλλάτηβον πόλιν.* i. e. *Ubi autem e Phrygia in Lydiam venit* [Xerxes] *dividente se via, quae ad sinistram in Cariam ducit, ad dextram Sardis, qua trans-*

eunti necesse prorsus est Maeandrum fluvium transire, et ad urbem Callatebum ire. Quare apud Stephanum pro *Καλάτιβος, πόλις Λιβύης* fidenter legendum *Καλλάτηβος, πόλις Λυδίης.* i. e. *Callatebus, urbs Lydiae.*

Κάλατις, πολίχνιον ἐν τῇ παραλίᾳ τοῦ Πόντου.] Calatis, oppidulum in ora Ponti, ex Strabonis lib. 7. cuius sunt verba: *Εἶτα πόλις Κάλατις ἐν διακοσίοις ὀγδοήκοντα. Ἡρακλεωτῶν ἄποικος.* i. e. *Deinde urbs Calatis stadia* ccxxc [distans a Sacro ostio] *Heracleotarum colonia.* Memoratur Plin. lib. 4. c. 11.

Κάλαθος, etc.] Haec verba adducit, ac si essent ex Strabonis libro citato, in quibus pro *ἐοικυῖα* legendum *ἐοικώς.* Calathus enim, quo etiam usus est Virgilius, est generis masculini, a quo nomen urbi inditum fuisse inquit, Thesmophoriaci vero Calathi erant, quibus in Thesmophoris id est in sacris Cereris utebantur, sacra vero Cereris erant *Ἐλευσίνια, Δημήτρια, Θεσμοφόρια. Eleusinia* ab oppido ubi colebatur, *Demetria* ab ipsa Cerere, quae Graece dicitur *Δημήτηρ, Thesmophoria* dicebantur a legum latione, quia Ceres *Θεσμοφόρος* appellata fuit, *ἀπὸ τοῦ φέρειν τοὺς θεσμοὺς* i. e. *a ferendis legibus.*

Καλλίαι, πόλις μία τῆς ἐν Αἰτωλίᾳ Τριπόλεως.] Calliae, 347
urbs una Tripoleos in Aetolia. Ni fallor, epitomator noster fal- a
litur. Calliae enim non fuit urbs Tripoleos in Aetolia, sed urbs Arcadiae, *Tripolis* dicta, ut patet ex Pausania in Arcadicis: *Προσεγένετο δὲ καὶ Τρίπολις ὀνομαζομένη Καλλία, καὶ Δίποινα, καὶ Νώνακρις.* i. e. *Accessit vero et Tripolis nuncupata Callia, et Dipoena, et Nonacris.* Callion autem urbs inter Aetoliae urbes ab eodem Pausania recensetur in Phocicis, quam Galli sub Brenno expugnarunt, ac direptam combusserunt, ut idem refert libro proxime citato.

— *Ὁ πολίτης Καλλιεὺς ὡς Σπανίας.*] Pausanias in Phocicis oppidanos urbis Aetoliae *Callios* vocat *Καλλιέας*, a singulari *Καλλιεύς*; apud Stephanum pro *Σπανίας* legendum existimo *Ἰσπανιεύς.* Hoc enim gentile affert, in similitudinem *τοῦ Καλλιεύς.* Nec interest, quod eius non meminerit in *Ἰσπανίαι.*

— *Ἔστι καὶ χωρίον πλησίον Ταλάντου.*] Huius regionis, seu oppidi, nullam apud alios inveniebam notitiam, pro *πλησίον Ταλάντου* legendum puto *πλησίον Ταυλαντίου.* Talanti enim nullibi fit mentio, at Taulantii noster meminit in *Ταυλάντιοι.*

Καλλίαρος, πόλις Λοκρῶν.] Calliarus, urbs Locrorum ex Hellanico memoratur, cuius meminit Homerus Il. 2. v. 531.

Οἵ Κῦνόν τ' ἐνέμοντ', Ὀπόεντά τε, Καλλίαρόν τε.
Qui Cynumque habitabant, Opoentaque, Calliarumque.

— Στράβων δ' ἐν ἐννάτῃ παρὰ τὸ εὐήροτον, etc.] Affert etymologiam urbis Calliari ex Strabonis lib. 9. apud quem nihil tale memini me legere, sed tantum habitari desiisse: Ὧν δ' Ὅμηρος μέμνηται, Καλλίαρος μὲν οὐκέτι οἰκεῖται. *Quorum vero* [oppidorum] *Homerus meminit, Calliarus non amplius habitatur.*

Καλλιόπη, πόλις Παρθυαίων.] Calliope, urbs Parthyaeorum memoratur ex Polybii lib. 10. deperdito. Eius quoque meminit Appianus de Bellis Syr.

Καλλίπολις, πολίχνιον Λαμψάκου.] Describit situm Cal-
347 lipolis oppidi Lampsaci ex Alexandro in libro de Bithynia. Me-
b moratur inter alios Plinio lib. 4. c. 11. *Et Hellespontus, septem (ut diximus) stadiis Europam ab Asia dividens, quatuor illic inter se contrarias urbes habet, in Europa* Callipolin *et* Seston, *in Asia* Lampsacum *et* Abydon. Quod etiam confirmatur ex Strabonis lib. 13.

— Ἐν τῇ Περαίᾳ, etc.] *Περαία* apud Graecos est terra, seu regio ulterior, quemadmodum στέῤῥα sumitur pro terra firma. Astericus ille innuit aliquid deficere, sed in hac sectione nihil desiderari existimo.

— Δευτέρα κατὰ τὸν Ἀνάπλουν.] Secundo loco numerat Callipolim urbem iuxta Anaplum. Ubi fuerit iste Anaplus plane fateor me nescire. Non est enim verosimile loqui Stephanum de suburbio Constantinopolitano sic dicto, ἀνάπλουν vocant Graeci *renavigationem*, forsitan iste de quo loquitur autor noster per antonomasiam vocabatur Ἀνάπλους.

— Τρίτη, πόλις Σικελίας.] Tertio loco numerat Callipolin, urbem Siciliae, quam Naxios condidisse autor est Strabo lib. 6. sed iam sua aetate non habitari inquit.

Κάλπαι, πόλις Βιθυνῶν.] Calpae, urbs Bithynorum memoratur ex Theopompo, cuius nulla apud alios fit mentio.

— Ἔστι καὶ λιμὴν Κάλπη.] Portus Calpe, Arrhiano in Periplo Ponti Euxini dicitur Κάλπης λιμὴν, i. e. *Calpae portus*, idem Plinio lib. 6. c. 1. vocatur *portus Calpas*.

— Καὶ τὴν πόλιν, Κάλπειαν.] Vide, quae in Καρπηΐα annotamus.

— Τινὲς τούτους Καρπιτανοὺς, ὡς Καλεπιανοὺς φασί.] In his verbis suspicor inesse mendum, ac legendum τινὲς τούτους Καρπητανοὺς, ὡς Καλπιανούς φασι. Sic enim apud nostrum autorem legitur gentile illud in Καρπηΐα.

Καλύβη, πόλις Θρᾴκης, ἄποικος Μακεδόνων.] Calybe, urbs Thraciae, Macedonum colonia. De qua sic Strabo lib. 7. Ὑπέρκειται δὲ τοῦ Βυζαντίου τὸ τῶν Ἀστῶν ἔθνος, ἐν ᾧ πόλις Καλύβη Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου τοὺς πονηροτάτους ἐνταῦθα ἱδρύσαντος.

. e. *Superiacet Byzantio Astorum gens, in qua est urbs Calybe, ubi Philippus Amyntae filius pessimos collocavit.* De eadem urbe reor 548 a
oqui Plinium lib. 4. c. 11. *Oppidum sub Rhodope* Poneropolis id est improborum urbs] *antea mox a conditore* Philippopolis, *nunc a situ* Trimontium *dicta.* Haec urbs confunditur cum Cabyle, etsi autor noster diversas facit. Namque Paulus Diaconus, hist. miscel. lib. 6. inquit Lucullum cepisse *Cabylen*, Sextus Rufus vero in suo breviario tradit eumdem cepisse *Calyben*; de Cabyle vero suo loco egimus. Ego suspicor unam eamdemque fuisse urbem. Namque Strabo libro citato Calyben, Ptolemae. lib. 3. c. 11. Cabylen tantum memorant.

Κάλυδνα, νῆσος, καὶ πόλις Θήβης.] Calydna, insula, et urbs Thebae. Nostro autori *Κάλυδνα* et *Κάλυμνα* diversae sunt insulae, at Eustathio ad Il. 2. v. 677. ubi poeta insulas Calydnas celebrat, inquit Calydnas et Calymnas eamdem esse insulam; hemistichium Homeri appono claritatis causa:

—— *Νήσους τε Καλύδνας.*
—— *Insulasque Calydnas.*

Ad quem locum ita Eust. *Τὸ δὲ νήσους Καλύδνας, οὐ πρὸς διαστολὴν εἴρηται χερσαίων Καλυδνῶν. Ἀλλὰ διὰ σαφήνειαν. Ἵνα ᾖ δῆλον, ὅτι νῆσοι αἱ Καλύδναί εἰσιν, ἃς ἕτεροι διὰ τοῦ μ γράφουσι Καλύμνας.* i. e. *Illud insulas Calydnas, non dictum est ad distinctionem terrestrium Calydnarum, sed ad claritatem, ut manifestum esset, quod insulae Calydnae essent, quas alii per m scribunt Calymnas.* Ac paulo infra earum situm describit: *Λέγει δὲ ἡ γεωγραφικὴ ἱστορία, καὶ ὅτι αἱ Καλύδναι, κατὰ τὸν ἐπὶ Λεκτὸν πλοῦν κεῖνται. Ἀκρωτήριον δέ ἐστι τὸ Λεκτὸν, καὶ ὅτι Καλύδναι νῆσοι κατά τινας αἱ Σποράδες, ὧν μία Καλύμνα, ἐξ ἧς παρακείμεναι καλοῦντο, οἱ δὲ μίαν νῆσον Καλύδνας φασὶ κληθῆναι πληθυντικῶς, ὡς Ἀθῆνας καὶ Θήβας.* i. e. *Dicit vero Geographica historia, et quod Calydnae iuxta navigationem ad Lectum sitae sint; promontorium vero est Lectum, et quod Calydnae insulae iuxta quosdam sint Sporades, quarum una est Calymna, a qua reliquae adiacentes vocantur, alii vero dicunt unam insulam* Calydnas *vocari plurativo numero, ut Athenas, et Thebas.* Videsis Strabonem sub libri decimi calcem. Hesych. Calydnas insulas prope Rhodum locat: *Καλυδναὶ αἱ νῆσοι πλησίον Ῥόδου.* Nota quam diverso accentu notentur; apud nostrum in antepenultima, apud Eustathium in penultima, apud Hesychium in ultima, inter has tres quaenam sit certa nescio. Harum insularum mel laudatur ab Strabone libro citato in libri fine, a Plinio lib. 11. c. 13. ad quod alludit Ovid. Metamorphos. lib. 8. cum inquit:

Dextra Lebynthos erat, foecundaque melle Calymna.

848 *Καλυδὼν, Αἰτωλίας πόλις.*] Calydon, onis, urbs Aetoliae
b memoratur inter alios Straboni lib. 10. Scylaci in *Αἰτωλίᾳ*, ex nostris Plinio lib. 4. c. 2. ab hac urbe vicina *sylva Calydonia* vocata fuit, in qua Meleager mirae magnitudinis aprum interfecit; ideo a poetis *aper Calydonius* vocatur, cuius corium adhuc aetate Pausaniae Tegeae erat, sed putre iam prae vetustate, et setis nudatum, eius quoque dentes asportasse Caesarem Augustum victo Antonio, quorum alter in Liberi Patris aede, quae erat in Caesaris hortis suspensus visebatur, ut inquit Pausanias in Arcadicis.

Κάλυμνα, νῆσος, ἣν ὁ Σήψιος πληθυντικῶς Καλύμνας φησί.] Nunc memorat Calymnam insulam, ac si esset diversa a Calydna, de qua suo loco egimus, ubi adduximus verba Eustathii, ex quibus apparet unam eamdemque insulam esse Calydnam et Calymnam, quod ipse desumpsit ex Strabonis libri decimi fine, ex quo noster transcripsit, quae sub persona Scepsii de Calymna inquit. Sic enim Strabo libro citato: *Ὁ δὲ Σκήψιος πληθυντικῶς ὀνομάσας τὴν νῆσον Καλύμνας φησὶν, ὡς Ἀθήνας, καὶ Θήβας.* i. e. *Scepsius vero plurali numero nominans insulam* Calymnas *inquit, ut Athenas, et Thebas.*

Κάλυνδα, πόλις Καρίας.] Calynda, urbs Cariae, ex Herodoti lib. 8. qui libro citato ab Stephano eorum oppidanos vocat *Calydnios*, quibus Artemisiam illam celeberrimam imperasse tradit ex nostris memoratur Plinio lib. 5. c. 27. ad quem perperam scribitur Calydna.

Κάλυτις, πόλις Συρίας.] Calytis, urbs Syriae ex Herodoti lib. 2. memoratur, qui eam *Κάδυτιν* vocat, et celebrat eiusdem libri c. 159. *Καὶ Σύροισι πεζῇ ὁ Νεκῶς συμβαλὼν ἐν Μαγδόλῳ ἐνίκησε. Μετὰ δὲ τὴν μάχην, Κάδυτιν πόλιν τῆς Συρίης ἐοῦσαν μεγάλην εἷλε.* i. e. *Et cum Syris congressus Magdoli terrestri acie Necus* [Aegypti rex] *victoria potitus est, et post praelium Cadytin Syriae magnam urbem cepit.* Vera lectio est apud Herodotum. Huius enim urbis nomen corruptum est ab Hebraeo קדש *Cades*, cuius fit mentio variis in locis Sacrae Scripturae, a quo nomine Ioseph. Antiquit. lib. 5. c. 1. formavit Caedesam, quae *Cades* nominatur Macchab. lib. 1. c. 11. v. 63.

Καμάρα, πόλις Κρήτης.] Camara, urbs Cretae, memoratur Ptolemaeo lib. 3. c. 17.

— *Καὶ ὁ πολίτης* *.] Hanc lacunam supple hoc modo *καὶ ὁ πολίτης Καμαρεύς.* Haec enim est forma gentilitii nominum in *α*, ut a Candasa, Candaseus, a Candyba, Candybeus.

849 *Καμαρηνοὶ, νῆσοι Ἀραβίων.*] Camareni, insulae Ara-
a bum celebrantur ex Hecataeo. Arrhiano in Periplo maris Ery-

thraei Camara inter Arabiae Felicis emporia memoratur, quae Plinio lib. 6. c. 18. Camari, insula maxima inter Arabicas dicitur.

Καμαρία, πόλις Ἰταλική, Ἀλβανῶν ἀποίκισις.] Camaria, urbs Italica, Albanorum colonia ex Dionysii Rom. Antiquit. lib. 1. qui multis annis ante Romam conditam fuisse tradit libro citato; Straboni lib. 5. *Camarinum* et *Camerte*, Caesari Belli Civilis lib. 1. *Camerinum*, Plinio lib. 3. c. 5. *Camerium* dicitur; eius oppidani *Camarini*, et *Camerini*, et *Camertes* dicebantur, de qua videsis Cluv. Italiae Antiquae lib. 2. c. 6.

Καμαρίνα, πόλις Σικελίας, καὶ λίμνη.] Camarina, urbs Siciliae, et palus; urbs a Syracusanis condita fuit annis ferme CXXXV. post conditas Syracusas, ac postea ab eisdem ex ea pulsis oppidanis ob defectionem, Hippocrates Gelae tyrannus eo coloniam deduxit, ut narrat Thucydides lib. 6. Non longe ab hac urbe Romani Aemilio consule CCCLXXXIIII. naves naufragio amiserunt. Ab eadem urbe procul dubio *Camerina poma* Plinio lib. 15. c. 14. memorata nomen accepere, non a Camarenis Arabiae insulis, ut existimavit Gothofredus in notis ad Anonymum, quem ipse primus vulgavit c. 6. Huius urbis etymologiam deducit Bochartus de Phoenic. Colon. lib. 1. c. 29. a verbo Hebraeo חמר *chamar*, i. e. *lutosus est*, tamquam a Phoenicibus nomine imposito, ac si Phoenices eam condidissent, sed cum ex Thucydidis lib. 1. constet a Syracusanis conditam fuisse, corruit etymologia, utpote a nominis paronomasia tantum deducta.

— *Ἀφ' ἧς παροιμία.*] Paroemia illa, quam affert noster de palude Camarina, dici solet de eis, qui sibi mala accersunt, ad quam videtur alludere Virgilius Aeneid. lib. 3. v. 700.

—— Et fatis numquam concessa moveri
Apparet Camerina procul ——

Ubi Serv. *Camerina procul: palus est iuxta eiusdem nominis oppidum: de qua quodam tempore cum siccata pestilentiam creasset, consultus Apollo, an eam penitus exhaurire deberent; respondit, μὴ κίνει Καμερίναν, ἀκίνητος παραμεινάτω.* [i. e. ne move Camerinam, immota maneat] *Quo contempto exsiccaverunt paludem; et sedata pestilentia, per eam partem ingressis hostibus poenas dederunt, sed hoc responsum Aeneae temporibus ignotum fuit, ergo non observavit poeta, sed ad praesens tempus locutus est.* Solent enim poetae per prolepsin nominare oppida, quae nondum erant, sed postea fuere. Palus Camerina hodie vulgo accolis dicitur *Lago di Camarana*, et amnis, qui olim Hipparis medium lacum transit, *Fiume di Camarana*, autore Cluv. Siciliae Antiquae lib. 1. c. 14.

349 b *Καμβύσην, κατὰ Ξέρξην*, etc.] Locus valde depravatus, si quis alius, lege *Καμβυσήνη, κατὰ Ξερξήνη*. i. e. *Cambysene, ut Xerxene* Stephanum Stephano corrigo. Sic enim apud eum legitur in *Ξερξήνη*. Sic etiam scribuntur hae regiones apud Strabonem, cuius adducimus verba nota subsequenti.

— *Περσικαὶ χώραι*.] Cambysenen, et Xerxenen esse Persidis regionis inquit, Strabo eas locat in Armenia, cuius ex l. 11. sunt verba: *Καθάπερ ἡ Καμβυσήνη, καθ' ἣν ἅμα καὶ τοῖς Ἴβηρσι, καὶ τοῖς Ἀλβανοῖς οἱ Ἀρμένιοι συνάπτουσι*. i. e. *Quemadmodum Cambysene, iuxta quam et Iberes, et Albanos Armenii attingunt*. Atque sub eiusdem libri calcem: *Χαλύβων δὲ καὶ Μοσυνοίκων Παρηνήτην, καὶ Ξερξήνην, ἃ τῇ μικρᾷ Ἀρμενίᾳ ἐστὶν ὅμορα, καὶ μέρη αὐτῆς ἐστί*. i. e. *Chalybibus vero et Mosynoecis* [ademisse] *Parenetin et Xerxenen, quae minori Armeniae sunt finitimae, et eiusdem partes*.

Κάμικος, πόλις Σικελίας, etc.] Camicus, urbs Siciliae, in qua Cocalus imperavit, nomen adepta a fluvio cognomine, ut inquit Duris apud autorem nostrum in *Ἀκράγαντες*, memoratur inter alios Straboni lib. 6. circa quam Minos ille celeberrimus Cretensium rex ac legislator occisus fuit, ut tradit Philosophus Politicorum lib. 11. c. 10. Geographus libro citato, ob cuius necem Cretenses magna classe in Siciliam traiectos, Camicum per quinquennium obsedisse, sed non expugnasse narrat Herodotus lib. 7. Frustra quaeritur hodiernum huius urbis nomen; namque Strabo lib. 6. testatur interiisse.

— *Ὁ Δαιδάλου*.] Daedali Cocalus dicitur Stephano, quod Daedalus occiso sororis filio ad Minoem confugerat, a quo ad Cocalum fugit, referente Pausania in Achaicis.

— *Χάραξ δὲ Ἴνυκον ταύτην φησίν*.] Charax vero hanc *Inycum* vocat. Haec verba non sunt intelligenda de urbe Camico, sed de Cocali regia urbe. Nonnulli enim dicebant Cocalum regiam habuisse in urbe Camico, Charax vero in urbe Inyco. Quare cum noster dixisset Camicum esse Siciliae urbem, in qua imperavit Cocalus, nunc inquit Characem dicere urbem illam, in qua imperavit Cocalus, esse Inycum.

Κάμιρος, πόλις ἐν Ῥόδῳ.] Camirus, urbs Rhodi, fuere vero tres Rhodi urbes antiquitus praecipuae, Lindus, Ialysus, et Camirus, quas poetarum parens celebrat illo versiculo citato ab Stephano, qui legitur Il. 2. v. 656. ideo Rhodus ab Scylace dicitur *νῆσος τρίπολις*, id est, *insula tripolis*, scilicet, quod tres urbes haberet, supra memoratas, quas Strabo in unam urbem Rhodum insulae cognominem coivisse tradit. Eius ex lib. 14. hic

appono verba: *Πρότερον μὲν οὖν καθ' αὑτοὺς ἐπολιτεύοντο οἱ Λίνδιοι, καθάπερ καὶ Καμειρεῖς καὶ Ἰαλύσιοι· μετὰ ταῦτα δὲ συνῆλθον ἅπαντες εἰς τὴν Ῥόδον.* i. e. *Primum Lindii per se ipsos rempublicam gerebant, sicut et Camirenses et Ialysii; postea autem omnes simul coiverunt in Rhodum.*

— *Ἀπὸ τοῦ παιδὸς Κερκάφου.*] Inquit Camirum, urbem 850 Rhodi nomen habuisse a filio Cercaphi, nempe Camiro. Tres enim a fuere filii Cercaphi, *Lindus*, *Ialysus et Camirus*, qui tribus Rhodi urbibus a se conditis *Lindo*, *Ialyso et Camiro* nomina imposuere, ut testatur Strabo lib. 14. etsi alii a Tlepolemo conditas aiunt, et eum ipsis nomina imposuisse a quibusdam Danai filiabus.

— *Ἀπὸ Κερκάφου δὲ αἱ Ῥόδιαι γυναῖκες Κερκαφίδες.*] Cercaphus fuit Rhodi Nymphae et Solis filius, ac pater Lindi, Ialysi, et Camiri, ut tradit Eustath. ad Il. 2. v. 656. a quo, ut inquit noster Rhodiae foeminae *Cercaphides* dictae fuerunt; quod etiam confirmat Eustathius loco citato: *Ἡλίου καὶ Ῥόδου Νύμφης υἱὸς Κέρκαφος, οὗ καὶ Δυσίππης* [lege *Κυδίππης*] *Λίνδος, Ἰηλυσὸς, καὶ Κάμειρος, ὃν καὶ ὁ Χοιροβοσκὸς κατὰ κανόνα, διὰ διφθόγγου γράφει ἐν τῇ ὀρθογραφίᾳ, ἐκ δὲ τοῦ ῥηθέντος Κερκάφου, Κερκαφίδες αἱ Ῥόδιαι γυναῖκες ἐκαλοῦντο.* i. e. *Solis et Rhodi Nymphae, filius Cercaphus, cuius et Cydippae, Lindus, Ielysus, et Cameirus, quem Choeroboscus iuxta canonem per diphthongum scribit in ortographia, ex dicto Cercapho* Cercaphides *Rhodiae foeminae vocabantur.*

— *Πείσανδρος.*] Videsis, quae suo loco annotamus.

Καμμανία, μοῖρα Θεσπρωτίας.] Cammaniam, partem Thesprotiae Graeciae regionem, quae postea *Cestrinia* vocata fuit a Cestrino filio Heleni filii Priami, celebrat noster autor, sed sine autore, quae videtur desumpsisse ex Pausaniae Corinthiacis, ubi haec leguntur: *Τὰ δὲ ἐς Ἕλενον τὸν Πριάμου δεδήλωκεν ὁ λόγος ἤδη μοι, μετὰ Πύῤῥου τοῦ Ἀχιλλέως αὐτὸν ἐλθεῖν ἐς Ἤπειρον, καὶ ἐπιτροπεῦσαί τε τοῦ Πύῤῥου παῖδας, συνοικοῦντα Ἀνδρομάχῃ, καὶ τὴν Κεστρινὴν καλουμένην ἀπὸ Κεστρίνου τοῦ Ἑλένου λαβεῖν τὸ ὄνομα.* i. e. *Quae vero ad Helenum Priami filium, ea sunt a me iam exposita, una cum Pyrrho Achillis filio venisse eum in Epirum;* [eoque mortuo] *suscepisse eius liberûm tutelâm, cum Andromachen duceret uxorem, ac Cestrinen* [Epiri partem] *dictam a Cestrino Heleni filio accepisse nomen.* Quae a nostro *Cestrinia* a Pausania dicitur *Cestrine*, quae supra fluvium Thyamin iacebat, teste eodem Pausania lib. 1. *Ἐγένετο δὲ καὶ Ἑλένῳ Κεστρῖνος· τούτῳ γὰρ Ἀνδρομάχῃ συνῴκησεν, ἀποθανόντος ἐν Δελφοῖς Πύῤῥου. Ἑλένου δὲ, ὡς ἐτελεύτα, Μολοσσῷ τῷ Πύῤῥου*

παραδόντος τὴν ἀρχὴν, Κεστρῖνος μὲν σὺν τοῖς ἐθέλουσιν Ἠπειρωτῶν τὴν ὑπὲρ Θύαμιν ποταμὸν χώραν ἔσχε. i. e. *Natus vero fuit Heleno Cestrinus: huic enim Andromache nupsit, Delphis Pyrrho interfecto. Cum autem Helenus moriens Molosso Pyrrhi filio regnum tradidisset, Cestrinus collecta voluntariorum Epirotarum manu, eam, quae supra Thyamin fluvium est, regionem tenuit.*

350 b — Ἐξ ἧς Κάδμος, ὁ ποταμὸς Κεστρῖνος.] Cum apud alios nulla Cadmi fluvii fiat mentio, qui a *Cestrinia* regione, ut inquit noster, vel a *Cestrine*, ut eam appellat Pausanias, *Cestrinus* fuerit vocatus, atque Pausanias, cuius verba nota praecedenti attulimus, nos doceat, *Cestrinen* regionem a *Cestrino* dictam esse eam, quae supra Thyamin fluvium erat, facile adducor, ut credam apud Stephanum pro ἐξ ἧς Κάδμος, etc. legendum esse ἐξ ἧς Θύαμις, etc. Nostram coniecturam confirmamus autoritate Thucydidis, ex eius lib. 1. Ῥεῖ δὲ καὶ Θύαμις ποταμὸς, ὁρίζων τὴν Θεσπρωτίδα, καὶ Κεστρίνην, ὧν ἐντὸς ἡ ἄκρα ἀνέχει τὸ χειμέριον. i. e. *Currit vero et Thyamis amnis, disterminans Thesprotidem, Cestrinenque, intra quos Chimerium promontorium pertingit.*

— Ἔστι κτίσμα Κεστρίνου.] Asserit his verbis Cestrinum Heleni filium condidisse Cestrinen regionem, ut apparet ex nota pag. 350. a.

Κάμπος, κτίσμα Καμπάνου, etc.] Campus, opus Campani, a quo Campani conditi fuere, Campani vero dicebantur incolae Capuae. *Campum* vocat noster, *Capuam*, quae Virgilio Aeneid. lib. 10. v. 145. Campana urbs:

Et Capys, hinc nomen Campanae ducitur urbi.

Campanus vero est idem, qui Virgilio *Capys*, qui et urbi et regioni nomen dedit. Campanum fuisse Naevium poetam constat ex Gellio Noctium Atticarum lib. 1. c. 24. qui de se subsequens epigramma scripsit superbiae Campanae plenum:

Immortales mortales si foret fas flere
Flerent divae Camoenae Naevium poetam.
Itaque postquam est orci traditus thesauro,
Obliti sunt Romae lingua Latina loquier.

Videsis, quae in Κάπυα annotamus.

Κάναθα, πόλις πρὸς τῇ Βόστρᾳ Ἀραβίας.] Canatha, urbs iuxta Bostram Arabiae, quam Ptolemaeus lib. 5. c. 15. Coelesyriae tribuit, et Iosephus Antiquit. lib. 15. c. 6. Plin. lib. 5. c. 18. in Syriae Decapolitana regione eam locat. In SS. duae huius nominis urbes memorantur, altera pertinebat ad tribum Menaseh quam Nobach cepit, ac de suo nomine *Nobach* vocavit.

Num. c. 32. v. 42. ubi vocatur קנת *Cenath*, altera ad tribum Ascher, Iosue c. 19. v. 28. ubi dicitur קנה *Canah*. Unde Graecis et Latinis factum est Canatha. *Cana Galilaeae* dicitur Ioan. c. 4. v. 46. ubi Iesus fecit, ut ibi refertur, ὕδωρ οἶνον. Canatha Iosepho de Bello Iudaico lib. 1. c. 14. iuxta versionem Latinam, Galilaea vero pro parte quadam Syriae habebatur.

Κάναι, πολίχνιον Εὐβοϊκόν, etc.] Canae, oppidulum 351
Euboicum, seu Locrorum. Sunt verba desumpta ex Strabonis a
lib. 13. *Κάναι δὲ πολίχνιον Λοκρῶν τῶν ἐκ Κύνου, κατὰ τὰ ἄκρα τῆς Λέσβου τὰ νοτιώτατα, κείμενον ἐν τῇ Καναίᾳ.* i. e. *Canae vero oppidulum est Locrorum ex Cyno iuxta extremas Lesbi versus meridiem partes, situm in regione Canaea.* Quare apud Stephanum τὸ *Εὐβοϊκὸν* puto expungendum esse: pro *Λοκρὸν* autem legendum *Λοκρῶν*, ut est apud Strabonem. Gentile enim Locrorum est *Λόκριος*, ut noster inquit in *Λοκροί*.

— *Ἔστι καὶ πόλις τῆς Τρῳάδος*,] Canae, urbs Troadis celebratur ab Strabone lib. 13. qui etiam lib. 10. Canas Aeolidis memorat.

— *Εἰσὶ καὶ Κάνναι διὰ δύο ν, πλησίον Καρχηδόνος*.] Cannas per duplex *n*, prope Carthaginem locat, sed cum nemo, quod sciam, has Cannas celebret, existimo autorem nostrum intelligere Cannas Italiae, nec mirandum est, quod Carthagini tribuat urbem quae ad Italiam pertinet: in Ἴπανα enim Ipanam, urbem Siciliae tribuit Carthagini, et alibi quae ad Siciliam pertinebant, Carthagini assignavit. Inter omnes vero huius nominis urbes Cannae Italiae celeberrimae sunt clade Romanorum ab Annibale accepta, de quibus sic Liv. lib. 22. *Quum utriusque consulis eadem, quae semper ante, fuisset sententia, caeterum Varroni fere omnes, Paulo nemo praeter Servilium, prioris anni Consulem, assentiretur, maioris partis sententia ad nobilitandas clade Romana Cannas, vergente fato profecti sunt; prope eum vicum Annibal castra posuerat.* Etsi Livius vocat *vicum*, alii *urbem* fuisse dicunt.

— *Ἔστι καὶ πόλις Κάναι τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ.*] Canas Tigridis fluvii nemo, quod sciam praeter Stephanum memorat; existimo eum intelligere Canas Arabiae, quas Ptolemaeus lib. 6. c. 7. vocat *Canen* emporium et promontorium Adramitarum, et Plinius lib. 6. c. 23. Canan thuriferae regionis; in Adramitarum enim regione erat thurifera regio. Canen etiam Arrhianus in Periplo maris Erythraci celebrat, quae adhuc, teste Rhamusio *Canacaïn* vocatur, nisi fortasse sit, quae *Cana* neut. plur. dicitur 351
Iosepho Antiquitatum lib. 15. c. 6. quam urbem in Coelesyria lo- b
cat, celebrem victoria Herodis regis contra Arabes. Verum Ci-

naeus ille Iupiter iuxta literarum ordinem hic non habet locum, nisi fortasse vocandus sit Canaeus, a Cana enim aliter deduci non potest.

Κάναστρον, ἄκρον Θράκης καὶ Μακεδονίας.] Canastrum vocat noster promontorium Thraciae et Macedoniae, quod aliis dicitur *Canastraeum*, memoratur Ptol. lib. 3. c. 13. Herod. lib. 7. c. 122. qui id vocat *Καναστραίην ἄκραν*, foem. gen.

Καναστραῖόν φησιν ἀκρωτήριόν τῆς Παλλήνης.] Canastraeum promontorium Pallenes, et Canastraeum promontorium Thraciae et Macedoniae idem erat promontorium, Pallenen alii Macedoniae assignabant alii Thraciae. Thracia enim et Macedonia erant regiones finitimae.

— *Καὶ Λύκειον τὸ γυμνάσιον.*] De Lyceo gymnasio videsis, quae in *Ἐκαδήμεια* annotavimus.

— *Καὶ Λύκειος Ἀπόλλων.*] Vide, quae in *Λύκαια*.

Κάνδασα. Ὡς Μάλασα, Πήγασα.] Cum autor noster non memoret Malasam, suo loco, sed Mylasam, pro *Μαλάσα* lege *Μύλασα*, at Pegasam ipse celebrat in *Πήδασα*, quae omnes erant Cariae urbes.

Κάνδαρα, πόλις Παφλαγονίας, ὡς ἀπὸ σχοινίων, etc.] Candara, urbs Paphlagoniae, a nemine memoratur; pro illis verbis *ὡς ἀπὸ σχοινίων τριῶν Γαγγρῶν*, etc. Legesis, *ὡς σχοινίους τρεῖς ἀπὸ Γαγγρῶν καὶ Θάριβα κώμης*. i. e. *Circiter tres Schoenos a Gangris, et a Thariba vico.* Sic legenda et interpungenda illa censeo.

— *Οἱ οἰκήτορες, Κανδρηνοί.*] Incolae urbis Candarae, *Κανδαρηνοὶ* debent vocari, ut et Ium *Κανδαρηνή*, nisi usus aliter obtinebat, quod monendum erat.

Κάνδυβα, οὐδετέρως, πόλις Λυκίας.] Candyba, neut. plur. urbs Lyciae, quae *Condyba* dicitur Ptolemaeo lib. 5. c. 3. inter celeberrima Lyciae oppida memoratur Plinio lib. 5. c. 27. *Lycia quondam* LX. *oppida habuit, nunc* XXXVI. *habet. Ex his celeberrima praeter supra dicta Canae, Candyba, ubi laudatur Oenium nemus.*

352 *Κανταβρία, χώρα.*] Cantabria, regio ex Strabonis lib. 3. celebratur. Erat Hispaniae regio, quae nunc vulgo *Biscaya* dicitur, ferro totius Europae optimo celeberrima. Incolas olim *Cantabros*, nunc *Biscaynos* vocant, cuius partem antiquitus a Laconibus occupatam fuisse tradit Strabo libro citato ex Asclepiade Myrleo, qui in Turditania grammaticam docuit; Augustum Caesarem eos subegisse idem est autor, ad quod videtur alludere Horatius Carm. lib. 3. Od. 8. v. 20.

Servit Hispanae vetus hostis orae
Cantaber, sera domitus catena:
Iam Scythae laxo meditantur arcu
Cedere campis.

Κάνταυος. Ὡς Ξενίων ἐν περιορίου κριτικοῦ τόπῳ.] Haec verba sic puto legenda, ὡς Ξενίων ἐν τοῖς Κρητικοῖς, i. e. *ut Xenion in Creticis.* Sic enim citatur hic autor ab autore nostro in Ἀρκάδες et in Δραγμός. Cantani vero urbis Cretae nulla fit apud alios mentio.

Κανύσιον, μεγίστη πόλις τῶν Ἰταλιωτίδων.] Canysion Graecis, at Latinis *Canusium*, urbs Italicarum maxima ex Strabonis lib. 7. memoratur. Eius sunt verba: Οὐ πολὺ γὰρ δὴ τῆς θαλάττης ὑπέρκεινται δύο πόλεις ἔν γε τῷ πεδίῳ μέγισται τῶν Ἰταλιωτίδων γεγονυῖαι πρότερον, ὡς ἐκ τῶν περιβόλων δῆλον, τότε Κανύσιον, καὶ ἡ Ἀργυρίππη, ἀλλὰ νῦν ἐλάττους εἰσίν. i. e. *Etenim non procul a mari in planicie sitae sunt duae urbes, quae, ut ambitus earum ostendunt, quondam Italicarum fuerunt maximae, Canysium et Argyrippe, sed nunc sunt minores.* Non bene Leander in Regione Italiae decima Canusium et Cannas unam, eandemque civitatem inquit fuisse, cum fuerint diversae, quod inter alios testatur Procopius Gothic. lib. 8. Κανούσιον κεῖται ἐν Ἀπούλοις που μέσοις, τούτου Κανουσίου πέντε καὶ εἴκοσι σταδίους ἀπέχουσι Κάνναι. i. e. *Canusium in mediis fere situm est Apulis, ab hoc* xxv. *stadia distant Cannae.* Lanas Canusii laudat Plinius lib. 8. c. 48. unde Martialis Epigram. lib. 9. Epigrammate 23. inquit:

Ut Canusinatus nostro Syrus assere sudet,
Et mea sit culto sella cliente frequens.

Et Epigramm. lib. 14. Epigram. 127.

Haec tibi turbato Canusina simillima mulso
Munus erit, gaude: non cito fiet anus.

Κάνυτις, πόλις Συρίων μεγάλη.] Memorat Canytin Syrorum magnam urbem, ex Hecataei Asia; cum huius urbis nulla apud alios fiat mentio, existimo esse Cadytin urbem, quae nostro autori dicitur perperam quoque Κάλυτις ex Herodoto, apud quem 352
Κάδυτις legitur, ut in Κάλυτις annotavimus. Fortasse incidit au- b
tor noster in depravatos Hecataei codices, apud quos legebatur Κάνυτις pro Κάδυτις.

Κάνωπος, ἔδει γράφεσθαι διὰ τοῦ β΄· Στράβων ἑκκαιδεκάτῃ.] Canopum debere scribi per *b* inquit. Sic enim scribitur apud Strabonem, quem ex lib. 16. citat, sed falso. Strabo enim de hac urbe loquitur lib. 17. quae utroque modo dicitur et *Canopus*, et *Canobus*. Fuit vero urbs Aegypti cxx. stadiis ab Alexandria distans, nomen adepta a Canopo seu Canobo Menelai navis gu-

bernatore, ibi sepulto, in cuius memoriam Menelaus fertur eam condidisse; erat luxuria et lascivia tam foeminarum, quam virorum famosa. Quare Iuv. Sat 6. v. 84. inquit:

Prodigia et mores urbis damnante Canopo.

Exaggerat Iuv. *mores Urbis*, i. e. *Romae*, qui adeo detestandi erant, ut Canopus etiam eos damnaret. Virgilio etiam Georgic. lib. 4. Canopus *Pellaeus* vocatur, ac si ab Alexandro Magno fuisset conditus;

Nam, quae Pellaei gens fortunata Canopi
Accolit effuso stagnantem flumine Nilum.

Pellaeus iuvenis vocatur Alexander a Iuvenale Sat. 10. v. 168.

Unus Pellaeo iuveni non sufficit orbis.

Ex Canopo fuisse aiunt Claudianum Poetam, qui sub Herael. et Honor. Imperatoribus floruit, a qua urbe etiam ostium quoddam Nili nomen accepit, et fossa. Erat Canobus metropolis in Nomo, cui nomen *Menelaites*, teste Ptolemaeo lib. 4. c. 5.

Κανώβοσα, ἔστι πόλις, etc.] Haec verba corrupta per incuriam disiuncta fuerunt a praecedentibus, quibuscum erant coniungenda. Sunt enim Strabonis, apud quem lib. 17. sic leguntur: *Κάνωβος δ' ἐστὶ πόλις ἐν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν σταδίοις ἀπὸ Ἀλεξανδρείας πεζῇ ἰοῦσιν, ἐπώνυμος Κανώβου τοῦ Μενελάου κυβερνήτου, ἀποθανόντος αὐτόθι, ἔχουσα τὸ τοῦ Σαράπιδος ἱερὸν πολλῇ ἁγιστείᾳ τιμώμενον*. i. e. *Canobus vero est urbs distans* cxx *stadiis ab Alexandria terrestri itinere, cognominis Canobi, qui Menelai gubernator fuit, et ibi obiit, habens Serapidis templum magna puritate cultum.* Quod etiam confirmat Amm. Marcellinus lib. 22. c. 41. *Canopus inde* [ab Alexandria] *duodecimo disiungitur lapide: quem, ut priscae memoriae tradunt, Menelai gubernator sepultus ibi cognominavit. Hactenus impendio locus fanis et diversoriis latis exstructus, auris et salutari temperamento perflabilis, ita ut extra mundum nostrum morari se quisquam arbitretur in illis tractibus agens, cum saepe aprico spiritu immurmurantes audierit ventos.*

853 a *Καοῦς, κώμη τῆς ἐν Ἀρκαδίᾳ Τελφουσίας γῆς.*] Caûs, vicus Telphusiae terrae in Arcadia, ex Pausaniae lib. 8. apud quem libro citato vicus *Καλοῦς* vocatur, regio *Θελπουσία*. Eius sunt verba: *Ἐν δὲ τῇ γῇ τῇ Θελπουσίᾳ ποταμός ἐστιν Ἄρσην καλούμενος· τοῦτον δὴ διαβήσῃ, καὶ ὅσον πέντε ἀπ' αὐτοῦ σταδίους ἀφίξῃ καὶ εἴκοσι ἐπὶ ἐρείπια Καλοῦντος κώμης, ὃ καὶ ἱερὸν Ἀσκληπίου καλοῦσι πεποιημένον ἐν τῇ ὁδῷ*. i. e. *In regione vero Thelpusia, fluvius est* Arsen *nomine; hunc ubi transieris, et circiter viginti quinque stadiis ab eo pervenies ad ruinas Caluntis vici, quod fanum quoque* Aesculapii *vocant, quod in via factum est.*

— Ἐπεὶ γὰρ οὕτως Ἀσκληπιὸς ἐτιμᾶτο Καούσιος.] Illic, hoc est, Caunte vico Aesculapius colebatur Causius, ex Pausaniae lib. 8. qui libro citato huius Aesculapii templum in urbe Thelpusa inquit fuisse non Caunte, nec eum vocat *Causium*, ut inquit noster, qui oscitanter videtur legisse Pausaniam. Sic enim ille: Ἔστι δὲ ἐν Θελπούσῃ ναὸς Ἀσκληπιοῦ, καὶ θεῶν ἱερὸν τῶν δώδεκα. i. e. *Est vero in urbe Thelpusa templum Aesculapii, et duodecim deorum fanum.*

Καπετώλιον, ἐν Ῥώμῃ λόφος, Ταρφαῖος πάλαι λεγόμενος.] Capetolium Graecis, Capitolium Latinis non erat collis, olim *Tarphaeus* dictus, sed erat templum totius Ethnici orbis celeberrimum Romae in clivo Tarpeio Iovi sacratum, qui ideo *Jupiter Capitolinus* dicebatur, quem triumphantes adibant, hinc Virgilius Aeneid. lib. 6. v. 836. canit:

Ille triumphata Capitolia ad alta Corintho
Victor aget currum ——

Id aedificasse Romulum, ac in eo Palladium ex urbe Alba translatum collocasse referunt; alii, ut in re prisca, aliter sentiunt, inter quos Euseb. qui Chronic. lib. 1. inquit, Numam Pompilium Romanorum regem et legislatorem id ex fundamentis aedificasse, sed praestat hac de re audire C. Tacitum Histor. lib. 3. c. 72. *Voverat Tarquinius Priscus rex, bello Sabino; ieceratque fundamenta spe magis futurae magnitudinis, quam quo modicae adhuc Pop. Rom. res sufficerent. Mox Servius Tullius, sociorum studio; deinde Tarquinius Superbus, capta Suessa Pometia, hostium spoliis exstruxere. Sed gloria operis libertati reservata. Pulsis regibus, Horatius Pulvillus iterum Consul dedicavit, ea magnificentia, quam immensae postea Pop. Rom. opes ornarent potius, quam augerent. Iisdem rursus vestigiis situm est, postquam interiecto* CCCCXV. *annorum spatio L. Scipione, C. Norbano Coss. flagraverat. Curam victor Sulla suscepit, neque tamen dedicavit, hoc solum felicitati eius negatum. Lutatii Catuli nomen inter tanta Caesarum opera, usque ad Vitellium man-* 853
sit. Ea tunc aedes cremabatur. b

— Περὶ δὲ τῆς γραφῆς τοῦ τεμενικοῦ, etc.] Agit nunc de diversa scriptura Capitolii, quod tribus modis reperitur apud Graecos, ut innuit noster, nempe Καπετώλιον, Καπετώλεια, Καπετωλεῖον. Noster accipit τὸ τεμενικὸν pro τέμενος.

— Τὸ δὲ Καπετωλεία, ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος, προπερισπᾶται.] Καπετωλεῖα cum de agone dicitur circumflectitur in penultima, intelligit ludos Capitolinos, quos instituit Camillus, autore Livio Decadis primae lib. 5. c. 50.

— Τὸ ἐθνικὸν, Καπετωλῖνος.] Gentile Capitolii dicitur Latinis *Capitolinus*. Sic *M. Manlius* vocatus fuit, quod Capitolium a Gallis defendisset, quare Virgilius Aeneid. lib. 8. canit:

In summo custos Tarpeiae Manlius arcis
Stabat pro templo, et Capitolia celsa tenebat.

Ac quia, ne Galli id caperent, anserum clangore eorumque alarum crepitu acciderat, per singulos annos eo die, quo hoc factum est, canes quod dormientes non senserant, cruci suffigebantur; anseres vero auro et purpura in rei memoriam exornati in lecticis gestabantur. Hic tamen Manlius postmodum adductus in suspicionem regni adpetiti, vel inimicorum oppressus factione a populo damnatus est, cuius rei locuples est testis Servius ad Aeneid. librum versumque citatum. Si plura de Capitolio scire desideras, vide Alex. Donatum Senensem de urbe Roma lib. 2. c. 2. et sequentibus, Iustum Ryckium de Capitolio.

Καπίννα, Τυῤῥηνικὴ πόλις.] Capinna, Tyrrhenica, id est, Etrusca, urbs. Servius ad Aeneid. lib. 7. v. 697. Capenam urbem vocat, a qua *porta Capena* Romae nomen accepit, ut ipse inquit. Livius lib. 5. c. 8. Capenates eius oppidanos memorat: *Nec Vejis melius gesta res est, quod tum caput omnium curarum publicarum erat. Nam et duces Romani plus inter se irarum, quam adversus hostes animi habuerunt, et auctum est bellum adventu repentino Capenatium, atque Faliscorum. Hi duo Etruriae populi, quia proximi regione erant devictis Vejis, bello quoque Romano se proximos fore credebant.*

— Λέγεται καὶ πληθυντικῶς.] Capena urbs non solum dicitur singul. num. sed etiam plur. quod etiam aliis urbium nominibus accidit. Silius lib. 13. celebrat fluvium Capenam:

——— *Itur in agros,*
Dives ubi ante omneis colitur Feronia luco;
Et sacer humectat fluvialia rura Capenas.

354 a — Τὸ ἐθνικὸν Καπιννάτης, ὡς Αἰγινιάτης καὶ Αἰγινήτης.] Haec verba suspicor esse mutila et corrupta, ita legenda duco: τὸ ἐθνικὸν Καπιννάτης, καὶ Καπιννήτης, ὡς Αἰγινάτης καὶ Αἰγινήτης, aliter non consonat exemplum.

— Τὸ κτητικὸν, Καπινάτιος.] Possessivum, Capinatius, quod per duplex *n* scribendum est, vel Capinna per simplex, Latinis dicitur *Capenus*, Virgil. Aeneid. lib. 7. v. 697.

Hi Fescenninas acies aequosque Faliscos,
Hi Soractis habent arceis Flaviniaque arva
Et Cimini cum monte lacum, lucosque Capenos.

Καππαδοκία, χώρα τῇ Κιλικίᾳ πρόσβοῤῥος.] Cappadocia, ab occasu terminatur Galatia, a meridie, Cilicia, ab orien-

te, Armenia, a septentrionibus, parte Euxini Ponti, autore, Ptolemaeo lib. 5. c. 6. eius incolae Cappadoces dicebantur, antea *Leucosyri*, teste Plinio lib. 6. c. 3. *Syrios* etiam, seu *Syros* vocatos fuisse prodit Herodot. lib. 1. c. 72. Ante imperii Romani incrementum sub Persis fuisse, ac deinde sui iuris factos, Ariaratha rege, post quem regnasse Archelaum Herodis Iudaeorum regis generum prodit Const. Porphyrogen. Them. lib. 1. Them. 2. Paulo aliter rem narrat Strabo lib. 12. videlicet, cum genus defecisset regium, Romanos ratione foederis et amicitiae cum eis initae, iis permisisse, ut libere suis viverent legibus, Cappadoces autem, missis legatis, libertatem repudiasse, dicentes eam se ferre non posse, regem sibi dari postulantes, Romani vero mirati homines, qui libertatem fastidirent, eis permiserunt, ut ex se ipsis regem eligerent, quem vellent, ita Ariobarzanem elegisse, cuius cum in tertia stirpe genus defecisset, Archelaus ab Antonio ipsis rex est datus, nulla propinquitate Ariobarzanen attingens. Quem Strabo *Ariobarzanen*, Const. Porphyrogen. libro, capiteque citato vocat *Ariaratham*. Famosa olim ob nequitiam et fraudem fuit Cappadocum gens, ut et Cilicum, et Cretensium, unde adagio factus est locus *Τρία κάππα κάκιστα*, i. e. *Tria Cappa pessima*: quod detortum fuit in Cornelium Syllam, Cornelium Cinnam, et Cornelium Lentulum, qui olim rempublicam Romanam perturbarunt; in Cappadocum vero malitiam duo exstant epigrammata apud Const. Porphyrogenetam libro capiteque citato, quorum alterum, utpote magis lepidum libet hic apponere:

Καππαδόκην ποτ' ἔχιδνα κακὴ δάκεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ
Κάτθανε γευσαμένη αἵματος ἰοβόλου.

Cappadocem aliquando vipera mala momordit, sed et ipsa
Mortua est gustato sanguine virulento.

Nulla est regio adeo mala, quae non proferat aliquos bonos et excellentes viros. Ita Cappadocia protulit inter alios tres insignes episcopos, *Gregorium* cognomine *Thaumaturgum* Neocaesariensem, *Basilium Magnum* Caesariensem, *Gregorium Nazianzenum*; olim vero produxit Pausaniam et Strabonem, qui κατ' ἐξοχὴν *Geographus* appellatur.

— *Διείρηται δ' οὐχ ὡς νῦν*, etc.] Agit nunc de divisione 354
Cappadociae, de qua videsis Constantinum Porphyrogenetam de b
Them, lib. 1. Them. 2.

Καπριήνη, νῆσος Ἰταλίας.] Capriene, insula Italiae, quae *Capriae* etiam dicitur (*Capreas* vocant Latini) iacebat prope *Athenaeum* i. e. *Minervae promontorium*, a quo abruptam credunt sicut Lesbum ab Ida, Siciliam a Rhegio, ut refert Strabo lib. 1.

erat insula obscura, et importuosa, nec aditu facilis, nisi gnaro custode, ut inquit Tacitus Ann. lib. 4. sed Tiberii Caesaris secessu nobilis. Illustrant enim et nobilitant principes accessu suo terras ignobiles, qui hac insula praecipue delectabatur, quod uno parvoque litore adiretur; septa undique praeruptis immensae altitudinis rupibus et profundo maris, ut refert Suetonius in Tiberio c. 40. unde Iuvenalis Sat. 10. v. 92. inquit:

—— Tutor haberi
Principis Augusta Caprearum in rupe sedentis
Cum grege Chaldaeo.

Ad Iuvenalis locum ita eius vetus Scholiasta: *Tiberius Nero secessum eum elegerat: de qua insula Augustus ἀπραγόπολιν dixit, quod ibi esset otii locus, ut ait Suetonius.* At pace Scholiastae dixerim, Augustus non Capreas, sed vicinam Capreis insulam ἀπραγόπολιν appellabat, a desidia secedentium illuc e comitatu suo, ut videre est apud Suetonium in Augusto c. 98. a Solino c. 9. *Capraria* dicitur. Graeci etiam *Αἰγίλον* dixere a caprarum vel similitudine, vel copia; olim Thelebois habitatam referunt, autore Tacito libro citato, unde Virgilius Aeneid. lib. 7. v. 733. canit:

Nec tu carminibus nostris indictus abibis
Oebale, quem generasse Telon Sebethide Nympha
Fertur, Teleboûm Capreas cum regna teneret
Iam senior.

Ideo Sil. Ital. lib. 8. dicitur *Telonis* insula:

Non Prochyte, non ardentem sortita Typhaea
Inarime, non antiqui saxosa Telonis
Insula.

Hodie parum corrupto nomine Italis dicitur *Capri*, episcopum habet, et coturnicibus abundat, ex quibus episcopo redditus haud modicus est, autore Philippo Ferr. Alexandrino in suo lexico Geographico.

Κάπυα, πόλις Ἰταλίας.] Capua, urbs Italiae, olim celeberrima, ac totius Campaniae caput, inter maximas tunc urbes numerata, nempe Romam et Carthaginem, autore Floro lib. 1. c. 16. prius *Vulturnum* dicta, deinde *Capua* a Capye Troiano, ut inquit noster; Homero Mantuano Aeneid. lib. 10. v. 145. *Campana urbs* dicitur:

Et Capys: hinc nomen Campanae ducitur urbi.

Livius lib. 4. c. 37. a campestri agro sic appellatam fuisse tradit, sed prior etymologia confirmatur ex Suetonio in Caesare c. 81.
855 Narrat enim tabulam aeneam in monumento, in quo dicebatur
a *Capys, conditor Capuae sepultus*, inventam esse, conscriptam

literis, verbisque Graecis: at Servius ad Virgilii locum citatum, postquam varias de huius urbis conditoribus retulisset opiniones, tandem inquit a Tuscis conditam ab falconis augurio, qui Tusca lingua *Capys* dicebatur. Fuit adeo opulenta, arrogans, superba, ut alterum a Romanis consulem postularet, teste Cicerone Orat. 1. cont. Rullum; fuit semper in luxuriem prona affluenti voluptatum copia, et illecebris omnis amoenitatis, tam maritimae, quam terrestris, verum eius affluentia et illecebrae valde profuere Romanis, dum Annibalem armis tunc invictum delitiis vicit, unde illud dimanavit, *Capuam Annibali Cannas fuisse*, qui si relicta Capua post victoriam Cannensem, Romam tendisset, eam funditus delevisset; sed fatum urbis imperaturae id prohibuit, eam postea Romani, (ad Annibalem desciverat) in suam redegere potestatem, ac LXXX principes senatus interfecerunt, CCC ferme nobilibus Campanis in carcerem conditis, civitatis, ac senatus corpore adempto, ut memoriae prodidit Liv. l. 26. Hodierna Capua a veteri distat duobus amplius milliaribus, autore Cluverio Ital. Antiquae lib. 4. A Genserico Vandalorum rege excisam, a Narsete instauratam, rursus a Longobardis eversam, ac deinde a Ioanne XIII. Pontifice Maximo metropolim factam, autor est Philippus Ferr. Alexandrinus in suo Lexico Geographico.

Κάραλλις, ἡ Καράλλεια, Ἰσαυρικὴ πόλις.] Carallis quae etiam *Carallea*, Isaurica urbs, a nemine, quod sciam, memoratur, at Livius lib. 38. c. 15. celebrat Calaurem amnem et Caralitin paludem: *A Cibyra per agros Sindensium exercitus ductus, transgressusque Calaurem amnem, posuit castra; postero die est praeter Caralitin paludem agmen ductum; ad Mandropum manserunt, inde progredientibus ad Lagon proximam urbem, metu incolae fugerunt.*

Καραμβύκαι, ἔθνος Ὑπερβορέων, etc.] Carambycae, gens Hyperboreorum, nomen adepti ab amne Carambyca, qui Plinio lib. 6. c. 13. *Carambucis* vocatur, eos celebrat noster in Ἐλλξοιά.

Κάραννα, πόλις Γαλατίας.] Lege *Κάρανα*: alterum enim 355 b
n per incuriam irrepsit, ut videre est ex gentili *Καρανίτης*; sic etiam scribitur apud Strabonem, a quo Armeniae adscribitur, cuius nomen neutro gen. et plur. num. usurpat. Caranitis Armeniae maioris praefectura memoratur Plinio lib. 5. c. 24. in qua Euphrates oritur.

Καρβανὶς, etc.] Cuius regionis fuerit urbs seu locus, divinandum nobis relinquit. Huius et Carbanae Lyciae nulla apud alios fit mentio; at Ptolemaeo lib. 5. c. 6. *Καρουανὶς* inter Po-

lemoniaci Ponti oppida mediterranea in Cappadocia memoratur. Forsitan fuit eadem, quae nostro Carbanis.

Καρδαμύλη, Ὅμηρος.] Cardamyle, memoratur ex Homero; fuit vero una ex septem illis, quas Agamemnon promittit Achilli Il. 9. v. 150. ubi legitur hemistichium illud, cuius integri versus sunt, qui sequuntur:

Ἑπτὰ δέ οἱ δώσω εὐναιόμενα πτολίεθρα,
Καρδαμύλην, Ἐνόπην τε, καὶ Ἰρὴν ποιήεσσαν,
Φηράς τε ζαθέας, ἠδ' Ἄνθειαν βαθύλειμον,
Καλήν τ' Αἴπειαν, καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν.
Πᾶσαι δ' ἐγγὺς ἁλὸς νέαται Πύλου ἠμαθόεντος.

Septem vero ei dabo bene habitata oppida
Cardamylen, Enopenque et Iren herbosam
Pherasque divinas, et Antheam pratosam
Pulchramque Aepeam, et Pedasum vitiferam.
Omnes autem prope mare habitantur Pyli arenosi.

— *Ἡρόδοτος δὲ Λακωνικὴν αὐτήν φησιν.*]. Herodotus celebrat Cardamylen lib. 8. c. 73. ubi eam *Laconicam* vocat, ut ait noster, at Strabo lib. 8. eam Messeniae adscribit. Aliquando enim Messeniis, aliquando Laconibus parebat: de qua sic Pausanias in Laconicis: *Καρδαμύλη δὲ ἧς καὶ Ὅμηρος μνήμην ἐποιήσατο ἐν Ἀγαμέμνονος ὑποσχέσεσι δώρων, Λακεδαιμονίων ἐστιν ὑπήκοος τῶν ἐν Σπάρτῃ, βασιλέως Αὐγούστου τῆς Μεσσηνίας ἀποτεμομένου, ἀπέχει δὲ Καρδαμύλη θαλάσσης μὲν ὀκτὼ σταδίους, Λεύκτρων δὲ ἑξήκοντα.* i. e. *Cardamyle vero, cuius etiam fecit memoriam Homerus in Agamemnonis promissionibus donorum, Lacedaemoniis, qui in Sparta paret, Imperatore Augusto Messeniae adimente, distat autem Cardamyle a mari quidem octo stadia, a Leuctris vero sexaginta.*

356 a *Καρδία, πόλις τῆς ἐν Θρᴀ́κῃ Χεῤῥονήσου.*] Cardia, urbs Chersonesi in Thracia, memoratur Scylaci in Θρᴀ́κῃ, Ptolemaeo lib. 3. c. 12. quam *Καρδιανῶν πόλιν* vocat Pausanias lib. 1. pro qua Lysimachiam condidisse Lysimachum tradit: *Τῷ δὲ Ἱερωνύμῳ τάχα μὲν πού καὶ ἄλλα ἦν εἰς Λυσίμαχον ἐγκλήματα, μέγιστον δὲ, ὅτι τὴν Καρδιανῶν πόλιν ἀνελὼν, Λυσιμαχίαν ἀντ' αὐτῆς ᾤκισεν ἐπὶ τῷ Ἰσθμῷ τῆς Θρᴀκίας Χεῤῥοννήσου.* i. e. *Hieronymus vero* [Cardianus] *et alia habuit forsan in Lysimachum crimina, maximum autem, quod Cardianorum urbem evertens, Lysimachiam pro ea condidit in Isthmo Thraciae Chersonnesi.* Quod etiam ex nostris memoriae prodit Plin. lib. 4. c. 11. *Illustrant duae urbes utrinque litora, quae haud dissimili modo tenuere, Pactie a Propontide, Cardia a Melane sinu: haec ex facie loci no-*

mine accepto: utraeque comprehensae postea Lysimachia quinque mil. pas. a Longis muris, Chersonesus a Propontide habuit Tyristasin, etc.

— *Κόρακα τὴν καρδίαν ἁρπάσαντα* etc.] Agit nunc de Cardiae urbis etymologia, miscens Graecorum fabulas: verosimilius est, sic vocatam fuisse, quod *cordis* speciem referret, ad quod alludit Plinius, cuius verba nota proxime praecedenti attulimus, sed clarius adhuc eius simia id ait c. 15. *Propontidis oram insignit Pactye, Melanem sinum Cardia, quod in cordis faciem sita sit, dicta* Cardia *est. Graeci enim Καρδίαν* cor *vocant.*

— *Ὁ πολίτης Καρδιανός.*] Civis Cardianus. Sic Hieronymus *Cardianus* historicus dicebatur, quod huius urbis civis esset, de quo vide Pausaniam lib. 1. ac praecipue Vossium de Historicis Graecis lib. 1. c. 11.

Καρδοῦχοι, ἔθνος Μηδίας.] Carduchi, gens Mediae, ex Xenophontis Anabasis lib. 3. cuius affert verba; quae apud eum sub libri calce sic leguntur: *Ἡ δὲ διὰ τῶν ὀρέων καὶ πρὸς ἄρκτον τετραμμένη, ὅτι εἰς Καρδούχους ἄγοι. Τούτους δ' ἔφασαν οἰκεῖν ἀνὰ τὰ ὄρη, καὶ πολεμικοὺς εἶναι, καὶ βασιλέως οὐκ ἀκούειν.* i. e. *Quae* [via] *per montes ad septentrionem versa, ad Carduchos ducit. Hos vero dicebant incolere montes et bellicosos esse, et regi non parere.* Nescio quo fato accidat autori nostro afferre autorum verba saepe trunca, inversa, et corrupta. Strabo lib. 16. Carduchos Parthis adscribit. Plinius vero Adiabenis. Sic enim ille lib. 6. c. 15. *Adiabenis connectuntur* Carduchi *quondam dicti, nunc* Cordueni. Perperam apud Ptol. lib. 6. c. 2. dicuntur *Carchudi* pro *Carduchi*, qui prope Armeniam habitabant, ut videre 356
est ex Xen. lib. 3. et 4. b

Καρδυτὸς, ὡς Βηρυτὸς, πόλις Σύρων μεγάλη.] Cardytus, urbs Syrorum magna, ex Hecataei Asia, cuius oppidanos noster *Cardytios* vocat, Plin. lib. 5. c. 23. *Cardytenses*, quos in Coelesyria locat.

Καρήνη, πόλις Μυσίας.] Carene, urbs Mysiae, ex Herodoti lib. 7. cui libro citato capite 42. *Carine* dicitur: *Ἐποιέετο δὲ τὴν ὁδὸν ἐκ τῆς Λυδίης ὁ στρατὸς ἐπί τε ποταμὸν Κάϊκον καὶ τὴν γῆν Μυσίην· ἀπὸ δὲ Καΐκου ὁρμεώμενος, Κάνης ὄρος ἔχων ἐν ἀριστερῇ, διὰ τοῦ Ἀταρνέος ἐς Καρίνην πόλιν.* i. e. *Exercitus vero faciebat viam ex Lydia ad amnem Caicum et terram Mysiam: a Caico autem profectus Canes montem a laeva habens, per Atarnem ad Carinen urbem.*

— *Ὡς Καρτερὸς γ' παρὰ ψηφίσματι γρύνει* etc.] Haec verba sunt legenda et interpungenda hoc modo: *Ὡς Καρτερὸς γ' περὶ ψηφισμάτων Γρυναῖοι, Σπιταναῖοι, Καρηναῖοι.* i. e. *Ut Car-*

terus tertio de Psephismatis Grynaei, Spitanaei, Carenaei. Carterus enim scripsit *Psephismatum*, id est, *Decretorum*, libros, ut patet ex nostro autore in *Ἀηψήμανδος*, et in *Τυρέδιζα*.

Καρθαία, μία τῆς ἐν Κῷ τετραπόλεως.] Carthaea, una ex quatuor in Co insula urbibus. Haec habet noster ex Strabone, apud quem lib. 10. *Κέως* insula, non *Κῶς*, ut inquit noster, vocatur *tetrapolis*, quod quatuor urbes haberet, scilicet *Iulidem*, *Carthaeam*, *Poeeessam*, *Corissiam*, ex quibus sua aetate duae tantum restabant, Iulis et Carthaea, quia Poeeessa in Carthaeam, Corissia in Iulidem translata fuit: *Κέως δὲ τετράπολις μὲν ὑπῆρξε· λείπονται δὲ δύο ἥτε Ἰουλὶς καὶ ἡ Καρθαία, εἰς ἃς συνεπολίσθησαν αἱ λοιπαί· ἡ μὲν Ποιήεσσα εἰς τὴν Καρθαίαν· ἡ δὲ Κορισσία εἰς τὴν Ἰουλίδα.* i. e. *Ceos vero fuit tetrapolis*; *restant autem duae Iulis et Carthaea, in quas reliquae sunt translatae: Poeeessa quidem in Carthaeam; Corissia autem in Iulidem.* Quae Graecis *Κέως*, Latinis dicitur *Cea*, autore Plin. l. 4. c. 12.

Ἔστι καὶ Ἰβηρίας Καρθαία.] Memorat etiam Carthaeam Iberiae, quae Graecis alio nomine dicitur etiam *Tartessus*; Latinis vero *Carteia*, Plinius lib. 3. c. 1. *Carteia*, Tartessus *a Graecis dicta*. A Ptolemaeo lib. 2. c. 4. *Καρτήϊα* vocatur; vide quae in *Ταρτησσός* annotamus.

857 a *Καρία, ἡ χώρα.*] Caria, regio Asiae proprie dictae, cuius olim celeberrimae urbes fuere Miletus, dives antiquitus civitas atque mari potens Thaletis Astrologi, Timothei Musici, et Anaximandri Physici patria, lana et stragulis illustris, cuius cives adeo luxu et deliciis affluebant, ut Aristides Philosophus libros de eorum luxuria composuerit; Myndus hodie *Mentese* sedes praefecti, urbs maritima; Magnesia hodie *Mangresia*, quam Themistocles exul accessu suo nobilitavit; hic enim domicilium sibi constituit, ibidemque mortuus est. Xerxes enim ei eam in panem donaverat, propter quam Antiochus rex a Scipione victus est, unde *Asiatici* cognomentum sibi adscivit. Priene hodie *Palatio* Biantis patria. Alabanda adhuc servat antiquum nomen, olim fortunatissima urbs, quam Iuvenalis poeta tanquam barbaricis deliciis perditam proscindit Sat. 3. v. 70. Ex fluviis celeberrimus omnium erat *Maeander*, cuius tortuosos reflexus graphice depingit Ov. Met. lib. 8.

Non secus ac liquidis Phrygius Maeander in undis
Ludit, et ambiguo lapsu refluitque fluitque
Occurrensque sibi venturas respicit undas:
Et nunc ad fontes, nunc ad mare versus apertum
Incertas exercet aquas.

Unde usus obtinuit ut gyri appellentur *Maeandri.* Sexcentas enim flexiones faciebat, teste Dione Prusaeo. Regio vero ipsa ad septentrionem habebat Ioniam, ad ortum Lyciam, ad occasum mare Myrtoum, ad meridiem Rhodium mare, autore Iohanne Bunone ad Philippi Cluverii introductionem in universam Geographiam librum 5. c. 7.

— *Τὸ ἐθνικὸν Κάρ.*] Incola Cariae dicebatur *Car*, plurali numero *Cares*, qui quondam in rebus bellicis excelluere, ac mercede, ut nunc Helvetii, militabant, unde paroemia *in Care periculum*, dici solet de rebus, quae periculo exponuntur, quarum iactura gravis non est. Cares enim, utpote mercede conductos primos in acie collocabant, ut primum hostium impetum suo sustinerent periculo, hinc Cicero pro L. Flacco ait: *Nonne hoc vestra voce vulgatum est, si quid cum periculo experiri velis,* 857
in Care id potissimum esse faciendum. b

— *Τὸ ἐθνικὸν κατὰ τέχνην Κάειρα.*] Pro *τὸ ἐθνικὸν*, puto legendum, *τὸ θηλυκόν*. Iam enim de gentili egit, nunc agit de foeminino, ac sic infra in eadem sectione inquit, *τὸ θηλυκὸν, Καρία*. Nomine vero foeminino *Κάειρα* usus est Homerus Il. 4. v. 142. ad quem locum vide Eustathium. Herodot. etiam id usurpat lib. 5. c. 88.

— *Λέγεται καὶ Κάριος· οὕτω γὰρ ὁ Ζεὺς παρὰ Μυλασσεῦσι τιμᾶται.*] Id habet noster ex Herodoto qui lib. 1. c. 171. de hoc Iove Cario sic loquitur: *Ἀποδεικνῦσι δὲ ἐν Μυλασσοῖσι Διὸς Καρίου ἱρὸν ἀρχαῖον, τοῦ Μυσοῖσι καὶ Λυδοῖσι μέτεστι, ὡς κασιγνήτοισι ἐοῦσι τοῖσι Καρσί.* i. e. *Ostendunt vero apud Mylassos Iovis Carii fanum antiquum, quo communiter quidem utuntur Mysi et Lydi, tanquam qui Caribus sunt Germani fratres.*

— *Ἔστι καὶ Φρυγίας πόλις, Ἀκαρὶς, καὶ Καρίδες.*] Huius urbis altum est apud alios silentium. Antecedentia verba et subsequentia clamant legendum esse *Καρίς*.

— *Ἡρόδοτος ἐν πρώτῃ. Τὸ Καρικὸν ἔθνος δοκιμώτατον.*] Affert verba Herodoti in Carum laudem, sed mutila, quae apud Herodot. lib. 1. c. 171. sic se habent: *Ἅτε δὲ Μίνω κατεστραμμένου γῆν πολλὴν, καὶ εὐτυχέοντος τῷ πολέμῳ, τὸ Καρικὸν ἦν ἔθνος λογιμώτατον τῶν ἐθνέων ἁπάντων κατὰ τοῦτον ἅμα τὸν χρόνον, καὶ μακρῷ μάλιστα. Καί σφι τριξὰ ἐξευρήματα ἐγένετο, τοῖσι οἱ Ἕλληνες ἐχρήσαντο. Καὶ γὰρ ἐπὶ τὰ κράνεα λόφους ἐπιδέεσθαι Κᾶρές εἰσι οἱ καταδέξαντες· καὶ ἐπὶ τὰς ἀσπίδας τὰ σημεῖα ποιέεσθαι. Καὶ ὄχανα ἀσπίσι οὗτοί εἰσι οἱ ποιησάμενοι πρῶτοι· τέως δὲ ἄνευ ὀχάνων ἐφόρεον τὰς ἀσπίδας πάντες οἵπερ ἐώθεισαν ἀσπίσι χρέεσθαι.* i. e. *Quum vero Minos subegisset multam terram, et feliciter sese in bello gessisset, Carica gens erat celeberrima omnium*

gentium, in illo tempore et longo post maxime, atque tres res excogitarunt, quibus Graeci usi fuerunt; etenim Cares sunt, qui docuerunt cristas galeis imponere, et clypeis insignia addere. Et ansas clypeis, hi sunt, qui fecere primi, usque ad illam diem sine ansis gestabant clypeos omnes, qui clypeis solebant uti.

358 *Καρικὸν τόπος ἰδιάζων,* etc.] Memorat peculiarem
a quemdam locum Memphide, quem *Caricum* vocat, quod ibi Cares aliquando habitarent; ex Herodoto vero lib. 2. c. CLIV. apparet, Psammitichum Aegypti regem dedisse Ionibus Caribusque loca quaedam habitanda propemodum ad mare supra urbem Bubastin, ad ostium Nili *Pelusium* nomine, unde postea Amasis Memphin eos transtulit in sui custodiam adversus Aegyptios, quae loca *Στρατόπεδα*, id est *Castra* vocata fuere: unum ex his locis videtur intellexisse autor noster. Verba Herodoti sunt: *Τοῖσι δὲ Ἴωσι καὶ τοῖσι Καρσὶ τοῖσι συγκατεργασαμένοισι αὐτῷ, ὁ Ψαμμίτιχος δίδωσι χώρους ἐνοικῆσαι ἀντίους ἀλλήλων, τοῦ Νείλου τὸ μέσον ἔχοντος· τοῖσι οὐνόματα ἐτέθη Στρατόπεδα. Τούτους τε δὴ σφισι τοὺς χώρους δίδωσι, καὶ τ' ἄλλα τὰ ὑπέσχετο πάντα ἀπέδωκε. Καὶ δὴ καὶ παῖδας παρέβαλε αὐτοῖσι Αἰγυπτίους, τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν ἐκδιδάσκεσθαι. Ἀπὸ δὲ τούτων ἐκμαθόντων τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν, οἳ νῦν ἑρμηνέες ἐν Αἰγύπτῳ γεγόνασι· οἱ δὲ Ἴωνές τε καὶ οἱ Κᾶρες τούτους τοὺς χώρους οἴκησαν χρόνον ἐπὶ πολλόν· εἰσὶ δὲ οὗτοι οἱ χῶροι πρὸς ὀλίγον θαλάσσης ἔνερθε Βουβάστιος πόλεως, ἐπὶ τῷ Πηλουσίῳ καλεομένῳ στόματι τοῦ Νείλου· τούτους μὲν δὴ χρόνῳ ὕστερον βασιλεὺς Ἄμασις ἐξαναστήσας, ἐνθεῦτεν κατοίκησε ἐς Μέμφιν, φυλακὴν ἑωϋτοῦ ποιεύμενος πρὸς Αἰγυπτίων.* i. e. *His Ionibus Caribusque, quibus fuerat usus adiutoribus, Psammitichus dedit ad habitandum posita altrinsecus loca, Nilo medio dirempta, quibus nomina imposita fuere, Ca*stra. *Et cum haec eis loca dedit, tum vero cetera, quae fuerat pollicitus repraesentavit. Pueros quin etiam Aegyptios commisit lingua Graeca imbuendos, a quibus linguam Graecam edoctis oriundi sunt, qui nunc in Aegypto interpretes sunt. Incoluerunt autem Iones et Cares diu haec loca propemodum ad mare, aliquantulum supra urbem Bubastin, ad ostium Nili nomine Pelusium. Unde postea Amasis rex Memphin eos transtulit in sui custodiam contra Aegyptios.*

Καρικὸν τεῖχος, πόλις Λιβύης, etc.] Caricus, murus, urbs Libyae. Habuit conditorem Annonem Carthaginiensium regem, ut ipse refert in suo Periplo: *Κατῳκήσαμεν πόλεις πρὸς τῇ θαλάττῃ καλουμένας, Καρικόν τε τεῖχος, καὶ Γύττην, καὶ Ἄκραν, καὶ Μέλιτταν, καὶ Ἄραμβυν.* i. e. *Condidimus civitates ad mare nominatas Caricumque murum, Gytten, Acram, Melittam, et Arambyn.*

Καρκινίτης, πόλις Σκυθική.] Lege Καρκινῖτις. Carcinitis enim urbs dicebatur, sinus vero Carcinites; urbem celebrat Herodotus lib. 4. c. LIV. Ἔκτος δὲ Ὑπάκαρις ποταμὸς, ὃς ὁρμᾶται μὲν ἐκ λίμνης, διὰ μέσων δὲ τῶν Νομάδων Σκυθέων ῥέων, ἐκδιδοῖ κατὰ Καρκινῖτιν πόλιν, ἐς δεξιὴν ἀπέργων τήν τε Ὑλαίην καὶ τὸν Ἀχιλλήϊον καλεόμενον δρόμον. i. e. *Sextus fluvius vero est Hypacaris, qui oritur e palude quidem, per medios vero Nomadas Scythas currens, mari immergitur iuxta Carcinitin urbem, ad dexteram coercens Hylaeenque et Achilleium nomine* δρόμον, i. e. *cursum.* Ad hanc usque urbem pertingebat vetus Scythia, eodem autore libro citato c. XCIX. Αὕτη ἤδη ἀρχαίη Σκυθίη ἐστὶ πρὸς μεσαμβρίην τε, καὶ νότον ἄνεμον κειμένη, μέχρι πόλιος καλεομένης Καρκινίτιδος. i. e. *Haec iam vetus Scythia est, meridiem versus, et austrum sita, usque ad urbem Carcinitidem.* Careina dicitur Ptolemaeo lib. 3. c. 5. *Carcine* Plinio lib. 4. c. 12. Melae lib. 2. c. 1. Sinum vero Carciniten memorat Plinius et Mela libris capitibusque citatis, Melae verba sunt: *Quod inter paludem et sinum est,* Taphrae *nominatur. Sinus Carcinites. In eo urbs est, Carcine: quam duo flumina, Gerrhos, et Hypacaris, uno ostio effluentia attingunt; verum diversis fontibus, et aliunde delapsi. Nam Gerrhos inter Basilidas et Nomadas, Hypacaris per Nomadas evolvitur.* 353. b

Καρμανία, χώρα τῆς Ἰνδικῆς.] Carmania, regio Indiae, ex Strabonis lib. 15. memoratur, cuius sunt, quae sequuntur: Ἡ δὲ Καρμανία τελευταία μέν ἐστι τῆς ἀπὸ τοῦ Ἰνδοῦ ἐκβολῆς· τὸ μέντοι πρῶτον αὐτῆς ἄκρον ἔκκειται πρὸς νότον εἰς τὴν μεγάλην θάλατταν· ποιῆσαν δὲ τὸ στόμα τοῦ Περσικοῦ κόλπου πρὸς τὴν ἀπὸ τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας ἄκραν ἐν ἀπόψει οὖσαν, κάμπτεται πρὸς τὸν Περσικὸν κόλπον, ἕως ἂν συνάψῃ τῇ Περσίδι. i. e. *Carmania vero ultima quidem est ab Indi fluvii ostio, primum sane eius promontorium in mare magnum protenditur ad austrum; cum autem fecerit Persici sinus ostium ad promontorium felicis Arabiae, quod in conspectu est, inflectitur versus Persicum sinum, quousque Persidi coniungatur.* Ptolemaeus lib. 6. c. 6. duplicem esse prodit, alteram *cultam*, alteram *desertam.* Nomen accepisse videtur ab urbe Carmana regionis metropoli, quam celebrat Ptolemaeus lib. 6. c. 8. Amm. Marcellinus lib. 23. c. 25.

— *Τὸ ἐθνικὸν, Καρμάνιοι,* etc.] Gentile Carmaniae, Carmanii, seu Carmani dicuntur, ut et alia huius farinae sexcenta, de quibus sic Mela lib. 3. c. 8. *In ipso* [sinu Persico] *Carmani, navigantium dextra positi, sine veste ac fruge, sine pecore ac sedibus, piscium cute se velant, carne vescuntur, praeter capita toto corpore hirsuti.* Quae non credo, quia contrarium apparet

ex Strabonis lib. 15. *Πολλὴ δὲ καὶ τῇ μεσογαίᾳ ἐστὶν ἐκτεινομένη μεταξὺ τὴν Γεδρωσίας καὶ τῆς Περσίδος, παραλλάττουσα πλέον τῆς Γεδρωσίας, πρὸς ἄρκτον. Δηλοῖ δ' ἡ εὐκαρπία· καὶ γὰρ πάμφορος καὶ μεγαλόδενδρος, πλὴν ἐλαίας, καὶ ποταμοῖς κατάῤῥυτος.* i. e. *Longe quoque in mediterranea parte extensa inter Gedrosiam et Persidem, abscedens magis a Gedrosia ad aquilonem. Quod ostendit fertilitas, omnium enim rerum ferax est* [Carmania] *et magnas arbores gignit, praeter oleam, et fluviis est irrigua.* Mercibus etiam abundabat, quandoquidem ad eam pertinebat Harmus celeberrimum adhuc emporium, quod Ptolemaeo lib. 6. c. 8. *Harmuza*, Plin. lib. 6. c. 23. Armuzia regio; Arrhiano in Periplo maris Erythraei *Harmozia* dicitur, per tot secula nomine usque ad nostra tempora servato, quae Ammiano lib. 23. c. 25. vocatur *Hermupolis* quam adhuc anno 1604. possidebant Lusitani, ut videre est ex itinerario Petri Teixeirae c. 2. sed fortasse illa Melae de Carmania deserta intelligenda sunt.

— *Ἔστι καὶ Κάρμανα νῆσος.*] Carmana insula inter insulas adiacentes Carmaniae memoratur Ptolemaeo in Indico mari, cui *Κάρμιννα*, *Carminna* dicitur; ab Arrhiano vero rerum Indicarum libro vocatur *Καρνίνη*, *Carnine*; ego puto eamdem esse, quae infra epitomatori nostro dicitur *Κάρμινα*, *Carmina*.

859 *Κάρμηλος, ὄρος δυσχείμερον.*] Carmelus, mons hybernis
a tempestatibus obnoxius, cuius regionis fuerit mons silentio praeterit. Ptolemaeus lib. 5. c. 15. Phoeniciae adscribit; inter Iudaeam Syriamque locat C. Tacitus Histor. lib. 2. c. 78. *Est Iudaeam inter, Syriamque* Carmelus, *ita vocant montem, Deumque, nec simulacrum Deo, aut templum (sic tradidere maiores) aram tantum et reverentiam. Illic sacrificanti Vespasiano, cum spes occultas versaret animo, etc.* Ex SS. apparet duos fuisse huius nominis montes, alter, in quo stultus ille Nabal prudentis ac formosae Abigailis maritus habitabat, cuius fit mentio Sam. 1. c. 25. erat vero mons iste in Chebronis vicinia; alter erat in confinibus Zabulon tribus, cuius fit mentio Regum lib. 3. c. 18. in quo Elias propheta quadringentos et quinquaginta Baal prophetas trucidavit, ut apparet, ex eodem Regum libro, capiteque citato, a quo monte *Carmelitae*, monachorum ordo inter Catholicos celeberrimus nomen sibi assumpsit, Hebraice dicitur כרמל *Carmel*.

Κάρμινα, νῆσος Ἰνδική.] Carmina, insula Indica, memoratur Marciano in Periplo Carmaniae, cui *Κάρμιννα*, *Carminna* dicitur; mihi videtur eadem esse, quae supra dicitur *Κάρμανα*.

Κάρνανα, πόλις Μιναίων, ἔθνος πλησίον ἐρυθρᾶς, etc.] Carmana, urbs Minaeorum, gens prope rubrum mare, quae

Ptolemaeo lib. 6. c. 7. *Carna* vocatur, atque inter felicis Arabiae oppida locatur, Plinio vero lib. 6. c. 28. *Carnus* dicitur, Minaei autem erant Arabiae populi, de quibus suo loco agemus.

Κάρνη, πόλις Φοινίκης.] Carne, urbs Phoeniciae, quam 359
celebrat Plinius libro 5. c. 20. *Hinc rursus Syria, desinente Phoe-* b
nice, oppida Carne, Balanea, Paltos, Gabale.

— *Ὁ πολίτης, Καρνίτης.*] Oppidanus civitatis Phoeniciae Carnes dicitur *Carnites*, in cuius confirmationem affert versiculum illum ex Lycophrone, qui apud eius Alexandram legitur una cum his:

Ὄλοιντο ναῦται πρῶτα Καρνῖται κύνες
Οἳ τὴν βοῶπιν ταυροπάρθενον κόρην
Λέρνης ἀνηρείψαντο φορτηγοὶ λύκοι.

Pereant nautae primo Carnitae canes
Qui bovis oculos habentem tauro virginem puellam
A Lerna asportarunt onerarii lupi.

Ad quem locum Lycophronis Scholiasta sic: *Κάρνη, πόλις Φοινίκης, Φοίνικες δὲ ἔμποροι ὄντες, ἦλθον εἰς Ἄργος, καὶ ἁρπάσαντες Ἰὼ τὴν Ἰνάχου θυγατέρα, ἐκόμισαν εἰς Αἴγυπτον τῷ Ὀσίριδι, ὡς ὁ Λυκόφρων οὗτός φησι, καὶ ἕτεροι.* i. e. *Carne, urbs Phoeniciae, Phoenices vero cum essent mercatores Argos venerunt, ac raptam Io Inachi filiam in Aegyptum Osiridi asportarunt, ut Lycophro inquit, et alii.*

Καρόπολις, πόλις Καρίας.] Memorat Caropolin, urbem Cariae ex Alexandri Caricorum lib. 1. cuius apud alios altum est silentium.

Καρούεντος, πόλις Λατίνων.] Caruentus, seu Caryentus, urbs Latinorum celebratur ex Dionysio Romanae antiquit. lib. 2. cuius nulla apud alios fit mentio, Livius vero lib. 4. c. 53. memorat arcem Caruentanam ab Aequis captam, quam statim de hostibus cepere Romani, ut eodem libro capiteque citato narratur.

Κάρπαθος, νῆσος πλησίον τῆς Κῶ.] Carpathus, insula 860
prope *Κῶ*, ex Homero, sub cuius nomine affert hemistichium a
illud, celebratur, sed pace autoris nostri hemistichium illud non est Homeri, sed Dionysii Periegetae, apud quem legitur v. 500. hoc modo:

Κάρπαθος αὖθ' ἑτέρωθι ποτὶ ζόφον, ἐγγύθι δ' αὐτῆς
Κρήτη τιμήεσσα Διὸς μεγάλοιο τιθήνη.

Carpathus item alia in parte ad occasum, prope vero ipsam
Creta honorata Iovis magni nutrix.

Quare apud Stephanum pro αὖ ἐπὶ τῇσι leges αὖθ' ἑτέρωτι; Homerus autem celebrat hanc insulam Il. 2. v. 676. quam Κράπαθον, Crapathum per transpositionem τοῦ ρ vocat:

Οἳ δ' ἄρα Νίσυρόν τ' εἶχον, Κράπαθόν τε, Κάσον τε.

Qui autem Nisyrumque tenebant, Crapathumque, Casumque.

Eam describit Strabo lib. 10. circa calcem libri sic: Ἡ δὲ Κάρπαθος, ἣν Κράπαθον εἶπεν Ὅμηρος ὑψηλή ἐστι, κύκλον ἔχουσα σταδίων διακοσίων· τετράπολις δ' ὑπῆρξε, καὶ ὄνομα εἶχεν ἀξιόλογον· ἀφ' οὗ καὶ τῷ πελάγει τοὔνομα ἐγένετο, μία δὲ τῶν πόλεων ἐκαλεῖτο Νίσυρος ὁμώνυμος τῇ τῶν Νισύρων νήσῳ, κεῖται δὲ τῆς Λιβύης κατὰ Λευκὴν ἀκτήν. i. e. *Carpathus autem, quam Homerus* Crapathum *appellat, sublimis est ambitu stadiorum* cc. *quatuor vero urbes habuit, et nomen celebre, a quo pelago nomen, una urbium vocabatur* Nisyrus *eiusdem nominis cum insula Nisyrorum, sita vero est ad Libyae Leucen acten.* [Id est litus album] Hodie *Scarpanto* vulgo vocatur, si Sophiano credimus.

— Ὁ οἰκήτωρ, Καρπάθιος, etc.] Gentile insulae Carpathi dicitur Carpathius, unde adagium, *Carpathius leporem*, dici solitum de eis, qui sibi perniciem afferunt, quia importati aliunde a Carpathiis in Carpathum lepores in tantam copiam excreverunt, ut exitium frugibus attulerint, autore Eustathio ad locum Homeri nota proxime praecedenti citatum.

— *Καὶ Κάρπαθον.*] Lege *καὶ Καρπάθιον*, id enim praecedentia verba exigunt, *Καρπάσιος* enim est *τριγενής*, *Καρπάσιος, ια, ιον.*

Καρπασία, πόλις Κύπρου.] Carpasia, urbs Cypri ex Hellanici Cypriacis celebratur, quae Constant. Porphyrogenet. Them. lib. 1. Them. 11. dicitur Carpasus, Plinio lib. 5. c. 31. Carpasium, de qua nihil notabile referunt.

— *Ἡ δ' ὁπόσοι Κινύρειον, ἴδ' αἰπεινὴν Κραπάσειαν.*] Versiculus iste ex Dionysii tertio Bassaricorum sic legendus est:

850 *Ἡ δ' ὁπόσοι Κινύρειον, ἠ δ' αἰπεινὴν Καρπάσειαν.*

b Aliter enim sensus percipi non potest, nec ideo claudicat versus. Poetae enim Graeci eadem licentia qua breves syllabas producunt, longas corripiunt. Ex plurimis exemplis unum apponam, ex Homero, qui antepenultimam verbi βούλεσθε natura longam corripit, penultimam brevem producit:

Εἰ δ' ὑμῖν ὅδε μῦθος ἀφανδάνει, ἀλλὰ βούλεσθε.

Si autem vobis hoc verbum non placet, sed vultis.

Versiculus iste legitur Od. 16. v. 387.

— Ἔστι καὶ νῆσος Καρπασία, etc.] Cum prius memoraverit Carpasiam, urbem Cypri, nunc memorat Carpasiam insulam

iuxta promontorium Sarpedonium, sed pace epitomatoris nostri Carpasia erat urbs; Carpasiae vero num. plur. erant insulae, et urbs et insulae iuxta promontorium Carpasium, utrunque apparet ex Strabonis lib. 14. *Εἶτα Καρπασία πόλις λιμένα ἔχουσα κεῖται δὲ κατὰ τὴν ἄκραν τὴν Σαρπηδόνα. Ἐκ δὲ τῆς Καρπασίας ὑπέρβασίς ἐστι ἰσθμοῦ τριάκοντα σταδίων πρὸς τὰς νήσους τὰς Καρπασίας, καὶ τὸ νότιον πέλαγος· εἶτ' ἄκρα καὶ ὄρος.* i. e. *Deinde Carpasia urbs cum portu; iacet autem iuxta promontorium Sarpedonem. E Carpasia isthmi transitus est stadiorum* XXX. *ad insulas Carpasias, et austrinum mare; inde promontorium et mons.* Cosmographus etiam lib. 5. c. 14. celebrat Carpasias insulas.

Καρπήϊα.] Carpeia, a nemine memoratur, praeter Pausaniam, qui lib. 6. eam *Καρπίαν*, *Carpiam* vocat, quam aliqui existimabant esse, quae antiquitus *Tartessus* dicebatur: *Εἰσὶ δ' οἳ Καρπίαν Ἰβήρων πόλιν καλεῖσθαι νομίζουσι τὰ ἀρχαιότερα Ταρτησσόν.* i. e. *Sunt vero qui Carpiam Iberorum urbem vocari existimant antiquitus Tartessum.* Appianus de Bellis Hispan. ait, Tartessum maritimum oppidum fuisse, quod sua aetate, *Carpessus* appellabatur, sed cum noster dicat, se in *Κάλπαι* dixisse de hac urbe, quam illic *Κάλπειαν* vocat, puto eamdem fuisse, quae *Calpe* dicitur Straboni lib. 3. *Ἐνταῦθα δὴ ὄρος ἐστι τῶν Ἰβήρων τῶν καλουμένων Βαστητανῶν, οὓς καὶ Βαστούλους καλοῦσιν, ἡ Κάλπη· τῇ περιοχῇ μὲν οὐ μέγα, τῷ δ' ὕψει μέγα, καὶ ὄρθιον, ὥστε πόῤῥωθεν νησοειδὲς φαίνεσθαι. Ἐκπλέουσιν οὖν ἐκ τῆς ἡμετέρας θαλάττης εἰς τὴν ἔξω δεξιόν ἐστι τοῦτο· καὶ πρὸς αὐτὸ Κάλπη πόλις ἐν τετταράκοντα σταδίοις, ἀξιόλογος καὶ παλαιά, ναύσταθμόν ποτε γενομένη τῶν Ἰβήρων· ἔνιοι δὲ καὶ Ἡρακλέους κτίσμα λέγουσιν αὐτήν, ὧν ἐστι καὶ Τιμοσθένης· ὅς φησι καὶ Ἡρακλείαν ὀνομάζεσθαι τὸ παλαιόν· δείκνυσθαί τε μέγαν περίβολον, καὶ νεωσοίκους. Εἶτα Μελλαρία, ταριχείας ἔχουσα.* i. e. *Ibi ergo mons est Hispanorum Bastetanorum nomine, quos Bastulos quoque vocant, Calpe, circuitu quidem non magnus, altitudine vero magnus et erectus adeo ut a longe insulae speciem reddat: navigantibus vero e nostro mari in externum ad dextram est, et ad eum Calpe urbs circiter* XL. *stadia, memorabilis et vetusta, quondam statio navibus Hispanorum: nonnulli ab Hercule conditam dicunt, inter quos est Timosthenes, qui eam antiquitus* Heracleam *appellatam fuisse refert, ostendique adhuc magnum circuitum, et navalia. Deinde Mellaria, ubi salsamenta condiuntur.* Pro ὅτι τινὲς Κάρπειαν, lege ὅτι τινὲς Κάλπειαν, in *Κάλπαι* enim sic eam vocavit. Sed situs Carpiae Pausaniae, et Calpae Strabonis non convenit cum situ Carpeiae Stephani, qui eius gentile inquit esse

Carpetanos. Carpetani enim longe a Tartesso et a Çalpe distabant, quorum olim praecipua urbs et metropolis erat Toletum, ubi reges Gothorum et alii, expulsis Mauris sedem habebant regiam, nunc vero reges sedem habent Madriti eiusdem Carpetaniae regionis oppidum, ubi nos educati sumus ac literis operam impendimus sub diversis magistris ac postremo sub Francisco de Macedo Lusitano, poeta et oratore summo, Philosopho et Theologo eruditissimo penes Iesuitas, gentem erudiendae adolescentiae natam.

Καρπήσιοι, ἔθνος Ἰβηρικόν.] Carpesii, sunt iidem qui Carpetani, Iberiae populi, vulgo Hispanis horum regio dicitur *el reino de Toledo.* Nihil interest, quod noster eos locet inter Iberum fluvium. Polybius Historiarum lib. 3. eos vocat fortissimam gentem: *Μετὰ δὲ ταῦτα παραδόξως εἰς τοὺς μεγίστους ἦλθε κινδύνους ἐπανάγων, συνδραμόντων ἐπ' αὐτῷ τῶν Καρπησίων, ὃ σχεδόν ἐστιν ἰσχυρότατον ἔθνος τῶν κατ' ἐκείνους τοὺς τόπους.* i. e. *Post haec vero ex inopinato maxima pericula adiit rediens* [Annibal] *impetum in ipsum Carpesiis facientibus, quae fere fortissima gens est in illis locis.* Quo in loco interpres Latinus pro Carpesiis habet Carpetanos. Livius etiam lib. 21. c. 5. eamdem Annibalis historiam narrans populos illos *Carpetanos* vocat, qui ultra Iberum fluvium eos locat. Quare apud Stephanum pro τῶν ἐντὸς Ἴβηρος legendum τῶν ἐκτὸς Ἴβηρος, i. e. *extra Iberum.* Gens enim Olcadum, de quibus loquitur Polybius et Livius erant ultra Iberum fluvium, ut apparet ex eodem Livio libro capiteque citato. *In Olcadum fines prius (ultra Iberum ea gens in parte magis, quam in ditione Carthaginiensium erat) induxit exercitum.*

Κάῤῥαι, πόλις Μεσοποταμίας.] Carrhae, urbs Mesopotamiae Abrahami olim domicilio, ac Tarae eius patris obitu insignis, necnon Crassi interitu, et Romani exercitus aerumnis nobilis, quae urbs Hebraice dicitur חרן *Charán*, cuius fit mentio Genesis c. 11. Memoratur Ammiano Marcellino lib. 23. c. 4. Straboni lib. 13. Ptol. lib. 5. c. 18. Lucan. lib. 1.

—— *Miserando funere Crassus*
Assyrias Latio maculavit sanguine Carrhas.

361 b Eas inter et Edessam Antoninus Caracallus Imperator in expeditione adversus Persas occisus fuit, ut videre est ex Spartiano in eius vita; Carrheni eius oppidani *Lunum* Deum colebant, qui superstitione quadam credebant, eos qui hunc Deum foemineo nomine, ac sexu putabant nuncupandum, mulieribus semper addictos inservire, sed qui marem Deum esse crediderint, eos uxoribus dominari, nec ullas muliebres pati insidias, ut prodit idem Spartianus loco citato. L. Holst. in Annot. ad Geograph. Sacram

fol. 191. ait Carrhas vulgo *Orfa* dici, cuius Episcopus subscripsit Basil. Magno epist. 314.

— Ἔστι καὶ πόλις πρὸς τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ.] Cum prius Carrhas Mesopotamiae urbem memoraverit, nunc aliam eiusdem nominis memorat ad mare rubrum; eadem erat urbs, quam alii Mesopotamiae, alii Arabiae ad mare rubrum adscribebant.

Κάρυα, χωρίον τῆς Λακωνικῆς.] Carya, oppidum Laconicae fuit sacrum Dianae et Nymphis, ubi erat Dianae Caryatidis simulacrum, in cuius honorem Lacedaemoniae virgines anniversarios choros celebrabant, autore Pausania in Laconicis, cui *Caryae* plur. num. dicuntur, quod festum Hesych. *Carya* neut. plur. vocat, ex hoc oppido *Caryatides columnae* celebrantur Plinio et Vitruvio.

Καρύανδα, πόλις καὶ λίμνη ὁμώνυμος.] Caryanda, urbs et palus eiusdem nominis prope Myndum et Co, quam in Caria locat Strabo lib. 14. Εἶτ' εὐθὺς ἡ Μύνδος, λιμένα ἔχουσα· καὶ μετὰ ταύτην Βαργυλία, καὶ αὐτὴ πόλις· ἐν δὲ τῷ μεταξὺ Καρύανδα λίμνη, καὶ νῆσος ὁμώνυμος ταύτῃ, ἣν ᾤκουν Καρυανδεῖς· Ἐντεῦθεν δ' ἦν καὶ Σκύλαξ ὁ παλαιὸς συγγραφεύς. i. e. *Dehinc statim Myndus cum portu, et post hanc Bargylia et ipsa urbs; interiacet Caryanda palus, et insula eiusdem nominis, quam incolebant Caryandenses. Hinc vero fuit Scylax antiquus scriptor.*

Κάρυστος, πόλις ὑπὸ τῇ Ὄχῃ, πόλει τῆς Εὐβοίας.] Carystus, urbs sub Ocha, civitate Euboeae memoratur Ptolemaeo lib. 3. c. 15. inter Euboeae oppida, apud quem urbis Ochae nulla fit mentio; sub monte Ocha eam locat Strabo lib. 10. Κάρυστος δέ ἐστιν ὑπὸ τῷ ὄρει τῇ Ὄχῃ· πλησίον δὲ τὰ Στύρα, καὶ τὸ Μαρμάριον, ἐν ᾧ τὸ λατόμιον τῶν Καρυστίων κιόνων, ἱερὸν ἔχον Ἀπόλλωνος Μαρμαρίνου, ὅθεν διάπλους εἰς Ἁλὰς τὰς Ἀραφηνίδας. i. e. *Carystus vero iacet sub monte Ocha; prope autem sunt Styra, et Marmarium, ubi Carystiae exscinduntur columnae, fanum habens Apollinis Marmarini; unde traiectus est ad Halas Araphenidas.* Quare cum Ocha non fuerit urbs, sed mons, apud Stephanum pro πόλει τῆς Εὐβοίας, lege fidenter, ὄρει τῆς Εὐβοίας, i. e. *monte Euboeae*, quod etiam ipse in eadem sectione confirmat.

— Οἱ γὰρ Ἀχαιοὶ τὴν τροφὴν ὄχην φασί.] Haec verba sic 362
sunt legenda; ἢ διότι Ἀχαιοὶ τὴν τροφὴν, etc. i. e. *vel quod* a
Achaei nutrimentum dicunt ὄχην. Aliter enim non conveniunt cum praecedentibus.

— Ἐν ταύτῃ τῇ πόλει γίγνεται λίθος, etc.] Sunt verba desumpta ex Strabonis lib. 10. apud quem ita leguntur: Ἐν δὲ τῇ

Καρύστῳ, καὶ ἡ λίθος φύεται ἡ ξαινομένη, καὶ ὑφαινομένη, ὥστε τὰ ὑφάσματα χειρόμακτρα γίνεσθαι, ῥυπωθέντα δ' εἰς φλόγα βάλλεσθαι καὶ ἀποκαθαίρεσθαι τῇ πλύσει τὸν πῖνον παραπλησίως. i. e. *In oppido vero Carysto lapis nascitur, qui plectitur et texitur, atque ex eo mantilia conficiuntur, quae ubi sordem contraxerunt, in flammam iniecta purgantur, perinde atque lotione linteorum maculae.* Apud Strabonem pro *τὰ ὑφάσματα*, lege ex nostro autore *τῇ ὑφῇ*, Genus istud lini Latini vocant *amiantum*, Graeci *ἄσβεστον*, de quo videsis Coel. Rhodigin. Antiqu. Lect. libro octavo c. 16. Pancirol. rer. memorab. tit. 4. Leonicum de varia historia. lib. 1. c. 93.

— *Ἔστι καὶ Κάρυστος, τόπος τῆς Αἴγυος*, etc.] Sunt verba desumpta ex Strabonis lib. 10. quae apud eum leguntur hoc modo: *Κάρυστος δέ ἐστι ἐν τῇ Λακωνικῇ τόπος τῆς Αἴγυος πρὸς Ἀρκαδίαν, ἀφ' οὗ Καρύστιον οἶνον Ἀλκμὰν εἴρηκε.* i. e. *Carystus vero est in Laconica locus Aegyis versus Arcadiam, á quo Carystium vinum Alcman dixit.*

— *Ἐν ᾗ τὸ λατόμιον τῶν Καρυστίων κιόνων.*] Inquit in oppido Euboeae Carysto fuisse lapidicinam Carystiarum columnarum; Strabo, ex quo noster frequenter sua transcribit, dicit lapidicinam columnarum Carystiarum fuisse in Marmario oppido; eius verba attulimus pag. 361. b. Celebrantur autem apud scriptores Columnae Carystiae, ex quibus in villa Gordianorum Imperatorum erant in uno peristylo quinquaginta inter ducentas, quas habebat, autore Iul. Capitolino in Gordianorum tertio; Tibullus propter columnas et Taenarum et Carystum celebrat lib. 3. Eleg. 3.

Quidve domus prodest Phrygiis innixa columnis:
Taenare sive tuis, sive Caryste tuis.

Καρχηδών, μητρόπολις Λιβύης, διασημοτάτη πόλις.] *Carchedon* Graecis dicitur, quae Latinis *Carthago*, metropolis Libyae et celeberrima urbs, de qua cum Sallustio merito dicam, *silere melius puto, quam parum dicere.* Tamen ne indicta nobis maneat, aliquid dicemus Stephani vestigiis inhaerentes: eo potentiae pervenit, ut cum Roma de imperio decertaret. Quare Strabo lib. 17. eam vocavit *πόλιν ἀντίπολιν τῇ Ῥώμῃ.* i. e. *urbem aemulam Romae.* Mela lib. 1. c. 7. *Utica, et Carthago, ambae inclytae, ambae a Phoenicibus conditae: illa fato Catonis insignis, haec suo, nunc populi Romani colonia, olim imperii eius pertinax aemula, iam quidem iterum opulenta, etiam nunc tamen priorum excidio rerum, quam ope praesentium clarior.* Fuit prima
362 colonia, quae a Romanis extra Italiam deducta est, ut memoriae
b prodidit Vell. Paterculus lib. 1. In tres partes erat divisa, Co-

thonem, Byrsam, et Magalia, seu Megara, seu Megaria, quae omnia sunt originis Phoeniciae, sed ad Graecorum dialectum deflexa. *Cothon* enim erat Carthaginis portus, manu factus a verbo קטע *Catah*, quod Rhabinis, Chaldaeis, Syris, et Arabibus idem est ac Latinis *incidit*, ad quod videtur alludere eruditissimus poetarum Aeneid. lib. 1. v. 431.

Hic portus alii effodiunt, hic alta theatris
Fundamenta locant alii.

Festo et Servio apud Cerdam in Virgilium ad librum versumque citatum *Cothones*, vel *Cothona* mascul. et neut. genere appellantur portus arte, et manu facti. *Byrsa* quoque originem habet a verbo בצר *bitser*, i. e. *munivit:* Byrsa vero erat Carthaginis arx, בוצרה *botsrah*, Hebraice dicitur *munitus locus* ab eodem verbo, a *botsrah* vero parum corrupto nomine factum est *Byrsa*, quod cum Graeci ignorarent, fabulam illam de corio bovis finxerunt in cuius arcis vertice erat Aesculapii templum, quod Asdrubalis uxor urbe capta una secum combussit, referente Appiano de Bel. Punic. circa libri calcem. *Magalia* quoque seu *Megara* seu *Megaria* originem deducit a מגור *magur*, quod Hebraice significat *habitationem* a verbo גור i. e. *peregrinatus est*, seu *habitavit in loco peregrino*, a cuius significatione non multum abludit Servius ad Virgilii Aeneid. libro primo v. 425.

Miratur molem Aeneas, magalia quondam.

Ad quem locum inquit: *Magalia vero antistoechon est; nam debuit* Magaria *dicere, quia* magar, *non* magal, *Poenorum lingua* villam *significat.* Eam condidisse Didonem Tyriam referunt. Protulit viros insignes non solum armis sed etiam literis. Inter hos fuere Q. Septimius Florens Tertullianus, Cyprianus; et alii; cui etiam suos debet natales Pub. Terentius poetarum Comicorum princeps, in quem extat pulchrum epigramma ex antiquo codice manuscripto in Bibliotheca Christianissimi regis Galliarum, quod placet apponere:

Natus in excelsis tectis Carthaginis altae
Romanis ducibus bellica praeda fui.
Descripsi mores hominum, iuvenumque senumque
Qualiter et servi decipiant dominos.
Quid meretrix, quid leno dolis confingat avarus,
Haec quicumque legit, sic puto, cautus erit.

De Carthagine vero vide Appiani Libycen, seu Carchedonicen, Aldretum lib. 2. c. 2. Bochartum in suo Phalec lib. 1. c. 24. et eruditum commentariolum, quem de hac urbe lingua Hispanica scripsit D. Gaspar Ybañez de Segovia et Peralta, tamquam suae omnigenae eruditionis prodromum.

868 — 'Ἀπὸ Καρχηδόνος Φοίνικος.] A Carchedone Phoenice
a nomen habuisse inquit. Graeci enim cum nominis etymologiam ignorarent, ducem finxerunt Carchedonem, a quo nomen huius urbis deducebant, cum eius nomen sit corruptum ex lingua Syriaca, in qua קרתא חדתא *Cartha Chadatha* sonat *urbem novam*, quod non latuit Solinum. Sic enim ille c. 70. *Cum rex Hiarbas rerum in Libya potiretur, Elissa mulier extruxit* [Carthaginem] *domo Phoenix, et Carthadam dixit, quod Phoenicum ore exprimit civitatem novam.* Noster etiam etsi causam ignoraret, inquit: ἐκαλεῖτο δὲ καινὴ πόλις. i. e. *vocabatur vero nova urbs.*

— Καὶ Καδμεία.] Cadmea etiam vocata fuit, quod nomen a קדם *Kedem*, deducitur, quod Hebraice significat inter alia *antiquitatem*, ad quod videtur alludere Virgilius Aeneid. lib. 1. v. 16.

Urbs antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni.

— Καὶ Οἰνοῦσσα.] *Oenussa* quoque, id est, *vinosa* dicta fuit. Nam cum תרשיש *tharsis* in sacris libris pro *Carthagine* accipiatur, id nominis a תירוש *Thiros*, i. e. *mustum* potest deduci, et sic *Tharsis* et *Oenussa* erunt ἰσοδύναμα.

— Καὶ Κακκάβη. Τούτῳ δὲ, κατὰ τὴν οἰκείαν, etc.] *Caccabe* etiam dicta fuit. quo nomine, propria Carthaginiensium lingua, *equi caput* significatur. Caccabe corruptum est a קרקף *Carcaph*, i. e. *caput*, neglecto *r*, et *ph* mutato in *b*. Illius exemplum invenitur in Dammesec, Achad, Ace. Legitur enim Darmesec, Archad, Arce; posterioris vero exempla sunt frequentissima. Pueri enim sciunt literas tenues, medias, aspiratas commutari frequenter; *Carcaph* vero a quo corruptum est *Caccabe* non significat *equi caput* sed *quodcumque caput.* Quemadmodum enim *Capitolium* dictum est, quod inibi hominis caput inventum fuerit, ac tamen in hoc nomine id non exprimitur; sic Carthago *Caccabe* dicta fuit, quod ibi equi caput inventum fuerit, etsi id in hoc nomine non exprimatur, ad quam historiam alludit Virgilius Aeneid. lib. 1. v. 447.

Effodere loco signum, quod regia Iuno
Monstrarat, caput acris equi, sic nam fore bello
Egregiam, et facilem victu per saecula gentem.

Quod Silius lib. 2. imitatur:

Ostentant caput effossa tellure repertum
Bellatoris equi, atque omen clamore salutant.

— Ἔστι δὲ καὶ ἄλλη Καρχηδὼν πόλις Ἰβηρίας.] Nunc agit de Carthagine Iberiae, quam etiam *novam urbem* dictam fuisse inquit. Id enim significat *Carthago*, ut paulo ante annotavimus, de cuius conditoribus non convenit inter scriptores. Alii ab An-

nibale, alii ab ipsis Poenis conditam fuisse referunt. Eam uno cepit die P. Scipio, autore Livio lib. 26. c. 48. cui eodem lib. c. 42. *Nova Carthago* vocatur: *Carthaginem novam interim oppugnare statuit: urbem cum ipsam opulentam suis opibus, tum hostium omni bellico apparatu plenam (ibi arma, ibi pecunia, ibi totius Hispaniae obsides erant) sitam praeterea cum opportune ad traiiciendum in Africam, tum super portum satis amplum quantaevis classi, et nescio an unum in Hispaniae ora, qua nostro adiacet mari. Nemo omnium quo iretur, sciebat, praeter C. Laelium. Is classe circummissus, ita moderari cursum navium iussus erat, ut eodem tempore Scipio ab terra exercitum ostenderet, classis portum intraret.* Quam historiam graphice, ut et urbis situm depingit Silius Ital. 15.

At pelago vectus servata Laelius hora,
Quam dederat ductor subigendae ad moenia classi,
A tergo affusis cingebat tecta carinis
Carthago impenso naturae adiuta favore
Excelsos tollit pelago circumflua muros
Arctatas ponti fauces modica insula claudit,
Qua Titan ortu terras aspergit Eoo,
At qua prospectat Phoebi iuga sera cadentis
Pigram in planiciem stagnantes egerit undas,
Quas auget veniens, refluusque reciprocat aestus,
Sed gelidas a fronte sedet sublimis ad Arctos
Urbs imposta iugo, pronumque excurrit in aequor,
Et tuta aeterno defendit moenia fluctu.

In hac urbe virginem forma egregia captam perductamque ad se, 363 b
patri inviolatam reddidisse Publium Africanum prodit A. Gellius Noct. Attic. lib. 6. c. 8. *Lepida igitur quaestio agitari potest, utrum videri continentiorem par sit, Publiumne Africanum superiorem, qui Carthagine ampla civitate in Hispania expugnata, virginem tempestivam, forma egregia, nobilis viri Hispani filiam, captam, perductamque ad se, patri inviolatam reddidit, an regem Alexandrum, qui Darii regis uxorem eamdem eiusdemque sororem praelio magno captam, quam esse audiebat exsuperanti forma, videre noluit, perducique ad se prohibuit.* Appianus de Bellis Hispan. putat esse *Saguntum*, quam Annibal evertit, ac postea instauratam Carthaginem *Spartagenam* vocatam fuisse inquit: *Τὴν δὲ πόλιν ὁρῶν ἐπιθαλάσσιόν τε καὶ Καρχηδόνος οὐ μακρὰν, καὶ χώρας ἄρχουσαν ἀγαθῆς, ᾤκιζεν αὖθις, καὶ Καρχηδονίων ἄποικον ἀπέφαινεν· ἣν νῦν οἶμαι Καρχηδόνα καλεῖσθαι τὴν Σπαρταγενήν.* i. e. *Cum autem videret* [Annibal] *urbem mari propinquam, et non procul Carthagine et agris bonis imperantem, iterum condi-*

dit, et Carthaginiensium coloniam declaravit; quam nunc puto Carthaginem vocari Spartagenam. Sed fallitur. Saguntum enim et Carthago Iberiae diversa fuere oppido, ut videre est ex Ptolemaeo lib. 2. c. 6. et ex aliis ac praecipue ex Strabone qui lib. 3. cum Carthaginis situm descripsisset, tandem ait: *Πάλιν δ' ἐπὶ θάτερα τοῦ Σούκρωνος ἰόντι ἐπὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ἴβηρος, Σάγουντον, κτίσμα Ζακυνθίων· ἣν Ἀννίβας κατασκάψας παρὰ τὰ συγκείμενα πρὸς Ῥωμαίους, τὸν δεύτερον αὐτοῖς ἐξῆψε πόλεμον πρὸς Καρχηδονίους.* i. e. *Rursus a Sucrone in alteram partem eunti versus ostia Iberi, Saguntum a Zacynthiis conditum, quam urbem, cum Annibal evertisset contra pacta cum Romanis conventa, secundum ipsis contra Carthaginienses excitavit bellum.* Strabo ab Asdrubale qui Barcae Annibalis patri successit, conditam fuisse tradit lib. 3. *Μετὰ τοίνυν τὰ Ἄβδηρά ἐστιν ἡ Καρχηδὼν ἡ νέα, κτίσμα Ἀσδρούβα, τοῦ δεξαμένου Βάρκαν τὸν Ἀννίβα πατέρα, κρατίστη πολὺ τῶν ταύτῃ πόλεων· καὶ γὰρ ἐρυμνοτάτη, καὶ τείχει κατασκευασμένῳ καλῶς, καὶ λιμέσι καὶ λίμνῃ κεκόσμηται, καὶ τοῖς τῶν ἀργυρείων μετάλλοις περὶ ὧν εἰρήκαμεν· κἀνταῦθα δὲ καὶ ἐν τοῖς πλησίον τόποις πολλὴ ἡ ταριχεία· καὶ ἔστι τοῦτο μεῖζον ἐμπορεῖον τῶν μὲν ἐκ θαλάττης τοῖς ἐν τῇ μεσογαίᾳ· τῶν δ' ἐκεῖθεν τοῖς ἔξω πᾶσιν. Ἡ δ' ἐνθένδε μέχρι τοῦ Ἴβηρος παραλία, κατὰ μέσον πως τὸ διάστημα ἔχει τὸν Σούκρωνα ποταμὸν, καὶ τὴν ἐκβολὴν αὐτοῦ, καὶ πόλιν ὁμώνυμον.* i. e. *Ergo post Abdera est Carthago nova, ab Asdrubale condita, eo qui Barcae Annibalis patri successit, praestantissima omnium eius regionis urbium: nam et loci natura est munitissima, et muro praeclare exstructo, et ornata est portubus et lacu, et argenteis, quae dixi, metallis, et cum ibi tum vicinis in locis multum fit salsamentorum; estque hoc magnum emporium, ubi et mediterranei maritimas, et maritimi mediterraneas mercantur merces. Ora hinc usque ad Iberum fluvium, medio fere spacio habet Sucronem fluvium, eiusque ostium, et urbem cognominem.* Quemadmodum Carthago vetus erat caput omnium oppidorum ditionis Carthaginiensium in Libya, ita Carthago nova in Hispania, quod exprimit Silius lib. 15. hisce versibus:

Urbs colitur Teucro quondam fundata vetusto
Nomen Carthago, Tyrius tenet incola muros
Ut Libyae sua, sic terris memorabile Iberis
Haec caput est, non ulla opibus certaverit auri
Non portu, celsove situ, non dotibus auri
Uberis, aut agili fabricanda ad tela vigore.

Vulgo Hispanis parum corrupto nomine dicitur *Carthagena*, et est urbs episcopalis inter cuius Episcopos fuit unus D. *Paulus de Santa*

Maria, natione Iudaeus, Burgis natus cum quadragesimum aetatis suae annum ageret, Christianae religioni nomen dedit, liberis et uxore relictis, Lutetiam Parisiorum profectus Theologiae operam impendit. Deinde Avenionem se contulit, ubi tunc erat Sedes Pontificia, ibi cum per conciones innotesceret summo Pontifici; erat enim summus orator et in SS. valde versatus, ab eo creatus fuit Archidiaconus Trevigniensis, et Canonicus Hispalensis, postea ab *Henrico* III. Castellae et Legionis rege factus est Episcopus Carthaginensis, executor testamentarius, eius filii *Ioannis* II. magister, Archicancellarius, ac mortuo rege, regni 364 gubernator, *Benedicti* XIII. Summi Pontificis legatus, ac postremo Episcopus Burgensis; filios reliquit *Gonsalvum* de Carthagena Episcopum Placentinum, *Alfonsum* de Carthagena ex Decano Segobiensi et Compostellano in patris locum subrogatum Episcopum Burgensem, cuius extat de Hispaniae regibus opus non contemnendum, cui *Anacephalaeosi* nomen fecit, utrique concilio Basiliensi affuere, *Petrum* de Carthagena regis *Ioannis* II. satellitum magistrum, *Alvarum Garsiam* familiae propagatorem, qui ex nobilibus Hispaniae familiis uxorem duxit. Eius quoque extant commentaria de rebus, *Ioanne* II. rege, gestis, non ineleganter conscripta, quorum sunt locupletes testes M. F. Christophorus Sanctitosius Augustinianus Burgensis, qui illius vitam conscripsit, Mariana de rebus Hispaniae lib. 19. c. 8. cui *Paulus Carthagena*, cognomento *Burgensis* dicitur. Vide ad quot, et quam sublimes dignitatis gradus evectus fuerit vir ille. At nunc, si Petrus et Paulus e mortuis resurgentes in Hispaniam se conferrent, quocunque nebulonum testimonio, eorum qui pecuniam commodato petunt *à pagar nel Purgatorio* (ut lepide aiunt Hispani) *in tenebrosos illos carceres* detruderentur, ac, si torturam ferre non possent, amissis bonis, vel perpetuis vinculis, vel triremibus damnarentur. Scilicet, omnium optime callent hodierni Hispani artem politicam, cum eis non certet Bodinus, nec πολιτικώτατος ille Ducis Valentini magister. Illi enim sciunt praepostero religionis zelo, ac vano rebellionis timore viduare terram colonis, facere ex civitatibus nemora, reddere ex civibus hostes, agriculturam et mercaturam contemnere. Flocci non faciunt illud sapientissimi Regum: *In multitudine populi gloria Regis.* Arma negligunt:

Nec curam impendunt populis, nec otia Musis.

Non loquor de eis, qui intra privatos parietes delitescunt, seu armis, seu literis condecorati, semper enim in Hispania tales viri quaesiti inventi sunt. sed illos ἡ τῶν κρατούντων ἀμαθία numquam quaesivit, ipsi enim non quaerunt viros dignitatibus,

sed dignitates hominibus, qui saepe (ut cum Homero loquar Od. 20. v. 380.) nihil aliud sunt, nisi inutile:

— Ἄχθος ἀρούρης.

horum autem via ducit in *Mauroduliam*, quam iam per ɪↃcɢʟxxvɪɪɪ. annos experti fuerunt: ego, cum natura fecerit hominem consultandi virtute praeditum, ac nihil frustra faciat, ut loquuntur Philosophorum filii (rara est harum regionum libertas, ubi sentire, quae velis, et quae sentias, dicere licet) non credo, esse ineluctabile fatum, praedictum non posse evitari, (fatum intelligo catenatum rerum eventum,) sed credo omne imperium esse, sicut genus humanum mortalitate damnatum, et quod semel contigit, iterum contingere posse. Quod si illud contigerit, Ecclesia iterum eos post totidem annos apertis thesauris suis, id est, indulgentiis concessis in bellum contra Mauros euntibus, ab ipsis redimet, si tamen maiorum bellicam virtutem reliquosque mores imitati fuerint. Optime enim inquit Sallustius:

864 b *Ubi socordiae tete atque ignaviae tradideris, nequicquam Deos implores.* Verum nos his relictis ad Athenas nostras revertamur, in harum enim acropoli quietos nulla cura sollicitat.

— * Ὁ πολίτης, Καρχηδόνιος, σοφὸς μέγας, etc.] Horum verborum sensus est, oppidanum *Carchedonis* urbis, id est *Carthaginis* dici *Carchedonium*, id est *Carthaginiensem*, et eiusdem urbis fuisse civem Carchedonium, philosophum magnum. Asteriscus ille ad latus positus innuit aliquot verba deficere, puta, ἦν δὲ καὶ Καρχηδόνιος, etc. i. e. *erat vero et Carchedonius*, sed sine illis intelligi potest Stephani mens.

— Ἀκροάσασθαι.] Lege ἠκροάσατο.

Κάσιον, ὄρος, καὶ πόλις Αἰγύπτου πρὸς τῷ Πηλουσίῳ.] Casion, Graecis, Casius Latinis, hi enim montem, illi ὄρος subintelligunt. Fuit mons celeberrimus, et urbs Aegypti, ut inquit noster, sed urbis nulla apud alios, quod sciam, fit mentio, illius nominis duo reperiuntur apud scriptores montes, primus trans Pelusiacum, extremum Nili ostium, in quo erat Iovis Casii templum, et Magni, sed infelicis Pompeii tumulus, auctore Plinio lib. 5. c. 13. *A Pelusio Chabriae Castra, Casius mons, delubrum Iovis Casii, tumulus Magni Pompeii, etc.* Hunc fuisse existimo, quem sacrae literae *Sinai* vocant commercio Dei cum Moseh celeberrimum, cuius saepe in SS. fit mentio. Alter erat in Syria Antiochena, ut refert Plinius libro citato c. 22. ex cuius excelsa altitudine, quarta vigilia oriens per tenebras Sol adspiciebatur, brevi corporis circumactu diem noctemque pariter ostendens, ad quem videndi solis ortus gratia nocte adscendisse Adrianus dicitur, teste Spartiano in eius vita c. 14. Eiusdem curiosi-

tatis causa eumdem quoque adscendisse Iulianus Apostates memoratur, ut narrat Ammianus lib. 22. c. 38. Inde enim secundis galliciniis videbatur primus solis exortus, ut idem autor tradit. Inter omnes imperatores nullos invenies magis curiosos, et aeternae memoriae magis cupidos, quam Adrianum et Iulianum.

— Ἐκλήθη δὲ ἀπὸ τῆς Κυκλάδος νήσου, etc.] Montem Casium ab insula Cyclade vocatum fuisse inquit, scilicet, quia ab insula Caso, una Cycladum in hunc montem colonia deducta fuit, ut ipse tradit in Κάσος.

Κασμένη, πόλις Σικελίας.] Casmene, urbs Siciliae memoratur ex Herodoti lib. 7. c. CLV. Ὁ Γέλων καταγαγὼν τούτους ἐκ Κασμένης πόλις ἐς τὰς Συρηκούσας, ἔσχε καὶ ταύτας. Ὁ γὰρ δῆμος ὁ τῶν Συρηκουσίων ἐπιόντι Γέλωνι παραδιδοῖ τὴν πόλιν καὶ ἑωϋτόν. i. e. *Gelon deducens hos ex urbe Casmene ad urbem Syracusas habuit et has; populus enim Syracusanorum venienti Geloni tradidit urbem, et se ipsum.* Eam quoque memorat Thucydides, cui lib. 6. Κάσμεναι num. plur. dicuntur: Ἄκραι δὲ, καὶ Κάσμεναι ὑπὸ Συρακουσίων ᾠκίσθησαν, Ἄκρα μὲν, ἑβδομήκοντα ἔτεσι μετὰ Συρακούσας, Κάσμεναι δὲ, ἐγγὺς εἴκοσι μετὰ Ἄκρας. i. e. *Acrae vero, et Casmenae a Syracusanis conditae fuerunt, Acrae quidem, septuaginta annis post Syracusas, Casmenae vero circiter viginti post Acras.* Nunc nullae sunt Casmenae. Urbes enim sicut homines moriuntur fato cedentes. 365

Κάσος, μία τῶν Κυκλάδων.] Casos, una Cycladum me- a moratur illo versiculo, in nominato poeta, qui legitur apud Homerum Il. 2. v. 676. de qua sic Strabo lib. 10. Ἡ Κάσος δὲ ταύτης μὲν ἀπὸ ἑβδομήκοντά ἐστι σταδίων· τοῦ δὲ Σαλμωνίου τοῦ ἄκρου τῆς Κρήτης διακοσίων πεντήκοντα· κύκλον δὲ ἔχει σταδίων ὀγδοήκοντα· ἔστι δ' ἐν αὐτῇ καὶ πόλις ὁμώνυμος, καὶ Κασίων νῆσοι καλούμεναι πλείους περὶ αὐτήν. i. e. *Casos vero ab hac* [Carpatho] *abest* LXX *stadiis, a Salmonio vero promontorio Cretae* CCL *circuitum autem habet* XXC *est in ea urbs eiusdem nominis, et Casiorum insulae dictae plures circa eam.* Valde diversa est distantia a Carpatho ad Casum, quam tradit Plinius ab illa Strabonis. Sic enim ille de hac insula loquitur lib. 4. c. 12. *Inde* [a Carpatho] *Rhodum Africo vento quinquaginta M. pass. a Carpatho ad Cason* VII. *M. a Caso Samonium Cretae promontorium* XXX. M. Sed de rebus Geographicis fides habenda est Straboni potius, quam Plinio praesertim in rebus, quae magis ad Graecos, quam ad Latinos pertinent.

— Ἐκαλεῖτο δὲ Ἄμφη, καὶ Ἀστράβη.] Casos insula vocabatur etiam *Amphe*, et *Astrabe*, pro Ἄμφη legendum puto Ἄχνη, quod duabus coniecturis fulcire conabor: prima, quia sic ap-

Stephanus Vol. IV. S s

365 pellatur a Plinio lib. 5. c. 3. *Rhodiorum insulas. Carpathus,*
b *quae mari nomen dedit; Casos, Achne olim.* Secunda, quia Casos insula olet Phoeniciam originem et Hebraice קש *Cas* exprimit stipulam et ἄχνη Graece idem significat, Hesych. Ἄχνη, τὸ ἄχυρον. i. e. *Achne, stipula.* Astraben etiam dictam Cason insulam tradit Plinius lib. 4. c. 12. *Casus, quae Astrabe, Cimolus, quae Echinussa.*

Κασπάπυρος, πόλις Γανδαρική.] Caspapyrus, urbs Gandaryca, et Scytharum litus ex Hecataei Asia memoratur, a nemine, quod sciam, memorata. Gandarica vero erat Indiae quaedam regio, ut refert noster in *Γάνδαρα.* Cosmographus autem lib. 7. c. 1. celebrat Gandaras et Caspiraeos Indiae populos. Veterum Scythae erant Indiae finitimi, ut videre est ex eodem auctore libro citato.

Κάσπειρος, πόλις Πάρθων, προσεχὴς τῇ Ἰνδικῇ.] Caspirus, urbs Parthorum Indiae adhaerens celebratur ex Herodoti lib. 3. apud quem nulla fit mentio huius urbis, at Caspapyrus apud eum memoratur libro citato c. 102. lib. 4. c. 44. ex qua Scylax Caryandensis et alii profecti sunt, a Dario Persarum rege missi, ut explorarent, ubi Indus fluvius mari immergitur, ut rerum monumentis tradit idem autor libro, capiteque ultimo citato.

366 *Κασπία θάλασσα.*] Celebrat Caspium mare, Caspios po-
a pulos, Caspium montem, et Caspiam regionem, quam *Hyrcaniam* quoque vocatam fuisse inquit, etsi aliqui eas distinguebant; *Caspium* vero mare, *Hyrcanum* etiam dicebatur, nec cum alio communicabatur, nisi forte per subterraneos meatus. Erat enim veluti lacus aquae salsae, circa quod olim Turci ignoti habitabant, quod cum Cimmerio Bosphoro per fossam manu factam communicare voluit Nicator Seleucus, ut ex Claudio Caesare refert Plin. lib. 6. c. 11. *Claudius Caesar a Cimmerio Bosphoro ad Caspium mare* CL. M. *pass. prodidit: eaque perfodere excogitasse Nicatorem Seleucum, quo tempore a Ptolemaeo Cerauno sit interfectus.* Caspii populi, quorum regio *Caspia* dicebatur, tenebant Mediae occidentalia iuxta Armeniam, teste Ptolemaeo lib. 6. c. 2. Hinc Virgilius Aeneid. lib. 6. v. 798. *Caspia regna* usurpat pro omnibus Asiae regnis:

Huius in adventum iam nunc et Caspia regna
Responsis horrent Divum.

Caspius vero mons est idem qui *Taurus*, seu *Caucasus*, qui plurimis se gentium nominibus hinc et illinc implet, a dextra *Hyrcanus*, *Caspius*, a laeva *Pariedrus*, *Moschicus*, *Amazonicus*, *Coraxicus*, *Scythicus* appellatus, ut testatur Plin. lib. 5. c. 27. Ptolemaeus autem libro supra citato c. 2. et 9. Caspiam [illegible]

distinguit ab Hyrcania. Celebrantur etiam *Caspiae portae*, quae alibi *Armeniae*, alibi *Ciliciae* vocantur, autore Plinio libro capiteque citato. Erant vero interrupta quaedam Caspii montis loca, per quae tamquam per portas quasdam transitus patebat in Mediam, Armeniam, et Ciliciam.

Κασάνδρεια, πόλις Μακεδονίας.] Casandria, urbs Macedoniae prope Thraciam, quae olim *Potidaea*, (alii per duplex. *s* scribunt) autor noster sui oblitus in *Ποτίδαια* Thraciae urbem esse inquit. Thracia enim et Macedonia erant vicinae, memoratur Straboni in Excerptis ex eius lib. 7. Pausaniae lib. 5. Plinio lib. 2. c. 58. in qua coli lapidem inquit, qui de coelo ceciderat.

Κασσανῖται, ἔθνος ἐν τῇ παραλίᾳ, etc.] Cassanitae, populi in ora maritima maris rubri ex Marciani Periplo memorantur Ptolemaeo lib. 6. c. 7. inter Arabiae Felicis populos, quorum praecipua urbs erat Badei regia, Stephano *Badeopolis* dicta.

Κασσίτερα, νῆσος ἐν τῷ Ὠκεανῷ] Cassitera, est insula 366
in Oceano, Indiae vicina, unde ὁ *κασσίτερος*, id est, *stannum*, b
iuxta autoris nostri sententiam, cuius nulla apud alios fit mentio; at Cassiterides, quae *ἀπὸ τοῦ κασσιτέρου*, i. e. *ab stanno* quoque nomen habent, a diversis memorantur, sed inter eos non convenit de earum numero, et situ, etsi Periegeta v. 561. eas locat sub Hispaniae promontorio Sacro, quas Hispanos condidisse prodit:

—— Αὐτὰρ ὑπ' ἄκρην
Ἱρὴν, ἣν ἐνέπουσι κάρην ἔμεν Εὐρωπείης
Νήσους θ' Ἑσπερίδας, τόθι κασσιτέροιο γενέθλη,
Ἀφνειοὶ ναίουσιν ἀγαυῶν παῖδες Ἰβήρων.
—— At sub promontorio
Sacro, quod perhibent caput esse Europae,
Insulisque Hesperidibus [occiduis], *ubi stanni origo,*
Divites habitant illustrium liberi Iberorum.

Ad quem locum Eustathius ait decem esse, quarum unam desertam esse, reliquas habitari, quod ex Strabone desumpsit. Sic enim iste de istis insulis loquitur circa lib. 3. calcem: *Αἱ δὲ Καττιτερίδες, δέκα μέν εἰσι, κεῖνται δ' ἐγγὺς ἀλλήλων, πρὸς ἄρκτον ἀπὸ τοῦ τῶν Ἀρτάβρων λιμένος πελαγίαι, μία δ' αὐτῶν ἔρημός ἐστι· τὰς δ' ἄλλας οἰκοῦσιν ἄνθρωποι.* etc. i. e. *Cassiterides insulae decem sunt numero, vicinae invicem, versus septentrionem ab Artabrorum portu in alto sitae mari; una earum deserta est, reliquas vero incolunt homines, etc.* quas antiquitus soli Phoenices noverant, ceteros mortales celabant lucri causa quod ex stanno plumboque illis veniebat, unde cum Romani summo studio illarum

notitiam indagarent, cursum naucleri cuiusdam observantes, nauclerus ille, ne insulas detegeret, navem in limosa quaedam loca sponte sua impegit, ubi et Romani naufragium fecerunt, ipse autem incolumis evasit, et ex publico aerario amissarum mercium pretium recepit, ut narrat idem autor eodem libro. Quare non est mirandum Herodotum dixisse, se nescire Cassiteridas insulas, unde venit *cassiteros*, id est, *stannum*, ut testatur Eustath. ad Dionysii versum citatum, quod apud Herodot. lib. 3. c. cxv. reperies, de quibus consulesis Ludovici Nonii Hispaniam c. xciii.

Κασσώπη, πόλις ἐν Μολοσσῷ.] Pro *ἐν Μολοσσῷ* lege *ἐν τῇ Μολοσσίᾳ.* Molossia enim erat regio Epiri, ut ait noster in *Μολοσσία*, in qua Cassope erat urbs, quae *Cassiope portus* dicitur Ptolemaeo lib. 3. c. 14. quam in Chaonia Epiri regione locat, aliam vero Cassiopen celebrat in eiusd. Epiri regione Cassiopaeorum.

367 a — *Ἡρόδωρος δὲ Κασσώπους αὐτούς φησι.*] Herodorum dixisse Cassopes, Cassopae oppidanos, fortasse non bene; inquit noster. Sic etiam eos vocat Scylax in *Κασσῶποι*, et Strabo l. 7.

Καστάβαλα, Κιλικίας, καὶ Φοινίκης πόλις.] Castabala, Ciliciae et Phoeniciae urbs ex Strabonis lib. 12. apud quem memorantur non tamquam urbs Ciliciae, et Phoeniciae, sed tamquam urbs Cappadociae, ut et Plinio lib. 6. c. 3. at Ptolemaeus lib. 5. c. 8. Castabala inter Ciliciae urbes numerat. Curtius l. 3. c. 7. *Castabalum* vocat et Ciliciae adscribit. Castabala Phoeniciae a nemine, quod sciam, memoratur, nisi forsitan sit, quae Anonymo, quem vulgavit Gothofredus §. 13. dicitur *Castabetia.*

— *Ἡ καὶ Περασία ἐκαλεῖτο.*] Inquit Castabala *urbem Perasiam* quoque vocatam fuisse, quod nullius autoritate confirmat; Strabo vero nos docet Castabalis fuisse Perasiae Dianae fanum, sed non inquit *Castabala urbem* Perasiam appellatam fuisse: *Οὐ πολὺ δ' ἄποθεν ταύτης ἐστὶ τά τε Καστάβαλα, καὶ τὰ Κύβιστρα, ἔτι μᾶλλον τῷ ὄρει πλησιάζοντα πολίσματα· ὧν ἐν τοῖς Κασταβάλοις ἐστὶ τὸ τῆς Περασίας Ἀρτέμιδος ἱερόν.* i. e. *Haud procul inde Castabala et Cybistra sunt, magis adhuc monti propinqua oppida; quorum Castabalis est Perasiae Dianae fanum.*

Κασταλία, πόλις Κιλικίας.] Castalia, urbs Ciliciae nemini, quod sciam memoratur: Herodotus lib. 8. c. 39. celebrat Castaliam sub Hyampeo vertice prope Parnassum, a qua *Castaliae fonti* nomen inter poetas celeberrimo. Virg. pro omnibus sufficiet. Sic enim ille Georgic. lib. 3. v. 291.

Sed me Parnassi deserta per ardua dulcis
Raptat amor: iuvat ire iugis, qua nulla priorum
Castaliam molli divertitur orbita clivo.

Καστάλων, μεγίστη πόλις Ὠρητανίας.] Quae Castalon,
Graecis, *Castulo* dicitur Latinis, maxima quondam Hispaniae
urbs in Oretania regione, memoratur Straboni, cui *Καίτουλον*
sed perperam pro *Κασταλὼν* lib. 3. dicitur: *Τῆς μὲν οὖν Ὠρη-
τανίας, κρατιστεύουσά ἐστι πόλις Καίτουλον, καὶ Ὠρία.* i. e. *Ore-* 367
taniae primaria urbs est Caetulum, et Oria. *Καστουλὼν* dicitur b
Ptolemaeo lib. 2. c. 6. eius oppidanos *Castulonenses* memorat Plin. lib. 3. c. 3. Caesar quoque de Bello Civili lib. 1. celebrat saltum Castulonensem, de qua urbe sic Mariana Rer. Hispan. lib. 1. c. 12. *Milici nepotes non procul Biatia* [vulgo Baëza] *Castulonem condiderunt in Oretanis, urbem quondam inter primas Hispaniae nobilem.* Nescio ex quo autore id deprompsit Mariana. Historia enim Hispaniae illius temporis est valde incerta, utpote quae incerta fama, non historicorum fide nitatur.

Καστανaία.] Castanaea, nempe urbs celebratur ex Lycophrone, sed nec ex nostro, nec ex Lycophrone constat, cuius regionis fuerit urbs, at huius Scholiasta ad versum Lycophronis, quem affert noster, inquit fuisse Magnesiae Thessalicae urbem, quae celebratur a Plinio lib. 4. c. 9. sed perperam apud eum scribitur *Castana* pro Castanaea.

Κάσταξ, πόλις Ἰβηρίας.] Castax, urbs Iberiae, ex Appiano memoratur, qui eius fecit mentionem de Bellis Hispan. libro: *Ἀφικόμενος δ' ἐς τὴν Κάστακα ὁ Σκιπίων, τὸν μὲν στρατὸν ἐς τρία διεῖλε, καὶ τὴν πόλιν ἐφρούρει· μάχης δὲ οὐκ ἦρχε, διδοὺς ἔτι τοῖς Καστακαίοις μεταγνῶναι.* i. e. *Profectus vero Castacem Scipio, copiis tripartito divisis, urbem obsidebat, pugnam vero* [id est oppugnationem] *non incipiebat, dato Castacaeis resipiscendi spatio.* Ex Appiani verbis subsequentibus coniicitur fuisse oppidum non longe a Carthagine nova.

Καστολοῦ, πεδίον Δωριέων.] Haec sic legenda et interpungenda puto, *Καστωλοῦ πεδίον, πεδίον Δωριέων,* i. e. *Castoli campus, campus Doriensium.* Castoli campus vero memorat ex Xenophonte, qui lib. 1. Cyri Anabasis in libri fronte de hoc campo ita loquitur: *Κῦρον δὲ μετεπέμπετο ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἧς αὐτὸν σατράπην ἐποίησε, καὶ στρατηγὸν δὲ αὐτὸν ἀπέδειξε πάντων, ὅσοι εἰς Καστωλοῦ πεδίον ἀθροίζονται.* i. e. *Cyrum vero* [Darius eius pater] *arcessit a praefectura, cuius eum satrapam fecerat, atque ducem designavit omnium, quicumque ad Castoli campum congregantur.*

— *Ὅτι Καστώλους τοὺς Δωριεῖς,* etc.] Dorienses isti, quos 368
stolos Lydi vocabant, longe diversi erant a Doriensibus Doridis a
inter Aetoliam et Locros Ozolos, et a Doriensibus Peloponnesi,
ingenue fateor me nescire qui et ubi terrarum fuerint, nisi forsi-

tan sint incolae Doridis Cariae, quam regionem celebrat Ptolemaeus lib. 5. c. 2.

Κασσώριον, τὸ πορνεῖον.] *Cassorium*, id est, *lupanar*, praeter literarum ordinem locum occupat, quo vitio peccat plerumque epitomator noster, apud Etymologici magni autorem Κασσωρὶς, dicitur ἡ πόρνη, i. e. *meretrix*, et κασσωρεύουσα ἡ πορνεύουσα, i. e. *quae meretricatur*.

Κατάβαθμος, τόπος ἐν Λιβύᾳ, etc.] Catabathmos, locus in Libya inter Ammonem, et Paraetonium, Ptolemaeus lib. 4. c. 5. duo huius nominis loca memorat, scilicet *Catabathmum magnum, et parvum*, noster de parvo loquitur, ut videre est ex Ptolemaei libro capiteque citato; *Catabathmos* vero Graece sonat *descensum* Latine.

Κατακεκαυμένη, χώρα τῆς Ἐφεσίας.] Catacecaumene, regio Ephesiae ex Strabonis lib. 13. memoratur, apud quem non Ephesiae regioni, sed Mysiae, seu Meoniae adscribitur: *Μετὰ δὲ ταῦτ' ἐστὶν ἡ Κατακεκαυμένη λεγομένη χώρα, μῆκος μὲν καὶ πεντακοσίων σταδίων, πλάτος δὲ τετρακοσίων, εἴτε Μυσίαν χρὴ καλεῖν, εἴτε Μηονίαν· λέγεται γὰρ ἀμφοτέρως.* i. e. *Post haec vero est regio, quae* Catacecaumene *dicitur, longitudine etiam* 10 *stadiorum, latitudine* CCCC *sive ea* Mysia, *sive* Meonia *est appellanda, utroque enim modo dicitur.*

— Ἄδενδρος ἅπασα, πλὴν τῆς ἀμπέλου, etc.] Sunt verba Strabonis interrupta, quae integra apud eum lib. 13. sic habentur: *Ἅπαντα ἄδενδρος, πλὴν ἀμπέλου τῆς τὸν Κατακεκαυμενίτην φερούσης οἶνον, οὐδενὸς τῶν ἐλλογίμων ἀρετῇ λειπόμενον. Ἔστι δὲ ἡ ἐπιφάνεια τεφρώδης τῶν πεδίων· ἡ δ' ὀρεινὴ καὶ πετρώδης, μέλαινα, ὡς ἂν ἐξ ἐπικαύσεως. Εἰκάζουσι μὲν οὖν τινες ἐκ κεραυνοβολιῶν, καὶ πρηστήρων συμβῆναι τοῦτο· καὶ οὐκ ὀκνοῦσι τὰ περὶ τὸν Τυφῶνα ἐνταῦθα μυθολογεῖν.* i. e. *Arboribus caret dempta vite, quae vinum Catacecaumenitem gignit nulli nobilium virtute inferius; Camporum superficies est cinericia, montana vero saxosa et nigra, veluti ex adustione: coniiciunt itaque aliqui ex fulminibus et presteribus hoc accidisse, nec dubitant eo fabulam Typhonis referre.*

— Ἐκ κεραυνοβολίας πρηστήρων συμβλῆναι.] Lege ex Stra-
568 bonis verbis nota proxime praecedenti allatis: ἐκ κεραυνοβολιῶν,
b καὶ πρηστήρων συμβῆναι. Sed eodem Strabonis loco pro ἅπαντα ἄδενδρος, leges ex auctore nostro ἄδενδρος ἅπασα.

Κατάνη, πόλις Σικελίας.] *Catane* Graecis, *Catana* Latinis, vulgo Italis *Catania*, urbs Siciliae notissima, et nunc et olim ex huius insulae praecipuis, patria Charondae Philosophi, ac legislatoris celeberrimi, cuius incolae *Catanaei* Graece, *Catanenses*

dicuntur Latine: a Naxiis conditam fuisse autor est Strabo lib. 6. Thucydides vero lib. 6. Chalcidenses ex Naxo profectos eam condidisse refert; ab Hierone Syracusanorum tyranno deductis eo aliis colonis vocata fuit *Aetna*, ideo a Pindaro Pyth. Od. 1. *Aetnaeus* vocatur; ad partes vocandus est Strabo ex libro citato: *Καὶ ἡ Κατάνη δ' ἐστὶ Ναξίων τῶν αὐτῶν κτίσμα. Ταυρομένιον δὲ τῶν ἐν Ὕβλῃ Ζαγκλαίων· ἀπέβαλε δὲ τοὺς οἰκήτορας τοὺς ἐξ ἀρχῆς ἡ Κατάνη, κατοικίσαντος ἑτέρους Ἱέρωνος τοῦ Συρακουσίων τυράννου, καὶ προσαγορεύσαντος αὐτὴν Αἴτνην ἀντὶ Κατάνης.* i. e. *Catana autem est Naxiorum colonia, Tauromenium vero Zanclaeorum, qui Hyblae erant. Pristinos autem incolas Catana amisit, deductis eo aliis ab Hierone Syracusanorum tyranno, et appellante eam* Aetnam *pro Catana.* Sed ex eodem Strabonis libro constat, Catanenses postliminio reversos sub mortem Hieronis incolas illos expulisse, sepulchrumque tyranni diruisse: *Κατὰ δὲ τὴν τελευτὴν τοῦ Ἱέρωνος κατελθόντες οἱ Καταναῖοι, τούς τε ἐνοίκους ἐξέβαλον, καὶ τὸν τάφον ἀνέσκαψαν τοῦ τυράννου, οἱ δὲ Αἰτναῖοι παραχωρήσαντες, Ἐννησίαν καλουμένην, τῆς Αἴτνης ὀρεινὴν ᾤκησαν, καὶ προσηγόρευσαν τὸ χωρίον Αἴτνην, διέχον τῆς Κατάνης σταδίους ὀγδοήκοντα· καὶ τὸν Ἱέρωνα οἰκιστὴν ἀπέφηναν.* i. e. *Sub mortem vero Hieronis Catanenses postliminio reversi inquilinos expulerunt, sepulchrumque tyranni diruerunt, at Aetnaei cedentes loco Ennesiam nomine regionem Aetnae montanam incoluerunt, et appellarunt locum* Aetnam *distantem a Catana stadiis* x x c *et Hieronem conditorem declararunt.* Non longe distabat ab Aetna monte, eius enim favillam Catanam usque pervenire scribit Plin. lib. 3. c. 8. quae huius urbis agros foecundabat, ut apparet ex eodem Strabone libro citato: *Ἡ μὲν οὖν σποδὸς λυπήσασα πρὸς καιρὸν, εὐεργετεῖ τὴν χώραν χρόνοις ὕστερον· εὐάμπελον γὰρ παρέχεται καὶ χρηστόκαρπον, τῆς ἄλλης οὐχ ὁμοίως οὔσης εὐοίνου.* i. e. *Cinis igitur ille cum tristitia ad tempus afficiat terram, postea beneficio eam impertit: reddit enim eam vinetis laetam ac bonae frugis feracem, cum reliqua non ita praestet vini bonitate.*

— *Κέκληται δὲ οὕτως.*] Duas nominis Catanae, urbis Siciliae affert etymologias, utrasque ex Graecorum fermento confectas. Magis ingeniosa est quam affert Bochartus Geographiae Sacrae part. 2. lib. 1. c. 28. a nomine קטנא *Ketana*, i. e. *parva*, si probasset Catanam a Phoenicibus conditam fuisse; sed, cum contrarium appareat ex Thucydide et Strabone libris nota praecedenti citatis, labat Bocharti etymologia a lingua Phoenicia desumpta. 869 a

— *Πρὸς τὸν Ἀμελιανὸν ποταμόν.*] Lege, *πρὸς τὸν Ἀμενάνον, ποταμὸν* i. e. *ad Amenanum fluvium.* Amenanus enim diceba-

tur amnis, qui per Catanam fluebat, ut patet ex Strabonis lib. 5. Καθάπερ περὶ τοῦ Ἀμενάνου συμβαίνειν φασὶ, τοῦ διὰ Κατάνης ῥέοντος· ἐκλείπει γὰρ ἐπὶ πολλὰ ἔτη, καὶ πάλιν ῥεῖ. i. e. *Sicut Amenano fluvio evenire perhibent per Catanam fluenti: qui per multos annos deficit, et iterum fluit.* Quod expressit Ovid. Metamorphosis lib. 15.

Nec non Sicanias volvens Amenanus arenas,
Nunc fluit, interdum suppressis fontibus aret.

Qui fluvius nunc vulgo *Iudicello* dicitur autore Cluv. Sicil. Antiquae lib. 1. c. 9.

Καταονία, μοῖρα ἐσχάτη τοῦ Ταύρου, etc.] Cataonia, pars ultima montis Tauri, quam Strabo *Cappadociam* vocat, scilicet lib. 12. ubi eius descriptionem reperies; crat Cappadociae pars Commagenae praetenta, autore Plinio lib. 6. c. 3.

Καταβανία, κατοικία τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας.] Catabania, habitatio, id est, regio felicis Arabiae celebratur ex Strabonis lib. 16. cuius affert verba male sana quae apud eum sic leguntur: Φέρει δὲ λιβανωτὸν μὲν ἡ Καταβανία, σμύρναν δὲ ἡ Χατραμωτῖτις· καὶ ταῦτα δὲ καὶ τὰ ἄλλα ἀρώματα μεταβάλλονται τοῖς ἐμπόροις. Ἔρχονται δὲ πρὸς αὐτοὺς ἐξ Ἐλανῶν μὲν εἰς Μιναίαν ἐν ἑβδομήκοντα ἡμέραις. Ἔστι δ' ἡ Ἔλανα πόλις ἐν θατέρῳ μυχῷ τοῦ Ἀραβίου κόλπου, τῷ κατὰ Γάζαν τῷ Ἐλανίτῃ καλουμένῳ, καθάπερ εἰρήκαμεν. i. e. *Fert vero thus quidem Catabania, myrrham autem Chatramotitis, et haec et alia aromata cum mercato-*
869 *ribus permutantur. Veniunt vero ad eos ex Elanis quidem in Mi-*
b *naeam in diebus septuaginta. Est autem Elana urbs in altero recessu Arabici sinus, qui apud Gazam est nomine Elaniticus, quemadmodum diximus.* Quare apud Stephanum pro ἡ Κατταβανία leges ἡ Καταβανία, pro ἡ Χατραμωνίτης scribes Χατραμωτῖτις.

— Τὸ ἐθνικὸν καττα βανεύς.] Incolae Catabaniae regionis Arabiae felicis Straboni dicuntur Καταβανεῖς, quos inquit esse ex quatuor maximis gentibus, quae partem illam Arabiae incolunt, eius ex lib. 16. hic subiiciam verba: Κατοικεῖ δὲ τὰ μέγιστα τέτταρα ἔθνη τὴν ἐσχάτην λεχθεῖσαν χώραν. Μιναῖοι μὲν ἐν τῷ πρὸς τὴν Ἐρυθρὰν μέρει πόλις αὐτῶν ἡ μεγίστη Κάρνα [ἢ Καρανά.] ἐχόμενοι δὲ τούτων Σαβαῖοι· μητρόπολις δ' αὐτῶν Μαριάβα· τρίτοι δὲ Καταβανεῖς, καθήκοντες πρὸς τὰ στενὰ, καὶ τὴν διάβασιν τοῦ Ἀραβίου κόλπου· τὸ δὲ βασίλειον αὐτῶν Τάμνα καλεῖται· πρὸς ἕω δὲ μάλιστα Χατραμωτῖται· πόλιν δ' ἔχουσι Καβάτανον. i. e. *Habitant vero quatuor maximae nationes ultimam regionem dictam; Minaei quidem, in parte ad Rubrum* [mare] *civitas eorum maxima Carna,* [sive Carana,] *his finitimi sunt Sabaei, quorum*

metropolis Mariaba: Tertii vero Catabanenses, pertingentes ad angustias et transitum Arabici sinus, eorum regia vocatur Tamna. Ad orientem autem maxime Chatramotitae, urbem habent Cabatanum.

Κάττουζα, ὅθεν τὰς γεράνους ὁρμᾶν [φασι,] etc.] Cattuza, cuius regionis fuerit urbs, nobis divinandum relinquit, erat vero urbs Thraciae, sic a barbaris vocata, cum ante *Gerania* vocaretur, ut narrat Solinus c. 16. quod ex Plinio desumpsit. Sic enim ille lib. 4. c. 11. *Gerania, ubi Pygmaeorum gens fuisse proditur, quos* Catizos *barbari vocant, credunt a gruibus fugatos.* At Stephani verba de hac urbe mutila Salmasius ex Stephani codice, quem habebat, in suis Plinianis in Solinum exercitationibus fol. 164. sic restituit: *Κάττουζα πόλις Θράκης, ἐν ᾗ κατῴκουν οἱ Πυγμαῖοι, οἱ οἰκήτορες Καττουζοί· ὅθεν δὲ τὰς γεράνους ὁρμᾶν τὸ χωρίον Ῥακώλην προσαγορεύεσθαι.* i. e. *Cattuza, urbs Thraciae, in qua habitabant Pygmaei, incolae Cattuzi, unde grues proficisci, regionem* Rhacolen *appellari* [aiunt.]

Κλαύδιον, ὡς Ῥήγιον, πόλις Ἰταλίας.] Claudium urbs 370
memoratur ex Dionysii Rom. antiquit. lib. 16. quae Ptolemaeo a
lib. 3. c. 1. dicitur *φόρος Κλαυδίου*, i. e. *forum Claudii*, sed idem autor duas huius nominis Italiae urbes celebrat, alteram Centronum, alteram Tuscorum, de quibus videsis Cluv. Italiae Antiquae lib. 1. c. 13. apud Stephanum praeter literarum ordinem occupat locum.

Καύκασος τὸ ὄρος, ὀρῶν μέγιστον.] Caucasus mons, montium maximus vocatur ab Stephano, erat idem, qui *Taurus* et *Caspius*, de quibus nominibus suo loco, sed illo nomine praecipue a poetis celebratur, atque pro quibuslibet asperrimis montibus usurpatur. In hoc sensu inquit Dido apud Virg. Aeneid. lib. 4. v. 365.

Nec tibi diva parens, generis, nec Dardanus autor
Perfide, sed duris genuit te cautibus horrens
Caucasus, Hyrcanaeque admorunt ubera tigres.

De quo Plin. lib. 5. c. 17. *Caspius mons est idem, qui Taurus seu Caucasus, qui plurimis se gentium nominibus hinc et illinc implet, a dextra Hyrcanus, Caspius, a laeva Pariedrus, Moschius, Amazonicus, Coraxicus, Scythicus appellatur.* Inter Euxinum et Caspium mare Iberia et Albania ad meridiem divisa describitur ab Strabone lib. 11. a quo *Caucasiae portae* dicebantur, ubi erant angustiae inter eum et mare Caspium. Erat adeo excelsus, ut eius cacumina ad tertiam noctis partem solaribus radiis illustrari prodat Arist. Meteorologic. lib. 1. c. 13. Eius summas

partes. *Colicos montes* vocari tradit noster in Κῶλοι. In hoc monte Prometheum vinctum aquila, seu vulture eius iecur depascente fabulantur poetae, quod paucitatem hominum dolens, ignem e rota solis surripuerit, quo homines ex luto formatos animavit, unde Virg. Ecloga 6, v. 40. canit:

Hinc lapides Pyrrhae iactos, Saturnia regna
Caucaseasque refert volucres, furtumque Promethei.

— Ὡς τὸ Ουασίτης, τῆς Οὐάσιος.] In his suspicor inesse mendum, legendum existimo Ὡς τὸ Αὐασίτης, τῆς Αὐάσιος. Auasis enim et Hyasis, et Oasis, a quibus fit Αὐασίτης, Ὑασίτης, Ὀασίτης reperitur, sed non Οὔασις.

370 Καυκώνεια, χώρα τῶν Καυκώνων.] Cauconia, regio
b Cauconum circa Pontum et Bithyniam, qui ad Teium et Parthenium usque flumen Henetis finitimi habitabant, ut refert Strabo lib. 12. eos quoque memorat Ptolemaeus lib. 5. c. 1.

Καυλικοί, ἔθνος κατὰ τὸν Ἰόνιον κόλπον.] Caulici, gens iuxta Ionium sinum ex Hecataei Europa, celebrantur, quos Apollonius *Cauliacos* vocat, ut ait noster; Caulici a nemine, quod sciam, memorantur; quos Apollonius non vocavit *Cauliacos*, sed *scopulum Cauliaci* celebrat Argonautic. lib. 4. v. 324.

Αὐτὰρ ἐπεί τ' Ἄγγουρον ὄρος καὶ ἄπωθεν ἐόντα
Ἀγγούρου ὄρεος σκόπελον παρὰ Καυλιακοῖο
(Ὧι περὶ δὴ σχίζων Ἴστρος ῥόον ἔνθα καὶ ἔνθα
Βάλλει ἁλὸς) πεδίον τε Λαυρίου ἠμείψαντο.

Verum ubi Angurum montem et procul distantem
Ab Anguro monte scopulum Cauliacum
(Quem circa diffindens Ister huc et illuc
Mittit in mare) campumque Talaurium transierunt.

Ad quem locum in eius Scholiis haec leguntur: Ὁ δὲ Καυλιακὸς σκόπελος τῆς Σκυθίας, πλησίον τοῦ Ἴστρου, οὗ μνημονεύει Πολέμων ἐν κτίσει Ἰταλικῶν καὶ Σικελικῶν. Πολλοὶ γράφουσιν Ἄγγουρον ὄρος, καὶ Ἄγγυρον, καὶ Ἀγγύρου ὄρεος· ἀντὶ δὲ τοῦ Καυκασίοιο, Καυλιακοῖο. i. e. *Cauliacus scopulus Scythiae, prope Istrum, cuius meminit Polemo in conditu Italicarum, et Sicularum* [urbium:] *multi scribunt Angurum montem, et Angyrum montem, et Angyri montis* [apud Apollonium scilicet] *pro Caucasi vero, Cauliaci.*

Καυλωνία, πόλις Ἰταλίας, etc.] Caulonia, urbs Italiae, quae iam Strabonis et Plinii aetate erat deserta, prius *Aulonia* dicta fuit ἀπὸ τοῦ αὐλῶνος, i. e. *a convalle*, inquit noster; quod ex Strabonis lib. 6. habet. Sic enim ille de hac urbe loquitur: Μετὰ δὲ τὴν Σάγραν Ἀχαιῶν κτίσμα Καυλωνία, πρότερον δ' Αὐ-

λωνία λεγομένη διὰ τὸν προκείμενον αὐλῶνα, ἔστι δ' ἔρημος. Οἱ
γὰρ ἔχοντες ἐν Σικελίᾳ ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἐξέπεσον, καὶ τὴν ἐκεῖ
Καυλωνίαν ἔκτισαν. id est: *Post Sagram sequitur Caulonia ab*
Achaeis condita, prius Aulonia *dicta propter convallem antecia-* 371
centem; est autem deserta, qui enim eam tenebant in Sicilia a a
barbaris expulsi sunt, et illic Cauloniam condiderunt. Eius arces celebrat Virg. Aeneid. lib. 3. v. 553. A Campanis eversam fuisse prodit Pausanias lib. 6. *Καυλωνία δὲ ἀπῳκίσθη μὲν ἐς Ἰταλίαν ὑπὸ Ἀχαιῶν, οἰκιστὴς δὲ ἐγένετο αὐτῆς Τύφων Αἰγιεύς. Πύῤῥου δὲ τοῦ Αἰακίδου καὶ Ταραντίνων ἐς τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον καταστάντων, ἄλλαι τε τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πόλεων ἐγένοντο αἱ μὲν ὑπὸ Ῥωμαίων, αἱ δὲ ὑπὸ τῶν Ἠπειρωτῶν ἀνάστατοι· κατέλαβε δὲ ἐς ἅπαν ἐρημωθῆναι καὶ τὴν Καυλωνίαν ἁλοῦσαν ὑπὸ Καμπανῶν, οἳ Ῥωμαίοις μεγίστη τοῦ συμμαχικοῦ μοῖρα ἦσαν.* i. e. *Caulonia vero colonia deducta est in Italiam ab Achaeis, deductor coloniae fuit Typhon Aegiensis; bello autem a Pyrrho et Tarentinis contra Romanos suscepto, aliae Italiae civitates a Romanis, aliae ab Epirotis eversae fuerunt, Caulonia etiam a Campanis capta et deserta facta fuit, qui maxima pars erant sociorum Romanorum.* Vide quae in *Αὐλὼν* annotavimus.

— *Ἀπὸ γὰρ τῆς Αὐλῶνος*, etc.] Conatur reddere rationem, quamobrem Aulonia civitas, quae nomen habebat *ἀπὸ τοῦ αὐλῶνος.* i. e. *a convalle*, postea vocata fuit *Caulonia*, sed nullam, quae convincat, reddit, tantum a similitudine argumentatur, ac inquit: sicut a Metabo heroe, Metapontium dictum est, et Epidaurus urbs dicta est *Epitaurus*, ita etc. quod fortasse accidit ex quadam nominis corruptione. Sed Clazomenae urbs nullam habet cum illis connexionem, quare eam ex hoc loco expungendam existimo.

— *Ἔστι καὶ ἄλλη Σικελίας.*] Caulonia etiam fuit urbs Siciliae, cuius meminit Scylax in *Σικελία*. Strabo lib. 6. cuius p. 650. b. attulimus verba.

— *Ἔστι καὶ ἄλλη Λοκρῶν.*] Celebrat etiam Cauloniam Locrorum, cuius nulla apud alios extat memoria. Servius ad Virg. Aeneid. lib. 3. v. 553. supra citatum autor est Locros condidisse in Caulone, monte Calabriae, oppidum, cuius verba apposuimus, cum egimus de Aulone. Utrum Stephanus intelligat hanc urbem nec ne, tuum esto iudicium.

Καῦνος, πόλις Καρίας.] Caunus, urbs Cariae. De qua sic Strabo lib. 14. *Ἔχει δ' ἡ πόλις νεώρια, καὶ λιμένα κλειστόν· ὑπέρκειται δὲ τῆς πόλεως ἐν ὕψει φρούριον, Ἴμβρος. Τῆς δὲ χώρας εὐδαίμονος οὔσης, ἡ πόλις τοῦ θέρους ὁμολογεῖται παρὰ πάντων εἶναι δυσάερος, καὶ τοῦ μετοπώρου, διά τε καύματα, καὶ τὴν*

ἀφθονίαν τῶν ὡραίων. i. e. *Habet vero* [Caunus] *urbs navalia, ut portum clausum; supra urbem iacet in altitudine castellum; Imbrus, regio etsi est felix, urbs tamen apud omnes in confesso est habere pessimum aërem, et per autumnum ob aestum et abundantiam pomorum et fructuum huius generis.*

— Ὁ Καύνιος ἔρως.] *Caunius amor* est adagium dici solitum de eis, qui ea desiderant, quae nec fas est concupiscere, nec licet assequi, de quo videsis Erasmum.

— Ὅθεν καὶ Στρατόνικος ὁ κιθαριστὴς ἰδὼν, etc.] Haec
871 verba sunt Strabonis, sed mutila, quae apud eum lib. 14. sic se
b habent: Καὶ δὴ καὶ τὰ τοιαῦτα διηγήματα θρυλλεῖται· ὅτι Στρατονικὸς ὁ κιθαριστὴς ἰδὼν ἐπιμελῶς χλωροὺς τοὺς Καυνίους, τοῦτ' εἶναι ἔφη τὸ τοῦ ποιητοῦ.

Οἵηπερ φύλλων γενεὴ, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν·

Μεμφομένων δὲ, ὡς σκώπτοιτο αὐτῶν ἡ πόλις ὡς νοσερά· ἐγὼ, ἔφη, μήποτε θαῤῥήσαιμ' ἂν λέγειν νοσερὰν, ὅπου καὶ οἱ νεκροὶ περιπατοῦσιν. i. e. *Quin etiam vulgatum est, Stratonicum citharoedum, cum videret Caunios admodum pallidos, hoc esse, dixisse, illud Poetae:*

Qualis foliorum generatio, talis et virorum,

Culpantibus vero eum [Cauniis] *quod eorum urbem morbosam subsannaret; ego, dixit, non ausim dicere morbosam* [urbem] *ubi mortui quoque ambulant.* Erat ditionis Rhodiorum, a quibus cum deficeret, Romanorum sententia, iterum ab eis fuit recepta, qua de re extabat Molonis adversus Caunios oratio, ut prodit Strabo libro citato. Qua in urbe lienosos gigni tradit Plin. lib. 11. c. 37.

— Ἔστι καὶ πόλις ἐν Κρήτῃ.] Esse quoque aliam Caunum urbem in Creta inquit, a qua Caunii Cariae se oriundos esse affirmabant, ut testatur Herodotus lib. 1. c. 172. Οἱ δὲ Καύνιοι, αὐτόχθονες, δοκέειν ἐμοὶ, εἰσι. Αὐτοὶ μέντοι ἐκ Κρήτης φασὶ εἶναι. i. e. *Caunii vero, indigenae, ut mihi videtur, sunt; ipsi quidem ex Creta aiunt esse.* Memoratur vero ab Scylace in Κρήτῃ, apud quem perperam scribitur Βαῦκος pro Καῦνος, ut ex nostro autore corrigunt Salmasius, et Isaacus Vossius, Criseas duo fulmina.

— Τὸ ἐθνικὸν Καύνιος.] Gentile utriusque urbis, videlicet Cariae et Cretae dicitur *Caunius*, et *Caunaeus*. Cariae oppidani Caunii memorantur Ciceroni Epistolarum ad C. Memmium lib. 13. Epist. 56. Idem de divinatione lib. 2. caricas, quae ex Cauno Cariae urbe asportabantur *Cauneas* vocat, quae omen fecere M. Crasso adversus Parthos navim conscendenti, cum quidam caricas Cauno advectas vendens, *Cauneas clamitaret*, quod etiam refert Plin. lib. 15. c. 19. Antiqui *Cauneas*, pro cave ne

eas, dicebant, ut et *auruncare*, pro *averruncare*, ut annotavit Scaliger ad Festum in voce *Aurum*. Caunum Cariae nobilitavit Protogenes ille celeberrimus pictor, cuius admirandas picturas recenset Plin. lib. 35. c. 10. et inter ea, illas tres celebres lineas diversi coloris in una linea, prima et tertia ab Apelle, secunda a Protogene; *placuitque* (sunt verba Plinii) *sic eam tabulam posteris tradi, omnium quidem, sed artificum praecipue miraculo, consumptam eam constat priore incendio domus Caesaris in palatio, avide ante a nobis spectatam, spatiosiore amplitudine nihil aliud continentem, quam lineas visum effugientes, inter egregia multorum opera inani similem, et eo ipso allicientem, omnique opere nobiliorem.* Quae tabula etsi consumpta incendio, tamen adhuc hodie vivit Plinianis verbis.

Καΰστριον, πεδίον τῆς Ἐφεσίας.] Caystrium, campus, 372 seu planicies Ephesiae regionis. Ephesiam regionem vocat noster, a quae continebat Catacecaumenen, ut videre est in *Κατακεκαυμένη*. Catacecaumenen vero regionem Strabo lib. 13. cuius verba adduximus in *Κατακεκαυμένη*, dubitat, Mysiane, an Meonia sit vocanda: Caystrum vero campum a fluvio cognomine nomen habere refert idem Strabo eodem libro. Erat vero huius nominis campus, lacus, fluvius, et pratum, ut videre est ex eodem Strabone libro citato. Caystrium vero fluvium celebrat Homer. Il. 2. v. 461.

Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι Καϋστρίου ἀμφὶ ῥέεθρα.
Asiae in prato Caystrii circa fluenta.

Quod Virg. Georgic. lib. 1. imitatus est:

—— *Et quae Asia circum*
Dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri.

Vide quae in *Ἀσία* annotavimus.

— *Τὴν κεκαυμένην χώραν.*] Lege *τὴν κατακεκαυμένην.* Sic enim haec regio vocatur ab Strabone lib. 13. et ab ipso Stephano in *Κατακεκαυμένη*.

Καφηρεύς, ἐπίνειον Εὐβοίας, etc.] Caphereus, Latinis plerumque *Caphareus* dicitur, Stephano est Euboeae navale, aliis promontorium. Euboea enim duobus promontoriis fuit insignis, Geresto versus Atticam vergente, Caphareo versus Hellespontum, autore Plinio lib. 4. c. 12. nobile clade Graecorum cum Agamemnone e Troia redeuntium; teste Pausania lib. 4. circa libri calcem: *Ἐοίκασι δὲ αἱ ἀνθρώπειαι τύχαι καὶ χωρία τέως ἄγνωστα ἐς δόξαν προηχέναι. Καφηρέως τε γάρ ἐστιν ὄνομα τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ τοῖς σὺν Ἀγαμέμνονι Ἕλλησιν ἐπιγενομένου χειμῶνος ἐνταῦθα, ὡς ἐκομίζοντο ἐξ Ἰλίου.* i. e. *Videntur vero hominum casus et fortuna*

loca ante obscura in famam provehere; namque Caphereum in Euboea nobilitavit Graecorum ab Ilio cum Agamemnone redeuntium naufragium. Memoratur etiam Virgilio Aeneid. lib. 11. v. 259.

—— Scit triste Minervae
Sidus, et Euboicae cautes, ultorque Caphareus.

De hodierno nomine non convenit inter autores, Sophiano *Chimi*, Nigro et Theveto *Figera* dicitur.

Καφυῖα, πόλις Ἀρκαδίας.] Legendum existimo *Καφύαι*. Sic enim reperitur apud Polybium, diversis locis. Fuere vero Caphyae, urbs Arcadiae memorata Polybio Historiarum lib. 4.
872 *Ποιησάμενος δὲ τὴν πορείαν διὰ τῆς Ἀρκαδίας, καὶ πολλὰς ἀνα-*
b *δεξάμενος χίονας καὶ ταλαιπωρίας ἐν ταῖς περὶ τὸν Λίγυργον ὑπερβολαῖς, τῇ τρίτῃ τῶν ἡμερῶν κατῆρε νύκτωρ εἰς Καφύας.* i. e. *Faciens vero iter* [Philippus] *per Arcadiam cum multas nives, atque aerumnas in vertice Ligyrgi montis pertulisset, tertio die pervenit noctu Caphyas.*

Κεβρηΐα, χώρα τῆς Τρωάδος.] Fidenter legendum *Κεβρηνία, χώρα τῆς Τρωάδος.* i. e. *Cebrenia, regio Troadis*, ex codice Aldino, et ex Strabone, cuius de hac regione sunt verba lib. 13. *Ταύτην δ' ὁ ποιητὴς ὑπὸ Αἰνείᾳ τάττει καὶ τοῖς Ἀντηνορίδαις, καλεῖ δὲ Δαρδανίαν· ὑπὸ δὲ ταύτῃ Κεβρηνίῃ, πεδιὰς ἡ πλείστη, παράλληλός πως τῇ Δαρδανίᾳ· ἦν δὲ καὶ πόλις ποτὲ Κεβρηνή.* i. e. *Hanc Homerus sub Aeneae ditione locat et sub Antenoris filiis, et* Dardaniam *vocat: infra hanc vero est Cebrenia, campestris maxima sui parte, et aequalibus fere spaciis distans a Dardania; fuit autem et urbs quondam Cebrene.*

— *Ἀπὸ Κεβριόνου τοῦ Πριάμου.*] In hoc etiam filii Priami nomine suspicor inesse mendum, quia cum regio sit *Κεβρηνία*, ille a quo denominatur, eadem paronomasia denominandus est, ergo pro *Κεβριόνου* legendum est *Κεβρηνίου*.

— *Ὁ οἰκήτωρ Κεβρῆνος, καὶ Κεβρηνεύς, καὶ Κβερήνιος.*] Incola Cebreniae regionis dicebatur Cebrenus, Cebreneus, Latino ore Cebrenensis, et Cebrenius. Pro *Κβερήνιος* enim, quod est impressoris incuria, legendum est *Κεβρήνιος*. Duobus prioribus usus est Strabo lib. 13. ubi situm Cebreniae describit: *Τὴν δὲ Κεβρηνίαν διήκειν μέχρι τῆς Σκηψίας· ὅριον δ' εἶναι τὸν Σκάμανδρον μέσον αὐτῶν ῥέοντα· ἔχθραν δ' ἀεὶ καὶ πόλεμον εἶναι τοῖς τε Κεβρηνοῖς, καὶ τοῖς Σκηψίοις, ἕως Ἀντίγονος αὐτοὺς συνῴκισεν εἰς τὴν τότε μὲν Ἀντιγονίαν, νῦν δὲ Ἀλεξάνδρειαν· τοὺς μὲν οὖν Κεβρηνιέας ξυμμεῖναι τοῖς ἄλλοις ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ.* i. e. *Cebreniam vero pertingere usque ad Scepsiam* [regionem] *terminum autem esse Scamandrum, qui per medium earum fluit. Inimicitiam vero semper fuisse Cebrenis et Scepsiis, donec Antigo-*

nus eos transtulit in urbem Antigoniam tunc, nunc autem Alexandriam; Cebrenienses vero mansisse cum aliis civibus in ea, quae etiam nunc dicitur Alexandria. Nihil interest, quod apud nostrum scribatur *Κεβρῆνος* et *Κεβρηνεὺς*, et apud Strabonem *Κεβρηνοῖς*, et *Κεβρηνιέας* ex forma *Κεβρηνὸς* et *Κεβρηνιεύς*. Quod plerumque solet accidere, eadem enim sunt gentilia.

Κεγχρέαι, πόλις Τρῳάδος, etc.] Memorat Cenchreas, ur- 373 a
bem Troadis *παρουσίᾳ* Homeri celebrem, ingenue fateor, me nescire, unde haec desumpserit noster autor. Nemo omnium novit hanc Troadis urbem, in qua commoratum fuisse inquit Homerum, ut de rebus Troianis certior fieret.

— *Δευτέρα πόλις καὶ ἐπίνειον Κορίνθου.*] Secundo loco numerat Cenchreas, urbem, et navale Corinthii: sitae vero erant in via, quae Tegea ducit Argos per montem Parthenium, et Creopolum, autore Strabone lib. 8. *Εἰσὶ δὲ καὶ Ὑσιαί, τόπος γνώριμος τῆς Ἀργολικῆς· καὶ Κεγχρεαί, αἳ κεῖνται ἐπὶ τῇ ὁδῷ τῇ ἐκ Τεγέας εἰς Ἄργος, διὰ τοῦ Παρθενίου ὄρους, καὶ τοῦ Κρεοπώλου. Ὅμηρος δ' αὐτὰς οὐκ οἶδεν.* i. e. *Sunt et Hysiae, locus notus Argolicae; et Cenchreae; quae sitae sunt in via, quae ducit Tegea Argos per montem Parthenium et Creopolum. Homerus eas non novit.* De quibus insignis est locus Plinii ex libro 4. c. 4. *Lecheae hinc, Cenchreae illinc, angustiarum termini, longo et ancipiti navium ambitu, quas magnitudo plaustris transvehi prohibet, quam ob causam perfodere navigabili alveo angustias tentavere, Demetrius rex, Dictator Caesar, Domitius Nero, infausto, ut omnium patuit exitu, incepto, medio hoc intervallo, quod* Isthmon *appellavimus, applicata colli habitatur colonia Corinthus, antea* Ephyra *dicta, sexagenis ab utroque litore stadiis, e summa sua arce, quae vocatur* Acrocorinthus, *in qua fons Pirene diversa duo maria prospectans.* De quibus videsis Pausaniae Corinthiaca.

— *Τρίτη, Ἰταλίας.*] Cenchreae Italiae adeo ignotae et obscurae sunt, ut ne lucerna quidem Antisthenis videri, nec a Tiphye detegi possint.

— *Λέγεται καὶ Κέγχρειος ὁ Ποσειδῶν.*] Cenchrius iste Neptunus colebatur Cenchreis Corinthi, autore Pausania Corinthiacis: *Κορινθίοις δὲ τοῖς ἐπινείοις τὰ ὀνόματα Λέχης καὶ Κεγχρίας ἔδοσαν, Ποσειδῶνος εἶναι καὶ Πειρήνης τῆς Ἀχελώου λεγόμενοι· πεποίηται δὲ ἐν Ἠοίαις μεγάλαις Οἰβάλου θυγατέρα εἶναι καὶ Πειρήνην. Ἔστι δὲ ἐν Λεχαίῳ μὲν Ποσειδῶνος ἱερὸν καὶ ἄγαλμα χαλκοῦν· τὴν δὲ ἐς Κεγχρείας ἰόντων ἐξ Ἰσθμοῦ, ναὸς Ἀρτέμιδος καὶ ξόανον ἀρχαῖον. Ἐν δὲ Κεγχρείαις Ἀφροδίτης τέ ἐστι ναὸς καὶ ἄγαλμα λίθου. Μετὰ δὲ ἐπὶ τῷ ῥεύματι τῷ διὰ τῆς θαλάσσης,*

Ποσειδῶνος χαλκοῦν. i. e. *Corinthiorum vero navalibus Leches et Cenchrias nomina dederunt, qui Neptunii esse filii ex Pirene Acheloi filia dicuntur; in Eoeis vero magnis fictum est Oebali filiam esse Pirenen. Est in Lechaeo quidem Neptuni templum et simulachrum ae-*
873 *neum; in via, quae ex Isthmo Cenchreas ducit, est Dianae templum*
b *et signum vetus ligneum. In ipsis vero Cenchreis Veneris est delubrum et marmoreum signum, post ipsum ad maris fluxum est Neptuni quoque signum aeneum.*

Κέδρωσσοι, ἔθνος πλησίον τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης.] Cedrossi, gens prope mare rubrum, cuius nulla apud alios fit mentio, nisi forte sint iidem populi, quos noster in *Γεδρωσία* vocat *Gedrosios.* Nec interest, quod hos in India locet; namque India apud veteres non longe distabat a mari rubro.

Κειριάδα, δῆμος τῆς Ἱπποθοωντίδος φυλῆς.] Ceriada, populus Hippothoontidis tribus memoratur Harpocrationi, Hesychio, Meursio, apud quos num. plur. legitur *Κειριάδαι,* ex quibus corrigendus est autor noster, sed de hoc populo nihil notabile narratur.

Κεκροπία, χώρα, etc.] Cecropia, regio, et Cecropis tribus a Cecrope nomen habere dicuntur; quorum vero fuerint, divinandum nobis relinquit autor noster, sed nullo Oedipo nec ullo Tiphye opus est, praesertim illis, qui in literatura Graecorum non sunt hospites. Cecrops enim fuit rex Atheniensium, qui regioni, Atheniensibus et tribui nomen dedit: Apollodorus lib. 3. ubi de Cecrope: *Καὶ τὴν γῆν, πρότερον λεγομένην Ἀκτην, ἀφ' ἑαυτοῦ Κεκροπίαν ὠνόμασε.* i. e. *Et regionem, prius dictam Acten, a se ipso Cecropiam nominavit.* Oppidum quoque vocasse *Cecropiam,* quae erat arx Athenis prodidit Plin. lib. 7. c. 56. *Oppidum Cecrops a se appellavit Cecropiam, quae nunc est arx Athenis.* Herodotus lib. 8. c. 44. *Ἀθηναῖοι δὲ ἐπὶ μὲν Πελασγῶν ἐχόντων τὴν νῦν Ἑλλάδα καλεομένην, ἔσαν Πελασγοὶ, ὀνομαζόμενοι Κραναοί· ἐπὶ δὲ Κέκροπος βασιλῆος ἐπεκλήθησαν Κεκροπίδαι· ἐκδεξαμένου δὲ Ἐρεχθῆος τὴν ἀρχὴν, Ἀθηναῖοι μετωνομάσθησαν.* i. e. *Athenienses autem sub Pelasgis, eam quae nunc* Graecia *nuncupatur tenentibus, erant Pelasgi, nominati* Cranai: *sub rege vero Cecrope cognominati sunt* Cecropidae; *Erechtheo vero adepto imperium, mutato nomine appellati* Athenienses *sunt.* A poeta etiam nullius artis experte Aeneid. lib. 6. v. 20. *Cecropidae* vocantur:

—— Tum pendere poenas
—— Cecropidae iussi.

Ex quatuor vero tribubus Atheniensium, prima vocata fuit *Cecropis,* ut apparet ex Iul. Pollucis lib. 8. c. 9. sectione 31. *Καὶ*

αἱ φυλαὶ, τέως μὲν ἐπὶ Κέκροπος, ἦσαν τέσσαρες, Κεκροπὶς, Αὐτόχθων, Ἀκταία, παραλία, ἐπὶ δὲ Κραναοῦ μετωνομάσθησαν, Κραναΐς, Ἀτθὶς, Μεσόγαια, Διακρὶς· ἐπὶ δὲ Ἐριχθονίου, Διὰς, Ἀθηναῒς, Ποσειδωνιὰς, Ἡφαιστιάς. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἴωνος παίδων 374 * ἐπὶ Ἐριχθόνεώς τε * καὶ Λέοντος, Ὁπλῖται, Αἰγικόρεις * Κάδεις. a Ἐπὶ δὲ Ἀλκμαίωνος, δέκα ἐγένοντο ἐκ πολλῶν ὀνομάτων, etc. i. e. *Et tribus quidem, usque ad Cecropem, quatuor fuere, Cecropis, Autochthen, Actaea, Paralia, sub Cranao autem adnominatae sunt, Cranais, Atthis, Mesogaea, Diacris; sub Erichthonio vero, Dias, Athenais, Posidonias, id est Neptunia, Hephaestias, id est Vulcania; a filiis autem Ionis * sub Erichthoneo * et Leonte, Oplitae, Aegicoreis, * Cadeis. Sub Alcmaeone vero decem factae sunt et multis nominibus, etc.* Illa Pollucis quae cum asterisco sunt notata corriges ex Herodoto. Sic enim ille de eisdem tribubus loquitur lib. 5. c 66. Οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐστασίασαν περὶ δυνάμιος· ἑσσούμενος δὲ ὁ Κλεισθένης τὸν δῆμον προσεταιρίζεται· μετὰ δὲ, τετραφύλους ἐόντας Ἀθηναίους, δεκαφύλους ἐποίησε, τῶν Ἴωνος παίδων Γελέοντος καὶ Αἰγικόρεος καὶ Ἀργάδεω καὶ Ὅπλητος, ἀπαλλάξας τὰς ἐπωνυμίας, etc. i. e. *Hi viri de potentatu per factiones contendebant; cum autem vinceretur Clisthenes, populum associat: postea vero, cum Athenienses in quatuor essent divisi tribus, in decem eos divisit, cognominibus Ionis filiorum, Geleontis et Aegicoris et Argadei et Hopletis in alia commutatis, etc.* Integra Pollucis verba attulimus in Βερενικίδαι, ubi egimus de Atheniensium tribubus, et earum nominibus.

Κεκρυφάλεια, ἄκρα τὶς, περὶ ἣν, etc.] Cecryphalia, promontorium quoddam circa quod Aeginetae vicerunt Athenienses, quod ex Thucydide videtur desumpsisse, sed oscitanter admodum. Contrarium enim narrat Thucydides lib. 1. Καὶ ὕστερον Ἀθηναῖοι ἐναυμάχησαν ἐπὶ Κεκρυφαλείᾳ Πελοποννησίων ναυσὶ, καὶ ἐνίκων Ἀθηναῖοι, πολέμου δὲ καταστάντος πρὸς Αἰγινήτας Ἀθηναίοις, μετὰ ταῦτα ναυμαχία γίγνεται ἐπ' Αἰγίνῃ μεγάλη Ἀθηναίων, καὶ Αἰγινητῶν, καὶ οἱ ξύμμαχοι ἑκατέροις παρῆσαν, καὶ ἐνίκων Ἀθηναῖοι. id est, *Posteaque Athenienses navali pugna ad Cecryphaliam cum Peloponnesiorum classe conflixerunt, et Athenienses vicerunt, post haec autem bello adversus Aeginetas moto praelium navale magnum ad Aeginam fit inter Aeginetas et Athenienses, et socii utrisque adfuere, et Athenienses*, Aeginetas *vicerunt.* Ex quibus patet Athenienses vicisse Peloponnesios ad Cecryphaliam, et Aeginetas ad Aeginam, ubi Thucydidis Scholiasta inquit, *Cecryphaliam esse insulam ad occidentales partes Peloponnesi.* 374 b

Κόρακος πέτρα, τόπος ἐν Ἰθάκῃ.] *Coracos petra*, i. e. *Corvi petra* celebratur ex Homero. Erat vero locus in Ithaca insula prope fontem Arethusam, ut apparèt ex Homeri Il. 13. v. 408. quem noster affert in *Ἀρέθουσα*.

— *Ὁ ταύτην οἰκῶν, Κορακοπετραῖος.*] Coracos petrae loci habitator, dicitur autori nostro *Κορακοπετραῖος*, Eustathio ad Homericum versum nota proxime praecedenti citatum *Κορακοπετρίτης*, ubi Coracis et Arethusae fabulam refert. Inter hanc et praecedentem dictionem plurima deficiunt, ut indicat epigraphe illa, ac cum incidissem in Car. Stephani Dictionarium a doctissimo viro Nicolao Lloydio nuper auctum, ubi in *Argynnis* inquit, Parrhasium nostri Stephani integro codice usum esse. Convenit enim inter eruditos hunc, quem habemus non esse, nisi epitomen quandam: eum per literas super his consului, qui mihi rescripsit, se id hausisse ex Ioan. Passeratii praelectionibus solemnibus in Propertii lib. 11. Eleg. VI. penes quem fides esto, de qua dubitabat ille, ut in nostra ad lectorem admonitione diximus.

Κόραξ, ὄρος μεταξὺ Καλλιπόλεως καὶ Ναυπάκτου.] Corax, mons inter Callipolin et Naupactum, Achaiae scilicet, qui vulgo Italis *Lepantho* dicitur, memoratur Ptolemaeo lib. 3. c. 15. Straboni lib. 10. qui eum in Aetolia locat, de quo sic loquitur Livius lib. 36. cap. 30. *Ut ad Coracem est ventum, (mons est altissimus inter Callipolin et Naupactum) ibi et iumenta multa ex agmine praecipitata cum ipsis oneribus sunt, et homines vexati, et facile apparebat, quam cum inerti hoste res esset, qui tam impeditum saltum nullo praesidio, ut clauderet transitum, insedisset.*

Κόραξοι, ἔθνος Κόλχων, πλησίον Κώλων.] Coraxi, gens Colchorum, prope Colos. Coli vero fuit gens prope Caucasum montem, ut inquit noster in *Κῶλοι*, Corasphi, sed perperam, ut puto, dicuntur Ptolemaeo lib. 6. c. 14. Strabo lib. 1. celebrat Coraxos Hispaniae populos, quorum lana erat optima. Nunc temporis Hispania lanae copia et praestantia praestat omnibus totius orbis terrarum regionibus sine controversia.

375 *Κορισσός, πόλις τῆς Ἐφεσίας.*] Corissus, urbs Ephesiae
a regionis, qui ab Herodoto lib. 5. c. 100. dicitur *Κόρησος* cum accentu in antepenultima, per *η* et per simplex *s*. *Ἀπικόμενοι δὲ τῷ στόλῳ τούτῳ Ἴωνες ἐς Ἔφεσον, πλοῖα μὲν κατέλιπον ἐν Κορήσῳ τῆς Ἐφεσίης.* i. e. *Iones vero hac classe pervenientes Ephesum, naves quidem reliquerunt apud Coresum Ephesiae.* Eodem modo appellatur a Pausania lib. 5. *Ὡς οἱ τῆς Ἐφεσίων πόλεως ἔχοντες τὸ ὀνομαζόμενον Κόρησον.* i. e. *Ut ii, qui Ephesiorum urbis habitant nomine Coresum.* Inter hanc urbem et praecedentem iuxta literarum ordinem multa quoque videntur deficere.

— *Καὶ ἴσως ἀπὸ τοῦ Κόρισσις λέγεται καὶ Κορισσεύς.*] In Aldina editione legitur ἀπὸ τοῦ Κορίσιος.

— *Καὶ Κορισσία, πολίχνιον τῆς Κέω, καὶ ἐπίνειον.*] Corissia, oppidulum in Cea insula, et navale. Memoratur Straboni lib. 10. cuius verba attulimus in Ἴουλις, in quam inquit Corissiam translatam fuisse; eius quoque meminit Scylax in *Νῆσοι Κυκλάδες*, cui *Κορησία* dicitur, aliis *Corissus*, aliis *Coressus*, *Κέως* vero insula Latinis dicitur *Cea*, Plin. lib. 4. c. 12. *Deinde Ceos, quam nostri quidam dixere Ceam.* Alii legunt *Ciam*, priorem lectionem confirmat Ovid. in Epist. Acontii ad Cydippen:

Insula Corisiis quondam celeberrima Nymphis
Cingitur Aegaeo nomine Caea *mari.*

Caea vero vel Cea eadem est insula, quae *Tetrapolis* prius dicebatur quod quatuor haberet insulas, postea *Dipolis* dicta fuit, quod ex illis quatuor factae sint duae, ut testatur Strabo libro citato.

Κόρινθος, πόλις ἔσω τοῦ ἰσθμοῦ τῶν Πελοποννήσων.] Bene nobiscum actum est, iam quando sine periculo virtute duce, comite fortuna Corinthum ingressi sumus, quo iuxta adagionem non dabatur omnibus adire, sed illas Virgilii illusas auro vestes, Ephyreaque aera, et illas celeberrimas Veneris ἑταίρας, seu ἱεροδούλους, quae in illius opulentissimo templo amorum Deae ministrabant et merebant, ut refert Strabo lib. 8. illic non vidimus. Omnia enim tempus edax consumpsit. Erat Corinthus, quam disertissimus Romuli nepotum pro Lege Manilia *lumen totius Graeciae* vocat, urbs Achaiae, seu Peloponnesi. Peloponnesus enim in Achaia comprehendebatur, sita in Isthmo ab ea nomen adepto. *Isthmos* vocant Graeci quascunque terrae angustias, per quas e peninsula ad continentem itur, sed κατ' ἐξοχὴν de Corinthiaco seu Peloponnesiaco dicebatur, in quo ludi Neptuno celebrabantur, Erat vero urbs duobus inclyta portubus, quorum al- 875
tèr dicebatur *Lecheae*, alter *Cenchreae*, illo ad Europaeas, hoc b
ad Asiaticas negociationes utebantur, alter Ionio, alter Aegaeo mari imminebat, quare Latinis *bimaris* dicebatur, Graecis ἀμφιθάλασσιος, Horatius Carm. lib. 1. Od. 7.

Laudabunt alii claram Rhodum, aut Mitylenen
Aut Ephesum, bimarisque Corinthi
Moenia.

Ovidius Fast. lib. 4.

Adriacumque patens late, bimaremque Corinthum.

Eius arx dicebatur *Acrocorinthus*. Erat autem mons moenibus ita circundatus, ut arcis usum praeberet, autore Strabone libro citato, ubi erat Pirene fons Musis sacer, olim vocata fuit *Ephyra*, *Pa-*

gos, *Heliopolis*, quod Soli esset sacra. De eius conditore non convenit inter autores, etsi Plutarchus in libro de malignitate Herodoti eam vocat *Glauci urbem*, ac si a Glauco fuerit condita, cuius fit mentio apud Stephanum in Ἔφυρα. Antiquissimam fuisse ne dubita, quandoquidem memoratur a poetarum parente Il. 2. v. 570. Ei suos debet natales Periander unus ex septem Graeciae sapientibus. Diogenes etiam celeberrimus ille philosophus praesentia et obitu suo eam nobilitavit, utrumque refert Diogenes Laërtius in eorum vita. Romani eius potentiam veriti solo aequarunt, ut et Carthaginem eadem de causa, illam duce L. Mummio, hanc Scipione, et vix ullum utriusque urbis relictum est vestigium. Utramque postea Iul. Caesar instauravit, de qua operae pretium est audire Florum lib. 2. c. 15. *Tandem ab incolis deserta civitas, direpta primum, deinde tuba praecinente deleta est, quid signorum? quid vestium? quodve tabularum raptum, incensum; atque proiectum est? quantas opes et abstulerit, et cremaverit. Hinc scias, quod quidquid Corinthii aeris toto orbe laudatur, incendio superfuisse comperimus. Nam et aeris notam praeciosiorem ipsa opulentissimae urbis fecit iniuria, quia incendio perustis plurimis statuis, atque simulacris, aeris, auri, argentique venae in commune fluxerunt.* Aes Corinthiacum iam ante in summo pretio fuisse constat. Nec est verosimile, quod de metallis refert Florus. Virtus enim illa qua aes Corinthiacum commendabatur, sine dubio procedebat ex quadam occulta vi aquae fontis Pirenes, ut tradit Nicolaus Leonicus de varia historia lib. 1. c. 58. Si plura de hac urbe scire desideras, praeter autores citatos vide Constantinum Porphyrogenetam de Them. lib. 2. Them. 6. Thucydidem lib. 1. Pausaniam in Corinthiacis, et alios.

376 a *Κόριλλα, πόλις Λατίνων.*] Corilla, urbs Latinorum ex Dionysio Rom. Hist. lib. 4. apud quem *Κορίλλη* legitur. Viderint doctiores, fueritne eadem quae in sequenti dictione dicitur *Coriolla*. Illa enim praeter literarum ordinem occupat locum.

Κορίολλα, πόλις τῆς Ἰταλίας.] Coriolla, urbs Italiae ex Dionysio celebratur, qui eam memorat Rom. antiquit. lib. 6. *Τῇ δὲ κατόπιν ἡμέρᾳ τὴν δύναμιν ἀναλαβὼν προῆγεν ἐπὶ Κορίολλαν πόλιν ἐπιφανῆ σφόδρα, καὶ ὥσπερ ἂν μητρόπολιν τῶν Οὐόλσκων.* i. e. *Sequenti die cum copiis Coriollam petit, urbem valde insignem, et quasi metropolin Volscorum.* Latini plurali numero *Coriolos* vocant, oppidanos *Coriolanos*, unde Marco *Coriolano* nomen, quos Plinius lib. 3. c. 5. inter LIII. populos, qui ex antiquo Latio sine vestigiis interierunt, numerat.

— *Διονύσιος καὶ τῆς ἐπιτομῆς.*] Haec verba mutila, sic concipienda esse existimo *Διονύσιος ἕκτῳ Ῥωμαϊκῆς ἀρχαιολογίας, καὶ τῇ ἐπιτομῇ.* i. e. *Dionysius lib.* 6. *Rom. antiquitatis et in epitome.* Huius enim urbis meminit Dionysius libro sexto, cuius verba nota praecedenti attulimus, et idem scripsit librorum suorum epitomen, autore Photio. Quod vero ad *iota* ademptum attinet, id ait, quia *Μύρλεια* plerunque dicitur, sed aliquam multa gentilium *iota* primitivi abiiciunt, ut in *Κορώνεια* p. 379. b. annotavimus.

Κόρνικλος, πόλις Λατίνων.] Corniclus, urbs Latinorum ex Dionys. Rom. antiquit. lib. 3. celebratur, quae Latinis dicitur *Corniculus.* Graeci enim nomina Latina in *ulus*, adempto priore *i*, et ultimo in *os* verso proferunt, ut *Κόρνικλος, Λέντλος, Τυσκλανὸς, Corniculus, Lentulus, Tusculanus*, et alia huiusmodi, tamen Dionysius libro citato, more Latino *Cornicolon* vocat: *Μετὰ δὲ τὴν Κολατίας παράδοσιν ἐπὶ τὸν καλούμενον Κορνίκολον ὁ βασιλεὺς Ταρκύνιος ἐστράτευσεν, ἦν δὲ κἀκείνη τοῦ Λατίνων ἔθνους πόλις.* i. e. *Post Colatiae deditionem adversus Cornicolon exercitum duxit rex Tarquinius, erat vero et illa Latinorum gentis urbs.* Memoratur etiam Livio lib. 1. c. 38. et c. 39. ubi tradit Tarquinium eam cepisse, ac inde Servii Tullii matrem gravidam, viro occiso, captivam abduxisse, quae ob nobilitatem servitio prohibita puerum in Tarquinii domo peperit, cui Tarquinius post- 376
ea filiam suam despondit, ac hinc factum, ut serva natus crede- b
retur. Plin. lib. 3. c. 5. eam numerat inter LIII populos, qui ex antiquo Latio interiere sine vestigiis.

Κορικονδάμη, πλησίον Σινώπης.] Coricondame, prope Sinopen. Literarum ordo exigit, ut Corocondame scribatur. Quinam locus fuerit, omisit dicere, Strabo nos docet fuisse pagum quendam, ubi desinebat *Bosporus Cimmericus:* sic angustiae Maeotidis paludis appellabantur. Illius ex lib. 11. sunt verba: *Πλησίον δὲ κώμη Πατρεὺς, ἀφ' ἧς ἐπὶ κώμην Κοροκονδάμην ἑκατὸν τριάκοντα· αὕτη δ' ἐστὶ τοῦ Κιμμερικοῦ καλουμένου Βοσπόρου πέρας· καλεῖται δὲ οὕτως ὁ στενωπὸς, ἐπὶ τοῦ στόματος τῆς Μαιώτιδος, ἀπὸ τῶν κατὰ τὸ Ἀχίλλειον, καὶ τὸ Μυρμήκιον στενῶν διατείνων μέχρι πρὸς τὴν Κοροκονδάμην, καὶ τὸ ἀντικείμενον αὐτῇ κώμιον τῆς Παντικαπαίων γῆς ὄνομα Ἄκρα, ἑβδομήκοντα σταδίων διειργόμενον πορθμῷ.* i. e. *Prope pagus est Patraeus: quo ad pagum Corocondamen* CXXX. *Ipse est finis* Bospori Cimmerici. *Sic vero vocatur angustia in ostro Maeotidis, ab eis quae iuxta Achilleum et Myrmecium sunt, pertingens usque ad Corocondamen, et huic oppositum parvum vicum Panticapaeorum terrae, qui Acra dicitur, freto stadiorum* LXX *interceptum.*

— *Καὶ λίμνη Κορικονδαμῖτις.*] Quemadmodum pro *Κορικονδάμη* legendum est *Κοροκονδάμη*, quod ordo literarum exigebat, et ex Strabonis loco nota praecedenti citato, confirmavimus: sic pro *Κορικοδαμῖτις* legendum ex eodem Strabone *Κοροκονδαμῆτις*. Fuit vero Corocondametis palus magna supra pagum illum Corocondamen memoratum, a quo nomen accepit; Strabo lib. 11. *Ὑπέρκειται δὲ τῆς Κοροκονδάμης εὐμεγέθης λίμνη, ἣν καλοῦσι ἀπ' αὐτῆς Κοροκονδαμῆτιν· ἐκδίδωσι δ' ἀπὸ δέκα σταδίων τῆς κώμης εἰς τὴν θάλατταν ἐμβάλλει εἰς τὴν λίμνην ἀποῤῥώξ τις τοῦ Ἀντικείτου ποταμοῦ, καὶ ποιεῖ νῆσον περίκλυστόν τινα ταύτῃ τε λίμνῃ, καὶ τῇ Μαιώτιδι καὶ τῷ ποταμῷ.* i. e. *Supra Corocondamen palus est bene magna quam vocant ab ipso pago* Corocondametin; *immergitur mare decem stadiis a pago; influit vero in paludem divertigium quoddam Anticitae fluvii, insulamque efficit quamdam clausam et hac palude, et Maeotide, et fluvio.*

377 a *Κορομάνη, πόλις πρὸς τὸν Περσικὸν κόλπον.*] Coromane, urbs ad Persicum sinum, quae Ptolemaeo lib. 6. c. 6. dicitur *Coromanis*.

— *Μαρκιανὸς ἐν περίπλῳ αὐτῆς. Τὸ ἐθνικὸν Κοροκομάνιος.*] In periplo Persidis Marciani nulla fit mentio urbis Coromanes, nec etiam gentile *Κορεκομανιὸς* memoratur, pro quo leges *Κορομανηνὸς*, quod confirmatur exemplo sequenti *Παραιτακηνοί*.

Κορόπη, πόλις Θεσσαλίας.] Corope, urbs Thessaliae celebratur ex Theriacis Nicandri, cuius affert versiculum, qui apud eum invenitur v. 614. hoc modo:

—— ᾗ ἐν Ἀπόλλων
Μαντοσύνας Κορυπαῖος ἐθήκατο καὶ θέμιν ἀνδρῶν.
—— In qua Apollo
Divinationis Corypaeus posuit et Themin virorum.

Sed ex hoc versiculo non constat fuisse Goropen Thessaliae urbem. Quin etiam autor noster inquit apud Nicandrum legendum esse, Oropaeus ab urbe Euboeae Orope, in qua erat Apollinis templum celeberrimum.

— *Φασὶ, Νίκανδρος, Ὀροπαῖος, καὶ Ὀροπαῖος Ἀπόλλων.*] Haec sic mihi videntur legenda: *φασὶ, Νίκανδρος, Ὠρωπαῖος Ἀπόλλων* i. e. *Dicunt*, [nempe autores praecedentes] *Nicander* [dixit] *Oropaeus Apollo*. Alterum igitur ex illis epithetis expungendum, et quod remanet per ω mega in prima et in antepenultima scribendum est. *Ὠρωπὸς* enim Euboeae civitas sic scribitur.

— *Ἀγνοεῖ δὲ τὸ Ἀμφιαράου, ἱερὸν Ἀπόλλωνός ἐστιν*] Procul dubio haec sunt mutila, quod etiam denotat asteriscus illuc latus positus, sed nec Coi senis ope sanitati restitui possunt.

Forte alludit ad Amphiarai arae partes, quarum una erat Apollinis, ut videre est ex Pausaniae lib. 1. *Καὶ Ὠρωπίοις ναός τέ ἐστιν Ἀμφιαράου, καὶ ἄγαλμα λευκοῦ λίθου. Παρέχεται δὲ ὁ βωμὸς μέρη· τὸ μὲν Ἡρακλέου, καὶ Διὸς, καὶ Ἀπόλλωνός ἐστι Παίωνος.* i. e. *Et apud Oropios templum Amphiaro, et eidem e candido lapide signum. Habet vero ara partes, quarum una est Herculis, et Iovis, et Apollinis Paeonis.*

— *Λέγεται δὲ κατ' ἔλλειψιν τοῦ ι.* etc.] Lege *κατ' ἔλλειψιν τοῦ α.* Quia adempto α a *Κοροπαῖος* remanet *Κορόπιος*, sed adempto ι remanet *Κορόπαος*, quod in hac forma non habet locum.

— *Καὶ γράφεται Ὀροπαῖος· Ὀρόπη γὰρ πόλις Εὐβοίας.*] Lege *Ὠρωπαῖος· Ὠρώπη γὰρ*, etc. Oropus enim civitas Euboeae, de qua loquitur *Ὠρωπὸς* dicebatur, ac eodem modo scribendum est *Ὠρώπη*.

Κόροντα, πόλις Ἀκαρνανίας.] Coronta neut. plur. urbs Acarnaniae memoratur ex Thucydidis lib. 2. qui eius meminit libro citato. *Καὶ ἀποβάντες ἐς τὴν μεσόγειαν τῆς Ἀκαρνανίας, τετρακοσίοις μὲν ὁπλίταις Ἀθηναίων τῆς ἀπὸ τῆς νέων, τετρακοσίοις δὲ Μεσσηνίων, καὶ ἔκ τε Στράτου, καὶ Κορόντων, καὶ ἄλλων χωρίων, ἄνδρας οὐ δοκοῦντας βεβαίους εἶναι ἐξήλασαν, καὶ Κυνήτα τὸν Θεολύτου ἐς Κόροντα καταγαγόντες, ἀνεχώρησαν· πάλιν ἐπὶ τὰς ναῦς.* i. e. *Et egressi ex navibus in mediterranea loca Acarnaniae, cum quadringentis militibus armatis Atheniensium, ac totidem Messeniorum, et ex Strato et Corontis, et aliis oppidis, viros, qui videbantur dubiae fidei, eiecerunt, et Cynetem Theolyti Coronta deducentes ad naves redierunt.* 377 b

— *Τὸ ἐθνικὸν, Κορυκεύς.*] Quis non videt legendum esse, *τὸ ἐθνικὸν, Κοροντεὺς*, quod etiam confirmat gentile, quod affert in exemplum prioris. A Coronta enim dicitur *Coronteus*, ut a Samosata, Samosateus.

Κορουϊὼν, πόλις Αἰκανῶν ἐν Ἰταλίᾳ.] Coruion, urbs Aequorum in Italia celebratur ex Dionysio, qui eam lib. 10. Rom. antiquit. vocat *Κορβιῶνα*. Eius sunt quae sequuntur: *Αἰκανοί τε, οἱ νεωστὶ καταπολεμηθέντες, ἐν τοῖς ὅπλοις αὖθις ἦσαν καὶ οἱ μὲν ἀκμαιότατοι αὐτῶν νυκτὸς ἐλάσαντες ἐπὶ Κορβιῶνα πόλιν, ἣν ἐν τῷ παρελθόντι ἐνιαυτῷ Ῥωμαίοις παρέδοσαν, τήν τε φρουρὰν τὴν ἐν αὐτῇ κοιμωμένην εὑρόντες κατέσφαξαν.* i. e. *Aequani etiam, nuper devicti, rursus erant in armis, et valentissimi eorum per noctem invadentes Corbionem urbem, quam praeterito anno Romanis tradiderant, cum invenissent praesidium, quod in ipsa erat sopitum iugularunt.* Quos Graeci *Aecanos* vocant, Latini dicunt *Aequos.* Liv. lib. 3. *Sequuntur Consules, Q. Minutius, M. Horatius*

Pulvillus. Cuius initio anni quum foris otium esset, domi seditiones, iidem tribuni, eadem lex faciebat, ulteriusque ventum foret, ni, velut dedita opera, nocturno impetu Aequorum Corbione amissum praesidium, nunciatum esset. Senatum consules *vocant, iubentur subitarium scribere exercitum et in Algidum ducere.* Ab Horatio consule eversam fuisse apparet ex eiusdem Dionysii libro citato: *Ὀράτιος δὲ τρεψάμενος τοὺς πολεμίους, καὶ πολλὰ τῆς χώρας αὐτῶν κακώσας, τοῦ τε Κορβιῶνος τὰ τείχη κατασκάψας, καὶ τὰς οἰκήσεις ἐκ θεμελίων ἀνελὼν, ἀπῆγε τὴν δύναμιν ἐπ' οἶκον.* i. e. *Horatius, hostibus fusis, magnaque eorum agri parte vastata, Corbionisque moenibus solo aequatis, et aedificiis funditus eversis domum reduxit exercitum.*'

378 a Κολπηδοὶ, Θράκων.] Colpedi, supple ἔθνος. i. e. *gens* Thracum, Plinio lib. 4. c. 11. *Corpilli* dicuntur.

— * Τινὲς Ἀράβων ζ', etc] Locus est insigniter corruptus, quem Salm. in suis Plinianis in Solin. exercitationibus fol. 158. E. sic corrigit: *Κολπίλοι, Θράκων ἔθνος, ἡ χώρα Κολπιλική. ἡ γὰρ Αἶνος κεῖται κατὰ τὴν πρότερον Ἀψυνθιάδα, νῦν δὲ Κολπιλικὴν λεγομένην.* i. e. *Colpili, Thracum gens, regio Colpilica. Aenus enim iacet iuxta regionem, quae prius* Apsynthias, *nunc vero* Colpilica *dicitur.* Sed series literarum apud Stephanum indicat, Κορπιλοὶ scribendum.

Κόρσεαι, νῆσος τῆς Ἰωνίας, ἀντικρὺ Σάμου.] Corseae, insulae Ioniae, e regione Sami ex Hecataei Europa memoratur, cuius quoque meminit Strabo lib. 14. cui *Corsiae* dicuntur: *Τῆς δὲ Τρωγιλίου πρόκειται νησίον ὁμώνυμον· ἐντεῦθεν δὲ τῷ ἐγγυτάτῳ δίαρμά ἐστιν ἐπὶ Σούνιον σταδίων χιλίων ἑξακοσίων· κατ' ἀρχὰς μὲν Σάμον ἐν δεξιᾷ ἔχον καὶ Ἰκαρίαν, καὶ Κορσίας.* i. e. *Ante Trogilium iacet parva insula eiusdem nominis; inde proxime ad Sunium traiectus est stadiorum* CIↃIↃC; *ab initio habens Samum ad dextram, et Icariam, et Corsias.* Plinius lib. 5. c. 31. vocat *Corseas*, ut noster: *Ioniae ora Aegeas, et Corseas habet, et Icaron, de qua dictum est.*

Κορσὶς, νῆσος ἐν τῷ Τυῤῥηνικῷ πελάγει.] Corsis, insula in Tyrrhenico pelago, quae *Corsica* etiam dicebatur, nec non *Cyrnos*, memoratur Dionysio Periegetae v. 458.

Σαρδώ τ' εὐρυτάτη, καὶ ἀπείριτος εἰν ἁλὶ Κύρνος
Ἥν ῥά τε Κορσίδα φῶτες ἐπιχθόνιοι καλέουσιν.
Sardiniaque latissima, et immensa in mari Cyrnos
Quam quidem Corsida *viri indigenae appellant.*

Erat una ex illis, ad quas Imperatores Romani solebant relegare reos alicuius criminis, ad quam Seneca philosophus sub Claudio imperatore propter adulterii suspicionem cum Iulia Germanici

relegatus fuisse dicitur, quam ipse ante librum de Consolatione ad Helviam matrem graphice descripsit. Ipsi enim tribuuntur epigrammata illa:

Barbara praeruptis inclusa est Corsica saxis
Horrida, desertis undique vasta locis;
Non poma autumnus, segetes non educat aestas
Canaque Palladio munere bruma caret.
Umbrarum nullo ver est laetabile foetu
Nullaque infausto nascitur herba solo:
Non panis, non haustus aquae, non ultimus ignis
Hic sola haec duo sunt, exsul et exsilium.

De eadem sic Strabo lib. 5. *Ἡ δὲ Κῦρνος ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων κα-*
λεῖται Κόρσικα· οἰκεῖται δὲ φαύλως τραχεῖά τε οὖσα, καὶ τοῖς
πλείστοις μέρεσι δύσβατος τελέως, ὥστε τοὺς κατέχοντας τὰ ὄρη,
καὶ ἀπὸ λῃστηρίων ζῶντας, ἀγριωτέρους εἶναι θηρίων· ὁπόταν
γοῦν ὁρμήσωσιν οἱ τῶν Ῥωμαίων στρατηγοὶ, καὶ προπεσόντες τοῖς
ἐρύμασι, πολὺ πλῆθος ἕλωσι τῶν ἀνδραπόδων, ὁρᾷν ἐστιν ἐν τῇ
Ῥώμῃ, καὶ θαυμάζειν ὅσον ἐμφαίνεται τὸ θηριῶδες, καὶ τὸ βοσ-
κηματῶδες ἐν αὐτοῖς· ἢ γὰρ οὐχ ὑπομένουσι ζῆν, ἢ ζῶντες ἀπα- 378
θείᾳ καὶ ἀναισθησίᾳ τοὺς ὠνησαμένους ἐπιτρίβουσιν· ὥστε καί- b
περ τὸ τυχὸν καταβάλλουσιν ὑπὲρ αὐτῶν, ὅμως μεταμέλλειν. Ἔστι
δ᾽ ὅμως οἰκήσιμά τινα μέρη, καὶ πολίσματά που Βλησίνων τὲ, καὶ
Χάραξ, καὶ Ἐνικονίαι, καὶ Οὐάπανες· μῆκος δὲ τῆς νήσου φη-
σὶν ὁ χωρογράφος μέλια ρξ, πλάτος δὲ ο. i. e. *Cyrnus vero a Ro-*
manis vocatur Corsica, *habitatur autem male, cum aspera sit, ac plurimis locis plane invia. Quo fit, ut montana incolentes et latrociniis viventes, feris sint agrestiores; cum igitur duces Romani in eam incursionem faciunt, et munitiones adorti magnam multitudinem mancipiorum capiunt, videre est Romae et admirari quantum in ipsis appareat feritatis et indolis belluinae. Namque vel non sustinent vivere, aut impatientia et stupiditate dominos obtundunt, adeo ut etsi quis vilissimo pretio emerit, tamen poeniteat. Habent tamen habitabiles quasdam partes et oppida, ut sunt Blesino, Charax, Eniconiae et Uapanes; longitudinem vero insulae inquit Chorographus esse millia* CLX *latitudinem autem* LXX. Vide quae in Κῦρνος annotamus.

Κορύδαλλα, πόλις Ῥοδίων.] Corydalla, urbs Rhodiorum celebrantur ex Hecataei Asia, quam Plinius lib. 5. c. 27. in Lyciae montanis locat; Ptolemaeo lib. 5. c. 5. *Corydallos* dicitur et inter Lyciae oppida numeratur.

Κορύδαλλος, δῆμος τῆς Ἱπποθοωντίδος φυλῆς.] Corydallus, populus Hippothoontidis tribus memoratur Hesychio, et Straboni lib. 10. *Ὑπὲρ δὲ τῆς ἀκτῆς ταύτης, ὄρος ἐστιν ὃ καλεῖ-*

ται Κορύδαλλος, καὶ ὁ δῆμος, οἱ Κορυδαλλεῖς. i. e. *Supra acten hanc mons est, qui vocatur Corydallus, et populus, Corydallcis.* Athenaeus lib. 9. docet ex Theophrasto, perdices ultra Corydallum versus Athenas κακκαβίζειν, ulterius vero τιττυβίζειν.

Κορύλειον, κώμη περίσημος ἐν Παφλαγονίᾳ.] Coryleum, pagus insignis in Paphlagonia, a Corylla rege nomen adeptus, qui *Corylas* dicitur Xenophonti Cyriacorum lib. 6. statim in principio, cui eiusdem historiae lib. 5. pagus ille vocatur *Κορύλα*, ut tradit Ab. Ort. in suo thesauro geographico in *Coryleum*, sed non est *Κόρουλα* Ptolemaei, ut idem ait.

Κορυφαῖον, ὄρος ἐπὶ τῷ Ἐπιδαυρίῳ, ἐν ᾧ τιμᾶται, etc.] Coryphaeum, mons in Epidaurio, in quo colebatur *Diana Coryphaea*, memoratur ex Pausaniae lib. 2. Fallitur epitomator noster, quia Pausanias lib. 2. non inquit in Epidauro esse montem nomine *Coryphaeum*, in quo colebatur Diana, sed apud Epidaurios celebrat duos montes, alterum Titthium, alterum Cynortium, in cuius vertice inquit fuisse Coryphaeae Dianae templum: Ἐπὶ δὲ τῇ ἄκρᾳ τοῦ ὄρους, Κορυφαίας ἐστὶν ἱερὸν Ἀρτέμιδος, οὗ καὶ Τελέσιλλα ἐποιήσατο ἐν ᾄσματι μνήμην. i. e. *In vertice montis Coryphaeae est templum Dianae, cuius et Telesilla fecit in Cantico quodam memoriam.* Pro ἐπὶ τῷ Ἐπιδαυρίῳ lege ἐπὶ τῷ Ἐπιδαύρῳ, vel ἐπὶ τῇ Ἐπιδαύρῳ.

379 a Κορυφάσιον, χωρίον Λακωνικὸν, πλησίον Πύλου.] Coryphasium, oppidum Laconicum, prope Pylum. Pylus vero erat urbs in Messene, quae erat Laconicae vicina, et *Coriphasium* dicebatur, ut noster inquit in *Πύλος*, ad testimonium vocans Thucydidem, qui hunc locum memorat lib. 5. non lib. 4. Eius sunt verba: Ὁ Δημοσθένης εὐθὺς ἠξίου τειχίζεσθαι τὸ χωρίον, ἐπὶ τούτῳ γὰρ ξυνεκπλεῦσαι. Καὶ ἀπέφαινε πολλὴν εὐπορίαν ξύλων τε καὶ λίθων, καὶ φύσει καρτερὸν ὂν, καὶ ἔρημον αὐτό τε καὶ ἐπιπολὺ τῆς χώρας· ἀπέχει γὰρ σταδίους μάλιστα ἡ Πύλος τῆς Σπάρτης τετρακοσίους, καὶ ἔστιν ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ ποτὲ οὔσῃ γῇ. Καλοῦσι δὲ αὐτὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι Κορυφάσιον. i. e. *Demosthenes autem postulabat, ut locus ille confestim muniretur; hac enim de causa se cum illis navigasse* [dicebat;] *demonstrabat autem magnam esse lignorum, lapidumque copiam, et locum natura esse munitum, et cum ipsum, tum etiam magnum illius regionis tractum esse desertum. Distat enim Pylus ab Sparta stadia circiter quadringenta, et est in Messenia olim terra; eam vero Lacedaemonii* Coryphasium *vocant.*

— Ἔστι Πύλος πρὸ Πύλοιο, etc.] Est versiculus, qui vicem adagii gerit. Dici solitum de eis, qui se iactant, tamquam si sint soli, et summi in aliqua re, cum alii quoque sint, qui cum eis decertare possint, de quo videsis D. Erasm. adagia.

Κορώνεια, πόλις Βοιωτίας.] Coronea, urbs Boeotiae celebratur ex Hecataei Europa, quae erat sita prope Heliconem montem edito loco autore Strabone lib. 9. *Ἡ μὲν οὖν Κορώνεια ἐγγὺς τοῦ Ἑλικῶνός ἐστιν ἐφ' ὕψους ἱδρυμένη· κατελάβοντο δ' αὐτὴν ἐπανιόντες ἐκ τῆς Θετταλικῆς Ἄρνης οἱ Βοιωτοὶ μετὰ τὰ Τρωϊκά, ὅτε περ καὶ τὸν Ὀρχομενὸν ἔσχον.* i. e. *Coronea igitur sita est prope Heliconem in edito loco, eam vero occupaverunt Boeoti post bellum Troianum redeuntes ex Thessalica Arna, quando etiam Orchomenum obtinuerunt.* Memoratur inter alios Ptolemaeo l. 3. c. 15.

— *Ἀπὸ Κορώνου τοῦ Θερσάνδρου.*] A Corona Thersandri filio nomen habuisse Coroneam inquit, a quo etiam conditam fuisse prodit Pausanias in Boeoticis.

— *Ἐν ταύτῃ οὐ φαίνεται ἀσπάλαξ*, etc.] In Boeotica Coronea nullas fuisse talpas inquit, cum tota Boeotia id animal haberet; nescio ex quo autore noster hoc desumpserit, Plinius id de Boeotiae Lebadia memorat lib. 8. c. 58.

— *Δευτέρα, πόλις Πελοποννήσου*, etc.] Secundo loco me- 871
morat Coroneam Peloponnesi inter Sicyonem et Corinthum, quam b
Strabo lib. 9. *Coroneam Messeniacam* vocat, ut a Boeotia differat, huius oppidanos, Coronios, illius *Coroneis* vocari inquit: *Οἱ μὲν οὖν τῇ Κορωνείᾳ Κορώνιοι λέγονται, οἱ δ' ἐν τῇ Μεσσηνιακῇ Κορωνεῖς.* i. e. *Oppidani igitur Coroneae* [Boeoticae] *Coronii dicuntur, Messeniacae autem, Coronei.* Quamvis noster Peloponneso, et Strabo Messeniae assignet; tamen eadem erat civitas, quia autores Peloponnesum Messeniam et Achaiam confundunt. Achaia enim utrasque comprehendebat, ut iam alibi annotavimus, a Coronea Peloponnesi *sinus Coronaeus* dicebatur, autore Plinio lib. 4. c. 5.

— *Τρίτη, τῆς Φθιώτιδος.*] Tertio loco celebrat Coroneam Phthiotidis regionis. Phthiotis erat regio Macedoniae, et urbem et regionem meminit Ptolemaeus lib. 3. c. 13. nec non Strabo l. 9.

— *Πέμπτη, πόλις λιμένων Καρήνη.*] Pro *Καρήνη* legendum existimo *Κορώνη*. Id enim literarum ordo exigit, et confirmat gentile *Κορωναῖος*, quod sequitur.

— *Οἱ δέ φασι παρὰ τὴν Κορωνίαν, Κορωνιεύς.*] Pro his legendum existimo *οἱ δέ φασι παρὰ τὴν Κορώνειαν, Κορωνεύς.* Quia gentilia urbium quae ab aliquo duce vel rege nomen habebant, hac forma ut plerumque proferebantur, ut ab Alexandro, Alexandria, gentile Alexandreus, eodem modo a Corono, Coronea, gentile Coroneus. Alia etiam gentilia *iota* primitivi amittebant, ut *Εὐβοεύς*, *Νικαεύς*, *Ἡραιεύς*, *Ἡρακλεώτης* et alia.

Κορώνη, πόλις Μεσσήνης.] Corone, urbs Messeniae. Cum iam memoraverit Coroneam Peloponnesi, de qua paulo ante

egimus; nunc memorat Coronen Messeniae urbem tamquam si fuissent diversae, cum ex Pausaniae Messenicis appareat Coronem, postea *Coroneam* vocatam fuisse: *Καὶ τὸ ὕδωρ αὐτόθεν ἐς Κορώνην τὸ πότιμον κάτεισι. Τὸ μὲν δὴ ὄνομα τὸ ἀρχαῖον εἶχεν Αἴπεια· ἐπεὶ δὲ ὑπὸ Θηβαίων κατήχθησαν ἐς Πελοπόννησον, Ἐπιμηλίδην φασὶν ἀποσταλέντα οἰκιστὴν καλέσαι Κορώνειαν· εἶναι γὰρ αὐτὸν ἐκ Κορωνείας τῆς Βοιωτῶν.* i. e. *Et aqua illa potabilis descendit ad Coronem usque. Nomen priscum quidem habebat* Aepea; *postquam vero a Thebanis deducti sunt in Peloponnesum* [Messenii,] *aiunt, Epimelidem missum ad condendam urbem vocasse Coroneam; esse enim eum ex Coronea Boeotorum.*

380 a — *Καὶ τρίτη· ταύτης οἱ οἰκήτορες, Κορωνῖται.*] Quis non videt in his deficere regionis nomen, cuius urbs erat Corone ista, quam tertio loco numerat, quae sine dubio erat adeo obscura, ac Corone Bithyniae, quam quarto loco memorat: quandoquidem neutra apud alios celebratur.

Κόσσα, πόλις Οἰνώτρων, ἐν τῷ μεσογείῳ.] Cossa, urbs Oenotrorum, in mediterranea parte celebratur ex Hecataei Europa. Pro Hecataeo erit Strabo, qui in rebus Geographiae veteris est instar omnium, qui de hac urbe sic loquitur lib. 5. *Μετὰ δὲ Ποπλώνιον Κόσσαι πόλις μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης· ἔστι δ' ἐν κόλπῳ βουνὸς ὑψηλὸς, ἐφ' οὗ τὸ κτίσμα.* i. e. *Post Populonium vero urbs Cossae paulum supra mare; est autem ad sinum collis sublimis, in quo est oppidum situm.* Andinus vates etiam plur. num. usurpavit, ut Strabo. Sic enim ille Aeneid. lib. 10.

Sub quo mille manus iuvenum, qui moenia Clusi
Quique urbem liquere Cosas ——

Ubi Servius: *Cosas, civitas Tusciae, quae numero dicitur singulari secundum Sallustium.* Sed notabile est, Servium, cum paulo supra dixisset, non debere dici Tusciam, quia nequaquam in idoneis autoribus legitur, sed aut Etruriam, aut Lydiam, aut Tyrrheniam, nunc tamquam sui oblitum vocare *Cosas*, urbem Tusciae.

— *Οἱ πολῖται, Κοσσαῖοι.*] Incolae regionis Cossaeorum dicebantur Cossaei, sic dicuntur Straboni locis nota praecedenti citatis. Fallitur eruditissimus vir Ab. Ortelius qui in suo Thesauro Geographico in *Cossea* inquit, a Polybio vocari *Cossas*. Decepit eruditissimum virum scriptura Polybii verborum, qui Cossaeos celebrat historiarum lib. 5. *Κατὰ δέ τινας τόπους αὐλῶσιν, οὓς κατοικοῦσι Κοσσαῖοι καὶ Κορβρῆναι, καὶ Κάρχοι, καὶ πλείω γένη Βαρβάρων ἕτερα.* i. e. *In aliquibus vero locis in cavis vallibus degunt, quas Cossaei incolunt, et Corbrenae, et Carchi,*

pluraque alia Barbarorum genera. In quibus verbis pro *Κοσσαῖ οι* legendum *Κοσσαῖοι.*

Κοσσέα, μέρος Περσίδος.] Cossea, pars Persidis, ex Strabonis lib. 15. memoratur ab autore nostro, sed fallitur. Strabo enim lib. 16. non lib. 15. ut inquit noster, celebrat Cossaeos: *Κοσσαῖοι μὲν οὖν εἰσι τοξόται τὸ πλέον, καθάπερ καὶ οἱ συνεχεῖς ὀρεινοὶ προνομεύοντες ἀεί· χώραν γὰρ ἔχουσιν ὀλίγην τὲ καὶ λυπρὰν, ὥστ' ἐκ τῶν ἀλλοτρίων ἀνάγκη ζῆν· ἀνάγκη δὲ καὶ ἰσχύειν· ἅπαντες γάρ εἰσι μάχιμοι.* i. e. *Cossaei quidem sunt sagittarii, sicut et montani finitimi, qui semper praedantur; regionem enim parvam habent et sterilem, adeo ut necessitas sit ex alieno vivere; necessitas vero etiam est praevalere. Omnes enim sunt bellicosi et pugnaces.* Idem autor lib. 11. esse gentem, quae non solum tributa ab aliis exigit, sed etiam ipsis munera offerantur: *Νέαρχος δέ φησι τεττάρων ὄντων λῃστρικῶν ἐθνῶν, ὧν Μάρδοι μὲν Πέρσαις προσεχεῖς ἦσαν, Οὔξιοι δὲ, καὶ Ἐλυμαῖοι τούτοις τὲ, καὶ Σουσίοις, Κοσσαῖοι δὲ Μήδοις· πάντας μὲν φόρους πράττεσθαι τοὺς βασιλέας· Κοσσαίους δὲ, καὶ δῶρα λαμβάνειν, ἡνίκα ὁ βασιλεὺς θερίσας ἐν Ἐκβατάνοις εἰς τὴν Βαβυλωνίαν καταβαίνει.* i. e. *Nearchus vero ait, cum quatuor sint populi latrociniis viventes, de quibus Mardi Persis contigui erant, Uxii et Elymaei iisdem, et Susiis, Cossaei Medis: omnes eos tributa a regibus exigere; Cossaeos etiam munera accipere, cum rex, aestate Ecbatanis transacta, in Babyloniam descendit.* 380 b

Κόσυρος, νῆσος κατὰ Σελινοῦντα, καὶ Σικελίας ποταμός. Καὶ πόλις ὁμώνυμος, καὶ Λιβύης νῆσος Κόσυρα.] Duae memorantur epitomatori nostro insulae, Cosyrus, et Cosyra, haec iuxta Libyam, illa ad Selinuntem sita erat, quod ex Strabone videtur desumpsisse. Utrasque enim celebrat lib. 17. sed quae nostro *Κόσυρος*, Straboni dicitur *Κόσσουρα.* Eius ex libro citato sunt verba: *Ἀπὸ δὲ τῆς Ταφίτιδος ἐν τετρακοσίοις σταδίοις νῆσός ἐστι Κόσσουρα κατὰ Σελινοῦντα τῆς Σικελίας ποταμὸν, καὶ πόλιν ἔχουσα ὁμώνυμον, ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα σταδίων οὖσα τὴν περίμετρον, διέχουσα τῆς Σικελίας περὶ ἑξακοσίους σταδίους. Ἔστι δὲ καὶ Μελίτη νῆσος ἐν πεντακοσίοις σταδίοις ἀπὸ τῆς Κοσσούρας.* i. e. *Ab Taphitide autem stadiis quadringentis insula est Cossura iuxta Selinuntem Siciliae fluvium, et urbem habens eiusdem nominis, ambitum* CL. *stadiorum, distans a Sicilia circiter* IↃC *stadia. Melite etiam insula stadiis* IↃ *a Cossura.* Quare apud Stephanum, pro *Κόσυρος, νῆσος καὶ Σελινοῦντα, καὶ Σικελίας ποταμὸς,* legendum ex Strabone *μετὰ Σελινοῦντα τῆς Σικελίας ποταμόν.* i. e. *iuxta Selinuntem Siciliae fluvium.* Insula vero Libyae, quae nostro *Κόσυρα,* Straboni libro citato dicitur *Κόρ-*

σουρα, ecce eius verba: *Κατὰ μέσον δὲ τὸ στόμα τοῦ Καρχηδονίου κόλπου, νῆσός ἐστι Κόρσουρα· ἀντίπορθμος δ' ἐστὶν ἡ Σικελία τοῖς τόποις τούτοις ἡ κατὰ Λιλύβαιον, ὅσον ἐν διαστήματι χιλίων καὶ πεντακοσίων σταδίων· τοσοῦτον γάρ φησι τὸ ἐκ Λιλυβαίου μέχρι Καρχηδῶνος.* i. e. *In medio ostro Carthaginensis sinus insula est Corsura; his locis e regione opponitur Sicilia iuxta Lilybaeum, stadiorum fere* CIↃIↃ *intervallo. Tantum est enim ex Lilybaeo usque ad Carthaginem.* Alteram memorat inter alios Ptolemaeus lib. 4. c. 8. nec non Ovid. Fast. lib. 8.

Fertilis est Melite sterili vicina Cosyrae
Insula, quam Libyci verberat unda freti.

381 *Κοτυάειον, πόλις τῆς Ἐπικτήτου Φρυγίας.*] Cotyaeium,
a urbs Epicteti, id est, additae Phrygiae, (sic vocabatur pars quaedam Phrygiae, quae Phrygiae addita fuit) ex Strabo. lib. 12. cuius sunt verba: *Τῆς δ' Ἐπικτήτου Φρυγίας Ἀζανοί τέ εἰσι, καὶ Νακόλεια, καὶ Κοτυάειον, καὶ Μιδάϊον, καὶ Δορυλάϊον πόλεις, καὶ Κάδοι.* i. e. *Epicteti vero Phrygiae sunt Azani, Nacoleia, Cotyaeïum, Midaïum, Dorylaïum urbes, et Cadi.* Memoratur etiam inter alios Constantino Porphyrogenetae Them. l. 1. Them. 4. apud Stephanum pro *Μίδαιον*, legendum puto ex Strabone *Μιδάϊον*, et sic de reliquis, quae huius formae affert noster.

— *Ἔνθα ἦν Ἀλέξανδρος ὁ Ἀσκληπιάδου*, etc.] Ex urbe Phrygiae Cotyaeio fuisse inquit celeberrimum illum Grammaticum Alexandrum Asclepiadae filium, cui addes celeberrimum fabularum scriptorem Aesopum, qui primus fabularum usum in vitam invexit humanam, autore Constantino Porphyrogeneta libro, capiteque citato et Suida in *Αἴσωπος*.

Κόρτυτα, χωρίον Λακωνικόν.] Cortyta, oppidum Laconicum ex Thucydide, qui eius meminit libro primo. *Μία δὲ φρουρὰ, ἥπερ καὶ ἠμύνατο περὶ Κορτύταν καὶ Ἀφροδισίαν, τὸν μὲν ὄχλον τῶν ψιλῶν ἐσκεδασμένον ἐφόβησεν ἐπιδρομῇ, τῶν δὲ ὁπλιτῶν δεξαμένων ὑπεχώρησε πάλιν.* i. e. *Una vero custodia, id est praesidiaria cohors, quae etiam ad Cortytam, et Aphrodisiam hostes propulsavit, turbam quidem levis armaturae palatam, impetu in eam facto, terruit; sed cum gravis armaturae milites eam excepissent, rursus se recepit.* Ex quibus vides Cortytam foem. gen. usurpare Thucydidem, sed huius oppidi nomen praeter literarum ordinem occupat locum.

Κοτύωρα, κώμη πρὸς τῷ Πόντῳ.] Cotyora, pagus, seu vicus ad Pontum ex Arrhiano, qui in Periplo Ponti Euxini id oppidum celebrat, sed *Κύτωρον* vocat: *Ἐνθένδε εἰς Κύτωρον, ἐνενήκοντα. Ὅρμος ναυσὶν ἐν Κυτώρῳ· καὶ ἀπὸ Κυτώρου εἰς Αἰγιαλοὺς, ἑξήκοντα.* i. e. *Hinc ad Cytorum, nonaginta; navium*

statio in [oppido] *Cytoro*; *et a Cytoro ad Aegialos, sexaginta.* Eodem etiam dicitur Ptolemaeo lib. 5. c. 1. at Plinio lib. 6. c. 4. *oppidum Cotyorum* vocatur. Fuisse Sinopensium emporium, et nomen a Cytoro Phryxi filio habuisse tradit Strabo lib. 12. cui etiam *Κύτωρον* neut. gen. dicitur.

Κούρης, ὁ Ἀκαρνανίας.] Cures, Acarnaniae, scilicet *οἰκήτωρ*, id est, *incola*, ex Homero, cuius affert hemistichium, quod apud eum legitur Il. 9. v. 425. Curetes igitur (sic dicuntur plur. num.) celeberrimi fuere apud Ethnicos, quos Aetoliam prius inhabitasse, ac postea ab Aetolis in Acarnaniam duce Aetolo expulsos fuisse autor est Strabo lib. 10. de quorum nominis etymologia tot varias affert sententias, ut veram eligere nimis sit difficile; scilicet dictos fuisse *Curetes*, quod cum de Lelanto campo dimicarent, hostes anteriore eos coma apprehenderent, quamobrem illam in occipite alere, in sincipite radere instituisse; eos autem qui trans Acheloum fluvium habitabant, quia caput non tonderent, *Acarnanes* dictos fuisse. Alii utramque gentem ab aliquo heroë nomen habuisse aiebant; alii e Curio montes *Curetas* appellatos, ac Aetolicam gentem esse afferebant; alii dicebant Curetas fuisse quosdam genios, administrosque Deorum: at qui Cretenses et Phrygias res tradidere, *Curetas* vocatos affirmabant, eos qui Iovis in Creta educationis curam habuere, nec non eos qui matris Deûm sacrificiis in Phrygia, ac locis circa Idam Troiae montem praeerant. Alii eosdem cum Curetibus, *Coribantes*, *Cabiros*, *Idaeos Dactylos*, *Telchines* fuisse existimabant: alii denique *Aetolicos* Curetas sic dictos putabant, quod in puellarum morem, quae Graecis *κόραι* dicuntur, vestes gererent. Curetes etiam (si bene memini) dicebantur, qui saltationem quamdam armati saltabant, quae *Pyrrhice* dicebatur. 381 b

Κούριοι, ἔθνος Σαβαίων.] Curii, gens Sabinorum, quorum urbs Graecis *Κύρις*, Latinis Cures num. plur. dicebatur, ex qua fuere T. Tatius, et Numa Pompilius Romanorum reges, autore Strabone lib. 5. *Κύρις δὲ νῦν μὲν κώμιόν ἐστιν· ἦν δὲ πόλις ἐπίσημος, ἐξ ἧς ὥρμηντο οἱ τῆς Ῥώμης βασιλεύσαντες, Τίτος Τάτιος, καὶ Νουμᾶς Πομπίλιος.* i. e. *Curis nunc viculus est, quondam urbis insignis, ex qua originem trahunt T. Tatius, et Numa Pompilius Romae regno potiti.* Eam celebrat Virgilius Aeneid. lib. 6. v. 810.

—— Primus, qui legibus urbem
Fundavit, Curibus parvis, et paupere terra.

Numam Pompilium intelligit.

— *Καὶ οἱ Ῥωμαῖοι Κούριτες πρὸς ἐκεῖνον ἐκλήθησαν.*] In his verbis aliquid deesse suspicor, ad quod referatur τὸ πρὸς 382 a

ἐκεῖνον, puta nomen oppidi Curetum, a quo Romanos vocatos fuisse Quirites inquit; nostram coniecturam videtur confirmare Strabo lib. 5. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ Κυρίτας ὀνομάζουσιν οἱ δημηγοροῦντες, τοὺς Ῥωμαίους. i. e. *Hinc veró* [loquitur de Curibus] *et Quirites vocant concionantes ad populum, Romanos.* Ex nostris idem narrat Livius lib. 1. c. 14. *Movet res tum multitudinem, tum duces; silentium et repentina fit quies; inde ad foedus faciendum duces prodeunt: nec pacem modo, sed et civitatem unam ex duabus faciunt, regnum consociant, imperium omne conferunt Romam. Ita geminata urbe, ut Sabinis tamen aliquid daretur, Quirites a Curibus appellati.* Hanc etiam historiam tetigit poëtarum eruditissimus Aeneid. lib. 7.

—— Postquam in partem data Roma Sabinis
Una ingens Amiterna cohors, priscique Quirites.

Ad quem locum ita Servius: *Priscique* Quirites, *id est* Sabini. *Prisci autem ideo, quia post foedus Titii et Romuli placuit, ut quasi unus de duobus fieret populus. Unde et Romani* Quirites *dicti sunt, quod nomen Sabinorum fuerat civitate Curibus, et Sabini a Romulo* Romani *dicti sunt.*

Κούριον, πόλις Κύπρου.] Curium, urbs Cypri ex Herodoti libro quinto. cuius sunt verba ex eodem libro c. 113. Μαχομένων δὲ καὶ τῶν ἄλλων Στησήνωρ, τύραννος ἐὼν Κουρίου προδιδοῖ ἔχων δύναμιν ἀνδρῶν περὶ ἑωϋτὸν οὐ μικρήν. Οἱ δὲ Κουριέες οὗτοι. Λέγονται εἶναι Ἀργείων ἄποικοι. Προδόντων δὲ τῶν Κουριέων, αὐτίκα καὶ τὰ Σαλαμινίων πολεμιστήρια ἅρματα τὠυτὸ τοῖσι Κουριεῦσι ἐποίεε. i. e. *Ceteris autem pugnantibus, Stesenor Curii tyrannus non parvam copiam virorum circa se habens prodidit; Curienses vero hi dicuntur esse Argivorum coloni; post horum proditionem, statim Salaminiorum bellici currus idem, ac Curienses fecerunt.*

Τὸ ἐθνικὸν Κουριεύς.] Gentile urbis Cypri Curii. Dicitur Curieus, quo usus est Herodotus cuius verba attulimus nota proxima praecedenti.

Ἔστι καὶ πόλις Αἰτωλίας.] Secundo loco numerat Curium, Aetoliae urbem, cuius meminit Strabo lib. 10. Κούριον δὲ τῆς παλαιᾶς Πλευρῶνος πλησίον, ἀφ' οὗ τοὺς Πλευρωνίους Κουρῆτας ὀνομασθῆναί τινες ὑπέλαβον. i. e. *Curium vero est prope antiquam Pleuronem, unde Pleuronios nominatos fuisse Curetas aliqui existimant.*

382 b Κραβασία, πόλις Ἰβήρων.] Crabasia, urbs Iberorum ex Hecataei Europa, cuius nullam apud alios inveniebam notitiam, Crabasiae iugi meminit Sex. Avienus in Hispania Tarraconensi.

Κράγος, ὄρος Λυκίας.] Cragus, mons Lyciae ex Alexandri Lyciacorum libro secundo, est idem, qui Taurus, et Caucasus, de quo suo loco egimus. Diversa enim habuit nomina, quae recenset Plin. lib. 5. c. 27. Vocabatur enim *Imaus*, *Emodus*, *Paropamisus*, *Circius*, *Chambades*, *Pharphariades*, *Choatras*, *Oreges*, *Oroandus*, *Niphates*, *Taurus*, *Caucasus*, *Sarpedon*, *Coracesius*, *Cragus*, *Hyrcanus*, *Caspius*, *Pariedrus*, *Moschicus*, *Amazonicus*, *Coraxicus*, *Scythicus*, ac in universum Graece *Ceraunios*, a fulminibus. Graece enim *fulmen* dicitur κέραυνος, a cuius promontorio in Lycia est mons Chimaera noctibus flagrans, ex quo monstrum confinxere poetae. Erat montium maximus, ut noster inquit in Καύκασος; ab Eois litoribus veniebat, ut refert Plin. libro capiteque citato; alii in Lycia incipere existimabant, auctore Strabone lib. 14.

— Ἀπὸ Κράγου τοῦ Τρεμίλητος υἱοῦ, μητρὸς δὲ Παξιδίκης Νύμφης.] Insigniter corruptus est locus iste, cuius verba sic sunt legenda: ἀπὸ Κράγου τοῦ Τρεμίλου υἱοῦ, καὶ Πραξιδίκης Νύμφης. i. e. *a Crago Tremili filio, et Praxidicae Nymphae.* Quod patet ex Panyasi apud Stephanum in Τρεμίλη, ubi illius poetae versus apponit, ex quibus apparet, Tremilum duxisse uxorem filiam, Nympham Ogygiam, quam *Praxidicam* vocabant, ex qua habuit filios, Tlouın, Xanthum, Pinarum et Cragum, de quo nunc fabula agitur.

— Ἔστι καὶ ὄρος Ἀντίκραγος ἕτερον.] Cum Cragum montem, omnium maximum notiore nomine *Caucasum* dictum memoraverit, nunc memorat montem Anticragum, ac si diceres e regione Cragi, de quo ita Strabo lib. 14. Εἶθ' ἑξῆς ὁ Ἀντίκραγος, ὄρθιον ὄρος ἐφ' ᾧ Καρμυλησσὸς χωρίον, ἐν φαραγγίῳ κείμενον, καὶ μετὰ τοῦτον ὁ Κράγος, ἔχων ἄκρας ὀκτώ, καὶ πόλιν ὁμώνυμον· περὶ ταῦτα μυθεύεται τὰ ὄρη τὰ περὶ τῆς χιμαίρας. i. e. *Deinde sequitur Anticragus, mons praeceps, et in eo Carmylessus oppidum in convalle haud magna situm, et post hunc Cragus, habens octo vertices, et urbem eiusdem nominis; circa hos montes fabula Chimerae fingitur.*

Κράμβουσα, νῆσος περὶ Σελεύκειαν τῆς Ἰσαυρίας.] Crambusa, insula circa Seleuciam Isauriae ex Strabonis lib. decimo quarto, cuius sunt verba: Εἶτ' Ἀνεμούριον ἄκρα, ὁμώνυμος τῇ προτέρᾳ, καὶ Κράμβουσα νῆσος, καὶ Κώρυκος ἄκρα, ὑπὲρ ἧς ἐν εἴκοσι σταδίοις ἐστὶ τὸ Κωρύκιον ἄντρον, ἐν ᾧ ἡ ἀρίστη κρόκος φύεται. i. e. *Deinde Anemurium promontorium eiusdem nominis cum priore, et Crambusa insula, et Corycus promontorium, supra quod ad* XX *stadia Corycium est antrum in quo optimus cro-* 383 a

cus nascitur. Eius quoque meminit Ptolemaeus lib. 5. c. 5. qui eam circa Pamphyliam locat.

— *Τὸ ἐθνικὸν, Κραμβούσης, ἢ**] Haec si tibi placet, sic supplebis: *τὸ ἐθνικὸν, Κραμβούσης, ἢ Κραμβουσηνὸς, ἢ Κραμβουσεύς.* i. e. *Gentile, Crambuses*, vel *Crambusenus*, vel *Crambuseus.* Sic enim huiusmodi formae nomina formant Gentilia plerumque, ut a *Βόρσιππα*, *Βορσιππηνὸς*, et *Βορσιππεύς*, etsi aliter etiam solent formare.

Κρανὰη, νῆσος Λακωνική.] Cranaë, insula Laconica, ex Homero, cuius affert hemistichium, quod apud eum legitur Il. 3. v. 445. Miror autorem nostrum in etymologia oppidorum et insularum luxuriantem; nunc huius insulae etymologiam silentio praeterire, quae *Cranaë* dicta fuit, ut in illo versiculo innuit Homerus, quod in ea Paridis concubitus cum Helena acciderit, unde postea *Helena* etiam vocata fuit. Utrumque testatur Strabo lib. 9. *Πρόκειται δὲ τῆς παραλίας ταύτης πρὸ μὲν τοῦ Θορίκου, καὶ τοῦ Σουνίου, νῆσος Ἑλένη, τραχεῖα καὶ ἔρημος, παραμήκης, ὅσον ἑξήκοντα σταδίους τὸ μῆκος· ἧς φασι μεμνῆσθαι τὸν ποιητὴν, ἐν οἷς Ἀλέξανδρος λέγει πρὸς τὴν Ἑλένην.*

Οὐδ' ὅτε σε πρῶτον Λακεδαίμονος ἐξ ἐρατεινῆς
Ἔπλεον ἁρπάξας ἐν ποντοπόροισι νέεσσι,
Νήσῳ δ' ἐν Κραναῇ ἐμίγην φιλότητι καὶ εὐνῇ.

Ταύτην γὰρ λέγει Κραναὴν, τὴν νῦν Ἑλένην, ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ γενέσθαι τὴν μῖξιν. Μετὰ δὲ τὴν Ἑλένην, ἡ Εὔβοια, etc. i. e. *Ante oram hanc et Thoricum, et Sunium iacet insula Helena,*
883 *aspera et deserta, in longum porrecta spacio circiter* LX *stadiorum*
b *cuius aiunt meminisse poetam in his, quae Alexander ait ad Helenam:*

Nec cum te primum Lacedaemone amabili
Navigabam rapiens in pontigradis navibus,
Insula vero in Cranaë mistus sum amore et lecto.

Hanc enim dicit Cranaën, quae nunc Helene, *quod illic concubitus fuerit; post Helenen vero Euboea, etc.* Memoratur quoque in Paus. in Laconicis; Eust. ad Homeri locum citatum dubitat, nomenne sit insulae proprium, an epithetum.

—*Ἥτις πρόκειται τοῦ Γυθείου.*] Insulam Cranaën, seu Helenen ante Gytheum sitam fuisse inquit, Gytheum vero fuit oppidum et navale Lacedaemoniorum de quo suo loco egimus. De rebus ad Geographiam pertinentibus fides Straboni potius quam Stephano adhibenda est: qui Cranaën insulam ante Thoricum et Sunium Atticae locat lib. 9. cuius verba attulimus nota proxime praecedenti.

— *Οὕτως ἐκαλεῖτο καὶ ἡ Ἀττικὴ, ἀπὸ Κρανάου.*] Cranaën etiam vocatam fuisse Atticam a Cranao inquit. Cranaus vero fuit rex Atheniensium, a quo *Attica* dicta est Cranaë, quemadmodum a Cecrope vocata fuit *Cecropia*, unde inquit noster, nonnulli illud Homericum *ἐν Κρανᾳῆ*, i. e. *in Cranaë*, pro in Atthide accipiunt.

— *Ἐμοὶ δοκεῖ Ἀλέξανδρος*, etc.] Nunc explicat mentem Alexandri, id est, Paridis in sua navigatione, cum abrepta Helena Lacedaemone per mare fugeret.

Κρανίδες, συνοικία πρὸς τῷ Πόντῳ.] Cranides, oppidum ad Pontum ex Parthenio in Anthipe. Memoratur etiam Arrhiano in Periplo Ponti Euxini, cui *Κρηνίδες* dicitur: *Σανδαράκη, ὅρμος ναυσὶ μικραῖς. Ἐνθένδε εἰς Κρηνίδας, ἑξήκοντα. Καὶ ἀπὸ Κρηνίδων εἰς Ψύλλαν ἐμπόριον, τριάκοντα.* i. e. *Sandaraca, portus navibus parvis; hinc ad Crenidas, sexaginta; et a Crenidibus ad Psyllam emporium, triginta.* Ego reor ex nostro autore corrigendum esse Arrhianum.

Κράνιον, πόλις ἐν Κεφαλληνίᾳ τῇ νήσῳ.] Cranium, urbs 384
in Cephallenia insula, quae *Κράνιοι* dicitur Straboni plur. ma- a
scul. Eius ex lib. 10. sunt verba: *Τὴν δὲ Κεφαλληνίαν τετράπολιν οὖσαν, οὔτ' αὐτὴν εἴρηκε τῷ νῦν ὀνόματι, οὔτε τῶν πόλεων οὐδεμίαν, πλὴν μιᾶς εἴτε Σάμης εἴτε Σάμου· ἣ νῦν μὲν οὐκέτ' ἔστιν, ἴχνη δ' αὐτῆς δείκνυται, κατὰ μέσον τὸν πρὸς Ἰθάκῃ πορθμόν· οἱ δ' ἀπ' αὐτῆς Σαμαῖοι καλοῦνται· αἱ δ' ἄλλαι καὶ νῦν εἰσιν ἔτι μικραὶ πόλεις τινὲς, Πρώνησος καὶ Κράνιοι.* i. e. *Cephalleniam vero, cum quatuor haberet urbes, ne eam quidem suo dixit nomine* [Homerus] *nec ullam urbium, praeter Samen sive Samum; quae nunc quidem non extat, vestigia vero ipsius ostenduntur ad medium versus Ithacam traiectum, cuius oppidani* Samaei *vocantur; reliquae autem adhuc nunc sunt parvae urbes quaedam, Pronesus, et Cranii.*

— *Τετράπολις δὲ ἡ νῆσος ἀπὸ τῶν Κεφάλου παίδων*, etc.] Cephallenia, insula erat *tetrapolis*, id est, quatuor habebat urbes, ipsa a Cephalo, urbes ab huius quatuor filiis nomen habebant, quorum nomina autor noster prodit. Urbium vero nomina recenset Thucydides lib. 2. *Κεῖται δὲ ἡ Κεφαλληνία κατὰ Ἀκαρνανίαν καὶ Λευκάδα· τετράπολις οὖσα, Παλλῆς, Κράνιοι, Σαμαῖοι, Πρόναιοι.* i. e. *Cephallenia vero iacet iuxta Acarnaniam et Leucadem;* Tetrapolis est, *id est, quatuor urbes habet; eae autem sunt Pallenses, Cranii, Samaei, Pronaei.* Apud Thucydidem pro *Πρόναιοι* legendum puto ex Strabone *Πρόνησοι*, quoniam a Proneso habebat nomen, qui erat unus ex quatuor Cephali filiis, qui quatuor Cephalleniae urbibus nomina dederunt, ut inquit no-

ster. Eustathius ad Odysseae primae v. 103. annotat, Cephalleniam per duplex *l* scribi, cum a Cephalo nomen habebat, ἵνα τὸ ἐθνικὸν Κεφαλλὴν, ἔχοι διαφορὰν πρὸς τὴν ἐν σώματι κεφαλήν. i. e. *ut gentile Cephallen*, i. e. *Cephallensis differat* πρὸς τὴν ἐν σώματι κεφαλλήν. i. e. *a capite corporis.*

Κράνων, πόλις τῆς Θεσσαλίας, etc.] Cranon, onis, urbs Thessaliae Pelasgiotidis ex Hecataei Europa. Memoratur Scylaci in Θεσσαλία, Plinio libro 4. c. 8. Livius libro 42. cap. 64. Crannona per duplex *n* vocat: *Ibi cum securi, et propter castrorum longinquitatem, et viae inopis aquarum difficultatem, quae inter Sycurium et Crannona est, stativa haberent, repente prima luce*
384 *in imminentibus tumulis equitatus regius cum levi armatura visus*
b *ingentem tumultum fecit.*

— *Ἔστι καὶ ἄλλη πόλις Ἀθαμανίας*, etc.] Secundo loco numerat Cranona urbem Athamaniae, ex Herodoti lib. 6. cuius affert verba male interpuncta et non bene scripta quae sic apud eum habentur libro citato c. 127. *Ἐκ δὲ Θεσσαλίης ἦλθε τῶν Σκοπαδέων Διακτορίδης Κρανώνιος.* i. e. *E Thessalia vero venit Scopadeorum Diactorides Cranonius.*

— *Ἀπέχει δὲ σταδίους ἑκατὸν τῆς Γυρτῶνος ἡ Κράνιον πόλις.*] Quam supra in eadem sectione dixerat Cranona, vocat nunc Cranion, huius distantiam a Gyrtone inquit ex Strabone fuisse stadiorum centum, cuius verba affert, ut puto, male sana, quae apud ipsum Strabonem non bene, quoque se habent. Sic enim apud eum leguntur in excerptis ex eius lib. 7. fine: *Ἀπέχει δ' ἡ Γυρτὼν τῆς Τυῤῥήνος, πόλεως Κραννῶν· καί φασιν ὅταν εἴπῃ ὁ ποιητής. Τὼ μὲν ἄρ' ἐκ Θρῄκης, Ἐφύρους μὲν λέγεσθαι τοὺς Κραννωνίους, Φλέγυας δὲ τοὺς Γυρτωνίους.* i. e. *Abest vero Gyrton Tyrrhenis, urbis Cranarum; et dicunt, quod quando dixit poëta Τὼ μὲν*, etc. i. e. *Hi quidem ex Thracia. Ephyros quidem dici Crannonios, Phlegyas vero Gyrtonios.* Si tibi placet, ex Stephano corriges Strabonem hoc modo: *Ἀπέχει δ' ἡ Γυρτὼν τῆς πόλεως Κράνονος σταδίους ἑκατόν.* i. e. *Distat autem Gyrton ab urbe Cranone stadia centum.* Gyrtonios vero prius *Phlegyas* vocatos fuisse, et Cranonios, Ephyros testatur iterum idem Strabo lib. 9.

Κραστὸς, πόλις Σικελίας τῶν Σικανῶν.] Crastus, urbs Siciliae, ex Philisto rerum Siculatum lib. 13. quae Herodoto lib. 5. c. 45. *Crastis* dicitur, ex qua fuisse Epicharmum comicum poëtam, et Laidem meretricem inquit. Celebres enim meretrices urbes etiam, si Diis placet, illustrant: de qua decertabant quaedam civitates haud secus ac de Homero. Alii enim e Crasto, alii ex Hyccaro, alii e Corintho fuisse contendebant. Duae autem

fuere huius nominis meretrices insignes, altera senior, altera iunior. De iuniore est apophthegma Demosthenis celebre, cui cum illa pro concubitu peteret μυρίας δραχμὰς, i. e. *decem mille drachmas*, Demosthenes fertur dixisse, οὐκ ὠνοῦμαι μυρίων δραχμῶν μεταμέλειαν, i. e. *non emo decem mille drachmis poenitentiam*, ut refert Gell. Noct. Atticarum lib. 1. c. 8.

Κρεμμύων, κώμη Κορίνθου.] Cremmyon, onis, vicus 885
seu pagus Corinthi, ex Eudoxi terrae periodo, quae *Cromyon* a
dicitur Straboni lib. 8. unde desumpta sunt illa Stephani de Cremmyonia sue, et Thesei laboribus, sed mutila, quae ex Strabonis libro citato sic restituenda sunt: Ἐν ᾗ μυθεύουσι τὰ περὶ τὴν Κρωμυονίαν ὗν, ἣν μητέρα τοῦ Καλυδωνίου κάπρου φασὶ, καὶ τῶν Θησέως ἄθλων ἕνα τοῦτον παραδιδόασι, τὴν τῆς ὑὸς ταύτης ἐξαίρεσιν. i. e. *In qua fabulantur, quae de Cromyonia sue, quam Calydonii apri matrem aiunt, ac unum de Thesei laboribus hunc tradunt fuisse huius apri caedem.*

— *Φαβωρῖνος δὲ καὶ τοῦ Ἐρύμανθος, καὶ τοῦ Καλυδωνίου μήτηρ ἦν.*] Lege Φαβωρῖνος δέ φησι, καὶ ὅτι τοῦ Ἐρυμανθίου, καὶ τοῦ Καλυδωνίου ὑὸς μήτηρ ἦν. i. e. *Phavorinus vero ait, quod etiam erat mater Erymanthii, et Calydonii apri.*

Κρηνίδες, πόλις Σικελίας, ἃς Φίλιππος, etc.] Crenides, urbs Siciliae, quas Philippus de suo nomine *Philippos* vocavit; quis unquam audivit, urbem Siciliae a Philippo nomen accepisse, nescio cui tribuam hunc errorem Stephanone, an typographo, an transcriptori; pro πόλις Σικελίας lege πόλις Μακεδονίας, i. e. *urbs Macedoniae*, haec enim urbs, cum antiquitus diceretur *Crenides*, a Philippo vocata fuit *Philippi*. Ut ex Artemidoro tradit noster in *Φίλιπποι*, quam alii Thraciae, alii Thessaliae, noster loco citato Macedoniae adscribit, illud etiam confirmatur ex 885
excerptis ex lib. 7. Strabonis: Ὅτι ἡ νῦν Φίλιπποι πόλις, Κρη- b
νίδες ἐκαλοῦντο τὸ παλαιόν. i. e. *quod nunc Philippi urbs,* Crenides *vocabantur antiquitus.*

Κρῆσσα, πόλις Παφλαγονίας.] Cressa, urbs quam noster Paphlagoniae, Scylax Thraciae adscribit in Θρᾴκῃ, neutra apud alios memoratur.

Κρήστων, πόλις Θρᾴκης· ἔοικε δὲ εἶναι ἡ Κρηστώνη, etc.] Creston, onis, urbs Thraciae, videtur esse, quae Herodoto et Lycophroni dicitur *Chrestone*, ut inquit noster, sed aperte fallitur, quia Herodotus lib. 1. c. 57. Crestona urbem supra Tyrrhenos memorat, quae nullo modo ad Thraciam pertinere potest, ac forsitan pro Crotona; nulla enim apud Tyrrhenos urbs Creston, sed Croton celebratur, apud Lycophronem etiam in illo versiculo, quem affert Crestone non usurpatur pro urbe huius nomi-

nis, sed pro Thracia quam sic vocat Lycophro ab urbe Thraciae illius nominis, ut prodit eius Scholiasta ad versum citatum: *Κρηστώνη, ἡ Θρᾴκη, ἀπὸ μιᾶς πόλεως οὕτω καλουμένης, θεὸς δὲ τοῖς Θρᾳκικοῖς ὁ Ἄρης, ὅτι πολεμικοὶ τὸ παλαιὸν οἱ Θρᾷκες.* i. e. *Chrestone, Thracia ab una urbe sic vocata, Deus vero Thracibus Mars, quoniam Thraces olim bellicosi erant.* Quare in illo Lycophronis versiculo *Κρηστώνης θεόν.* i. e. *Chrestonae deum,* nihil aliud est, nisi Thraciae deus.

386 *Κρήτη, ἡ μεγίστη νῆσος.*] Creta, maxima insula, ut in-
a quit noster, quae nunc vulgo dicitur *Candia*, multis olim famigerata fabulis, adventu Europae, Pasiphaës et Ariadnae amoribus, Minotauri feritate fatoque, Daedali operibus et fuga, ac Iovis sepulchro, cui eius nomen insculptum esse accolae ostendebant, ut memoriae prodidit Mela lib. 2. c. 7. ideo Sallustius apud Servium ad illud Virgilii Aeneid. lib. 8. v. 349.

Iam tum religio pavidos terrebat agrestes
Dira loci.

Inquit Cretenses primos invenisse religionem, quod apud eos natus fingebatur Iupiter. *Hecatompolis* vero dicebatur apud scriptores, quod centum haberet urbes, Eustathius ad Od. 19. v. 177. reddit rationem, quare cum Moeonius vates Il. 2. v. 649. eam vocet Hecatompolin, id est, centum habentem urbes; Odyss. 19. v. 174. *ἐνενήκοντα πόληες.* i. e. *nonaginta urbes* habere tantum dicat, ubi divinus vates hanc insulam depingit, quae iuxta Ptolemaeum lib. 3. c. 17. ab occasu terminabatur mari Adriatico, a septentrionibus pelago Cretensi, a meridie Libyco, ab oriente, Carpathio. Eius praecipuae urbes fuere, Gortyna, Phalasarna, Cydonia, Cnossus, Minois regia, sed non Strabonis patria, ut inquit Conrad. Gesnerus in Creta, de qua sic Virgilius Aeneid. lib. 3. v. 104.

Creta Iovis magni medio iacet insula ponto
Mons Idaeus ubi, et gentis cunabula nostrae
Centum urbes habitant magnas, uberrima regna
Maximus unde pater, si rite audita recordor,
Teucras Rhoeteas primum est advectus ad oras.

Troianos enim a Creta insula profectos duce Teucro in Phrygiam venisse, atque Idam Troiae ab Ida Cretae monte appellasse pro certo habebatur, quo in monte Varro in libro, quem de litoralibus fecit, adhuc suis temporibus affirmat sepulchrum Iovis ibi visitatum, ut refert Solinus c. 17. in cuius rei testimonium dicebant Teucrum Apollini Sminthio templum consecrasse. *Sminthum* enim Cretenses vocabant *murem*, cuius magna fuit apud Troia-

nos religio, auctore Strabone lib. 13. Celebris fuit Creta praeterea labyrintho omnium celeberrimo a Daedalo iussu Minois facto (vesana dementia fuit consumere opes in artificis tantum gloriam cessuras) eam etiam illustrabant Minos et Rhadamanthus, qui propter insignem iustitiam iudices a poetis apud inferos fingebantur, quorum Minos Cretensibus leges quoque dedisse fertur. Eam
quoque nobilitavit Lycurgus Lacedaemoniorum legislator volun- 386
tario exilio. Cretenses etiam fuere Epimenides, et Georg. Trape- b
zuntius insignis philosophus, ille de rerum natura Carmine scripsit, ut apud Latinos Lucretius, Georg. Trapezuntius etsi in Creta natus a Trapezunte Cappadociae urbe, unde paternum genus trahebat, nomen habere maluit; Aristotelem maxime admirabatur, Platonem valde contemnebat, plurima e Graeco vertit, nec pauca Latine scripsit. Ferunt in extrema senectute omnium, ac sui quoque nominis oblitum fuisse, de quibus videsis Voss. de historicis Latinis lib. 3. c. 8.

— *Καλεῖται δὲ ἡ νῆσος καὶ Ἀερία*, etc.] Nunc agit de Cretae diversis nominibus, de quibus consulesis Plinium lib. 4. c. 12. Solinum c. 17.

Κρητηνία, τόπος Ῥόδου, ἐν ᾧ ᾤκουν οἱ περὶ Ἀλθημένην.] Cretenia, locus Rhodi, in quo habitabat, Althemenes, nemini, quod sciam, memoratur: at Althemenis historiam illam narrat Diodorus, qui Camirum Rhodi urbem confugisse inquit non Creteniam, ut inquit noster. Eius ex lib. 5. sunt verba: "*Ὕστερον δὲ τούτων Ἀλθαιμένης ὁ Κατρέως υἱὸς τοῦ Κρητῶν βασιλέως, περί τινων χρηστηριαζόμενος, ἔλαβε χρησμὸν ὅτι πεπρωμένον ἐστὶν αὐτῷ τοῦ πατρὸς αὐτόχειρα γενέσθαι. Βουλόμενος οὖν τοῦτο τὸ μύσος ἐκφυγεῖν, ἑκουσίως ἔφυγεν ἐκ τῆς Κρήτης μετὰ τῶν βουλομένων συναπᾶραι, πλειόνων ὄντων. Οὗτος μὲν οὖν κατέπλευσε τῆς Ῥοδίας εἰς Κάμειρον. Ἐπὶ δ' ὄρους Ἀταμύρου Διὸς ἱερὸν ἱδρύσατο τοῦ προσαγορευομένου Ἀταμυρίου· Ὅπερ ἔτι καὶ νῦν τιμᾶται διαφερόντως, κείμενον ἐπί τινος ὑψηλῆς ἄκρας, ἀφ' ἧς ἐστιν ἀφορᾶν τὴν Κρήτην. Ὁ μὲν οὖν Ἀλθαιμένης μετὰ τῶν συνακολουθησάντων κατῴκησεν ἐν τῇ Καμείρῳ, τιμώμενος ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων.* i. e. *Post illa Althaemenes Catrei Cretensium regis filius oraculum de quibusdam sciscitans, responsum accepit, fato constitutum esse, ut sua manu occidat patrem; hoc nefas ut effugeret, sponte cum aliis quam plurimis, qui ultro se illi adiunxerunt, in exsilium abiit, et in Rhodiae terrae urbem Camirum traiecit, in Atamyro vero monte Iovis templum fundavit, qui Atamyrii* [Iovis] *dicitur; qui adhuc hodie eximie colitur, situm in excelso cacumine, unde videre est Cretam.* Apud Diodorum pro *ὄρους Ἀταμύρου* lege *ὄρους Ἀταβύρου*, pro *Ἀταμυρίου* lege

'Αταβυρίον; Atabyron enim mons ille, et *Atabyrios* Iupiter dicebatur, ut apparet ex nostro auctore in *'Ατάβυρον.*

— *Εἰσὶ δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ τὰ 'Αταβύρια ὄρη.*] De Atabyriis montibus, quos nunc memorat, videsis notas nostras in *'Ατάβυρον.*

387 a *Κρηθωτή, πόλις Ἑλλησπόντου*, etc.] Crethote, urbs Hellesponti LXXX. stadiis a Cardia distans, memoratur Straboni lib. 10. una cum promontorio eiusdem nominis cui *Κριθωτὴ* dicitur: *Εἶτα ἄκρα Κριθωτὴ, καὶ 'Εχινάδες: καὶ πόλις 'Αστακὸς ὁμώνυμος τῇ περὶ Νικομήδειαν καὶ τὸν 'Αστακηνὸν κόλπον ἑνικῶς προσλεγομένη, καὶ ἡ Κριθωτὴ δ' ὁμώνυμος πολίχνη τῶν ἐν τῇ Θρακίᾳ Χεῤῥονήσῳ.* i. e. *Deinde Cithrote promontorium, Echinades, urbs Astacus, cognominis ei, quae apud Nicomediam et sinum Astacenum singulari numero dicta, et Crithote cognominis parva urbs eis, quae in Thracia Chersoneso.*

Κρίμισα, πόλις 'Ιταλίας, etc.] Crimisa, urbs Italiae, inter Crotonem, et Thurium ex Lycophrone, nomen adepta a Crimisa Nympha, cuius sunt quae sequuntur:

Οἰνωτρίας γῆς κεγχρίνῃ βεβρωμένον
Κρίμισσα φιτροῦ δέξεταί μιαιφόνον.

Oenotriae terrae ab hydro morsum
Crimissa lampadis recipiet occisorem.

Ad quem locum nihil de hac urbe refert eius Scholiasta; at Strabo lib. 6. eam celebrat: *Φιλοκτήτου δ' ἐστὶ καὶ ἡ παλαιὰ Κρίμισα περὶ αὐτοὺς τοὺς τόπους.* i. e. *Philoctetae vero est etiam vetus Crimisa circa eadem loca.*

— *Ἔστι καὶ ποταμός.*] Crimisa fluvius hodie *Fiumica* vulgo Italis dicitur, auctore Cluverio Italiae antiquae lib. 4. c. 15.

Κρῖσα, πόλις Φωκίδος.] Crisa, urbs Phocidis ex Hecataei Europa. Memoratur etiam Straboni lib. 9. *Πάλιν δ' ἐφεξῆς ἐστιν ἄλλη πόλις Κρῖσσα, ἀφ' ἧς ὁ κόλπος Κρισσαῖος.* i. e. *Rursus inde alia urbs Crissa, a qua sinus Crissaeus* [nomen habet.]

— *Καὶ Κρισαῖον πεδίον.*] Crisaeus campus celebratur ab Strabone lib. 9. apud quem per duplex *s* scribitur, ut et nomen urbis et sinus: *Πρόκειται δὲ τῆς Κίῤῥας τὸ Κρισσαῖον πεδίον εὔδαιμον.* i. e. *Ante Cirrham iacet Crissaeus campus felix.*

— *Τινὲς δ' αὐτὴν τῇ Κίῤῥᾳ φασί.*] Inquit nonnullos Crisam Phocidis urbem eamdem cum Cirrha esse dicere; at Straboni l. 9. Crissa et Cirrha diversae sunt urbes: *'Υποπέπτωκε δὲ τῇ Κίῤῥᾳ πόλις ἀρχαία Κίῤῥα, ἐπὶ τῇ θαλάττῃ ἱδρυμένη: ἀφ' ἧς ἀνάβασις εἰς Δελφοὺς, ὀγδοήκοντά που σταδίων· ἵδρυται δ' ἀπαντικρὺ Σικυῶνος· πρόκειται δὲ τῆς Κίῤῥας τὸ Κρισσαῖον πεδίον εὔδαιμον· πάλιν δ' ἐφεξῆς ἐστιν ἄλλη πόλις Κρῖσσα, ἀφ' ἧς ὁ κόλπος

Κρισσαῖος. i. e. *Infra Cirphin iacet urbs antiqua Cirrha ad mare sita, a qua adscensus Delphos stadiorum circiter* xxc. *iacet vero e regione Sicyonis, ante Cirrham autem iacet Crissaeus campus felix. Sequitur inde alia urbs Crissa, a qua sinus Crissaeus nomen habet.* 887 b

Κριῶα, δῆμος τῆς Ἀντιοχίδος.] Crioa, populus Antiochidis tribus, Suidae Κριός dicitur, Hesychio Κριωτεύς, apud utrosque perperam scribitur, quod ex nostro auctore et ex Harpocratione debet corrigi. Huic enim etiam Κριῶα dicitur, de qua nihil notabile narratur.

Κρόβυζοι, ἔθνος πρὸς νότον ἀνέμου, τοῦ Ἴστρου.] Crobyzi, gens versus notum ventum Istri, *i. e.* ab austro Istri. Quorum meminit Strab. lib. 7. Μετὰ δὲ τὴν τῶν Σκορδίσκων χώραν παρὰ μὲν τὸν Ἴστρον, ἡ τῶν Τριβαλλῶν καὶ Μυσῶν ἐστιν, ὧν ἐμνήσθημεν πρότερον καὶ τὰ ἕλη τὰ τῆς μικρᾶς καλουμένης Σκυθίας, τῆς ἐντὸς Ἴστρου· καὶ τούτων ἐμνήσθημεν. Ὑπεροικοῦσι δ' οὗτοί τε καὶ Κρόβυζοι, καὶ οἱ Τρωγλοδύται λεγόμενοι, τῶν περὶ Κάλατιν καὶ Τομαίαν καὶ Ἴστρον τόπων. i. e. *Post Scordiscorum vero regionem iuxta Istrum quidem Triballorum et Mysorum regio est, quarum meminimus prius. Sunt etiam paludes parvae Scythiae dictae intra Istrum, et harum meminimus. Habitant vero hi et* Crobyzi, *et qui* Troglodytae *dicuntur loca circa Calatin et Tomaeam et Istrum.* Hos quoque celebrat Herodotus lib. 4. c. 49. intra Thraciam: Διὰ δὲ Θρηΐκης καὶ Θρηΐκων τῶν Κροβύζων ῥέοντες, Ἄθρυς, καὶ Νόης, καὶ Ἀτάρνης, ἐκδιδοῦσιν ἐς τὸν Ἴστρον. i. e. *Per Thraciam vero et Crobyzos Thraces currentes amnes Athres, et Noës, et Atarnes aquas exonerant in Istrum.* Horum etiam meminit Plinius lib. 4. c. 12. Ptolemaeus lib. 3. c. 10. eos Mysiae adscribit, iidem fuere populi. Mysia enim erat Thraciae vicina.

Κροκέα, πόλις Λακωνική.] Crocea, urbs Laconica ex centum huius regionis una num. sing. ut inquit noster, memoratur Pausaniae in Laconicis cui κώμη, i. e. *vicus* seu *pagus* et num. plurali dicitur, cuius lapidicinam celebrat: Ἐπὶ θάλασσάν τε ἐς Γύθιον καταβαίνοντι, ἔστι Λακεδαιμονίοις ἡ κώμη καλουμένη Κροκέαι. Ἧς ἡ λιθοτομία, μία μὲν πέτρα συνεχὴς, οὐ διήκουσα. Λίθοι δὲ ὀρύσσονται σχῆμα τοῖς ποταμίοις ἐοικότες, ἄλλως μὲν δυσεργεῖς· ἢν δὲ ἐπεργασθῶσιν, ἐπικοσμήσαιεν ἂν καὶ θεῶν ἱερά. i. e. *Ad mare in oppidum Gythion descendenti est Lacedaemoniis vicus nomine* Croceae; *cuius est lapidicina, una petra continua, non interrupta; fodiuntur inde lapides fluvialibus similes, sculpendo difficiles, elaborati tamen, eis ornantur Deorum templa.*

388 *Κροκοδείλων πόλις, πόλις ἐν τῇ Μοιρίδι τῇ λίμνῃ.*]
a Crocodilorum urbs, urbs in Moeride palude, in Aegypto, ex Herodoti lib. 2. qui eam memorat libro citato c. 148. *Εποιήσαντο λαβύρινθον, ὀλίγοι ὑπὲρ τῆς λίμνης τῆς Μοίριος, κατὰ κροκοδείλων καλεομένην πόλιν μάλιστά κου κείμενον. Τὸν ἐγὼ ἤδη ἴδον λόγου μέζω.* i. e. *Fecerunt labyrinthum, paulo supra paludem Moerin iuxta Crocodilorum urbem maxime fere situm; quem ego iam vidi fama maiorem.* Eius quoque meminit Ptolemaeus lib. 4. c. 5. Strabo vero lib. 17. autor est, Arsinoen urbem Aegypti olim *Crocodilorum urbem* vocatam fuisse, in cuius praefectura, quam Plinius lib. 5. c. 9. Crocodilopolitem *Nomon* vocat, mirum in modum crocodilus colebatur, sacerdotibus *Suchos* dictus.

— *'Εκλήθη δὲ οὕτως ὁ μαν* * etc.] Nunc agit de etymologia Crocodilorum urbis, quam petit ab illa historia seu fabula, quam refert, in cuius verbis illa lacuna sine aliorum codicum ope suppleri non potest, pro *ὁ* vero sine dubio legendum est *ὅτι*. Sic enim amat loqui Stephanus, *ἐκλήθη δὲ οὕτως ὅτι*, etc.

Κροκύλειον, νῆσος Ἰθάκης.] Crocylium, insula Ithacae ex Thucydidis lib. 3. apud quem non tamquam insula Ithacae, sed tamquam Aetoliae urbs memoratur: *"Αμα τῇ ἕῳ ἄρας ἐπορεύετο ἐς τὴν Αἰτωλίαν, καὶ αἱρεῖ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ Ποτιδανίαν, καὶ τῇ δευτέρᾳ Κροκύλιον, καὶ τῇ τρίτῃ Τίχιον.* i. e. *Simul cum aurora castris motis profectus est in Aetoliam, et capit primo die Potidaniam, et secundo Crocylium, et tertio Tichium.* Sed Crocylia neutro plurali tamquam insula Ithacae celebratur ab Homero Il. 2. v. 633.

Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς ἦγε Κεφαλλῆνας μεγαθύμους
Οἵ ῥ' Ἰθάκην εἶχον, καὶ Νήριτον εἰνοσίφυλλον
Καὶ Κροκύλει' ἐνέμοντο, καὶ Αἰγίλιπα τρηχεῖαν.

Sed Ulysses ducebat Cephallenenses magnanimos
Qui Ithacam tenebant, et Neritum frondosum
Et Crocylia habitabant, et Aegilipam asperam.

At hic Homerus iuxta Strabonis sententiam annumerat insulis, quae sunt in continente. Crocylia enim erant in Acarnania. Eius ex lib. 8. sunt verba: *Τά τ' ἐν ἠπείρῳ ταῖς νήσοις συμφράζει.*

Οἵ ῥ' Ἰθάκην εἶχον ——
Καὶ Κροκύλει' ἐνέμοντο ——

Τὰ γὰρ Κροκύλεια ἐν τοῖς Ἀκαρνᾶσιν. Οὕτω δὲ καὶ νῦν τῇ Αἰγίνῃ
388 *τὸν Μάσητα συνῆψεν, ὄντα τῆς Ἀργολικῆς ἠπείρου.* i. e. *Quae*
b *in continente insulis annumerat:*

Qui Ithacam tenebant ——
Et Crocylia habitabant ——

Crocylia enim sunt in Acarnania. Sic et nunc cum Aegina Masetem coniunxit, qui est Argolicae continentis.

— *Ἡρακλέων δὲ ὁ Γλαύκου, τετραμερῆ φησι τὴν Ἰθάκην.*] Qui nunc dicitur *Heracleo Glauci* in Ἀγυιᾷ vocatur *Glauconis filius*, ex quo inquit, in quatuor partes divisam esse Ithacam, quarum primam partem non exprimit. Forsitan erat, quae Homero Od. 1. v. 103. dicitur *Δῆμος*.

Στῆ δ' Ἰθάκης ἐνὶ Δήμῳ ἐπὶ προθύροις Ὀδυσῆος.
Stabat autem Ithacae in Demo ad vestibulum Ulyssis.

Ad quem locum ita Eustathius: Ὅτι δῆμος, τριχῶς παρὰ τοῖς παλαιοῖς, πλῆθός τε γὰρ ἁπλῶς, καὶ πολιτικὸν σύστημα ἐξ οὗ τὸ δημοκρατεῖσθαι εἴρηται, καὶ τόπος τις ἐν Ἰθάκῃ οὕτω καλούμενος, ἔνθα τὰ τοῦ Ὀδυσσέως βασίλεια. i. e. *Quod* δῆμος, *tripliciter accipitur apud veteres, simpliciter enim est multitudo, et politicum systema, a quo verbum* δημοκρατεῖσθαι, *i. e.* a populo regi *dicitur, et locus quidam in Ithaca ita vocatus, ubi erant Ulyssis regiae aedes.* Secundam vocat *Νήϊον*, cuius meminit Homerus Od. 3. v. 81. apud quem perperam scribitur ὑπονήϊον pro ὑπὸ *Νήϊον:*

Ἡμεῖς ἐξ Ἰθάκης ὑπὸ Νηΐου εἰλήλουθμεν.
Nos ex Ithaca sub Neium sita venimus.

Tertiam vero partem appellat *Κροκύλειον*, cuius meminit noster in *Δῆμος*, Crocylia vero neutro plur. quae noster neut. singul. celebrat Homerus Il. 2. v. 633. cuius versus apposuimus pag. 388. a. Quartam nominat *Αἰγιρῆα* cuius apud alios nulla, quod sciam, extat memoria.

Κρότων, πόλις Ἰταλίας εὔσημος περὶ τὸ Ῥήγιον.] Croton seu Croto, utroque enim modo dicitur Latinis, fuit urbs Italiae insignis prope Rhegium, ubi Sicilia ab Italia per fretum quoddam dividitur, olim inter Italiae urbes celeberrima, quam Myscellum condidisse eodem tempore, quo Archias condidit Syracusas, consulto prius oraculo tradit Strabo lib. 6. Ἅμα δὲ Μύσκελλόν τέ φασιν εἰς Δέλφους ἐλθεῖν, καὶ τὸν Ἀρχίαν χρηστηριαζόμενον, ἐρέσθαι τὸν θεὸν, πότερον αἱροῦνται πλοῦτον, ἢ ὑγίειαν· τὸν μὲν οὖν Ἀρχίαν ἑλέσθαι τὸν πλοῦτον, Μύσκελλον δὲ τὴν ὑγίειαν· τῷ μὲν δὴ Συρακούσας δοῦναι κτίζειν, τῷ δὲ Κρότωνα· 389
καὶ δὴ συμβῆναι Κροτωνιάτας μὲν οὕτως ὑγιεινὴν οἰκῆσαι πόλιν, a
ὡς εἰρήκαμεν. Συρακούσας δὲ ἐπὶ τοσοῦτον ἐκπεσεῖν πλοῦτον, ὥστε, etc. i. e. *Aiunt vero simul Delphos venisse Myscellum, et Archiam consulturum oraculum, deum autem respondisse, utrum eligerent, divitiasne, an sanitatem, Archiam igitur elegisse divitias, Myscellum vero sanitatem, igitur alteri concessum condere*

Syracusas, alteri autem Crotonem; et sane contigisse, Crotoniatas quidem sic incolere salubrem urbem, ut diximus, Syracusas vero eo divitiarum evectas, ut, etc. Distabat CL. stadiis a Lacinio promontorio et eam illustrabat amnis Aesarus et portus, et alius amnis Neaethus, autore eodem autore libro citato: Πρώτη δ' ἐστὶ Κρότων ἐν ἑκατὸν καὶ ν' σταδίοις ἀπὸ τοῦ Λακινίου· καὶ ποταμὸς Αἴσαρος καὶ λιμὴν, καὶ ἄλλος ποταμὸς Νέαιθος. i. e. *Prima est Croton* CL. *stadiis a Lacinio; et amnis Aesarus et portus, et alius fluvius Neaethus.* Eius potentia hinc coniici potest, quippe conscripsit exercitum, CXXX millium Crotoniatarum, de quibus victoriam reportarunt decem tantum millia Locrorum cum Rheginis, quae pugna adagio fecit locum, dici solitum contra incredulos, ἀληθέστερα τῶν ἐπὶ Σάγρᾳ. i. e. *veriora illis, quae ad Sagram.* Quia ad Sagram fluvium praelium illud accidit incredibile, atque illam cladem aiunt causam fuisse, cur Crotoniatarum res attritae fuerint, propter multitudinem virorum, qui in illo praelio ciciderunt, quorum locuples est testis Strabo libro citato: adhuc hodie nomen servat. *Crotone* enim vulgo dicitur, autore Cluv. Italiae antiquae lib. 4. c. 15. Urbem nobilitabat nobile templum, ipsa urbe nobilius, Laciniae Iunonis, sanctum omnibus circa populis, et lucus una cum sylva Deae sacer, autore Livio lib. 24. c. 3. *Urbs Croto murum in circuitu patentem* XII. *millia passuum habuit ante Pyrrhi in Italiam adventum; post vastitatem eo bello factam vix pars dimidia habitabatur; flumen, quod medio oppido fluxerat, extra frequentia tectis loca praeterfluebat muros, procul iis quae inhabitabantur; sex millia aberat ab urbe nobile templum, ipsa urbe nobilius, Laciniae Iunonis, sanctum omnibus circa populis; lucus ibi frequenti silva, et proceris abietis arboribus septus, laeta in medio pascua habuit, ubi omnis generis sacrum deae pascebatur pecus sine ullo pastore: separatimque egressi cuiusque generis greges, nocte remeabant ad stabula, numquam insidiis ferarum, non fraude violati hominum; magni igitur fructus ex eo pecore capti: columnaque inde aurea solida facta, et sacrata est, inclytumque templum divitiis etiam, non tantum sanctitate fuit; ac miracula aliqua affinguntur plerumque tam insignibus locis. Fama est, aram esse in vestibulo templi, cuius cinerem nullus umquam moveat ventus. Et arx Crotonis una parte imminet mari, altera vergente in agrum, situ tantum naturali quondam munita, postea et muro cincta, qua per aversas rupes ab Dionysio Siciliae tyranno per dolum fuerat capta.* Athleticae etiam, non tantum rei bellicae studuit, auxit urbis gloriam Pythagoreorum multitudo, et Milo ille athletarum celeberrimus, idemque discipulus Pythagorae, teste Strabone libro

to: *Δοκεῖ δ' ἡ πόλις τότε πολέμια ἀσκῆσαι, καὶ τὰ περὶ τὴν ησιν· ἐν μιᾷ γοῦν Ὀλυμπιάδι οἱ τῶν ἄλλων προτερήσαντες τῷ ίῳ ἑπτὰ ἄνδρες, ἅπαντες ὑπῆρξαν Κροτωνιᾶται· ὥστ' εἰκό- εἰρῆσθαι δοκεῖ, διότι Κροτωνιατῶν ὁ ἔσχατος, πρῶτος ἦν ἄλλων Ἑλλήνων· καὶ τὴν παροιμίαν δὲ, ὑγιέστερον Κρότω- , λέγουσαν, ἐντεῦθεν εἰρῆσθαί φασιν, ὡς τοῦ τόπου πρὸς ιαν καὶ εὐεξίαν ἔχοντός τι φορὸν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀθλητῶν. ίστους οὖν Ὀλυμπιονίκας ἔσχε, καίπερ οὐ πολὺν χρόνον οἰκη- α διὰ τὸν φθόρον τῶν ἐπὶ Σάγρᾳ πεσόντων ἀνδρῶν, τοσούτων τὸ θος. Προσέβαλε δὲ τῇ δόξῃ καὶ τὸ τῶν Πυθαγορείων πλῆθος, καὶ ων, ἐπιφανέστατος μὲν τῶν ἀθλητῶν γεγονὼς, ὁμιλητὴς δὲ Πυ- όρου, διατρίψαντος ἐν τῇ πόλει πολὺν χρόνον.* i. e. *Videtur m urbs* [Croto] *et rebus bellicis studuisse, et athleticis; in enim Olympiade septem viri, qui stadio vicerunt, omnes* 889
e Crotoniatae, ut merito dictum videatur, Extremum Croto- b
arum, reliquorum Graecorum esse primum, inde quoque di- n aiunt paroemiam, Salubrior Crotone, *quod ex athletarum titudine colligeretur, locum istum ad sanitatem ac bonam cor- s habitudinem habere aliquid conducibile. Habuit enim pluri- , qui Olympia vincerent, etsi non diu* [urbs ipsa] *habitata it, propter cladem civium, qui ingenti numero ad Sagram ce- runt. Auxit gloriam etiam Pythagoreorum multitudo, et Milo etarum celeberrimus, et discipulus Pythagorae longo tempore n urbe versati.*

— *Βαρύνεται δὲ, ὅτε τὸ ὄρος σημαίνει, ὅθεν ὁ Ἄξιος ῥεῖ αμός.*] Inquit noster autor, quod *Κρότων*, cum significat item, unde defluit Axius amnis, notatur accentu gravi; a iine, quod sciam, memoratur mons Croto cognominis urbi, puto, alium montem habuisse Crotonem praeter Lacinium, item et promontorium, a quo Iunoni *Laciniae* nomen, unde dubio fluebat fluvius *Aesarus*, non *Axios*, ut inquit noster. enim vocabatur amnis ille, ut apparet ex Strabone, cuius ba apposuimus nota proxime praecedenti, et ex Dionysio 370. qui hanc urbem prope Metapontios locat:

Τοὺς δὲ μέθ' ἑξείης Μεταπόντιοι. Ἐγγύθι δὲ σφῶν
Ἱμερτὸν πτολίεθρον ἐϋστεφάνοιο Κρότωνος,
Ναιόμενον χαρίεντος ἐπ' Αἰσάρου προχοῇσιν,
Ἔνθα κεν αἰπὺν ἴδοιο Λακινιάδος δόμον Ἥρης.

Post hos autem deinceps Metapontii, prope ipsos vero
Optabile oppidum bene coronatae Crotonis
Habitatum amoeni apud Aesari fluenta
Ubi excelsam videas Laciniae aedem Iunonis.

Ad quem locum Eustathius: *Ὅτι Λακίνιον, ἱερὸν ἦν Ἥρας, πλούσιον ὑπάρξαν ποτέ· ὄρος δὲ Κρότωνος ἦν Λακίνιον· ἐξ οὗ καὶ ἱερὸν Λακίνιον, καὶ Ἥρα Λακινίας.* i. e. *Quod Lacinium, templum erat Iunonis, dives aliquando; mons vero Crotonis erat Lacinium, ex quo et templum Lacinium, et Iuno Lacinia.* Axius vero erat Macedoniae fluvius, auctore Plinio lib. 4. c. 10.

— *Τὸ μέντοι ἐπὶ τοῦ φθαρτοῦ τῶν κακῶν, ὀξύνεται.*] *Κρότων* significat etiam apud Graecos *vermiculum* illum, qui Latinis dicitur *ricinus*, quo canes infestantur. Itaque in illis verbis pro *τῶν Κανῶν* lege *κυνῶν*.

— *Ἔστιν ἑτέρα πόλις Τυῤῥηνίας μητρόπολις.*] Nunc celebrat aliam urbem Crotonem *Tyrrheniae* i. e. *Etruriae* metropolin, quae Latinis dicitur *Cortona*, sed Graecos propter celebritatem nominis Crotonis vocasse *Crotonem* verisimile videtur. Memoratur Liv. l. 9. c. 37. inter Etruriae populorum capita: *Sed ubicumque pugnatum est, res Romana superior fuit: itaque a Perusia, et Cortona, et Aretio, quae ferme capita Etruriae populorum ea tempestate erant, legati pacem foedusque ab Romanis petentes inducias in triginta annos impetraverunt.* Non longe aberat a lacu Thrasymeno Romanorum clade celeberrimo, ab Annibale accepta, auctore eodem auctore lib. 22. c. 4. *Annibal, quod agri est inter Cortonam urbem Thrasimenumque lacum, omni clade belli pervastat; quo magis iram hosti ad vindicandas sociorum iniurias acuat. Et iam pervenerat ad loca insidiis nata, ubi maxime montes Cortonenses Thrasimenus subit.* Videsis quae in *Κυρτώνιος* annotamus.

— *Καὶ τρίτη, Ἰταλίας.*] In his verbis latere mendum suspicor, quia auctor noster primo loco memoravit Crotonem, urbem Italiae, secundo Tyrrheniae: nunc alterius regionis urbs memoranda erat, non Italiae, cuius iam meminerat, at ego cuiusnam regionis fuerit urbs, divinare non possum.

— *Οἱ πολῖται, Κροτωνιάτας.*] Lege *Κροτωνιάται*, error typographi rationibus inferendus.

890 *Κρουστομερία, πόλις Σαβίνων,* etc.] Crustomeria, urbs
a Sabinorum, quae Romulo una cum aliis bellum intulit, memoratur ex Dionysio Romanae antiquitatis lib. 2. cui *Κρουστομέριον*, non *Κρουστομερία*, dicitur, sed eius oppidanos *Κρουστομερίνους* vocat, ut inquit noster. Eius ex libro citato apponam verba: *Ὁ δὲ Ῥωμύλος διαπραξάμενος ἐπὶ Κρουστομερίνους ἐξάγει τὴν στρατιὰν παρεσκευασμένους ἄμεινον τῶν προτέρων· οὓς ἐκ παρατάξεώς τε καὶ τειχομαχίας παραστησάμενος, ἄνδρας ἀγαθοὺς κατὰ τὸν ἀγῶνα γενομένους οὐδὲν ἔτι διαθεῖναι ἠξίωσεν, ἀλλὰ καὶ ταύτην ἐποίησεν ἄποικον τὴν πόλιν, ὥσπερ τὰς προτέρας. Ἦν δὲ*

Κρουστομέριον Ἀλβανῶν ἀπόκτισις, πολλοῖς πρότερον τῆς Ῥώμης ἀποσταλεῖσα χρόνοις. i. e. *Romulus vero, his peractis, in Crustomerinos ducit exercitum, qui se melius praeparaverant, quam priores, quos acie et murali pugna victos, viros fortes in praelio se gerentes, ideo tamen durius tractare noluit, sed hanc quoque civitatem coloniam fecit, sicut priores; erat autem Crustomerium Albanorum colonia, multis annis ante Romam missa.* Ex nostris eamdem historiam narrat Livius, qui oppidanos *Crustuminos*, urbem *Crustuminium* vocat. Eius ex lib. 1. c. 11. sunt quae sequuntur: *Inde contra Crustuminos profectus, bellum inferentes; ibi minus etiam (quod iam alienis cladibus occiderant animi) certaminis fuit; utroque coloniae missae, plures inventi, qui propter ubertatem terrae in Crustuminium nomina darent.* Crustumeri dicuntur poëtarum eruditissimo Aeneid. lib. 7.

Quinque adeo magnae, positis incudibus, urbes
Tela novant, Atina potens, Tiburque superbum
Ardea, Crustumerique et turrigenae Antemnae.

Ad quem locum inquit Servius poëtam mutasse nomen oppidi. Nam *Crustumerium* dicitur. Crustumeniam eam vocat Liv. lib. 3. c. 42. *Fusi et ab Sabinis ad Eretum et in Algido ab Aequis exercitus erant. Ab Ereto per silentium noctis profugi propius urbem inter Fidenas Crustumeniamque loco edito castra communierant.* Eidem lib. 2. c. 19. vocatur Crustumeria: *His consulibus Fidenae obsessae, Crustumeria capta Praeneste ab Latinis ad Romanos descivit.* Grustumina pyra celebrat Plinius lib. 22. c. 7. quae 390
Crustumia dicuntur Virgilio Georgic. lib. 1. b

—— Nec surculus idem
Crustumiis, Syriisque pyris, gravibusque volemis.

Ubi Servius ait: *Crustumia pyra sunt ex parte rubentia ab oppido Crustumio nominata.* Ex dictis apparet quam diversis nominibus appellatur haec urbs ab scriptoribus; viderint doctiores, Crustumium a quo *pyra Crustumia*, seu *Crustumina* dicebantur, fueritne diversum a Crustumerio, nec ne.

Κρύα, πόλις Λυκίας] Crya, urbs Lyciae memoratur ex Artemidori epitomae lib. 1. quam Plinius lib. 5. c. 27. Cariae adscribit, cui Crya fugitivorum, at Ptolemaeo lib. 5. c. 3. *Καρύα* dicitur, atque inter Lyciae oppida numeratur.

— *Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι νῆσοι Κρυέων*, etc.] Cryeorum insulae duae celebrantur Carysis et Alina, sed sine auctore. Plinius lib. 5. c. 31. tres inquit fuisse, at eas non nominat, apud quem non bene scribitur *Cryeon tres* pro Cryeorum tres nisi forte Plinius ipsissimum nomen reliquit, ut invenit apud aliquem scriptorem Graecum *Κρυέων τρεῖς*.

— *Κρωβίαλος, πολίχνιον πρὸς τῇ Ποντικῇ.*] Crobialus, oppidulum ad Ponticam regionem ex Apollonii lib. 3. cuius affert versum, qui apud Apollonium Argonauticorum lib. 2. non lib. 3. ut noster ait, legitur v. 944. ad quem locum apud eius Scholia haec leguntur: *Κρωβίαλον, πόλις περὶ Παφλαγονίαν, ἧς μέμνηται Στράβων, ἐν γεωγραφουμένοις.* i. e. *Crobialum, urbs circa Paphlagoniam, cuius meminit Strabo in Geographicis.* Strabo vero lib. 12. inquit, quosdam apud Hom Il. 2. v. 855. pro

Κρῶμνάν τ' Αἰγιαλόν τε ——

scribere,

Κρῶμναν Κωβίαλόν τε ——

Cromnam Cobialumque ——

Sed ex nostro auctore et ex Apollodoro scribendum est *Κρωβίαλον.*

— *Κρῶμνα, πόλις Παφλαγονίας, ἡ νῦν Ἄμαστρις, etc.*] Videsis, quae in *Ἄμαστρις* annotavimus.

891 a *Κτημένη, πόλις Θετταλίας.*] Ctemene, urbs Thessaliae memoratur Ptolemaeo lib. 3. c. 13. inter Estiotarum oppida prope Thessalos, quorum regiones Macedonia comprehendebat, ut videre est ex eodem auctore libro citato, cui *Κτημέναι,* plur. num. dicuntur.

— *Ἧς τοὺς πολίτας Ὅμηρος Δόλοπάς φησι.*] Ctemenes, urbis Thessaliae cives, inquit noster, ab Homero *Dolopas vocari,* quos memorat Il. 9. v. 480.

Ναῖον δ' ἐσχατιὴν Φθίης, Δολόπεσσιν ἀνάσσων.
Incolebam autem extremam partem Phthiae Dolopibus imperans.

Sed urbem Thessaliae Ctemenen seu Ctemenas nullibi memoravit Homerus.

— *Καὶ Κτημένην Δολοπιάδα.*] Innuit Homerum vocare *Ctemenen* urbem *Dolopiada*, sed fallitur. Homerus enim non celebrat Ctemenen Dolopiada, at Apollonius Argonauticorum lib. 1. v. 68.

—— *Ἄγχι δὲ λίμνης*
Ξυνιάδος Κτιμένην Δολοπηΐδα ναιετάασκον.
—— *Prope vero lacum*
Xyniada Ctimenen Dolopeïda incolebant.

Ad quem locum eius Scholiastae aiunt: *Κτιμένη πόλις τῆς Θεσσαλίας. Δολοπηΐδα δὲ τὴν Θεσσαλίαν εἶπε. Δόλοπες γὰρ ἔθνος Θεσσαλίας.* i. e. *Ctimene, urbs Thessaliae; Dolopeïda vero Thessaliam dixit; Dolopes enim, gens Thessaliae.* Apollodorusne et eius Scholiastae corrigendi sint ex Stephano, an Stephanus ex Apol-

lodoro, tuo relinquo arbitrio. Apud illos enim scribitur *Κτιμένη*, apud nostrum vero *Κτημένη*, hanc lectionem literarum ordo exigit, et confirmat.

Κτησιφῶν, πόλις Ἀσσυρίας.] Ctesiphon, urbs Assyriae celebratur ex Marciani periplo. Tres fuere olim Assyriae urbes celeberrimae, Babylon Chaldaicarum gentium caput, a qua regio quoque ipsa *Babylonia* dicta fuit, ubi adhuc Plinii aetate Iovis Beli templum sideralis scientiae inventoris durabat, ut idem Plinius lib. 6. c. 26. prodit. Secunda fuit Seleucia, cuius vicinitate Babylon in solitudinem rediit, ob id a rege Nicatore condita, quae Babylonia etiam ab aliquibus vocabatur. Tertia fuit Ctesiphon, quam ad Seleuciam exhauriendam iuxta tertium ab ea lapidem in Chalonitide regione Parthi condidere; sic al- 391
tera alterius ruinis crevit, nunc celebratur quae vulgo dici- b
tur *Bagdad*, haec quoque cadet, atque redeuntibus annis alia exorietur. Magna enim diu stare nesciunt; de quibus videsis quae in *Βαβυλών* annotavimus. Ctesiphonte Parthorum reges hiemem, Ecbatanis aestatem agebant, auctore Strabone lib. 16. de quibus operae pretium est audire Ammianum Marcellinum lib. 13. c. 20. *In omni autem Assyria multae sunt urbes, inter quas Apamia eminet* Mesene *cognominata, et Teredon, et Apollonia, et Vologessia, hisque similes multae, splendidissimae vero et pervulgatae hae solae sunt tres: Babylon, cuius moenia bitumine Semiramis struxit, arcem enim antiquissimus rex condidit Belus: et Ctesiphon, quam Vardanes priscis temporibus instituit, posteaque rex Pacorus incolarum viribus amplificatam, et moenibus Graeco indito nomine Persidis effecit specimen summum: post hanc Seleucia, ambitiosum opus Nicanoris Seleuci, qua per duces Veri Caesaris (ut ante retulimus) expulsata, avulsum sedibus simulachrum Chomei Apollinis, perlatumque Romam in aede Apollinis Palatini Deorum antistites collocaverunt.* Ctesiphontem praetermeabat Euphratis quoddam divertigium, quod *Naarmalcha*, i. e. *fluvius regis* dicebatur, eodem Ammiano auctore lib. 24. c. 5. Ultra eam progredi arma Romana feliciter numquam potuerunt, cuius rei varia reperiuntur exempla in historia Romana. M. Crassus consul cum adversus Parthos missus pacem ab eis rogaretur ad Ctesiphontem se responsurum dixit, sed traiecto Euphrate una cum exercitu est interfectus. Traianus imperator eam cepit, sed rediens infeliciter mortuus est. Iulianus Apostata ea potitus, cum illinc egrederetur dolo cuiusdam transfugae in deserta perductus occisus fuit. Gordianus quoque et Carus imperatores Ctesiphonte egressi periere; sed nos ex ea egressi incolumes ad Iovis urbem, Deo volente divertamur.

Κύαλος, πόλις Λυδίας, etc.] Cyalus, urbs Lydiae a Iove condita. O felix urbs, quae talem habuit conditorem, sed cum eius conditor sit tam celebris, ipsa a nemine celebratur. Ethnici non generis modo, sed et civitatum originem ad Deos referebant, ut sic eas augustiores redderent.

392 a *Κυβέλεια, πόλις Ἰωνίας.*] Cybelia, urbs Ioniae ex Hecataei Asia, memoratur Straboni, cui *Κυβελλία κώμη*, Cybellia *pagus* dicitur. Eius ex lib. 13. sunt verba: *Μετὰ δὲ Κώρυκον Ἁλόννησος νησίον· εἶτα τὸ Ἄργεννον, ἄκρα τῆς Ἐρυθραίας, πλησιάζουσα μάλιστα τῷ Χίων Ποσειδίῳ ποιοῦντι πορθμὸν ὅσον ἑξήκοντα σταδίων. Μεταξὺ δὲ τῆς Ἐρυθρῶν καὶ τοῦ ὑποκρήμνου, Μίμας ἐστὶν ὄρος ὑψηλὸν, εὔθηρον, πολύδενδρον· εἶτα Κώμη Κυβελλία καὶ ἄκρα Μέλαινα καλουμένη, μύλων ἔχουσα λατόμιον.* i. e. *Post Corycum vero Halonnesus parva insula, deinde Argennum, promontorium Erythraeae, accedens maxime ad Chiorum Posidium conficiens fretum* LX *circiter stadiorum. Inter Erythras autem et praecipitem illum locum Mimas est mons excelsus, feris abundans et arboribus; deinde pagus Cybellia, et promontorium Melaena nomine, ubi molares lapides exscinduntur.*

— *Ἔστι καὶ Κύβελλα Φρυγίας*, etc.] Cybella, urbs Phrygiae, et fanum Cybellum, a quo Cybele dicitur *Rhea*, celebratur auctori nostro, in cuius verbis pro *Κύβελλον ἱερὸν* i. e. *Cybellum fanum*, legendum puto *Κύβελλον ὄρος* i. e. *Cybellum mons*. A quo monte, non a fano *Rhea* dicebatur Cybele, quemadmodum a Dindymo Dindymene, Strabone auctore lib. 12. *Ἔστι δὲ ὄρος ὑπερκείμενον τῆς πόλεως, τὸ Δίνδυμον, ἀφ' οὗ ἡ Δινδυμήνη, καθάπερ ἀπὸ τῶν Κυβέλων ἡ Κυβέλη.* i. e. *Mons autem imminet urbi Dindymum nomine, a quo Dindymene, sicut a Cybelis Cybele.* Quare apud Stephanum et nomen urbis et montis per simplex *l* scribendum est, quia Deae nomen eodem modo scribitur, quod nunc moneo. Haec enim tam minuta plerumque negligere soleo. Cybella autem Phrygiae urbs a nemine quod sciam memoratur, at Livius celebrat Cuballum Gallograeciae castellum, quod puto esse Cybellam nostri auctoris, Livii verba ex eius lib. 38. c. 18. sunt: *Ad Cuballum Gallograeciae castellum castra habentibus Romanis, apparuere cum magno tumultu hostium equites, nec turbarunt tantum stationes Romanas repente invecti, sed quosdam etiam occiderunt.* Sic legendum est nomen illius castelli, perperam enim legitur *Euballum*.

Κυδαθήναιον, etc.] Cydathenaeum, populus Pandio-
392 nidis tribus celebratur Suidae, Harpocrationi, Hesychio et Meur-
b sio de populis Atticis, nullam ob aliam rem memorandus, nisi quod ex hoc populo fuerit Nicochares Comicus et Cyo ille quos

memorat noster, quibus etiam addendus est Andocides unus ex decem oratoribus, qui fuit populo quoque Cydathenaeus, auctore Plutarcho in eius vita.

Κυδαντίδαι, etc.] Cydantidae, populus Aegeidis tribus celebratur Harpocrationi, Suidae, Hesychio, sed de eo nihil notatu dignum narrant.

Κύδνα, πόλις Μακεδονίας.] Cydna, urbs Macedoniae quae *Pydna* corrupto nomine dicebatur, memoratur Scylaci in *Μακεδονία*, *Citrum* etiam vocata fuit; sita autem erat in regione Macedoniae quae *Pieria* vocabatur, ut apparet ex Excerptis ex Strabonis libri septimi fine: *Ὅτι μετὰ τὸ Δῖον πόλιν, ὁ Ἁλιάκμων ποταμός ἐστιν, ἐκβάλλων εἰς τὸν Θερμαῖον κόλπον· καὶ ἀπὸ τούτου ἡ πρὸς βοῤῥᾶν τοῦ κόλπου παραλία, Πιερία καλεῖται· ἕως τοῦ Ἀξιοῦ ποταμοῦ· ἐν ᾗ καὶ πόλις Πύδνα, ἣ νῦν Κίτρον καλεῖται.* i. e. *Quod post Dium urbem, Haliacmon fluvius est, exonerans aquas in Thermaeum sinum; et ab hac ora maritima ad aquilonem sinus,* Pieria *vocatur, ad Axium usque fluvium, in qua urbs Pydna, quae nunc* Citrum *appellatur.* In huius campo Romanos Perseum Macedoniae regem debellasse refertur in eisdem Excerptis: *Ἐν μὲν οὖν τῷ πρὸ τῆς Πύδνης πεδίῳ, Ῥωμαῖοι Περσέα καταπολεμήσαντες, καθεῖλον τὴν τῶν Μακεδόνων βασιλείαν.* i. e. *In campo igitur ante Pydnam Romani debellato Perseo, everterunt Macedonum regnum.*

— *Ἡ κατὰ παραφθορὰν Πύδα λέγεται.*] In his verbis pro *Πύδα* lege *Πύδνα.* Sic enim *Cydna* corrupto parum nomine vocata fuit, ut apparet ex nota proxime praecedenti, quod etiam confirmat gentile *Pydnaeus*, quod apponit noster.

— *Ἔστι καὶ Κύδνος ποταμὸς Βιθυνίας.*] Cydnus fluvius, quem noster Bithyniae, Plinius lib. 31. c. 1. Ciliciae adscribit, memoratur inter alios Tibullo lib. 1.

At te, Cydne, canam tacitis, qui leniter undis
Caeruleus placidis per vada serpis aquis.

Ex Tauro monte defluens Tarsum urbem Ciliciae mediam secabat, in cuius undam se proiecit Alexander Magnus, unde morbum 393
contraxit adeo ut de eius vita reliqui medici praeter Philippum a
desperarent, ut narrat Quint. Curtius lib. 3. c. 5. Arrhianus Anabaseos lib. 2. Iustinus lib. 11. Eiusdem fluvii aquae Friderico Imperatori vitam ademere, ut refert *πολιτικώτατος* ille Florentinus historiae suae Florentinae lib. 1. cuius libet apponere verba: *Ma arrivato sopra il fiume Cidno allettato dalla chiarezza dell' acque, vi si lavo dentro, per il quale disordine mori. Et cosi l' acque fecere più favore a i Maumetisti, que le scommuniche a i Christiani, perche queste frenarono l' orgoglio suo, e quelle lo spen-*

sero. Podagricis mederi hunc fluvium prodit Plinius libro capiteque citato, quod sine dubio habet ex Vitruvio, et ex Strabone l. 14. Illius ex libro de architectura octavo, c. 3. placet hic subiicere verba: *Ciliciae vero civitate Tarso flumen est nomine Cydnos, in quo podagrici crura macerantes levantur dolore.* Eius cursum sic depingit Quint. Curtius lib. 3. c. 4. *Cydnus non spatio aquarum, sed liquore memorabilis, quippe leni tractu e fontibus labens, puro solo excipitur; nec torrentes incurrunt, qui placide manantis alveum turbent. Itaque incorruptus, idemque frigidissimus, quippe multa riparum amoenitate inumbratus, ubique fontibus suis similis in mare evadit.*

Κύδραι, πόλις τῶν δω * Στράβων β΄.] Haec sic legenda existimo Κύδριαι πόλις τῶν Βυρσῶν Στράβων ἑβδόμῃ. i. e. *Cydriae, urbs Byrsorum, Strabo lib. 7.* Quia apud Strabonem lib. 7. legitur: Κύδριαι δὲ Βυρσῶν, Αἰγίνιον δὲ Τυμφαίων. i. e. *Cydriae vero Byrsorum, Aeginium autem Tymphaeorum.* Quae in Epiro locat.

Κύδραρα, πόλις· Ἡρόδοτος ἑβδόμῃ.] Cydrara celebratur ex Herodoti lib. 7. cui Cydra, non Cydrara, ut inquit noster, dicitur neut. plur. Erat autem inter confinia Phrygum et Lydorum, ubi cippus erat erectus a Croeso indicans literis eos fines, ut libro citato c. 30. tradit Herodotus: Ἐκ δὲ Κολοσσέων ὁρμεώμενος ὁ στρατὸς ἐπὶ τοὺς οὔρους τῶν Φρυγῶν καὶ τῶν Λυδῶν, ἀπίκετο ἐς Κύδρα πόλιν· ἔνθα στήλη καταπεπηγυῖα, σταθεῖσα δὲ ὑπὸ Κροίσου καταμηνύει διὰ γραμμάτων τοὺς οὔρους. i. e. *E Colossis vero motis castris pervenit in urbem Cydra, quae est in finibus Phrygum et Lydorum: ubi cippus depactus, erectus vero a Croeso indicat per literas fines.*

Κυδωνία, πόλις Κρήτης, ἡ πρότερον Ἀπολλωνία.] Cydonia, urbs Cretae, quae prius Apollonia; fuit una ex tribus praecipuis Cretae urbibus, auctore Strabone libro decimo. Πόλεις δ᾽ εἰσὶν ἐν τῇ Κρήτῃ πλείους μὲν, μέγισται δὲ καὶ ἐπιφανέσταται τρεῖς, Κνωσσὸς, Γόρτυνα, Κυδωνία. i. e. *Urbes autem in Creta sunt complures, maximae vero et illustrissimae tres, Cnossus, Gortyna, Cydonia.* Erat vero civitas maritima, ut patet ex Scylace in Κρήτῃ et ex eiusdem Strabonis libro citato, cuius sunt verba: Κυδωνία δ᾽ ἐπὶ θαλάττῃ μὲν ἵδρυται, βλέπουσα πρὸς τὴν Λακωνικήν· διέχει δ᾽ ἑκατέρας τὸ ἴσον τῆς τε Κνωσσοῦ καὶ τῆς Γορτύνος, οἷον ὀκτακοσίους σταδίους, Ἀπτέρας δὲ ὀγδοήκοντα· τῆς ταύτῃ δὲ θαλάττης τεσσαράκοντα. i. e. *Cydonia vero ad mare quidem sita est, respiciens Laconicam; distat autem aequalibus spaciis a Cnosso et Gortyne ad* ɪↃccc *stadia; ab Aptera autem* xxc. *a mari proximo* xʟ. Eam etiam nobilitabant

amnis Iardanus et mons Tityrus, auctore eodem auctore libro citato. Celebrantur etiam arma et poma Cydonia. Virgilius Bucolic. ecloga 10. v. 57.

Iam mihi per rupes videor, lucosque sonantes 893
Ire: libet Partho torquere Cydonia cornu b
Spicula.

Ovid. Metamorph. lib. 8.

Armaque, equosque, habitusque, Cydoneasque pharetras
Noverat.

De pomis vero Cotoneis sic Plin. 15. c. 11. *His proxima amplitudine mala, quae vocamus* Cotonea, *et Graeci* Cydonea, *ex Creta insula advecta.* Cydonia autem urbs nunc *Canea* vocatur, unde vero prius vocata fuerit *Apollonia*, ut inquit noster, me latet.

— *Ἀπὸ Κύδωνος, τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ Ἀκακάλλιδος τῆς Μίνωος θυγατρός.*] Cydoniam Cretae civitatem a Cydone filio Apollinis ex Acacallide filia Minois Cretae regis nomen habuisse tradit. Pausanias lib. 8. narrat, Tegeatas asserere Cydonem Tegeatae filium condidisse Cydoniam, at Cretenses non assentire ipsis, dicentes Cydonem fuisse filium Acacallidis filiae Minois, et Mercurii: *Κρῆτες δὲ οὐχ ὁμολογοῦντες τῷ Τεγεατῶν λόγῳ, Κύδωνα μὲν Ἀκακαλλίδος θυγατρὸς Μίνω καὶ Ἑρμοῦ, Κατρέα δέ φασιν εἶναι Μίνω, τὸν δὲ Γόρτυνα Ῥαδαμάνθυος.* i. e. *Cretenses vero non assentientes Tegeatarum dictis, Cydonem Acacallide Minois filia et Mercurio genitum dicunt, Catreum autem aiunt esse Minois, Gortynem vero Rhadamanthyis.*

— *Δευτέρα, Σικελίας * τῆς Λιβύης.*] In his verbis aliquid deficit, ut innuit asteriscus, quod si divinare liceret, sic restituerem: *δευτέρα Σικελίας· τρίτη Λιβύης.* i. e. *Secunda Siciliae; tertia Libyae.* Sic enim amat loqui auctor noster, sed earum neutra memoratur apud alios, quod sciam.

Κύζικος, πόλις τῆς Προποντίδος, etc.] Cyzicus, urbs Propontidis, id est, in insula prope Propontidem, cuius nomen neutro quoque genere usurpatur apud Latinos, Plinius lib. 5. c. 32. *Ultra insula, quam continenti iunxit Alexander, in qua oppidum Milesiorum Cyzicum, antea vocitatum Arconnesus, et Dolionis, et Dindymus, cuius a vertice mons Dindymus.* apud Plinium pro *Arconnesus* leges ex nostro auctore *Arctonnesus*, id est, *ursorum insula*; idem Plinius l. 36. c. 15. celebrat Cyzici mirandum delubrum, quod sua aetate adhuc durabat, Dindymenae Deorum matri ab Argonautis dedicatum fuisse tradit Strabo l. 12. quod postea Christi matri, imperatore Zenone sacratum fuisse constat ex Cedreno. Fuit Cyzicum, nobilissima totius Hellesponti civi-

tas, quae ob magnitudinem, et pulchritudinem, arcem, moenia, et portum, turresque marmoreas Asiaticae plagae litora illustrabat; eam obsedisse Mithridatem CL. peditum millibus, magnoque equitatu, ac CCCC. navibus, sed re infecta, ac peste in eius exercitu coorta discessisse narrat Strabo libro citato; erat autem in eiusdem nominis insula sita, quam alii Mysiae, alii Bithyniae, alii Phrygiae assignabant, ut tradit idem auctor eodem libro: *Ἔστι δὲ νῆσος ἐν τῇ Προποντίδι ἡ Κύζικος συναπτομένη γεφύραις δυσὶ πρὸς ἤπειρον, ἀρετῇ κρατίστη, μέγεθος δὲ ὅσον πεντακοσίων σταδίων τὴν περίμετρον· ἔχει δὲ ὁμώνυμον πόλιν πρὸς αὐταῖς ταῖς γεφύραις, καὶ λιμένας δύο κλειστοὺς καὶ νεωσοίκους πλείους τῶν διακοσίων, τῆς μὲν πόλεως τὸ μὲν ἐστιν ἐν ἐπιπέδῳ, τὸ δὲ πρὸς ὄρει· καλεῖται δ' ἄρκτων ὄρος· ὑπέρκειται δ' ἄλλο*
394 *Δίνδυμον μονοφυὲς, ἱερὸν ἔχων τῆς Δινδυμένης μητρὸς τῶν θεῶν,*
a *ἵδρυμα τῶν Ἀργοναυτῶν. Ἔστι δ' ἐνάμιλλος ταῖς πρώταις τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἡ πόλις, μεγέθει τε καὶ κάλλει, καὶ εὐνομίᾳ πρός τε εἰρήνην καὶ πόλεμον· ἔοικέ τε τῷ παραπλησίῳ τόπῳ κοσμεῖσθαι ὥσπερ ἡ τῶν Ῥοδίων, καὶ Μασσαλιωτῶν, καὶ Καρχηδονίων τῶν πάλαι*, etc. i. e. *Insula in Propontide est Cyzicus, duobus pontibus continenti adiuncta, virtute praestantissima, ambitu circiter* IƆ. *stadiorum urbem eiusdem nominis habet ad ipsos pontes, duosque portus, qui claudi possunt, et navalia plura* CC *pars urbis in plano est, alia monti adiacet; qui* Arcton oros, *id est,* ursorum mons *vocatur; supra hunc est altus, Dindymum nomine, uno cacumine, qui fanum Dindymenae matris Deorum habet, Argonautorum opus. Haec urbs contendere potest cum praecipuis Asiae urbibus, ob magnitudinem, pulchritudinem, et legum bonitatem, bello pacique iuxta accommodata, videturque eisdem ornamentis praedita, quibus Rhodiorum, Massiliensium, Carthaginensiumque urbes antiquitus fuerunt decoratae*, etc.

— *Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ ἄρκτων νῆσος.*] Cyzicum urbem vocatam quoque fuisse *Arctonnesos*, i. e. *ursorum insula*, inquit noster, ut et Plinius libro nota proxime praecedenti citato; at Strabo non urbem sed montem, qui urbi imminebat *Arcton oros*, i. e. *ursorum montem* vocitat, cuius verba nota praecedenti adduximus.

— *Ὅμηρος δὲ τοὺς κατοικοῦντας Κύζικον, Δολίονάς φησι.*] Homerus incolas Cyzici vocat *Doliones*, ut et eos, qui Ismarum incolebant. *Ciconas*, inquit auctor noster; at apud Homerum nullibi fit *Dolionum* mentio, *Ciconum* vero variis locis meminit ac praesertim Il. 2. v. 846.

Εὔφημος δ' ἀρχὸς Κικόνων ἦν αἰχμητάων,
Υἱὸς Τροιζήνοιο διοτρεφέος Κεάδαο.

Euphemus vero princeps Ciconum erat bellicosorum
Filius Troezeni nobilis Ceadae.

Dolionum autem meminit Strabo lib. 12. *Δολιόνας μὲν οὖν μάλιστα καλοῦσι τοὺς περὶ Κύζικον ἀπὸ Αἰσήπου ἕως Ῥυνδάκου, καὶ τῆς Δασκυλίτιδος λίμνης.* i. e. *Doliones igitur maxime vocant, qui circa Cyzicum habitant ab Aesepo ad Rhyndacum usque et Dascylitidem paludem.*

— *Κύθηρα, νῆσος πόλιν ὁμώνυμον ἔχουσα πρὸς τῇ Κρήτῃ.*] Cythera, insula urbem cognominem habens iuxta Cretam. Ptolemaeo lib. 3. c. 16. eadem insula et urbs celebratur inter insulas adiacentes Peloponneso, Peloponnesus vero finiebatur Cretico pelago, ut videre est ex eodem autore libro capiteque citato, ideo non male inquit noster hanc insulam esse iuxta Cretam, quam sic depingit Strabo lib. 8. *Πρόκειται δὲ κατὰ τούτου Κύθηρα ἐν τεσσαράκοντα, σταδίοις νῆσος εὐλίμενος, πόλιν ἔχουσα ὁμώνυμον· ἣν ἔσχεν Εὐρυκλῆς ἐν μέρει κτήσεως ἰδίας, ὁ καθ' ἡμᾶς τῶν Λακεδαιμονίων ἡγεμών.* i. e. *Ante* [Taenarum] *sita est* 394
insula Cythera XL. *stadiis bono portu praedita, urbem habens* b
eiusdem nominis; quam habet Eurycles privatim, nostra aetate Lacedaemoniorum princeps. Erat Veneri sacra, neut. gen. usurpatur. Virgil. Aeneid. lib. 10. v. 86.

Est Paphos, Idaliumque tibi, sunt alta Cythera.

Ab insula vel ab urbe Venus quoque ipsa vocata fuit Cytherea eidem poetae Aeneid. lib. 1. v. 261.

Parce metu Cytherea, manent immota tuorum
Fata tibi.

— *Ἐκαλεῖτο δὲ Πορφύρουσσα.* etc.] Inquit Cythera insulam ab Aristotele vocatam fuisse *Porphyrussam* a purpurarum pulchritudine. Plinio lib. 4. c 12. *Porphyris* dicitur, nunc vulgo *Cerigo* vocatur, autore Sophiano. Cytheris fuisse Veneris Uraniae templum omnium antiquissimum, et insulae navale Scandeam testatur Pausanias lib. 3. *Κύθηρα δὲ κεῖται μὲν ἀπαντικρὺ Βοιῶν. Ἐς δὲ Πλατανιστοῦντα (ἐλάχιστον γὰρ τῆς ἠπείρου ταύτῃ διέστηκεν ἡ νῆσος) ἐς ταύτην τὴν ἄκραν τὸν Πλατανιστοῦντα ἀπὸ ἄκρας τῆς ἠπείρου, καλουμένης δὲ Ὄνου γνάθους, σταδίων, πλοῦς τεσσαράκοντά ἐστιν. Ἐν Κυθήροις δὲ ἀπὸ θαλάσσης, Σκάνδειά ἐστιν ἐπίνειον. Κύθηρα δὲ ἡ πόλις ἀναβάντι ἀπὸ Σκανδείας, στάδια ὡς δέκα. Τὸ δὲ ἱερὸν τῆς Οὐρανίας ἁγιώτατον, καὶ ἱερῶν ὁπόσα Ἀφροδίτης παρ' Ἕλλησίν ἐστιν ἀρχαιότατον. Αὐτὴ δὲ ἡ θεὸς ξόανον ὡπλισμένον.* i. e. *Cythera vero sita sunt contra Boeas; ad Platanistuntem autem (minimum enim a continenti hac distat insula) ad hoc promontorium Platanistuntem a promontorio continentis* Asini maxilla *nomine, navigatio est* XL. *stadiorum. Cythe-*

ris vero a mari Scandea est navale. Cythera autem urbs ascendenti ab Scandea stadia circiter decem. Fanum vero Uraniae est sanctissimum, et omnium quae Venus apud Graecos habet antiquissimum; ipsa autem Dea signum armatum est.

Κύθηρος.] Cytherus, populus Pandionidis tribus, *Κύθηρον* neut. gen. dicitur Harpocrationi et Suidae. At Hesychio mascul. gen. ut autori nostro, de quo nihil memorabile legitur.

Κύθνος, νῆσος πρὸς τῇ Δρυόπιδι τῶν Κυκλάδων.] Cythnus, insula, una Cycladum Plinio lib. 4. c. 12. Melae lib. 2. c. 7. Ptolemaeus lib. 3. c. 15. eam locat iuxta Atticam sub Euboea, memoratur etiam Livio lib. 31. c. 15. *Secundum haec rex Attalus Aeginam ad classem se recepit. Rhodii Ceam ab Aegina, inde per insulas Rhodum navigarunt, omnibus, praeter Andrum, Parumque, et Cythnum, quae praesidiis Macedonum tenebantur, in societatem acceptis.* Ovid. Met. lib. 5.

—— Inde cava circumdata nave Seriphon
Deserit, a dextra Cythno, Gyaroque relictis.

395 — *Καὶ Κύθνιος τυρὸς, καὶ Κύθνιος ζωγράφος.*] Celebrat
a caseum et pictorem Cythnium; pictor vero vocabatur *Cydias.* Utrosque memorat Eustathius ad Periegetae v. 526. *Φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ τὰς Κυκλάδας πλείους εἶναι τῶν ιβ', ὧν εἰσιν, ἡ Κύθνος, ἀφ' ἧς ὁ Κύθνιος λέγεται τυρός· ἐξ ἧς καὶ ζωγράφος ὄνομα ἔχων ὁ Κυδίας.* i. e. *Aiunt vero prisci Cyclades esse plures quam* XII. *quarum sunt, Cythnos, a qua* Cythnius *caseus dicitur; ex qua erat etiam pictor, qui nomen habebat, Cydias.* Conr. Gesnerus in *Cythnos* auctor est, sed sine auctore Timanthem fuisse Cythnium, qui fuit celeberrimus pictor. Ab hac etiam insula originem habet paroemia *Κυθνώδεις συμφοραὶ*, i. e. *Cythniae calamitates*, dici solet de gravissimis calamitatibus, de quibus videsis Suidam et Erasmum.

Κυκνῖτις, ἧς ὁ Κύκνος ἐβασίλευσε.] Cycnitis regio, seu urbs, ubi Cycnus regnavit ex Sophocle memoratur. Nos cum poeta possumus dicere:

Dic quibus in terris? et eris mihi magnus Apollo.

Nescimus enim ubi terrarum fuerit haec regio, seu urbs, nec quis fuerit *Cycnus* iste.

— *Σοφοκλῆς ἐν Πήλει*, etc.] Haec sic sunt distinguenda:

Σοφοκλῆς ἐν Πηλεῖ καὶ ἐν Ποιμέσι·
—— Βοὴν Κυκνῖτιν.
Sophocles in Peleo et in Pastoribus:
—— Vocem Cycnitin.

Peleus enim et *Pastores* erant nomina duarum Sophoclis fabularum.

Κυλλήνῃ, ὄρος Ἀρκαδίας.] Cyllene, mons Arcadiae, montium huius regionis altissimus, in cuius vertice *Mercurii Cillenii* erat *templum* aetate Pausaniae iam collapsum, ut ipse narrat in Arcadicis, et monti et Mercurio nomen inditum a Cyllene Elati filio. Eius ex libro citato sunt verba, quae sequuntur: *Μετὰ δὲ τοῦ Αἰπύτου τὸν τάφον, ὄρος τε ὑψηλότατον ὀρῶν τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ Κυλλήνη, καὶ Ἑρμοῦ Κυλληνίου κατεῤῥιμμένος ναός ἐστιν ἐπὶ κορυφῇ τοῦ ὄρους. Δῆλα δέ ἐστιν ἀπὸ Κυλλήνου τοῦ Ἐλάτου τῷ τε ὄρει τὸ ὄνομα καὶ ἡ ἐπίκλησις γεγενημένη τῷ θεῷ.* i. e. *Post Aegypti sepulchrum iacet mons altissimus omnium montium Arcadiae Cyllene, in cuius vertice est Mercurii Cyllenii templum collapsum. Certum vero est monti nomen, et Deo cognomen a Cyllene Elati filio factum esse.*

— *Ἐν τούτῳ δέ φασι τῷ ὄρει τοὺς κοττύφους*, etc.] In monte Cellene Arcadiae merulas albas nasci tradit noster, de quibus sic Pausanias lib. 8. *Παρέχεται δὲ καὶ θαῦμα τοιόνδε ἡ Κυλλήνη. Κόσσυφοι γὰρ οἱ ὄρνιθες ὁλόλευκοί εἰσιν ἐν αὐτῇ, οἱ δὲ ὑπὸ κωμῳδῶν καλούμενοι, γένος ἄλλο πού τί εἰσιν ὀρνίθων, οὐκ ᾠδικόν.* i. e. *Praebet vero huiusmodi miraculum Cyllene* [mons]. *Merulae enim aves totae albae sunt in ea, quae vero a Comicis hoc nomine appellantur, genus aliud quoddam sunt avium, haud canorum.*

— *Ἔστι δὲ καὶ Ἠλείων ἐπίνειον Κυλλήνη.*] Cum Cyllenen Arcadiae montium altissimum memoraverit, nunc memorat Cyllenen Eleorum navale, cuius situm describit Pausanias lib. 6. 395 b
Κυλλήνη δὲ σταδίους μὲν εἴκοσιν Ἤλιδος καὶ ἑκατὸν ἀφέστηκε, κεῖται δὲ τετραμμένη τε πρὸς Σικελίαν, καὶ ὅρμον παρεχομένη ναυσὶν ἐπιτήδειον, ἐπίνειον δὲ οὖσα Ἠλείων, ἀπὸ ἀνδρὸς Ἀρκάδος τὸ ὄνομα εἴληφε. i. e. *Cyllene autem stadia* cxx. *distat ab Elide, sita vero est versus Siciliam, et opportunam navibus praebens stationem. Est autem Eleorum navale, ab Arcade viro nomen sumpsit.* In hac urbe natum Mercurium arbitrabantur, teste Mela lib. 2. c. 3. *Messenii Pyliique terras colunt: et ipsa pelago Pylos adiacet. Cyllene, Enneapolis, Patrae oram illam tenent: in quam Chelonates et Araxos excurrunt: sed Cyllene, quod Mercurium ibi natum arbitrantur, insignis.*

— *Καὶ Κύλλιος λέγεται Ἑρμῆς*, etc] Gentile, et montis, et urbis dicitur Cylleneus, seu ore Latino Cyllenensis, et Cyllenius, ab hoc ultimo per syncopen dicitur *Cyllius*, Mercurius, Cyllenius vero vocatus fuit vel a Cyllene Elati filio, ut ex Pausania supra annotavimus, vel quod eum in monte Cyllene peperit Maria, ut canit poeta Aeneid. lib. 8. v. 138.

Vobis Mercurius pater est, quem candida Maia
Cyllenes gelido conceptum vertice fudit.

Id nominis absolute positum pro Mercurio accipitur. Ovid. Metamorph. 13.

Est quoque per matrem Cyllenius addita nobis
Altera nobilitas ——,

Lucan. lib. 1.

—— *Motuque celer Cyllenius haeret.*

Κύμη, πόλις Αἰολίδος πρὸ τῆς Λέσβου.] *Cyme* Graecis, *Cuma* Latinis, urbs Aeolidis ante Lesbum, nomen invenit a Cuma Amazone, quare *Amazonium* quoque vocitata fuit, quod confirmare videtur Strabo lib. 12. *Εἴη γὰρ ἂν λέγων τὴν ὑπὸ τῶν Αἰολέων, καὶ Ἰώνων οἰκισθεῖσαν ὕστερον, πρότερον δ' ὑπὸ Ἀμαζόνων· καὶ ἐπωνύμους πόλεις τινὰς εἶναί φασιν καὶ γὰρ Ἔφεσον, καὶ Σμύρνην, καὶ Κύμην, καὶ Μύρλειαν.* i. e. *Loqueretur enim de urbe, quae prius ab Amazonibus condita, deinde ab Aeolensibus et Ionibus est instaurata; et aiunt urbes quasdam esse Amazonum cognomines, Ephesum, Smyrnam, Cumam, ac Myrleam.* Fuit Aeolicarum urbium maxima et praestantissima cui etiam decus natalibus suis, addiderunt Hesiodus poeta, Ephorus historicus, ut tradit noster, utriusque rei locuples est testis Strabo lib. 13. *Μεγίστη δέ ἐστι τῶν Αἰολικῶν καὶ ἀρίστη Κύμη, καὶ σχεδὸν μητρόπολις αὕτη τε καὶ ἡ Λέσβος τῶν ἄλλων πόλεων περὶ τριάκοντά που τὸν ἀριθμὸν, ὧν ἐκλελοίπασιν οὐκ ὀλίγαι.* id est *Maxima vero Aeolicarum et optima Cyma, et fere metropolis ipsa et Lesbus aliarum urbium, numero circiter* XXX, *quarum non paucae interierunt.* Ac paulo infra: *Ἀνὴρ δ' ἄξιος μνήμης ἐκ τῆσδε τῆς πόλεως ἀναντιλέκτως ἐστὶν Ἔφορος τῶν Ἰσοκράτους γνωρίμων τοῦ ῥήτορος ὁ τὴν ἱστορίαν συγγράψας καὶ τὰ περὶ τῶν εὑρημάτων· καὶ ἔτι πρότερος τούτου Ἡσίοδος ὁ ποιητής.* i. e. *Vir*
896 *vero memoria dignus ex hac urbe fuit sine controversia Ephorus*
a *ex Isocratis oratoris discipulis unus, qui historiam conscripsit et de inventionibus rerum; et adhuc eo prior Hesiodus poeta.* Ex hac quoque urbe fuisse aiunt Sibyllam Cumaeam, quae in Italiam profecta plurima de Romanis vaticinata est, ideo a Silio Italico lib. 13. v. 494. *Cumes anus* vocatur:

At gravida arcanis Cumes anus attigit ore
Postquam sacrificium, delibavitque cruorem.

Terrae motu inter alias XII. Asiae urbes aetate Herodis II. collapsam fuisse tradit Eusebius Chronic. libro primo.

— *Ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα Φρικωνῖτις λεγομένη.*] Aliam Cumam celebrat. *Phriconitida* dictam, quam Strabo *Phriconida* vocat lib. 13. *Ἐλθόντας δὲ κτίσαι τὴν Κύμην; καὶ τοὺς περιγενομένους*

ἀνθρώπους ἐκεῖσε ἀνοικίσαι· ἀπὸ δὲ τοῦ Λοκρικοῦ ὄρους τήν τε Κύμην Φρικωνίδα καλοῦσιν, ὁμοίως δὲ καὶ τὴν Λάρισσαν· ἐρήμη δ' ἐστὶ νῦν. i. e. *Venientes vero* [Pelasgos] *condidisse Cumam, eoque superstites homines in coloniam deduxisse; a Locrico autem monte Cumamque* Phriconida *vocant, similiter et Larissam; deserta vero est nunc.*

— *Αὕτη δὲ καὶ ἡ Λέσβος, σκώπτεται εἰς ἀναισθησίαν.*] Inquit auctor noster Cymam Aeolicam et Lesbum notatas fuisse stoliditatis, quod de Cuma tantum Aeolica prodit Strabo lib. 13. *Σκώπτεται δ' εἰς ἀναισθησίαν ἡ Κύμη κατὰ τοιαύτην τινά, ὥς φασιν ἔνιοι, δόξαν, ὅτι τριακοσίοις ἔτεσιν ὕστερον τῆς κτίσεως ἀπέδοντο τοῦ λιμένος τὰ τέλη· πρότερον δ' οὐκ ἐκαρποῦτο τὴν πρόσοδον ταύτην ὁ δῆμος· κατέσχεν οὖν δόξα ὡς ὀψὲ ᾐσθημένων, ὅτι ἐπὶ θαλάττῃ πόλιν οἰκοῖεν.* i. e. *Notatur autem stoliditatis Cuma, iuxta huiusmodi quamdam, ut nonnulli aiunt, opinionem; quod* ccc. *ab urbe condita demum annis portorium exegerint, nec prius eum reditum populus perceperit; itaque obtinuit opinio sero eos sensisse, maritimam se urbem habitare.*

— *Ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα Ἰταλίας.*] Tertio loco numerat Cumam Italiae, quae Latinis plerumque num. plurali *Cumae* dicitur, cuius incolae a Chalcide Euboica originem trahebant, auctore Livio lib. 8. c. 22. *Palaeopolis fuit haud procul inde, ubi nunc Neapolis sita est: duabus urbibus populus idem habitabat. Cumis erant oriundi. Cumani ab Chalcide Euboica originem trahunt.* Ab Chalcidensibus simul et Cumanis nempe Aeolidis conditas Italiae Cumas tradit Strabo lib. 5. *Ταύταις δ' ἐφεξῆς ἐστι Κύμη, Χαλκιδέων καὶ Κυμαίων παλαιότατον κτίσμα· πασῶν γάρ ἐστι πρεσβυτάτη τῶν τε Σικελικῶν, καὶ τῶν Ἰταλιωτίδων. Οἱ δὲ τὸν στόλον ἄγοντες, Ἱπποκλῆς ὁ Κυμαῖος, καὶ Μεγασθένης ὁ Χαλκιδεύς, διωμολογήσαντο πρὸς σφᾶς αὐτοὺς τῶν μὲν ἀποικίαν εἶναι, τῶν δὲ τὴν ἐπωνυμίαν. Ὅθεν νῦν προσαγορεύεσθαι Κύμη· κτίσαι δ' αὐτὴν Χαλκιδεῖς δοκοῦσι.* i. e. *Has subsequuntur Cumae Chalcidensium et Cumaeorum opus antiquissimum; est enim omnium Sicularum et Italicarum vetustissima. Ductores classis Hippocles Cumaeus et Megasthenes Chalcidensis inter se convenerant, ut alterius colonia esset, alterius appellatio coloniae, unde nunc appellatur Cuma.* Condidisse autem eam Chalcidenses videntur. Ideo poetarum eruditissimus Aeneid. lib. 6. v. 2. canit:

Et tandem Euboicis Cumarum allabitur oris.

Ubi Servius inquit: *A colonia Cumas appellavit, nam Euboea insula est, in qua Chalcis civitas est, de qua venerunt, qui condiderunt civitatem in Campania, quam* Cumas *vocarunt, vel ἀπὸ τῶν κυμάτων, vel a gravidae mulieris augurio, quae Graece ἐγ-*

μυος dicitur. Secundam nominis Cumarum etymologiam meminit etiam Strabo libro citato: Ὠνομᾶσθαι δ' ἔνιοι Κύμην ἀπὸ τῶν κυμάτων φασί. i. e. *Nonnulli aiunt Cymam* ἀπὸ τῶν κυμάτων, *i. e. a fluctibus vocari.* Eius situm sic describit Agathias Histo-
396 riar. lib. 1. Πόλισμα δὲ Ἰταλικὸν ἡ Κύμη ἰσχυρώτατον, καὶ οἷον
b οὐ ῥᾶστα πολεμίοις ἁλῶναι. Ἵδρυται μὲν γὰρ ἐπὶ λόφῳ τινὶ δυσπροσόδῳ τε καὶ ἀνάντει· ἔστι δὲ ἐν περιωπῇ τοῦ πελάγους τοῦ Τυρσηνικοῦ. ἐπὶ γὰρ τῇ ἀκτῇ ὁ λόφος ἀνέχει ὡς καὶ αὐτόν δή που τὸν πρόποδα ῥοχθεῖν τε καὶ κεκλᾶσθαι τὸ ῥόθιον, ἄνω δὲ ἔρυμα περιβέβληται, πύργοις τε καὶ ἐπάλξεσι καρτερώτατα ἐξειργασμένον. i. e. *Oppidum vero Italicum est Cuma munitissimum neque expugnatu facile; situm enim est in arduo colle difficilem aditum habente; estque veluti specula maris Tyrrhenici; imminet quippe litori collis ita, ut ad eius radices fluctus maris illisi frangantur; editiore igitur loco situm, vallo turribusque et propugnaculis validissimae structurae cinctum est.*

— Ταύτης τὸ ἐθνικὸν, Κυμεύς.] Cumae Italiae urbis. Gentile, secundum auctoris nostri sententiam dicebatur Κυμεὺς, Cymeus, seu Cymensis, Cumae vero Aeolidis Κυμαῖος, *Cymaeus*, Latinis *Cumanus* dicebatur.

— Πέμπτη, τῆς Εὐβοίας, καὶ Παμφυλίας.] In his verbis suspicor esse mendum. Una enim urbs non potest esse duarum regionum. Itaque pro καὶ Παμφυλίας legendum puto καὶ Παμφυλίας ἑτέρα. i. e. *et Pamphyliae altera*, seu ἄλλη, i. e. *alia*, sic enim amat loqui autor noster. Sed neutrius fit mentio apud alios, quod sciam.

— Ἔστι καὶ νῆσος πλησίον Σικελίας.] Nunc celebrat Cumam insulam prope Siciliam, cuius nullibi fit mentio, nisi in antiquis scholiis ad Pindari Pyth. Oda prima, ubi de Typhone agit.

——— Τόν ποτε
Κιλίκιον θρέψε πολυώ-
νυμον ἄντρον· νῦν γε μὰν
Ταίθ' ὑπὲρ Κύμας ἁλιερκέες ὄχθαι
Σικελία τ' αὐτοῦ πιέζει
Στέρνα λαχνάεντα ——

——— *Quem quondam*
Cilicium educavit multi-
nominis antrum; at nunc
Litora supra Cumam mare coercentia
Siciliaque eius premit
Pectora hispida ——

Ad quae ita in antiquis illis scholiis: *Κύμη, νῆσος παρακειμένη τῇ Σικελίᾳ. Ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα, τῶν Αἰολέων. Φαίνεται δὲ οὐχ ἡ Κύμη πῦρ ἀναδιδοῦσα*, etc. *Cuma, insula adiacens Siciliae. Est et alia Aeolensium; apparet autem non ipsam Cumam ignem emittere*, etc. Mirum est Strabonem antiquae geographiae facile principem, cum versus illos Pindari lib. 5. et 13. inseruerit, nullam fecisse huius insulae mentionem, quamobrem suspicor nullam fuisse huiusmodi insulam, sed aliquam ex eis, quae circa illa loca sitae erant.

Κύναιθα, πόλις Ἀρκαδίας.] Cynaetha, urbs Arcadiae memoratur Polybio diversis locis, ac praecipue Historiarum l. 4. *Οἱ δὲ περὶ τὸν Δορίμαχον διὰ τῆς Ἀχαιάτιδος ποιησάμενοι τὴν πορείαν, ἧκον ἄφνω πρὸς τὴν Κύναιθαν. Συνέβαινε δὲ τοὺς Κυναιθεῖς ὄντας Ἀρκάδας ἐκ πολλῶν χρόνων ἐν ἀκαταπαύστοις καὶ μεγάλαις συνεσχῆσθαι στάσεσι, καὶ πολλὰς μὲν κατ' ἀλλήλων πεποιῆσθαι σφαγὰς καὶ φυγάς.* id est *Dorimachus per ditionem Achaeorum itinere habito venit statim Cynaetham, Cynaethenses vero genere Arcades a longo tempore continuis magnisque seditionibus agitati, qua caedibus, qua exsilio persaepe invicem saevierant.* Idem autor eodem libro eorum impietatem, et feritatem exagitat, ac inquit ex omnibus Arcadibus caelo soloque uti inclementissimo. Pausanias lib. 8. celebrat fontem distantem ab oppido duobus stadiis, cuius aquae potus adversus canis rabidi morsum, vel vulnus praesentaneum est remedium, quem ideo ab effectu *Ἄλυσσον, Alysson* vocant, ac si diceres, *qui curat rabiem.*

— *Τὸ ἐθνικὸν*, etc.] Tria gentilia format ab urbis Cynaethae nomine, priore usus est Polybius, cuius verba adduximus nota proxime praecedenti; posteriore utitur Pausanias in Arcadicis: *Εἰσὶ δέ τινες γένους μὲν καὶ οὗτοι τῶν Ἀρκάδων, ὄνομα δέ σφισι Κυναιθαεῖς, οἳ καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸ ἄγαλμα ἀνέθεσαν τοῦ Διὸς κεραυνὸν ἐν ἑκατέρᾳ ἔχοντα τῇ χειρί. Οὗτοι οἱ Κυναιθαεῖς τεσσαράκοντα ἀπωτέρω σταδίοις μᾶλλον οἰκοῦσι.* i. e. *Sunt vero aliqui generis Arcadum quibus nomen est* Cynaethaeis. *Hi Cynaethaenses in Olympia Iovis signum posuerunt utraque manu fulmen habens. Hi Cynaethaenses* XL. *stadia longius habitant.* 397 a

Κυνητικόν, Ἰβηρίας τόπος, πλησίον Ὠκεανοῦ.] Cyneticum, Iberiae locus, prope Oceanum, cuius incolae dicebantur *Cynetes* et *Cynesii.* Memorantur Herodoto lib. 4. c. 49. *Ῥέει γὰρ δὴ διὰ πάσης τῆς Εὐρώπης ὁ Ἴστρος, ἀρξάμενος ἐκ Κελτῶν, οἳ ἔσχατοι πρὸς ἡλίου δυσμέων μετὰ Κύνητας οἰκέουσι τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ· ῥέων δὲ διὰ πάσης τῆς Εὐρώπης, ἐς τὰ πλάγια τῆς Σκυθίης ἐσβάλλει.* i. e. *Fluit enim Ister per omnem Europam, incipiens*

ex Celtis, qui omnium in Europa ad Solis occasum sunt extremi post Cynetas; currens vero per totam Europam, in latus Scythiae ingreditur. Eos quoque celebrat Rufus Festus:

Hinc dictum ad amnem solis unius via est
Centi et Cynetum hic terminus.

Iustinus libro 44. c. 4. *Saltus vero Tartesiorum, in quibus Titanus bellum adversus Deos gessisse proditur, incoluere Cynetes.* Vulgo legitur *Curetes*, sed male, ut annotavit Vossius ad Melam lib. 3. c. 1. de quibus videsis quae in Γλῆτες annotavimus.

Κύνθος παρ' Ἀντιμάχῳ, etc.] Cynthus, qui locus fuerit, dicere praetermisit. Huiusmodi incuria tralatitia est apud epitomatorem nostrum; erat vero in Delo insula mons, in quo Latona, ut est in fabulis, Apollinem et Dianam dicitur peperisse, unde ille *Cynthius*, illa *Cynthia* frequenter a poëtis appellantur. Montis meminit Virgilius Aeneid. lib. 1. v. 502.

Qualis in Eurotae ripis, aut per iuga Cynthi
Exercet Diana choros ——

397 Apollinis Cynthii Ecloga 6.
b

Cum canerem reges, et praelia, Cynthius aurem
Vellit et admonuit.

Dianam seu lunam *Cynthiam* vocat Val. 2. Argonauticorum:

Puraque, nec gravido surrexit Cynthia cornu.

Κῦνος, ἐπίνειον Ὀποῦντος.] Cynus, navale Opuntis ex Philone et Pausania, qui hoc Opuntiorum navale celebrat in Phocicis statim in principio: *Ὑπὲρ δὲ Ὑάμπολιν καὶ Ἄβας, οἱ πόλιν τε Ὀποῦντα καὶ Ὀπουντίων ἐπίνειον Κῦνον.* i. e. *Supra Hyampolin vero et Abas, qui urbem Opuntem, et Opuntiorum navale Cynum incolunt.* Strabo lib. 9. de illo sic loquitur: *Ἀπέχει δὲ θαλάσσης περὶ πεντεκαίδεκα σταδίους, τοῦ δ' ἐπινείου καὶ ἑξήκοντα. Κῦνος δ' ἐστὶ τὸ ἐπίνειον.* i. e. *Distat vero a mari* [Opus urbs] xv. *circiter stadiis, a navali autem* LX. *Navale vero est Cynus.* Ac paulo infra: *Ἐν δὲ τῷ Κύνῳ Δευκαλίωνά φασιν οἰκεῖσθαι. Καὶ τῆς Πύῤῥας αὐτόθι δείκνυται σῆμα, τοῦ δὲ Δευκαλίωνος Ἀθήνησι. Διέχει δὲ τῆς Κνημίδος ὁ Κῦνος ὅσον πεντήκοντα σταδίους.* i. e. *In oppido Cyno habitasse ferunt Deucalionem. Et monimentum ibi ostenditur Pyrrhae, Deucalionis vero Athenis. Distat autem Cynus a Cnemide circiter* L. *stadia.* Versiculus ille Homericus, quem affert noster, invenitur Il. 2. v. 531. ad quem nihil notabile inquit Archiepiscopus Thessalonicae.

Κυνόσαργες, γυμνάσιον ἐν τῇ Ἀττικῇ.] Cynosarges, gymnasium in Attica. Tria fuere apud Athenienses celeberrima

gymnasia, Cynosarges, Lyceum, et Academia; in primo docuit Antisthenes sectae Cynicae auctor, in secundo Aristoteles Daemonius, in tertio Plato divinus. Qui deinde Antisthenem secuti sunt, Cynici, qui Aristotelem Peripatetici, qui Platonem, Academici philosophi vocati fuere. Cynosarges et Lyceum a Philippo Demetrii filio, Macedonum rege incensa fuisse narrat Liv. lib. 31. cuius verba apponemus postea.

— *Καὶ δῆμος, ἀπὸ Διώμου.*] Cynosarges fuisse quoque populum ait, Atticae scilicet a Diomo, id est, cui *Diomus* nomen imposuit ab illa historia, seu fabula, quam refert. Sic enim intelligendum est illud *ἀπὸ Διώμου*. Diomus enim *Cynosarges* appellavit vel ab albedine canis, vel a celeritate. *Ἀργὸς* enim Graece utrumque significat et *album* et *velox*, Hesych. *Κυνόσαργες, τόπος ἱερός· ὠνομάσθη δὲ ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας, Διόμου, φασὶ, θύοντος Ἡρακλεῖ, κύων ἁρπάσας τὰ μηρία, ἔφυγε διωκόμενος· ἐκλήθη δὲ ὁ τόπος οὕτως, ἀπὸ τῆς λευκότητος τοῦ κυνὸς, ἢ τοῦ τάχους.* i. e. *Cynosarges, locus sacer, appellatus fuit ab huiusmodi causa. Diomo, aiunt, Herculi sacra faciente, canis, coxa abrepta, cum ille persequeretur eum, fugit, locus autem ita vocatus fuit, ab albedine canis, vel a celeritate.*

398 a

— *Ἀφ' οὗ ὁ χορὸς Διώμεια καλεῖται.*] In his verbis pro ὁ χορὸς, chorus, lege χῶρος, locus Id enim ratio clamat. Sensus enim est, locum illum a Diomo vocatum fuisse *Diomeam*.

— *Δίωμος γὰρ Ἡρακλεῖ ὡς θεῷ θύων.*] Diomus enim Herculi, ut Deo sacra faciens. Nempe quod in Cynosarge erat ipsi templum, autore Pausania in Atticis: *Ἔστι δὲ Ἡρακλέους ἱερὸν καλούμενον Κυνόσαργες· καὶ τὰ μὲν ἐς τὴν κύνα εἰδέναι τὴν λευκὴν ἐπιλεξαμένοις ἐστὶ τὸν χρησμόν.* i. e. *Est vero Herculis templum, quod* Cynosarges *vocatur; ac quae de cane alba dicuntur, scire licet eis, qui oraculum legerunt.* Et populus, et templum, et gymnasium erant prope Athenas, quae cremasse Philippum Demetrii filium, Macedonum regem tradit Livius lib. 31. c. 24. *Philippus signo receptui dato, castra ad Cynosarges, (templum Herculis, gymnasiumque et lucus erat circumiectus) posuit. Sed et Cynosarges, et Lyceum, et quicquid sancti amoenive circa urbem erat, incensum est: dirutaque non tecta solum, sed etiam sepulchra: nec divini humanive iuris quicquam prae impotenti ira est servatum. Postero die cum prima clausae fuissent portae, deinde subito apertae: quia praesidium Attali ab Aegina, Romanique ab Piraeeo intraverant urbem, castra ab urbe retulit rex tria ferme millia passuum.* Ac quia in Cynosarges nomina eorum, qui relegandi erant in testam scribentes, et nothos proiiciebant, auctore Ioanne Tzetza Chil. 13. c. 489. ubi agit de Atheniensium

Ostracismo, ideo factum est adagium *εἰς Κυνόσαργες*, i. e. *ad Cynosarges*, ac si diceres *εἰς κόρακας*, i. e. *ad corvos*; de quo videsis Erasmum. Illa lacunosa apud Stephanum alteri divino seni relinquo restituenda. Ego enim non audeo illis manus medicas adhibere.

Κυνὸς κεφαλαὶ, λόφος τῆς Θεσσαλίας.] Cynos cephalae, i. e. *Canis capita*, collis Thessaliae ex Polybii lib. 19. qui in excerptis ex eius lib. XVII. celebratur: *Οἱ γὰρ προειρημένοι λόφοι, καλοῦνται μὲν Κυνὸς κεφαλαί. Τραχεῖς δ' εἰσὶ καὶ περικεκλασμένοι, καὶ πρὸς ὕψος ἱκανὸν ἀνατείνοντες.* i. e. *Colles supra dicti vocantur* Cynos cephalae, *id est*, Canis capita, *sunt autem asperi et amfracti, et in altitudinem satis magnam editi.* Quibus in locis
398 victus est Philippus a Romanis, quod etiam e nostris rerum mo-
b numentis tradidit Liv. lib. 33. c. 4. *Tum forte legati redierunt ab Roma, comiter auditi, dimissique: ut tempus postulabat, incerto adhuc adversus Philippum eventu belli. Cum haec legati regis in concione Rhodiorum agerent, nuntius venit, debellatum ad Cynos cephalas esse.* Huius praelii meminit etiam Paus. in Achaïcis.

— *Ἦν δὲ καὶ χωρίον Θηβῶν, ἀφ' οὗ Πίνδαρος.*] *Cynos cephalas*, i. e. *Canis capita* esse quoque Thebarum seu regionem seu oppidulum inquit, ex quo erat Pindarus Thebanus, de quo Venusinus vates Carm. lib. 4. Od. 2. canit:

> *Pindarum quisquis studet aemulari,*
> *Iule, ceratis ope Daedalea*
> *Nititur pennis, vitreo daturus*
> *Nomina ponto.*

Huius Odas Angelus Politianus profana audacia, Davidis Psalterio praeferebat, ipse enim literas Hebraïcas nesciebat, quem ego profana audacia, alii impietate damnant. Namque a quodam interrogatus, *an Biblia legeret*, respondit: *semel perlegi librum istum, et numquam collocavi peius ullum tempus*, auctore Georg. Hornio Historiae Philosophiae lib. 6. c. 8. Cynos cephalas vero celebrat Xenophon libro de Agesilao: *Καὶ γὰρ ἐπεὶ τοὺς ἐν Θήβαις τῶν Λακεδαιμονίων κατέκτανον οἱ ἐναντίοι, βοηθῶν αὖ αὐτοῖς στρατεύει ἐπὶ τὰς Θήβας. Εὑρὼν δὲ ἀποτεταφρευμένα καὶ ἀπεσταυρωμένα ἅπαντα ὑπὲρ τὰς Κυνὸς Κεφαλὰς ἐδῄου τὴν χώραν μέχρι τοῦ ἄστεος.* i. e. *Nam cum Thebis Lacedaemonios adversarii necassent, ut eis auxiliaretur, expeditionem contra Thebas suscepit, cumque fossa valloque munita cuncta reperisset, supra Cynos cephalas ad urbem usque vastabat regionem.*

Κυνόσουρα, ἄκρα Ἀρκαδίας.] Cynosura, *id est* Canis cauda epitomatori nostro promontorium Arcadiae; Ptolemaeus

lib. 8. c. 15. Achaiae adscribit. Memoratur etiam Statio Thebaid. lib. 4.

Dives et Orchomenos pecorum, et Cynosura ferarum.

Est etiam *Cynosura*, i. e. *Canis cauda*, sidus septentrionale ex septem constans stellis, quod alio nomine *ursam minorem* appellant, et *Phoenicen*, quod Phoenices id inter navigandum observare solerent, sicut Graeci *Helicen*, ut notavit Ovidius de Tristibus:

Esse duas Arctos, quarum Cynosura putatur
Sidoniis, Helicen Graia carina notet.

Optime M. Manilius lib. 1. eas depingit:

Qua duce per fluctus Graiae dant vela carinae
Angusto Cynosura brevis torquetur in orbe,
Tam spatio, quam luce, minor, sed iudice vincit
Maiorem Tyrio. Poenis haec certior auctor
Non apparentem pelago quaerentibus orbem.

Κυνόσσημα, τόπος Λιβύης.] *Cynossema*, i. e. *Canis sepulchrum*, locus Libyae ex Hecataei periegesi ipsius; qui Straboni inter Aegypti oppida celebratur lib. 17. apud quem *Κυνὸς σῆμα* scribitur.

— *Ἔστι καὶ ἄλλο χωρίον.*] Esse aliud oppidum Cynossema 399 inquit, nempe Troadis regionis, cuius meminit Strabo lib. 13. a *Ἔστι τοίνυν μετ' Ἄβυδον ἥτε Δαρδανὶς ἄκρα, ἧς μικρῷ πρόσθεν ἐμνήσθημεν, καὶ ἡ πόλις ἡ Δάρδανος, διέχουσα τῆς Ἀβίδου ἑβδομήκοντα σταδίους, μεταξὺ δὲ ὁ Ῥόδιος ἐκπίπτει ποταμὸς, καθ' ὃ ἐν τῇ Χεῤῥονήσῳ τὸ Κυνὸς σῆμά ἐστιν, ὅ φασιν Ἑκάβης εἶναι τάφον.* i. e. *Est igitur post Abydum Dardanis promontorium, cuius paulo ante meminimus, et urbs Dardanus, distans ab Abydo* LXX. *stadiis; inter has Rhodius effluit amnis, iuxta quem in Chersoneso est Cynos sema* [Canis sepulchrum] *quod Hecubae sepulchrum esse dicunt.* E nostris celebratur Plinio lib. 4. c. 11.

Κύνουρα, πόλις Ἄργους, ἀπὸ Κυνούρου, etc.] Cynura, urbs Argolidis, a Cynuro Persei filio nomen adepta, ex Pausaniae lib. 3. cuius sunt verba: *Ἐπὶ δὲ Ἐχεστράτου τοῦ Ἄγιδος βασιλεύοντος ἐν Σπάρτῃ Κυνουρίας τοῦ ἐν τῇ ἡλικίᾳ Λακεδαιμόνιοι ποιοῦσιν ἀναστάτους, αἰτίαν ἐπενεγκόντες, ὡς τὴν Ἀργολίδα (συγγενῶν σφισιν ὄντων Ἀργείων) λῃσταί τε ἐκ τῆς Κυνουριακῆς κακουργεῖν, καὶ αὐτοὶ καταδρομὰς ἐκ τοῦ φανεροῦ ποιοῖντο ἐς τὴν γῆν. Λέγονται δὲ οἱ Κυνουρεῖς Ἀργεῖοι τὸ ἀνέκαθεν εἶναι, καὶ οἰκιστὴν φασιν αὐτὸν τὸν Κύνουρον γενέσθαι τὸν Περσέως.* i. e. *Echestrato vero Agidis filio regnante Spartae, Lacedaemonii Cynurenses omnes, aetatis militaris sedibus suis expulerunt cau-*

santes, quod praedones ex Cynuriaca regione, Argivorum agros, qui sibi essent consanguinei vexarent atque popularentur aperte; dicuntur autem Cynurenses ab Argivis oriundos esse, et Coloniae ductorem fuisse ipsum Cynurum Persei filium.

— *Κυνουρεὺς τὸ ἐθνικὸν*, etc.] Noster auctor plerumque amat loqui hoc modo, *τὸ ἐθνικὸν Κυνουρεύς*. Gentile Cynurensis, dicebatur etiam Cynurius: priori usus est Pausanias, cuius verba nota proxime praecedenti adduximus, posteriori utitur Herodotus lib. 8. c. 73. *Οἰκέει δὲ τὴν Πελοπόννησον ἔθνεα ἑπτά· τουτέων δὲ τὰ μὲν δύο, αὐτόχθονα ἐόντα, κατὰ χώρην ἵδρυται νῦν τε καὶ τὸ πάλαι οἶκεον, Ἀρκάδες, καὶ Κυνούριοι*. i. e. *Incolunt autem Peloponnesum gentes septem, quarum duae indigenae eomdem, quam habitarunt olim regionem nunc incolunt, Arcades et Cynurii.*

— *Καὶ κτητικὸν Κυνουρικός.*] Possessivum, Cynuricus, huius forma possessivi et in *icus* et in *iacus* solet desinere, utrumque usurpavit Pausanias libro tertio: posterioris habes exemplum paullo ante allatum, prioris in his quae sequuntur: *Ἐποιοῦντο δὲ ἐς αὐτοὺς ἐγκλήματα, τήν τε Κυνουρικὴν ἑλόντων αὐτῶν*. i. e. *Dabant ipsis crimini, quod Cynuricam regionem cepissent.*

Κυνῶν νῆσος, Λιβυκὴ νῆσος.] Cynωn nesos, id est, Canum insula, Libyca insula, ex Alexandri III. Libycorum; a ne-
899 mine, quod sciam, memoratur, vide ne sit, quae nunc vulgo
b dicitur *Canaria*, quae Hispanis paret, unde asportant aviculas
illas canoras quas vulgo Hispani vocant *Canarios*.

Κυνῶν πόλις, Αἰγυπτία πόλις.] *Cynωn polis* i. e. *Canum urbs*, Aegyptia urbs, memoratur Straboni libro 17. Ptolemaeo l. 4. c. 5. a qua Cynopolites *Nomos*, id est, praefectura denominabatur, cuius etiam iidem auctores eisdem locis meminerunt.

— *Ἐν ᾗ πόλις ὁ Ἄννουβις τιμᾶται.*] In qua urbe, nempe Cynωnpoli Annubis colitur. Colebatur vero canino capite, auctore Plutarcho de Is. et Osir. et Euseb. de Praep. libro secundo c. 1. unde eruditissimus poëtarum Aeneid. lib. 8. v. 698. canit:

Omnigenumque Deûm monstra, et latrator Anubis.

Ubi Servius: *Quia capite canino pingitur, hunc volunt esse Mercurium: ideo quia nihil est cane sagacius.* Virgilius imitatur Ovid. Met. 9.

—— *Cum qua latrator Anubis*
Sanctaque Bubastis, variusque coloribus Apis
Quique premit vocem, digitoque silentia suadet
Sistraque erant, numquamque satis quaesitus Osiris.

Κυπαρισσαία, πόλις τῆς Τριφυλίας, etc.] Cyparissaea, urbs Triphyliae, quae *Eranna* vocabatur. At Straboni lib. 8. *Cyparisia* (sic eam vocat) et Erana diversae sunt urbes. Sic enim ille: *Πλησίον δὲ Κορώνης, κατὰ μέσον πως τὸν κόλπον, ὁ Παμισὸς ποταμὸς ἐκβάλλει, ταύτην μὲν ἐν δεξιᾷ ἔχων καὶ τὰς ἑξῆς, ὧν εἰσιν ἔσχαται πρὸς δύσιν, καὶ Πύλος, καὶ Κυπαρισσία, μέση δὲ τούτων Ἔρανα (ἣν οὐκ εὖ τινὲς Ἀρήνην εἶναι νενομίκασι πρότερον) Θουρίαν καὶ Φηρὰς, ἐν ἀριστερᾷ.* i. e. *Prope Coronen ad medium ferme sinum exonerat aquas Pamisus amnis, hanc quidem ad dextram habens et quae deinceps, quarum sunt ultimae ad occasum Pylus et Cyparissia, media vero inter has Erana (quam non recte nonnulli Arenen esse existimarunt prius) Thuriam et Pheras ad sinistram.* Cyparissias num. plur. appellat Paus. in Messenicis: *Ἀφικομένων δὲ ἐς Κυπαρισσίας ἐκ Πύλου, σφίσι πηγὴ ἀπὸ τῇ πόλει πλησίον θαλάσσης ἐστί. Ῥυῆναι δὲ Διονύσῳ τὸ ὕδωρ λέγουσι θύρσῳ πλήξαντι ἐς τὴν γῆν· καὶ ἐπὶ τούτῳ Διονυσιάδα ὀνομάζουσι τὴν πηγήν.* i. e. *Pervenientibus vero Cyparissias e Pylo fons est sub urbe prope mare, ex quo fluxisse aquam ferunt Dionyso thyrso terram percutienti, eaque de causa* Dionysiada *vocant fontem ipsum.*

— *Καὶ Κυπαρίσσεια, ἡ Ἀθηνᾶ.*] Et Cyparissia, Minerva. Huius etiam Minervae meminit Pausanias libro nota proxime praecedenti citato, cui *Κυπαρισσία* per *iota*, ut et urbis nomen scribitur. *Ἔστι δὲ καὶ Ἀπόλλωνος ἐν Κυπαρισσίαις ἱερὸν καὶ Ἀθηνᾶς ἐπίκλησιν Κυπαρισσίας.* i. e. *Est autem et Apollinis templum Cyparissiis et Minervae cognomento Cyparissiae.*

Κυπαρισσήεις, πόλις τῆς Μεσσηνίας.] Cyparisseenses, 400 a urbs Messeniae, ex Homero, cuius affert versiculum, qui apud eum legitur Il. 2. v. 593. ad quem versum sic Strabo libro 8. *Ὁ δὲ Κυπαρισσήεις ἐστὶ μὲν περὶ τὴν πρότερον Μακιστίαν, ἡνίκα καὶ πέραν τῆς Νέδας ἔτι ἦν Μακιστία· ἀλλ' οὐκ οἰκεῖται· ὡς οὐδὲ τὸ Μάκιστον· ἄλλη δ' ἐστὶν ἡ Μεσσηνιακὴ Κυπαρισσία· ὁμωνύμως μὲν οὖν, ὁμοίως δὲ νῦν κἀκείνη λέγεται Κυπαρισσία, ἑνικῶς τε καὶ θηλυκῶς, ὁ δὲ ποταμὸς Κυπαρισσήεις.* i. e. *Cyparisseenses vero est circa priorem Macistiam; quando et ultra Nedam adhuc erat Macistia, sed non habitatur, ut neque Macistum; alia autem est Messeniaca Cyparissia, sed nunc eodem nomine similiter et illa nunc dicitur* Cyparissia, *num. singul. et foeminino genere; fluvius vero Cyparisseenses.*

Κυπάρισσος, πόλις ἐν Παρνασσῷ κατὰ τοὺς Δελφοὺς, etc.] Cyparyssus, urbs in Parnasso prope Delphos, ex Homero Il. 2. v. 519. cuius affert versum, ad quem locum Eustathius ita: *Τὴν δὲ ῥηθεῖσαν Κυπάρισσον, ἀπὸ Κυπαρίσσου φασὶ καλεῖ-*

σθαι υἱοῦ Μινύου ἀδελφοῦ Ὀρχομένου. Οἱ δὲ, ἀπὸ πλήθους τῶν ἐκεῖ κυπαρίσσων, ὧν ἐτυμολογία στιχηρὰ, οὐ πάνυ παλαιὰ, τὸ κύει παρίσους ἡ κυπάρισσος κλάδους· ἐκάλουν δὲ αὐτὴν καὶ Κυπαρισσοῦντα, καὶ Ἀπολλωνιάδα. Πρότερον δέ ποτε καὶ Ἔραννον ἐν δυσὶ νν, πρὸς διαστολὴν τοῦ ἐν Ὀδυσσείᾳ ἐράνου. i. e. *Dictam autem* Cyparissum, *a Cyparisso vocari aiunt, filio Minyi fratris Orchomeni, alii vero a multitudine Cupressorum illic nascentium, quorum etymologia ordine literarum procedit, non admodum antiqua, scilicet* τὸ κύει παρίσους, *i. e.* parit aequales *cupressus ramos, eam quoque* Cyparissunta *et* Apolloniada *vocabant, prius vero* Erannum *per duo* nn, *ad differentiam* τοῦ ἐράνου, *i. e.* convivii in Odys. Pausanias vero in Phocicis autor est *Anticyram* postea vocatam, sed eius antiquum nomen fuisse *Cyparissum:* Τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τῆς Δικτυνναίας κατάντης ὁδὸς ἐς Ἀντίκυραν πᾶσά ἐστι. Τὰ δὲ ἀρχαιότερα ὄνομα εἶναι Κυπάρισσον τῇ πόλει φασί. Καὶ Ὅμηρον ἐν Φωκέων καταλόγῳ τὸ ὄνομα θελῆσαι θέσθαι γε αὐτὸν, ὅτι ἤδη τηνικαῦτα ἐκαλεῖτο Ἀντίκυρα. i. e. *Via autem a templo Dictynnaeae* [Dianae] *declivis est ad Anticyram usque tota; antiquissimum nomen urbi fuisse Cyparissum aiunt; et Homerum in Phocensium Catalogo ipsum nomen voluisse ponere, iam enim tunc vocabatur* Anticyra.

Κύπασις, πόλις περὶ Ἑλλήσποντον.] Cypasis, circa Hellespontum, ex Hecataei Europa. Memoratur etiam Scylaci inter Thraciae oppida, apud quem non recte Κύπασγις pro Κύπασις scribitur.

Κύπρος, νῆσος μεγάλη ἐν τῷ Παμφυλίῳ κόλπῳ.] Cyprus, insula magna in Pamphylio sinu, ab occasu quidem terminabatur Pamphylio pelago, a meridie, Aegyptio et Syriaco, ab oriente, Syriaco, a septentrionibus vero angusto Ciliciae freto, iuxta Ptolemaeum lib. 5. c. 14. qua verosimilius est Naturam eam Ciliciae avulsisse non Syriae, ut tradit Plinius lib. 2. c. 88. praestantia nulli cedebat insulae. Nam et vino et olei ferax erat, et suo utebatur contenta frumento. Antiquitus novem regnorum sedem fuisse autor est Plinius libro, capiteque citato, prius singulae
400 urbes suis paruerunt tyrannis. Sed ab eo tempore, quo Ptole-
b maei reges Aegyptum obtinuerunt, Cyprus quoque in eorum venit potestatem, adiuvantibus saepe etiam Romanis. Cum autem ultimus Rex Ptolemaeus, patruus Cleopatrae, quae Strabonis aetate regnabat, videretur inique agere, neque bonam gratiam referre, eo deiecto Romani insulam occupaverunt, ac in praetoriam provinciam redegerunt. Perniciei causa praecipua fuit P. Claudius Pulcher: is enim cum incidisset in Cilices piratas,

tum maxime viribus vigentes, et redimendi sui pretium posceretur: ad regem misit petitum, ut misso redemptionis pretio se liberaret. Misit ille, sed ita exiguum, ut piratas id accipere puderet, ac pretio ad regem remisso, Claudium liberum sine pretio dimiserunt. Ita servatus utrisque referendae gratiae memor fuit. Factusque tribunus plebis obtinuit, ut M. Cato mitteretur, qui regi Cyprum possidenti adimeret. Atque is quidem adventum Catonis se occidens praevertit. Cato superveniens Cyprum occupavit, regis res familiares divendidit, et pecuniam in aerarium populi Romani asportavit. Exinde insula haec fuit provincia praetoria. Paulo interiecto tempore Antonius eam Cleopatrae et sorori eius Arsinoae tradidit, verum Antonio everso, omnes etiam eius constitutiones sunt eversae, quorum locuples est testis Strabo lib. 14. At Ammianus Marcellinus propter huius insulae invasionem carpit Romanos. Sic enim ille de ea loquitur lib. 14. c. 27. *Cyprum itidem insulam procul a continenti discretam, et portuosam inter municipia crebra urbes duae faciunt claram, Salamis, et Paphus: altera Iovis delubris, altera Veneris templo insignis. Tanta autem, tamque multiplici fertilitate abundat rerum omnium eadem Cyprus, ut nullius externi indigens adminiculi, indigenis viribus a fundamento ipso carinae ad supremos usque carbasos aedificet onerariam navem, omnibusque armamentis instructam mari committat, nec piget dicere, avide magis hanc insulam populum Romanum invasisse, quam iuste. Ptolemaeo enim Rege foederato nobis et socio, ob aerarii nostri angustias iusso sine ulla culpa proscribi, ideoque hausto veneno voluntaria morte deleto, et tributaria facta est, et velut hostiles eius exuviae classi impositae, in urbem advectae sunt per Catonem.* Brevius et elegantius Lucius Annaeus lib. 3. c. 9. *Aderat fatum insularum: igitur et Cypros recepta sine bello. Insulam veteribus divitiis abundantem, et ob hoc Veneri sacram, Ptolemaeus regebat. Sed divitiarum tanta erat fama, nec falso, ut victor gentium populus, et donare regna consuetus, Publio Clodio Tribuno duce, socii vivique regis confiscationem mandaverit. Et ille quidem ad rei famam, veneno fata praecepit. Ceterum Porcius Cato Cyprias opes liburnis per Tiberinum ostium invexit, quae res latius aerarium populi Romani, quam ullus triumphus implevit.* Si extarent Philostephanus et Androcles, qui de Cypro scripserunt, ac saepe ab antiquis scriptoribus citantur, plura de hac insula sciremus. Eam possedere Aegyptii, Romani, Saraceni, Veneti, nunc tenent Turci.

—*Ἀστύνομος δέ φησι κύπτον*, etc.] In his verbis pro *κύπτον* lege *κρύπτον*. Id enim etymologia ostendit, et Plinius con- 401 a

firmat lib. 5. c. 31. citans Astynomum eumdem autorem, cuius verba nota subsequenti apponemus.

— *Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Κεραστὶς,* etc.] Cum prius egerit de etymologia Cypri, cuius tres affert sententias, nunc agit de eius diversis nominibus, de quibus ita Plinius lib. 5. c. 31. *Vocatam* [Cyprum] *ante Acamantida, Philonides Cerastin, Xenagoras et Aspeliam, et Amathusiam, et Macariam, Astynomus Crypton et Coliniam.* Hebraeis dicitur כופר *copher,* apud quos omnes insulae et loca maritima vocabantur כתים *Kethim,* autore Iosepho Antiquitatum libro primo capite septimo.

— *Τὸ ἐθνικὸν, Κυπρίτης.*] Sine dubio legendum est *τὸ θηλυκὸν Κυπρῖτις,* i. e. *Foemininum, Cypritis.* Praecedentibus enim verbis egit *περὶ τοῦ ἐθνικοῦ Κυπρίτης.* Cyprites vero dicebatur vir incola Cypri, Cypritis autem foemina; ac mirum est Stephanum cum sit Philomerus, non meminisse *Cyprin,* i. e. *Venerem* quam saepe celebravit Homerus hoc nomine, ac praecipue Il. 5. v. 330. *Κατὰ τὴν ἐμὴν* quod Cyprus esset ipsi sacra, frequenter enim in opimis regionibus viget Venus; ob divitias ipsi sacram dixit Lucius Annaeus, cuius verba adduximus pag. 400. b. quod diversis locis testatur Horatius Carm. lib. 3.

O quae beatam Diva tenes Cyprum.

Idem Carm. lib. 1. Od. 3.

Sic te Diva potens Cypri.

Magni Etymologici autor in *Κύπρις* conatur probare Homerum non vocasse Venerem Cyprin a loco, sed ab effectu scilicet *ἀπὸ τοῦ κύω,* i. e. *concipio, osculor κυόπορις* et per syncopen *Κύπρις,* quod aliis exemplis probat et illustrat.

Κυραυνὶς, νῆσος κατὰ Γύζαντας τοὺς ἐν Λιβύῃ.] Cyraunis, insula iuxta Gyzantes Libyae, ex Herodoti lib. 4. cui insula *Κύρανις,* gens *Ζύγαντες* dicuntur. Eius ex libri citati c. CXCIV. sunt quae sequuntur: *Τούτων δὲ Ζύγαντες ἔχονται, ἐν τοῖσι μέλι μὲν πολλὸν μέλισσαι κατεργάζονται, πολλῷ δ' ἔτι πλέον λέγεται δημιουργοὺς ἄνδρας ποιέειν. Μιλτοῦνται δ' ὦν πάντες οὗτοι, καὶ πιθηκοφαγέουσιν. Οἱ δέ σφι ἄφθονοι, ὅσοι ἐν τοῖσι οὔρεσι γίνονται. Κατὰ τούτους δὲ λέγουσι Καρχηδόνιοι κέεσθαι νῆσον τῇ οὔνομα εἶναι Κύρανιν· μῆκος μὲν, διηκοσίων σταδίων, πλάτος δὲ στεινὴν, διαβατὸν ἐκ τῆς ἠπείρου· ἐλαιέων τε μεστὴν καὶ ἀμπέλων.* i. e. *His finitimi sunt Zygantes, inter quos magnam vim mellis apes conficiunt, sed multo plus opifices viri facere dicuntur; omnes autem minio inficiuntur, ac simiis vescuntur, quarum est*
401 *abundantia ipsis, qui in montibus degunt. Iuxta hos aiunt Car-*
b *thaginenses iacere insulam, cui nomen esse* Cyranin, *longitudine ducentorum stadiorum, latitudine arctam, in quam transiri e*

continente potest, oleis refertam et vitibus. Quare apud Stephanum pro *Κυραννὶς* leges ex Herodoto *Κύρανις*, pro *Γύζαντας* leges *Ζύγαντες*.

Κυρήνη, πόλις Λιβύης.] Cyrene, urbs Libyae celeberrima, cuius situm sic describit Sallustius de bello Iugurthino: *Igitur ad Catabathmon, qui locus Aegyptum ab Africa dividit, secundo mari prima Cyrene est, colonia Thereon, ac deinceps duae syrtes, interque eas Leptis, deinde Philenon arae: quem locum Aegyptum versus finem imperii habuere Carthaginenses.* Fuit civitas magna et opulenta, autore eodem autore eodem libro: *Qua tempestate Carthaginenses pleraeque Africae imperitabant, Cyrenenses quoque magni, atque opulenti fuere. Ager in medio arenosus, una specie, neque flumen, neque mons erat, qui fines eorum discerneret, quae res eos in magno diuturnoque bello inter se habuit.* Ab illa tota regio Cyrenaica, et a numero urbium *Pentapolitana* dicebatur. Urbes erant *Berenice*, *Arsinoë*, *Ptolemais*, *Apollonia*, et ipsa *Cyrene*, regio illustris Hammonis oraculo, quod a Cyrene aberat CCCCM. passuum, autore Plinio lib. 5. c. 5. cuius conditorem fuisse *Battum Theraeum* aliis *Aristotelem*, aliis *Aristaeum* prius dictum ferunt. Quare Cyrenenses a Sil. Italico lib. 2. *Battiadae* vocantur:

—— Et iniquo e sole calenteis
Battiadas, late imperio, sceptrisque regebat.

Thera vero erat insula, una Sporadum, Lacedaemoniorum colonia, teste Strabone lib. 10. et Herodoto lib. 4. a qua Battus Cyrenae conditor *Theraeus* diotus fuit, atque eadem de causa Solino c. 40. dicitur *Lacedaemonius*, a quo Callimachus poeta dicebat, se genus trahere, ut tradit Strabo lib. 17. *Λέγεται δὲ ἡ Κυρήνη κτίσμα Βάττου. Πρόγονον δὲ τοῦτον ἑαυτοῦ φάσκει Καλλίμαχος· ηὔξησε δὲ διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς χώρας· καὶ γὰρ ἱπποτρόφος ἐστὶν ἀρίστη, καὶ καλλίκαρπος, καὶ πολλοὺς ἄνδρας ἀξιολόγους ἔσχε.* i. e. *Dicitur autem Cyrene condita a Batto, quem suum progenitorem vocat Callimachus; illa ob regionis praestantiam plurimum aucta est: nam et equorum nutrix est optima, et fructus pulchros fert, et complures viros claros habuit.* In huius regione nascebatur *laserpitium* in medicis rebus olim celeberrimum, quod alio nomine *silphium* appellabant. Hinc adagium *Batti silphium*, de raro quodam honore alicui exhibito, dici solitum, quod iam aetate Strabonis propemodum defecerat, quod barbari odio quodam impulsi radices eius pene omnes eruissent, ut tradit Strabo libro XVII. Nobilitarunt quoque Cyrenas *Aristippus* Socraticus Cyrenaicae sectae autor, et *Areta* eius filia, quae ei in 402
Schola successit, et Aristippus eius filius *metrodidactos* dictus, a

quod a matre doctus fuisset, necnon Eratosthenes, qui de Geographia scripsit, Carneades Philosophus academicus, Callimachus poeta, teste Strabone libro citato, et Diogene Laërtio de vitis Philosophorum. Fuit etiam Cyrenensis *Iason* Iudaeus historicus qui historiam Chasmonaeorum seu Macchabaeorum quinque libris conscripsit, quos in epitomen redegit autor libri Macchabaeorum, ut refertur Macchabaeorum lib. 2. c. 2. v. 24. Ceterum haec urbs in historia sacra Amos c. 9. v. 7. Regum lib. 4. c. 16. v. 9. קיר *Kir* vocatur. Unde verosimile est, Graecos *Cyrenen* dixisse, quos Latini secuti sunt, et adhuc hodie videtur corrupti nominis vestigia servare, si Villanovano credimus cui *Corene* dicitur, et vulgo barbaris *Cairoan*, ut tradit Ant. Baudrand. Parisinus in Lexicum Philippi Ferrarii Alexandrini. Quare etymologiam huius nominis, quam noster affert a Cyrene Hypsei filia, vel a Cyre fonte reiiciendam existimo, nec meae sententiae opponitur historia Batti, qui hanc urbem dicitur condidisse. Veteres enim, cum eos lateret conditoris nomen, instauratorem vocabant conditorem. Battus igitur potuit eam instaurare.

— *Ἔστι καὶ Ἰβηρίας, καὶ Μασσαλίας ἄλλη.*] Harum civitatum nulla apud alios fit mentio. Miror Stephanum non fecisse mentionem Cyrenae urbis Cypri, ex qua fuit *Ladice*, quae nupsit Amasi Aegypti regi, cuius historiam narrat Herodotus lib. 2. in libri calce.

— *Ἐντεῦθεν ἦν Ἐρατοσθένης Ἀγακλέους παῖς*, etc.] Eratosthenes iste, qui nostro dicitur *Ἀγακλέους παῖς*, Agaclis filius, Suidas *Ἀγλαοῦ* filium fuisse inquit in *Ἐρατοσθένης*, cuius varia opera recenset.

Κυρὶς, *μητρόπολις Σαβίνων.*] Curis Graecis, num. singul. Latinis Cures num. plur. erat urbs, metropolis Sabinorum, de qua egimus in *Κύριοι.*

Κύρνος, *νῆσος πρόσβοῤῥος Ἰαπυγίας.*] Cyrnus, insula versus aquilonarem partem Iapygiae, quae Latinis dicitur *Corsica*, quam in Ligustico mari locat Plinius lib. 3. c. 6. *In Ligustico mari est Corsica, quam Graeci Cyrnon appellavere*: Sed nostro epitomatori Cyrnos et Corsis, seu Corsica tamquam diversae insulae memorantur, cum una eademque fuerit, de qua vide quae in *Κόρσις* annotavimus.

— *Φασὶ δὲ τοὺς Κυρναίους πολυχρονιωτάτους εἶναι*, etc.] Haec verba et quae sequuntur, desumpta sunt ex Athenaei lib. 2. apud quem sic leguntur: *Λύκος δὲ πολυχρονίους φησὶν εἶναι τοὺς Κυρνίους (οἰκοῦσι δὲ οὗτοι περὶ Σαρδὼ) διὰ τὸ μέλιτι ἀεὶ χρῆσθαι· πλεῖστον δὲ τοῦτο γίγνεται παρ᾽ αὐτοῖς.* i. e. *Lycus vero longaevos inquit esse Cyrnios, (habitant autem hi circa Sardi-*

niam) quod melle semper utantur, quod plurimum apud eos fit. 402 b
Fuisse huius insulae incolas longaevos propter continuum mellis usum testatur etiam Eustathius ad Periegetae v. 458. Erant autem Corsicana mella amara, ut docet Servius ad Georgic. lib. 4. v. 100.

—— Hinc coeli tempore certo
Dulcia mella premes.

Ubi ille: *Dulcia mella, non est superfluum epitheton, nam ideo ait dulcia, quia etiam sunt amara, ut Corsicana, sicut in Bucolicis diximus.* Causam amaritudinis explicat Ovid. Am. lib. 1. Eleg. 12.

Quam puto de longae collectam flore cicutae
Melle sub infami Corsica misit apis.

Κύρου πόλις, ἡ καὶ Κυρέχατα, etc.] Cyropolis, id est, Cyri urbs, quae etiam *Cyrechata* vocatur, erat urbs ad ultima Persidis; at Ptolemaeo Cyropolis et Cyreschata diversae sunt urbes. Nam haec ab eo inter Sogdianorum oppida numeratur lib. 6. c. 12. illa eodem libro c. 2. in Media locatur, quae Straboni lib. 11. *Cyra* plur. num. dicitur: *Καὶ τὰ Κύρα ἔσχατον ὂν Κύρου κτίσμα ἐπὶ τῷ Ἰαξάρτῃ ποταμῷ κείμενον, ὅπερ ἦν ὅριον τῆς Περσῶν ἀρχῆς· κατασκάψαι δὲ τὸ κτίσμα τοῦτο, καίπερ ὄντα φιλόκυρον διὰ τὰς πυκνὰς ἀποστάσεις.* i. e. *Et Cyra ultimum oppidum, quod Cyrus condidit ad Iaxartem fluvium situm, quod erat terminus Persarum imperii; evertisse vero oppidum hoc, etsi erat Cyri studiosus propter continuas rebelliones.* In quibus verbis latet urbis *Cyreschata* etymologia, ac si diceres Cyri ultima, quare apud Stephanum pro *Κυρέχατα* fidenter legendum *Κυρέσχατα*. Sic enim etiam scribitur apud Ptolemaeum libro supra citato; ego puto Graecos ex כורשקרתא *Corescartha*, id est, *Cyri urbs* fecisse *Cyrieschata*. Nec enim verosimile est Cyrum urbi a se conditae nomen e lingua Graeca petitum impositurum. Quemadmodum enim Tigranes urbi a se conditae nomen imposuit *Tigranocertha*, quod est Parthorum lingua *Tigranupolis*, ut inquit noster in *Τιγρανόκερτα*, sic Cyrus de nomine suo urbi nomen imposuit *Coriscertha*, seu *Corescartha*, quod est *Cyropolis*, Cyrus enim Hebraice dicitur כורש *Cores*. Nihil certius nostra coniectura si aliquid inter mortales est certum praeter mortem. Cyropolim vero cepisse, et diruisse Alexandrum magnum narrat Quint. Curtius lib. 7. c. 6. *Itaque Meleagrum et Perdiccam in obsidionem iungit, Cyropolin, ut ante dictum est, obsidentes. Statuerat autem parcere urbi conditae a Cyro: quippe non alium gentium illarum magis admiratus est, quam hunc regem, et Semiramim, in quis et magnitudinem animi, et claritatem rerum longe*

508 *amicuisse credebat. Ceterum pertinacia oppidanorum eius iram ac-*
c *cendit. Itaque captam urbem diripere iussit.*

403 *Κύῤῥος, πόλις Συρίας, ἡ ἀκρόπολις Σίνδαρος.*] Cyrrhus,
a urbs Syriae, arx Sindarus; urbis meminit Ptol. lib. 5. c. 15. Eius arcis Strabo lib. 16. cui Gindarus dicitur: *Συνάπτει δὲ τούτοις ἡ Κυῤῥηστικὴ μέχρι δεῦρο παρατείνουσα. Ἐνταῦθα δ' ἐστὶ πόλις Γίνδαρος, ἀκρόπολις τῆς Κυῤῥηστικῆς, καὶ λῃστήριον εὐφυές.* i. e. *Coniungitur vero his Cyrrhestica, eo usque pertingens. Hoc in loco est Gindarus urbs, Cyrrhesticae arx, et receptaculum latronibus aptum.* Itaque apud Steph. pro *ἡ ἀκρόπολις Σίνδαρος* puto legendum *ἧς ἀκρόπολις Γίνδαρος*, i. e. *cuius arx Gindarus.* Auctor enim noster sine dubio respexit locum illum Strabonis, quem paulo post ad partes vocat; Ptolemaeus vero libro capiteque citato in Cyrrhistica regione, (sic hanc regionem appellat, quam Strabo *Cyrrhesticam*) non locat Gindarum, sed infra inter Seleucidis regionis civitates; Cyrrhus autem memoratur ex nostris Plinio lib. 5. c. 23. quam nobilitavit Andronicus ideo *Cyrrhestes* dictus, qui celeberrimam illam turrim marmoream octogonon octo ventorum exemplum Athenis collocavit, et in singulis lateribus octogoni, singulorum ventorum imagines exsculptas contra suos cuiusque flatus designavit, supraque eam metam marmoream perfecit, et insuper Tritonem aereum collocavit, dextra manu virgam porrigentem, et ita est machinatus, uti vento circumageretur, et semper contra flatum consisteret, supraque imaginem flantis venti indicem virgam teneret; cuius figuram habes apud Vitruvium de Architect. lib. 1. c. 6. ubi hanc eruditam fabricam et historiam narrat, cuius etiam meminit Varro de RR. lib. 3. c. 5. apud quem perperam *Cyprestes* pro *Cyrrhestes* scribitur, quod iam ex nostro auctore correxit Scal. in suis ad Varron. notis loco citato.

— *Ὁ πολίτης, Κυῤῥέστης, ὡς Πολύβιος πέμπτῳ.*] Civis Cyrrhi urbis Syriae, *Cyrrhestes* dicitur, ut Polybius quinto, apud quem libro citato hoc gentile per η in penultima, non per ε psilon, ut est apud nostrum scribitur.

— *Καὶ Κυῤῥέστις ἡ Ἀθηνᾶ*, etc.] Cyrrhestis Minerva et Cyrrhestica regio celebratur, ex Strabonis lib. 16. apud quem Minerva *Κυῤῥηστὶς*, regio *Κυῤῥηστικὴ* dicitur libro ab auctore nostro citato: *Διέχει δ' ἡ Ἡράκλεια σταδίους εἴκοσι τοῦ τῆς Ἀθηνᾶς ἱεροῦ τῆς Κυῤῥηστίδος· εἶτα ἡ Κυῤῥηστικὴ μέχρι τῆς Ἀντιοχίδος. Ἀπὸ δὲ τῶν ἄρκτων ἐστὶ τό τε Ἄμανον πλησίον, καὶ ἡ Κομμαγηνή.* i. e. *Distat autem Heraclea stadia* XX. *a Minervae Cyrrhestidis templo; deinde Cyrrhestica usque ad Antiochidem re-*

gionem. A septentrionibus vero est mons Amanus prope, et Commagena.

— Δημήτριος, etc.] Cum Cyrrhi urbis Syriae gentile Κυῤ- 403
ῤέστης per ε psilon auctori nostro dicatur, in cuius confirmatio- b
nem adduxerat Polybium, nunc inquit, a Demetrio Antigoni Κυῤῥήστης per η scribi, huiusmodi enim gentilia diversa scriptura apud scriptores reperiuntur; Frontinus Strateg. lib. 1. c. 1. exemplo sexto celebrat Pharneum quemdam proditorem Cyrrhesten.

Κυρταῖα, πόλις ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ.] Cyrtaea, urbs in mari rubro, ex Ctesiae Persicorum lib. 3. in cuius Persicis excerptis Cyrtae num. plur. non Cyrtaea, ut inquit noster, legitur, de qua nihil memoratu dignum narrat.

Κύρτος, πόλις Αἰγύπτου ἐν τῷ μεσογείῳ.] Cyrtus, urbs Aegypti in mediterraneis, a nemine, quod sciam, memoratur, nec celeber ille medicus illius civis, ideo *Cyrtus* dictus non a corpore, sed ab urbe. Κυρτὸς enim cum accentu in ultima significat *gibbosum*, et huius urbis civem, Κύρτος vero cum accentu in penultima de urbe tantum dicitur, hanc puto esse nostri auctoris mentem in illis verbis.

Κύρτωνες, πόλις Βοιωτίας.] Cyrtones, urbs Boeotiae, ex Pausaniae lib. 9. cuius verba transcripsit noster mutila. Apud eum libro citato sic inveniuntur: Ὑήττου δὲ στάδια ὡς εἴκοσι ἀπέχουσι Κύρτωνες, τὸ δὲ ἀρχαῖον [ὄνομα] τῷ πολίσματί φασιν εἶναι Κυρτώνην· ᾤκισται δὲ ἐπὶ ὄρους ὑψηλοῦ, καὶ Ἀπόλλωνός ἐστιν ἐνταῦθα ναός τε καὶ ἄλσος. i. e. *Ab Hyetto stadia circiter* xx. *absunt Cyrtones, oppidulo priscum fuisse* [nomen] *Cyrtonen dicunt; conditum vero est in excelso monte, et Apollinis illic est templum, et lucus.*

— Τὸ ἐθνικὸν Κυρτώνιος· τοῦ δὲ πολιχνίου Κυρτῶνες.] Haec sic mihi videntur intelligenda, ac si diceret τὸ ἐθνικὸν τῶν Κυρτώνων, Κυρτώνιος, τῆς δὲ Κυρτώνης, Κυρτῶνες, i. e. *Gentile Cyrtonum, Cyrtonius, Cyrtonae vero Cyrtones.*

Κυρτώνιος, πόλις Ἰταλίας.] Cyrtonius, urbs Italiae, ex Polybii lib. 3. cuius sunt verba: Ὅγε μὴν Ἀννίβας εἰς τοὔμπροσθεν ὡς πρὸς τὴν Ῥώμην προῄει διὰ τῆς Τυῤῥηνίας, εὐώνυμον μὲν πόλιν ἔχων τὴν προσαγορευμένην Κυρτώνιον, καὶ τὰ ταύτης ὄρη· δεξιὰν δὲ τὴν Θρασυμένην καλουμένην λίμνην. i. e. *Annibal vero ulterius tamquam versus Romam progrediebatur per Etruriam, ad laevam habens urbem nomine Cyrtonium, et adiacentes illi montes: ad dextram Thrasymenum lacum.* Locum Polybii videtur respexisse Livius lib. 22. c. 4. cuius verba in Κρότων apposuimus. Ex quibus apparet Cyrtonium esse idem oppidum, ac Cortonam Latinis.

404 — *Τῇ τῆς χώρας ἴσει.*] Lege *τῷ τῆς χώρας ἴσω* error typo-
a graphi rationibus inferendus.

Κυταῖα, πόλις Κολχικὴ, πατρὶς Μηδείας.] Cytaea, urbs Colchica, patria Medeae, una ex celeberrimis veneficis, quae cum Circe decertare posset, ideo a Propertio 2. 4. *Cytaeis* dicitur:

Non hic herba valet, non hic nocturna Cytaeis.

— *Ἔστι καὶ ἄλλη Σκυθίας.*] Cytaeam quoque Scythiae urbem inquit esse, cuius meminit Scylax in *Σκυθίᾳ*, apud quem perperam scribitur *Κύδαια* pro *Κυταία*. Sic enim ex nostro auctore legendum est.

— *Ὁ πολίτης Κυταῖος*, etc.] Civis, utriusque scilicet urbis Colchicae, et Scythicae dicitur *Cytaeus*, unde Val. Flacc. lib. 6.

Talia certatim Minyae, sparsique Cytaei
Funera miscebant.

Altero gentilitio utitur Apollonius, ut apparet ex versiculo, qui sequitur.

— *Πύργους*, etc.] Versiculus iste, quem in nominato poëta affert, invenitur apud Apollonium Rhodium Argonauticorum lib. 2. v. 405.

— *Τὸ ἐθνικὸν, Κυταιΐας, καὶ Κυταία.*] Adducit nunc gentilitium foem. Cytaeis, et Cytaea, pro posteriore affert Lycophronis versum qui apud eum legitur. v. 1312.

— *Λέγεται καὶ Κυταιΐς.*] Hoc nomine utitur Apollonius, sed apud eum *Κυταῖς* scribitur Argonautic. lib. 2. v. 401.

Ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείροιο Κυταΐδος, ἠδ' Ἀμαραντῶν.
Ibi vero per continentem Cytaïda, et ab Amarantis.

Ad quem locum eius Scholia: *Κυταΐδος, Κολχικῆς, Κύταια γὰρ, πόλις Κολχίδος. Ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα πόλις τῆς Εὐρώπης Κύταια, ὁμώνυμος τῇ Σκυθικῇ, ἀφ' ἧς φασι καὶ τὴν Κολχικὴν ἐσχηκέναι τὴν ἀρχήν.* i. e. *Cytaidis, Colchicae, Cytaea enim, urbs Colchidis. Est et alia urbs Europae Cytaea, eiusdem nominis cum Scythica, a qua aiunt et Colchicam habuisse principium.*

— *Οἱ δὲ, ὅτι δύο εἰσὶ ταῦτα*, etc.] Duas innuit fuisse illius nominis urbes Europae praeter Scythicam, quod ex Scholiastis Apollonii confirmatur, quorum verba apposuimus nota proxime praecedenti.

— *Ἔστι καὶ Κύταιον, πόλις Κρήτης.*] Cytaeum, urbs Cretae memoratur Ptolemaeo lib. 3. c. 17. inter huius insulae oppida orientalis lateris, recenti vocabulo nautae *Candiam* vocant, a qua tota insula *Candia* nunc denominatur, auctore Nigro Geographiae Comment. XI. Sic enim ille: *Inde terra in mare longe*

extenditur, unde iterum curvatur, ubi Cytaeum urbs olim, quam recenti vocabulo Candiam *nautae dicunt, Venetorum colonia, a qua tota insula* Candia *nunc denominatur.* Extat adhuc nunc urbs archiep. et metrop. praeclara in ora Boreali optime contra Turcas 404 munita, sub Venetis, auctore Philippo Ferr. Alexandrino in suo b Lexico Geographico, ad quem locum Michaël Antonius Baudrand inquit ante aliquot annos a Turcis captam, ipsis subesse cum tota regione adiacente.

Κυτέριον, πόλις Οἰνώτρων ἐν τῇ μεσογείᾳ.] Cyterium, urbs Oenotrorum in mediterranea parte ex Hecataei Europa, quae hodié *Cytisano* G. Barrio auctore, fides sit penes eum.

Κύτινα. Ἔστι καὶ Κυτίνιον, μία τῶν τριῶν τῶν Δωρικῶν.] Cytinium, urbs una, ex tribus Doricis; quatuor Doridis civitates celebrat Ptolemaeus lib. 3. c. 15. in Achaia, quae Doridem regionem comprehendebat, eae vero erant, Erineus, Cytinium, Boeo, vel Bion, Lilaea; perperam apud Ptolemaeum scribitur *Κυτεῖνιον, Βοιῶ, ἢ Βίον*, pro *Κυτίνιον, Βοιόν*. Quarum meminit Thucydides l. 1. *Καὶ Φωκέων στρατευσάντων ἐς Δωριᾶς, τὴν τῶν Λακεδαιμονίων μητρόπολιν Βοιὸν, καὶ Κυτίνιον, καὶ Ἐρινεὸν, καὶ ἑλόντων ἓν τῶν πολισμάτων*, etc. i. e. *Et Phocensibus exercitum ducentibus contra Dorienses, Lacedaemoniorum metropolin, Boeum, et Cytinium, et Erineum, et capientibus unum horum oppidorum, etc.* Ad quem locum ita eius Schol. *Βοιὸν, καὶ Κυτίνιον, καὶ Ἐρινεὸν, αὗται αἱ τρεῖς πόλεις περὶ τὸν Παρνασσόν εἰσι.* i. e. *Boeum, et Cytinium, et Erinium hae tres urbes circa Parnassum sunt.* Idem Thucydides etiam l. 3. Cytinium vocat *Doricum,* atque id locat ad dextram Parnassi: *Καὶ μάλιστα νομίσας ἄνευ τῆς τῶν Ἀθηναίων δυνάμεως τοῖς Ἠπειρώταις ξυμμάχοις μετὰ τῶν Αἰτωλῶν δύνασθαι ἂν κατὰ γῆν ἐλθεῖν ἐπὶ Βοιωτοὺς διὰ Λοκρῶν τῶν Ὀζολῶν ἐς Κυτίνιον τὸ Δωρικὸν, ἐν δεξιᾷ ἔχον τὸν Παρνασσὸν, ἕως καταβαίνῃ ἐς Φωκέας.* i. e. *Ac praecipue cum existimasset, se sine Atheniensium copiis* [cum solis] *Epiroticis sociis, et Aetolis posse itinere terrestri proficisci contra Boeotos per Locros Ozolas ad Cytinium Doricum, quod ad dextram habet Parnassum, donec descenderet ad Phocenses.* Strabo etiam lib. 10. inquit Dorienses condidisse tres illas urbes, Erineum, Boeum, et Cytinium: *Τοὺς μὲν οὖν Ἐτεοκρῆτας, καὶ τοὺς Κυδῶνας αὐτόχθονας ὑπάρξαι εἰκὸς, τοὺς δὲ λοιποὺς ἐπήλυδας, οὓς ἐκ Θετταλίας ἐλθεῖν φησιν Ἄνδρων τῆς Δωρίδος μὲν πρότερον, νῦν δὲ τῆς Ἑστιαιώτιδος λεγομένης· ἐξ ἧς ὡρμήθησαν, ὥς φησιν, οἱ περὶ τὸν Παρνασσὸν οἰκήσαντες Δωριεῖς· καὶ ἔκτισαν τήν τε Ἐρινεὸν, καὶ Βοιὸν, καὶ Κυτίνιον· ἀφ᾽ οὗ καὶ Τριχάϊκες ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ λέγονται· οὐ πάνυ δὲ τὸν τοῦ Ἄνδρωνος λόγον ἀπο-*

δέχονται, τὴν μὲν τετράπολιν Δωριέων τρίπολιν ἀποφαίνοντος, τὴν δὲ μητρόπολιν τῶν Δωριέων ἄποικον τῶν Θετταλῶν· τριχάϊκας δὲ δέχονται, ἤτοι ἀπὸ τῆς τριλοφίας, ἢ ἀπὸ τοῦ τριχίνους εἶναι τοὺς λόφους. i. e. *Eteocretes vero et Cydones indigenas fuisse est verosimile, reliquos autem advenas, quos Andro dicit e Thessalia venisse, quae olim* Doris, nunc Hestiaeotis *dicitur: ex qua pro-*
405 *fecti sunt, ut ait, Dorienses, qui iuxta Parnassum habitarunt,*
a *et condiderunt, Erineum, et Boeum, et Cytinium, unde etiam a poëta Trichaices* [quasi tripartiti] *dicuntur; non admodum autem hanc Andronis rationem recipiunt, Doridem tetrapolin* [i. e. quatuor urbes habentem] *dicentis tripolin* [i. e. tres urbes habentem] *et metropolin Doriensium facientis Thessalorum coloniam; Trichaicas autem intelligunt vel a triplice crista, vel quod e crinibus cristas haberent.* Idem auctor lib. 9. quatuor Doriensium urbes hoc ordine numerat: Οὗτοι μὲν οὖν εἰσιν οἱ τὴν τετράπολιν οἰκήσαντες, ἥν φασιν εἶναι μητρόπολιν τῶν ἁπάντων Δωριέων· πόλεις δ' ἔχον, Ἐρινεὸν, Βοῖον, Πίνδον, Κυτίνιον· ὑπέρκειται δ' ὁ Πίνδος τοῦ Ἐρινεοῦ. παραῤῥεῖ δ' αὐτὴν ὁμώνυμος ποταμὸς, ἐμβάλλων εἰς τὸν Κηφισσὸν οὐ πολὺ τῆς Λιλαίας ἄπωθεν. i. e. *Hi igitur sunt, qui tetrapolin* [a quatuor urbibus sic dictam] *incoluerunt, quam aiunt esse metropolin omnium Doriensium: urbes vero habebant, Erineum, Boium, Pindum, Cytinium; Pindus supra Erineum sita est, praeterfluit vero eam amnis eiusdem nominis, qui in Cephissum exit non procul a Lilaea.* Apud Strabonem alibi *Βοῖον*, alibi *Βοιὸν* reperio.

Κύτωρος, πόλις Παφλαγονίας.] Cytorus, urbs Paphlagoniae, cuius meminit Scylax in *Παφλαγονίᾳ*; ex qua et ex aliis Amastris urbs composita fuit ut prodit Strabo lib. 12. Ἐκείνη μὲν οὖν ἐκ τεττάρων κατοικιῶν συνῴκισε τὴν πόλιν, ἔκ τε Σησάμου, καὶ Κυτώρου, καὶ Κρώμνης (ὧν καὶ Ὅμηρος μέμνηται ἐν τῷ Παφλαγονικῷ διακόσμῳ) τετάρτης δὲ τῆς Τήου. i. e. *Illa quidem ex quatuor pagis composuit urbem* [Amastrim] *ex Sesamo, Cytoro, Cromna, (quorum etiam in Paphlagonum navium recensione meminit Homerus) et quarta, Teio.* Homerus Cytorum celebrat Il. 2. v. 853. Miror equidem Stephanum, cum sit Philomerus, id non admonuisse. Circa Cytorum optima buxus nascebatur, auctore eodem Strabone lib. citato. *Πλείστη δὲ καὶ ἀρίστη πύξος φύεται κατὰ τὴν Ἀμαστριάνην, καὶ μάλιστα περὶ τὸ Κύτωρον.* i. e. *Plurima autem, et optima buxus nascitur in Amastriana regione, maxime circa Cytorum.* Unde Virgilius Georgic. lib. 2. v. 437. canit:

Et iuvat undantem buxo spectare Cytorum.

Ad quem locum Servius inquit Cytorum esse Macedoniae montem;

sed puto esse *μνημονικὸν ἁμάρτημα*, Macedonius dixit pro Pa-
phlagoniae. Ideo etiam a Catullo vocatur buxifer:

Amastri Pontica, et Cytore buxifer.

Ovid. Met lib. 4.

Saepe Cytoriaco deduxit pectine crines.

Cytoriaco pectine, id est buxeo. Namque ex buxo optimi fiunt
pectines, meliores adhuc, quam ex ebore. Utrique sunt in usu
communi. Adeo vero buxo abundabat Cytorus, ut in adagium ab-
ierit *πύξον εἰς Κύτωρον ἤγαγες*, i. e. *Buxum in Cytorum attuli-
sti*, simile illi, *noctuas Athenas*, teste Eustathio ad Homericum
versum citatum.

— *Ἀπὸ Κυτώρου τοῦ Φρίξου παιδός.*] Cytorum, urbem Pa-
phlagoniae, nomen habere a Cytoro Phrixi filio inquit, id habet ex 405
Strabonis lib. 12. *Τὸ δὲ Κύτωρον ἐμπορεῖον ἦν ποτε Συνωπέων·* b
ὠνόμασθαι δ' ἀπὸ Κυτώρου τοῦ Φρίξου παιδὸς, ὡς Ἔφορός φησι.
i. e. *Cytorum emporium aliquando fuit Sinopensium, si vero no-
minatum est a Cytoro Phrixi filio, ut Ephorus ait.* Phrixus iste adeo
celeber est ac Iason vellere aureo, apud poëtas, qui sub invo-
lucro utriusque expeditionem ad Colchos proponunt, ac quia ego
plerumque soleo imitari iuris peritos, qui sine lege loqui erubes-
cunt, ad partes nunc voco Strabonem ex eius lib. 11. *Τὸ μὲν
γὰρ παλαιὸν ὅσην ἐπιφάνειαν ἔσχεν ἡ χώρα αὕτη, δηλοῦσιν οἱ μῦ-
θοι, τὴν Ἰάσονος στρατείαν αἰνιττόμενοι, προελθόντος μέχρι καὶ
Μηδίας· ἔτι δὲ πρότερον τὴν Φρίξου.* i. e. *Enimvero quantum an-
tiquitus habuerit splendorem regio ipsa* [Colchos] *fabulae osten-
dunt, Iasonis expeditionem sub involucro proponentes, qui usque
ad Mediam processerit, ac antea etiam Phrixi.* Quae expeditio-
nes fuere ex antiquissimis Graecorum. Et casum Helles sororis
Phrixi, quae Hellesponto nomen dedit, et Phrixi arietem aurei
velleris celebrat Ovid. in Epist. Leandri:

Fluctibus immodicis Athamantidos aequora canent,
Vixque manet portu tuta carina suo.
Hoc mare, cum primum de virgine nomina mersa
Quae tenet, est nactum, tale fuisse puto.
Est satis amissa locus hic infamis ab Helle:
Utque mihi parcat, nomine crimen habet.
Invideo Phrixo, quem per freta tristia tutum
Aurea lanigero vellere vexit ovis.

Brevius Manilius lib. 4. Astronomicῶν:

—— *Testis tibi laniger ipse*
Cum vitreum findens aurato vellere pontum
Orbatumque sua Phrixum per fata sorore
Phasidos ad ripas et Colchida tergore vexit.

Et Phrixi Arietem, et Iasonis navim suo quodam iure poëtae in coelum retulerunt, non invitis Mathematicis, qui suo in coelo locum multis poëtarum fabulis dederunt, et ipsi quoque illis velut invidentes Berenices reginae comam in coelum receperunt.

Κύφος, πόλις Περῤαιβίας.] Cyphus, urbs Perrhaebiae, ex Homero, cuius affert versum, qui apud eum invenitur Il. 2. 748. Eius quoque fecit mentionem Strabo lib. 9. cui mons dicitur habens pagum cognominem: Τινὲς δ' αὐτῶν ἔμειναν περὶ Κύφον, Περῤαιβικὸν ὄρος, ὁμώνυμον κατοικίαν ἔχον. i. e. *Nonnulli autem eorum manserunt apud Cyphum, Perrhaebicum montem, eiusdem nominis pagum habentem.*

Κυχρεῖος, πάγος περὶ Σαλαμῖνα, etc.] Cychreus, pagus circa Salaminem, ex Sophoclis Teucro celebratur, cuius apud alios nulla fit mentio, at Strabo lib. 9. auctor est, Salaminem insulam *Cychream* vocatam fuisse a Cychreo heroë.

406 a — Ὃς ὄφις ἐπεκλήθη διὰ τὴν τραχύτητα, etc.] Qui serpens vocatus fuit propter asperitatem morum, nempe Cychreus ille, qui pago Salaminis et insulae nomen dedit, de Cychrei vero fabula, e cuius involucro detegit noster historiam, sic loquitur Strabo lib. 9. Ἀφ' οὗ δὴ καὶ Κυχρειώδης ὄφις, ὅν φησιν Ἡσίοδος τραφέντα ὑπὸ Κυχρέως, ἐξελαθῆναι ὑπὸ Εὐρύκλῳ λυμαινόμενον τὴν νῆσον, ὑποδέξασθαι δὲ αὐτὸν τὴν Δήμητραν εἰς Ἐλευσῖνα, καὶ γενέσθαι ταύτης ἀμφίπολον. i. e. *A quo et Cychriodes serpens, quem Hesiodus alitum a Cychreo, expulsum ab Euryclo cum insulam devastaret, recepisse vero eum Cererem Eleusine, ac suum administrum fecisse inquit.* Quem noster vocat *Eurylochum*, Strabo *Euryclum* appellat.

— Ἀπ' αὐτοῦ δὲ καὶ ἡ Σαλαμὶς Κυχρεία ἐκλήθη.] A Cychreo, Salamis vocata quoque est *Cychrea*, ut Strabo, quod l. 9. affirmat, sed apud eum *Κυχρία* legitur: Ἐκαλεῖτο δ' ἑτέροις ὀνόμασι τὸ παλαιόν· καὶ γὰρ Σκιρὰς, καὶ Κυχρία, ἀπό τινων ἡρώων. i. e. *Vocabatur autem* [Salamis] *aliis nominibus antiquitus; etenim* Sciras, *et* Cychria *a quibusdam heroibus dicebatur.*

Κύψελα, φρούριον τετειχισμένον ἐν Ἀρκαδίᾳ.] Cypsela, praesidium id est castellum muro cinctum in Arcadia ex Thucydidis lib. 5. Ἅμα δὲ καὶ τὸ ἐν Κυψέλοις τεῖχος ἀναιρήσοντες, ἢν δύνωνται, ὃ ἐτείχισαν Μαντινῆς, καὶ αὐτοὶ ἐφρούρουν ἐν τῇ Παῤῥασικῇ κείμενον, ἐπὶ τῇ Σκιρίτιδι τῆς Λακωνικῆς. i. e. *Simul etiam eversuri, si possent murum* [id est, castellum] *in Cypselis, quam Mantinei, muniverant, et ipsi praesidio tenebant situm in Parrhasica regione ad Sciritidem Laconicae.* Idem paulo infra: Λακεδαιμόνιοι δὲ, τούς τε Παῤῥασίους αὐτονόμους ποιήσαντες,

καὶ τὸ τεῖχος καθελόντες, ἀνεχώρησαν ἐπ' οἶκον. i. e. *Lacedaemonii vero, cum Parrhasios liberos fecissent, et murum illum evertissent, domum redierunt.*

— Ἔστι καὶ Κύψελα πόλις Θρᾴκης, etc.] Cypsela, urbs Thraciae prope Ebrum fluvium, memoratur Ptolemaeo lib. 3. c. 11. Plinio lib. 4. c. 11.

Κῶβρυς, πόλις Θρᾴκης.] Cobrys, urbs Thraciae, ex 406
Theopompo, memoratur etiam Scylaci in Θρᾴκῃ; apud quem b
perperam Κόβρυς scribitur, et *emporium Cardanorum* dicitur esse.

Κώθων, νῆσος, οὐ πόῤῥω Κυθήρων.] Cothon, onis, insula haud procul a Cytheris; de qua agit noster, erat in sinu Laconico prope Cytheras, insulam quoque in eodem sinu iuxta Cretam, quam suo loco *Cytheram* vocat, de quibus Plinius lib. 4. c. 12. *In Asinaeo sinu tres Thyrides, in Laconico Teganusa, Cothon, Cythera cum oppido, antea* Porphyris *appellata.* Miror Stephanum non meminisse Cothonis Carthaginis ad cuius utramque partem in orbem erant navalia Carthaginis, autore Strabone lib. 17. De quo videsis quae in Καρχηδὼν annotavimus.

Κωλίας, ἄκρα, ἤτοι Φαληροῖ ἀκτὴ ὅπου, etc.] Colias, adis, promontorium seu Phaleri litus, ubi et Venus Colias. Quae videtur desumpsisse ex Pausania. Sic enim ille lib. 1. Ἀπέχει δὲ καὶ σταδίους εἴκοσιν ἄκρα Κωλιάς. Ἐς ταύτην φθαρέντος τοῦ ναυτικοῦ τοῦ Μήδων, κατήνεγκεν ὁ κλύδων τὰ ναυάγια. Κωλιάδος δέ ἐστιν ἐνταῦθα Ἀφροδίτης ἄγαλμα, καὶ Γενετυλλίδες ὀνομαζόμεναι θεαί. i. e. *Distat vero et stadia* xx. *promontorium Colias, quo Medorum classe deleta, navium fragmenta aestus detulit; Coliadis autem est inibi signum, et Genetyllides Deae.* Herodotus *litus Atticae* vocat lib. 8. c. 96. Τῶν δὲ ναυηγίων πολλὰ ὑπολαβὼν ὁ ἄνεμος ζέφυρος, ἔφερε τῆς Ἀττικῆς ἐπὶ τὴν ἠϊόνα τὴν καλεομένην Κωλιάδα. i. e. *Porro naufragiorum pleraque ventus zephyrus detulit in litus Atticae nomine Coliadem.* De eodem Persarum naufragio loquitur quos Pausanias vocat *Medos;* memoratur etiam Colias Harpocrationi et Hesychio.

Κῶλοι, ἔθνος πρὸς τῷ Καυκάσῳ.] Coli, gens prope Caucasum inter Coraxos et Melanchlaenos celebrantur Scylaci, quorum regio Κωλικὴ perperam apud eumdem scribitur Κορικὴ, quod ex nostro auctore corrigendum est.

— Ἡσίοδος.] Versus ille Hesiodi, quem affert, invenitur 407
in eius libro, cui nomen Opera et Dies, v. 344. ubi vulgo legi- a
tur χρῆμ' ἐγχώριον, pro χρῆμ' ἐγκώμιον, quod ex nostro auctore corrigendum. Mens Hesiodi in illo versu sic accipienda est:

Si enim ubi res aliqua rustica eveniat.

Quod optime ex Proclo emendavit Ioan. Georgius Graevius amicus noster in suis eruditis lectionibus Hesiodeis.

Κωνώπη, πόλις Ἀκαρνανίας.] Conope, urbs Acarnaniae, ex Polybii lib. 5. cuius sunt verba. *Εἰς δὲ τὴν ὑστεραίαν κατασκάψας τὴν Μετάπαν προῆγε, καὶ παρενέβαλε περὶ τὴν καλουμένην πόλιν, Ἄκρας. Τῇ δ' ἑξῆς ἅμα προάγων, ἐπόρθει τὴν χώραν· καὶ καταστρατοπεδεύσας περὶ Κωνώπην ἐπέμεινε τὴν ἐχομένην ἡμέραν.* i. e. *Postero die, ubi Metapam solo aequasset, ire pergit, et castrametatus est circa urbem nomine Acras; inde postridie profectus depopulabatur agros; et castris positis circa Conopen, ibi proximum quievit diem.* Inter Pleuronem et Arsinoës urbem eam locat Strabo lib. 10. in Acarnania: *Μεταξὺ Πλευρῶνος, καὶ Ἀρσινόης πόλεως, ἡ κώμη μὲν ἦν πρότερον καλουμένη Κωνώπα, κτίσμα δ' ὑπῆρξεν Ἀρσινόης τῆς Πτολεμαίου τοῦ δευτέρου γυναικὸς, ἅμα καὶ ἀδελφῆς, εὐφυῶς ἐπικειμένη πως τῇ τοῦ Ἀχελώου διαβάσει.* i. e. *Inter Pleuronem et Arsinoës urbem pagus est, qui prius vocabatur* Conopa, *conditus ab Arsinoë Ptolemaei secundi uxore eadem et sorore commode admodum impositus traiectui Acheloi fluvii.*

Κῶπαι, πόλις Βοιωτιακή.] Copae, urbs Boeotica ex Homero memoratur, cuius affert hemistichium, quod apud eum legitur Il. 2. v. 502. de qua sic Strabo lib. 9. *Δηλοῖ δὲ καὶ ὁ Κηφισσὸς τοῦτο μάλιστα, τὴν Κωπαΐδα λίμνην πληρῶν· αὐξομένης αὐτῆς, ὥστε κινδυνεύειν καταποθῆναι τὰς Κώπας, ἃς ὁ ποιητὴς ὀνομάζει, καὶ ἀπ' αὐτῶν ἡ λίμνη τὴν ἐπωνυμίαν εἴληφε.* Id est: *Ostendit vero et hoc maxime Cephissus amnis Copaidem paludem implens, ipsa illius aquis ita aucta, ut de submersione periculum esset* Copis, *quas poeta nominat, et ab eis* palus *nomen accepit.*

— *Καὶ ἡ λίμνη Κωπαΐς, ἣ ἐλέγετο Λευκωνίς.*] Copaïs, palus nomen accepit ab urbe Copis, ut apparet ex Strabonis lib. 9.
407 b cuius verba adduximus nota proxime praecedenti, in quam amnes Cepissus, Permessus et Olmeius aquas devolvebant eodem auctore, eodem libro: *Εἶτα διὰ τῆς Ὀρχομενίας, καὶ τῆς Κορωνιακῆς εἰς τὴν Κωπαΐδα λίμνην ἐξήεισι· καὶ ὁ Περμησσὸς δὲ καὶ ὁ Ὀλμειὸς ἐκ τοῦ Ἑλικῶνος συμβάλλοντες ἀλλήλοις εἰς τὴν αὐτὴν ἐμπίπτουσι λίμνην τὴν Κωπαΐδα τοῦ Ἁλιάρτου πλησίον.* i. e. *Deinde per Orchomeniam, et Coroniacam in paludem Copaidem exit* [Cephissus amnis] *Permessus quoque et Olmius ex Helicone confluentes in eamdem Copaïdem paludem prope Haliartum incidunt.*

Κώρυκος, πόλις Κιλικίας.] Corycus, urbs Ciliciae memoratur Ptol. lib. 5. c. 8. Straboni lib. 14. Ex hac urbe fuit Oppianus poeta, cuius extant Cynegetic. lib. 4. et Halieut. libri quinque, quos M. Antonino Imperatori dicavit, qui ei in singu-

los versus aureum staterem donavit, auctore Suida in *'Οππιανὸς Κίλιξ*; antiquitus etiam Athenienses Choerilum poetam qui eorum victoriam contra Xerxem scripsit, eodem proemio impertierunt.

— *Παρ' ᾗ τὸ Κωρύκειον ἄντρον νυμφῶν ἀξιάγαστον θαῦμα, ᾧ ὁμώνυμον ἐν Παρνασσῷ.*] Ego non memini me legere, fuisse antrum Nympharum in Cilicia, sed Corycium antrum Nympharum in Parnasso fuisse *homonymon*, id est, *eiusdem nominis* cum antro Corycio Ciliciae, quod testatur Strabo lib. 9. *Ἱεροπρεπὴς δ' ἐστὶ πᾶς ὁ Παρνασσὸς ἔχων ἄντρα τε, καὶ ἄλλα χωρία, τιμώμενά τε καὶ ἁγιστευόμενα· ὧν ἐστι γνωριμώτατον καὶ κάλλιστον τὸ Κωρίκιον, Νυμφῶν ἄντρον ὁμώνυμον τῷ Κιλικίῳ.* i. e. *Sacer vero est totus Parnassus, habens antraque et alia loca, quae religiose coluntur, quorum est notissimum, ac pulcherrimum Corycium, Nympharum antrum eiusdem cum Cilicio nominis.* Hoc antrum erat supra promontorium eiusdem nominis, in quo optimus crocus nascebatur, teste eodem Strabone lib. 14. *Καὶ Κράμβουσα νῆσος, καὶ Κωρύκιον ἄντρον, ἐν ᾧ ἡ ἀρίστη κρόκος φύεται.* i. e. *Et Crambusa insula, et Corycium antrum, in quo optimus crocus nascitur.* Commendatur propter odorem Martiali Epigr. lib. 3. Epigr. 65.

Quod spirat tenera malum mordente puella:
Quod de Corycio quae venit aura croco.

— *Ἔστι καὶ Κώρυκος ὄρος*, etc.] Celebrat nunc montem 408
Corycum inter Teium Ioniae, et Erythras, et portum et insulam a
eiusdem nominis, circa cuius navigationem erat Corycaeorum praedonum magnum latrocinium quod ex Strabonis lib. 13. desumpsit, sed non bene transcripsit. Sic enim ille: *Κατὰ μέσον δέ που τὸν περίπλουν αἱ Ἐρυθραὶ, πόλις Ἰωνικὴ, λιμένα ἔχουσα, καὶ νησίδας προκειμένας τέτταρας Ἵππους καλουμένας. Πρὶν δ' ἐλθεῖν ἐπὶ τὰς Ἐρυθρὰς, πρῶτον μὲν Γέραι πολίχνιον· εἶτα Τήϊον, εἶτα Κώρυκος ὄρος ὑψηλὸν, καὶ λιμὴν ὑπ' αὐτῷ Κασύστης, καὶ ἄλλος Ἐρυθρᾶς λιμὴν καλούμενος, καὶ ἐφεξῆς πλείους· Ἕτεροι δέ φασι τὸν παράπλουν τοῦ Κωρύκου πάντα λῃστήρια ὑπάρξαι τῶν Κωρυκαίων καλουμένων, εὑραμένων τρόπον καινὸν τῆς ἐπιβουλῆς τῶν πλοϊζομένων*, etc. i. e. *Iuxta mediam fere navigationem sunt Erythrae, urbs Ionica, portum habens, et quatuor insulas ante eum sitas, quae* Hippi [*i. e.* equi] *vocantur. Antequam Erythras veniatur, primo quidem sunt Gerae oppidulum, deinde Teïum, deinde Corycus mons altus, et portus sub eo Casystes, et alius Erythrae portus nomine, et deinceps complures. Alii vero dicunt totam navigationem* [*i. e.* litus] *Coryci esse praedonibus*, Corycaeis *nomine plenam, qui novum insidiandi modum*

navigantibus invenerunt, etc. Scilicet quia hi piratae clanculum auscultabant, quid veherent, et quo navigarent mercatores, unde adagio factus est locus:

Nimirum et hoc Corycaeus auscultavit.

Dici solitum de iis, qui curiosi aliena secreta perscrutantur, auctore eodem auctore libro citato.

— *Πλησίον Τέῳ τῆς Ἰωνίας, καὶ ἐρυμνόν.*] Corycus mons prope Teon Ioniae, et munitus. Fidenter legendum πλησίον Τηΐου τῆς Ἰωνίας καὶ Ἐρυθρῶν, i. e. *prope Teïum Ioniae, et Erythras.* Prope Teïum enim et Erythras erat Corycus mons; ut apparet ex Strabone, cuius verba apposuimus nota proxime praecedenti.

— *Καὶ ἀκρωτήριον Κρήτης Κωρυκίη.*] Corycie promontorium Cretae dicitur auctori nostro, at Ptolemaeo lib. 3. c. 17. Κώρυκος est promontorium et urbs Cretae, quod hodie *Cambrasia*, ut aiunt, appellatur.

Κῶς. *Κώους γὰρ τὰ κοιλώματα τῆς γῆς*, etc.] Coos vocabant Graeci cavitates terrae, et omnes specus, teste Hesychio in *Κῶς*, et Eustathio ad Il. 2. v. 677. Hispani *Calabozos* vocant loca subterranea in carceribus, ubi latrones et facinorosi detinentur.

Κῶς, πόλις, καὶ νῆσος.] Cos, urbs, et insula ex Homero, cuius affert hemistichium, quod legitur Il. 2. v. 677. Erat in
408 mari Aegaeo circa Cariae oram, auctore Pomp. Mela lib. 2. c. 7.
b *In Ionia Chios et Samos, in Caria Cos.* Eam nobilitavit *Apella* ille, omnium pictorum celeberrimus, unde ab Ovidio de arte amandi lib. 3. *Cous* vocatur:

Si Venerem Cous numquam pinxisset Apelles
Illa sub aequoreis mersa lateret aquis.

Addidit nobilitati splendorem divinus ille senex, (sic *Hippocratem* vocant medicorum filii) qui medicinam primus revocavit in lucem, cuius genealogiam recenset Stephanus, in quem extat rarum ob antistrophen distichum, quod ex lib. 1. Florilegii vari. Epigram. c. 39. libet hic apponere:

Ἱπποκράτης φάος ἦν μερόπων, καὶ σώετο λαῶν
Ἔθνεα, καὶ νεκύων ἦν σπάνις εἰν ἀΐδῃ.
Hippocrates lux erat hominum, et servabat populorum
Gentes, et mortuorum erat raritas in inferis.

Antistrophe vero eisdem verbis sic se habet:

Εἰν ἀΐδῃ σπάνις ἦν νεκύων, καὶ ἔθνεα λαῶν
Σώετο, καὶ μερόπων ἦν φάος Ἱπποκράτης.
In inferis raritas erat mortuorum, et gentes populorum
Servabat, et hominum erat lux Hippocrates.

Huic divino seni honores eosdem, quos Herculi decrevit Graecia, auctore Plinio lib. 7. c. 37. Fuit in hac insula Aesculapii templum celebre, necnon Iunonis, de cuius insignibus librum scripsit Theodorus, ut prodit Vitruvius lib. 7. Insulares erant diserti, unde adagium, *Chius Coum loqui non sinit.* Dici solitum de eis, qui multiloquio alios impediunt obstrepentes. Chii enim loquaces habebantur. Celebrantur ex hac insula vestes Coae tenuissimae quae ex bombyce fieri solebant ad foeminarum ornamentum sed non honestum, ut videre est ex Horatio Satyrarum lib. 1. Sat. 2. v. 101.

—— Cois tibi pene videre est,
Ut nudam: ne crure malo, ne sit pede turpi.

Harum inventionem Pamphilae cuidam foeminae ex eadem insula tribuit Arist. de Hist. animal. lib. VI. Plinius lib. II. c. 22. non fraudandae gloria excogitatae rationis, ut denudaret foeminas vestis; ad quod videtur alludere Tibullus:

Illa gerat vestes tenues, quas foemina Coa
Texuit, auratas disposuitque vias.

Viros etiam usurpasse has vestes levitatem propter aestivam prodit Plinius libro citato capite 23. in haec verba prorumpens: *Nec puduit has vestes usurpare etiam viros, levitatem propter aestivam. In tantum a lorica gerenda discessere mores, ut oneri sint etiam vestes.* Nunc Cos insula, *Lango* dicitur. *Distabat ab Halicarnasso* XV. M. *pass. aut. Plin. lib.* 5. *c.* 31.

— *Ἡ Μέροπος ἐκαλεῖτο, ἀπὸ*, etc] Lege *Μεροπὶς* aucto- 409
re nostro auctore in *Μέροψ*, ubi inquit: *Μέροψ, Τριόπα παῖς,* a
ἀφ' οὗ Μέροπες, οἱ Κῷοι, καὶ νῆσος, Μεροπίς. i. e. *Merops, Triopae filius, a quo Meropes, Coi, et insula, Meropis.* Vide quae nota subsequenti annotamus.

— *Λέγεται καὶ Κώοος διὰ δύο ο.*] Suspectam iudico hanc lectionem. Nam paulo infra inquit quoque: *Λέγεται καὶ Κόος, διὰ δύο ο.* i. e. *Itaque in priori loco puto legendum: Λέγεται καὶ Κώως διὰ δύο ω,* i. e. *dicitur et Κώως per duplex ω mega*; nostram coniecturam videtur confirmare Eustathius ad Il. 2. v. 677. Sic enim apud eum legitur: *Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ Κῶς αὕτη Μερόπη καὶ Μεροπηῒς ἐλέγετο, ἀπὸ Μερόπων ἔθνους, ἢ γένους οἰκησάντων αὐτὴν, ἢ ἀπὸ Μέροπος. Οὗ θυγάτηρ Κῶς, ἧς φασιν ἡ νῆσος ἐπώνυμος. Καὶ ὅτι δισυλλάβως Κώως λέγεται διὰ δύο μεγάλα ω. Καὶ Κόως διὰ μικροῦ ο καὶ μεγάλου. Ἐξ οὗ τὸ, Κόων εὖ ναιομένην παρὰ τῷ ποιητῇ. Καὶ Κόος δὲ διὰ δύο ο μικρῶν. Ὧν συναιρεθέντων, ἔοικε γενέσθαι ἡ Κῶς. Κατὰ δέ τινας, καὶ ὡς πολυπρόβατος οὕτω καλεῖται. Κόον γάρ φασι κατὰ γλῶσσαν, τὸ πρόβατον λέγεσθαι, εὕρηται δὲ καὶ Κέως λεγομένη ὡς ἡ Τέως. Ἧς*

ἐθνικὸν, Κεῖος. Καὶ ἐκτάσει Κήϊος, ὡς Τέϊος, Τήϊος. Καὶ ἐν συναιρέσει, Κεῖος Κεῖος. i. e. *Sciendum vero est, quod Cos ipsa Merope et Meropeïs dicebatur a Meropibus gente, vel genere qui eam incoluerunt; vel a Merope; cuius filia Cos, a qua sic denominatam esse insulam dicunt; et quod disyllabice* Coos *dicitur per duo magna o; et Coos per o micron* [in prima] *et per o mega* [in ultima;] *ex quo est illud:*
409 *Κόων εὖ ναιομένην, i. e.* Coon bene habitatam *apud poetam, et*
b *Coos vero per duo o parva; quibus per synaeresin coalescentibus videtur factum esse Cos; iuxta nonnullos autem, quod et sic vocatur tamquam ovibus esset abundantissima. Coon enim aiunt iuxta glossemata dici ovem; invenitur etiam* Ceos *dicta, ut Teos, cuius gentile, Ceïus, et extensione* [id est, productione] *Cηius, ut Teïus Tηïus; et per synaeresin, Ceïus Cεῖος.*

— *Καί μιν*, etc.] Est versus Homericus ex eius Il. 14. v. 255.

— *Τῆς δὲ Κῶ μονοσυλλάβου, Κῷος· καὶ Κώϊος.*] Horum gentilium frequentior est usus apud solutae orationis scriptores, quam aliorum, de quibus nota praecedenti egimus. Itaque Hippocrates ab insula *Cous senex*, et Apelles *Cous* vocatur, de quibus egimus pag. 409. a.

Κωνστάντεια, ἡ ἐν Κύπρῳ Σαλαμίς.] Constantiam dictam fuisse urbem, quae in Cypro Salamis, inquit auctor noster, sed sine auctore, Salamis vero Cypri insulae urbs celebratur Ptolemaeo lib. 5. c. 14. Plinio lib. 5. c. 31.

Κωσταντίνου πόλις, etc.] Lege *Κωνσταντίνου πόλις*, i. e. *Constantini urbs.* Constantinus enim, non Costantinus appellabatur imperator ille a quo haec celeberrima urbs Constantinopolis vocata fuit, cum antea *Byzantium* diceretur. Quam Iulianus imperator natalibus suis illustravit, auctore Amm. Marcellino lib. 22. c. 22. De qua vide quae in *Βυζάντιον* annotavimus.

Λ.

410 *Λᾶ, πόλις Λακωνική.*] Legendum puto, *Λᾶς, πόλις Λα-*
a *κωνική.* i. e. *Las, urbs Laconica.* Sic enim a Graecis et Latinis dicitur; Pausanias in Laconicis: *Τὰ δὲ ἐν δεξιᾷ Γυθίου Λᾶς ἀπέχει θαλάσσης μὲν δέκα στάδια, Γυθίου δὲ τεσσαράκοντα ἀπέχουσα.* i. e. *Ad dextram Gythii Las est, a mari quidem decem stadia, a Gythio vero* XL. Livius lib. 38. c. 31. *Decretumque eo referente factum est, cum in fidem Achaeorum tutelamque T. Quintius et Romani Laconicae orae castella et vicos tradidissent, et cum abstinere his ex foedere Lacedaemonii deberent, Las vicus oppugna-*

tus esset, caedesque ibi facta: qui eius rei auctores affinesque essent, nisi dederentur Achaeis, violatum videri foedus. Ex eodem Livio etiam libro citato c. 30. apparet fuisse vicum maritimum: *Id aegre patientes Lacedaemonii, ut aliquem librum ad mare haberent aditum: si quando Romam, aliove quo mitterent legatos: simulque ut emporium et receptaculum peregrinis mercibus ad necessarios usus esset: nocte adorti vicum maritimum nomine* Lan, *improviso occupavere. Vicani, quique ibi exules habitabant, primo inopinata re territi: deinde sub lucem congregati, levi certamine expulerunt Lacedaemonios.*

— *Ταύτην, ἑλόντες οἱ Διόσκουροι, Λαπέρσαι ἐκλήθησαν.*] Lan capientes Dioscuri, *Lapersae* vocati sunt. Id habet noster ab Strabone. Sic enim iste lib. 8. *Τὴν δὲ Λᾶν οἱ Διόσκουροί ποτε ἐκ πολιορκίας ἑλεῖν ἱστοροῦνται, ἀφ' οὗ δὴ Λαπέρσαι προσηγορεύθησαν.* i. e. *Lan autem Dioscuri* [Castores] *expugnasse aliquando dicuntur, unde et* Lapersae [*i. e.* qui Lan exciderunt] *cognominati sunt.*

— *Ταύτην διαλύσας Ὅμηρος,* etc.] Inquit Homerum dissolvisse *Λᾶν* ac dixisse *Λάαν* in cuius confirmationem adducit hemistichium illud, quod legitur Il. 2. v. 588.

— *Κεῖται δὲ ἐπὶ πέτρας,* etc.] Sitam fuisse in sublimi petra Lan vicum, unde ei nomen inditum tradit, quia λᾶς Graecis *la-* 410
pis seu *petra* dicitur, quod ex nostro desumpsit Eustathius ad Il. b
2. versum citatum.

Λάβαι, πόλις, ὡς Σάβαι, Χαττηνίας πόλις.] Labae, arum, urbs Chatteniae ex Polybii lib. 13. cuius libri fragmenta tantum extant. Huius urbis meminit Ptolemaeus lib. 6. c. 7. cui *Laba* dicitur et inter civitates mediterraneas felicis Arabiae memoratur.

— *Λάβδαλον, ἄκρον τῶν Ἐπιπολαίων,* etc.] Labdalum, promontorium Epipolaeorum, prope Syracusas ex Thucydidis l. 6. *Ἐπαναχωρήσαντες φρούριον ἐπὶ τῷ Λαβδάλῳ ᾠκοδόμησαν ἐπ' ἄκροις τοῖς κρημνοῖς τῶν Ἐπιπολῶν, ὁρῶν πρὸς τὰ Μέγαρα.* i. e. *Egressi* [Athenienses] *castellum in Labdalo aedificarunt in summis Epipolarum rupibus spectans versus Megara.* Epipolae vero erant locus praeruptus prope Syracusas, de quibus suo loco egimus. Quare apud Stephanum pro *Συρακουσίων πλησίον*, i. e. *prope Syracusanos*, lege *Συρακουσῶν πλησίον* i. e. *prope Syracusas.*

— *Λαβίνιον, πόλις Ἰταλίας, Αἰνείου κτίσμα.*] Labinion Graecis, *Lavinium* Latinis, (Graeci enim ut plerumque *u* Latinorum per *β* proferunt) urbs Italiae, cuius conditor creditur Aeneas, qui ei nomen imposuit ab uxoris nomine regis Latini filiae, auctore Eusebio Chronic. lib. 1. de qua ad illud Aeneid. lib. 1. v. 6.

—— Troiae, qui primus ab oris
Italiam fato profugus, Lavinaque venit.

Sic Servius: *Haec civitas tria habuit nomina: nam primum* Lavinium [lege Lavinum] *dicta est a Lavinio* [lege Lavino] *Latini fratre, postea* Laurentum *a Lauro inventa a Latino, dum adepto imperio post mortem fratris civitatem augeret. Post* Lavinium *a Lavinia uxore Aeneae. Ergo* Lavina *dicendum, non* Lavinia, *quia post adventum Aeneae dictum est* Lavinium. Vide quae in *Λανούβιον* annotavimus.

411 a *Λάβρανδα, κώμη Καρίας.*] Labranda, vicus Cariae, ex Strabonis lib. 14. cuius sunt verba: *Τὰ δὲ Λάβρανδα κώμη ἐστὶν ἐν τῷ ὄρει κατὰ τὴν ὑπέρθεσιν τὴν ἐξ Ἀλαβάνδων εἰς τὰ Μύλασα.* i. e. *Labranda vicus est in monte iuxta eminentiam, qua itur ex urbe Alabandis versus Mylasa.*

Λαγαρία, φρούριον Σικελίας, πλησίον Θουρίων.] Lagaria, castellum Siciliae, prope Thurios, ex Strabone, qui eius meminit lib. 6. sed in Italia, non in Sicilia locat, ut inquit noster. Eius hic subiiciam verba: *Ταραντίνων δ' ἀφελομένων ἐκείνους, ἐπὶ Ῥωμαίους κατέφυγον· οἱ δὲ πέμψαντες συνοίκους ὀλιγανδροῦσι, μετωνόμασαν Κοπιὰς τὴν πόλιν. Μετὰ δὲ Θουρίους, Λαγαρία φρούριον, Ἐπείου καὶ Φωκέων κτίσμα.* i. e. *Tarentinis autem eos opprimentibus, ad Romanos confugerunt. Hi vero* [Thuriis] *virorum paucitate laborantibus colonos mittentes urbem mutato priore nomine* Copias *nuncuparunt. Post Thurios autem est Lagaria castellum, Epei et Phocensium colonia.* Quare apud Stephan. pro *Σικελίας* lege *Ἰταλίας*. Thurii enim erant in Italia, non in Sicilia.

— *Ὅθεν καὶ Λαγαριτανὸς οἶνος.*] Lagaritanum vinum a Lagaria Italiae castello celebrat, quod etiam ex sexto Strabonis libro desumpsit. Sic enim ille: *Ὅθεν καὶ ὁ Λαγαριτανὸς οἶνος, γλυκὺς καὶ ἁπαλὸς, καὶ παρὰ τοῖς ἰατροῖς σφόδρα εὐδοκιμῶν· καὶ ὁ Θουρῖνος δὲ, τῶν ἐν ὀνόματι οἴνων ἐστί.* i. e. *Unde Lagaritanum vinum dulce ac suave et apud medicos valde commendabile, et Thurinum vinum inter nobilia est.* Quae Straboni Lagaritana vina, Plinio lib. 14. c. 7. *Lagarina* dicuntur.

Λαγινία, πολίχνιον Καρίας.] Laginia, oppidulum Cariae, celebrat ex Apollodori Caricis, auctore deperdito, Lagina neut. plur. dicitur Straboni lib. 14. *Φησὶ δὲ Ἀρτεμίδωρος ἀπὸ Φύσκου τῆς Ῥοδίων περαίας ἰοῦσιν εἰς Ἔφεσον, μέχρι μὲν Λαγίνων ὀκτακοσίους εἶναι καὶ πεντήκοντα σταδίους.* i. e. *Ait vero Artemidorus, a Physco quae est in opposita Rhodo continente, euntibus versus Ephesum, usque ad Lagina esse stadia* ↀ CCCL.

Λάγουσα, νῆσος περὶ Κρήτην.] Lagusa, insula circa Cre- 411
tam, ex Strabonis lib. 10. *Διέχει δὲ τῆς Κρήτης εἰς ἑπτακοσίους* b
σταδίους πλησίον δ' αὐτῆς ἥτε Ἀνάφη, καὶ Θηρασία, τούτων δ' ἴσον ἑκάστη ἀπέχει νησίδιον Ἰὸς ἐν ᾧ κεκηδεύεσθαί φασί τινες τὸν ποιητὴν Ὅμηρον· ἀπὸ δὲ τῆς Ἴου πρὸς ἑσπέραν ἰόντι, Σίκηνος, καὶ Λάγουσα, καὶ Φολέγανδρος, ἣν Ἄρατος σιδηρείην ὀνομάζει διὰ τὴν τραχύτητα. i. e. *Distat a Creta ad* LXX. *stadia; prope ipsam sunt Anaphe, et Therasia; ab utraque aequali intervallo distat insula parva Ios, in qua funeratum aiunt nonnulli Homerum; ab Io si occasum versus naviges, Sicenus est et Lagusa, et Pholegandrus, quam ob asperitatem Aratus ferream vocat.*

Λαδέστα, ἢ Λάδεστον, μία τῶν Λιβουρνίδων, etc.] Ladesta, vel Ladeston, una Liburnidum insularum, ex Theopompo, cuius nulla apud alios fit mentio. Liburnides vero insulae erant in Illyride numero circiter XL. auctore Strabone lib. 7. qui eas, quippe quae erant ignobiles, non nominat. Itaque videtur esse quae tabulis Peutingerianis dicitur *Ladestris*, nunc Italis *Lagosta*, Slavis *Lastovo*.

Λάδη, νῆσος Αἰολίδος.] Lade, insula Aeolidis, ex Hecataei Asia. Memoratur etiam Herodoto lib. 6. c. 7. Straboni l. 14. Plinio lib. 5. c. 31. Pausaniae lib. 1.

Λαέρτης, Κιλικίας χωρίον.] Laërtes, Ciliciae regiuncula, ex Strabonis lib. 14. cui *φρούριον* i. e. *castellum*; non *χωρίον*, i. e. *regiuncula*, ut inquit noster, dicitur, eius e libro citato sunt verba: *Εἶτα Λαέρτης φρούριον ἐπὶ λόφου μαστοειδοῦς, ὕφορμον ἔχον.* i. e. *Deinde Laërtes, castellum in colle, qui mammillae formam refert, locum navium stationi aptum habens.* Ptolemaeo lib. 5. c. 5. *Λαέρτη* dicitur, et inter Ciliciae asperae mediterranea oppida numeratur. Quare apud Stephanum pro *χωρίον* lege *φρούριον*. Ex hoc oppido fuisse Diogenem Laërtium, cuius circumferuntur de vitis Philosophorum libri decem *εἰκοτολογοῦσι* Criticorum filii.

Λαζοί, Σκυθῶν ἔθνος.] Lazi, Scytharum gens, celebran- 412
tur ab Arrhiano in Periplo ponti Euxini: *Βασιλεὺς δ' αὐτῶν Ἀγ-* a
χίαλος· Μαχελόνων δὲ καὶ Ἡνιόχων ἐχόμενοι Ζυδρεῖται. Φαρασμάνου οὗτοι ὑπήκοοι. Ζυδρειτῶν δὲ Λαζοί. Βασιλεὺς δὲ Λαζῶν, Μαλάσσας, ὃς τὴν βασιλείαν παρὰ σοῦ ἔχει. Λαζῶν δὲ, Ἀψίλαι ἔχονται. i. e. *Rex eorum est Anchialus; Machelonibus vero et Heniochis finitimi sunt Zydritae; Pharasmano hi parent; Zydritis autem Lazi; rex vero Lazorum Malassas, qui regnum a te habet; Lazis autem Apsilae finitimi sunt.*

— *Ἔστι καὶ * λαιὰ Λαζική, ὡς Ἀῤῥιανός.*] Locus iste mutilus ex Arrhiano, quem ad partes vocat noster, facile restitui

potest. Sic enim apud illum in Periplo ponti Euxini legitur: Ἐντεῦθεν εἰς τὴν καλουμένην παλαιὰν Λαζικὴν, εἴκοσιν καὶ ἑκατὸν στάδιοι. i. e. *Hinc ad eam quae vocatur* vetus Lazica, c x x *stadia.* Quare apud Stephanum sine dubio legendum est: Ἔστι καὶ παλαιὰ Λαζική. i. e. *Est etiam vetus Lazica.*

Λάϊνοι, ἔθνος Παιονικόν.] Laïni, gens Paeonica, ex Thucydidis lib. 2. qui eos Λεαίους vocat: Ἀνέστη δὲ καὶ Ἀγριᾶνας, καὶ Λεαίους, καὶ ἄλλα ὅσα ἔθνη Παιονικὰ, ὧν ἦρχε. Καὶ ἔσχατοι τῆς ἀρχῆς οὗτοι ἦσαν, μέχρι Γρααίων καὶ Λεαίων Παιόνων, καὶ τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ, ὃς ἐκ τοῦ Σκομίου ὄρους διὰ Γρααίων καὶ Λεαίων ῥεῖ. i. e. *Evocavit etiam Agrianes, et quascumque alias gentes Paeonicas quibus imperabat; et ultimi sui imperii erant hi, usque ad Graecos et Leaeos Paeonas, et Strymonem fluvium, qui ex Scomio monte per Graecos et Leaeos currit.*

Λαιστρυγόνες, πρῶτοι μετὰ Κυκλώπων, etc.] Laestrygones, primos una cum Cyclopibus Siciliam habitasse inquit, ex Thucydidis lib. 6. cuius sunt verba: Παλαιότατοι μὲν λέγονται ἐν μέρει τινὶ τῆς χώρας Κύκλωπες, καὶ Λαιστρυγόνες οἰκῆσαι, ὧν ἐγὼ οὔτε γένος εἰπεῖν, οὔτε ὁπόθεν εἰσῆλθον, ἢ ὅποι ἀπεχώρησαν, ἀρκείτω δὲ ὡς ποιηταῖς τε εἴρηται, καὶ ὡς ἕκαστος πῃ γιγνώσκει περὶ αὐτῶν. i. e. *Antiquissimi in quadam regionis* [Siciliae] *parte dicuntur habitasse Cyclopes, et Laestrygones, quorum ego neque genus, neque unde venerint, neque quo abierint habeo dicere, sufficiat vero ut poëtis dictum est, et ut unusquisque de ipsis sentit.* Non in Sicilia modo, sed et in Italia fuisse huiusmodi hominum monstra prodit Plinius lib. 7. c. 2. *Esse Scytharum genera, et quidem plura, quae corporibus humanis vescerentur, indicavimus. Id ipsum incredibile fortasse, ni cogitemus in medio orbe terrarum, ac Sicilia et Italia fuisse gentes huius monstri, Cyclopas et Laestrygones, et nuperrime trans Alpes hominem immolari gentium earum more solitum: quod paulum a mandendo abest.* Idem auctor lib. 3. c. 5. inquit, oppidum Formias, *Hormias* dictum, ut existimavere, fuisse antiquam Laestrygonum sedem; Formias vero ipse eodem loco inter Italiae oppida numerat; Homerus Odyss. 10. v. 82. celebrat Laestrygoniam Laestrygonum civitatem, ad quem locum sic Eustathius: Οἳ οὐ μόνον ἄξενοι κατὰ τὴν ἱστο-
412 ρίαν, ἀλλὰ καὶ ἀνθρωποφάγοι φαίνονται. Κατεσχηκότες τὴν περὶ
b Σικελίαν χώραν τῶν Λεοντίνων. i. e. *Qui* [Laestrygones] *non solum inhospitales secundum historiam, sed etiam anthropophagi videntur. Qui possederunt Leontinorum regionem in Sicilia.* Quod videtur ex Hesychio desumpsisse, apud quem legimus: Λαιστρυγόνες, οἱ νῦν Λεοντῖνοι, Λαιστρυγονίη, ἡ τῶν Λαιστρυγόνων

πόλις. i. e. *Laestrygones, qui nunc Leontini, Laestrygonia, Laestrygonum urbs.* Plinius etiam lib. 3. c. 8. Laestrygonios campos prope Leontinos locat. De quibus videsis Valguarneram in suo erudito libro de primis Siciliae Italiaeque cultoribus. Valde incredulus sit oportet, qui negaverit, fuisse Gigantes, vel Cyclopas, vel Laestrygonea, cum eorum tot cadavera in Sicilia et alibi reperta fuerint, adeo ut de his ne Carneades quidem tot convictus testimoniis dubitare possit. Pro *Λαιγόνγονὶς* legendum censeo *Λαιστρυγονὶς*, Laestrygonis. Ex Laestrygonum regione nunc recte, nec unquam verius Spartam nobis eundum est.

Λακεδαίμων, πόλις ἐνδοξοτάτη, etc.] Lacedaemon, urbs clarissima totius Peloponnesi celeberrima, ad Eurotam fluvium sita, *Sparta* quoque et *Lacon* vocitata, Lycurgi legibus inclyta, olim Menelai Agamemnonis fratris regia; cives Lacedaemones, Lacedaemonii, Spartani, et Lacones dicebantur, et regio Laconica; originem ab Iudaeis et Abrahamo ducere gloriabantur, ut apparet ex epistola Arei eorum regis ad Oniam Iudaeorum pontificem, quae extat apud Iosephum Antiquit. lib. 12. c. 5. ei accinente Diodoro Siculo Ecloga ex lib. 40. Namque cum aliquando alienigenae ab Aegyptiis expellerentur, pars ducibus Danao et Cadmo in Graeciam, et alia quaedam loca, pars in Iudaeam duce Mose pervenerunt, ut inibi narratur. Plurimis ac celeberrimis ducibus floruit, adeo ut Sparta, *mater ducum* diceretur, quibus plurimas victorias obtinuere; at duas ab Thebanis accepere clades in historia Graecorum valde celebres, ad Leuctra, et Mantineam Thebanorum duce Epaminonda. Lacedaemonios in praeliis non cornuum, tubarumque signis, sed tibiarum modulis usos fuisse ex Thucydide tradit Aulus Gellius Noct. Attic. lib. 1. c. 11. Lacedaemonium fuisse Chilonem unum ex septem Graeciae sapientibus auctor est Suidas in *Χείλων* et Diog. Laërtius in eius vita. Si plura de hac urbe scire desideras, consule Miscellanea Laconica Meursii lib. 4. c. 10. Strabonem lib. 9. Constant. Porphyrogenet. Them. libro 2. Them. 6. et alios.

— *Ἢ ὅτι μετὰ τὴν τῶν Ἡρακλείων κάθοδον συνθεμένων κλήρῳ*, etc.] Haec ex Eustathio ad Il. 2. v. 581. sic sunt legenda: *ἢ ὅτι μετὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον συνθέμενοι κλήρῳ διανείμασθαι τὴν χώραν*, etc. i. e. *vel quod post Heraclidarum reditum, cum conveniret inter eos sorte dividere regionem, etc.* Qua re apud Stephanum pro *τῶν Ἡρακλείων* lege *τῶν Ἡρακλειδῶν*, pro *συνθεμένων*, lege *συνθέμενοι*.

— *Ἔστι καὶ ὄρχησις Λακωνική*, etc.] Esse quoddam saltationis genus, quod *Laconica saltatio* dicebatur, de qua promittit se dicturum in de *Mantinea*, inquit, sed noster auctor raro stat 413 a

promissis, ne verbum quidem de hac saltatione, quam ego puto notiore vocabulo *Pyrrhichen* dici, in *Μαντινεία* dixit. De saltationibus vero Lacedaemoniorum videsis Meursii Miscell. Lac. lib. 2. c. 12.

Λακέρεια, πόλις Μαγνησίας.] Laceria, urbs Magnesiae, ex Hellanico memoratur, cuius nulla apud alios fit mentio. Noster in Ἕρμιον inquit *Hermium*, seu *Hermionen* vocatam fuisse *Laceriam*, de quibus videsis quae annotavimus.

Λακιάδαι, δῆμος τῆς Οἰνηΐδος φυλῆς.] Laciadae, vel Lacia, populus erat Oeneidis tribus nullam ob aliam rem memorandus, nisi quod fuerit patria Miltiadis Atheniensium ducis, qui Persarum sexcenta millia ad Marathonem profligavit, cum decem
413 millia Atheniensium et Plataeenses auxiliares mille tantum habe-
b ret, auctore Iustino lib. 2. c. 9. Ideo Mela lib. 2. Marathonem, Atticae urbem *magnarum et multarum virtutum testem* appellat.

Λακίνιον, ὄρος Κρότωνος.] Lacinium, mons Crotonis, ex Lycophrone, cuius apponit hemistichium; sed ex eo non apparet fuisse montem, quem noster *montem*, Plinius lib. 3. c. 11. *promontorium* vocat, a quo incipiebat secundus Europae sinus, ubi celebrat Laciniae Iunonis templum, dives quondam, multisque refertum donariis, auctore Strabone lib. 6. Livio lib. 24. c. 3. cuius templi adhuc superesse altissimas, crassissimasque columnas auctor est Leander Albertus in Italiae regione octava. Ad quae videtur alludere Mantuanus vates Aeneid. lib. 3. v. 551.

Hinc sinus Herculei (si vera est fama) Tarenti
Cernitur, attollit se Diva Lacinia contra.

de quibus vide quae in *Κρότων* annotavimus.

414 *Λάκμων, ἄκρα τοῦ Πίνδου ὄρους, ἐξ ἧς, etc.*] Lacmon,
a promontorium Pindi montis, ex quo Inachus et Aeas defluit amnis, ex Hecataeo; quod ex eodem auctore narrat Strabo, at apud eum *Λακμὸς*, non *Λάκμων*, ut est apud nostrum legitur. Sic enim ille lib. 6. *Βελτίων δ' Ἑκαταῖος, ὅς φησι τὸν ἐν τοῖς Ἀμφιλόχοις Ἴναχον, ἐκ τοῦ Λακμοῦ ῥέοντα, ἐξ οὗ καὶ ὁ Αἴας ῥεῖ, ἕτερον εἶναι τοῦ Ἀργολικοῦ.* i. e. *Melius Hecataeus, qui Inachum Amphilochorum e Lacmo profluentem, unde et Aeas labitur, diversum ab Argolico esse inquit.* Lacmum vero fuisse diversum a promontorio, seu vertice Pindi montis, apparet ex eodem Strabone libro citato. Sic enim ille: *Ῥεῖ γὰρ ἀπ' ἄκρας Πίνδου φησὶν ὁ Σοφοκλῆς, Λάκμου τε ἀπὸ Περραιβῶν, εἰς Ἀμφιλόχους καὶ Ἀκαρνᾶνας.* i. e. *Fluit enim* [Inachus] *a vertice Pindi ait Sophocles et Lacmo a Perrhaebis in Amphilochos et Acarnanes.*

Λαλίσανδα, πόλις Ἰσαυρική.] Lalisanda, seu Dalisanda, urbs Isaurica, quae Ptolemaeo lib. 5. c. 6. dicitur Dalisandus et

inter oppida Armeniae in praefectura Cataonia numeratur; eius quoque meminit Constantinus Porphyrogeneta de Them. lib. 1. Them. 13. cui *Dalisandus* quoque dicitur.

Λάμια, πόλις Θεσσαλίας τῶν Μηλιέων.] Lamia, urbs Thessaliae Maliensium ex Polybio, qui eius fecit mentionem lib. 9. ut apparet ex eiusdem libri excerptis: Οὐδεὶς γάρ ἐστι τῶν ὄντων οὕτως ἀπράγμων, ὃς οὐχὶ πέπυσται πῶς Ἀντίπατρος μὲν ἐν τῇ περὶ Λαμίαν μάχῃ νικήσας τοὺς Ἕλληνας, κάκιστα μὲν ἐχρήσατο τοῖς ταλαιπώροις Ἀθηναίοις. i. e. *Nemo enim est rerum gestarum adeo incuriosus, qui non audiverit, quomodo Antipater praelio victis ad Lamiam Graecis, miseros Athenienses pessime acceperit.* Et urbs, et praelium ad eam Macedonibus et Antipatro cum Atheniensibus commissum, in quo occubuit Leosthenes Atheniensium dux, memoratur ab Strabone lib. 9. cuius verba nota subsequenti apponemus. Eius quoque meminit Livius diversis locis. Necnon Scylax in Μαλιεῖς.

— Ἐν ᾗ καὶ Λαμιακὸς πόλεμος.] Lamiacum bellum ab urbe 414 Thessaliae Lamia nomen accepit, de quo sic Strabo lib. 9. Ἐν δ' b αὐταῖς Θήβας τὰς Φθιώτιδας, Ἐχῖνον, Λαμίαν, περὶ ἣν ὁ Λαμιακὸς συνέστη πόλεμος Μακεδόσι καὶ Ἀντιπάτρῳ πρὸς Ἀθηναίους· ἐν ᾧ Λεωσθένης ἔπεσε τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς, Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως ἑταῖρος. i. e. *In his Thebas Phthiotides, Echinum, Lamiam, ad quam Macedonibus et Antipatro bellum cum Atheniensibus commissum fuit, in quo cecidit Leosthenes, Atheniensium dux, Alexandri regis socius.*

— Ἔστι καὶ ἄλλη Κιλικίας.] Quae auctori nostro Lamia urbs Ciliciae; Ptolemaeo lib. 5. c. 8. *Lamus* dicitur.

— *Λαμηντῖοι, πόλις, ἀπὸ Λαμήτου ποταμοῦ.*] Lametini, urbs, nomen adepta a Lameto fluvio circa Crotonem celebratur ex Hecataei Europa; videtur esse eadem, quae paulo infra dicitur *Λαμπέτεια.* Quae nunc Barrio *Cetrara* dicitur esse; Lametus vero fluvius, quem noster etiam *Larnetem* vocat, corrupto parum vocabulo hodie vocatur *l'Amato fiume*, auctore Cluv. Italiae antiquae lib. 4. c. 15.

Λάμος, ποταμὸς Κιλικίας.] Lamus, fluvius Ciliciae, celebratur apud Ptolemaeum lib. 5. c. 8. inter sex huius regionis amnes. Hi vero erant Arymagdus, Calycadnus, Cydnus, Lamus, Pyramus, Sarus.

Λάμεια, ὄρος Ἀρκαδίας.] Lamea, mons Arcadiae, fidenter legendum *Λάμπεια.* Id enim series literarum postulat, et sic scribitur apud Strabonem lib. 8. Erat vero Lampea Arcadiae mons Panos sacer, in quo Erymanthus amnis fontes habebat suos, auctore Pausania in Arcadicis: Ἔχει δὲ τὰς πηγὰς ὁ Ἐρύμανθος

ἐν ὄρει Λαμπείᾳ. Τὸ δὲ ὄρος τοῦτο ἱερὸν εἶναι Πανὸς λέγεται. Εἴη δ' ἂν τοῦ ὄρους τοῦ Ἐρυμάνθου μοῖρα ἡ Λάμπεια. i. e. *Habet vero fontes Erymanthus in monte Lampea. Hic autem mons sacer esse Panos dicitur; esset fortassis montis Erymanthi pars Lampea.*

Λαμπέτεια, πόλις Βρεττίας.] Lampetia, urbs Brutiae quae Liv. lib. 30. c. 19. dicitur *Dampetia*, Mela lib. 2. c. 4. *Clampetia*, quae verior scriptura sit, nescio. Vide quae in *Λαμητῖνοι* annotavimus.

415 *Λάμπη, πόλις Κρήτης.*] Lampen, urbem Cretae, ab Aga-
a memnone conditam fuisse ait auctor noster, sed sine auctore, cujus oppidani dicebantur Lampaei; quorum meminit Polybius lib. 4. *Καὶ Πολυῤῥήνιοι μὲν καὶ Κερέται καὶ Λαμπαῖοι, πρὸς δὲ τούτοις Ὤριοι μετ' Ἀρκάδων ὁμοθυμαδὸν ἀποστάντες τῆς τῶν Κνωσσίων φιλίας, ἔγνωσαν τοῖς Λυττίοις συμμαχεῖν.* i. e. *Et Polyrrhenii quidem et Ceretae et Lampaei, et insuper Orii cum Arcadibus communi consilio decreverant Lyttiis auxiliari.* Lampaeorum civitatem eversam instaurasse Caesarem Octavianum, ac eis libertatem concessisse tradit Dio Cassius lib. 51. *Κυδωνεάτας τε καὶ Λαμπαίους ἐλευθέρους ἀφῆκεν, ὅτι τινὰ αὐτῷ συνήραντο· καὶ τοῖς γε Λαμπαίοις καὶ τὴν πόλιν ἀνεστῶσαν συγκατῴκισε.* i. e. *Cydoneatis et Lampaeis libertatem dedit, praestiti sibi auxilii causa, instaurata etiam Lampaeis civitate, quae eversa fuerat.*

— *Ξενίων δὲ ἐν Κρήτῃ, διὰ δύο π π. γράφει*, etc.] Inquit ex Xenone Lampen urbem Cretae per duplex *p p* scribi; Sic etiam invenitur apud Ptolemaeum lib. 3. c. 17. qui eam inter Cretae civitates mediterraneas locat, et *Lappam* vocat. Eodem modo vocat Dio Cassius lib. 36. *Καὶ μετὰ τοῦτο Λάππαν, καίτοι τοῦ Ὀκταουΐου αὐτὴν κατέχοντος, ἐκ προσβολῆς εἷλε.* i. e. *Ac post Lappam, etsi haec Octavius eam tenebat, vi cepit.*

— *Καὶ διὰ δύο λ λ, καὶ διὰ τοῦ η.*] In his suspicor mendum, puto scribendum *καὶ διὰ δύο μ μ.* ita ut haec urbs Cretae *Λάμπη, Λάππα, Λάμμη* diceretur; hanc esse reor nostri auctoris mentem.

Λαμπώνεια, πόλις Τρωάδος.] Lamponia, urbs Troadis, ab Strabone lib. 13. Aeolidi adscribitur, apud quem *Λαμπωνία* scribitur: *Καὶ Ἑλλάνικος δὲ Αἰολίδα φησίν· ὥστε καὶ τὰ Γάργαρα, καὶ ἡ Λαμπωνία Αἰολέων.* i. e. *Hellanicus vero Aeolicam inquit urbem, ut et Gargara, et Lamponia Aeolensium.*

— *Ἑλλάνικος δὲ Λαμπώνιον αὐτήν φησι.*] Lamponiam, urbem Troadis seu Aeolidis, ab Hellanico *Lamponium* dici tradit.
415 Sic etiam vocatur ab Herodoto lib. 5. *Βυζαντίους τε εἷλε καὶ*
b *Καλχηδονίους. Εἷλε δὲ Ἄντανδρον, τὴν ἐν Τρωάδι γῇ. Εἷλε δὲ*

Λαμπάνιον. i. e. *Byzantios cepit et Calchedonios; Cepit item Antandrum, quae est in Troade terra, cepit quoque Lamponium.*

Λάμυρα, πόλις Λυκίας, καὶ ποταμὸς Λάμυρα, etc.] Lamyrá, urbs Lyciae, et amnis eiusdem nominis. Et urbs et fluvius celebrantur a Ptolemaeo lib. 5. c. 3. in Lycia, cui flumen Limyrus, civitas, *Limyra* dicitur.

Λάμψακος, πόλις κατὰ τὴν Προποντίδα.] Lampsacus, urbs iuxta Propontidem, cuius meminere Ptolemaeus lib. 5. c. 2. Plinius lib. 5. c. 32. Herodotus lib. 5. c. 117. et alii plurimi inter quos Strabo lib. 13. *Καὶ ἡ Λάμψακος δ' ἐπὶ θαλάττῃ πόλις ἐστὶν εὐλίμενος καὶ ἀξιόλογος, συμμένουσα καλῶς, ὥσπερ καὶ ἡ Ἄβυδος· διέχει δ' αὐτῆς ὅσον ἑβδομήκοντα, καὶ ἑκατὸν σταδίους· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Πιτύουσα, καθάπερ καὶ τὸν Χῖον φασίν.* i. e. *Sed et Lampsacus mari imminet, urbs bono portu praedita et memorabilis, adhuc bene constans, ut et Abydus, a qua ad* CLXX. *stadia abest: vocabatur autem prius* Pityusa, *ut et* Chium *vocant.*

— *Ἔστι δὲ Φωκαέων κτίσμα, πάλαι Πιτύουσα,* etc.] Lampsacum a Phocensibus conditam fuisse et antiquitus *Pityusam* dictam inquit, ex Deïchoro Cyziceno; ultimum confirmat Strabo, cuius verba ex eius lib. 13. apposuimus not. praecedenti; at inquit Lampsacenos fuisse Milesiorum colonos, eius ex eodem libro sunt verba: *Οἱ δὲ Παισηνοὶ μετῴκησαν εἰς Λάμψακον, Μιλησίων ὄντες ἄποικοι καὶ αὐτοὶ, καθάπερ καὶ οἱ Λαμψακηνοί.* i. e. *Paeseni emigrarunt Lampsacum, Milesiorum cum essent coloni et ipsi, sicut et Lampsaceni.*

Ἐπαφρόδιτος δὲ Πιτύειαν ὑφ' Ὁμήρῳ, etc.] Ex Epaphrodito inquit Lampsacum ab Homero vocatam fuisse *Pityeam;* Pityea vero celebratur ab Homero Il. 2. v. 859.

— *Διὰ τὸ πιτύων ἔχειν πλῆθος.*] Lampsacus, urbs Propontidis dicta fuit *Pityea*, et *Pityusa*, quod pinis abundaret, quod etiam e nostris confirmat Plinius libro quinto c. 32.

— *Ἔστι καὶ εὔοινος· ὅθεν Θεμιστοκλεῖ,* etc.] Erat boni 416
vini ferax, quamobrem Themistocli a rege Persarum dono data a
fuit in vinum, ut inquit noster, quod ex Strabone desumpsit. Sic enim ille lib. 13. *Ἐπειδὴ σφόδρα εὐάμπελός ἐστιν ἡ χώρα καὶ αὕτη. Καὶ ἐφεξῆς ὅμορος, ἥ τε τῶν Παριανῶν, καὶ ἡ τῶν Λαμψακηνῶν. Ὁ γοῦν Ξέρξης τῷ Θεμιστοκλεῖ εἰς οἶνον ἔδωκε τὴν Λάμψακον.* i. e. *Quoniam vitibus haec regio etiam abundat, et quae deinde sequitur finitima Parianorum, et Lampsacenorum. Xerxes igitur Themistocli in vinum dedit Lampsacum.* Eidem Themistocli ab eodem rege in panem et opsonium datae quoque sunt Magnesia, et Myus, auctore Plutarcho in Themistocle.

— *Δημοσθένης δὲ διὰ τὸ*, etc.] Lampsacum propter vini abundantiam a Priapo Veneris et Dionysi filio conditam fuisse inquit, ex Demosthene. Pag. 415. b. apparet fuisse Milesiorum coloniam; at hac in urbe eximie colebatur Priapus, unde Ovid. Trist. I. 9.

Et te ruricola, Lampsace, tuta Deo.

Namque Lampsaceni plus quam reliquos Deos Priapum venerabantur, Pausanias est huius rei auctor lib. 9. *Καὶ ἄγαλμα Πριάπου θέας ἄξιον. Τούτῳ τιμαὶ τῷ θεῷ δέδονται μὲν καὶ ἄλλως ἔνθα εἰσὶν αἰγῶν νομαὶ καὶ προβάτων, ἢ καὶ ἑσμοὶ μελισσῶν· Λαμψακηνοὶ δὲ ἐς πλέον ἢ θεοὺς τοὺς ἄλλους νομίζουσι, Διονύσου τε αὐτὸν παῖδα εἶναι καὶ Ἀφροδίτης λέγοντες.* i. e. *Et signum Priapi visu dignum; huic deo honores dantur et alibi, ubi sunt capellarum et ovium greges, vel et alvearia apum; Lampsaceni autem plus quam reliquos Deos venerantur, dicentes eum esse filium Dionysi et Veneris.* Ideo etiam *Lampsacius versus* et *Lampsaciae puellae* Martiali Epigram. lib. 11. Epigram. 17. et 52. usurpantur pro lascivae, quippe quae erant Priapo dicatae, nihilominus tamen extat huius oppidi insigne elogium apud Ciceronem Act. 2. in C. Verrem lib. 1. Orat. 6. *Oppidum est in Hellesponto Lampsacum, iudices, in primis Asiae provinciae clarum, et nobile: homines autem ipsi Lampsaceni tum summe in omnes civeis Romanos officiosi, tum praeterea maxime sedati, et quieti, prope praeter ceteros ad summum Graecorum otium potius, quam ad ullam vim, aut tumultum accommodati.* Nobilitarunt praeterea hanc urbem viri clari, Charon historicus, Themista Zoili filia, quae cum Gargettio illo sene ἐφιλοσόφησεν, et Metrodorus eiusdem senis socius, et Anaximenes Philosophus, qui vafro et prompto consilio patriam ab interitu liberavit. Nam cum Alexander Magnus eam solo aequare voluisset, quod Darii partes sequuta esset, Anaximenes a Lampsacenis ad Alexandrum culpam deprecaturus mittitur. Quod cum Alexander sciret, iuravit, per Deos, se omnia, contra quam rogaret Anaximenes facturum. Id sciens Anaximenes, cum rogaretur a rege, ad quid veniret, inquit, se venire rogaturum, ut Lampsacum funditus everteret, quod Alexander iureiurando obstrictus facere noluit; quorum sunt testes Strabo lib. 13. Pausanias lib. 6. Diogenes Laërtius,
416 et alii. Anaxagoras quoque sua praesentia Lampsacum nobilitab vit, qui cum ibi moreretur, quaerentibus amicis, vellet ne Clazomenas in patriam afferri, fertur respondisse: *Nihil necesse est, undique enim ad inferos tantundem viae est.* Quod narrat Cicero Tuscul. Quaest. lib. 1.

Λαοδίκεια, πόλις τῆς Συρίας, ἡ, etc.] Laodicea, urbs Syriae, erat ad mare sita, et portu praedita optimo, agros habebat praeter caeteram fructuum ubertatem vini quoque feraces, auctore Strabone lib. 16. *Εἶτα Λαοδίκεια, ἐπὶ τῇ θαλάττῃ κάλλιστα ἐκτισμένη, καὶ εὐλίμενος πόλις, χώρον τε ἔχουσα πολύοινον πρὸς τῇ ἄλλῃ εὐκαρπίᾳ. Τοῖς μὲν οὖν Ἀλεξανδρεῦσιν αὕτη παρέχει τὸ πλεῖστον τοῦ οἴνου, τὸ ὑπερκείμενον τῆς πόλεως ὄρος πᾶν κατάμπελον ἔχουσα, μέχρι σχεδόντι τῶν κορυφῶν, αἱ δὲ κορυφαὶ τῆς μὲν Λαοδικείας πολὺ ἄπωθεν εἰσὶν, ἠρέμα ἀπ' αὐτῆς καὶ κατ' ὀλίγον ἀνακλινόμεναι. Τῆς Ἀπαμείας δ' ὑπερκύπτουσιν ἐπ' ὄρθιον ὕψος ἀνατεταμέναι.* i. e. *Deinde Laodicea ad mare sita, optime exstructa, et bono portu praedita, agrumque habens multi vini feracem praeter caeteram fructuum abundantiam. Alexandrinis quidem haec praebet plurimum vini, imminentem sibi montem habens vineis plenum usque ad vertices fere; vertices vero a Laodicea quidem longe absunt, paulatim ab ea adsurgentes: Apameae vero imminent in rectam altitudinem erecti.*

— *Ἡ πρότερον Λευκὴ ἀκτὴ λεγομένη, καὶ πρὸ τούτου Ῥάμιθα.*] *Leuce acte*, i. e. *album litus*, et ante id *Rhamita* vocata fuit Laodicea, ut inquit auctor noster ex Philone, scilicet qui Sanchoniathonem antiquissimum rerum scriptorem ex Phoenicio in Graecum transtulit sermonem; *Rhamitha* vero corruptum videtur nomen a Syriaco *Rama*, a quo fit *Ramatha*, i. e. *excelsa*, quod erat nomen urbium in illis regionibus haud infrequens, ut norunt, qui in sacris libris non sunt hospites, etsi eius etymologiam aliter ex Philone afferat, de qua nota subsequenti.

— *Ἔλεγε Ῥαμάνθας, τουτέστιν, ἀφ' ὕψους ὁ θεός; Ῥάμαν γὰρ τὸ ὕψος, Ἄθας δὲ ὁ θεός.*] Interpretatur ex Philone τὸ Ῥάμιθα quod dixit fuisse prius nomen Laodiceae, cum pastor quidam in illius agris fulmine percussus exclamasset, *Rhamanthas*, quod est, ut interpretabatur Philo, ab altitudine Deus. *Rhaman* enim est altitudo, *Athas* vero Deus. Quae parum corrupta sunt ex אנת רם *Ramanth*, id est, *excelsus tu*, רם *Ram* enim Hebraïce est *excelsus* et אנת *anth* Chaldaïce, *tu*, quod invenitur apud Danielem, et apud Lexica Chaldaica, et haec est vera illius nominis etymologia. Illud enim ex epistola priore Pauli ad Corinth. cap. ultimo v. 22. *μαρὰν ἀθὰ*, i. e. *Dominus venit*, nullo modo aptari potest huic Stephani loco, ut existimat D. Heins. in exercit. sacris ad Pauli locum citatum. Voces enim illae apud Paulum sunt principium quoddam verborum excommunicationis, at apud Stephanum est pastoris exclamatio, qua in suum auxilium invocabat Deum, de quibus consule sis Seldenum

de Dis Syris Syntag. 2. c. 10. Bochartum de Colon. et serm. Phoenicio lib. 2. c. 12.

417 a — *Λέγεται δὲ ἀπὸ Λαοδίκης*, etc.] Laodicea nomen accepit a Laodice, matre Seleuci Nicatoris, quod testatur Strabo lib. 16. Latina, Graecis omissis, appono: *Antiochia apud Daphnen, Seleucia in Pieria, Apamea, et Laodicea: quae propter concordiam sorores dicebantur. Eas Seleucus Nicator condidit. Maximam a suo patre* Antiochiam *denominavit*, Seleuciam *munitissimam a seipso*, Apamiam *ab uxore sua Apama*, Laodiceam a *matre.*

— *Ἔστι δ' εὐοινοτάτη, καὶ πάσης εὐκαρπίας*, etc.] Laodiceam agros habuisse omnis generis fructuum, et vini feraces inquit, quod etiam desumpsit ex Geographo cuius verba apposuimus primo huius sectionis Scholio.

— *Ἔστι καὶ ἑτέρα Λυδίας*, etc.] Secundo loco celebrat Laodiceam Lydiae, quae Ptolemaeo lib. 5. c. 2. dicitur *Laodicea ad Lycum*, et eam inter Cariae civitates locat, Strabo vero lib. 12. Phrygiae adscribit. Lydia enim, Caria et Phrygia erant inter se finitimae. Maeander enim fluvius per Phrygiam fluebat ac Cariam a Lydia disterminabat. auctore eodem Strabone libro citato cuius hac de urbe sunt verba: *Εἶτα Ἀπάμεια ἡ Κιβωτὸς λεγομένη, καὶ Λαοδίκεια, αἵπερ εἰσὶ μέγισται τῶν κατὰ τὴν Φρυγίαν πόλεων.* i. e. *Deinde Apamea* Cibotus *dicta*, *et Laodicea, quae sunt maximae in Phrygia urbium.* Idem eodem libro eius agros laudat et oves, quarum lanae Milesias superabant mollitie, quae corvorum colorem aemulabantur, ac tandem inquit: *Ἐνταῦθα δὲ καὶ ὁ Κάπρος, καὶ ὁ Λύκος συμβάλλει τῷ Μαιάνδρῳ ποταμῷ, ποταμὸς εὐμεγέθης· ἀφ' οὗ καὶ ἡ πρὸς τῷ Λύκῳ Λαοδίκεια λέγεται. Ὑπέρκειται δὲ τῆς πόλεως ὄρος Κάδμος, ἐξ οὗ καὶ ὁ Λύκος ῥεῖ καὶ ἄλλος ὁμώνυμος τῷ ὄρει.* i. e. *Ibi etiam Caprus et Lycus in Maeandrum influunt, Lycus est fluvius satis magnus: a quo et Laodicea ad Lycum dicitur: supra urbem situs est mons Cadmus, ex quo et Lycus defluit: et alius eiusdem nominis cum monte.*

— *Ἔστι καὶ ἄλλη Λυκαονίας, καὶ Μηδίας ἑτέρα.*] Celebrat etiam noster auctor, sed sine auctore Laodiceam Lycaoniae, et
417 Mediae, illius nemo, huius meminit Strabo libro 11. *Εἰσὶ δὲ καὶ*
b *Ἑλληνίδες πόλεις κτίσματα τῶν Μακεδόνων ἐν τῇ Μηδίᾳ, ὧν Λαοδίκειά τε καὶ Ἀπάμεια.* i. e. *Sunt et Graecanicae urbes a Macedonibus conditae in Media, quarum est Laodicea et Apamea.*

Λαός, πόλις Λευκανίας.] Laus, urbs Lucaniae, nec solum urbs, sed etiam fluvius et sinus, ut prodit Strabo, qui eius situm lib. 6. sic descripsit: *Μετὰ δὲ Πυξοῦντα, Λᾶος κόλπος, καὶ ποταμὸς Λᾶος, καὶ πόλις ἐσχάτη τῶν Λευκανίδων, μικρὸν*

ὑπὲρ τῆς θαλάττης, ἄποικος Συβαριτῶν, εἰς ἣν ἀπὸ Ἔλης στάδιοι ύ. i. e. *Post Buxentum est Laus sinus, et fluvius Laus, et urbs ultima Lucanicarum, paululum supra mare, Sybaritarum colonia a Velia cccc. stadiis distans.* Et amnis et oppidi meminit Plinius lib. 3. cap. 5. *Oppidum Buxentum, Graece* Pyxus, *Laus amnis: fuit et oppidum eodem nomine.*

Λαούντιον, μητρόπολις τῶν Λατίνων.] Launtium, metropolis Latinorum, ex Dionysii Romanae historiae lib. 5. apud quem *Λαουΐνιον*, non *Λαούντιον*, ut inquit noster, legitur. Eius enim ex libro citato sunt, quae sequuntur: *Ταρκύνιος μὲν δὴ Κολλατῖνος τοιαύτῃ τύχῃ περιπεσὼν εἰς Λαουΐνιον ᾤχετο τὴν μητρόπολιν τοῦ Λατίνων γένους, ἐν ῇ γηραιὸς ἐτελεύτα.* i. e. *Tarquinius ergo Collatinus in huiusmodi fortunam incidens abiit Lavinium Latinae gentis metropolin, ubi senex fato functus est.* Quare noster auctor in aliquem depravatum Dionysii codicem sine dubio incidit. De Lavinio vero vide sis quae in *Λαβίνιον* annotavimus.

Λαπέρσα, θηλυκῶς, ὄρος Λακωνικῆς.] Lapersa, foemino genere, mons Laconicae a Lapersis Dioscuris nomen adeptus, cuius nullam apud alios inveniebam notitiam; apud Stephanum pro *Λαοπερσῶν* lege *Λαπερσῶν*. Lapersae enim *Dioscuri* dicti fuere, quod Lan urbem everterint, de quibus egimus in *Λᾶ*.

Λάπηθος, πόλις Κύπρου, etc.] Lapethus, urbs Cypri, quae portum et navale habebat; memoratur Plinio lib. 5. c. 31. at Ptolemaeo lib. 5. c. 14. et Constant. Porphyrogenetae de Them. lib. 1. Them. 15. *Λάπιθος* dicitur.

Λαπίθη. Οἱ οἰκήτορες Λαπίθαι.] Habitatores urbis Thes- 418
saliae Lapithae, cuius nullam apud alios inveniebam notitiam, a
ait vocari Lapithas non ab urbe, sed a gente, Lapitharum scilicet. Erant enim Lapithae, gens Thessaliae, ut apparet ex Strabone, lib. 9. quos equorum frena reperisse inquit Virgilius Georgic. lib. 3. v. 115.

Primus Erichthonius currus, et quatuor ausus
Iungere equos: rapidisque rotis insistere victor.
Frena Peletronii Lapithae, gyrosque dedere
Impositi dorso, atque equitem docuere sub armis
Insultare solo, et gressus glomerare superbos.

— *Ἔστι καὶ Λαπίθαι, ὄνομα ὄρους τῆς Λακωνικῆς.*] In his verbis suspicor esse mendum. Itaque scribendum puto *Λαπίθαιον*. Syllaba enim huius nominis ultima coaluit cum prima sequentis, quod saepe solet accidere festinante vel typographo vel transcribente. Namque Lapithaeon, non Lapithae, erat mons Laconicae, ut apparet ex Pausaniae Laconicis: *Πεντεκαίδεκα δὲ*

τοῦ Ἐλευσινίου σταδίους ἀφέστηκε, Λαπίθαιον καλούμενον ἀπὸ ἀνδρὸς ἐγχωρίου Λαπίθου. Τοῦτό τε οὖν τὸ Λαπίθαιόν ἐστιν ἐν τῷ Ταϋγέτῳ, καὶ οὐ πόῤῥω Δέῤῥιον. i. e. *Stadia* xv. *ab Eleusinio distabat Lapithaeum, sic dictum a viro indigena Lapitha. Hoc igitur Lapithaeum est in Taygèto, nec procul Derrhium.*

Λάρανδα, πόλις Λυκαονίας.] Laranda, urbs Lycaoniae, celebratur ab Strabone lib. 12. a Ptolemaeo lib. 5. c. 7. at Suidas Lyciae adscribit, ex qua inquit fuisse Nestorem poëtam epopaeum, Pisandri poëtae patrem, qui Iliadem scripsit sub Severo imperatore *λειπογράμματον*, i. e. *literis carentem*, quae librum denotabant, scilicet Liber primus cui epigraphe erat *α'*, nullam habebat literam *α*, et sic reliqui libri; quem imitatus est Tryphodorus simili modo Odysseam conscribens.

Λάρινα, πόλις Λαβινίων.] Larina, urbs Laviniorum; sed cum nulla natio fuerit in Italia Laviniorum, Lavinii enim erant oppidani Lavinii, pro *Λαβινίων* legendum existimo *Δαυνίων*. Daunii enim Italiae gens est notissima. Meam coniecturam firmat Mela, qui inter Daunorum oppida numerat *Larinum*, sic enim Latini vocant, quae nostro dicitur *Larina*. Illius ex lib. 2. c. 4. sunt verba: *Dauni autem Tifernum amnem, Cliternam, Larinum, Teanum, oppida.*

— *Τὸ ἐθνικὸν, Λαριναῖος.*] Gentile urbis Larinae, Larinaeus; at Polybio lib. 3. *Larinatae* dicuntur, ut et Plinio lib. 3. c. 11. Livius etiam diversis locis agrum Larinatem celebrat, Cicero pro A. Cluentio municipium fuisse testatur, ex quo erat
418 ipse A. Cluentius pro quo scripsit Cicero optimam illam oratio-
b nem, cuius oratio est optima, quae longissima.

Λάρισσα, πόλις τρίτη Θεσσαλίας, etc.] Larissa, urbs tertia Thessaliae, quae ad Peneum. In his verbis non possum concoquere illud *τρίτη*, i. e. *tertia*. Postea enim sequitur *δευτέρα*, i. e. *secunda*. Itaque puto legendum *πρώτη*, i. e. *prima*. Auctor enim noster numerat suo ordine undecim huius nominis urbes, ex quibus Larissa ad Peneum, et Larissa, quam octavo loco numerat ad Thessaliam videntur pertinere. Pausanias etiam duas tantum huius nominis urbes Thessaliae celebrat lib. 2. *Ἀπὸ ταύτης δὲ καὶ δύο τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ πόλεων ἧτε ἐπὶ θαλάσσῃ καὶ ἡ παρὰ τὸν Πηνειὸν ὠνομάσθησαν.* i. e. *Ab hac vero et duae in Thessalia urbes denominatae fuerunt, altera ad mare, altera ad Peneum.* Prima illa, ut inquit noster, sita erat ad Peneum celeberrimum Thessaliae fluvium, cuius Pausanias verbis proxime allatis ex eius lib. 2. meminit.

— *Δευτέρα, ἡ Κρεμαστή· ὑπό τινων δὲ, Πελασγίς.*] Secundo loco celebrat Larissam nomine *Cremasten*, quae ab aliqui-

bus *Pelasgia* dicebatur, cuius meminit Strabo lib. 9. *Εἶθ' ἑξῆς παραπλεύσαντι σταδίους ἑκατὸν, ὁ Ἐχῖνος ὑπέρκειται τῆς δ' ἑξῆς παραλίας ἐν μεσογαίᾳ ἐστὶν ἡ Κρεμαστὴ Λάρισσα εἴκοσι σταδίους αὐτῆς διέχουσα· ἡ δ' αὐτὴ μὲν Πελασγία λεγομένη, καὶ Λάρισσα.* i. e. *Deinde naviganti stadia centum, Echinus imminet; deinde versus oram maritimam in mediterranea parte sita est Cremaste Larissa* xx *stadia ab Echino distans, quae eadem* Pelasgia *dicitur et Larissa.* Memoratur Liv. lib. 42. c. 56. in Boeotia.

— *Τρίτη ἐν τῇ Ὄσσῃ χωρίον.*] Tertio loco celebrat Larissam in Ossa, scilicet monte in finibus Thessaliae, cuius etiam meminit Strabo libro nota praecedenti citato: *Λάρισσα δ' ἐστὶ καὶ ἐν Ὄσσῃ χωρίον.* i. e. *Larissa etiam est ad Ossam oppidum.*

— *Τετάρτη, τῆς Τρωάδος,* etc.] Quarto loco memorat Larissam Troadis, quam inquit ab Homero celebrari; cuius affert hemistichium. Eius integri versus sic leguntur Il. 2. v. 840.

Ἱππόθοος δ' ἄγε φῦλα Πελασγῶν ἐγχεσιμώρων,
Τῶν οἳ Λάρισσαν ἐριβώλακα ναιετάασκον.
Hippothous autem ducebat gentes Pelasgorum bellicosorum
Eorum, qui Larissam fertilem habitabant.

At Strabo lib. 13. ad eundem Homeri locum coniicit Homerum loquutum de Larissa, quae erat circa Cumam patriam scilicet Hesiodi, contra quam opinatur auctor noster, ut annotat Eustathius ad locum citatum, et libro nono meminit Larissae Troadis iuxta Hamaxitum.

— *Πέμπτη, Αἰολίδος, περὶ Κύμην τὴν * νίδα.*] Quinto 419
loco memorat Larissam Aeolidis circa Cumam Phriconida. Sic a
enim restituendus est locus ille mutilus ex Strabone, qui hanc urbem celebrat lib. 13. *Καταλαβόντας δὲ τοὺς Πελασγοὺς, κεκακωμένους ὑπὸ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, κατέχοντας δ' ὅμως ἔτι τὴν Λάρισσαν, διέχουσαν τῆς Κύμης ὅσον ἑβδομήκοντα σταδίους, ἐπιτειχίσαι αὐτοῖς τὸ νῦν ἔτι λεγόμενον Νέον τεῖχος, ἀπὸ τριάκοντα σταδίων τῆς Λαρίσσης· ἐλθόντας δὲ κτίσαι τὴν Κύμην, καὶ τοὺς περιγενομένους ἀνθρώπους ἐκεῖσε ἀνοικίσαι· ἀπὸ δὲ τοῦ Λοκρικοῦ ὄρους τήν τε Κύμην Φρικωνίδα καλοῦσιν ὁμοίως δὲ καὶ τὴν Λάρισσαν· ἐρήμη δ' ἐστὶ νῦν.* i. e. *Cumque offendissent Pelasgos adflictos quidem bello Troiano, Larissam tamen adhuc tenentes, distantem a Cuma circiter* LXX. *stadia, adversus eos extruxisse eum, qui etiamnum dicitur* Novus murus, *a Larissa* XXX. *stadiis; venientesque condidisse Cumam, eoque superstitum hominum coloniam deduxisse; a monte vero Locrico, et* Cumam Phriconida *dictam, similiter vero et Larissam.*

— *Ἕκτη, Συρίας, ἣν Σύροι Σίζαρα καλοῦσι.*] Sexto loco numerat Larissam, Syriae civitatem, quam a Syris *Sizara* vocari

ρος *Σίντιας αὐτοὺς καλεῖ, λέγων, ἔνθα με Σίντιες ἄνδρες.* i. e. *Quod Sinti, gens Thracica habitavit Lemnum insulam, unde Homerus* Sintias *eos vocat dicens: Ubi me Sinties viri.*

420 — *Οἱ δ' αὐτοὶ οὗτοι καὶ Σαπαῖοι.*] Inquit Thraces *Sinties*
a qui primum Lemnum insulam incoluerunt esse eosdem, qui *Sapaei*; quod etiam ex Strabone desumpsit. Sic enim ille lib. 10. *Τινὲς δὲ Σάμον καλεῖσθαί φασιν, ἀπὸ Σαΐων τῶν οἰκούντων Θρᾳκῶν πρότερον, οἳ καὶ τὴν ἤπειρον ἔσχον τὴν προσεχῆ· εἴτε οἱ αὐτοὶ τοῖς Σαπαίοις ὄντες, ἢ τοῖς Σιντοῖς, οὓς Σίντας καλεῖ ὁ ποιητής, εἴθ' ἕτεροι.* i. e. *Quidam Samum vocari dicunt a Saiis Thracibus, qui eam prius habitarunt, et qui finitimam continentem habebant; sive hi iidem cum Sapaeis sunt, sive cum Sintis, quos* Sintas *vocat poëta, sive diversi.*

Λήναιος, ἀγὼν Διονύσου ἐν ἀγροῖς.] Diversa fuere apud ethnicos Lenaea festa in honorem Bacchi celebrata, nomen adepta ἀπὸ τῆς ληνοῦ, i. e. *a torculari*, ut ait noster, de quibus vide sis Aristophanis Scholiastem ad Acharn. pag. 390. editionis Caldorianae societatis. Quin etiam Bacchus ipse *Lenaeus* dicitur poëtarum eruditissimo Georgic. lib. 2.

Huc pater o Lenaee veni, nudataque musto
Tinge novo mecum direptis crura cothurnis.

— *Ἔστι δὲ καὶ δῆμος.*] Fuisse quoque Lenaeum, populum, Atticae scilicet inquit, cuius videtur meminisse Hesychius in *Ἐπὶ Ληναίῳ*, in quo erat Dionysi templum, ubi Athenienses festa Lenaea celebrare solebant, antequam theatrum aedificaretur, auctore eodem Hesychio loco citato.

Λῆνος, χώρα τῆς Πισάων.] Pro *χώρα τῆς Πισάων*, puto legendum *χώρα τῶν Πισατῶν*, regio Pisatarum; ex nostro auctore in *Πίσα*, et ex Strabone variis in locis, quorum regio divisa erat in octo urbes, ut apparet ex Strabonis lib. 8. *Εἰς γοῦν ὀκτὼ πόλεις μεριζομένης τῆς Πισάτιδος, μία τούτων λέγεται καὶ ἡ Σαλμώνη.* i. e. *In octo civitates divisa Pisatide, una harum* Salmone *dicitur.*

Λητή, πόλις Μακεδονίας.] Lete, urbs Macedoniae celebris natalibus Nicarchi, qui socius fuit in militia Alexandri magni, ut inquit noster, in cuius historia nullum Nicarchum
420 memini me legere, sed Nearchum, cuius meminit Strabo diver-
b sis locis. Q. Curt. lib. 9. c. 10. et lib. 10. c. 1. Arrhian. de expeditione Alexand. l. 5. et l. 7. nec non in libro rerum Indicarum, ex quibus apparet fuisse praefectum classi Alexandri ad Indos, et horum regionis historiam scripsisse. Quare non dubito apud nostrum pro *Νίκαρχος* legendum *Νέαρχος*. Lete vero urbs Macedoniae memoratur Ptolemaeo lib. 3. c. 13. Plinio lib.

4. c. 10. et Harpocrationi ex Marsyae Iunioris lib. 6. rerum Macedonicarum, apud quem ut et apud Suidam perperam scribitur *Λιτὴ* per *iota* in prima.

Λητοῦς πόλις, πόλις Αἰγύπτου.] *Letus polis*, i. e. *Latonae urbs*, urbs Aegypti, a qua Letupolites Nomos, et urbs et Nomos memorantur a Ptolemaeo lib. 4. c. 5.

— *Καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Ἀρχιφέως λεγόμενος ἀναγράφεται.*] In his verbis eodem modo accipio τὸ ἀναγράφεται, ac in sectione proxime praecedenti τὸ ἱστορεῖται. Mentem enim auctoris nostri puto esse Polystratum et Apollonium Archiphei filium inscribi *Letopolitas*, quod fuerint ex Letupoli Aegypti urbe. Ego neutrum eorum novi, nec etiam Archipheum, pro quo vide, an ὁ ἀρχιερεὺς scribendum sit, nec ne. Ego enim, cum non laborem porrigine corrigendi, nolo Stephanum incrustare, etsi apud Suidam in Ἀπολλώνιος legitur: Ἀπολλώνιος, Ἀφροδισιεὺς, ἀρχιερεὺς καὶ ἱστορικὸς, γέγραφε Καρικὰ, etc. Id est: *Apollonius Aphrodisicus summus pontifex et historicus, scripsit Carica*, etc.

Ληψήμανδος, πολίχνιον Καρίας.] Lepsemandus, oppidulum Cariae, cuius apud alios altum est silentium; Plinius lib. 5. c. 31. in ora Cariae celebrat insulam Lampsemandum, de quibus pro arbitrio tuo iudicabis.

Λιβαναὶ, πόλις Συρίας, ταῖς Ἄτραις γειτνιάζουσα.] Libanae, arum, urbs Syriae, Atris vicina; Libanarum summum est apud alios silentium, de Atris vero vide sis quae in *Ἄτραι* annotavimus.

— *Ἔστι καὶ Λίβανος ὄρος τῆς Συρίας.*] Libanum montem celeberrimum a praestantissimis cedris, ex quibus Sapientissimus regum templum exstruxit, Syriae tribuit auctor noster: C. Tacitus Iudaeae adscribit Historiarum lib. 5. c. 6. *Praecipuum montium Libanum erigit*, [Iudaea] *mirum dictu tantos in ardores opacum, fidumque nivibus. Idem amnem Iordanem alit funditque.* Hebraice dicitur לבנן *lebanon*, celebratur saepe in sacris libris; proletariae eruditionis homines dictum putant a לבונה *lebonah* i. e. *thus*, cum nullibi thus ipsi attributum reperiatur, melius ab albedine nivium alii eius nomen deducunt. Erat enim, ut inquit Tacitus, tantos in ardores opacus et fidus nivibus, quas etiam celebrat Ieremias Prophetes c. 18. v. 14. לבן *laban* vero Hebraice est *albus*, *candidus*, a quo sine dubio monti nomen, cuius fecere mentionem Strabo lib. 16. Ptolemaeus lib. 5. c. 15. Plin. lib. 5. c. 20.

421 a

Λιβύη, χώρα πολυώνυμος.] Libya, regio polyonymos, id est, quae multa nomina habebat, quae recenset auctor noster, praecipua vero et quae adhuc obtinet usus, sunt Libya, et

Africa, at prius *Libya*, deinde *Africa* vocata fuit; Graeci Libyam a foemina eiusdem nominis Epaphi filia, Aphricam ab Aphra quodam Herculis socio vocatam fuisse aiunt; sed vero propius videtur, Libyam ab Hebraeo לובים *Lubim*, Aphricam a nepote Abrahami Ophre, nomina habuisse, illorum fit mentio Paralipom. lib. 2. c. 12. v. 3. ubi LXX. senes et Hieronymus *Libyes* vertunt, alterum testatur Iosephus Antiquit. lib. 10. c. 16. *Λέγεται δὲ ὡς οὗτος ὁ Ὤφρης, στρατεύσας ἐπὶ τὴν Λιβύην, κατέσχεν αὐτὴν, καὶ οἱ υἱωνοὶ αὐτοῦ κατοικήσαντες ἐν αὐτῇ, τὴν γῆν ἀπὸ τοῦ ἐκείνου ὀνόματος, Ἄφρικαν προσηγόρευσαν· μαρτυρεῖ δέ μου τῷ λόγῳ καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Πολυΐστωρ.* i. e. *Dicitur etiam, quod hic Ophres, expeditione facta in Libyam, eam obtinuit, et eius nepotes; cum eam incoluissent, terram ab illius nomine,* Aphricam *appellarunt, testis est meae sententiae et Alexander Polyhistor.* Graphice eam depingit Periegeta v. 174.

Ἤτοι μὲν Λιβύη τετανυσμένη, ἐς νότον ἕρπει,
Ἐς νότον ἀντολίην τε, τραπεζίῳ εἶδος ὁμοίη,
Ἀρξαμένη πρώτιστα Γαδειρόθεν, ἧχί περ ἄκρη
Εἰς μυχὸν ὀξυνθεῖσα τιταίνεται Ὠκεανοῖο,
Οὖρον δ' Ἀῤῥαβίης τεκμαίρεται ἄγχι θαλάσσης
Εὐρύτερον· τόθι γαῖα κελαινῶν Αἰθιοπήων
Τῶν ἑτέρων, τῶν ἄγχι τιταίνεται οὖδας Ἐρεμβῶν
Παρδαλέῃ δέ μιν ἄνδρες ἐπικλείουσιν ὁμοίην.

Nempe Libya quidem extenta ad austrum serpit
Ad austrum et ortum, mensulae forma similis:
421 *Orsa primum a Gadibus, ubi quidem extrema*
b *In secessum acuminata porrigitur Oceani,*
Limitem vero Arabiae terminat prope mare
Latiorem, ubi terra nigrorum Aethiopum
Alterorum, quos iuxta porrigitur solum Eremborum:
Pelli pantherinae vero ipsam homines perhibent similem.

Ad quem locum vide sis Eustath.

— *Τὸ ἐθνικὸν, Λίβυσσα.*] Gentile Libyae foemin. est Libyssa, mascul. Libys, qui est etiam proprium, de quibus et eius derivatis agit infra.

Λιβυρνοί, ἔθνος προσεχὲς τῷ ἐνδοτέρῳ μέρει τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου.] Liburni, gens adhaerens interiori parti Adriatici sinus inter Histriam et Dalmatiam, memorantur Virgilio Aeneid. lib. 1. v. 248.

Antenor potuit mediis elapsus Achivis
Illyricos penetrare sinus, atque intima tutus
Regna Liburnorum, et fontem superare Timavi.

Regio *Liburnia* dicebatur, vulgo nunc *Croatia* in ditione Ducum Austriae, de qua consule sis Strabonem lib. 7. Melam lib. 2. c. 3. Plin. lib. 3. c. 22.

— *Εὔρηται τὰ Λιβυρνικὰ σκάφη.*] Liburnica, seu Liburna erant genus navigii levissimi, velocissimique, sic vero dicebantur, quod huiusmodi navigiis Liburni olim piraticam exercebant, unde Venusinus Vates Epodon libro, Epod. I. ad Maecenatem:

Ibis Liburnis inter alta navium,
Amice, propugnacula:
Paratus omne Caesaris periculum
Subire, Maecenas, tuo.

Liburnus etiam est lecticae genus, quod esset celer, Iuv. Sat. 3. v. 240.

—— *Turba cedente vehetur*
Dives, et ingenti curret super ora liburno
Atque obiter leget, aut scribet, vel dormiet intus,
Namque facit somnum clausa lectica fenestra.

Eidem etiam *Liburnus* usurpatur pro *lecticarius* Satyra 6. v. 476.

—— *Tarde venisse Liburnus*
Dicitur, et poenas alieni pendere somni
Cogitur.

Liburnus etiam dicebatur praeco, qui iussu imperatoris vocabat senatores. Id nominis adeptus, quod ex Liburnia fere orti essent huiusmodi homines. Hinc idem poëta Sat. 4. v. 75.

—— *Primus clamante Liburno*
Currite, iam sedit, rapta properabat abolla
Pegasus, attonitae positus modo villicus urbi.

Λίβυσσα, φρούριον Βιθυνίας ἐπιθαλάσσιον.] Libyssa, 422
castellum Bithyniae ad mare situm fuit memorabile tumulo Anni- a
balis Carthaginensis, teste Plinio libro quinto, capite ultimo: *Fuit et Libyssa oppidum, ubi nunc Annibalis tantum tumulus.* Ex Plinio videtur desumpsisse Amm. Marcell. lib. 22. c. 22. *Transgressus* [Iulianus] *itaque fretum, praetercursa Chalcedona, et Libyssa, ubi sepultus est Hannibal Poenus, inde Nicomediam venit urbem antehac inclytam.* Ammianus confirmat verbis allatis sententiam nostri auctoris, qui ait *Libyssam fuisse castellum ad mare*, etsi Ptolemaeus lib. 5. c. 1. id inter mediterraneas Bithyniae urbes memorat, apud quem non bene scribitur Libyssa per *iota* in penultima. Fuit etiam Libyssa Bithyniae fluvius apud Appianum de Bellis Syriacis, a quo Libyssae oppido nomen.

Λιβυστῖνοι, ἔθνος παρακείμενον Κόλχοις.] Libystini, gens adiacens Colchis, quos alii *Ligystinos* vocabant. Vide sis quae in *Λιγυστίνη* annotamus.

Λὶγξ, ποταμὸς Μαυριτανίας, καὶ πόλις, etc.] Linx, amnis Mauritaniae, et urbs, quam alii *Lixum* dicunt; ex una urbe, ut mihi videtur, quatuor auctori nostro suis locis factae sunt, scilicet, *Λίγξ; Λῖξα, Λύγξ, Λύγξω.* Fuit autem Phoenicum urbs, id est, colonia, teste Scylace in *Καρχηδών.* Nunc vulgo *Larache* dicitur, iacet in ora Africae maritima, non longe a Gadibus post montem Atlantem, ut ait noster in *Λύγξ.* Quam cepere Hispani anno MDCX. referente Aldreto de Africa lib. 4. c. 18. de qua operae pretium est audire Plinium loquentem lib. 5. c. 1. *Et ab ea* [Zili] XXXII. M. *pass. colonia a Claudio Caesare facta Lixos, vel fabulosissime ab antiquis narrata. Ibi regia Antaei, certamenque cum Hercule, et Hesperidum horti, affunditur autem huic aestuarium e mari flexuoso meatu, in quo dracones custodiae instar fuisse nunc interpretantur, amplectitur intra se insulam, quam solam è vicino tractu aliquanto excelsiore, non tamen aestus maris inundat, exstat in ea ara Herculis, nec praeter oleastros aliud, ex narrato illo aurifero nemore; minus profecto mirentur portentosa Graeciae mendacia de iis, et amne Lixo prodita, qui cogitent nostros nuper paulo minus monstrifica quaedam de iisdem tradidisse, praevalidam hanc urbem, maioremque Carthagine magna: praeterea ex adverso eius sitam, et prope immenso tractu ab Tingi, quaeque alia Cornelius Nepos audacissime credidit.* Strabo lib. 17. auctor est, ex Gabinio Romanarum rerum
422 scriptore apud Lingem Antaei sepulturam fuisse, et compagem
b ossium cadaveris absumpti cubitorum sexaginta, eamque a Sertorio detectam, et rursus humatam, quae fabulas magis sapiunt, quam veritatem.

Λίγυρος, ἔθνος προσεχὲς τοῖς Τυῤῥηνοῖς.] Ligurus, gens finitima Tyrrhenis, nomen adepta a fluvio Liguro, ut inquit noster. Sic Eustath. ad Dionysii v. 76. nomen Ligyum (eadem est gens) deducit ab amne quodam Ligye, quod est translativum apud Graecos; regio *Liguria* dicitur, incolae plerumque Latinis *Ligures*, quorum praecipua urbs et commercio celeberrima Genua, vulgo *Genova*, de qua suo loco egimus; antiquitus non bene audierunt, nec hodie bene audiunt. Ideo Virgilius Aeneid. lib. 11. v. 715. canit:

Vane Ligur, frustraque animis elate superbis
Nequicquam patrias tentasti lubricus artes.

Obiter notandum apud scriptores Ligyes, et Ligures eandem gentem.

Λιγυστίνη, πόλις Λιγύων, τῆς δυτικῆς Ἰβηρίας.] Ligystine, urbs Ligurum prope occidentalem Iberiam et [illegible] cuius incolae *Ligyes*, id est, *Ligures* dicebantur: tres autem [illegible]

lebrantur *Ligyes*, id est, *Ligures* apud scriptores, primi in Italia, de quibus egimus in praecedenti dictione, a quibus veluti coloni originem deduxerunt reliqui, scilicet Ligyes Colchicis vicini, qui nostro auctori *Libystini* suo loco, Eustathio ad Dionysii v. 76. *Colchici* dicuntur; tertii erant in occidentali Iberia prope Tartessum, de quibus loquitur Thucydides in libri sexti initio, Dionysius Halicarnasseus lib. I.

— *Καὶ τῆς Ταρσοῦ πλησίον.*] Quis unquam audivit Tarsum fuisse in occidentali Iberia; nemo puto; itaque pro *καὶ τῆς Ταρσοῦ πλησίον*, i. e. *et prope Tarsum*, legendum est, *καὶ τῆς Ταρτησσοῦ πλησίον*, i. e. *et prope Tartessum*. Tartessus enim fuit urbs et amnis Iberiae occidentalis, quod lippis et tonsoribus, ut aiunt, est notum, amnis ex Ligystico lacu profluebat, ut aperte inquit Avienus.

—— *Sed insulam*
Tartessus amnis ex Libystico lacu
Per operta lapsus undique ab lapsu ligat.

Libysticus vero lacus Avieno idem est, atque Ligysticus, vel Ligystinus, vel Libytinus, sicut et Cytaea Libystina, vel Ligystica, invenitur.

Λιθήσιος, etc.] Nihil videtur deficere in hac sectione, 423 etsi appositus asteriscus innuit contrarium, namque sensus opti- a me percipi potest; Apollinem vero illum Maleae Lithesium vocitatum *ἀπὸ τοῦ λίθου* supra quem collocatus erat, ego non novi.

Λίλαια, πόλις Φωκίδος.] Lilaea, urbs Phocidis, ex Lycophrone, ex cuius Alexandra affert versiculum, ad quem ita illius Scholiasta: *Λίλαια, καὶ Ἀνεμώρεια, καὶ Ἄμφισσα, καὶ Ἄβαι, πόλεις εἰσὶ Φωκίδος, Ἀνεμώρεια δὲ ἐκλήθη διὰ τὸ εἶναι αὐτὴν ψυχρὰν καὶ ἀνεμώδη.* i. e. *Lilaea, et Anemoria, et Amphisa, et Abae, urbes sunt Phocidis, Anemoria vero vocata fuit, quod esset frigida, et ventis exposita.* Memoratur etiam poëtarum parenti Il. 2. v. 523.

Οἵτε Λίλαιαν ἔχον πηγῇς ἐπὶ Κηφισσοῖο.
Quique Lilaeam habebant fonte super Cephisi.

Non bene interpres Latinus vertit:

Quique Lilaeam habitant fontem in Cephisso.

Lilaea enim non erat fons, sed civitas ad Cephissi fontes, prope quam oriebatur Cephissus amnis, auctore Strabone lib. 9. *Ὧν ὁ Κηφισσὸς ἐκ Λιλαίας Φωκικῆς πόλεως τὴν ἀρχὴν λαμβάνει, καθάπερ καὶ Ὅμηρος φησιν·*

Οἵτε Λίλαιαν ἔχον πηγῆς ἐπὶ Κηφισσοῖο.

Δι' Ἐλατείας δὲ ῥυεὶς μεγίστης τῶν ἐν Φωκεῦσι πόλεων, καὶ διὰ Παραποταμίων, καὶ Φανοτέων ὁμοίως Φωκικῶν πολισμάτων, εἰς

Χαιρώνειαν τῆς Βοιωτίας πρόεισιν. i. e. *Quorum unus est Cephisus ex Lilaea Phocica urbe initium sumit, sicut et Homerus ait:*

Quique Lilaeam habebant ad fontem Cephissi.

Per Elateam vero fluens maximam Phocicarum urbium, et per Parapotamios et Phanoteos similiter Phocica oppida in Charoneam Boeotiae pergit. Eustathius ad versum Homeri citatum duas celebrat Lilaeas. Memoratur enim Statio libro 7. Thebaidis:

Coryciumque nemus, propellentemque Lilaeam
Cephissi glaciale caput.

Λιλύβαιον, ἡ πρὸς δύσιν ἄκρα τῆς Σικελίας.] Lilybaeum, promontorium Siciliae ad occasum. Erat unum e tribus Siciliae promontoriis, quòd ad Africam spectabat, auctore inter alios Mela lib. 2. c. 7. *Ipsa* [Sicilia] *ingens, et tribus promontoriis in diversa procurrens Graecae literae imaginem, quae* delta *dicitur, efficit. Pachynum vocatur, quod Graeciam spectat: Lilybaeum, quod in Africam, Pelorus, quod in Italiam vergens Scyllae adversum est, causa nominis Pelorus gubernator ab Annibale ibidem conditus, quem idem vir profugus ex Africa, ac per ea loca Syriam petens, quia procul intuenti videbatur continua esse litora, et non pervium pelagus, proditum se arbitratus occiderat.* Haec de Peloro Annibalis navis gubernatore Melam audacissime credidisse reor, cum iam ante illa tempora promontorium istud vocaretur *Pelorus*, ut tradit Servius ad Aeneid. lib. 3. v. 411. Tria haec promontoria graphice depingit Ovid. Met. lib. 13.

——— *Intrant*
Sicaniam, tribus haec excurrit in aequora linguis
E quibus imbriferos est versa Pachynos ad austros
Mollibus expositum Zephyris Lilybaeum: ad arctos
Aequoris expertes spectat Boreamque Pelorus.

423 Dionysio Periegetae v. 469. foem. gen. Lilybe dicitur pro Lily-
b baeon, ut et Peloris pro Peloros.

Ἄκρα δ' οἱ Πάχυνός τε, Πελωρίς τε, Λιλύβη τε.

Promontoria vero ipsi, Pachynosque, Pelorisque, Lilybeque. Ad quem locum consule sis Eustathium; Lilybaei etymologiam ingeniose admodum deducit Bochartus, ac si esset a ללוב, *lelub*, i. e. *ad Libyam*, scilicet quod ad Libyam spectabat, (*Africam* Graeci *Libyam* vocabant) et Libyes Hebraice dicuntur לובים *lubim*, ut suo loco annotavimus; Solinus c. 6. tradit Strabonem quemdam solitum ex Lilybitana specula exeuntem a Carthagine classem, numerumque navium manifestissime denotare. Lynceos habuisse oculos pactum illum oportebat, qui illa videre poterat.

— *Ἔστι καὶ πόλις.*] Lilybaeum quoque fuisse urbem cognominem promontorio apparet ex diversis scriptoribus ac prae-

cipue ex Diod. Siculi lib. 22. eclogis, cui oppido Sibyllae sepulchrum decus erat, ut inquit Solinus c. 11. At Sibyllarum aetas, et huius urbis *κτίσις* non conveniunt. Namque haec urbs condita fuit a Carthaginensibus aevo Dionysii tyranni; Sibyllae vero sunt longe seniores, hoc in confesso est, illud patet ex Diodori libri citati eclogis: *Ὁ δὲ Πύῤῥος πάσης τῆς Καρχηδόνος ἐπεκράτησε δυνάμεως καὶ κύριος ἐγένετο, πλὴν τοῦ Λιλυβαίου, αὕτη γὰρ ἡ πόλις ὑπὸ Καρχηδόνων ἐκτίσθη, μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Καρχηδονίων Μοτύης ὑπὸ Διονυσίου τοῦ τυράννου, τοὺς γὰρ ἐκ ταύτης ὑπολειφθέντας; ἀθροίσαντες, κατῴκισαν εἰς τὸ Λιλυβαῖον.* i. e. *Pyrrhus omnem Carthaginiensium ditionem suae potestatis et arbitrii fecit; praeter Lilybaeum; haec enim urbs a Carthaginiensibus condita fuit, post captam de Carthaginiensibus Motyam a Dionysio tyranno; eos enim qui ex hac supererant congregantes Lilybaeum habitatum detulerant.* Eius situm sic describit Polybius lib. 1. *Τὸ τρίτον τῆς νήσου ἀκρωτήριον προσαγορεύεται Λιλυβαῖον. Ἐπὶ δὲ τούτῳ πόλις ὁμώνυμος κεῖται τῷ τόπῳ περὶ ἣν τότε συνέβαινε τοὺς Ῥωμαίους συνίστασθαι τὴν πολιορκίαν· τείχεσι δὲ διαφερόντως ἠσφαλισμένην, καὶ πέριξ τάφρῳ βαθείᾳ καὶ τενάγεσιν ἐκ θαλάττης, δι' ὧν ἐστιν εἰς τοὺς λιμένας εἴσπλους, πολλῆς δεόμενος ἐμπειρίας καὶ συνηθείας.* Hoc est: *Tertium insulae promontorium appellatur* Lilybaeum, *in hoc urbs eiusdem nominis sita est cum ipso loco; quam tunc contigit Romanos obsidere, muris egregie munitam, atque circumcirca profunda fossa, et aquis e mari restagnantibus, per quas patet ad portus introitus, multa peritia et consuetudine indigens.* Fuisse olim munitissimam et splendidissimam civitatem constat ex Diod. Siculo, et ex Cicerone, huius ex Verrina V. sunt verba: *Testes publicae tabulae; testis splendidissima civitas Lilybaetana; testis honestissimus maximusque conventus civium Romanorum.* Illius ex lib. 24. eclogis: *Εἰκοσιτέσσαρα ἔτη πολεμήσαντες οἱ Ῥωμαῖοι Καρχηδονίους, Λιλυβαῖον δὲ δεκαετῆ πολιορκήσαντες, πρὸς ἀλλήλους διελύθησαν.* i. e. *Cum per* XXIIII. *annos Romani bellum gessissent cum Carthaginiensibus, Lilybaeum vero per decennium obsedissent, inter eos de pace convenit.* Hodie in eius ruinis extructam esse urbem inter primas Siciliae celebrem, vulgo *Marsalla* dictam testis est Cluverius Siciliae Antiquae libro secundo cap. 1.

Λιμήν, etc.] Limen Graecis, qui Latinis *portus* dicitur, id nominis ad Lexicographos pertinet.

Λιμναία, κώμη τοῦ Ἄργους.] Limnaea, vicus Argiae, 424
celebratur ex Thucydide, qui eius meminit lib. 2. *Τούτῳ τῷ* b
στρατῷ ἐπορεύετο Κνῆμος, οὐ περιμείνας τὸ ἀπὸ Κορίνθου ναυτικόν. Καὶ διὰ Ἀργείας ἰόντες, Λιμναίαν κώμην ἀτείχιστον ἐπόρ-

θησαν. i. e. *Cum hoc exercitu Cnemus non expectata Corinthiorum classe discessit, et per Argiam euntes, Limnaeam vicum nullis cinctum muris diripuerunt.* Fuisse oppidulum maritimum apparet ex Polybii historiarum lib. 5. *Διανύσας δὲ καὶ καθορμισθεὶς βραχὺ πρὸ ἡμέρας πρὸς τῇ καλουμένῃ Λιμναίᾳ, τοῖς μὲν στρατιώταις ἀριστοποιεῖσθαι παρήγγειλε.* i. e. *Confecta autem navigatione, portum capiens prius quam illucesceret ad Limnaeam, loci id nomen, mox prandere milites iussit.*

— Θουκυδίδης, etc.] Innuit apud Thucydidem nomen vici Limnaeae scribi per *n.* tantum in penultima. Aliter enim non possum illa nostri auctoris verba concoquere; at nunc apud Thucydidem, ut ex eius verbis nota praecedenti allatis, apparet, nihil tale invenitur.

Λίμναι, πόλις Ἑλλησπόντου περὶ Σηστόν.] Limnae, urbs Hellesponti circa Sestum, ex Hecataei Europa memoratur, cuius etiam meminit Strabo lib. 14. *Ἀναξιμένης γοῦν ὁ Λαμψακηνὸς οὕτω φησὶν, ὅτι καὶ Ἴκαρον τὴν νῆσον καὶ Λέρον Μιλήσιοι συνῴκισαν, καὶ περὶ Ἑλλησπόντον ἐν μὲν τῇ χεῤῥονήσῳ Λίμνας, ἐν δὲ τῇ Ἀσίᾳ Ἄβυδον, Ἀρίσβαν, Παισόν.* i. e. *Anaximenes quidem Lampsacenus ait Icarum insulam et Lerum Milesiorum esse colonias, et iuxta Hellespontum in Cherrhoneso Limnas, in Asia Arisbam, Abydum, Paesum.*

Λίμυρα, πόλις Λυκίας, ἀπὸ Λιμύρου ποταμοῦ.] Limyra, urbs Lyciae, a Limyro fluvio nomen habens. Videtur auctor noster respexisse Strabonem lib. 14. Sic enim ille de hac urbe loquitur: *Εἶθ' ἡ ἐκβολὴ τοῦ Λιμύρου ποταμοῦ, καὶ ἀνιόντι πεζῇ σταδίους εἴκοσι τὰ Λίμυρα πολίχνη. Μεταξὺ δ' ἐν τῷ λεχθέντι παράπλῳ νησία πολλὰ, καὶ λιμένες· ὧν καὶ μεγίστη νῆσος καὶ πόλις ὁμώνυμος ἡ Κισθήνη.* i. e. *Deinde ostia Limyri amnis, et pedestri itinere eunti Limyra oppidulum. Interiacent autem in hac circumnavigatione multae insulae et portus; quarum maxima insula et urbs eiusdem nominis Cisthene.* Eius quoque facit mentionem Ptolemaeus lib. 5. c. 5. Scylax in *Λυκίᾳ*; noster auctor suo loco celebrat Lamyram Lyciae quoque urbem, ac cum soleat ex una eademque urbe diversas facere, facile credam eamdem fuisse urbem.

Λινδόνιον, πόλις τῆς Βρεττανίας.] Lindonium, urbs Brittaniae, quae aliis dicitur *Londinum*, invenitur etiam Londinium, Lundinium, Lundonium, ac posterioris seculi scriptoribus *Lundonia*, vulgo Anglis *London*, Hispanis et Gallis *Londres*, antiquitus vocatam fuisse *Augustam* testatur Amm. Marcellinus lib. 28. c. 17. *Theodosius vero dux nominis inclyti, animo vigore collecto, ab Augusta profectus, quam veteres appella-*

vere Lundinium, cum milite, industria comparato solleri, versis turbatisque Britannorum fortunis opem maximam tulit. Est regum Angliae sedes et totius regionis caput, commercio celeberrima ac inter Europae maximas, cuius conditores ignorantur. Nescio enim quo fato id omnibus maximis civitatibus accidere solet. Sita est ad fluvium Tamesim, unum e maximis illius insulae. Eius commercii celebritas et antiquitas elucescit ex C. Tacito. 424
Sic enim ille de ea loquitur Ann. lib. 14. c. 33. *At Suetonius mira* b
constantia medios inter hostes Londinium perrexit, cognomento quidem coloniae non insigne, sed copia negociatorum et commeatu celebre.

Λίνδος, πόλις ἐν Ῥόδῳ.] Lindus, urbs in insula Rhodo, fuit una ex tribus huius insulae civitatibus olim celeberrimis, propter quas *Rhodus* dicebatur *tripolis*, eae vero fuere Lindus, Ialysus, et Camirus, quas uno versu celebravit poëtarum parens Il. 2. v. 656.

> Οἳ Ῥόδον ἀμφινέμοντο διάτριχα κοσμηθέντες,
> Λίνδον, Ἰηλυσόν τε, καὶ ἀργινόεντα Κάμειρον.
> *Qui Rhodum habitabant trifariam distincti,*
> *Lindum, Ielysumque et albicantem Camirum.*

Lindum autem describit Strabo lib. 14. hisce verbis: Ἔστι δὲ πρώτη μὲν Λίνδος ἀπὸ τῆς πόλεως πλέουσιν ἐν δεξιᾷ ἔχουσι τὴν νῆσον, πόλις ἐπὶ ὄρους ἱδρυμένη πολὺ πρὸς μεσημβρίαν ἀνατείνουσα, καὶ πρὸς Ἀλεξάνδρειαν μάλιστα· ἱερὸν δέ ἐστιν Ἀθηνᾶς Λινδίας αὐτόθι ἐπιφανὲς, τῶν Δαναΐδων ἵδρυμα· πρότερον μὲν οὖν καθ' αὑτοὺς ἐπολιτεύοντο οἱ Λίνδιοι, καθάπερ καὶ Καμειρεῖς καὶ Ἰαλύσιοι· μετὰ ταῦτα δὲ συνῆλθον ἅπαντες εἰς τὴν Ῥόδον· ἐντεῦθεν δ' ἐστὶν εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν, Κλεόβουλος. i. e. *Est autem prima Lindus, ab urbe navigantibus, insula ad dextram relicta, urbs monti imposita multum versus meridiem vergens, et versus Alexandriam maxime; templum est ibi Minervae Lindiae illustre a Danaidibus positum, prius Lindii per se rempublicam gesserunt, ut et Camirenses, et Ialysii; postea vero unam in urbem Rhodum convenere; hinc autem fuit Cleobulus unus de* VII. *sapientibus.*

— *Κερκάφου τοῦ Ἠλείου καὶ Κυδίππης*, etc.] Innuit Lindum Rhodi urbem conditam fuisse a Cercapho Elei et Cydippae filio, quod videtur desumpsisse ab Strabonis lib. 14. Μετὰ δὲ τοὺς Τελχῖνας, οἱ Ἡλιάδαι μυθεύονται κατασχεῖν τὴν νῆσον, ὧν ἑνὸς Κερκάφου καὶ Κυδίππης γενέσθαι παῖδας, τοὺς τὰς πόλεις κτίσαντας ἐπωνύμους αὐτῶν·

> Λίνδον, Ἰήλυσόν τε, καὶ ἀργινόεντα Κάμειρον.

Ἔνιοι δὲ τὸν Τληπόλεμον κτίσαι φασὶ, θέσθαι δὲ τὰ ὀνόματα ὁμωνύ-

μως τῶν Δαναοῦ θυγατέρων. i. e. *Post Telchinas Eliadae, ut est in fabulis insulam* [Rhoduin] *occupaverunt; quorum unius Cercaphi et Cydippae filii urbes condiderunt, ac de se denominaverunt;* [Homerus.]

Lindum, Ielysumque, et albicantem Camirum.

Nonnulli vero Tlepolemum eas condidisse aiunt, et nomina imposuisse a quibusdam filiabus Danai.

Λίνον, χωρίον τῆς Ἑλλησποντίας.] Linum, regio Hellespontiae id est regionis Hellesponti ex Strabonis l. 13. cuius affert verba trunca, quae integra sic apud eum libro citato leguntur: *Πιτύεια δ' ἐστὶν ἐν Πιτωοῦντι τῆς Παριανῆς, ὑπερκείμενον ἔχουσα πιτυῶδες ὄρος, μεταξὺ δὲ κεῖται Πριάπου, καὶ Παρίου, κατὰ Λῖνον χωρίον ἐπὶ θαλάττῃ, ὅπου οἱ Λινούσιοι κοχλίαι ἄριστοι τῶν πάντων ἁλίσκονται.* i. e. *Pityea vero est in Pitounte Parianae, superiacentem habens montem pinuum feracem, iacet autem inter Priapum et Parium iuxta Linum regionem ad mare, ubi cochleae Linusiae omnium optimae capiuntur.*

425 *Λίξα, πόλις Λιβύης,* etc.] Lixa, urbs Libyae, de qua
a vide quae in *Λίγξ* annotavimus.

Λίπαξος, πόλις Θρᾴκης.] Lipaxus, urbs Thraciae, celebratur ex Hecataeo, cuius meminit Herodotus lib. 7. c. 123. *Παραπλέων δὲ καὶ ταύτην τὴν χώρην, ἔπλεε ἐς τὸ προειρήμενον, παραλαμβάνων στρατιὴν καὶ ἐκ τῶν προσεχέων πολίων τῇ Παλλήνῃ, ὁμουρεουσέων δὲ τῷ Θερμαίῳ κόλπῳ· τῇσι οὐνόματά ἐστι τάδε, Λίπαξος, Κώμβρεια, Λισαὶ, Γίγωνος, Κάμψα, Σμίλα, Αἴνεια. Ἡ δὲ τουτέων χώρη, Κροσσαίη ἔτι καὶ ἐς τόδε καλέεται.* i. e. *Praeternavigata vero et hac regione ad praedictum locum pervenit, sumptis militibus etiam e viciniis Pallenae civitatibus, Thermaeo sinui conterminis; quibus haec sunt nomina, Lipaxus, Combrea, Lissae, Gigonus, Campsa, Smila, Aenea; quarum regio adhuc* Crossaea *vocatur.*

Λιπάρα, νῆσος μεγίστη τῶν ἑπτὰ τῶν Αἰόλου.] Lipara, singul. num. foem. et plur. insula maxima ex septem, quae *Aeoli* seu *Aeoliae insulae* dicebantur, quod in eis Aeolus antiquitus regnaverat, Graecis *Hephaestiades* dicuntur, a cuius nominis argumento Latinis etiam V*ulcaniae* seu *Vulcani insulae* appellabantur, quod earum aliquot ignem evomerent, quae etiam a Lipara, quippe quae celebrior erat, *Liparaeorum insulae* dicebantur; nec de earum numero, nec nominibus convenit inter scriptores, at maior eorum pars celebrant septem inter quos unus est Plinius, cuius ex lib. 3. c. 9. sunt verba: *Lipara cum civium Roman. oppido, dicta a Liparo rege, qui successit Aeolo, antea* Melogonis, *vel Meligunis vocitata, abest* XII. M. *pass. ab Italia, ipsa circuitu paulo maiori:*

inter hanc et Siciliam altera, antea Therasia *appellata, nunc* Hiera: *quia sacra Vulcano est, colle in ea nocturnas evomente flammas. Tertia Strongyle, a Lipara* M. *pass. ad exortum solis vergens, in qua regnavit Aeolus, quae a Lipara liquidiore flamma tantum differt: e cuius fumo, quinam flaturi sint venti, in triduum praedicere incolae traduntur: unde ventos Aeolo paruisse existimatum. Quarta Didyme; minor quam Lipara. Quinta Ericusa, Sexta Phoenicusa, pabulo proximarum relicta. Novissima, eademque minima, Euonymos.* Ex omnibus his septem insulis sola Lipara hodie habitatur, apud quam olim Duellius consul primus Romanorum praelio navali Carthaginienses vicit, ut tradit Florus
lib. I. c. 2. Liparaeorum urbem non modo ad felicitatem, sed et 425
ad gloriam magna antiquitus fecisse incrementa, quod pulchris b
a natura portubus thermisque celeberrimis exornata esset, ad quas multi peculiaribus vexati morbis se conferebant, ac praeter opinionem valetudinem pristinam recuperabant, auctor est Diodorus Siculus biblioth. historicae lib. 5. Habuisse etiam hanc insulam famigerata aluminis metalla, unde magnum Liparaeis, et Romanis vectigal, frugum vero mediocriter esse feracem, piscium variorum copia, ac arborum fructuum abundasse, refert idem auctor libro citato; de quibus insulis plurima ad nauseam usque congessit Cluv. Siciliae Antiquae lib. 2. c. 14.

Λίσσος, πόλις Ἰλλυρίας, καὶ ἄκρον Λίσσον.] Lissus, urbs Illyriae, et promontorium Lissum; promontorium *Acrolissus*, dicitur Straboni, qui de eo et de urbe sic loquitur lib. 7. *Μετὰ δὲ τὸν Ῥιζονικὸν κόλπον, Λίσσος ἐστὶ πόλις καὶ Ἀκρόλισσος καὶ Ἐπίδαμνος Κερκυραίων κτίσμα, ἡ νῦν Δυῤῥάχιον.* i. e. *Post vero Rhizonicum sinum, Lissus est urbs et Acrolissus, et Epidamnus, a Corcyraeis condita quae nunc Dyrrhachium.* Memoratur etiam Ptolemaeo lib. 2. c. 17. inter Dalmatiae civitates; Dalmatia vero et Illyris, seu Illyria, quia erant finitimae, confunduntur apud scriptores, Illyris vero comprehendebat Dalmatiam. Lissum vero urbem a Dionysio Siciliae tyranno conditam fuisse, ut inde sibi aditum facilem in Epirum aperiret, prodit Diodorus Siculus Bibliothecae Hist. libro 14. *Οὗτος γὰρ ἀποικίαν ἀπεσταλκὼς εἰς τὸν Ἀδρίαν οὐ πολλοῖς πρότερον ἔτεσιν, ἐκτικὼς ἦν τὴν πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Λισσόν. Ἐκ ταύτης οὖν ὁρμώμενος· σχολὴν ἄγων κατασκεύασε νεώρια διακοσίαις τριήρεσι, καὶ τεῖχος περιέβαλε τῇ πόλει, τηλικοῦτο μέγεθος, ὥστε τῇ πόλει γενέσθαι τὸν περίβολον μέγιστον τῶν Ἑλληνίδων πόλεων· κατεσκεύασε δὲ καὶ γυμνάσια μεγάλα παρὰ τὸν Ἄναπον ποταμόν. Θεῶν τε ναοὺς κατεσκεύασε, καὶ τἆλλα τὰ συντείνοντα πρὸς αὔξησιν πόλεως καὶ δόξαν.* i. e. *Is enim* [Dionysius] *annis non multis ante missa colonia in Adriam,*

id est ad oram maris Adriatici urbem Lissum aedificaverat; cuius urbis occasione adiutus, dum a caeteris negotiis vacat Dionysius navalia pro cc. triremibus exstruxit et tantae magnitudinis muro urbem circumdedit, ut ambitus urbis maximus esset Graecanicarum urbium: construxit vero et gymnasia magna secundum Anapum amnem, Deorumque templa, et alia quae ad amplificationem et gloriam urbis conducebant.

426 Λοκροὶ Ἐπιζεφύριοι, πόλις Ἰταλίας.] Locri Epizephyrii,
a urbs Italiae, ex Hecataei Europa, cuius cives, *Locri* eodem modo dicebantur; quatuor vero celebrantur Locri apud scriptores, Epizephyrii, Ozolae, Epicnemidii, Opuntii, noster auctor in Ὀζόλαι tres tamen fuisse ait. Epizephyrios enim et Opuntios eosdem esse tradit. Locri Epizephyrii erant in Italiae parte, quae *Magna Graecia*, vocabatur ideo *Locri Italici* etiam dicebantur. Epizephyrii vero vocati sunt, vel a monte Zephyrio, ut Eustathius ad Periegetae v. 426. vel a vento Zephyro, ut Strabo lib. 6. Reliqui Locri in Graecia Parnassum montem utrinque accolebant, Ozolae occiduam plagam ad Crissaeum usque sinum, medii inter Aetolos, et Phocenses, a gravitate, seu putredine odoris nomen adepti, a situ vero *Hesperii* etiam dicebantur, quorum praecipue urbes fuere Euanthis et Amphissa: Epicnemidii a monte Cnemide, Opuntii ab urbe Opunte Patrocli patria nomen habebant, utrique Orientalem Parnassi plagam ad mare usque Euboicum extensi incolebant. Italici originem ducebant ab Opuntiis, quandoquidem eos poëta *Narycios* vocat Aeneid. lib. 3. v. 399.

Heic Narycii posuerunt moenia Locri.

Ad quem locum Servius: *Namque prius Naryx, Opuns postea dicta, eadem et Epicnemidia vocabatur.* Solinus etiam Virgilii sententiam sequitur sui Polyhistoris c. 8. siquidem inter Italiae oppida a Naryciis Locros memorat. Fuit Locris Proserpinae fanum celebre, quod cum expilavisset Dionysius, navigabat Syracusas, ac cum secundissimo vento cursum teneret, ridens fertur dixisse, ut erat impius, *Videtisne, amici, quam bona a Diis immortalibus navigatio sacrilegis detur?* narrante Cicerone de Natura Deorum libro tertio. Celeberrima est Locrorum pugna ad Sagram fluvium, qui de cxxx. Crotoniatarum millibus victoriam reportarunt, unde aiunt tractam paroemiam contra eos, qui fidem rei non adhibent, *veriora quam quae ad Sagram.* Quorum locuples est testis Strabo libro sexto. Celebratur etiam plurimorum praeconiis Zaleucus Locrorum legumlator, quem ullum fuisse negabat Timaeus, ut Cicero nos docet de Leg. lib. 2. Epist. ad Atticum lib. 6. Epist. 1.

Λοπάδουσσα, νῆσος κατὰ Θάψον τῆς Λιβύης.] Lopadussa, insula iuxta Thapsum Libyae; utriusque meminit Strabo lib. 17. *Εἶτα Θάψος πόλις· καὶ μετὰ ταύτην. νῆσος πελαγία Λοπάδουσα.* i. e. *Deinde Thapsus urbs; et post hanc insula est in pelago Lopadusa.* Est naufragio classis Caroli V. imperatoris ac Hispaniarum regis anno CIↃIↃLI. memorabilis, auctore Felip. Ferr. Alexandrino in suo lexico Geographico, ad quem locum Michaël Antonius Baudrand addit esse inhabitatam insulam in mari Mediterraneo, et LXX. milliaribus distare ab ora Africae et C. circiter a Melita in occasum versus Adrumetum.

Λούγδουνα, πόλις Κελτογαλαλίας.] Lugduna, urbs Celtogalaliae; quis non videt legendum esse, *πόλις Κελτογαλατίας,* 426 i. e. *urbs Celtogalatiae.* Celtogalatia enim, non Celtogalalia scribitur, ac sic etiam legitur apud Ptolemaeum lib. 2. cap. 7. quem noster ad partes vocat. Lugduna autem dicitur Stephano, quae reliquis Lugdunum. Est autem urbs Galliae Archiepiscopalis, ac empporium celeberrimum, vulgo *Lyon,* a quo pars Galliae vocatur Lugdunensis; *dunum* lingua antiqua Celtica significabat eminentem locum, ut docet Menage scriptor Gallicus de Originibus linguae Gallicae, *lugon* vero corvum; utrumque etiam affirmat auctor libelli de fluviis, qui Plutarcho adscribitur, in *Arar.* Conditum fuisse Lugdunum *κατὰ τὴν συμβολὴν* Araris et Rhodani, ubi postea templum sumptuosum Caesari Augusto consecratum, in quo erat ara memorabilis cum inscriptione gentium LX. numero, ac earum singularum imagine, quarum impensa id exstructum fuerat, narrat Strabo lib. 14. A Munacio Planco Ciceronis discipulo, cum Galliam Comatam regeret, conditum fuisse, auctor est Euseb. Pamphili Chronic. libro posteriore. Ex Suetonio in vita Caligulae c. 20. patet, hunc Imperatorem Lugduni instituisse ludos miscellos, et certamen Graecae Latinaeque facundiae, quo victoribus praemia victi conferebant, eorumdem et laudes coacti componebant. Ad quod videtur alludere Iuv. Sat. I. v. 44.

—— et sic
Palleat, ut nudis pressit, qui calcibus anguem
Aut Lugdunensem rhetor dicturus ad aram.

Seneca, nescio qua epistola prodit, una nocte sub Nerone centesimo anno, a quo fuerat conditum conflagrasse. In hac civitate duos imperatores Romanos natos legimus, T. Claud. Caesarem, et Aurel. Antoninum Caracallam, ut tradunt Suetonius in Claud. Caesare, Sextus Aur. Victor in Caracalla. Gratianum Imperatorem Maximi tyranni dolo apud hanc urbem occisum refert Marcellinus Illyricianus in suo Chronico indictione 11.

— *Καὶ Λουγδουνισσία ἐπαρχία.*] Lege *καὶ Λουγδουνησσία ἐπαρχία*, ex Ptolemaei lib. 2. c. 7.

Λούκαρία, πόλις Ἰταλίας.] Lucaria, urbs Italiae ex Polybii lib. 8. quae *Luceria* apud Dionysium scribitur; in aliquem depravatum Polybii codicem incidisse videtur auctor noster. Namque apud Polybium libro citato *Luceria*, non *Lucaria*, ut inquit, scribitur, ex quo apparet fuisse in Daunia regione, Romanorum coloniam: *Εἰς πρώτην ἐνέβαλε τὴν Δαυνίαν. Ἀρξάμενος δὲ ταύτης, ἀπὸ Λουκερίας οὔσης ἀποικίας Ῥωμαίων, ἐπόρθει τὴν χώραν.* i. e. *Primam invasit Dauniam, orsusque in hac a Luceria Romanorum colonia, vastabat regionem.* Quatuor vero huius nominis celebrantur urbes, Luceria Dauniae, Campaniae, Umbriae, et Galliae Cispadanae, de quibus consule sis Cluv. Italiae Antiquae lib. 4. c. 12.

— *Παρὰ δὲ Διονύσῳ.*] Lege *παρὰ δὲ Διονυσίῳ*. Dionysus enim de Deo, Dionysius vero de viro dicitur.

427 *Λουσία, τῶν Ὑακίνθου θυγατέρων ἦν*, etc.] Cum auctor
a noster agat de populis, non de foeminis, nec viris, suspicor hunc locum sic esse legendum: *Λουσία, δῆμος Οἰνηΐδος φυλῆς, ὑπὸ μιᾶς τῶν Ὑακίνθου θυγατέρων· Ὁ δημότης, Λουσιεύς.* i. e. *Lusia, populus Oeneidis tribus, ab una filiarum Hyacinthi. Popularis, Lusieus.* Sic enim solet loqui Stephanus. Quo de populo nihil memorabile referunt Harpocratio, et Suidas, qui eius quoque meminere.

Λουσιτανία, μέρος τῆς Βαιτικῆς.] Lusitaniam, partem esse Baeticae inquit auctor noster ex Marciani Periplo, sed fallitur. Marcianus enim in Lusitaniae Periplo non ait, Lusitaniam esse partem Baeticae, sed terminari Baetica a meridie. Eius enim loco citato sunt verba: *Ἡ Λουσιτανία τῶν Ἰσπανιῶν περιορίζεται ἀπὸ μὲν ἄρκτων τῇ Ταῤῥακωνησίᾳ Ἰσπανίᾳ παρὰ τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ Δορίου ποταμοῦ, ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν τῇ αὐτῇ Ταῤῥακωνησίᾳ, ἀπὸ δὲ δύσεως τῷ δυτικῷ Ὠκεανῷ, ἀπὸ δὲ μεσημβρίας τῇ προειρημένῃ Βαιτικῇ, καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς θαλάσσῃ.* i. e. *Lusitania Hispaniarum terminatur a septentrionibus quidem Tarrhaconesia Hispania ad occidentalem partem Dorii fluminis, ab oriente vero eadem Tarrhaconesia, ab occasu autem occidentali Oceano a meridie praedicta Baetica et mari nostro.* Praetermisit Marcianus dicere Ana etiam fluvio, qui vulgo Hispanis *Guadiana* dicitur, a meridie dirimi. De hac numquam satis laudata regione, cui nostros debemus natales, parum dicere oportet, ne in adulationem progredi videamur; regio est suis contenta bonis, nec alienis egens propter morum synceritatem, nec indiga ullius praeconii amplius: tanta claritas superfluit, de cuius nominis

etymologia audi Plinium lib. 3. c. 2. *In universam Hispaniam M. Varro pervenisse Iberos et Persas et Phoenicas, Celtasque et Poenos tradit. Lusum enim Liberi Patris, aut Lysam cum eo bacchantem nomen dedisse Lusitaniae, et Pana praefectum eius universae. At quae de Hercule ac Pyrene, vel Saturno traduntur, fabulosa in primis arbitror.* Verosimilis videtur haec Varronis de Lusitaniae et Hispaniae etymologia sententia, etsi Sam. Bochartus in suo Phaleg fol. 698. contrariam sequatur. Veritas enim ex fabulis, quibus antiquitas historiam involvere solet, eruenda est. Atque ratio clamat et suadet, Bacchum seu Dionysum fuisse quemdam potentissimum regem, qui antiquitus plurimas gentes subegerit, a quo et eius ducibus et praefectis nomina aliquibus imposita fuisse verosimile est. Nunc Lusitania vulgo dicitur *Portugal* parum corrupto nomine a *portu Calix* circa Durii fluvii ostia, auctore Andrea Resendo, etsi alii aliter sentiant; praecipua urbs ac totius Hispaniae celeberrima, non modo Lusitaniae est Olyssipo, equarum e Favonio vento conceptu nobilis, ut inquit Plinius. Hanc fabulam alibi explodimus Id enim confictum fuit propter equorum equarumque in cursu celeritatem, et adhuc hodie huiusmodi phrasiologia vulgo Hispani utuntur, *es hijo del viento*, cum equi celeritatem laudant. Totius regionis celeberrimi fluvii sunt Munda, Minius, Durius, Tagus, duo posteriores extra Lusitaniam fontes habentes eam perfluunt, Tagus prope Olyssiponem, Durius prope Portum, alteram eiusdem regionis celebrem commercio urbem, in Oceanum aquas exonerant. Incolae semper fuere πολεμικώτατοι, avorum nostrorum aetate audaci felicitate seu felici audacia Atlanticum Oceanum, ac Africae ignota antea litora, superato bonae spei promontorio primi navigarunt, ac ultra Garamantas et Indos, imperium protulerunt, profligatis potentissimis Indiarum Regibus, quod Lusitanus olor graphice expressit Lusiadum cantu primo: et vere cantu, cuius suavitate et dulcedine nemini poëtarum cedit, imo omnes su- 427
perat, quamvis contra artem opus illud numquam interiturum b
inceperit, et ei praeter gravitatem poëmatis epici versiculum Italum Francisci Petrarchae inseruerit Lusiad. nono, octav. LXXVIII. sed haec ipsi naturalem illam suavitatem et dulcedinem adimere non valent. Sic enim canit:

As armas, et os varoens assinalados
Que da Occidental praya Lusitana
Por mares nunca d'antes navegados
Passaraõ ainda alem da Taprobana
Em perigos et guerras esforçados

Mais do que prometia à força humana
E entre gente remota edificaraõ
Novo Reyno, que tanto sublimaraõ

E tambem as memorias gloriosas
Da quelles Reys, que foraõ dilatando
A Fè, o Imperio et as terras viciosas
D' Africa et d' Asia andaraõ devastando
E aquelles, que por obras valerosas
Se vaõ da ley da Morte Libertando,
Cantando espalharei por toda à parte
Se à tanto me ajudar o engenho, et arte.

Cessen do Sabio Grego, e do Troyano
As navegaçoens grandes, que fizeraõ:
Callese de Alexandro, et de Trajano
A fama das vitorias, que tiveraõ:
Que eu canto o peito illustre Lusitano
A quem Neptuno et Marte obedeceraõ.
Cesse tudo o que à Musa antigua canta
Que outro valor mais alto se alevanta:

Nostra etiam aetate Hispanorum iugo excusso pristinam recuperarunt libertatem; et haec de Lusitania sufficiant; de cuius laudibus vide sis Athenaeum lib. 8. statim in principio libri, eius descriptionem apud Strabonem lib. 3. Ptolem. lib. 2. c. 7. Melam lib. 3. c. 1. Plinium lib. 4. c. 21. Cluv. Introd. Geograph. lib. 2. cap. 3.

Λουσσοὶ, πόλις Ἀρκαδίας, ὅπου Μελάμπους, etc.] Lussi, Arcadiae urbs, ubi Melampus, etc. Quae desumpsit noster ex Pausania, qui libro octavo narrat illam Melampodis et Proeti filiarum seu historiam seu potius fabulam, Lusorum vero urbis nedum ruinas sua aetate exstare inquit: *Ὑπὲρ δὲ τὴν Νώνακριν ὄρη τε καλούμενα Ἀροάνια καὶ σπήλαιόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς. Ἐς τοῦτο ἀναφυγεῖν τὸ σπήλαιον τὰς θυγατέρας τοῦ Προίτου μανείσας λέγουσιν, ἃς Μελάμπους θυσίαις τε ἀποῤῥήτοις καὶ καθαρμοῖς κατήγαγεν ἐς χωρίον καλούμενον Λουσούς· Τοῦ μὲν δὴ ὄρους τοῦ Ἀροανίων Φενεάται τὰ πολλὰ ἐνέμοντο. Οἱ δὲ ἐν ὅροις ἤδη Κλειτορίων εἰσὶν οἱ Λουσοί· πόλιν μὲν δή ποτε εἶναι λέγουσι τοὺς Λουσούς.* i. e. *Supra Nonacrin vero montesque appellatos.* Aroania *et* spelunca *est in ipsis, ad quam confugisse Proeti filias furore correptas dicunt, quas Melampus quibusdam arcanis expiationibus deduxit in locum nomine Lusos; montis vero Aroaniorum partem sunt maximam Pheneatae incolunt. In finibus enim*

Clitoriorum sunt Lusi. Urbem aliquando fuisse dicunt Lusos. Idem paulo infra inquit: *Τὰ δὲ ἐφ' ἡμῶν οὐδὲ ἐρείπια ἔτι λειπόμενα ἦν Λουσῶν. Τὰς δὲ θυγατέρας τοῦ Προίτου κατήγαγεν ὁ Μελάμπους ἐς τοὺς Λουσοὺς, καὶ ἠκέσατο τῆς μανίας ἐν Ἀρτέμιδος ἱερῷ.* i. e. *Nostra autem aetate ne ruinae quidem Lusorum extant, filias vero Proeti Melampus deduxit Lusos, et curavit ab insania in Dianae fano.*

Λύγκος, πόλις Ἠπείρου.] Lyncus, urbs Epiri, ex Strabonis lib. 7. apud quem non Lyneus, ut inquit noster, sed Lyncistus dicitur: *Καὶ δὴ καὶ τὰ περὶ Λυγκιστὸν, καὶ Πελαγονίαν, καὶ Ὀρεστιάδα, καὶ Ἐλυμίαν, τὴν ἄνω Μακεδονίαν ἐκάλουν.* i. e. *Quin etiam et quae circa Lyncistum, et Pelagoniam, et Ore- 428
stiada; et Elymiam* Macedoniam superiorem *vocabant.* At Thu- a
cydidi libro quarto dicitur *Λύγκος*, apud quem et pro regione et pro oppido accipi potest. Sic enim ille: *Βρασίδας δὲ καὶ Περδίκκας ἐν τούτῳ στρατεύουσιν ἅμα ἐπὶ Ἀῤῥίβαιον τὸ δεύτερον ἐς Λύγκον.* i. e. *Brasidas vero et Perdiccas interea copiis coniunctis bellum Arrhibaeo secundo intulerunt ad Lyncum.*

— *Ἐκλήθη ἀπὸ Λυγκέωνς.*] Lege *ἀπὸ Λυγκέως.* Lynceus enim celebratur apud Pausaniam diversis locis.

— *Τὸ ἐθνικὸν, Λυγκισταί.*] Gentile urbis Lyncisti, dicitur *Lyncistae*, quod etiam confirmat veram esse lectionem apud Strabonem, quia a Lyncos non deducitur *Lyncistae*, sed a *Lyncistos*, quo gentili etiam usus est Strabo libro citato, iidem apud Thucydidem libro quarto dicuntur Lyncestae, saepe enim τὸ ι et τὸ η apud scriptores confunduntur.

Λὺγξ, πόλις Λιβύης, πρὸς τοῖς Γαδείροις, etc.] Lynx, urbs Libyae prope Gades post Atlantem montem et insula. De insula altum est apud alios silentium, de urbe vero vide quae in *Λίγξ* annotavimus.

Λυδία, ἡ χώρα.] Lydia, regio, scilicet Asiae minoris, quam sic describit Plinius lib. 5. c. 29. *Lydia perfusa flexuosis amnis Maeandri recursibus super Ioniam procedit, Phrygiae ab exortu solis vicina, ad septentrionem Mysiae, meridiana parte Cariam amplectens*, Maeonia *antea appellata.* Huius regionis urbes celeberrimae fuere Sardis, Croesi regia ad latus Tmoli montis, et Thyatira, fluvii, Pactolus et Hermus historicis et poëtis decantatus; montium celeberrimus fuit Tmolus vitibus consitus, ex quo Pactolus auri ramenta deferebat. Celebriores reges fuerunt Atys, Alyattis, Croesi pater, et ipse Croesus calamitate sua clarior, quam alii; Atys duos perhibetur habuisse filios, Lydum et Tyrsenum, seu Tyrrhenum, ille *Lydiae* nomen dedit, cum antea *Maeonia* diceretur; hic in Etruriam coloniam deduxit,

a quo haec regio dicta est *Tyrsena*, et *Tyrrhenia*, a qua mare *Tyrrhenum* nomen habet, ac quia Tusci Etruriae incolae a Lydiis originem ducebant, ideo Tibris *Lydius* vocatur a Virgilio Aeneid. lib. 2. v. 781.

Ad terram Hesperiam venies, ubi Lydius arva
Inter opima virûm, leni fluit agmine Tibris.

Alyattis regis sepulchrum Croesi patris mirandum Herodoti adhuc aetate conspiciebatur, quod ipse lib. 1. c. 93. cum Aegyptiorum, ac Babyloniorum operibus comparat; Croesus celebratur divitiis et Solonis familiaritate. Lydi vero utebantur legibus Graecorum pene similibus, nisi quod filias prostituebant Primi numum aureum et argenteum percusserunt, spectacula invenisse gloriabantur, a quibus Romani *ludos* vocarunt, ut inquit Hesychius in *Λυδοί*. Eos subegerunt Persae, ac quia Iones Atheniensium auxilio Sardis regiam expugnarunt, Persarumque praesidiarios milites occiderunt, ideo Darius primum, ac deinde Xerxes pater-
428 nam cladem ad Marathonem acceptam vindicaturus Graeciae bel-
b lum intulerunt, de quibus vide sis Herodotum libro citato: olim a Comicis carpebantur, quod molles, intemperantes, et lascivi essent, unde exorta adagia, *Lydus in meridie ludit*, *Lydium melos*, *Lydorum caryca*, de quibus vide Erasmum. Inde etiam verbum *Lydiazo*, i. e. *Lydorum mores imitor*. Mantissae loco esto *Lydius lapis*, quo aurum et argentum probatur.

Λύξεια. Τό ἐθνικὸν Λυξεὺς, καὶ Λύξα.] Cum Lyxeam, Acarnaniae urbem quae praeter literarum seriem locum occupat memoraverit, cuius nullam apud alios inveniebam notitiam, nunc inquit illius gentile esse Lyxeus et Lyxates. Pro *Λύξα* enim legendum puto *Λυξάτης*, *Λυξαεύς*. Id enim ratio clamat.

Λύκαια, πόλις Ἀρκαδίας.] Lycaea, urbs Arcadiae, et Lycaeum gymnasium, et Lycaeus Apollo memorantur in hac sectione ab auctore nostro, urbis nemo omnium, quod sciam, fecit mentionem, at Lycaei montis Arcadiae meminit Virgilius Ecloga 10.

Maenalus, et gelidi fleverunt saxa Lycaei.

Ad quem locum inquit Servius, Maenalum et Lycaeum esse montes Arcadiae; olim etiam ab incolis Olympus et *ἱερὰ τῶν Ἀρκάδων κορυφή*. i. e. *sacer Arcadum vertex*, dicebatur, quod Iovem in eo, non in Creta Arcades educatum fuisse contenderent, in quo lucus quoque erat Apollini cognomento *Parrhasio* sacer, ut refert Pausanias in Arcadicis; erat etiam Lycaeus mons non solum Iovi, sed et Pani pastorum Deo sacer, quandoquidem eruditissimus poëtarum Georgic. lib. 1. v. 16. canit:

Ipse nemus linquens patrium, saltusque Lycaei
Pan ovium custos.

Ab hac etiam urbe deducit noster Lycii Apollinis nomen, cuius Lyciae sortes celebrantur eidem Virgilio Aeneid. lib. 4.

Sed nunc Italiam magnam Grynaeus Apollo
Italiam Lyciae iussere capessere sortes.

Ad quem locum Servius et Cerda tot afferunt huius nominis etymologias, ut veram dignoscere non facile possis. Ego verosimiliorem existimo, quam noster affert, vel quam alii a Lycia regione. Lyceum autem, gymnasium fuit, in quo Aristoteles Athenis Philosophiam docuit, de quo in *Κυνόσαργες* egimus. Celebrantur etiam Pausaniae libro citato certamina Lycaea in Lycaei Iovis honorem instituta.

Λυκαονία, χώρα Λυκίας τε, καὶ Ἰσαυρίας.] Lycaonia, regio Lyciae, et Isauriae memoratur inter alios Straboni libro 10. Ptolemaeo lib. 5. c. 6. Constantino Porphyrogenetae de Them. lib. 1. Them. 1. cui Phrygiae salutaris pars Isauriae finitima versus Taurum dicitur; Strabo lib. 12. Cappadociae conterminam facit, cuius praecipuae urbes fuerunt Iconium, et Adopissus; eius incolae, *Lycaones* dicebantur, qui simul cum Phrygibus, Isauris, Pamphyliis, et Pisidis Anatolicum incolebant thema, auctore eodem Constantino libro thematеque citato.

Λύκαστος, πόλις Κρήτης.] Lycastus, urbs Cretae, ex Homero, cuius apponit versum ex Il. 2. v. 647. quam Strabo lib. 10. sua aetate iam obiisse testatur. 429 a

Λύκειον, τὸ γυμνάσιον, etc.] De Lyceo gymnasio et Lyceo sive Lycio Apolline vide sis quae in *Λύκαια* annotavimus.

Λυκία, ἡ χώρα, etc.] Lycia, regio erat duplex, prima inter Cariam et Pamphyliam sita, nomen adepta a Lyco rege Pandionis filio, ut inquit noster, quod etiam testatur Mela lib. 1. c. 15. Chimera famigerata monstro, quae Crago huius regionis celeberrimo monti affingebatur, qui crebro ignem eructabat, ut Aetna Siciliae; quod monstrum graphice depingit poëtarum parens Il. 6. v. 181.

Πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα.
Prima leo, postrema draco, media ipsa chimaera.

Sic imitatus est Lucretius et vertit felicius, quam Ovidius:

Quoque Chimaera iugo mediis in partibus hircum
Pectus et ora leo, caudam serpentis habebat.

Mons ille occasionem fingendi hoc monstrum praebuit poëtis, in cuius vertice leones, in medio caprae, in radicibus dracones habitabant, cuius fabulam ad amorem deflectebant, qui sicut leo invadit, nec discedit, nisi patrata libidine, quam capra libidino-

sum animal significat, in fine autem poenitentiae morsum draconis instar relinquit; quod monstrum occidisse Bellerophontem fabulabantur, cuius descriptionem vide sis apud Strab. l. 14. et apud Ptol. l. 5. c. 3. altera autem Lycia erat Troica, de qua nota subsequenti.

— Ἐστὶ καὶ Λυκία ἡ πρὸς Κιλικίαν, ἧς ἦρξε, etc.] Nunc celebrat alteram Lyciam ad Ciliciam, in qua regnavit Sarpedon, ut inquit noster auctor, sed sine auctore; at Strabo lib. 12. cum duplices memoret Lycios, neutros ad Ciliciam locat. Alteros enim vocat *Troicos*, alteros ad Cariam: Οἱ δὲ διττοὶ Λύκιοι τοῦ αὐτοῦ γένους ὑπόνοιαν παρέχουσιν, ἢ τῶν Τρωϊκῶν, ἢ τῶν πρὸς Καρίαν τοὺς ἑτέρους ἀποικισάντων. i. e. *Duplices porro Lycii suspi-*
429 b *cionem praebent eamdem gentem, vel Troïcorum, vel eorum, qui ad Cariam, alteros in coloniam deduxisse.* Eadem Eustathius refert ad Periegetae v. 857. Ἰστέον δὲ ὅτι διττοί εἰσιν οἱ Λύκιοι, ὡς καὶ Ὁμήρῳ δοκεῖ· Οἱ μὲν Τρωϊκοὶ, κατὰ καὶ ὁ γεωγράφος φησίν· οἱ δὲ πρὸς τῇ Καρίᾳ. Ἄδηλον δὲ πότεροι τοὺς ἑτέρους ἀπῴκισαν. i. e. *Sciendum vero est, duplices esse Lycios, ut et Homero videtur: alteri quidem Troïci, quemadmodum etiam Geographus ait, alteri vero ad Cariam; incertum autem est qui duorum alteros in coloniam abduxerint.* Verosimile est de Troïca Lycia loqui Virgilium, cum Aeneid. lib. 4. v. 143. ait:

Qualis ubi hybernam Lyciam Xanthique fluenta
Deserit, ac Delum maternam invisit Apollo.

At Servius non novit Lyciam Troïcam, nec Ciliciae, et illud interpretatur de Lycia absolute dicta Lycia, ut et Cerda. Memorantur etiam apud poëtas *Lyciae sagittae*, et *Lyciae pharetrae*, de quibus vide sis eosdem auctores ad Virgilii Aeneid. l. 7. v. 814.

—— *Ut Regius ostro*
Velet honos laeves humeros, ut fibula crinem
Auro internectat: Lyciam ut gerat ipsa pharetram:

Λύκοα, πόλις Ἀρκαδίας.] Lycoa, urbs Arcadiae, ex Pausaniae lib. 8. cuius aetate tantum ruinae exstabant: Τοῦ δὲ ὄρους ὑπὸ τοῖς καταλήγουσι, πόλεως σημεῖα Λυκόας καὶ Ἀρτέμιδός ἱερὸν, καὶ ἄγαλμά ἐστι χαλκοῦν Λυκοάτιδος. i. e. *ad imas montis* [Maenalii] *partes, urbis sunt signa Lycoae, et Dianae fanum et signum est aereum Lycoatidis.*

Λυκόρμας, ποταμὸς, ὅν τινες Εὔηνόν φασι.] Lycormas, amnis, quem nonnulli Euenum aiunt; sine dubio id desumpsit noster ex Strabonis lib. 10. Ἐκαλεῖτο δὲ Λυκόρμας πρότερον, ὅτι ὁ Νέσσος ἐνταῦθα λέγεται πορθμεὺς ἀποδεδειγμένος, ὑφ' Ἡρακλέως ἀποθανεῖν, ἐπειδὴ πορθμεύων τὴν Δηϊάνειραν ἐπεχείρει βιάσασθαι. i. e. *Vocabatur autem* [Euenus] *Lycormas prius; et*

Nessus hic portitor constitutus, ab Hercule occisus fuisse dicitur, quoniam transvehens Deïaniram conatus est violare.

Λυκόσουρα, πόλις Ἀρκαδίας.] Lycosura, urbs Arcadiae 430
in Lycaeo monte, quam Lycaon Pelasgi filius condidit, auctore a
Pausania lib. 8. statim in principio: *Λυκάων δὲ ὁ Πελάσγου τοσάδε εὗρεν ἢ ὁ πατὴρ οἱ σοφώτερα. Λυκοσούραν τε γὰρ πόλιν ᾤκισεν ἐν τῷ ὄρει τῷ Λυκαίῳ, καὶ Δία ὠνόμασε Λυκαῖον, καὶ ἀγῶνα ἔθηκε Λύκαια,* i. e. *Lycaon vero Pelasgi filius nonnulla invenit vel sapientius quam pater suus. Lycosuram enim urbem condidit in monte Lycaeo, et Iovem vocavit Lycaeum, certaminaque in eius honorem Lycaea instituit.* Antiquissimam urbium quotquot vel continens vel insulae sustinent, et quam sol vidit primam (sunt Graecorum nugamenta) fuisse tradit idem Paus. libro citato: *Ἀνωτέρω δὲ ὀλίγον τείχους τε περίβολος τῆς Λυκοσούρας ἐστὶ, καὶ οἰκήτορες ἔνεισιν οὐ πολλοί· Πόλεων δὲ ὁπόσας ἐπὶ τῇ ἠπείρῳ ἔδειξε γῆ, καὶ ἐν νήσοις, Λυκόσουρά ἐστι πρεσβυτάτη, καὶ ταύτην εἶδεν ὁ ἥλιος πρώτην· ἀπὸ ταύτης δὲ οἱ λοιποὶ ποιεῖσθαι πόλεις μεμαθήκασιν ἄνθρωποι.* i. e. *Paululum supra Lycosurae murorum ambitus est, intra quem incolae sunt pauci. Urbium vero quotquot continens terra vel insulae sustinent, Lycosura est antiquissima et hanc vidit sol primam; et ab hac caeteri homines facere urbes didicerunt.*

Λύκτος, πόλις Κρήτης, etc.] Lyctus, urbs Cretae memoratur Ptolemaeo lib. 3. c. 17. Plinio lib. 4. c. 12. Pausaniae lib. 4. Fuit Idomenei patria, qui ideo Virgilio Aeneid. lib. 3. v. 401. *Lyctius* appellatur:

> *Et Salentinos obsedit milite campos*
> *Lyctius Idomeneus.*

Huius urbis etymologia, quam affert noster, quatenus ad significationem affirmat Hesychius, apud quem legimus: *Λυττοὶ, οἱ ὑψηλοὶ τόποι.* i. e. *lytti, loca edita.*

Λύκων, πόλεις δύο.] Sine dubio scribendum est *Λυκῶν πόλις, πόλεις δύο,* i. e. *Lycon polis,* [luporum urbs] *urbes duae; Λύκων* enim absolute sine *πόλις* non dicitur, sed potest dici *Λυκὼ,* ut *Ἡρὼ* apud nostrum suo loco, *Λυκὼ* vero dicitur Eunapio in Plotino: *Πλωτῖνος ἦν ἐξ Αἰγύπτου φιλόσοφος· τὸ ἐξ Αἰγύπτου νῦν γράφων, καὶ τὴν πατρίδα προσθήσω, Λυκὼ ταύτην ὀνομάζουσι.* i. e. *Plotinus fuit ex Aegypto philosophus, ex Aegypto nunc scribens et patriam adiiciam, Lyco hanc vocabant.* Straboni vero *Λύκου πόλις,* i. e. *lupi urbs* dicitur lib. 17. ut 430
Ἑρμοῦ πόλις, i. e. *Mercurii urbs.* Potest etiam dici *Lycopolis,* b
ut et *Hermopolis,* quia huiusmodi urbium forma utroque modo dicitur. Invenitur etiam apud eumdem Strabonem libro citato

Λύκων πόλις, et hoc modo potest etiam scribi apud nostrum auctorem. *Λύκων* enim per se nullo modo potest esse. Duas huius nominis civitates celebrat Stephanus, alteram in Lycopolite Nomo, alteram in Sebennyte, Ptolemaeus vero lib. 4. c. 5. alteram tantum, nempe quae erat in Lycopolite Nomo, cui etiam dicitur *Λύκων πόλις*.

— *Ἡ δὲ ἑτέρα, τοῦ Συβεννύτου νόμου.*] Pro *Συβεννύτου* lege *Σεβεννύτου*. Sebennytes Nomos enim dicitur, non Sybennytes, ut apparet ex Ptolemaei et Strabonis libris citatis.

Λυκώρεια, κώμη ἐν Δελφοῖς.] Lycorea, vicus in civitate Delphis, cuius meminit Strabo lib. 9. *Ὑπέρκειται δ' αὐτῆς ἡ Λυκώρεια, ἐφ' οὗ τόπου πρότερον ἵδρυντο οἱ Δελφοὶ ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ· νῦν δ' ἐπ' αὐτῷ οἰκοῦσι περὶ τὴν κρήνην τὴν Κασταλίαν.* i. e. *Supra eam vero sita est Lycorea, quo in loco antea siti erant Delphi supra templum; nunc autem ad ipsum habitant templum circa fontem Castalium.* Memoratur etiam Pausaniae lib. 10.

Λύλη, πόλις Ἀρκαδίας.] Lyle, urbs Arcadiae, sine dubio erat eadem, quae Ptolemaeo libro 3. c. 16. dicitur *Λείλαια*, Lilaea, et inter Arcadiae civitates numeratur. Forsitan scripsit noster *Λυλαὶ*, a quo factum est *Λυλαία*. Saepe enim urbium nomina in *αι* fiunt singularia addito *α*, ut *Αἶγαι, Αἰγαία, Ἀμφαναί, Ἀμφαναία*.

Λύρκειον, ὄρος Ἄργους.] Lyrceum, montem Argolidis, celebrat ex Callimacho; Pausanias vero in eadem regione civitatem, Lyrceam, quae ante Troianum bellum iam erat deserta, eius ex lib. 2. sunt verba: *Ἐς μὲν δὴ ταύτην ἐστὶν ἐξ Ἄργους, ἑξήκοντα μάλιστά που στάδια, ἐκ δὲ Λυρκείας, ἕτερα τοσαῦτα ἐς Ὀρνεάς. Λυρκείας μὲν δὴ πόλεως, ἅτε ἠρημωμένης ἤδη κατὰ τὴν Ἑλλήνων στρατιὰν ἐπὶ Ἴλιον, οὐκ ἐποιήσατο Ὅμηρος ἐν καταλόγῳ μνήμην.* i. e. *Argis quidem ad hanc sunt stadia circiter* LX. *a Lyrcea vero totidem Orneas; Lyrceae porro civitatis, utpote quae iam erat deserta tempore expeditionis Graecorum in Troiam, nullam fecit Homerus in Catalogo mentionem.*

431 a *Λυρνησσός, πόλις Τρωϊκή.*] Lyrnessus, urbs Troica, Briseidis patria, quam Achilles eversa urbe secum abduxit, ut narrat Homerus Il. 2. v. 690. quare Ovidio Tristium lib. 4. Eleg. 1. v. 15. *Lyrnessis* vocatur:

Fertur, et abducta Lyrnesside tristis Achilles
Haemonia curas attenuasse lyra.

Strabo lib. 13. inquit Lyrnessum oppidum Troïadis munitum olim, iam sua aetate desertum fuisse. Lyrnessus vero Ciliciae quam celebrat Quint. Curtius lib. 3. c. 4. diversus erat a Lyrnesso Tro-

dis, ut apparet ex Strabonis lib. 14. *Τῶν δ' ἐν Τροίᾳ Κιλίκων, ὧν Ὅμηρος μέμνηται, πολυδιεστώτων ἀπὸ τῶν ἔξω τοῦ Ταύρου Κιλίκων, οἱ μὲν ἀποφαίνουσιν ἀρχηγέτας τοὺς ἐν τῇ Τροίᾳ τούτων, καὶ δεικνύουσί τινας τόπους κἀντοῦθα, ὥσπερ ἐν τῇ Παμφυλίᾳ Θήβην, καὶ Λυρνησσόν.* i. e. *Cum autem Troiani Cilices, quorum Homerus meminit, longe distent a Cilicibus extra Taurum sitis; quidam his auctores generis illos fuisse tradunt, et quaedam loca hic etiam monstrant, sicuti in Pamphylia Theben et Lyrnessum.* Lyrnessum, quem Strabo in Pamphylia locat, Curtius in Cilicia ponit, hae enim regiones erant finitimae.

— *Μία τῶν ἕνδεκα τῶν ἐν Τρωάδι.*] Lyrnessum, urbem Troadis, fuisse unam ex undecim, scilicet quas Achilles cepit, ait noster, eae autem fuere, referente Eustathio ad Homericum versum paullo ante citatum, *Λυρνησσὸς, Πήδασος, Θήβη, Ζέλεια, Ἀδράστεια, Πίτυα, Περκώτη, Ἀρίσβη, Ἄβυδος, Χρύση, καὶ* ..... i. e. *Lyrnessus, Pedasus, Thebe, Zelea, Adrastea, Pitya, Percote, Arisbe, Abydos, Chryse*..... Forsitan quae deficit in textu Eustathii erat *Κίλλα*, quae Thebae erat vicina, auctore Strabone lib. 13.

— *Τὸ ἐθνικὸν, Λυρνήσσιος.*] Gentile, Lyrnessius, quod apud Virgilium Aeneid. lib. 10. pro Phryx accipitur, ut testatur Servius ad eiusdem Aeneid. librum citatum v. 128.

Fert ingens toto connixus corpore saxum
Haud partem exiguam montis, Lyrnesius Agmon.

Idem Servius ad Aeneid. lib. 12. v. 547. ubi Lyrnessus celebratur a poëta, inquit fuisse civitatem Phrygiae, unde fuit Briseis; non est mirandum Servium Phrygiae assignasse urbem, quam noster Troadi adscribit. Phrygia enim comprehendebat Troadem.

Λυσιμάχεια, πόλις τῆς ἐν Θρᾴκῃ χεῤῥονήσου, etc.] Lysimachia, urbs in Thracia Chersonesi, quae prius *Cardia* vocata fuit, inquit auctor noster, sed fallitur secundum Pausaniam, qui hac de urbe sic loquitur lib. 1. *Τῷ δὲ Ἱερωνύμῳ τάχα μέν που καὶ ἄλλα ἦν εἰς Λυσίμαχον ἐγκλήματα, μέγιστον δὲ, ὅτι τὴν Καρδιανῶν πόλιν ἀνελὼν, Λυσιμαχίαν ἀντ' αὐτῆς ᾤκισεν ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ τῆς Θρᾳκίας χεῤῥοννήσου.* i. e. *Hieronymo vero* [Cardiano] *et aliae forsan simultatis causae contra Lysimachum erant, et maxima quod Cardianorum urbem evertens pro ea Lysimachum in Isthmo Thraciae Chersonnesi condidit.* Quin etiam in Excerptis ex Strabonis lib. 7. Cardia et Lysimachia diversae sunt urbes: *Ὅτι ἐν τῷ Ἰσθμῷ τῆς χεῤῥοννήσου τρεῖς πόλεις κεῖνται· πρὸς μὲν τῷ Μέλανι κόλπῳ, Καρδία· πρὸς δὲ τῇ Προποντίδι, Πακτύη· πρὸς δὲ τῇ μεσογείᾳ Λυσιμαχία.* i. e. *Quod in Isthmo Chersonnesi tres*

481 b

urbes iacent, ad Melanem sinum, Cardia; ad Propontidem, Pactye; ad mediterraneas partes, Lysimachia. Ptolem. etiam lib. 3. c. 11. et c. 12. Cardia et Lysimachia, sunt diversae urbes.

— *Ἔστι καὶ πόλις Αἰτωλίας.*] Lysimachia, urbs Aetoliae, memoratur Plinio lib. 5. c. 30. inter Aetoliae oppida, quae interciderunt.

Λυχνίδος, πόλις Ἰλλυρίας, etc.] Lychnidus, urbs Illyriae, celebratur a Livio lib. 44. c. 21. *Additus est his tertius L. Anicius Pr. cuius inter peregrinos iurisdictio erat. Eum in provinciam Illyricum circa Lychnidum Ap. Claudio succedere placuit.* Ptolemaeus lib. 3. c. 13. eam locat in Macedoniae regione Dassaretiorum, quos etiam memorat Livius lib. 27. c. 34. *Nuncius ex Macedonia venit, Eropum quemdam corrupto arcis praesidiique praefecto, Lychnidum cepisse, tenere et Dassaretiorum quosdam vicos, et Dardanos etiam concire.* Polybius in Excerptis ex eius lib. IX. legationibus eam vocat *Lychnida*: *Ἔδωκαν δὲ καὶ Πλευράτῳ Λυχνίδα καὶ Πάρθον, οὔσας μὲν Ἰλλυρίδας, ὑπὸ Φιλίππου δὲ ταττομένας.* i. e. *Dederunt vero et Pleurato Lychnida et Parthum, utrasque civitates Illyrides, quae fuerant sub Philippi ditione.* Strabo lib. 7. *Lychnidium* appellat: *Ἡ μὲν οὖν πᾶσα Ἰγνατία καλεῖται, ἡ δὲ πρώτη ἐπὶ Κανδαουΐαν λέγεται ὄρους Ἰλλυρικοῦ διὰ Λυχνιδίου πόλεως καὶ Πυλῶνος, τόπου ὁρίζοντος ἐν τῇ ὁδῷ τήν τε Ἰλλυρίδα καὶ τὴν Μακεδονίαν.* i. e. *Tota haec Ignatia via vocatur, prima vero ad Candauïam dicitur montem Illyricum per Lychnidium urbem et Pylonem, locum disterminantem in via Illyrida et Macedoniam.* Idem Strabo libro citato eamdem urbem *Lychnidunta* vocat: *Διὰ δὲ τούτων ἐστὶ τῶν ἐθνῶν ἡ Ἰγνατία ὁδὸς, ἐξ Ἐπιδάμνου καὶ Ἀπολλωνίας, περὶ δὲ τὴν ἐπὶ Κανδαουΐας ὁδὸν, αἵτε λίμναι εἰσὶν αἱ περὶ Λυχνιδοῦντα ταριχείας ἰχθύων αὐτάρκεις ἔχουσαι.* i. e. *Per has gentes est via Ignatia ex Epidamno et Apollonia, circa viam autem quae ducit ad Candauïnam sunt lacus circa Lychnidunta, ad piscium salsamenta abundanter suppeditantes.* Ex quibus apparet quam liberi sint scriptores in formando oppidorum terminationes.

432 a — *Καὶ Λυχνία λίμνη*, etc.] Et Lychnia, palus, et Lychnites. In his verbis suspicor inesse mendum. Lacus enim iste nomen videtur desumpsisse ab urbe Illyridis Lychnido, circa quam erant lacus, ut videre est ex Strabonis lib. 7. cuius verba paullo ante apposuimus; itaque appellanda erat *Lychnidia*, et incola circa illa loca Lychnidites. Meam coniecturam firmat Polybius, qui lacum istum vocat *Lychnidiam* lib. 5. *Κατελάβετο δὲ τῆς μὲν Δασσαρήτιδος, Κρεώνιον καὶ Γερουντα· τῶν δὲ περὶ τὴν Λυχνιδίαν λίμνην, Ἐγχελάνας, Κέρακα, Σατίωνα, Βοιοὺς.* i. e. *Oc-*

cupavit etiam [Philippus] *Dassaretidis, Creonium et Gerunta; circa Lacum Lychnidiam, Enchelanas, Ceraca, Sationa, Boeos.*

— *Ἔστι δὲ καὶ Ἀρμενίας Λυχνίτης χωρίον.*] Est etiam Armeniae Lychnites oppidum seu locus. Lychnitidis lacus Armeniae meminit Ptol. l. 5. c. 13. *Εἰσὶ δὲ καὶ ἕτεραι λίμναι, ἥτε καλουμένη Λυχνίτις, ἧς τὸ μέσον ἐπέχει μοίρας οη μγ δ.* i. e. *Sunt et aliae paludes, et quae vocatur Lychnitis, cuius medium gradus habet* 78 43 4. At Lychnitem Armeniae seu oppidum seu locum nemo celebrat.

Λωμεντός, πόλις Ἰταλίας.] Lomentus, urbs Italiae, quae etiam *Lorentum* dicebatur, ut inquit noster auctor, at prioris nominis nulla fit apud alios mentio, *Lorentum* vero Latinis dicitur *Laurentum.* Ego existimo habuisse Stephanum in mente Nomentum, cuius ipse meminit in *Νωμεντός*, quam non longe a Roma locat. Laurentum vero erat prope Ostiam, quae non longe aberat a Roma, Plinius lib. 3. c. 5. *In principio est Ostia colonia, a Romano rege deducta, oppidum Laurentum.* Laurens etiam vocitata fuit ab arbusto noto, quorum erat copia in eius agris, auctore Sex. Aur. Vict. de origine gentis Romanae. Quod etiam apparet ex Herodiano lib. 1. *Τότε ὁ Κόμμοδος συμβουλευσάντων αὐτῷ τινῶν ἰατρῶν, εἰς τὴν Λαύρεντον ἀνεχώρησεν· εὐψυχέστερον γὰρ τὸ χωρίον, καὶ μεγίστοις κατάσκιον δαφνηφόροις ἄλσεσιν (ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα τῷ χωρίῳ) σωτήριον εἶναι ἐδόκει, καὶ πρὸς τὴν τοῦ ἀέῤῥος φθορὰν ἀντέχειν ἐλέγετο, εὐωδίᾳ τε τῆς τῶν δένδρων ἡδείας σκιᾶς.* i. e. *Tunc Commodus, suadentibus quibusdam medicis, Laurentum secessit, frigidius enim est oppidum, et maximis nemoribus Lauriferis opacum (unde et nomen oppido) conservandae valetudini idoneum videbatur, et aëris corruptioni resistere, suavitate odoris arborum et iucunda umbra.* Aliqui confundunt Laurentum cum Lavinio, sed diversae fuere urbes, ut 432
prodit Strabo lib. 5. *Ἀνὰ μέσον δὲ τούτων τῶν πόλεών ἐστι τὸ* b
Λαουΐνιον, ἔχον κοινὸν τῶν Λατίνων ἱερὸν Ἀφροδίτης· ἐπιμελοῦνται δ' αὐτῶν διὰ προγόνων Ἀρδεᾶται. Εἶτα Λαύρεντον. Ὑπέρκειται δὲ τούτων ἡ Ἀρδέα. i. e. *In medio harum urbium est Lavinium, quod habet omnibus Latinis commune fanum Veneris, quorum curam gerunt a maioribus Ardeatae; deinde Laurentum; et supra iacet Ardea.*

Λώρυμα, πόλις Καρίας.] Loryma, urbs Cariae, memoratur Ptolemaeo lib. 5. c. 2. *Larymna* dicitur Melae lib. 1. c. 16. etsi Plinio lib. 5. c. 28. Loryma et Larymna sunt diversa loca.

— *Ἔστι καὶ λιμὴν Ῥόδου.*] Cum praecedenti sectione memoraverit Loryma, Cariae urbem, nunc memorat Loryma Rhodi portum, cuius mentionem fecit Livius lib. 45. c. 19. *Cum*

UNIVERSITY OF MICHIGAN